Inspraakbundel

Zienswijzen op ontwerp-omgevingsvergunning ‘Militair Radarstation Herwijnen’

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf 3
Kennisgeving 4

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties 6
Alfabetisch overzicht organisaties en reacties 12
Zienswijze 202404013 tot en met 202404270 13

Juni 2024

Woord vooraf

Leeswijzer
Van vrijdag 5 april 2024 tot en met maandag 16 mei 2024 heeft voor het project militair radarstation Herwijnen de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage gelegen. Voor meer informatie over het project en de procedure wordt verwezen naar de hierna bijgevoegde kennisgeving van 4 april 2024. In deze periode kon eenieder op de ontwerp-vergunning reageren door het indienen van een zienswijze.

Binnen de reactietermijn zijn in totaal 232 zienswijzen binnengekomen. Deze zienswijzen zijn integraal in deze bundel opgenomen. Deze bundel met zienswijzen kan worden gedownload via www.bureau-energieprojecten.nl.

Alle zienswijzen zijn geanonimiseerd door de namen en contactgegevens van individuele zienswijze indieners te verwijderen. De afzonderlijke zienswijzen kunnen worden opgezocht via de opzoektabel op pag. 6. Alle indieners van een zienswijze hebben bij het indienen van hun zienswijze een registratienummer ontvangen en daarmee kan worden gezien welk zienswijzenummer daarbij hoort. Door te klikken op het zienswijzenummer komt men automatisch bij de betreffende zienswijze uit.

Het vervolg
Naast de ontwerp-omgevingsvergunning, is in december 2023 het ontwerp-rijksinpassingsplan voor het radarstation Herwijnen gepubliceerd. Hierop zijn 278 zienswijzen ontvangen en deze zijn eveneens in een bundel gepubliceerd. Alle zienswijzen zijn betrokken bij het opstellen van het definitieve rijksinpassingsplan en de definitieve omgevingsvergunning.

Het definitieve rijksinpassingsplan en de definitieve omgevingsvergunning worden gezamenlijk gepubliceerd inclusief een gezamenlijke nota van beantwoording van de zienswijzen.

Meer weten?
Meer informatie over het radarstation Herwijnen en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/herwijnen en op www.defensie.nl/herwijnen. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan 070 379 89 79.

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 11423
4 april
2024

Kennisgeving terinzagelegging ontwerpbesluit (ontwerp-omgevingsvergunning) en inloopbijeenkomst Militair Radarstation Herwijnen, Ministerie van Defensie

Van vrijdag 5 april 2024 tot en met donderdag 16 mei 2024 ligt voor het project Radarstation Herwijnen het ontwerpbesluit (de ontwerp-omgevingsvergunning) ter inzage. In deze periode kunt u hierop reageren.

Voor het project radarstation Herwijnen is de Rijkscoördinatieregeling van toepassing. In dit kader is van 19 december 2023 tot en met 29 januari 2024 het ontwerp-rijksinpassingsplan ter inzage gelegd. De terinzagelegging van het ontwerpbesluit (de ontwerp-omgevingsvergunning) is tot dit moment uitgesteld om de resultaten van geluidmetingen aan een soortgelijke radar in Wier (Friesland) in de omgevingsvergunning te kunnen verwerken.

Wat houdt het project in?

Het Ministerie van Defensie wil een militair radarstation realiseren in Herwijnen, aan de Broekgraaf ten westen van de Nieuwe Steeg, in de gemeente West Betuwe. Om dit mogelijk te maken is een omgevingsvergunning nodig voor de bouw. De realisatie van een militair radarstation in Herwijnen wordt noodzakelijk geacht in het kader van de nationale veiligheid en het landsbelang.

Waarom is dit project nodig?

De oude militaire luchtbeveiligingsradars in Wier en Nieuw Milligen worden na bijna 50 jaar vervangen. De radar in Wier is reeds vervangen. Met het radarstation in Herwijnen zal Nederland beter beveiligd zijn tegen dreigingen vanuit de lucht op zowel grote als lage hoogten. De radar in Herwijnen levert een beter zicht op het te bewaken luchtruim dan vanaf de 'oude' locatie bij Nieuw-Milligen.

Inloopbijeenkomst

U bent welkom bij de inloopbijeenkomst die het Ministerie van Defensie organiseert. De bijeenkomst vindt plaats op:

- Maandag 22 april tussen 19:00 tot 21:00 uur in Dorpshuis De Poort, Zworrelstraat 79 in Herwijnen

Bij de inloopbijeenkomst kunt u vrij in- en uitlopen en informatie over het project en de procedure verkrijgen. Er is geen algemene start of presentatie en u hoeft zich niet vooraf aan te melden.

Wilt u reageren?

U kunt van 5 april 2024 tot en met 16 mei 2024 reageren op het ontwerpbesluit (de ontwerp-omgevingsvergunning). Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u het ontwerpbesluit bekijken op www.rvo.nl/herwijnen en op www.defensie.nl/herwijnen.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/herwijnen
- Schriftelijk: per post:
  Bureau Energieprojecten
  Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
  Postbus 111
  9200 AC Drachten
  Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Mondeling: telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79 en tijdens de inloopbijeenkomst bij een van de notulisten.

Heeft u hulp nodig?

Heeft u hulp nodig met websites van de overheid? Hiervoor kunt u terecht bij een Informatiepunt Digitale Overheid. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt.

Wat is het vervolg?

De ontvangen zienswijzen worden betrokken bij het nemen van het definitieve besluit. De definitieve omgevingsvergunning zal gezamenlijk met het definitieve rijksinpassingsplan worden gepubliceerd.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Radarstation Herwijnen en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/herwijnen en op www.defensie.nl/herwijnen. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens de inloopbijeenkomst.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen/reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 13.

Zienswijzen op ontwerp-omgevingsvergunning 'Militair Radarstation Hewijnen'

Registratienummer	Zienswijzenummer
202404013	202404013
202404020	202404020
202404021	202404021
202404022	202404022
202404023	202404023
202404027	202404027
202404029	202404029
202404030	202404030
202404031	202404031
202404032	202404032
202404033	202404033
202404034	202404034
202404035	202404035
202404036	202404036
202404037	202404037
202404038	202404038
202404039	202404039
202404042	202404042
202404043	202404043
202404044	202404044
202404048	202404048
202404049	202404049
202404050	202404050
202404051	202404051
202404052	202404052
202404053	202404053
202404054	202404054
202404056	202404056
202404057	202404057
202404058	202404058
202404060	202404060
202404061	202404061
202404062	202404062
202404063	202404063
202404064	202404064
202404065	202404065
202404066	202404066
202404067	202404067

Registratienummer	Zienswijzenummer
202404068	202404068
202404069	202404069
202404070	202404070
202404071	202404071
202404072	202404072
202404073	202404073
202404074	202404073 (eensluidend)
202404075	202404075
202404076	202404076
202404077	202404077
202404078	202404078
202404079	202404079
202404080	202404080
202404081	202404081
202404082	202404082
202404083	202404083
202404084	202404084
202404085	202404085
202404086	202404086
202404087	202404087
202404088	202404088
202404089	202404089
202404090	202404090
202404091	202404091
202404092	202404092
202404093	202404093
202404094	202404094
202404096	202404096
202404097	202404097
202404098	202404098
202404099	202404099
202404100	202404100
202404101	202404101
202404102	202404102
202404103	202404103
202404104	202404104
202404105	202404105
202404106	202404106
202404107	202404107
202404108	202404108
202404109	202404109
202404110	202404110
202404111	202404111
202404112	202404112

Registratienummer	Zienswijzenummer
202404113	202404113
202404114	202404114
202404115	202404115
202404116	202404116
202404118	202404118
202404119	202404119
202404120	202404120
202404121	202404121
202404122	202404122
202404123	202404123
202404124	202404124
202404125	202404125
202404126	202404126
202404127	202404127
202404128	202404128
202404129	202404129
202404130	202404130
202404131	202404131
202404132	202404132
202404133	202404133
202404134	202404134
202404135	202404135
202404136	202404136
202404137	202404137
202404138	202404138
202404139	202404139
202404140	202404140
202404141	202404141
202404142	202404142
202404143	202404143
202404144	202404144
202404145	202404145
202404146	202404146
202404147	202404147
202404148	202404148
202404149	202404149
202404150	202404150
202404151	202404151
202404152	202404152
202404153	202404153
202404154	202404154
202404155	202404155
202404156	202404156
202404157	202404157

Registratienummer	Zienswijzenummer
202404158	202404158
202404159	202404159
202404160	202404160
202404161	202404161
202404162	202404162
202404164	202404164
202404165	202404165
202404166	202404166
202404167	202404167
202404168	202404168
202404169	202404169
202404170	202404170
202404171	202404171
202404172	202404172
202404173	202404173
202404174	202404174
202404175	202404175
202404176	202404176
202404177	202404177
202404178	202404178
202404179	202404179
202404180	202404180
202404181	202404181
202404182	202404182
202404183	202404183
202404184	202404184
202404185	202404185
202404186	202404186
202404187	202404187
202404188	202404188
202404189	202404189
202404190	202404190
202404191	202404191
202404192	202404192
202404193	202404193
202404194	202404194
202404195	202404195
202404196	202404196
202404197	202404197
202404198	202404198
202404199	202404199
202404200	202404200
202404201	202404201
202404202	202404202

Registratienummer	Zienswijzenummer
202404204	202404204
202404205	202404205
202404206	202404206
202404207	202404207
202404208	202404208
202404209	202404209
202404210	202404210
202404211	202404211
202404212	202404212
202404213	202404213
202404214	202404214
202404215	202404215
202404216	202404216
202404217	202404217
202404218	202404218
202404219	202404219
202404220	202404220
202404221	202404221
202404222	202404222
202404223	202404223
202404224	202404224
202404225	202404225
202404226	202404226
202404227	202404227
202404228	202404228
202404229	202404229
202404230	202404230
202404231	202404231
202404232	202404232
202404233	202404233
202404234	202404234
202404235	202404235
202404236	202404236
202404237	202404237
202404238	202404238
202404239	202404239
202404240	202404240
202404241	202404241
202404242	202404241, eensluidend
202404243	202404241, eensluidend
202404244	202404244
202404245	202404245
202404246	202404246
202404247	202404247

Registratienummer	Zienswijzenummer
202404248	202404248
202404249	202404249
202404250	202404250
202404251	202404251
202404252	202404252
202404253	202404253
202404254	202404254
202404255	202404255
202404256	202404256
202404257	202404257
202404258	202404258
202404259	202404259
202404260	202404260
202404261	202404261
202404262	202404262
202404263	202404263
202404264	202404264
202404265	202404265
202404269	202404269
202404270	202404270

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen/reacties

Zienswijzen op ontwerp-omgevingsvergunning 'Militair Radarstation Hewijnen'

Zienswijzenummer	Organisatie
202404173	Coöperatieve Bakker en Bax Juristen U.A., ROTTERDAM
202404154	Gelderse Onderzoekgroep, ASPEREN
202404061	Gemeente West Betuwe, College van Burgemeester en Wethouders, GELDERMALSEN
202404121	KNMI, DE BILT
202404134	RES Alblasserwaard, GORINCHEM
202404170	Stichting niet nog een radar, HERWIJNEN
202404089	Stichting niet nog een radar, HERWIJNEN
202404162	Stralingsbewust Info/Wonen, WERKHOVEN
202404269	Zandput en Zwemmerscollectief

Zienswijze 202404013 tot en met 202404270

Verzonden: 4/5/2024 8:31:06 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Er word geen rekening gehouden met dorpsbewoners die ziel zijn, of dat gaan worden.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er word geen rekening gehouden met hartpatiënten met een pacemaker. Die volgens de bijsluiter nu niet meer in herwijnen kunnen wonen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik werk in herwijnen en heb geen zin in ALs

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik maak mij zorgen om oma met haar pacemaker.

Die mag niet in de buurt van radar komen en woont nu te dichtbij.

Verzonden: 4/9/2024 10:26:47 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

In herwijnen geen radar

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Al zat personen die overleden en ziek zijn

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja....zie vorige opmerkingen

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zet n radar maar ergens anders waar het verder van de bewoonde wereld af staat

Verzonden: 4/9/2024 5:05:59 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De gezondheid van het dorp wordt met de radar in gevaar gebracht. De bewoners van Herwijnen horen namelijk in een gezonde en veilige leefomgeving te kunnen wonen. Maar dit wordt met de komst van de radar erg benadeeld.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik woon persoonlijk verder van de radar af maar vind wel dat de radar absoluut niet mag komen. Dit komt door de gezondheidsrisico's maar ook door het lelijke uitzicht wat wij nu krijgen over de polder. Tussen de koeien en schapen in de wei staat dan een reusachtige groen object wat niet in een mooi dorp als Herwijnen thuishoort.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Nee

Verzonden: 4/9/2024 9:16:30 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Andere locaties vielen af door windmolens . Recentelijk zijn binnen korte afstand langs de A15 windmolens geplaatst. De invloed daarvan is niet meegenomen althans niet zorgvuldig genoeg overwogen. Die zijn later gekomen , waardoor het speelveld aangepast is.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Volksgezondheid en interactie met de nieuw geplaatste windmolens

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja er staat al een radar en deze extra radar zit binnen afstand (ruim) van de analyses en metingen zoals aangegeven door experts. In Nederland zijn betere gebieden welke wel binnen een straal blijven van een woonkern.defensie en de minister zijn daar blind voor

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja! Een gebrek aan visie en planning zorgt ervoor dat het nu ineens een dringende zaak van landsbelang is. Slecht bestuur en gebrek aan daadkracht hebben ertoe geleid dat we 40 jaar lang al weten dat er iets moet gebeuren maar er niets gedaan is. Dat kan de overheid niet ontnemen van hun plicht om een veilige oplossing te zoeken zowel in het landsbelang als in het belang van de inwoners van welke dorpskern dan ook

Verzonden: 4/11/2024 12:44:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

ja !! dat ding hoort hier niet.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja !! de volksgezondheid.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

wat had je gedacht van hart probleem.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

er is naar verluid elders ruimte genoeg alwaar niemand enige last ondervind.

Verzonden: 4/15/2024 5:07:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

-

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik wil laten weten dat ik mij niet druk maak over de stralingseffecten van het radarstation.

In onze omgeving reageren veel mensen te negatief over de straling. Ik vind het goed dat over het radarstation wordt gesproken en dat hier overleg over plaatsvindt. Het gaat helaas veel te veel over de negatieve effecten van straling en hierbij worden allerlei ernstige ziektes genoemd. De stralingsdiscussie in deze regio is te hoog opgelopen. Spandoeken over het gevaar in Herwijnen en omstreken, gaan wat mij betreft te ver.

Verzonden: 4/16/2024 7:43:10 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres:
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Aann. Grond en Loonbedrijf [redacted]

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 28 Maart 2024,

Dossier: Projectnummer 16023904
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden
(Ontwerpbesluit Militair Radarstation Herwijnen Broekgraaf)
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf

Geachte heer/mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen ~~bovengenoemd ontwerpbesluit~~. Tot 16 mei 2024 ~~is~~ het termijn ~~om deze schriftelijke zienswijze~~ tijdig in te dienen.

De radartoren komt volgens de richtlijnen van VNG te dichtbij het dorp te staan. Defensie hoort zich aan deze regels te houden. Er is een duidelijke richtlijn van 1500 meter, waar binnen geen woningen of mensen zich mogen bevinden. Wij wonen in de straal van 1500 meter. Het is daarom een groot risico voor onze gezondheid als gezin, familieleden, die van de dorpsbewoners, maar ook voor die van ons personeel. Wij maken ons ernstige zorgen!!

Er is een man van Defensie geweest, die duidelijk heeft aangegeven hoe gevaarlijk het is, om de radar te betreden voor mensen die daar moeten zijn voor onderhoud, want de radar mag absoluut niet bemand zijn i.v.m. de straling. Nu maken wij ons grote zorgen i.v.m. de straling. De straling wordt te heftig, in ons dorp. Het is gevaarlijk voor de gezondheid. Kanker en ALS en wat gebeurt er nog meer op de lange termijn? Wat worden de verdere gezondheidsrisico's? Het aantal mensen met ALS ligt in Herwijnen vele malen hoger dan in de rest van Nederland. Herwijnen heeft een stralingsverleden en hier willen wij absoluut geen herhaling van! Hier is geen genoeg onderzoek naar gedaan. Defensie moet hier veel beter naar kijken. Je kunt niet zomaar met de levens van mensen spelen. Onverantwoord en echt ONVEILIG. Een straling die zo krachtig is, dat de radar tot Portugal moet reiken.

Op dit moment is er al veel straling in Herwijnen aanwezig, door de aanwezige KNMI radartoren en de scheepsvaart. Waarom dan nog een gigantisch groot stralingskanon in ons dorp. Heel Nederland is zo groot, zoveel plaatsen en locaties die nog niet onderzocht zijn. Waarom in 1 klein dorp nog een radarstation? Wie heeft dit bedacht? Hoe krijgt iemand dit verzonnen? Het is echt onbegrijpelijk en onmenselijk!

Er is duidelijk aangegeven hoe het werken voor de boeren wordt binnen een bepaalde straal rondom de radartoren. Dit is voor ons als bedrijf ook van groot belang, omdat wij en ons personeel hier ook werken. Wij zijn een loonbedrijf. Wij verrichten agrarische werkzaamheden, zoals ploegen, persen, kuilen etc. Dit betekend dat wij vaak ruime tijd op verschillende percelen aanwezig zijn. Wij vinden het belangrijk dat onze gezondheid niet in gevaar komt, maar ook die van het personeel niet, door deze enorme radar. Wij vinden het onverantwoord dat ze dit tijdens de informatieavond vertelden.

Dan hebben we ook natuurlijk nog de informatie van de inwoners van Wier. De Smart-L radartoren geeft daar een hele irriterende hoge piep. Een straal van een kilometer geeft aan hier

heel veel overlast van te ervaren. Constant geluid en gezoem wordt onze toekomst. Herwijnen is GEEN locatie voor de Radartoren!

Wij als omwonenden zien enorm op tegen de radartoren. Defensie houdt zich niet aan de landelijke regels van 1500 meter afstand tot woningen. Defensie kiest voor de makkelijkste optie, terwijl er meerdere locaties zijn. **Waarom moet er in een land als Nederland, waar zoveel plaatsen zijn, uitgerekend 2 radartorens in een klein dorp worden geplaatst. Onveilig, onverantwoord en respectloos naar de mensen in Herwijnen.** Wat voor mensen zijn daar aanwezig bij Defensie? Je praat hier over mensen, gezinnen met kleine kinderen, niet over een nummertje! Herwijnen is GEEN locatie! Doe onderzoek naar een andere locatie. Er is duidelijk gebleken dat er andere locaties zijn. Herwijnen heeft zijn partij straling gehad! Het niveau is al te hoog. Het is genoeg geweest! Herwijnen is niet de beste locatie!! Herwijnen is helemaal geen locatie.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan, ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel gezondheidsschade berokken en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden. De nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Er is geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's van ons, maar ook niet van de omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Wij verzoeken u mij de ontvangst van indiending van deze zienwijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Aann. Grond en Loonbedrijf [redacted]

[redacted]

Verzonden: 4/16/2024 7:51:02 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Veehandel [redacted]

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 12-04-2024,

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden
(Ontwerpbesluit Militair Radarstation Herwijnen Broekgraaf)
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf

Geachte heer/mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit. Tot 16 mei 2024 is het termijn om deze schriftelijke zienswijze tijdig in te dienen.

Onbegrijpelijk dat jullie over mensenlevens gaan. De Eerste en Tweede kamer maken bezwaar en ook gemeente West-Betuwe. Het is schandalig dat jullie als Defensie hier over heen walsen. Het gaat om mensenlevens!

Mijn zoon woont met zijn gezin binnen de straal van 900 meter. Ik zelf woon al mijn hele leven in Herwijnen. Ook dit valt binnen het gebied van de 1500 meter, wat een richtlijn zou zijn voor Defensie. Het gaat om de zwaarste milieucategorie 6. Er wordt zelfs geadviseerd dat boeren na de in gebruik name niet te lang aanwezig te zijn op de aangrenzende percelen, omdat het te gevaarlijk is met de straling. Ik heb een aantal hectaren land liggen in de cirkel. Op de avond van Defensie is benoemd dat het maar 10 minuten mag, dan moet je het terrein weer verlaten. Er worden belemmeringen gelegd op mijn eigendom i.v.m. gezondheidsrisico. Het is toch echt belachelijk. Iemand die door de polder wandelt, is al langer onderweg. En een doorgaande weg, een kruispunt zou te gevaarlijk zijn om stil te staan.

Zou deze straling een meter verder, met een enorme hoeveel zijn afgenomen? NEE, mijn zoon met zijn gezin zitten in de piek van de straling. Een paar meter verder zou het mijn beurt zijn. Belachelijk! Onmenselijk en Respectloos om zo met mensen om te gaan.

Defensie moet zich schamen!
GEEN RADAR IN HERWIJNEN!

Er is geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's van ons, maar ook niet van de omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Wij verzoeken u mij de ontvangst van indiending van deze zienwijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 4/16/2024 7:59:24 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 12-04-2024,

Dossier: Projectnummer 16023904
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden
(Ontwerpbesluit Militair Radarstation Herwijnen Broekgraaf)
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf

Geachte heer/mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit. Tot 16 mei 2024 is het termijn om deze schriftelijke zienswijze tijdig in te dienen.

De radartoren komt TE DICHTBIJ, de gezondheidsrisico's zijn TE GROOT!
De radartoren wordt binnen de straal van 1500 meter geplaatst van woningen. Dit is echt onverantwoord! Hoe is dit mogelijk?
De radar valt in de zwaarste milieucategorie 6. De straling moet ver reiken, de man van Defensie zei dat ze tot Portugal zouden kunnen kijken. Mede door dit antwoord, is het echt onbegrijpelijk dat er dan mensen binnen een straal van 1500 meter mogen wonen. Waarom moet je een heel dorp opofferen voor zo'n groot gebied. Waarom doe je zoiets met voorbedachte raden?
Defensie zou zich zogenaamd inzetten voor landsveiligheid, maar grotere onzin heb ik nog nooit gehoord. Wanneer je weg kijkt van de mensen die je zou moeten "beschermen." Je eigen mensen, wij zijn Nederlanders, wij zijn burgers, het land! Dat valt onder de landsveiligheid, je eigen mensen.

Onze kleinkinderen wonen binnen de straal van 900 meter, misschien zitten ze zelfs wel binnen 750 meter. Wij maken ons enorm zorgen om de gezondheid van onze kinderen en kleinkinderen. **Wij willen zelf gezond blijven, maar ook de gezondheid van onze kinderen vinden wij belangrijk. Onze kleinkinderen zijn nog jong en moeten niet blootgesteld worden aan zoveel straling.** De Smart-L radartoren geeft gezondheidsrisico's, er is hier echt te weinig onderzoek naar gedaan. Niemand wil in de buurt wonen van deze toren. Hij komt echt te dichtbij het dorp en vooral de omwonende boerderijen.

Herwijnen heeft een te hoog stralingsniveau, al zonder de smart-L radar. De KNMI radartoren geeft al veel straling. Die ook volgens de gegeven informatie de nodige straling geeft. Wanneer deze radartoren zou komen stil te staan, zou dit al enorme gezondheidsrisico's geven. Niemand kan garanderen dat dit bij deze radartoren nooit gebeurd. Bevestigd door iemand die informatie gaf over de KNMI radar. Dit

is al 1 vorm van straling, daarnaast is er nog alle scheepsvaart en de toren van de telefoon. Kortom wij willen niet nog een radartoren hier hebben. Het is te gevaarlijk. Wij willen geen radartoren.

Andere gezondheidsrisico's zijn vormen van kanker, ALS en wat er nog meer voor ziekten naar voren komen door de straling. De kans dat onze lichaamstemperatuur omhoog gaat is al vast gesteld tijdens de defensieavond. ALS is een groot probleem in Herwijnen. Voor ons komt dit ontzettend dichtbij, omdat een goede vriend van ons op dit moment aan deze ziekte lijdt. Wij zien deze onmenselijke ziekte wekelijks voorbij komen. Wij zien letterlijk wat deze aandoening doet, hoe iemand steeds minder kan, opgesloten wordt in zijn eigen lichaam, omdat het lichaam het opgeeft. Wetende dat diegene die het treft nooit meer beter wordt. Deze persoon heeft vroeger ook binnen de straal van 1500 meter van de oude twee radartorens gewoond. Het is ongelofelijk dat Defensie hiervoor weg kijkt. Voor de gezondheid van de mensen in Herwijnen en omgeving. Er is onvoldoende onderzoek gedaan door Defensie. Geen Radarstation en Geen straling meer in Herwijnen. Zoek een plek waar het risico niet zo groot is voor de bewoners en mensen uit de omgeving. Onderzoek meerdere locaties, zoals het hoort.

Wij zien enorm op tegen de radartoren. Defensie houdt zich niet aan de landelijke regels van 1500 meter afstand tot woningen. Defensie kiest voor de makkelijkste optie, terwijl er meerdere locaties zijn. Hoe kan het überhaupt zo zijn dat Defensie zomaar het bezwaar van de Eerste en Tweede Kamer zomaar van tafel kan vegen? Ook de Gemeente West-Betuwe had al duidelijk zijn bezwaar aangegeven. Waarom hoeft Defensie niet naar het land te luisteren? Naar de mensen waar ze zogenaamd bescherming aan moeten leveren? Waarom moet er in een land als Nederland, waar zoveel plaatsen zijn, uitgerekend 2 radartorens in een klein dorp worden geplaatst. Hoe zouden de mensen van defensie, of U degene die dit leest, zich voelen als er een radartoren bij u zo dichtbij zou worden geplaatst? Je praat hier over mensen, gezinnen met kleine kinderen, Herwijnen is GEEN locatie!

HERWIJNEN IS GEEN LOCATIE, GEEN RADAR

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan, ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel gezondheidsschade berokken en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden. De nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat

de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Er is geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's van ons, maar ook niet van de omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Als de radartoren tot Portugal moet rijken, zijn er genoeg andere mogelijkheden voor een andere locatie. Nederland is zo groot, zelfs buiten gemeente West-Betuwe, zelfs buiten de provincie Gelderland zijn er mogelijkheden voor de radartoren. Defensie moet nu zijn verantwoordelijkheid is nemen en niet zo makkelijk weg kijken, omdat ze toevallig in Herwijnen een stukje grond gekocht hebben. Ze moeten verantwoordelijkheid dragen voor de mensen en de bescherming hiervan, te beginnen bij de mensen in Herwijnen. Veiligheid staat voorop bij Defensie, maar ze kijken niet naar de veiligheid voor de mensen in het dorp Herwijnen. Eigen volk, eigen land is blijkbaar niet belangrijk. Herwijnen wordt opgeofferd voor landsbelang. Hoe kun je anno 2024 in een democratie, waar de stemmen in de gemeente, Eerste en Tweede kamer gewoon genegeerd worden. Defensie is bang voor Rusland, maar ook hier heeft Defensie een communistische denkwijze en de democratie wordt weggeveegd.

Wij verzoeken u mij de ontvangst van indiening van deze zienwijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 4/17/2024 1:54:24 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 28 Maart 2024,

Dossier: Projectnummer 16023904
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden
(Ontwerpbesluit Militair Radarstation Herwijnen Broekgraaf)
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf

Geachte heer/mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit. Tot 16 mei 2024 is het termijn om deze schriftelijke zienswijze tijdig in te dienen. Toch vind ik het wel belachelijk dat we steeds bezwaar moeten maken, terwijl het duidelijk is dat wij hier geen radarstation willen.

De radartoren komt volgens de richtlijnen van VNG te dichtbij het dorp te staan. Defensie hoort zich aan deze regels te houden. Er is een duidelijke richtlijn van 1500 meter, waar binnen geen woningen of mensen zich mogen bevinden. Wij wonen in de straal van 1500 meter, zelfs binnen de straal van 900 meter. Wij wonen hier met zijn vieren op een boerderij. Wij zijn een gezin met 2 jonge kinderen, die ook graag een toekomst willen hebben. Een gezonde toekomst.

Er is een man van Defensie geweest, die duidelijk heeft aangegeven hoe gevaarlijk het is, om de radar te betreden voor mensen die daar moeten zijn voor onderhoud, want de radar mag absoluut niet bemand zijn i.v.m. de straling. Wij maken ons grote zorgen! Echt hele grote zorgen, als het gaat rondom de gezondheid. De straling wordt te heftig, in ons dorp. Het is gevaarlijk voor de gezondheid. Kanker en ALS en wat gebeurt er nog meer op de lange termijn? Wat worden de verdere gezondheidsrisico's? Het aantal mensen met ALS ligt in Herwijnen vele malen hoger dan in de rest van Nederland. Herwijnen heeft een stralingsverleden en hier willen wij absoluut geen herhaling van! Er zijn al verschillende bekenden overleden aan ALS. Hier is geen genoeg onderzoek naar gedaan. Defensie moet hier veel beter naar kijken. Je kunt niet zomaar met de levens van mensen spelen. Onverantwoord en echt ONVEILIG. Een straling die zo krachtig is, dat de radar tot Portugal moet reiken.

Op dit moment is er al veel straling in Herwijnen aanwezig, door de aanwezige KNMI radartoren en de scheepsvaart. Waarom dan nog een gigantisch groot stralingskanon in ons dorp. Heel Nederland is zo groot, zoveel plaatsen en locaties die nog niet onderzocht zijn. Waarom in 1 klein dorp nog een radarstation? Wie heeft dit bedacht? Hoe krijgt iemand dit verzonnen? Het is echt onbegrijpelijk en onmenselijk!

Buiten de gezondheid zijn er nog veel meer redenen, waarom de radar echt een probleem is. Onze boerderij staat, net als een aantal anderen, echt te dichtbij te radartoren. In de toekomst hopen wij dat onze kinderen het bedrijf willen voort zetten, maar wat gaat de straling betekenen voor de dieren en alle andere agrarische activiteiten? Waar gaan wij allemaal financiële schade oplopen? Mochten de kinderen er voor kiezen, om het bedrijf niet voort te zetten. Het huis zal onverkoopbaar worden of flink minderen in waarde. Wie wil er nu zo dichtbij een radartoren zitten. Het is gevaarlijk met al die straling, omdat er op een kleine

afstand nog een radar staat. De boten op de Waal zorgen voor straling en dan is er ook nog het internet/telefoon. We worden het stralingsdorp van Nederland.

Dan hebben de informatie van de inwoners van Wier. De Smart-L radartoren geeft daar een hele irriterende hoge piep. Een straal van een kilometer geeft aan hier heel veel overlast van te ervaren. Constant geluid en gezoem wordt onze toekomst. Herwijnen is GEEN locatie voor de Radartoren!

Wij als omwonenden zien enorm op tegen de radartoren. Defensie houdt zich niet aan de landelijke regels van 1500 meter afstand tot woningen. Defensie kiest voor de makkelijkste optie, terwijl er meerdere locaties zijn. Waarom moet er in een land als Nederland, waar zoveel plaatsen zijn, uitgerekend 2 radartorens in een klein dorp worden geplaatst. Onveilig, onverantwoord en respectloos naar de mensen in Herwijnen. Wat voor mensen zijn daar aanwezig bij Defensie? Je praat hier over mensen, gezinnen met kleine kinderen, niet over een nummertje! Herwijnen is GEEN locatie! Doe onderzoek naar een andere locatie. Er is duidelijk gebleken dat er andere locaties zijn, Herwijnen heeft zijn partij straling gehad! Het niveau is al te hoog. Het is genoeg geweest! Herwijnen is niet de beste locatie!! Herwijnen is helemaal geen locatie.

Waarom mag een overheidsinstelling als Defensie, alle regels laten varen, als het zogenaamd om landsveiligheid gaat? Zorg eerst voor je eigen land, je eigen mensen!! Dit doe je niet door iets zomaar bij mensen iets af te dwingen, terwijl er andere mogelijkheden zijn. Kiezen voor de makkelijkste weg, hoe zouden ze dat noemen bij Defensie? Laf? Slap? Zielig? Het is niet normaal dat Defensie weg kijkt voor andere mogelijkheden, terwijl ze een terrein van zichzelf beschikbaar hebben voor de radartoren. Nee, i.p.v. die mogelijkheid, mag een gezellig dorp, met veel mensen en veel jonge kinderen een doelwit worden. Een doelwit van Defensie! Waar is de veiligheid?

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan, ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel gezondheidsschade berokken en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden. De nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Er is geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's van ons, maar ook niet van de omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Wij verzoeken u mij de ontvangst van indiending van deze zienwijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Familie Blom
Johan, Marcia, Jaylinn (6 jaar) en Aiden (4 jaar)

[redacted]

2024040032

Eén radar geeft straling genoeg

Bouw militair radarstation op een afgelegen plek, niet in Herwijnen

Verzonden: 4/20/2024 2:49:30 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 20 april 2024

Dossier: Projectnummer 7611283 (Projectnummer 16023904)
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden (Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf)
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit ontwerp-omgevingsvergunning radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Ontwerp omgevingsvergunning

De enige en meest belangrijke vraag voor ons na de lezing van het hele ontwerpbesluit is, heeft Defensie/ het Rijk gedaan wat wij als inwoners van Nederland/Herwijnen kunnen verwachten van een staat die de gezondheid van haar inwoners moet beschermen.

Ons antwoord is dan een categoriaal NEE! En wel hierom:

- Defensie heeft niet gedaan wat ze waren opgedragen door het hoogste democratische instituut van Nederland, het parlement. nl actief zoeken naar een andere plek dan Herwijnen.
- Volgens ontwerpbesluit is Herwijnen niet beter of slechter gelegen/geschikt dan andere plekken, maar die zijn NIET gezocht. Of nog dubieuzer, na aangeboden te zijn door gemeenten, niet verder onderzocht en daarna vergeleken.

- We hebben door de jaren heen al genoeg stralingsbronnen (2 radars en vele duizenden schepen met radars) gehad en dan mag er niet nog een bijkomen , volgens het parlement, de gemeenteraad en de bevolking. Ongeacht of alle metingen onder de normen blijven. Dat zal voor overal in Nederland gelden, zijn wij van overtuigd, maar hier is het cumulatief meer en dus teveel en schadelijk voor onze gezondheid.
- De metingen van Wier qua straling, zijn gedaan op een apparaat dat anders is dan die in Herwijnen: de stand "override" is niet in Wier aanwezig, komt wel in Herwijnen en die geeft veel meer straling.
- Defensie heeft een alternatief gekocht (18 mobiele radarstations) die Herwijnen volkomen overbodig maken. Dat wordt niet gecommuniceerd.
- De vergunning die nu wordt aangevraagd laat ruimte voor latere veranderingen aan de installatie, die meer straling zullen veroorzaken.
- Met het eenkennig tunneldenken doorgaan met alleen Herwijnen als plek, ondanks opdrachten van parlement om andere plekken te onderzoeken en de eigen alternatieven, toont Defensie geen enkele interesse te hebben in de gezondheid van de mensen, die in Herwijnen veel dichter dan bijvoorbeeld in Wier bij zo'n installatie wonen.
- De metingen van geluidsoverlast in Wier zouden meegenomen worden in deze aanvraag, dit in opdracht van parlement: dit is niet gebeurd.
- Ik vind dat Defensie/ het Rijk zich totaal niet houden aan de wettelijke kaders: er wordt nergens een afweging/vergelijking tussen een x-aantal mogelijkheden/alternatieven gemaakt. Defensie redeneert: We bezitten stuk grond in Herwijnen en daar zetten we het ding neer, ongeacht!
- Het is dus volgens ons een zeer ondemocratische aanpak, die ons vertrouwen in de staat als hoeder van ons als inwoners van Nederland, danig aantast.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan ons, onze omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van ons en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieven, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is. De onderzochte belangen zijn niet op een evenwichtige wijze afgewogen en het uiteindelijke voorgesteld besluit, via o.i. ondemocratische weg tot stand gekomen, is niet juist, niet veilig, en niet verantwoord om uit te voeren.

Wij verzoeken u ons de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

PS graag verwijzen we naar eerder ingebrachte zienswijze hieronder.

EERDER INGEBRACHTE ZIENSWIJZE

Voorontwerp inpassingsplan.

Conform de reactienota voorontwerp inpassingsplan zijn er 195 reacties ingestuurd waarvan er slechts 77 unieke reacties zouden zijn. Wat verder opvalt in deze reactienota.

- *Defensie heeft nooit echt naar een andere locatie gezocht, terwijl die er wel zijn.*

- *Defensie noemt Herwijnen geschikt: het enige geschikte is dat het in bezit is van Defensie, verder voldoet het niet: te klein, te dicht bij bebouwing.*
- *De VNG plaatst dit radar in de hoogste (= gevaarlijkste) categorie. Defensie zegt dat het "afwijkt" en daardoor wel dicht bij bebouwing mag.*
- *Straling van Wier voldoet aan normen, die veel te weinig strikt zijn, gezien wat in buitenland (Duitsland, Italië) wordt aangehouden. Verder is er NIET door een onafhankelijke instantie gemeten in Wier: TNO en DEKRA hebben gemeten terwijl Defensie en de maker de radar bestuurden: hierdoor geloof ik niets van de resultaten, ik vertrouw het pas als er een echt onafhankelijk bureau gaat meten. Dan nog moeten wij, in Herwijnen, ons leven lang bij deze straling wonen, met de vele duizenden radars van schepen op de Waal en nog een bestaand weerradar.*

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

- ***Gezondheid:** Door de belasting met radarstraling (2 radars en vele duizenden schepen) heeft ons dorp langdurig bloot gestaan aan straling. De gevolgen zijn zichtbaar: een veel hoger percentage inwoners (400% hoger dan gemiddeld in Nederlands) heeft ALS (gehad) en is daar aan overleden. Verder heeft onderzoek aangetoond dat deze straling ook hart- en vaatziekten, kanker en andere ziektes veroorzaakt. Ik ben dus heel bang voor de gevolgen voor mijn gezondheid als er nu weer een nog zwaardere bron van straling bij komt.*
- ***Milieu:** We hebben hier veel ooievaars en vleermuizen, die volgens onderzoeken lijden onder deze elektromagnetische straling. Ook het gebied om de locatie heen heeft veel natuur, die beschermd moet worden volgens de Flora- en Faunawet: bijvoorbeeld 2 forten met veel vleermuizen. Dit nog los van het vee dat in de buurt graast: is dat veilig. Heeft Defensie daar onderzoek naar gedaan? Nee.*
- ***Alternatieve locaties:** Er is door Defensie NIET volgens de opdracht van de tweede kamer gezocht naar alternatieven: er is door andere gemeenten aangeboden te kijken naar betere plek (niet zijnde Herwijnen, volgens motie), bijv. Molenlanden. Dit is door Defensie genegeerd. Het blijft Herwijnen, terwijl die locatie te dicht (900 meter tot dorpskern) ligt bij bebouwing dan is voorgeschreven voor dit type radar (categorie 6):*

dat is nl. 1500 meter tot de eerste bewoning. (hier ligt de eerste bewoning op enkele honderden meters!!) We hebben al meer dan genoeg straling (gehad).

- ***Politiek:** De gemeente West Betuwe en de tweede kamer zijn tegen deze locatie. In de eerste kamer zijn honderden kritische vragen gesteld. Kortom dit voorstel heeft geen enkel draagvlak en toch negeert Defensie al deze signalen. Sterker nog zij houdt informatie achter voor eenieder, blijkt uit WOO verzoeken, die ook nog met maanden vertraging bij ons terecht komen: Defensie heeft veel te verbergen over eenkennig tunneldenken richting locatie Herwijnen*
- ***Andere gevolgen:** De straling is onze grootste zorg voor onze gezondheid, maar daarbij komen ook nog geluidsoverlast en verstoring van apparatuur, wat in Wier het geval was. Dit wordt wel door Defensie erkend, (kan moeilijk anders door ervaring in Wier), dus gaat Defensie het radar aanpassen: MAAR de geluidsnormen hier zijn strenger dan in Wier, doordat bewoning veel dichterbij geplande radar plaatsvindt.*

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de m.i. niet onafhankelijke onderzoeken, het gebrek en achterhouden van informatie en het ontbreken van draagvlak, betekenen dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en dus die besluiten en stukken niet kunnen dragen. Daarbij komen de gevolgen voor onze gezondheid, die niet te ontkennen zijn.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Verzonden: 4/20/2024 3:08:17 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 19 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1. De nieuw te plaatsen radar heeft blijkbaar een Staring en Override modus. In deze modus voldoet de radar absoluut niet aan de gestelde eisen. Ik ben daarom bang dat deze instellingen vaker gebruikt gaan worden dan alleen in uitzonderlijke gevallen en dat dit schadelijk is voor de gezondheid van mij, mijn gezin en mijn buurtbewoners.
2. Defensie heeft blijkbaar 18 mobiele Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars besteld die een bereik hebben van 400km per stuk. Deze radars zijn uitermate geschikt om het luchtruim te monitoren en te kunnen beveiligen. Sterker nog, het lijkt mij een veel beter keuze om 18 verschillende locaties te hebben met radars, die ook nog eens mobiel zijn om ons luchtruim te beveiligen. Doordat deze mobiel zijn kunnen deze door eventuele vijanden minder snel uitgeschakeld worden, omdat ze verplaatst kunnen worden. Door 1 veel te krachtige radar te plaatsen die niet mobiel is wordt dit in mijn ogen ook een gemakkelijk doelwit in geval van een oorlog. Mijn woongebied wordt op deze manier ook direct een hoog prioriteit doelwit voor vijanden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de

gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 4/20/2024 4:53:53 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Er was toegezegd dat er geen radar zou komen. Dus in mijn beleving hoeft er dan ook geen vergunning aangevraagd te worden.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, geen radar was de afspraak. Vanwege de veiligheid en gezondheid van het dorp. De locatie is niet geschikt

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, ik woon in het dorp Herwijnen. Wil graag gezond blijven.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Er is toegezegd geen radar. Alleen al het gedoe er nu over dat de radar er ineens wel moet komen geeft al veel mensen in het dorp gezondheidsproblemen. Stress met alle gevolgen vandien.

Zo ga je niet om met de bevolking. Al het vergaderen kost mega veel geld. Zet de radar in onbebouwd gebied. Maar niet hier in Herwijnen

Verzonden: 4/21/2024 12:20:19 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bestand

99677841_9913156_[redacted]_Zienswijze_Ontwerpbesluit_militair_radarstation_Herwijnen.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijgevoegd bestand

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijgevoegd bestand

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijgevoegd bestand

Herwijnen, 21 april 2024.

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Bezwaar 1:

Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.

Een medewerker van defensie vertelde bij de laatste voorlichtingsavond dat de radar in de toekomst opgevoerd kan worden. Al bij de “beginstand” van de radar komt \er veel te veel straling vrij maar in de toekomst zal dat dus nog vele malen erger zijn! De vergunningsaanvraag is gebaseerd op de “lage” straling maar natuurlijk zal er in geval van dreiging of misschien zelfs als experiment opgeschaald gaan worden naar een groter bereik. De fabrikant is zelfs trots op deze “flexibiliteit” van de radar, voor ons alleen maar meer gevaar. Na plaatsing zal er pas na 5 jaar opnieuw gemeten worden,

Conclusie: De vergunning die defensie nu aanvraagt is niet gebaseerd op de flexibele modules van de radar. Defensie zegt zelf dat ze niet constant gaan meten hoeveel straling er vrijkomt. De

waardes en argumenten in de aangevraagde vergunning zijn daarmee onjuist en dat maakt dat de vergunning niet verleend kan worden.

Bezwaar 2

In “Staring” modus en “Override” modus voldoet de Smart-L radar niet.

Defensie heeft in een van de technische briefings gezegd dat de radar die in Herwijnen zou moeten komen een derde modus heeft, de zogenaamde “override”modus. In deze m\odus is de radar nog krachtiger en geeft hij meer straling. In deze modus voldoet de radar simpel niet aan de gestelde eisen.

Conclusie

Defensie geeft hiermee dus zelf toe dat de radar niet aan de gestelde eisen voldoet. Zelfs wanneer het zou kloppen dat deze modus zelden wordt gebruikt is het onverantwoord deze straling over ons dorp uit te zenden. Bovendien is er geen enkele controle op het aantal keren dat de modus wordt gebruikt.

Bezwaar 3

De overheid luistert niet naar gegronde bezwaren en zet ongeacht bewijzen gewoon door.

Het is allang bewezen dat de radar niet aan de veiligheidseisen voldoet, al helemaal niet in de “override”en “staring” modus. Defensie nekt deze gegronde bezwaren door een “ministeriële regeling” waarin wordt vastgelegd dat ondanks overschrijding van de veiligheidseisen gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Radar. Dit gaat volgens mij volledig voorbij aan alle democratische principes die wij in Nederland hanteren. Alle inspanningen vanuit bewoners van Herwijnen, die toch met goede alternatieve plaatsen zijn gekomen en hebben aangetoond dat het gewoonweg niet veilig is om d e radar zo dicht op ons dorp te plaatsen worden genegeerd. Defensie en de overheid doen wat ze willen, zijn star en hebben een tunnelvisie waar ze zich voor mogen schamen.

Conclusie:

De overheid toont zich als onbetrouwbaar door niet te luisteren naar de geronde bezwaren vanuit de inwoners van Herwijnen. Inspraakavonden zijn een lachertje, defensie heeft geen enkel teken gegeven werkelijk te luisteren en op basis van aangeleverde bewijzen een alternatief te onderzoeken.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp –

Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade

berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 4/21/2024 1:08:02 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

99678061_9913188_[redacted]_Zienswijze_Ontwerpbesluit_militair_radarstation_Herwijnen.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Herwijnen, 21 april 2024.

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp –

Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation

Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Bezwaar 1:

Resultaten metingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen.

In Wier was er zoveel geluidsoverlast van de radar dat er een koepel is geplaatst. Daarna zijn er diverse metingen uitgevoerd. Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn er diverse metingen uitgevoegd, zowel geluid- als straling metingen.

In het “ontwerpbesluit radarstation Herwijnen”, in de “Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen”, de “bijlage bouwdeel”, de “bijlage milieudeel 1a” en de “bijlage milieudeel 1b” staan deze meetresultaten niet vermeld. Bovendien zijn de metingen niet door een onafhankelijk bureau uitgevoerd wat natuurlijk wel had gemoeten.

Conclusie: Ik weet niet aan welke straling én aan welk geluid ik blootgesteld ga worden. Ondanks dat defensie ons gerust probeert te stellen door te zeggen dat de radar aan alle eisen voldoet, zij hebben geen metingen kunnen laten zien dat na het plaatsen van de koepel

blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact het zelfde is als die in Wier. Voldoet het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn, zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

Bezwaar 2

In “Staring” modus en “Override” modus voldoet de Smart-L radar niet.

Defensie heeft in een van de technische briefings gezegd dat de radar die in Herwijnen zou moeten komen een derde modus heeft, de zogenaamde “override” modus. In deze modus is de radar nog krachtiger en geeft hij meer straling. In deze modus voldoet de radar simpel niet aan de gestelde eisen.

Conclusie

Defensie geeft hiermee dus zelf toe dat de radar niet aan de gestelde eisen voldoet. Zelfs wanneer het zou kloppen dat deze modus zelden wordt gebruikt is het onverantwoord deze straling over ons dorp uit te zenden. Bovendien is er geen enkele controle op het aantal keren dat de modus wordt gebruikt.

Bezwaar 3

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

In de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet open Overheid staat beschreven welk recht ik als inwoner heb als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen. De stichting “niet nog een radar” zijn er diverse Wob en Woo verzoeken gedaan zodat de stichting ons als inwoners kan helpen een gegronde mening te vormen. Slechts enkele van deze verzoeken zijn ingewilligd en hebben daarnaast ook nog eens de maximale aanlevertijd overschreden. Ik noem hier:

- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.

- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

Conclusie: Het niet geven van alle informatie maakt mij wantrouwig. Wat maakt dat de informatie niet of niet tijdig wordt gegeven? Wat heeft Defensie te verbergen en waarom wordt mijn grondwettelijk recht op informatie niet ingewilligd? Het geeft mij het idee dat deze informatie bewust wordt achtergehouden zodat ik niet volledig op de hoogte ben van alle gevaren die de radar zal geven. Ik heb niet voldoende informatie om een reëel beeld te vormen van de gevolgen na plaatsing van de radar en kan hiermee ook geen goed bezwaar opstellen.

Bezwaar 4

Door het zeer hoge energieverbruik produceert de radar magnetische velden. Waarom is hier niet op getest? De radar staat aan een openbare weg waar ik vaak al wandelend of joggend langskom. Ook mijn kleinkinderen spelen regelmatig op de weg wanneer ze wandelen naar de zwemput. We komen dus heel dichtbij de radar en dus ook bij de magnetische straling. Een vergunning kan pas worden verleend wanneer er onderzoek is gedaan naar de hoeveelheid magnetische straling en de gevolgen hiervan op mijn eigen gezondheid en die van mijn kleinkinderen.

Conclusie:

Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Hierdoor kan de vergunning niet worden verleend.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgevingen de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 4/23/2024 9:23:36 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted] Products v.o.f.
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Naar mijn mening is onvoldoende gekeken naar alternatieve locaties. Mijn echtgenoot was werkzaam bij de brandweer en als er iets was bij het oude radarstation, mochten vruchtbare mannen niet naar binnen. Ook was het radarstation vergeven van de dode vlieg

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Mijn bedrijf werkt met zeer gevoelige machines, professionele borduurmachines, deze worden met een computer bestuurd. Toen in 2007 het ongeluk met de Apachehelikopter zich voordeed, heeft dit geleid tot het verloren gaan van mijn borduurmachines met een waarde van 50-60.000 Euro per stuk. Ik vermoed dat de straling die bij dit ongeluk is vrijkomen, voor de beschadiging van mijn machines heeft gezorgd.

Ik vrees dus voor het voortbestaan van mijn bedrijf als het radarstation in Herwijnen worden geplaatst.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik ben op zich niet tegen een radarstation en ik begrijp dat het er moet komen. Maar ik maak wel bezwaar tegen de voorgestelde locatie: Herwijnen heeft al zoveel meegemaakt op dit gebied.

Verzonden: 4/23/2024 9:26:54 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Veehouderij [redacted] v.o.f.

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Mijn bedrijf/boerderij staat op 300 meter van de voorgestelde locatie van het radarstation. Ik wil een persoonlijk antwoord op de vraag in hoeverre mijn bedrijf (opstallen, grond, veestapel), beïnvloed worden door het radarstation. Dat betreft dan zowel de aspecten leefomgeving als de (bouw)technische aspecten bij de uitvoering (de melkmachines zijn computergestuurd en gevoelig voor straling) van, en eventuele uitbreiding of verandering van mijn bedrijf.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 4/23/2024 1:01:46 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja, jullie zijn alleen met eigen belang bezig, zonder rekening te houden met de inwoners van Herwijnen e.o

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, zie hierboven

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Hierbij wil ik ernstig bezwaar aantekenen tegen een Radar inHerwijnen;

We hebben hier al te veels te veel stralingen binnen Herwijnen (KNMI weerstation, windmolens, veel defensie vliegtuigen bijna iedere dag en al het scheepsverkeer op de Waal etc.) Dit kan en mag niet gebeuren!!!!!!!!!!!!!!!

Dit alles heeft hier een negatief effect; namelijk veel meer ALS patiënten in Herwijnen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

We hebben hier al te veels te veel stralingen binnen Herwijnen (KNMI weerstation, windmolens, veel defensie vliegtuigen bijna iedere dag en al het scheepsverkeer op de Waal etc.) Dit kan en mag niet gebeuren!!!!!!!!!!!!!!!

Dit alles heeft hier een negati

Verzonden: 4/24/2024 3:02:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 20 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1) **Als een gewone inwoner van Herwijnen een bouwvergunning aanvraagt dient hij aan alle eisen te voldoen. Ik ben dan ook zeer van mening dat JUIST de overheid/defensie het goede voorbeeld moet geven. Zij geven echter niet op tijd een reactie (of het termijn wordt met maanden overschreden) op**

verschillende verzoeken van bv Rijksvastgoed bedrijf en IL en T. Hierdoor ben ik als inwoner van Herwijnen NIET VOORZIEN van juiste en volledige informatie.

2) **Defensie haalt steeds de radar in Wier erbij. Maar ook deze voldoed niet aan de gestelde eisen. Voordat er een radar doorgeduwd gaat worden vind ik als inwoner van Herwijnen het zeer belangrijk dat de juiste testen en meetresultaten kloppen en aan alle eisen voldoen.**
3) **Mijn zus heeft een pacemaker en nu is het officieel bevestigd dat de radar daar invloed op heeft met zijn hoge straling als zij daar vlak bij is. Dit is door de cardioloog en de icd fabrikant bekend gemaakt. Defensie is er toch om mensen te beschermen en niet "bij enige twijfel" ziek te maken?????**
4) **Om een lang verhaal kort te maken..... Als iets niet aan de voorwaarden voldoet of schade kan berokkenen aan inwoners van Herwijnen die te dicht bij de straling wonen dan mag er gewoon geen vergunning komen!!!!**
5) **Gezondheid is het allerbelangrijkste !!!!**

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie

rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 4/24/2024 3:15:37 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 22-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlever tijd.

Er is niet getest op magnetische veldsterkten maar dat produceert de Smart-L wel.

Vanwege het zeer hoge energieverbruik van 2.251.000 kWh per jaar produceert de Smart-L radar ook magnetische stralingen. De openbare weg (hek radar) is op 35 meter afstand van de radar, je kunt dus heel erg dichtbij de radar komen en dus ook bij de magnetische straling. Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten, is deze wel voldoende veilig?

Conclusie:

Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 4/24/2024 3:20:30 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 22-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlever tijd.

Waarom 1 vast radarstation terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? En ze hadden er al 1 die nu de oude radar in Nieuw Millingen vervangt.

Defensie koopt 9 (en nog 9 in bestelling) Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Deze radars zijn uitzonderlijk geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen, en is uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten.

Conclusie: Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van Landsbelang. Hiervoor moet er volgens Defensie in Herwijnen een vaste Smart-L radar geplaatst worden. Dit kan volgens onderzoek door Defensie alleen maar in Herwijnen, er is geen enkele andere locatie in Nederland passender. De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straat van 400 km. Defensie heeft 18 mobiele) Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars gekocht. Het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor overbodig geworden. Zeker wanneer Thales en Defensie aangeven dat ook deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn (lees aangepast zullen blijven worden aan de veranderende vraag van de klant).

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 4/24/2024 3:24:30 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 22-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlever tijd.

Resultaten metingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen.

Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn er diverse metingen uitgevoegd. Een van die metingen betrof een geluidsmeting. Want de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm. Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de koepel op de straling.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. En dit had wel gemoeten. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, ook dit had wel gemoeten.

Conclusie: Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in "worst case "scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact het zelfde is als die in Wier.

Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik bloot gesteld wordt, of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar,

onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 4/24/2024 3:29:29 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 22-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlever tijd.

- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.

- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

Conclusie: Wat stelt het recht op het opvragen en verkrijgen van informatie van Ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en Overheidsinstanties nu voor als de opgevraagde stukken niet worden aangeleverd? Nu is er een oneerlijke kennis achterstand ontstaan, een achterstand die (wellicht bewust) in stand wordt gehouden.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte

belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

[redacted]

Verzonden: 4/24/2024 3:33:48 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 22-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlever tijd.

De overheid doet wat het wil, er wordt gewoon iets "geregeld".

Omdat de radar in "Staring" modus en "Override" modus niet voldoet aan de eisen zorgt Defensie ervoor dat er een "ministeriële regeling" komt waarin vastgelegd wordt dat ondanks het niet voldoen aan de eisen er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen. Deze "ministeriële regeling" gaat buiten de 1ste en 2de kamer om. Dit "regelen" past defensie keer op keer toe; onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken. De tunnelvisie van defensie is voor de inwoners van Herwijnen wel heel erg duidelijk: wat er ook gebeurd wij, defensie, zullen er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te krijgen.

Conclusie: Hoe onbetrouwbaar wil je als overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, je mening door te voeren. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan "regelt" de overheid wel iets, ook nu weer. In de loop van de vele jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de overheid er voor zorgt dat zij toch gewoon doorgaan.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 4/24/2024 6:51:28 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

het besluit wordt op onjuiste gronden genomen

99729638_9922962_zienswijze_ontwerpbesluit.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

de gezondheid van mij en mijn gezin staan op het spel. Het kan nooit de bedoeling zijn dat de overheid een gok neemt met de gezondheid van inwoners.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

nee

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Waarom 1 vast radarstation terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? Naast de vaste radar die al in Wier staat.
Defensie koopt 9 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars, naast de 9 die al in bestelling zijn. Hiermee kan het luchtruim bewaakt en beveiligd worden. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer. Dit is meer dan genoeg om het landsbelang te dienen en hiermee is de Smart-L radar met een onnodig groot bereik overbodig.

Conclusie: Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van Landsbelang. Hiervoor moet er volgens Defensie in Herwijnen een vaste Smart-L radar geplaatst worden. Dit kan allen maar in Herwijnen (volgens onderzoek door Defensie). Geen enkele andere locatie is meer geschikt.
De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straat van 400 km. Hiervan heeft defensie er binnenkort 18. Het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor overbodig geworden.

Conclusie
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 4/25/2024 6:10:39 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Mijn vrouw [redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

De Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning door de toegepaste high-end techniek die heel gemakkelijk opgevoerd kan worden. Na evt plaatsing na 5 jaar pas meten? Wie verzint zoiets, dit kan toch niet !!!!

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Radar komt veel te dicht bij boerderijen en dorpsbewoning in Herwijnen te staan (ongeveer 700 mtr.) Er is ook al straling van KNMI toren en van schepen op de Waal die heel dicht langs het dorp loopt.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik vrees voor mijn gezondheid die nu al broos is na hartinfact 2019 (nu ICD) herseninfarct 2020 en maart 2023 hart op hol door alle inspanning/stress mede door de radar.

Ook mijn/onze kinderen en kleinkinderen wonen op zeer korte afstand van de evt radar (Kromme Akkers)en daar zijn ook onze gezondheids zorgen om.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Resente resultaten van de metingen in Wier zijn niet meegenomen in deze vergunningsaanvraag.

Verzonden: 4/30/2024 4:30:11 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

aangetekend 202404057

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 26 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Hierbij maak ik schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1. *De Thales Smart-L kan worden opgevoerd om verder te kijken en is verder programmeerbaar en modulair zodat er in de toekomst extra sterke functionaliteiten kunnen worden toegevoegd. Dit kan betekenen dat dit buiten de momenteel aangevraagde vergunning valt en Defensie zegt dat pas na 5 jaar weer opnieuw gemeten gaat worden. Dit betekent dat er in de tussentijd geen controle is op de elektromagnetische en radiofrequente straling en daarmee dus ver boven de toegestane limieten kan uitkomen. Ook bleek dat tijdens een voorgaande technische briefing de Smart-L radar naast de "Staring" en "Rotating" modus ook nog een "Override" modus heeft oftewel een "Boost" knop waarmee de elektromagnetische straling nog krachtiger is. Defensie geeft zelf toe dat zowel in de "Staring" als in "Override" modus de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen van maximum straling voldoet. Defensie zegt dan wel dat dit alleen in uitzonderlijke gevallen wordt gebruikt maar daar kan niet op worden gecontroleerd door externe partijen. Ik verwacht dat de twee zwaarste modi vaak gebruikt gaan worden vanwege de toegenomen spanningen in de wereld en ook voor trainingsdoeleinden.*
2. *De Smart-L radar zorgt voor storingen bij andere apparatuur. In de vergunningsaanvraag is geen onderbouwing gegeven dat de Smart-L radar voldoet aan de EMC-richtlijnen. In Wier zijn veel problemen met storingen aan apparatuur, satellietschotels en ontvangers, Wifi, TV's door de plaatsing van de Smart-L radar.*

Tevens kunnen ook ICD's (Implanteerbare Cardioverter Defibrillator) worden beïnvloed. Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd indien in de bebouwde kom de pieklimieten boven de 18 V/m komen. Volgens berekeningen van TNO zullen deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden en de waarschijnlijkheid wordt nog groter in de "Staring" en "Override" modus. In de vergunningsaanvraag is geen onderbouwing opgenomen hoe Defensie dit gaat voorkomen dus is de aanvraag niet compleet dient niet ontvankelijk te worden verklaard.

3. *Metingen van elektromagnetische stralingen op de openbare weg op ca. 35 meter zijn niet gedaan. Dit is wel vereist voor de vergunningsaanvraag zodat deze niet ontvankelijk zou moeten worden verklaard.*
4. *Waarom 1 vast radar station terwijl 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft waarvan er al 1 de oude radar in Nieuw Millingen vervangt. Door te investeren in meerdere mobiele is radarstations is er veel minder kans op vernietiging door een vijand dan 1 vast station. Dus hoe noodzakelijk is het vaste station in Herwijnen of elders nog ?*
5. *Ook de achterstand en volledigheid van informatie voor mij als inwoner om mijn mening te kunnen vormen wordt door Defensie en andere overheden met voeten getreden. Als voorbeelden zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en bij de onderstaande voorbeelden zijn de maximale aanlevertijd overschreden:*
   - Verzoek ILenT (Inspectie Leefomgeving en Transport): geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
   - Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
   - Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
   Wat stelt dit recht van opvragen en verkrijgen van informatie dan nog voor als de gevraagde stukken niet worden aangeleverd en het komt op mij over dat dit bewust wordt gedaan.
6. *Het is mij verder niet duidelijk hoe het totaalbeeld van straling in Herwijnen wordt bepaald in samenhang met de weerradar van het KNMI. Ik maak mij zorgen om deze twee grote stralingsbronnen in de buurt.*

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote

vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/1/2024 10:14:37 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: echtgenote
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

twijfels over stralingssterkte en wat heeft het voor zin een vaste radar te plaatsen in deze tijd waar drones het hoofdbestandsdeel van oorlogsvoeren is. het lijkt mij wijzer deze radars mobiel te houden zodat ze verplaatsbaar zijn.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ik woon op 5hoog recht in het gezichtsveld van te plaatsen radar tevens staat er al een buienradar en een 5G mast en dit alles binnen 900meter

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

mijn woning daalt zeker 100000euro in prijs en is misschien wel onverkoopbaar en stel defensie aansprakelijk voor de verwachte schade.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

ook zijn wij bang voor eventuele ziektes die wij kunnen oplopen door de straling, ook daar stellen wij defensie verantwoordelijk voor.

Verzonden: 5/7/2024 9:54:46 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Jazeker zie bijlage zienswijze 07-05-24

99913388_9955581_Zienswijze_-_bezwaar_radar_07-05-2024.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage zienswijze 07-05-24

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage zienswijze 07-05-24

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage zienswijze 07-05-24

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 07-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.

Volgens Defensie en de producent Thales levert de in Herwijnen geplande Smart-L Radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km op.

Ik hoorde op een voorlichtingsavond van een medewerker dat de radar “opgevoerd’ kan worden om nog veel verder dan die 2000 km te kunnen kijken. Dit upgraden en voorbereid op toekomstige bedreigingen is dus 1 van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar.

Thales schrijft letterlijk op hun website: “De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntro-duceerd,afhankelijk van de behoeften van de klant.”

Dit betekent toch dat Defensie nu een vergunning aanvraagt voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst veel krachtiger is en uitgerust kan worden met meer modules dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd.

Testen, meten en opnieuw een vergunning aanvragen omdat de Smart-L dan niet meer aan de huidige vergunning aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er pas na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden. Ondertussen is onebekend welke risico’s de plaatselijke bevolking loopt die in de buurt van de radar woont. Dat kan toch niet waar zijn!!

Resultaten metingen in Wier (met koepel) worden niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen.

Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn daar veel metingen verricht. Een van die metingen betrof een geluidsmeting. Want de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm.

Er zijn ook stralingsmetingen gedaan heb ik begrepen om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de koepel op de straling.

In het “ontwerpbesluit radarstation Herwijnen”, in de “Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen”, de “bijlage bouwdeel”, de “bijlage milieudeel 1a” en de “bijlage milieudeel 1b” zijn deze meetresultaten niet opgenomen . Dit had wel gemoeten!

De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn ook niet onafhankelijk verlopen, dat is ook niet juist. Hier had een onafhankelijke partij de metingen dienen te verrichten

Conclusie: Defensie heeft altijd aangegeven dat de Smart-L radar die ze willen plaatsen in Herwijnen aan alle eisen voldoet. Ook in “worst case ”scenario’s, dit is niet aangetoond met de metingen die men heeft gedaan en na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact het zelfde is als die in Wier.

Hoe moet in nu als inwoner van Herwijnen weten aan welke straling we worden blootgesteld en of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verstrekt zijn, zijn degene van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier. Er zijn geen metingen gepresenteerd van na het plaatsen van de koepel!

Waarom 1 vast radarstation terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? En ze hadden er al 1 die nu de oude radar in Nieuw Millingen vervangt.

Defensie koopt 9 (en ze hebben er nog 9 in bestelling) Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Deze radars zijn uitermate geschikt om ons luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen, en is uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Deze systemen zien en registreren alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten.

Conclusie: Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van Landsbelang dat snap ik maar hiervoor zou er volgens Defensie in Herwijnen een vaste Smart-L radar geplaatst moeten worden. Volgens het onderzoek van Defensie zou dat dus alleen maar in Herwijnen kunnen en is er geen enkele andere locatie in Nederland passender.

De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straat van 400 km daarvan heeft Defensie er nu dus al 18 (mobiele) Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars gekocht. Daardoor is het plaatsen van een Smart-L radar in Herwijnen overbodig geworden. Temeer omdat Thales en Defensie aangeven dat ook deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn (aangepast zullen blijven worden aan de veranderende vraag van de klant).

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/8/2024 11:31:59 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Kuipershof
Huisnummer: 2
Postcode: 4191 KH
Woonplaats: Geldermalsen
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: gemeente West Betuwe

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijgevoegde gezamenlijke zienswijze van gemeenteraad en college van B&W van besluit

99917758_9956495_vastgestelde_zienswijze_op_de_ontwerp_omgevingsvergunning_ondertekend.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie hiervoor bijgevoegde zienswijze

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie hiervoor bijgevoegde zienswijze

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie hiervoor bijgevoegde zienswijze

Behandeld door
[redacted]
Doorkiesnummer [redacted]
[redacted]

AANGETEKEND
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum 7 mei 2024
Kenmerk GZDGWB/1415218/1441565

TEVENS DIGITAAL VERZONDEN

Onderwerp: Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning radar Herwijnen

Beste meneer/mevrouw,

Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van de Gemeente West Betuwe dienen hierbij en tijdig onderstaande zienswijze in naar aanleiding van de publicatie van het ontwerpbesluit (ontwerp-omgevingsvergunning) voor een militair radarstation in Herwijnen. Het college doet dat mede voor de publiekrechtelijke rechtspersoon de gemeente West Betuwe. Het college doet dat tijdig binnen de termijn die tot en met 16 mei 2024 loopt.

In overeenstemming met en onder verwijzing naar onze zienswijze van 25 januari 2024 inzake het ontwerp-Rijksinpassingsplan voor het door u beoogde radarstation (dat als hier herhaald en ingelast dient te worden beschouwd), komen wij tot de conclusie dat het ontwerp niet doorgezet dient te worden. Wij verzoeken u ook ditmaal dan ook om het momenteel ter inzage gelegde ontwerp in te trekken. Ook ditmaal verzetten prangende argumenten zich tegen het (kennelijke) doordrijven van dit voornemen, nu het voornemen volgt op een (ontwerp)inpassingsplan waarop ook al zeer uitgebreide en breed gedragen kritiek is geleverd.

Formele argumenten
Het doordrijven van het voornemen om op deze locatie een radarstation te realiseren, doet geen recht aan wensen van de landelijke volksvertegenwoordiging. Het doet evenmin recht aan de bestuurlijke verhoudingen zoals ze volgens ons zouden moeten zijn. Ook juridisch is het problematisch. Er zijn belangrijke procedurele voorschriften welbewust ontgaan waardoor de belangrijke nieuwe Omgevingswet gepasseerd wordt. De thans voorgenomen locatie lijkt de meeste gezondheidsbedreiging van alle overwogen locaties te kennen. In een tijd van groeiende aandacht voor het voorzorgsbeginsel en de bescherming van de gezondheid langs juridische weg, is het onaanvaardbaar om voor tientallen jaren zo'n keuze voor de grootste gezondheidsbelasting van inwoners te maken. Ook op het vlak van natuur en milieu laten het ontwerp en de bijbehorende toelichting belangrijke punten onderbelicht. Dat geldt ook voor het destijds ter inzage gelegde ontwerp-inpassingsplan voor het door u beoogde station. Dat is nog zo. Wij persisteren hierbij nu er niet eens een begin van een reactie op onze zienswijze en die van anderen tegen het ontwerp inpassingsplan is ontvangen. En omdat wij geen aanwijzingen hebben, dat die reacties er alsnog binnen enige weken zijn. Dat maakt het nu ter inzage leggen van – als het ware – de volgende stap van het

nu voorliggende ontwerp des te kwestieuzer. De samenhang tussen beide procedures is evident en de huidige hantering van termijnen voor publicatie van ontwerpen en zienswijzen leidt tot de maximaal mogelijke versnippering van zienswijzen en reacties. Dat strijdt met beginselen die zien op zorgvuldige voorbereiding en feitenvergaring, maar schaadt ook de fair play jegens ons en onze inwoners die men van de (rijks)overheid wel zou mogen verwachten. Dat maakt al dat het ontwerpbesluit nu ten onrechte ter inzage is gelegd, ingetrokken dient te worden en pas na antwoorden op de eerdere zienswijzen verder kan worden gebracht, en wel als nieuw ontwerp met een passende nieuwe ronde voor de indiening van zienswijzen.

Op het onderwerp "geluid" na, dateren de ter inzake gelegde stukken alle van geruime tijd geleden. Zij dateren van vóór de indiening van zienswijzen ten aanzien het ontwerp-inpassingsplan voor het door u beoogde station en geven er geen enkele blijk van, dat aandacht is besteed aan die veelheid van indringende zienswijzen in de vorm van vragen, opmerkingen en aanvullingen. Het zou intelligenter en bovendien zorgvuldiger zijn geweest, wanneer dit ontwerp en de toelichting dat juist wel hadden gedaan omdat de zienswijzen daartoe alle reden boden. Nu dat niet is gedaan, zal het niet verrassen dat wij, en vast ook vele anderen, blijven verwijzen naar de ingediende zienswijzen, waarop, zoals gezegd zowel in het verleden als het heden, geen antwoord is gegeven.

Raadsbesluit van 2018
Wij roepen nog in herinnering dat de gemeenteraad van de voormalige gemeente Lingewaal in de openbare vergadering van 11 oktober 2018 een vergelijkbaar bestemmingsplan voor een vergelijkbaar radarstation op dezelfde locatie juist niet heeft vastgesteld. Dat heeft de raad destijds met een uitgebreid gemotiveerd besluit gedaan, waarnaar wij kortheidshalve verwijzen en dat als hier herhaald en ingelast dient te worden beschouwd. Wij vertrouwen het besluit bij u bekend, en verwijzen tevens naar de eerste bijlage van onze zienswijze van 25 januari jl. Alles wat de gemeenteraad destijds constateerde, staat nog onverkort overeind. Wij verwijzen daarom volledigheidshalve naar de overwegingen van toen en onderschrijven die ook thans uitdrukkelijk. De Staat en/of haar bestuursorganen hebben dat besluit destijds aanvaard door daartegen geen rechtsmiddelen aan te wenden waardoor dit besluit onherroepelijk is en daardoor formele rechtskracht bezit. Dat is tot op heden nog steeds het geval. De ontwerp-omgevingsvergunning houdt op geen enkele manier rekening met dit feit.

De procedure: omzeiling Omgevingswet
Aan het ontwerp ligt een aanvraag van 23 juni 2023 ten grondslag. Het lijkt een bewuste keuze tot omzeiling van de Omgevingswet te zijn, om deze aanvraag van meer dan een half jaar geleden nog te benutten. Een keuze om een nieuwe aanvraag te doen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, ook alweer enige maanden geleden, had aanzienlijk meer gesierd: net als het inpassingsplan, zou dit de koninklijke weg zijn geweest. De reden voor deze keuze past wel goed in dit zeer kwestieuze patroon van ontgaan van de Omgevingswet, doch dat maakt de keuze niet minder kwalijk.

Het spreekt overigens uiteraard voor zich dat er geen enkele juridische belemmering is, om alsnog een nette toepasselijkheid van de Omgevingswet te bewerkstelligen. Het is evident dat de nu wel erg oude aanvraag van juni 2023 prima ingetrokken kan worden en door een nieuwe opgevolgd kan worden. Daarmee kan alsnog een ordelijke basis voor een ontwerpbesluit onder de Omgevingswet worden gegeven. Indien dan wederom de keuze

gemaakt wordt om bij de toelichting en de onderliggende stukken geen enkele acht te slaan op de veelheid van indringende zienswijzen die reeds zijn ingediend, is het tijdsverlies van zo'n ronde ook beperkt.

De nu gemaakte keuze volgt de eerder ook al bekritiseerde strategie om het al genoemde ontwerp-Rijksinpassingsplan nog nipt voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage te leggen. Dat voorkwam participatie, die is opgenomen in het instrument van het projectbesluit als bedoeld in de Omgevingswet en dat siert overheden natuurlijk geenszins. Ditzelfde argument geldt ook voor de onderhavige ter inzage gelegde ontwerp-omgevingsvergunning.

Het nu voorliggende ontwerp toont de eerder al opgemerkte versnippering in de besluitvorming en de schadelijkheid voor de eerder beoogde gecoördineerde besluitvorming en lijkt weinig recht te doen aan het onder de Omgevingswet benadrukte aspect van gezondheid, dat nu juist één van de belangrijke doelstellingen is die de wetgever met de Omgevingswet heeft. Wij verwijzen naar de algemene doelstellingen van bescherming in de Omgevingswet, waarvan de bescherming van de gezondheid een essentieel onderdeel is.

De procedure 1: passeren besluit Rijkscoördinatieregeling
Het voorliggende ontwerp doet evenmin recht aan het besluit tot toepassing van de Rijkscoördinatieregeling van 7 juni 2019 (Staatscourant nr. 8758 van 14 februari 2020). Het ontwerp versnippert procedures en belemmert de eenduidigheid voor belanghebbenden. Dat was nu juist niet de bedoeling van dat eerdere besluit. Niet voor niets is in de toelichting bij dat besluit opgenomen: "Toepassing van de Rijkscoördinatieregeling waarborgt de inhoudelijke afstemming van de benodigde besluiten en heeft tot gevolg dat alle besluiten dezelfde procedure volgen. Dit versnelt de besluitvorming van het project en vergroot de eenduidigheid voor de belanghebbenden."

Het is niet gebleken dat inhoudelijke afstemming van besluiten en eenduidigheid voor de belanghebbenden niet meer belangrijk zijn; ze werden niet voor niets in het besluit tot toepassing van de Rijkscoördinatieregeling met nadruk benoemd. De onderhavige ontwerp-omgevingsvergunning geeft zelfs geen aanzet voor een vorm van verdediging van de haakse tournure die tot het versnipperen van voorbereidingsprocedures heeft geleid.

De procedure 2: moeizame verhouding met Tweede en Eerste Kamer
Ten slotte is het beoogde radarstation tot de dag van vandaag onderwerp geweest van stevige bevraging door de Tweede en de Eerste Kamer. Het is niet gebleken dat de onderzoeken die thans voorliggen, voldoen aan de vragen waarmee ook de landelijke volksvertegenwoordiging haar grote zorgen meermaals naar voren heeft gebracht. De keuze om aan vragen voorbij te gaan, maakt het voornemen uiteraard ook in zoverre politiek behoorlijk kwetsbaar. Dat geldt voor zowel het ontwerp-inpassingsplan als de ontwerp-omgevingsvergunning. Wij brengen hierbij nogmaals in herinnering dat de staatssecretaris twee moties van Kamer naast zich heeft neergelegd. Die kwetsbaarheid komt derhalve nog bovenop alle hiervoor al geconstateerde procedurele punten. Meer concreet, is die kwetsbaarheid gebleven, omdat het al eerder gesignaleerde probleem van geluidhinder nog steeds vragen oproept. Dat er soms wel erg flexibele antwoorden aan onze landelijke volksvertegenwoordigers worden verzonden, doet de procedures ook al weinig goed.

Landschap, bomen en welstand
Bij de documenten die ter inzage zijn gelegd, bevinden zich een landschapsadvies en één welstandsadvies van 31 oktober 2023.

Het welstandsadvies van 31 oktober 2023 bouwt kennelijk voort op één of meer eerdere welstandadviezen. Die zijn niet ter inzage gelegd, waarmee dus de stukken incompleet zijn en het ontwerp derhalve ondeugdelijk is gemotiveerd en onzorgvuldig is voorbereid. Die incompleetheid kan belanghebbenden benadelen. Die incompleetheid verrast ook in het licht van de al best oude aanvraag. Het zou wijs zijn als die stukken alsnog ter inzage gelegd worden.

De wel ter inzage gelegde stukken geven, zowel zelfstandig en als gevolg van de voornoemde incompleetheid en onvolledigheid, geen volledig beeld van het radarstation zoals dat thans wordt overwogen, voorzien van een koepel. Het ene welstandsadvies maakt niet wezenlijk meer opmerkingen dat er nu eenmaal weinig te doen is met een radarstation. Er is kennelijk geen variatie van esthetische vormen of anderszins mogelijk en blijkbaar past zo'n niet-variabel bouwsel "dus" in een landschap, en blijkbaar in willekeurig welk landschap en "dus" kennelijk ook in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het mag toch als bekend worden verondersteld dat de nieuwe Hollandse Waterline werelderfgoed betreft met strike eisen die onder meer door de gemeentelijke als provinciale overheid worden gehandhaafd. Uit het welstandsadvies blijkt op geen enkele wijze dat aan de regels van de Nieuwe Hollandse Waterlinie is getoetst, laat staan dat de voornoemde bijbehorende strikte eisen is voldaan. Een motivering zoals opgenomen in het welstandsadvies is onvoldoende en daarmee ondeugdelijk.

Bovendien is het, mede gezien de afwezigheid van andere welstandsadviezen, onbegrijpelijk, wat de gestelde visuele gelijkenis met een toren in Wier – kennelijk aan de orde in een eerder advies – in dit verband aan gewicht van de wel bijgevoegde welstandsadvisering brengt. Dat doet er veeleer afbreuk aan, want het kan best dat de toren in Wier niet in het landschap aldaar past en/of dat het landschap aldaar anders is. Ook informatie over dat laatste is niet ter inzage gelegd. Ook daaruit blijkt dat de ontwerp-omgevingsvergunning onzorgvuldig is voorbereid.

Daarbij komt voorts, dat de stukken niet duidelijk maken, hoe het ontwerp recht doet aan de thans vigerende bestemming. Die is mede gericht op de bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en/of archeologische verwachtingen. Met andere woorden, de aspecten van landschap en welstand zijn onvoldoende onderzocht en dat geldt ook voor de mate van aantasting van de thans geldende beschermingsregimes. Verwijzing naar gemeentelijk beleid is niet aan de orde, omdat het beoogde besluit geen onderwerp van uitoefening van gemeentelijke bevoegdheden behelst.

Tenslotte wordt nog opgemerkt dat een landschappelijke inpassing is opgenomen in de ontwerp-omgevingsvergunning. Onduidelijk is waarom deze landschappelijke inpassing is opgenomen en waarop deze is gebaseerd. Er lijkt geen rekening te zijn gehouden met provinciale regels hieromtrent. Bovendien wil Defensie op het betreffende perceel over 10 jaar aanwezige essen kappen. Waarom dat moet gebeuren is onduidelijk. Wij willen echter wijzen op het in voorbereiding zijnde en door de Raad vast te stellen bomenbeleidsplan, waarin het volgende is opgenomen:

Om te zorgen voor de diversiteit gaan we geen gezonde bomen kappen. We volgen het natuurlijk verloop van ons areaal en bij bijvoorbeeld vervanging van een populierenlaan of een reconstructie planten we verschillende soorten terug. In het algemeen hanteren we daarbij de regel:

- *Bij 0-20 bomen planten we minimaal twee soorten.*
- *Bij 20-50 bomen planten we minimaal 4 soorten uit verschillende families.*
- *Vanaf 50 bomen planten we minimaal 6 soorten uit verschillende families.*

Onderdeel bouwen van de ontwerp omgevingsvergunning

Afstand tot bebouwing
In de eerdere zienswijze ten aanzien van het ontwerp-Rijksinpassingsplan constateerden wij dat de afstand van het met het ontwerp beoogde radarstation tot bebouwing **niet** voldoet aan de richtafstand van 1.500 meter uit de VNG-Handreiking Bedrijven en milieuzonering. Dat is nog steeds het geval en dat werkt door in de hieronder nog te bespreken problemen van straling en geluid. Net als bij het ontwerp-inpassingsplan, zorgt de bebouwing en locatie van de radarpost ervoor dat nog steeds niet wordt voldaan aan de richtafstand van de VNG Handreiking.

Onderdeel milieu van de ontwerp omgevingsvergunning

Straling: radome
Bij de stukken die ter inzage zijn gelegd, bevindt zich een aantal stukken met betrekking tot straling. Op enig moment is kennelijk besloten om het beoogde radarstation te voorzien van een zogeheten" radome". Blijkbaar dient de radome ter beperking van geluidhinder.

De radome is kennelijk in beeld gekomen om overschrijdingen van geluidnormen geheel of gedeeltelijk te kunnen pareren. De radome heeft aldus een afdichtend effect. Dat is althans de gedachte voor wat betreft geluid. Het is niet duidelijk welk afdichtend effect deze radome verder heeft op stralingskarakteristieken. Die lijken juist beoordeeld te zijn voor een installatie zonder radome. De geluidbeperkende radome lijkt in beeld gekomen te zijn in de late zomer van juni 2023, in verband met geluidonderzoek. Nu het ontwerp van het radarstation ogenschijnlijk ingrijpend gewijzigd is, kunnen bevindingen van voor die wijziging niet meer zomaar aan het vervolgens gewijzigde ontwerp van dat station ten grondslag worden gelegd. Er lijkt immers geen goede vergelijking meer mogelijk met bevindingen die op het andere oudere ontwerp voor een radarstation betrekking hadden. De zes stralingsrapporten die bij de aanvraag zijn gevoegd, dateren allemaal van vóór de nazomer van 2023. Het lijkt er daarom op, dat geen van die stukken rekening houdt met de latere aanpassing van de radome en de daarmee mogelijk samenhangende andere stralingskarakteristiek. Dat dient onvermijdelijk te leiden tot heronderzoek, herbeoordeling en zo nodig aanpassing van die rapporten. Het kan immers best zijn, dat nieuwe resultaten met het juiste ontwerp tot andere bevindingen leiden dan de bevindingen uit de eerdere rapporten die uitgingen van een andere constructie. Het voorgaande geldt uiteraard evenzeer voor het destijds ter inzage gelegde ontwerp inpassingsplan. De voornoemde stukken waren namelijk ook niet bij dit ontwerp gevoegd en er is in het inpassingsplan dus ook geen rekening mee gehouden. Ook dit levert een zorgvuldigheidsgebrek op, dat het beste verholpen kan worden met de koninklijke weg van een nieuwe ter inzagelegging.

De wetenschap welke straling hier nu werkelijk te verwachten is, is belangrijk. Deze locatie in Herwijnen was op het punt van de straling in relatie tot andere locaties immers al lang en breed de slechtste locatie in diverse vergelijkende onderzoeken. Het is best denkbaar dat de uitkomsten nu nog slechter zijn en dat de locatie dus nog slechter dan andere locaties uitkomt op het zo belangrijke punt van bescherming van onze bevolking tegen straling. Dit alleen al noopt tot een nieuw locatieonderzoek, nu immers de locatieonderzoeken een vergelijking van locaties aan de hand van de parameters van destijds pretendeerden op te leveren. Veranderen er parameters, dan veranderen uitkomsten en dan moet dus nader onderzoek worden gedaan. Dit alles geldt overigens evenzeer voor de onderbouwing van het ontwerp-inpassingsplan. Ook dat is immers gebaseerd op achterhaalde gegevens van vergelijkende onderzoeken met een verlopen actualiteitswaarde.

Het is goed denkbaar dat op één of meer andere locaties geen radome ter beperking van geluidhinder vereist is. Ook dat is een reden voor een actueel locatieonderzoek aan de hand dat niet (meer) aan de hand van verlopen bevindingen tot conclusies beoogt te komen. Het is trouwens ook mogelijk dat voor één of meer van die andere locaties stralingskarakteristiek gelijk blijft, en dat er daar dus geen nader onderzoek nodig is. Kortom, de plaatsing van de radome - die blijkbaar vanuit overwegingen van geluidsbeperking inmiddels als onvermijdelijk wordt beschouwd, ook in relatie tot voorgenomen voorschriften bij de beoogde vergunning, lijkt de vergelijkbaarheid van bevindingen ernstig aan te tasten. Dat klemt te meer, nu het immers al duidelijk was dat deze locatie de slechtste is op het punt van straling en afstanden tot bewoning. Met deze nieuwe informatie over de radome wordt vasthouden aan die keuze steeds moeizamer.

Meer concreet, ten slotte, is niet gebleken dat de stralingscontouren uit het rapport van 16 maart 2023 (pag. 15) en de toelichting bij het ontwerp (p. 19) gerelateerd zijn aan het actuele ontwerp met radome. Geen van de rapporten die genoemd worden op p. 14 van de toelichting, zijn immers gebaseerd op een ontwerp met radome. Ook zij dateren immers van ver voor de nazomer van 2023. Zoals gezegd, geldt dat voor zowel het destijds ter inzage gelegde ontwerp-inpassingsplan als de onderhavige-ontwerp omgevingsvergunning.

Straling: ICNIRP, voorzorgsbeginsel en voorschriften
Blijkens de toelichting is het voorgenomen radarstation beoordeeld aan de hand van de waarden van ICNIRP. Dat houdt verband met het voorzorgsbeginsel, dat ook onder het "oude recht" gold en waarvoor het omzeilen van de Omgevingswet dus geen effect heeft.

Het was al bekend dat de locatie voor dit station in vergelijking met andere locaties slecht scoort. Het voorzorgsbeginsel is relevant in zowel het ruimtelijke spoor als in het milieurechtelijke spoor. Het zal dus niet verbazen, dat wij het voorzorgsbeginsel aan de orde hebben gesteld in onze eerdere zienswijze en dat ook thans doen. Net als eerder, brengt het voorzorgsbeginsel de volgende twee vragen met zich, die gerelateerd zijn aan de stralingscontouren uit het rapport van 16 maart 2023 (pag. 15):

1. Wat is de concrete belasting voor bewoners onder de getekende contouren? Wij roepen in herinnering dat deze locatie de locatie is met de meeste bewoners nabij het beoogde radarstation.

2. Wat zijn de contouren voor de andere locaties die op diverse andere punten vergeleken zijn? Wij roepen in herinnering dat de onderhavige locatie aan een vergelijkende toets onderhevig is geweest. Dan dient de vergelijking juist ter bescherming van de bevolking en in samenhang met het voorzorgsbeginsel zo zuiver mogelijk gemaakt worden.

Blijkens een aanvullend locatieonderzoek van 19 november 2021, dat aan de orde is gekomen in onze zienswijze voor het ontwerp-Rijksinpassingsplan scoort de onderhavige locatie toch al verreweg het slechtst op nabijheid van woningen en aantallen woningen. Dan dient ten minste duidelijk te zijn, welke slechtheid dan precies voor onze bewoners aan de orde is en welke (relatieve) slechtheid op alle andere locaties precies aan Gemeente West Betuwe.

Als bekend, behelst het voorzorgsbeginsel onder meer dat overheden maatregelen dienen te nemen wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu of de gezondheid. Het ontwerp doet te weinig recht aan het voorzorgsbeginsel. Het is duidelijk dat er naast de waarden van ICNIRP in de wetenschap vele andere - strengere - inzichten zijn opgekomen ten aanzien van straling. Het past niet om louter en alleen op de waarden van ICNIRP af te gaan bij een zeer groot project als het onderhavige. Dit project zal vele tientallen jaren in werking zijn en zal dus vele tientallen jaren op nabije woningen en naburig openbaar gebied stralen. Het gaat hoe dan ook om potentiële gezondheidsrisico's bij de voorgenomen plaatsing in de nabijheid van de kern.

Dat is een punt dat relevant is in het kader van de toepassing van het voorzorgsbeginsel, dat als gezegd ook relevant is in het onderhavige milieuspoor. Het blijft immers gaan om straling van een installatie die waarschijnlijk tientallen jaren zal voortgaan en waarbij noch in de beoogde planvoorschriften, noch in de beoogde vergunning een toereikende regulering is te vinden. De voorschriften beperken zich immers tot de ICNIRP-contour zelf. Zij kennen – bijvoorbeeld – geen minimalisatieverplichting.

Evenmin is duidelijk, wat de strekking is van het voorgenomen voorschrift 1.1.9. Het voorschrift komt erop neer dat "aan de uitgangspunten" van de ICNIRP-contour moet worden voldaan. Het verhoogt de rechtszekerheid wanneer de beoogde vergunning voor één type bedrijfsvoering zou worden afgegeven en voor eventuele wijzigingen in bedrijfsvoering, met bijvoorbeeld andere stralingstypes, een wijzigingsvergunning wordt aangevraagd. Dat bevordert de rechtszekerheid van onze kwetsbare inwoners die hoe dan ook aan straling worden blootgesteld en die dus ten minste passende rechtsbescherming verdienen wanneer de bedrijfsvoering veranderd zou gaan worden.

Daarbij komt dan bovendien nog een beantwoording van vragen van 17 april jl. Antwoord 22 wijst uit dat het nog maar de vraag is in hoeverre de ICNIRP-contour echt wordt gehaald. Kennelijk is het de bedoeling om na de aanleg nog te gaan meten. Het verhoudt zich slecht met het voorzorgsbeginsel wanneer in wezen niet duidelijk is wat een contour nu echt gaat worden.

Verder is de vraag tot welke partij artikel 1.1.7 zicht richt. Is dat de beoogd vergunninghouder de Staat der Nederlanden, of de aanvragende Minister, al dan niet namens de Minister van

Defensie? Bij een project van dit kaliber met relevante veiligheidskwesties dient duidelijk te zijn tot wie voorschriften zich richten.

Bij artikel 1.1.10 mist een voorziening van rechtsbescherming tegen de daarin opgenomen goedkeuringsbeslissing van het bevoegd gezag. Een dergelijke voorziening dient alsnog opgenomen te worden.

Tenslotte blijkt uit de voorschriften een wel zeer statische regulering van stralingsaspecten. Het is bijzonder aannemelijk dat op enig moment strengere stralingseisen gaan gelden, dan de thans gehanteerde ICNIRP-waarden. Het ontwerp mist een daarop toegespitste dynamische regulering. In het licht van de stralingsproblematiek kan niet voorbijgegaan worden aan een aanvullend voorschrift dat de vergunninghouder zich dient te houden aan opvolgende zwaardere eisen, of die nu van ICNIRP of opvolgers van ICNIRP afkomstig zijn. Het zou kunnen zijn dat een dergelijk voorschrift op enig moment de werking van het radarstation zal beperken. Dat is dan een gevolg van de onjuiste keuze voor de locatie met nu al de grootste stralingsproblematiek. Daarbij hoort een heroverweging op ieder later moment dat zich een verscherping van eisen voordoet. Daarbij hoort dus een aanvullende procedure om alsdan de aanvaardbaarheid van de straling op deze locatie te heroverwegen. Dat zal ertoe kunnen leiden dat alsdan nog duidelijker wordt wat nu voor ons in ieder geval al duidelijk is, dat dit niet de juiste locatie is. De huidige regels maken mogelijk dat decennialang te hoge straling met volledig voorbijgaan aan actuelere normen kan worden veroorzaakt.

Geluid
De reden voor de knip tussen ontwerp-Rijksinpassingsplan en het voorliggende ontwerp was de langlopende problematiek van de geluidsbelasting van het radarstation in Wier. Kennelijk zijn daar maatregelen getroffen. De maatregelen zouden ook op de beoogde locatie worden voorgenomen.

Op de beoogde locatie lijken normen enkel en alleen gehaald te kunnen worden, wanneer het geluid van het radarstation als "niet tonaal" wordt gekenschetst. Feit is evenwel, dat het geluid van het radarstation in Wier steevast als "tonaal" is ingeschat. Feit is vervolgens, dat voorzieningen aan het station in Wier zijn aangebracht. Blijkens een rapport van Peutz van 29 februari 2024 hebben "meerdere personen" vastgesteld dat er op enkele plaatsen geen sprake is van tonaal geluid. Daaruit volgt dan vervolgens de stelling dat er op andere plaatsen ook geen sprake zal zijn van tonaal geluid. Dat is zo, ondanks – ook – geconstateerde pieken, zo volgt uit p. 9 van het rapport. Wij constateren dat het geenszins vanzelfsprekend is dat er thans in Wier geen sprake meer is van tonaliteit. De stelligheid waarmee vervolgens Peutz in een rapport van 29 februari jl. ook voor de beoogde locatie poneert dat geen sprake is van tonaliteit (p. 10), behoeft dus ten minste nadere motivering, als de opsteller meent dat de zwaai van tonaal naar niet tonaal daadwerkelijk te beargumenteren valt.

Gelegenheid tot toelichting

Wij vragen u vriendelijk om in de gelegenheid gesteld te worden om onze zienswijze mondeling of schriftelijk te kunnen toelichten. Daarbij spreekt het uiteraard voor zich dat wij

ook separaat willen reageren op uitkomsten van technische briefings, alsmede op de uitkomsten die bij brief van 17 april jl. zijn aangekondigd en die mogelijkerwijs nèt of nèt niet binnen de zienswijzentermijn binnenkomen. Het is niet aanvaardbaar dat resultaten van metingen, als bedoeld bij de antwoorden 46 tot en met 48, buiten deze toch al zo gevoelige (stralings)procedure worden gehouden. Wij verwachten daarom per ommegaande bevestiging dat alle betrokkenen in ieder geval op dit punt een passende gelegenheid wordt geboden om een aanvullende zienswijze in te dienen.

Afronding

Aan het thans voorliggende ontwerp kleven dusdanige gebreken dat het college en de raad van de gemeente West Betuwe u met klem verzoeken, geen verder gevolg aan dit ontwerp te geven en het daarom in te trekken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van gemeente West Betuwe,

Loco-gemeentesecretaris, burgemeester,

[redacted]

De raad van gemeente West Betuwe,

de griffier, de voorzitter,

[redacted]

Verzonden: 5/8/2024 1:58:42 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja, staat er vol mee. Zie zienswijze.

99923705_9957060_Zienswijze_ontwerp-_omgevingsvergunning_Radar_Herwijnen.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, diverse met name risico's voor gezondheid en milieu worden onderschat. Zie zienswijze.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, ik word gezien mijn gevoeligheid voor elektro magnetische velden gedwongen om te verhuizen naar een veiliger plek om te wonen. Er moet dus schade vergoed worden. Zie zienswijze.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, rekensommetjes van Defensie kloppen niet. Er wordt niet voldaan aan de ICNIRP en evenmin aan de beleidsmaatregelen EMC en de Telecomwet. Defensie gaat te n onrechte uit van toelaatbare pieklimieten van 1616,66 V/m, terwijl dit slechts 175 V/m mag zijn

AANGETEKEND

Bureau Energieprojecten,

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen,

Postbus 111,

9200 AC Drachten.

TEVENS DIGITAAL VERZONDEN

Heukelum, 8 mei 2024
Onderwerp: Schriftelijke zienswijze op de ontwerp omgevingvergunning Herwijnen

Geachte heer/ mevrouw,

In overeenstemming met en onder verwijzing naar mijn zienswijze van 22 januari 2024 inzake het ontwerp-Rijksinpassingsplan Militair Radarstation Herwijnen (met registratienummer 202400123), kom ik tot de conclusie dat het ontwerp niet doorgezet dient te worden. Ik verzoek u om het momenteel ter inzage gelegde ontwerp in te trekken.

Ik heb in de zienswijze van 22 januari 2024, op basis van meerdere wetenschappelijke onderzoeken, de risico's voldoende aangetoond van plaatsing van de Smart L radar in Herwijnen voor de gezondheid van mens en milieu in Herwijnen en omgeving, waarnaar ik u kortheidshalve verwijs.

Aansluitend daarop stuur ik u mijn zienswijze betreffende het momenteel voorliggende ontwerpbesluit omgevingsvergunning oprichting militaire radarlocatie Herwijnen.

1. Algemeen:

De Smart L-radar Herwijnen voldoet *niet* aan de ICNIRP!!

Onder het motto : "als het niet kan zoals het moet , moet het maar zoals het kan……." heeft Defensie een konijn uit de hoge hoed getoverd, namelijk de zgn. "ICNIRP-contour".

Wat een kwats!! Ook Defensie heeft zich in de openbare ruimte te houden aan de afgesproken spelregels , d.w.z. buiten het militaire hek moet voldaan worden aan de ICNIRP-richtlijn (die uit oogpunt van de gezondheid van mens en dier al veel te hoog is!!).

Uit een onderzoek van door ons geraadpleegde externe deskundigen blijkt dat door Defensie wordt uitgegaan van foutieve (te hoge) pieklimieten, doordat niet de juiste dutycycle wordt aangehouden. Daardoor wordt door Defensie tegen een veel te hoge pieklimiet getoetst. (Defensie gaat uit van een pieklimiet van 1616,66 V/m, terwijl dit slechts 175 V/m mag zijn, gezien de dutycycle.)

Daarnaast worden de stralingsmetingen DEKRA gemanipuleerd, waardoor ze geflatteerd zijn .
Als je 24 uur per dag wordt "bestraald" heb je er recht op dat je de juiste (objectieve) meetgegevens voorgeschoteld krijgt, waaraan een objectief en open meetplan ten grondslag ligt. Waarom zijn de laatste stralingsmetingen DEKRA (met koepel) uit Wier niet bijgevoegd in de voorliggende bijlagen?

Het was (in lijn met de discussie in de Eerste Kamer m.b.t. geluid) voor de hand liggender geweest, als deze laatste stralingsmetingen uit Wier onderdeel zouden uitmaken van de voorliggende aanvraag omgevingsvergunning t.b.v. het radar station Herwijnen.

Helemaal het toppunt was de zgn. "overrideknop", die bij de briefing van de 1e Kamer als een duveltje uit een doosje kwam en die nu kennelijk in voorliggende concept-omgevingsvergunning niet wordt meegenomen. "We maken wel even een ministeriele uitzonderingsregel om niet aan de ICNIRP-richtlijn te hoeven voldoen", zo blijkt uit opgevraagde WOO stukken.

Ook gaan we t.g.v. de komst van de Smart L-radar in Herwijnen ernstige storingen tegemoet zien aan mens en apparatuur als deze ontwerp-beschikking wordt vastgesteld. Er wordt niet voldaan aan de beleidsmaatregels EMC ter voorkoming van storing door (huishoudelijke apparatuur) en aan de Telecomwet.

Ook bewoners met een ICD of pacemaker worden aangeschoten wild, als de Smart L in Herwijnen komt. Het advies van de leverancier Boston Scientific is een maximaal blootstellingsniveau van 100V/m voor ICD 's en pacemakers. Uit de berekeningen van onze externe deskundigen blijkt dat deze waarden fors zullen worden overschreden. Dit zal zeker leiden tot storingen aan ICD's en pacemakers. Wat wordt dat voor een leefomgeving? Dit staat haaks op de voorschriften van Omgevingswet en Besluit Activiteiten Leefomgeving. Dit staat bovendien haaks het ALARA-principe, dat door de Gezondheidsraad en de Raad van Europa wordt gepropageerd.

2. Wat vereist de nieuwe Omgevingswet , die per 1-1-2024 is ingegaan ?

Per 1 januari 2024 is met de inwerkingtreding van de Omgevingswet het " Besluit Activiteiten Leefomgeving" (hierna: BAL) van toepassing. Dit vergt voor milieubelastende activiteiten zoals deze een specifieke zorgplicht (zie art. 2.11 BAL):

"Diegene die een milieubelastende activiteit (als deze) start is verplicht:

- Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen en
- Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: de gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken en
- Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: de activiteit achterwege laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Voor milieubelastende activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

- Alle preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen
- Alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen
- De beste beschikbare technieken worden toegepast ".

Dit geldt ook voor de "milieubelastende activiteit zendmast (par.3.2.3. BAL)" . Het nadelige gevolg is vooral stralingsenergie. (Het gaat om het omzetten van elektrische energie in elektromagnetische stralingsenergie als het elektrisch vermogen groter is dan 4kW, zoals in voorliggend geval.)

Dit zijn dus de verplichtingen als je je aan de wet wil houden. Dit zien we onvoldoende terug in de voorliggende concept-omgevingsvergunning.

Toepassing van de Best Beschikbare Technieken wil niet zeggen "we voldoen aan ICNIRP, dus verder OK". Ik verwijs u kortheidshalve naar Bijlage 2 (Gezondheidsrisico's) en Bijlage 3 (Effecten Milieu, Flora en Fauna) van mijn eerste zienswijze (reg.nr. 202400123), waarin de desastreuze effecten van de Smart L –radar Herwijnen op onze gezondheid en de beschermde Natura 2000 gebieden wordt aangegeven.

3. Hoe pakt dit nou uit als de Smart L- Radar toch in Herwijnen komt?

Ik heb in mijn eerste zienswijze (registratienummer 202400123) de verwachte desastreuze gevolgen aangegeven voor onze gezondheid en de volksgezondheid in Herwijnen en het milieu rondom de Natura 2000 gebieden langs de Linge en de gebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (zie de daarbij gevoegde Bijlage 2 "Gezondheidsrisico's" en Bijlage 3 "Effecten Milieu, Flora en Fauna").

Indien toch besloten wordt de Smart L-radar alsnog in Herwijnen te plaatsen:

- dan zullen wij gedwongen moeten verhuizen uit Heukelum met het oog op het voorkomen van gezondheidsproblemen
- dan worden na verloop van tijd honderden mensen in Herwijnen en omgeving ziek t.g.v. de bovenmatige stralingsbelasting
- dan zal t.g.v. de stralingsbelasting het merendeel van de vleermuizen verdwijnen uit de Natura 2000 gebieden langs de Linge en de gebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in omgeving Herwijnen, Asperen en Heukelum en zal er ernstige schade ontstaan aan populaties bijen en trekvogels, zoals ooievaars in omgeving Herwijnen.

Dit zijn dus niet de Best Beschikbare Technieken, die volgens het BAL art. 2.11 verplicht zijn!!

4. Conclusie:

Wil je de desastreuze gevolgen voor onze gezondheid, de gezondheid in Herwijnen en het milieu rondom de Natura 2000 gebieden langs de Linge en de gebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie echt voorkomen en ALARA en de Best Beschikbare Technieken toepassen volgens het BAL art. 2.11 dan moet de concept-omgevingsvergunning ingetrokken worden.
Tevens moet een andere radarlocatie worden gekozen, die minder belastend is voor onze gezondheid en die van de inwoners van Herwijnen en de flora en fauna in de beschermde Natura 2000 gebieden rondom de Linge. (zie Bijlage 4 van mijn eerste zienswijze registratienummer 202400123).

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/8/2024 9:13:28 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Jazeker. Zie hiervoor de brief in de bijlage

99931066_9958132_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning_militaire_radar_Herwijnen.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Jazeker. Zie hiervoor de brief in de bijlage

99931066_9958133_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning_militaire_radar_Herwijnen.docx

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Jazeker. Zie hiervoor de brief in de bijlage

99931066_9958134_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning_militaire_radar_Herwijnen.docx

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Jazeker. Zie hiervoor de brief in de bijlage

99931066_9958135_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning_militaire_radar_Herwijnen.docx

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 8 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1. **Er is geen sprake van NIMBY mentaliteit!**
   Als jonge burger van dit dorp wil ik mijn bezorgdheid uiten over het voornemen van de overheid om een militaire radar in onze nabijheid te plaatsen. Het is belangrijk op te merken dat onze zorgen niet voortkomen uit een NIMBY-mentaliteit (Not In My Backyard), maar eerder uit een streven naar een eerlijke verdeling van straling en een gezonde leefomgeving voor ons allemaal.

Het is een feit dat ons dorp al jarenlang radarsystemen heeft gehad en momenteel zelfs al een radar in bedrijf heeft. Als gemeenschap hebben we onze verantwoordelijkheid genomen om bij te dragen aan de nationale veiligheid door deze infrastructuur te ondersteunen. Echter, met het voorstel om nog een radar toe te voegen, groeien mijn zorgen over de cumulatieve impact van straling op onze gezondheid en welzijn.

Het gaat hier niet om het afwijzen van verandering of het negeren van onze collectieve verantwoordelijkheid voor de nationale veiligheid. Integendeel, het gaat om het streven naar een eerlijke verdeling van de lasten en het waarborgen van onze gezondheid en leefomgeving voor de lange termijn.

Als gemeenschap hebben we het recht om ons uit te spreken over de gevolgen van dergelijke beslissingen voor ons dagelijks leven en de gezondheid van onze families. We roepen daarom op tot een grondige her-evaluatie van de mogelijke impact van deze extra radar op onze stralingsblootstelling op lange termijn van 5 tot 20 jaar en een eerlijke afweging van de risico's en voordelen voor ons dorp.

Het is van cruciaal belang dat onze stem gehoord wordt in dit proces en dat er transparantie en openheid is over de besluitvorming. Laten we samen streven naar een oplossing die zowel de nationale veiligheid dient als de gezondheid en het welzijn van onze gemeenschap beschermt.

Onderstaande andere voorbeelden geven een duidelijk beeld van verschillende belangrijke aspecten die moeten worden overwogen bij het beoordelen van een omgevingsvergunning voor de plaatsing van een Smart-L radar in Herwijnen. Hier zijn enkele observaties en conclusies op basis van de gegeven informatie:

2. **Meetresultaten en milieu-effecten: Het ontbreken van meetresultaten na het plaatsen van de koepel** en de mogelijke impact op geluidsniveaus en straling is een ernstige tekortkoming in de vergunningsaanvraag. Dit ondermijnt het vermogen van belanghebbenden om de mogelijke risico's volledig te begrijpen en erop te reageren.

3. **Technische modi en naleving van normen:** Het feit dat de radar niet voldoet aan gestelde eisen in bepaalde modi, zoals de "Override" modus en andere niet beschreven modus die gerubriceerd zijn, roept vragen op over de betrouwbaarheid en veiligheid van het systeem, vooral omdat Defensie zelf de controle heeft over het gebruik van deze modi. Het voldoen aan de grondwettelijke hoofdtaken door Defensie conflicteert met het voldoen aan normen en zeker met het toepassen van voorzorg en ALARA.

4. **Proces en betrokkenheid van belanghebbenden:** Het gebruik van ministeriële regelingen om door te gaan met het project, ondanks tekortkomingen en tegenstand, ondermijnt het vertrouwen in het proces en roept vragen op over de transparantie en verantwoordingsplicht van de overheid.

5. **Alternatieven en noodzaak:** Het feit dat Defensie ook beschikt over mobiele radars met vergelijkbare capaciteiten roept vragen op over de noodzaak van een vast radarstation in Herwijnen, vooral gezien de mogelijke negatieve effecten op de lokale gemeenschap.Er wordt zelfs gesproken over een derde radar naast Wier en Herwijnen in de vergunningaanvraag. Dit is niet gecommuniceerd met de Tweede en Eerste Kamer en geeft een andere blik op de noodzaak van een tweede Smart L

radar.

6. **Recht op informatie en betrokkenheid:** Het niet tijdig verstrekken van informatie aan belanghebbenden en het niet reageren op verzoeken om openbaarmaking ondermijnt het recht op betrokkenheid van de gemeenschap en beperkt hun vermogen om geïnformeerde beslissingen te nemen over het project.

7. **Veiligheidsrisico's en gezondheidszorgen:** Het gebrek aan metingen van magnetische veldsterkten en mogelijke storingen aan andere apparatuur benadrukt potentiële gezondheids- en veiligheidsrisico's voor de lokale bevolking, vooral voor mensen met implanteerbare medische apparaten.

Deze observaties benadrukken de complexiteit en de diverse belangen die betrokken zijn bij het beoordelen van een omgevingsvergunning voor een dergelijk project. Het is essentieel dat alle relevante factoren worden meegewogen en dat er een open en transparant proces is waarin belanghebbenden volledig worden betrokken en geïnformeerd.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, ons gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/8/2024 10:03:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja ik ben van mening dat er onjuistheden instaat. Zie brief.

99931317_9958189_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning_Smart_L_radar_Herwijnen_AL.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja er zijn zeker belangen over het hoofd gezien. Zie brief.

99931317_9958190_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning_Smart_L_radar_Herwijnen_AL.docx

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja ik wordt zeker geraakt in mijn belang. Zie brief.

99931317_9958191_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning_Smart_L_radar_Herwijnen_AL.docx

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja er zijn andere zaken die ik naar voren wil brengen. Zie brief.

99931317_9958192_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning_Smart_L_radar_Herwijnen_AL.docx

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 8 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.
Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Om een gezonde toekomst te bouwen, moet je het verleden kennen...
Het is een feit dat ons dorp al jarenlang radarsystemen heeft gehad en momenteel zelfs al een KNMI radar in bedrijf heeft. Als gemeenschap hebben we onze verantwoordelijkheid genomen om bij te dragen aan de nationale veiligheid in het verleden door deze infrastructuur te ondersteunen. Echter, met het voorstel om nog een radar toe te voegen, groeien mijn zorgen over de cumulatieve impact van straling op onze gezondheid en welzijn.

Het gaat hier niet om het afwijzen van verandering of het negeren van onze collectieve verantwoordelijkheid voor de nationale veiligheid. Integendeel, het gaat om het streven naar een eerlijke verdeling van de lasten en het waarborgen van onze gezondheid en leefomgeving voor de lange termijn.

Als gemeenschap hebben we het recht om ons uit te spreken over de gevolgen van dergelijke beslissingen voor ons dagelijks leven en de gezondheid van onze families. We roepen daarom op tot een grondige her-evaluatie van de mogelijke impact van deze extra radar op onze stralingsblootstelling op lange termijn van vele jaren en een eerlijke afweging van de risico's en voordelen voor ons dorp.

De overheid doet ons dus groot onrecht aan door de kwalificatie van NIMBY te gebruiken. Dit wordt bewust zo genoemd omdat dit noodzakelijk is bij gebruik van een RCR. Absurd dat we zo worden weggezet!

Het is van cruciaal belang dat onze stem gehoord wordt in dit proces en dat er transparantie en openheid is over de besluitvorming. Laten we samen streven naar een oplossing die zowel de nationale veiligheid dient als de gezondheid en het welzijn van onze gemeenschap beschermt. Dat betekent een betere locatie dan Herwijnen.

Onderstaande andere voorbeelden geven een duidelijk aanvullend beeld van verschillende belangrijke aspecten die moeten worden overwogen bij het beoordelen van een omgevingsvergunning voor de plaatsing van een Smart-L radar in Herwijnen. Hier zijn enkele observaties en conclusies op basis van de gegeven informatie:

Veiligheidsrisico's en gezondheidszorgen: Het gebrek aan metingen van magnetische veldsterkten naast nieuwe elektro magnetische veldsterkte metingen en mogelijke storingen aan andere apparatuur benadrukt potentiële gezondheids- en veiligheidsrisico's voor de lokale bevolking, vooral voor mensen met implanteerbare medische apparaten zoals ICD’s.

Meetresultaten en milieu-effecten: Het ontbreken van de Dekra meetresultaten na het plaatsen van de koepel en de mogelijke impact op geluidsniveaus en straling is een ernstige tekortkoming in de vergunningsaanvraag. Dit ondermijnt het vermogen van belanghebbenden om de mogelijke risico's volledig te begrijpen en erop te reageren. Tevens heeft Defensie getoetst tegen de verkeerde piekveldsterkten van de Smart L radar. Deze is niet 1616 V/m maar 175 V/m vanwege de bekende duytycle.

De metingen in staring modes zijn zeker niet in worst case gemeten. De radar was ingesteld op een elevatiehoek hoger dan 5 of 7,5 graden.

Technische modi en naleving van normen en ALARA: Het feit dat de radar niet voldoet aan gestelde eisen in bepaalde modi, zoals de "Override" modus en andere niet beschreven modus die gerubriceerd zijn, roept vragen op over de betrouwbaarheid en veiligheid van het systeem, vooral omdat Defensie zelf de controle heeft over het gebruik van deze modi.
Het voldoen aan de grondwettelijke hoofdtaken door Defensie conflicteert met het voldoen aan normen en zeker met het toepassen van voorzorg en ALARA.

Alternatieven en noodzaak: Het feit dat Defensie ook beschikt over mobiele radars met vergelijkbare capaciteiten roept vragen op over de noodzaak van een vast radarstation in Herwijnen, vooral gezien de mogelijke negatieve effecten op de lokale gemeenschap.Er wordt zelfs gesproken over een derde radar naast Wier en Herwijnen in de vergunningaanvraag. Dit is niet gecommuniceerd met de Tweede en Eerste Kamer en geeft een andere blik op de noodzaak van een tweede Smart L radar.

Proces en betrokkenheid van belanghebbenden: Het gebruik van ministeriële regelingen om door te gaan met het project, ondanks tekortkomingen en tegenstand, ondermijnt het vertrouwen in het proces en roept vragen op over de transparantie en verantwoordingsplicht van de overheid.

Recht op informatie en betrokkenheid: Het niet tijdig verstrekken van informatie aan belanghebbenden en het niet reageren op verzoeken om openbaarmaking ondermijnt het recht op betrokkenheid van de gemeenschap en beperkt hun vermogen om geïnformeerde beslissingen te nemen over het project.

Deze observaties benadrukken de complexiteit en de diverse belangen die betrokken zijn bij het beoordelen van een omgevingsvergunning voor een dergelijk project. Het is essentieel dat alle relevante factoren worden meegewogen en dat er een open en transparant proces is waarin belanghebbenden volledig worden betrokken en geïnformeerd.

Conclusie
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, ons gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.
Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.
Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.
Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/9/2024 1:36:41 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 23-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

In "Staring" modus en "Override" modus voldoet de Smart-L radar niet.

Tijdens een van de technische briefings meldde Defensie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen er een 3de modus heeft.

Naast de "Staring" en "Rotating" modus ook een "Override" modus.

Defensie lichtte toe dat is een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever.
In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen.

Hieruit blijkt dat defensie de radar kost wat het kost wil plaatsen, terwijl deze niet aan de gestelde eisen voldoet.

Defensie zit aan de knoppen van de radar en kan dus naar eigen inzicht de radar in een modus zetten die 1: niet voldoet aan de gestelde eisen, en die 2: gevaarlijk is voor de inwoners van Herwijnen.

Uiteindelijk ga ik dood, maar ik wil niet voortijdig overlijden en of ziek worden door een radar die door defensie wordt gebruikt, en waar wij als bewoners van Herwijnen geen enkele controle over hebben, laat staan vooraf al kunnen bepalen of de radar wel of niet voldoet aan de normen zoals deze zijn gesteld.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de

grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/9/2024 1:42:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Land:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 05-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Ik ben ervan overtuigd dat wij fysieke en mentale schade gaan ondervinden door het plaatsen van de radar op een locatie zo dicht bij het dorp. De U geeft aan dat de radar zoals die is ontwikkeld een enorme actieradius kan bewaken van wel 200Kilometer. Ook heeft u aangegeven tijdens de voorlichtingsavond dat de radar in de toekomst kan worden

opgevoerd om nog veel verder te kijken. Dat zou juist het bijzondere zijn aan deze radar. Wij geloven dan ook dat u, als u een radar heeft in Wier, u geen tweede radar in Nederland behoeft te plaatsen. Een zo krachtige radar heeft ongetwijfeld een perimeter nodig waarbinnen de straling gezondheidsnadelen kan opleveren voor mens en dier.

Ik maak mij dan ook grote zorgen om mijn man, mijn dieren en mijzelf. Laat staan dat u meer modules gaat inbouwen in deze radar, waardoor hij nog gevaarlijker gaat worden voor de straal waarbinnen volgens Europese richtlijnen (niet zijnde ICNIRP, want dat is een verouderd meetinstrument waar u misbruik van maakt om uw radar geplaatst te krijgen). Als u na 5 jaar weer gaat meten heeft u heel veel schade aan kunnen richten aan ons dorp en zijn inwoners.

Nazoeken leert dat er meerdere modi zijn waaronder de Smart L radar kan functioneren: Rotating, Staring maar ook Override modus, een boostknop geeft u aan. Daarmee wordt de radar nog krachtiger dan in de eerste twee modi. "Maakt niet uit want we gebruiken dit alleen als het echt nodig is": geeft u ons waarschuwing vooraf? Kunnen we het gebied met zijn allen tijdig verlaten? De Override modus is in onze optiek nog gevaarlijker dan de Sarting of Rotating modus. Ik begrijp dat we dan echt moeten vrezen voor onze gezondheid.

Verder begrijp ik uit de bijeenkomst dat de metingen die zijn gedaan na het plaatsen van de koepel in Wier de geluidsnormen nog steeds worden overschreden. U heeft de meetresultaten niet in de Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen, bijlage bouwdeel, bijlage milieudeel 1a en de bijlage milieudeel 1b vermeld. Dit had wel gemoeten, waarom staan ze er niet in? Eerdere metingen zijn niet onafhankelijk verlopen in 2021, zoals we al eerder hebben vermeld. Bijzonder dat bij u de slager zijn eigen vlees mag keuren (in casu quo TNO, door u betaald).

Wier en Herwijnen, wat heeft u toch met deze plaatsen? Heeft u niet 18 mobiele radarstations aangeschaft, de Ground Master 200 Multi-Mission Compact Radars, die naar behoefte kunnen worden opgesteld en verplaatst? Waarom zou het dan nodig zijn een zo belastend voor mens, dier en milieu Smart L radar te plaatsen? Waarom een streekdorp onnodig zo zwaar belasten?

Ik begrijp: u heeft hem al aangeschaft. Er is vast wel een "Defensie marktplaats" voor deze niet opportune aanschaf. U kunt hem vast wel ergens tweedehands slijten. Vraag anders even straks aan Mark Rutte, als hij topman bij de NAVO wordt. Die weet vast wel een adresje!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/9/2024 1:49:47 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Dronten

Herwijnen, 06-05-24

Dossier: Projectnummer 16023904
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden (Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf).
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 29 januari 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Voorontwerp inpassingsplan.

Conform de reactienota voorontwerp inpassingsplan zijn er 195 reacties ingestuurd waarvan er slechts 77 unieke reacties zouden zijn. Wat verder opvalt in deze reactienota:

We zijn bang dat de kost van de radar voor gezondheid klachten kan gaan zorgen en er zelfs vor kan zorgen dat mensen van mij generatie straks geen kinderen meer kunnen krijgen zeker zolang hier geen concreet onderzoek na gedaan wordt.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

wij eisen dat er concreet goed onderzoek wordt gedaan naar de schade op de gezondheid die de radar kan veroorzaken. Als dit onderzoek niet wordt uitgevoerd of uit een onderzoek blijkt dat deze straling invloed kan hebben op de gezondheid mag de radar er niet komen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Tel. [redacted]
[redacted]
[redacted]

Verzonden: 5/9/2024 1:58:55 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Dronten

Herwijnen, 06-05-24

Dossier: Projectnummer 16023904
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden (Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf).
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 29 januari 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Voorontwerp inpassingsplan.

Conform de reactienota voorontwerp inpassingsplan zijn er 195 reacties ingestuurd waarvan er slechts 77 unieke reacties zouden zijn. Wat verder opvalt in deze reactienota.

Uit alle onderzoeken die gedaan zijn over de smart-L radar straling kan niet concreet gehaald worden wat de gevolgen zijn voor de volksgezondheid over een periode van 30 jaar.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat er duidelijke aanwijzingen zijn die laten zien dat straling slechte gevolgen kan hebben op je persoonlijke gezondheid. Hierom is het een schande als de radar zo maar zal worden neergezet

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Tel. [redacted]
[redacted]

Verzonden: 5/9/2024 2:08:51 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Dronten

Herwijnen, 06-05-2024

Dossier: Projectnummer 16023904
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden (Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf).
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 29 januari 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Voorontwerp inpassingsplan.

Conform de reactienota voorontwerp inpassingsplan zijn er 195 reacties ingestuurd waarvan er slechts 77 unieke reacties zouden zijn. Wat verder opvalt in deze reactienota:

Er zijn al zo veel ALS patiënten in Herwijnen en zo lang er geen onderzoeken worden gedaan wat de langdurige effecten zijn van straling kan er niet nog een radar komen.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

We willen dat onze kinderen en later hopelijk kleinkinderen kunnen opgroeien in een gezonde omgeving.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Tel: [redacted]
[redacted]
[redacted]

Verzonden: 5/9/2024 2:13:53 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Dronten

Herwijnen, 06-05-24

Dossier: Projectnummer 16023904
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden (Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf).
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 29 januari 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Voorontwerp inpassingsplan.

Conform de reactienota voorontwerp inpassingsplan zijn er 195 reacties ingestuurd waarvan er slechts 77 unieke reacties zouden zijn. Wat verder opvalt in deze reactienota:

We willen hier geen radar meer omdat er al te veel mensen in Herwijnen zijn met ALS en dat gaan er alleen maar meer worden als de radar er komt.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik ben erg bang dat mijn kleinkinderen niet meer de kans krijgen om zelf kinderen te kunnen krijgen als deze radar er komt. Daarom ben ik tegen het plaatsen van de radar.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap oneevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Tel. [redacted]
[redacted]
[redacted]

Verzonden: 5/9/2024 2:55:21 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

[redacted]

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 1 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1. Mijn echtgenote heeft een ICD/pacemaker en met haar uiteraard meer inwoners en bezoekers in Herwijnen. Dit device regelt haar hartritme en reanimeert haar zo nodig. Door invloed van te hoge straling/magnetische velden kan het device beïnvloed worden en het device onterecht ingrijpen, dit kan voor haar fataal zijn. Zie bijlage reactie van de ICD/pacemaker fabrikant Boston Scientific.
2. Er moet eerst gericht onderzoek gedaan worden naar de Smart- L radar en de invloed op de ICD, algemeen onderzoek is niet voldoende (vergelijking met invloed mobiele telefoon is niet hetzelfde) en met interventie met andere stralingsbronnen.
3. Als de radar geplaatst wordt betekent dit voor ons dat wij moeten verhuizen, zie hiervoor punt 1. Wij wonen meer dan 20 jaar in Herwijnen. Onze kinderen wonen in de buurt en wij hebben hier een netwerk, vrienden, kennissen. Wij hebben hier een ontzettend mooie woonplek in het buitengebied waar wij jaren aan gewerkt hebben om dit te realiseren en waar wij nu met ons pensioen van willen gaan genieten.. Verhuizen is voor ons niet acceptabel.
4. De huidige vergunningsaanvraag komt niet overeen met de uitvoering van de toekomstige Smart-L-radar .De Radar kan in de toekomst versterkt/opgevoerd worden om nog verder te kunnen kijken. De straling en het geluid zal dan nog meer versterkt worden.
5. Laatste metingen Wier met koepel worden in mei pas verwacht en zijn niet meegenomen in de vergunningsaanvraag voor radarstation Herwijnen. Meetresultaten ontbreken. Hoe hoog is de straling voor de inwoners van Herwijnen en in de toekomst?
6. Waarom wil/dramt Defensie c.q. de overheid deze plaatsing door? Alle voorstellen voor een andere locatie, verder van een woonkern, worden afgeschoten door Defensie of er wordt niet op gereageerd. Moeten wij dan maar gewoon hier kanker krijgen, onze lichaamstemperatuur laten stijgen, de ICD/pacemaker van mijn echtgenote wordt ontregeld etc door de straling/magnetische velden van de radar?? Dit is voor mij geen veilige leefomgeving meer. Natuur wordt ontregeld etc. De Staatssecretaris en zijn collega's wonen hier niet, zij hebben hier geen last van. Klus geklaard en laat ze in Herwijnen het maar bekijken, sorry zegt Defensie dan ....
   Vertrouwen in de overheid, geen mm. Defensie hoort ons te beschermen en niet zijn burgers bloot te stellen aan te hoge straling etc.
7. Er zijn 18 mobiele radarstations aangeschaft, waarom moet er dan 1 vast radarstation komen? Met deze 18 mobiele radarstations wordt het luchtruim bewaakt/beveiligd. Een vast radarstation is overbodig.

8. Zet de vergunningsaanvraag stop omdat ik als inwoner van Herwijnen niet over de volledige en juiste gegevens bezit om mijn mening te kunnen vormen. Ik heb als inwoner het recht mijn mening te kunnen vormen als het gaat om opvragen van informatie. Dit staat beschreven in de WOB en WOO. Op basis hiervan zijn door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" en diverse aanvragen WOO en WOB gedaan. Er zijn slechts enkele verstrekt en helaas overschreden zij de maximale aanlevertijd. De genoemde Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar. Hoe geloofwaardig is de overheid als de opgevraagde stukken niet worden aangeleverd? Wat steekt hierachter?
9. De Smart-L produceert magnetische veldsterkten, hier is niet op getest, wel gedaan in Wier maar zonder koepel. Metingen op o.a. 35 meter zijn niet gedaan en ontbreken dus in de vergunningsaanvraag. Daar de aanvraag niet compleet is dient deze niet ontvankelijk verklaard te worden.
10. De Smart-L radar veroorzaakt storingen bij apparatuur. Dit is vastgesteld in Wier. Dit vormt een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. In de vergunningsaanvraag is geen onderbouwing opgenomen hoe Defensie dit gaat voorkomen. De aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart

L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Bijlage . Reactie Boston Scientific

BIJLAGE behorende bij brief [redacted] d.d. 1 mei 2024 [redacted]

Van: Netherlands Clinical Services Engineers <FCS@bsci.com>
Verzonden: donderdag 11 januari 2024 09:47
Aan: [redacted] <[redacted]>
Onderwerp: RE: {External} FW: vrg m.b.t. gevolgschade gezondheid door radar ivm ICD - aanvulling

Beste [redacted],

Ik heb overleg gehad met onze technische afdeling. De eerdere berekeningen zijn gedaan met de gegevens die bij ons bekend zijn over radar type Smart-R.
U geeft nu aan dat het Radar type Smart-L is (het is niet mijn vakgebied, maar dit lijkt wat anders te zijn dan de Smart-R). Deze data heb ik doorgegeven en ik krijg als antwoord terug dat u tot 950 m geen last hebben zou moeten hebben van interacties.

Onze richtlijn is in elk geval om onder de 100 V/m te blijven voor hoge frequentie elektrische velden tussen de 1kHz en 3GHz, om mogelijk ongewenste therapie te voorkomen. Als uw device namelijk signalen oppikt die (voor het device) op een snelle hartritmestoornis lijken, zou hij daarop een of meerdere shocks kunnen afgeven. Als de opgepikte signalen langzamer zijn dan "ritmestoornis-snelheid", zou uw ICD kunnen denken dat het normale samentrekkingen van uw hart zijn, en dat zou betekenen dat uw device de pacemakerfunctie dan tegenhoudt. Gezien uw gegevens van het ICD-kaartje zou uw pompfunctie daarmee niet ondersteund worden, de pacemakerfunctie zorgt immers voor deze ondersteuning.
Mogelijk kan de stichting beter berekenen in welk gebied u, in het geval dat de radar er komt, veilig zou kunnen bewegen. Ik kan me voorstellen dat het veld, bijvoorbeeld door bebouwing, niet overal gelijk zal zijn.
Ik ben bang dat we u niet verder kunnen helpen dan dit. Ik wens u wel veel sterkte met deze situatie.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

Aanwezig op: ma, di en do

Voor technische ondersteuning en support aanvragen:
FCS@bsci.com

Boston Scientific
Advancing science for life™

Verzonden: 5/9/2024 3:00:33 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

[redacted]

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 1 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik sluit mij aan bij de zienswijze van mijn moeder, [redacted]. Ik verwijs hiervoor naar onderstaande tekst van haar.

1. Ik heb een ICD/pacemaker en met mij uiteraard meer inwoners en bezoekers in Herwijnen. Dit device regelt mijn hartritme en reanimeert mij zo nodig. Door invloed van te hoge straling/magnetische velden kan het device beïnvloed worden en het device onterecht ingrijpen, dit kan voor mij fataal zijn. Zie bijlage reactie van de ICD/pacemaker fabrikant Boston Scientific.
2. Er moet eerst gericht onderzoek gedaan worden naar de Smart- L radar en de invloed op de ICD, algemeen onderzoek is niet voldoende (vergelijking met invloed mobiele telefoon is niet hetzelfde) en met interventie met andere stralingsbronnen.
3. Als de radar geplaatst wordt betekent dit voor ons dat wij moeten verhuizen, zie hiervoor punt 1. Wij wonen meer dan 20 jaar in Herwijnen. Onze kinderen wonen in de buurt en wij hebben hier een netwerk, vrienden, kennissen. Wij hebben hier een ontzettend mooie woonplek in het buitengebied waar wij jaren aan gewerkt hebben om dit te realiseren en waar wij nu met ons pensioen van willen gaan genieten.. Verhuizen is voor ons niet acceptabel.
4. De huidige vergunningsaanvraag komt niet overeen met de uitvoering van de toekomstige Smart-L-radar .De Radar kan in de toekomst versterkt/opgevoerd worden om nog verder te kunnen kijken. De straling en het geluid zal dan nog meer versterkt worden.
5. Laatste metingen Wier met koepel worden in mei pas verwacht en zijn niet meegenomen in de vergunningsaanvraag voor radarstation Herwijnen. Meetresultaten ontbreken. Hoe hoog is de straling voor de inwoners van Herwijnen en in de toekomst?
6. Waarom wil/dramt Defensie c.q. de overheid deze plaatsing door? Alle voorstellen voor een andere locatie, verder van een woonkern, worden afgeschoten door Defensie

of er wordt niet op gereageerd. Moeten wij dan maar gewoon hier kanker krijgen, onze lichaamstemperatuur laten stijgen, de ICD/pacemaker van mij wordt ontregeld etc door de straling/magnetische velden van de radar?? Dit is voor mij geen veilige leefomgeving meer. Natuur wordt ontregeld etc. De Staatssecretaris en zijn collega's wonen hier niet, zij hebben hier geen last van. Klus geklaard en laat ze in Herwijnen het maar bekijken, sorry zegt Defensie dan ....

Vertrouwen in de overheid, geen mm. Defensie hoort ons te beschermen en niet zijn burgers bloot te stellen aan te hoge straling etc.

7. Er zijn 18 mobiele radarstations aangeschaft, waarom moet er dan 1 vast radarstation komen? Met deze 18 mobiele radarstations wordt het luchtruim bewaakt/beveiligd. Een vast radarstation is overbodig.
8. Zet de vergunningsaanvraag stop omdat ik als inwoner van Herwijnen niet over de volledige en juiste gegevens bezit om mijn mening te kunnen vormen. Ik heb als inwoner het recht mijn mening te kunnen vormen als het gaat om opvragen van informatie. Dit staat beschreven in de WOB en WOO. Op basis hiervan zijn door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" en diverse aanvragen WOO en WOB gedaan. Er zijn slechts enkele verstrekt en helaas overschreden zij de maximale aanlevertijd. De genoemde Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar. Hoe geloofwaardig is de overheid als de opgevraagde stukken niet worden aangeleverd? Wat steekt hierachter?
9. De Smart-L produceert magnetische veldsterkten, hier is niet op getest, wel gedaan in Wier maar zonder koepel. Metingen op o.a. 35 meter zijn niet gedaan en ontbreken dus in de vergunningsaanvraag. Daar de aanvraag niet compleet is dient deze niet ontvankelijk verklaard te worden.
10. De Smart-L radar veroorzaakt storingen bij apparatuur. Dit is vastgesteld in Wier. Dit vormt een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. In de vergunningsaanvraag is geen onderbouwing opgenomen hoe Defensie dit gaat voorkomen. De aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Bijlage : Reactie Boston Scientific

BIJLAGE behorende bij brief [redacted] **d.d. 1 mei 2024**

Van: Netherlands Clinical Services Engineers <FCS@bsci.com>
Verzonden: donderdag 11 januari 2024 09:47
Aan: [redacted]>
Onderwerp: RE: (External) FW: vrg m.b.t. gevolgschade gezondheid door radar ivm ICD - aanvulling

Beste [redacted]

Ik heb overleg gehad met onze technische afdeling. De eerdere berekeningen zijn gedaan met de gegevens die bij ons bekend zijn over radar type Smart-R.
U geeft nu aan dat het Radar type Smart-L is (het is niet mijn vakgebied, maar dit lijkt wat anders te zijn dan de Smart-R). Deze data heb ik doorgegeven en ik krijg als antwoord terug dat u tot 950 m geen last hebben zou moeten hebben van interacties.

Onze richtlijn is in elk geval om onder de 100 V/m te blijven voor hoge frequentie elektrische velden tussen de 1kHz en 3GHz, om mogelijk ongewenste therapie te voorkomen. Als uw device namelijk signalen oppikt die (voor het device) op een snelle hartritmestoornis lijken, zou hij daarop een of meerdere shocks kunnen afgeven. Als de oppikte signalen langzamer zijn dan "ritmestoornis-snelheid", zou uw ICD kunnen denken dat het normale samentrekkingen van uw hart zijn, en dat zou betekenen dat uw device de pacemakerfunctie dan tegenhoudt. Gezien uw gegevens van het ICD-kaartje zou uw pompfunctie daarmee niet ondersteund worden, de pacemakerfunctie zorgt immers voor deze ondersteuning.
Mogelijk kan de stichting beter berekenen in welk gebied u, in het geval dat de radar er komt, veilig zou kunnen bewegen. Ik kan me voorstellen dat het veld, bijvoorbeeld door bebouwing, niet overal gelijk zal zijn.
Ik ben bang dat we u niet verder kunnen helpen dan dit. Ik wens u wel veel sterkte met deze situatie.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]
Aanwezig op: ma, di en do

Voor technische ondersteuning en support aanvragen:
FCS@bsci.com

Boston Scientific
Advancing science for life™

Verzonden: 5/9/2024 3:07:29 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

[redacted]

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 1 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik sluit mij aan bij de zienswijze van mijn moeder, [redacted] k verwijs hiervoor naar onderstaande tekst van haar, vanaf punt 1.

Tevens wil ik als de SMART- L radar geplaatst wordt mijn kinderen en mijzelf niet blootstellen aan een (te) hoge straling/magnetische velden Dit heeft een enorme impact op mij en mijn kinderen daar mijn ouders oppas opa en oma zijn en ik vaak bij hen op bezoek ga.

1. Ik heb een ICD/pacemaker en met mij uiteraard meer inwoners en bezoekers in Herwijnen. Dit device regelt mijn hartritme en reanimeert mij zo nodig. Door invloed van te hoge straling/magnetische velden kan het device beïnvloed worden en het device onterecht ingrijpen, dit kan voor mij fataal zijn. Zie bijlage reactie van de ICD/pacemaker fabrikant Boston Scientific.
2. Er moet eerst gericht onderzoek gedaan worden naar de Smart- L radar en de invloed op de ICD, algemeen onderzoek is niet voldoende (vergelijking met invloed mobiele telefoon is niet hetzelfde) en met interventie met andere stralingsbronnen.
3. Als de radar geplaatst wordt betekent dit voor ons dat wij moeten verhuizen, zie hiervoor punt 1. Wij wonen meer dan 20 jaar in Herwijnen. Onze kinderen wonen in de buurt en wij hebben hier een netwerk, vrienden, kennissen. Wij hebben hier een ontzettend mooie woonplek in het buitengebied waar wij jaren aan gewerkt hebben om dit te realiseren en waar wij nu met ons pensioen van willen gaan genieten.. Verhuizen is voor ons niet acceptabel.
4. De huidige vergunningsaanvraag komt niet overeen met de uitvoering van de toekomstige Smart-L-radar .De Radar kan in de toekomst versterkt/opgevoerd worden om nog verder te kunnen kijken. De straling en het geluid zal dan nog meer versterkt worden.
5. Laatste metingen Wier met koepel worden in mei pas verwacht en zijn niet meegenomen in de vergunningsaanvraag voor radarstation Herwijnen. Meetresultaten ontbreken. Hoe hoog is de straling voor de inwoners van Herwijnen en in de toekomst?
6. Waarom wil/dramt Defensie c.q. de overheid deze plaatsing door? Alle voorstellen voor een andere locatie, verder van een woonkern, worden afgeschoten door Defensie of er wordt niet op gereageerd. Moeten wij dan maar gewoon hier kanker krijgen, onze lichaamstemperatuur laten stijgen, de ICD/pacemaker van mij wordt ontregeld etc door de straling/magnetische velden van de radar?? Dit is voor mij geen veilige leefomgeving meer. Natuur wordt ontregeld etc. De Staatssecretaris en zijn collega's wonen hier niet, zij hebben hier geen last van. Klus geklaard en laat ze in Herwijnen het maar bekijken, sorry zegt Defensie dan ....

   Vertrouwen in de overheid, geen mm. Defensie hoort ons te beschermen en niet zijn burgers bloot te stellen aan te hoge straling etc.
7. Er zijn 18 mobiele radarstations aangeschaft, waarom moet er dan 1 vast radarstation komen? Met deze 18 mobiele radarstations wordt het luchtruim bewaakt/beveiligd. Een vast radarstation is overbodig.
8. Zet de vergunningsaanvraag stop omdat ik als inwoner van Herwijnen niet over de volledige en juiste gegevens bezit om mijn mening te kunnen vormen. Ik heb als

inwoner het recht mijn mening te kunnen vormen als het gaat om opvragen van informatie. Dit staat beschreven in de WOB en WOO. Op basis hiervan zijn door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" en diverse aanvragen WOO en WOB gedaan. Er zijn slechts enkele verstrekt en helaas overschreden zij de maximale aanlevertijd. De genoemde Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar. Hoe geloofwaardig is de overheid als de opgevraagde stukken niet worden aangeleverd? Wat steekt hierachter?

9. De Smart-L produceert magnetische veldsterkten, hier is niet op getest, wel gedaan in Wier maar zonder koepel. Metingen op o.a. 35 meter zijn niet gedaan en ontbreken dus in de vergunningsaanvraag. Daar de aanvraag niet compleet is dient deze niet ontvankelijk verklaard te worden.
10. De Smart-L radar veroorzaakt storingen bij apparatuur. Dit is vastgesteld in Wier. Dit vormt een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. In de vergunningsaanvraag is geen onderbouwing opgenomen hoe Defensie dit gaat voorkomen. De aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen

en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Bijlage . Reactie Boston Scientific

BIJLAGE behorende bij brief [redacted] d.d. 1 mei 2024

Van: Netherlands Clinical Services Engineers <FCS@bsci.com>
Verzonden: donderdag 11 januari 2024 09:47
Aan: [redacted] <[redacted]>
Onderwerp: RE: (External) FW: vrg m.b.t. gevolgschade gezondheid door radar ivm ICD - aanvulling

Beste [redacted],

Ik heb overleg gehad met onze technische afdeling. De eerdere berekeningen zijn gedaan met de gegevens die bij ons bekend zijn over radar type Smart-R.
U geeft nu aan dat het Radar type Smart-L is (het is niet mijn vakgebied, maar dit lijkt wat anders te zijn dan de Smart-R). Deze data heb ik doorgegeven en ik krijg als antwoord terug dat u tot 950 m geen last hebben zou moeten hebben van interacties.

Onze richtlijn is in elk geval om onder de 100 V/m te blijven voor hoge frequentie elektrische velden tussen de 1kHz en 3GHz, om mogelijk ongewenste therapie te voorkomen. Als uw device namelijk signalen oppikt die (voor het device) op een snelle hartritmestoornis lijken, zou hij daarop een of meerdere shocks kunnen afgeven. Als de opgepikte signalen langzamer zijn dan "ritmestoornis-snelheid", zou uw ICD kunnen denken dat het normale samentrekkingen van uw hart zijn, en dat zou betekenen dat uw device de pacemakerfunctie dan tegenhoudt. Gezien uw gegevens van het ICD-kaartje zou uw pompfunctie daarmee niet ondersteund worden, de pacemakerfunctie zorgt immers voor deze ondersteuning.
Mogelijk kan de stichting beter berekenen in welk gebied u, in het geval dat de radar er komt, veilig zou kunnen bewegen. Ik kan me voorstellen dat het veld, bijvoorbeeld door bebouwing, niet overal gelijk zal zijn.
Ik ben bang dat we u niet verder kunnen helpen dan dit. Ik wens u wel veel sterkte met deze situatie.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Aanwezig op: ma, di en do

Voor technische ondersteuning en support aanvragen:
FCS@bsci.com

Boston Scientific
Advancing science for life™

Verzonden: 5/10/2024 2:53:20 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja, zie zienswijze

99940380_9960214_[redacted]_zienswijze_2024-05-10.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, de belangen van bewoners Gemeente Herwijnen

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, het vertrouwen in de politiek wordt weer eens bewaarheid. moties die op een late avond worden doorgedrukt, kamervragen welke ontweken worden, stukken die het kader van de WOB opgevraagd worden, worden niet gestuurd of het opsturen wordt getraineerd en

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Neen

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 10-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Het doordrijven van het voornemen om toch in Herwijnen een radarstation te realiseren, doet geen recht aan wensen van de plaatselijke en landelijke volksvertegenwoordiging. Het doet evenmin recht aan de bestuurlijke verhoudingen zoals ze volgens ons zouden moeten zijn.

Locatie

De afstand van het radarstation tot bebouwing voldoet niet aan de richtafstand van 1.500 meter uit de VNG-Handreiking Bedrijven en milieuzonering.

Er is een onderzoek naar alternatieve locaties, maar dat is niet volledig. Een weloverwogen conclusie ontbreekt, die is namelijk te formuleren; uit het onderzoek blijkt dat er beter geschikte

locaties dan Herwijnen zijn. Desondanks wordt, conform tunnelvisie Defensie, weer naar Herwijnen gewezen.

Wat zijn de consequenties voor personen, dieren etc. welke zich binnen de richtafstand van 1.500 meter bevinden. Denk bewoners van woningen en boerderijen, fietsers e.a. (w.o. schoolgaande jeugd, recreanten).

De thans voorgenomen locatie lijkt de meeste **gezondheidsbedreiging** van alle overwogen locaties te kennen. In een tijd van groeiende aandacht voor het voorzorgsbeginsel en de bescherming van de gezondheid langs juridische weg, is het onaanvaardbaar om voor tientallen jaren zo'n keuze voor de grootste gezondheidsbelasting van inwoners te maken.

Defensie heeft 18 mobiele) Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars gekocht. Het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor overbodig geworden. Zeker wanneer Thales en Defensie aangeven dat ook deze mobiele radarstations **toekomstbestendig** zijn (lees aangepast zullen blijven worden aan de veranderende vraag van de klant).

Gezondheid

Het ontwerp doet te weinig recht aan het voorzorgsbeginsel. Het voorzorgsbeginsel onder meer dat overheden maatregelen dienen te nemen wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu of de gezondheid.

Er wordt geen enkel recht gedaan aan bewoners, dieren etc. welke worden blootgesteld aan straling.

De toekomstige Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.

Er geen enkele duidelijkheid is ten aanzien van de straling. Ik weet dus niet aan welke straling ik mogelijk bloot gesteld gaat worden en aan welke wettelijk normen toegestaan zijn. Wat is de concrete stralingsbelasting voor bewoners onder de getekende contouren? Ter herinnering deze locatie is de locatie is met de meeste bewoners nabij het beoogde radarstation.

De Smart-L radar zorgt voor storingen bij andere apparatuur, gebeurd ook in Wier. Elektrische apparaten (lees de Smart-L radar) kunnen niet alleen de functies van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Om dit te voorkomen zijn de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) richtlijnen voor heel Europa opgesteld. In deze vergunningsaanvraag is **geen rekening gehouden** met deze EMC richtlijn. Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd indien in de bebouwde kom

de pieklimieten boven de 18 V/m komen. Volgens berekeningen van TNO zullen deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden.

Er wordt binnen 300 m. niet voldaan aan de ICNIRP richtlijn die moet voorkomen dat het lichaam teveel opwarmt,

WHO waarschuwt voor langdurige blootstelling aan gepulseerde piekstraling, dit heeft niet alleen effect op opwarming van het lichaam. De gezondheidsraad heeft gewaarschuwd dat niet uit te sluiten valt dat er gezondheidseffecten kunnen optreden onder de nieuwe ICNIRP limieten.

Honderden wetenschappelijke onderzoeken presenteren verbanden tussen RF-straling en gezondheidsrisico's (kanker, hartziekten, neurodegeneratieve ziekten), anders dan alleen opwarming.

Defensie negeert het stralingsverleden van Herwijnen en eventuele relatie met ALS. De bewijslast wordt omgekeerd.

Met betrekking tot het te verwachten geluidsbelasting is er geen enkele garantie dat aan de wettelijke eisen kan worden voldaan.

Als bewoner wordt mij ingevolge de mogelijke plaatsing van het radarstation door de overheid mij als persoon **geen recht wordt gedaan** conform:

- De **Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**

- Het feit dat op door Gemeente ingediende zienswijze in het verleden als het heden, geen antwoord is gegeven.

- De verhouding met de 2e kamer waarbij aan vragen van kamerleden voorbij te gaan, maakt het voornemen uiteraard ook in zoverre politiek behoorlijk kwetsbaar.

- Het feit dat de staatssecretaris twee moties van Kamer naast zich heeft neergelegd.

- Vanwege het feit dat de overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, zijn meningen doorvoert. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan "regelt" de overheid wel iets, In de loop van de vele jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de overheid er voor zorgt dat zij toch gewoon doorgaan.

- Stel dat het radarstation er zou komen welke garantie heb ik dan dat de installatie blijft voldoen aan de nationale en internationale normen

- Eventuele plaatsing van het radarstation zal mij als bewoner schaden m.b.t. waardevermindering van mijn koopwoning. Tevens zal niemand zal willen gaan wonen in een Gemeente waar zeer nabij een radarstation is gestationeerd. Tevens zal plaatsing lijden tot beperkingen m.b.t. woningbouw in de gemeente Herwijnen

Conclusie

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen. Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de “Stichting Niet nog een radar in Herwijnen” (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlever tijd.
Wat stelt het recht op het opvragen en verkrijgen van informatie van Ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en Overheidsinstanties nu voor als de **opgevraagde stukken niet worden aangeleverd**? Nu is er een oneerlijke kennis achterstand ontstaan, een achterstand die (wellicht bewust) in stand wordt gehouden.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/10/2024 3:43:07 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja, zie hiervoor bijgevoegde uitgebreide zienswijze getiteld "1 zienswijze Ruben van der Horst ..." met als toevoeging ook het document : Bijlage 1

Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunningaanvraag Radar Herwijnen" die onder het volgende vakje is toe

99941718_9960352_1_Zienswijze_[redacted]_deel_2_vergunningen_plus_deel_1.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, dit staat in alle geuploade bijlagen tezamen, waaronder bijlage 1 Zienswijze op de ontwerp - omgevingsvergunning....." behorend bij dit vakje en is onderbouwd in de extra bijlagen 2 tm 7 in het volgende vakje

99941718_9960353_Bijlage_1_Zienswijze_op_de_ontwerp-omgevingsvergunning_radar_Herwijnen_digitaal.docx

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie alle geuploade bijlagen tezamen uit de eerdere 2 vakjes en document bijlagen 2 tm 7 samengevoegd.

99941718_9960354_Bijlage_2_tm_7_samengevoegd.docx

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, Zie hiervoor alle geuploade documenten die u overigens ook per aangetekende post zal ontvangen.

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 13-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden m.b.t. Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf 1

Geachte heer/ mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen

bovengenoemd ontwerpbesluit Militair radarstation Herwijnen Broekgraaf 1.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 Mei

2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Voorontwerp inpassingsplan.

Conform de reactienota voorontwerp inpassingsplan zijn er 195 reacties ingestuurd waarvan er slechts 77 unieke reacties zouden zijn. Wat verder opvalt in deze reactienota:

De reactienota op het voorontwerp inpassingsplan is uiterst summier en de belangrijkste onderwerpen op het gebied van gezondheid, milieu, alternatieve locaties, ICNIRP, proces, politiek en juridisch domein worden niet of niet voldoende geadresseerd en toegelicht. In bijgaande complete zienswijze plus bijlagen gaan wij hier grondig op in.

Van dinsdag 19 december 2023 tot en met maandag 29 januari 2024 lag het ontwerp-Rijksinpassingsplan voor het militair radarstation Herwijnen ter inzage. Daarop is een zienswijze ingediend, maar nog geen enkele inhoudelijke reactie ontvangen.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit deel 1 en in April 2024 gepubliceerde documenten rondom o.a. de vergunningaanvraven van deel 2 van het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij en mijn gezin onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De zienswijze in totaal is gebaseerd op 7 domeinen met ieder domein zijn eigen grondredenen. Deze grondredenen komen in de 7 specifieke bijlagen terug en worden daar volledig onderbouwd. Het is

dan ook essentieel deze 7 specifieke bijlagen gekoppeld te houden met de door mij ingediende zienswijzen.

Met betrekking tot het "2e deel van de publicatie" rondom verschillende vergunningen dien ik hierbij een volledige zienswijze in, met toegevoegd een bijlage 1, met 11 verschillende grondredenen die in deze bijlage in breedte en diepte uiteen worden gezet.

1 Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning radar Herwijnen

2 Juridische bezwaren

3 Politieke bezwaren

4 Proces bezwaren alternatieve locatie onderzoeken

5 Milieu bezwaren

6 Gezondheids-bezwaren en toepassing ALARA

7 Met betrekking tot de Locatie Broekgraaf en ICNIRP

De grondredenen behorend bij bovenstaande 7 domeinen

1 1 Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning radar Herwijnen

Grond 1.1: Defensie hecht meer waarde aan beleidsmatige politieke keuzes zoals toekomstige windmolenplannen of woningbouw dan aan militair operationele argumenten voor het vinden van een geschikte alternatieve locatie.

Grond 1.2: De vergunningverlenende instantie ILenT en RDI moeten veel kritischer zijn in het proces van de beoordeling (en toekenning) van de vergunningsaanvraag en de eventuele handhaving van de vergunning en heeft bovendien inhoudelijk te weinig kennis van de complexe materie van elektromagnetische straling, de benodigde noodzakelijke bewijslast en leunt te veel op de inbreng van instanties als TNO die ook door Defensie worden gefinancierd en op het RDI die zelf aangeven het dossier eerder leerzaam te vinden dan inhoudelijke feedback te kunnen geven.

Grond 1.3: Het is niet geloofwaardig en zelfs verbazingwekkend dat de plots aangekondigde situatie met de override knop tijdens de technische briefing van 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer, 5 weken later in een opgestelde memo op 6 maart 2024 over deze Override ineens niet meer nodig was. Hiermee is duidelijk dat deze radar te allen tijde kan worden aangepast via softwarematige aanpassingen. En daarmee dus ook méér straling kan geven in plaats van minder, als Defensie dat wenst. Hiermee toont Defensie zich een ongeloofwaardige en onbetrouwbare overheidsinstantie, Mede ook omdat de override knop al veel langer bekend was en is verzwegen.

Grond 1.4: Het voorzorgsprincipe wordt nog steeds geschonden. Defensie heeft verwarring en onrust gezaaid in haar technische briefing van 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer betreffende de aanwezige override knop. De plotseling gecommuniceerde afwezigheid van de override modus in een memo van 6 maart 2024 betekent niet dat de ICNIRP limieten niet meer worden geschonden en betekent ook niet dat er ineens aan ALARA wordt gedaan. Daarnaast is er geen zekerheid dat onder de ICNIRP limieten er geen gezondheidsschade zal ontstaan. Ook zullen onder de ICNIRP limieten er diverse verstoringen ontstaan aan apparatuur. Het niet aanwezig zijn van een override knop op de Smart L radar zegt niets over de voorzorgsprincipes "*ter bescherming van*" de inwoners.

Grond 1.5: Terrein Nieuw Milligen blijft eind augustus 2020 nog steeds voor Defensie als terugvaloptie voor een nieuwe radar achter de hand. Er is dus wel een plan B genoemd, ook nadat de RCR in gang was gezet. Behoorlijk bestuur zou zijn dat een RCR alleen mag worden opgestart als er uit grondig locatieonderzoek blijkt dat er geen plan B mogelijk is. Hiervan was geen sprake in juni 2019.

Grond 1.6: Defensie heeft de twee aangenomen moties Van Helvert c.s. in december 2020 en februari 2021 in de Tweede Kamer nooit serieus genomen. Er is geen bereidheid geweest om daadwerkelijk uit te wijken naar een alternatieve locatie. Daarnaast is de argumentatie om naar Herwijnen uit te wijken niet correct.

Grond 1.7: De radar heeft ook nog andere modes (meervoud) ter beschikking die onderdeel uitmaken van de militair operationele behoefte (beschreven in CONOPS). Hoewel deze modes alleen zullen (= meervoud) worden gebruikt bij bijzondere omstandigheden, incidenten en het trainen van deze incidenten is niet duidelijk of hier wordt voldaan aan de ICNIRP limieten. In de vergunningsaanvraag wordt hier geen melding van gemaakt en daarmee is de aanvraag onvolledig. Het niet meenemen van de zogenaamde override modus lijkt slechts één van de varianten te zijn. Welke modes varianten worden wel straks gebruikt zonder vergunningsaanvraag? Hoewel de technische details van deze modes geclassificeerd zijn, had hier toch minstens melding van worden gemaakt en had beoordeeld moeten worden door ILenT en RDI. Geclassificeerd wil niet zeggen dat normen overschreden mogen worden of dat deze niet vermeld hoeven worden in de vergunningsaanvraag.

Grond 1.8: Het proces over wel of niet voldoen aan ICNIRP limieten is een schimmig proces. De radar moet voldoen aan de ICNIRP limieten maar er geldt echter wel dat er uitzonderingen mogelijk zijn zoals besproken door de vergunningverlenende instanties zodat de radar niet aan de ICNIRP limieten hoeft te voldoen. Daarbij wordt er dan een beroep gedaan op noodsituaties waarvoor een (ministeriële) Regeling in de maak is over blootstellingslimieten. Het lijkt op een uitkomst waarbij Defensie per sé haar zin moet krijgen. Tevens heeft Defensie (en TNO) toegegeven dat wanneer de radar in Staring modus 6 minuten gericht staat op een stilstaand object de ICNIRP limieten worden overschreden (zonder override!). Dit is natuurlijk volstrekt onacceptabel, zeker voor een nieuw-vestigingssituatie als Herwijnen waarbij de radar op een postzegel locatie staat op 35 meter van de openbare weg.

Grond 1.9: Er wordt in de WOO documenten van RDI/Agentschap Telecom en in een WOO document van Defensie melding gemaakt van 3 locaties van de Radar (Smart L). Naast Wier en Herwijnen is er een derde locatie waarop de radar operationeel wordt. De Kamers zijn hierover nooit geïnformeerd.

Grond 1.10: De Smart L radar voldoet in Herwijnen niet aantoonbaar aan de geluidsnormen.

Grond 1.11: De 5 gepubliceerde documenten die betrekking hebben op de Ontwerp besluit Omgevingsvergunning zijn niet volledig of compleet, niet up to date, ten dele onjuist en daarmee niet bruikbaar teneinde een volledige zienswijze in te dienen binnen de gestelde termijn. Tevens zijn er nog diverse vragen die beantwoord moeten worden.

2 Grondredenen Juridisch domein

- 2.1 De procedure om te komen tot een goede locatie voor de SMART L radar is exact verkeerd om gevoerd.
- 2.2 Grondreden: Defensie heeft tunnelvisie, en neemt op basis van deze tunnelvisie meermalig onverantwoorde en verkeerde besluiten in de procedure, door het meervoudige negeren van moties (maar liefst 4!), adviezen van ambtenaren en wetenschappers.
- 2.3 De Tweede Kamer heeft nooit met de RCR (voor juli 2022) ingestemd. Toch is deze RCR wel “van start gegaan” op 31 augustus 2020 met publicatie van het voorontwerp

zonder deze instemming. Vervolgens is de RCR ook nog eens via 2 moties stopgezet in februari 2021.

- 2.4 De RCR is op onjuiste gronden doorgestart na het besluit in de Ministerraad op 3 juni 2022 doordat de integrale beoordeling van het alternatieve locatie onderzoek op onjuiste afwegingen is gemaakt, nog niet klaar was maar voortijdig de conclusies zijn getrokken, en de RCR niet was gestopt wat volgens de motie van Helvert wel had gemoeten.
- 2.5 Er zijn afgelopen jaren meerdere WOB en WOO verzoeken ingediend zoals aan Defensie, BZK/ RVB, VWS/RIVM, EZK. Deze zijn allemaal veel te laat aangeleverd, met vertragingen die zelfs een jaar overschrijding hebben gehad. Tevens staan er nog meerdere WOO verzoeken open waarvan alle wettelijke termijnen al maanden zijn verstreken en waarbij de overheid in gebreke is gebleven. Daarmee worden de bewoners op een informatie achterstand gezet en worden gehinderd in hun rechtsgang met betrekking tot hun mogelijkheden om de politiek te informeren en om zienswijzen in te dienen. Ook zijn er stukken niet geleverd.
- 2.6. De ICNIRP is een richtlijn die zich niet richt op langdurige en voortdurende stralingsbelasting, geeft volgens de Gezondheidsraad geen garantie om gezondheidsschade te voorkomen onder de nieuwste ICNIRP limieten waardoor ALARA toegepast moet worden en houdt geen rekening met een goede werking van medische devices zoals pacemakers. Defensie verzwijgt informatie die ze niet goed uitkomt. Het rapport van Fraunhofer ontbreekt namelijk bij de stukken van het Ontwerp Inpassingsplan. Daarin wordt gewaarschuwd dat ICNIRP geen bescherming biedt tegen pacemakers. Dit wordt een groot probleem voor inwoner(s) van Herwijnen, veroorzaakt door de radar te dichtbij te plaatsen.
- 2.7 Hoewel inwoners zich al zorgen maken over de langdurige stralingsniveaus ver onder de ICNIRP limieten, bestaat er ook geen vertrouwen dat Defensie de radar niet zal inzetten boven de ICNIRP limieten, ook al is dat wettelijk verboden.
- 2.8 De EMC beleidsregel vanuit de Telecomwet beschermt elektronische apparatuur beter dan de ICNIRP de gezondheid van mensen beschermt. Daarnaast is de toekenning frequentierechten van de zendvergunning door het RDI in strijd met het verlenen van een zendvergunning vanuit de Telecomwet wanneer er piekveldsterkten de 18 V/m overtreffen in de bebouwde kom.
- 2.9 De ICNIRP beschermt niet tegen storingen aan of schade van elektronische apparatuur. Defensie zal verantwoordelijk en aansprakelijk worden gesteld voor alle hinder, schade en kosten aan apparatuur en gemaakte onkosten en uren. Verstoring van apparatuur door de nieuwe Smart L radar zal onmiddellijk opgemerkt worden en zal leiden tot extra maatschappelijke onrust onder inwoners.
- 2.10 De strijd die bewoners voeren tegen de radar en daarmee de Overheid is een oneerlijke strijd. Inwoners krijgen geen of te laat informatie, inwoners krijgen geen juridische ondersteuning, alle werkzaamheden doen we al 6 jaar vanuit maatschappelijke betrokkenheid, we betalen zelf onze advocaat en tegelijkertijd betalen we via de belasting ook de advocaten van Defensie. En de Landsadvocaat schrijft voor ieder uurtje een factuurtje. De landsadvocaat heeft belang bij een zo lang mogelijk durend dossier. Defensie verzwijgt informatie die hun niet gunstig is.
- 2.11 Er zijn zeer weinig wetenschappers of adviserende bedrijven in Nederland die het aandurven om de berekeningen van Defensie (en TNO) op persoonlijke titel te weerspreken. Vaak ook vanwege risico op mogelijke derving van inkomsten uit overheidsopdrachten. Het aantal specialisten binnen de radartechnologie is tevens zo klein dat veel experts direct of indirect betrokken zijn bij de belanghebbenden vóór de radar. Daarmee is de strijd ongelijk en onrechtvaardig.

- 2.12 De betrokken instanties TNO, IL&T en RDI werken niet transparant. Ze leveren geen informatie aan, werken niet mee aan WOB en WOO verzoeken en verstrekken vergunningen zonder vooraf te toetsen en te publiceren voor zienswijzen.
- 2.13 Defensie heeft in de afgelopen 6 jaar het proces van voorgenomen plaatsing van de radar op meerdere fronten deze zaak verkeerd aangepakt. Verkeerd informeren, niet informeren, onvolledig informeren van de Tweede en Eerste kamer, van de lokale politiek en van de burgers. Manipuleren van formules, van zoekvelden, van berekeningen en via geitenpaadjes proberen een RCR af te dwingen. Ook het niet consistent uitvoeren van het Dekra meetplan in Wier en de gestelde disclaimers in het Dekra rapport roept vragen op voor een betrouwbare uitkomst. Voordat een plaatsing van een radar waar dan ook kan beginnen dient dit eerst tot de bodem te worden uitgezocht.
- 2.14 De RCR is formeel alleen van toepassing op energie- infra structuurprojecten. Een RCR voor een militair radarstation (in Herwijnen) is hiervoor niet van toepassing en dus oneigenlijk gebruikt.
- 2.15 De Zandput in Herwijnen tussen de A15 en de Broekgraaf 1 is een recreatieve zwemplas waar regelmatig in zomer en winter wordt gezwommen. O.a. als voorbereiding op de Amsterdam City Swim in de grachten voor de ALS stichting. Deze locatie zit slechts op 800 meter vanaf de radar locatie.
- 2.16 Indien onverhoopt de Smart L radar tegen beter weten in alsnog door de Overheid wordt geplaatst, is er sprake van schade op allerlei gebied. De overheid is hiervoor verantwoordelijk. De keuze om een radar te plaatsen op een locatie geldt immers voor tientallen jaren.
- 2.17 Het ministerie van Defensie heeft vanwege het altijd willen doorzetten op de locatie Herwijnen vele miljoenen extra uitgegeven met geld van de burger aan onderzoeken, adviezen van TNO, RIVM, Landsadvocaat. Er zal hier verantwoording voor moeten worden afgelegd via de Algemene Rekenkamer.
- 2.18 Het radarterrein in Herwijnen is met slechts 7.000 m2 veel te klein en te makkelijk toegankelijk om voldoende bescherming te kunnen bieden aan deze radar. Defensie heeft dit in haar alternatieve locatie onderzoek niet meegenomen.
- 2.19 De Landsadvocaat is te pas en onpas ingehuurd in dit proces. Vanaf het moment dat gemeente Lingewaal tegen het bestemmingsplan stemde op 11 oktober 2018 is de Landsadvocaat al ruim 5 jaar intensief betrokken. Gezien de twijfel te lezen in diverse WOB documenten bij RVB en Defensie om door te gaan met de locatie Herwijnen omdat daar moeilijk geappelleerd kan worden aan het nationaal belang, lijkt “De radarlocatie (mede) bepaald te zijn door de Landsadvocaat”.
- 2.20 De SMART L radar in Herwijnen is GEEN landsbelang. Er zijn meerdere alternatieve BETERE locaties voorhanden. “Roep maar dat het landsbelang is, dan word het dat wel” aldus advocaat.
- 2.21 Conform de aanschafnota voor de Smart L in 2014 zou de radar mobiel verplaatsbaar zijn en binnen 1 maand af te breken en elders op te bouwen. Door de grote geluidsproblemen waardoor er een koepel noodzakelijk was, is dit voordeel van flexibiliteit volledig weg.
- 2.22 Het Ontwerp Inpassingsplan is gebaseerd op een radar met een randome. Deze heeft een afdichtend effect en blijkbaar noodzakelijk vanwege geluidshinder. Alle rapporten, berekeningen, onderbouwingen én vergelijkingen zijn gebaseerd op een radar zonder randome. In eerdere beantwoording op vragen over het plaatsen van een koepel, heeft Defensie uitgelegd dat het plaatsen van een koepel onmogelijk was vanwege een verstorende werking van deze geavanceerde radar. Geen van de stukken die betrekking hebben op straling, maken duidelijk in hoeverre rekening is gehouden met een hoger zendvermogen of hogere blootstelling aan straling door de latere aanpassing van de randome. Dit dient onvermijdelijk te leiden tot heronderzoek, herbeoordeling en zo

nodig aanpassen van de rapporten. De plaatsing van een random heeft niet alleen gevolgen voor het geluid!

- 2.23 De overheid is juridisch niet consequent en in de communicatie over de ICNIRP en stralingsniveaus. Op alle websites van de overheid (Antennebureau en Kennisplatform EMV) worden stralingsniveau's aangegeven die komen uit de ICNIRP. Deze zijn hoog maar worden gezien als veilig. Echter NERGENS wordt door de overheid gezegd dat er ook met "gemiddelde" straling mag worden gerekend, waardoor de pieken vele factoren hoger mogen zijn.
- 2.24 Defensie heeft een vaststellings-overeenkomst opgesteld met inwoners uit de regio n.a.v. een ingediende zienswijze in februari 2017 op een eerdere bestemmingsplan wijziging voor de Smart L radar in Lingewaal waarbij er mondeling akkoord is bereikt op het blanken, isoleren en afschermen van hoogfrequente stralingsbelasting t.g.v. radar op deze locatie tot max 0,1 V/m (d.w.z. 25 microwatt/m2), zijnde de "voorzorgwaarde Ecologie Instituut Hannover"). Dit is in de concept-vaststellingsovereenkomst opgenomen. Deze overeenkomst is uiteindelijk niet getekend door Defensie vanwege een mogelijk precedent werking op advies van Juridische Zaken Defensie. Defensie erkent de elektro magnetische gevoeligheid als gevolg van de plaatsing van de Smart L radar. Bovendien is overduidelijk dat deze maatregel niet in verhouding staat tot de 1.616 V/m die vanuit de ICNIRP contour als stralingsblootstelling gerechtvaardigd zou zijn.
- 2.25 Defensie heeft het proces voor het plaatsen van de SMART L radar op een geschikte locatie volledig verprutst.
  Defensie heeft tunnelvisie op Herwijnen en roept vanaf februari 2017 dat ze haast hebben. Tegelijkertijd verzuimt Defensie vanaf dit begin op eigen initiatief grondig naar alternatieven te kijken. Hiermee zijn eigen glazen ingegooid en het doordrukken in Herwijnen moet dit verbloemen.
- 2.26 De website van Defensie over het radarstation(s) geeft een eenzijdige, onvolledige maar ook volstrekt onjuiste informatievoorziening. Dit is essentieel om de juiste besluitvorming te kunnen verantwoorden.
- 2.27 Er is grote kritiek op de ICNIRP als richtlijn voor gezondheid en de belangen verstrengeling van de organisatie die in een uitgebreid onderzoek door Europarlementariërs aan het licht is gekomen in juni 2020.

3. Grondredenen Politieke bezwaren

- Grondreden 3a. De politiek, eerst lokaal en provinciaal en vervolgens landelijk willen niet dat de SMART L radar in Herwijnen komt. Defensie negeert de lokale democratie en drukt door op basis van oneigenlijke argumenten als landsbelang. Er is niet transparant gewerkt en de politiek is onjuist en niet volledig geïnformeerd door Defensie. De formele communicatie naar buiten laat een geheel ander en soms tegenstrijdig en inconsistent beeld zien dan de interne communicatie via WOB en WOO documenten.
- Grondreden 3b. De procedure om te komen tot een goede locatie voor de SMART L radar is exact verkeerd om gevoerd
- Grondreden 3c. De alternatieve locaties zijn vooraf (voor de start van de RCR) niet (goed) onderzocht
- Grondreden 3d. De gezondheidseffecten zijn vooraf (voor de start van de RCR) niet (goed) onderzocht
- Grondreden 3e. De Tweede Kamerleden, en in het bijzonder deze van de vaste kamercommissie Defensie, zijn stelselmatig onvolledig, onjuist of zelfs niet geïnformeerd met betrekking tot de keuze voor het inzetten van de RCR voor Herwijnen.

- Grondreden 3f. Daarnaast is de opdracht van de TK aan Defensie middels meerdere moties bewust genegeerd en is de TK geschoffeerd.
- Grondreden 3g. Er kan zelfs worden gesteld dat de RCR juridisch nooit is goedgekeurd, zie hiervoor de kop Juridisch. Daarmee is het politieke proces onjuist doorlopen en had de RCR nooit mogen starten. Na de ongegronde start had de RCR moeten worden gestopt op basis van de moties. Bij het zoeken naar alternatieve locaties had Herwijnen niet als optie mogen worden meegenomen.
- Grondreden 3h. De betrokken inwoners in Herwijnen hebben TK en EK leden gebriefd met als gevolg dat er in de periode september 2019 tot februari 2021 meer dan 300 vragen gesteld zijn aan de stas. Deze vragen zijn in te zien op de website Radarstations van Defensie. Bij elke set vragen zijn er meerdere onbeantwoord gebleven. Er wordt verwezen naar eerdere antwoorden en vervolgantwoorden waardoor de lezer de draad kwijtraakt. Het geheel is schimmig, verwarrend en de antwoorden zijn vaag en misleidend. Dit neemt niet weg dat deze vragen onvoldoende zijn beantwoord.
- Grondreden 3i. Er worden in totaal in een periode van september 2019 tot februari 2021 maar liefst 15 moties opgesteld waarvan er 10 zijn ingediend en aangenomen. Van de aangenomen moties zijn er maar liefst 4 moties NIET of niet volledig uitgevoerd. Is dat democratie, waarin de staat luistert naar de meerderheid in de politiek?
- Grondreden 3j: De Eerste Kamerleden, en in het bijzonder deze van de vaste kamer-commissie Defensie, zijn stelselmatig onvolledig, onjuist of zelfs niet geïnformeerd met betrekking tot het goedkeuren van het inzetten van de RCR voor Herwijnen. Hiermee is de goedkeuring van de EK bij de stemming voor de RCR op onrechtmatige wijze verkregen.
- Grondreden 3k. In de periode mei 2019 tot heden zijn er diverse Kamervragen vanuit de Eerste en Tweede Kamer alsook vele vragen van inwoners en Stichting Niet nog een Radar aan het Ministerie van Defensie en Rijksvastgoedbedrijf. Een aanzienlijk is niet, niet volledig of niet juist beantwoord. Hiermee zijn we als belanghebbende ernstig tekort gedaan in onze informatievoorziening om een volledig beeld te hebben op de te maken zienswijze. Ook het Ontwerp RIP beantwoord deze vragen niet. Alle vragen dienen nogmaals te worden bestudeerd voorzien van een volledig en correct antwoord.

4. Grondredenen Proces bezwaren alternatieve locatie onderzoeken

- Grondreden 4a. Het eerste en tweede alternatieve locatie onderzoek is niet correct en niet volledig uitgevoerd; bovendien is het tweede onderzoek voortijdig gestaakt en oorlogsdreiging in Oekraïne als reden opgevoerd om snel een keuze te maken. Er was geen volledige intentie om een alternatieve locatie te gaan ontwikkelen.
- Grondreden 4b. De zorg over gezondheid en ALARA is onbelangrijk gemaakt door verkeerde aannames, te lage inschattingen en onderbouwingen qua stralingsbelasting en daarmee heeft Defensie de integrale beoordeling en afweging zonder ALARA toegepast en de uitkomst naar Herwijnen toe geredeneerd.
- Grondreden 4c. Defensie had ALARA en gezondheid mee moeten nemen in haar integrale afweging ook al vond ze dit zelf niet belangrijk. Door het niet mee te nemen in de integrale afweging nam Defensie de moties niet serieus en daarmee het ALARA principe en de gezondheid van de inwoners. Vanuit 5 verschillende WOB documenten wordt er tevens geconstateerd dat Defensie en TNO, ALARA niet kan en wil meenemen.
- Grondreden 4d. Nieuwe criteria zoals verdringingseffecten voor toekomstige woningbouw en windmolenplannen zijn achteraf toegevoegd in de integrale beoordeling terwijl dit in de

locatie onderzoeken geen criterium was. Dit versterkt de doelredenering achteraf naar Herwijnen.

- Grondreden 4e. Defensie heeft in de door de Tweede Kamer geëiste zoektocht naar alternatieve locaties aantoonbaar aangestuurd op Herwijnen. De verschillende onderzoeken bevatten manipulaties, rekenfouten, verkeerde feiten, redeneringsfouten en aantoonbaar onjuiste afwegingen, en zijn nooit bedoeld om daadwerkelijk te komen tot het besluit om de SMART L radar op een andere locatie dan Herwijnen te plaatsen. De bewoners van Herwijnen, het lokale bestuur én de landelijke politiek zijn misleid en geschoffeerd. Er zijn meerdere betere, meer veilige locaties voor deze SMART L radar en uit die locaties moet het beste alternatief gekozen worden. Dat doet recht aan de moties vanuit de 2e én 1e kamer.
- Grondreden 4f. Defensie heeft nooit op eigen initiatief openheid van zaken gegeven over de plannen en functies van deze nieuwe radar. Dit heeft argwaan ontwikkeld bij inwoners en de politiek.
- Grondreden 4g. Het eerste alternatieve locatie onderzoek zuidelijke Smart L radar van 4-2-2020 door het Rijksvastgoedbedrijf is onzorgvuldig, onvolledig en niet voldoende serieus genomen om te komen tot een alternatieve locatie. Het pas achteraf bekend maken van het gewenste zoekgebied nadat inwoners 39 locaties hadden aangedragen op basis van een vooraf opgevraagd programma van eisen, is onprofessioneel en heeft niet bijgedragen tot geloofwaardigheid van het eerste onderzoek. Het via verstrekte WOB documenten te lezen gespreksverslag dat er niet de intentie is om alternatieve locaties te ontwikkelen maar volop in te zetten op Herwijnen, bevestigt deze feiten.
- Grondreden 4 h. Daarnaast is de afstand tot de radar op publiek toegankelijke plaatsen essentieel maar volledig buiten scope gehouden in het onderzoek en daarmee de conclusies. Ook getuigt het eerste onderzoek niet van wilskracht om tot een alternatieve locatie te komen. Nota bene een latere motie van december 2020 moet leiden tot het vergroten van het zoekgebied door de radar hoger te plaatsen van 24 naar 34 meter hoogte. Defensie heeft eigen initiatief nagelaten.

5. Grondredenen Milieu bezwaren Flora en Fauna

- Grondreden 5. Plaatsing van de Smart L radar in Herwijnen heeft zeer negatieve effecten op de flora en fauna zoals bomen, bijen, vogels en vleermuizen.

6. Grondredenen Gezondheids-bezwaren en toepassing ALARA

- Grondreden 6a. Langdurige blootstelling aan de hoogfrequente niet-ioniserende straling van de Smart-L Radar in Herwijnen verhoogt het risico op gezondheidsschade sterk
- Grondreden 6b. Zelfs als de straling in Herwijnen onder de ICNIRP richtlijn blijft, is dit geen garantie voor het uitblijven van een gezondheidsrisico.
- Grondreden 6c. Er zijn aanwijzingen voor een verband tussen de straling van de oude radar van de Lucht Verkeersleiding Nederland (voormalig Rijksluchtvaardienst) in Herwijnen en de hoge incidentie van ALS.
- Grondreden 6d. Plaatsing van de Smart L radar in Herwijnen is onverenignaar met het ALARA principe.

7. Grondredenen locatie Broekgraaf en ICNIRP

- Grondreden 7a: Herwijnen perceel Broekgraaf 1 is ongeschikt als locatie voor de SMART L radar
- Grondreden 7b. Voorlichting blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden (hoog frequente straling) door Nederlandse Overheid onjuist en onvolledig (Antennebureau en Kennisplatform EMV).
- Grondreden 7c: De door Defensie aangedragen onderbouwing dat de Smart L radar voldoet aan de geldende ICNIRP limieten, geldt niet voor (alle) publiek toegankelijke gebieden, de onderbouwing van berekeningen van worst case scenario's door TNO en Thales is niet correct, onduidelijk, de limieten zijn verschillend en niet juist toegepast, de onderzoeken zijn niet onafhankelijk gevalideerd op alle afstanden en uitkomsten van het meetrapport van DEKRA geven geen correct beeld van worst case scenario's. De ICNIRP contour is geen juiste afspiegeling van het voldoen aan de normen. Er is gemanipuleerd om te voldoen aan de ICNIRP limieten.
- Grondreden 7d: De door Defensie aangedragen onderbouwing dat de Smart L radar voldoet aan de geldende ICNIRP limieten, geldt niet voor (alle) publiek toegankelijke gebieden, de onderbouwing van berekeningen van worst case scenario's door TNO en Thales, zijn niet worst case, zijn niet correct, onduidelijk, niet consciëntieus, de limieten zijn verschillend en niet juist toegepast, de onderzoeken zijn niet onafhankelijk gevalideerd op alle afstanden en uitkomsten van het meetrapport van DEKRA geven geen correct beeld van worst case scenario's. Er is gemanipuleerd om te voldoen aan de ICNIRP limieten. Daarnaast is er nog volstrekte onduidelijkheid in de berekeningen en metingen welke impact de koepel gaat hebben op alle eerdere rapporten.
- Grondreden 7e: De overheid houdt geen rekening met Herwijnen als unieke locatie (met meer diversiteit stralingsbronnen dan ergens anders in Nederland), het langdurige stralingsverleden en past eveneens geen ALARA toe.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja. In voorgaande 7 verschillende domeinen plus corresponderende bijlagen en genoemde grondredenen valt te lezen dat er vele zaken alsmede ook veel belangen over het hoofd gezien zijn. Deze zaken en belangen zijn onder andere de incorrecte berekeningen en interpretatie van de ICNIRP, het overschrijden van de wettelijke normen rondom ICNIRP stralingsbelasting en het geluid, de daarbij verhoogde risico's op gezondheidsschade, de ernstig belemmerde toegankelijkheid van de publieke omgeving, de incorrect uitgevoerde alternatieve locatieonderzoeken met on-afgeronde en daarbij horende incorrect integrale afwegingen. Daarnaast is in het politieke proces de democratische locale én de democratische landelijke politieke besluitvorming genegeerd en is de gehele procedure die leidde tot de totstandkoming van de RCR juridisch incorrect uitgevoerd waarbij zowel de Tweede Kamerleden als de Eerste Kamerleden in verschillende fases te laat, onvolledig en onjuist zijn geïnformeerd. Voor de volledige zaken en belangen verwijs ik naar de verschillende grondredenen als genoemd hierboven plus de bijbehorende bijlagen.

Hoe wordt ik geraakt in mijn belang

Ik word geraakt in mijn belang doordat er een SMART L radarstation van Defensie wordt geplaatst op een locatie die te dicht staat bij mijn huis, bij het dorp waar ik woon en kom, bij de wandelroutes in de polder en bij de zandput waar we zwemmen. Het stralingsniveau van de SMART L radar is dermate hoog, in combinatie (ook nog eens) met de al bestaande KNMI radar en scheepvaart, dat de gezondheidsrisico's voor mij als omwonende onacceptabel worden. Dit alles is geadresseerd door, en aangetoond in eerder genoemde onderbouwing bij de grondredenen uit de verschillende genoemde domeinen.

Daarnaast is het ontwerp van de radar dermate ontsierend in de landelijke omgeving waar ik woon, kijk ik vanuit mijn huis recht op de radar en wordt mijn uitzicht daardoor grondig verslechterd. Omdat mijn huis zich in een significant hoger gelegen deel van het dorp bevindt, is mijn belang en dat van mijn gezin daar geschaad op onacceptabel niveau, zowel voor het uitzicht als voor het dichterbij zijn en slapen bij, of zelfs overschrijden van de grens van de genoemde ICNIRP contour door de ligging en locatie van mijn woning. Mijn kinderen zijn de komende jaren nog niet in staat een huis te kopen en daarmee wordt hun belang enorm geschaad omdat ze noodgedwongen in Herwijnen moeten blijven wonen.

Zijn er andere zaken die ik naar voren wil brengen

Dit proces van "voorgenomen" plaatsing van deze SMART L radar geeft mij als belanghebbende al bijna 6 jaar ongekende zorgen voor mijn toekomst, en die van mijn gezin. Vanaf maart 2018 heb ik, en vele dorpsgenoten met mij, al gestreden tegen de komst van deze Radar. Daarbij is ook aangegeven dat wij ons tot het uiterste zullen verzetten. Dit verzet heeft geleid tot een stem TEGEN de radar door de gemeente. Daarna tot een stem TEGEN de radar door de Tweede Kamer en in de Eerste Kamer wordt het dossier tot op de dag van vandaag zeer kritisch gevolgd en is dus politiek onzeker. Het heeft ook geleid tot afgedwongen onderzoeken naar alternatieve locaties, waarvan er aantoonbaar meerdere beter geschikt zijn dan Herwijnen. En ondanks dat Defensie vanaf dag 1 heeft aangegeven haast te hebben is er door Defensie willens en wetens altijd aangestuurd op Herwijnen, terwijl zij hebben gemerkt dat het verzet van mij persoonlijk, als van de stichting, als van vele Herwijners van ongekende kracht is, en gebaseerd op feiten.
Een argument van landsbelang voor de locatie Herwijnen, gemaakt door Defensie, is dan ook volstrekt onterecht en onverstandig. Landsbelang zou zijn om de meest veilige locatie te kiezen. Wij burgers zijn namelijk het land, en het belang. Alle opgelopen vertraging is te wijten aan de tunnelvisie van Defensie zelf. Ook deze grondreden wordt onderbouwd in de 7 bijlagen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en onze leefomgeving schaden en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, het negeren van de lokale (gemeentelijke) politieke procedurele besluitvorming, het negeren van de landelijke politieke procedurele besluitvorming (de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen. Het in deel 2 gepupliceerde ontwerpbesluit met betrekking tot de benodigde vergunningen geeft hetzelfde kwestieuze beeld op procedure, inhoud, feiten, informatieverstrekking aan belanghebbenden en Eerste en Tweede kamer, onder andere ook tentoongezet in informatie uit de vele gedane WOO verzoeken.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig en 100% correct onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het

stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Bijlage 1:
Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunningaanvraag Radar Herwijnen

Ontwerp-omgevingsvergunning / zienswijze

Het ministerie van Defensie wil een militair radarstation realiseren in Herwijnen, aan de Broekgraaf ten westen van de Nieuwe Steeg, in de gemeente West Betuwe. Om dit mogelijk te maken moet de bestemming van het perceel worden aangepast en is een omgevingsvergunning nodig voor de bouw. De realisatie van een militair radarstation in Herwijnen wordt als noodzakelijk gezien in het kader van de nationale veiligheid en het landsbelang, aldus de publicatie van 31 augustus 2020.

Van dinsdag 19 december 2023 tot en met maandag 29 januari 2024 lag het ontwerp-Rijksinpassingsplan voor het militair radarstation Herwijnen ter inzage. Daarop is een zienswijze ingediend, maar nog geen enkele inhoudelijke reactie ontvangen.

Van 5 april tot en met 16 mei 2024 ligt de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage. Deze wordt hierdoor tijdig ingediend.

Inleiding

In overeenstemming met en onder verwijzing naar de namens cliënten ingediende zienswijze van eind januari 2024 inzake het ontwerp-rijksinpassingsplan voor het door u beoogde radarstation (dat als hier herhaald en ingelast dient te worden beschouwd), komen wij tot de conclusie dat het ontwerp niet doorgezet dient te worden. Wij verzoeken u ook ditmaal dan ook om het momenteel ter inzage gelegde ontwerp in te trekken. Ook ditmaal verzetten prangende argumenten zich tegen het (kennelijke)

doordrijven van dit voornemen, nu het voornemen volgt op een (ontwerp) inpassingsplan waarop ook al zeer uitgebreide en breed gedragen kritiek is geleverd.

Deze zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning is gebaseerd op de volgende onderdelen:

- Verwijzing naar de zienswijze van het ontwerp rijksinpassingsplan. Doordat de 2 publicaties van het ontwerp-rijksinpassingsplan (RIP) en de ontwerp-omgevingsvergunning door Defensie zijn gesplitst, ontstaat er een situatie waarin het lastiger is een integrale zienswijze te schrijven. Daardoor zijn er in de eerste fase van de zienswijze ook grondredenen en argumenten meegenomen die ongetwijfeld raakvlakken hebben met de ontwerp-omgevingsvergunning en in deze zienswijze staan er ook argumenten die betrekking hebben op het (RIP). Een voorbeeld aan het niet voldoen aan de stralingslimieten van ICNIRP of het niet voldoen aan het voorzorgsprincipe door de Rijksoverheid heeft bijvoorbeeld ook te maken met de grootte van het gekozen terrein.
- Documenten die zijn gepubliceerd en betrekking hebben op de ontwerp-omgevingsvergunning.
- Informatie die bekend is geworden na indiening van de zienswijze op het RIP, zoals de technische briefings van 23 en 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer.
- Informatie uit de memo van Defensie over de override van 6 maart 2024.
- Informatie uit de nadere vragen van 20 maart 2024 vanuit de Eerste Kamer en de recente beantwoording daarvan in april 2024. Een zienswijze over deze informatie zal na 16 mei worden aangevuld zodra de extra gegevens bekend zijn. Dit huidige document kan nog niet gecompleteerd dus is dit een pro-forma zienswijze.
- Informatie uit de inloopbijeenkomst van 22 april 2024 in Herwijnen als ook de eerdere inloopbijeenkomst van 15 januari 2024.
- Informatie die bekend is geworden uit WOO documenten door publicatie van deze documenten.

Gezien recent aanwezige informatie na publicatie van de ontwerp-omgevings-vergunning van 5 april 2024 die nader bestudeerd dient te worden, zijn we genoodzaakt onze zienswijze met gronden nader aan te vullen.

Daarnaast ontbreekt er nog steeds belangrijke informatie uit WOO verzoeken aan het Rijksvastgoedbedrijf van 2 juni 2023 en aan Defensie van 13 augustus 2023 die onderdeel zullen vormen voor aanvullingen van deze pro forma zienswijze. Er zijn zelfs vragen gesteld door de Eerste Kamer hierover waarom er de afgelopen maanden weinig medewerking is verleend vanwege belemmerende omstandigheden door een projectleider binnen het Rijksvastgoedbedrijf.

Puntsgewijs voer ik de navolgende gronden bij wijze van zienswijze aan:

Grond 1: Defensie hecht meer waarde aan beleidsmatige politieke keuzes zoals toekomstige windmolenplannen of woningbouw dan aan militair operationele argumenten voor het vinden van een geschikte alternatieve locatie. Sterker nog, alles bevestigt dat Defensie en Rijksvastgoedbedrijf het onderzoek gebruiken om alternatieve locaties vooral te laten afvallen om hun eerste keuze voor Herwijnen in stand te houden. Hiervoor zijn door Defensie jaren later pas de criteria aangepast door beleidsmatige wijzigingen, de criteria van niet ten koste gaan van woningbouw en energietransitie. Dit zijn criteria die eerder niet van toepassing waren en ook de gemeente West Betuwe niet op heeft kunnen anticiperen.

Er is een duidelijke tijdlijn zichtbaar van sturen en manipuleren richting gewenste uitkomst, los van militaire geschiktheid. Er wordt bewust aangestuurd op een conflict met de gemeente West Betuwe en de inwoners van Herwijnen en omgeving. Dit zijn punten van mogelijk onbehoorlijk bestuurlijke omgang. Iets wat nog extra wordt benadrukt door de eerste publicatie net vóór de ingang van de Omgevingswet te hebben gedaan. Defensie heeft doelbewust aangestuurd op deze situatie en zegt nu dat andere locaties teveel tijd kosten.

- Er wordt met een alternatieve locatie niet alleen gekeken maar de huidige bekende windmolenprojecten maar gemeentes worden zelfs aangemoedigd ook mogelijk toekomstige wind op landplannen doorgeven van na 2030 die voor de staatssecretaris eindelijk een zwaarwegend belang geven in de uiteindelijke locatiekeuze. Dit terwijl er 2 moties lagen die ervoor moesten zorgen dat er een alternatieve locatie gezocht werd en de RCR voor Herwijnen moest worden stopgezet.

- Aan gemeente Lopik wordt gevraagd om die toekomstige plannen toe te voegen zodat de 3 geschikte locaties in die gemeente minder interessant worden voor Defensie om alsnog te kunnen zeggen dat Herwijnen de enig geschikte locatie is.
- De strategie was helder: blijven volhouden dat er geen alternatief was en geen plan B. Dit kabinet geeft de voorrang aan toekomstige windmolens boven veiligheid. De ingezette lijn om het gekunstelde argument van windmolens als uitsluitingsgrond voor radar te gebruiken moet terug naar de pure militair operationele afweging die zal leiden tot een andere locatie.
- Veel informatie is tevens te herleiden uit de gepubliceerde WOO documenten door Provincie Utrecht van 26 maart 2024 en WOO Defensie van 4 september 2023.

    - Pagina 157: Verwevenheid Provincie Utrecht en BZK/ Rijksvastgoedbedrijf over potentieel grote gevolgen voor onze gezamenlijke verstedelijkings-ambities.
    - De radar is van zeer groot belang zolang deze maar in Herwijnen komt te staan. Voor andere plekken zijn er blijkbaar grotere belangen dan de nationale veiligheid.
    - Verstedelijking en energie transitie boven veiligheid. Afweging heeft niets te maken met militaire geschiktheid.
    - De radar is van nationaal belang zolang deze maar in Herwijnen kan staan. Anders lijken andere belangen te prevaleren.
    - Geen plan B strategie heeft geen militaire basis.
    - Pagina 161: Defensie geeft aan draagvlak te zullen meewegen in de uiteindelijke locatiekeuze. Maar het ontbreken van draagvlak in Herwijnen en bij West Betuwe wordt niet meegenomen.
    - Er vindt zelfs afstemming plaats tussen Provincie Utrecht, Gelderland, Zuid Holland en Noord-Brabant.
    - Op pagina 232 en 233 wordt ter plekke een mogelijk zoekgebied voor MC Lopik (met bibberhandje) gecreëerd. ***In overleg met Defensie*** *gisteren kwamen we tot de conclusie dat het goed is om voor Lopik ook een vlek in de kaart op te nemen.*

Zo wordt op 2-2-2022 even een mogelijk nieuw zoekgebied voor windturbines MC Lopik met bibberhandje als nieuwe waarheid.

En op 12 april 2022 (2 maanden later) is vervolgens het nieuwe zoekgebied van MC Lopik verder uitgebreid, ook oostwaarts. Dit terwijl de onderzoeken van Defensie al gereed waren maar het toch nog meegenomen kon worden als extra argumentatie voor de integrale afweging van mei 2022.

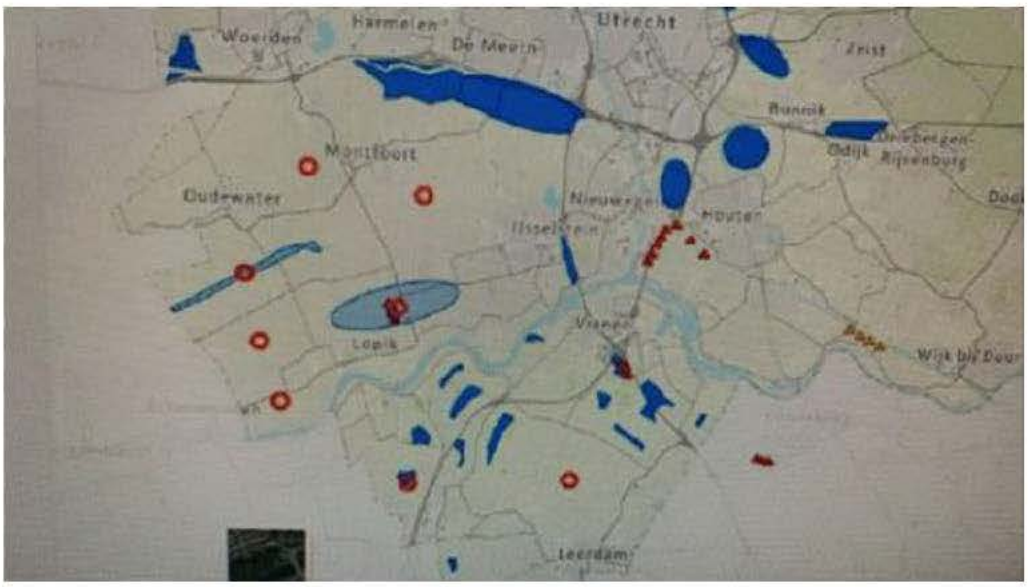

- Pagina 248: op 3 februari 2022 had Lopik nog steeds niks gehoord van Defensie over de mogelijke voorkeurslocatie, mocht deze binnen de gemeente Lopik zijn.
- Pagina 250: alle namen van betrokken gemeenten en contactpersoon staan vermeld. Niet alleen huidige RES 1.0 plannen maar nadrukkelijk toekomstige plannen voor windenergie ná 2030 hoogbouw en windenergie worden meegenomen voor locatiekeuze radar in de integrale afweging door Defensie.
- Pagina 270: Defensie vraagt actief aan de provincies om toekomstige woningbouwplannen te delen inzake het radarstation terwijl deze informatie verstrekking zelf voor de provincie enorm gevoelig is.
- Pagina 324: Het zoekgebied naar toekomstige windmolens bij MC Lopik is op 12 april 2022 verder uitgebreid. Dit nadat de alternatieve locatie onderzoeken bijlage 1 en 2 al gereed waren.
- Pagina 325: De staatssecretaris heeft nadrukkelijk aandacht voor de impact van de radar op andere ruimtelijke opgaven.
- In document 346 van WOO Defensie staat dat er meer alternatieve locaties zijn dan gedacht volgens het Rijksvastgoedbedrijf. De RVB had gehoopt op meer afvallers. Dat bevestigt toch opnieuw de doelredenering naar de locatie Herwijnen.
- In document 407 van WOO Defensie: Advies door RVB over plan van aanpak over gesprek Defensie met gemeenten; eerst informeren naar draagvlak op ambtelijk niveau. Anders schep je teveel verwachting en kun je niet meer terug en op Herwijnen terugvallen. Dit lijkt dus gewoon de doelredenering.

Grond 2: De vergunningverlenende instantie ILenT en RDI moeten veel kritischer zijn in het proces van de beoordeling (en toekenning) van de vergunningsaanvraag en de eventuele handhaving van de vergunning en heeft bovendien inhoudelijk te weinig kennis van de complexe materie van elektromagnetische straling, de benodigde noodzakelijke bewijslast en leunt te veel op de inbreng van instanties als TNO die ook door Defensie worden gefinancierd en op het RDI die zelf aangeven het dossier eerder leerzaam te vinden dan inhoudelijke feedback te kunnen geven. In WOO documenten lezen we dat het ILenT aan Defensie adviseert een gedoogbrief te schrijven aan het bevoegd gezag ILenT vanwege het niet voldoen aan de wettelijke normen en dat het ILenT zelfs meehelpt met het meeschrijven van de juiste argumentatie voor dit gedoogverzoek zodat ze niet hoeven te handhaven! Als ILenT kritischer is en handhaaft kan de radar niet in Herwijnen staan op deze locatie.

- Er kan geen bezwaar gemaakt worden tegen de zendvergunning die reeds in 2017 is toegewezen door het RDI (voormalig Agentschap Telecom). Dit terwijl de blootstellingslimieten overschreden worden en er niet aan de EMC beleidsregel wordt voldaan voor storing aan apparatuur. Storingen gaan zeker plaatsvinden, maar er wordt met geen woord over gerept in de vergunningaanvraag. Evenmin zijn hier eisen gesteld. Dit terwijl vanuit WOO documenten door het RDI hier zeker is op geattendeerd.
- Waarom wordt er geen rekening gehouden met de Telecomwet zodat een zendvergunning kan worden geweigerd indien er piekblootstellingen plaatsvinden boven de 18 V/m binnen de bebouwde kom? Dit terwijl er piek-blootstellingen van 32,5 V/m door TNO zijn berekend op 1.500 meter terwijl Herwijnen op 900 meter afstand ligt en de 18 V/m zal worden overschreden. Bij ziekenhuizen is de piekblootstelling van 5,4 V/m voorgeschreven, waarboven een zendvergunning kan worden geweigerd. Het lijkt erop dat alle drempels die een radar op het kleine terrein in Herwijnen dicht op de bebouwing heeft, genegeerd worden om het doel van plaatsing in Herwijnen te bereiken. Er wordt met geen woord gerept over deze reden van weigering van een zendvergunning.

- Problematiek met ICD's en pacemakers wordt volledig genegeerd in de ontwerp vergunningsaanvraag en er worden ook geen vragen of voorwaarden aan gesteld in de ontwerp vergunning vanuit het ILenT. Voldoen aan ICNIRP wil niet zeggen dat deze groep mensen zich veilig kunnen bewegen in Herwijnen; zie voorbeeld inwoner maar ook bezoekers en passanten Herwijnen. Verwijzen van Defensie naar een rapport, aangedragen door TNO dat er absoluut geen gevaar is voor pacemakers, is geen sterke argumentatie, zeker niet voor ICD-dragers. Wat doet dat met de leefomgeving?
- Het Dekra rapport met nieuwe veldsterktemetingen van de radar in Wier met radome wordt niet meegenomen in vergunningsaanvraag met koepel. De aangeven argumentatie vanuit het Rijksvastgoedbedrijf dat dit niet nodig was en de gedane metingen niet gedaan zijn hiervoor maar vanwege een periodieke meting zijn grote onzin. Ook gezien de grote bezwaren op de onafhankelijkheid van het Dekra rapport van juni 2021, hadden de nieuwe metingen ten minste onderdeel moeten zijn van de nieuwe vergunningsaanvraag. Dit had ILenT ook moeten eisen.
- Het effect van de koepel van Wier moet vooraf worden meegenomen in de ontwerp-vergunning voor Herwijnen. Het is onzin dat deze alleen als periodieke meting wordt gebruikt.
- Er is alleen een oud Dekra rapport beschikbaar van juni 2021 zonder koepel. Zie bezwaren op de rapport en Dekra/ RvA. De Raad van Accreditatie heeft een extra beoordeling gepland staan met Dekra over deze melding!
- Het rapport van Dekra kan niet gebruikt worden door te stellen dat in alle worst case scenario's de radar voldoet aan ICNIRP. Dit wordt wel zo gebruikt in de aanvraag richting IlenT. Dekra heeft alleen een meetplan uitgevoerd en dat wil niet zeggen dat de radar onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP. Er is niet onderzocht door Dekra of de radar onder alle omstandigheden zal voldoen aan de ICNIRP.
- IlenT stelt eisen in 5.1. en 5.5., onder andere dat alle worst case scenario's zijn meegenomen vanuit de vergunningsaanvraag. Dit is dus niet het geval.
- Defensie geeft niet aan of er de Smart L radar in mixed modus is gemeten. Op vraag 59 van de beantwoording vragen van 17 april 2024 aan de Eerste Kamer wordt geen antwoord gegeven.

- In onze zienswijze maken we bezwaar tegen stralingsbelasting en ook tegen geluid. Door de geluidsproblemen was een koepel noodzakelijk die we niet willen want daarbij kun je zelf niet waarnemen of de radar in rotating of staring (stilstaande) modus staat waarbij in het laatste geval de norm zeker kan worden overschreden (zowel met als zonder een override knop). Ook is het de vraag of de beperkte aanduiding van geluid tot '*tonaal*' wel juist is.
- De override knop wordt niet meegenomen in de vergunningsaanvraag want komt er blijkbaar niet meer op. Dit valt voor het RDI of ILenT gewoonweg niet te controleren. Hiermee krijgt Defensie vrij spel om ook upgrades in de toekomst toe te passen.
- Wat is de reden dat de override tijdens de technische briefing in januari 2024 wél is genoemd, en 2 maanden later is afgeserveerd? Hoe kan een override bij een radar, ontwikkeld in 2014, pas 10 jaar later (!) ter sprake komen en dan binnen 2 maanden worden verwijderd? Heeft de radar in Wier zonder override dan de afgelopen jaren niet goed genoeg gefunctioneerd?

- Volgens WOO informatie vanuit het RDI komt er zelfs een ministeriële Regeling voor uitzonderingen om niet aan de ICNIRP blootstellingslimieten te hoeven voldoen. Alleen al het feit dat hierover gecommuniceerd is, geeft geen vertrouwen in een overheid die zicht aan de wetten houdt, maar altijd naar een mogelijkheid zoekt om de grenzen te overschrijden.
- Er is een onverenigbaar conflict in het uitvoeren van de grondwettelijke hoofdtaken van defensie en het kunnen voldoen aan de wetgeving en aan ALARA. Dit wordt veroorzaakt door de slechte locatie die veel te klein is en te dicht staat op de openbare weg en woningen.
- De reden van aanschaf van de Smart L radar in 2014 had vooral te maken met het ontbreken van de BMD functionaliteit. Dan kun je toch niet stellen dat deze niet aan de stralingsnorm hoeft te voldoen omdat dit voor noodsituaties geldt? De radar moet toch doen waar hij voor bedoeld is? Dan moet deze in iedere situatie toch voldoen aan de normen? Dit was toch van te voren bekend bij het zoeken naar een geschikte locatie. En zo niet dan is er te snel een locatie gekocht zonder goed vooronderzoek. Je kunt dit 10 jaar na dato met de vergunningsaanvraag toch niet passend maken?
- Waarom is dit niet eerder gecommuniceerd aan de Tweede en Eerste Kamer? De Kamers zijn sinds 2019 al 5 jaren misleid en mogelijk zelfs voorgelogen!

- Waarom is de komst van een ministeriële Regeling niet gemeld op de Technische briefings op 30 januari 2024 toen voor het eerste de override knop werd geïntroduceerd?
- Dit staat haaks op ALARA, advies en opmerking gezondheidsraad en meer aandacht vanuit de overheid voor een gezonde leefomgeving (advies SER).
- Conclusie: terrein is te klein om altijd aan de ICNIRP blootstellingslimieten te voldoen. Defensie kiest hier voor terwijl er opties zijn om dit in het alternatieve locatie onderzoek beter meegenomen hadden kunnen worden.
- Er wordt gesteld dat de stralingsbelasting 2,4% is in Herwijnen door Smart L in worst case. Met de override wordt ICNIRP dus meer dan 100% overschreden. Maar ook zonder override is er berekend dat op basis van de Dekra metingen de ICNIRP limieten worden overschreden. Dit is een gigantisch verschil met de 2,4% die gecommuniceerd is en waarop de 2e Kamer in juni/juli 2022 akkoord is gegaan. De Tweede Kamer is op het verkeerde been gezet!
- Voor betere locaties zie hiervoor de zienswijze op het alternatieve locatie onderzoek.
- Wanneer er informatieve vragen worden gesteld aan het RDI over de blootstellingslimieten gaan alle alarmbellen af, blijkt uit gevonden WOO documenten. In plaats van een behandelend ambtenaar met inhoudelijke kennis van zaken wordt direct de afdeling Juridische Zaken ingeschakeld. De beantwoording van de vragen wordt zeer uitgebreid intern en extern afgestemd in een doorlooptijd van vele weken. Er zijn vele documenten gevonden die gaan over interne afstemming van de beantwoording van deze vragen.

Vanuit WOO documenten IlenT lezen we het volgende:

- Defensie heeft op 24 november 2022 een waarschuwingsbrief ontvangen voor radarstation Noord te Wier. IlenT heeft geconstateerd dat er op 11 maart 2022 door de Commandant der Strijdkrachten is besloten om het radarstation continu in te zetten terwijl hiervoor geen vergunning was. Over dit besluit heeft ondanks de gemaakte afspraken met IlenT geen enkel overleg plaatsgevonden.
- Dit voorval geeft ook aan dat Defensie haar eigen zin doet en zich niet aan afspraken houdt. Bij geluidsoverlast is dat eenvoudig waar te nemen. Bij overschrijding van stralingsnormen is dat niet altijd direct waarneembaar. Cliënten maken zich als inwoners van Herwijnen hier sterk ongerust over.

- De overtreding dient volgens IlenT voor 31 januari 2023 hersteld te worden, door de radar uit te schakelen in de dag- en nachtperiode.
- Voor het achteraf indienen van een gedoogverzoek door Defensie schrijft IlenT mee met het concept gedoogverzoek. Hierdoor schrijven ze een eigen verzoek aan IlenT om af te zien van handhaven. Dit is toch zeer opmerkelijk! (doc 149 24-1-2023).
- De Smart L radar is aangeschaft juist met de functionaliteiten (zoals ballistic missile defense) die het heeft en moet doen waar deze radar voor bedoeld is. Dan kun je niet verwijzen naar het landelijk gedoogbeleid. Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt dat tegen overtredingen in beginsel handhavend dient te worden opgetreden.
- Dit voorbeeld is treffend voor een mogelijke nieuwe situatie voor de radar in Herwijnen over het niet kunnen voldoen aan stralingsnormen. Als alles van te voren bekend is, kun je achteraf niet spreken over een noodsituatie, bijzondere omstandigheden of overmacht maar een willens en wetens bewuste keuze om normen te mogen overschrijden.
- **Het is niet de vraag of de stralingsnorm wordt overtreden maar wanneer, hoe vaak en in welke mate**. Dit kan en mag in Nederland op voorhand niet getolereerd worden. Zeker omdat het in Herwijnen gaat om een nieuwe vestigingssituatie op een te klein terrein waar Defensie bewust voor kiest terwijl er betere en veiligere locaties voorhanden zijn.
- **In tegenstelling tot Wier is er ook geen sprake van een overgangssituatie om te gedogen** (de geluidsnormen worden overschreden, maar Defensie is met Thales bezig met het werken aan een oplossing).
- Het feit dat Defensie de koepel heeft geplaatst in Wier en daarmee de enige Smart L radar die Nederland bezit diverse maanden heeft kunnen uitzetten betekent dat de dreiging toch sterk overdreven is. Indien de dreiging acuut was geweest, had de koepel nooit geplaatst kunnen worden.
- Het besluit tot het gedogen van gebruik van de radar in Wier komt pas een jaar nadat de overtreding is begonnen.

Grond 3: Het is niet geloofwaardig en zelfs verbazingwekkend dat de plots aangekondigde situatie met de override knop tijdens de technische briefing van 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer, 5 weken later in een opgestelde memo op 6 maart 2024 over deze Override ineens niet meer nodig was. Hiermee is duidelijk dat deze radar te allen tijde kan worden aangepast via softwarematige aanpassingen. En daarmee dus ook méér straling kan geven in plaats van minder, als Defensie dat wenst. Hiermee toont Defensie zich een ongeloofwaardige en onbetrouwbare overheidsinstantie, Mede ook omdat de override knop al veel langer bekend was en is verzwegen.

- Het gebruik van de override knop maar ook de communicatie binnen RDI over het voordoen van "*noodsituaties*" is duidelijk beschreven. Dit gaat om het detecteren van ballistische raketten, vliegtuigen, incidenten en het oefenen van incidenten. Defensie moet voldoen aan de ICNIRP richtlijnen maar er zouden uitzonderingen hierop mogelijk zijn om niet aan de ICNIRP te hoeven voldoen.
- Binnen WOO documenten van het ILenT werd er gesproken over een (ministeriële) Regeling die in de maak zou zijn. ILenT en RDI waren dus duidelijk op de hoogte van deze situatie vanuit Defensie. Vreemd is dat TNO als onafhankelijke instantie die alle worst case scenario's heeft berekend en daar zelfs meetplannen voor heeft opgesteld richting Dekra hier niet van de op hoogte was. Dit heeft als gevolg gehad dat TNO alle berekeningen vanuit een verkeerd uitgangspunt en dus niet vanuit een worst case scenario heeft gemaakt en dat de toestemming door de Tweede Kamer voor Herwijnen op basis van onvolledige of zelfs onjuiste informatie is gemaakt. **TNO is onjuist door Defensie en Thales geïnformeerd. Als deze informatie in juni 2022 bekend was geweest hadden de Tweede en Eerste Kamer nooit ingestemd met plaatsing en was de keuze op een andere locatie gevallen.**
- Samen met Thales Nederland is opnieuw door Defensie gekeken welke mogelijkheden bestaan om altijd, dus ook in de genoemde situatie, aan de gestelde vergunningsvoorwaarden te voldoen. **Daarop is een softwarematige aanpassing <u>voorgesteld</u> die ervoor zorgt dat het gebruik van de radar, in alle omstandigheden, oorlogs- en vredestijd, de ICNIRP-norm niet overschrijdt.** Voorstellen wil nog niet zeggen dat deze definitief is gemaakt.

- Door deze aanpassing is er geen noodzaak voor het inbouwen van een "*override*". De override zit nu niet in de software en zal dus ook niet worden ingebouwd. In twee zinnen wordt ineens beantwoord: "*ja hoor, we zorgen ervoor dat we voldoen*." Je gaat toch niet op 30 januari een override aankondigen en deze na 5 weken weer tegen te spreken of zelfs intrekken?
- Dit lijkt inderdaad op een soort kletspraatje, want er zal geen RDI-ambtenaar kunnen binnentreden om te zien of de override knop nog aanwezig en nog werkzaam is. En evenmin of de softwarematige aanpassing werkelijk is ingebouwd en of deze doet wat in de brief beweerd wordt. Welke instantie kan en zal deze controles onafhankelijk en betrouwbaar kunnen doen? Kan Defensie ongecontroleerd en zonder concreet toezicht haar gang gaan?
- Deze move van Defensie lijkt vooral te zijn gedaan om geen risico te lopen richting de Eerste en Tweede Kamer. Want daar is duidelijk gesteld dat er geen vergunning komt indien de ICNIRP limiet zal worden overschreden. En dat de limiet overschreden wordt, heeft staatssecretaris Van der Maat meermalen aangegeven in antwoorden op vragen van de Eerste Kamer.
- Om dit te controleren moet er een met Defensie gecoördineerde meetsessie plaatsvinden, waarbij alle dipolen in dezelfde richting naar de horizon worden gezet zodat Defensie weet dat die allemaal werkzaam zijn en wat de veldsterkte in de zijlobben is op 35, 150, 200, 300 en 710 meter afstand. Aangevuld met afstanden op 70 meter en 370 meter.
- Verder zou ook op 1.200 meter afstand de veldsterktemetingen op 24, 22 en 20 meter hoogte gemeten dienen te worden, want die moeten dan buiten de ICNIRP-contour liggen.
- Er dient dus eerst onafhankelijk gemeten te worden in Wier. Als niet op de verschillende meetlocaties gesjoemeld wordt met het aantal ingeschakelde dipolen dan moet daar toch een tamelijk consistent veldsterkteverhaal uit volgen.

Grond 4: Het voorzorgsprincipe wordt nog steeds geschonden. Defensie heeft verwarring en onrust gezaaid in haar technische briefing van 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer betreffende de aanwezige override knop. De plotseling gecommuniceerde afwezigheid van de override modus in een memo van 6 maart 2024 betekent niet dat de ICNIRP limieten niet meer worden geschonden en betekent ook niet dat er ineens aan ALARA wordt gedaan. Daarnaast is er geen zekerheid dat onder de ICNIRP limieten er geen gezondheidsschade zal ontstaan. Ook zullen onder de ICNIRP limieten er diverse verstoringen ontstaan aan apparatuur. Het niet aanwezig zijn van een override knop op de Smart L radar zegt niets over de voorzorgsprincipes "*ter bescherming van*" de inwoners.

- **Voorzorgsprincipe en bescherming**
  - De Gezondheidsraad heeft uitspraak gedaan over het niet kunnen uitsluiten van gezondheidseffecten onder de nieuwste ICNRIP limieten. Daarmee dienen de stralingslimieten zo laag als mogelijk te worden aangehouden.
  - Dit is ook in lijn met de motie Van Helvert c.s. die op 8 december 2020 door de Tweede Kamer is aangehouden om de Smart L radar niet in Herwijnen te plaatsen.
  - Ook de Sociaal Economische Raad pleitte onlangs in een brief aan het nieuwe kabinet voor voorzorg in plaats van nazorg: er moet meer gedaan worden om gezondheidsproblemen te voorkomen:
    - https://nos.nl/artikel/2506814-advies-aan-kabinet-ook-bij-wonen-onderwijs-en-arbeid-focus-op-gezondheid
    - We missen in de ontwerp vergunning deze aandacht voor het voorzorgsprincipe. Indien het nationaal belang zo groot zou zijn; is het ook wat waard om de burgerbevolking mee te krijgen. Als defensie stelt dat ze hier rekening mee houden dan missen we:
    - Vooraf metingen in huis en buiten huis in tuinen (0-meting) van alle woningen binnen de VNG straal van 1500meter.
    - Een beschrijving van nieuwe metingen na plaatsing militaire radar;
    - De leefomgeving mag na een eventuele plaatsing niet verslechteren maar moet gelijk blijven of verbeteren. Dit is niet het geval.

- https://www.coe.int/en/web/portal/-/committee-of-ministers-calls-on-member-states-to-recognise-the-right-to-a-clean-healthy-and-sustainable-environment-as-a-human-right.

- Aanbod vanuit Defensie om mensen de keuze te geven hun huis of bepaalde ruimtes te kunnen afschermen voor continue elektromagnetische straling door het inpakken van het woonhuis of tenminste de slaapkamers.
- Dit aanbod is door Defensie wel gedaan aan inwoners die op 5 km afstand van de radarlocatie wonen. Waarom geldt dit niet voor inwoners binnen de 5 km afstand? Geeft Defensie hiermee niet expliciet toe dat de radar zelfs op 5 km afstand wel degelijk schadelijke straling oplevert?
- Er is zelfs aangeboden tijdens de bewonersbijeenkomst op 22 januari 2024 om een boerderij aan de Mert uit te kopen op het terrein achter de radar. Ook hiermee geeft Defensie expliciet toe dat de radar wel degelijk gezondheidsrisico's oplevert.
- Ook is ten tijde bij militair vliegveld Soesterberg geïnvesteerd in het isoleren van huizen rondom de vliegbasis zoals Huis ter Heide op kosten van Defensie. Inmiddels is deze basis gesloten en hebben de mensen daar goed geïsoleerde huizen.

- **Voorzorgsprincipe en overlast door storing van elektronische apparatuur**
  - Defensie dient te garanderen dat alle apparaten aangekocht voor plaatsing van de radar ook na plaatsing op dezelfde wijze blijven werken zonder verstoringen.
  - Ook apparaten aangeschaft na plaatsing van de radar dienen te kunnen werken zonder verstoringen (Denk hierbij ook aan bijvoorbeeld agrarische investeringen in melkrobots en dergelijke).
  - Defensie is aansprakelijk en dient zorg te dragen voor alle schade, kosten en herstellen van de apparatuur met een goede werking.
  - In WOO document 433 van defensie wordt ook een Quick scan beschreven over EMC storingen op locaties. Hoe verder locatie verder weg des te minder EMC storingen. In document 276 wil TNO ook meer inzicht in de EMC problematiek.

- In de complete ontwerp-vergunning wordt met geen woord gerept over EMC problemen na plaatsing van de Smart L radar terwijl deze zeker te verwachten zijn.

- **Voorzorgsprincipe en planschade**
  - Door het plaatsen van de militaire radar ontstaat er planschade. Defensie is verantwoordelijk voor het verlagen van het wooncomfort, de leefomgeving en voor het verminderen van de woonaantrekkelijkheid van Herwijnen en de waarde daling van onroerend goed.
  - De plaatselijke makelaar heeft al potentiële klanten gehad van buiten Herwijnen die om deze reden niet in Herwijnen zijn gaan wonen.

- **Voorzorgsprincipe en potentieel doelwit**
  - Door het plaatsen van de militaire radar dichtbij de dorpskern loopt Herwijnen extra gevaar als potentieel doelwit voor sabotage of aanval op deze radar.
  - Op de eerste informatie bijeenkomst in januari 2024 in Herwijnen werd door een Defensiebeambte aangegeven - als grapje - dat ze Wier toch als eerste zouden aanvallen.
  - Defensie heeft in haar toelichting tijdens de technische briefing aangegeven dat defensie eenheden die de radars aan elkaar koppelen een eerder doelwit zullen zijn dan de radar zelf. Dit gaat er bij cliënten niet in. Alle voorbeelden van recente oorlogen en aanvallen laten zien dat de radar nu eenmaal de ogen zijn voor verdediging en aanval en dat deze als eerste worden uitgeschakeld. Er is dus wel degelijk sprake van explosiegevaar waaraan de VNG indeling rekening mee houdt als klasse 6 met een veilige richtafstand van minimaal 1.500 meter. Hier wordt niet aan voldaan.
  - Ter verdediging van het NAVO grondgebied is de Smart L nu eenmaal een integraal onderdeel van NATO Integrated Air and Missile Defense System (NATINAMDS).

Grond 5: Terrein Nieuw Milligen blijft eind augustus 2020 nog steeds voor Defensie als terugvaloptie voor een nieuwe radar achter de hand. Er is dus wel een plan B genoemd, ook nadat de RCR in gang was gezet. Behoorlijk bestuur zou zijn dat een RCR alleen mag worden opgestart als er uit grondig locatieonderzoek blijkt dat er geen plan B mogelijk is. Hiervan was geen sprake in juni 2019.

- In eerdere WOB communicatie in 2018 werd locatie Nieuw Milligen door Defensie benoemd als plan B locatie, als back-up mocht locatie Herwijnen niet doorgaan. Dit was vóór het officiële RCR besluit.
- Ook in nieuwe WOO communicatie zoals blijkt uit het verslag van PG Radar en Wind van 26 augustus 2020 waarin deelnemers zijn betrokken van RWS, EZK, DEF, TNO, RVO, BZK, RVB, AT (RDI), LVLN en IenW wordt onder punt 5 Herwijnen een update gegeven dat terrein om radar Nieuw Milligen is overgedragen aan de landmacht, maar blijft als administratieve terugvaloptie voor een nieuwe radar achter de hand alhoewel niet gewenst.
- Bij het starten van de RCR is er helemaal geen "*degelijk*" locatie onderzoek gedaan. Het meest grondige locatieonderzoek is gedaan in de periode 2021-2022. En zelfs dat onderzoek trekt in de integrale beoordeling onjuiste conclusies door Herwijnen als best geschikte locatie aan te wijzen.

Grond 6: Defensie heeft de twee aangenomen moties Van Helvert c.s. in december 2020 en februari 2021 in de Tweede Kamer nooit serieus genomen. Er is geen bereidheid geweest om daadwerkelijk uit te wijken naar een alternatieve locatie. Daarnaast is de argumentatie om naar Herwijnen uit te wijken niet correct.

- Moties zijn niet serieus genomen, want er wordt gezegd dat de het RCR proces gewoon zal doorlopen. In de tweede aangenomen motie werd ook gezegd dat het RCR proces voor Herwijnen moest stoppen. Ook daar is geen gehoor aan gegeven.
- Zie onderstaande WOO documenten waarin wordt aangegeven: " *Het is maar een motie he… Dat wil nog niet zeggen dat deze ook moet worden uitgevoerd…*"

- Collega's van EZK wordt vooral geadviseerd om zich niet in te houden om op hoger niveau te gaan protesteren tegen het feit dat windmolenprojecten vertragingen gaan oplopen en dat ze zich vooral niet moeten inhouden.
- Defensie kiest al jaren voor potentiële windmolens boven nationale veiligheid. Windmolens zijn als argument bedacht om op Herwijnen te kunnen blijven komen.
- Dit was al in 2019 onder stas Visser. Daarnaast werd in oktober 2018 werd gemeente Lingewaal onder druk gezet door EZK met een brief waarin stond dat zolang de radar in Nieuw Milligen staat en niet naar Herwijnen verplaatst wordt er geen windmolens konden komen in Flevoland. Ook dit was een genoemd nationaal belang dat onterecht is gebleken. De windmolens zijn ondertussen gewoon geplaatst in Flevoland.
  - Zie brief met overheidsidentificatienummer: 00000001003214369000

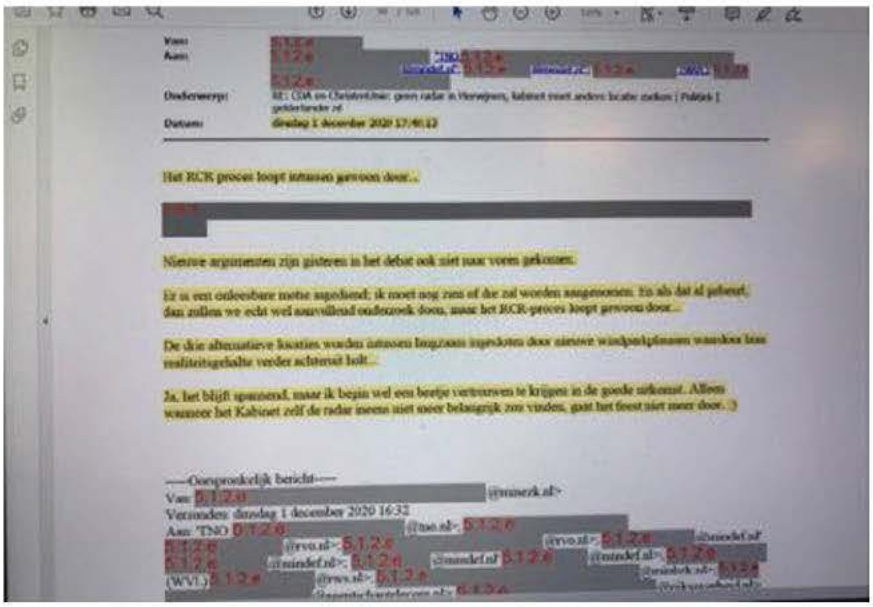
Het RCR proces loopt intussen gewoon door...

Nieuwe argumenten zijn gisteren in het debat ook niet naar voren gekomen.

Ik ga een onleesbare motie ingediend; ik moet nog zien of die zal worden aangenomen. En als dat al gebeurt, dan zullen we echt wel aanvullend onderzoek doen, maar het RCR-proces loopt gewoon door...

De drie alternatieve locaties worden intussen langzaam ingevuld door nieuwe windparkplannen waardoor hun realiteitsgehalte verder achteruit holt...

Ja, het blijft spannend, maar ik begin wel een beetje vertrouwen te krijgen in de goede uitkomst. Alleen wanneer het Kabinet zelf de radar ineens niet meer belangrijk zou vinden, gaat het feest niet meer door. :)

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van:
Verzonden: dinsdag 1 december 2020 16:32
Aan: 'TNO

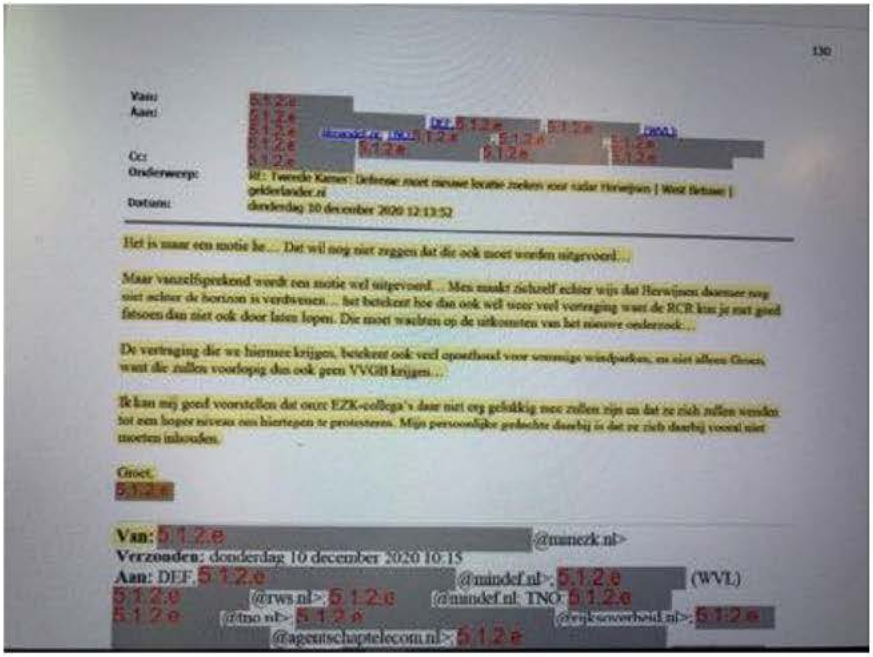

Van:
Aan:
Cc:
Onderwerp:
Datum: donderdag 10 december 2020 12:13:52

Het is maar een motie he... Dat wil nog niet zeggen dat die ook moet worden uitgevoerd...

Maar vanzelfsprekend wordt een motie wel uitgevoerd... Men maakt zichzelf echter wijs dat Herwijnen daarmee nog niet achter de horizon is verdwenen... Het betekent hoe dan ook wel voor veel vertraging want de RCR kun je met goed fatsoen dan niet ook door laten lopen. Die moet wachten op de uitkomsten van het nieuwe onderzoek...

De vertraging die we hiermee krijgen, betekent ook veel opnieuw voor vervelige windparken, en niet alleen Groen, want die zullen voorlopig dan ook geen VVGB krijgen...

Ik kan mij goed voorstellen dat onze EZK-collega's daar niet erg gelukkig mee zullen zijn en dat ze zich zullen wenden tot een hoger niveau om hiertegen te protesteren. Mijn persoonlijke gedachte daarbij is dat ze zich daarbij vooral niet moeten inhouden.

Groet,

Van: @manezk.nl>
Verzonden: donderdag 10 december 2020 10:15
Aan: DEF @mindef.nl>; (WVL)
@rws.nl>; @mindef.nl; TNO;
@tno.nl>; @rijksoverheid.nl>;
@agentschaptelecom.nl>;

- Argumentatie 3 juni 2022 waarom Herwijnen:
  De radar is goed inpasbaar in de lokale omgeving. Dit is incorrect want het terrein is te klein en voldoet niet aan ICNIRP. En inpasbaar wordt in Herwijnen gebruikt als zijnde mogelijk, terwijl op andere potentiële locaties die qua inrichting vergelijkbaar zijn, wordt aangegeven dat inpassing niet mogelijk is. Sterker nog, de doorgaande weg Broekgraaf en Nieuwesteeg zijn dermate dicht bij het terrein gelegen dat daar stralingsniveaus (mogelijk) worden overschreden. Hoezo goed inpasbaar? Het is beter als er GEEN doorgaande wegen langs een radarterrein lopen (zoals het geval is in Wier).

Grond 7: De radar heeft ook nog andere modes (meervoud) ter beschikking die onderdeel uitmaken van de militair operationele behoefte (beschreven in CONOPS). Hoewel deze modes alleen zullen (= meervoud) worden gebruikt bij bijzondere omstandigheden, incidenten en het trainen van deze incidenten is niet duidelijk of hier wordt voldaan aan de ICNIRP limieten. In de vergunningsaanvraag wordt hier geen melding van gemaakt en daarmee is de aanvraag onvolledig. Het niet meenemen van de zogenaamde override modus lijkt slechts één van de varianten te zijn. Welke modes varianten worden wel straks gebruikt zonder vergunningsaanvraag? Hoewel de technische details van deze modes geclassificeerd zijn, had hier toch minstens melding van worden gemaakt en had beoordeeld moeten worden door ILenT en RDI. Geclassificeerd wil niet zeggen dat normen overschreden mogen worden of dat deze niet vermeld hoeven worden in de vergunningsaanvraag.

- Staatssecretaris Van der Maat heeft onjuist geïnformeerd over het gebruik van 1 van deze andere modes: de override. Er werd gesteld dat deze override niet voor oefeningen zou worden gebruikt. Echter in CONOPS staat vermeld dat het ook gaat om het oefenen van incidenten.
- De frequentie van oefening van incidenten is meermalen gevraagd aan de staatssecretaris. Hierop is nooit een duidelijk en concreet antwoord gekomen. Daarmee is het mogelijk dat modes waarbij de ICNIRP overschreden wordt ook frequent, vaak of zelfs altijd worden gebruikt. Of in ieder geval geven de antwoorden duidelijk ruimte voor deze interpretatie.

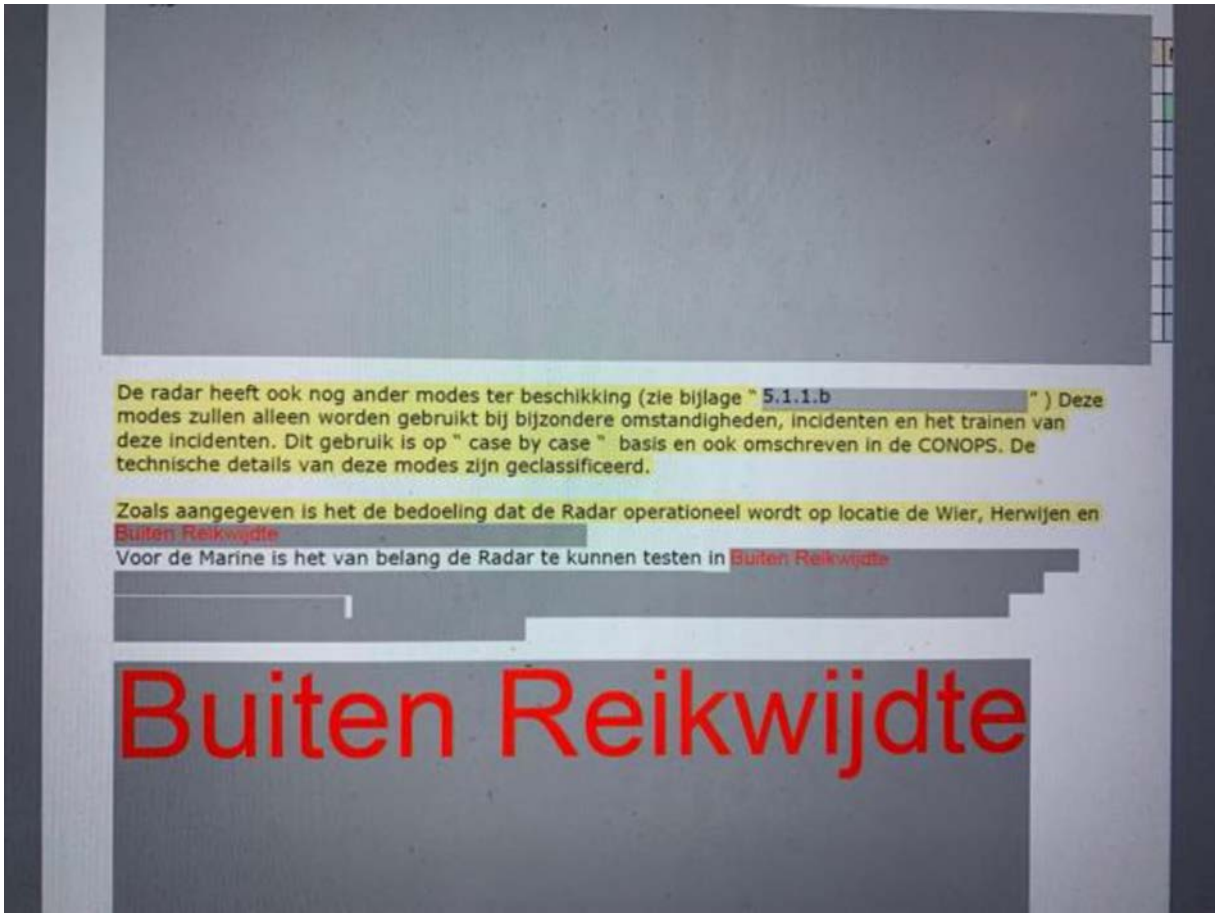

Grond 8: Het proces over wel of niet voldoen aan ICNIRP limieten is een schimmig proces. De radar moet voldoen aan de ICNIRP limieten maar er geldt echter wel dat er uitzonderingen mogelijk zijn zoals besproken door de vergunningverlenende instanties zodat de radar niet aan de ICNIRP limieten hoeft te voldoen. Daarbij wordt er dan een beroep gedaan op noodsituaties waarvoor een (ministeriële) Regeling in de maak is over blootstellingslimieten. Het lijkt op een uitkomst waarbij Defensie per sé haar zin moet krijgen. Tevens heeft Defensie (en TNO) toegegeven dat wanneer de radar in Staring modus 6 minuten gericht staat op een stilstaand object de ICNIRP limieten worden overschreden (zonder override!). Dit is natuurlijk volstrekt onacceptabel, zeker voor een nieuw-vestigingssituatie als Herwijnen waarbij de radar op een postzegel locatie staat op 35 meter van de openbare weg.

- Het terrein in Herwijnen was te klein volgens de zoeknormen van alternatieve locaties (moest minimaal 43% groter zijn) en dat maken ze passend door stralingsnormen die de gezondheid moeten beschermen aan te passen.
- Waarom heeft de staatssecretaris wel melding gemaakt dat de ICNIRP limieten overschreden kon worden, maar niet dat hij hiervoor een bypass had bedacht om niet aan de norm te hoeven voldoen?
- Ook dit bevestigt weer dat spelregels achteraf worden aangepast en kloppend worden gemaakt.
- Dit staat haaks op het principe van voorzorg, ALARA, advies vanuit de Gezondheidsraad en meer aandacht voor de woon- en leefomgeving vanuit de SER.
- Defensie probeert dit te beargumenteren op proportionaliteit wegens noodsituaties, maar daarom hadden ze juist een locatie moeten kiezen die ook geschikt was voor noodsituaties. Zeker nu training en oefening op noodsituaties expliciet zijn benoemd door Defensie en zullen plaatsvinden.
- De radar dient ook te voldoen aan ICNIRP indien een object 6 minuten zou worden bestraald in staring modus. Indien deze niet voldoet aan de gemiddelde veldsterkte, zal deze tevens niet voldoen aan de piekveldsterkte vanwege de rekenkundige relatie met de dutycycle.
- Herwijnen is geen onontkoombare locatie. Defensie kiest voor windmolens in plaats van een in alle omstandigheden veilige locatie. De hele strategie van Defensie lijkt dat ze geen keuze hebben, maar die was en is er wel maar er wordt gekozen voor windmolens als argumentatie waarom de radar nergens anders kan staan. En dat terwijl er maar meer dan 15 alternatieve locaties zijn onderzocht, waarvan minimaal 8 beter dan Herwijnen.
- Het is zeer merkwaardig dat vergunningverlenende en adviserende instanties mee filosoferen over oplossingen bij het niet voldoen aan wetten alsof ze weten dat Defensie toch haar zin moet krijgen.

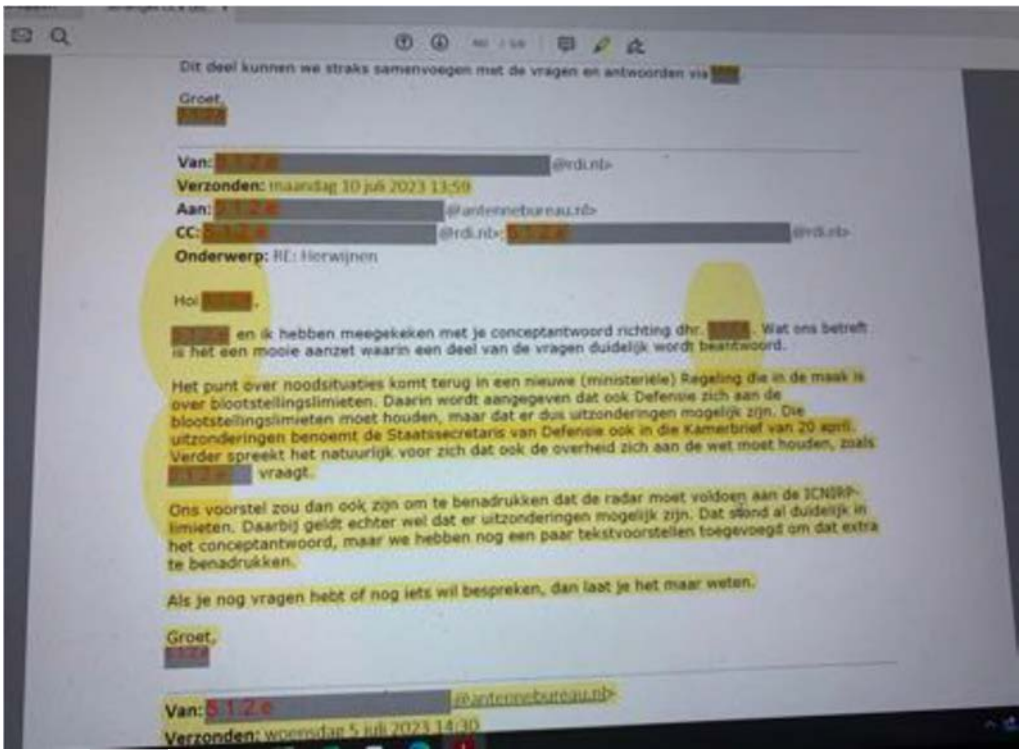

Dit deel kunnen we straks samenvoegen met de vragen en antwoorden via

Groet,

Van: @rdi.nl>
Verzonden: maandag 10 juli 2023 13:59
Aan: @antennebureau.nl>
CC: @rdi.nl>; @rdi.nl>
Onderwerp: RE: Herwijnen

Hoi ,

en ik hebben meegekeken met je conceptantwoord richting dhr. . Wat ons betreft is het een mooie aanzet waarin een deel van de vragen duidelijk wordt beantwoord.

Het punt over noodsituaties komt terug in een nieuwe (ministeriële) Regeling die in de maak is over blootstellingslimieten. Daarin wordt aangegeven dat ook Defensie zich aan de blootstellingslimieten moet houden, maar dat er dus uitzonderingen mogelijk zijn. Die uitzonderingen benoemt de Staatssecretaris van Defensie ook in die Kamerbrief van 20 april. Verder spreekt het natuurlijk voor zich dat ook de overheid zich aan de wet moet houden, zoals vraagt.

Ons voorstel zou dan ook zijn om te benadrukken dat de radar moet voldoen aan de ICNIRP-limieten. Daarbij geldt echter wel dat er uitzonderingen mogelijk zijn. Dat stond al duidelijk in het conceptantwoord, maar we hebben nog een paar tekstvoorstellen toegevoegd om dat extra te benadrukken.

Als je nog vragen hebt of nog iets wil bespreken, dan laat je het maar weten.

Groet,

Van: @antennebureau.nl>
Verzonden: woensdag 5 juli 2023 14:30

Grond 9: Er wordt in de WOO documenten van RDI/Agentschap Telecom en in een WOO document van Defensie melding gemaakt van 3 locaties van de Radar (Smart L). Naast Wier en Herwijnen is er een derde locatie waarop de radar operationeel wordt. De Kamers zijn hierover nooit geïnformeerd.

- Welke derde locatie is dat? De testlocatie in Hengelo van Thales?
- Geeft dit niet een andere kijk op het dossier van de zuidelijke Smart L radar en het landsbelang?
- Gaat Defensie een op geheime derde locatie deze derde radar plaatsen?
- In WOO Defensie document 130 van 8 december 2021 aan gemeente Leusden werd een realistisch geacht scenario van 3 radars op 3 locaties nog besproken, waarvan de 2e zuidelijke Smart L radar buiten het officiële zoekgebied en een 3e radar op een militaire locatie zoals Leusden, Soest, Zeist of Lopik. Dit is nooit officieel gerapporteerd. Uit alles blijkt de onwil. Ook uit de rapportage van bijlage 1 Alternatieve wijze van luchtruimbewaking is niet duidelijk geworden dat dit ook ging om een scenario van 3 radars op 3 locaties.
    - Deze optie van 3 radars is nooit aan de Eerste en Tweede Kamer gemeld.

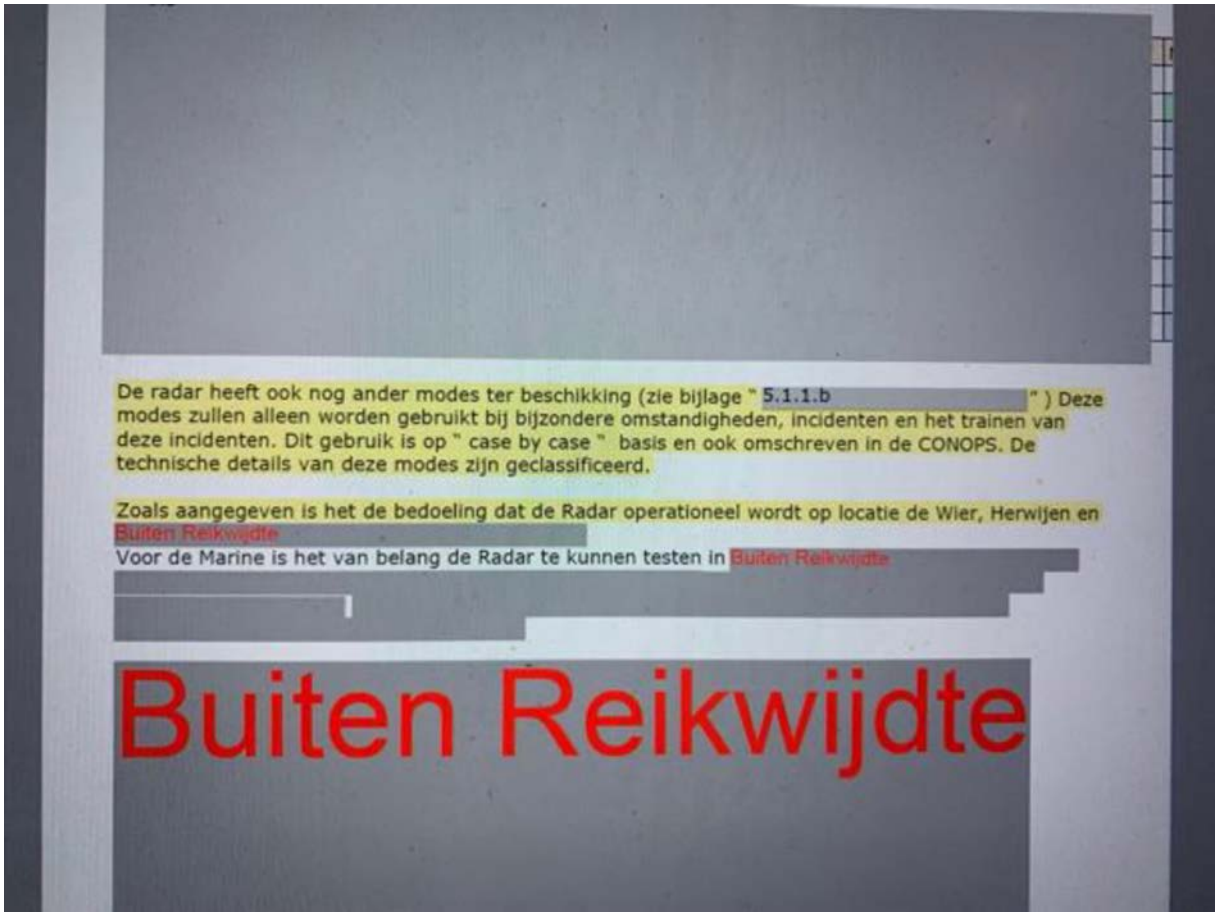
De radar heeft ook nog ander modes ter beschikking (zie bijlage " 5.1.1.b ") Deze modes zullen alleen worden gebruikt bij bijzondere omstandigheden, incidenten en het trainen van deze incidenten. Dit gebruik is op " case by case " basis en ook omschreven in de CONOPS. De technische details van deze modes zijn geclassificeerd.
Zoals aangegeven is het de bedoeling dat de Radar operationeel wordt op locatie de Wier, Herwijen en Buiten Reikwijdte
Voor de Marine is het van belang de Radar te kunnen testen in Buiten Reikwijdte
Buiten Reikwijdte

Grond 10: De Smart L radar voldoet in Herwijnen niet aantoonbaar aan de geluidsnormen.

Toelichting: De Smart L radar heeft lange tijd niet voldaan aan de geluidsnormen. In Wier is daarvoor een aanpassing gedaan middels plaatsing van een Radome en andere vertanding. Na deze aanpassing zijn in Wier metingen gedaan waarbij is gesteld dat de radar in Wier nu aan de geluidsnormen voldoet.

Echter, de situatie in Herwijnen is significant verschillend van Wier. Ten eerste staan in Herwijnen meerdere woningen dichterbij de beoogde locatie van de radar, waardoor het gemeten geluidsniveau hoger zal liggen. Daarnaast is er in Herwijnen sprake van een cumulatie van verschillende geluidsbronnen, te weten:

- De Smart L radar zelf.
- De vlakbij gelegen snelweg A15 met continue geluidsoverlast.
- De vlakbij gelegen Betuwelijn met frequente geluidsoverlast.
- De scheepvaart over de Waal (waarbij de ramen uit de sponningen kunnen trillen).
- De zeer frequent, zowel dag als laat in de avond, laag overvliegende helikopters van (nota bene) Defensie zelf.
- Tractoren die zowel overdag als ‘s nachts door het bewoonde gebied rondom de radar rijden.

Zolang in Herwijnen geen nulmetingen gedaan zijn van de nu al aanwezige geluidsbronnen en belasting kan NIET worden gesteld dat de Smart L radar zal voldoen aan de gestelde geluidnormen in verband met de afstand tot woningen én de cumulatie-effecten.

Grond 11: De 5 gepubliceerde documenten die betrekking hebben op de Ontwerp besluit Omgevingsvergunning zijn niet volledig of compleet, niet up to date, ten dele onjuist en daarmee niet bruikbaar teneinde een volledige zienswijze in te dienen binnen de gestelde termijn. Tevens zijn er nog diverse vragen die beantwoord moeten worden.

Hieronder volgt inhoudelijk commentaar op de 5 documenten met soms verwijzing naar de pagina nummers in het betreffende document.

1. ONTWERPBESCHIKKING IlenT | aanvraag 23 juni 2023

- De aanvraag is volgens de Wabo en niet volgens de Omgevingswet; Defensie had als voorbeeldfunctie dit via de Omgevingswet moeten laten lopen maar heeft dit bewust omzeild om onder andere participatie te vermijden. Dat is niet de koninklijke weg. Defensie kan alsnog het RIP via de Omgevingswet laten lopen.
- Aanvraag vermeld alleen voormalige locatie Luchtverkeersleiding Nederland aan de Broekgraaf in Herwijnen, gemeente West Betuwe en niet het gespecificeerde adres.
- Pagina 2 en 3: de onderdelen en bijlagen zijn niet compleet; er missen onder andere nog rapporten, zoals de Dekra metingen met koepel. Ook deze metingen dienen te worden gepubliceerd. Ook daar moet een zienswijze op kunnen worden gegeven.
- Er is reeds een zienswijze uitgebracht op diverse ingediende bijlagen: zie hiervoor zienswijze Ontwerp Inpassingsplan van januari 2024:
  - M08A ICNIRP-contour 16-03-2023 versie 2
    - Wat is versie 1? Wat zijn de verschillen?
    - Bovendien zijn de specific absorption rates daarin geheel afwezig. Deze dienen toegevoegd te worden.
  - M08B Safety statement Thales 05-04-2023.
  - M08C, M08D, M08E TNO Evaluatie gezondheidsaspecten en Memorandum.
  - M08F Dekra 07-06-2021.

- B-kf Artist impression
  - Is nu met koepel. Inwoners maken zich zorgen om de radar in rotating modes onder de ICNIRP limieten, omdat ook volgens de Gezondheidsraad het niet uit te sluiten valt dat er gezondheidseffecten kunnen optreden.
  - In de staring modes en overige modes (dus niet alleen override) wordt zelfs de ICNIRP stralingsnorm niet gerespecteerd.
  - Inwoners kunnen door de koepel niet meer waarnemen wanneer de radar in rotating modus draait of in stilstaande staring modus.
  - Dit draagt bij aan een zeer groot gevoel van onveiligheid.
- M13 Stukken Kamervragen: dit is nog steeds niet naar behoren beantwoord; hierdoor is er al jaren een moeizame relatie met de Kamers die nog steeds niet is afgelopen.
- Er zijn aanvullende geluidsmetingen gedaan voor de radar in Wier met koepel en als rapport toegevoegd in de Ontwerpbeschikking; echter de aanvullende stralingsmetingen met koepel ontbreken in de Ontwerp beschikking. Deze hadden niet mogen ontbreken. Ook gezien de kritiek op het Dekra rapport in het Ontwerp Inpassingsplan. Dit rapport geeft geen antwoord of de radar voldoet aan de worst case situaties van stralingsbelasting. Het is alleen een meting gebaseerd op een meetplan van de opdrachtgever waarbij de radar bediend werd door de opdrachtgever. Of er getoetst is of in alle situaties aan de ICNIRP wordt voldoen kan NIET worden beantwoord!
- Aerius berekeningen geven 0,00 mol stikstof per hectare per jaar aan in bouw- als de gebruiksfase. Er is geen rekening gehouden met de aanleg van alle kabels en infrastructuur.
- Het betreft een oprichtingsvergunning (nieuw situatie) omdat er voor deze inrichting op deze locatie nooit eerder vergunningen zijn verstrekt. De situatie is anders dan Wier. Er kan hier geen vergunning voor verstrekt worden gezien alle aantekende bezwaren in de zienswijze en het nalatig handelen van Defensie.

- Vanuit WOO documenten van ILenT weten we dat er door ILenT wettelijke adviezen zijn gestuurd op 28 juni 2023 naar gemeente West Betuwe. Er zijn geen adviezen ontvangen van West Betuwe. IlenT gaat er daarom vanuit dat de gemeente West Betuwe geen opmerkingen heeft ten aanzien van de gevraagde vergunning. Dat is zeer onterecht gezien de ingediende zienswijze van West Betuwe.
- Toetsing MER; niet noodzakelijk maar had wel deel uit moeten maken van de aanvraag. Zeker anticiperend op de Omgevingswet die sinds 1-1-2024 is ingegaan.
- Pagina 11: BBT best beschikbare technieken: Richtlijn ICNIRP 2020 kan niet worden gezien als best beschikbare techniek. Er wordt gesteld dat de inrichting voldoet – met inachtneming van de aan deze beschikking verbonden voorschriften. Gezien de uitzonderingsituatie die gecreëerd wordt om niet te hoeven voldoen aan de ICNIRP kan hiervan geen sprake zijn.
- Zie hiervoor de jarenlange diverse bevestigingen van Defensie dat de radar altijd en onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP en het opmerkelijke gedraai sinds april 2023 door de staatssecretaris na lang doorvragen van de Eerste Kamer. De Tweede Kamer heeft hier tot juli 2022 geen grip op gehad maar heeft wel op basis van onvolledige informatie haar goedkeuring moeten geven!
- Externe veiligheid gaat niet alleen om gebruik gevaarlijke stoffen en aspect straling. De vaste radar is voor vijanden een potentieel doelwit dat zeer hoog op de lijst staat om te worden uitgeschakeld met alle gevolgen van dien. Dat op 35 meter afstand van openbaar toegankelijke plekken. In de gehele vergunningsaanvraag zien we daar niets van terug.

- **Pagina 13; er dient getoetst te worden aan zowel de ICNIRP 98 als aan de ICNIRP 2020 zoals afgedwongen door de Tweede Kamer. Wat is de reden om hiervan af te wijken? Mogen we van IlenT weten of er gekeken is naar de verschillen en wat deze verschillen bedragen?**

- Door een berekening van een externe expert blijkt dat alle 56 dipolen in dezelfde richting naar de horizon mogen staren en een eirp van 189 dBW genereren bij trainingen, oefeningen en in oorlogssituatie, dat is dus bij een geringe downtilt van 0,15 graden.

- Pagina 14: er wordt gerefereerd aan 6 stralingsrapporten; In de zienswijze voor het RIP is er stevige kritiek gegeven op deze 6 stralingsrapporten.
  - In deze rapporten wordt er gesproken over worst case scenario's die duidelijk geen worst case scenario's zijn gezien de communicatie over uitzonderingen, noodsituaties en override knoppen waarbij ook buiten het hekwerk de ICNIRP limieten zouden worden overschreden. Het memo dat er geen override knop meer kmt doet hier niets aan af. Ook zonder override worden ICNIRP limieten overschreden.

- **Ad 1: TNO rapport TNO 2020 R10094**
  - De stelling dat TNO concludeert dat de elektromagnetische veldsterkten buiten het inrichtingsterrein nergens de maximale grenswaarden van de ICNIRP-richtlijn overschrijden is onjuist en bevestigd door Defensie in kamerbrieven en tijdens de informatie bijeenkomsten in Herwijnen en externe berekeningen.
  - Er staat: "*De berekeningen laten zien dat zelfs in de meest ongunstige scenario's (worst-case) de blootstellingslimieten nergens overschreden worden.*" Zelfs de samengestelde blootstelling is berekend op maximaal 31% van de ICNIRP blootstellingslimieten. Hoe kan het zijn dat de Smart L radar alleen al meer dan 100% kan halen zonder de andere stralingsbronnen daarbij.
  - Er is geen rekening gehouden met groei van andere stralingsbronnen in de toekomst.
  - Geverifieerd moet worden of de Smart-L radar in roterende en starende modus ook dan aan de geldende ICNIRP-richtlijn voldoet. Aanbevolen referentie metingen (volgens TUV) na gebruik geven geen toetsing of de radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP.
  - Waarom ontbreekt het rapport van TUV Rheinland en Fraunhofer in deze aanvraag?
  - Het blijft bijzonder dat er enerzijds geroepen wordt dat er ruim binnen de limieten gebleven wordt en anderzijds dat dit in de praktijk zeker geverifieerd dient te worden.

- Vanuit een WOO document van RDI merkt Agentschap Telecom in een rapportage op over dit bovenstaande TNO rapport dat het vermogen van de KNMI Radar 1,3 megawatt is terwijl TNO heeft gerekend met 500 kW. Aangezien het vermogen van de KNMI radar volgens dit document op 1,3 Megawatt ligt, en TNO altijd heeft gerekend met 500 Kilowatt is het noodzakelijk het juiste vermogen allereerst vast te stellen. Indien dit hoger ligt dan de genoemde 500Kw waarmee de cumulatieve straling is berekend, dan dienen ALLE berekeningen over de cumulatieve stralingsniveaus opnieuw te worden gedaan, teneinde te komen tot de juiste waarden om te toetsen aan de ICNIRP, waaraan de radar te allen tijde dient te voldoen.

- **Ad 2: TNO rapport NO 2020 R11278**
  - Er dient getoetst te worden aan zowel de ICNIRP 98 als aan de ICNIRP 2020 zoals afgedwongen door de Tweede Kamer. Wat is de reden om hiervan af te wijken? Mogen we van IlenT weten of er gekeken is naar de verschillen en wat deze verschillen bedragen?
  - Er wordt aangegeven dat op 300 en 370 meter aan ICNIRP zou worden voldaan. Waarom wordt er niets gezegd over afstanden dichterbij de radar?
  - Waarom staat er dat TNO uitgaat van worst case scenario's? En hoe komt het dat in deze scenario's nooit is gesproken over een override modus? Deze had indertijd moeten worden meegenomen.
  - TNO adviseert wel te meten en te toetsen volgens ICNIRP 98 als 2020.

- **Ad 3**: **Memorandum TNO 2021 M11700**
  - Pagina 17 IlenT geeft aan dat er 17 alternatieve locaties zijn onderzocht en dat gelet op de door RDI gemeten veldsterkten op de diverse locaties dit onderzoek aangeeft dat de locatie Herwijnen in de berekende tijdgemiddelde waarden en in de piekbelastingswaarden niet verschillen van de overige locaties. Dit in ONJUIST want Herwijnen kwam als slechtste locatie uit het onderzoek en indien de Smart L de ICNIRP limiet overschrijdt door het te kleine terrein en afstand tot de openbare weg. Dit is niet meegenomen in het alternatieve locatie onderzoek. Daarnaast heeft RDI niet op die locaties gemeten.
  - Ook wordt hierdoor niet de keuze voor ALARA gemaakt indien grotere terreinen met meer afstand tot publiek toegankelijke wegen wel te ontwikkelen zijn.

- Het klopt niet dat Herwijnen niet significant beter of slechter scoort ten aanzien van de stralingseffecten. Het IlenT is niet kritisch en laat haar oren hangen naar de woorden van Defensie. Zie hiervoor de eerder ingediende zienswijze met betrekking tot het alternatieve locatie onderzoek.

- **Ad 5: Safety Statement RF Radiation, Thales**
  - ICNIRP contour; prachtig theoretisch verhaal. Binnen de contour kan niet met zekerheid worden gegarandeerd dat altijd overal aan de ICNIRP blootstellingslimieten wordt voldaan.
  - Het is onduidelijk of er getoetst worden tegen piek of gemiddelde blootstellingswaarden in de ICNIRP contour. Het is onduidelijk tegen welke piekveldsterkte er getoetst is. Het is onduidelijk of dit ICNRIP 98 of ICNIRP 2020 is.
  - De ICNIRP contour is niet gemeten in de hoofdbundel op 1.200 meter afstand.

- **Ad 6: Rapport stralingsmetingen Dekra**
  - Het meetrapport heeft een documentnummer dat gelijk is aan een eerder concept rapport met compleet andere meetwaarden. In het kader van zorgvuldigheid kunnen 2 verschillende rapporten geen gelijk documentnummer krijgen.
  - Op het meetrapport van Dekra is in de zienswijze Ontwerp Inpassingsplan al veel kritiek gegeven dat deze niet onafhankelijk is om te toetsen of de blootstellingslimieten onder alle omstandigheden beneden de ICNIRP limiet blijft. Tevens wordt er getoetst tegen de verkeerde limietwaarden van 1616 V/m i.p.v. 175 V/m.
  - Daarnaast is de Raad van Accreditatie kritisch op de Dekra. Er volgt een eerder dan gepland toetsingsonderzoek.
  - Dekra geeft zelf aan dat in veel gevallen onderzoeken worden uitgevoerd conform opdrachten van de opdrachtgever. In dit geval gaat het om het uitvoeren van een meetplan conform opdracht van Defensie. Er wordt niet kritisch getoetst of in alle gevallen de Smart L radar voldoet aan ICNIRP. Daarmee kunnen er in de vergunningsaanvraag ook geen conclusies worden

getrokken dat de radar altijd en onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP.

- Op pagina 21 staat: De RDI concludeert dat de door TNO in de rapporten gehanteerde uitgangspunten juist zijn.
  - In een WOO document van het RDI nr 115a van 26 oktober 2020 staat: *"Agentschap Telecom (RDI) moet een TNO stralingsrapport beoordelen op verzoek van IlenT maar nieuwe beambte AT vindt het meer leerzaam dan dat ze het goed kan beoordelen!"*
- Voor het eerst wordt bevestigd dat TNO geen berekeningen binnen de 300 meter heeft uitgevoerd. En de limieten binnen de 300 meter worden afgedaan als een black box (gerubriceerd en geheim) van Thales.
- Thales verklaart zelf dat de blootstellingslimieten buiten de ICNIRP contour altijd gerespecteerd wordt. Dat is niet onafhankelijk.
- Het document van Defensie (M08A) geeft aan dat onder de voorwaarde dat de ICNIRP contour altijd wordt gerespecteerd, er een acceptabele operationele bruikbaarheid van de radar is vastgesteld. Er wordt niet gesteld of dit voor alle situaties geldt. Acceptabel wil niet zeggen of er situaties voorkomen waarbij de operationele bruikbaarheid minder acceptabel is en welke maatregelen er dan worden genomen.
- IlenT geeft voorschriften bij deze vergunning:
  - Defensie moet ICNIRP limieten borgen.
  - ICNIRP contour wordt vastgelegd in een voorschrift.
  - Verificatie-metingen bij veranderingen, onderhoud of systeemupdates en het uitvoeren van periodieke metingen op willekeurige momenten bij een in bedrijf zijnde radar.
  - Wordt de bevolking ook elke keer geïnformeerd bij updates? Hoe is dat in Wier nu geborgd?
- De rapportages (6) en de second opinion door de RDI geven voldoende waarborgen dat het woon- en leefklimaat rondom de radar wordt gerespecteerd.

- Dit is niet correct: kritiek op de 6 rapportages; RDI is geen expert in dit dossier; zie ook WOO document.
- Wat houdt het respecteren in van het woon- en leefklimaat? Voldoen aan de ICNIRP limieten is niet voldoende. Wat houdt het ALARA principe in? Blijft de kwaliteit van de leefomgeving hetzelfde? Wordt de kwaliteit van de leefomgeving verbeterd? Wat betekent voortdurende (oxidatieve en of mentale) stress door voortdurende blootstelling voor de leefomgeving?
- Hoe zit het met de impact op verschillende bedreigde diersoorten zoals vleermuizen?
- Heeft het IlenT getoetst op de EMC beleidsregels zodat er geen storingen aan apparatuur ontstaat. Valt dit ook niet onder het respecteren van de leefomgeving?
- Wat zegt dit over de leefomgeving voor flora en fauna?

- Pagina 24: IlenT gaat in op Kamervragen met betrekking tot controlemetingen geluid. Waarom gaat IlenT niet in op Kamervragen over straling?

OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN BOUWDEEL:

- Welstand en gebiedseigen door kenmerk militair landschap? De Betuwe is helemaal geen militair landschap.
- Er is geheimhouding van bouwtechnische aspecten en met name de stroomvoorziening zijn van essentieel belang. Hoe wordt hier getoetst op de magnetische velsterkten dichtbij de kabels?
- De radartoren is VNG indeling categorie 6 en geen milieuklasse 2 (behorende bij lichte industrie). Hoe valt dit te rijmen voor deze radar installatie?

VOORSCHRIFTEN MILIEUDEEL

- Stralingsveiligheid: aan de ICNIRP contour moet worden voldaan en overschrijdingen van de ICNIRP 2020 blootstellingslimieten mogen niet voorkomen in voor publiek toegankelijk gebied.
- Er worden maar liefst 18 voorschriften gesteld door IlenT aan de vergunning. Voor geluid slechts 7. Dit geeft aan dat stralingsveiligheid een serieus thema is dat door Defensie altijd is gebagatelliseerd.

- Hoe kan het zijn dat er nu voor Herwijnen veel meer voorschriften gelden dan voor de radar in Wier? Het gaat toch om dezelfde radar? Zie Ontwerpvergunning voor Wier.
- Waarom zijn er geen voorschriften (zie 1.1.18) dat het hek op minimaal 70 meter van de radar moet staan zoals wel geldt voor dezelfde radar als in Wier. Zie hiervoor de vergunning vanuit IlenT voor de radar in Wier onder punt 5.2 Stralingsveiligheid.
- Dit terwijl in Herwijnen er ook nog sprake is van diverse andere modes.
- We missen voorschriften met betrekking tot het voorkomen van verstoringen van apparatuur zoals omschreven in de EMC beleidsregel.
- We zien niets opgenomen vanuit de Telecomwet dat bij piekblootstellingen boven de 18 V/m in de bebouwde kom een zendvergunning kan worden geweigerd.
- We zien niets terug hoe er wordt omgegaan met situaties waarin de Smart L radar de blootstellinglimieten overschrijdt.
- We zien niets terug over het beschrijven van een ministeriële Regeling die de noodsituaties gaat beschrijven om de ICNIRP limieten te omzeilen.
    - 1.1.1
        - Er dient ook aan de ICNIRP 98 limieten te worden voldaan. Dus aan beide! Dit is ook geëist door de Tweede Kamer.
        - **De ICNIRP contour houdt geen rekening met andere stralingsbronnen dan alleen de Smart L radar. Dat is een grote tekortkoming.**
        - Er is geen rekening gehouden met de juiste pieklimieten doordat niet de juiste dutycycle wordt aangehouden om tot de pieklimiet te komen. Er wordt dus tegen een veel te hoge pieklimiet getoetst. Volgens berekeningen met betrekking tot de pieklimieten in relatie tot de dutycycle doet TNO / Defensie de onjuiste aanname dat de pieklimiet van de radar op 1616 Vm mag liggen. Dit moet 175 Vm zijn. Daarmee voldoet de radar NIET aan de ICNIRP limieten buiten het hek van de locatie, ongeacht welke modus (override of niet) er gebruikt wordt".
        - Voldoen aan ICNIRP 98 of 2020 is geen garantie dat er geen gezondheidseffecten optreden.

- Overschrijdingen kunnen wel voorkomen in publiek toegankelijk gebied. Niet alleen in noodsituaties maar ook tijdens oefeningen.
  - "*tijdens oefeningen met opstijgende semidoelvliegtuigen op grote afstand, training radarbedieningspersoneel en tijdens metingen* (Dekra, RDI, Thales)"

- 1.1.2
  - Binnen 6 maanden na oplevering en vóór ingebruikname van de radartoren en de radar dienen validatiemetingen uitgevoerd te worden. Uit de validatiemetingen moet blijken dat buiten de ICNIRP contour geen ICNIRP blootstellingslimieten worden overschreden. De resultaten van de metingen dienen binnen 4 weken na het uitvoeren van de metingen ter goedkeuring aan het bevoegd gezag te worden overlegd.
  - Hoe wordt gewaarborgd dat de validatiemetingen ervoor zorgdragen dat op alle plekken van de ICNIRP contour de limieten niet worden overschreden. Dit betekent ook meten op 24 meter hoogte op 1.200 meter afstand. En niet alleen meten op de grond. Er dient gemeten te worden met maximale EIRP.
  - Zie ook kritiek op de eerste metingen van Dekra.
  - Is Defensie op de hoogte dat naast veldsterkte metingen Agentschap Telecom in WOO document 318 heeft aangedrongen om de veldsterkte ook te meten op 70 meter en 350 meter?
  - Is Defensie op de hoogte dat naast elektromagnetische straling er op **afstanden dichter bij de radar er ook gemeten dient te worden op <u>magnetische veldsterkte</u> op 35, 150 en 200 meter? Kan Defensie bevestigen dat hieraan is voldaan? Zo nee waarom niet?**

- 1.1.3
  - Hier dient dan ook worst case te worden gemeten en een volledig onafhankelijk onderzoek plaats te vinden.

- 1.1.4
  - Meetplan dient onafhankelijk te worden vastgesteld. Hier dienen juist de grenzen te worden opgezocht.

- 1.1.5
  - Voor het uitvoeren van de metingen moet de radar in werking zijn. Aanvullend dient geëist te worden dat zowel het meetplan als het bedienen van de radar (niet alleen door Defensie) in de verschillende modi, maximale EIRP en elevatiehoek onafhankelijk plaatsvindt en dus dient te worden gecheckt en vastgelegd in de rapportages.

- 1.1.6
  - Aan dit voorschrift kan niet worden voldaan zonder validatiemetingen in de hoofdbundel, dus op grotere hoogten. En ook in echte worst case scenario's inclusief override of in maximale EIRP instellingen. We zijn benieuwd hoe IlenT dit voorschrift in de praktijk gaat uitvoeren.
  - Tevens dat alle 56 dipolen in de Phase Array SMART-L antenne tijdens validatiemetingen tot 1 hoofdbundel gericht op de horizon samengevoegd moeten worden omdat er waarschijnlijk ook meerdere hoofdbundels met een lagere eirp mogelijk zijn (bijv. vier met elk een eirp van 46,75 dBW).

- 1.1.7
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Was dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?

- 1.1.8
  - Prachtig voorschrift, maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Was dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?
  - Vaststellen van de worstcase stralingsniveaus op basis van de metingen. Dit dient ook te gebeuren voor de override modus.

- De stralingsbelasting van de Smart L radar is veel te groot die door veiligheidsmechanismen begrensd moet worden. Dit staat haaks op de eisen van Defensie om zoveel mogelijk te kunnen waarnemen.

- 1.1.9
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Wat dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?
  - Vaststellen van de worstcase stralingsniveaus op basis van de metingen. Dit dient ook te gebeuren voor de override modus.
  - De stralingsbelasting van de Smart L radar is veel te groot die door veiligheidsmechanismen begrensd moet worden. Dit staat haaks op de eisen van Defensie om zoveel mogelijk te kunnen waarnemen.
  - Kan de bundelvorm, bedrijfsmodes, bundeltype en bundeltype configuratie vanuit AOCS Nieuw Milligen worden aangestuurd en aangepast (indien noodzakelijk)?
  - Hoe wordt dan de analyse ter goedkeuring voorgelegd worden aan het bevoegd gezag?
  - Kan in de praktijk worden afgeweken van bovenstaande instellingen zonder dat IlenT dat kan weten?

- 1.1.10
  - Wie bepaalt er of software- of hardware aanpassingen aan de operationele radar mogelijk van invloed kunnen zijn op de ICNIRP contour en er daarvoor verificatie metingen nodig zijn?
  - In het voorschrift dient duidelijker te worden vermeld dat Defensie niet zelf mag bepalen of aanpassingen wel of niet van invloed zijn op de ICNIRP contour. In alle gevallen dienen aanpassingen te worden gemeld en te worden besproken.

- 1.1.11

- Duidelijke conclusies kunnen alleen getrokken worden indien alle parameters duidelijk zijn vastgelegd en er sprake is van worst case situatie metingen.

- 1.1.12
  - Wijzigingen aan soft- of hardware dienen zowel aan het IlenT als het RDI kenbaar gemaakt te worden.
  - Daarnaast dient gemeente West Betuwe te allen tijde geïnformeerd te worden over wijzigingen aan soft- of hardware.

- 1.1.13
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Was dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?

- 1.1.14
  - Onderhoudsschema dient niet alleen aan bevoegd gezag maar ook aan RDI en Gemeente West Betuwe te worden overlegd.

- 1.1.15
  - Het geeft een onveilig idee dat over de eerste 300 meter er op 6 meter en hoger en dat zelfs zonder override instellingen een potentieel onveilig gebied bestaat.
  - De eerste 300 meter had gewoon eigen Defensie terrein moeten zijn, zoals het terrein in Nieuw Milligen of andere alternatieve locaties. Ook in Wier is de afstand tot de openbare weg 370 meter; in Herwijnen slechts een onveilige 35 meter.
  - Wie heeft de ICNIRP contour tot 80 meter hoogte vastgesteld?
  - Heeft IlenT alle onderliggende berekeningen van de Smart L radar?
  - Ik heb inzage in gevalideerde berekeningen gemaakt door een externe deskundige waaruit blijkt dat de ICNIRP contour, die

gesteld wordt als veilig en voldoend aan de ICNIRP richtlijn, geheel niet veilig is en ook niet voldoet. Ik vraag me af of de dienst ILenT wel over deze volledige berekeningen heeft beschikt vanuit TNO en/of defensie bij het vormen van haar oordeel.

- 1.1.16
  - Doordat er geen 300 meter vrije ruimte is zijn er allerlei beperkingen doordat er geen veilige hoogte is op 6 meter. Hoe wordt omgegaan met het werken van hoge landbouwmachines op de omliggende terreinen? Ook het snoeien van bomen of het controleren van lantaarnpalen wordt hierdoor bemoeilijkt.

- 1.1.17
  - Hoe wordt de ballonvaart beschermd? Er zijn gemiddeld 80 ballonvaarten per jaar rond Herwijnen. Vaak genoeg varen ze recht boven het radarterrein. De veilige afstand die eerder werd genoemd is 150 meter. Zijn dit ongewone voorvallen? Volgens Defensie is eerder gemeld dat er geen voorschriften voor nodig zijn.

- 1.1.18
  - Waarom zijn er geen voorschriften (zie 1.1.18) dat het hek op minimaal 70 meter van de radar moet staan zoals wel geldt voor dezelfde radar als in Wier?
  - Waarom staat er niet in het voorschrift dat het hek op 35 meter afstand moet staan? Is IlenT niet zeker van zijn zaak?

2. AANVRAAG OPRICHTING RADARLOCATIE OMGEVINGSVERGUNNING

- Allereerst wordt opgemerkt dat Defensie in het gehele periode sinds 2016 een zeer onzorgvuldig proces heeft gevoerd.
- In de oorspronkelijke vergunningsaanvraag op 14-2-2017 voor gemeente Lingewaal is een zeer incomplete en foutieve vergunning aangevraagd. Dit alles om met zo min mogelijk informatie het plan er doorheen te krijgen.
  - Er konden eerst geen ongewone voorvallen zich voordoen en nu wel.
  - In de originele aanvraag in 2017 was het jaarlijkse verbruik niet meer dan 50.000 kWh. In de nieuwe aanvraag is dat 2.251.000 kWh.

16 Energie

Verbruikt u in uw inrichting meer dan 50.000 kWh elektriciteit of meer dan 25.000 m3 aardgas(equivalenten) per jaar?	☐ Ja ☑ Nee
Hoeveel elektriciteit verbruikt u in uw inrichting in kWh per jaar?	0
Hoeveel aardgas(equivalenten) verbruikt u in uw inrichting in m3 per jaar?	0

- Bijlagen die later komen, niet van toepassing of al bekend: de laatste Dekra validatiemetingen van de radar in Wier met koepel ontbreken. Deze metingen zijn direct na de geluidsmetingen met koepel uitgevoerd.
- Punt 7 Gebruik: bouwwerk wordt gebruikt voor militaire doeleinden en niet als gebouw voor lichte industrie! Dit is zeer opmerkelijk omdat voor een radar een veilige richtafstand geldt van 1.500 meter. Waarom wordt hier melding gemaakt van een bouwwerk als lichte industrie? Er geldt hiervoor geen veilige richtafstand van 20 meter maar van 1.500 meter in functie van een militair radarstation.
- Pagina 9: het betreft een militair radarstation en geen radarstation.
- Pagina 11: Defensie beschikt niet over een gecertificeerd milieumanagement systeem. Is deze wel gecertificeerd bij het definitieve besluit?

3. BIJLAGEN BOUWDEEL RADARLOCATIE HERWIJNEN

- 840 busjes en 210 vrachtwagens in 2025 betekent 1680 lichte verkeersbewegingen en 420 zware verkeersbewegingen naast de zware aanwezige verkeersbewegingen van de dijkversterking in dit rivierengebied.
- Is er met de stikstofdepositieberekening rekening gehouden met de cumulatieve effecten van de dijkversterking?

4. BIJLAGEN MILIEUDEEL 1a en 1 b RADARLOCATIE HERWIJNEN

- Het is belangrijk dat bij het plannen van dergelijke installaties uitgebreid overleg plaatsvindt met lokale belanghebbenden, inclusief bewoners en overheids-instanties, om ervoor te zorgen dat hun zorgen worden aangepakt en dat er een evenwicht wordt gevonden tussen militaire behoeften en lokale belangen.
- Dit advies is volkomen genegeerd door Defensie.

Overig:

- In technische briefing 30-1 wordt gesproken over minimaal 2 actieve luchtverdedigingsradars. Waarom niet op korte termijn de 2e op Nieuw Milligen en een mobiele radar in het westen van het land?
- 6x MASS radar wordt vervangen door 3D Groundmaster 400a van Thales. Hierdoor wordt de dekking sterk verbeterd. De locatie van de plaatsing van een tweede Smart L radar wordt hierdoor minder relevant.

https://www.thalesgroup.com/en/markets/defence-and-security/air-forces/airspace-protection/surface-radars/ground-master-400-alpha

Uit al het voorgaande volgt dat de ontwerp-omgevingsvergunning onzorgvuldig tot stand is gekomen en zowel feitelijk als juridisch volstrekt ondeugdelijk en onhoudbaar is. Zo ontbreekt noodzakelijke en essentiële informatie, wordt in strijd gehandeld met eerdere – en thans nog geldende - besluiten, de bedoeling van wetgever en parlement, is sprake van pogingen om te ontkomen aan de bepalingen van de Omgevingswet en eigen (coördinatie-) beleid en besluiten en wordt afbreuk gedaan aan autonomie en onafhankelijkheid van betrokken gemeenten. Ook op het gebied van straling en geluid zijn en blijven tal van essentiële vragen buiten beschouwing en / of onbeantwoord.

Deze procedure dient dan ook per direct te worden stopgezet. Cliënten verzoeken dat hierdoor ook uitdrukkelijk.

Deze zienswijze wordt digitaal ingediend.

Met vriendelijke groet,

Ruben van der Horst

BIJLAGE 2:

Zienswijze proces juridisch planschade

Grondredenen met betrekking tot juridische aspecten en proces:

1. **De procedure om te komen tot een goede locatie voor de SMART L radar is exact verkeerd om gevoerd.**
   - Bij een normaal doorlopen proces, waarbij een overheid transparant, voorbeeld-gevend en volgens de regels opereert, zou een organisatie als Defensie eerst een zoekgebied gaan definiëren, een programma van eisen voor de locatie opstellen zoals perceelgrootte, afstand tot bewoning en publieke ruimtes, daarbij meerdere locaties gaan onderzoeken op de belangrijkste criteria Operationeel geschikt en Gezondheid & Veiligheid. Vanuit dit proces kan Defensie dan gaan praten met de desbetreffende gemeentes en kijken of er welwillendheid is. Pas dan mogen de overige criteria zoals in de zienswijze alternatieve locatie onderzoek staan vermeld, een rol spelen. Eerst zoek je optimale locaties, dan onderzoek je belemmeringen vanuit de lokale politiek. Mocht er bij alle optimale locaties weerstand optreden, pas dan kan je als overheid desnoods noodgedwongen een RCR toepassen.
   - En niet andersom zoals nu is gebeurd door stiekem ("onder de radar") een te klein stukje grond te kopen, de gemeente en bevolking te des-informeren over wat voor soort radar met mogelijk negatieve gezondheidseffecten je wil plaatsen in een dorp dat al sinds 1971 wordt bestraald door meerdere radars, met alle aangetoonde gevolgen voor de gezondheid bovendien. Een dorp dat nog steeds een landelijke zware KNMI radar moet tolereren, een dorp waarbij het radarterrein volgens de eisen van Defensie zelf te klein wordt bevonden en een dorp dat zich nu al ruim 6 jaar terecht én met succes met steun van de lokale, provinciale en de landelijke politieke besluitvorming heeft verzet tegen de komst van een tweede zeer krachtige Smart L radar naast de aanwezige KNMI radar.
   - Dan gedraag je je als Overheid niet als transparante organisatie met een voorbeeldfunctie die het vertrouwen in de Overheid wil herstellen met haar burger maar ben je bezig met verdeel en heers-strategieën en neem je zowel de lokale politiek als de burgerbevolking niet serieus. 6 jaar zinloze strijd, 6 jaar verspilling van miljoenen aan adviezen van TNO, RIVM, de Landsadvocaat, van verspilling van kostbare tijd van de ambtelijke molen. Ook kostbare tijd om de radardekking wel op tijd en juist te borgen, terwijl dit tot de publieke hoofdtaken van Defensie behoort.
   - Helaas, maar Defensie, wil samen op advies van de landsadvocaat (Zie WOB stuk "Defensie ziet geen heil in RCR maar LA adviseert van wel) in tegenstelling tot eerdere beloftes en gedachten toch doordrukken. De LA geeft advies hoe dit aan te pakken: maak de RCR een breder project met meerdere ministeries zoals EZK (windmolens) dan alleen Defensie én blijf vooral roepen dat het landsbelang is. Defensie twijfelt. De LA zet door… die hebben alleen maar te winnen door een groot project binnen te halen bij account Defensie waarop tonnen tot miljoenen euro's omzet aan uren kunnen worden gedeclareerd van Nederlands belastinggeld.
   - Eind mei 2019 wordt bekend dat er een RCR procedure wordt ingepland. De lokale politiek wordt buitenspel gezet. Sterker nog, de lokale politiek en de gemeenteraad

(nu West Betuwe) wordt door Defensie gebriefd dat ze buiten spel staan en NIETS kunnen doen. Zelfs geen bezwaar en geen beroep vanwege de crisis en herstelwet. Alleen een zienswijze. Dit is pertinent ONJUIST in de RCR Procedure.

- Hierdoor wordt de lokale politiek onterecht lang buiten spel gehouden en verkeerd geïnformeerd over haar rechten. (Betoog [redacted]).

Voor het zomerreces van 2019 maakt echter TK en EK op de valreep bekend niet zomaar in te stemmen met de RCR en het voorstel eerst te behandelen. Daarmee is de RCR niet stiekem net voor het reces er tussendoor gerommeld. Wat overduidelijk wel de bedoeling was.

2. **Grondreden: Defensie heeft tunnelvisie, en neemt op basis van deze tunnelvisie meermalig onverantwoorde en verkeerde besluiten in de procedure, door het meervoudige negeren van moties (maar liefst 4!), adviezen van ambtenaren en wetenschappers.**
    - Dit alles leidt tot:
        - Tijdverlies **van 48 maanden** door eigen toedoen (terwijl er geroepen wordt dat er haast is)
        - Gesjoemel met getallen, onduidelijk communiceren en manipulatie van uitkomsten (TNO onderzoeken, locatie onderzoeken, stas Visser met verkeerd vermogen, manipuleren van formules (WOB), omkoping en uitkoping bezwaarhebbende (afscherming huis familie Vroegop), druk uitoefenen op lokale politiek (brief EZK aan Lingewaal).
        - Het onduidelijk communiceren is nog steeds aan de orde van de dag over het indienen van zienswijze voor het inpassingsplan en voor de vergunningen. Onduidelijkheid over de reactietermijnen van de zienswijzen.
        - Hoge kosten (landsadvocaat, zinloze onderzoeken achteraf, inzet ambtenaren apparaat, diverse jaren extra lang aanhouden bemanning en onderhoud MPR radar)
        - Dure aanpassingen (geluid) die al ver voor de plaatsing bekend waren (WIER)
        - Zinloze dure inzet RIVM (die opdracht tijdens uitvoering teruggeeft)
        - Dure rapporten TNO en DEKRA die geen uitsluitsel geven op gezondheidsrisico's door talloze disclaimers.
        - En de belangrijkste vragen m.b.t. straling worden niet beantwoord of gebagatelliseerd.
        - Bewust worden deze risico's genomen terwijl er goedkopere, snellere en beter gelegen alternatieve locaties voorhanden zijn. Zie de zienswijze op locatie onderzoeken. Daarnaast waren er, indien niet permanent, zeker tijdelijke alternatieven beschikbaar zoals het plaatsen van de Smart L radar in Nieuw Milligen (wat in WOB verzoeken als plan B wordt beschreven).

De onderbouwing van deze grondreden 2 zit ook verweven in de overige zienswijzen.

3. **De Tweede Kamer heeft nooit met de RCR (voor juli 2022) ingestemd. Toch is deze RCR wel "van start gegaan" op 31 augustus 2020 met publicatie van het voorontwerp zonder deze instemming. Vervolgens is de RCR ook nog eens via 2 moties stopgezet in februari 2021.**

    - De Tweede Kamer heeft nooit ingestemd met de RCR en heeft gevraagd naar diverse onderzoeken wat met vragen en antwoorden heeft doorgelopen tot de moties van Van Helvert in november 2020 en februari 2021 om te stoppen met de RCR. Daar is voor het eerst gestemd over het stoppen van de RCR die vervolgens is aangenomen.
    - WOB document 331 4-12-2019: Het Ministerie van Defensie weet zelf ook niet goed in december 2019 of de Tweede Kamer akkoord is gegaan met de RCR. Zelfs de griffiers weten niet of er groen licht is gegeven voor de RCR.
    - Hieruit kun je afleiden dat dit proces niet zuiver en zeker niet duidelijk is verlopen en Defensie het recht in handen heeft genomen om door te gaan.

Doc 331

[redacted] BS/AL/DCO

Van: [redacted] BS/AL/DS/DAOG
Verzonden: woensdag 4 december 2019 12:35
Aan: [redacted]
CC: [redacted] DMO/PROJN/STGP; [redacted] Ing., DMO/PROJN/PROJN DIP; [redacted] BS/AL/DS/Dir. Plan./AfdLuOptr; [redacted], BS/AL/BSG; [redacted] rijksoverheid.nl; [redacted] rijksoverheid.nl; [redacted] @minezk.nl; [redacted] @minezk.nl; [redacted] @minbzk.nl; [redacted] MA, BS/AL/HDB; [redacted], BS/AL/HDB/Belmdwrs
Onderwerp: RE: EK Debat Herwijnen, vervolgactie 'Brief aan het KNMI'

Beste [redacted]

Helaas hebben we elkaar nog niet ontmoet, ik zit pas sinds 1,5 week in dit langlopende project. Toch een reactie als kersverse inval-dossierbehandelaar van de DGB.

Dank voor je suggestie. De politieke realiteit zoals ik die deze week ervoer, Art. 11 [redacted] Art. 11 [redacted] is de Stas gerechtigd de RCR in te zetten, of niet. Dat is de hamvraag. En als je de toegezegde rapporten serieus neemt (cumulatieve stralingseffecten en alternatieve-locatie onderzoek), wacht dan met de behandeling in EK tot die rapporten er zijn. Dat is niet gebeurd.

De Eerste Kamer stoelt niet alleen met timing maar ook overduidelijk met zijn roinerning. De TK overigens ook, gezien het gegeven dat nog steeds onduidelijk is, zelfs voor de griffiers, of de TK nu groen licht heeft gegeven voor de RCR of niet.

Mocht de Stas zich gesteund voelen door een vragenuurtje aan de experts, dan komt de optie vast op tafel. Collega [redacted] heeft frequent contact met haar een zou het kunnen polsen.

Ik zou op dit moment zeggen, we moeten de beloofde stukken deze week aandragen zoals toegezegd. Dinsdag zien we verder. En aangezien de rapporten dan nog niet uit zijn, is de kans erg groot dat de EK opnieuw een beslissing uitstelt. Zoals de voorzitter EK in zijn laatste opmerking ook suggereerde. Het

4. **De RCR is op onjuiste gronden doorgestart na het besluit in de Ministerraad op 3 juni 2022 doordat de integrale beoordeling van het alternatieve locatie onderzoek op onjuiste afwegingen is gemaakt, nog niet klaar was maar voortijdig de conclusies zijn getrokken, en de RCR niet was gestopt wat volgens de motie van Helvert wel had gemoeten.**
   - Bij het "wegen" van de alternatieve locaties scoort Herwijnen in voorjaar 2022 (integrale beoordeling) als beste locatie juist omdat er een RCR op zit. Die er enerzijds nooit op had mogen zitten want op dat moment was deze nog niet goedgekeurd, en anderzijds gestopt is door middel van 2 moties. Daarmee is deze integrale afweging juridisch niet juist als ook niet geldig. Ook is de motie niet goed uitgevoerd omdat gezondheidsrisico's niet zijn meegenomen.
   - Herwijnen had niet eens het alternatief mogen zijn in de alternatieve locaties vanwege de motie Van Helvert van november 2020.
   - Vanwege haast door dreiging vanwege de oorlog in Oekraïne kwam de keuze weer terecht op Herwijnen omdat deze locatie het snelst realiseerbaar was. Dit is een verkeerde cirkel redenering:

    - Ja we hebben de intentie om de RCR te stoppen maar willen de consequenties eerst onderzoeken en na het onderzoek is er haast en valt de keuze weer op Herwijnen omdat dit sneller te realiseren is omdat er nog een RCR op zit.
- Het argument vanwege haast door de oorlog in Oekraïne is weer een nieuw en achteraf toegevoegd argument voor Herwijnen naast het criterium van regionale verdringingseffecten zoals windmolenplannen en woningbouw.
- De Tweede Kamer heeft alle 4 de onderzoeken en bijlagen kort voor het zomerreces en veel te laat ontvangen van Defensie op 3 juni 2022 terwijl het eerste onderzoek vanaf september 2021 al gereed was maar nooit eerder gedeeld. Defensie heeft geen belang bij het tijdig delen van de onderzoeken en heeft hierin nalatig gehandeld. De kamerleden worden in hun controlerende taak gewild of ongewild in haar functioneren belemmerd door deze handelswijze van Defensie.

5. **Er zijn afgelopen jaren meerdere WOB en WOO verzoeken ingediend zoals aan Defensie, BZK/ RVB, VWS/RIVM, EZK. Deze zijn allemaal veel te laat aangeleverd, met vertragingen die zelfs een jaar overschrijding hebben gehad. Tevens staan er nog meerdere WOO verzoeken open waarvan alle wettelijke termijnen al maanden zijn verstreken en waarbij de overheid in gebreke is gebleven. Daarmee worden de bewoners op een informatie achterstand gezet en worden gehinderd in hun rechtsgang met betrekking tot hun mogelijkheden om de politiek te informeren en om zienswijzen in te dienen. Ook zijn er stukken niet geleverd.**

    - We maken bezwaar tegen deze gang van zaken en eisen dan ook dat alle tot nu toe ingediende zienswijzen kunnen dan ook nog worden aangevuld met nieuwe zienswijzen op basis van nieuwe inzichten die uit WOB/WOO documenten en vervolgonderzoek worden opgedaan.
    - Het betreft meerdere WOO verzoeken aan verschillende overheidsinstanties.
    - Van Defensie missen we nog steeds een aantal Stuurgroep MPR verslagen in de periode van januari 2022 t/m maart 2022. Ondanks appel, geen enkele reactie of voortgang.
    - We voelen ons gerechtigd om alle nieuwe informatie alsnog in te brengen vanwege deze hindering.
    - **Voor het bestuderen van alle openstaande WOO verzoeken willen we 6 weken te tijd hebben <u>voorafgaande</u> aan het Ontwerp besluit en de Ontwerp vergunning!**
    - **U mag in overleg treden welke WOO verzoeken dit betreft!**

6. **De ICNIRP is een richtlijn die zich niet richt op langdurige en voortdurende stralingsbelasting, geeft volgens de Gezondheidsraad geen garantie om gezondheidsschade te voorkomen onder de nieuwste ICNIRP limieten waardoor ALARA toegepast moet worden en houdt geen rekening met een goede werking van medische devices zoals pacemakers. Defensie verzwijgt informatie die ze niet goed uitkomt. Het rapport van Fraunhofer ontbreekt namelijk bij de stukken van het Ontwerp Inpassingsplan. Daarin wordt gewaarschuwd dat ICNIRP geen**

bescherming biedt tegen pacemakers. Dit wordt een groot probleem voor inwoner(s) van Herwijnen, veroorzaakt door de radar te dichtbij te plaatsen.

- In de andere zienswijzen op ICNIRP en gezondheid wordt ingegaan op deze kritiek op ICNIRP omdat er geen rekening gehouden wordt met storingen van medische devices zoals metaal prothesen, pacemakers, defibrillators en cochleair-implantaten.
- In Herwijnen is het gebruik van bovenstaande medische devices zoals pacemakers aan de orde, waarbij de fabrikant van een pacemaker aangeeft dat er een zorgelijke situatie zal ontstaan bij plaatsing van de radar in Herwijnen doordat het dorp te dicht bij ligt.
- Plaatsing van de radar in Herwijnen is dus niet verenigbaar met ALARA en leidt dus tot ernstige gezondheidsrisico's ook onder de ICNIRP limieten.
- Zie onderstaande kritische noot van Fraunhofer op de ICNIRP in haar review over de Smart L radar/ TNO rapport in Herwijnen op pagina 7/16:

> The following aspects are explicitly not covered by the ICNIRP guidelines [2]:
> - Product standards and techniques used to measure any of the physical quantities that characterize electric, magnetic, and electromagnetic fields.
> - Interference with, or effects on, medical devices such as metallic prostheses, cardiac pacemakers and defibrillators, and cochlear implants.

- Ook dit is weer een voorbeeld van een Overheid die alleen bezig is zijn plan door te drijven en relevante informatie die niet gunstig is, verzwijgt en niet meeneemt.

7. **Hoewel inwoners zich al zorgen maken over de langdurige stralingsniveaus ver onder de ICNIRP limieten, bestaat er ook geen vertrouwen dat Defensie de radar niet zal inzetten boven de ICNIRP limieten, ook al is dat wettelijk verboden.**
   - Uit diverse WOB documenten blijkt dat Defensie ALARA niet kan en wil toepassen.
   - Daarnaast blijkt uit WOB documenten dat Defensie zich zorgen maakt dat de minister van EZK de radar kan uitzetten als de radar de ICNIRP limieten overschrijdt, omdat dit in strijd is met de wettelijke grondtaken van Defensie.
   - Het is enerzijds vreemd dat Defensie zich zorgen zou moeten maken, omdat ze beweert altijd ruim onder de ICNIRP limieten te zitten en bevestigd door TNO. Anderzijds heeft de stas ook de uitspraak gedaan dat er omstandigheden kunnen zijn dat de radar niet aan ICNIRP kan voldoen.
   - Vanuit extern gevalideerde berekeningen kunnen we aantonen dat dit ook in bepaalde situaties echt het geval zal zijn.
   - We snappen heel goed dat Defensie haar grondwettelijke hoofdtaken wil en moet uitvoeren, maar dit wringt echt met de gekozen locatie aan de Broekgraaf.
   - Er kan niet anders geconcludeerd worden dat de ingeslagen weg door Defensie met een te klein terrein en noodzakelijke beperkingen voor de radar een doodlopende weg is.

8. **De EMC beleidsregel vanuit de Telecomwet beschermt elektronische apparatuur beter dan de ICNIRP de gezondheid van mensen beschermt. Daarnaast is de toekenning frequentierechten van de zendvergunning door het RDI in strijd met het verlenen van een zendvergunning vanuit de Telecomwet wanneer er piekveldsterkten de 18 V/m overtreffen in de bebouwde kom.**
   - De EMC beleidsregel moet apparatuur beschermen tot 5,4 V/m als pieklimiet. Dit is veel strenger dan de ICNIRP limieten.
   - Medische devices zoals pacemakers kennen een hoger veiligheidsniveau dan de 5,4 V/m tot zelfs 100 V/m maar worden niet beschermd door de ICNIRP pieklimieten.
   - De piekbelasting door de Smart L radar is in de bebouwde kom zeker meer dan 50 V/m en dus onverenigbaar met de gestelde maximum van 18 V/m uit de Telecomwet. Dit is tevens aantoonbaar middels berekeningen van TNO.

9. **De ICNIRP beschermt niet tegen storingen aan of schade van elektronische apparatuur. Defensie zal verantwoordelijk en aansprakelijk worden gesteld voor alle hinder, schade en kosten aan apparatuur en gemaakte onkosten en uren. Verstoring van apparatuur door de nieuwe Smart L radar zal onmiddellijk opgemerkt worden en zal leiden tot extra maatschappelijke onrust onder inwoners.**
   - Voorbeelden vanuit Wier tonen aan dat (ver)storingen een reële gebeurtenis is
   - Apparatuur zoals Wifi, TV ontvangers, satelliet ontvangers etc. kunnen problemen ondervinden
   - Doordat het aantal huishoudens in Herwijnen vele malen groter is dan in Wier zal de impact ook veel groter zijn.
   - Ook professionele apparatuur zoals melkrobots zouden storingen kunnen ondervinden
   - De ICNIRP beschermt niet tegen storingen aan medische devices zoals pacemakers of gehoor apparaten. Er zijn inwoners in Herwijnen die zich zorgen maken doordat deze apparatuur als pacemakers tot maximaal 100 V/m is beschermd. Dit kan leiden tot levensbedreigende situaties.

10. **De strijd die bewoners voeren tegen de radar en daarmee de Overheid is een oneerlijke strijd. Inwoners krijgen geen of te laat informatie, inwoners krijgen geen juridische ondersteuning, alle werkzaamheden doen we al 6 jaar vanuit maatschappelijke betrokkenheid, we betalen zelf onze advocaat en tegelijkertijd betalen we via de belasting ook de advocaten van Defensie. En de Landsadvocaat schrijft voor ieder uurtje een factuurtje. De landsadvocaat heeft belang bij een zo lang mogelijk durend dossier. Defensie verzwijgt informatie die hun niet gunstig is.**
    - De bewoners leven al 6 jaar in onzekerheid, behalve in de periode van februari 2021 tot juni 2022 want er waren moties die ons (schijn)zekerheid gaven dat de SMART L niet in Herwijnen zou komen.
    - De bewoners hebben al duizenden uren werk gestoken in het verzet. En dat doen ze met een reden. Hun ernstige en terechte zorgen om hun gezondheid.

- De ongelijke strijd gaat ook juist over deze gezondheidsrisico's, want aangetoond is en wordt dat deze zorgen terecht zijn. Stralingsnormen worden overschreden (zelfs toegegeven door de stas), niet welgevallige gezondheidsonderzoeken worden terzijde gelegd door Defensie of TNO.
- Er zijn diverse voorbeelden waarin Defensie informatie heeft verzwegen zoals blijkt uit WOB documenten en het Fraunhofer rapport.
- Defensie (en TNO) willen alleen luisteren naar wetenschappers, geven ze aan. Maar juist als we die aandragen worden deze terzijde geschoven.
- Kortom… de slager keurt ook zijn eigen vlees in deze. Zie ook punt 11.

11. Er zijn zeer weinig wetenschappers of adviserende bedrijven in Nederland die het aandurven om de berekeningen van Defensie (en TNO) op persoonlijke titel te weerspreken. Vaak ook vanwege risico op mogelijke derving van inkomsten uit overheidsopdrachten. Het aantal specialisten binnen de radartechnologie is tevens zo klein dat veel experts direct of indirect betrokken zijn bij de belanghebbenden vóór de radar. Daarmee is de strijd ongelijk en onrechtvaardig.

- Uit onderzoek blijkt zelfs dat Defensie, Thales en TNO zich hebben verenigd in een "dutch radar assocation" waaruit ook weer blijkt dat het een niet onafhankelijke kleine groep mensen is die vanuit eigenbelang bepaalt hoe regels worden gehanteerd, gehandhaafd of middels schimmige formules, testplannen en grafieken worden genegeerd.
- Wetenschappelijk opgeleide bewoners hebben zich 6 jaar verdiept in Radar technologie, en op basis van de TNO informatie veel controle berekeningen laten uitvoeren. Hieruit blijkt dat metingen een vertekend beeld geven, (Defensie zit aan de knoppen), dat de ICNIRP verkeerd wordt geïnterpreteerd, én dat het stralingsniveau wordt overschreden.
- Thales heeft zelf berekeningen gemaakt voor de SMART L binnen 300 meter afstand. Echter, NIEMAND van de bewoners of kamerleden krijgt toegang tot deze berekeningen.
- De stas geeft aan "deze berekeningen zijn in bezit van de fabrikant" maar ook de politiek zegt niets over de inhoud van deze berekeningen. Laat staan dat deze worden verstrekt. Over de Radhaz plaatjes van Thales bestaat geen duidelijkheid (zie hiervoor zienswijze ICNIRP).

12. De betrokken instanties TNO, IL&T en RDI werken niet transparant. Ze leveren geen informatie aan, werken niet mee aan WOB en WOO verzoeken en verstrekken vergunningen zonder vooraf te toetsen en te publiceren voor zienswijzen.

- TNO heeft geweigerd WOB documenten te verstrekken. De stas geeft aan dat TNO meewerkt aan WOB en WOO. Maar niets is minder waar. TNO werkt mee door te zeggen "we nemen uw verzoek in behandeling" en daarna "we kunnen geen informatie leveren en beroepen ons op diverse wetsartikelen". Dat is dus geen medewerking.

- IL&T heeft nog steeds geen WOO documenten geleverd waarbij alle termijnen verstreken zijn. Het vermoeden bestaat dat IL&T geen toestemming krijgt van Defensie om deze documenten te verstrekken.
- RDI heeft nog steeds geen WOO documenten geleverd waarbij alle termijnen verstreken zijn. En wanneer er navraag wordt gedaan over de stand van zaken over vergunning verlening bij een behandelend ambtenaar krijg je deze niet te spreken maar wel de afdeling Juridische Zaken. Daarbij wordt er een compleet verkeerd signaal af gegeven naar de burger. Ook hier bestaat het vermoeden dat het RDI geen toestemming krijgt van Defensie om deze documenten te verstrekken.

13. **Defensie heeft in de afgelopen 6 jaar het proces van voorgenomen plaatsing van de radar op meerdere fronten deze zaak verkeerd aangepakt. Verkeerd informeren, niet informeren, onvolledig informeren van de Tweede en Eerste kamer, van de lokale politiek en van de burgers. Manipuleren van formules, van zoekvelden, van berekeningen en via geitenpaadjes proberen een RCR af te dwingen. Ook het niet consistent uitvoeren van het Dekra meetplan in Wier en de gestelde disclaimers in het Dekra rapport roept vragen op voor een betrouwbare uitkomst. Voordat een plaatsing van een radar waar dan ook kan beginnen dient dit eerst tot de bodem te worden uitgezocht.**
Deze grondreden wordt onderbouwd in alle stukken bij elkaar. Nummer 13 is het ongeluksgetal, tot op heden voor de bewoners. Maar wat ons betreft voor Defensie.

14. **De RCR is formeel alleen van toepassing op energie- infra structuurprojecten. Een RCR voor een militair radarstation (in Herwijnen) is hiervoor niet van toepassing en dus oneigenlijk gebruikt.**
    - Er is geen meldingsformulier aanwezig voor de RCR SMART L door Defensie. Ondanks diverse verzoeken is dit document nooit aangeleverd omdat dit ook niet bestaat voor de RCR melding mbt de SMART L radar.
    - Maar als dit meldingsformulier niet bestaat voor dit project, dan is wat ons betreft de hele RCR niet rechtsgeldig. Er is geen aanvraag, dan is de RCR ook binnen het juridisch apparaat “onder de radar” in de besluitvorming gerommeld.
    - Het appelleren aan het nationaal belang van windmolens was onjuist en onrechtmatig. Nieuwe windmolenparken (zoals flevoland groen en blauw) zijn inmiddels gerealiseerd zonder dat de radar in Nieuw Milligen al verplaatst was.
    - Een radar is van nationaal belang. Eerder werd gesproken in de vergunningsaanvraag voor de radar in Herwijnen in 2016 over tenminste 1 sensor van nationaal belang. Deze is al gerealiseerd in Wier.
    - Een tweede zuidelijke smart L radar in Herwijnen is dus geen nationaal belang.

> **Zolang er geen nieuwe radar in gebruik is genomen, is de radar in Nieuw Milligen essentieel voor de bewaking van het Nederlands luchtruim en kunnen de windparken in Flevoland niet worden gereali-seerd.**

BIJLAGE, BEHORENDE BIJ ARTIKEL 1 VAN DE REGELING TOT VASTSTELLING VAN EEN FORMULIER VOOR HET DOEN VAN EEN MELDING IN VERBAND MET DE TOEPASSING VAN DE RIJKSCOÖRDINATIEREGELING OP ENERGIE-INFRASTRUCTUURPROJECTEN

MELDINGSFORMULIER

RIJKSCOÖRDINATIEREGELING ENERGIE-INFRASTRUCTUURPROJECTEN

A. Toelichting op de procedure

B. De melding

Verplicht in te vullen onderdelen zijn gemarkeerd met (*). Een toelichting treft u aan onder onderdeel C van dit formulier. Mocht u bepaalde antwoorden niet (zeker) weten, vermeldt dit dan op dit formulier.

Mocht u meer ruimte nodig hebben dan het formulier toelaat, dan kunt u, duidelijk aangegeven, de toelichting in een aparte bijlage opnemen.

1. Initiatiefnemer (*)	
2. Eventuele overige initiatiefnemers	
3. Werkorte naam van het project	
4. Contactpersoon (*)	
a. Naam	

15. De Zandput in Herwijnen tussen de A15 en de Broekgraaf 1 is een recreatieve zwemplas waar regelmatig in zomer en winter wordt gezwommen. O.a. als voorbereiding op de Amsterdam City Swim in de grachten voor de ALS stichting. Deze locatie zit slechts op 800 meter vanaf de radar locatie.

- Deze groep zwemmers loopt gevaar bij het uitoefenen van hun hobby en sport.
- De piek veldsterkten en gemiddelde veldsterkten zullen bij een maximale anttene-gain de ICNIRP limieten overtreffen.
- Defensie heeft de worst case stralingsniveaus bij de Zandput **niet** onderzocht.

16. Indien onverhoopt de Smart L radar tegen beter weten in alsnog door de Overheid wordt geplaatst, is er sprake van schade op allerlei gebied. De overheid is hiervoor verantwoordelijk. De keuze om een radar te plaatsen op een locatie geldt immers voor tientallen jaren.

- Herwijnen zal zich in lengte van jaren zich blijven verzetten en de Overheid of de politiek attenderen op de gevolgen van gemaakte keuzes.
- Indien apparatuur in de (wijde) omgeving gaat storen, is dat het eerste signaal dat de woonomgeving wordt aangetast en zullen mensen onrustig worden.

- De maatschappelijke onrust zal nog groter worden indien er nieuwe gevallen van ALS of andere neurodegeneratieve ziekten, hartziekten of kanker ontstaan na plaatsing van de Smart L radar.
- Er zullen jongeren zijn die wegtrekken uit Herwijnen vanwege deze risico's. Hiervoor is de Overheid aansprakelijk.
- Om gezondheidsschade te beperken zal Defensie alle huizen die in een straal van 1.500 meter staan de mogelijkheid moeten bieden om hun huizen te beschermen tegen de elektromagnetische velden van de Smart L radar.
- De kosten hiervoor zijn volledig voor rekening van Defensie.
- Defensie is verantwoordelijk voor alle planschade die ontstaat zoals waardevermindering van woningen, gebouwen of bedrijven doordat Herwijnen een minder aantrekkelijk dorp is geworden om te wonen en zal hier een pro-actieve rol moeten nemen in de informatie voorziening.

17. **Het ministerie van Defensie heeft vanwege het altijd willen doorzetten op de locatie Herwijnen vele miljoenen extra uitgegeven met geld van de burger aan onderzoeken, adviezen van TNO, RIVM, Landsadvocaat. Er zal hier verantwoording voor moeten worden afgelegd via de Algemene Rekenkamer.**
    - De Algemene Rekenkamer onderzoekt of de rijksoverheid publiek geld zinnig, zuinig en zorgvuldig uitgeeft. Haar wettelijke taak is het controleren van de inkomsten en uitgaven van het Rijk en hierover te rapporteren aan het parlement (op Verantwoordingsdag | derde woensdag in mei).
    - Wij eisen dat Defensie alle extra kosten m.b.t. het plaatsen van de SMART L radar in Herwijnen inzichtelijk maakt en verantwoording aflegt via de Algemene Rekenkamer
    - Defensie besteedt 1,4 miljoen extra aan mankracht om de MPR radar nog 2 jaar aan de praat te houden. Als Defensie de SMART L op NM gewoon had neergezet dan waren deze kosten, en de volledige kosten voor de LA allemaal niet nodig zijn
    - Op basis van deze financiële verantwoording eisen wij stopzetting van het project SMART L in Herwijnen, aangezien de kosten hiervan alleen nog maar zullen oplopen in vervolgprocedures. Ook de kosten van aansprakelijkheid. Om nog maar te zwijgen over meer tijdverlies.

18. **Het radarterrein in Herwijnen is met slechts 7.000 m2 veel te klein en te makkelijk toegankelijk om voldoende bescherming te kunnen bieden aan deze radar. Defensie heeft dit in haar alternatieve locatie onderzoek niet meegenomen.**
    - Zoals eerder is gecommuniceerd na onderzoek door de Rekenkamer is de beveiliging van militaire objecten ondermaats.
    - De Rekenkamer heeft onder andere acht beveiligingstests gedaan op de **categorie zwaarst beveiligde objecten**. Hieronder vallen vliegtuigen, schepen en voertuigen maar ook datacentra, **radarinstallaties** en wapensystemen. Bij vier van de acht tests bleek de beveiliging niet op orde en kon het team toegang krijgen. **Als het testteam had gewild hadden zij deze objecten kunnen beschadigen of ontvreemden.** We zagen organisatorische, bouwkundige en elektronische tekortkomingen.

- https://www.rekenkamer.nl/actueel/nieuws/2023/05/17/verbetering-in-bedrijfsvoering-defensie-beveiliging-militaire-objecten-ondermaats
- De toegankelijkheid tot aan het hek van het terrein, op 35 meter afstand van de SMART L radar is onveilig. Dat is ook aangegeven door de radar experts op de informatieavond van 15 januari jongstleden. “het is niet verstandig langer dan 6 minuten in de buurt van de SMART L radar te verblijven”. Dat is toch absurd! Er wandelen daar mensen met de hond, er werken boeren op het land en er fietsen kinderen naar school!

19. **De Landsadvocaat is te pas en onpas ingehuurd in dit proces. Vanaf het moment dat gemeente Lingewaal tegen het bestemmingsplan stemde op 11 oktober 2018 is de Landsadvocaat al ruim 5 jaar intensief betrokken. Gezien de twijfel te lezen in diverse WOB documenten bij RVB en Defensie om door te gaan met de locatie Herwijnen omdat daar moeilijk geappelleerd kan worden aan het nationaal belang, lijkt “De radarlocatie (mede) bepaald te zijn door de Landsadvocaat”.**
    - Er zijn heel veel momenten te lezen in de WOO en WOB documenten waarin de LA wordt genoemd om betrokken te worden.
    - Je ziet een opbouw waarin de LA steeds belangrijker wordt.
    - De LA adviseert namelijk een RCR door continu “landsbelang” te roepen en andere ministeries te betrekken en als de stas voortdurend roept dat het landsbelang is, dan wordt het vanzelf landsbelang volgens advies LA.
    - **Dit onderstreept heel helder een gecreëerd en gesuggereerd landsbelang dat zich achter de schermen heeft plaatsgevonden.**
    - Er was in oktober 2018 nog een plan B en back-up voor Herwijnen namelijk Nieuw Milligen in de periode voor de RCR.
    - Vanaf het moment dat de RCR is aangekondigd, bestaat er ineens geen plan B meer. Dat dit wordt gezegd, is logisch want anders is het niet aannemelijk om een RCR te starten. Maar dit geeft eigenlijk ook aan dat de RCR op onjuiste gronden is gestart.
    - Het landsbelang van de windmolens op Flevoland blijkt een ongeldig argument te zijn voor een beroep op landsbelang. Ook een radar in Herwijnen is geen landsbelang. Wel een zuidelijke Smart L radar.
    - Een opmerkelijk moment is ook dat de LA **in maart 2021** officieel “toegevoegd” wordt aan het project SMART L Herwijnen net na de aangenomen moties om de RCR te stoppen voor Herwijnen. **Defensie spreekt naar de Kamer uit intentie te hebben om deze motie uit te voeren maar achter de schermen wordt een eigen agenda en doel bepaald om alsnog door te gaan met Herwijnen** (WOB document beschikbaar).
    - Er waren toen al 2 moties ingediend dit project te stoppen. Dit versterkt de tunnelvisie en de onwil om de moties uit te voeren: verkwisting van belastinggeld om je zin te krijgen en een enorme vertraging door verkeerde keuzes.
    - Het gaat niet meer om het inhoudelijke proces, het gaat om het willen winnen van een gerechtelijke juridische strijd.
    - Er ontstaat een proces dat Defensie verkrampt raakt en niets meer durft te ondernemen zonder de LA erbij te betrekken. Ieder antwoord op de vragen

vanuit de Tweede Kamer en Eerste Kamer moeten eerst afgestemd worden met de LA.
- LA heeft belang voor complexe procedure waarbij langer moet worden geprocedeerd, i.p.v. in gesprek met de burger te gaan en een oplossing te vinden.
- De belangrijke documenten met adviezen van de LA worden niet vrijgegeven. Hierdoor komt er geen inzage in de afspraken die de tunnelvisie ook zouden bevestigen.

20. De SMART L radar in Herwijnen is GEEN landsbelang. Er zijn meerdere alternatieve BETERE locaties voorhanden. "Roep maar dat het landsbelang is, dan word het dat wel" aldus advocaat.

- De Landsadvocaat is betrokken maar heeft eigenbelang.
- LA adviseert RCR op te starten tegen de wens van de stas in.
- RCR had nooit gestart mogen worden. Wie bepaalt dit soort procedures in NL? De democratie toch?

21. Conform de aanschafnota voor de Smart L in 2014 zou de radar mobiel verplaatsbaar zijn en binnen 1 maand af te breken en elders op te bouwen. Door de grote geluidsproblemen waardoor er een koepel noodzakelijk was, is dit voordeel van flexibiliteit volledig weg.

- Hiermee voldoet de SMART L dus niet (meer) aan een van de belangrijkste eisen die bij aanschaf zijn gesteld.
- Er dient een reactie te komen op de oorspronkelijk aanschafnota uit 2014 waarvoor destijds goedkeuring is verleend.
- En toch gaat het gehele proces door….hoe kan dit?

22. Het Ontwerp Inpassingsplan is gebaseerd op een radar met een randome. Deze heeft een afdichtend effect en blijkbaar noodzakelijk vanwege geluidshinder. Alle rapporten, berekeningen, onderbouwingen én vergelijkingen zijn gebaseerd op een radar zonder randome. In eerdere beantwoording op vragen over het plaatsen van een koepel, heeft Defensie uitgelegd dat het plaatsen van een koepel <u>onmogelijk</u> was vanwege een verstorende werking van deze geavanceerde radar. Geen van de stukken die betrekking hebben op straling, maken duidelijk in hoeverre rekening is gehouden met een hoger zendvermogen of hogere blootstelling aan straling door de latere aanpassing van de randome. Dit dient onvermijdelijk te leiden tot heronderzoek, herbeoordeling en zo nodig aanpassen van de rapporten. De plaatsing van een random heeft niet alleen gevolgen voor het geluid!

- Er is geen verklaring op de tegenstrijdige communicatie door Defensie gegeven waarom een randome plaatsen nu wel kan terwijl dit eerder helder en duidelijk is tegengesproken. De randome zou de radar een extra filter geven die de werking zou verstoren.
- Het is onduidelijk welke maatregelen er zijn genomen die dit nu wel mogelijk zouden maken.

- Het is volstrekt onduidelijk wat de gevolgen zijn door de plaatsing van de randome op de gemiddelde en piek veldblootstellingen.
- Hoe wordt geborgd dat de veldsterkte metingen door Dekra zuiver, objectief, onafhankelijk en volgens worst case scenario worden uitgevoerd.
- Er zijn grote relevante bezwaren hoe dit huidige rapport tot stand is gekomen als bewijslast. In de nieuwe metingen dient er:
    - getoetst te worden als worst case scenario met de maximale antenne gain (56 dipolen) op de verschillende afstanden.
    - getoetst te worden onder vermelding van de elevatiegraad waarbij ook de elevatiegraad van -0,15 graden wordt meegenomen zoals beschreven in de ICNIRP contour stukken om te richten op de horizon.
    - getoetst te worden tegen de juiste piekveldsterkte en gemiddelde veldsterkte rekening houdend met de juiste en werkelijke dutycycle.
    - getoetst te worden op extra afstanden die niet eerder zijn meegenomen tussen de 35 en 150 meter te weten op 50, 100 en 250 meter. Temeer omdat dit ook publiek toegankelijk afstanden zijn voor de situatie in Herwijnen.
    - graag een bevestiging op deze aanbevelingen.
- Door de plaatsing van de randome is er ook geen zicht op de radar of deze zicht in de rotating of staring modus bevindt. Dit is van groot belang door de extra grote stralingsbelasting in staring modus waarvoor inwoners en passanten niet gewaarschuwd worden.
- De randome zou daarvoor in transparant (en gerecycled circulair) kunststof moeten worden uitgevoerd.

23. **De overheid is juridisch niet consequent en in de communicatie over de ICNIRP en stralingsniveaus. Op alle websites van de overheid (Antennebureau en Kennisplatform EMV) worden stralingsniveau's aangegeven die komen uit de ICNIRP. Deze zijn hoog maar worden gezien als veilig. Echter NERGENS wordt door de overheid gezegd dat er ook met "gemiddelde" straling mag worden gerekend, waardoor de pieken vele factoren hoger mogen zijn.**

- Bij de TNO berekeningen met betrekking tot de stralingsniveaus duiken deze tijdgemiddelden opeens op, en worden vervolgens gepresenteerd als zijnde de maximale stralingsniveaus waarbij de pieken tot wel 32 maal hoger mogen zijn.
- Dit is zowel juridisch, wetenschappelijk als communicatief niet houdbaar.
- De burger wordt niet juist voorgelicht op een belangrijk thema als straling.

24. **Defensie heeft een vaststellings-overeenkomst opgesteld met inwoners uit de regio n.a.v. een ingediende zienswijze in februari 2017 op een eerdere bestemmingsplan wijziging voor de Smart L radar in Lingewaal waarbij er <u>mondeling akkoord</u> is bereikt op het blanken, isoleren en afschermen van hoogfrequente stralingsbelasting t.g.v. radar op deze locatie tot max 0,1 V/m (d.w.z. 25 microwatt/m2), zijnde de "voorzorgwaarde Ecologie Instituut Hannover"). Dit is in de concept-vaststellingsovereenkomst opgenomen. Deze overeenkomst is uiteindelijk niet getekend door Defensie vanwege een mogelijk precedent werking**

op advies van Juridische Zaken Defensie. Defensie erkent de elektro magnetische gevoeligheid als gevolg van de plaatsing van de Smart L radar. Bovendien is overduidelijk dat deze maatregel niet in verhouding staat tot de 1.616 V/m die vanuit de ICNIRP contour als stralingsblootstelling gerechtvaardigd zou zijn.

- Deze vaststellings-overeenkomst erkent de elektro magnetische gevoeligheid zelfs **op 5.000 meter afstand** van het radarterrein om de stralingsbelasting max. 0,1 V/m te laten zijn. Defensie is blijkbaar bereid hier tegemoet te komen om haar doelen te realiseren met het plaatsen van de radar in Herwijnen.
- Inwoners van Herwijnen die vanaf 370 meter tot 950 meter afstand wonen in de dorpskom worden afgescheept met een ICNIRP contour met 1.200 meter veilige afstand en 1.616 V/m als stralingsbelasting.
- In de overeenkomst wordt gesproken dat de gemiddelde blootstelling max. 0,1 V/m zal bedragen en dat de piekblootstelling zo dicht mogelijk bij deze 0,1 V/m zal blijven en slechts gering mag overschrijden.
- Dit is zeer opmerkelijk doordat voor Herwijnen de piekveldsterkte 32x zo hoog mag zijn als de gemiddelde veldsterkten.
- Defensie meet hier met 2 maten terwijl de blootstelling op kleinere afstand veel en veel groter is.
- Het is daarom logisch dat Defensie ook voor Herwijnen de gemiddelde blootstellingslimiet van 50,52 V/m hanteert als piekblootstelling en hier haar berekeningen op onderbouwd om aan te tonen of aan ICNIRP wordt voldaan.

25. **<u>Defensie heeft het proces voor het plaatsen van de SMART L radar op een geschikte locatie volledig verprutst.</u>**

Defensie heeft tunnelvisie op Herwijnen en roept vanaf februari 2017 dat ze haast hebben. Tegelijkertijd verzuimt Defensie vanaf dit begin op eigen initiatief grondig naar alternatieven te kijken. Hiermee zijn eigen glazen ingegooid en het doordrukken in Herwijnen moet dit verbloemen.

- Defensie heeft vanaf februari 2017 geroepen dat zij haast heeft met het plaatsen van de SMART L. Terwijl er in Herwijnen veel weerstand is gekomen uit bevolking én politiek.
- Later ook weerstand in 1e en 2e kamer tot aan de aangenomen moties van stopzetten toe.
- In 2018 had Defensie defensieterrein MC Lopik met ruim 100.000 m^2 ook al in bezit, maar verzuimde grondig locatieonderzoek te doen. Uit het alternatieve locatieonderzoek van januari 2022 blijkt zelfs dat de SMART L daar op korte termijn gerealiseerd kan worden. Defensie heeft haast (blijkt uit alle media uitingen en kamer debatten) en TOCH houdt defensie vast aan Herwijnen. Hoe is dit te verklaren? Tunnelvisie en machtspolitiek. Als Defensie in 2018 verder was gaan zoeken had de radar in 2019 in Lopik kunnen staan.

- Alle onderzoeken en bijbehorende uitkomsten, alle communicatie en alle processen zijn gericht op het vasthouden aan locatie Herwijnen. Terwijl NM als plan B gewoon wordt genoemd, als ook 3 alternatieve radarverstoringsgebieden worden aangehouden.
- Echter, om een RCR te mogen starten is het niet geoorloofd dat er nog alternatieve locaties voorhanden zijn. Dus wordt door Defensie altijd gezegd dat er geen plan B is. Terwijl uit WOB documenten blijkt dat NM wel degelijk plan B is.
- Defensie geeft al sinds 2017 aan dat ze haast hebben. Echter, bij elke stap die wordt gezet neemt Defensie ruimschoots de tijd om te beslissen. Er worden onderzoeken gedaan die altijd last minute worden gedeeld met de TK of EK leden.
- Defensie benoemt nu dat plaatsing radar moeilijk mogelijk is door negatieve media aandacht en zet daarom door op Herwijnen als kansrijk. Dit hebben zij zelf veroorzaakt. Bovendien zou je de term kansrijk verwachten op basis van inhoudelijke argumenten zoals dekking/ terreingrootte/ veilige afstand tot bewoning en niet omdat daar een onwettelijke RCR op rust.

26. De website van Defensie over het radarstation(s) geeft een eenzijdige, onvolledige maar ook volstrekt onjuiste informatievoorziening. Dit is essentieel om de juiste besluitvorming te kunnen verantwoorden.

- Eenzijdig omdat niet alle documenten zijn meegenomen waaronder bijv. de aangenomen moties.
- Zelfs tijdens de aangenomen moties begin 2021 stond nog steeds vermeld waarom Herwijnen de beste locatie was. Pas na aandringen van de Tweede Kamer zijn er aanpassingen gekomen dat de locatie van de tweede zuidelijke Smart L radar nog niet bekend was
- De vragen of antwoorden geven een onvolledige, eenzijdige of onjuiste reactie. Neem bijvoorbeeld de stelligheid van het antwoord op de vraag:
    - Is de (radar)straling op lange of korte termijn schadelijk?
    - *Nee, de radarstraling van de SMART-L radar is niet schadelijk, zolang de ICNIRP-richtlijnen worden gehanteerd. Nederland houdt zich hier aan. De onderzoeken van TNO tonen aan dat de radar voldoet aan deze richtlijnen. Er is dan ook geen aanleiding om aan te nemen dat de radarstraling van de SMART-L radar op korte of lange termijn schadelijk is. Ook de nieuwste ICNIRP- richtlijnen uit 2020 bevestigen dit.*
    - Neem alleen het kritiekpunt van Fraunhofer over dat ICNIRP geen bescherming biedt tegen stroringen van medische devices zoals pacemakers. Dan kun je toch niet zo glashaard beweren dat de radarstraling op lange of korte termijn onschadelijk is.
    - Indien het een eerlijk antwoord was, had hier op zijn minst op ingegaan moeten worden inclusief de maatregelen die hiertegen genomen zou worden zoals je van een overheid zou mogen en moeten verwachten.

- Zo kunnen we tientallen overige vragen van een juist antwoord voorzien dat een breder perspectief biedt dan alleen de doelredeneringen van Defensie.
- Het is zeer teleurstellend en beklagenswaardig dat een Overheid zich totaal niet objectief, oneerlijk en niet empathisch gedraagt.
  https://www.defensie.nl/onderwerpen/radarstations

27. Er is grote kritiek op de ICNIRP als richtlijn voor gezondheid en de belangen verstrengeling van de organisatie die in een uitgebreid onderzoek door Euro-parlementariërs aan het licht is gekomen in juni 2020.

- Ook binnen de ICNIRP organisatie is sprake van tunnelvisie en doet geen recht aan een objectieve evenwichtige discussie over gezondheidseffecten.
- https://www.michele-rivasi.eu/wp-content/uploads/2020/06/ICNIRP-report-FINAL-JUNE-2020_EN.pdf

BIJLAGE 3

Zienswijze mbt De Politiek en de SMART L radar

De voorgenomen plaatsing van de SMART L radar te Herwijnen is in principe een planologisch of ruimtelijke ordening project en proces. Maar wanneer Defensie besluit om de Rijkscoördinatie Regeling in te zetten wordt dit project opeens veel vaker in de (landelijke) politiek, en daarmee aan de oppervlakte zichtbaar voor de Media, gevoerd.
Grondreden: 1. De politiek, eerst lokaal en provinciaal en vervolgens landelijk willen niet dat de SMART L radar in Herwijnen komt. Defensie negeert de lokale democratie en drukt door op basis van oneigenlijke argumenten als landsbelang. Er is niet transparant gewerkt en de politiek is onjuist en niet volledig geïnformeerd door Defensie. De formele communicatie naar buiten laat een geheel ander en soms tegenstrijdig en inconsistent beeld zien dan de interne communicatie via WOB en WOO documenten.

- **Eén Smart L radar is landsbelang zoals eerder beschreven in de vergunningsaanvraag in 2016 voor Herwijnen (Wier was later voorzien) , niet op voorhand een RCR starten voor een tweede Smart L radar <u>in Herwijnen</u> zonder goed onderzoek naar alternatieven.**
- **Een " noodzakelijke" verplaatsing van Nieuw Milligen naar Herwijnen omdat anders windmolens in Flevoland niet gebouwd konden worden blijkt een tweede onterechte reden voor de RCR.**
- **De haast die in 2019 werd gesuggereerd als extra legitimatie voor de RCR met het op ieder moment kunnen uitvallen van de MPR radar bleek loos alarm. Dit in tegenstelling tot de 4 jaar extra tijd die Defensie in dit gehele traject heeft genomen voor onderzoeken en besluiten.**
- **Gemanipuleerde en achteraf toegevoegde beslissingscriteria zoals de regionale verdringingseffecten van woningbouw en nieuwe windmolens waren bij de start van de RCR niet in beeld.**
- **Een zoekgebied dat pas achteraf is vastgesteld toen Defensie door de lokale en landelijke politiek hiertoe werd opgedragen.**
- **En zowel geluid- als stralingsbelasting hoger dan de toegestane normen die de overheid zelf stelt terwijl vanuit de onderzoeken van Defensie alles zou voldoen.**

Dit hele proces had nooit zo mogen starten! Voor de tijdlijn hieronder het proces en de politieke interventies.
In 2016 koopt Defensie een stukje grond in Herwijnen van 7.000 m2, en sluit Defensie een anterieure overeenkomst met B&W van gemeente Lingewaal. Deze is onder valse voorwendselen aangevraagd, onder het mom "er stond ooit een radar, er kan een nieuwe radar".

- Er is nooit aan de gemeente verteld dat de SMART L een veel zwaardere radar is met een nieuwe functie die ballistische raketten moet kunnen detecteren op 2.000 km afstand of spionagesatellieten in de ruimte.
- Er is nooit verteld wat deze radar allemaal kan, meer dan alleen vliegtuigen in de gaten houden.
- Er is nooit verteld dat deze radar gezien alle extra eigenschappen ook een primair doelwit kan zijn in oorlogssituaties.

- Er is nooit verteld dat er risico's voor gezondheidsschade vanwege straling kunnen zijn.
- Er is nooit verteld dat Herwijnen al een radar heeft en dat dit extra risico's kan geven op gezondheidsschade.
- Er is nooit verteld over het stralingsniveau dat zou stijgen.
- Er is nooit aangegeven wat de criteria voor het radarterrein moeten zijn (dan was Herwijnen direct afgevallen).
- Er is nooit verteld wat de gevolgen zijn van het plaatsen van een radar voor de Ruimtelijke Ordening, in verband met het radarverstoringsgebied.
- Er is nooit verteld over de 1.500 meter veilige richtafstand volgens de VNG indeling.
- Deze 1.500 meter veilige richtafstand volgens de VNG indeling is nooit onderdeel geweest bij de opname van het militair radarstation in het rarro in 2016. Dit is planologisch onjuist en fout.
- Er is nooit verteld dat elektronische apparatuur kan gaan storen of medische devices als pacemakers of gehoortoestellen.
- Er is nooit verteld dat dergelijke radars weleens kunnen leiden tot onrust bij de bevolking.
- Lingewaal (B&W) had een anterieure overeenkomst ondertekend zonder kennis van zaken. Dat heeft de (voormalig) lokale wethouder ook toegegeven. (Dhr. Sambeek). Maar de gemeenteRAAD gaat erover, niet B&W.
- Defensie heeft duidelijk geprobeerd de hele plaatsing van de radar "onder de radar" te laten plaatsvinden en had de lokale procedure als een "appeltje-eitje" formaliteit gezien.

In 2017 wordt er een bestemmingsplan wijziging gepubliceerd waarop 2 inspraakreacties binnenkomen vanuit bewoners. De 2 partijen die bezwaar maken worden persoonlijk door Defensie bezocht in uniform. En aan het einde van het gesprek wordt verzocht het bezwaar in te trekken. Partijen voelen intimidatie.
Met een van de twee wordt zelfs een persoonlijke overeenkomst gemaakt om de radar "te blanken" als hij in de richting van deze woning draait om de straling te reduceren. Gevraagde tegenprestatie is om het bezwaar in te trekken met geheimhouding. Impliciet geeft Defensie hier al toe dat de radar te VEEL straling geeft en dus zorgt voor gezondheidseffecten (overeenkomst met fam. Vroegop beschikbaar). En er ontstaat onrust bij de bevolking.
In de periode maart 2018 tot september 2018 zijn er 3 voorlichtingsbijeenkomsten, georganiseerd door Gemeente Lingewaal die geen onrust wil maar duidelijkheid voor haar inwoners. Defensie, TNO GGD en RIVM nemen deel aan de bijeenkomsten. TNO komt 3 keer met complexe ondoorzichtige presentaties of toelichtingen. Inwoners mogen geen foto's maken van rapporten die niet gerubriceerd zijn, iedereen moet zijn telefoon inleveren. Inwoners stellen vragen, bijvoorbeeld over het cumulatief stralingseffect maar deze worden niet beantwoord. Aanwezigen worden tijdens de eerste bijeenkomst in 4 groepen verdeeld waarbij slechts 1 groep in petit comité vragen mag stellen over straling. Verdeel en heers. Burgers komen sinds maart 2018 op voor de belangen van het dorp. Maar Defensie streeft geen burgerparticipatie na en probeert alleen in diverse pogingen met minimale informatie en veel geheimzinnigheid de burgers te overtuigen dat er niks aan de hand is. Zonder echt oprecht te luisteren naar de zorgen want het doel is blijkbaar belangrijker. En bij elke informatiebijeenkomst heeft de gemeente en haar inwoners meer vragen dan antwoorden en gaan burgers bezorgder weg dan dat ze gekomen zijn.

Defensie huurt het RIVM in om bewoners die dichtbij de radar wonen, te overtuigen van de veiligheid van de radar. In 2019 moest het RIVM in opdracht van Defensie en TNO wel even een rapport uit 2004 over te hoge straling van de KNMI radar in de Bilt, aanpassen 15 jaar na dato! De tweede Kamer werd op dit rapport geattendeerd door bezorgde inwoners. Het lijkt op een paniekreactie en pleisters plakken omdat er meer bezorgde informatie in staat. In dit zelfde rapport staat bijv. op pagina 36 ook vermeld dat door hoog frequente puls straling van een radar ook andere mechanismes mogelijk zijn: naast opwarming zijn ook nog andere mogelijke ketens van lichaamsprocessen voorgesteld die bij gepulste velden een rol zouden kunnen spelen. De onderzoeksresultaten zijn niet eenduidig, laat staan dat er voldoende kennis is over de drempelwaarden. Zo zijn er aanwijzingen dat op celniveau ionen door de membranen gaan stromen. Zij beïnvloeden dan de neuronen, zenuwcellen, door op de membranen te accumuleren en het contact tussen de cellen te bemoeilijken zodat die zenuwsignalen slechter door kunnen geven. En dan geen ALARA of voorzorg toepassen?
https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/861020007.pdf

De maatschappelijke onrust die er heerst, gaat echter verder dan het niet hebben van draagvlak. Het gaat in Herwijnen ook niet om een bestaande situatie die om een oplossing vraagt, nee het gaat om een nieuwvestiging. Het huidige bestemmingsplan laat een radarinstallatie als deze niet toe. En de overheid kan NIET uitsluiten of garanderen dat er geen negatieve effecten zijn voor de gezondheid. Dat is ook te zien in alle disclaimers in de rapporten van TNO, DEKRA en Fraunhofer.
Herwijnen is ongerust door haar stralingsverleden en o.a. de 400% hogere ALS ziektegevallen dan het landelijk gemiddelde.
Defensie en TNO kan deze ongerustheid niet wegnemen. Sterker nog, met het verdiepen in de materie wordt de ongerustheid steeds groter. De Smart L radar was eigenlijk ontwikkeld voor plaatsing op marineschepen. De SMART L is de meest krachtige en geavanceerde radar ter wereld. In meerdere landen in Europa is deze niet eens toegestaan, omdat deze landen voorzorgsprincipes hanteren strenger dan de ICNIRP limieten. Maar Defensie dendert gewoon door.
11 oktober 2018 is de raadsvergadering met stemming over het wijzigen van het bestemmingsplan. De gemeenteraad stemt UNANIEM tegen de komst van de radar.
Gemeente Lingewaal heeft tegengestemd op 11 oktober 2018 en dit onderbouwde raadsbesluit (in bijlage) is door Defensie genegeerd. West Betuwe heeft na de fusie het standpunt Lingewaal overgenomen. Bevestiging op 13 juni 2019 aan Defensie. Ook dit is genegeerd. De lokale democratie wordt ondermijnd.
Defensie heeft aangegeven in de krant (AD augustus 2018) de radar niet "door te drukken".

Ook vanuit diverse WOB documenten blijkt twijfel om door te zetten:

- WOB document 89: Een omgevingsmanager van het RVB ziet niet veel kans om te appelleren aan het nationale veiligheidsbelang. Hier moest dus nog over worden nagedacht.

Op 25 sep. 2018 om 17:35 [redacted] C-LSK/DO/C4ISR [redacted]@mindef.nl> het volgende geschreven:

Commodore,

Om antwoord te geven op de vraag: ik denk niet dat er op dit moment iets vanuit CLSK een bijdrage kan leveren om dit proces te versnellen.
Ik deel volledig het inzicht dat ten de Defensieprojecten vastlopen in procedures vwb de ruimtelijke omgeving. Derhalve heb ik tijdens de vergadering ook opgebracht of het niet mogelijk was om te appelleren aan het (nationale) veiligheidsbelang om zo procedures te versnellen. De mensen van het RVB gaven aan dat dit geen haalbare kaart lijkt. Wel zijn er juridische procedures mogelijk bv een aanwijzing of het reeds door mij beschreven Rijksinpassingsplan om een af te dwingen. Aandachtspunt hierbij is de benodigde "harde" en gedetailleerde argumentatie maar zeer zeker ook de benodigde tijd (schatting 2 tot 3 jaar) waardoor voor dit project dit geen snelle oplossing is.
Persoonlijk denk ik dat het voor Defensie steeds belangrijker wordt om capaciteit in te richten om aan de voorkant het RVB te ondersteunen bij dergelijke ruimtelijke inpassingsprojecten. Daarnaast kunnen we nadenken over het aan de voorkant opbouwen van een argumentatie die het nationaal (veiligheids) belang adresseert.

Groet
[redacted]

- Wob document 89: De CLSK commandant der Luchtstrijdkrachten schrijft op 24-9-2018 dat eventuele plaatsing op Nieuw Milligen een reële optie is en dat een inpassingsplan voor Herwijnen een uiterst onzeker traject is. Dat kan ruim 5 jaar later een vooruitziende blik genoemd worden.

Er zijn een aantal opties in geval van een negatief besluit op 11 oktober te weten:
- In beroep gaan tegen het niet vaststellen bestemmingsplan
- Inpassingsplan (provinciaal- en rijksinpassingsplan), zorgt voor min 2 jaar vertraging, zorgt voor meer zienswijzen en vormt een uiterst onzeker traject
- Reactieve aanwijzing (kan dit wel?) wat in ieder geval voor 3 jaar vertraging (onderbouwing) zorgt
- Uiteindelijk plaatsing 2e radar op Nieuw Milligen.

Besloten is om alles uit de kast te trekken om alsnog B&W en gemeenteraad Lingewaal te overtuigen van noodzaak om akkoord te gaan met het te wijzigen bestemmingsplan. Hiervoor zal men o.a. inspreken op de raadsvergadering.

Omdat toch rekening moet worden gehouden met plaatsing op Nieuw Milligen worden de voorbereidingen getroffen om zo snel als mogelijk, maar na 11 oktober (vanwege het signaal), over te gaan tot indienen van de aanvraag van vergunning (bouw- en omgevingsvergunning) op Nieuw Milligen. Het moge duidelijk zijn dat een eventuele plaatsing van de radar op Nieuw Milligen vanuit operationeel perspectief niet de voorkeur verdient (mindere dekking) maar dat dit wel een reële optie is.

- Wob document 92: De plaatsvervangend directeur DMO schrijft op 27-9-2018 dat Nieuw Milligen onze back-up blijft voor Herwijnen.

[redacted] BS/AL/DCO

Van: [redacted] DMO/MATLOG/PROJN/STGP
Verzonden: donderdag 27 september 2018 08:26
Aan: [redacted]
CC:
Onderwerp: RE: Ter info: Verplaatsing radarpost naar Herwijnen

[redacted]

Ik sluit me aan bij het standpunt van [redacted] Mocht de gemeenteraad in oktober negatief besluiten, dan zal Defensie zich beraden. Herwijnen is absoluut onze prioritaire locatie, maar het afdwingen van ruimtelijke inpassing is anno 2021 niet eenvoudig. Daarom blijft Nieuw-Milligen onze back-up.
Wij kunnen de minister van EZK helaas niet het gewenste comfort bieden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Plaatsvervangend directeur Projecten
Defensie Materieel Organisatie

- Wob document 42: Zelfs in december 2014 werd al een eventuele uitwijk naar Nieuw Milligen als alternatief voor Herwijnen genoemd. Maar Defensie was al bezig met de grond in Herwijnen te verwerven, ver voordat de gemeente over deze plannen werd geïnformeerd.

[redacted] BS/AL/DCO

Van: [redacted] EMSD, BS/AL/DS/Dir. Plan./AfdLuOpt
Verzonden: woensdag 3 december 2014 18:10
Aan: [redacted] DCSCO/ST DOSCO/DVIA/NWN; [redacted]
Onderwerp: RE: Herwijnen

[redacted]

Mijn directeur heeft het [redacted] niet opgebracht. Hij wilde hier geen druk op zetten bij een eerste (vriendelijk) bezoek. [redacted]. Als het urgent is / wordt zal hij dat sneller) doen. [redacted]. Een eventuele uitwijk naar Nieuw Milligen, mocht Herwijnen onverhoopt niet lukken, is dan een alternatief, met daaraan wellicht een financieel risico gekoppeld wat we dan maar moeten dragen.

Is er enige urgentie? Zo niet, wat is dan een redelijke tijdsplanning voor de aankoop?

Groet,

[redacted]

- https://open.overheid.nl/documenten/ronl-e1d445ad4b07ec903b5c026686bd3e0fe091fa9f/pdf

Defensie heeft haast, maar laat na oktober 2018 pas in juni 2019 weer van zich horen zonder bezwaar te maken. Defensie had in beroep kunnen gaan tegen dit besluit maar heeft dat niet gedaan. Er is 9 maanden gewacht om de RCR te willen starten.

In plaats van een RCR te starten was oktober 2018 HET MOMENT geweest waarop Defensie kon besluiten om een grondig alternatieve locatie onderzoek te starten.
Het ontbreken van een MER rapportage en het in zicht brengen van alternatieve locaties vormde ook een belangrijk kritiekpunt van gemeente Lingewaal om het nieuwe bestemmingsplan niet vast te stellen. Zie onderstaand deel uit het raadsbesluit van oktober 2018"

> Verder ontbreekt naar de mening van de raad een Milieueffectrapportage. In een dergelijke rapportage zou een overzicht van alternatieven voor een locatiekeuze niet mogen ontbreken. Ook al is het initiatief niet genoemd in de bijlagen C en D van het Besluit MER, dan had zeker een dergelijke rapportage onderdeel moeten uitmaken van het bestemmingsplan. Op zijn minst had een aanmeldnotitie onderdeel moeten zijn van het bestemmingsplan. Nu dit niet heeft plaatsgevonden, acht de raad onvoldoende informatie aanwezig om het bestemmingsplan vast te stellen.

Dan was de juiste volgorde gevoerd. En dan was Herwijnen niet als beste, maar als slechtste locatie uit de selectie gekomen. Dit is o.a. terug te vinden in de zienswijze "alternatieve locaties", zienswijze op locatie Broekgraaf 1 en ICNIRP en zienswijze Gezondheid en Milieu.
In het volgende stuk beschrijven wij hoe de toekomstige plaatsing voor de zuidelijke Smart L radar in een compleet verkeerde volgorde is gelopen door Defensie.

Grondreden met betrekking tot Politiek en proces:

De procedure om te komen tot een goede locatie voor de SMART L radar is exact verkeerd om gevoerd

- Bij een normaal doorlopen proces, waarbij een overheid transparant, voorbeeld-gevend en volgens de regels opereert, zou een organisatie als Defensie eerst een zoekgebied gaan definiëren, een programma van eisen voor de locatie opstellen zoals perceelgrootte, afstand tot bewoning en publieke ruimtes, meerdere locaties gaan onderzoeken op de belangrijkste criteria Operationeel geschikt en Gezondheid & Veiligheid. Vanuit dit proces kan Defensie dan gaan praten met de desbetreffende gemeentes en kijken of er welwillendheid is. Pas dan mogen de overige criteria zoals hieronder toegelicht een rol spelen. Eerst zoek je optimale locaties, dan onderzoek je belemmeringen vanuit de lokale politiek. Mocht er bij alle optimale locaties weerstand optreden, pas dan kan je als overheid desnoods noodgedwongen een RCR toepassen.
- En niet andersom zoals nu gebeurd door stiekem ("onder de radar") een stukje grond te kopen, de gemeente en bevolking te des-informeren over wat voor soort radar met mogelijk negatieve gezondheidseffecten je wil plaatsen in een dorp dat al sinds 1971 wordt bestraald door meerdere radars, met alle aangetoonde gevolgen voor de gezondheid bovendien. Een dorp dat nog steeds een landelijke zware KNMI radar tolereert, een dorp waarbij het radarterrein volgens de eisen van Defensie zelf te klein wordt bevonden en een dorp dat zich nu al ruim 6 jaar terecht én met succes met steun van de lokale, provinciale en de landelijke politieke besluitvorming heeft verzet tegen de komst van een tweede zeer krachtige Smart L radar naast de aanwezige KNMI radar.
- Dan gedraag je je als Overheid niet als transparante organisatie met een voorbeeldfunctie die het vertrouwen in de Overheid wil herstellen met haar burger maar ben je bezig met verdeel en heers-strategieën en neem je zowel de lokale politiek als de burgerbevolking niet serieus. 6 jaar zinloze strijd, 6 jaar verspilling van miljoenen aan adviezen van TNO, RIVM, de Landsadvocaat, van verspilling van kostbare tijd van de ambtelijke molen. Ook kostbare tijd om de radardekking wel op tijd en juist te borgen, terwijl dit tot de hoofdtaken van Defensie behoort.
- Helaas, maar Defensie, wil samen op advies van de landsadvocaat (Zie WOB stuk "Defensie ziet geen heil in RCR maar LA adviseert van wel) in tegenstelling tot eerdere beloftes en gedachten toch doordrukken. De LA geeft advies hoe dit aan te pakken: maak de RCR een breder project met meerdere ministeries zoals EZK (windmolens) dan alleen Defensie én blijf vooral roepen dat het landsbelang is. Defensie twijfelt. De LA zet door... die hebben alleen maar te winnen door een groot project binnen te halen bij account Defensie waarop tonnen tot miljoenen aan uren kunnen worden gedeclareerd.
- Eind mei wordt bekend dat er een RCR procedure wordt ingepland. De lokale politiek wordt buitenspel gezet. Sterker nog, de lokale politiek en de gemeenteraad (nu West Betuwe) wordt door Defensie gebriefd dat ze buiten spel staan en NIETS kunnen doen. Zelfs geen bezwaar en geen beroep. Alleen een zienswijze. Dit is pertinent ONJUIST in de RCR Procedure.
- Hierdoor wordt de lokale politiek onterecht lang buiten spel gehouden. (Betoog [redacted].

Voor het zomerreces van 2019 maakt echter TK en EK op de valreep bekend niet zomaar in te stemmen met de RCR. Daarmee is de RCR niet stiekem net voor het reces er tussendoor gerommeld. Wat overduidelijk wel de bedoeling was.

Politiek Tweede Kamer | de grondredenen:

- **De alternatieve locaties zijn vooraf (voor de start van de RCR) niet (goed) onderzocht**
- **De gezondheidseffecten zijn vooraf (voor de start van de RCR) niet (goed) onderzocht**
- **De Tweede Kamerleden, en in het bijzonder deze van de vaste kamer-commissie Defensie, zijn stelselmatig onvolledig, onjuist of zelfs niet geïnformeerd met betrekking tot de keuze voor het inzetten van de RCR voor Herwijnen.**
- **Daarnaast is de opdracht van de TK aan Defensie middels meerdere moties bewust genegeerd en is de TK geschoffeerd.**
- Er kan zelfs worden gesteld dat de RCR juridisch nooit is goedgekeurd, zie hiervoor de kop Juridisch. Daarmee is het politieke proces onjuist doorlopen en had de RCR nooit mogen starten. **Na de ongegronde start had de RCR moeten worden gestopt op basis van de moties. Bij het zoeken naar alternatieve locaties had Herwijnen niet als optie mogen worden meegenomen.**
    - Stas Visser zegt in een opgevraagd WOB stuk 410 Defensie 26-3-2020: "Het grootste risico dat we lopen is het politiek-bestuurlijk". Dat hebben ze verloren en toch gaan ze door
- De betrokken inwoners in Herwijnen hebben TK en EK leden gebriefd met als gevolg dat er in de periode september 2019 tot februari 2021 meer dan 300 vragen gesteld zijn aan de stas. Deze vragen zijn in te zien op de website Radarstations van Defensie. Bij elke set vragen zijn er meerdere onbeantwoord gebleven. Er wordt verwezen naar eerdere antwoorden en vervolgantwoorden waardoor de lezer de draad kwijtraakt. Het geheel is schimmig, verwarrend en de antwoorden zijn vaag en misleidend. Dit neemt niet weg dat deze vragen onvoldoende zijn beantwoord.
- Er worden in totaal in een periode van september 2019 tot februari 2021 maar liefst 15 moties opgesteld waarvan er 10 zijn ingediend en aangenomen. Het gaat om de volgende aangenomen moties weergeven op onderstaande pagina's 9-19 . Van de aangenomen moties zijn er maar liefst 4 moties NIET of niet volledig uitgevoerd. Is dat democratie, waarin de staat luistert naar de meerderheid in de politiek?

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

31 936 **Luchtvaartbeleid**

Nr. 654 **MOTIE VAN DE LEDEN KARABULUT EN KERSTENS**
Voorgesteld 11 september 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat indien een radarstation negatieve effecten heeft op de gezondheid van omwonenden, dit waarschijnlijk ook het geval zal zijn voor militairen die dagelijks met de radars werken;

verzoekt de regering, mogelijkheden te onderzoeken om bij het monitoren van de gezondheid van Defensiepersoneel het werken met radars als onderwerp mee te nemen, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Diks
Kerstens

kst-31936-654
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

31 936 Luchtvaartbeleid

Nr. 655

MOTIE VAN HET LID VOORDEWIND C.S.
Voorgesteld 11 september 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering door middel van een grondig onderzoek alternatieve locaties voor het radarstation in kaart te brengen en de Kamer over dit onderzoek te informeren, voordat de eerste schop in de grond gaat,

en gaat over tot de orde van de dag.

Voordewind
Belhaj
Van Helvert
Bosman

kst-31936-655
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

31 936 **Luchtvaartbeleid**

Nr. 656

MOTIE VAN HET LID KERSTENS C.S.
Voorgesteld 11 september 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Defensie heeft erkend dat door haar handelwijze in de aanloop naar het besluit tot plaatsing van een nieuwe radartoren het vertrouwen in Defensie bij de inwoners van Herwijnen ernstig is aangetast;

overwegende dat Defensie heeft aangegeven te hechten aan herstel van dat vertrouwen alsook bereid te zijn zich daarvoor in te spannen;

overwegende dat dat laatste zijn beslag moet krijgen in het vervolg van het proces tot definitieve besluitvorming;

overwegende dat in het kader daarvan onderzoek plaatsvindt naar de mogelijke gevolgen voor de gezondheid van de cumulatieve straling waarvan in Herwijnen na eventuele plaatsing van de radartoren in kwestie sprake is;

verzoekt het kabinet, niet alleen eventuele vragen van de inwoners van Herwijnen (c.q. hun vertegenwoordigers) daarin mee te nemen, maar ook mogelijke voorstellen om andere (op onderhavig vlak gerenommeerde) wetenschappelijke instituten daarbij te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Kerstens
Belhaj
Diks
Karabulut

kst-31936-656
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

34 919 **Defensienota**

Nr. 59

MOTIE VAN HET LID VOORDEWIND C.S.
Voorgesteld tijdens het Notaoverleg van 11 juni 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat een zo spoedig mogelijke plaatsing van de SMART-L-radar in het landsbelang is, omdat de oude radar in Nieuw-Milligen aan vervanging toe is;

constaterende dat er nog verschillende onderzoeken moeten worden uitgevoerd en dat het nog niet zeker is dat de nieuwe radar in Herwijnen komt te staan;

verzoekt de regering, vanwege dit landsbelang door te gaan met het zoeken naar alternatieve locaties, voor het geval Herwijnen toch niet de definitieve locatie van de SMART-L-radar kan worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Voordewind
Van Helvert
Belhaj

kst-34919-59
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

34 919 **Defensienota**

Nr. 60 **MOTIE VAN DE LEDEN VOORDEWIND EN BELHAJ**
Voorgesteld tijdens het Notaoverleg van 11 juni 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de spierziekte ALS in het gebied rond Herwijnen waarschijnlijk 36 keer vaker voorkomt dan gemiddeld in Nederland;

overwegende dat het van het grootste belang is hier duidelijkheid over te hebben voordat er een nieuwe sterke bron van straling in het gebied wordt bijgeplaatst;

verzoekt de regering, te wachten met de bouw van de radar tot het ALS-onderzoek er is,

en gaat over tot de orde van de dag.

Voordewind
Belhaj

kst-34919-60
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

34 919 **Defensienota**

Nr. 61 **MOTIE VAN DE LEDEN VOORDEWIND EN BELHAJ**
Voorgesteld tijdens het Notaoverleg van 11 juni 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de nieuwe SMART-L-radar ook aan de nieuwe ICNIRP-norm zal moeten voldoen als deze de geldende norm wordt;

verzoekt de regering, aan te tonen dat de SMART-L-radar aan zowel de ICNIRP-norm van 1998 als de ICNIRP-norm van 2020 zal voldoen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Voordewind
Belhaj

kst-34919-61
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 570 X **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2021**

Nr. 61 **GEWIJZIGDE MOTIE VAN HET LID BELHAJ TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 29**
Voorgesteld 8 december 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de Raad van de Europese Unie de ICNIRP-richtlijn adviseert als gezondheidswaarborg, maar dat gezondheidsrisico's nooit volledig zijn uit te sluiten;

overwegende dat de zorgen bij de bevolking en de gemeente West-Betuwe over de SMART-L radar in Herwijnen niet weggenomen zijn;

constaterende dat de hoogte van een nieuwe SMART-L radar een aanzienlijk impact kan hebben voor het niveau van straling bij dichtbij liggende woonunits maar ook voor het dorp Herwijnen als geheel;

verzoekt de regering, een simulatie uit te laten voeren waarbij de SMART-L radar hoger wordt geplaatst dan 24 meter om te onderzoeken of de exposure op de grond aanzienlijk vermindert bij grotere hoogtes;

verzoekt vervolgens de uitkomst van deze simulatie evenwichtig en redelijkerwijs te laten meewegen in het uiteindelijke ontwerp van de SMART-L radar in Herwijnen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Belhaj

kst-35570-X-61
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 570 X **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2021**

Nr. 24 **MOTIE VAN HET LID VAN HELVERT C.S.**
Voorgesteld tijdens het Wetgevingsoverleg van 30 november 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:
- de regering voornemens is een SMART-L-radar te plaatsen in Herwijnen, tegen de wil van de gemeente West Betuwe en de lokale bevolking in;
- Herwijnen langdurig blootgesteld is aan samengestelde straling, door twee radars die er sinds de jaren zeventig hebben staan stralen;
- deugdelijke alternatieve locaties zijn aangedragen, maar het ministerie deze niet zal oppakken wegens tijdgebrek;
- de Gezondheidsraad stelt dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling aan straling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden en daarom adviseert om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden;

overwegende dat:
- plaatsing van de SMART-L-radar in Herwijnen de bevolking in Herwijnen opnieuw langdurig bloot zou stellen aan cumulatieve straling, naast de al aanwezige KNMI-radar en scheepvaartradars;
- de ICNIRP-limieten mogelijk op afstanden van minder dan 300 meter vanaf de radar overschreden gaan worden, met als gevolg dat de toegang tot de openbare ruimte beperkt moet worden;
- het onwenselijk is dat aangedragen deugdelijke alternatieven niet worden uitgewerkt wegens tijdgebrek;
- de gezondheid van omwonenden van groot belang is;
- de radar noodzakelijk is voor de veiligheid van Nederland;

verzoekt de regering:
- een andere locatie te zoeken voor de radar in plaats van Herwijnen;

kst-35570-X-24
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

- daartoe een vergelijkend onderzoek te doen met alternatieve locaties, onder welke de door Defensie zelf benoemde locaties, maar ook overige plaatsen, zoals Gilze-Rijen en Vrachelse Heide;
- in het onderzoek de cumulatieve straling, alsmede de afstand tot bewoning en toegankelijkheid van de directe omgeving, alsmede de verschillende hoogten van de plaatsing van de radar mee te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Helvert
Voordewind
Van den Nieuwenhuijzen
Kerstens

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

27 830 Materieelprojecten

Nr. 332

MOTIE VAN HET LID VAN HELVERT C.S.
Voorgesteld tijdens het Notaoverleg van 3 februari 2021

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Kamer de motie-Van Helvert c.s. (Kamerstuk 35 570-X-24) op 30 november 2020 heeft aangenomen waarin zij de Staatssecretaris opdraagt om een andere locatie te zoeken voor de SMART-L-radar;

constaterende dat de staatsecretaris in haar brief over de radar in Herwijnen van 2 februari 2021 aangeeft dat zij met het proces doorgaat;

overwegende dat, gezien de hele voorgeschiedenis rondom de procedure en de onduidelijkheid over de gevolgen van het plaatsen van de radar, het niet wenselijk is dat de radar nog geplaatst gaat worden in Herwijnen;

roept het kabinet, op om de rijkscoördinatieregeling te stoppen en een alternatieve locatie te zoeken voor de SMART-L-radar,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Helvert
Voordewind
Karabulut
Fritsma
Kerstens

kst-27830-332
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2021

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

27 830 Materieelprojecten

Nr. 369

MOTIE VAN DE LEDEN VALSTAR EN STOFFER
Voorgesteld 7 juli 2022

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat adequate radardekking boven het Nederlandse luchtruim essentieel is voor uitvoeren van de uit de Grondwet afgeleide eerste hoofdtaak, te weten bescherming van het eigen en het bondgenootschappelijk grondgebied;

constaterende dat de plaatsing van de radar tot zorgen leidt bij omwonenden in Herwijnen;

verzoekt het kabinet na plaatsing van de radar in Herwijnen metingen uit te voeren en te toetsen aan de hand van geldende gezondheidsnormen, en omwonenden, de gemeente en de Tweede Kamer hier jaarlijks over te informeren;

verzoekt het kabinet vijf jaar na realisatie van de radar te evalueren en te bezien of er gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

Valstar
Stoffer

kst-27830-369
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

Niet uitgevoerde moties:

- De Motie 59 Voordewind van 11 juni 2020 over het doorzoeken naar alternatieve locaties is NIET uitgevoerd na het eerste locatie onderzoek van februari 2020. Er moest in december 2020 een nieuwe motie aan de pas komen van Van Helvert voordat het tweede alternatieve locatie onderzoek werd opgestart.
- De Motie 61 Voordewind en Belhaj van 11 juni 2020 dat de Smart L radar zowel aan de ICNIRP 98 als 2020 moet voldoen, is niet correct uitgevoerd. Zie hiervoor de zienswijzen op ICNIRP en de onvolledige en onjuiste onderbouwing door Defensie.
- De Motie 24 van Van Helvert Cs van 30 november 2020 is NIET uitgevoerd. In de integrale beoordeling zijn de afstand tot bewoning en openbaar toegankelijke terreinen gebagatelliseerd en niet meegenomen.
- De Motie 332 van Van Helvert Cs van 3 februari 2021 is NIET uitgevoerd. De RCR is niet gestopt door Defensie.

De belangrijkste moties zijn:

- Motie 24 november 2020: Van Helvert: Vind een andere locatie voor de radar. Er is gezocht en gevonden maar Defensie zet hem daar niet neer. Zie alternatieve locatie hoofdstuk. 3 alternatieve locaties zijn geschikt bevonden in 2020 door Defensie.
- Motie 332 februari 2021: Van Helvert: Stop de RCR: in de communicatie over deze motie wordt aangegeven dat de juridische impact van het stoppen van de RCR moet worden onderzocht in de kamerbrief van maart 2021 van de stas. Dit is gewoonweg een leugen om te vertragen. Uit WOO verzoeken blijkt dat gewoon stoppen kan, maar dat overheid bang is voor precedentwerking (Landsadvocaat is weer betrokken). Dat is toch absurd? Een overheid moet toch te allen tijde door de politiek (meerderheid) kunnen worden teruggefloten? We leven toch niet in een dictatuur?

Na de motie "stop de RCR" is Defensie eindelijk alternatieve locaties gaan zoeken. Dit is een ellenlang proces geworden waarbij Herwijnen onzeker afwacht of Defensie weer met een nieuwe truc uit de hoge hoed komt. Totdat er een brief komt van (interim) minister Henk Kamp, met geruststellende informatie. (voeg brief toe als bijlage stuk). Strekking van deze brief is "er zijn alternatieven en het komt goed". Uit WOO onderzoek blijkt dat wordt bedoeld dat meerdere gemeenten waaronder Montfoort in de provincie Utrecht er voor open staan om een plek voor de radar te vinden, mede omdat zij dan door het radarverstoringsgebied geen windmolens hoeven te plaatsen. Maar dat staat niet in de brief. Ook niet om welke gemeentes het gaat. (dit is i.i.g. Montfoort). Deze brief heeft als gevolg dat zowel Herwijnen als lokale en landelijke politiek verslapt.
Frappant in dit deel van de procedure is dat het vinden van deze alternatieven afhangt van de inhoudelijke gesprekken met de gemeenten, maar juist deze gespreksverslagen zijn niet openbaar en zelfs geheim. De stas geeft nooit aan WAAROM deze gesprekken geheim zijn. De EK vraagt hiernaar en krijgt geen antwoord.
Dit terwijl Defensie in een eerdere aangenomen motie is bevolen dat zij beter moet communiceren met de burgers en de politiek. Als deze essentiële gesprekken geheim zijn, hoe kan de politiek dit dan controleren? Zijn deze gespreksverslagen wel in te zien door Kamerleden?

- Via een WOB verzoek komt een gespreksverslag met gemeente Molenlanden in openbaarheid. (Bijlage toevoegen). Daaruit blijkt letterlijk dat Defensie deze gesprekken "voor de bühne" voert, en geenszins van plan is om de radar ergens anders te plaatsen dan in Herwijnen.
- Als dit de situatie was in het eerste locatie onderzoek van februari 2020 en Defensie de motie 59 van Voordewind van 11 juni 2020 NIET uitvoert over het doorgaan met zoeken van alternatieve locaties, wat zegt dit dan over de intenties van Defensie m.b.t. het 2e alternatieve locatie onderzoek. Ook de aangenomen motie van Van Helvert van november 2020 is niet zorgvuldig uitgevoerd getuige de integrale beoordeling van mei 2022.
- Tevens werden de onderzoeken die vanaf september 2021 gereed waren niet gedeeld met de Tweede en Eerste Kamer!

Besluit in Ministerraad

- En dan komt, totaal onverwacht, na de geruststellende brief van (interim) minister Kamp in oktober 2021, op 3 juni 2022 een brief van de nieuwe stas Van der Maat. In de ministerraad is besloten, zonder overleg met de Vaste kamer-commissies DEFCOM in EK en TK, dat de radar toch in Herwijnen komt op 24 meter hoogte.
- Daarmee worden de in totaal bovenstaande 4 moties NIET uitgevoerd. Uit WOO verzoeken blijkt dat dit besluit maandenlang is voorbereid, en dat Defensie haar kans schoon zag toen de TK opriep tot vereenvoudigde en snellere procedures om de gevolgen van de Oorlog in Oekraïne te kunnen aanpakken.
- Echter, dit radarproces liep al sinds 2017, en heeft GEEN relatie met de oorlog. Sterker nog, als de radar in 2018 gewoon op toenmalig plan B was neergezet (Nieuw Milligen, de huidige locatie) dan was deze al lang in bedrijf geweest.

Defensie speelt met de veiligheid van geheel Nederland door vast te houden aan Herwijnen!

- Om het besluit kracht bij te zetten komt er een motie van de VVD en SGP. Een van de meest schandalige en nietszeggende moties ooit in de politiek. De motie Valstar/Stoffer. Zodra de radar er staat, gaan we na 5 jaar kijken naar gezondheidseffecten en alternatieve locaties. (die er dan niet meer zijn). Bijlage motie. En "als u instemt met deze motie, stemt u in met de plaatsing radar Herwijnen". Wat is dit voor motie? Is het juridisch en politiek correct dat een motie schriftelijk wordt ingediend maar in mondelinge toelichting een heel andere motie en goedkeuring wordt omschreven? Dat moet toch niet mogen? Is dit wel rechtsgeldig? Dit is toch misleiding? Waarom is deze motie niet gewoon op papier gezet? Is dit een truc van de Landsadvocaat? Bovendien zijn de eerdere moties met deze motie niet ongeldig verklaard.
- De politiek wordt op een onjuiste en verkeerde manier geïnformeerd en voor het blok gezet. Uit de WOO verzoeken blijkt ook het volgende met betrekking tot de Moties van Helvert: Defensie weigert deze moties uit te voeren maar laat wel zien dat Defensie vol op Herwijnen wil inzetten.

- Net na indienen van de moties wordt in WOO verzoek van 19 02 2021 al gesproken over het inschakelen van de LA voor de ruimtelijke vervolgprocedure. “kosten zijn aanzienlijk maar kans op succes zeer groot”. Wie regeert hier het land? Defensie samen met de LA? Of zijn het door ons democratisch gekozen volksvertegenwoordigers? Stas Van der Maat is de loopjongen van Defensie. In meerdere emails van zijn hand (bekend uit WOO stukken) eist hij feiten en garanties die hij niet gekregen heeft. Maar toch is deze politicus tot het besluit gekomen. Wat speelt hier?
- In onderstaand WOO document lees je de inzet van de Landsadvocaat die heeft geadviseerd om RCR te starten maar ook betrokkenheid direct (maart 2021) na de 2 moties Van Helvert van december 2020 en februari 2021
    - Verslag stuurgroep 19 februari 2021: net na aangenomen moties om RCR te stoppen: dit geeft aan dat ze zich niet willen gaan houden aan de moties
    - https://www.rijksoverheid.nl/documenten/woo-besluiten/2023/09/04/woo-besluit-over-plaatsing-van-het-militaire-radarstation-in-herwijnen

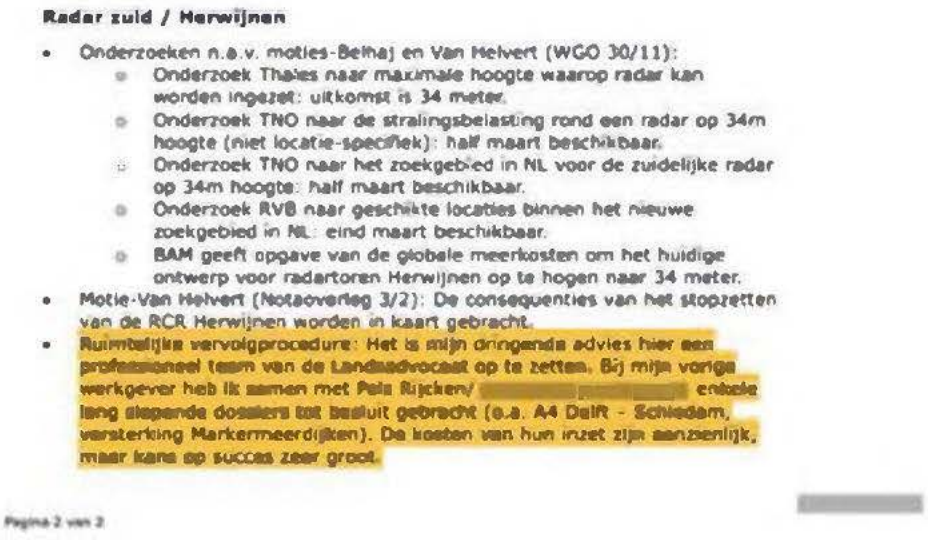

Radar zuid / Herwijnen

- Onderzoeken n.a.v. moties-Belhaj en Van Helvert (WGO 30/11):
    - Onderzoek Thales naar maximale hoogte waarop radar kan worden ingezet: uitkomst is 34 meter.
    - Onderzoek TNO naar de stralingsbelasting rond een radar op 34m hoogte (niet locatie-specifiek): half maart beschikbaar.
    - Onderzoek TNO naar het zoekgebied in NL voor de zuidelijke radar op 34m hoogte: half maart beschikbaar.
    - Onderzoek RVB naar geschikte locaties binnen het nieuwe zoekgebied in NL: eind maart beschikbaar.
    - BAM geeft opgave van de globale meerkosten om het huidige ontwerp voor radartoren Herwijnen op te hogen naar 34 meter.
- Motie-Van Helvert (Notaoverleg 3/2): De consequenties van het stopzetten van de RCR Herwijnen worden in kaart gebracht.
- Ruimtelijke vervolgprocedure: Het is mijn dringende advies hier een professioneel team van de Landsadvocaat op te zetten. Bij mijn vorige werkgever heb ik samen met Pels Rijcken/ [redacted] enkele lang slepende dossiers tot besluit gebracht (o.a. A4 Delft - Schiedam, versterking Markermeerdijken). De kosten van hun inzet zijn aanzienlijk, maar kans op succes zeer groot.

Pagina 2 van 2

- In de onderbouwing voor het besluit zit ook een grondig onderzoek naar alternatieve locaties. Honderden pagina’s onderzoek. En een opleggend rapport “integrale beoordeling” waarin de keuze voor Herwijnen wordt gemotiveerd. Allemaal om de politiek te misleiden, want de moties van Van Helvert cs. zijn helder. Vind een andere locatie en stop de RCR.
- Defensie maakt gebruikt van een hele slimme vicieuze cirkelredenering rondom de RCR. Ondanks de “stop de RCR motie, wordt Herwijnen meegenomen in het zoekgebied door Defensie, waarmee Herwijnen altijd de beste locatie is want er zit een RCR op. Herwijnen scoort het hoogst op het tijdspad.
- Dat is onjuist en ontoelaatbaar gebruik maken van niet bestaande regels. A
- Is er geen RCR op Herwijnen zou zitten, zou Herwijnen helemaal niet hoog scoren, want zowel op stralingsbelasting (ICNIRP) als op geluidsbelasting kán Herwijnen niet goed voldoen. Qua stralingsbelasting is het terrein te klein, de radar te dicht te benaderen. Qua geluid voldoen de ontwikkelde randomes niet, niet in WIER, en nog minder in Herwijnen (want huizen staan dichterbij).

- En Defensie weet dit ook blijkt uit WOO stukken stuurgroepverslag MPR radar 21-3-2022. Alles overziend, geeft de oplossing voor WIER niet ene heel solide beeld; het is niet uitlegbaar om een vergunning aan te vragen bij ILenT voor een radar die niet voldoet/ niet zeker is dat die zal voldoen aan de normen.

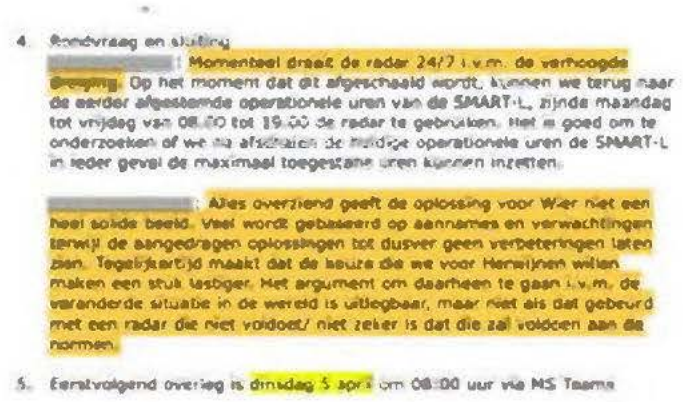

4. Rondvraag en sluiting
[redacted]: Momenteel draait de radar 24/7 i.v.m. de verhoogde dreiging. Op het moment dat dit afgeschaald wordt, kunnen we terug naar de eerder afgestemde operationele uren van de SMART-L, zijnde maandag tot vrijdag van 08.00 tot 19.00 de radar te gebruiken. Het is goed om te onderzoeken of we na afschalen de huidige operationele uren de SMART-L in ieder geval de maximaal toegestane uren kunnen inzetten.

[redacted]: Alles overziend geeft de oplossing voor Wier niet een heel solide beeld. Veel wordt gebaseerd op aannames en verwachtingen terwijl de aangedragen oplossingen tot dusver geen verbeteringen laten zien. Tegelijkertijd maakt dat de keuze die we voor Herwijnen willen maken een stuk lastiger. Het argument om daarheen te gaan i.v.m. de veranderde situatie in de wereld is uitlegbaar, maar niet als dat gebeurd met een radar die niet voldoet/ niet zeker is dat die zal voldoen aan de normen.

5. Eerstvolgend overleg is dinsdag 5 april om 08:00 uur via MS Teams

Politiek Eerste Kamer

De Grondreden: De Eerste Kamerleden, en in het bijzonder deze van de vaste kamercommissie Defensie, zijn stelselmatig onvolledig, onjuist of zelfs niet geïnformeerd met betrekking tot het goedkeuren van het inzetten van de RCR voor Herwijnen. Hiermee is de goedkeuring van de EK bij de stemming voor de RCR op onrechtmatige wijze verkregen.

Ook in de Eerste Kamer wordt door Defensie een politiek spel gespeeld om goedkeuring op de RCR te krijgen. Dit begint ook vanaf september 2019 tot aan het finale debat begin december 2019. De politiek is meermalen onvolledig, verkeerd of zelfs helemaal niet geïnformeerd. Enkele punten:

- De afstanden tot woningen zijn in meerdere voorbereidende stukken verkeerd vermeld. Zo staat te lezen dat de eerste woning op 450 meter is gelegen. Dit moet 370 meter zijn.
- Nergens staat te lezen dat de radar op beoogde locatie op de doorgaande publieke weg kan worden benaderd tot 35 meter, en het terrein NIET voldoet aan de vereiste grootte van 10.000 m^2. (het is 7.000 m^2). Zelfs kinderen fietsen hier op 200 meter afstand van deze krachtige Smart L radar langs naar school. En op 550 meter afstand van de KNMI radar.
- Het werkelijke piekvermogen van de radar is nooit officieel gecommuniceerd. Uit berekeningen blijkt dat dit minimaal 1.500 kW zal zijn. De stas Visser spreekt in het debat over een vermogen van minder dan 100 kW (dat is een factor 15 lager) en spreekt over een civiele zendinstallatie; dat is onjuist informeren, waarop wel een beslissing is genomen.
- Ook informeert zij dat de radar niet valt in milieuklasse 6 (net als kerncentrales) maar in klasse 3.2, een civiele zendinstallatie. Ook dit is pertinent onjuist, zie kamerbrief BS2019015874 van 16 september 2019.
- Daarnaast heeft zij en haar opvolger aantoonbaar meerdere vragen, gesteld door EK leden, niet of niet volledig en onjuist beantwoord. (Voeg lijst vragen met antwoorden toe)
- Essentieel in deze is de vraag "wat zijn de berekende stralingsniveaus tussen 0 – 300 meter. Deze vraag is meermalen gesteld, door TK en EK leden. Het "beste" antwoord dat de stas(sen) hierop hebben gegeven is "de fabrikant heeft deze gegevens". Waarom worden deze dan niet gedeeld? Waarom legt de stas de gezondheid van burgers in de handen van een fabrikant? We zien dit bij TATA steel ook gebeuren. En in Groningen. Is de overheid niet in staat te leren van eerder gemaakte fouten?

Steun Eerste Kamer december 2019 was onder voorwaarden!

De Eerste Kamer is met steun van de VVD, FVD, D66, CU en CDA slechts onder voorwaarden akkoord gegaan met de RCR. De eerste twee gestelde waarborgen door de heer T. Rietkerk van het CDA betekenen dat er geen breed gedragen steun is vanuit de Eerste Kamer.

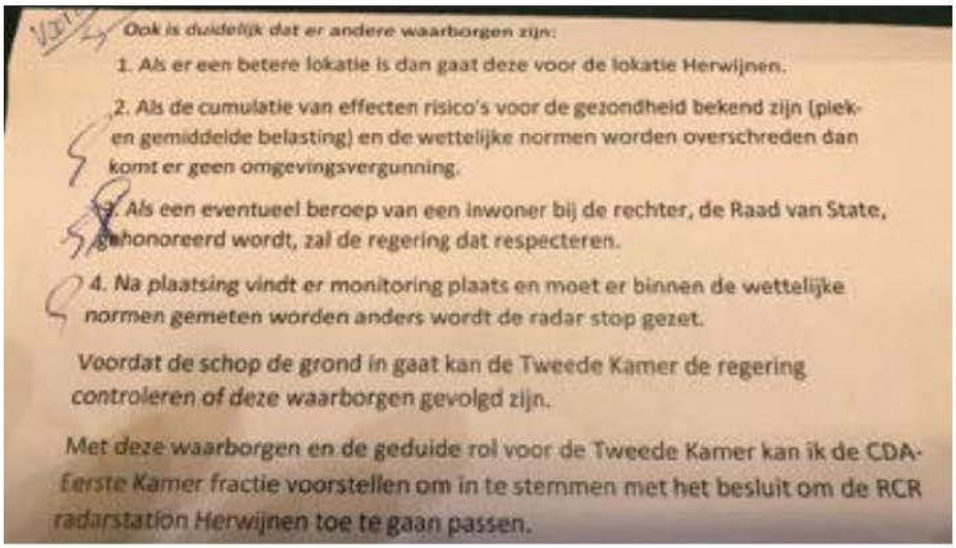

Ook is duidelijk dat er andere waarborgen zijn:

1. Als er een betere lokatie is dan gaat deze voor de lokatie Herwijnen.
2. Als de cumulatie van effecten risico's voor de gezondheid bekend zijn (piek- en gemiddelde belasting) en de wettelijke normen worden overschreden dan komt er geen omgevingsvergunning.
3. Als een eventueel beroep van een inwoner bij de rechter, de Raad van State, gehonoreerd wordt, zal de regering dat respecteren.
4. Na plaatsing vindt er monitoring plaats en moet er binnen de wettelijke normen gemeten worden anders wordt de radar stop gezet.

Voordat de schop de grond in gaat kan de Tweede Kamer de regering controleren of deze waarborgen gevolgd zijn.

Met deze waarborgen en de geduide rol voor de Tweede Kamer kan ik de CDA-Eerste Kamer fractie voorstellen om in te stemmen met het besluit om de RCR radarstation Herwijnen toe te gaan passen.

- Van de ruim 500 schriftelijke vragen uit de EK en TK tezamen zijn er velen onjuist, nog niet of niet volledig beantwoord. Dit is zowel politiek als democratisch een aanfluiting.
- Er zijn voorbeelden van vragen waarin de stas zegt "ik begrijp deze vraag niet, dus ik beantwoord hem niet". Er wordt niet doorgevraagd en dan mag hij / zij daar mee wegkomen? Ten koste van risico's voor de volksgezondheid van de burgers in Herwijnen? Stas schermt met goedkeuring van de politiek terwijl dezelfde politiek vragen stelt die hij niet beantwoord. Hoe erg is dat. We zijn toch geen bananenrepubliek?

Voeg toe: Alle gestelde vragen van de 1e kamer en 2e kamer. Welke zijn nog niet of onvolledig beantwoord?

Motie Eerste Kamer aangenomen op 12 december 2023 | Stop de vergunningsaanvraag voor de zuidelijke Smart L radar.

- Op 5 december 2023 komt er een motie van EK lid Janssen: Stop de publicatie tot duidelijk is of in WIER de geluidsnormen wordt voldaan, zoals door de stas eerder is toegezegd.
- Deze motie wordt in zeer ruime meerderheid aangenomen. Alleen de VVD en JA21 zijn tegen. Deze motie kan niet worden genegeerd…maar wat schertst onze verbazing?
- Deze motie wordt uitgevoerd door de aanvraag te splitsen in een RO en Vergunning. Tegelijkertijd wordt de deadline voor zienswijzen, die oorspronkelijk 8 weken was, verkort naar 6 weken.
- Stas schrijft in een brief dat 8 weken wettelijk niet mag en hij hier helaas aan gehouden is. Dit is of meten met 2 maten of pertinent onjuist en een fout in het proces!
- Terwijl bij andere publicaties vanuit Defensie om zienswijzen in te dienen ook 8 weken wordt gehanteerd.

- De stas Van der Maat meet met 2 Maten. Ongelooflijk. Zie onderstaande publicatie over Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Ministerie van Defensie,
    - Zienswijzen kunnen ingediend worden vanaf 18 december 2023 tot en met maandag 12 februari 2024. Dus 2 weken langer dat de zienswijze termijn voor het Ontwerp Inpassingsplan militaire radartoren Herwijnen
    - Interessant genoeg i.t.t. het radardossier ook met plan-milieu effect rapportage als hulpmiddel voor het nieuwe kabinet om onderbouwd beleidsbeslissingen te kunnen nemen.

ECONOMIE 19

Kennisgeving Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Ministerie van Defensie

- Nog steeds is er geen vertrouwen door het volledige politieke veld.
- Op dit ogenblik is de Eerste Kamer bezig in een proces van vraag en antwoord.
- En ook hier worden weer een technische briefings aangeboden. Deze worden gehouden op 23 en 30 januari 2024. Dat is deels NA de sluitingstermijn voor indienen zienswijzen voor het Ontwerp Inpassingsplan.

CONCLUSIE:
Defensie trekt zich niks aan van het politieke proces in de Tweede kamer en ook niet van het proces dat nog steeds loopt via de Eerste Kamer.

Grondreden:
In de periode mei 2019 tot heden zijn er diverse Kamervragen vanuit de Eerste en Tweede Kamer alsook vele vragen van inwoners en Stichting Niet nog een Radar aan het Ministerie van Defensie

en Rijksvastgoedbedrijf. Een aanzienlijk is niet, niet volledig of niet juist beantwoord. Hiermee zijn we als belanghebbende ernstig tekort gedaan in onze informatievoorziening om een volledig beeld te hebben op de te maken zienswijze. Ook het Ontwerp RIP beantwoord deze vragen niet.
Alle vragen dienen nogmaals te worden bestudeerd voorzien van een volledig en correct antwoord.

Bijlage 4.

Samenvatting / oplegger bij de zienswijze input voor het onderdeel "alternatieve locatie onderzoek".

Grondreden:
1.Het eerste en tweede alternatieve locatie onderzoek is niet correct en niet volledig uitgevoerd; bovendien is het tweede onderzoek voortijdig gestaakt en oorlogsdreiging in Oekraïne als reden opgevoerd om snel een keuze te maken. Er was geen volledige intentie om een alternatieve locatie te gaan ontwikkelen.
2.De zorg over gezondheid en ALARA is onbelangrijk gemaakt door verkeerde aannames, te lage inschattingen en onderbouwingen qua stralingsbelasting en daarmee heeft Defensie de integrale beoordeling en afweging zonder ALARA toegepast en de uitkomst naar Herwijnen toe geredeneerd.
3.Defensie had ALARA en gezondheid mee moeten nemen in haar integrale afweging ook al vond ze dit zelf niet belangrijk. Door het niet mee te nemen in de integrale afweging nam Defensie de moties niet serieus en daarmee het ALARA principe en de gezondheid van de inwoners.
Vanuit 5 verschillende WOB documenten wordt er geconstateerd dat Defensie en TNO, ALARA niet kan en wil meenemen.
4.Nieuwe criteria zoals verdringingseffecten voor toekomstige woningbouw en windmolenplannen zijn achteraf toegevoegd in de integrale beoordeling terwijl dit in de locatie onderzoeken geen criterium was. Dit versterkt de doelredenering achteraf naar Herwijnen.
Er zijn onterecht aannames gedaan op gebied van gezondheid in relatie tot stralingsbelasting, door te stellen dat ruimschoots aan alle ICNIRP limieten wordt voldaan. Zie hiervoor de zienswijze over de locatie en de onjuiste onderbouwing over voldoen aan ICNIRP. Er is door TNO gerekend en vergeleken met verkeerde limietwaarden, de veldsterkte metingen van Dekra zijn gebaseerd op verkeerde limietwaarden en manipulatie van antenne instellingen/ vermogen leidt tot uitkomsten die niet worst case zijn. En er is bij de vergelijking van de locaties geen rekening gehouden met het feit dat het terrein te klein is volgens de eigen voorwaarden van Defensie, dat de afstand tot bewoning in Herwijnen slechter dan alle alternatieven scoort en de afstand van publiek toegankelijke terreinen en wegen het kleinst is. Daarnaast is er geen rekening gehouden met de al aanwezige KNMI Radar in Herwijnen en het langdurig stralingsverleden van Herwijnen met 400% meer ALS patiënten. Je kunt ook concluderen dat Defensie ALARA niet wil en kan toepassen.
De zienswijze op de ICNIRP normering en de bijbehorende stralingsbelasting is beschreven in het stuk ICNIRP en vormt de grond voor de zienswijze op het alternatieve locatie onderzoek.
De zienswijze op Gezondheid en zienswijze op Milieu (Flora & Fauna) over de negatieve effecten van elektromagnetische straling op de gezondheid van mens en dier vormt de tweede grond voor onderliggende zienswijze op het alternatieve locatie onderzoek.

De inhoud van deze genoemde stukken vormen de basis van de door ons opgestelde zienswijze met betrekking tot de alternatieve locaties in onderliggend document. Er is gekomen tot een grondig beargumenteerde weergave van criteria met wegingsfactoren die leiden tot meerdere (veel) beter geschikte locaties voor de SMART L radar waar deze SMART L radar veilig(er) kan staan dan in de slechtst scorende locatie Herwijnen. We willen een veilige plek voor deze radar, niet een NIMBY argumentatie. Dat NIMBY zeker niet voor

Herwijnen geldt, blijkt uit het feit dat Herwijnen al ruim 40 jaar radars hebben gehad met opmerkelijk veel ALS patiënten en nog steeds een KNMI radar in haar achtertuin heeft. We pleiten voor een eerlijke verdeling van straling voor de afgelopen decennia en voor de toekomst van Herwijnen.
Het belangrijkste criterium voor een goede locatie voor de SMART L radar moet naast operationele dekking daarom de gezondheidsrisico's zijn voor omwonenden en passanten. Door het lezen van alle feitelijke bevindingen uit de locatie Broekgraaf & ICNIRP zienswijze, het niet voldoen aan ICNIRP en uit de Gezondheid zienswijze waar risico's onder de ICNIRP limieten niet zijn uit te sluiten moet Gezondheid en daarmee ALARA als criterium worden meegenomen. Alle andere criteria moeten onderliggend zijn hieraan. Eerst locaties selecteren die:

1. Operationeel geschikt (goede afdekking) bevonden zijn door Defensie
2. Waar de gezondheidsrisico's minimaal zijn, lees de grootste afstand tot bebouwing van huizen, het aantal huizen binnen 900 meter en de dorpskom, grootste afstand tot openbaar toegankelijke wegen (> 300 meter), grootte van het terrein > 10.000 m2, het aanwezig zijn van andere stralingsbronnen. Met deze keuzes bewijst Defensie ALARA echt als selectie criterium mee te nemen.
3. Vervolgens uit dié locaties kiezen welke het beste voldoet op alle andere aanpalende criteria.

De eigen factuele integrale afweging is in het laatste deel opgesteld allemaal op basis van door Defensie zelf verzamelde gegevens en grondig eigen onderzoek naar de gedane berekeningen, bevindingen en stellingen. In tegenstelling tot de integrale afweging gemaakt door Defensie c.s. is voor onze factuele integrale afweging gezondheid en ALARA (lees: afstand tot de radar) wel als belangrijk criteria meegenomen naast de operationele geschiktheid, en is daarmee volledig onderbouwd opgesteld en afgerond.
De locaties die voor de plaatsing van de SMART L radar uit de factuele integrale afweging beargumenteerd **het beste geschikt** zijn en **significant beter** scoren dan Herwijnen, zijn de volgende:

1. MC Lopik
2. Polsbroek Cabauw
3. Polsbroek Vlist
4. Hoenkoop
5. Snelrewaard
6. Montfoort
7. Ottoland
8. Noordeloos

Acceptabele locaties die beter scoren zijn

9. Goudriaan
10. Meerkerk
11. Krimpenerwaard

Locatie fractioneel beter dan Herwijnen

12. Lopikerwaard-Zuid

- Nieuwpoort door Defensie aangedragen in het eerste locatie onderzoek scoort weliswaar iets beter m.b.t. de dichtstbijzijnde woning dan Herwijnen maar kan in totaal zeker niet als een acceptabel alternatief worden gezien.

- Lopikerwaard-Zuid scoort weliswaar op diverse criteria van afstanden beter dan Herwijnen; echter de dorpskern ligt op vergelijkbare afstand.

Alternatieve Locaties | De Tunnelvisie van Defensie

De grondreden:

5. Defensie heeft in de door de Tweede Kamer geëiste zoektocht naar alternatieve locaties aantoonbaar aangestuurd op Herwijnen. De verschillende onderzoeken bevatten manipulaties, rekenfouten, verkeerde feiten, redeneringsfouten en aantoonbaar onjuiste afwegingen, en zijn nooit bedoeld om daadwerkelijk te komen tot het besluit om de SMART L radar op een andere locatie dan Herwijnen te plaatsen. De bewoners van Herwijnen, het lokale bestuur én de landelijke politiek zijn misleid en geschoffeerd. Er zijn meerdere betere, meer veilige locaties voor deze SMART L radar en uit die locaties moet het beste alternatief gekozen worden. Dat doet recht aan de moties vanuit de 2e én 1e kamer.

6. Defensie heeft nooit op eigen initiatief openheid van zaken gegeven over de plannen en functies van deze nieuwe radar. Dit heeft argwaan ontwikkeld bij inwoners en de politiek

De voorgeschiedenis (2015-2017)

Het ministerie van Defensie heeft in 2015 haar oog laten vallen op een klein stukje terrein aan de Broekgraaf 1 te Herwijnen. Ze kunnen het stukje grond van 7.000 m2 kopen van Luchtverkeersleiding Nederland met de vraag of LVLN ook gelijk het bestemmingsplan voor Defensie wilde aanpassen. Dat kan echter alleen de nieuwe eigenaar dus Defensie aanvragen. Er wordt informeel gepolst bij B&W van de gemeente Lingewaal of zij "zouden willen meewerken" aan een bestemmingsplanwijziging voor het perceel Broekgraaf 1 onder het mom van "er stond ooit een radar, maar de bestemming is daarna gewijzigd naar bestemming Bedrijf (milieucategorie 2 met veilige richtafstand van 30 meter), kunt u deze weer terug wijzigen". B&W staat hier in eerste instantie niet onwelwillend tegenover, niet wetende wat voor specifieke radar Defensie wilde plaatsen en ook niet dat er mogelijke stralingsrisico's aan vast zaten. Defensie verzwijgt de aard van de radar, het radarverstoringsgebied, het vermogen en de bijbehorende VNG klasse 6 met veilige richtafstand van 1.500 meter m.b.t. gevaar en een compleet nieuwe ' staring' functie om ballistische raketten (Ballistic Missile Defense | BMD) te kunnen detecteren op 2.000 km afstand als onderdeel van het NAVO raketschild.

https://www.ad.nl/buitenland/obama-prijst-nederlandse-inzet-raketschild~a7b07e69/
https://www.bd.nl/binnenland/marineradar-voor-raketschild-kost-116-miljoen~a568c18a/

Terwijl deze BMD functie juist de reden was voor Defensie om de Smart L radar (al eerder geplaatst op marineschepen) aan te schaffen. In alle communicatie wordt de voorgenomen plaatsing zo klein mogelijk gehouden en er wordt gesproken over een radar die " slechts" vijandige vliegtuigen in de gaten moet houden waar een F16 op kan worden afgestuurd. Defensie gaat tot aanschaf van het perceel over in 2016. De vergunningsaanvraag voor de bouw van de radartoren in februari 2017 wordt aangevraagd op zeer summiere wijze en op basis van verkeerde en onvolledige informatie zoals bijvoorbeeld onder kopje 16.
Energie met een stroomgebruik van minder 50.000 kWh per jaar staat in de aanvraag. Op basis van de latere vergunningsaanvraag in 2018 voor Wier bedroeg de aansluiting 225 kWh wat zou kunnen betekenen een verbruik tot zelfs 1.971.000 kWh per jaar!
Ook de getroffen maatregelen m.b.t. kopje 17 Externe veiligheid zijn totaal niet aanwezig en beschreven. Hoe is dit nu mogelijk?

Eind 2017 wordt de voorgenomen plaatsing van de radar gepubliceerd via de lokale krant, inclusief de beoogde bestemmingsplanwijziging.
Er wordt een wijziging van het bestemmingsplan gepubliceerd voor Broekgraaf 1 in de lokale krant. Slechts een paar mensen valt dit op en stellen bezorgde vragen aan raadsleden en dienen zienswijzen in. Er zijn vragen over gevaren voor de volksgezondheid vanwege elektromagnetische straling. Gemeente Lingewaal stelt voor om een informatie avond te organiseren voor inwoners. De plaatsing van een militaire radar blijft onder de radar. Het onderwerp is tot februari 2017 nauwelijks in de media verschenen.

- https://www.ad.nl/dossier-radartoren-herwijnen/zorgen-om-straling-radar-van-defensie~a9111e05/
- Defensie bezoekt een aantal mensen met zienswijzen. Zo wordt een lokale makelaar bezocht en vriendelijk verzocht zijn bewaar in te trekken. Ook een echtpaar in de regio met EHS klachten wordt bezocht en wordt gekeken naar een maatwerk oplossing om zo het bezwaar in te trekken. Er wordt zelfs een principe overeenkomst aangeboden om hun huis op 5.000 meter afstand van de radar te beschermen tegen straling.
- In het magazine Kei 5 in 2018 van het Rijksvastgoedbedrijf verschijnt een artikel over de omgevingsmanager van het RVB over een "appeltje eitje" procedure die Defensie had verwacht om de radar " smooth" en geruisloos snel in Herwijnen te plaatsen.

In deze voorgeschiedenis is niet één keer gerept over mogelijk alternatieve locaties. Defensie had gehoopt en verwacht dit varkentje snel te kunnen wassen in Herwijnen. De locatie werd letterlijk gezien als een geschenk uit de hemel. En als de radar er eenmaal staat, zie het dan maar eens weg te krijgen!

Oktober 2018 | de gemeenteraad Lingewaal stemt tegen
In het proces dat volgt, zoals eerder beschreven, probeert Defensie samen met TNO de bevolking en gemeenteraad middels 3 voorlichtingssessies te overtuigen dat deze radar

gewoon in Herwijnen kan, mag en moet staan. En nog steeds wordt veel informatie achter gehouden, wat tot argwaan bij de bevolking leidt. Het vermogen, de stralingsniveaus, ook in cumulatie met de aanwezige KNMI radar en de scheepvaart, de beveiliging, het geluidsniveau, de impact op het milieu, flora en fauna, de leefomgeving en de omgeving als geheel en de gezondheidsrisico's van de hoog frequente puls straling, waar ook al veel over geschreven wordt in de andere stukken m.b.t. Gezondheid en Milieu. Er wordt geen MER uitgevoerd, want onderdeel daarvan is "alternatieve locaties". Want juist geen enkel woord wordt besteed aan mogelijke alternatieve locaties. Defensie heeft geen plan B, geven ze aan. Terwijl uit de WOB documenten blijkt dat Nieuw Milligen gewoon plan B was en back-up.
Eind oktober 2018 stemt de voltallige gemeenteraad, totaal niet overtuigd van alle gegeven informatie en antwoorden UNANIEM tegen de gevraagde bestemmingsplanwijziging.
Defensie heeft niet kunnen overtuigen dat er geen gezondheidsrisico's zijn en heeft op grond van het bestemmingsplan zwaarwegende bezwaren. Tevens was de raad niet gecharmeerd van de chantage tactieken van Defensie en EZK dat Lingewaal het landelijke energie akkoord zou dwarsbomen indien ze niet zouden instemmen. Het niet kunnen verhuizen van de radar van Nieuw Milligen naar Herwijnen zou er voor zorgen dat er geen windmolenparken gebouwd konden worden op Flevoland.
Januari 2019; gemeente Lingewaal krijgt een herindeling en gaat verder onder gemeente West Betuwe. Alle nieuwe raadsfracties en college van B&W worden geïnformeerd door het bewonerscomité Herwijnen. West Betuwe neemt het standpunt over van Lingewaal. Dit wordt vastgelegd in een manifest en ondertekend door alle raadsfracties en het college. Defensie krijgt een niet te misstaan afschrift van dit standpunt.

Defensie zegt eerder toe niet door te drukken, dient geen bezwaar in tegen het besluit van Lingewaal maar blijft erbij dat Herwijnen de ideale locatie is, en besluit toch tot inzet van het paardenmiddel RCR.

Juni 2019: Defensie start een RCR procedure

Staatssecretaris Visser vraagt de EK en TK vlak voor het zomerreces 2019 in te stemmen met een RCR procedure voor de plaatsing van de militaire radar te Herwijnen. Op dat ogenblik was er door Defensie nog steeds geen enkel woord gerept over mogelijke alternatieve locaties en je kunt je sterk afvragen waarom een RCR daarom nodig was.
Sterker nog er blijkt achteraf niet eens een goed gedefinieerd programma van eisen te zijn voor de benodigde locatie over het gewenste dekkingsgebied, de minimale perceelgrootte enz.
De TK en EK worden in allerijl gemobiliseerd door inwoners Herwijnen en gemeente West Betuwe en het lukt om een automatische goedkeur voor de RCR te voorkomen en het dossier te gaan bespreken.
Vervolgens worden er in september 2019 de eerste openbare debatten in de TK gehouden. De TK stemt niet in met de RCR en verzoekt om toch echt eerst naar alternatieve locaties te kijken en onderzoek te doen naar gezondheidsrisico's van straling. Dit is de eerste keer, ruim 4 jaar na start van dit proces, dat alternatieve locaties zullen worden bekeken. En dan volgt een lang proces van 2 onderzoeken naar alternatieve locaties.

Deel 1: Alternatieve Locaties, Opdracht eerste "onderzoek" zuidelijke Smart L radar | 4 februari 2020

Op verzoek van de TK gaat Defensie "op zoek" naar alternatieve locaties. In een poging de "bewoners van Herwijnen" te betrekken, mogen zij ook binnen 4 weken met deadline! met alternatieve locatie voorstellen komen. Dit wordt gepubliceerd op de in het leven geroepen website www.defensie/radarstations.
De bewoners willen dit proces best ondersteunen, coöperatief als ze zijn, vragen ze op 8 oktober 2019 aan Defensie onmiddellijk de criteria waaraan een alternatieve locatie moet voldoen. Daarop komt per mail op 15 oktober 2019 vanuit radarstations@mindef.nl zonder afzender een "vaag" lijstje:

Zo is het nodig dat de radar op een plek komt te staan waar:
- de radardekking zo optimaal mogelijk is;
- optimale, gecombineerde dekkingsgraad moet hebben met de noordelijk radar in Wier. Waarbij het zorgdraagt voor voldoende dekking over onder andere Zeeland, Brabant, Limburg en de Randstad.
- het mogelijk is om een zendvergunning te krijgen;
- het mogelijk is om het terrein te bestemmen als defensieterrein;
- de ruimtelijke indeling van dit gebied dit toestaat. Dus niet in water(wegen), Natura 2000, stilte gebieden of stedelijke gebieden.

Ook is het van belang dat de locatie tijdig bouw- en gebruiksgereed is om daar een radarstation te realiseren, dit i.v.m. het uitvalrisico van de huidige verouderde radar.

Op basis van dit lijstje gaan de bewoners hard aan het werk, en geven maar liefst 39! suggesties aan Defensie mee. Ongeveer de helft hiervan betrof militaire terreinen in de regio.

Aanpassen criteria

Vervolgens is het lang stil. Daags na het verlopen van de deadline van 31 oktober 2019 voor aanleveren van alternatieve locaties publiceert Defensie op 8 november 2019 een uitgebreidere lijst van criteria waaraan het terrein moet voldoen met daarbij ook het achteraf gedefinieerde zoekgebied.
Uit WOB verzoeken blijkt dat in dit achteraf gedefinieerde roze postzegelgebied Herwijnen oorspronkelijk niet eens in valt. (totdat op verzoek van Defensie ambtenaren de "formule" wordt aangepast zodat Herwijnen er wel in valt. **(WOB document B003 BIZA).**
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/woo-besluiten/2022/11/03/besluit-wob-verzoek-voorgenomen-militair-radarstation-herwijnen

En dan vallen "uiteraard" alle 39 gesuggereerde alternatieven af. De bewoners voelen zich geschoffeerd en spreken over "bezigheidstherapie" in plaats van "burgerparticipatie" omdat spelregels achteraf worden gewijzigd.
Voor alle duidelijkheid: Nog steeds heeft Defensie met het presenteren van het zoekgebied zelf geen alternatieve locatie voorgedragen!

De TK wordt nauw betrokken en geïnformeerd in deze schijnvertoning waar dit proces veel kenmerken van heeft. Er worden weer vragen gesteld over het zoeken naar alternatieve locaties en de stas krijgt eindelijk door dat er meer gedaan moet worden. Defensie lijkt in beweging te komen en gaat aan de slag. Tenminste, die schijn wordt gewekt. De onderzoeken waren toegezegd gereed te zijn in december 2019. Het wordt uiteindelijk februari 2020.

Afbeelding met 39 aangedragen locaties en het achteraf gedefinieerde roze zoekgebiedje.

Oktober 2019 – 4 februari 2020 | Ministerie van Defensie benoemt 3 alternatieve locaties

In het rapport Locatie onderzoek zuidelijke Smart L radar van 4-2-2020 vallen de aangedragen 39 locaties af. Na stevige druk van de 2e Kamer heeft Defensie eindelijk 3 alternatieve locaties benoemd. (voor deze locaties geldt tot op heden ook nog het “radarverstoringsgebied” zodat mogelijk naar één van deze locaties kan worden uitgeweken). Deze 3 locaties die operationeel acceptabel worden geacht, zijn:

- Locatie Meerkerk, Gemeente Vijfheerenlanden
- Locatie Goudriaan, Gemeente Molenlanden
- Locatie Nieuwpoort, Gemeente Molenlanden

Een afvaardiging van het Rijksvastgoedbedrijf voert met bovenstaande gemeentes een (of meerdere) gesprekken om de gemeentes te informeren over het beoogde plan.
Vanuit Herwijnen wordt met instemming gekeken naar deze alternatieven, omdat deze voor Meerkerk en Goudriaan op stralingsbelasting beter geschikt zijn dan de locatie Herwijnen. Er staan minder huizen dichtbij deze alternatieve locaties én er bevindt zich niet al een KNMI of andere radar nabij. Zelf vinden we echter Nieuwpoort niet geschikt doordat de kom dichter bij ligt dan Herwijnen.

In het rapport staat vermeld:
De afstand tot bebouwingslinten is maximaal 200 meter groter dan tot de bebouwde kom van Herwijnen. Ook de afstand tot de dichtstbij gelegen woningen is maximaal enkele honderden meters groter dan bij Herwijnen.
Dat lijkt voor Goudriaan en Meerkerk toch beter dan de locatie in Herwijnen. En hoe groter het alternatieve terrein wordt, des de verder ligt het openbaar toegankelijk gebied dat in Herwijnen slechts een afstand van 35 meter kent.

Echter trekt Rijksvastgoedbedrijf de eenzijdige conclusie dan ook dat de verschillen op dit punt met Herwijnen niet significant kunnen worden genoemd. Dat geldt alleen voor Nieuwpoort.
De verschillen voor Meerkerk en Goudriaan zijn zeker significant aangezien het stralingsniveau progressief sterk afneemt met de afstand. Een eerste woning op 370 meter (de genoemde 450 meter in de tabel blijkt incorrect en gecorrigeerd achteraf door Defensie) of een eerste woning op 600 meter kan behoorlijk verschillen qua stralingsniveau.

De afstand tot de KOM op 140 en 240 meter verder scheelt ook aanzienlijk in het stralingsniveau voor de lokale bevolking.
Neem ook notie van het betoog van stralingsdeskundige professor Guy VandenBosch die bij een technische briefing dit beargumenteerd uitlegt. *"Hoe verder weg, hoe beter. Plaats deze SMART L radar in een stil hoekje ergens achteraf in Nederland".*

Hoe groot het perceel van de alternatieve locatie moet zijn, staat nog nergens beschreven.
De afstand tot de radar op publiek toegankelijke plaatsen is essentieel maar volledig buiten scope gehouden in het onderzoek en daarmee ook buiten de conclusies.
NOOT: Zelfs de huidige stas Van der Maat geeft later in beantwoording op vragen toe dat het stralingsniveau buiten het hek van het terrein de ICNIRP norm kan overschrijden.
In het document met de zienswijze op de ICNIRP wordt zelfs aangetoond dat het stralingsniveau tot 300 meter maar ook op grotere afstand overschreden wordt bij normaal gebruik.

In onderstaande tabel scoort Herwijnen t.o.v. Goudriaan en Meerkerk op alle fronten slechter. De dichtbij zijnde woning op 370 meter (was nog vergeten in dit onderzoek en op 450 meter), de meeste woningen tussen 400-900 m en het meest dichtbij de kom. En NIET meegenomen is de KNMI Radar die al in Herwijnen staat, op vergelijkbare afstand tot het dorp (cumulatie van straling).
Dat de ontsluiting in Herwijnen "goed" scoort is een drogredenering. Het terrein op Broekgraaf 1 ligt aan de openbare weg, waarmee de SMART L daar tot op 35 meter benaderbaar is.
LEVENSGEVAARLIJK. Een goede, en dus veilige ontsluiting, moet betekenen dat Defensie een EIGEN WEG heeft van minimaal 300 meter met een afgesloten hek op afstand zoals Wier.

De conclusies voor de andere dan operationele criteria zijn samen te vatten in de volgende tabel

	Gem	Dichtstbij-zijnde woning	Aantal woningen 400 - 900 m	Afstand tot kom	eigendom	Ontsluiting	Tijd t.o.v. Herw.
Herwijnen	WB	450 m	7	960 m	Rijk	goed	0
Nieuwpoort	ML	600 m	Kom	850 m	P	matig	--
Goudriaan	ML	670 m	7	1100 m	P	slecht	--
Meerkerk	VHL	600 m	5	1000 m	P	slecht	--

WB = West Betuwe; ML = Molenlanden; VHL = Vijfherenlanden
P = particulier

De betrokken gemeentes zijn echter niet heel welwillend of meewerkend, waar ook begrip voor kan zijn. Echter, welwillend of niet, dit hele "1e deel alternatieve locaties" is gewoon een proces dat "voor de bühne" is gevoerd.
Uit via de WOB opgevraagde documenten waaronder gespreksverslagen blijkt dat de betrokken RVB ambtenaren met Gemeente Molenlanden weliswaar het gesprek zijn aangegaan met de betreffende gemeentes, maar in werkelijkheid deze gesprekken voeren om de TK tevreden te stellen. Een RVB ambtenaar schrijft in zijn gespreksverslag aan Defensie met de gemeente Molenlanden "Vanuit Defensie zetten wij volop in op Herwijnen en hebben niet de intentie om een alternatieve locatie te

ontwikkelen voor de radar en deze op een andere locatie neer te zetten" (WOB document Biza/ RVB). Kortom... 3 alternatieve locaties die voor de gemoedsrust van Herwijners als afleidingsmanoeuvre zijn ingezet, en voor de leden van de TK zijn gebruikt om te schermen met "kijk, we zoeken wel naar andere locaties maar die gemeentes willen ook niet". De 3 locaties worden op verschillende gronden "afgekeurd" door Defensie m.b.t. tot tijdspad, ontsluiting, eigendom. Hierboven is bij deze tabel al beschreven dat deze criteria niet juist zijn geïnterpreteerd. Veiligheid, d.w.z. voldoen aan de ICNIRP (en ALARA) moet bovenaan staan. Maar dat doet Defensie niet.

Ook gemeente Lingewaal en West Betuwe hebben aangegeven een tweede radar niet te willen. Ze hebben immers al een KNMI radar toestemming verleend in haar gemeente. Waarom is dat bij West Betuwe geen argument, en bij de 3 alternatieven wel? Dat is toch drogredenatie als gevolg van tunnelvisie?

Terwijl NIET wordt aangegeven dat 2 van deze 3 alternatieve locaties met betrekking tot stralingsniveaus en bewoning BETER zijn dan Herwijnen, zoals hierboven is aangegeven. De verschillen in afstanden zijn namelijk zeer relevant en significant.

Conclusie:
Grondreden
7. Het eerste alternatieve locatie onderzoek zuidelijke Smart L radar van 4-2-2020 door het Rijksvastgoedbedrijf is onzorgvuldig, onvolledig en niet voldoende serieus genomen om te komen tot een alternatieve locatie. Het pas achteraf bekend maken van het gewenste zoekgebied nadat inwoners 39 locaties hadden aangedragen op basis van een vooraf opgevraagd programma van eisen, is onprofessioneel en heeft niet bijgedragen tot geloofwaardigheid van het eerste onderzoek. Het via verstrekte WOB documenten te lezen gespreksverslag dat er niet de intentie is om alternatieve locaties te ontwikkelen maar volop in te zetten op Herwijnen, bevestigt deze feiten.
8. Daarnaast is de afstand tot de radar op publiek toegankelijke plaatsen essentieel maar volledig buiten scope gehouden in het onderzoek en daarmee de conclusies. Ook getuigt het eerste onderzoek niet van wilskracht om tot een alternatieve locatie te komen. Nota bene een latere motie van december 2020 moet leiden tot het vergroten van het zoekgebied door de radar hoger te plaatsen van 24 naar 34 meter hoogte. Waarom zijn ze daar zelf niet op gekomen? Een Defensie die aan het handje moet worden geleid; daar gelooft toch niemand in?

Aanpassen formules
Tevens blijkt uit WOB documenten vanuit BIZA/ Rijksvastgoedbedrijf dat de locatie Herwijnen eigenlijk helemaal NIET in het ideale zoekgebied voor een beoogde nieuwe locatie valt. En wordt vervolgens door een betrokken ambtenaar van het Rijksvastgoedbedrijf (mogelijk één van de 2 auteurs van het alternatief locatie onderzoek) aangegeven dat de formule voor het ideale zoekgebied iets moeten worden " opgepoetst" zodat Herwijnen WEL in het zoekgebied valt... anders "is het verhaal niet heel geloofwaardig om daar in Herwijnen te blijven zitten".
Dit WOB document is eerder bij Defensie opgevraagd en is naar 5 Defensie mail-adressen gemaild van betrokken medewerkers maar wordt NIET geleverd door Defensie. Vanwege een WOB verzoek aan BIZA/RVB wordt het maanden later wel geleverd door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het lijkt erop alsof Defensie dit document dus BEWUST heeft achter gehouden. Ook dit draagt niet bij aan transparantie en vertrouwen in de overheid.

Concluderend: De tunnelvisie van Defensie wordt gecontinueerd en er lijkt manipulatie in het spel om de geloofwaardigheid van Defensie te vergroten. Inzicht uit WOB documenten geeft echter een andere inkijk dan de officiële externe communicatie en bevestigt de onprofessionele en zelfs onzuivere wijze waarop Defensie haar spel speelt. Tunnelvisie en het doel heiligt de middelen.

Deel 2: Aanvullend locatie onderzoek zuidelijke Smart L radar | 19 november 2021 en Integrale beoordeling onderzoeken 12 mei 2022

Een belangrijk kritiekpunt vooraf is dat de criteria en benaming van criteria, de volgorde daarvan in het alternatieve locatie onderzoek en de integrale beoordeling die later is gemaakt niet synchroon lopen. Dit waarschijnlijk onder het motto "if you can't convince them, confuse them".

Tegelijkertijd worden er in het gehele radarproces (door Herwijners al "radargate" genoemd) vele andere onderzoeken gepubliceerd m.b.t. straling en gezondheid. Verwarrende onderzoeken, ingewikkelde berekeningen, percentage grafieken i.p.v. absolute getallen, pieklimieten die verschillende keren wijzigen en GEEN berekende stralingsniveaus binnen de afstand van 300 meter van de radar (publiek toegankelijk terrein in Herwijnen). Wel zijn er meetgegevens, maar in het stuk "zienswijze ICNIRP" wordt aangetoond dat de metingen geen juiste weergave van de werkelijkheid zijn als worst case scenario en bewust gemanipuleerd zijn.

Tot op de dag van vandaag worden bewoners aan het lijntje gehouden m.b.t. de stralingsniveaus onder 300 meter afstand. "Deze gegevens zijn bij de fabrikant bekend" geeft de stas Van der Maat aan. De stas heeft deze gegevens niet opgevraagd. Waarom zijn deze gegevens nooit eerder gedeeld terwijl er 3 vragenrondes zijn geweest in de Eerste Kamer en diverse vragenrondes in de Tweede Kamer. Waarom worden deze gegevens niet opgevraagd en gedeeld met de bewoners van Herwijnen en de Kamer teneinde hun zorgen te proberen weg te nemen?

Dit hele proces, eerder al uitvoeriger beschreven, leidt bij de TK tot zoveel wrevel dat er eind 2020 een eerste motie wordt aangenomen van Van Helvert c.s. waarin de stas Visser de opdracht krijgt " zoek en vind een andere locatie voor de SMART L , NIET zijnde Herwijnen".

Motie 23 van het lid Helvert c.s.; 30 november 2020

- Constaterende dat de regering voornemens is een SMART-L-radar te plaatsen in Herwijnen, tegen de wil van de gemeente West Betuwe en de lokale bevolking in
- Herwijnen langdurig blootgesteld is aan samengestelde straling, door twee radars die er sinds de jaren zeventig hebben staan stralen;
- deugdelijke alternatieve locaties zijn aangedragen, maar het ministerie deze niet zal oppakken wegens tijdgebrek;
- de Gezondheidsraad stelt dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling aan straling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden en daarom adviseert om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden;

overwegende dat:

- plaatsing van de SMART-L-radar in Herwijnen de bevolking in Herwijnen opnieuw langdurig bloot zou stellen aan cumulatieve straling, naast de al aanwezige KNMI-radar en scheepvaartradars;
- de ICNIRP-limieten mogelijk op afstanden van minder dan 300 meter vanaf de radar overschreden gaan worden, met als gevolg dat de toegang tot de openbare ruimte beperkt moet worden;

- het onwenselijk is dat aangedragen deugdelijke alternatieven niet worden uitgewerkt wegens tijdgebrek;
- de gezondheid van omwonenden van groot belang is;
- de radar noodzakelijk is voor de veiligheid van Nederland;

verzoekt de regering:

- **een andere locatie te zoeken voor de radar in plaats van Herwijnen;**
- daartoe een vergelijkend onderzoek te doen met alternatieve locaties, onder welke de door Defensie zelf benoemde locaties, maar ook overige plaatsen, zoals Gilze-Rijen en Vrachelse Heide;
- in het onderzoek de cumulatieve straling, alsmede de afstand tot bewoning **en toegankelijkheid van de directe omgeving**, alsmede de verschillende hoogten van de plaatsing van de radar mee te nemen.

Echter, uit informele contacten en uit formele berichten in de media blijkt dat de stas Visser de genoemde motie helemaal niet wil uitvoeren en vasthoudt aan Herwijnen. De tunnelvisie houdt stand.
De TK is het nu echt zat. In februari 2021 komt er een 2e, veel zwaardere motie waarin wordt bevolen de RCR voor Herwijnen te stoppen en een andere locatie te vinden, NIET zijnde Herwijnen. Stas Visser is not amused en woedend op de indieners van de motie (CDA als coalitiepartner).

Motie 332 van het lid Helvert c.s.; 3 februari 2021

- constaterende dat de Kamer de motie-Van Helvert c.s. (Kamerstuk 35 570-X-24) op 30 november 2020 heeft aangenomen waarin zij de Staatssecretaris opdraagt om een andere locatie te zoeken voor de SMART-L-radar;
- constaterende dat de staatsecretaris in haar brief over de radar in Herwijnen van 2 februari 2021 aangeeft dat zij met het proces doorgaat;
- overwegende dat, gezien de hele voorgeschiedenis rondom de procedure en de onduidelijkheid over de gevolgen van het plaatsen van de radar, het niet wenselijk is dat de radar nog geplaatst gaat worden in Herwijnen;
- roept het kabinet, op om de rijkscoördinatieregeling te stoppen en een alternatieve locatie te zoeken voor de SMART-L-radar.

Het is de eerste en laatste keer dat er duidelijk wordt gestemd over de rijkscoördinatieregeling, duidelijk omschreven en vastgelegd in de motie. De RCR is (lijkt) hiermee van tafel. Echter in maart 2021 was er op NPO1 een alarmerend interview over de situatie in Wier waarbij door woordvoerder van Defensie A. Elkerbouts werd gemeld dat de radar ook nog steeds in Herwijnen kon komen. N.B. binnen 1 maand na de aangenomen motie om de RCR te stoppen! Dat pleit niet voor een serieuze houding en intentie om naar de Kamer te luisteren.

Dan blijft het lang stil. De (ondertussen opgerichte) stichting “Niet nog een radar in Herwijnen” is er niet gerust op. Stas Visser treedt af en wordt opgevolgd door Ank Bijleveld. Er komt een gesprek tussen de stichting (Ruben v.d. Horst, Edwin Rijkse), raadslid CDA West Betuwe (Ad van Krieken) en minister A. Bijleveld (gespreksbewijs aanwezig) en de minister geeft aan dat de moties moeten worden uitgevoerd. Maar het blijft stil.

Bijleveld treedt ook af (Afghanistan debacle) en Henk Kamp wordt minister van Defensie. In oktober 2021, 10 maanden na de eerste motie, stuurt Kamp een brief naar de TK en de bewoners waarin hij aangeeft dat Defensie nu serieus op zoek is naar alternatieve locaties, én dat er alternatieven gevonden zijn waar deze SMART L radar geplaatst kan worden. De media berichten hier positief over.

Dus ruim 5 jaar na de aanschaf van de grond in Herwijnen geeft Defensie toe dat er geschikte (betere) alternatieven zijn voor Herwijnen. Eindelijk. Is het dan hiermee gedaan? Neen. Niets is minder waar.

Achter de schermen wordt het alternatieve locatie onderzoek nu grondig aangepakt. (dat blijkt uit de gepubliceerde stukken van juni 2022). In de periode maart 2021 tot slechts november 2021 worden in totaal 16 nieuwe locaties onderzocht op een grote diversiteit aan criteria.
Maar liefst 11 daarvan zijn door de Koninklijke Luchtmacht als operationeel acceptabel beoordeeld.
In totaal zijn, inclusief de drie locaties uit het eerste locatieonderzoek van 2020, 16 alternatieve locaties voor Herwijnen in beeld gebracht.
<u>In november 2021 was het onderzoek klaar maar werd niet gedeeld met de TK. Waarom niet?</u>

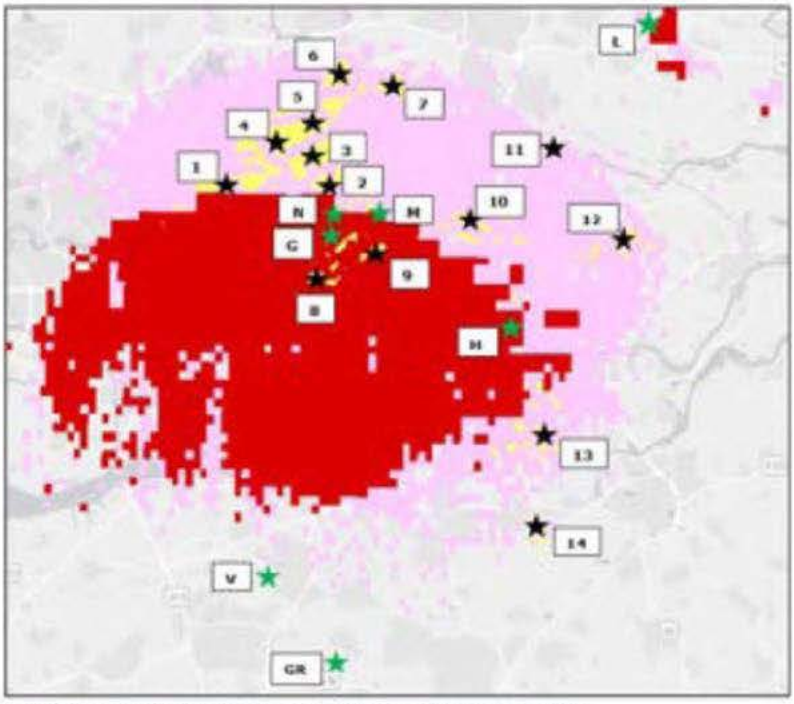

Figuur 14 geselecteerde door te rekenen aanvullende locaties

Herwijnen	Locatie H in figuur 14
Nieuwpoort	Locatie N
Goudriaan	Locatie G
Meerkerk	Locatie M
Krimpenerwaard	Locatie 1
Lopikerwaard Zuid	Locatie 2
Polsbroek Cabauw	Locatie 3
Polsbroek Vlist	Locatie 4
Hoenkoop	Locatie 5
Snelrewaard	Locatie 6

Montfoort	Locatie 7
Omoland	Locatie 8
Noordeloos	Locatie 9
Schoonrewoerd	Locatie 10
Schalkwijk	Locatie 11
Tricht	Locatie 12
Nederhemert	Locatie 13
Drunen Nieuwkuijk	Locatie 14
Vrachelse Heide	Locatie V
Vliegbasis Gilze-Rijen	Locatie GR
Leusderheide	Locatie L

Naast bovenstaande locaties is ook nog de locatie MC Lopik door Defensie bekeken in het onderzoek alternatieve luchtruimbewaking. Waarom deze niet is meegenomen in het alternatieve locatie onderzoek, lijkt meer op het niet willen van Defensie. Deze locatie is ten onrechte afgekeurd, omdat er 3 oude windmolens staan die aan het eind van hun leven zijn. In de zoekopdracht stond geen eis

over “het wegnemen van belemmeringen” werd gezegd. Als het werkelijk gaat om landsbelang dan verwacht je toch een andere houding. Terwijl eveneens in het onderzoek wordt aangegeven dat MC Lopik qua ligging en realisatie(termijn) uitstekend geschikt is. Mede ook omdat MC Lopik al een militair terrein is. Hier is de stas Van der Maat in meerdere EK debatten en vragen op gewezen.
In de publicatie van het Inpassingsplan zijn vele redenen opgenomen waarom MC Lopik “toch niet geschikt is”. Ook deze redenen zullen wij stuk voor stuk bespreken in het vervolg van deze zienswijze, genoemd:

De realistische beoordeling van de alternatieve locaties door een factuele integrale beoordeling

In een goede analyse hebben wij, als wetenschappers (ir. Van der Horst, Drs. Rijkse) een écht objectieve beoordeling gedaan van de in totaal 17 alternatieve locaties. Dit is gedaan op basis van de aanwezige informatie uit de gedane locatie onderzoeken grondig te bestuderen.

Belangrijk hierbij is het volgende aan te geven:

- We gaan uit van de operationele geschiktheid van de locatie. Er blijven 15 geschikte locaties over incl. MC Lopik. Er zijn 14 locaties door Defensie als geschikt beoordeeld en de locatie MC Lopik moet gewoon meegenomen worden.
- De grootste risico’s met betrekking tot deze SMART L radar zijn de lange termijn gezondheidsrisico’s van omwonenden en passanten. ALARA en gezondheid dient als criterium te worden meegenomen. Dit was zelfs de strekking van de motie waarop dit onderzoek moest worden gestart! Dit kan en mag niet genegeerd worden! Vanuit de zienswijze op ICNIRP en de overschrijdingen is dit een omissie van Defensie.
- De wetenschap geeft aan: hoe verder weg, hoe veiliger. Hoe minder mensen dichtbij, hoe beter. Het stralingsniveau neemt progressief af ten opzichte van het toenemen van de afstand tot de bron.
  Deze gezondheidsrisico’s zijn ook de allerbelangrijkste reden van bezwaar van de Herwijnse bevolking, mede gezien het feit dat er al een KNMI radar staat én er een stralingsverleden is. Dit wordt meegenomen als criterium.
- In het tweede locatie onderzoek (die niet af is) is Herwijnen als optie meegenomen. Dat was niet in lijn met de motie, maar ter vergelijking zullen wij dat toch doen. Maar dan wel zonder RCR, want die moest gestopt zijn volgens de motie.
- Er zijn meerdere criteria genoemd. Deze zullen wij ook hanteren, waarbij wij wel een volgordelijkheid / weging hanteren. Deze weging is in de integrale afweging van Defensie niet gebruikt, want het document was nog niet af. In onze factuele integrale afweging doen wij dit wel.

Daarbij hanteren wij de 2 belangrijkste criteria:

1 Operationele geschiktheid van de locatie

Gebruikte tabel uit het locatieonderzoek van 19 november 2021

2 Gezondheid & veiligheid van bewoners en passanten op publieke ruimte bij de radar

Gebruikte criteria uit tabellen uit het locatieonderzoek van 19 november 2021 zijn verder uitgebreid.

De overige criteria kunnen leiden tot verfijning van een keuze. Maar voorop staat de gezondheid en veiligheid van de burgers en daarmee ALARA. En natuurlijk moet de locatie operationeel acceptabel zijn voor de SMART L radar. Anders moet je daar geen radar neerzetten.

In het locatieonderzoek zoals is uitgevoerd, als ook de integrale afweging, zijn de criteria die zijn gehanteerd niet objectief uitgelegd en ook niet gewogen. Terwijl elk weldenkend mens kan aanvoelen welke criteria het allerbelangrijkste zijn… te weten bovengenoemde 2.

Onderbouwing en uitleg van de criteria
Bij een goede integrale beoordeling (en die van Defensie is dat niet, het tweede locatie onderzoek was op 6 juni 2022 nog niet af, maar toen is wel de keuze voor Herwijnen besloten) is het belangrijk dat de criteria helder zijn geformuleerd en onderbouwd, teneinde een grondig onderbouwde en afgewogen keuze te kunnen maken. Hieronder geven wij deze onderbouwing weer.

1. Operationele waardering van de locatie
Gebruikte tabel uit het locatieonderzoek van 19 november 2021. Alle niet acceptabele locaties scoren rood. MC Lopik is aanvullend als geschikte locatie toegevoegd.

Locatie	Loc. onderzoek	Alternatieve locaties	Operationele waardering
H	geen	Herwijnen	+
N	1	Nieuwpoort	+
G	1	Goudriaan	+
M	1	Meerkerk	+
1	bijlage 2	Krimpenerwaard	+-
2	bijlage 2	Lopikerwaard-Zuid	+
MC	bijlage 1	MC Lopik	+
3	bijlage 2	Polsbroek Cabauw	+
4	bijlage 2	Polsbroek Vlist	+
5	bijlage 2	Hoenkoop	+
6	bijlage 2	Snelrewaard	+-
7	bijlage 2	Montfoort	+-
8	bijlage 2	Ottoland	+
9	bijlage 2	Noordeloos	+
10	bijlage 2	Schoonrewaard	+
11	bijlage 2	Schalkwijk	nee
12	bijlage 2	Tricht	nee
13	bijlage 2	Hedelhemert	+
14	bijlage 2	Drunen Nieuwkuijk	nee
V	bijlage 2	Vrachelse Heide	nee
GR	bijlage 2	Grote Rijen	nee
L	bijlage 1/2	Leusderheide	nee
MS	bijlage 1	MASS Soesterberg	nee
NA	bijlage 1	Camp New Amsterdam	nee

- Natuurlijk is het logisch dat een SMART L radar alleen wordt geplaatst op een locatie die operationeel geschikt is. Ofwel “acceptabel” zoals Defensie aangeeft. Deze geschiktheid per alternatieve locatie wordt zichtbaar gemaakt in bovenstaande tabel.
- Er zijn 15 alternatieve locaties operationeel geschikt. Dit is inclusief MC Lopik die niet is meegenomen in het 2^{e} locatie onderzoek.
- MC Lopik is onterecht afgevallen als alternatieve locatie. Dit is een groot militair terrein van meer dan 100.000 m2 dat niet verkocht dient te worden.
- De locaties Nieuwpoort, Meerkerk en Goudriaan scoren ook operationeel acceptabel. Deze worden genoemd omdat ook op deze locaties nog steeds een “stempel” radarverstoringsgebied hebben, waarmee op deze locaties op dit moment geen radar verstorende bebouwing mag plaatsvinden. Dit zou een voordeel kunnen zijn met betrekking tot het te doorlopen tijdspad.

Daarnaast zijn er opmerkingen met betrekking tot de locatie in Herwijnen.

- Er staan 11 windmolens ten noordoosten bij locatie Herwijnen vanaf 4.500 meter afstand met tiphoogte van 208 meter. Defensie had eerder goedkeuring gegeven voor een 4-tal

windmolens wat er meer zijn geworden. Deze situatie is niet ideaal. De KNMI radar heeft daar behoorlijk last van.

- De verstoring van de Amercentrale in Geertruidenberg en silo's bij Poederoijen zijn pas achteraf ontdekt vanwege de opgedragen locatie onderzoeken blijkt uit WOB documenten. Deze geven een beperking op het zicht vanuit Herwijnen naar het zuid-westen. Defensie had dat anders pas ontdekt na ingebruikname van de radar.
- De genoemde Waaldijk is in 2023 vanwege de dijkverzwaring aan de buitenzijde over grote delen inwendig versterkt met stalen damwanden op eerder genoemde NAP hoogte van 6-8 meter of hoger. Deze stalen damwanden verstoren mogelijk de werking van de radar ernstig op laag niveau. Dit is nooit meegenomen in het locatie onderzoek en moet echt grondig worden onderzocht.

2 Gezondheid & ALARA van bewoners en passanten op publiek toegankelijke ruimte bij de radar

- Zoals aangegeven in de **zienswijze "Gezondheid en ALARA"** zijn er grote gezondheidsrisico's met betrekking tot de hoog frequente puls elektromagnetische straling van de SMART L radar.
- Tabel in het onderzoek gaat over de afstanden van woningen tot de radar. Hierbij is gekeken naar de dichtstbijzijnde woning, het aantal woningen tussen de 400 – 900 meter en de afstand tot de kom (het dorp) waar nog veel meer huizen staan en dus mensen wonen.
- Drie andere criteria zijn niet meegenomen in de beoordeling maar wel essentieel:
    - Afstand tot publiek toegankelijk weg > 300 meter; de grootte van het terrein en de aanwezigheid van andere stralingsbronnen. Allemaal omissies in het onderzoek!
    - Deze zijn wel meegenomen in dit onderstaand vergelijkend overzicht

Locatie	Loc. onderzoek	Alternatieve locaties	Operationele waarschijn	Gezondheidsrisico's (psy / fys (0) met zichtgebie	Kleinste Afstand tot kom	Aantal huizen 400-900 meter	Afstand tot de kom	Afstand tot openbare weg > 300 meter	Terrein > 20.000 m2	Andere zware stralingsbronnen aanwezig < 900 m
H	geen		+	[redacted]	270 m	3	350 m	[redacted]	[redacted]	[redacted]
N	1		+	[redacted]	500 m	[redacted]	550 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
G	1	Goudmaan	+	laag	670 m	7	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
M	1	Meerkerk	+	laag	600 m	5	1000 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
1	bijlage 2	Kromgenaweard	+	laag	810 m	8	1200 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
2	bijlage 2	Lopikerwaard-Zuid	+	[redacted]	950 m	0	[redacted]	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
MC	bijlage 1	MC Lopik	+	laag/-	> 900 m	0	1400 m	>300 meter mogelijk	> 100.000	geen
3	bijlage 2	Polsbroek Cabauw	+	laag/-	1100 m	0	1600 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
4	bijlage 2	Polsbroek-Vliet	+	laag/-	970 m	0	1200 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
5	bijlage 2	Hoenkoop	+	laag/-	1000 m	0	1430 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
6	bijlage 2	Snelrewaard	+	laag/-	950 m	0	1400 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
7	bijlage 2	Montfoort	+	laag/-	850 m	5	1600 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
8	bijlage 2	Oudland	+	laag/-	780 m	9	1680 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
9	bijlage 2	Noordeloos	+	laag	705 m	5	1250 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
10	bijlage 2	[redacted]	+	laag	700 m	[redacted]	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
11	bijlage 2	[redacted]	nee	laag	710 m	[redacted]	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
12	bijlage 2	[redacted]	nee	laag	660 m	[redacted]	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
13	bijlage 2	[redacted]	+	[redacted]	700 m	[redacted]	[redacted]	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
14	bijlage 2	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
W	bijlage 2	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
GR	bijlage 2	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	Radar vliegbasis	geen
L	bijlage 1/2	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
MS	bijlage 1	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	Mons radar	geen
NA	bijlage 1	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen

- Deze risico's worden erkend (en door disclaimers niet uitgesloten) en om die reden wordt de ICNIRP richtlijn gehanteerd. ICNIRP gaat ook over blootstelling op publiek toegankelijke plekken en niet alleen over afstand tot bewoning.
- Aangetoond is (in zienswijze ICNIRP) dat de SMART L radar NIET aan de ICNIRP richtlijn voldoet buiten het hek van het terrein. (op 35 meter en verder).
- Het terrein is met slechts 7.000 m2 te klein in Herwijnen. Op andere locaties, kon rekening gehouden worden met grotere terreinen. Defensie was niet op zoek naar een terrein van minimaal 7.000 m2 maar minstens 42% grotere terreinen. MC Lopik is zelfs ruim 100.000 m2!
- Ook is aangetoond dat de gedane metingen in het DEKRA rapport zijn, leiden tot resultaten die geen worst case aangeven dus m.a.w. deze zijn gemanipuleerd om te voldoen aan ICNIRP.

- De WHO en Gezondheidsraad melden dat langdurige blootstelling (24/7 belasting) aan puls straling van radars vermeden moet worden en daarmee het voorzorgsprincipe wordt voorgeschreven.
- Hoogleraar [redacted] heeft in de technische briefing aangegeven "afstand is de beste voorzorg als het gaat om beperken van de stralingsbelasting". Zie daarbij zienswijze op Gezondheid en ALATA (as low as technical achievable).
- Met al het bovenstaande in acht nemend, is opnieuw gekeken naar geschiktheid van locaties op basis van afstand tot publieke ruimte/ openbare weg, tot eerste woningen en afstand tot de dorpskern, ook wel de kom genoemd.
- Onderstaande tabel met % stralingsbelasting van de ICNIRP voor piekbelasting en tijdgemiddeld uit het 2e alternatieve locatie onderzoek gaat uit van de verkeerde pieklimieten maar ook van een lager gedoseerd antenne vermogen. Hierdoor is dit geen worst case situatie. Berekeningen tonen aan dat de ICNIRP limieten worden overschreden. De tabellen die zijn gebruikt zijn gebagatelliseerd en niet representatief.
- De percentages van de piek kloppen niet, de aanname is gedaan dat de piek 1.616 V/m is maar die is max 175 V/m. Dit is aangetoond in de zienswijze INCIRP en ICNIRP Contour.
- De uitkomsten in % kunnen ook niet kloppen wanneer Herwijnen op 370 meter 2,4% van de piek en Polsbroek Cabauw op 1.100 meter op 1,4% uitkomt. 1% van de piek van 1.616 = 16 V/m verschil op ruim 700 meter afstand is een misleiding en kun je niet serieus nemen.

Locatie	Afstand tot dichtstbijzijnde woning	ARW (rotorende antenne)		BMD (vlakmolle modus)	
		Piek %ICNIRP	Tijdgemiddeld %ICNIRP	Piek %ICNIRP	Tijdgemiddeld %ICNIRP
Herwijnen	370	1.8	1.8	2.4	15.5
Nieuwpoort	800	1.2	1.8	1.8	8.9
Goudriaan	870	1.4	1.6	1.8	10.7
Schoonhoven	800	1.2	1.8	1.8	8.9
Krimpenerwaard	810	1.4	1.7	1.8	12.0
Lopikerwaard-Zuid	950	1.2	1.4	1.3	8.9
Polsbroek Cabauw	1100	1.1	1.4	1.4	8.9
Polsbroek Vlist	870	1.2	1.4	1.3	9.7
Moerkoop	1000	1.2	1.4	1.5	8.6
Schelmeraard	950	1.2	1.4	1.5	9.9
Meerdijkerpolder	800	1.5	1.7	1.8	11.9
Oosteind	780	1.4	1.7	1.9	12.8
Noordwetering	705	1.3	1.7	1.8	11.7
Schoonhovenland	700	1.5	1.7	1.8	11.9
Schalkwijk	710	1.5	1.7	1.8	11.8
Tricht	960	1.4	1.6	1.8	10.4
Haastrechtsewaard	700	1.5	1.7	1.8	11.5

- De onderstaande opmerking die TNO stelt is eveneens niet correct:
  De in paragraaf 7.3.2. bedoelde door TNO uitgevoerde berekeningen hebben betrekking op de dichtstbijzijnde woningen en niet op de directe omgeving van het radarstation. Ongeacht de locatie van het radarstation, zal het blootstellingsniveau in de directe omgeving door de radarantenne gelijk zijn. Daarmee is dit geen criterium waarmee op voorhand een verschil tussen de potentiële alternatieve locaties kan worden gemaakt.
    - Deze bewering is niet correct, want bij meerdere locaties is het beoogde terrein veel groter, is er geen openbare weg in de buurt en is daarmee juist ook het stralingsniveau voor passanten in de directe omgeving veel lager, omdat passanten minder dichtbij de radar kunnen komen. Zoals in WIER, waar de afstand tot de openbare weg 370 meter is. Herwijnen, met 35 meter tot aan de radar, scoort ook hier het slechtste van allemaal, maar dit wordt met bovenstaande opmerking door TNO gebagatelliseerd. Geen ALARA dus.
- In onafhankelijke berekeningen wordt aangetoond dat de metingen die gedaan zijn NIET overeenkomen met de werkelijkheid. De gemeten radar in Wier draait aantoonbaar niet op volle kracht als de verschillende metingen worden gedaan. DEKRA, de meetinstantie, geeft dit ook aan in haar disclaimer. "wij zitten niet aan de knoppen van de radar, dat doet Defensie". Daarnaast is bij de metingen nooit "in de hoofdstraal" gemeten, maar alleen in de "zijlobben" van de stralingscontour van de SMART L radar.
- Zie hiervoor ook de omschrijving die is opgesteld rondom de definitie "ICNIRP Contour". Dit begrip is op 19 december 2023 voor het eerst gepresenteerd in een rapport van maart 2023 en door ons ontleedt en gefileerd tot een schokkend verhaal, waarbij stralingsniveaus

gewoonweg worden overschreden. Volgens gevalideerde berekeningen gedaan op basis van de ICNIRP normering blijkt dat het piekniveau dat TNO hanteert (1.616 V/m niet correct is, maar dat dit 175V/M moet bedragen). De veilige afstand blijkt in de hoofdbundel niet op 1.200 meter te liggen maar 8,22 km! En dan blijkt ook nog dat binnen de 300 meter afstand van de radar dit piekniveau overschreden wordt en zelfs op 710 meter!

- Laat Dekra maar eens meten op 1.200 meter afstand op 24 meter hoogte met een neutrale elevatiehoek.
- Waarom voldoet een locatie met een hek op 35 meter zoals in Herwijnen dan aan de ICNIRP?
- **Noot: Het in het alternatieve locatie onderzoek gedane statement van TNO is niet correct:** *Wat betreft het onderwerp straling zijn er geen locaties die significant beter scoren op een zo laag mogelijke stralingsbelasting op de omgeving. Tegelijkertijd blijft de bijdrage aan de stralingsbelasting op de omgeving in alle gevallen ver weg van de ICNIRP-limietwaarde.*
    - Dit statement van TNO is 100% incorrect. De veronderstellingen van TNO zijn gebaseerd op verkeerd gehanteerde pieklimieten en de ICNIRP contour zorgt ook al voor een functionele beperking in Herwijnen. Uit berekeningen blijkt dat in Herwijnen de ICNIRP limieten al worden overschreven vanwege een lagere piekbelasting en vanwege de inzet van alle 56 dipolen op de antenne. Zie hiervoor ook het aparte hoofdstuk met betrekking tot de ICNIRP en ICNIRP Contour.
- De tabel geeft dan ook percentages aan die in werkelijkheid nog veel hoger zullen liggen. Ons bezwaar is dan ook echt dat alle metingen en berekeningen zullen moeten worden overgedaan door een onafhankelijke instituut dat ZELF aan de knoppen mag zitten en tegen de juiste limieten. Om bovenstaande redenen én om redenen van de aanpassing van de radar met een koepel. De effecten van deze koepel op de stralingsniveaus zijn niet doorgerekend.
- De genoemde Waaldijk ligt ten opzichte van locatie Broekgraaf 1 +/- 6-8 meter hoger. De huizen op en aan deze Waaldijk komen nog minstens 6 tot zelfs 10 meter hoger. De Waaldijk ligt op +- 1.400 meter afstand van de locatie Broekgraaf 1. Er is in het onderzoek van alternatieve locaties geen rekening gehouden met deze stralingsbelasting op ca. 12-18 meter voor bewoners toegankelijke hoogte.
- Bij gezondheid en veiligheid kunnen de afstand tabellen ook worden gehanteerd met betrekking tot de eisen rondom het geluidsniveau. Geluidsoverlast kan leiden tot stress en gezondheidsschade. Daarom zijn geluidsnormen opgesteld waar Defensie aan moet voldoen. Hoe verder weg, hoe minder geluidsoverlast en dus minder overlast en gezondheidsschade. Hoe minder woningen dichtbij, hoe minder geluidsoverlast. Hoe verder weg, hoe groter de kans dat de radar voldoet aan de geluidsnormen. De voornaamste windrichting speelt hier ook een rol. Dit is echter niet door Defensie onderzocht.
- Dat betekent dat er op dit moment nog steeds een risico bestaat dat de SMART L radar in WIER uiteindelijk niet in bedrijf kan worden genomen en dan in Herwijnen al helemaal niet. Daarmee bestaat er een kans dat er in Nederland geen SMART L radar kan worden geactiveerd voor de avond en de nacht. **Dit risico kan worden gemitigeerd door op voorhand te kiezen voor een tweede radarlocatie waarbij dichtstbijzijnde woningen verder dan 900 meter zijn geplaatst**.
- Met betrekking tot de afstanden en de geluidsnormen zijn er meerdere locaties uitermate geschikt en daarmee kan de radar juist risicoloos worden geplaatst op die locaties, zoals is hierboven is aangegeven.
- Er wordt beweerd dat de radar uiteindelijk aan de geluidsnormen zal voldoen. Daar is nog geen technisch bewijs dan wel bewijs in de praktijk van geleverd. In WIER is dat nog niet het geval, daar wordt een nieuwe opstelling gebouwd.
- Wel is duidelijk dat wanneer er binnen 900 meter van de radar GEEN woningen staan, het geluid met minimaal 6dB afneemt t.o.v. 450 meter. Defensie neemt dus bewust een risico

met de geluidsoverschrijding als zij kiest voor een locatie met bewoning binnen 900 meter zoals op 450 meter of zelfs 370 meter.

- Herwijnen is in deze tabel ook meegenomen. Door Defensie is bij elke vergelijking NIET meegenomen dat in Herwijnen al een KNMI radar staat, van 1,3 Megawatt of 500 kW. En daarmee scoort Herwijnen nog slechter dan het al doet in deze tabel, waar Herwijnen aantoonbaar sowieso al het slechtste scoort.
- Bij een aantal locaties gelegen in Molenlanden en Vijfheerenlanden wordt opgemerkt dat de gemeente hier duidelijk stelling heeft genomen tegen de komst van een radar. Waarom houdt Defensie hier nu opeens wel rekening mee in de afweging? Als er één gemeente én bevolking duidelijk stelling heeft genomen tegen de komst van de radar is het Herwijnen wel.
- Zoals eerder aangegeven, is afstand bij verre de beste factor om gezondheidsrisico's te beperken. Hoe verder weg van de SMART L radar, hoe beter. En "elke meter telt" gezien de omgekeerde (kwadratische) evenredigheid van het stralingsniveau tot de afstand. En de VNG richtlijn hanteert 1.500 meter in dit geval. Op basis van deze richtlijn voldoet geen enkele locatie. Omdat het een richtlijn is hebben wij de interpretatie iets ruimer genomen. We snappen dat de SMART L ergens moet staan als dat veilig kan.

Conclusie van de toetsing aan criterium 1. Operationele waardering & 2: Gezondheid en ALARA:
Los van een positieve operationele waardering voor Herwijnen waar ook kanttekeningen te plaatsen zijn, scoort Herwijnen het slechtst van alle locaties als het gaat om Gezondheidsrisico's en ALARA. Hierbij gaat het in eerste instantie om de stralingsbelasting van de SMART L radar i.c.m. andere criteria m.b.t. gezondheid en ALARA. Dit is ook wat de bewoners van Herwijnen al 6 jaar aangeven. Daarnaast is ook bij de factor geluid de score van Herwijnen het slechtst van allemaal.

De locaties die voor de plaatsing van de SMART L radar uit de factuele integrale afweging beargumenteerd **het beste geschikt** zijn en **significant beter** scoren dan Herwijnen, zijn de volgende:

1. MC Lopik
2. Polsbroek Cabauw
3. Polsbroek Vlist
4. Hoenkoop
5. Snelrewaard
6. Montfoort
7. Ottoland
8. Noordeloos

Acceptabele locaties die beter scoren zijn

9. Goudriaan
10. Meerkerk
11. Krimpenerwaard

Locatie fractioneel beter dan Herwijnen

12. Lopikerwaard-Zuid

- Nieuwpoort door Defensie aangedragen in het eerste locatie onderzoek scoort weliswaar iets beter m.b.t. de dichtstbijzijnde woning dan Herwijnen maar kan in totaal zeker niet als een acceptabel alternatief worden gezien.
- Lopikerwaard-Zuid scoort weliswaar op diverse criteria van afstanden beter dan Herwijnen; echter de dorpskern ligt op vergelijkbare afstand.

Integrale beoordeling locatie onderzoeken op basis van ontbrekende relevante criteria en subjectieve achteraf toegevoegde criteria

- Na de totstandkoming van de verschillende onderzoeken is Defensie begonnen met het maken van een eigen integrale afweging. Maar wat schertst onze verbazing? Defensie heeft heel kort geredeneerd dat op stralingsniveaus er geen significant verschil is tussen alle locaties. En dat is pertinent onjuist.
- Wij verwijzen nogmaals naar de twee zienswijzen op gebied van "gezondheid" en "ICNIRP contour.
- Een grotere afstand tot de radar zal wel degelijk het stralingsniveau significant doet afnemen. De locatie Herwijnen tot 35 m afstand te benaderen en heeft de meeste huizen in directe omgeving.
- Als laatste hanteert TNO aantoonbaar incorrecte piekniveaus van de straling: 1.616 V/m terwijl de max. toelaatbare waarde met de huidige dutycycle maar 175 V/m mag zijn. En dit niveau wordt binnen 710 m afstand aantoonbaar overschreden, middels narekeningen van de DEKRA metingen in Wier in worst case scenario.
- Kortom, het is onbegrijpelijk dat Defensie het criterium "Gezondheid en veiligheid/ ALARA" niet heeft laten prevaleren boven alle andere criteria, om nog maar te zwijgen over de subjectieve beoordelingen rondom inpasbaarheid en ontsluiting. Tijd en geld mogen nooit een rol spelen ten koste van gezondheid van de burgers die Defensie wil beschermen.

3. Aanpalende sub-criteria

Nadat bovenstaande 2 belangrijkste (primaire) criteria verschillende geschikte locaties hebben opgeleverd zullen wij deze geschikte locaties toetsen aan de "aanpalende sub-criteria". Wij noemen dit aanpalende of secondaire criteria omdat deze in het locatieonderzoek en integrale afweging subjectief maar ook summier zijn beoordeeld.
Om die reden hebben wij deze overige criteria niet zwaar laten meewegen bij het aandragen van ideale alternatieve locaties. Wij zien namelijk ook een zeer subjectieve "beoordeling" van alternatieve locaties op de sub-criteria.

De aanpalende sub-criteria zijn:

- 3a. Regionale verdringingseffecten (achteraf toegevoegd door Defensie)
- 3b. Inpasbaarheid
- 3c. Realisatietijd
- 3d. Risico's en randvoorwaarden

3a Regionale verdringingseffecten

- In bijlage 2 Alternatief locatie onderzoek van 19-11-2021 is dit criterium totaal niet meegenomen. Uiteraard zijn wel de bekende windmolenplannen meegenomen in het zoekgebied in de operationele waardering.
- Dit onderdeel is achteraf toegevoegd in de Integrale afweging van mei 2022 maar vormde in het alternatieve locatie onderzoek geen criterium. Defensie past de gehele tijd criteria en uitgangspunten aan om te komen tot een eindoordeel. Alles wat uitkomt, wordt meegenomen; allen wat tegenspreekt wordt weggelaten of gebagatelliseerd.
- **Bijzonder merkwaardig dat het uitwerken van dit <u>achteraf toegevoegde criterium</u> 3 tot 6 maanden extra zou gaan duren in scenario 1 " voortzetten alternatief locatie onderzoek" en dat dit heeft geleid vanwege dreiging in Oekraïne om voor scenario 2 te kiezen: locatiekeuze op basis van beschikbare informatie.**
- Het wel of niet hebben van een radarverstoringsgebied kan niet doorslaggevend zijn; zeker niet voor Herwijnen wat geen gewenste locatie meer was

- In het onderzoek is ook gekeken naar huidige verstoringen en die zijn meegenomen in de operationele waardering; deze is wel essentieel. Op een nieuwe locatie kan ook een radarverstoringsgebied worden aangewezen
- Het niet kunnen plaatsen van windmolens op de ene locatie, biedt kansen voor windmolens op een andere locatie; vanuit landsbelang is dit geen argument voor de energieopgave. Zelfs in Herwijnen zijn plannen voor windmolens langs de A15. Hierdoor mag je Herwijnen niet positiever laten scoren vanwege het radarverstoringsgebied in relatie tot de duurzame energieopgave waar alle gemeentes voor staan.
- Het plaatsen van de radar heeft effecten op bestaande woningen; dit dient als belangrijkste argument te gelden.
- Dit criterium verdringingseffecten kan niet doorslaggevend zijn en is slechts zeer summier beoordeeld als inschatting door Defensie

Locatie	Regionale verdringingseffecten op ambities wind op land en hoge woningbouw
Herwijnen	+
Krimpenerwaard	-
Polsbroek Vliet	-
Leusderheide	n.v.t.
Lopikerwaard-Zuid	-
Polsbroek Cabauw	-
MC Logik	n.v.t.
Nieuwpoort	+
Goudriaan	+
Ottoland	-
Noordeloos	-
Montfoort	-
Hoenkoop	-
Snelrewaard	-
MASS Soesterberg	n.v.t.
Haarkerk	+
Schoonrewaard	-
Nederhemert	-
Camp New Amsterdam	n.v.t.

3b Ontsluiting en inpasbaarheid

- Ontsluiting is onderdeel van de lokale inpasbaarheid. Bedoeld hiermee is of het radarterrein goed bereikbaar is en hoe het is gesteld met de verdere infrastructuur. Een hoge score (++) betekent dus "ja, goed bereikbaar". Goed bereikbaar betekent in alle gevallen de aanwezigheid van een openbare weg.
- Het sub-criterium Inpasbaarheid is een omschrijving voor het volgende:
    - In de begeleidende teksten in hoofdstuk 7.3.5 wordt subjectief gesproken over verschillende bestemmingen die op verschillende locaties gelden. "landschappelijk in te passen", "agrarisch gebied", "natuurbestemming", "landschappelijke openheid", "agrarische bestemming", "weidegebied", "bestemming paragliden". Dit zijn allemaal termen / bestemmingen die óók op locatie Herwijnen van toepassing zijn. Het terrein aan de Broekgraaf 1 is omringd door weilanden, waar een mooi open landschap is te zien. Een gebied dat met name "agrarische bestemming" heeft, waar vogels broeden en vliegen, waar koeien en ander vee graast, waar nota bene luchtballonnen varen in de zomer... kortom Herwijnen scoort op inpasbaarheid niet slechter of beter dan welk ander terrein.
- Het allerbeste scoren eigenlijk locaties zonder verharde weg en zonder infrastructuur (energie en data). Dat is voor de toegankelijkheid vervelend, Defensie zal dan een eigen weg moeten aanleggen en kabels trekken op de verkregen grond, maar kan dan wel deze weg op eigen grond lang genoeg maken (> 300m) met een hek aan het begin, teneinde de toegankelijkheid voor het publiek onmogelijk te maken. Een goede ontsluiting betekent dus een slechte score op gezondheid en ALARA, en vice versa. Een aantal extra ingrepen om de

ontsluiting te verbeteren (weg aanleggen en kabels trekken) heeft een enorm positief effect op het wegnemen van gezondheidsrisico's voor de bevolking in het algemeen, gezien de ligging van deze niet goed ontsloten terreinen ten opzichte van bewoning en openbare wegen.

- Defensie kan juist deze locaties heel goed op langere afstand tot de radar afschermen door de toegangsweg naar de radar minimaal 300 meter lang te maken en op 300 m afstand van een hek te voorzien.
- Voor de gezondheid & ALARA van burgers is een goede ontsluiting niet per definitie een goede score. Onwetenden, kinderen die naar school fietsen & passanten kunnen bij goede ontsluiting dichtbij de radar komen. In Herwijnen zelfs tot op 35 meter. (Noot: In WIER is de radar op 370 meter verwijderd van publieke toegankelijke wegen).
- De inpasbaarheid is ronduit slecht onderbouwd. Gelijkwaardige locaties zoals Herwijnen, Krimpenerwaard en Schoonrewoerd, waarbij de radar is gepland op een terrein omringd door weiland scoren volstrekt tegenovergesteld. Herwijnen scoort goed op inpasbaarheid terwijl er nota bene de meeste woningen van allemaal in de buurt staan.
- Eveneens wordt in de tabel BB, de waardering, een vreemde score gehanteerd, bijvoorbeeld bij de kolom Omgevingswaardering: Herwijnen scoort hier een +, terwijl wel duidelijk mag zijn dat zowel het dorp, als de gemeente fel tegen plaatsing van deze radar is, en deze SMART L door de omgeving dus volstrekt NIET gewaardeerd wordt. Het blijkt echter dat in deze beoordeling niet is meegenomen of er "draagvlak" is bij bestuurders en burgers. Zo worden objectieve beoordelingen dus subjectief gemaakt.
- Op basis van ontsluiting scoort Herwijnen het aller slechtst op gezondheid, in verband met de toegankelijkheid van het publieke gebied tot op 35 meter. En er is een doorgaande weg langs de radar op 225 meter afstand, met de KNMI radar ernaast. Kinderen fietsen hier elke dag naar school en zouden tussen 2 radarstations moeten doorfietsen!
- In de uitleg bij de " ICNIRP contour" in de zienswijze op de ICNIRP kunt u lezen hoe hoog de gezondheidsrisico's hier zijn. Juist ook de afstand tussen 35 meter en 710 meter geeft grote risico's op gezondheidsschade. De aanwezige infrastructuur lijkt positief maar is het gevolg van een voorgenomen besluit van Defensie waarbij zonder toestemming voor de plaatsing van de radar al in 2018 verschillende kabels zijn vernieuwd. Dat heeft Defensie bewust gedaan maar het kan toch niet zo zijn dat dit als argument mag worden gebruikt om een besluit daadwerkelijk af te dwingen.
- Zie ter vergelijk onderstaand voorbeeld van Polsbroek Cabauw die Defensie een negatieve beoordeling geeft qua ontsluiting. Een locatie met huizen en wegen die op 1100, 1400 en 1600 meter afstand liggen vanaf de mogelijke radar locatie.
- Een weg aanleggen met een lengte van 1.100 of 1.600 meter, is voor het aanleggen van diverse windmolens geen enkel probleem door akkerlanden. Het gaat hier om 1 radar en niet om 10 radars die te worden aangelegd.
- Uiteindelijk scoort de inpasbaarheid Polsbroek Cabauw een acceptabele score +/-

Figuur 23 afstanden tot nabijgelegen woningen en bebouwde kommen "Polsbroek Cabauw"

LuCape	Gemeente	Oriëntering
Herwijnen	West Betuwe	++
Nieuwpoort	Molenlanden	+-
Goudriaan	Molenlanden	--
Meerkerk	Vijfheerenlanden	--
Krimpenerwaard	Krimpenerwaard	--
Lopikerwaard-zuid	Lopik	+-
Polsbroek Cabauw	Lopik	--
Polsbroek Vlist	Krimpenerwaard	--
Hoenkoop	Oudewater	--
Snelrewaard	Oudewater/Montfoort	--
Montfoort	Montfoort	+-
Ottoland	Molenlanden	+-
Noordeloos	Molenlanden	+-
Schoonrewoerd	Vijfheerenlanden	--
Schalkwijk	Houten	--
Tricht	West Betuwe	+
Nederhemert	Zaltbommel	--

LuCape	Gemeente	Ingeschatte hinder
Herwijnen	West Betuwe	+
Nieuwpoort	Molenlanden	+-
Goudriaan	Molenlanden	+-
Meerkerk	Vijfheerenlanden	+-
Krimpenerwaard	Krimpenerwaard	-
Lopikerwaard-zuid	Lopik	+
Polsbroek Cabauw	Lopik	+-
Polsbroek Vlist	Krimpenerwaard	+-
Hoenkoop	Oudewater	+-
Snelrewaard	Oudewater/Montfoort	-
Montfoort	Montfoort	+-
Ottoland	Molenlanden	+
Noordeloos	Molenlanden	+
Schoonrewoerd	Vijfheerenlanden	-
Schalkwijk	Houten	-
Tricht	West Betuwe	+-
Nederhemert	Zaltbommel	-

3c Realisatietijd

- Het voorkomen van uitval van de MPR radar in Nieuw Milligen en het (tijdelijk) plaatsen van een mobiele radar of zelfs de nieuwe Smart L radar in Nieuw Milligen (plan B) is totaal niet meegenomen in de waardering en oplossingsrichting.
- Immers: de snelst realiseerbare locatie is nooit voldoende snel gereed voordat de MPR radar zou uitvallen; er moet dus een alternatief plan zijn voordat de nieuwe locatie is opgeleverd.
    - De Smart L radar kan in 1 maand worden afgebroken en elders worden opgebouwd conform de aanschafnota in 2014
    - Het hebben van (tijdelijke) mobiele radars (plan C) waar in 2020 al eerder voor is gepleit door inwoners en de Kamer is totaal niet meegenomen in de afweging.
    - Het wel meenemen van een tijdelijke oplossing had onderdeel moeten zijn van de integrale afweging. Defensie heeft dit verzuimd.
- Sinds september 2023 heeft Defensie pas het besluit gecommuniceerd voor de inzet van 2 mobiele radars als tijdelijke oplossing; daarmee is de haast m.b.t. realisatietijd ook verdwenen

- Het niet meenemen van MC Lopik in de realisatietijd is een grote omissie in het onderzoek
- Het hebben van een RCR voor Herwijnen, kan niet het argument zijn om vanwege tijdsdruk weer voor Herwijnen te gaan. Defensie had de intentie om de RCR te stoppen conform de aangenomen motie Tweede Kamer. Ze hebben deze echter on hold gezet en niet gestopt. Herwijnen was immers geen gewenste locatie meer en Defensie moest op zoek naar een alternatieve locatie sinds december 2020.
- Het is een onjuiste RCR cirkel-redering; we willen de RCR stoppen maar doen het niet; we onderzoeken en komen na 1,5 jaar! weer terug op de locatie Herwijnen waar een RCR op zit voor de snelste realisatie.
- Pas in mei 2022 lijkt er een integrale afweging te zijn gemaakt, die aangeeft dat Herwijnen de beste en snelste optie is, juist vanwege die RCR.
- Het alternatieve locatie onderzoek was november 2021 gereed en in mei 2022 werd er pas een integrale afweging gemaakt met de opmerking dat het voorzetten van het alternatieve locatie onderzoek als scenario 1 nog 3-6 maanden zou duren
- Eind februari 2022 brak in Oekraïne de oorlog uit en werd er pas in mei 2022 in de integrale afweging gekozen voor scenario 2: locatiekeuze Herwijnen op basis van beschikbare informatie
- Het lijkt een reden waarom Defensie haar onderzoek sinds november 2021 heeft gestaakt, de ontwikkelingen een aantal maanden te volgen en nieuwe kansen zag om Herwijnen alsnog te kunnen doordrukken.
- De stuurgroep-verslagen vervanging MPR radar verstrekt door Defensie vanwege WOO verzoek zijn echter niet gedeeld voor de periode van 20 januari 2022 tot 21 maart 2022. Deze zien we graag nog tegemoet!
- Dit sub criterium is een criterium dat Defensie begin 2018 al had moeten toepassen. Vanaf dat moment heeft Defensie om uiteenlopende redenen geroepen “we hebben haast”. Op het moment dat het duidelijk werd dat Herwijnen én de Gemeenteraad de radar niet wilde, had Defensie goed moeten luisteren naar de argumenten.
- Defensie heeft in het gehele traject vanaf 2017 al zeker 4 jaar tijd! verloren door eigen handelen of niet handelen om door te zetten op Herwijnen. En dat gaat nog verder oplopen.
- Herwijnen is en blijft een slechte locatie, dat is bij de diverse gezondheidscriteria aangetoond. Tegen alle realiteitszin in probeert Defensie de radar door te drukken en dwingt een oneigenlijke RCR af. Deze RCR is door een Kamer-meerderheid gestopt, maar Defensie probeert door te gaan. Dat is absoluut de enige reden dat Herwijnen hier beter scoort. Er is een ongeldige en oneigenlijke RCR van kracht. Dan heeft een locatieonderzoek en onderlinge vergelijking geen zin.
- Defensie heeft haar kans gehad om het project eerder een andere richting te geven. Door gewoon in 2017 een goed locatie onderzoek te doen. Dan had, ongeacht welke van de goed scorende locaties ook, de uiteindelijk gekozen locatie (met of zonder RCR) geen argumenten gehad om daadwerkelijk in beroep te gaan. Wat ons betreft telt dit sub criterium dan ook niet mee. Er is geen RCR; dan heb je een gelijk level playing field voor optimale locaties waarbij gezondheid, veiligheid en operationaliteit objectief kunnen worden vergeleken.
- Herwijnen nemen wij niet mee in deze lijst. Enerzijds evident omdat Herwijnen niet meegenomen dient te worden vanuit de opdracht in de Motie “stop de RCR en zoek een

andere locatie", anderzijds omdat Herwijnen als locatie zonder een opgelegde RCR op de realisatiewaardering zeer slecht zou scoren zoals eerder onderbouwd op criterium 1 en 2.

- Bovendien is Herwijnen ook zeker niet snel te realiseren aangezien de bewoners zich hebben verenigd in de stichting "niet nog een radar in Herwijnen" die met deze doelstelling alle, maar dan ook alle geoorloofde middelen zal toepassen om de radar in Herwijnen tegen te houden. Daarmee wordt het proces dermate lang vertraagd dat een plaatsing in een van de andere groen of oranje gearceerde locaties net zo snel of zelfs sneller kan zijn.

Locatie	Loc. onderzoek	Alternatieve locaties	Operationele waardering	Gezondheidsrisico's j/n/Cl met mitigatie	Regionale verstoringseffecten	Lokale (on)aanvaardbaarheid	Realisatie tijd	Risico's en randvoorwaarden
H	geen	[redacted]	+	[redacted]	0	0	-	-
N	1	[redacted]	+	[redacted]	0	0	0	0
G	1	Goudriaan	+	Lager	0	0	0	0
M	1	Meerkerk	+	Lager	0	0	0	0
1	bijlage 2	Krimpenerwaard	+-	Lager	0	0	0	0
2	bijlage 2	Lopikerwaard-Zuid	+	[redacted]	0	0	+-	0
MC	bijlage 1	MC Lopik	+	laagst	0	++	+	0
3	bijlage 2	Polsbroek Cabauw	+	laagst	0	0	+-	0
4	bijlage 2	Polsbroek Vliet	+	laagst	0	0	+-	0
5	bijlage 2	Hoevelaag	+	laagst	0	0	0	0
6	bijlage 2	Snelrewaard	+-	laagst	0	0	0	0
7	bijlage 2	Montfoort	+-	laagst	0	0	0	0
8	bijlage 2	Ottoland	+	laagst	0	0	0	0
9	bijlage 2	Noordelooze	+	Lager	0	0	0	0
10	bijlage 2	[redacted]	+	Lager	0	0	0	0
11	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	Lager	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
12	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	Lager	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
13	bijlage 2	[redacted]	+	[redacted]	0	0	0	0
14	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
V	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
GR	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
L	bijlage 1/2	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
MS	bijlage 1	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
NA	bijlage 1	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

3d Risico's en randvoorwaarden

- Bij risico's worden gezondheidsrisico's volledig genegeerd. Er is nooit één moment geweest waarin Defensie deze zorgen echt serieus heeft genomen.
- Bij risico's is er niet beoordeeld op "politiek draagvlak", terwijl dat draagvlak juist de reden is dat deze alternatieve locaties zijn onderzocht.
- <u>Voor Herwijnen is géén politiek draagvlak, niet lokaal, niet regionaal en niet landelijk.</u>
- Bij Herwijnen wordt als enige argument aangedragen dat het terrein jarenlang als radarterrein in gebruik is geweest. Er wordt niets gezegd over het feit dat de gemeente de bestemming radar niet voor niets van het terrein heeft afgehaald. Of over het feit dat in Herwijnen ook al een radar staat, waardoor de stralingsbelasting op mens, dier en milieu

stijgt. Of over het feit dat in Herwijnen sinds 1971 zware radars (waaronder een primaire radar) hebben gestaan met als gevolg een 400% groter aantal ALS patiënten dan het landelijk gemiddelde.

- Het risico van geluid loopt parallel met het risico van gezondheid en dus met afstand tot de radar. Een grotere afstand tot bewoning verkleint het risico. Herwijnen was daarbij de slechtste locatie
- Risico financiën is iets groter bij een andere locatie dan Herwijnen maar doordat Herwijnen geen alternatief meer was, zijn alle andere locaties min om meer gelijkwaardig. Positieve uitzondering is MC Lopik want dat is al eigen defensieterrein
- Risico RCR procedure: zie opmerking hierboven voor realisatietijd
- Risico betrouwbare overheid; het vertrouwen in de overheid is geschaad. Daarmee wordt dit criterium minder relevant voor de keuze

Samenvatting en eindconclusie

Op criteria m.b.t. Gezondheid en ALARA scoort Herwijnen op alle fronten als slechtste locatie. Dit is nota bene in het alternatieve locatie onderzoek van Defensie zelf!

De locaties die voor de plaatsing van de SMART L radar uit de factuele integrale afweging beargumenteerd **het beste geschikt** zijn en **significant beter** scoren dan Herwijnen, zijn de volgende:

1. MC Lopik
2. Polsbroek Cabauw
3. Polsbroek Vlist
4. Hoenkoop
5. Snelrewaard
6. Montfoort
7. Ottoland
8. Noordeloos

Acceptabele locaties die beter scoren zijn

9. Goudriaan
10. Meerkerk
11. Krimpenerwaard

Locatie fractioneel beter dan Herwijnen

12. Lopikerwaard-Zuid

- Nieuwpoort door Defensie aangedragen in het eerste locatie onderzoek scoort weliswaar iets beter m.b.t. de dichtstbijzijnde woning dan Herwijnen maar kan in totaal zeker niet als een acceptabel alternatief worden gezien.
- Lopikerwaard-Zuid scoort weliswaar op diverse criteria van afstanden beter dan Herwijnen; echter de dorpskern ligt op vergelijkbare afstand en zou daarom niet meegenomen moeten worden als hekkesluiter.

H	geen		+		0	0	0	0						
N	1		+		0	0	0	0	600 m					
G	1		+		0	0	0	0	670 m	7	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
M	1		+		0	0	0	0	600 m	5	1000 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
1	bijlage 2		+		0	0	0	0	810 m	8	1200 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
2	bijlage 2		+		0	0	+-	0	950 m	0		>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
MC	bijlage 1		+		0	+	+	0	> 900 m	0	1400 m	>300 meter mogelijk	> 100.000	geen
3	bijlage 2		+		0	0	+-	0	1100 m	0	1600 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
4	bijlage 2		+		0	0	+-	0	970 m	0	1300 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
5	bijlage 2		+		0	0	0	0	1000 m	0	1430 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
6	bijlage 2		+		0	0	0	0	950 m	0	1400 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
7	bijlage 2		+		0	0	0	0	850 m	5	1600 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
8	bijlage 2		+		0	0	0	0	780 m	3	1680 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
9	bijlage 2		+		0	0	0	0	705 m	5	1250 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
10	bijlage 2		+		0	0	0	0	700 m		1200 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
11	bijlage 2		+		0	0	0	0	710 m		1200 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
12	bijlage 2		+		0	0	0	0	680 m		1300 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
13	bijlage 2		+		0	0	0	0	700 m			>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
14	bijlage 2		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
V	bijlage 2		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
GR	bijlage 2		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	Radar vlieghaven	geen
L	bijlage 1/2		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
MS	bijlage 1		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	Mast radar	geen
NA	bijlage 1		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen

Algemeen:

- Het is merkwaardig dat Defensie pas alternatieve locaties gaat onderzoeken nadat de RCR voor Herwijnen is aangemeld in juni 2019 en door de Tweede Kamer middels diverse moties Voordewind (september 2019), Voordewind (juni 2020) en Van Helvert (december 2020) hiertoe opdracht is gegeven
- Het is merkwaardig dat Defensie pas opnieuw alternatieve locaties gaat onderzoeken met een hogere antennehoogte en dus ruimer zoekgebied na opdracht van een nieuwe motie Belhaij (december 2020) in de Tweede Kamer in december 2020
- Het is extra merkwaardig doordat er in de periode voorafgaand aan deze motie allerlei vragen gesteld zijn aan Defensie over het hoger plaatsten van de Smart L antenne in Nieuw Milligen en Gilze Rijen.
- Het is dus niet merkwaardig dat Defensie pas in het eerste alternatieve locatie onderzoek er achter komt dat er voor locatie Herwijnen ook belangrijke onbekende verstoringen zijn zoals de Amercentrale en de Silo's bij Poederoijen.
- Het is merkwaardig dat Defensie geen exact programma van eisen had, geen gewenste of vereiste grootte van het perceel, geen gewenste afstand tot publiek toegankelijke gebieden, geen zoekgebied en daarmee gewenst dekkingsgebied voor de locatiekeuze van Herwijnen.
- Het is merkwaardig dat Defensie geen duidelijk onderzoek heeft gedaan naar de gezondsheidseffecten van de Smart L radar met nieuwe staring functie vooraf aan de aanschaf in 2014.
- Het is duidelijk dat Defensie geen notie heeft gehad van alle eigenschappen en risico's van deze staring functie voor Ballistic Missile Defense in een woonomgeving.
- Het is merkwaardig dat Defensie afstand tot bebouwing en afstand tot openbaar toegankelijke wegen tot de radarlocatie totaal niet heeft meegenomen in haar afweging terwijl alle signalen m.b.t. gezondheid, ALARA en voorzorgsprincipe op rood staan!
- Diverse argumenten tonen aan dat er grote risico's zijn in het niet voldoen aan blootstellingsnormen van ICNIRP en daarmee de gezondheid van inwoners.

Operationele waardering:

- De score's zoals opgegeven door Defensie staan niet ter discussie; wel de locatie MC Lopik die onterecht niet is meegenomen.
- Er blijven 14 alternatieve locaties over met een acceptabele operationele waardering (inclusief MC Lopik zijn er 15 locaties).
- MC Lopik is niet meegenomen door Defensie maar had wel gemoeten; het ligt binnen het zoekgebied en is een eigen terrein van meer dan 100.000 m2; de locatie ligt hemelsbreed maar 20 km van Herwijnen
- Het niet weg hoeven nemen van (eenvoudige) belemmeringen zoals 3 oude windmolens is geen opdracht vanuit de motie van de Kamer maar heeft Defensie/ RVB zich zelf opgedragen.
- Als het gaat om landsbelang, dan moet Defensie ook hierop te doorpakken, terwijl ze dat duidelijk hebben nagelaten.
- Qua operationele waardering zijn er dus voldoende alternatieven!

Gezondheidsrisico's:

- Door dit criterium volledig weg te laten in de integrale afweging bijlage 4, is een schoffering van de Politiek en de aangenomen moties en geeft daardoor (bewust) een verkeerde en compleet andere inkijk op de beoordeling.
- In de zienswijzen over locatie Broekgraaf 1 die niet voldoet, de onderbouwde gezondheidseffecten voor mens, dier en natuur, verkeerde aannames over de veilige gewaande ICNIRP contour die onjuist is, onjuist gestelde pieklimieten (geen 1.616 V/m maar 175 V/m) en het niet kunnen voldoen aan ICNIRP, leidt er toe dat afstand tot bewoning en afstand tot openbaar toegankelijke locaties essentieel zijn.
- Dat dit criterium volledig is weggelaten en gebagatelliseerd op basis van onjuiste aannames, onjuiste en gemanipuleerde berekeningen en metingen kun je Defensie verwijten.
- Dit criterium dient daarom naast de operationele waardering als belangrijkste 2 criteria te worden beschouwd.

Regionale verdringingseffecten (woningbouw en windmolens):

- Het meenemen van dit criterium in de integrale afweging is een nieuw achteraf toegevoegd criterium. Deze zat er oorspronkelijk niet in om woningbouw en plaatsing van windmolens mee te nemen als extra criterium. Deze zat ook niet in de beoordeling van het alternatieve locatie onderzoek en maakte ook geen deel uit van de motie.
- **Bijzonder merkwaardig dat het uitwerken van dit achteraf toegevoegde criterium 3 tot 6 maanden extra zou gaan duren in scenario 1 " voortzetten alternatief locatie onderzoek" en dat dit heeft geleid vanwege dreiging in Oekraïne om voor scenario 2 te kiezen: locatiekeuze op basis van beschikbare informatie.**
- Het lijkt een strategie om door het toevoegen van dit criterium er een reden lijkt te zijn dat dit zo vertragend zou werken om te gaan voor scenario 2.
- Het wel of niet hebben van een radarverstoringsgebied kan niet doorslaggevend zijn; zeker niet voor Herwijnen wat geen gewenste locatie meer was
- In het onderzoek is ook gekeken naar huidige verstoringen en die zijn meegenomen in de operationele waardering; deze is wel essentieel. Op een nieuwe locatie kan ook een radarverstoringsgebied worden aangewezen
- Het niet kunnen plaatsen van windmolens op de ene locatie, biedt kansen voor windmolens op een andere locatie; vanuit landsbelang is dit geen argument voor de energieopgave
- Het plaatsen van de radar heeft effecten op bestaande woningen; dit dient als belangrijkste argument te gelden.
- Het plaatsen van de radar kan effecten hebben op nieuwbouw; gezien de landelijke opgave van woningbouw is dit effect meenemen een druppel op een gloeiende plaat
- Ter voorbereiding op de ministerraad van 3 juni 2022 doet Stas Van der Maat een ruilvoorstel richting Minister de Jonge (woningbouw) en Minister Jetten (windmolens) om zijn plan voor Herwijnen te steunen. Lees het stuk hieronder over de voorbereiding van de ministerraad beneden.

Lokale inpasbaarheid:

- Benodigde ontsluiting is niet heel relevant; er worden in Nederland ook tientallen windmolens geplaatst waar wegen door polderland worden aangelegd

- Een grote afstand van de bestaande wegen (en bewoning) tot de radarlocatie is juist een groot voordeel vanwege lagere blootstellinglimieten en geluidsimpact
- Impact van radar op omgeving is niet significant verschillend; indien er anders windmolens worden geplaatst
- Lokale omgevingswaardering is daarmee niet significant verschillend
- Bouwkwaliteit perceel kan niet doorslaggevend zijn
- Bij MC Lopik is de ontsluiting heel goed, maar ook veilig vanwege de grootte van het terrein. Vandaar score ++ en groen.

Realisatietijd:

- Het voorkomen van uitval van de MPR radar in Nieuw Milligen en het (tijdelijk) plaatsen van een mobiele radar of zelfs de nieuwe Smart L radar in Nieuw Milligen (plan B) is totaal niet meegenomen in de waardering en oplossingsrichting
- Immers: de snelst realiseerbare locatie is nooit voldoende snel gereed voordat de MPR radar zou uitvallen; er moet dus een alternatief plan zijn voordat de nieuwe locatie is opgeleverd.
    - De Smart L radar kan in 1 maand worden afgebroken en elders worden opgebouwd conform de aanschafnota in 2014
    - Het hebben van (tijdelijke) mobiele radars (plan C) waar in 2020 al eerder voor is gepleit door inwoners en de Kamer is totaal niet meegenomen in de afweging.
    - Het wel meenemen van een tijdelijke oplossing had onderdeel moeten zijn van de integrale afweging. Defensie heeft dit verzuimd.
- Sinds september 2023 heeft Defensie pas het besluit gecommuniceerd voor de inzet van 2 mobiele radars als tijdelijke oplossing; daarmee is de haast m.b.t. realisatietijd ook verdwenen
- Het niet meenemen van MC Lopik in de realisatietijd is een grote omissie in het onderzoek
- Het hebben van een RCR voor Herwijnen, kan niet het argument zijn om vanwege tijdsdruk weer voor Herwijnen te gaan. Defensie had de intentie om de RCR te stoppen conform de aangenomen motie Tweede Kamer. Ze hebben deze echter on hold gezet en niet gestopt. Herwijnen was immers geen gewenste locatie meer en Defensie moest op zoek naar een alternatieve locatie sinds december 2020.
- Het is een onjuiste RCR cirkel-redering; we willen de RCR stoppen maar doen het niet; we onderzoeken en komen na 1,5 jaar! weer terug op de locatie Herwijnen waar een RCR op zit voor de snelste realisatie
- Pas in mei 2022 lijkt er een integrale beoordeling te zijn gemaakt, die aangeeft dat Herwijnen de beste en snelste optie is, juist vanwege die RCR
- Het alternatieve locatie onderzoek was november 2021 gereed en in mei 2022 werd er pas een integrale afweging gemaakt met de opmerking dat het voorzetten van het alternatieve locatie onderzoek als scenario 1 nog 3-6 maanden zou duren
- Eind februari 2022 brak in Oekraïne de oorlog uit en werd er pas in mei 2022 in de integrale afweging gekozen voor scenario 2: locatiekeuze Herwijnen op basis van beschikbare informatie

- Het lijkt een reden waarom Defensie haar onderzoek sinds november 2021 heeft gestaakt, de ontwikkelingen een aantal maanden te volgen en nieuwe kansen zag om Herwijnen alsnog te kunnen doordrukken
- De stuurgroep-verslagen vervanging MPR radar verstrekt door Defensie vanwege WOO verzoek zijn echter niet gedeeld voor de periode van 20 januari 2022 tot 21 maart 2022.

Risico's en randvoorwaarden:

- Het risico van geluid loopt parallel met het risico van gezondheid en dus met afstand tot de radar. Een grotere afstand tot bewoning verkleint het risico. Herwijnen was daarbij de slechtste locatie
- Risico financiën is iets groter bij een andere locatie dan Herwijnen maar doordat Herwijnen geen alternatief meer was, zijn alle andere locaties min om meer gelijkwaardig. Positieve uitzondering is MC Lopik al eigen defensieterrein
- Risico RCR procedure: zie opmerking hierboven voor realisatietijd
- Risico betrouwbare overheid; het vertrouwen in de overheid is geschaad. Daarmee wordt dit criterium minder relevant voor de keuze.

Conclusie:

- **De RCR procedure is exact verkeerd om gevoerd!**
    - Bij een normaal doorlopen proces, waarbij een overheid transparant en volgens de regels opereert, zou een organisatie als Defensie eerst een zoekgebied definiëren, een programma van eisen opstellen voor een terrein incl. grootte die voldoet aan alle ICNIRP limieten en ALARA, meerdere locaties gaan onderzoeken op de belangrijkste criteria Operationele geschiktheid en Gezondheid & ALARA. Dan zou bovenstaand overzicht naar boven zijn gekomen met locaties aangegeven in groen en oranje. Vanuit dit proces kan Defensie dan gaan praten met de desbetreffende gemeentes, kijken of er welwillendheid is. Pas dan mogen de overige criteria zoals hieronder toegelicht daadwerkelijk een rol spelen. Eerst zoek je optimale locaties, dan onderzoek je belemmeringen vanuit de lokale politiek. Mocht er bij alle optimale locaties weerstand optreden, pas dan kan je als overheid desnoods noodgedwongen een RCR toepassen en niet eerder!
    - Dus niet andersom door stiekem een stukje grond te kopen, de gemeente en bevolking niet te informeren of te des-informeren over wat voor soort radar (met mogelijk negatieve gezondheidseffecten) je wilt plaatsen in een dorp dat al sinds 1971 wordt bestraald door meerdere radars, met alle aangetoonde gevolgen voor de gezondheid bovendien. Een dorp dat nog steeds een landelijke zware KNMI radar tolereert, een dorp waarbij het radarterrein volgens de eisen van Defensie zelf te klein wordt bevonden en een dorp dat zich nu al ruim 6 jaar terecht én met succes met steun van de lokale, provinciale en de landelijke politieke besluitvorming heeft verzet tegen de komst van een radar.
    - Dan laat je je als Defensie wel van je aller-slechtste kant zien. 6 jaar zinloze strijd, 6 jaar verspilling van miljoenen aan adviezen van TNO, RIVM, de Landsadvocaat, langer aanhouden van de MPR radar (extra kosten) en verspilling van kostbare tijd.
- In de zienswijzen over locatie Herwijnen Broekgraaf 1 die niet voldoet, de onderbouwde gezondheidseffecten voor mens, dier en natuur, verkeerde aannames over de veilige gewaande ICNIRP contour die onjuist is, onjuiste pieklimieten en het niet kunnen voldoen aan ICNIRP, leidt er toe dat afstand tot bewoning en afstand tot openbaar toegankelijke locaties essentieel zijn.

- Dat dit criterium volledig is ontkracht en gebagatelliseerd op basis van onjuiste aannames, onjuiste en gemanipuleerde berekeningen en metingen is een groot schandaal.
- Door dit criterium volledig weg te laten in de integrale afweging, is een schoffering van de Politiek en de aangenomen moties en geeft daardoor (bewust) een verkeerde en compleet andere inkijk op de beoordeling
- In alle alternatieve locaties ligt de dichtstbijzijnde woning significant verder weg dan Herwijnen, liggen openbaar toegankelijke wegen significant 300 meter verder dan Herwijnen (35 meter)
- Herwijnen heeft als énige ook al een zware KNMI radar staan. Deze radar is in 2016 BEWUST verplaatst vanuit de Bilt naar landelijk gebied.
- Daarmee is Herwijnen de slechtste locatie op het gebied van gezondheid en ALARA, maar ook het risico van niet voldoen aan geluidsnormen.
- Er zijn 8 significant betere locaties (incl. MC Lopik) dan Herwijnen en 4 locaties iets beter dan Herwijnen
- Significant betere locaties (8): MC Lopik, Polsbroek Cabauw, Polsbroek Vlist, Hoenkoop, Snelrewaard, Montfoort, Ottoland, Noordeloos
- Betere locaties (4): Goudriaan, Meerkerk en Krimpenenwaard (en mogelijk Lopikerwaard Zuid: geen KNMI Radar, Geen woningen dichtbij, wel KOM op 950 m)
- De tijdsdruk heeft Defensie volledig aan zichzelf te wijten. Defensie heeft zelf onjuiste aannames gemaakt en daarop de verkeerde keuzes gebaseerd in het verleden en hier als halsstarrig aan vast gehouden.

De ministerraad van 3 juni 2022 | "hoe kan Defensie haar tunnelvisie onderbouwen"

- Wij willen met betrekking tot het proces van totstandkoming van het alternatieve locatie onderzoek en het besluit voor Herwijnen het volgende **expliciet** vermelden.
- De verschillende onderzoeken zijn klaar in de periode september 2021 tot januari 2022. Deze worden NIET gepubliceerd op het moment dat ze klaar zijn maar werden achtergehouden. Terwijl dit openbare stukken zijn. Hiermee werd de Kamer, lokale overheid en de burgers op achterstand gezet.
- In maart 2022 begint de "integrale beoordeling". Alle onderzoeken worden bestudeerd, alle locaties worden gewogen en op basis daarvan moet een definitieve keuze worden gemaakt.
- Maar wat blijkt... Herwijnen wordt meegewogen en ook als keuze gehandhaafd. Dat is tegen de Motie in.
- Een nieuw criterium wordt achteraf toegevoegd: verdringingseffecten voor woningbouw en windmolens.
- Wat blijkt nog meer? Het tweede locatie onderzoek was nog helemaal niet klaar op het moment dat op 6 juni 2022 de ministerraad het besluit neemt de Smart L radar al alsnog in Herwijnen te plaatsen.
- Stas Van der Maat informeert per e-mail 2 dagen voor de ministerraad de twee ministers Rob Jetten (windmolens) en Hugo De Jonge (woningbouw) met het verzoek in te stemmen met het besluit voor plaatsing van de radartoren in Herwijnen. (Document 271 van 1 juni 2022 voor de MR van 3-6-2022.
- In deze email geeft stas Van der Maat **oneigenlijke redenen** aan om in te stemmen met zijn besluit:
    - Er is geen enkele reden tot zorg voor straling en gezondheidseffecten
    - Er is geen geschiktere locatie dan Herwijnen

- Er gold sinds februari 2020 voor 3 locaties een radarverstoringsgebied als reservering (Goudriaan, Meerkerk en Nieuwpoort) waardoor andere maatschappelijke opgaven beperkt worden zoals woningbouw en windmolens.
- Van der Maat schrijft vervolgens dat de locatiekeuze voor Herwijnen en het opheffen van de radarverstoringsgebieden ook in het belang is van de opgaven waar deze ministers voor staan en rekent vervolgens op hun steun.
- Het besluit voor Herwijnen is ondanks deze onjuistheden toch genomen. De 2 eerdere moties zijn echter nooit ingetrokken of weggestemd. Wel wordt een laffe motie aangenomen m.b.t. 5 jaar na plaatsing doen we onderzoek en kijken of er misschien dan een betere plek is voor de radar. Alsof Nederland dan niet nog voller is geworden met windmolens en woningbouw.

Bovenstaande pagina's zijn in het kort het verhaal hoe het pad naar het uiteindelijke 2e locatie onderzoek is afgedwongen door de TK en is doorlopen door Defensie.

Ondanks herhaaldelijke aanwijzingen en duidelijke suggesties voor alternatieven lijkt het alsof de situatie een slangenkuil is, waarbij elke kronkel en draai uiteindelijk leidt tot Broekgraaf 1 in Herwijnen. De Tweede en Eerste Kamer heeft de weg gewezen naar andere mogelijkheden, maar de hardnekkige terugkeer naar Herwijnen door de betrokken partijen (Defensie, Rijksvastgoedbedrijf) doet denken aan een vastberaden slang die niet van zijn koers afwijkt.

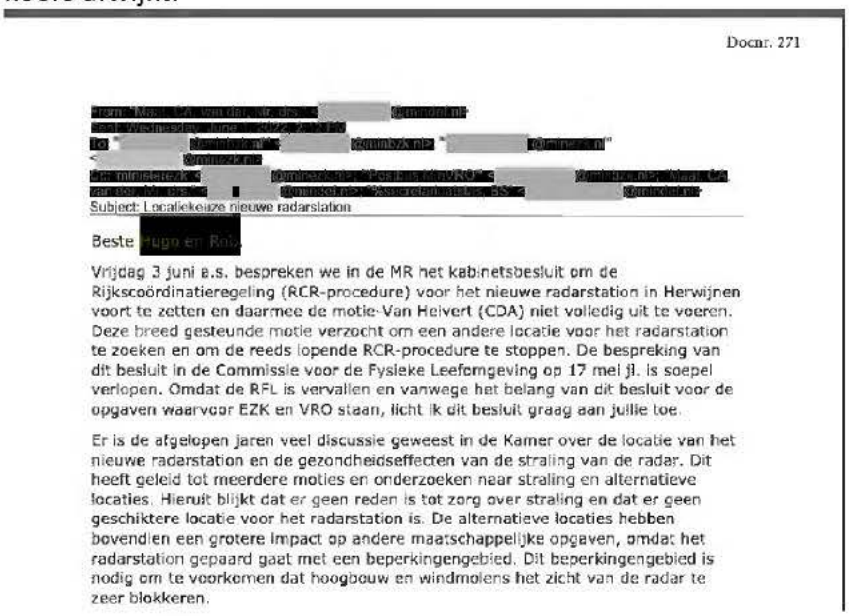

Docnr. 271

[redacted]

Subject: Locatiekeuze nieuwe radarstation

Beste [redacted]

Vrijdag 3 juni a.s. bespreken we in de MR het kabinetsbesluit om de Rijkscoördinatieregeling (RCR-procedure) voor het nieuwe radarstation in Herwijnen voort te zetten en daarmee de motie-Van Helvert (CDA) niet volledig uit te voeren. Deze breed gesteunde motie verzocht om een andere locatie voor het radarstation te zoeken en om de reeds lopende RCR-procedure te stoppen. De bespreking van dit besluit in de Commissie voor de Fysieke Leefomgeving op 17 mei jl. is soepel verlopen. Omdat de RFL is vervallen en vanwege het belang van dit besluit voor de opgaven waarvoor EZK en VRO staan, licht ik dit besluit graag aan jullie toe.

Er is de afgelopen jaren veel discussie geweest in de Kamer over de locatie van het nieuwe radarstation en de gezondheidseffecten van de straling van de radar. Dit heeft geleid tot meerdere moties en onderzoeken naar straling en alternatieve locaties. Hieruit blijkt dat er geen reden is tot zorg over straling en dat er geen geschiktere locatie voor het radarstation is. De alternatieve locaties hebben bovendien een grotere impact op andere maatschappelijke opgaven, omdat het radarstation gepaard gaat met een beperkingengebied. Dit beperkingengebied is nodig om te voorkomen dat hoogbouw en windmolens het zicht van de radar te zeer blokkeren.

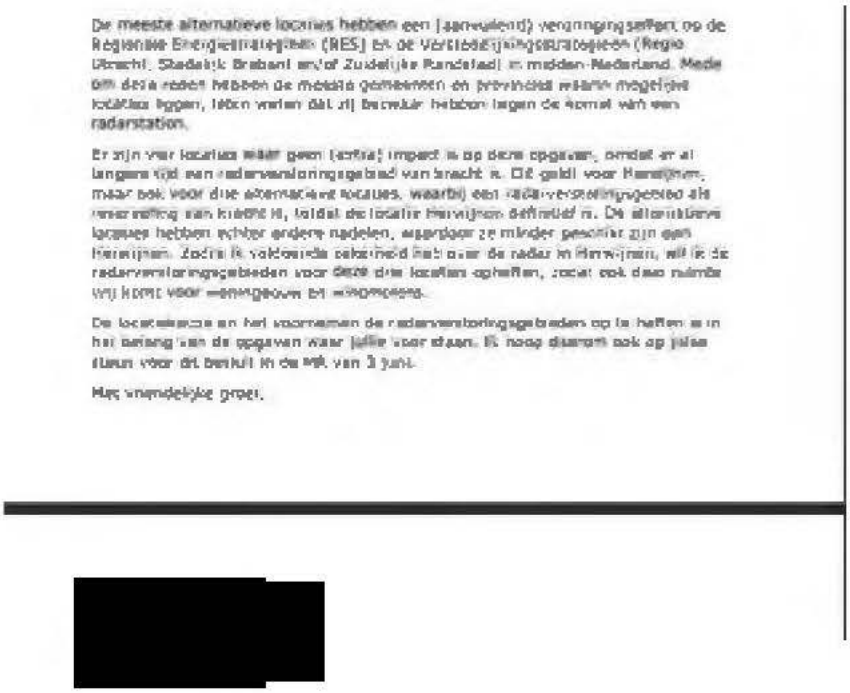

De meeste alternatieve locaties hebben een (aanvullend) vergunningsbeleid op de Regionale Energiestrategieën (RES) en de Verstedelijkingsstrategieën (Regio Utrecht, Stadsrijk Brabant en/of Zuidelijke Randstad) in midden-Nederland. Mede om deze reden hebben de meeste gemeenten en provincies waarin mogelijke locaties liggen, liften verlen dat zij bezwaar hebben tegen de komst van een radarstation.

Er zijn voor locaties elder geen (extra) impact is op deze opgaven, omdat er al langere tijd een radarverstoringsgebied van kracht is. Dit geldt voor Herwijnen, maar ook voor drie alternatieve locaties, waarbij een radarverstoringsgebied als voorwaarde van kracht is, totdat de locatie Herwijnen definitief is. De alternatieve locaties hebben echter andere nadelen, waardoor ze minder geschikt zijn dan Herwijnen. Zodra is vaststaat dat er geen radar in Herwijnen, valt de radarverstoringsgebieden voor deze drie locaties opheffen, zodat ook deze ruimte vrij komt voor woningbouw en windmolens.

De locatieactie en het voornemen de radarverstoringsgebieden op te heffen is in het belang van de opgaven waar jullie voor staan. Ik roep daarom ook op jullie steun voor dit besluit in de Wet van 3 juni.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Tenslotte:

- **Wij vinden dat wanneer deze radar niet aan de ICNIRP regels kan voldoen op afstanden waarbij bewoning staat, of waarbij de radar (te) dichtbij publiek terrein staat en er daardoor geen locatie in het zoekgebied ter beschikking komt, dat dan moet Defensie concluderen dat de SMART L radar gewoon niet de geschikte radar is om te plaatsen in Nederland. Niet op slinkse wijze deze radar er door heen zien te duwen door te zorgen dat deze op papier lijkt te voldoen maar in de praktijk zeker niet. Dan moet gekozen worden voor alternatieven om de beoogde dekking van het luchtruim te realiseren.**
- We begrijpen natuurlijk wel dat er in Nederland een volledige radardekking nodig is. Echter, als het gaat om mensen te beschermen moet een radar op de zo veilig mogelijke locatie staan voor omwonenden en passanten. Aangetoond is dat op dat vlak Herwijnen de slechtst mogelijke locatie is uit alle onderzochte locaties.
- We begrijpen ook dat de materie zeer complex is, en dat de druk vanuit de defensie staf hoog is. Desalniettemin kan het niet zo zijn dat zogenaamde "zorgvuldige besluitvorming" gaat ten koste van veiligheid van burgers. Herwijnen is de slechtste locatie denkbaar van de hele lijst. Het besluit voor Herwijnen is onjuist, de SMART L radar voldoet NIET aan de geldende ICNIRP normen met betrekking tot de afstanden tot bewoning en publieke ruimte.
- Gezien de geschiedenis met een lang radarverleden en een daadwerkelijk vastgesteld groot aantal ALS patiënten, heeft Herwijnen gewoon recht op ALARA.
- Dat hebben we altijd aangegeven en in dit stuk ook aangetoond. Het is een ongelijke strijd de afgelopen 6 jaar voor de inwoners van Herwijnen. Defensie heeft tunnelvisie op de locatie Herwijnen, terwijl deze NIET voldoet. Dit besluit moet worden herzien. Zo snel mogelijk, want er is al 6 jaar tijd verloren gegaan, terwijl Defensie altijd heeft gezegd haast te hebben. De radar had allang op een veiligere plek (zie alternatieve locaties) kunnen staan.

- Het enige waar Herwijnen goed op scoort is de tijdsplanning, vanwege de RCR. Maar de RCR is volgens de motie gestopt. En dus weggestemd door de Tweede Kamer. Defensie heeft 6 jaar geleden aangegeven haast te hebben. Wij hebben 6 jaar geleden aangegeven fel te protesteren en alle mogelijke wegen te bewandelen tegen de plaatsing van de radar. En de gemeente heeft het plan van Defensie weggestemd. En gezien de uitkomsten van het locatieonderzoek terecht.
- Als defensie dit locatie onderzoek had gedaan VOORDAT zij via slinkse politiek een RCR hadden afgedwongen, dan had Defensie Nota bene zelf nooit voor Herwijnen gekozen, want Herwijnen komt gewoon heel slecht uit het onderzoek.
- De RCR cirkelredenering is misleidend. We hebben een RCR op Herwijnen, zeggen de intentie te hebben om de RCR te stoppen maar wachten daarmee, doen daarna een afgedwongen locatie onderzoek en daar komt uit dat Herwijnen de beste locatie is want er zit een RCR op.
- En dat is dan ook het enige argument dat Defensie heeft om voor Herwijnen te kiezen. Het enige. Want op alle andere, wel eerlijke, criteria scoort Herwijnen het slechts van allemaal, of slechter dan andere locaties.

Bijlage 5

Bijlage 5 Smart L-radar en effecten op flora en fauna

Grondreden 1

PLAATSING VAN DE SMART L-RADAR IN HERWIJNEN HEEFT ZEER NEGATIEVE EFFECTEN OP DE FLORA EN FAUNA ZOALS BOMEN, BIJEN, VOGELS EN VLEERMUIZEN.

ARGUMENTATIE
Er zijn diverse wetenschappelijke onderzoeken beschikbaar, waarin schade wordt aangetoond op bomen, bijen, vogels en vleermuizen t.g.v. Elektromagnetische straling (EMV):

Een greep uit deze studies:

Bomen hebben last van EMV
- 2010 | Onderzoek Universiteit Wageningen
Wetenschappelijk onderzoek van de afdeling plantcelbiologie van de Universiteit van Wageningen, in opdracht van de gemeente Alphen aan de Rijn laat zien dat bomen en gewassen ziek worden als ze blootgesteld worden aan elektromagnetische straling.
Zie voor meer achtergrondinformatie: Bomen hebben last van elektromagnetische straling.

- Tijdens onderzoeken in 2006 en 2015 in de Duitse steden Bamberg en Hallstadt werd over een lange periode een veldmonitoring gedaan bij in totaal 120 bomen. De metingen aan de bomen toonden aanzienlijke verschillen tussen een beschadigde kant van een boom (die gericht is op een zendmast) en de andere "gezonde" kant.
Statistische analyse laat zien dat elektromagnetische straling schadelijk is voor bomen.

Bijen hebben last van EMV

- 2009 | De Duitse bioloog Ulrich Warnke beschrijft in een rapport dat een zendmast in de nabije omgeving van een bijenkorf de navigatie van werkbijen zodanig verstoort, dat zij niet naar de koningin kunnen terugkeren.

- 2011 | Onderzoek van Neelima R. Kumar: Blootstelling aan straling van mobiele telefoons veroorzaakt biochemische veranderingen bij honingbijen.

- 2012 | Uit onderzoek van de Universiteiten Wageningen -Leiden en -Graz blijkt dat van de aan EMV blootgestelde honingbijenvolken in de winter meer verloren gaan dan niet aan EMV blootgestelde bijenvolken.

- 2021 | Onderzoek van Amerikaanse Fish and Wildlife Service:
RF-straling is een vorm van elektromagnetische energie die wordt gebruikt voor communicatie. Het wordt uitgezonden door radio- en tv-masten, radarstations, zendmasten, mobiele telefoons en alle andere draadloze apparaten die zich in de wereld van vandaag steeds meer verspreiden. Het interfereert met navigatie, communicatie en metabolisme bij

bijen. Het is het effect op de stofwisseling dat bijen het snelst doodt en met uitsterven bedreigt.

Vogels en insecten hebben last van EMV

- 2014 | Trekvogels raken in de war van zwakke radiogolven.
Trekvogels die bij nacht migreren, raken hun richtinggevoel kwijt als ze blootgesteld worden aan zwakke radiogolven en elektromagnetische straling van apparatuur. De ruis legt hun inwendig kompas lam.

Trekvogels zoals de ooievaar die veel voorkomt in Herwijnen!
https://www.volkskrant.nl/wetenschap/trekvogels-raken-in-de-war-van-zwakke-radiogolven~bc81b72c/

- 2019 | Maui Forest Bird Recovery Project (MFBRP)

"Aanvankelijk schreef ik de achteruitgang van insecten toe aan deze gebeurtenissen. Later hoorde ik over 'mobiele telefoon gepulseerde microgolftechnologie' en begreep uit persberichten dat deze op de berg Nardi werd geïnstalleerd. Deze technologie wordt door de industrie, de pers en het grote publiek universeel '3G' genoemd. Met deze kennis begon ik te vermoeden dat er misschien iets anders aan de hand was op de berg Nardi. Tegelijkertijd omvatten verdere toevoegingen de Wideband Code Division Multiple Access (WCDMA) - technologie.
"In het jaar 2009 werd verbeterde 3G-technologie geïnstalleerd en werden nog eens 150 betaaltelevisiekanalen aan de toren toegevoegd. Na deze toevoegingen was ik getuige van de uittocht van 27 vogelsoorten uit de berg Nardi, terwijl tegelijkertijd het aantal insecten en de soortenvariatie dramatisch daalden. "

"Eind 2012 en begin 2013, met de bouw van een nieuwe toren in het complex en de introductie van een generator van 600.000 watt, werd het systeem geüpgraded naar wat algemeen bekend werd als '4G'. Onmiddellijk daarna was ik getuige van de snelle uittocht van nog eens 49 vogelsoorten. Vanaf die tijd werden alle lokaal bekende vleermuissoorten schaars, vier veel voorkomende soorten cicades verdwenen bijna, evenals de eens enorme, gevarieerde populatie motten- en vlindersoorten. De populaties kikkers en kikkervisjes werden drastisch verminderd; de enorme volumes en diverse soorten mierenpopulaties werden ongewoon tot zeldzaam."

De observaties van Broomhall komen overeen met duizenden gepubliceerde rapporten in de wetenschappelijke literatuur, evenals met een constante stroom informele rapporten van mijn collega's en abonnees die ik al tientallen jaren van over de hele wereld ontvang – uit Spanje, uit Japan, uit Noorwegen, uit Nederland, uit Griekenland, van overal.

- 2022 | Stralingsziekte op Texel?
Vervolgonderzoek van Arthur Firstenberg
Vorig jaar stierven op diverse plaatsen in Nederland vele grote sterns. Alleen al in het natuurreservaat De Petten op het eiland Texel stierven duizenden vogels. Door Ornithologen en vogelbeschermingsorganisaties werd direct gesproken dat vogelgriep de oorzaak was. Arthur Firstenberg, schrijver van 'The Invisible Rainbow' ging op onderzoek. Hij ontdekte dat bij de getroffen koloniën zendmasten stonden waar in mei 2022 aanpassingen aan gedaan waren. De hoogte, richting en sterkte van de antennes was veranderd.
Dit jaar lijkt de sternpopulatie zich te herstellen. Er broeden zo'n 9000 paar grote sterns in Nederland en Vlaanderen, en er vestigen zich ook nog steeds nieuwe broedparen. Het aantal is daarmee ongeveer de helft van dat in de laatste jaren, zo'n 19.000 paar. Ruud van Beusekom van de Vogelbescherming schrijft: "Hoopvol is dat er dit broedseizoen tot nu toe vrijwel geen sterfte door vogelgriep is vastgesteld bij de grote stern."
Opvallend is dat de sterns niet zijn teruggekeerd naar de plaatsen waar vorig jaar zovelen

gesneuveld zijn. Een kolonie grote sterns vestigde zich op een nieuwe locatie: de Prins Hendrik Zanddijk op Texel. Een andere kolonie vestigde zich in de Zeehaven van Zeebrugge. Hier stierven geen vogels aan de 'vogelgriep'. Er werd gesuggereerd dat ze immuniteit zouden hebben opgebouwd.
In zijn nieuwsbrief komt Arthur Firstenberg tot een andere conclusie. Want de nieuwe broedplaatsen lijken door de grote sterns slimmer gekozen. De koloniën zijn verder verwijderd van zendmasten. De straling zal hier beduidend lager zijn, dan op de vorig jaar getroffen broedplaatsen. Het lijkt er dus juist sterk op dat de sterns eieren voor hun geld hebben gekozen en vertrokken zijn naar stralingsluwe gebieden.

Zoogdieren hebben last van EMV:

Haas en Konijn

Boerenlandzoogdieren als het konijn en de haas hebben het moeilijk in de agrarische gebieden en zijn inmiddels op de rode lijst met bedreigde diersoorten gezet. De bouw van een militaire radartoren leidt tot verdere aantasting van deze bedreigde diersoorten. In eerdere onderzoeken is het terrein en aangrenzende omgeving niet onderzocht op konijnenholen en hazenlegers.
We verzoeken hierbij om eerst de omgeving van Broekgraaf 1 te onderzoeken op konijnenholen en hazenlegers.
https://nos.nl/artikel/2355054-konijn-en-haas-op-rode-lijst-met-bedreigde-zoogdieren-otter-en-zeehond-eraf.html

Vleermuizen

- 2007 | Uit wetenschappelijk onderzoek van Barry Nicholls, Paul A. Racey aan de universiteit van Aberdeen blijkt dat vleermuizen worden verdreven bij een stralingsbelasting van > 2 V/m.
Onderzoekers van de Universiteit van Aberdeen hebben al enige tijd waargenomen dat de vleermuizenactiviteit in de buurt van het Aberdeen Civil Air Traffic Control (ATC) radarstation afneemt, ondanks de nabijheid van habitattypen waar vleermuisactiviteit zou worden verwacht. Dit bracht de mogelijkheid naar voren dat de radiofrequentie (RF) straling geassocieerd met radarinstallaties een aversieve gedragsreactie kan uitlokken bij foeragerende vleermuizen.
Bij de komst van de Smart L-radar Herwijnen zal ten gevolge daarvan de stralingsbelasting op de Natura 2000 gebieden langs de Linge en in de gebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie naar verwachting tot 0,7W / m2 = 16 V/m bedragen (op ca. 3 km afstand).

-2007 | Grote radarsystemen als de Smart L jagen vleermuizen op de vlucht. Er is geen rekening gehouden met vleermuizen als beschermd dier binnen een straal van 4 km.
Het is bij wet verboden om vleermuizen te bestrijden of te verjagen. Ze worden beschermd binnen de Flora- en Faunawet. Vleermuizen mogen zelfs niet verstoord worden.
https://www.nrc.nl/nieuws/2007/03/15/grote-radarstations-jagen-vleermuizen-op-de-vlucht-11291407-a1063320
https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0000297

Conclusie:

In de genoemde onderzoeken zijn er duidelijk aanwijzingen dat flora en fauna ernstige schade ondervinden t.g.v. stralingsbelasting. Bij de komst van de Smart L-radar Herwijnen zal (naast schade aan bomen, bijen, zoogdieren, vogels en insecten) het aantal vleermuizen in de omgeving rondom de Natura 2000 gebieden langs de Linge en de gebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie drastisch verminderen. Ditzelfde geldt voor haas, konijn en trekvogels zoals de ooievaar.

De kans op significante gevolgen bij de komst van de Smart L-radar kan niet worden uitgesloten. Daarom moet conform artikel 2.8 van de Wet Natuurbescherming een passende beoordeling worden gemaakt. In dit geval wordt het Rijksinpassingsplan Smart L-radar in Herwijnen eveneens MER-plichtig (Ingevolge artikel 7.2a Wet Milieubeheer).

Op basis van deze conclusie is het dringend noodzakelijk dat het Rijksinpassingsplan voor deze buitengewoon zeer sterke Smart L- radar Herwijnen van een MER onderzoek wordt voorzien, waarin de effecten van de radar op flora en fauna diepgaand wordt onderzocht!

Bijlage 6

Bijlage 6 Zienswijze en bezwaar gezondheidsrisicos en ALARA

GRondreden 1

LANGDURIGE BLOOTSTELLING AAN DE HOOGFREQUENTE NIET IONISERENDE STRALING VAN DE SMART-L RADAR IN HERWIJNEN VERHOOGT HET RISICO OP GEZONDHEIDSSCHADE STERK.

ARGUMENTATIE

Er zijn enorm veel onderzoeken gedaan waarin verbanden worden aangetoond en er sterke aanwijzingen zijn ten aanzien van het verhoogd risico op gezondheidsschade bij blootstelling aan hoogfrequente niet ioniserende straling.
Een greep uit deze studies:

- Het Luna onderzoek (ecologische studie) vindt sterke aanwijzingen dat zelfs bij lage blootstellingsniveau s < 1,8 V/m er een mogelijk verband is tussen residentiële UHF-EMF-blootstelling (uitgezonden door GSM antennes) en ALS.

- Het NAILA onderzoek vindt sterke aanwijzingen voor een relatie tussen gezondheidsschade en straling. In dat onderzoek gaat het om een 3 keer hogere incidentie van tumoren bij patiënten wonende binnen 400m van een basisstation voor mobiele telefonie.

- Onderzoek van Degrave et al. bij Belgische militairen die werkten met Hawk luchtafweerradars. Dit onderzoek geeft niet met zekerheid aan wat de oorzaak was van de toename van de hemolymfatische kankers, maar het onderbouwt wel de sterke verdenking dat straling hier een rol in speelt omdat er in de controlegroep niet gewerkt werd met luchtafweerradars. Later werd er gesproken over 2 mogelijke redenen die mis waren bij het gebruik van de Hawk radar: de veilige afstand was niet goed gecommuniceerd en daar werd niet naar gehandeld en de radar is met te hoog vermogen ingezet.
- Vanuit ICNIRP is er een NATO exposure limit van 194 V/m (10 mW/cm^2) als piekveldsterkte en staat niet in verhouding tot de "toegestane" piekveldsterkte van 1.616 V/m die door TNO en Defensie is aangegeven voor de Smart L radar.
- Deze limiet van 194 V/m is ook gebruikt voor de Hawk radars nadat er veel gevallen van kanker werd geconstateerd. De veilige afstand werd naderhand vergroot van 43 naar 74 meter door de Nederlandse overheid. Dit staat te lezen in een artikel uit de Volkskrant.
- De gemaakte berekeningen bevestigen deze grotere veilige afstand. Zie ook artikel Volkskrant, zie Bijlage 1 en 2.

- In een ander onderzoek in Polen bij militair personeel van Stanislaw Szmigilski et al werd een analyse gedaan van de morbiditeit van kanker bij militair personeel dat beroepsmatig blootgesteld was aan radiofrequentie en microgolfstraling. Vooral de hematologische/lymfatische maligniteiten kwamen meer voor bij blootgestelde dan

niet-blootgestelde militairen.
Blootstellingsniveau van 85% militairen was max. 6 W/m^2 (ca.47,6 V/m).

- Onderzoek van Brizzi et al in Italië waarbij gekeken werd naar het verband tussen verschillende ziekten en het wonen in de buurt van een militaire radar binnen 4.500 meter waarbij er blootstelling was aan elektromagnetische straling.
  Er was een significant verhoogd risico op kanker en hartziekten bij hogere blootstelling aan elektromagnetische straling. Het verhoogde risico op een hartaanval bevestigde de bevinding van een verhoogd cardiovasculair risico bij chronische blootstelling aan straling van een eerdere studie (Bortkiewicz et al 1995,1996, Vagelova et al 2006).
  Kritiek vanuit TNO op dit rapport is vervolgens gepareerd door de onderzoekers in 2020.
  Concluderend meldt dit artikel een alarmerend resultaat over het risico op kanker en hartziekten onder de bevolking die ook na de Bonferroni-correctie (op aanraden van TNO) aan het radarsignaal is blootgesteld.

- Het epidemiologische bewijs in Potenza Picena is in overeenstemming met het enorme wetenschappelijke bewijs over het kankerverwekkende effect van radiofrequentie, in het bijzonder:

- Het bewijs over mechanismen, zoals DNA-schade, toename van oxidatieve stress en wijziging van de levensvatbaarheid van de cellen.
  Het bewijs over kankerverwekkendheid bij dieren bewezen door de NTP-studie en door het Ramazzini Institute.
  Het bewijs over kanker bij zware gebruikers van mobiele telefoons.

- Interessant/pikant is dat TNO in 2003 een onderzoeksrapport heeft geschreven over een onderzoek van TNO naar de invloed van straling op ervaren gezondheid en cognitie. Er kwam tegen hun hypothese in een statistisch significant effect uit op ervaren gezondheid en op cognitie, waarbij er geen sprake was van thermale effecten. Zij concludeerden dat verder onderzoek nodig was. In de veelheid van onderzoeken is dit wederom een onderzoek dat wijst op invloed op het lichamelijk functioneren.

- WHO Op 31 mei 2011 heeft het IARC (International Agency on the Research of Cancer), een officieel agentschap en onderdeel van de Wereldgezondheidsorganisatie WHO, na een week vergaderen door 31 wetenschappers uit 14 verschillende landen in een persbericht bekend gemaakt dat zij hoogfrequente elektromagnetische velden (waar de mobiele telefonie gebruik van maakt) in gaat delen in groep 2b: mogelijk kankerverwekkend.
  Zij doet dat onder meer naar aanleiding van de onrustbarende toename van hersenkanker (in 2008 werden er wereldwijd 237.913 nieuwe gevallen geregistreerd van hersentumoren, 2/3 daarvan betrof het kwaadaardige glioom):

- In 2018 verscheen er een artikel/onderzoek uit Israël waarin een beschrijving van 47 patiënten met hematologische en lymfatische vormen van kanker, die gediend

hadden in het leger en die blootgesteld waren aan radiofrequentie straling. Het significant meer voorkomen van deze vorm van kanker was in lijn met de boven beschreven onderzoeken in België en Polen.
Op 1 januari 2023 publiceert Peleg et al een vervolgonderzoek van wederom 46 patiënten uit het leger, blootgesteld aan radiofrequentie straling, die een vorm van lymfatische of hematologische kanker ontwikkelden. Hierin stellen zij ook de ICNIRP richtlijn ter discussie.

Overzicht appels: https://www.gezondheid-en-straling.nl/Internationale-Appels.html

Enkele uitgelicht:

Meer dan 1000 Oostenrijkse artsen hebben in 2002 het Freiburger appel ondertekend. 36.000 mensen uit de hele wereld hebben deze waarschuwing voor de gevaren van elektromagnetische velden (EMV) ondersteund. In 2012 doen deze artsen en wetenschappers een hernieuwd appel op collega's, burgers, maar ook politiek verantwoordelijken in de wereld.
Ze waarschuwen voor het risico van niet ioniserende straling op mensen, dieren en planten. Het leven van deze organismen wordt door subtiele natuurlijke elektromagnetische velden (EMV) bestuurd. Door de mens gegenereerde kunstmatige elektrische velden kunnen met hun zeer lage tot zeer hoge frequenties de biologische stofwisselings- en communicatie processen van de cellen ingrijpend verstoren. Bij aanhoudende elektromagnetische stress kan dit tot een chronische beschadiging leiden van deze organismen. De artsen constateren dat psychische klachten zoals depressie, burn-out, slaapverstoring, angst- en paniekaanvallen zorgwekkend toenemen. Dat geldt ook voor een heleboel andere ziekten n.l.: Beroerte bij jongeren, degeneratieve neurologische ziekten (dementie, ALS, Parkinson, autisme) hoofdpijn, tinnitus, leer- en concentratie problemen, allergieën, huidproblemen, hoge bloeddruk, hartritmestoornissen, stofwisselingsproblemen en auto-immuunziekte.

Internationale oproep

Wetenschappers roepen op tot bescherming tegen blootstelling aan niet-ioniserende elektromagnetische velden.
De gezondheidsschade lijkt niet alleen toe te schrijven aan de thermale reactie van de straling, deze is vaak minimaal, zoals in de ICNIRP richtlijn is beschreven. Er zijn al jaren lang sterke aanwijzingen voor schade op cel- en DNA niveau ten gevolge van elektromagnetische straling, deze schade lijkt te ontstaan door oxidatieve stress.
Studies bij dieren hebben de schade op cel- en DNA niveau kunnen aantonen.
Van de 13 dier experimentele studies die door de Commissie EMV van de Gezondheidsraad van 5-09-2014 zijn beoordeeld op een verband tussen RF-EMV en neurodegeneratie in de hersenen, lieten 8 studies (dat wil zeggen 62 %) een ongunstig effect zien op de gezondheid.

- Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken kan worden verklaard dat EMV kan leiden tot lichamelijke klachten en uiteindelijk tot oxidatieve stress en schade aan DNA dat vervolgens weer kan leiden tot chronische en degeneratieve ziekten zoals kanker, artritis, auto-immuunziekten cardiovasculaire en neurodegeneratieve ziekten als ook veroudering (Halliwell en Gutteridge, 2015; Pham-Huy, He, &Pham-Huy, 2008).
- De NTP studie laat bij ratten zien dat elektromagnetische blootstelling aan 900MHz (de straling van mobiele telefoons) schade kan geven aan DNA van ratten.
- De studie van Ramazzini et al bevestigt deze resultaten bij ratten bij levenslange blootstelling aan 1,8 GHz gedurende 19 u/dag.
- Evenals de Indiase studie van Kumari et al

OXIDATIEVE STRESS

„Oxidatieve stress is betrokken bij de progressie van de ziekte van Alzheimer, de ziekte van Parkinson en amyotrofische laterale sclerose (ALS). Zuurstof is essentieel voor het leven, maar is ook potentieel gevaarlijk, en er bestaat een complex systeem van checks and balances om dit essentiële element te gebruiken. Oxidatieve stress is het resultaat van een onbalans in de pro-oxidant/antioxidant homeostase die leidt tot de vorming van giftige reactieve zuurstofsoorten.

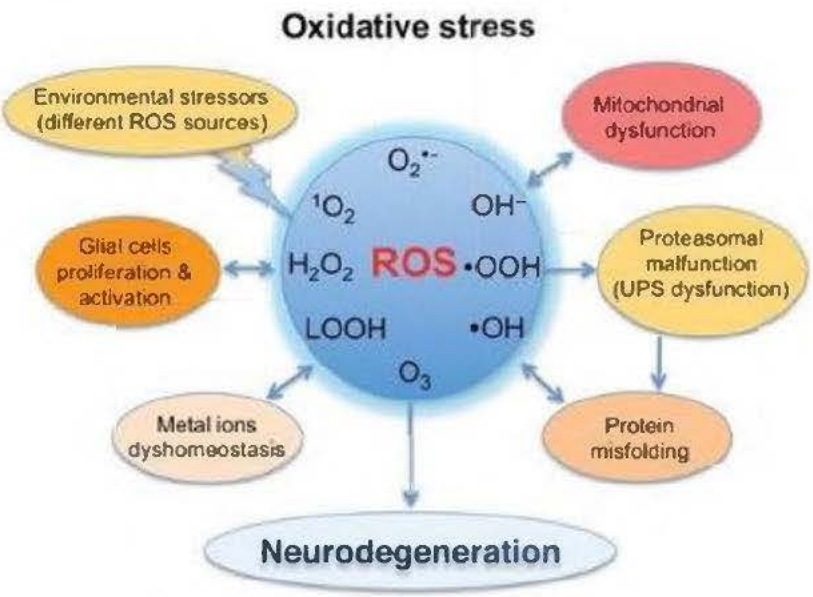

Figuur 6.9. De biologische effecten veroorzaakt door ROS / oxidatieve stress, met neurodegeneratie tot gevolg. Yeung et al (2021).[1]

- In een recente studie van 18 januari 2021 in het tijdschrift Antioxidant & Redox Signaling, getiteld „Reactive Oxygen Species and their Impact in Neurodegenerative Diseases: Literature Landscape Analysis" blijkt dat er door de onderzoeksgroep Yeung et al. maar liefst 22.885 studies konden worden geïdentificeerd waarin het verband is onderzocht tussen oxidatieve stress en neurodegeneratieve ziekten (Neurodegenerative Diseases, afgekort naar ND"s) zoals Alzheimer (AD), de ziekte van Parkinson (PD) en Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS).

- De overmatige productie van reactieve zuurstofsoorten (ROS) is in verband gebracht met neurodegeneratieve ziekten (ND's), en daarom zijn er veel wetenschappelijke werken gepubliceerd over de impact van ROS op de ontwikkeling van veel voorkomende ND's, zoals de ziekte van Alzheimer (AD) en de ziekte van Parkinson (PD). Aangezien kwantitatieve en kwalitatieve bibliometrische analyses op dit onderzoeksgebied nog niet zijn uitgevoerd, is het doel van dit werk om de wetenschappelijke literatuur te onderzoeken die ROS in ND's impliceert en om de belangrijkste bijdragers, mainstream onderzoeksthema's en onderwerpen in opkomst te identificeren.

CONCLUSIE :
In alle genoemde onderzoeken zijn er duidelijke aanwijzingen (en vaak ook significant), voor een verhoogd risico op gezondheidsschade in de vorm van bepaalde typen kanker, hartvaatziekten en neurologische aandoeningen. Er zijn verschillende mechanismen waarop deze gezondheidsschade kan ontstaan, het gaat niet alleen over het thermale effect van straling, maar ook ontstaat er schade op cel- en DNA niveau waar oxidatieve stress veroorzaakt wordt door hoogfrequente niet ioniserende straling. De veelheid van onderzoeken waarin deze aanwijzingen naar voren komen maakt dat er voldoende reden is om er van uit te gaan dat straling een verhoogd risico op gezondheidsschade heeft en vraagt naar verdergaand specifiek onderzoek en dus terughoudendheid ten aanzien van het blootstellen van mensen aan deze straling.
De Smart-L radar is de sterkste radar in Nederland en het vraagt dan ook zorgvuldig en gedegen onderzoek wanneer hij geplaatst zou gaan worden dicht in de nabijheid van woningen, openbare weg en recreatie.
Een direct en concreet gezondheidsrisico lijkt zich voor te doen bij bewoners met een ICD.

Grondreden 2

ZELFS ALS DE STRALING IN HERWIJNEN ONDER DE ICNIRP RICHTLIJN BLIJFT IS DIT GEEN GARANTIE VOOR HET UITBLIJVEN VAN EEN GEZONDHEIDSRISICO.

ARGUMENTEN

Er zijn verschillende kanttekeningen te plaatsen bij de ICNIRP richtlijnen:

- Het is duidelijk dat de door ICNIRP vastgestelde grenswaarden extreem hoog zijn in vergelijking tot die van andere (gezondheids)organisaties. Ook Hardell et al. (2021) maken hiervan melding.
  In onderstaande tabel (uit http://www.sbm-standard.de/STANDARD-2015 RICHTWERTE.PDF) wordt een overzicht gegeven van de grote verschillen in geadviseerde maximale vermogensdichtheid, hier uitgedrukt in $\mu W/m^2$ (micro-Watt per vierkante meter).
  (Ter vergelijking: 10.000.000 $\mu W/m^2$ is gelijk aan 10 W/m^2, is gelijk aan 61,400 V/m.)

Year	Limietvermogensdichtheid ($\mu W/m^2$)	Naam	Beschrijving
1998	10.000.000 9.000.000 4.500.000	ICNIRP 1998 [685]	10.000.000 voor 2 – 300 GHz 9.000.000 voor 1800 MHz 4.500.000 voor 900 MHz gemiddeld over 6 min.
2001	1.000	Salzburg Resolutie[686]	
2001	100	Europees Parlement Panel of the Future of Science and Technology (STOA) 2001[687]	
2002	1	Nieuwe Salzburg	Aanbeveling inzake maximale

De ICNIRP-richtlijn beschrijft als belangrijkste effect van hoogfrequente straling de opwarming van de mens (ICNIRP richtlijn 2020).

- Onderzoeken die ook niet thermale schade vermoeden (waarbij het dan vooral gaat om oxidatieve stress) worden aan de kant geschoven als niet voldoende bewijs/kwaliteit/ etc., zonder duidelijke onderbouwing (Self-referencing authorships behind the ICNIRP 2020 radiation protection guidelines, Nordhagen et al, Reviews on environmental health 2022).
- In de ICNIRP richtlijn wordt beschreven dat onderzoeken worden meegenomen die onafhankelijk geverifieerd zijn, van voldoende wetenschappelijke kwaliteit, en consistent met de huidige wetenschappelijke inzichten. (ICNIRP richtlijn 2020). Niet duidelijk wordt hoe de verschillende onderzoeken daarop beoordeeld zijn en opvallend is dat zij zich met dit uitgangspunt ook afsluiten voor nieuwe inzichten en

ontwikkelingen. Strengere richtlijnen houden wel degelijk ook rekening met de niet-thermale effecten van EMV.

- Bij de beschrijving van de thermale invloed van straling wordt in de ICNIRP richtlijn steeds uitgegaan van kortdurende blootstelling, afhankelijk van de situatie van 6 of 30 minuten. In de situatie van Herwijnen wonen mensen 24/7 in de nabijheid van de radar en worden 24/7 blootgesteld aan de straling. Daarbij gaat het om de KNMI radar en de door Defensie geplande Smart L radar. Interferentie effecten zijn nog onvoldoende uitgewerkt.
- Bioinitiative Report: waarschuwing van wetenschappers: Dit rapport is geschreven door 14 wetenschappers en deskundigen op het gebied van volksgezondheid en overheidsbeleid, om het wetenschappelijke onderzoek over elektromagnetische velden te documenteren. Nog eens twaalf externe beoordelaars hebben het rapport bekeken en verfijnd. Het doel van dit rapport is om het wetenschappelijk bewijs over gezondheidseffecten van elektromagnetische straling van lage sterkte onder de huidige toegestane limieten te beoordelen. Het is de bedoeling om na te gaan welke aanpassingen in deze blootstellingslimieten op dit moment gerechtvaardigd zijn om mogelijke risico's voor de volksgezondheid in de toekomst te beperken. Nog niet alles over dit onderwerp is bekend, maar wat wel duidelijk is, is dat het er naar uit ziet dat de internationale veiligheidsnormen voor stralingsniveaus duizenden malen te hoog zijn. Er zijn veranderingen nodig. Er zijn nieuwe benaderingen nodig om beleidsmakers en het publiek voor te lichten over bronnen van blootstelling en om alternatieve technologieën te ontwikkelen die veiliger zijn voor de volksgezondheid, nu het nog kan. – Pagina 9 van het Bioinitiative Report, editie 2007.

- Op 7 augustus 2023 is in Italië een verhoging van de stralingsnorm niet doorgegaan. Aan de basis van dit besluit lag een bezwaarschrift geschreven en ondertekend door 59 wetenschappers en artsen waarin aangegeven wordt dat onderzoek in de laatste twintig jaar heeft aangetoond dat blootstelling aan EMV, ook onder de huidige ICNIRP/WHO richtlijnen schade kan veroorzaken aan de gezondheid en het welbevinden van de algehele populatie verslechtert. Ook verwijzen ze naar de kosten die daarmee gepaard gaan. Ze verwijzen naar een recent artikel van Professor James Lin in "IEEE Microwave Magazine" of 3 June 2023, waarin hij als kritiek op de ICNIRP aangeeft dat: ze alleen beschermen tegen acute thermische effecten bij blootstelling aan hoge intensiteit en korte termijn (30 minuten); ze niet van toepassing zijn op langdurige blootstelling aan een lage intensiteit zoals deze zich voordoet in het dagelijkse leven; en dat ze gebaseerd zijn op verouderde informatie. Italië hanteert een grenswaarde van 6 V/m, de keuze hiervoor is destijds gebaseerd op het voorzorgsprincipe (the Precautionary Principle, originally enshrined in international law of the environment within the Rio de Janeiro Declaration of 1992) en het ALARA principe (the ALARA Minimization Principle (As Low As Reasonably Achievable), or the lowest level reasonably achievable without compromising development technological).

- De Oceania Radiofrequency Scientific Advisory Association (ORSAA) gaf in reactie op de conceptrichtlijnen van de ICNIRP uit 2018, het volgende commentaar op de door de ICNIRP op de SAR-waarde toegepaste reductie: "De door de ICNIRP

toegepaste reductiefactoren zijn niet wetenschappelijk gefundeerd en lijken alleen relevant te zijn voor verwarmingseffecten, omdat zij geen biologische bescherming bieden tegen een reeks bio-effecten die duidelijk zijn aangetoond in de wetenschappelijke literatuur (bv. oxidatieve stress die verschillende vormen van cel beschadiging veroorzaken, waaronder DNA, en membraanschade die leidt tot functionele stoornissen zoals neurologische en metabolische effecten) die in verband worden gebracht met ziekteverschijnselen en zich voordoen bij athermische/niet-thermische blootstellingsniveaus. Oxidatieve stress speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van chronische en degeneratieve ziekten, zoals kanker, artritis auto-immuunziekten, cardiovasculaire en neurodegeneratieve ziekten, alsook veroudering (Halliwell en Gutteridge, 2015; Pham-Huy, He, &Pham-Huy, 2008). De hierboven genoemde ziekten vormen vandaag de dag een groot probleem in de ontwikkelde landen, nemen steeds verder toe parallel aan de ontplooiing van draadloze technologie in onze samenleving. Gezien het feit dat oxidatieve stress voorkomt in de duidelijke meerderheid van de papers die dit eindpunt onderzoeken, lijkt het erop dat de ICNIRP nalatig is in haar gebrek aan erkenning van dit bio-effect en de implicaties voor de gezondheid en het welzijn. "
Een belangrijke aanvulling hierop is dat van alle door de Commissie EMV van de Gezondheidsraad beoordeelde studies op het gebied van oxidatieve stress, 71 % een samenhang aantoonde met blootstelling aan RF-EMV.

- Een andere studie uit 2021 maakt ook duidelijk dat er niet voorbij gegaan kan worden aan het effect van straling op oxidatieve stress en daarmee op tal van ziektebeelden, het gaat om de studie “Reactive Oxygen Species and their Impact in Neurodegenerative Diseases: Literature Landscape Analysis" van Yeung et al (18 januari 2021 in het tijdschrift Antioxidant & Redox Signaling), zij identificeerden maar liefst 22.885 studies waarin het verband was onderzocht tussen oxidatieve stress en neurodegeneratieve ziekten (Neurodegenerative Diseases, afgekort naar ND"s) zoals Alzheimer (AD), de ziekte van Parkinson (PD) en Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS).

De gezondheidsraad:
In de samenvatting van het rapport “5G en gezondheid” d.d. 2 september 2020 stelt de vaste commissie Elektromagnetische velden van de Gezondheidsraad:

Het is volgens de commissie niet uit te sluiten dat het optreden van kanker, verminderde mannelijke vruchtbaarheid, slechtere zwangerschapsuitkomsten en geboorteafwijkingen samenhangen met blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden.

CONCLUSIE :

De ICNIRP richtlijn biedt onvoldoende zekerheid ten aanzien van de gezondheidsrisico’s van straling, onder deze stralingsnorm vindt er nog steeds schade aan de gezondheid plaats. De ICNIRP richtlijn beperkt zich tot thermale schade en gaat voorbij aan de niet-thermale schade waar de afgelopen 20 jaar voldoende aanwijzingen voor zijn gevonden in uitgebreid wetenschappelijk onderzoek. De ICNIRP richtlijn doet geen uitspraak over het effect van langdurige blootstelling aan straling (7x24 uur).

Daarmee biedt de ICNIRP norm voor Herwijnen onvoldoende zekerheid dat straling onder deze norm geen gezondheidsschade kan veroorzaken.

Grondreden 3

ER ZIJN AANWIJZINGEN VOOR EEN VERBAND TUSSEN DE STRALING VAN DE OUDE RADAR VAN DE LUCHTVERKEERSLEIDING (VOORMALIG RIJKSLUCHTVAARTDIENST) IN HERWIJNEN EN DE HOGE INCIDENTIE VAN ALS.

ARGUMENTATIE

- In Herwijnen hebben jarenlang twee radartorens van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVLN) gestaan, van circa 1971 tot 2012 (gestopt in 2012, weggehaald in 2015). Een primaire en secundaire radar gecombineerd en een secundaire radar als reserve.
- In de laatste 23 jaar zijn er in Herwijnen 7 mensen met ALS geweest. En onlangs is geval nummer 8 geconstateerd. Dat is ver boven wat je mag verwachten op de populatie van Herwijnen. In het GGD-rapport uit 2020 staat dat er in 20 jaar tijd 6 gevallen waren (de zevende was na 2020). De incidentie is 2,8 per 100.000 mensen per jaar. In Herwijnen zijn 2470 inwoners, dat betekent dat er in 20 jaar 1,4 gevallen met ALS te verwachten zouden zijn. De GGD noemt een verwachting van 0-4 gevallen. (De kans dat meer dan 4 mensen ALS krijgen is 0,003 (1 op 300). Uitgaand van de 6 bewoners met ALS in die periode is het dus ruim vier keer zo veel. Vertaal je dit naar percentages, dan gaat het om 400% meer gevallen van ALS. Het gaat misschien om lage aantallen, maar het gaat om een verschrikkelijk invaliderende en dodelijke ziekte waarvan het voorkomen van een dusdanig verhoogd aantal binnen een gemeente dwingt tot voorzichtigheid.
- ALS is een ernstig invaliderende ziekte die niet alleen voor degene die het heeft, maar ook voor de naasten een verschrikkelijke weg is om mee te maken. Een ziekte met een slechte prognose een gemiddelde overleving van 3 jaar, waarbij je niet alleen je mobiliteit en zelfstandigheid verliest, maar ook je spraak, je slikfunctie en uiteindelijk kan je niet meer zelfstandig ademen.
- Aan de GGD is de hypothese voorgelegd dat de straling van de luchtverkeersradars van invloed zou kunnen zijn geweest op de incidentie van ALS, de GGD oordeelde dat de populatie te klein is voor nader onderzoek en dat er ‘onvoldoende wetenschappelijke kennis voor handen is om te bepalen of er een relatie is tussen blootstelling aan radiofrequente EMV en het ontstaan van de ziekte ALS’. De GGD heeft dus niet aangegeven dat er geen verband is zoals in enkele stukken van defensie wordt aangehaald.

- Er zijn op dit moment geen andere factoren bekend die in Herwijnen anders zouden zijn dan in de rest van Nederland en verklarend kunnen zijn voor de hoge incidentie van ALS in Herwijnen. Er is geen reden om aan te nemen dat er in Herwijnen meer gerookt en gedronken wordt dan in andere omliggende dorpen, dat er meer bestrijdingsmiddelen gebruikt worden dan in omliggende dorpen en er is geen directe familiaire band tussen de verschillende bewoners met ALS.

CONCLUSIE

Er is nog geen hard bewijs dat EMV straling een rol speelt bij het ontstaan van ALS, maar er zijn wel verschillende onderzoeken die sterke aanwijzingen geven of een waarschijnlijk verband aantonen. Dat in combinatie met bovenstaande situatieschets van Herwijnen maakt dat de hypothese dat er een verband is tussen EMV en het ontstaan van ALS niet valt te verwerpen en vraagt om verder onderzoek voordat er opnieuw een Radar in Herwijnen geplaatst wordt.

Grondreden 4

PLAATSING VAN DE SMART-L RADAR IN HERWIJNEN IS ONVERENIGBAAR MET HET ALARA PRINCIPE

ARGUMENTATIE:

De Gezondheidsraad stelt in zijn rapport "Voorzorg met rede" dat het voorzorgsprincipe gehanteerd moet worden wanneer er sprake is van een plausibel risico voor de gezondheid.

Er zijn verschillende argumenten die onderbouwen waarom dit voorzorgsprincipe gehanteerd zou moeten worden in Herwijnen:

- Voldoen aan ICNIRP betekent niet automatisch dat er geen gezondheidseffecten zijn op langere termijn. Zie voor de onderbouwing hiervan stelling 3, waarbij er in stelling 3 voldoende argumenten genoemd worden om niet met zekerheid te kunnen zeggen dat het hanteren van de ICNIRP-richtlijn betekent dat er geen gezondheidsschade zal optreden. Daarmee is er dus voldoende grond om het voorzorgsprincipe te hanteren en geen straling te accepteren die zo krap onder de ICNIRP-richtlijn valt en gedeeltelijk erboven in een voor iedereen toegankelijke omgeving met huizen, verkeer van kinderen naar school en een recreatie gebied. Dit wordt eveneens onderschreven door Prof. Dr. Ir. Guy Vandenbosch van de KU Leuven ("De radarinstallatie te Herwijnen en het ALATA principe, zie bijlage 3").

- Diverse landen hanteren strengere blootstellingslimieten dan de ICNIRP-richtlijn (Prof. Dr. Ir. Guy Vandenbosch van de KU Leuven, "De radarinstallatie te Herwijnen en het ALATA principe") (https://www.antennebureau.nl/straling-en-gezondheid/blootstellingslimieten-voor-elektromagnetische-velden)

- Een meerderheid van internationale wetenschappelijk experts op het gebied van EMV en gezondheid vraagt dringend om het voorzorgsprincipe. Inmiddels hebben 259 EMV wetenschappers (International EMF Scienstist Appeal) een dringend beroep gedaan op de VN en haar sub-organisaties de WHO en UNEP en alle VN-lidstaten. Dit met het oog op een betere bescherming van de gezondheid op EMV-blootstelling. Het negeren van de stem van deze experts is niet alleen in strijd met de wetenschappelijke integriteit, maar gaat ook in tegen de EU-jurisprudentie rond het voorzorgsbeginsel.

- Het ALARA-principe als voorzorgbeginsel wordt al jaren door de Commissie EMV van de Gezondheidsraad aanbevolen. ALARA betekent: "As Low As Reasonably Achievable", zo laag als redelijkerwijs haalbaar. Het ALARA-principe gaat niet samen met het blindelings hanteren van de achterhaalde ICNIRP-richtlijn en zeker niet het overschrijden van deze richtlijn zoals Defensie doet bij de geplande Radar Herwijnen.

- Op verschillende plaatsen benoemt Defensie dat het wenselijk is dat het terrein waar de radar komt minimaal 10.000 m^2 betreft (100x100m). Dit is 43% groter dan het beoogd terrein in Herwijnen; ter vergelijking het terrein in Wier beslaat ruim 32.000

m^2. Opnieuw wordt hiermee gekozen voor een suboptimale oplossing en daarmee geen recht gedaan aan het ALARA- principe.

- Op de WHO-site staat uitgelegd dat de blootstellingslimieten voor RF-velden zijn vastgesteld door de ICNIRP, een niet-gouvernementele organisatie die formeel erkend is door de WHO. Zij geven aan dat omgevings-RF-niveaus van radars, in gebieden die normaal toegankelijk zijn voor het grote publiek, minstens 1000 keer lager liggen dan de limieten voor continue blootstelling van het publiek, toegestaan door de ICNIRP-richtlijnen, en 25.000 keer onder het niveau waarop is vastgesteld dat RF-blootstelling de vroegste bekende gezondheidseffecten veroorzaakt. Dit is zeker niet van toepassing voor de toekomstige radar in Herwijnen.
  Op deze WHO site worden de effecten beschreven van elektromagnetische straling in het algemeen en gepulste radar straling in het bijzonder, zie onderstaande tekst:

Wat zijn de mogelijke gezondheidseffecten van radar?

Bijzondere aandacht voor de volgende teksten van deze WHO site:
“In de meeste tot nu toe uitgevoerde onderzoeken zijn andere gezondheidseffecten dan kanker onderzocht. Ze onderzochten fysiologische en thermo regulerende reacties, gedragsveranderingen en effecten zoals de inductie van lensopaciteit (cataract) en ongunstige reproductieve uitkomsten na acute blootstelling aan relatief hoge niveaus van RF-velden. Er zijn ook een aantal onderzoeken die niet-thermische effecten rapporteren, waarbij geen merkbare temperatuurstijging kan worden gemeten.

- Kanker gerelateerde onderzoeken: Veel epidemiologische onderzoeken hebben mogelijke verbanden tussen blootstelling aan RF en een verhoogd risico op kanker onderzocht. Vanwege de verschillen in opzet en uitvoering van deze onderzoeken zijn de resultaten ervan echter moeilijk te interpreteren. Een aantal nationale en internationale peer review-groepen hebben geconcludeerd dat er geen duidelijk bewijs bestaat voor een verband tussen blootstelling aan RF-straling en een verhoogd risico op kanker. De WHO heeft ook geconcludeerd dat er geen overtuigend wetenschappelijk bewijs bestaat dat blootstelling aan RF de levensduur van mensen verkort, of dat RF een inductor of promotor van kanker is. Verdere studies zijn echter noodzakelijk.

- Thermische effecten: RF-velden zijn onderzocht bij dieren, waaronder primaten. De eerste tekenen van nadelige gevolgen voor de gezondheid, die bij dieren worden aangetroffen naarmate het niveau van RF-velden toenam, zijn onder meer een verminderd uithoudingsvermogen, afkeer van het veld en een verminderd vermogen om mentale taken uit te voeren. Deze onderzoeken suggereren ook dat nadelige effecten kunnen optreden bij mensen die worden blootgesteld aan blootstelling van het hele lichaam of aan plaatselijke RF-velden die voldoende zijn om de weefseltemperatuur met meer dan 1 °C te verhogen. Mogelijke effecten zijn onder meer het veroorzaken van oogcataract en verschillende fysiologische en thermo regulerende reacties als de lichaamstemperatuur stijgt. Deze effecten zijn algemeen bekend en vormen de wetenschappelijke basis voor het beperken van beroepsmatige en publieke blootstelling aan RF-velden.

- Niet-thermische effecten: Blootstelling aan RF-niveaus die te laag zijn om verhitting te veroorzaken (d.w.z. zeer lage SAR's), is door verschillende groepen gerapporteerd als een verandering in de mobiliteit van calciumionen, die verantwoordelijk is voor het doorgeven van informatie in weefselcellen. Deze effecten zijn echter nog niet voldoende vastgesteld om een basis te bieden voor het beperken van de menselijke blootstelling.

- **Gepulseerde RF-velden: Er is gerapporteerd dat blootstelling aan zeer intense gepulseerde RF-velden, vergelijkbaar met die gebruikt door radarsystemen, de**

schrikreactie onderdrukt en lichaamsbewegingen oproept bij muizen die bij bewustzijn zijn. Bovendien hebben mensen met een normaal gehoor puls-RF-velden waargenomen met frequenties tussen ongeveer 200 MHz en 6,5 GHz. Dit wordt het microgolfgehooreffect genoemd. Het geluid wordt op verschillende manieren beschreven als een zoemend, klikkend, sissend of knallend geluid, afhankelijk van de RF-pulskarakteristieken. Langdurige of herhaalde blootstelling kan stressvol zijn en moet waar mogelijk worden vermeden.

- **Elektromagnetische interferentie: Radars kunnen elektromagnetische interferentie veroorzaken in andere elektronische apparatuur. De drempelwaarden voor deze effecten liggen vaak ruim onder de richtwaarden voor menselijke blootstelling aan RF-velden. Bovendien kunnen radars ook interferentie veroorzaken in bepaalde medische apparaten, zoals pacemakers en gehoorapparaten. Als personen die dergelijke apparaten gebruiken in de buurt van radarsystemen werken, moeten ze contact opnemen met de fabrikanten om de gevoeligheid van hun producten voor RF-interferentie te bepalen."**

- In Herwijnen hebben we contact met twee bewoners met een pacemaker met ICD van de producent Boston Scientific. Zij hebben contact gezocht met deze leverancier over de risico's van de straling van de SMART-L voor het functioneren van de ICD. Bekend is dat de EMC aangeeft dat apparatuur in het algemeen beschermd is tot 5,4 V/m, maar dat voor medische apparatuur andere waarden kunnen gelden. Boston Scientific geeft aan dat er geen problemen kunnen ontstaan bij de ICD bij een straling onder de100 V/m. Daar kan de Smart L met gemak overheen gaan, in ieder geval tot 163 V/m indien de staring modus aanstaat op 300 meter.

Beste [redacted]

Ik heb overleg gehad met onze technische afdeling. De eerdere berekeningen zijn gedaan met de gegevens die bij ons bekend zijn over radar type Smart-R.

U geeft nu aan dat het radar type Smart-L is (het is niet mijn vakgebied, maar dit lijkt wel anders te zijn dan de Smart-R). Deze data heb ik doorgegeven en ik krijg nu antwoord terug dat u tot 950 m geen last hebben zou moeten hebben van interacties.

Onze richtlijn is in elk geval om onder de 100 V/m te blijven voor hoge frequente elektrische velden tussen de 1kHz en 3GHz, om mogelijk ongewenste therapie te voorkomen. Als uw device namelijk signalen opgaat die (voor het device) op een snelle hartritmestoornis lijken, zou hij daarop een of meerdere shocks kunnen afgeven. Als de opgepikte signalen langzamer zijn dan "ritmestoornis-snelheid", zou uw ICD kunnen denken dat het normale samentrekkingen van uw hart zijn, en dit zou betekenen dat uw device de pacemakerfunctie dan tegenhoudt. Gezien uw gegevens van het ICD-kaartje zou uw pompfunctie daarmee niet ondersteund worden, de pacemakerfunctie zorgt immers voor deze ondersteuning.

Mogelijk kan de stichting beter berekenen in welk gebied u, in het geval dat de radar er komt, veilig zou kunnen bewegen. Ik kan me voorstellen dat het veld, bijvoorbeeld door bebouwing, niet overal gelijk zal zijn.

Ik ben bang dat we u niet verder kunnen helpen dan dit. Ik wens u wel veel sterkte met deze situatie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Aanwezig op: ma, di en do

Boston Scientific

- In Italië is op 7 augustus in de ministerraad de opnieuw besloten om de stijging van de limieten voor 5 G tegen te houden. Dit was te lezen op internet op "Breaking news" van 8 augustus ("Skip EMF raising. Asstel:" Italy has the lowest limits in Europe, insufficient connection"). Verwezen werd naar een bezwaarschrift van 59 wetenschappers en deskundigen aan de Italiaanse regering ("Appeal of the Scientists for Electromagnetic Safety; to the Italian Government, to the Parliament, to the Regions and to the Autonomous Provinces') met per wetenschapper/deskundige steeds een lijst van verwijzingen, variërend van 1 tot 28 per persoon van hun hand als auteur of co-auteur betreffende straling waarmee zij hun bezwaarschrift onderbouwen. Zij geven aan dat internationaal onderzoek van de afgelopen 20 jaar uitgebreid heeft aangetoond dat blootstelling aan straling, zelfs onder de ICNIRP standaard kan leiden tot gezondheidsschade. Zij verzoeken om een verlaging van de norm naar 0,6 V/m in het belang van de publieke gezondheid en meer specifiek in het belang van de gezondheid van kwetsbaren zoals kinderen, zwangeren en chronisch zieken en mensen met het Elektromagnetische hypersensibiliteit (EHS). Zij benoemen de verschillende gezondheidsschade die in de onderzoeken naar voren komt en stellen de ICNIRP richtlijn ter discussie. Zij besluiten hun bezwaarschrift met een beroep op het voorzorgsprincipe en het ALARA principe.

- De Raad van Europa publiceerde in 2011 een rapport over de gevaren voor de volksgezondheid van elektromagnetische velden, waarin wordt opgeroepen om de blootstellingslimieten te verlagen tot 0,2 Volt per meter (100 microwatt per vierkante m).
  Dit is ongeveer 100.000 x lager dan de huidige blootstellingslimiet van ICNIRP.
  (https://www.jrseco.com/nl/advies-raad-van-europa-over-gezondheidsrisicos-elektromagnetische-straling/)

- Wat vindt de Gezondheidsraad? De Gezondheidsraad stelt dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling aan straling onder de nieuwste ICNIRP richtlijn de potentie heeft de gezondheid te schaden en daarom adviseert om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijker wijs mogelijk te houden. Uit het Herwijnen-betoog van Vriens blijkt dat de Nederlandse Gezondheidsraad al in 1975 op verzoek van de regering een rapportage uitbracht over de gevaren van microgolfstraling.

- Wat vindt het RIMV? In het RIVM rapport uit 2004; Gezondheidseffecten van blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden van Bolte en Pruppers, maakt het RIVM aan aantal kanttekeningen!! In het bijzonder de opmerking over de gepulste velden en de opmerking dat naast opwarming andere ketens van lichaamsprocessen een rol spelen: beïnvloeding van zenuwcellen en zenuwsignalen. **Hierbij denk je o.a. gelijk aan ALS.**

- De SBM 2015 (Standard der Baubiologische Messtechnik), een groep Duitse wetenschappers hebben aangegeven al bij 1 microwatt /m2 biologische effecten te vinden en adviseren voor een gezonde slaapplaats maximaal 0,1 microwatt/m2.

- Hoe gaan Gemeentes om met gezondheidsbelangen van burgers? Hier vindt u een overzicht van gemeentes die hebben besloten om voorzichtig met de risico's van hoogfrequente elektromagnetische straling om te gaan. Deze gemeentes verdienen alle lof, omdat ze ondanks de economische belangen toch kiezen voor de gezondheid en de belangen van de burgers.
  N.B. De lijst is in werkelijkheid groter omdat alleen gemeentes vermeld zijn waarbij er bronnen/bewijzen aanwezig zijn, in de vorm van krantenartikelen of moties.
  De Gemeente Zeist vraagt ze zich af hoe het zit met de blootstellingsnorm gesteld door de overheid.

Raad van Europa:

Het document op de website van de Raad van Europa: Resolutie 12608 en persbericht resolutie 1815

Resolutie 12608 in PDF-bestand (alt. met markeringen).

De Raad van Europa, bekend van het *Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens*, publiceerde op 6 mei 2011 onder voorzitterschap van Jean Huss een rapport over de **gevaren voor de volksgezondheid van elektromagnetische velden**. De commissie roept op tot verlaging van de blootstellingslimieten.

De geadviseerde blootstellingslimiet is 0,2 Volt per meter. **Dit is 100 microwatt per vierkante meter, ongeveer 100.000x (!) lager dan de huidige blootstelingslimiet** (voor meer info zie Normen, grenswaarden en SBM-2015-richtlijnen).

Highlights uit het EU-rapport

- *8.1.2. **Heroverweeg de wetenschappelijke basis** voor de huidige, door de ICNIRP vastgestelde normen voor de blootstelling aan elektromagnetische velden, die ernstige beperkingen hebben en pas "zo laag als redelijkerwijs mogelijk" (ALARA)-principes toe, waarmee **zowel thermische effecten als athermische of biologische effecten** van elektromagnetische emissies of straling worden gedekt;*
- *8.2.1. Stel preventieve limieten vast voor de niveaus van langdurige blootstelling aan microgolven in alle binnenruimten, in overeenstemming met het voorzorgsbeginsel, niet hoger dan 0,6 Volt per meter, en op de middellange termijn terug te brengen tot **0,2 Volt per meter**.*
- *8.3.2. **Verbied alle mobiele telefoons, DECT-telefoons of WiFi-systemen in klaslokalen en scholen**, zoals bepleit door sommige regionale autoriteiten, medische organisaties en maatschappelijke organisaties.*

Zware kritiek op de huidige officiële ICNIRP-blootstellingslimieten

De meeste Westerse landen hebben de bloostellingslimieten voor elektromagnetische straling overgenomen van de ICNIRP, een niet-gouvernementele organisatie. In resolutie 1815 geeft de Raad van Europa zware kritiek op deze limieten. Zie Problemen met ICNIRP-blootstellingslimieten elektromagnetische straling.

De Raad adviseert een nieuwe richtlijn voor de maximale veldsterkte van **0,2 Volt per meter** (V/m). Let op: de huidige richtlijn is 61 Volt per meter.

Zie: https://www.jrseco.com/nl/advies-raad-van-europa-over-gezondheidsrisicos-elektromagnetische-straling/

Grondwet:

- Ook de wet onderstreept het belang om met voorzichtigheid om te gaan met maatregelen (lees hier het plaatsen van een RADAR station) die van invloed kunnen zijn op de gezondheid, of waar in ieder geval niet met zekerheid is te stellen dat er geen risico op de gezondheid is. Het gaat dan om Artikel 11 van de Grondwet: Onaantastbaarheid van het lichaam "Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperking, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam", Artikel 21 van de Grondwet: Milieu "De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu." en Artikel 22, lid 1 van de Grondwet: Volksgezondheid "De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid".

Even een paar getallen op een rij:

Vergelijking	**V/m**	
Blootstellingslimiet SBM-richtlijn (voor radar)	0,1	
Door de Raad van Europa geadviseerde blootstellingslimiet	0,2	
Huidige gemiddelde veldsterkte in NL	0,3 – 6	Agentschap Telecom
Blootstellingslimiet EMC-richtlijn in NL	5,4 -18	
Blootstellingslimiet (ICNIRP) in NL	28-61	
Smart L Radar	47,6	Gemiddelde belasting
Smart L Radar piek limieten	>100 - >1000	

WOB Documenten Defensie en ALARA

Vanuit diverse opgevraagde WOB document hebben we gelezen dat Defensie zich niet aan ALARA wil én kan houden.
In de beschikbare WOB documenten 240, 576, 1065, 1484, 1510 van Defensie wordt duidelijk bloot gelegd dat Defensie zich zorgen maakt over het niet kunnen voldoen aan ICNIRP en daarmee "haar grondwettelijke hoofdtaken niet kan uitvoeren".

- ALARA (240): kan moeilijk worden ingeregeld op de PSR radar volgens TNO.
- ALARA (576): verlagen vermogen leidt tot minder ver kijken maar ook minder waarnemen kleine objecten; m.a.w. ALARA gaat niet toegepast worden! Operationeel onacceptabel.
- ALARA (1065): Smart L heeft geen mogelijkheid van een cluster mode waarbij radar emissies worden beperkt (blanken), ALARA kan dus niet worden toegepast terwijl dit wel het advies was van deskundige Guy Vandenbosch als expert Rondetafelgesprek Tweede Kamer. Dit is een pertinente leugen, want "blanken" was in de vaststellingsovereenkomst van Defensie met de Fam. Vroegop uit Heukelum vastgelegd als mogelijkheid om de straling t.g.v. de Smart L-radar op hun locatie te verminderen!!
- ALARA (1484): levert niets op in reductie stralingsblootstelling; dus wordt niet toegepast!
- ALARA (1510): Interne feedback over nieuw besluit EMV; ligt allemaal gevoelig bij EZK om over ICNIRP, ALARA te communiceren (op advies van landsadvocaat) vanwege proces 5G en de Staat; taak van Defensie is onvoldoende belicht in dit besluit, omdat minister EZK radar kan uitzetten als deze normen overschrijdt. Kan dit dan zomaar? Defensie uit zorgen richting EZK, maar dit geeft ook aan dat Defensie gezondheid minder serieus neemt. Sommige zaken in het besluit hebben mogelijk verregaande impact op Defensie en zijn mogelijk in strijd met de grondwettelijke hoofdtaken en verantwoordelijkheden van Defensie.

Er zijn dus overduidelijk diverse uitspraken van TNO en Defensie dat ze voor de Smart L-radar zich niet aan het ALARA principe kunnen en willen houden!!

- https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2021/12/02/besluit-op-wob-verzoek-over-militair-radarstation-herwijnen

CONCLUSIE :

Er zijn voldoende argumenten die aantonen dat bij de keuze voor deze Radar in Herwijnen het voorzorgsprincipe onvoldoende wordt gehanteerd.
Sterker nog vanuit diverse WOB documenten weten we dat Defensie (en TNO) zich niet aan het ALARA principe kan én wil houden. Daarmee wordt niet voldaan aan het ALARA-principe en wordt een onnodig risico genomen ten aanzien van de gezondheid van de bewoners van Herwijnen en omgeving.

Dit staat haaks op de adviezen van:

- WHO
- Raad van Europa
- Gezondheidsraad

- Talloze internationale wetenschappers, waaronder Prof. Dr. Ir. Guy Vandenbosch, KU Leuven

En is in strijdt met artikel 11, 21 en 22, lid 1 van de Grondwet.

Bijlagen:

Bijlage 1: Onderzoek België: onderzoek tussen Hawk raket en militair personeel.

België onderzoekt verband tussen Hawk-raket en kanker

Van onze verslaggevers

DEN HAAG

De Belgische minister van Defensie, Poncelet, heeft een onderzoek gelast naar een mogelijk verband tussen krachtige radarstraling van het Hawk-luchtafweersysteem en kanker. Onduidelijk is of Nederland zich aansluit bij het Belgische onderzoek of dat Defensie zelf een onderzoek instelt. Volgende week zal staatssecretaris Van Hoof van Defensie daarover een besluit nemen.

De Belgische minister besloot tot een eigen onderzoek nadat een meerderheid van de NAVO-landen een verzoek van België en Nederland afwees om een gezamenlijk onderzoek in te stellen.

Van Hoof zei vrijdag in Den Haag dat hij de klachten van militairen en burgerpersoneel over het luchtafweersysteem zeer serieus neemt. Maar eerst wil hij advies inwinnen bij medisch specialisten. Hij heeft vrijdag contact opgenomen met het ministerie van Volksgezondheid.

Ook wil Van Hoof proberen het bedrijfsleven te interesseren voor het onderzoek. 'Defensie heeft signalen binnengekregen van bedrijven die eist elektromagnetische producten werken, die geïnteresseerd zijn in een dergelijk onderzoek.'

In de Tweede Kamer tekent zich een meerderheid af ten gunste van een dergelijk onderzoek. CDA, PvdA en D66 vinden de zaak ernstig genoeg om desnoods een eigen onderzoek op te zetten. De VVD wil eerst het oordeel van de staatssecretaris afwachten.

De afgelopen maanden hebben zich opnieuw veertig mensen gemeld bij de militaire vakbond AFMP met klachten die mogelijk te maken hebben met het werk bij

Nederland neemt volgende week besluit over studie

de Hawks. Van de bellers hadden 26 (oud)-militairen kanker. Zeven van hen zijn inmiddels overleden. Ook bij het meldpunt van de luchtmacht, dat sinds juli is opengesteld, zijn enkele tientallen telefoontjes binnengekomen.

In Oslo sprak vrijdag het medisch comité van de NAVO over deze kwestie. Een meerderheid van de NAVO-landen vindt dat er in het verleden al voldoende onderzoek is gedaan naar de relatie tussen 'niet-ioniserende straling en het ontstaan van kanker'. Onderzoekers hebben tot nu toe geen causaal verband kunnen leggen tussen het werken met Hawks en het ontstaan van kanker.

De hoogleraar gezondheidsrisico-analyse W. Passchier van de universiteit in Maastricht noemt het nieuwe aantal van veertig kankergevallen 'fors'. Volgens Passchier, die als plaatsvervangend algemeen secretaris van de Gezondheidsraad betrokken was bij een onderzoek naar de gevolgen van elektromagnetische straling, rechtvaardigt dit aantal een eigen onderzoek van Defensie.

De Gezondheidsraad onderzocht de gevolgen van elektromagnetische straling, omdat steeds meer mensen eraan worden blootgesteld. Met name door het groeiend aantal mobiele telefoons.

Ook radarinstallaties en radio- en tv-zenders kunnen een bron van elektromagnetische straling zijn. De raad concludeerde dat er geen duidelijk en overtuigend bewijs is dat de straling kanker of andere ziekten veroorzaakt. De raad kwam tot deze conclusie na bestudering van internationale onderzoeken.

Ook Defensie en de NAVO baseren zich op deze onderzoeken. De Gezondheidsraad zegt wel 'dat onder bepaalde omstandigheden blootstelling negatieve gevolgen kan hebben'.

'Als de raket een gevaar is, ook al zijn er slechts aanwijzingen, dan zou Defensie dit ter plekke moeten onderzoeken', vindt dr. ir. P. van den Berg, hoogleraar elektromagnetische theorie aan de TU in Delft en betrokken bij het onderzoek van de Gezondheidsraad.

De militaire vakbond AFMP denkt dat een versoepeling van de veiligheidsnormen door Defensie in de jaren tachtig de ziektegevallen heeft veroorzaakt. Hierdoor zouden militairen een overdosis straling hebben gekregen. De Duitse Bundeswehr besloot enkele jaren geleden de normen juist te verscherpen.

In augustus vergrootte Nederland de veiligheidszone rond de raket van 45 naar 74 meter, nadat de AFMP met de gezondheidsklachten naar buiten kwam.

BRON: DE VOLKSKRANT

DATUM ONBEKEND

VERMOEDELIJK SEPTEMBER 2010

Bijlage 2: Berekening veilige afstand tot Hawk raket installatie.

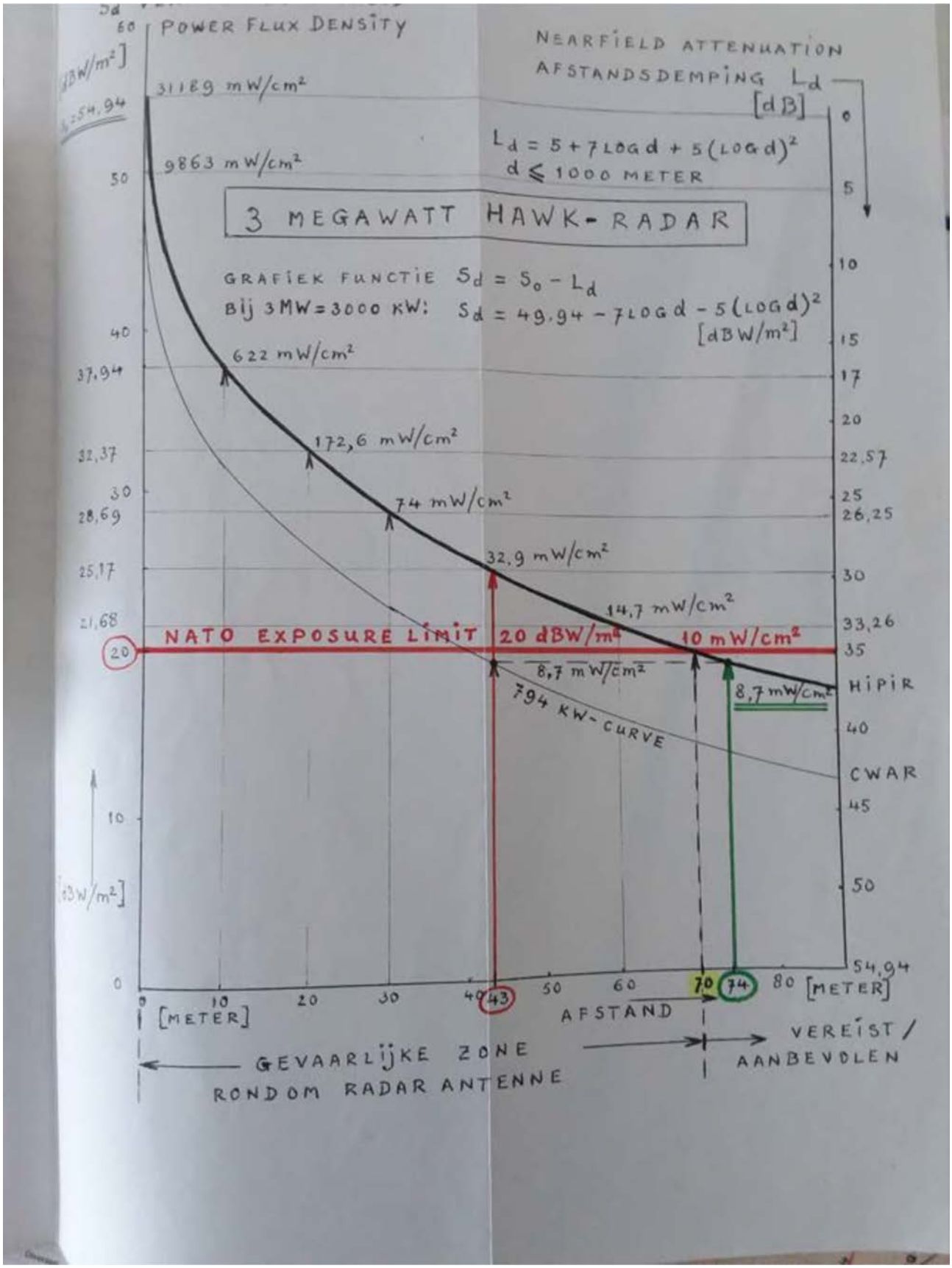

Bijlage 3: De radarinstallatie te Herwijnen en het ALATA principe.

De radarinstallatie te Herwijnen en het ALATA principe

Prof. Dr. Ir. Guy Vandenbosch, KU Leuven, België

Verschillende partijen hebben me gecontacteerd om mijn visie te geven aangaande de installatie van een zogenaamde SMART-L radar te Herwijnen, Nederland. Er werden me daartoe ook verschillende rapporten bezorgd:

1) TNO-rapport R10094: Evaluatie van gezondheidsaspecten door RF-velden afkomstig van de voorgenomen SMART-L radar te Herwijnen

2) TNO Memorandum: Stralingsbelasting Radarinstallatie Herwijnen/V2

3) THALES Engineering Analysis Report: SMART-L EWD GB

Ik heb deze rapporten grondig doorgenomen. Aangezien er onvoldoende details gegeven worden in deze rapporten, is het onmogelijk om bv. berekende waarden te verifiëren, en ga ik er dan ook vanuit dat alle daar gegeven data correct zijn. De visie die ik verder verkondig is gebaseerd enerzijds op mijn jarenlange ervaring met elektromagnetische (EM) straling en de eventuele effecten op het menselijk lichaam, anderzijds op deze rapporten. In mijn analyse zou ik klaar en duidelijk de volgende punten willen maken.

1) Mijns inziens zijn deze rapporten eerder een evaluatie van de mate waarin blootstelling aan EM straling zal optreden, en dit gebaseerd op een vergelijking met de ICNIRP limieten, dan een echte evaluatie van de mogelijke gezondheidseffecten. De ICNIRP limieten worden daar als uniek criterium gebruikt om de "veiligheid" te garanderen.

2) Alhoewel ik het volledig eens ben met de bewering "To date, researchers have not found ***evidence*** that multiple exposures to RF fields below threshold levels cause any adverse health effects" (rapport 1, p. 13), is het niet zo dat het voldoen aan de ICNIRP normen automatisch betekent dat er geen enkel mogelijk gezondheidseffect is, vooral op lange termijn (40, 50, 60 jaar). De ICNIRP limieten zijn er op een bepaald moment gekomen om een houvast te bieden.

Deze limieten zijn niet "onaantastbaar en definitief"
. Dit wordt ook geïllustreerd door het feit dat sommige landen en
zelfs steden, zoals in het rapport 1 zelf aangegeven, strengere limieten hanteren, bv. België. Blijkbaar zou deze radar in vele landen niet kunnen, zie rapport 1, Figuren 13 en 14. Dit komt zeer eigenaardig over op de gemiddelde burger in de EU, want de blootstellingsproblematiek is grotendeels identiek in alle landen.

3) Verder is het ook zo dat er een hele reeks publicaties te vinden zijn in de wetenschappelijke literatuur die bepaalde effecten suggereren (wat niet hetzelfde is als bewijzen). Men kan inderdaad behoorlijke kritiek geven op de kwaliteit van een behoorlijk deel van deze publicaties, maar ook dit betekent niet dat het effect dat gesuggereerd wordt er totaal niet is.

4) Ieder weldenkend mens ziet verder ook in dat het niet zo is dat een exposure net onder (om het even welke) limiet 100 % veilig is, en een exposure net boven deze limiet onveilig. In werkelijkheid zal een eventueel risico waarschijnlijk groter en groter worden naarmate de exposure ook groter wordt.

5) Het is een onmogelijke taak om echt alle mogelijk gezondheidseffecten (gaande van "vrij onschuldige"
, zoals
concentratiestoornissen, tot ernstige, zoals het optreden van kanker) in alle mogelijk blootstellingscenarios te onderzoeken. Er is bv. heel wat onderzocht met het oog op de toepassing "Telecom"
, van 2G over 3G en 4G, tot
momenteel 5G, maar de technische karakteristieken van deze blootstelling zijn heel anders dan bv. bij een radar. Bij radar in de rondzoekmode bv. gaat het typisch over een regelmatig-periodieke gepulste blootstelling, wat bv. heel anders is dan de continue blootstelling aan een CW draaggolf van een GSM mast.

De enige echte waarheid is dat de wetenschap nog geen sluitend antwoord heeft op de vraag of de verhoogde blootstelling die de laatste decennia optreedt binnen onze maatschappij leidt tot mogelijke gezondheidsproblemen, vooral op lange termijn. Dit geldt mijns inziens ook voor deze specifieke situatie, de SMART-L radar te Herwijnen. Verder is het ontegensprekelijk zo dat een burger wonende in de dorpskern te Herwijnen misschien wel "binnen de ICNIRP norm valt", maar ongetwijfeld veel meer blootgesteld zal worden dan de gemiddelde burger in Nederland.

Vertrekkende vanuit het voorgaande, ben ik het totaal niet eens met de volgende bewering in rapport 1, p. 28:
"*Over het nut en de noodzaak over de toepassing van ALARA, zoals recent voor de hoogspanningslijnen is gedaan, bestaat er vanuit een wetenschappelijk perspectief echter geen reden om voor radiofrequente elektromagnetische straling de toepassing van ALARA te adviseren. De toepassing van de veiligheidsfactor 50 (voor publiek) kan worden opgevat als implementatie van het voorzorgsprincipe. De in dit rapport kort besproken wetenschappelijke onzekerheden zouden, ondanks de vigerende ICNIRP-richtlijn, beleidsmakers kunnen aanzetten tot toepassing van ALARA en verlaging van de toegestane blootstellingslimieten.*
"

Waarop is deze factor 50 gebaseerd ? Waarom is dit niet 100, of 1000 ? Ik ben juist hevig voorstander van het toepassen
van een bepaalde vorm van het ALARA principe, namelijk het ALATA principe: *As Low As Technically Achievable*. Dit principe vertrekt vanuit de premisse dat, als we het er democratisch over eens zijn dat een toepassing echt nodig/nuttig is, de stralingsblootstelling door technische ingrepen zo laag als mogelijk gehouden wordt, met de technologie die op dat moment ter beschikking is, zonder het correct functioneren van de toepassing in het gedrang te brengen, zie ook [1].

Laat het duidelijk zijn dat ik mezelf bij het bepalen of dergelijke radarinstallaties nodig zijn niet beschouw als expert,

wel als burger binnen de EU die ervan overtuigd is dat er inderdaad nood is, gegeven de mondiaal-politieke context. Laat het ook duidelijk zijn dit ik niet betrokken geweest ben bij het design van deze radar. Ik ga ervanuit dat parameters
zoals het vermogen, de winst, en de bundelbreedte van de antenne, zodanig gekozen zijn dat de radar inderdaad het nodige bereik garandeert, en dat daar niet aan gesleuteld kan worden.
Ik ben ook niet betrokken geweest, noch heb enige kennis van het proces dat uiteindelijk de locatie bepaald heeft waar deze radar moet komen, nl. Herwijnen. Ik kan wat dit betreft enkel een open deur intrappen met het volgende advies: bij een exposure probleem is afstand cruciaal. In het algemeen geeft een tweemaal grotere afstand een viermaal lagere exposure, en een tienmaal grotere afstand geeft een honderdmaal lagere exposure. Ik heb gelezen dat het dichtstbijzijnde huis op 450 m staat en dat de bebouwde kom op 1 km ligt. Deze afstanden vergroten leidt automatisch tot een lagere exposure van de mensen die in de buurt wonen.
In het geval van een radar wordt er echter gewerkt met een vrij gerichte stralingsbundel. In dit specifieke geval zal ook de hoogte van de antennes boven de grond in grote mate mee bepalen wat het profiel is van de exposure op de begane grond. Ik heb gelezen dat de antennes op een hoogte van 24 m zouden komen (rapport 3, p. 8). Het lijkt me uiterst interessant om te simuleren hoe de exposure zou veranderen als de antennes op een grotere hoogte zouden geplaatst worden. Ik heb geen gedetailleerde informatie aangaande het zogenaamde stralingspatroon van de antenne, dus ik kan geen eigen berekeningen maken, maar de gerichte bundel zal dan nog meer “over de hoofden heen kijken” ,
zodat de blootstelling wel eens behoorlijk naar omlaag zou kunnen gaan. Voor zover ik kan zien, compromitteert dit de werking niet, en zou het een zeer goeie implementatie kunnen zijn van het ALATA principe, tegen een aanvaardbare
meerkost. Verder verdient het aanbeveling of de mogelijkheid bestaat om voor huizen die het dichtste staan bij de radar te kijken of een zogenaamde “afscherming” kan aangebracht worden, zodat binnen de huizen zelf de blootstelling
drastisch naar omlaag kan gaan.
[1] G. A. E. Vandenbosch, “ALATA: a straightforward long-term policy towards minimal electromagnetic exposure levels in society”

Bijlage 7

Bijlage 7 Zienswijze en bezwaar radarlocatie en ICNIRP

Zienswijze op Ontwerp Inpassingsplan voorgenomen plaatsing van een SMART L radarstation op de locatie Broekgraaf 1 te Herwijnen.
Herwijnen, december 2023

Onderstaand document is opgebouwd in de periode maart 2018 tot en met heden, door intensieve samenwerking met vele (internationale) experts, juristen, landelijke en lokale overheden en overige belanghebbenden.
Dit document is opgedeeld in de volgende onderwerpen. Daarbij wordt de kanttekening geplaatst dat er regelmatig overlap is tussen de onderwerpen. Hierdoor kan het voorkomen dat genoemde bezwaren en/of argumenten op meerdere pagina's voorkomen.

Samenvatting

1. **Waarom radar NIET in Herwijnen**
    a. **Locatie, perceel en ligging Broekgraaf 1 is ongeschikt**
    b. **Voorlichting blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden (hoog frequente straling) door Nederlandse Overheid onjuist en onvolledig (Antennebureau en Kennisplatform EMV)**
    c. **De gehanteerde ICNIRP pieklimieten zijn onduidelijk, tegenstrijdig, onvolledig en onjuist**
    d. **Onjuiste onderbouwing en manipulatie ICNIRP berekeningen (TNO, Thales) en metingen (DEKRA) etc.**
    e. **Geen inlevingsvermogen m.b.t. unieke historische situatie Herwijnen**
2. **Gezondheids-bezwaren en toepassing ALARA**
3. **Milieu bezwaren**
4. **Proces bezwaren alternatieve locatie onderzoeken**
5. **Politieke bezwaren**
6. **Juridische bezwaren**

Per onderdeel zijn sub onderdelen geformuleerd.
Elk onderdeel begint met de grondreden van bezwaar, waarna argumenten worden genoemd ter onderbouwing van deze grondreden. Deze argumenten zijn altijd gebaseerd op feiten, onderzoeken, berekeningen, publicaties, brieven, WOB en WOO documenten en /of gebeurtenissen die aantoonbaar hebben plaatsgevonden.
Korte leeswijzer met betrekking tot gebruikte afkortingen of termen
Radar = SMART L radar EWC GB
Herwijnen = locatie Broekgraaf 1, Herwijnen tenzij anders aangeduid
ALS = Dodelijke spierziekte
WIER = dorp in Friesland in gemeente Waadhoeke waar nabij al een SMART L radar geplaatst is, met alle problemen van dien
Stas = Staatssecretaris van Ministerie van Defensie (Barbara Visser en later Chistophe van der Maat)
Defensie = (medewerker, woordvoerder, ambtenaar) van Ministerie van Defensie
RVB = Rijksvastgoedbedrijf, onderdeel van ministerie Binnenlandse Zaken
EZK = Ministerie van Ecomomische Zaken
RIP = Rijksinpassingsplan
AT = Agentschap Telecom, nu RDI
RDI = Rijksinspectie Digitale Infrastructuur

ICNIRP = stralingsrichtlijn voor stralingsniveau's in Nederland
ALARA = Al low as reasonable achievable = voorzorgsprincipe
Gemeente = Gemeente Lingewaal, in 2019 gefuseerd onder gemeente West Betuwe
TK = Tweede Kamer
EK = Eerste Kamer
Als er gesproken wordt over feiten / woo stukken / kamerbrieven / moties en of andere stukken, dan zijn deze te vinden in de bijlagen of via ingevoegde link

Samenvatting en inleiding van het dossier Radar Herwijnen.
Geachte lezer,
Dit document is het resultaat van en beschrijft een jarenlange strijd van bewoners van het Gelderse dorp Herwijnen. Een dorp bestaande uit een kleine 3000 mensen die daar veelal hun hele leven wonen, hebben gewoond en willen blijven wonen. Een dorp in de groene natuur, prachtig gelegen aan de rivier de Waal.
Totdat er begin 2017 een plan opduikt dat Defensie een zware militaire radar nabij het dorp wil plaatsen. En Herwijnen had al een historie waar meer dan 40 jaar (1971-2012) 2 radars hebben gestaan van de Rijksluchtvaartdienst, later Luchtverkeersleiding Nederland (LVLN) en Eurocontrol. Ook waren er geluiden dat de ziekte ALS in Herwijnen toch wel heel veel voorkwam terwijl daar in omliggende dorpen geen sprake van is.
Dan begint er onrust te ontstaan. Een eerste tweetal inwoners die bezwaar maken tegen het plan worden bezocht door Defensie en verzocht hun bezwaar in te trekken.
Onrust die op verzoek van gemeente Lingewaal Defensie probeert weg te nemen met een voorlichtingsbijeenkomst. Die leidt echter tot meer onrust omdat Defensie geen antwoorden geeft op de vragen over o.a. straling en vermogen en probeert zo min mogelijk te vertellen. Dat de radar ballistische raketten kon detecteren als onderdeel van het anti raketschild moesten bewoners zelf onderzoeken en werd in eerste instantie door Defensie zelfs ontkend. Ook werd bekend dat Nederland veel meer straling toelaat dan omringende landen in de EU zoals België, Italië, Polen, Zwitserland e.d. en dat de Smart L radar daar helemaal niet zou kunnen staan. Er ontstaat ook onrust ook omdat de ziekte ALS al veel voorkomt in Herwijnen.
Bij de gemeenteraadsleden komt ook onrust. Ze merken dat Defensie druk uitoefent. Er wordt gedreigd met problemen rondom plaatsing van windmolens elders door EZK (ook onder van Defensie). Er wordt een omgevingsmanager van Rijksvastgoed aangesteld die denkt "de boertjes in de polder" wel even gerust te stellen. Defensie doet geheimzinnig met documenten, presentaties. Telefoons moeten worden ingeleverd tijdens een bijeenkomst terwijl het om publiek toegankelijke informatie gaat. TNO komt met onduidelijke berekeningen over stralingsniveaus op 5 km afstand. Terwijl mensen vragen om een berekening voor hun eigen huis. Defensie wil vaart maken en zegt dat ze haast heeft, de oude radar in Nieuw Milligen kan elk moment uitvallen. Wanneer je de oorspronkelijke aanvraag voor een omgevingsvergunning leest van januari 2016 ontdek je een duidelijke lijn om met zo min mogelijk inspanningen zo snel mogelijk de vergunningen voor elkaar te krijgen. Er is maar 1 belang en dat zijn niet de inwoners van Herwijnen!
https://www.ad.nl/buitenland/obama-prijst-nederlandse-inzet-raketschild~a7b07e69/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.nl%2F
https://www.ad.nl/binnenland/marineradar-voor-raketschild-kost-116-miljoen~a568c18a/
Op 11 oktober 2018 besluit de gemeenteraad de voorgestelde bestemmingsplanwijziging NIET vast te stellen. De gemeente stemt unaniem NEE tegen de komst van de radar. Herwijnen juicht en denkt gewonnen te hebben. Ook omdat Defensie eerder in de krant AD Rivierenland zegt: "wij zullen de komst van de radar niet doordrukken". Defensie maakt dan ook geen bezwaar tegen het NEE van de gemeente en het besluit lijkt van tafel. Uit WOB documenten constateren we dat Nieuw Milligen wel plan B was en een back-up plan mocht Herwijnen onverhoopt niet doorgaan.
Totdat op 7 juni 2019 Defensie besluit, voor het eerst in haar geschiedenis, het paardenmiddel Rijkscoördinatieregeling, te gaan inzetten onder het mom van landsbelang. Vreemd genoeg gekoppeld aan een tweede genoemd landsbelang van windmolens in Flevoland (RCR wordt normaal

ingezet voor infrastructurele projecten). Dit voornemen maakt zij bekend precies voor het zomerreces. De TK en EK moeten de inzet van een RCR goedkeuren. Met kunst en vliegwerk lukt het de Herwijnse bevolking om zowel de EK als de TK te bewegen deze RCR niet "af te hameren" maar inhoudelijk te beoordelen. Met dank aan vele TK leden die zich hier voor hebben ingespannen.
Overigens werd door Defensie oorspronkelijk in 2016 het hebben van tenminste één sensor gezien als landsbelang. Met de komst van de Smart L radar in Wier in 2020 is daar ook aan voldaan en kan een tweede radar in Herwijnen (die eerder dan Wier was gepland) niet als landsbelang worden gezien.
En dan begint er een proces van politiek en intrige. Van TNO onderzoeken over onduidelijke en steeds veranderende stralingsniveaus in worst case scenario's, wat later weer geen worst case bleek te zijn. Van alternatieve locatieonderzoeken "voor de bühne", blijkt uit WOB documenten. Er worden berekeningen gemanipuleerd om ervoor te zorgen dat Herwijnen de beste locatie is voor de radar (blijkt uit WOB). De TK dient meerdere moties in om ervoor te zorgen dat gezondheidseffecten goed worden onderzocht, en Defensie wordt dringend verzocht toch echt nog een keer kijken of er geen betere locatie is. Dit proces duurt lang. Terwijl Defensie haast heeft. Plan B van een alternatieve locatie heeft nooit bestaan volgens Defensie. Sinds de RCR kan er natuurlijk ook geen sprake meer zijn van een alternatieve locatie, anders is een RCR zinloos.
In de EK wordt een maandenlang debat gehouden over de inzet van de RCR. Hierbij wordt de EK aantoonbaar (debatverslag december 2019) verkeerd voorgelicht over het vermogen van de radar (< 100 kW), en de daarbij behorende benodigde richtafstand (100 meter i.p.v. 1.500 meter) vanuit de VNG indeling.
Ook meldt stas Visser onjuist in de media in december 2019 dat zolang de radar in Nieuw Milligen niet verplaatst wordt naar Herwijnen (had oorspronkelijk in al 2019 in Herwijnen moeten staan), de windparken in Flevoland geen verklaring van geen bezwaar kunnen krijgen en dat daarmee het klimaatakkoord in gevaar komt. We weten inmiddels dat deze plannen al enkele jaren terug toch zijn goedgekeurd door Defensie vanwege wél toelaatbare verstoringen. Doordat de oude radar in Nieuw Milligen nog steeds draait en er geen nieuwe Smart L radar in Herwijnen is geplaatst en de windparken in Flevoland gewoon zijn goedgekeurd, klopt het argument van landsbelang als reden voor de start van de RCR niet meer!

Door deze misleiding besluit de EK eind 2019 om (onder voorwaarden) in te stemmen met de RCR, onder voorwaarden.

De TK vergadert verder. Het Herwijnse bewonerscomité doet permanent onderzoek naar achtergrond van de keuze van Defensie voor Herwijnen, en onderzoekt de risico's van straling, en onderzoekt de technische specificaties en mogelijkheden van de radar. Week na week komen er nieuwe feiten boven tafel die Defensie wel wist maar niet had gemeld. Zelfs een door bewoners gevonden ongunstig RIVM rapport over de stralingsniveaus van de KNMI radar in De Bilt uit 2004 moet na ruim 15 jaar in opdracht van Defensie/TNO door het RIVM worden gerectificeerd. Het gevoel van misleiding groeit. Defensie luistert niet naar de bevolking en luistert niet naar de TK. Alle gevonden feiten en onderzoeken worden stelselmatig weggewuifd door Defensie en TNO. Een

hoorzitting met experts op 10 september 2020 geeft TK leden een beter beeld. Defensie probeert door te denderen maar wordt in december 2020 een halt toegeroepen met de Motie van Helvert "*verzoekt de regering een andere locatie te zoeken voor de radar in plaats van Herwijnen*".
Maar wat blijkt, Defensie is niet voornemens deze motie uit te voeren. Er volgt daarop een 2e motie van Helvert in februari 2021: "roept het kabinet, op om de rijkscoördinatieregeling te stoppen en een alternatieve locatie te zoeken voor de SMART-L-radar".
Nu moet Defensie wel, denken de bewoners. Echter achter de schermen wordt de Landsadvocaat veelvuldig ingeschakeld om dit dossier tot een succesvolle plaatsing in Herwijnen te brengen.

In Wier wordt in 2020 ondertussen ook een SMART L geplaatst. Echter, op een locatie waar al een Defensieradar stond. Dus daar is plaatsing juridisch eenvoudiger. Desondanks wordt dit proces ook hier "onder de radar" uitgevoerd. Inwoners van WIER worden ongerust door de situatie in Herwijnen maar kunnen weinig doen. Bij plaatsing van de radar in WIER blijkt dat deze NIET voldoet aan de geluidsnormen. En dus 's avonds en 's nachts niet aan mag staan. Sterker nog dit was bij Defensie al lang voor plaatsing bekend (2018!) maar niet gecommuniceerd met inwoners Wier en de gemeente Waadhoeke.
En dan is het lang, heel lang stil. Defensie doet alsof ze hard zoeken naar een andere locatie. Ze laten extra onderzoeken doen naar verhoging van de radar op 34 m, straling, radardekking en criteria voor locaties maar dit alles gebeurt "onder de radar". In oktober 2021 meld Minister Kamp dat er alternatieve locaties mogelijk zijn en er een koepel gaat komen vanwege geluidshinder. Ze praten met gemeentes en provincies, maar deze gesprekken zijn geheim. Alles wat ze doen wordt afgestemd met de Landsadvocaat (blijkt uit WOB en WOO).
De laatste onderzoeken zijn januari 2022 gereed (een jaar na de aangenomen moties), maar Defensie wacht pas met een integrale afweging te maken tot mei 2022. Waarom pas 17 maanden later dan de aangenomen motie waarin Herwijnen geen optie meer was? Er is toch haast?
Was dit vanwege de oorlog in de Oekraïne eind februari 2022? Defensie ruikt zijn kans om dit aan te grijpen als landsbelang voor de radar. Echter, ondanks opgevraagde documenten via de WOO worden de notulen van de stuurgroep in de periode eind januari 2022 – eind maart 2022 NIET verstrekt. Daarvoor en daarna wel. De gevraagde notulen zijn nog steeds niet geleverd.
Het dorp Herwijnen blijft in de veronderstelling dat Defensie luistert naar 2 moties. Totdat er op 3 juni 2022 een gecoördineerde besluitvorming vanuit de Ministerraad naar buiten komt. In de media, op de website, in persberichten en TV / Radio interviews. Stas Van der Maat besluit toch voor Herwijnen te kiezen. De alternatieve locatieonderzoeken zijn klaar, maar de integrale afweging (keuze motivering) wordt gemaakt op basis van niet afgeronde gesprekken met gemeentes en Provincies. Stas wil niet langer wachten en drukt door, omdat er haast is. Zoveel haast dat hij inschat dat de radar in Herwijnen binnen 46 MAANDEN operationeel kan zijn. Terwijl in Wier nog geen 12 maanden nodig waren. Haast is een relatief begrip. En de RCR die vanwege een aangenomen motie in de Tweede Kamer moest worden stopgezet is één van de belangrijkste redenen om toch met Herwijnen door te gaan vanwege vermeend tijdvoordeel. Dit lijkt een paradigma van de RCR cirkelredenering. Ja het is onze intentie om de RCR stop te zetten maar we willen eerst de juridische consequenties onderzoeken dus we houden de RCR on hold. Met als uitkomst we kiezen toch voor Herwijnen als snelste locatie omdat daar een RCR opzit.
En er wordt weer (nu vanuit de VVD) in juli 2022 een motie ingediend. De meest laffe, nietszeggende motie ooit. (motie Valstar en Stoffer). "als de radar er staat, beloven we dat we 5 jaar na realisatie nog eens kijken of er mogelijk gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn".
De eerdere moties Van Helvert worden gewoonweg NIET uitgevoerd. Deze motie wordt in de TK ertussendoor gemoffeld enkele dagen voor het zomerreces 2022 begint (net als de aankondiging van de RCR net voor het zomerreces 2019).
De meeste kamerleden die stemmen hebben geen idee waar ze op stemmen en er is geen tijd hen te spreken te krijgen.

In oktober 2022 komt stas Van der Maat naar Herwijnen. Hij wil niet ingaan op plenaire vragen van bewoners en draait alleen zijn standaard verhaal af. Ditmaal liegt hij tot tweemaal toe recht in het gezicht van de aanwezigen. 1: Defensie heeft geen plan B. Er is geen andere locatie dan Herwijnen. Terwijl uit de onderzoeken o.a. MC lopik zeer geschikt en zelfs sneller blijkt te zijn. En uit WOB en WOO documenten blijkt dat meerdere gemeentes niet negatief staan t.o.v. medewerking en dat Nieuw Milligen ook een plan B is. 2: De stas liegt nogmaals: Ik beloof u dat de radar niet aan zal gaan voordat hij voldoet aan alle normen, ook die van geluid. Terwijl op dat moment de radar in WIER dag en nacht draait en de geluidsnormen overschrijdt. Stas druipt daarna af in de dienstwagen die voor de deur, met draaiende motor staat te wachten, als voorbereiding op een snelle vlucht.

Na deze bijeenkomst werd het stil. Het is nu december 2023. Defensie had haast en heeft na 18 maanden (weer 1,5 jaar!) na haar "besluit" om plaatsing Herwijnen door te drukken pas op 19 december 2023 haar Ontwerp Rijks-inpassingsplan gepubliceerd. Bijgaand document is een volledige zienswijze op het ingediende ontwerp RIP. De ontwerp vergunning wordt rond eind maart 2024 verwacht waarna deze nieuwe zienswijze periode zal starten. We wensen u een scherp leesvermogen. Verbaast u niet, verwonder u slechts. Maar welkom in de wereld van politiek, intrige, manipulatie, misleiding, leugens, verzwijging en met name een ding: Tunnelvisie én burgers met lokale overheid die totaal niet gehoord worden.

Politieke proces Eerste Kamer

Na deze motie in de Tweede Kamer, begon dit dossier en de gang van zaken door Defensie de Eerste Kamer weer te prikkelen. De Eerste Kamer heeft altijd gezegd het dossier kritisch te willen blijven volgen en pas in actie te komen als de rol van de Tweede Kamer is uitgespeeld. O.l.v. SP Kamerlid Rik Janssen worden er namens hem in oktober 2022 de eerste kritische vragen gesteld. De antwoorden leidden tot nadere vragen in januari 2023, april 2023 en oktober 2023. De antwoorden worden niet, niet volledig of niet naar tevredenheid beantwoord. Het doorvragen en doorvragen leidt tot nieuwe uitspraken (voor het eerst) van de stas die de bewoners altijd al hadden aangegeven: de radar voldoet in sommige omstandigheden niet aan ICNIRP. Er wordt een beeld geschetst van een overheid die wil doordrukken, manipuleert en zaken die hun goed uitkomt benadrukt en zaken die niet goed uitkomt, weglaat of verzacht. In december 2023 wordt er in de Eerste Kamer een motie aangenomen door alle partijen (behalve VVD en JA21) die bepaalt dat Defensie pas de vergunningsaanvraag kan starten als de al jaren durende geluidsproblemen in Wier zijn opgelost.
Stas van der Maat besluit deze motie uit te voeren door de aanvraag te splitsen in een ontwerp Rijks-inpassingsplan RIP en ontwerp Omgevingsvergunning OV aanvraag. De RIP wordt onder WRO gepubliceerd op 18 december 2023. De OV zal onder de nieuwe Omgevingswet vallen en komt vermoedelijk eind maart 2024.

In januari 2024 staat er voor de EK Eerste Kamer een technische briefing gepland op 23 januari 2024 door TNO en 30 januari 2024 door Defensie.
Ruim 4,5 jaar na de RCR aankondiging is het dossier voor de politiek (Eerste Kamer) nog steeds niet uit gestuiterd.

1 Waarom kan de radar NIET in Herwijnen staan?
De bevolking van Herwijnen maakt zich ernstig zorgen over de gevolgen voor de volksgezondheid, omdat de SMART L radar een hoog vermogen van hoogfrequente (puls)straling (HFPS) afgeeft in combinatie met een zeer hoge antenne-gain. Meerdere wetenschappelijke onderzoeken sluiten (ernstige) gevolgen voor de gezondheid zoals oxidatieve stress, kanker, hartziekten en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS door deze HF(P)S NIET uit. Herwijnen kent een lange historie van meer dan 40 jaar radarstraling en een bevestigd extreem hoog percentage van 400% meer ALS gevallen. Tevens heeft Herwijnen al een KNMI radar staan en daarmee kan het argument van NIMBY in combinatie met het radarverleden voor Herwijnen zeker niet van toepassing zijn. Onderstaande feiten en argumenten zijn (al) sinds maart 2018 bekend bij Defensie, maar desondanks wordt de voorgenomen plaatsing doorgedrukt. Defensie heeft gedurende al die jaren geen enkel (oprecht) inlevingsvermogen getoond voor de inwoners van Herwijnen en hun terechte zorgen.

Grondreden 1a: Herwijnen perceel Broekgraaf 1 is ongeschikt als locatie voor de SMART L radar

- De VNG hanteert een klasse met bijbehorende veilige richtafstanden tot bewoning. Iedere radar valt in milieuklasse 6. De SMART L radar is een bijzonder zware lange afstandsradar en valt daarmee ook automatisch in klasse 6, de hoogste klasse. Hiervoor geldt een veilige richtafstand van 1.500 meter (zie VNG Tabel).
- Met betrekking tot de VNG Handreiking betreffende de afstand van de geplande radar tot bewoning. Volgens de reactienota wijkt de geplande radar sterk af van de grote industriële inrichtingen die opgenomen zijn in de handreiking. Het “gevaar” op; explosies, grote brand en lekkages van gevaarlijke stoffen bepalen wat de afstand van deze grote industriële inrichtingen tot bewoning moet zijn. Dus doordat de geplande radar afwijkt is er geen “gevaar”, dus ook geen enkel bezwaar om de geplande radar veel te dicht op bewoning te plaatsen. De VNG Handreiking plaatst desondanks de geplande radar in de hoogste categorie, namelijk categorie 6. De radar zorgt namelijk wel degelijk voor extra gevaar. Enerzijds is deze SMART L radar een zwaar energieverbruikend object met een vermogen van, in de vergunning, 2,7 miljoen watt. Daarnaast is de radar in dreigende situaties een primair doel van een "vijand" waarbij beschietingen met ballistische raketten absoluut een risico vormt voor alle omliggende gebouwen en de dorpskern.
- De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State hanteert de VNG brochure als uitgangspunt voor toelaatbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Indien de Smart L niet in klasse 6 zou vallen, voor welke radar zou deze indeling dan nog nodig zijn. De VNG indeling kent meerdere milieuklassen van 1, 2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2, 5.3 en 6.
- Kun je zomaar van klasse 6 (1.500 meter veilige afstand) naar klasse 3.2 gaan (100 meter veilige afstand gaan)?
- **Bovendien zegt Thales over de Smart L radar zelf dat deze gemakkelijk naar de toekomst upgradable is. Een bereik van 2.000 km kan bijvoorbeeld vergroot worden tot 10.000 km. Dit betekent dat de huidige situatie niet de eindsituatie betekent en dus nog krachtiger ingesteld kan worden.**
- Stas Visser heeft aan de Eerste Kamer in december 2019 aangegeven dat ze gemotiveerd mocht afwijken van de richtafstanden door de radar te beschouwen als een civiele zendinstallatie < 100kW vermogen vallend in klasse 3.2. Dit is onjuist om 2 redenen: een

radar is geen civiele zendinstallatie zoals een radio station en het piekvermogen van de Smart L radar is niet lager dan 100 kW. Hiermee is de kamer verkeerd geïnformeerd. Dit wordt bevestigd vanuit WOB documenten waarin de stas woedend is op de verkeerd aangereikte informatie.

- Deze redenatie is ook niet juist omdat i.p.v. 1.500 meter veilige richtafstand, de gesuggereerde 100 meter veilige richtafstand ook niet van toepassing kan zijn voor locatie Herwijnen doordat het hek op 35 meter staat. Dan volstaat alleen de huidige bestemming met klasse 2 Bedrijf met een veilige richtafstand van 30 meter. Dat is exact het huidige bestemmingsplan!
- Bovendien geldt de richtafstand vanaf de perceelgrens en niet vanaf het object op het perceel.
- De locatie Broekgraaf 1 Herwijnen is te dicht bij de bewoning. De eerste huizen staan op 370 en 450 meter. Het dorp begint op 950 meter afstand van de beoogde locatie. Er zijn zelfs 8 woningen BINNEN de 900 meter grens. De lagere school valt ook ruim binnen de 1.500 meter. Geen enkele andere locatie uit de 2 alternatieve locatie onderzoeken valt slechter uit dan Herwijnen als het gaat om woningen binnen de 900 meter grens!
- In Herwijnen staat al de KNMI Radar met een piekvermogen van 500 kW. Deze radar geeft ook hoogfrequente pulsstraling en daarmee een verhoogd stralingsniveau in het dorp. Met name het piekniveau van hoog frequente straling is belastend. In een rapport van Agentschap Telecom wordt zelfs gesproken over een piekvermogen van 1.300 kW! Wat is waarheid? Een SMART L radar zou een tweede, nog veel zwaardere stralingsbelasting geven middels het cumulatieve effect.
- Herwijnen ligt aan de Waal, waar jaarlijks tussen de 100.000 – 120.000 schepen met radarinstallaties langsvaren. Ook dit verhoogt de stralingsniveaus jaar in jaar uit en dat 24 uur per dag.
- Interferentie effecten tussen de radarstations zijn nooit grondig onderzocht maar kunnen desastreus zijn. De locatie Herwijnen is uniek in de wereld, indien er twee zware radarstations binnen 750 meter afstand van elkaar staan, en binnen 370 meter afstand van bewoning. Gezondheidsrisico's worden in elk wetenschappelijk rapport over de mogelijke risico's van hoogfrequente straling NIET uitgesloten terwijl de wetenschap aangeeft aan dat deze locatie de slechtst mogelijke is met betrekking tot de gezondheid. (BRON: prof. Guy Vandenbosch, Leendert Vriens)
- De lokale bevolking wil de radar niet zo dicht bij bewoning, de gemeente Lingewaal en daarna gemeente West Betuwe wil de radar niet, de landelijke politiek wil de radar niet in Herwijnen.
- Er zijn meerdere alternatieve locatie onderzoeken gedaan. De integrale afweging is niet op juiste gronden gebaseerd en het onderzoek was niet gereed. Daar zijn locaties o.a. afgekeurd omdat de inpassing in het landschap niet past en dat er sprake zou zijn van plannen voor windmolens. Dat is ook in Herwijnen het geval. Tevens is het vergelijk niet 1:1 gelijk omdat de ene locatie op 34 meter en de andere locatie met 24 meter hoogte wordt vergeleken. Zie daarvoor de aparte zienswijze.
- Het terrein is de klein volgens een summier Programma van Eisen opgesteld door het ministerie van Defensie en Rijksvastgoed (Bron: powerpoint aan gemeentes alternatieve locaties) Het radarterrein moet minimaal 100 bij 100 meter zijn, dus minimaal 10.000 m2. En dat is niet het geval met 7.000 m2 voor Broekgraaf 1. Het vereiste perceel aan de Broekgraaf zou minimaal 43% groter moeten zijn. De openbare weg grenst aan het hek. De radar kan van 4 zijden te dicht worden benaderd tot op 35 meter.
- Ook een alternatieve locatie (MASS Soesterberg) viel exact af doordat dit perceel geen 10.000 m2 was welke door ICNIRP vereist was.
- Op locatie Wier Hogedijk 32A, Friesland, staat al een SMART L radar op een terrein van 32.990 m2, ruim 470% groter dan Herwijnen en 330% groter dan vereist volgens ICNIRP. Daar is de radar afgeschermd zodat deze niet dichter te benaderen is dan tot 370 meter

vanaf de openbare weg en niet tot 35 meter zoals Herwijnen. De weg die naar de radar in Wier gaat is eigen weg en verboden toegang voor publiek.

- Er zijn in Wier voor de vergunning verlening randvoorwaarden gesteld door ILenT dat het hek op 70 meter afstand dient te worden geplaatst. Dit vraagt een minimale terreingrootte van 140x140 meter = 19.600 m2 en past binnen het perceel Wier van 32.990 m2. In Herwijnen kan dat niet doordat het hek zich op maximaal 35 meter bevindt aan de perceelgrens van 7.000 m2. Is de stas er zeker van dat de vergunning op een andere wijze wordt beoordeeld dan Wier terwijl het om dezelfde radar gaat?
- In alternatieve locatie onderzoeken worden meerdere andere locaties afgewezen omdat gemeentes bouwplannen hebben voor woningen die dan te dicht bij de radar komen te staan. In Herwijnen STAAN de huizen er al. Mag de afweging voor nieuwbouw zwaarder zijn dan bestaande woningbouw?
- De SMART L radar voldoet NIET aan de geluidsnormen. In WIER niet. En in Herwijnen ook niet. De ontwikkelde "koepel" om het geluidsniveau te reduceren tot onder de norm werkt niet voldoende, aldus Defensie. (zie Woo document Stuurgroepverslag maart 2022)
- Landschap en welstand Bij de documenten die ter inzage zijn gelegd, bevinden zich een landschapsadvies en twee welstandsadviezen. Deze stukken geven geen volledig beeld van het radarstation zoals dat thans wordt overwogen, voorzien van een koepel. Bovendien zijn de welstandsadviezen beperkt tot algemene opmerkingen omtrent radarstations als zodanig ("het is wat het is"). Zij komen er in feite op neer, dat aan een radarstation niet zoveel aan te passen is en dat "dus" zo'n station past, en dat "dus" kennelijk ook in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Een dergelijke motivering is onvoldoende. Bovendien is niet zo goed begrijpelijk, wat de gestelde visuele gelijkenis met een toren in Wier in dit verband aan gewicht van de advisering brengt. Dat doet er veeleer afbreuk aan. Daarbij komt voorts, dat de stukken niet duidelijk maken, in hoeverre het voorgenomen inpassingsplan recht doet aan de thans vigerende bestemming, die mede gericht is op de bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en/of archeologische verwachtingen. Met andere woorden, de aspecten van landschap en welstand zijn onvoldoende onderzocht en dat geldt ook voor de mate van aantasting van de thans geldende beschermingsregimes. Verwijzing naar gemeentelijk beleid is niet aan de orde, omdat het beoogde plan geen onderwerp van uitoefening van gemeentelijke bevoegdheden behelst. De algemene wijzigingsbevoegdheden uit het ontwerp verhelpen de gesignaleerde problematiek ook niet, omdat zij de gesignaleerde problematiek alleen maar naar achteren schuiven.

Conclusie is dat uitvoeren van de grondwettelijke hoofdtaken door Defensie en het voldoen aan ICNIRP onder alle omstandigheden logischerwijs onverenigbaar is op de postzegel locatie aan de Broekgraaf 1 te Herwijnen. Dit wordt onder de uitleg van grondreden 1c en 1d meer dan duidelijk!

1b. Voorlichting blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden (hoog frequente straling) door Nederlandse Overheid onjuist en onvolledig (Antennebureau en Kennisplatform EMV).

De Nederlandse overheid informeert de Nederlandse bevolking onvoldoende over de risico's en gezondheidseffecten van hoog frequente straling én communiceert bovendien volstrekt onduidelijk over de blootstellingslimieten.

- Er wordt in de communicatie op de website door de Nederlandse overheidsorganisaties Antennebureau en Kennisplatform EMV géén onderscheid gemaakt tussen **piek** blootstellingen en **gemiddelde** blootstellingen als het gaat om elektromagnetische velden.

- Je mag als burger verwachten dat een limiet echt een limiet is en geen gemiddelde waarde die als limiet weer veel hoger mag zijn tot soms factor 32!
- Je krijgt als burger het gevoel dat de limieten door de jaren heen zijn opgerekt van piek blootstellingslimieten naar gemiddelde blootstellingslimieten. Een opmerkelijk voorbeeld is het aangedragen RIVM rapport uit 2004 door inwoners van Herwijnen aan de vaste kamer commissie Defensie in de Tweede Kamer, waarin de volgende conclusie was opgenomen
    - *Uit een modellering door het RIVM van weerradar De Bilt blijkt dat op 2 m hoogte op 1000 m afstand een niet homogeen veld met maxima tot 80 V/m voorkomt. Dit is boven het referentieniveau van 61 V/m.*
    - Je mag verwachten dat de auteurs en specialisten van Elektomagnetische velden van het RIVM, de heer Bolte en Pruppers wisten wat ze in 2004 hadden geschreven en het in die tijd ook een juiste conclusie was.
    - Vanuit WOB documenten weten we dat staatssecretaris B. Visser **15 jaar na verschijnen van dit rapport** TNO in november 2019 onmiddellijk opdracht heeft gegeven om RIVM te bewegen deze ene conclusie te rectificeren omdat dit Defensie niet goed uitkwam. Dit lijkt meer op een paniekactie en pleisters plakken.

RIVM rapport 861020007 / 2004

Gezondheidseffecten van blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden -
Probleemanalyse niet-ioniserende straling

JFH Bolte en MJM Pruppers

Dit rapport bevat een erratum d.d. 3-12-2019 op pagina 128

- Op de website van Kennisplatform EMV staat vermeld:
    - De blootstellingslimiet voor elektromagnetische velden met frequenties tussen 10 en 400 megahertz is 28 V/m (volt per meter). De limieten voor de frequenties van 400 tot 2000 megahertz worden per frequentie berekend en lopen op tot 61 V/m. Voor frequenties van 2000 megahertz tot 300 gigahertz geldt een vaste blootstellingslimiet van 61 V/m.

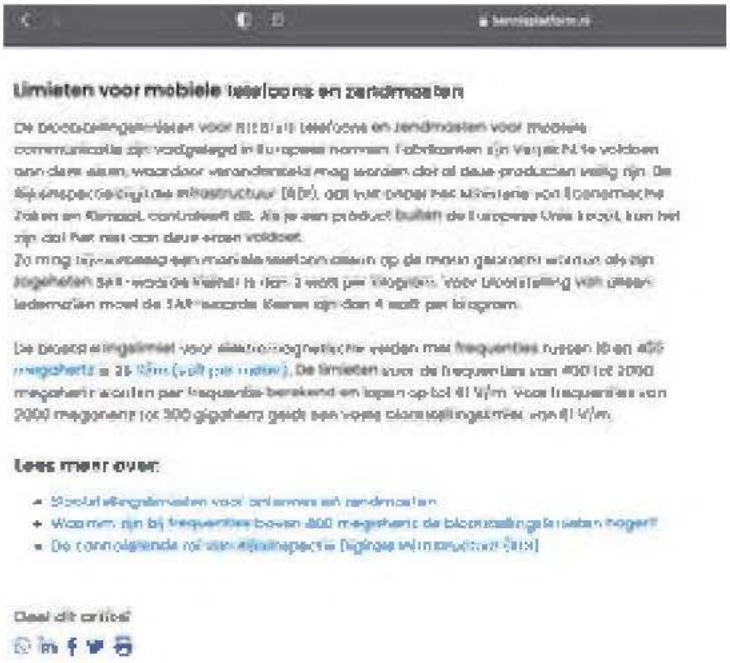

Limieten voor mobiele telefoons en zendmasten

De blootstellingslimieten voor RIEB'ers telefoons en zendmasten voor mobiele communicatie zijn vastgelegd in Europese normen. Fabrikanten zijn verplicht te voldoen aan deze eisen, waardoor veranderen niet mag worden dat al deze producten veilig zijn. De Rijksinspectie digitale infrastructuur (RDI), dat valt onder het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, controleert dit. Als je een product buiten de Europese Unie koopt, kun het zijn dat het niet aan deze eisen voldoet.

Zo mag bijvoorbeeld een mobiele telefoon alleen op de markt gebracht worden als de zogeheten SAR-waarde kleiner is dan 2 watt per kilogram. Voor blootstelling van ongeborenen moet de SAR-waarde kleiner zijn dan 4 watt per kilogram.

De blootstellingslimiet voor elektromagnetische velden met frequenties tussen 10 en 400 megahertz is 28 V/m (volt per meter). De limieten voor de frequenties van 400 tot 2000 megahertz worden per frequentie berekend en lopen op tot 61 V/m. Voor frequenties van 2000 megahertz tot 300 gigahertz geldt een vaste blootstellingslimiet van 61 V/m.

Lees meer over:

- Blootstellingslimieten voor antennes en zendmasten
- Waarom zijn bij frequenties boven 400 megahertz de blootstellingslimieten hoger?
- De controlerende rol van Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI)

Deel dit artikel

- Op de website van het Antennebureau werd eerst melding gemaakt van de strengste blootstellingslimieten van 28 V/m tot oplopend maximaal 61 V/m. Het lichaam mag niet worden blootgesteld aan hogere veldsterkten dan de genoemde limieten volgens Antennebureau.
- Tegenwoordig worden de blootstellinglimieten op de website aangegeven in W/m^2 maar dit is vergelijkbaar met de veldsterkte in V/m: 28 V/m ($2W/m^2$) tot maximaal 61 V/m ($10W/m^2$).

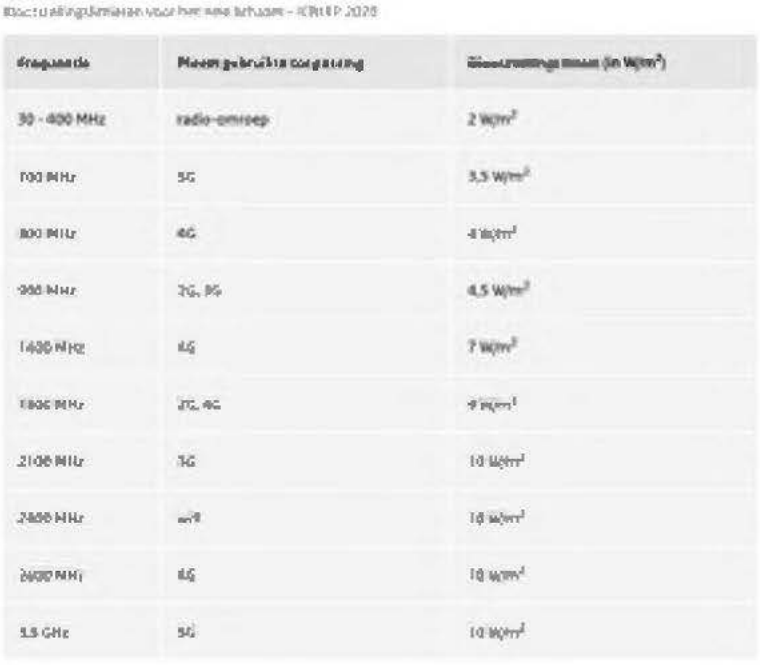

Blootstellingslimieten voor het eigen lichaam – ICNIRP 2020

frequentie	meest gebruikte toepassing	blootstellingslimiet (in W/m²)
30 - 400 MHz	radio-omroep	2 W/m²
700 MHz	5G	3,5 W/m²
800 MHz	4G	4 W/m²
900 MHz	2G, 3G	4,5 W/m²
1400 MHz	4G	7 W/m²
1800 MHz	2G, 4G	9 W/m²
2100 MHz	3G	10 W/m²
2400 MHz	wifi	10 W/m²
2600 MHz	4G	10 W/m²
3,5 GHz	5G	10 W/m²

- Navraag bij het Antennebureau over veldsterkte metingen leert het volgende:
  - Agentschap Telecom (nu RDI) meet de veldsterkte steeksproefsgewijs door heel Nederland. Ze doen dan twee metingen: een selectieve meting waarbij per frequentie gekeken wordt hoe hoog de veldsterkte is, en een breedbandmeting,

waarbij alle signalen via een formule bij elkaar worden opgeteld. In beide gevallen is het niet toegestaan dat de veldsterkte boven de limieten (28-61 V/m) uitkomt.

- **Ruim voor die limieten kan elektrische apparatuur al gaan storen. In de Europese regelgeving voor elektromagnetische compabiliteit is afgesproken dat apparatuur die met een antenne werkt (slimme thermostaat, dect-telefoon, wifi routers, digitale tv en satelliet ontvangers, afstandbedieningen van auto's etc.) niet mag storen tot een piek veldsterkte van ongeveer 6 V/m. Zodra een meting op of over die grens gaat, wordt de verantwoordelijke partij daarop aangesproken door Agentschap Telecom/ RDI en moet deze de antenne instellingen aanpassen. In de praktijk worden antenne eigenaren dus al aangesproken ruim voordat de gezondheidslimieten bereikt worden.**
- Het storen van apparatuur door elektro magnetische velden is eigenlijk een " kanarie in de kolenmijn" als waarschuwing voor hoge veldsterkten.
- Hiermee sluit de praktijk van de steeksproefsgewijze veldsterkte metingen van Agentschap Telecom/ RDI volledig aan bij de landen die in Europa (zoals o.a. België, Polen, Italië) een voorzorgsprincipe aanhouden van maximaal 6 V/m!

- **Geen enkele overheidsinstantie communiceert bij de blootstellingslimieten over gemiddelde waarden. En nergens wordt aangeven dat de strengste blootstellingslimiet van 28 V/m zelfs 896 V/m (factor 32) mag bedragen en de maximale blootstellingslimiet van 61 V/m eigenlijk 1952 V/m mag zijn.**
- **Er wordt <u>alleen</u> gecommuniceerd dat de blootstellingslimieten frequentieafhankelijk zijn, dit is een grote omissie.**
- **Wanneer uitgedrukt in W/m2 mag deze 1000 keer hoger zijn dus van 2.000 W/m2 tot 10.000W/m2 i.p.v. 2 tot maximaal 10 W/m2.**

Onderstaande illustratie (waarden 1 tot 23 = illustratief) geeft aan hoe er wordt omgegaan met de ICNIRP pieklimieten!

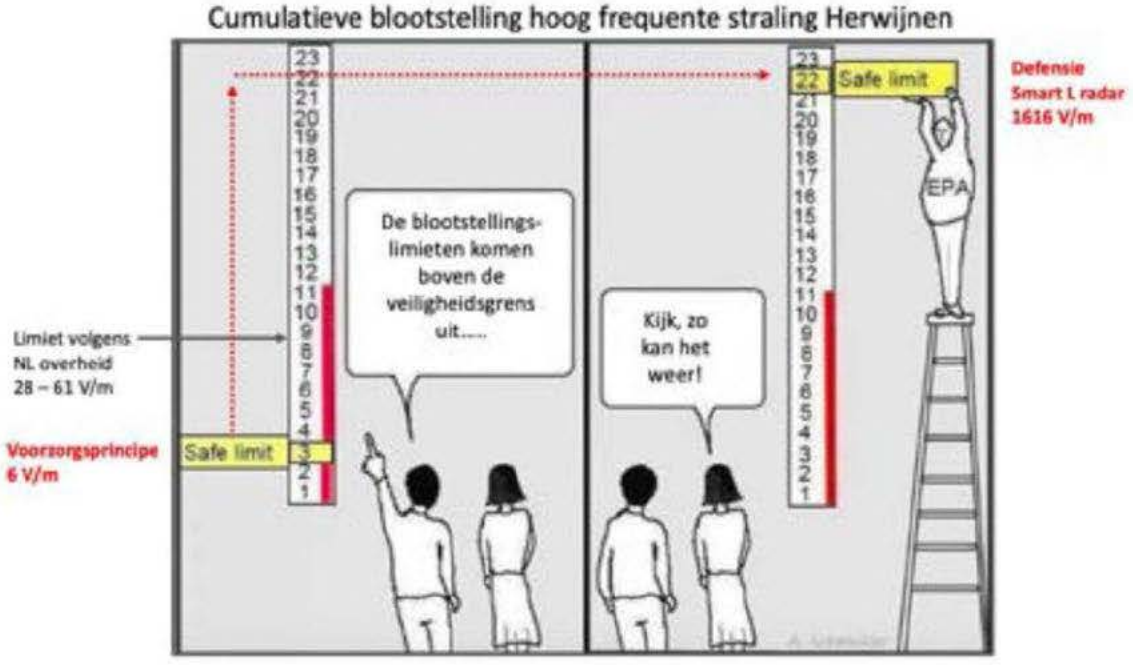

Een gebrekkige voorlichting door de Nederlandse overheid (Agentschap Telecom/ RDI) over de blootstellinglimieten, het voorzorgsprincipe met lagere blootstellinglimieten die meerdere landen in Europa hebben, het meten en ingrijpen door het RDI bij veldsterkten van 6 V/m of meer omdat apparatuur gaat storen en de door Defensie toegepaste blootstellings-pieklimieten van de Smart L radar die als "veilig" worden beweerd zodat ze ogenschijnlijk toch aan de norm voldoen.

Grondreden 1c: De door Defensie aangedragen onderbouwing dat de Smart L radar voldoet aan de geldende ICNIRP limieten, geldt niet voor (alle) publiek toegankelijke gebieden, de onderbouwing van berekeningen van worst case scenario's door TNO en Thales is niet correct, onduidelijk, de limieten zijn verschillend en niet juist toegepast, de onderzoeken zijn niet onafhankelijk gevalideerd op alle afstanden en uitkomsten van het meetrapport van DEKRA geven geen correct beeld van worst case scenario's. De ICNIRP contour is geen juiste afspiegeling van het voldoen aan de normen. Er is gemanipuleerd om te voldoen aan de ICNIRP limieten.

- De ICNIRP beschermt tegen opwarming van het menselijk lichaam; dat er ook onder de ICNIRP limieten gezondheidsschade niet is uit te sluiten, wordt meegenomen in de zienswijze op Gezondheid in een andere grondreden.
    - de Gezondheidsraad stelt immers dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling aan straling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden en daarom adviseert om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden;
- Deze grondreden dat niet wordt voldaan aan ICNIRP heeft o.a. betrekking op de berekeningen gedaan door TNO vanaf 300 meter en verder (dus niet binnen de 300 meter), de berekening gedaan door fabrikant Thales tot 300 meter (niet onafhankelijk) en de veldsterkte metingen gedaan door DEKRA op 35, 150, 200, 300 en 710 meter.
- In de bewijslijst van de TNO berekeningen wordt getoetst tegen ICNIRP 98 en ICNIRP 2020. Over de piekveldsterkten zijn door TNO verschillende limieten genoemd die elkaar tegenspreken. Terwijl dit moet bepalen of er aan de ICNIRP wordt voldaan of niet.
    - Voor de ICNIRP 98 wordt door TNO een limiet gemeld van 1505 V/m (rms 47,6 V/m) bij een frequentie 1200 Mhz.
    - In de metingen van DEKRA is er getoetst tegen de ICNIRP 98 limiet van 1616 V/m (rms 50,52 V/m) bij een frequentie van 1350 Mhz.
    - In augustus 2020 spreekt TNO bij de ICNIRP 2020 over een limiet van 416 V/m.
    - In september 2021 spreekt TNO over een nieuwe interpretatie van de ICNIRP 2020 over een limiet van 861 V/m. Hoezo kan deze ineens 107% hoger zijn?
- TNO geeft aan in haar rapport van januari 2020 bijlage 20 aan in 1.2 Gezondheidsaspecten dat om de gezondheid te beschermen volgens de ICNIRP richtlijnen er 4 aspecten van belang zijn:
    - Antenne gain radar
    - Vermogen radar
    - Dutycycle radar
    - Frequentie van uitzending radar
- De pieklimietveldsterkte is namelijk afhankelijk van de dutycycle en kán maximaal 32x (eigenlijk wortel uit 1000) de gemiddelde veldsterkte zijn bij een dutycycle van 1 promille (1‰). **Door Defensie/ TNO en Thales wordt de dutycycle afgedaan als gerubriceerd en dus geheim. Maar dit betekent niet dat je hiermee dus mag manipuleren en fictieve aannames kan doen om te komen tot hoger toegestane pieklimieten!**
- In het rapport van DEKRA wordt immers vermeld dat deze hoger ligt dan 5%. In een meting gedaan door Agentschap Telecom in rapport 13-12-2021 in Wier valt de dutycycle eenvoudig af te leiden op 1/12.
- *De limietwaarde is 1,375 x wortel(1350) = 50,52 V/m **r.m.s.** die bij pulsmodulatie met een pulsbreedte van 32,25 microseconden en een pulsherhalingstijd van 387 microseconden door de wortel uit één twaalfde gedeeld moet worden of met wortel (12) vermenigvuldigd om tot de toegestane limiet piekveldsterkte van 50,52 x wortel(12) = 50,52 x 3,4641016 = **175,01 V/m peak value** te komen.*
- Deze redenering volgt eveneens uit de meetinstructie van het volgende NARDA compliance protocol:

3 Measurements on radar equipment according to standards

Measurements on still-standing radar equipment

Determination of the RMS field strength value is a sufficient measurement for evaluation of maximum permissible exposure (MPE) in the case of many radar applications, e.g. when determining the radiation levels with stopping the radars rotation or searching for leakage in waveguide based high-power systems. Put another way, it is permissible to average the power flux density over several periods of the lowest frequency component of the signal, i.e. over several periods of the pulse repetition frequency.

Evaluations conforming to ICNIRP [1] also require a check of the peak value of the signal. The power flux density averaged over the pulse width is not allowed to exceed 1000 times the 6-minute average value. Consequently, the peak value becomes relevant at duty cycles below 1:1000, and the peak field strength value divided by 32 is not allowed to exceed the derived limit value. If the duty cycle is known, it is possible to calculate the peak value from the RMS value. To refer the result of a RMS measurement to the relevant limit value in ICNIRP, the factor

$$\frac{E_{peak}/32}{E_{rms}} = \sqrt{\frac{S_{peak}/1000}{S_{rms}}} = \frac{1}{\sqrt{Duty\ cycle \cdot 1000}} \quad (1)$$

must be applied to the measured values of RMS field strength E_{rms} for duty cycles below 1:1000. The *duty cycle* can be calculated from the pulse width PW and the pulse repetition frequency PRF

$$Duty\ cycle = PW \cdot PRF \quad (2)$$

At duty cycles of greater than 1:1000, the RMS value is relevant because the peak value of the field strength divided by 32 is less than the RMS value.

-
- Als de wortel uit 1000 in formule (1) volgens ICNIRP eveneens globaal op 32 wordt gesteld dan is het quotiënt van de gemiddelde rms veldsterkte en de piekveldsterkte gelijk aan de wortel uit de duty cycle, die volgens fig. 5 uit het Meetrapport van Agentschap Telecom in Wier eenvoudig te herleiden was tot 8,333 procent ofwel één twaalfde.
- Dit betekent dat er getoetst had moeten worden tegen de berekende piekveldsterkte van √12*rms 47,6 V/m = 164,9 V/m bij 1200 Mhz en √12*rms 50,52 V/m = 175,01 V/m bij 1350 Mhz.
- Het lijkt er sterk op of dat de echte dutycycle niet is meegenomen is de berekening van de piekveldsterkte van de Smart L radar.
- **Hierdoor zijn alle eerdere berekeningen en conclusies m.b.t. de piekblootstellingen onjuist m.b.t het voldoen aan ICNIRP en is iedereen misleid!**
    - Graag zien we alle berekeningen van TNO en Thales en de metingen van DEKRA opnieuw getoetst tegen deze piekveldsterkte.

Grondreden 1d: De door Defensie aangedragen onderbouwing dat de Smart L radar voldoet aan de geldende ICNIRP limieten, geldt niet voor (alle) publiek toegankelijke gebieden, de onderbouwing van berekeningen van worst case scenario's door TNO en Thales, zijn niet worst case, zijn niet correct, onduidelijk, niet consciëntieus, de limieten zijn verschillend en niet juist toegepast, de onderzoeken zijn niet onafhankelijk gevalideerd op alle afstanden en uitkomsten van het meetrapport van DEKRA geven geen correct beeld van worst case scenario's. Er is gemanipuleerd om te voldoen aan de ICNIRP limieten.
Daarnaast is er nog volstrekte onduidelijkheid in de berekeningen en metingen welke impact de koepel gaat hebben op alle eerdere rapporten.

Berekeningen rapporten TNO:

- In alle rapporten die TNO heeft gepubliceerd is er een tendens ontstaan dat de straling steeds naar boven werd bijgesteld en eveneens de stralingslimieten.
    - In het eerste memorandum van 8 april 2019; Bijlage 18 werd de staring modus niet eens meegenomen. Dit was de situatie voordat de Rijkscoördinatie-regeling was opgestart.
    - In het tweede memorandum van 17 juni 2019 Bijlage 19 (net na het besluit de RCR te starten) had de toevoeging van Smart L radar nauwelijks effect op de maximale stralingsbelasting in Herwijnen. Ook werd toen nog vergeleken met de strengste limietwaarde van 28 V/m. Onduidelijk is hier of dit piekveldsterkten of gemiddelde veldsterkten betreft. Dit wordt door TNO in het midden gelaten zodat je kunt spreken van grote onzorgvuldigheid. In antwoord op kamer vragen wordt op 20 april 2020 gemeld in figuur 9 starende modus door stas Visser dat de samengestelde gemiddelde straling in Herwijnen al 28,93 V/m bedraagt, dus dat voldoet niet aan de strengste ICNIRP limiet blootstelling. Met overigens een veel te lage aanname dat de toekomstige 5G straling de 3 V/m niet zal overschrijden. In latere rapporten werd uitgegaan van 47,6 V/m en 50,52 V/m als toegestane gemiddelde veldsterkten.
    - In dit tweede memorandum wordt voor het eerst melding gemaakt van een starende modus met een veilige afstand van 224 meter in de hoofdbundel op 24 meter hoogte. De 819 meter veilige afstand boven de antenne wordt hier niet vermeld! Er wordt al een minimale waarde van 83,6% en maximale waarde van 84,8% van de ICNIRP limiet gerapporteerd

Blad 5/7

Figuur 2 De radiofrequente blootstelling met en zonder voorgenomen radarsysteem vergeleken met de 100% ICNIRP limiet.

- In het rapport TNO van januari 2020 bijlage 20 wordt berekeningen getoetst tegen de ICNIRP 98 limieten. Dit alleen voor de locatie op 450 meter afstand terwijl er ook een woning op 370 meter staat. Deze was niet meegenomen. Ook

op afstanden dichter bij de radar ontbreken berekeningen. Om het onoverzichtelijk te maken wordt iedere keer getoetst tegen andere pieklimieten vanwege andere genomen uitzendfrequenties. Enige consistentie zou je toch mogen verwachten.
    - In het rapport TNO van augustus 2020 bijlage 21 wordt berekeningen getoetst tegen de ICNIRP 98 en ICNIRP 2020 limieten. Dit nu ook voor de locatie op 370 meter afstand. Deze was niet eerder meegenomen. Ook op afstanden dichter bij de radar ontbreken weer berekeningen. De pieklimiet van de starende radar wordt vastgesteld op 416 V/m.
    - In het derde memorandum van TNO van 21 september 2021 bijlage 23 wordt ineens gesproken van een pieklimiet van 861 V/m voor de Smart L radar zonder opgave van reden waarom de 416 V/m is losgelaten. Tevens wordt gesteld dat de Smart L radar 75% van de toegestane ICNIRP limieten voor haar rekening mag nemen. Weer wordt Herwijnen 100% bestraald.

- In alle " worst case" berekeningen (zoals TNO dat zelf heeft bevestigd) die TNO heeft gedaan vanaf 300 meter en verder om aan te tonen dat de radar voldoet aan de ICNIRP wordt rekening gehouden met de dichtstbijzijnde bewoning in relatie tot de stralingsniveaus. Er wordt niet gesproken over openbaar voor publiek toegankelijke terreinen. Terwijl de radar tot op 35 meter benaderbaar is op de publieke weg. Conclusies gedaan door TNO over het voldoen aan ICNIRP zijn gebaseerd op berekeningen vanaf 300 meter en zijn daarom onvolledig.
- Volgens ICNIRP gaat het niet om bewoning maar om voor publiek toegankelijke gebieden. Dit heeft TNO en Defensie verzuimd nader te berekenen.
- TNO en Defensie hebben sinds maart 2018 stelselmatig geweigerd om berekeningen te doen in concentrische cirkels tot 1.500 meter afstand in stapjes van 50 meter. Dit eerst op verzoek van inwoners; later op verzoek van zowel de Eerste als Tweede Kamer. Tot op de dag van vandaag is hier bewust nooit gehoor aan gegeven.
- Evenmin blijkt dat de worst case berekeningen van TNO worst case zijn. TNO heeft ten alle tijden beweerd in haar rapporten dat de radar onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP. Ook na vele kamervragen. TNO heeft hier glashard gelogen want de stas heeft uiteindelijk toegegeven dat er omstandigheden zijn waarin de radar niet aan ICNIRP voldoet.
- **Wat is de rol van een onafhankelijk consultant die bijna 100 miljoen euro aan opdrachten per jaar van Defensie ontvangt en hier nooit voor heeft gewaarschuwd?**
- TNO heeft pas in 2023 aangegeven alleen verre veld berekeningen (verder dan 300 meter) te kunnen doen en niet te beschikken over modelberekeningen op minder dan 300 meter afstand terwijl dit wel publiek toegankelijk gebied is. De berekeningen vanaf 300 meter zijn niet worst case en binnen de 300 meter is er geen worst case doorgerekend door TNO. Waarom heeft TNO dat nooit gemeld in de periode van 2018 tot 2023 terwijl er al die tijd door inwoners en kamerleden is gevraagd om nabije veld berekeningen dichter dan 300 meter?
- Op 200 meter afstand loopt de doorgaande weg kruispunt Nieuwe Steeg en Broekgraaf waar elke ochtend schoolgaande kinderen fietsen. Tussen 2 radars door. Contra onderzoek door instituut Fraunhofer geeft aan dat deze locatie zorgwekkend is en er aanvullende berekeningen moeten worden gemaakt, wat nooit is gebeurd! (Rapport Fraunhofer Research on the TNO study on potential health effects from a military Smart L Radar).
- Dit rapport van Fraunhofer zit overigens niet in de bijlagen van het Ontwerp Rijksinpassingsplan. Waarom heeft Defensie dit rapport niet meegenomen in de bijlagen? Roept dit meer vragen op dan antwoorden?

- Er zijn nooit externe onafhankelijk gevalideerde berekeningen gemaakt op minder dan 300 meter vanaf de radar m.b.t. de gemiddelde en piek stralingsniveau's ondanks diverse jarenlange verzoeken van inwoners en politiek (Tweede en Eerste Kamer) vanaf maart 2018 tot heden! Er is nooit aangetoond dat het berekende stralingsniveau < 300 meter afstand voldoet aan de normen van ICNIRP 1998 en ICNIRP 2020.

Rapport Fraunhofer: Research on the TNO study on potential health effects from a military Smart L Radar september 2020:

- Dit rapport van Fraunhofer is niet in de bijlagen van het Ontwerp Rijksinpassingsplan meegenomen. Waarom heeft Defensie dit rapport niet meegenomen in de bijlagen?
- Vanuit dit rapport zijn de volgende kritische kanttekeningen te maken:
    - Volgens Fraunhofer houdt ICNIRP geen rekening met:
        - Interference with, or effects on, medical devices such as metallic prostheses, cardiac pacemakers and defibrillators, and cochlear implants.
        - Potential effects on sensitive electronic or medical equipment are not covered in the ICNIRP-1998 Guidelines and are beyond the scope of this report
        - Inwoners uit Herwijnen met een pacemaker zijn bezorgd omdat de veiligheid **door de fabrikant bij navraag niet kan worden gegarandeerd** bij pieklimieten tot 100 V/m en de Smart L kan binnen de 300 meter daar ver overheen gaan in publiek toegankelijk gebied!
        - Op een terrein zoals in Wier waarbij er 370 meter afstand van de openbare weg tot de radar is, biedt dit meer veiligheid.
        - In Herwijnen is het terrein tot 35 meter toegankelijk en op 200 meter afstand loopt de doorgaande weg kruispunt Nieuwe Steeg en Broekgraaf waar elke ochtend schoolgaande kinderen fietsen. Tussen 2 radars door.
    - TNO heeft in het rapport van januari 2020 alleen een worst case scenario doorgerekend op 450 meter waar mensen permanent wonen en leven echter in H4.1 maken ze zich zorgen over afstanden dichter bij de radar waar mogelijk beperkende maatregelen nodig zijn.
        - One question that might need to be addressed further is the compliance to ICNIRP- 1998 at publicly accessible places at closer distance to the SMART-L than the nearest dwelling, which is the location where TNO evaluated their data. **It might be necessary to mark areas as occupational exposure or to restrict access.** The answer to this question is beyond the scope of this study and should be discussed on the background on currently effective regulations in the Netherlands.

Berekening engineering analysis report Thales 14-6-2019:

- De RadHaz berekeningen van Thales in hun engineering analysis report (revisie 02 14-6-2019) kunnen niet als onafhankelijk gevalideerd worden beschouwd. De tekortkoming van TNO dat TNO niet berekend heeft onder de 300 meter, kan en mag niet ondervangen worden door berekeningen van een fabrikant. Dit is de slager die zijn eigen vlees keurt. Wij van WC eend, adviseren WC eend. Daarnaast zijn nog veel zaken in de RadHaz analyse onduidelijk.

Samenvattend resultaat van de RadHaz analyse is te zien in Figuur 2, Figuur 3 en Figuur 4, met toelichtende tekst bij de figuren. Meer details van deze analyse zijn opgenomen in APPENDIX A:.

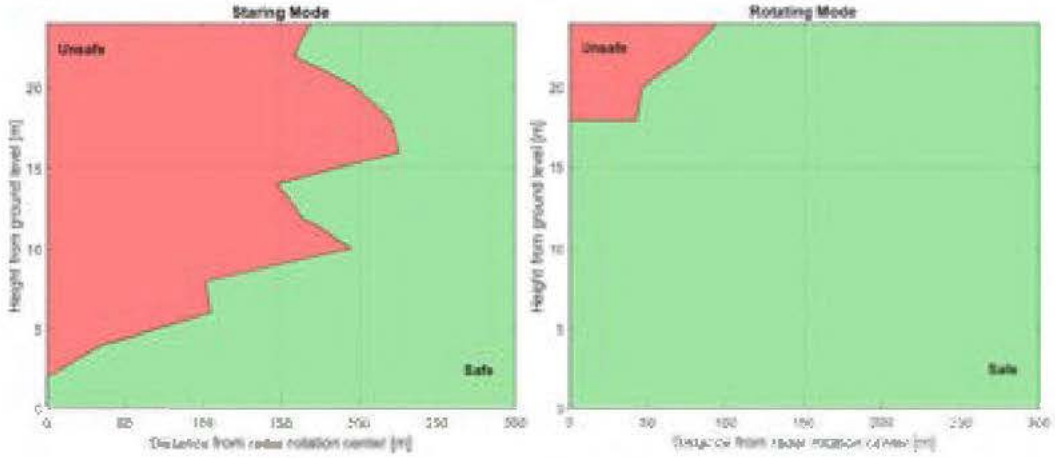

Figuur 2: SMART-L EWC GB veilige en onveilige zone voor algemeen publiek in Staring mode (links) en Rotating mode (rechts).

- Het is onduidelijk of in het engineering rapport van de fabrikant Thales:
  - de Radhaz berekeningen in figuur 2 zijn getoetst tegen de ICNIRP 1998 of ICNIRP 2020; we zien dit graag beiden terug conform motie Tweede Kamer.
  - dit getoetst is tegen de gemiddelde veldsterkte (rms) of tegen de piekveldsterkte (Ep); Tegen welke gemiddelde veldsterkte is er gerekend? Tegen welke piekveldsterkte is gerekend? We zien dit graag beiden terug.
  - of er rekening gehouden met de echte dutycycle van de Smart L om te komen tot de werkelijke piekveldsterkte? Of is er een fictieve dutycycle aangehouden van maximaal 1‰?
  - in welke modus dit is uitgevoerd (OM#2 – OM#7) we zien dit graag voor alle gemeten OM# modi terug.
  - met welke elevatiehoek van de radar is gerekend; is er gerekend met een worst case elevatie (laagst mogelijke) van de hoofdbundel? we zien de elevatiehoek graag meegenomen worden in de berekeningen;
  - met welk vermogen van de radar is gerekend; is dit op het maximale vermogen geweest (worst case) zoals in de vergunning voor Wier is aangevraagd (225 kW) of niet? Of is dit bijvoorbeeld op 125kW geweest i.p.v. het maximale vermogen?
  - met welke antennegain van de radar is gerekend; is dit met de maximale antennegain geweest of niet? Is dit met alle 56 dipolen van de antenne aan (worst case) of met minder dipolen (50/ 53)?
- In eerdere versie van Thales engineering rapporten 4-10-2016 valt af te leiden dat de staring modus altijd gebruik maakt van "full antenne rows" dus met alle dipolen. Ook de rotating modus kan gebruik maken van "full antenne rows". Ook wordt melding gemaakt van een dutycycle van 10% voor staring modus en rotating modus.
- In kamervragen Eerste Kamer van oktober 2023 werd gevraagd als de radar wel zou kunnen voldoen aan ICNIRP, waarom zijn deze berekeningen dan nooit gedaan tussen 35-300 meter? In antwoord geeft de stas aan op 8-12-2023:
  - Zoals aangegeven zal het radarstation in Herwijnen onder normale operationele omstandigheden voldoen aan de wet- en regelgeving. De berekeningen waar u naar verwijst zijn wel degelijk door de leverancier van het systeem uitgevoerd en zijn eigendom van de leverancier.

- Berekeningen door de leverancier (Thales) zijn eigendom van de leverancier? Dat is niet transparant als het gaat om de gezondheid van mensen. Deze berekeningen en uitkomsten zijn nooit eerder gedeeld! Deze berekeningen zijn van de leverancier en dus ook niet onafhankelijk gevalideerd! Er is door de Kamer een onafhankelijk onderzoek gevraagd maar dit is een verklaring van de fabrikant Thales?
- **Dit antwoord is tevens inconsistent en tegenstrijdig met het gegeven antwoord van de stas op 7 september 2023 op vragen van de Eerste Kamer in juni 2023!**
    - In eerder antwoord van 7 september op vraag 13 werd verwezen dat TNO als onafhankelijke partij alle berekeningen heeft gedaan met een verwijzing naar de rapporten. Nu wordt bevestigd dat alleen Thales deze berekeningen heeft gedaan, maar dit is niet onafhankelijk. Tevens wijzen wij erop dat deze RadHaz berekeningen zijn gedaan tegen de ICNIRP 1998 limieten en onbekend is of dit piekveldsterkten of gemiddelde veldsterkte zijn want dat vermeld de grafiek niet! De piekveldsterkte van de Smart L ligt gezien de inmiddels bekende dutycycle (uit rapport Agentschap Telecom) veel lager dan door Defensie is aangenomen. Inmiddels weten we vanuit contra expertise dat de Smart L radar niet voldoet aan die lagere piekveldsterkten! Defensie heeft ons allemaal voorgelogen!
- DAARNAAST: wat zijn normale operationele omstandigheden? Zijn dit ook de worst case scenario's in de rapporten van TNO waarin wordt gesteld dat de radar voldoet aan ICNIRP? Als de radar alleen voldoet in normale operationele omstandigheden dat zijn alle conclusies van TNO ongegrond verklaard als worst case! Er wordt verstoppertje gespeeld. LAAT de stas en TNO heel duidelijk uitleggen JA of NEE of staring modus normale omstandigheden zijn. En dat er meer omstandigheden zijn dat de radar niet aan ICNIRP zal voldoen. Niet alleen bij een ballistisch raket naar Nederland. Ook bij bijvoorbeeld oefenen. Een radar dient ten alle tijden aan de normen te voldoen.

Rapport Agentschap Telecom beoordeling EMV rapporten 14-12-2020 van (bijlage doc 42) gericht aan het ILT (Vanuit WOO verzoek RIVM)

In dit rapport zijn de volgende tekortkomingen te constateren:

- Agentschap Telecom kan conclusies Thales niet op juistheid beoordelen door ontbreken detail informatie Smart L antenne, noch de rekenmethode is publiek beschikbaar
- Constatering dat Agentschap Telecom geen inzicht heeft gehad in de gegevens van Thales en TNO. Dit is de basis voor de vergunningverlening door ILT
- Agentschap Telecom zegt niks over de piekveldsterkte die door TNO is verhoogd van 416 V/m naar 861 V/m volgens ICNIRP 2020; dit is een vreemde gang van zaken
- De veilige afstanden in het Thales rapport zijn niet onafhankelijk gevalideerd door een extern geaccrediteerd instituut. Daarnaast zijn deze gebaseerd op de ICNIRP 98 terwijl de ICNIRP 2020 strengere eisen stelt aan de piekveldsterkte. Hieraan is dus niet onafhankelijk getoetst op berekeningen binnen de 300 meter noch zijn deze getoetst aan de ICNIRP 2020.
- AT kijkt niet naar gezondheidsaspecten
- AT maakt opmerking over zeer aannemelijke storing van apparatuur volgens EMC beleidsregel en toch wordt er een toekenning van zendfrequentie afgegeven door het RDI. (Ook vanuit eerdere WOO documenten werd door Defensie een mogelijke storing van de Smart L radar voor de KNMI radar niet uitgesloten.)
- KNMI radar Herwijnen heeft geen piekvermogen van 500 kW maar 1,3 Megawatt tijdens de puls. Ook TNO/ Defensie heeft hier nooit melding van gemaakt. Hierdoor zal de piekveldsterkte toenemen ook in combinatie met de piekveldsterkte (interferentie) met de Smart L radar.

- Er is een factsheet van de KNMI waar 500 kW op staat; Ook TNO heeft hiermee gerekend. Hoe is dit mogelijk?

Veldmetingen rapport DEKRA juni 2021 bijlage 22:

- Defensie heeft geleerd om voor veldsterkte metingen een geaccrediteerd testinstituut als DEKRA in de armen te nemen n.a.v. eerdere kritiek van inwoners en de Tweede Kamer vanwege eerdere veldmetingen gedaan door TUV Rheinland die voor dit onderdeel niet waren geaccrediteerd. Defensie en TNO hebben dit altijd ontkend maar de keuze voor DEKRA geeft aan dat ze dit hebben gerectificeerd.
- Tussen december 2020 en mei 2021 heeft DEKRA Certification B.V. uit Arnhem op verzoek van het Ministerie van Defensie veldsterktemetingen in de neerwaartse zijlobben van het verticale antennediagram van de SMART-L EWC radar in Wier (Friesland) uitgevoerd op de afstanden 35, 150, 200, 300 en 710 meter vanaf de antennelocatie.
- Geconcludeerd mag worden dat de metingen van DEKRA Certification B.V. verstrekt in het rapport van 7 juni 2021 met grote nauwkeurigheid zijn uitgevoerd maar dat de disclaimers in het rapport en de bediening van de radar door opdrachtgever Defensie vragen oproept zoals met name in hoeverre de meetuitkomsten onafhankelijk, niet geflatteerd en dus echt worst case zijn. Dit om de eerdere berekeningen van TNO op 300 meter en verder te kunnen onderbouwen. Berekeningen op minder dan 300 meter zijn behoudens een RadHaz figuur van Thales niet bekend voor inwoners alsmede kamerleden.
- In verband daarmee wordt het volgende onder aandacht gebracht. DEKRA heeft zelf de **volgende disclaimers** in haar meetrapport opgenomen:
    - DEKRA Certification B.V. declines any responsibility with respect to the information provided by the applicant and that may affect the validity of the results.
    - The measurements were performed according to the test plan (Measurementplan RadHazWier v4) provided by the applicant.
    - The measurements were performed according to the following table which was prepared using the test plan provided by the applicant.
    - During the measurements the radar system was controlled by the applicant.

- Hoe onafhankelijk en objectief is het rapport nu DEKRA zelf de kanttekening bij het rapport plaatst dat tijdens de metingen het testplan door de opdrachtgever is opgesteld en dat de bediening van de radar door de opdrachtgever is gedaan. Is dit wat de regering een onafhankelijk en objectief onderzoek noemt als de opdrachtgever zelf bepalend is bij de invulling en uitvoering?
- In de Dieselgate waren de metingen ook onafhankelijk maar in dit vergelijk stelt (naast een geprepareerde auto/radar) tevens de opdrachtgever/autofabrikant zelf het testplan op en zit opdrachtgever zelf achter het gaspedaal op de testbank. De uitkomst van de meting is dat aan de emissie uitstoot is voldaan!
- Hoe kan DEKRA garanderen dat de metingen voldoen aan de eisen van de NEN/EN-ISO/IEC 17025 Algemene eisen voor de bekwaamheid van beproevings- en kalibratielaboratoria?
- Er is geen melding gemaakt in de DEKRA rapporten van de verschillende Operatie Modi (OM#2-7) wat de elevatiegraad van de hoofdbundel van de radar is geweest. Dit is essentieel om vast te leggen en mag dus niet ontbreken. De minimale elevatiegraad mag 0,25° zijn en in berekeningen naar de horizon wordt zelfs melding gemaakt van -0,15°
- De radar wat meer naar boven richten en de resultaten zullen een stuk gunstiger worden.

- Het is in de rapportage onduidelijk met welk vermogen van de radar is gemeten; is dit op het maximale vermogen geweest (worst case) zoals in de vergunning voor Wier is aangevraagd (225 kW) of niet? Of is dit bijvoorbeeld op 125kW geweest i.p.v. het maximale vermogen? Een vermelding van het % van het maximaal vermogen mag niet ontbreken.
- Het is in de rapportage onduidelijk met welke antennegain van de radar is gerekend op welke afstand van 35/150/200/300/710 meter; is dit voor alle afstanden met de maximale antennegain geweest of niet? Is dit met alle 56 dipolen van de antenne aan (worst case) of met minder dipolen (50/ 53)?
- Voor de bewoners van de gemeente Herwijnen die als tweede locatie voor deze zeer krachtige Primary Surveillance Radar is beoogd, zijn de meetresultaten in de *Operation Modes* OM#02, OM#03, OM#05, OM#06 en OM#07 op 4 meter hoogte in *line-of-sight* aanleiding geweest om deze piekveldsterktes door berekeningen door een extern expert te laten verifiëren.
- Hierin vallen een aantal zaken op:
    - De veldsterkte van OM#02 op 35 meter afstand is 10 dB lager gemeten, namelijk op 29,16 dBV/m = 28,71 V/m. Dit kan niet anders dan een meetfout zijn bij verkeerd ingestelde attenuator.
    - OM#02 was op 200 meter afstand 10 dB lager gemeten op 34,20 dBV/m = 31,26 V/m, vermoedelijk ook hier als gevolg van een meetfout.
    - Dit versterkt de overtuiging dat eigenlijk op alle meetafstanden voor de diverse operationele modi (OM#2 tot OM#7) bij hetzelfde maximale vermogen gemeten had moeten worden, dus met hetzelfde aantal zenddipolen (56), i.p.v. 50 op 710 meter afstand, 53 op 150 m afstand en 50 op 35 m afstand.
    - **De maximale antennegain lijkt niet te zijn toegepast op 35 meter, 150 meter en 710 meter. Dat is zeer opmerkelijk omdat dit lijkt op manipulatie om onder de ICNIRP limieten te kunnen blijven. Het rapport van DEKRA is immers gebaseerd op meetplan versie 4 en de metingen hebben over diverse maanden plaatsgevonden.**
    - **Bij doorrekening met de maximale antennegain op 4 meter hoogte blijken de gemiddelde en piekveldsterkten op 710 meter afstand en 35 meter afstand wel de ICNIRP limieten te overschrijden voor OM#2, OM#3, OM#5 en OM#7; Ook op 150 meter afstand blijken OM#3 en OM#5 de ICNIRP limieten te overschrijden; OM#7 zit zo dicht er tegen aan dat met aanvullende stralingsbronnen in Herwijnen dit niet zal voldoen.**
- **CONCLUSIE:**
    - **Het is vanzelfsprekend dat de radar in bedrijfstoestand op alle meetafstanden met dezelfde antennegain (dus de maximale) zal werken. Daarom luidt de conclusie dat op 35, 150 en op 710 meter afstand de volgens ICNIRP toegestane maximum piekveldsterkte van 175,01 V/m voor de frequentie 1350 MHz bij een duty cycle van 8,33 procent ofwel één twaalfde wordt overschreden.**
    - **Voor de nieuw geplande metingen in Wier door DEKRA in het voorjaar van 2024, zou het echt getuigen van een goede bewonersparticipatie, (wat de STAS zegt zo belangrijk te vinden) wanneer er namens stichting Niet nog een radar uit Herwijnen een onafhankelijke waarnemer, niet zijnde TNO of Thales (al dan niet in overleg met de Raad voor Accreditatie) meekijkt bij het opstellen van het testplan, het bepalen en vastleggen van de parameters (elevatiegraad, maximaal vermogen, maximale antennegain) tijdens de geluids- en stralingsmetingen in Wier en gelijktijdige metingen te doen op de verschillende afstanden.**
    - **Defensie moet meer investeren in "vertrouwen in onafhankelijk meetplan/ meetbedrijf" Alle tekortkomingen in de eerste rapporten moeten meegenomen**

worden in tweede meting. IL&T functioneert hierin niet als onafhankelijk toezichthouder.

- **Verzoek is om bij de tweede meeting in het voorjaar van 2024 tevens te meten op 50 meter en 100 meter afstand op 2, 4 en 6 meter hoogte met de beschreven elevatiehoeken, de maximale toegepaste antenne gain en getoetst tegen de echte ICNIRP limieten.**

ICNIRP contour Smart L 16-03-2023 bijlage 16

- De ICNIRP contour is een **misleidende uitleg** want het LIJKT alsof alles goed is. Garanties dat deze voldoet aan ICNIRP binnen de contour zijn ineens niet gegarandeerd. Dit terwijl de RadHaz analyse van Thales nog aangaf dat ook binnen het terrein je de radartoren kon benaderen. Buiten de contour zijn er ook geen harde garanties afgegeven want het wordt verondersteld en dat is dus een aanname!
  - Er wordt in dit document gesteld over de radarstraling: **Van deze straling is algemeen bekend dat zij een risico kan vormen voor de gezondheid.**
  - Middels dit document wil Defensie dus een contour schetsen *waarbuiten* verondersteld mag worden dat het toegankelijk is voor derden of *waarbinnen* niet gegarandeerd voldaan kan worden aan de ICNIRP-stralingsrichtlijn.
  - Thales heeft eerder aangegeven dat de radar zelfs tot aan de toren benaderd kan worden waarbij wordt voldaan aan ICNIRP; dit is dus niet juist!
  - TNO heeft altijd beweerd in alle worst case berekeningen dat op alle afstanden aan ICNIRP wordt voldaan. Dit is dus niet juist
  - De metingen door DEKRA zijn uitgevoerd met onjuiste parameters en instellingen van de Smart L antenne en zeker niet worst case.
  - Defensie kan binnen het eigen perceel aan Broekgraaf 1 NIET voldoen aan de ICNIRP limieten; sterker nog, er wordt zelfs binnen de nieuw vastgestelde contour NIET voldaan aan ICNIRP. De scheidslijn tussen binnen en buiten contour is flinterdun.
  - **Sub conclusie 1**: *In een halve bol met een virtueel ondervlak door het hart van de radar op 24 meter boven maaiveld en een radius van 1200 meter is er een operationele noodzaak voor een stralingsbelasting die de ICNIRP-richtlijn kan overschrijden.*
    - Waar Defensie altijd wilde afwijken van de 1.500 meter veilige richtafstand van de VNG indeling vanaf de perceelgrens wordt deze op ongepaste wijze er nu ineens bijgehaald om toe te passen op 24 meter hoogte boven het maaiveld, terwijl de 1.500 meter afstand geldt voor op maaiveld hoogte.
    - Tevens lijkt er een positieve uitleg te worden gegeven door te stellen dat Defensie hun stralingslimieten wil beperken tot 1.200 meter in de contourbol. Dit is een volstrekt verkeerde uitleg. Want niet op 1.500 meter afstand wordt de ICNIRP limiet bereikt maar dus op kortere afstand.
    - De werkelijke veilige radius van de bolvormige ICNIRP-contour bedraagt 8,22 kilometer bij 175 V/m en geen 1200 meter bij 1616,66 V/m zoals Defensie beweert. Op lagere hoogtes dan 24 meter mag de hoofdbundel niet aanwezig zijn. Toch vindt Defensie een downtilt voor de modus Staring at the Horizon vanzelfsprekend.
    - Een downtilt van -0,15° van de hoofdbundel levert echter direct gevaar voor blindheid op bij bewoners die binnen een radius van enkele kilometers in de hoofdbundel terechtkomen. Op 1100 meter afstand zou in een 22,1 meter hoog appartementsgebouw in Herwijnen op de

bovenste etage een veldsterkte van 7551 V/m heersen als de geplande radar naar de horizon staart.

- De combinatie van de lagere stralingslimiet en de hoogste antenne gain leiden logischerwijs tot nog grotere veilige afstanden.

- Sub conclusie 1 stelt dat de 3 gebouwen op 710 (hoogte 28 meter), 730 (hoogte 33,4 meter) en 1100 meter (hoogte 22,1 meter) afstand niet geraakt wordt door de bundelbestraling terwijl vanuit het centrum van de radar gezien, op 24 meter boven het maaiveld, de hoek tot de horizon ongeveer -0,15° is.
  - Kunt u deze berekeningen middels een tekening in detail aanleveren, niet zijnde de bijgevoegde tekening in de ICNIRP contour waarbij de horizon wordt geraakt? Indien de radarbundel kwadratisch omhoog zou buigen over deze objecten heen, zou deze vervolgens nooit meer de horizon bereiken.
- Sub conclusie 2 moet opnieuw doorgerekend worden met de juiste stralingslimiet en het worst case scenario van de antenne gain!
- De uitkomst van Sub conclusie 3 hangt enorm van de juiste stralingslimiet en het worst case scenario van de maximale antenngain.
- Conclusie 1 over boven-gedeelte ICNIRP contour kan niet worden gehandhaafd gezien bovenstaande lagere stralingslimieten, hogere antenne gain en dus een veel grotere contourbol.
- In de Conclusie 2 over onder-gedeelte ICNIRP contour wordt de operationele beperking van de radar binnen de 300 meter als onwenselijk beschouwd maar acceptabel. Heel vreemd omdat operationele beperkingen meestal niet acceptabel zijn voor Defensie. En dan te bedenken dat deze beperking helemaal op het laatst komt met de (door de Eerste Kamer uitgestelde) vergunningsaanvraag aan ILenT vanwege de terechte kritiek vanuit inwoners en Eerste Kamer terwijl in Wier de radar al vrolijk draaide.
- Binnen de 300 meter kan ook de veiligheid niet worden gegarandeerd
- Overigens voldeed de locatie Nieuw Milligen volledig aan het ondergedeelte van de ICNIRP contour binnen 300 meter en indien Defensie de overige alternatieve locaties wel serieus had genomen, had hier geen compromis in operationele beperking nodig geweest.

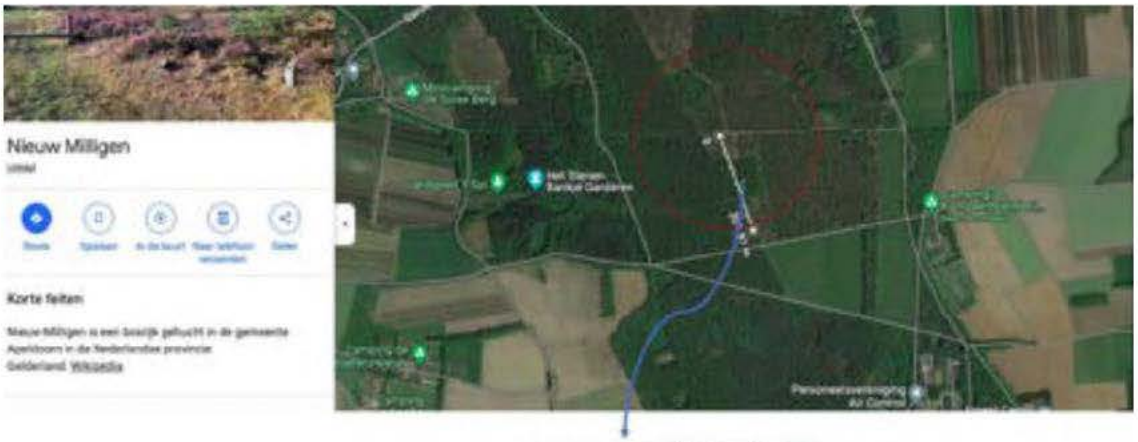

Locatie boven MPR Nieuw Milligen

-

  - De operationele beperking is niet wenselijk maar wel acceptabel. Waarom wordt niet uitgelegd. Mogelijk omdat dit voor Defensie alleen op papier geldt. In de praktijk zullen ze zich er toch niet aan houden!
  - Kortom een volstrekt onjuiste weergang van zaken waarbij ICNIRP niet wordt gerespecteerd. Defensie en de overheid heeft geen respect voor normen en gezondheid van inwoners.
- Via een externe doorrekening blijkt dat de contour is afgeleid van de piekveldsterkte limiet van 1616,66 V/m waartegen hierboven al bezwaar is aangetekend. Er is geen rekening gehouden met de werkelijke dutycycle van de Smart L radar. Getoetst zou moeten worden tegen de gemiddelde veldsterkte van 50,52 V/m bij 1350 Mhz of 175 V/m als piekveldsterkte.
- Vanuit een externe doorrekening blijkt dat de ICNIRP contour is gebaseerd op een EQUIVALENT Isotrope Radiated Power (EIRP) van 174,03 dBW; Hieruit valt te concluderen dat er gecalculeerd is met slechts 50 dipolen terwijl zowel in de staring modus als rotating modus alle 56 dipolen gebruikt kunnen worden. **Hierdoor zal in werkelijkheid de ICNIRP contour een ballon zijn die wordt doorgeprikt.**
- Het is niet aannemelijk dat een Smart L radar zal worden begrensd in de praktijk.
  - De afstand is overigens geen 1200 m maar 1132 meter waar de veldsterkte 1.616 V/m bereikt wordt.
  - Op 3.744 meter wordt bij deze EIRP van 174,03 dBW pas de limiet piekveldsterkte van 175,01 V/m bereikt.
  - Zou je alle 56 dipolen gebruiken dan wordt de EIRP 186,93 dBW dus 12,90 dB hoger dan 174,03 dBW. Dan moet de afstandsdemping ook 12,90 dB hoger zijn om dezelfde limiet te bereiken. Dat is pas op een afstand van 2.417 meter! De veldsterkte wordt dan 186,93 - 62,61 - 85,91 + 25,76 = 64,17 dBV/m = 1.616 V/m.
  - Dit betekent dat de ICNIRP contour een ballon moet worden van ruim 2.400 meter i.p.v. 1.200 meter indien je uitgaan van 1.616 V/m.
  - En op 1100 m afstand op de bovenste etage van de woontoren in Herwijnen is de veldsterkte = 7.551 V/m.
- **De volgend zinsnede in het rapport in levensgevaarlijk:**
  - Bij toekomstig wijzigen aan de technologie of de inzet van de radar hoeft geen nieuwe vergunning te worden verleend, zolang middels een stralingsanalyse aangetoond wordt dat de stralingsbelasting van de radar buiten de beschreven contour voldoet aan de ICNIRP-richtlijn.
  - We kennen deze stralings-analyses wel waarbij wordt gemanipuleerd om theoretisch aan ICNIRP te voldoen.
  - Indien er nu al een compromis (althans op papier) moet worden gesloten en Defensie nu al beperkt wordt in de operationele inzet, zet Defensie zich zelf (op papier) al klem. Het vertrouwen dat Defensie dat ook gaat doen is er vanzelfsprekend niet.
- Er zijn eerder in oktober 2019 al vragen gesteld over ballonvaarten rondom het radarterrein in Herwijnen. Jaarlijks zijn er zeker 80 ballonvaarten. Met verbazing hebben we de antwoorden van Defensie teruggelezen van 9 december 2019 dat daar geen regels voor zijn en er geen gevaar aanwezig is. In antwoord 14 geeft Defensie aan dat ballonvaart een hoogte van 150 meter en 150 meter afstand moeten aanhouden. Dit geeft aan dat er geen flauw benul is geweest van de gevaren van de Smart L radar. Dit gebied **zit vol <u>binnen</u> de ICNIRP contour van 1.200 meter**.
- Dit zou onder normale operationele omstandigheden zijn en heeft niets te maken met extreme inzetomstandigheden! Eerder is verklaard ook door Thales dat de Smart L zou voldoen aan de ICNIRP in alle aangegeven modus in full antenne rows!

Thales safety assessment report 4 mei 2023 bijlage 17

- Verwezen wordt naar bijlage 16 ICNIRP contour Smart L van het ministerie van Defensie
- Verklaring omtrent de stralingsveiligheid van het SMART-L MM/F radarsysteem **te Herwijnen**
- **Opvallend is dat het report specifiek voor Herwijnen lijkt te gelden en dus niet van toepassing is verklaard in algemene zin voor Herwijnen en Wier. Er is altijd beweerd dat het een identieke radar is als de Smart L in Wier waarvoor dezelfde eisen gelden. Indien er voor Herwijnen extra veiligheidseisen moeten worden gesteld (vanwege het te kleine perceel) betekent dit dat de locatie Broekgraaf 1 niet geschikt is als nieuw vestiging.**
- Dit rapport van Thales is slechts een zelfverklaring waarin wordt verwezen naar een ICNIRP contour. Bijzonder dat er ineens een nieuw begrip wordt geïntroduceerd: de " ICNIRP contour". Dit is een ruimtelijke contour die een volume omsluit waarbuiten **verondersteld mag worden** dat het toegankelijk is voor derden of waarbinnen het niet veilig zou kunnen zijn omdat niet gegarandeerd voldaan kan worden aan de norm.
- Door het betrekken van een nieuw begrip, lijkt de veiligheid gewaarborgd.
- Maar ook hier geen zekerheid vanuit Thales. Er wordt veiligheid verondersteld, niet gegarandeerd! De contour is dus een zeepbel die ieder moment kapot kan spatten.
- Onder 2b wordt gesteld: De Gezondheidsraad adviseert de blootstellingslimieten van de ICNIRP uit 2020 [4] te gebruiken. Getalsmatig is er echter in het frequentiegebied waarin het SMART-L MM/F radarsysteem werkt geen verschil met de blootstellingslimieten van de ICNIRP uit 1998 [3], waarop aanbeveling 1999/519/EG [2] is gebaseerd.
- Getoetst wordt aan dus de ICNIRP 1998 en omdat de Gezondheidsraad adviseert de ICNIRP 2020 aan te houden wordt door Thales gesteld dit geen verschil maakt met de ICNIRP 2020. Bijzonder dat TNO dan goochelt met de pieklimieten van 1505 V/m, 861 V/m en 416 V/m en dit volgens Thales geen verschil uit maakt. Dit maakt wel degelijk verschil! Je zou kunnen afleiden dat het belang van de gezondheid van de inwoners voor Herwijnen geen verschil uit maakt.
- Het model van de stralingsniveaus is (dan wel wordt), na installatie van het radarsysteem, op de operationele locatie op basis van stralingsmetingen geverifieerd.

Grondreden 1e: De overheid houdt geen rekening met Herwijnen als unieke locatie (met meer diversiteit stralingsbronnen dan ergens anders in Nederland), het langdurige stralingsverleden en past eveneens geen ALARA toe.

- In Herwijnen hebben sinds 1971 voortdurend 2 radars gestaan, op Broekgraaf 1 en op Broekgraaf 2 waarvan één voor de Rijksluchtvaardienst (latere Luchtverkeersleiding Nederland LVNL) en één voor Eurocontrol.
- Eurocontrol was een secundaire radar, om vliegverkeer met actieve transponder op grote hoogte te kunnen waarnemen. Dit vliegverkeer "wil gezien worden" en daarvoor is minder radarvermogen nodig
- De LVNL radar was een primaire radar, die ook objecten die niet worden herkend of herkend willen worden kon zien. Dit type radar heeft een veel groter zendvermogen dat heeft geleid tot een veel hoger stralingsniveau. In rapporten werd gesproken over een piekvermogen van 1.200 kW.
- Herwijnen heeft dus meer dan 40 jaar last gehad van radar straling van 1971 tot 2012 (primaire radar RLD/ LVLN en secundaire radar Eurocontrol) en vanaf 2016 tot heden (KNMI).
- Defensie, KNMI en Rijksluchtvaartdienst waren lange tijd autonome overheidsinstanties wier radarinstallaties niet eens aan een vergunning waren gebonden. In de 90-er jaren werden zij wel vergunning plichtig.
- Nu zijn ze wel vergunning plichtig maar er is een verschil tussen op papier en de praktijk.
- Iedereen in het dorp had te maken met hinderlijke storingen op elektronische apparatuur die samenviel met de ronddraaiende antenne van de primaire radar. De situatie in Wier die leidde tot veel storingen van apparatuur voorspelt niet veel goeds; mede doordat Herwijnen bijna 15x meer inwoners heeft dan Wier.
- Tevens ligt Herwijnen aan de rivier de Waal, één de drukst bevaren rivieren van Europa met meer dan 100.000 schepen per jaar, zo'n 300 stuks per dag die allemaal voorzien zijn van radarsystemen die iedere dag continue hoog-frequente straling afgeven.
- Herwijnen heeft een historie van 8 ALS patiënten. De afgelopen 15 jaar zijn 7 patiënten inmiddels overleden. En inmiddels is er in 2023 een nieuwe inwoner uit Herwijnen met ALS bevestigd.
- Dit is 400% meer dan op basis van de statistische verdeling te verwachten zou zijn. Door de GGD is bevestigd dat ALS meer dan 400% vaker voorkomt in Herwijnen, en dat wordt door Defensie niet erkend maar gebagatelliseerd.
- Er zijn een vele onderzoeken die aanleiding geven tot voorzorg (ALARA), het hanteren van een voorzorgsprincipe bij dergelijke radarinstallaties. **Zie hiervoor ook de zienswijze op aspect Gezondheid.**
- De voorgenomen plaatsing in relatie tot het stralingsverleden, het absurd hoge aantal ALS gevallen én de wetenschappelijke onderzoeken die risico's op gezondheidsschade NIET uitsluiten heeft in het dorp Herwijnen geleid tot grote maatschappelijke onrust, onrust die verder gaat dan alleen dat er geen draagvlak is.
- Het gaat om een eerlijke verdeling straling. Er is weliswaar een nulmeting gedaan, maar die houdt geen rekening met het historisch verleden. De SMART L voegt de meeste straling toe ooit. En Herwijnen heeft zijn portie straling van 50 jaar wel gehad.
- Plus het feit dat er nog steeds nu al een hoogfrequente puls-straling radar aanwezig is, van de KNMI met een vermogen van 500kW, de intensieve scheepvaart op de Waal en toenemende stralingsintensiteit van 5G.
- Daarnaast blijven de bewoners zeggen dat er meerdere BETERE locaties zijn dan Herwijnen, betere locaties waar bewoning verder weg staat dan in Herwijnen en waar niet al een radar staat. In Herwijnen zijn we niet van Not In My Backyard. We vinden echt dat de radar op een locatie moet staan waar deze veilig staat voor alle Nederlanders.

Ondanks dat alle bovenstaande informatie in de periode maart 2018 – heden, dus bijna 6 jaar geleden meermalig aan Defensie is gecommuniceerd heeft Defensie nooit op basis hiervan besloten dat Herwijnen geen geschikte locatie is, terwijl is gebleken dat ook toen al andere locaties voorhanden waren. (Zie zienswijze op alternatieve locaties). Defensie heeft hiermee aantoonbaar de aller moeilijkste en langste weg voor plaatsing van de SMART L gekozen, terwijl de realisatie van plaatsing tot op heden nog steeds hoogst onzeker is.

Verzonden: 5/12/2024 1:03:33 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 7 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/mevrouw,

Met een bezwaard gemoed wend ik mij tot u, gebruikmakend van mijn recht om een zienswijze in te dienen tegen het voorgenomen besluit zoals uiteengezet in uw ontwerpbesluit. Mijn pen richt zich op de onheilspellende plannen die ten grondslag liggen aan het militair radarstation te Herwijnen.

De deadline voor het aanvullen van gronden nadert, en derhalve maak ik gebruik van deze gelegenheid om mijn bezwaren kenbaar te maken binnen de gestelde termijn, tot en met 16 mei 2024.

Het ontwerpbesluit, met name de voorgestelde installatie van de militaire radar, dreigt mij en mijn gemeenschap onevenredig te schaden. Mijn bezwaar omvat de volgende punten van zorg:

Tijdens technische toelichtingen heeft Defensie bekendgemaakt dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen een derde modus zal bevatten, genaamd de "Override" modus. Deze modus, beschreven als een soort "boost-knop", verhoogt de kracht van de radarstraling aanzienlijk. Het is echter verontrustend dat Defensie heeft erkend dat zelfs in deze modus, de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen voldoet.

Het is alarmerend dat Defensie nu voor de tweede keer heeft toegegeven dat zowel in de "Staring" modus als in de "Override" modus de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen voldoet. Het excuus van Defensie dat dit slechts in zeldzame gevallen zal voorkomen, is buitengewoon ongeloofwaardig, vooral gezien het feit dat alleen Defensie de radar zal besturen, zonder enige externe controle. Bovendien zal er moeten worden getraind in deze modus, en zoals bekend is bij Defensie, is trainen eerder de regel dan de uitzondering.

In mijn conclusie druk ik mijn diepe bezorgdheid uit over de voorgenomen plaatsing van de militaire radar. Dit besluit zal mijzelf, mijn gezin, mijn gemeenschap en de lokale omgeving onevenredig en onacceptabel veel schade toebrengen, met name op het gebied van gezondheid. Het is duidelijk dat deze plannen niet binnen de bestaande wettelijke kaders kunnen worden gerealiseerd.

Het ontbreekt aan zorgvuldigheid in het onderzoek naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's voor omwonenden. Bovendien zijn de belangen van de landbouw en veeteelt, de nabijgelegen natuurreservaten en de vleermuizenpopulatie in de omliggende forten van De Hollandse Waterlinie niet op evenwichtige wijze afgewogen. Het voorgestelde besluit is daarom niet slechts onjuist, maar ook onveilig en onverantwoord.

Ik verzoek u vriendelijk om de ontvangst van deze zienswijze te bevestigen, zodat mijn stem gehoord wordt in deze cruciale kwestie.

Hoogachtend,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/12/2024 1:09:59 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 7 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte vertegenwoordigers van Defensie,

In een staat van verontrusting en met een diep gewortelde bezorgdheid schrijf ik deze brief. Ik maak gebruik van mijn recht om bezwaar aan te tekenen tegen het voorgestelde besluit tot de bouw van een militair radarstation in Herwijnen.

Het voelt als een race tegen de klok terwijl ik deze woorden op papier zet, wetende dat elke seconde die verstrijkt, de dreiging van onherstelbare schade dichterbij brengt. De deadline nadert snel, maar mijn angst en bezorgdheid zijn onverminderd, derhalve maak ik gebruik van deze gelegenheid om mijn bezwaren kenbaar te maken binnen de gestelde termijn, tot en met 16 mei 2024.

Het ontwerpbesluit, met name de voorgestelde installatie van de militaire radar, dreigt mij en mijn gemeenschap onevenredig te schaden. Mijn bezwaar omvat de volgende punten van zorg:

De geplande uitvoering van de Smart-L radar voldoet momenteel niet aan de eisen van de huidige vergunning. Defensie en Thales, de producent, benadrukken dat de radar in Herwijnen dankzij geavanceerde technologieën een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km zal leveren. Tijdens een recente voorlichtingsavond werd onthuld dat de radar in de toekomst kan worden geüpgraded om nog verder te kijken, mogelijk tot vele duizenden kilometers. De mogelijkheid om gemakkelijk te upgraden en zich voor te bereiden op toekomstige bedreigingen is een van de kenmerkende eigenschappen van de Smart-L radar.

Thales verklaart op hun website dat de SMART-L MM een programmeerbare radar is met volledige flexibiliteit, waardoor extra mogelijkheden gedurende de levensduur kunnen worden toegevoegd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

In essentie vraagt Defensie momenteel een vergunning aan voor een Smart-L radar die in de toekomst krachtiger zal zijn, verder zal kunnen kijken en meer modules zal bevatten dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. Defensie geeft aan dat er geen nieuwe tests, metingen en vergunningsaanvragen zullen plaatsvinden als de Smart-L niet meer aan de huidige vergunning voldoet. Er zal pas na vijf jaar opnieuw worden gemeten na de plaatsing van de radar.

Dit is geen simpel meningsverschil; dit is een kreet van een wanhopige ziel die smeekt om gehoord te worden te midden van het dreigende gevaar. Het ontwerpbesluit om een militaire radar te plaatsen in ons vredige dorpje Herwijnen zal niet alleen mij, maar ook mijn gezin, mijn gemeenschap en mijn geliefde omgeving onherstelbare schade toebrengen.

Ik kan niet zwijgen terwijl het besluit tot stand komt op basis van eenzijdige keuzes, gebrekkige procedures en een schrijnend gebrek aan transparantie en informatie. Het voorgestelde besluit tart niet alleen de wettelijke kaders, maar ook elk gevoel van rechtvaardigheid en menselijkheid.

Er is geen sprake geweest van een zorgvuldig onderzoek naar de mogelijke alternatieven, de potentiële gezondheidsrisico's voor ons en onze omgeving, noch de onomkeerbare schade die het zal toebrengen aan onze natuurlijke schatten, onze landbouw en veeteelt, en de prachtige vleermuizen die onze forten bewonen.

Mijn hart schreeuwt om rechtvaardigheid terwijl ik deze woorden neerschrijf. Ik smeek u, ik smeék u, om de stem van ons, degenen die leven in de schaduw van deze dreigende constructie, te horen en te respecteren. Bevestig alstublieft de ontvangst van mijn bezwaar, want het vertegenwoordigt niet alleen mijn angst, maar ook mijn laatste restje hoop.

Met een zwaar gemoed,

[redacted]

Dossier: Projectnummer 16022904
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf
Indiener: [redacted] an 1230

Verzonden: 5/12/2024 1:15:22 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 5 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/mevrouw,

Ik wil met dit schrijven mijn uiting geven van mijn diepste bezwaar tegen het voorgenomen plan tot het oprichten van een militair radarstation in Herwijnen. Deze woorden vloeien voort uit een diepe angst die mij doordringt en mijn leven volledig ontwricht.

Het is met een zwaar gemoed dat ik mij schriftelijk wend tot u, om mijn zienswijze kenbaar te maken tegen het ontwerpbesluit. Deze zienswijze is doordrenkt van mijn diepgewortelde vrees voor de gevolgen die dit plan met zich mee zal brengen.

De termijn voor het indienen van bezwaren mag dan tot en met 16 mei 2024 lopen, maar de last die ik draag, kent geen termijn. Het besluit om een militaire radar te plaatsen zal mij en mijn geliefden onherstelbare schade toebrengen, die niet in dagen, weken of maanden kan worden gemeten, maar in een leven dat voorgoed is veranderd.

Ik moet u wijzen op de verontrustende gevolgen die deze Smart-L radar met zich zal brengen. Elektrische apparaten (lees de Smart-L radar) kunnen niet alleen de functies van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Om dit te voorkomen zijn de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) richtlijnen voor heel Europa opgesteld. In deze vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met deze EMC richtlijn. In Wier zijn veel problemen met storingen aan apparatuur, satellietschotels en ontvangers, WIFI, TV's door de plaatsing de Smart-L radar. In Herwijnen wonen meer dan 10 x zoveel mensen, dus gaan deze storingen ook minsten 10 x zoveel zijn. Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd indien in de bebouwde kom de pieklimieten boven de 18 V/m komen. Wat blijkt, volgens berekeningen van TNO zullen deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden.

Conclusie: door de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen gaat veel apparatuur verstoord worden en er is in deze vergunningsaanvraag geen onderbouwing opgenomen hoe defensie dit gaat voorkomen. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Een ICD (Implanteerbare Cardioverter Defibrillator) is een hulpmiddel voor mensen met ernstige, levensbedreigende hartritmestoornissen. Het is een minicomputer die lichte, elektrische schokken geeft als het hart te langzaam klopt.

Voorwerpen en apparatuur die elektriciteit genereren/gebruiken of draadloze signalen uitzenden, zijn omringd door elektromagnetische velden. Als deze voorwerpen en apparaten te dicht bij uw hartimplantaat in de buurt komen, en uw implantaat het elektromagnetische veld oppikt, kan de normale werking van uw hartimplantaat echter wel tijdelijk worden beïnvloed.

Bron: Medtronic, ICD producent

De conclusie is pijnlijk duidelijk: de gevolgen van deze radar zijn niet te overzien en het ontwerpbesluit is onvolledig en ondoordacht. Het is onaanvaardbaar dat een beslissing met zulke verstrekkende gevolgen wordt genomen zonder grondige overweging van alle aspecten. De schade die dit besluit zal veroorzaken aan mijn gezin, mijn gemeenschap en mijzelf is niet te rechtvaardigen binnen de grenzen van wet en redelijkheid.

Ik smeek u, hoor mijn roep om rechtvaardigheid en bescherming. Bevestig alstublieft de ontvangst van deze zienswijze, opdat mijn wanhoop niet verloren gaat in de stilte van onverschilligheid.

Hoogachtend,

[redacted]

Verzonden: 5/12/2024 1:36:00 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

[redacted]

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 7 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij misschien **fatale consequenties** kunnen hebben waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Tijdens een recente verblijf in het ziekenhuis was ik op de afdeling Intensive Care met een ernstige hartritmestoornis beland. Dit was toen behandeld en in het controletraject daarna was mij verteld dat het plaatsen van een 'pacemaker' zou op termijn nodig zijn.

Tot mijn schrik heb ik vernomen dat de storende straling van de veel-te-dichtbij plaatsen van een gevaarlijke militaire radar de pacemaker zou uitschakelen met het gevolg dat ik dan kan overlijden.

Hier ben ik niet blij mee – zelfs enorm ongerust.

Ik woon al meer dan 30 jaar in een Rijksmonumentale boerderij bovenop de Waaldijk, in volle zicht van de voorgestelde radar-installatie op ongeveer 1000m afstand. Dus, veel te dichtbij voor de veiligheid.

In het geval dat de radar hier wordt geplaatst en mijn dood als resultaat van de storing van de pacemaker komt dan zal ik mijn erfgenamen instructies geven om Defensie als verantwoordelijk hiervoor te houden en daar de nodige juridische stappen te ondernemen.

Onder Europese richtlijnen hoort deze radarinstallatie minstens 1500m van het dichtstbijzijnde bewoonde gebied te staan, dat het zo vlak naast mijn woning komt met deze levensbedreigende werking zie ik als een onacceptabel inbreuk aan mijn humanitaire reehten als een EU-staatsburger.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Hoogachtend.

[redacted]

Verzonden: 5/12/2024 2:12:01 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 23 april 2024

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn er diverse metingen uitgevoegd. Een van die metingen betrof een geluidsmeting. Want de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm. Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de koepel op de straling.

In het "ontwerpbesluit raderstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarsration Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. Dit moet wel. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, ook dit moet wel.

Conclusie: Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in "worst case "scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact het zelfde is als die in Wier.

Ik als jonge inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik bloot gesteld wordt, of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? Ik maak mij ernstig zorgen om mijn toekomst als deze radar hier komt. De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/12/2024 2:14:56 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 23 april 2024

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn er diverse metingen uitgevoegd. Een van die metingen betrof een geluidsmeting. Want de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm. Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de koepel op de straling.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. Dit moet wel. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, ook dit moet wel.

Conclusie: Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in "worst case "scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact het zelfde is als die in Wier.

Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik bloot gesteld wordt, of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/12/2024 2:17:31 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 23 april 2024

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Omdat de radar in "Staring" modus en "Override" modus niet voldoet aan de eisen zorgt Defensie ervoor dat er een "ministeriële regeling" komt waarin vastgelegd wordt dat ondanks het niet voldoen aan de eisen er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen. Deze "ministeriele regeling" gaat buiten de 1ste en 2de kamer om. Dit "regelen" past defensie keer op keer toe; onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken. De tunnelvisie van defensie is voor de inwoners van Herwijnen wel heel erg duidelijk: wat er ook gebeurd wij, defensie, zullen er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te krijgen.

Conclusie: Hoe onbetrouwbaar wil je als overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, je mening door te voeren. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan "regelt" de overheid wel iets, ook nu weer. In de loop van de vele jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de overheid er voor zorgt dat zij toch gewoon doorgaan.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/12/2024 2:20:10 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 23 april 2024

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Tijdens een van de technische briefings meldde Defensie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen er een 3de modus heeft. Naast de "Staring" en "Rotating" modus ook een "Override" modus. Defensie lichtte toe dat is een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen.

Conclusie: Defensie geeft voor de 2de keer toe dat de Smart-L radar zowel in "Staring" modus als in "Override" modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Het excuus van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen wordt wel heel erg ongeloofwaardig als je weet dat (uitsluitend en alleen) defensie de rader bestuurt. Er is geen enkele controle mogelijk, Defensie besluit zelf wanneer zij de "Staring" modus en "Override" modus gebruiken. Er zal ook in deze modus getraind moeten worden, trainen is bij defensie eerder de regel dan een uitzondering.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent

dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/12/2024 2:26:06 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Dronten

Herwijnen, 06-05-24

Dossier: Projectnummer 16023904
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden (Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf).
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 29 januari 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Voorontwerp inpassingsplan.

Conform de reactienota voorontwerp inpassingsplan zijn er 196 reacties ingestuurd waarvan er slechts 77 unieke reacties zouden zijn. Wat verder opvalt in deze reactienota:

Dat er nog te weinig onderzoek is gedaan over hoe schadelijk straling is voor je gezondheid over een langere periode. Hierdoor brengt de radar het gezonden leven in het dorp in gevaar

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Ook zijn we bang dat het plaatsen van de radar bouw projecten in de regio kan belemmeren denk aan niet hoger dan een bepaalde hoogte mogen bouwen of in een bepaalde straal rond de radar niet mogen bouwen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Tel. [redacted]
[redacted]
[redacted] [redacted]

Verzonden: 5/12/2024 2:34:09 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 7 mei 2024
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De radar in "Staring" modus en "Override" modus voldoen niet aan de eisen, daarom zorgt Defensie ervoor dat er een "ministeriële regeling" komt die moet vastleggen dat het ondanks dat er niet aan de eisen wordt voldaan er toch doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen.
Deze "ministeriële regeling" wordt niet behandeld of beoordeeld in de eerste en de tweede kamer.
Hierdoor kan defensie dit even "regelen", iets wat ze keer op keer toepassen. Dit is te zien in de onderzoeksresultaten die aan moeten tonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, het bewust niet werken aan een plan B, een locatie onderzoek uitvoeren waarvan aantoonbaar is dat het onderzoek rammelt aan alle kanten en de verkregen documenten uit de Wob en Woo verzoeken. Voor ons al inwoners van Herwijnen is het duidelijk dat defensie een tunnelvisie heeft en er alles aan zal doen om de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen erdoor te krijgen. Ongeacht de risico's van ons bewoners van Herwijnen en onze kinderen.
De overheid toont zich onbetrouwbaar doordat het mogelijk is dat defensie willens en wetens zijn mening doordrukt, terwijl er bewijzen zijn dat het niet mag en kan, dan wordt er iets geregeld. Door het (bewust) niet volgen van de regels maar dingen regelen voel ik mij als burger niet serieus genomen omdat het blijkbaar mogelijk is om je als overheid ongestraft niet aan de wet te houden terwijl dit ons leven en onze leefomgeving ontwricht.

Conclusie
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Verzonden: 5/12/2024 2:38:06 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 7 mei 2024
Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Als inwoner van Herwijnen heb ik niet de beschikking over de volledige informatie die duidelijkheid geeft over het effect van de radar, of de procedure van de vergunning correct is uitgevoerd, en hoe serieus er is gekeken naar alternatieve locaties die niet zo dicht bij de bevolking staan. Ik kan mijn mening niet vormen als er (bewust) geen openheid wordt gegeven over deze zaken en tot die openheid en duidelijkheid er is moet de vergunningsaanvraag worden stopgezet.
Als inwoner heb ik het recht dat de opgevraagde informatie wordt verstrekt zoals beschreven staat in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een
radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele verzoeken verstrekt na het overschrijden van de maximale aanlevertijd:
- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

Het niet verstrekken van de volledige informatie is in strijd met de wet en mijn recht als inwoner op het hebben van de complete informatie om hierop mijn mening te kunnen baseren. Wat stelt het recht op het opvragen en krijgen van informatie van Ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke

bedrijfsorganisatie en Overheidsinstanties voor als deze informatie niet wordt verstrekt. Door het (bewust) achterhouden van kennis en informatie is er een achterstand bij ons als inwoners en ik voel mij als burger niet serieus genomen omdat het blijkbaar mogelijk is om je als overheid ongestraft niet aan de wet te houden terwijl dit ons leven en onze leefomgeving ontwricht.

Conclusie
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Verzonden: 5/12/2024 5:50:08 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja, er staan onjuistheden in het ontwerpbesluit. Zie hiervoor bijgaand document.

99950325_9962707_Zienswijze_omgevingsvergunning_20240512_def.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, er zijn belangen over het hoofd gezien in het ontwerpbesluit. Zie hiervoor de brief zienswijze omgevingsvergunning en bijgaand document.

99950325_9962708_Telecommunicatiewet.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, ik wordt persoonlijk geraakt in mijn belang. Dit naast het belang van vele anderen. Zie hiervoor de brief zienswijze omgevingsvergunning.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja er zijn andere zaken die ik naar voren wil brengen. Naast de brief zienswijze omgevingsvergunning, verwijs ik graag naar de eerder ingediende zienswijze op het Ontwerp Rijksinpassingsplan die onlosmakelijk verbonden is met deze zienswijze.

99950325_9962709_Bijlage_Zienswijze_Ontwerp_Inpassingsplan.docx

A A N T E K E N E N

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

TEVENS DIGITAAL INGEDIEND

[redacted] 17 mei 2024

Betreft : Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning radar Herwijnen

Geachte mevrouw, mijnheer,

Ontwerp-omgevingsvergunning / zienswijze

Het ministerie van Defensie wil een militair radarstation realiseren in Herwijnen, aan de Broekgraaf ten westen van de Nieuwe Steeg, in de gemeente West Betuwe. Om dit mogelijk te maken moet de bestemming van het perceel worden aangepast en is een omgevingsvergunning nodig voor de bouw. De realisatie van een militair radarstation in Herwijnen wordt als noodzakelijk gezien in het kader van de nationale veiligheid en het landsbelang, aldus de publicatie van 31 augustus 2020.

Van dinsdag 19 december 2023 tot en met maandag 29 januari 2024 lag het ontwerp-Rijksinpassingsplan voor het militair radarstation Herwijnen ter inzage. Daarop is een zienswijze ingediend, maar nog geen enkele inhoudelijke reactie ontvangen.

Van 5 april tot en met 16 mei 2024 ligt de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage. Deze wordt hierdoor tijdig ingediend.

Inleiding
In overeenstemming met en onder verwijzing naar onze zienswijze van eind januari 2024 inzake het ontwerp-Rijksinpassingsplan voor het door u beoogde radarstation (dat als hier herhaald en ingelast dient te worden beschouwd), komen wij tot de conclusie dat het ontwerp niet doorgezet dient te worden. Wij verzoeken u ook ditmaal dan ook om het momenteel ter inzage gelegde ontwerp in te trekken. Ook ditmaal verzetten prangende argumenten zich tegen het (kennelijke) doordrijven van dit voornemen, nu het voornemen volgt op een (ontwerp)inpassingsplan waarop ook al zeer uitgebreide en breed gedragen kritiek is geleverd.

Deze zienswijze op de Ontwerp Omgevingsvergunning is gebaseerd op de volgende onderdelen:

- Verwijzing naar de zienswijze van het Ontwerp Rijksinpassingsplan. Doordat de 2 publicaties van het Ontwerp-Rijksinpassingsplan (RIP) en het Ontwerp-Omgevingsvergunning door Defensie zijn gesplitst, ontstaat er een situatie waarop het lastiger is een integrale zienswijze te schrijven. Daardoor zijn er in de eerste fase van de zienswijze ook grondredenen en argumenten meegenomen die ongetwijfeld raakvlakken hebben met de Ontwerp Omgevingsvergunning en in deze zienswijze staan er ook argumenten die betrekking hebben op het Ontwerp-Rijksinpassingsplan (RIP). Een voorbeeld aan het niet voldoen aan de stralingslimieten van ICNIRP of het niet voldoen aan het voorzorgsprincipe door de Rijksoverheid heeft bijvoorbeeld ook te maken met de grootte van het gekozen terrein.
- Documenten die zijn gepubliceerd en betrekking hebben op de Ontwerp Omgevingsvergunning
- Informatie die bekend is geworden na indiening van de zienswijze op het Ontwerp RIP zoals de technische briefings van 23 en 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer
- Informatie uit de memo van Defensie over de override van 6 maart 2024
- Informatie uit de nadere vragen van 20 maart 2024 vanuit de Eerste Kamer en de recente beantwoording daarvan in april 2024. Dit huidige document wordt dus nog aangevuld met nadere informatie dus is dit een pro-forma zienswijze.
- Informatie uit de inloopbijeenkomst van 22 april 2024 in Herwijnen als ook de eerdere inloopbijeenkomst van 15 januari 2024
- Informatie die bekend is geworden uit WOO documenten door publicatie van deze documenten.

Gezien recent aanwezige informatie na publicatie van de Ontwerp Omgevingsvergunning van 5 april 2024 die nader bestudeerd dient te worden, zijn we genoodzaakt onze zienswijze met gronden nader aan te vullen.
Daarnaast ontbreekt er nog steeds belangrijke informatie uit WOO verzoeken aan het Rijksvastgoedbedrijf van 2 juni 2023 en aan Defensie van 13 augustus 2023 die onderdeel zullen vormen voor aanvullingen van deze pro forma zienswijze. Er zijn zelfs vragen gesteld door de Eerste Kamer hierover waarom er de afgelopen maanden weinig medewerking is verleend vanwege belemmerende omstandigheden door een projectleider binnen het Rijksvastgoedbedrijf.

Grondreden 1 : Defensie hecht meer waarde aan beleidsmatige politieke keuzes zoals toekomstige windmolenplannen of woningbouw dan aan militair operationele argumenten voor het vinden van een geschikte alternatieve locatie. Sterker nog, alles bevestigt dat Defensie en Rijksvastgoedbedrijf het onderzoek gebruiken om alternatieve locaties vooral te laten afvallen om hun eerste keuze voor Herwijnen in stand te houden. Hiervoor zijn door defensie jaren later pas de criteria aangepast door beleidsmatige wijzigingen, de criteria van niet ten koste gaan van woningbouw en energietransitie. Dit zijn criteria die eerder niet van toepassing waren en ook de gemeente West Betuwe niet op heeft kunnen anticiperen.
Er is een duidelijke tijdlijn zichtbaar van sturen en manipuleren richting gewenste uitkomst, los van militaire geschiktheid. Er wordt bewust aangestuurd op een conflict met de gemeente West Betuwe en de inwoners van Herwijnen en omgeving. Dit zijn punten van mogelijk onbehoorlijk bestuurlijke omgang. Iets wat nog extra wordt benadrukt door de 1e publicatie net vóór de ingang van de omgevingswet te hebben gedaan. Defensie heeft doelbewust aangestuurd op deze situatie en zegt nu dat andere locaties teveel tijd kosten.

- Er wordt met een alternatieve locatie niet alleen gekeken maar de huidige bekende windmolenprojecten maar gemeentes worden zelfs aangemoedigd ook mogelijk toekomstige wind op landplannen doorgeven van na 2030 die voor de staatssecretaris eindelijk een zwaarwegend belang geven in de uiteindelijke locatiekeuze. Dit terwijl er 2 moties lagen die ervoor moesten zorgen dat er een alternatieve locatie gezocht werd en de RCR voor Herwijnen moest worden stopgezet.
- Aan gemeente Lopik wordt gevraagd om die toekomstige plannen toe te voegen zodat de 3 geschikte locaties in die gemeente minder interessant worden voor Defensie om alsnog te kunnen zeggen dat Herwijnen de enig geschikte locatie is.
- De strategie was helder: blijven volhouden dat er geen alternatief was en geen plan B. Dit kabinet geeft de voorrang aan toekomstige windmolens boven veiligheid. De ingezette lijn om het gekunstelde argument van windmolens als uitsluitingsgrond voor radar te gebruiken moet terug naar de pure militair operationele afweging die zal leiden tot een andere locatie.

- Veel informatie is tevens te herleiden uit de gepubliceerde WOO documenten door Provincie Utrecht van 26 maart 2024 en WOO Defensie van 4 september 2023.
    - Pagina 157: Verwevenheid Provincie Utrecht en BZK/ Rijksvastgoedbedrijf over potentieel grote gevolgen voor onze gezamenlijke verstedelijkingsambities.
    - De radar is van zeer groot belang zolang deze maar in Herwijnen komt te staan. Voor andere plekken zijn er blijkbaar grotere belangen dan de nationale veiligheid.
    - Verstedelijking en energie transitie boven veiligheid. Afweging heeft niets te maken met militaire geschiktheid
    - De radar is van nationaal belang zolang deze maar in Herwijnen kan staan. Anders lijken andere belangen te prevaleren.
    - Geen plan B strategie heeft geen militaire basis.
    - Pagina 161: Defensie geeft aan draagvlak te zullen meewegen in de uiteindelijke locatiekeuze. Maar het ontbreken van draagvlak in Herwijnen en bij West Betuwe wordt niet meegenomen.
    - Er vindt zelfs afstemming plaats tussen Provincie Utrecht, Gelderland, Zuid Holland en Noord-Brabant.
    - Op pagina 232 en 233 wordt ter plekke een mogelijk zoekgebied voor MC Lopik (met bibberhandje) gecreëerd. ***In overleg met Defensie*** *gisteren kwamen we tot de conclusie dat het goed is om voor Lopik ook een vlek in de kaart op te nemen.*

Zo wordt op 2-2-2022 even een mogelijk nieuw zoekgebied voor windturbines MC Lopik met bibberhandje als nieuwe waarheid.

En op 12 april 2022 (2 maanden later) is vervolgens het nieuwe zoekgebied van MC Lopik verder uitgebreid ook oostwaarts. Dit terwijl de onderzoeken van Defensie al gereed waren maar het toch nog meegenomen kon worden als extra argumentatie voor de integrale afweging van mei 2022.

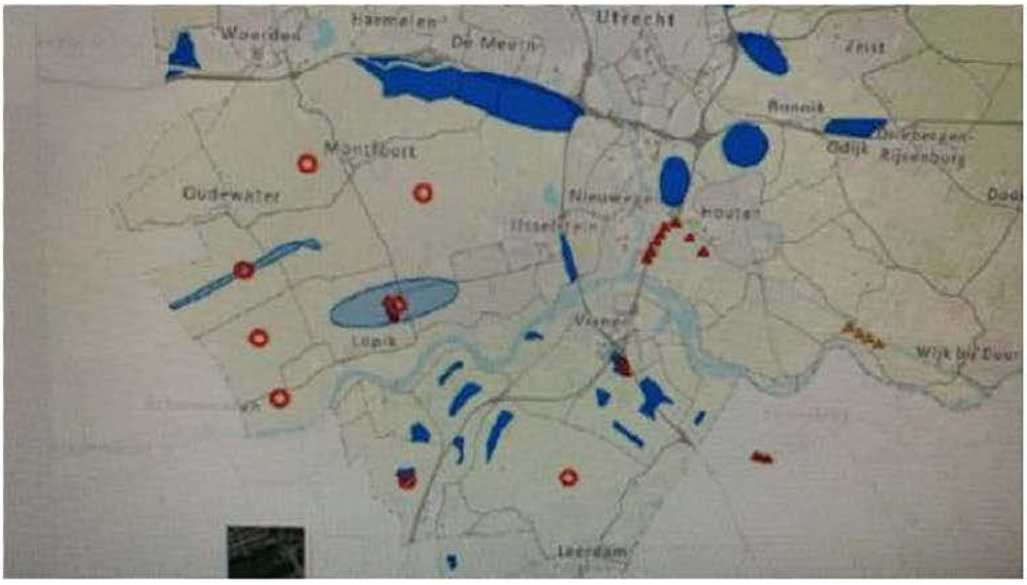

- Pagina 248: op 3 februari 2022 had Lopik nog steeds niks gehoord van Defensie over de mogelijke voorkeurslocatie, mocht deze binnen de gemeente Lopik zijn.
- Pagina 250: alle namen van betrokken gemeenten en contactpersoon staan vermeld. Niet alleen huidige RES 1.0 plannen maar nadrukkelijk toekomstige plannen voor windenergie ná 2030 hoogbouw en windenergie worden meegenomen voor locatiekeuze radar in de integrale afweging door Defensie.

- Pagina 270: Defensie vraagt actief aan de provincies om toekomstige woningbouwplannen te delen inzake het radarstation terwijl deze informatie verstrekking zelf voor de provincie enorm gevoelig is.
- Pagina 324: Het zoekgebied naar toekomstige windmolens bij MC Lopik is op 12 april 2022 verder uitgebreid. Dit nadat de alternatieve locatie onderzoeken bijlage 1 en 2 al gereed waren.
- Pagina 325: De staatssecretaris heeft nadrukkelijk aandacht voor de impact van de radar op andere ruimtelijke opgaven.
- In document 346 van WOO Defensie staat dat er meer alternatieve locaties zijn dan gedacht volgens het Rijksvastgoedbedrijf. De RVB had gehoopt op meer afvallers. Dat bevestigt toch opnieuw de doelredenering naar de locatie Herwijnen.
- In document 407 van WOO Defensie: Advies door RVB over plan van aanpak over gesprek Defensie met gemeenten; eerst informeren naar draagvlak op ambtelijk niveau. Anders schep je teveel verwachting en kun je niet meer terug en op Herwijnen terugvallen. Dit lijkt dus gewoon de doelredenering.

Grondreden 2: De vergunningverlenende instantie ILenT en RDI moeten veel kritischer zijn in het proces van de beoordeling (en toekenning) van de vergunningsaanvraag en de eventuele handhaving van de vergunning en heeft bovendien inhoudelijk te weinig kennis van de complexe materie van elektromagnetische straling, de benodigde noodzakelijke bewijslast en leunt te veel op de inbreng van instanties als TNO die ook door Defensie worden gefinancierd en op het RDI die zelf aangeven het dossier eerder leerzaam te vinden dan inhoudelijke feedback te kunnen geven. Vanuit WOO documenten lezen we dat het ILenT aan defensie adviseert een gedoogbrief te schrijven aan het bevoegd gezag ILenT vanwege het niet voldoen aan de wettelijke normen en dat het ILenT zelfs meehelpt met het meeschrijven van de juiste argumentatie voor dit gedoogverzoek zodat ze niet hoeven te handhaven! Als ILenT kritischer is en handhaaft kan de radar niet in Herwijnen staan op deze locatie.

- Er kan geen bezwaar gemaakt worden tegen de zendvergunning die reeds in 2017 is toegewezen door het RDI (voormalig Agentschap Telecom). Dit terwijl de blootstellingslimieten overschreden worden en er niet aan de EMC beleidsregel wordt voldaan voor storing aan apparatuur. Storingen gaan zeker plaatsvinden maar er wordt geen woord over gerept in de vergunningaanvraag, nog zijn hier eisen gesteld. Dit terwijl vanuit WOO documenten door het RDI hier zeker is op geattendeerd.
- Waarom wordt er geen rekening gehouden met de Telecomwet zodat een zendvergunning kan worden geweigerd indien er piek blootstellingen plaatsvinden boven de 18 V/m binnen de bebouwde kom? Dit terwijl er piek blootstellingen van 32,5 V/m door TNO zijn berekend op 1.500 meter terwijl Herwijnen op 900 meter afstand ligt en de 18 V/m zal worden overschreden. Bij ziekenhuizen is de piek blootstelling van 5,4 V/m voorgeschreven, waarboven een zendvergunning kan worden geweigerd. Het lijkt erop dat alle drempels die een radar op het kleine terrein in Herwijnen dicht op de bebouwing heeft, genegeerd worden om het doel van plaatsing in Herwijnen te bereiken. Er wordt met geen woord gerept over deze reden van weigering van een zendvergunning.
- Problematiek met ICD's en pacemakers wordt volledig genegeerd in de ontwerp vergunningsaanvraag en er worden ook geen vragen of voorwaarden aan gesteld in de ontwerp vergunning vanuit het ILenT. Voldoen aan ICNIRP wil niet zeggen dat deze groep mensen zich veilig kunnen bewegen in Herwijnen; zie voorbeeld inwoner maar ook bezoekers en passanten Herwijnen. Verwijzen van defensie naar een rapport, aangedragen door TNO dat er absoluut geen gevaar is voor pacemakers, is geen sterke argumentatie, zeker niet voor ICD- dragers. Wat doet dat met de leefomgeving?

- Het Dekra rapport met nieuwe veldsterktemetingen van de radar in Wier met radome wordt niet meegenomen in vergunningsaanvraag met koepel. De aangeven argumentatie vanuit het Rijksvastgoedbedrijf dat dit niet nodig was en de gedane metingen niet gedaan zijn hiervoor maar vanwege een periodieke meting zijn grote onzin. Ook gezien de grote bezwaren op de onafhankelijkheid van het Dekra rapport van juni 2021, hadden de nieuwe metingen ten minste onderdeel moeten zijn van de nieuwe vergunningsaanvraag. Dit had ILenT ook moeten eisen.
- Het effect van de koepel van Wier moet vooraf worden meegenomen in de Ontwerp Vergunning voor Herwijnen. Het is onzin dat deze alleen als periodieke meting worden gebruikt.
- Er is alleen een oud Dekra rapport beschikbaar van juni 2021 zonder koepel. Zie bezwaren op de rapport en Dekra/ RvA. De Raad van Accreditatie heeft een extra beoordeling gepland staan met Dekra over deze melding!
- Het rapport van Dekra kan niet gebruikt worden door te stellen dat in alle worst case scenario's de radar voldoet aan ICNIRP. Dit wordt wel zo gebruikt in de aanvraag richting IlenT. Dekra heeft alleen een meetplan uitgevoerd en dat wil niet zeggen dat de radar onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP. Er is niet onderzocht door Dekra of de radar onder alle omstandigheden zal voldoen aan de ICNIRP.
- IlenT stelt eisen in 5.1. en 5.5. o.a. dat alle worst case scenario's zijn meegenomen vanuit de vergunningsaanvraag. Dit is dus niet het geval.
- Defensie geeft niet aan of er de Smart L radar in mixed modus is gemeten. Op vraag 59 van de beantwoording vragen van 17 april 2024 aan de Eerste Kamer wordt er geen antwoord gegeven.
- In onze zienswijze maken we bezwaar tegen stralingsbelasting en ook tegen geluid. Door de geluidsproblemen was een koepel noodzakelijk die we niet willen want daarbij kun je zelf niet waarnemen of de radar in rotating of staring (stilstaande) modus staat waarbij in het laatste geval de norm zeker kan worden overschreden (zowel met als zonder een override knop).
- De override knop wordt niet meegenomen in de vergunningsaanvraag want komt er blijkbaar niet meer op. Dit valt voor het RDI of ILenT gewoonweg niet te controleren. Hiermee krijgt Defensie vrij spel om ook upgrades in de toekomst toe te passen.
- Wat is de reden dat de override tijdens de technische briefing in januari 2024 wél is genoemd, en 2 maanden later is afgeserveerd? Hoe kan een override bij een radar, ontwikkeld in 2014, pas 10! jaar later ter sprake komen en dan binnen 2 maanden worden verwijderd? Heeft de radar in Wier zonder override dan de afgelopen jaren niet goed genoeg gefunctioneerd?
- Volgens WOO informatie vanuit het RDI komt er zelfs een ministeriële Regeling voor uitzonderingen om niet aan de ICNIRP blootstellingslimieten te hoeven voldoen. Alleen al het feit dat hierover gecommuniceerd is, geeft geen vertrouwen in een overheid die zicht aan de wetten houdt maar altijd naar een mogelijkheid zoekt om de grenzen te overschrijden.
- Er is een onverenigbaar conflict in het uitvoeren van de grondwettelijke hoofdtaken van defensie en het kunnen voldoen aan de wetgeving en aan ALARA. Dit wordt veroorzaakt door de slechte locatie die veel te klein is en te dicht staat op de openbare weg en woningen.
- De reden van aanschaf van de Smart L radar in 2014 had vooral te maken met het ontbreken van de BMD functionaliteit. Dan kun je toch niet stellen dat deze niet aan de stralingsnorm hoeft te voldoen omdat dit voor noodsituaties geldt? De radar moet toch doen waar hij voor bedoeld is? Dan moet deze in iedere situatie toch voldoen aan de normen? Dit was toch van te voren bekend bij het zoeken naar een geschikte locatie. En zo niet dan is er te snel een locatie gekocht zonder goed vooronderzoek. Je kunt dit 10 jaar na dato met de vergunningsaanvraag toch niet passend maken?

- Waarom is dit niet eerder gecommuniceerd aan de Tweede en Eerste Kamer? De kamer is sinds 2019 tot 2024 al 5 jaren misleid en voorgelogen!
- Waarom is de komst van een ministeriële Regeling niet gemeld op de Technische briefings op 30 januari 2024 toen voor het eerste de override knop werd geïntroduceerd?
- Dit staat haaks op ALARA, advies en opmerking gezondheidsraad en meer aandacht vanuit de overheid voor een gezonde leefomgeving (advies SER).
- Conclusie terrein is te klein om altijd aan de ICNIRP blootstellingslimieten te voldoen. Defensie kiest hier voor terwijl er opties zijn om dit in het alternatieve locatie onderzoek beter meegenomen hadden kunnen worden
- Er wordt gesteld dat de stralingsbelasting 2,4% is in Herwijnen door Smart L in worst case. Met de override wordt ICNIRP overschreden dus meer dan 100%. Maar ook zonder override is er berekend dat op basis van de Dekra metingen de ICNIRP limieten worden overschreden. Dit is een gigantisch verschil met de 2,4% die gecommuniceerd is en waarop de 2e Kamer in juni/juli 2022 akkoord is gegaan. De Tweede Kamer is voorgelogen!
- Voor betere locaties zie hiervoor de zienswijze op het alternatieve locatie onderzoek.
- Wanneer er informatieve vragen worden gesteld aan het RDI over de blootstellingslimieten gaan alle alarmbellen af, blijkt uit gevonden WOO documenten. I.p.v. een behandelend ambtenaar met kennis van zaken wordt direct de afdeling Juridische Zaken ingeschakeld. De beantwoording van de vragen wordt zeer uitgebreid intern en extern afgestemd in een doorlooptijd van vele weken. Er zijn vele documenten gevonden die gaan over interne afstemming van de beantwoording van deze vragen.

Vanuit WOO documenten IlenT lezen we het volgende:

- Defensie heeft op 24 november 2022 een waarschuwingsbrief ontvangen voor radarstation Noord te Wier. IlenT heeft geconstateerd dat er op 11 maart 2022 door de Commandant der Strijdkrachten is besloten om het radarstation continue in te zetten terwijl hiervoor heen vergunning was. Over dit besluit heeft ondanks de gemaakte afspraken met IlenT geen enkel overleg plaatsgevonden.
- Dit voorval geeft ook aan dat Defensie haar eigen zin doet en zich niet aan afspraken houdt. Bij geluidsoverlast is dat eenvoudig waar te nemen. Bij overschrijding van stralingsnormen is dat niet altijd direct waarneembaar. We maken ons als inwoners hier sterk ongerust over.
- De overtreding dient volgens IlenT voor 31 januari 2023 hersteld te worden, door de radar uit te schakelen in de dag- en nachtperiode.
- Voor het achteraf indienen van een gedoogverzoek door Defensie schrijft IlenT mee met het concept gedoogverzoek. Hierdoor schrijven ze een eigen verzoek aan IlenT om af te zien van handhaven. Dit is toch zeer opmerkelijk! (doc 149 24-1-2023).
- De Smart L radar is aangeschaft juist met de functionaliteiten (zoals ballistic missile defense) die het heeft en moet doen waar deze radar voor bedoeld is. **Dan kun je niet verwijzen naar het landelijk gedoogbeleid. Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt dat tegen overtredingen in beginsel handhavend dient te worden opgetreden.**
- Dit voorbeeld is treffend voor een mogelijke nieuwe situatie voor de radar in Herwijnen over het niet kunnen voldoen aan stralingsnormen. Als alles van te voren bekend is, kun je achteraf niet spreken over een noodsituatie, bijzondere omstandigheden of overmacht maar een willens en wetens bewuste keuze om normen te mogen overschrijden.
- **Het is niet de vraag of de stralingsnorm wordt overtreden maar wanneer en hoe vaak en in welke mate**. Dit kan en mag in Nederland op voorhand niet getolereerd worden door de rechterlijke macht. Zeker omdat het In Herwijnen gaat om een nieuwe vestigingssituatie op een te klein terrein waar defensie bewust voor kiest terwijl er betere en veiligere locaties voorhanden zijn.

- **In tegenstelling tot Wier is er ook geen sprake van een overgangssituatie om te gedogen** (de geluidsnormen worden overschreden maar Defensie is met Thales bezig met het werken aan een oplossing).
- Het feit dat Defensie de koepel heeft geplaatst in Wier en daarmee de enige Smart L radar die Nederland bezit diverse maanden heeft kunnen uitzetten betekent dat de dreiging toch sterk overdreven is. Indien de dreiging acuut was geweest, had de koepel nooit geplaatst kunnen worden.
- Het besluit tot het gedogen van gebruik van de radar in Wier komt pas een jaar later nadat de overtreding is begonnen.

Grondreden 3: Het is niet geloofwaardig en zelfs verbazingwekkend dat de plots aangekondigde situatie met de override knop tijdens de technische briefing van 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer, 5 weken later in een opgestelde memo op 6 maart 2024 over deze Override ineens niet meer nodig was. Hiermee is duidelijk dat deze radar te allen tijde kan worden aangepast via softwarematige aanpassingen. En daarmee dus ook méér straling kan geven ipv minder, als Defensie dat wenst. Hiermee toont Defensie zich een ongeloofwaardige en onbetrouwbare instantie van de overheid. Mede ook omdat de override knop al veel langer bekend was en is verzwegen.

- Het gebruik van de override knop maar ook de communicatie binnen RDI over het voordoen van " noodsituaties" is duidelijk beschreven. Dit gaat om het detecteren van ballistische raketten, vliegtuigen, incidenten en het oefenen van incidenten. Defensie moet voldoen aan de ICNIRP richtlijnen maar er zouden uitzonderingen hierop mogelijk zijn om niet aan de ICNIRP te hoeven voldoen.
- Binnen WOO documenten van het ILenT werd er gesproken over een (ministeriële) Regeling die in de maak zou zijn. ILenT en RDI waren dus duidelijk op de hoogte van deze situatie vanuit Defensie. Vreemd is dat TNO als onafhankelijke instantie die alle worst case scenario's heeft berekend en daar zelfs meetplannen voor heeft opgesteld richting Dekra hier niet van de op hoogte was. Dit heeft als gevolg gehad dat TNO alle berekeningen vanuit een verkeerd uitgangspunt en dus niet vanuit een worst case scenario heeft gemaakt en dat de toestemming door de Tweede Kamer voor Herwijnen op basis van onvolledige of zelfs onjuiste informatie is gemaakt. **TNO is voorgelogen door Defensie en Thales. Als deze informatie in juni 2022 bekend was geweest had de Tweede en Eerste Kamer nooit ingestemd met plaatsing en was de keuze op een andere locatie gevallen.**
- Samen met Thales Nederland is opnieuw door Defensie gekeken welke mogelijkheden bestaan om altijd, dus ook in de genoemde situatie, aan de gestelde vergunningsvoorwaarden te voldoen. **Daarop is een softwarematige aanpassing voorgesteld die ervoor zorgt dat het gebruik van de radar, in alle omstandigheden, oorlogs- en vredestijd, de ICNIRP-norm niet overschrijdt.** Voorstellen wil nog niet zeggen dat deze definitief is gemaakt.
- Door deze aanpassing is er geen noodzaak voor het inbouwen van een "override". De override zit nu niet in de software en zal dus ook niet worden ingebouwd. In 2 zinnen wordt ineens beantwoord: ja hoor we zorgen ervoor dat we voldoen. Je gaat toch niet op 30 januari een override aankondigen en deze na 5 weken weer tegen te spreken of zelfs intrekken?
- Dit lijkt inderdaad op een kletspraatje, want er zal geen RDI-ambtenaar kunnen binnentreden om te zien of de override knop nog aanwezig en nog werkzaam is. En evenmin of de softwarematige aanpassing werkelijk is ingebouwd en of deze doet wat in de brief beweerd wordt. Welke instantie kan en zal deze controles onafhankelijk en betrouwbaar kunnen doen? Kan Defensie ongecontroleerd haar gang gaan?
- Deze move van Defensie lijkt vooral te zijn gedaan om geen risico te lopen richting de Eerste en Tweede Kamer. Want daar is duidelijk gesteld dat er geen vergunning komt indien de

ICNIRP limiet zal worden overschreden. En dat de limiet overschreden wordt, heeft de stas Van der Maat meermalen aangegeven in antwoorden op vragen van de Eerste Kamer

- Om dit te controleren moet er een met Defensie gecoördineerde meetsessie plaatsvinden waarbij alle dipolen in dezelfde richting naar de horizon worden gezet zodat defensie weet dat die allemaal werkzaam zijn en wat de veldsterkte in de zijlobben is op 35, 150, 200, 300 en 710 meter afstand. Aangevuld met afstanden op 70 meter en 370 meter.
- Verder zou ook op 1200 meter afstand de veldsterktemetingen op 24, 22 en 20 meter hoogte gemeten dienen te worden, want die moeten dan buiten de ICNIRP-contour liggen.
- Er dient dus eerst onafhankelijk gemeten te worden in Wier. Als niet op de verschillende meetlocaties gesjoemeld wordt met het aantal ingeschakelde dipolen dan moet daar toch een tamelijk consistent veldsterkteverhaal uit volgen.

Grondreden 4: Het voorzorgsprincipe wordt nog steeds geschonden. Defensie heeft verwarring en onrust gezaaid in haar technische briefing van 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer betreffende de aanwezige override knop. De plotseling gecommuniceerde afwezigheid van de override modus in een memo van 6 maart 2024 betekent niet dat de ICNIRP limieten niet meer worden geschonden en betekent ook niet dat er ineens aan ALARA wordt gedaan. Daarnaast is er geen zekerheid dat onder de ICNIRP limieten er geen gezondheidsschade zal ontstaan. Ook zal onder de ICNIRP limieten er diverse verstoringen ontstaan aan apparatuur. Het niet aanwezig zijn van een override knop op de Smart L radar zegt niets over de voorzorgsprincipes "ter bescherming van" de inwoners.

- **Voorzorgsprincipe en bescherming**
  - De Gezondheidsraad heeft uitspraak gedaan over het niet kunnen uitsluiten van gezondheidseffecten onder de nieuwste ICNRIP limieten en daarmee dienen de stralingslimieten zo laag als mogelijk te worden aangehouden.
  - Dit is ook in lijn met de motie [redacted] c.s. die op 8 december 2020 door de Tweede Kamer is aangehouden om de Smart L radar niet in Herwijnen te plaatsen.
  - Ook de Sociaal Economische Raad pleitte onlangs in een brief aan het nieuwe kabinet voor voorzorg i.p.v. nazorg: er moet meer gedaan worden om gezondheidsproblemen te voorkomen:
    - https://nos.nl/artikel/2506814-advies-aan-kabinet-ook-bij-wonen-onderwijs-en-arbeid-focus-op-gezondheid
    - We missen in de ontwerp vergunning deze aandacht voor het voorzorgsprincipe. Indien het nationaal belang zo groot zou zijn; is het ook wat waard om de burgerbevolking mee te krijgen. Als defensie stelt dat ze hier rekening mee houden dan missen we:
    - Vooraf metingen in huis en buiten huis in tuinen (0-meting) van alle woningen binnen de VNG straal van 1500meter.
    - Een beschrijving van nieuwe metingen na plaatsing militaire radar;
    - De leefomgeving mag na een eventuele plaatsing niet verslechteren maar moet gelijk blijven of verbeteren. Dit is niet het geval.
      - https://www.coe.int/en/web/portal/-/committee-of-ministers-calls-on-member-states-to-recognise-the-right-to-a-clean-healthy-and-sustainable-environment-as-a-human-right
    - Aanbod vanuit defensie om mensen de keuze te geven hun huis of bepaalde ruimtes te kunnen afschermen voor continue elektromagnetische straling door het inpakken van het woonhuis of tenminste de slaapkamers
    - Dit aanbod is door defensie wel gedaan aan inwoners die op 5 km afstand van de radarlocatie wonen. Waarom geldt dit niet voor inwoners binnen de 5

km afstand? Geeft Defensie hiermee niet expliciet toe dat de radar zelfs op 5 km afstand wel degelijk schadelijke straling oplevert?
    - Er is zelfs aangeboden tijdens de bewonersbijeenkomst op 22 januari 2024 om een boerderij aan de Mert uit te kopen op het terrein achter de radar. Ook hiermee geeft defensie expliciet toe dat de radar wel degelijk gezondheidsrisico's oplevert.
    - Ook is ten tijde bij militair vliegveld Soesterberg geïnvesteerd in het isoleren van huizen rondom de vliegbasis zoals Huis ter Heide op kosten van defensie. Inmiddels is deze basis gesloten en hebben de mensen daar goed geïsoleerde huizen.

- **Voorzorgsprincipe en overlast door storing van elektronische apparatuur**
    - Defensie dient te garanderen dat alle apparaten aangekocht voor plaatsing van de radar ook na plaatsing op dezelfde wijze blijven werken zonder verstoringen.
    - Ook apparaten aangeschaft na plaatsing van de radar dienen te kunnen werken zonder verstoringen. (Denk hierbij ook aan bijvoorbeeld agrarische investeringen in melkrobots e.d.).
    - Defensie is aansprakelijk en dient zorg te dragen voor alle schade, kosten en herstellen van de apparatuur met een goede werking
    - In WOO document 433 van defensie wordt ook een Quick scan beschreven over EMC storingen op locaties; hoe verder locatie verder weg des te minder EMC storingen. In document 276 wil TNO ook meer inzicht in de EMC problematiek.
    - In de complete Ontwerp Vergunning wordt met geen woord gerept over EMC problemen na plaatsing van de Smart L radar terwijl deze zeker te verwachten zijn.

- **Voorzorgsprincipe en planschade**
    - Door het plaatsen van de militaire radar ontstaat er planschade. Defensie is verantwoordelijk voor het verlagen van het wooncomfort, de leefomgeving en voor het verminderen van de woonaantrekkelijkheid van Herwijnen en de waarde daling van onroerend goed.
    - De plaatselijke makelaar heeft al potentiele klanten gehad van buiten Herwijnen die om deze reden niet in Herwijnen zijn gaan wonen.

- **Voorzorgsprincipe en potentieel doelwit**
    - Door het plaatsen van de militaire radar dichtbij de dorpskern loopt Herwijnen extra gevaar als potentieel doelwit voor sabotage of aanval op deze radar.
    - Op de eerste informatie bijeenkomst in januari 2024 in Herwijnen werd door een Defensie beambte aangegeven als grapje dat ze Wier toch als eerste zouden aanvallen. Tsss dat is toch schokkend? Ziet Defensie deze plaatsing als een manier om grapjes te maken?
    - Defensie heeft in haar toelichting tijdens de technische briefing aangegeven dat defensie eenheden die de radars aan elkaar koppelen een eerder doelwit zullen zijn dan de radar zelf. Dit gaat er bij ons als inwoners niet in. Alle voorbeelden van recente oorlogen en aanvallen laten zien dat de radar nu eenmaal de ogen zijn voor verdediging en aanval en dat deze als eerste worden uitgeschakeld. Er is dus wel degelijk sprake van explosiegevaar waaraan de VNG indeling rekening mee houdt als klasse 6 met een veilige richtafstand van minimaal 1.500 meter. Hier wordt niet aan voldaan.
    - Ter verdediging van het NAVO grondgebied is de Smart L nu eenmaal een integraal onderdeel van NATO Integrated Air and Missile Defense System (NATINAMDS).

Grondreden 5: Terrein Nieuw Milligen blijft eind augustus 2020 nog steeds voor Defensie als terugvaloptie voor een nieuwe radar achter de hand. Er is dus wel een plan B genoemd ook nadat de RCR in gang was gezet. Behoorlijk bestuur zou zijn dat een RCR alleen mag worden opgestart als er uit grondig locatieonderzoek blijkt dat er geen plan B mogelijk is. Hiervan was geen sprake in juni 2019.

- In eerdere WOB communicatie in 2018 werd locatie Nieuw Milligen door Defensie benoemd als plan B locatie, als back-up mocht locatie Herwijnen niet doorgaan. Dit was vóór het officiële RCR besluit.
- Ook in nieuwe WOO communicatie zoals blijkt uit het verslag van PG Radar en Wind van 26 augustus 2020 waarin deelnemers zijn betrokken van RWS, EZK, DEF, TNO, RVO, BZK, RVB, AT (RDI), LVLN en IenW wordt onder punt 5 Herwijnen een update gegeven dat terrein om radar Nieuw Milligen is overgedragen aan de landmacht maar blijft als administratieve terugvaloptie voor een nieuwe radar achter de hand alhoewel niet gewenst.
- Bij het starten van de RCR is er helemaal geen "degelijk" locatie onderzoek gedaan. Het meest grondige locatieonderzoek is gedaan in de periode 2021-2022. En zelfs dat onderzoek trekt in de integrale beoordeling onjuiste conclusies door Herwijnen als best geschikte locatie aan te wijzen.

Grondreden 6: Defensie heeft de twee aangenomen moties Van Helvert c.s. in december 2020 en februari 2021 in de Tweede Kamer nooit serieus genomen. Er is geen bereidheid geweest om daadwerkelijk uit te wijken naar een alternatieve locatie. Daarnaast is de argumentatie om naar Herwijnen uit te wijken niet correct.

- Moties zijn niet serieus genomen want er wordt gezegd dat de het RCR proces gewoon zal doorlopen. In de tweede aangenomen motie werd ook gezegd dat het RCR proces voor Herwijnen moest stoppen. Ook daar is geen gehoor aan gegeven.
- Zie onderstaande WOO documenten waarin wordt aangegeven: " *Het is maar een motie he… Dat wil nog niet zeggen dat deze ook moet worden uitgevoerd…*"
- Collega's van EZK wordt vooral geadviseerd om zich niet in te houden om op hoger niveau te gaan protesteren tegen het feit dat windmolenprojecten vertragingen gaan oplopen en dat ze zich vooral niet moeten inhouden.
- Defensie kiest al jaren voor potentiële windmolens boven nationale veiligheid. Windmolens zijn als argument bedacht om op Herwijnen te kunnen blijven komen.
- Dit was al in 2019 onder stas Visser. Daarnaast werd in oktober 2018 werd gemeente Lingewaal onder druk gezet door EZK met een brief waarin stond dat zolang de radar in Nieuw Milligen staat en niet naar Herwijnen verplaatst wordt er geen windmolens konden komen in Flevoland. Ook dit was een genoemd nationaal belang dat onterecht is gebleken. De windmolens zijn ondertussen gewoon geplaatst in Flevoland.
    - Zie brief met overheidsidentificatienummer: 00000001003214369000

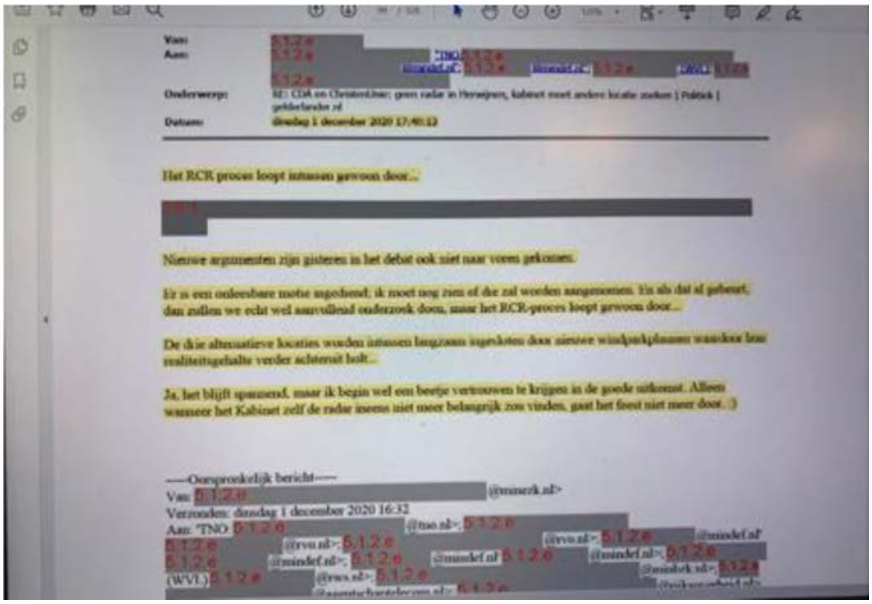

Van:
Aan:
Onderwerp:
Datum:

Het RCR proces loopt intussen gewoon door...

Nieuwe argumenten zijn gisteren in het debat ook niet naar voren gekomen.

Er is een onderesbare motie ingediend; ik moet nog zien of die zal worden aangenomen. En als dat al gebeurt, dan zullen we echt wel aanvullend onderzoek doen, maar het RCR-proces loopt gewoon door...

De drie alternatieve locaties worden intussen hetzelfde ingevuld door nieuwe windparkplannen waardoor hun realiteitsgehalte verder achteruit holt...

Ja, het blijft spannend, maar ik begin wel een beetje vertrouwen te krijgen in de goede uitkomst. Alleen wanneer het Kabinet zelf de radar inderdaad niet meer belangrijk zou vinden, gaat het feest niet meer door. :)

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van:
Verzonden: dinsdag 1 december 2020 16:32
Aan: TNO

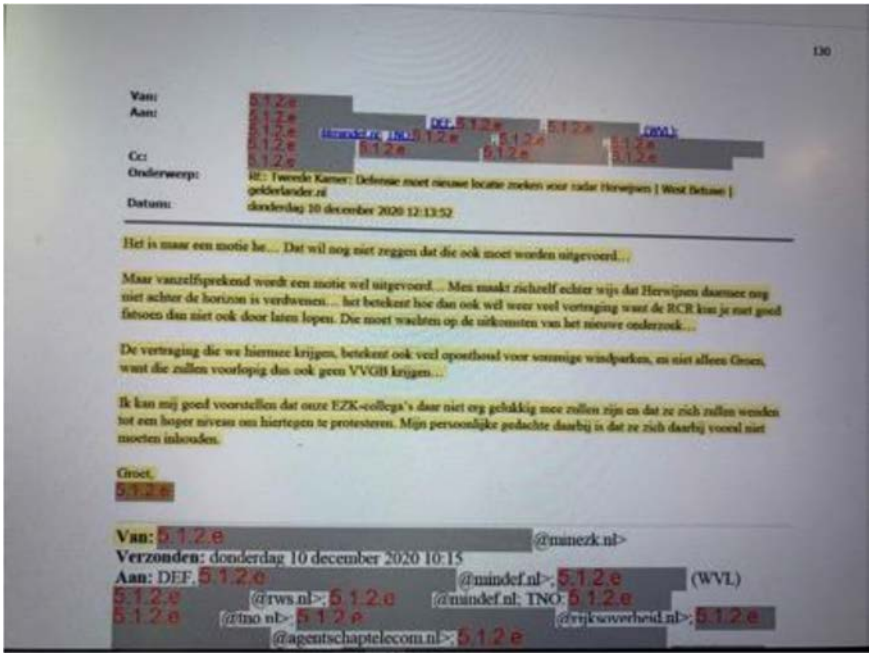

Van:
Aan:
Cc:
Onderwerp:
Datum:
donderdag 10 december 2020 12:13:52

Het is maar een motie he... Dat wil nog niet zeggen dat die ook moet worden uitgevoerd...

Maar vanzelfsprekend wordt een motie wel uitgevoerd... Men maakt zichzelf echter wijs dat Herwijnen daarmee nog niet achter de horizon is verdwenen... het betekent hoe dan ook wel weer veel vertraging want de RCR kun je met goed fatsoen dan niet ook door laten lopen. Die moet wachten op de uitkomsten van het nieuwe onderzoek...

De vertraging die we hiermee krijgen, betekent ook veel oponthoud voor sommige windparken, en niet alleen Groen, want die zullen voorlopig dus ook geen VVGB krijgen...

Ik kan mij goed voorstellen dat onze EZK-collega's daar niet erg gelukkig mee zullen zijn en dat ze zich zullen wenden tot een hoger niveau om hiertegen te protesteren. Mijn persoonlijke gedachte daarbij is dat ze zich daarbij vooral niet moeten inbinden.

Groet,

Van: @minezk.nl>
Verzonden: donderdag 10 december 2020 10:15
Aan: DEF; @mindef.nl>; (WVL)
@rws.nl>; @mindef.nl; TNO;
@tno.nl>; @rijksoverheid.nl>;
@agentschaptelecom.nl>;

- Argumentatie 3 juni 2022 waarom Herwijnen:
  De radar is goed inpasbaar in de lokale omgeving: Dit is incorrect want het terrein is te klein en voldoet niet aan ICNIRP. En inpasbaar wordt in Herwijnen gebruikt als zijnde mogelijk, terwijl op andere potentiele locaties die qua inrichting vergelijkbaar zijn, wordt aangegeven dat inpassing niet mogelijk is. Sterker nog, de doorgaande weg Broekgraaf en Nieuwesteeg zijn dermate dicht bij het terrein gelegen dat daar stralingsniveaus (mogelijk) worden overschreden. Hoezo goed inpasbaar? Het is beter als er GEEN doorgaande wegen langs een radarterrein lopen (zoals geldt in Wier).

Grondreden 7: De radar heeft ook nog andere <u>modes</u> (meervoud) ter beschikking die onderdeel uitmaken van de militair operationele behoefte (beschreven in CONOPS). Hoewel deze modes alleen <u>zullen</u> (= meervoud) worden gebruikt bij bijzondere omstandigheden, incidenten en het trainen van deze incidenten is niet duidelijk of hier wordt voldaan aan de ICNIRP limieten. In de vergunningsaanvraag wordt hier geen melding van gemaakt en daarmee is de aanvraag onvolledig! Het niet meenemen van de zogenaamde override modus lijkt slechts één van de varianten te zijn. Welke modes varianten worden wel straks gebruikt zonder vergunningsaanvraag? Hoewel de technische details van deze modes geclassificeerd zijn, had hier toch minstens melding van worden gemaakt en had beoordeeld moeten worden door ILenT en RDI. Geclassificeerd wil niet zegen dat normen overschreden mogen worden of dat deze niet vermeld hoeven worden in de vergunningsaanvraag.

- Stas Van der Maat heeft hier gelogen over het gebruik van 1 van deze andere modes: de override. Er werd gesteld dat deze override niet voor oefeningen zou worden gebruikt. Echter in CONOPS staat vermeld dat het ook gaat om het oefenen van incidenten.
- De frequentie van oefening van incidenten is meermalen gevraagd aan de stas Van der Maat. Hierop is nooit een duidelijk concreet antwoord gekomen. Daarmee is het mogelijk dat modes waarbij de ICNIRP overschreden wordt ook frequent, vaak of zelfs altijd worden gebruikt. Of in ieder geval geven de antwoorden duidelijk ruimte voor deze interpretatie.

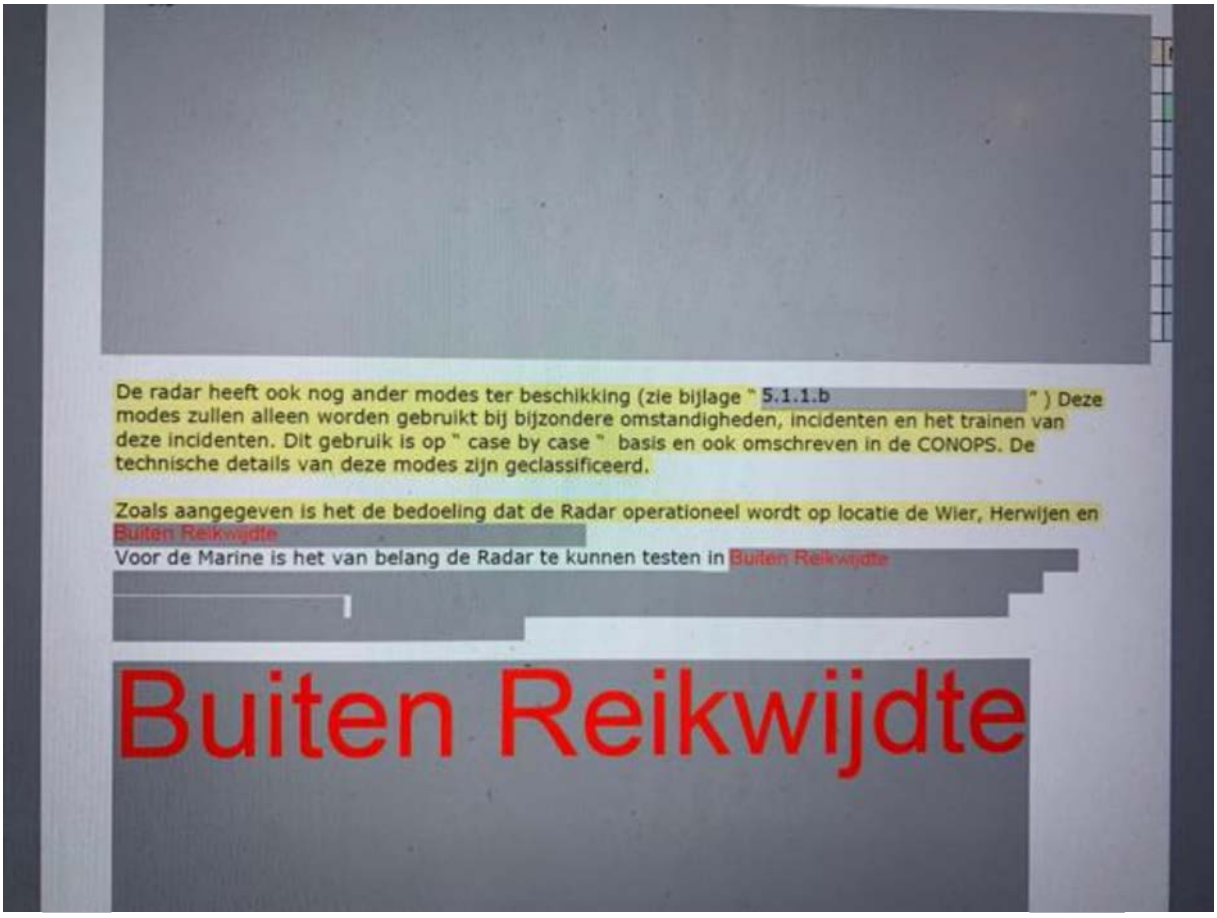

Grondreden 8: Het proces over wel of niet voldoen aan ICNIRP limieten is een schimmig proces. De radar moet voldoen aan de ICNIRP limieten maar er geldt echter wel dat er uitzonderingen mogelijk zijn zoals besproken door de vergunningverlenende instanties zodat de radar niet aan de ICNIRP limieten hoeft te voldoen. Daarbij wordt er dan een beroep gedaan op noodsituaties waarvoor een (ministeriële) Regeling in de maak is over blootstellingslimieten. Het lijkt op een uitkomst waarbij defensie haar zin moet krijgen. Tevens heeft Defensie (en TNO) toegegeven dat wanneer de radar in Staring modus 6 minuten gericht staat op een stilstaand object de ICNIRP limieten worden overschreden (zonder override!). Dit is natuurlijk volstrekt onacceptabel, zeker voor een nieuw-vestigingssituatie als Herwijnen waarbij de radar op een postzegel locatie staat op 35 meter van de openbare weg.

- Het terrein in Herwijnen was te klein volgens de zoeknormen van alternatieve locaties (moest minimaal 43% groter zijn) en dat maken ze passend door stralingsnormen die de gezondheid moeten beschermen aan te passen.
- Waarom heeft de stass wel melding gemaakt dat de ICNIRP limieten overschreden kon worden maar niet dat hij hiervoor een bypass had bedacht om niet aan de norm te hoeven voldoen?
- Ook dit bevestigt weer dat spelregels achteraf worden aangepast en kloppend worden gemaakt.
- Dit staat haaks op het principe van voorzorg, ALARA, advies vanuit de Gezondheidsraad en meer aandacht voor de woon- en leefomgeving vanuit de SER.
- Defensie probeert dit te beargumenteren op proportionaliteit wegens noodsituaties maar daarom hadden ze juist een locatie moeten kiezen die ook geschikt was voor noodsituaties. Zeker nu training en oefening op noodsituaties expliciet zijn benoemd door Defensie en zullen plaatsvinden.
- De radar dient ook te voldoen aan ICNIRP indien een object 6 minuten zou worden bestraald in staring modus. Indien deze niet voldoet aan de gemiddelde veldsterkte, zal deze tevens niet voldoen aan de piekveldsterkte vanwege de rekenkundige relatie met de dutycycle.
- Herwijnen is geen onontkoombare locatie. Defensie kiest voor windmolens i.p.v. een in alle omstandigheden veilige locatie. De hele strategie van Defensie lijkt dat ze geen keuze hebben maar die was en is er wel maar er wordt gekozen voor windmolens als argumentatie waarom de radar nergens anders kan staan. En dat terwijl er maar meer dan 15 alternatieve locaties zijn onderzocht, waarvan minimaal 8 beter dan Herwijnen.
- Het is zeer merkwaardig dat vergunningverlenende en adviserende instanties mee filosoferen over oplossingen bij het niet voldoen aan wetten alsof ze weten dat defensie toch haar zin moet krijgen.

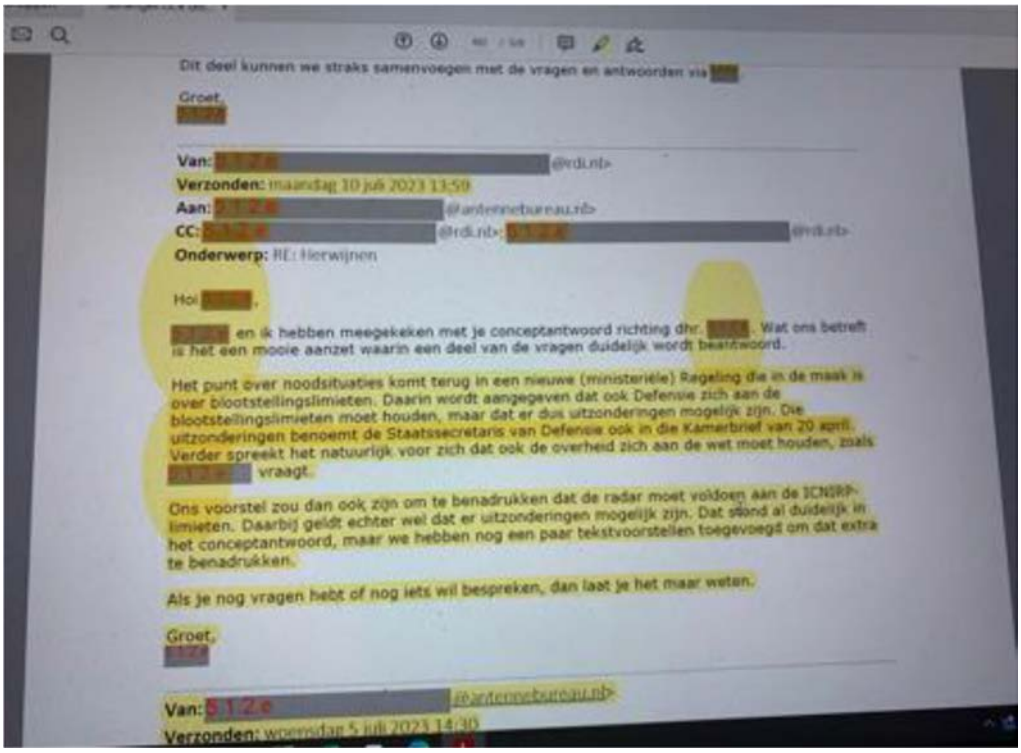

Dit deel kunnen we straks samenvoegen met de vragen en antwoorden via [redacted].

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@rdi.nl>
Verzonden: maandag 10 juli 2023 13:59
Aan: [redacted]@antennebureau.nl>
CC: [redacted]@rdi.nl>; [redacted]@rdi.nl>
Onderwerp: RE: Herwijnen

Hoi [redacted],

[redacted] en ik hebben meegekeken met je conceptantwoord richting dhr. [redacted]. Wat ons betreft is het een mooie aanzet waarin een deel van de vragen duidelijk wordt beantwoord.

Het punt over noodsituaties komt terug in een nieuwe (ministeriële) Regeling die in de maak is over blootstellingslimieten. Daarin wordt aangegeven dat ook Defensie zich aan de blootstellingslimieten moet houden, maar dat er dus uitzonderingen mogelijk zijn. Die uitzonderingen benoemt de Staatssecretaris van Defensie ook in die Kamerbrief van 20 april. Verder spreekt het natuurlijk voor zich dat ook de overheid zich aan de wet moet houden, zoals [redacted] vraagt.

Ons voorstel zou dan ook zijn om te benadrukken dat de radar moet voldoen aan de ICNIRP-limieten. Daarbij geldt echter wel dat er uitzonderingen mogelijk zijn. Dat stond al duidelijk in het conceptantwoord, maar we hebben nog een paar tekstvoorstellen toegevoegd om dat extra te benadrukken.

Als je nog vragen hebt of nog iets wil bespreken, dan laat je het maar weten.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@antennebureau.nl>
Verzonden: woensdag 5 juli 2023 14:30

Grondreden 9: Er wordt in de WOO documenten van RDI/Agentschap Telecom en in een WOO document van Defensie melding gemaakt van 3 locaties van de Radar (Smart L). Naast Wier en Herwijnen is er een derde locatie waarop de radar operationeel wordt. De Kamers zijn hierover nooit geïnformeerd.

- Welke derde locatie is dat? De testlocatie in Hengelo van Thales?
- Geeft dit niet een andere kijk op het dossier van de zuidelijke Smart L radar en het landsbelang?
- Gaat Defensie een op geheime derde locatie deze derde radar plaatsen?
- In WOO Defensie document 130 van 8 december 2021 aan gemeente Leusden werd een realistisch geacht scenario van 3 radars op 3 locaties nog besproken, waarvan de 2e zuidelijke Smart L radar buiten het officiële zoekgebied en een 3e radar op een militaire locatie zoals Leusden, Soest, Zeist of Lopik. Dit is nooit officieel gerapporteerd. Uit alles blijkt de onwil. Ook uit de rapportage van bijlage 1 Alternatieve wijze van luchtruimbewaking is niet duidelijk geworden dat dit ook ging om een scenario van 3 radars op 3 locaties.
    - Deze optie van 3 radars is nooit aan de Eerste en Tweede Kamer gemeld.

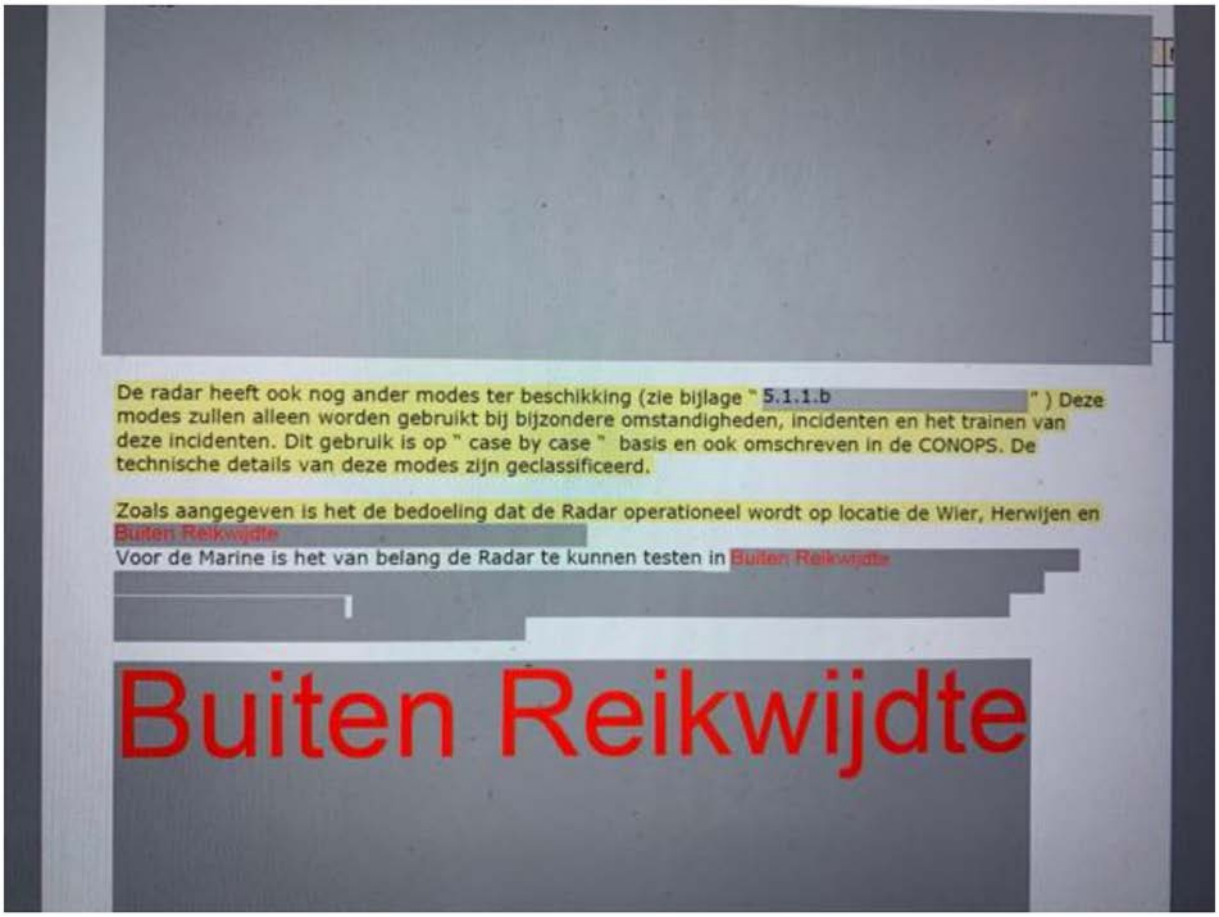
De radar heeft ook nog ander modes ter beschikking (zie bijlage " 5.1.1.b ") Deze modes zullen alleen worden gebruikt bij bijzondere omstandigheden, incidenten en het trainen van deze incidenten. Dit gebruik is op " case by case " basis en ook omschreven in de CONOPS. De technische details van deze modes zijn geclassificeerd.
Zoals aangegeven is het de bedoeling dat de Radar operationeel wordt op locatie de Wier, Herwijen en
Voor de Marine is het van belang de Radar te kunnen testen in
Buiten Reikwijdte

Grondreden 10: De Smart L radar voldoet in Herwijnen niet aantoonbaar aan de geluidsnormen. Toelichting: De Smart L radar heeft lange tijd niet voldaan aan de geluidsnormen. In Wier is daarvoor een aanpassing gedaan middels plaatsing van een Radome en andere vertanding. Na deze aanpassing zijn in Wier metingen gedaan waarbij is gesteld dat de radar in Wier nu aan de geluidsnormen voldoet.
Echter, de situatie in Herwijnen is significant verschillend van Wier. Ten eerste staan in Herwijnen meerdere woningen dichterbij de beoogde locatie van de radar, waardoor het gemeten geluidsniveau hoger zal liggen. Daarnaast is er in Herwijnen sprake van een cumulatie van verschillende geluidsbronnen, te weten:

- De Smart L radar zelf
- De vlakbij gelegen snelweg A15 met continue geluidsoverlast
- De vlakbij gelegen Betuwelijn met frequente geluidsoverlast
- De scheepvaart over de waal (waarbij de ramen uit de sponningen kunnen trillen
- De zeer frequent, zowel dag als laat in de avond, laag overvliegende helikopters van (nota bene) defensie zelf.
- Tractoren die zowel overdag als 's nachts door het bewoonde gebied rondom de radar rijden

Zolang in Herwijnen geen 0-metingen gedaan zijn van de nu al aanwezige geluidsbronnen en belasting kan NIET worden gesteld dat de Smart L radar zal voldoen aan de gestelde geluidnormen in verband met de afstand tot woningen én de cumulatie-effecten.

Grondreden 11: De 5 gepubliceerde documenten die betrekking hebben op de Ontwerp besluit Omgevingsvergunning zijn niet volledig of compleet, niet up to date, ten dele onjuist en daarmee niet bruikbaar teneinde een volledige zienswijze in te dienen binnen de gestelde termijn. Tevens zijn er nog diverse vragen die ons inziens beantwoord moeten worden.

Hieronder volgt inhoudelijk commentaar op de 5 documenten met soms verwijzing naar de pagina nummers in het betreffende document.

1. **ONTWERPBESCHIKKING IlenT | aanvraag 23 juni 2023**
    - De aanvraag is volgens de Wabo en niet volgens de Omgevingswet; Defensie had als voorbeeldfunctie dit via de Omgevingswet moeten laten lopen maar heeft dit bewust omzeild om o.a. participatie te vermijden. Dat is niet de koninklijke weg. Defensie kan alsnog het Ontwerp Inpassingsplan via de Omgevingswet laten lopen.
    - Aanvraag vermeld alleen voormalige locatie Luchtverkeersleiding Nederland aan de Broekgraaf in Herwijnen, gemeente West Betuwe en niet het gespecificeerde adres.
    - Pagina 2 en 3: de onderdelen en bijlagen zijn niet compleet; er missen o.a. nog rapporten zoals de Dekra metingen met koepel. Ook deze metingen dienen te worden gepubliceerd en moet een zienswijze op kunnen worden gegeven.
    - Er is reeds een zienswijze uitgebracht op diverse ingediende bijlagen: zie hiervoor zienswijze Ontwerp Inpassingsplan van januari 2024:
        - M08A ICNIRP-contour 16-03-2023 versie 2
            - Wat is versie 1? Wat zijn de verschillen?
            - Bovendien zijn de specific absorption rates daarin geheel afwezig. Deze dienen toegevoegd te worden.
        - M08B Safety statement Thales 05-04-2023
        - M08C, M08D, M08E TNO Evaluatie gezondheidsaspecten en Memorandum
        - M08F Dekra 07-06-2021

    - B-kf Artist impression
        - Is nu met koepel. Inwoners maken zich zorgen om de radar in rotating modes onder de ICNIRP limieten omdat ook volgens de Gezondheidsraad het niet uit te sluiten valt dat er gezondheidseffecten kunnen optreden
        - In de staring modes en overige modes (dus niet alleen override) wordt zelfs de ICNIRP stralingsnorm niet gerespecteerd.
        - Inwoners kunnen door de koepel niet meer waarnemen wanneer de radar in rotating modus draait of in stilstaande staring modus.
        - Dit draagt bij aan een zeer groot gevoel van onveiligheid.
- M13 Stukken Kamervragen: dit is nog steeds niet naar behoren beantwoord; hierdoor is er al jaren een moeizame relatie met de Kamers die nog steeds niet is afgelopen.
- Er zijn aanvullende geluidsmetingen gedaan voor de radar in Wier met koepel en als rapport toegevoegd in de Ontwerpbeschikking; echter de aanvullende stralingsmetingen met koepel ontbreken in de Ontwerp beschikking. Deze hadden niet mogen ontbreken. Ook gezien de kritiek op het Dekra rapport in het Ontwerp Inpassingsplan. Dit rapport geeft geen antwoord of de radar voldoet aan de worst case situaties van stralingsbelasting. Het is alleen een meting gebaseerd op een meetplan van de opdrachtgever waarbij de radar bediend werd door de opdrachtgever. Of er getoetst is of in alle situaties aan de ICNIRP wordt voldoen kan NIET worden beantwoord!
- Aerius berekeningen geven 0,00 mol stikstof per hectare per jaar aan in bouw- als de gebruiksfase. Er is geen rekening gehouden met de aanleg van alle kabels en infrastructuur.
- Het betreft een oprichtingsvergunning (nieuw situatie) omdat er voor deze inrichting op deze locatie nooit eerder vergunningen zijn verstrekt. De situatie is anders dan Wier. Er kan hier geen vergunning voor verstrekt worden gezien alle aantekende bezwaren in de zienswijze en het nalatig handelen van Defensie.
- Vanuit WOO documenten van ILenT weten we dat er door ILenT wettelijke adviezen zijn gestuurd op 28 juni 2023 naar gemeente West Betuwe. Er zijn geen adviezen ontvangen van West Betuwe. IlenT gaat er daarom vanuit dat de gemeente West Betuwe geen opmerkingen heeft ten aanzien van de gevraagde vergunning. Dat is zeer onterecht gezien de ingediende zienswijze van West Betuwe.
- Toetsing MER; niet noodzakelijk maar had wel deel uit moeten maken van de aanvraag. Zeker anticiperend op de Omgevingswet die sinds 1-1-2024 is ingegaan.
- Pagina 11: BBT best beschikbare technieken: Richtlijn ICNIRP 2020 kan niet worden gezien als best beschikbare techniek. Er wordt gesteld dat de inrichting voldoet – met inachtneming van de aan deze beschikking verbonden voorschriften. Gezien de uitzonderingsituatie die gecreëerd wordt om niet te hoeven voldoen aan de ICNIRP kan hiervan geen sprake zijn.
    - Zie hiervoor de jarenlange diverse bevestigingen van Defensie dat de radar altijd en onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP en het opmerkelijke gedraai sinds april 2023 door de stas na lang doorvragen van de Eerste Kamer. De Tweede Kamer heeft hier tot juli 2022 geen grip op gehad maar heeft wel op basis van onvolledige informatie haar goedkeuring moeten geven!!
    - Externe veiligheid gaat niet alleen om gebruik gevaarlijke stoffen en aspect straling. De vaste radar is voor vijanden een potentieel doelwit dat zeer hoog op de lijst staat om te worden uitgeschakeld met alle gevolgen van dien. Dat op 35 meter afstand van openbaar toegankelijke plekken. In de gehele vergunningsaanvraag zien we daar niets van terug.

- **Pagina 13; er dient getoetst te worden aan zowel de ICNIRP 98 als aan de ICNIRP 2020 zoals afgedwongen door de Tweede Kamer. Wat is de reden om hiervan af te wijken? Mogen we van IlenT weten of er gekeken is naar de verschillen en wat deze verschillen bedragen?**
    - Door een berekening van een externe expert blijkt dat alle 56 dipolen in dezelfde richting naar de horizon mogen staren en een eirp van 189 dBW genereren bij trainingen, oefeningen en in oorlogssituatie, dat is dus bij een geringe downtilt van 0,15 graden.
- Pagina 14: er wordt gerefereerd aan 6 stralingsrapporten; In de zienswijze voor het Ontwerp Inpassingsplan is er stevige kritiek gegeven op deze 6 stralingsrapporten.
    - In deze rapporten wordt er gesproken over worst case scenario's die duidelijk geen worst case scenario's zijn gezien de communicatie over uitzonderingen, noodsituaties en override knoppen waarbij ook buiten het hekwerk de ICNIRP limieten zouden worden overschreden. Het memo dat er geen override knop meer kimt doet hier niets aan af. Ook zonder override worden ICNIRP limieten overschreden.
- **Ad1: TNO rapport TNO 2020 R10094**
    - De stelling dat TNO concludeert dat de elektromagnetische veldsterkten buiten het inrichtingsterrein nergens de maximale grenswaarden van de ICNIRP-richtlijn overschrijden is onjuist en bevestigd door Defensie in kamerbrieven en tijdens de informatie bijeenkomsten in Herwijnen en externe berekeningen.
    - Er staat: "De berekeningen laten zien dat zelfs in de meest ongunstige scenario's (worst-case) de blootstellingslimieten nergens overschreden worden. Zelfs de samengestelde blootstelling is berekend op maximaal 31% van de ICNIRP blootstellingslimieten. Hoe kan het zijn dat de Smart L radar alleen al meer dan 100% kan halen zonder de andere stralingsbronnen daarbij.
    - Er is geen rekening gehouden met groei van andere stralingsbronnen in de toekomst.
    - Geverifieerd moet worden of de Smart-L radar in roterende en starende modus ook dan aan de geldende ICNIRP-richtlijn voldoet. Aanbevolen referentie metingen (volgens TUV) na gebruik geven geen toetsing of de radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP.
    - Waarom ontbreekt het rapport van TUV Rheinland en Fraunhofer in deze aanvraag?
    - Het blijft bijzonder dat er enerzijds geroepen wordt dat er ruim binnen de limieten gebleven wordt en anderzijds dat dit in de praktijk zeker geverifieerd dient te worden.
    - Vanuit een WOO document nr. 42 van het RIVM Beoordeling EMV rapporten merkt Agentschap Telecom in een rapportage op over dit bovenstaande TNO rapport dat het vermogen van de KNMI Radar 1,3 megawatt is terwijl TNO heeft gerekend met 500 kW.
        - Het blijft onduidelijk of het vermogen van de KNMI radar 500kW is waar TNO van uit gaat of 1,3 Megawatt (tijdens de puls) bedraagt zoals door Agentschap Telecom is opgemerkt op 14-12-2020. Er is ten alle tijden beweerd dat 500 kW het piekvermogen is. Indien TNO gerekend heeft met 500 Kilowatt is het noodzakelijk het juiste vermogen allereerst vast te stellen. Indien dit hoger ligt dan de genoemde 500kW waarmee de cumulatieve straling is berekend, dan dienen ons inziens ALLE berekeningen over de cumulatieve stralingsniveaus opnieuw te worden gedaan.

Rapport Agentschap Telecom

Beoordeling EMV rapporten Herwijnen

Aan : Dhr. 5.1.2.e
Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Van : Dhr. 5.1.2.e
Agentschap Telecom
Ministerie van Economische zaken en Klimaat

Kenmerk : 20201214_01

Datum : 14-12-2020

Cc : Dhr. 5.1.2.e

Dhr. 5.1.2.e

Mevr. 5.1.2.e

- **Ad 2: TNO rapport NO 2020 R11278**
  - Er dient getoetst te worden aan zowel de ICNIRP 98 als aan de ICNIRP 2020 zoals afgedwongen door de Tweede Kamer. Wat is de reden om hiervan af te wijken? Mogen we van IlenT weten of er gekeken is naar de verschillen en wat deze verschillen bedragen?
  - Er wordt aangegeven dat op 300 en 370 meter aan ICNIRP zou worden voldaan. Waarom wordt er niets gezegd over afstanden dichterbij de radar?
  - Waarom staat er dat TNO uitgaat van worst case scenario's? En hoe komt het dat in deze scenario's nooit is gesproken over een override modus? Deze had indertijd moeten worden meegenomen.
  - TNO adviseert wel te meten en te toetsen volgens ICNIRP 98 als 2020.
- **Ad3: Memorandum TNO 2021 M11700**
  - Pagina 17 IlenT geeft aan dat er 17 alternatieve locaties zijn onderzocht en dat gelet op de door RDI gemeten veldsterkten op de diverse locaties dit onderzoek aangeeft dat de locatie Herwijnen in de berekende tijdgemiddelde waarden en in de piek-belastingswaarden niet verschilt van de overige locaties. Dit in ONJUIST want Herwijnen kwam als slechtste locatie uit het onderzoek en indien de Smart L de ICNIRP limiet overschrijdt door het te kleine terrein en afstand tot de openbare weg. Dit is niet meegenomen in het alternatieve locatie onderzoek. Daarnaast heeft RDI niet op die locaties gemeten.
  - Ook wordt hierdoor niet de keuze voor ALARA gemaakt indien grotere terreinen met meer afstand tot publiek toegankelijke wegen wel te ontwikkelen zijn.
  - Het klopt niet dat Herwijnen niet significant beter of slechter scoort ten aanzien van de stralingseffecten. Het IlenT is niet kritisch en laat haar oren hangen naar de woorden van

Defensie. Zie hiervoor de eerder ingediende zienswijze met betrekking tot het alternatieve locatie onderzoek.

- **Ad5: Safety Statement RF Radiation, Thales**
  - ICNIRP contour; prachtig theoretisch verhaal. Binnen de contour kan niet met zekerheid worden gegarandeerd dat altijd overal aan de ICNIRP blootstellingslimieten wordt voldaan.
  - Het is onduidelijk of er getoetst worden tegen piek of gemiddelde blootstellingswaarden in de ICNIRP contour. Het is onduidelijk tegen welke piekveldsterkte er getoetst is. Het is onduidelijk of dit ICNRIP 98 of ICNIRP 2020 is.
  - De ICNIRP contour is niet gemeten in de hoofdbundel op 1.200 meter afstand.
- **Ad 6: Rapport stralingsmetingen Dekra**
  - Het meetrapport heeft een documentnummer dat gelijk is aan een eerder concept rapport met compleet andere meetwaarden. In het kader van zorgvuldigheid kunnen 2 verschillende rapporten geen gelijk documentnummer krijgen.
  - Op het meetrapport van Dekra is in de zienswijze Ontwerp Inpassingsplan al veel kritiek gegeven dat deze niet onafhankelijk is om te toetsen of de blootstellingslimieten onder alle omstandigheden beneden de ICNIRP limiet blijft. Tevens wordt er getoetst tegen de verkeerde limietwaarden van 1616 V/m i.p.v. 175 V/m.
  - Daarnaast is de Raad van Accreditatie kritisch op de Dekra. Er volgt een eerder dan gepland toetsingsonderzoek.
  - Dekra geeft zelf aan dat in veel gevallen onderzoeken worden uitgevoerd conform opdrachten van de opdrachtgever. In dit geval gaat het om het uitvoeren van een meetplan conform opdracht van Defensie. Er wordt niet kritisch getoetst of in alle gevallen de Smart L radar voldoet aan ICNIRP. Daarmee kunnen er in de vergunningsaanvraag ook geen conclusies worden getrokken dat de radar altijd en onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP.
  - Op pagina 21 staat: De RDI concludeert dat de door TNO in de rapporten gehanteerde uitgangspunten juist zijn.
    - In een WOO document van het RDI nr 115a van 26 oktober 2020 staat: *"Agentschap Telecom (RDI) moet een TNO stralingsrapport beoordelen op verzoek van IlenT maar nieuwe beambte AT vindt het meer leerzaam dan dat ze het goed kan beoordelen!"*
  - Voor het eerst wordt bevestigd dat TNO geen berekeningen binnen de 300 meter heeft uitgevoerd. En de limieten binnen de 300 meter worden afgedaan als een black box (gerubriceerd en geheim) van Thales.
  - Thales geeft een zelfverklaring af dat de blootstellingslimieten buiten de ICNIRP contour altijd gerespecteerd wordt. Dat is niet onafhankelijk.
  - Het document van Defensie (M08A) geeft aan dat onder de voorwaarde dat de ICNIRP contour altijd wordt gerespecteerd, er een acceptabele operationele bruikbaarheid van de radar is vastgesteld. Er wordt niet gesteld of dit voor alle situaties geldt. Acceptabel wil niet zeggen of er situaties voorkomen waarbij de operationele bruikbaarheid minder acceptabel is en welke maatregelen er dan worden genomen.
  - IlenT geeft voorschriften bij deze vergunning:
    - Defensie moet ICNIRP limieten borgen
    - ICNIRP contour wordt vastgelegd in een voorschrift
    - Verificatie-metingen bij veranderingen, onderhoud of systeemupdates en het uitvoeren van periodieke metingen op willekeurige momenten bij een in bedrijf zijnde radar
    - Wordt de bevolking ook elke keer geïnformeerd bij updates? Hoe is dat in Wier nu geborgd?
  - De rapportages (6) en de second opinion door de RDI geven voldoende waarborgen dat het woon- en leefklimaat rondom de radar wordt gerespecteerd.

        - Dit is niet correct: kritiek op de 6 rapportages; RDI is geen expert in dit dossier; zie ook WOO document.
        - Wat houdt het respecteren in van het woon- en leefklimaat? Voldoen aan de ICNIRP limieten is niet voldoende. Wat houdt het ALARA principe in? Blijft de kwaliteit van de leefomgeving hetzelfde? Wordt de kwaliteit van de leefomgeving verbeterd? Wat betekent voortdurende (oxidatieve en of mentale) stress door voortdurende blootstelling voor de leefomgeving?
        - Hoe zit het met de impact op verschillende bedreigde diersoorten zoals vleermuizen?
        - Heeft het IlenT getoetst op de EMC beleidsregels zodat er geen storingen aan apparatuur ontstaat. Valt dit ook niet onder het respecteren van de leefomgeving?
        - Wat zegt dit over de leefomgeving voor flora en fauna?
    - Pagina 24: IlenT gaat in op kamervragen m.b.t. controle metingen geluid. Waarom gaat IlenT niet in op kamervragen over straling?

OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN BOUWDEEL:

- Welstand en gebiedseigen door kenmerk militair landschap? De Betuwe is helemaal geen militair landschap.
- Er is geheimhouding van bouwtechnische aspecten en met name de stroomvoorziening zijn van essentieel belang. Hoe wordt hier getoetst op de magnetische velsterkten dichtbij de kabels?
- De radartoren is VNG indeling categorie 6 en geen milieuklasse 2 (behorende bij lichte industrie). Hoe valt dit te rijmen voor deze radar installatie?

VOORSCHRIFTEN MILIEUDEEL

- Stralingsveiligheid: aan de ICNIRP contour moet worden voldaan en overschrijdingen van de ICNIRP 2020 blootstellingslimieten mogen niet voorkomen in voor publiek toegankelijk gebied.
- Er worden maar liefst 18 voorschriften gesteld door IlenT aan de vergunning. Voor geluid slechts 7. Dit geeft aan dat stralingsveiligheid een serieus thema is die door Defensie altijd is weg-gebagatelliseerd.
- Hoe kan het zijn dat er nu voor Herwijnen veel meer voorschriften gelden dan voor de radar in Wier? Het gaat toch om dezelfde radar? Zie Ontwerpvergunning voor Wier.
- Waarom zijn er geen voorschriften (zie 1.1.18) dat het hek op minimaal 70 meter van de radar moet staan zoals wel geldt voor dezelfde radar als in Wier. Zie hiervoor de vergunning vanuit IlenT voor de radar in Wier onder punt 5.2 Stralingsveiligheid.
- Dit terwijl in Herwijnen er ook nog sprake is van diverse andere modes.
- We missen voorschriften m.b.t. het voorkomen van verstoringen van apparatuur zoals omschreven in de EMC beleidsregel.
- We zien niets opgenomen vanuit de Telecomwet dat bij piekblootstellingen boven de 18 V/m in de bebouwde kom een zendvergunning kan worden geweigerd.
- We zien niets terug hoe er wordt omgegaan met situaties waarin de Smart L radar de blootstellinglimieten overschrijdt.
- We zien niets terug over het beschrijven van een ministeriële Regeling die de noodsituaties gaat beschrijven om de ICNIRP limieten te omzeilen.
    - 1.1.1
        - Er dient ook aan de ICNIRP 98 limieten te worden voldaan. Dus aan beiden! Dit is ook geëist door de Tweede Kamer.

- **De ICNIRP contour houdt geen rekening met andere stralingsbronnen dan alleen de Smart L radar. Dat is een grote tekortkoming.**
- **Er is geen rekening gehouden met de juiste pieklimieten doordat niet de juiste dutycycle wordt aangehouden om tot de pieklimiet te komen**. Er wordt dus tegen een veel te hoge pieklimiet getoetst volgens geraadpleegde deskundigen. Volgens berekeningen met betrekking tot de pieklimieten in relatie tot de werkelijke dutycycle doet TNO / Defensie de onjuiste aanname dat de pieklimiet van de radar op 1.616 V/m mag liggen. Dit moet 175 V/m zijn. Zie hiervoor ook de eerder ingediende zienswijze van januari 2024. Daarmee voldoet de radar NIET aan de ICNIRP limieten buiten het hek van de locatie en buiten de ICNIRP contour. Het niet meer hebben van een override modus staat hier los van".
- Daarnaast is er nog steeds onduidelijkheid over het aantal pulsen van de Smart L radar of deze de restrictiewaarden van ICNIRP kan overschrijden.
- Voldoen aan ICNIRP 98 of 2020 is geen garantie dat er geen gezondheidseffecten optreden
- Overschrijdingen kunnen wel voorkomen in publiek toegankelijk gebied. Niet alleen in noodsituaties maar ook tijdens oefeningen.
    - "tijdens oefeningen met opstijgende semidoelvliegtuigen op grote afstand, training radarbedieningspersoneel en tijdens metingen (Dekra, RDI, Thales)".

- 1.1.2
    - Binnen 6 maanden na oplevering en vóór ingebruikname van de radartoren en de radar dien validatiemetingen uitgevoerd te worden. Uit de validatiemetingen moet blijken dat buiten de ICNIRP contour geen ICNIRP blootstellingslimieten worden overschreden. De resultaten van de metingen dienen binnen 4 weken na het uitvoeren van de metingen ter goedkeuring aan het bevoegd gezag te worden overlegd.
    - Hoe wordt gewaarborgd dat de validatiemetingen ervoor zorgdragen dat op alle plekken van de ICNIRP contour de limieten niet worden overschreden. Dit betekent ook meten op 24 meter hoogte op 1200 meter afstand. En niet alleen meten op de grond. Er dient gemeten te worden met maximale EIRP.
    - Zie ook kritiek op de eerste metingen van Dekra.
    - Is Defensie op de hoogte dat naast veldsterkte metingen Agentschap Telecom in WOO document 318 heeft aangedrongen om de veldsterkte ook te meten op 70 meter en 350 meter?
    - Is Defensie op de hoogte dat naast elektromagnetische straling er op **afstanden dichter bij de radar er ook gemeten dient te worden op <u>magnetische veldsterkte</u> op 35, 150 en 200 meter? Kan Defensie bevestigen dat hieraan is voldaan? Zo nee waarom niet?**
- 1.1.3
    - Hier dient dan ook worst case te worden gemeten en een volledig onafhankelijk onderzoek plaats te vinden.
- 1.1.4
    - Meetplan dient onafhankelijk te worden vastgesteld. Hier dienen juist de grenzen te worden opgezocht.
- 1.1.5
    - Voor het uitvoeren van de metingen moet de radar in werking zijn. Aanvullend dient geëist te worden dat zowel het meetplan als het bedienen van de radar (niet alleen door Defensie) is de verschillende modi, maximale

EIRP en elevatiehoek onafhankelijk plaatsvindt en dus dient te worden gecheckt en vastgelegd in de rapportages.

- 1.1.6
  - Aan dit voorschrift kan niet worden voldaan zonder validatiemetingen in de hoofdbundel, dus op grotere hoogten. En ook in echte worst case scenario's inclusief override of in maximale EIRP instellingen. We zijn benieuwd hoe IlenT dit voorschrift in de praktijk gaat uitvoeren.
  - Tevens dat alle 56 dipolen in de Phase Array SMART-L antenne tijdens validatiemetingen tot 1 hoofdbundel gericht op de horizon samengevoegd moeten worden omdat er waarschijnlijk ook meerdere hoofdbundels met een lagere eirp mogelijk zijn (bijv. vier met elk een eirp van 46,75 dBW).
- 1.1.7
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Was dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?
- 1.1.8
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Wat dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?
  - Vaststellen van de worstcase stralingsniveaus op basis van de metingen. Dit dient ook te gebeuren voor de override modus.
  - De stralingsbelasting van de Smart L radar is veel te groot die door veiligheidsmechanismen begrensd moet worden. Dit staat haaks op de eisen van Defensie om zoveel mogelijk te kunnen waarnemen.
- 1.1.9
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Wat dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?
  - Vaststellen van de worstcase stralingsniveaus op basis van de metingen. Dit dient ook te gebeuren voor de override modus.
  - De stralingsbelasting van de Smart L radar is veel te groot die door veiligheidsmechanismen begrensd moet worden. Dit staat haaks op de eisen van Defensie om zoveel mogelijk te kunnen waarnemen.
  - Kan de bundelvorm, bedrijfsmodes, bundeltype en bundeltype configuratie vanuit AOCS Nieuw Milligen worden aangestuurd en aangepast (indien noodzakelijk)?
  - Hoe wordt dan de analyse ter goedkeuring voorgelegd worden aan het bevoegd gezag?
  - Kan in de praktijk worden afgeweken van bovenstaande instellingen zonder dat IlenT dat kan weten?
- 1.1.10
  - Wie bepaalt er of software- of hardware aanpassingen aan de operationele radar mogelijk van invloed kunnen zijn op de ICNIRP contour en er daarvoor verificatie metingen nodig zijn?
  - In het voorschrift dient duidelijker te worden vermeld dat Defensie niet zelf mag bepalen of aanpassingen wel of niet van invloed zijn op de ICNIRP contour. In alle gevallen dienen aanpassingen te worden gemeld en te worden besproken.
- 1.1.11

- Duidelijke conclusies kunnen alleen getrokken worden indien alle parameters duidelijk zijn vastgelegd en er sprake is van worst case situatie metingen.

- 1.1.12
  - Wijzigingen aan soft- of hardware dienen zowel aan het IlenT als het RDI kenbaar gemaakt te worden.
  - Daarnaast dient gemeente West Betuwe te allen tijde geïnformeerd te worden over wijzigingen aan soft- of hardware.
- 1.1.13
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Wat dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?
- 1.1.14
  - Onderhoudsschema dient niet alleen aan bevoegd gezag maar ook aan RDI en Gemeente West Betuwe te worden overlegd.
- 1.1.15
  - Het geeft een onveilig idee dat over de eerste 300 meter er op 6 meter en hoger en dat zelfs zonder override instellingen een potentieel onveilig gebied bestaat.
  - De eerste 300 meter had gewoon eigen Defensie terrein moeten zijn, zoals het terrein in Nieuw Milligen of andere alternatieve locaties. Ook in Wier is de afstand tot de openbare weg 370 meter; in Herwijnen slechts een onveilige 35 meter.
  - Wie heeft de ICNIRP contour tot 80 meter hoogte vastgesteld?
  - Heeft IlenT alle onderliggende berekeningen van de Smart L radar?
  - De stichting beschikt over gevalideerde berekeningen gemaakt door een externe deskundige waaruit blijkt dat de ICNIRP contour, die gesteld wordt als veilig en voldoend aan de ICNIRP richtlijn, geheel niet veilig is en ook niet voldoet. Wij vragen ons af of de dienst ILenT wel over deze volledige berekeningen heeft beschikt vanuit TNO en/of defensie”
  - De stichting is bereid deze gevalideerde berekeningen te bespreken met het ILenT en RDI.
- 1.1.16
  - Doordat er geen 300 meter vrije ruimte is zijn er allerlei beperkingen doordat er geen veilige hoogte is op 6 meter. Hoe wordt omgegaan met het werken van hoge landbouwmachines op de omliggende terreinen? Ook het snoeien van bomen of het controleren van lantaarnpalen wordt hierdoor bemoeilijkt.
- 1.1.17
  - Hoe wordt de ballonvaart beschermd? Er zijn gemiddeld 80 ballonvaarten per jaar rond Herwijnen. Vaak genoeg varen ze recht boven het radarterrein. De veilige afstand die eerder werd genoemd is 150 meter. Zijn dit ongewone voorvallen? Volgens Defensie is eerder gemeld dat er geen voorschriften voor nodig zijn.
- 1.1.18
  - Waarom zijn er geen voorschriften (zie 1.1.18) dat het hek op minimaal 70 meter van de radar moet staan zoals wel geldt voor dezelfde radar als in Wier.
  - Waarom staat er niet in het voorschrift dat het hek op 35 meter afstand moet staan? Is IlenT niet zeker van zijn zaak?

2. AANVRAAG OPRICHTING RADARLOCATIE OMGEVINGSVERGUNNING

- Allereerst merken we op dat Defensie in het gehele periode sinds 2016 een zeer onzorgvuldig proces heeft gevoerd.
- In de oorspronkelijke vergunningsaanvraag op 14-2-2017 voor gemeente Lingewaal is een zeer incomplete en foutieve vergunning aangevraagd. Dit alles om met zo min mogelijk informatie het plan er doorheen te krijgen.
    - Er konden eerst geen ongewone voorvallen zich voordoen en nu wel.
    - In de originele aanvraag in 2017 was het jaarlijkse verbruik niet meer dan 50.000 kWh. In de nieuwe aanvraag is dat 2.251.000 kWh.
    -

16 Energie

Verbruikt u in uw inrichting meer dan 50.000 kWh elektriciteit of meer dan 25.000 m3 aardgas(equivalenten) per jaar?	☐ Ja ☑ Nee
Hoeveel elektriciteit verbruikt u in uw inrichting in kWh per jaar?	0
Hoeveel aardgas(equivalenten) verbruikt u in uw inrichting in m3 per jaar?	0

- Bijlagen die later komen, n.v.t. of al bekend: de laatste Dekra validatiemetingen van de radar in Wier met koepel ontbreken. Deze metingen zijn direct na de geluidsmetingen met koepel uitgevoerd.
- Punt 7 Gebruik: bouwwerk wordt gebruikt voor militaire doeleinden en niet als gebouw voor lichte industrie! Dit is zeer opmerkelijk omdat voor een radar een veilige richtafstand geldt van 1500 meter. Waarom wordt hier melding gemaakt van een bouwwerk als lichte industrie? Er geldt hiervoor geen veilige richtafstand van 20 meter maar van 1.500 meter in functie van een militair radarstation.
- Pagina 9: het betreft een militair radarstation en geen radarstation.
- Pagina 11: Defensie beschikt niet over een gecertificeerd milieumanagement systeem. Is deze wel gecertificeerd bij het definitieve besluit?

3. BIJLAGEN BOUWDEEL RADARLOCATIE HERWIJNEN

- 840 busjes en 210 vrachtwagens in 2025 betekent 1680 lichte verkeersbewegingen en 420 zware verkeersbewegingen naast de zware aanwezige verkeersbewegingen van de dijkversterking in dit rivierengebied.
- Is er met de stikstofdepositieberekening rekening gehouden met de cumulatieve effecten van de dijkversterking?

4. BIJLAGEN MILIEUDEEL 1a en 1 b RADARLOCATIE HERWIJNEN

- Het is belangrijk dat bij het plannen van dergelijke installaties uitgebreid overleg plaatsvindt met lokale belanghebbenden, inclusief bewoners en overheidsinstanties, om ervoor te

zorgen dat hun zorgen worden aangepakt en dat er een evenwicht wordt gevonden tussen militaire behoeften en lokale belangen.
- Dit advies is volkomen genegeerd door Defensie.

Overig:
- In technische briefing 30-1 wordt gesproken over minimaal 2 actieve luchtverdedigingsradars. Waarom niet op korte termijn de 2e op Nieuw Milligen en een mobiele radar in het westen van het land?
- 6x MASS radar wordt vervangen door 3D Groundmaster 400a van Thales. Hierdoor wordt de dekking sterk verbeterd. De locatie van de plaatsing van een tweede Smart L radar wordt hierdoor minder relevant.
    - https://www.thalesgroup.com/en/markets/defence-and-security/air-forces/airspace-protection/surface-radars/ground-master-400-alpha

Uit al het voorgaande volgt dat de ontwerp-omgevingsvergunning onzorgvuldig tot stand is gekomen en zowel feitelijk als juridisch volstrekt ondeugdelijk en onhoudbaar is. Zo ontbreekt noodzakelijke en essentiële informatie, wordt in strijd gehandeld met eerdere – en thans nog geldende - besluiten, de bedoeling van wetgever en parlement, is sprake van pogingen om te ontkomen aan de bepalingen van de Omgevingswet en eigen (coördinatie-) beleid en besluiten en wordt afbreuk gedaan aan autonomie en onafhankelijkheid van betrokken gemeenten. Ook op het gebied van straling en geluid zijn en blijven tal van essentiële vragen buiten beschouwing en / of onbeantwoord.

Deze procedure dient dan ook per direct te worden stopgezet. Wij verzoeken dat hierdoor ook uitdrukkelijk.

Deze zienswijze stuur ik u aangetekend. De zienswijze is tevens digitaal ingediend.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
202404088
Nr. 87
13 mei
2009

Besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 24 april 2009, nr. AT-EZ/6279718.JZ, houdende vaststelling van een beleidsregel met betrekking tot het voorkomen van ontoelaatbare belemmeringen door het gewenste signaal (Beleidsregel storing door het gewenste signaal van radiozendapparaten)

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Gelet op artikel 3.6 van de Telecommunicatiewet, de artikelen 9, derde lid, 13, tweede lid, 16, eerste lid, onderdeel e, en 17, onderdeel d, van het Frequentiebesluit, artikel 8, tweede lid, van de Regeling aanwijzing overheidsorganen, bedoeld in artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet en artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit:

§ 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1. In deze beleidsregel wordt verstaan onder:
   a. *wet:* Telecommunicatiewet;
   b. *minister:* Minister van Economische Zaken;
   c. *vergunninghouder:* de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de wet;
   d. *gebouw:* gebouw als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Woningwet;
   e. *e.i.r.p.:* equivalent isotroop uitgestraald vermogen van een radiozendapparaat;
   f. *piekwaarde:* de hoogste korte termijn effectieve waarde van het signaal (elektrische veldsterkte of spanning) gedurende een observatietijd van één modulatieperiode, waarbij de korte termijn effectieve waarde wordt bepaald over één draaggolfperiode;
   g. *ontoelaatbare belemmering:* ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal van een radiozendapparaat in andere radiozend- of ontvangapparaten of in elektrische of elektronische inrichtingen of een storing of belemmering als bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Regeling aanwijzing overheidsorganen, bedoeld in artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet;
   h. *storing:* storing die het functioneren van radiozend- of ontvangstapparaten of elektrische of elektronische inrichtingen in gevaar brengt of op een andere wijze de werking ernstig doet achteruitgaan, hindert of herhaaldelijk onderbreekt;
   i. *tijdstip van eerste ingebruikname:*
   1°. het tijdstip van eerste gebruik van een radiozendapparaat;
   2°. het tijdstip waarop door het radiozendapparaat een hogere elektrische veldsterkte of spanning wordt veroorzaakt als gevolg van gewijzigd gebruik, of
   3°. de eerste twee maanden na het tijdstip van eerste gebruik dan wel het tijdstip van bedoeld gewijzigd gebruik;
   j. *ziekenhuis:* instelling voor medisch-specialistische zorg als bedoeld in artikel 1.2, onder 1, van het Uitvoeringsbesluit WTZi.

2. In de artikelen 6, 8, tweede lid, en 9, vierde lid, wordt onder de cumulatieve piekwaarde verstaan: lineaire sommatie van de piekwaarden van de verschillende radiozendapparaten die op een locatie een bijdrage leveren aan de hoogte van de elektrische veldsterkte of spanning.

3. In de artikelen 8, eerste lid, 9, eerste lid, en 10, eerste lid, wordt onder de cumulatieve piekwaarde verstaan: lineaire sommatie van de piekwaarden van de verschillende radiozendapparaten die een aantoonbare bijdrage leveren aan een storing.

§ 2 Verlenen, wijzigen en weigeren van vergunningen voor het gebruik van frequentieruimte

Artikel 2 Vergunningen die verleend worden na inwerkingtreding van deze beleidsregel

1. Aan een vergunning als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de wet wordt op basis van artikel 16, eerste lid, onderdeel e, van het Frequentiebesluit in elk geval het voorschrift verbonden dat de

vergunninghouder bij het gebruik van frequentieruimte geen ontoelaatbare belemmeringen mag veroorzaken.

2. Het eerste lid vindt geen toepassing, indien aan de vergunning het voorschrift is verbonden dat het maximaal uitgestraalde vermogen 17 Watt e.i.r.p. of minder dient te bedragen.

Artikel 3 Weigeren van een vergunningsaanvraag

Aan de in artikel 3.6, tweede lid, onderdeel e, van de Telecommunicatiewet opgenomen voorwaarde is in elk geval voldaan, indien als gevolg van verlening van de desbetreffende vergunning de aanvrager eigenstandig ter plaatse van:
a. gebouwen een piekwaarde van de elektrische veldsterkte zou veroorzaken van meer dan 18 Volt per meter, indien die gebouwen zich bevinden binnen de bebouwde kom, of
b. een ziekenhuis een piekwaarde van de elektrische veldsterkte zou veroorzaken van meer dan 5,4 Volt per meter in het frequentiegebied van 100 kHz tot en met 2,5 GHz.

Artikel 4 Bestaande vergunningen

1. Indien toepassing wordt gegeven aan artikel 17, onderdeel d, van het Frequentiebesluit, wordt aan die vergunning in elk geval het voorschrift verbonden dat de vergunninghouder bij het gebruik van frequentieruimte geen ontoelaatbare belemmeringen mag veroorzaken.

2. Indien een vergunning wordt verlengd krachtens artikel 9 of artikel 13 van het Frequentiebesluit wordt aan die vergunning in elk geval het voorschrift verbonden dat de vergunninghouder geen ontoelaatbare belemmeringen mag veroorzaken. Artikel 2, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

§ 3 Vaststellen van ontoelaatbare belemmeringen na vergunningverlening

Artikel 5 Reikwijdte van deze paragraaf

1. In deze paragraaf wordt aangegeven hoe de minister, voor zover het belemmeringen betreft die kunnen worden veroorzaakt door het gewenste signaal, uitleg geeft aan:
   a. een voorschrift als bedoeld in de artikelen 2, eerste lid, en 4, en
   b. het begrip 'storing of belemmering' als bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Regeling aanwijzing overheidsorganen, bedoeld in artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet.

2. In deze paragraaf wordt met een vergunninghouder gelijk gesteld een overheidsorgaan aangewezen krachtens artikel 2 van de Regeling aanwijzing overheidsorganen, bedoeld in artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet.

3. Bij het bepalen van de hoogte van de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte wordt de invloed van bebouwing daarop niet meegerekend.

Artikel 6 Geen ontoelaatbare belemmering vanwege geringe elektrische veldsterkte of spanning

1. Een vergunninghouder veroorzaakt in het frequentiegebied van 100 kHz tot en met 2,5 GHz geen ontoelaatbare belemmeringen op locaties waar:
   a. de gewenste signalen van radiozendapparaten uitgezonden in het frequentiegebied van 100 kHz tot en met 2,5 GHz een cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte opleveren die lager is dan of gelijk is aan 5,4 Volt per meter, en
   b. de gewenste signalen van radiozendapparaten uitgezonden in het frequentiegebied van 100 kHz tot en met 30 MHz een cumulatieve piekwaarde van de spanning opleveren die lager is dan of gelijk is aan 5,4 Volt.

2. Een vergunninghouder veroorzaakt in het frequentiegebied hoger dan 2,5 GHz en gelijk of lager dan 400 GHz geen ontoelaatbare belemmeringen op locaties waar de gewenste signalen van radiozendapparaten uitgezonden in dat frequentiegebied een cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte opleveren die lager is dan of gelijk is aan 1,8 Volt per meter.

Artikel 7 Geen ontoelaatbare belemmering wanneer een overeenkomst is gesloten met de desbetreffende vergunninghouder

1. In afwijking van de artikelen 8 en 10, veroorzaakt een vergunninghouder bij een derde geen ontoelaatbare belemmering, indien hierover een schriftelijke overeenkomst geldt tussen die vergunninghouder en die derde.

2. Een vergunninghouder die op een perceel een radiozendapparaat heeft geplaatst met schriftelijke instemming van de gebruiker van dat perceel, veroorzaakt, in afwijking van de artikelen 8 en 10, geen ontoelaatbare belemmering op dat perceel.

Artikel 8 Ontoelaatbare belemmeringen in gebouwen bij een elektrische veldsterkte of spanning die hoger is dan de waarden in artikel 6

1. Van een ontoelaatbare belemmering is in elk geval sprake indien:
   a. een radiozend- of ontvangapparaat of een elektrische of elektronische inrichting in een gebouw een storing ondervindt en dat apparaat of die inrichting voldoet aan de essentiële eisen van elektromagnetische compatibiliteit uit de desbetreffende conformiteitsrichtlijn, en
   b. radiozendapparaten in dat gebouw een cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte of spanning veroorzaken die de desbetreffende waarde in artikel 6 overschrijdt.

2. Het eerste lid is niet van toepassing, indien de storing zich voordoet in een gebouw dat is gebouwd op een locatie waar de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte ten tijde van de bouw hoger lag dan de desbetreffende waarde in artikel 6.

Artikel 9 Beëindiging van een ontoelaatbare belemmering

1. Een ontoelaatbare belemmering als bedoeld in artikel 8 is beëindigd, indien de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte of spanning daalt tot de desbetreffende maximumwaarde, bedoeld in artikel 6, of lager.

2. Een ontoelaatbare belemmering als bedoeld in artikel 8, eerste lid, is tevens beëindigd indien:
   a. de vergunninghouder op zijn kosten en met instemming van diegene die de ontoelaatbare belemmering ondervindt, maatregelen heeft getroffen waardoor diegene geen storing meer ondervindt, of
   b. de vergunninghouder het aanbod heeft gedaan aan diegene die de ontoelaatbare belemmering ondervindt om op zijn kosten maatregelen te treffen waardoor diegene geen storing meer zal ondervinden en diegene niet binnen een redelijke termijn dat aanbod aanvaardt dan wel dat aanbod op onredelijke gronden afwijst.

3. Onder het treffen van maatregelen als bedoeld in het tweede lid wordt onder andere verstaan: het vervangen van een radiozend- of ontvangstapparaat of een elektrische of elektronische inrichting door een apparaat of inrichting van ten minste een vergelijkbare kwaliteit.

4. Het tweede lid geldt niet indien de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte 18 Volt per meter of hoger is op of nabij de locatie waar de ontoelaatbare belemmering zich voordoet.

Artikel 10 Bepaling van degene die een ontoelaatbare belemmering veroorzaakt

1. Een ontoelaatbare belemmering als bedoeld in artikel 8 wordt veroorzaakt door de vergunninghouder die:
   a. eigenstandig een piekwaarde van de elektrische veldsterkte of spanning veroorzaakt die hoger is dan de desbetreffende waarde in artikel 6, tenzij de door hem veroorzaakte elektrische veldsterkte of spanning geen aantoonbare bijdrage levert aan een storing, of
   b. op het tijdstip van eerste ingebruikname van zijn radiozendapparaat de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte of de spanning verhoogt tot boven de desbetreffende waarde in artikel 6 dan wel verder verhoogt boven de desbetreffende waarde in artikel 6.

2. In afwijking van het eerste lid, veroorzaakt een vergunninghouder geen ontoelaatbare belemmering indien het uitgestraalde vermogen van zijn radiozendapparaat 17 Watt e.i.r.p. of minder bedraagt.

3. Het eerste en tweede lid gelden niet indien de ontoelaatbare belemmering mede wordt veroorzaakt door:
   a. een radiozendapparaat voor het gebruik waarvan geen vergunning is vereist krachtens artikel 3.4, eerste lid, onderdelen a of c, van de wet, of
   b. een radiozendapparaat dat bestemd is om te worden verplaatst en te worden gebruikt op een verscheidenheid aan locaties, en het staken van het gebruik van dat radiozendapparaat tot gevolg heeft dat de ontoelaatbare belemmering wordt beëindigd.

§ 4 Overgangsrecht en slotbepalingen

Artikel 11 Bestaande middengolfzenders

Artikel 9, vierde lid, geldt niet indien een radiozendapparaat bestemd voor omroep gebruik maakt van de frequentieband van 526.5 KHz tot en met 1606.5 KHz en gebruikt wordt op een locatie waar voor inwerkingtreding van deze beleidsregel reeds radiozendapparaten voor omroep worden gebruikt in die frequentieband.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 13 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel storing door het gewenste signaal van radiozendapparaten.

Deze beleidsregel zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 24 april 2009

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
F. Heemskerk.

TOELICHTING

Paragraaf 1. Algemeen deel

Doel van deze beleidsregel is duidelijk te maken wanneer een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal van een radiozendapparaat in elektrische of elektronische inrichtingen of radiozend- of ontvangstapparaten (verder: apparaten) aan de orde is. Bij een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal ondervindt een apparaat van een derde partij storing doordat een of meer radiozendapparaten een te hoge elektrische veldsterkte of spanning veroorzaken. In dat geval werkt het apparaat als gevolg van de te hoge elektrische veldsterkte of spanning niet meer of niet meer naar behoren.

Met de inwerkingtreding van het Besluit van 5 juli 2005 tot wijziging van de artikelen 8, 16 en 17 van het Frequentiebesluit, Stb. 2005, 386, is aan de minister van Economische Zaken de bevoegdheid toegekend om aan een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte voorschriften en beperkingen te verbinden ter voorkoming van storingen of belemmeringen door het gewenste signaal van een radiozendapparaat in andere apparaten. Op pagina 17 van de nota van toelichting bij het eerdergenoemde besluit is aangekondigd dat in een beleidsregel nader zal worden uitgewerkt in welke gevallen er sprake is van een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal. Deze beleidsregel strekt ter uitvoering van die aankondiging. De beleidsregel is niet van toepassing op belemmeringen die kunnen optreden in het etherverkeer als zodanig (interferentie) en is tevens niet gericht op het beschermen van de volksgezondheid.

De opbouw van deze beleidsregel is als volgt.

Paragraaf 2 heeft betrekking op het verlenen van nieuwe vergunningen en het wijzigen van bestaande vergunningen. Het uitgangspunt is dat in nieuwe vergunningen het voorschrift wordt opgenomen dat de vergunninghouder geen ontoelaatbare belemmeringen door het gewenste signaal mag veroorzaken in apparaten.

Doel van paragraaf 3 is om de vergunninghouder voor de meest voorkomende situaties in staat te stellen om vooraf te voorspellen of de ingebruikname van een zender zal kunnen leiden tot het ontstaan van een ontoelaatbare belemmering. Hiertoe geeft artikel 6 van de beleidsregel aan bij welke waarden er in ieder geval geen sprake zal zijn van een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal. Kort gezegd, is dit het geval wanneer de veldsterkte of de spanning veroorzaakt door een zender gelijk of lager is dan de waarden waarvoor apparaten wettelijk gezien immuun moeten zijn. Artikel 7 geeft aan dat er geen sprake is van een ontoelaatbare belemmering wanneer de vergunninghouder en diegene die storing (kan) ondervinden onderling overeenstemming hebben bereikt over de mate waarin storing geaccepteerd wordt. Uit artikel 8 volgt dat er in beginsel pas sprake is van een ontoelaatbare belemmering wanneer een radiozend- of ontvangapparaat of een elektrische of elektronische inrichting daadwerkelijk storing ondervindt. Dit betekent dat het mogelijk is dat er bij een hoge elektrische veldsterkte niet altijd sprake hoeft te zijn van een ontoelaatbare belemmering. Wanneer er sprake is van een storing én de veldsterkte hoger ligt dan de waarden, bedoeld in artikel 6, zal er in beginsel sprake zijn van een ontoelaatbare belemmering. Hetzelfde geldt tevens voor stoorspanningen. Artikel 9 geeft aan wanneer een ontoelaatbare belemmering is beëindigd. Voor de situatie dat meerdere vergunninghouders een aantoonbare bijdrage leveren aan het ontstaan van een ontoelaatbare belemmering, wijst artikel 10 de vergunninghouders aan die de ontoelaatbare belemmering veroorzaken en haar ook dienen te beëindigen. Tot slot bevat artikel 11 overgangsrecht voor bestaande middengolfvergunningen voor omroepuitzendingen.

Paragraaf 2. Consultatie

Een ontwerp van deze beleidsregel is geconsulteerd onder het publiek. Van de consultatie is mededeling gedaan in de Staatscourant van 13 maart 2008, nr. 52, p. 18. Tot 29 mei 2008 kon een zienswijze gegeven worden op de ontwerp-beleidsregel. Gedurende de consultatietermijn hebben 15 partijen hun zienswijze gegeven. Hierbij waren tien vergunninghouders in de categorie omroep, twee aanbieders van omroepzendernetwerken, een vereniging van radioamateurs, een testinstelling en een aanbieder van kabelnetwerken. De aanbieder van omroepnetwerken had commentaren en suggesties die globaal tegengesteld waren aan die van alle andere reagerende partijen. Drie vergunninghouders in de categorie omroep gaven inhoudelijke commentaren. De overige vergunninghouders sloten zich aan bij het commentaar van derden. In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen ingegaan op die commentaren.

Zes respondenten gaven een reactie over de wijze waarop signalen van verschillende radiozendapparaten werden gesommeerd. De banden waarover moet worden gesommeerd zijn naar hun oordeel te breed, storing als gevolg van cumulatie van meerdere signalen zou niet voorkomen en er

ontstaat een gezamenlijke verantwoordelijkheid die het oplossen van een probleem bemoeilijkt.
De praktijk wijst uit dat storing als gevolg van de cumulatie van de signalen van meerdere radiozend-apparaten kan optreden, zodat sommering van signalen noodzakelijk is. Naar aanleiding van de ingebrachte commentaren is er wel een wijziging aangebracht ten opzichte van de geconsulteerde versie van de beleidsregel. Wanneer zich een storing voordoet, wordt niet langer gekeken naar alle signalen, maar alleen naar de signalen die een aantoonbare bijdrage aan een storing leveren. Hiermee wordt bereikt dat alleen opgetreden wordt tegen die vergunninghouders die daadwerkelijk een aantoonbare bijdrage leveren aan een storing.

Vijf respondenten herkenden de gekozen limietwaarden niet en beschouwden ze als arbitrair en ongefundeerd.

De gekozen limietwaarden komen overeen met de piekwaarden van de niveaus 2 en 3 van de immuniteitsnormen IEC 61000-4-3 en -6. Deze normen worden gebruikt onder respectievelijk de EMC-richtlijn (nr. 2004/108/EG)[1] en de medische apparatenrichtlijn (nr. 93/42/EEG)[2]. Door te kiezen voor de piekwaarde kunnen signalen met verschillende modulatiemethoden zoals AM, FM en puls-modulatie op een technologieneutrale manier worden beoordeeld. De hoogte van de piekwaarde kan eenvoudig met een piekdetector worden vastgesteld.

Twee respondenten wezen op de positie van de nog bestaande middengolfzenders, die door de Beleidsregel onmogelijk gemaakt zouden worden.
Mede naar aanleiding van dit commentaar is voor reeds in gebruik zijnde middengolfzenders een uitzonderingsbepaling opgenomen in artikel 11. De uitzonderingsbepaling geldt alleen voor bestaande locaties waarop AM-zenders in gebruik zijn en geldt niet voor eventuele nieuwe locaties. Voor dit onderscheid is gekozen, omdat bij bestaande locaties van AM-zenders veelal voorzieningen zijn getroffen bij bewoners om storingen te voorkomen. Voor nieuwe locaties geldt dit laatste uiteraard niet.

Twee respondenten wezen op de onvoorspelbare invloed van het gebouw op een daarbinnen optredende elektrische veldsterkte.
Aan die zorg is tegemoet gekomen door in artikel 5, derde lid, te bepalen dat de hoogte van de elektrische veldsterkte wordt bepaald zonder de invloed van bebouwing mee te nemen.

Eén respondent wees op de positie van zenders met een laag vermogen die binnenshuis worden gebruikt. Deze zouden mogelijk een probleem kunnen vormen.
Ingevolge artikel 2, tweede lid, en artikel 10, tweede lid, kunnen kleine zenders met een uitgestraald vermogen van 17 Watt e.i.r.p. of minder geen ontoelaatbare belemmering veroorzaken, zodat het door de respondent genoemde probleem zich niet voor kan doen.

Vier respondenten hadden commentaar op de bepalingen over spanningslimieten. Dit zou hen verantwoordelijk maken voor mogelijke opslingeringen die buiten hun invloed liggen.
Het zijn vaak lagere frequenties (tot 30 MHz) die storingen op apparatuur veroorzaken. Deze signalen beïnvloeden een verstoord apparaat via lange leidingen, zoals de netaansluiting op het stoomnet. In de geconsulteerde versie van de beleidsregel kon er sprake zijn van een ontoelaatbare belemmering zonder dat er sprake was van een storing. Naar aanleiding van de ingebrachte commentaren is de definitieve beleidslijn bijgesteld: bij te hoge spanningslimieten kan er alleen sprake zijn van een ontoelaatbare belemmering wanneer er daadwerkelijk een storing optreedt. Hiermee wordt zo veel mogelijk tegemoet gekomen aan de ingebrachte commentaren.

Vijf respondenten bepleitten een grote betrokkenheid van het Nationale EMC standaardisatie comité NEC EMC.
Alle leden van NEC EMC konden tijdens de consultatie reageren. In zoverre was de betrokkenheid van NEC EMC verzekerd. Daarnaast zal NEC EMC gevraagd worden om een meetprotocol te schrijven waarin vastgelegd wordt hoe met de beschikbare meetapparatuur de waarnemingen kunnen worden uitgevoerd.

Acht respondenten beklaagden zich erover dat de beleidsregel hun rechtspositie aantast. Men wordt afhankelijk van het gedrag van derden, zoals de ontwikkeling van nieuwbouw in de buurt.
Voor een reactie zij verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 4 en voor wat betreft de aspecten bij nieuwbouw naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 8, tweede lid.

---

[1] Richtlijn nr. 2004/108/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 15 december 2004 (PbEG L 390) betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake elektromagnetische compatibiliteit en tot intrekking van Richtlijn 89/336/EEG.
[2] Richtlijn nr. 93/42/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 14 juni 1993 betreffende medische hulpmiddelen.

Drie respondenten merkten op dat de regels over cumulatie van signalen van meerdere zenders medegebruik op een mast onaantrekkelijk maakt, terwijl dit toch ook een overheidsdoel is. Medegebruik is inderdaad een planologisch doel van de overheid. Het is echter niet de bedoeling dat medegebruik een opmaat voor storingen gaat worden.

Eén respondent deed enkele voorstellen om storing op kabelnetwerken te voorkomen en te verhelpen wanneer zij optreden.
De staande praktijk is dat in vergunningen voor digitale omroep voorschriften worden opgenomen ter voorkoming van storing op kabelnetwerken. Gewezen zij in dit verband op de commerciële DVB-T-vergunning alsmede de commerciële T-DAB-vergunning voor band III. In artikel 2, eerste lid, van deze beleidsregel is aangegeven welk voorschrift in elk geval wordt opgenomen ter voorkoming van storingen als gevolg van het gewenste signaal. Deze beleidsregel staat het uitdrukkelijk toe dat ter voorkoming van specifieke storingen, zoals storingen op kabelnetwerken, additionele vergunningsvoorschriften worden opgenomen. Aangezien de storingen veelal worden veroorzaakt door digitale omroepzenders en daarvan slechts een beperkt aantal vergunningen wordt uitgegeven, is het niet opportuun om hiervoor algemene regels te stellen.

Paragraaf 3. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

In onderdeel i is het tijdstip van eerste ingebruikname gedefinieerd. Die definitie is relevant bij de toepassing van artikel 10. Onderdeel i bepaalt dat onder het tijdstip van eerste ingebruikname mede verstaan wordt de eerste twee maanden na ingebruikname. Praktisch betekent dit dat als een vergunninghouder op de dag van ingebruikname van een radiozendapparaat geen overschrijding van de waarden, bedoeld in artikel 6, veroorzaakt of mede veroorzaakt, hij desalniettemin een ontoelaatbare belemmering veroorzaakt, indien een andere vergunninghouder binnen twee maanden na ingebruikname van zijn radiozendapparaat een ander radiozendapparaat in gebruik neemt, waardoor er als gevolg van cumulatie een overschrijding van die waarden ontstaat en daardoor een apparaat storing ondervindt. Deze regel is om een drietal redenen opgenomen. Allereerst valt bij min of meer gelijktijdige ingebruikname lastig vast te stellen wie het laatst zijn radiozendapparaat in gebruik heeft genomen. Daarnaast is het onredelijk om bij vergunninghouders die een radiozendapparaat vlak na elkaar in gebruik nemen een verschillend regime toe te passen. Tot slot beperkt deze regel strategisch gedrag bij vergunninghouders die hun vergunning op hetzelfde tijdstip in gebruik kunnen nemen. Hierbij valt met name te denken aan vergunningen die tegelijkertijd verdeeld worden door middel van een veiling of vergelijkende toets. Voorkomen moet worden dat een vergunninghouder deze beleidsregel misbruikt om het voor concurrenten onmogelijk te maken om radiozendapparaten op dezelfde zendmast of in de omgeving daarvan in gebruik te nemen.

Artikel 2

Artikel 2, eerste lid, regelt dat in elke vergunning voor het gebruik van frequentieruimte die na inwerkingtreding van deze beleidsregel wordt verleend de verplichting zal worden opgenomen dat de vergunninghouder geen ontoelaatbare belemmeringen door het gewenste signaal mag veroorzaken in apparaten. Deze verplichting zal niet worden opgenomen in vergunningen waar het maximale zendvermogen van het radiozendapparaat wordt voorgeschreven en dit maximale zendvermogen 17 Watt (e.i.r.p.) of minder bedraagt. Bij dergelijke vermogens is het risico op storing door het gewenste signaal niet waarschijnlijk en kan regulering in beginsel achterwege blijven. Niet alle vergunningen bevatten voorschriften met betrekking tot het maximale vermogen. Te denken valt bijvoorbeeld aan gsm-vergunningen. Wanneer in een vergunning geen voorschrift wordt opgenomen met betrekking tot het maximale vermogen, zal in die vergunning worden bepaald dat de vergunninghouder geen ontoelaatbare belemmeringen mag veroorzaken. Immers, bij die vergunningen wordt niet voorgeschreven welk zendvermogen maximaal mag worden gebruikt en kan vooraf niet worden geschat hoe groot het risico is dat zich in de praktijk ontoelaatbare belemmeringen kunnen voordoen.

Voor de goede orde zij er op gewezen dat artikel 2 uitsluitend geldt voor vergunningen die na de datum van inwerkingtreding van de beleidsregel worden verleend. Voor vergunningen die voor de datum van inwerkingtreding zijn verleend, geldt artikel 4.

Een storing door het gewenste signaal kan veroorzaakt worden door één vergunninghouder of door meerdere vergunninghouders gezamenlijk. Mogelijk is dus dat iedere vergunninghouder afzonderlijk geen storing veroorzaakt door het gewenste signaal, maar dat als gevolg van cumulatie van het uitgezonden vermogen van meerdere zenders er desalniettemin een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal wordt veroorzaakt. Ook in het laatste geval dient aan de ontoelaatbare belemmering een einde te worden gemaakt. Wanneer een ontoelaatbare belemmering wordt veroorzaakt door meerdere vergunninghouders kan afhankelijk van de situatie tegen één vergunninghouder of

meerdere vergunningshouders worden opgetreden. In artikel 10 en de toelichting op dat artikel wordt aangegeven wanneer dit het geval is.

Uit artikel 8 volgt dat er in beginsel pas sprake is van een ontoelaatbare belemmering wanneer een radiozend- of ontvangapparaat of een elektrische of elektronische inrichting daadwerkelijk storing ondervindt. Zoals reeds aangegeven, is het mogelijk is dat er bij een hoge elektrische veldsterkte niet altijd sprake hoeft te zijn van een ontoelaatbare belemmering.

In bepaalde situaties kan het noodzakelijk zijn om extra voorschriften in de vergunning op te nemen om de kans te verkleinen dat zich storingen zullen voordoen. Hiertoe biedt artikel 2, eerste lid, de ruimte. Artikel 2, eerste lid, spreekt immers over 'in elk geval'. Er zullen alleen extra voorschriften worden opgenomen wanneer hier naar het oordeel van de Minister van Economische Zaken aanleiding toe is. Het voornemen bestaat om voor twee situaties extra voorschriften te stellen.

In de eerste plaats bestaat het voornemen om ter bescherming van ziekenhuizen additionele voorschriften op te stellen. De hoofdregel is dat het niet is toegestaan ontoelaatbare belemmeringen (storingen) te veroorzaken in apparaten. Wanneer slechts één radiozendapparaat in het spel is, kan relatief eenvoudig een inschatting worden gemaakt of zich al dan niet een ontoelaatbare belemmering kan voordoen in een ziekenhuis. Bij cumulatie van signalen van meerdere radiozendapparaten is het risico op een verkeerde inschatting groter, omdat met meerdere signaleren rekening moet worden gehouden, die elk hun eigen eigenschappen hebben. De kans dat er een verkeerde inschatting wordt gemaakt is bij cumulatie van meerdere signalen dus groter. Omdat in ziekenhuizen veel levensondersteunde apparaten worden gebruikt en de gevolgen van een storing dus veel groter kunnen zijn, is het passend om ter bescherming van ziekenhuizen additionele voorschriften te stellen.

Ter bescherming van ziekenhuizen bestaat het voornemen om als additioneel voorschrift een individuele veldsterkte-eis vast te stellen. Die mag in ziekenhuizen alsmede de percelen waarop ziekenhuizen zich bevinden niet worden overschreden. Het gaat hier dus om de veldsterkte die eigenstandig door een vergunninghouder wordt veroorzaakt bij ziekenhuizen. Het doel van deze eis is het bieden van een grotere mate van bescherming van ziekenhuizen en het kweken van bewustzijn om voorzichtig te zijn met het opwekken van veldsterkten bij ziekenhuizen. Het niveau van de piekwaarde is zodanig gekozen dat het enerzijds niet onnodig restrictief is, maar anderzijds wel afdoende bijdraagt aan bovengenoemde doelen. Er is daarom gekozen voor een piekwaarde van de elektrische veldsterkte van 5,4 Volt per meter, die in ziekenhuizen alsmede de percelen waarop deze ziekenhuizen staan niet mag worden overschreden.

De grens van 5,4 Volt per meter zal gelden tot en met 2,5 GHz. Boven die waarde bestaat het voornemen geen additioneel vergunningsvoorschrift te stellen ter bescherming van ziekenhuizen. De reden hiervoor is dat in de geharmoniseerde normen voor (medische) apparaten boven de 2,5 GHz geen eisen worden gesteld aan de immuniteit van apparaten. Er bestaan geen aanwijzingen dat het nodig is om boven de 2,5 GHz aanvullende voorschriften te stellen. De hoofdregel, dat het niet is toegestaan ontoelaatbare belemmeringen te veroorzaken, blijft uiteraard van toepassing.

In de tweede plaats bestaat het voornemen om – conform de bestaande praktijk – waar nodig additionele voorschriften te stellen ter voorkomen van storingen op kabelnetwerken door digitale omroepfrequenties. Dergelijke voorschriften zijn opgenomen in de vergunning van 31 januari 2002 die verleend is aan Digitenne Holding B.V. (Stcrt. 2002, nr. 33, p. 15) en in de vergunning die is verleend aan Mobiele TV Nederland B.V. (Stcrt. 2009, nr. 38, p. 2).

Artikel 3

In artikel 3.6, tweede lid, onderdeel e, van de Telecommunicatiewet is bepaald dat de minister van Economische Zaken een aanvraag voor een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte kan weigeren, indien 'de vrees is gewettigd dat door het verlenen van een vergunning ontoelaatbare belemmeringen worden veroorzaakt door het gewenste signaal van radiozendapparaten in andere radiozendapparaten, ontvangstinrichtingen of elektrische of elektronische inrichtingen'. Artikel 3 geeft aan hoe de zinsnede tussen aanhalingstekening wordt uitgelegd. Dat wil zeggen wanneer de vrees is gewettigd dat zich ontoelaatbare belemmeringen zullen voordoen. Nadrukkelijk zij er op gewezen dat artikel 3.6, tweede lid, aanhef, discretionaire vrijheid geeft aan de minister. Dit betekent dat als voldaan is aan onderdeel e (de vrees is gewettigd) de minister niet verplicht is om de aanvraag te weigeren. Deze beleidsregel geeft niet aan hoe de minister zal omgaan met die discretionaire vrijheid.

Voor de goede orde zij nog opgemerkt dat de minister bij het verlenen van vergunningen in beginsel niet zal beoordelen of de in dit artikel genoemde waarden worden overschreden. De vergunningsvoorschriften, bedoeld in artikel 2, bieden immers afdoende waarborgen om te voorkomen dat er een ontoelaatbare belemmering zal ontstaan. Wanneer de minister echter ten tijde van vergunning-

verlening weet dat het verlenen van een vergunning niet zinvol is, omdat de betreffende zender als gevolg van die vergunningsvoorschriften niet of nauwelijks bruikbaar zal zijn, dan kan de vergunning ingevolge artikel 3.6, tweede lid, onderdeel e, geweigerd worden.

In onderdeel a is aangegeven dat de vrees voor ontoelaatbare belemmeringen gewettigd is, wanneer de aanvrager na vergunningverlening in de bebouwde kom nabij bebouwing zelfstandig een piekwaarde van de elektrische veldsterkte zou veroorzaken die boven de 18 Volt per meter ligt. Voor deze waarde is gekozen omdat deze waarden ruim boven de waarden in artikel 6 liggen en bovendien medische apparaten slechts tegen een piekwaarde van 18 Volt per meter bestand moeten zijn. Boven die waarde bestaat de mogelijkheid dat zelfs medische apparaten niet naar behoren werken. De vrees is dan gewettigd dat een ontoelaatbare belemmering kan optreden.

In de praktijk worden radiozendapparaten soms geplaatst op het dak van een gebouw. In dat geval is de veldsterkte vlak voor de antenne van het radiozendapparaat veelal (erg) hoog. De veldsterkte in het gebouw zelf en op de grond is bijna altijd lager dan 18 Volt per meter. Wanneer in een dergelijke situatie de elektrische veldsterkte in het gebouw en op de grond lager is dan 18 Volt per meter, is onderdeel a niet van toepassing.

In onderdeel b is een bijzondere regel opgenomen voor ziekenhuizen. Bij ziekenhuizen ligt de limiet lager dan bij andere bebouwing. Voor een lagere waarden is gekozen omdat bij ziekenhuizen de consequenties van een ontoelaatbare belemmering in het algemeen groter zijn. Immers, wanneer medische apparatuur storing ondervindt, kan dit grote consequenties hebben. Hierbij valt te denken aan het uitvallen dan wel niet naar behoren werken van levensondersteunende medische apparatuur. De waarden voor ziekenhuizen zijn ontleend aan artikel 6 van de beleidsregel. Deze waarden zijn lager dan de immuniteitswaarden voor medische apparaten die zijn opgenomen in geharmoniseerde norm[3] EN 60601-1-2:2001 die geldt onder de medische apparatenrichtlijn (93/42/EEG). Storingen in een ziekenhuis kunnen immers levensbedreigend zijn. Daarom is een strengere norm gerechtvaardigd. Bovendien geldt de waarde per vergunninghouder en niet voor de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte.

Artikel 4

Artikel 4 is van toepassing op vergunningen voor het gebruik van frequentieruimte die zijn verleend voor inwerkingtreding van de beleidsregel. Hoofdregel is dat bestaande vergunningen in beginsel ongemoeid zullen worden gelaten. In twee gevallen kan in een bestaande vergunning het voorschrift worden opgenomen dat geen ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal mag worden veroorzaakt.

In de eerste plaats kan een dergelijk voorschrift worden opgenomen wanneer een vergunninghouder een ontoelaatbare belemmering veroorzaakt. De grondslag hiervoor is artikel 17, onderdeel d, van het Frequentiebesluit. Wanneer een vergunninghouder een ontoelaatbare belemmering als bedoeld in artikel 10 veroorzaakt, kan in zijn vergunning het voorschrift worden opgenomen dat hij geen ontoelaatbare belemmeringen (meer) mag veroorzaken. Van deze bevoegdheid zal met name gebruik worden gemaakt wanneer niet te verwachten is dat de vergunninghouder de ontoelaatbare belemmering zal beëindigen.

In de tweede plaats zal het voorschrift dat de vergunninghouder geen ontoelaatbare belemmeringen mag veroorzaken in een vergunning worden opgenomen, wanneer een vergunning krachtens het Frequentiebesluit wordt verlengd. Bij een verlenging kunnen namelijk nieuwe voorschriften aan een vergunning worden verbonden. Het voorschrift zal bij een verlenging niet worden opgenomen wanneer de vergunninghouder ingevolge de vergunningsvoorschriften niet gerechtigd is om uit te zenden met een vermogen van meer dan 17 Watt e.i.r.p.

Artikel 2, eerste lid, geeft aan dat aan een vergunning in elk geval het voorschrift wordt verbonden dat de vergunninghouder geen ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal mag veroorzaken. Artikel 4 verzet zich er niet tegen dat er naast dat voorschrift additionele voorschriften worden gesteld. Ook hier geldt dat zo nodig additionele voorschriften kunnen worden opgelegd om ontoelaatbare belemmering te beëindigen en nieuwe ontoelaatbare belemmeringen te voorkomen.

Voor de goede orde zij er op gewezen dat een wijziging van een vergunning niet valt aan te merken als een verandering van de spelregels gedurende de looptijd van een vergunning. Gemeenten waren tot de inwerkingtreding van het besluit van 5 juli 2005, Stb. 2005, 386, tot wijziging van het Frequentie-

[3] EN 60601-1-2:2001, Medical electrical equipment – Part 1-2: General requirements for safety – Collateral standard: Electromagnetic compatibility – Requirements and tests.

besluit bevoegd om in een milieuvergunning voorschriften op te nemen ter voorkoming van storingen door het gewenste signaal. Veel gemeenten hebben van die bevoegdheid gebruik gemaakt door in de milieuvergunning te bepalen dat de elektrische velsterkte ter plaatse van gebouwen niet meer dan 3 Volt per meter mag bedragen. Die waarde komt overeen met een piekwaarde van 5,4 Volt per meter, welke is neergelegd in artikel 6 van de beleidsregel. Er is dus geen sprake van een wijziging van de spelregels, maar van een bevoegdheidsverschuiving: de minister is thans in plaats van de gemeenten bevoegd om voorschriften te stellen inzake belemmeringen door het gewenste signaal.

Artikel 5

In artikel 2 is aangegeven in welke vergunningen voor het gebruik van frequentieruimte het voorschrift zal worden opgenomen dat de vergunninghouder geen ontoelaatbare belemmeringen door het gewenste signaal mag veroorzaken. In deze paragraaf wordt aangegeven hoe dat vergunningsvoorschrift zal worden uitgelegd door de minister. Relevant is dat deze paragraaf niet voor elke praktijksituatie aangeeft of er sprake is van een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal. Er is ervoor gekozen om alleen voor de meest voorkomende situaties aan te geven wanneer er sprake is van een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal. Wanneer de beleidsregel in een concrete situatie geen antwoord geeft op de vraag of er sprake is van een ontoelaatbare belemmering, zal op basis van een belangenafweging moeten worden vastgesteld of er sprake is van een ontoelaatbare belemmering. Waar mogelijk zal dan aangesloten worden bij de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze beleidsregel.

Deze beleidsregel stelt de vergunninghouder in staat om vooraf vast te stellen wanneer hij in elk geval geen ontoelaatbare belemmering zal veroorzaken. Uitgangspunt is dat de vergunninghouder op basis van onder meer deze beleidsregel zelf bepaalt of de ingebruikname van een radiozendapparaat toelaatbaar is vanuit het oogpunt van elektromagnetische compatibiliteit. In beginsel zal bij vergunningverlening niet prospectief getoetst worden of het verlenen van een vergunning kan leiden tot een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal. Dit is ook niet mogelijk wanneer niet in de vergunning wordt voorgeschreven op welke locaties radiozendapparaten in gebruik moeten worden genomen.

Overheidsorganen als bedoeld in artikel 2 van de Regeling aanwijzing overheidsorganen, bedoeld in artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet, zijn ingevolgde artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet vrijgesteld van de verplichting om te beschikken over een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte, voor zover de frequentieruimte wordt gebruikt voor de uitvoering van taken die aan hen zijn opgedragen. Het gegeven dat overheidsorganen in die gevallen niet hoeven te beschikken over een vergunning, betekent niet dat zij geen ontoelaatbare belemmering kunnen veroorzaken. Om die reden is in artikel 8, tweede lid, van de Regeling aanwijzing overheidsorganen, bedoeld in artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet bepaald dat de aangewezen overheidsorganen al het mogelijke zullen doen wat redelijkerwijs van hen verwacht mag worden om te voorkomen dat het door hen uitgeoefende gebruik van de toegewezen frequentieruimte storing of belemmering zal veroorzaken in radiozendapparaten werkende in de niet ten behoeve van hen toegewezen delen van de frequentieruimte dan wel in overige elektrische of elektronische apparaten. Met het tweede lid wordt bewerkstelligd dat de aangewezen overheidsorganen gelijk worden behandeld met de vergunninghouders. Dit betekent dat waar in deze beleidsregel gesproken wordt over 'vergunninghouder' tevens gedoeld wordt op 'aangewezen overheidsorganen'. Indien een aangewezen overheidsorgaan een ontoelaatbare belemmering veroorzaakt, vloeit uit artikel 1, onderdeel g, voort dat hij tevens een belemmering of storing veroorzaakt als bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Regeling aanwijzing overheidsorganen, bedoeld in artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet. Het overheidsorgaan zal dan al het mogelijke moeten doen wat redelijkerwijs verwacht kan worden om de belemmering of storing te beëindigen.

In artikel 5, derde lid, is geregeld dat bij het bepalen van de hoogte van de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte de invloed van bebouwing op de hoogte van die elektrische veldsterkte niet wordt meegerekend. Bebouwing kan niet alleen leiden tot demping, maar kan ook leiden tot een lokale verhoging van de elektrische veldsterkte. Metalen voorwerpen kunnen bijvoorbeeld de elektrische veldsterkte in een gebouw lokaal versterken. Omdat een dergelijke lokale versterking van de elektrische veldsterkte niet kan worden voorspeld én zij slechts incidenteel voorkomt, is in het derde lid bepaald dat bij het bepalen van de piekwaarde van de elektrische veldsterkte geen rekening hoeft te worden gehouden met de invloed van bebouwing.

Artikel 6

Artikel 6 regelt in welke gevallen er in elk geval geen sprake is van een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal. Dit artikel ziet op alle locaties waar zich een ontoelaatbare belemmering kan voordoen. Het artikel geldt ook indien een storing buiten een gebouw optreedt.

Zoals reeds eerder aangegeven, is het mogelijk dat de piekwaarde van de elektrische veldsterkte of spanning op een bepaalde locatie wordt veroorzaakt door meerdere (radio)zendapparaten tezamen. Artikel 6 juncto artikel 1, tweede lid, gaat als volgt met dit aspect om. Bij het bepalen van de hoogte van de elektrische veldsterkte en spanning wordt rekening gehouden met alle radiozendapparaten die daaraan een aantoonbare bijdrage leveren. Dit betekent dat gekeken wordt naar zowel de radiozendapparaten van vergunninghouders als naar gebruikers van het frequentiespectrum die ingevolge artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet vrijgesteld zijn van de vergunningsplicht. Bij het bepalen van de cumulatieve piekwaarde wordt niet gekeken naar andere apparaten dan radiozendapparaten die een bijdrage leveren aan de elektrische veldsterkte en de spanning. De verwachting is dat andere apparaten geen of een te geringe bijdrage leveren aan de elektrische veldsterkte en de spanning om daarmee rekening te houden.

Er is geen sprake van een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal op locaties waar in het frequentiegebied van 100 kHz tot en met 30 MHz de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte lager is dan of gelijk is aan 5,4 Volt per meter en de cumulatieve piekwaarde van de spanning lager is dan of gelijk is aan 5,4 Volt. In het frequentiegebied hoger dan 30 MHz tot en met 2,5 GHz is er geen sprake van een ontoelaatbare belemmering wanneer de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte lager is dan of gelijk is aan 5,4 Volt per meter en in het frequentiegebied groter dan 2,5 GHz is er geen sprake van een ontoelaatbare belemmering wanneer de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte lager is dan of gelijk is aan 1,8 Volt per meter.

De piekwaarden genoemd in artikel 6 zijn gebaseerd op de eisen uit de geharmoniseerde EMC norm EN 61000-6-1:2001. Deze eisen betreffen de immuniteit voor elektromagnetische velden en spanningen, van apparaten die bedoeld zijn voor gebruik in huishoudelijke, handels- en lichtindustriële omgevingen. Binnen de werkingssfeer van de Europese richtlijnen R&TTE (1999/5/EG)[4] en EMC (2004/108/EG) vormt deze categorie van apparaten de categorie waarvoor de immuniteiteisen het minst streng zijn. Deze apparaten worden dus makkelijker gestoord dan apparaten met een hoger immuniteitsniveau. De in deze norm aangegeven immuniteitniveaus dienen dus als basis voor de in deze beleidsregel opgenomen piekwaarden van elektromagnetische velden en spanningen, waaraan apparaten minimaal mogen worden blootgesteld zonder ontoelaatbare belemmeringen te veroorzaken. Alle elektrische en elektronische apparaten die vallen binnen het werkingsgebied van de Telecommunicatiewet (voor wat betreft apparatuureisen waaraan voldaan moet worden voor markttoegang tot de Europese Unie) moeten krachtens artikel 10.3, onder a, van de Telecommunicatiewet op een bevredigende wijze kunnen functioneren bij ten minste deze piekwaardes.

Wanneer voor apparaten de essentiële eisen voor EMC (immuniteit) geheel of gedeeltelijk op meer specifieke wijze bij andere communautaire richtlijnen zijn vastgesteld, zijn deze richtlijnen, wat deze eisen betreft, van toepassing. Voorbeelden hiervan zijn apparaten die vallen binnen het werkingsgebied van de Medische apparatenrichtlijn (93/42/EEG) of de Machinerichtlijn (98/37/EG)[5]. In andere richtlijnen dan R&TTE-richtlijn (1999/5/EG) en EMC-richtlijn (2004/108/EG) kunnen de immuniteiteisen zwaarder zijn dan de eisen onder de R&TTE-richtlijn (1999/5/EG) en EMC (2004/108/EG) vanwege veiligheidsaspecten. Zwaardere eisen gelden bijvoorbeeld voor apparaten die vallen binnen het werkingsgebied van de medische apparatenrichtlijn (93/42/EEG) en 'levensondersteunend' zijn. Deze apparaten beschikken over hogere immuniteitniveaus dan welke minimaal gelden voor apparaten (bedoeld voor gebruik in huishoudelijke, handels- en lichtindustriële omgevingen) onder de R&TTE (1999/5/EG) en EMC (2004/108/EG) richtlijn. Dit volgt uit de immuniteitniveaus zoals aangegeven in de geharmoniseerde norm[6] EN 60601-1-2:2001, die is geharmoniseerd onder de Medische apparatenrichtlijn (93/42/EEG). Ook dergelijke medische apparaten zullen daarom bij blootstelling aan de niveaus, die conform artikel 6 niet leiden tot het veroorzaken van ontoelaatbare belemmeringen, geen storing ondervinden.

De geharmoniseerde EMC immuniteitnormen onder de EMC- en R&TTE-richtlijn geven meetmethodes en meetniveaus waarmee een adequaat niveau van immuniteit van apparaten kan worden vastgesteld voor elektromagnetische velden en spanningen. De testmethodes in deze normen zijn gebaseerd op het vaststellen van een adequaat niveau van immuniteit voor blootstelling van apparaten aan amplitude gemoduleerde elektrische velden alsmede voor blootstelling van de signaal- en voedingspoorten van het apparaat aan amplitude gemoduleerde ('common mode') spanningen. Als technologie-neutraal (onafhankelijk van de modulatiemethode van het gewenste signaal) criterium ter bepaling van het veroorzaken van ontoelaatbare belemmeringen in elektrische en elektronische

---

[4] Richtlijn nr. 1999/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 9 maart 1999 betreffende radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur en de wederzijdse erkenning van hun conformiteit.

[5] Richtlijn nr. 98/37/EG van 22 juni 1998 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten betreffende machines.

[6] EN 60601-1-2:2001, Medical electrical equipment – Part 1-2: General requirements for safety – Collateral standard: Electromagnetic compatibility – Requirements and tests.

inrichtingen, is er voor gekozen piekwaardes te hanteren die corresponderen met de piekniveaus van de amplitude gemoduleerde testsignalen, zoals gehanteerd in de genoemde normen. Op deze wijze kan ook bepaald worden of er sprake is van een ontoelaatbare belemmering indien door de vergunninghouder een andere modulatiemethode dan amplitudemodulatie wordt toegepast.

Tussen geleidende objecten (waaronder bekabeling die is verbonden met apparaten) kunnen spanningen worden opgewekt indien deze geleidende objecten worden blootgesteld aan elektromagnetische velden. Als deze spanningen, via de aangesloten bekabeling, de in- en uitgangspoorten van elektrische of elektronische apparaten bereiken, kan dit de goede werking van het apparaat verstoren. Elektromagnetische velden met frequenties lager dan of gelijk aan 30 MHz hebben de eigenschap door te kunnen dringen in de aardbodem en kunnen daarmee ook lange geleiders, (zoals die van het laagspanningsnet) die in de grond zijn ingegraven, blootstellen aan elektromagnetische velden. Blootstelling van lange geleiders aan elektromagnetische velden met relatief lage frequenties geeft een verhoogd risico op de inductie van spanningen die, indien de geleiders zijn gekoppeld aan de apparaten, de apparaten kunnen bereiken. Daarom is er in artikel 6 voor gekozen om bij frequenties lager dan of gelijk aan 30 MHz, naast de (bovengrondse) veldsterkte een additionele eis op te nemen betreffende de spanning waaraan apparaten worden blootgesteld. Voor frequenties hoger dan 30 MHz volstaat één eis, namelijk de elektromagnetische veldsterkte. Voor deze frequenties vormen, indien is voldaan aan de veldsterkte-eisen, de spanningen geen aanvullend risico.

Artikel 6 spreekt over de cumulatieve piekwaarde. Bij het bepalen van de cumulatieve piekwaarde wordt uitsluitend gekeken naar de gewenste signalen die uitgezonden worden in het frequentiegebied waarop de eis uit het betreffende artikelonderdeel betrekking heeft. Dit betekent bijvoorbeeld dat bij het bepalen van de elektrische veldsterkte als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel a, alleen wordt gekeken naar gewenste signalen die worden uitgezonden in het frequentiegebied van 100 kHz tot en met 2,5 GHz.

Artikel 7

Op sommige locaties in Nederland is het risico dat zich een ontoelaatbare belemmering voordoet groter dan op andere locaties. Bijvoorbeeld bij (analoge) middengolfzenders is er een grotere kans dat zich ontoelaatbare belemmeringen voordoen, onder meer vanwege de hoge vermogens waarmee middengolfzenders over het algemeen uitzenden. Met name op locaties waar er een verhoogd risico is op het ontstaan van ontoelaatbare belemmeringen, ligt het in de rede dat een overeenkomst wordt gesloten tussen de vergunninghouder en een omwonende. In het eerste lid is een voorziening getroffen voor de situatie dat een dergelijke overeenkomst is gesloten.

Wanneer de vergunninghouder een overeenkomst sluit met degene die een ontoelaatbare belemmering ondervindt of potentieel kan ondervinden, is er in principe geen rol meer weggelegd voor de overheid. Immers, wanneer degene die storing veroorzaakt en degene die storing ondervindt het met elkaar eens worden, is er geen noodzaak om van overheidswege te interveniëren. Daarom is in artikel 7 bepaald dat als de vergunninghouder en degene die een storing kan ondervinden een overeenkomst hebben gesloten, er geen sprake is van een ontoelaatbare belemmering en derhalve ook geen schending van het vergunningsvoorschrift. Nadrukkelijk zij er op gewezen dat het eerste lid niet ziet op de situatie dat een vergunninghouder met een derde, bijvoorbeeld een woningbouwvereniging, zonder volmacht van de bewoners een overeenkomst sluit. De reden hiervoor is dat bewoners bij de overeenkomst geen partij zijn en daarom geen instemming hebben verleend voor de mate van storing die zij kunnen ondervinden.

Het tweede lid ziet op de situatie dat de gebruiker van een perceel heeft ingestemd met het plaatsen van een of meer radiozendapparaten op dat perceel. Te denken valt hierbij aan het plaatsen van een gsm-antenne op het dak van een gebouw. De gebruiker van dat perceel kan in die situatie afspraken maken over de mate waarin op het perceel elektrische veldsterkte mag worden opgewekt, zodat ook hier in beginsel geen rol is weggelegd voor de overheid. Hierbij wordt er wel vanuit gegaan dat de vergunninghouder of degene die namens de vergunninghouder een radiozendapparaat plaatst, de gebruiker van het preceel adequaat informeert over de mate van storing die hij na plaatsing van het radiozendapparaat kan ondervinden.

Artikel 8

Artikel 8, eerste lid, geeft aan wanneer er sprake is van een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal in een gebouw. Hierbij geldt dat er alleen sprake is van een ontoelaatbare belemmering wanneer een apparaat in een gebouw storing ondervindt. Dit betekent dat als er sprake is van een hoge cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte er alleen sprake kan zijn van een ontoelaatbare belemmering wanneer een apparaat daadwerkelijk wordt gestoord. Wanneer er bij een hoge cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte geen enkel apparaat storing ondervindt,

is er geen sprake van een ontoelaatbare belemmering.

Naast het vereiste dat er sprake moet zijn van een ontoelaatbare belemmering bevat het eerste lid nog aanvullende voorwaarden waaraan moet worden voldaan wil er sprake zijn van een ontoelaatbare belemmering. In de eerste plaats dient de cumulatieve piekwaarde van de elektronische veldsterke hoger te zijn dan de waarden, bedoeld in artikel 6. Wanneer die waarden niet overschreden worden is er geen sprake van een ontoelaatbare belemmering. In de tweede plaats dient het apparaat dat storing ondervindt te voldoen aan de uit de relevante conformiteitsrichtlijn (zie artikel 1.1, onderdeel bbb, Tw) voortvloeiende essentiële eisen van EMC betreffende het onderdeel immuniteit. Deze regel is opgenomen omdat bepaalde apparaten bestand moet zijn tegen hogere waarden dan 5,4 Volt per meter. Wanneer dit het geval is, is pas sprake van een ontoelaatbare belemmering wanneer het apparaat dat storing ondervindt voldoet aan de essentiële eisen betreffende immuniteit.

Wanneer een apparaat storing ondervindt als gevolg van een te hoge spanning, speelt meestal het netwerk waarop het apparaat is aangesloten een belangrijk rol. Een hoge spanning wordt veelal opgebouwd in lange kabels, die onderdeel uitmaken van een netwerk. Bij het opstellen van deze beleidsregel is er vanuit gegaan dat de netwerken waarop apparaten worden aangesloten voldoen aan de essentiële eisen betreffende immuniteit, zoals neergelegd in de EMC-richtlijn en het Besluit elektromagnetische compatibiliteit 2007. Mocht de oorzaak van een storing gelegen zijn in het gegeven dat een netwerk niet voldoet aan de essentiële eisen betreffende immuniteit, dan kan er sprake zijn van een bijzondere omstandigheid in de zin van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht die noopt tot afwijking van deze beleidsregel.

Het eerste lid is alleen van toepassing op storing in gebouwen. In andere gevallen, bijvoorbeeld wanneer een storing buiten een gebouw plaatsvindt, zal op basis van een afweging van alle betrokken belangen en omstandigheden beoordeeld worden of er al dan niet sprake is van een ontoelaatbare belemmering. Het is niet mogelijk om in algemene termen aan te geven in welke situaties er al dan niet sprake is van een ontoelaatbare belemmering buiten gebouwen.

Artikel 8, eerste lid, is voorts niet van toepassing wanneer een gebouw wordt opgericht in de nabijheid van een zender. Dit is geregeld in het tweede lid. Hiertoe is besloten na aanleiding van de inbreng tijdens de consultatie. Bij nieuwbouw in de nabijheid van een radiozendapparaat dat een (zeer) hoge elektrische veldsterkte veroorzaakt, hoeft er niet altijd sprake te zijn van een ontoelaatbare belemmering. Radiozendapparaten die een hoge elektrische veldsterkte veroorzaken worden veelal buiten de bebouwde kom opgericht om te voorkomen dat er storingen ontstaat als gevolg van de hoge elektrische veldsterkte. Wanneer besloten wordt om in de nabijheid van een dergelijke zender een gebouw op te richten, hoeft er geen sprake te zijn van een ontoelaatbare belemmering, omdat degene die het gebouw opricht wist of had moeten weten dat die zender bewust in onbebouwd gebied in gebruik is genomen vanwege de hoge elektrische veldsterkte die zij veroorzaakt. Wanneer er storingen ontstaan in een nieuw gebouw, zal op basis van een belangenafweging moeten worden vastgesteld of er sprake is van een ontoelaatbare belemmering.

Artikel 9

In het eerste lid is bepaald dat een ontoelaatbare belemmering beëindigd is wanneer de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte is gedaald tot de waarden, bedoeld in artikel 6. Het tweede lid maakt duidelijk dat een ontoelaatbare belemmering ook op andere manieren beëindigd kan worden. Een vergunninghouder kan aan degene die storing ondervindt ook het aanbod doen om de storing op zijn kosten te verhelpen. Wanneer dit aanbod wordt aanvaard, is de ontoelaatbare belemmering beëindigd op het tijdstip waarop de storing is verholpen. Daarentegen blijft de ontoelaatbare belemmering bestaan wanneer het aanbod niet wordt aanvaard door degene die storing ondervindt. Op deze laatste regel zijn twee uitzonderingen. In het geval dat degene die storing ondervindt niet binnen een redelijke termijn reageert – in de regel valt hierbij te denken aan acht weken – is de ontoelaatbare belemmering ook beëindigd. Van degene die storing ondervindt mag immers verwacht worden dat hij meewerkt aan de oplossing van het probleem. De tweede uitzondering betreft de situatie dat een aanbod op onredelijke gronden wordt afgewezen. Voorop zij gesteld dat er niet snel sprake is van een onredelijke afwijzing van een aanbod. Immers, de vergunninghouder die de ontoelaatbare belemmering heeft veroorzaakt tast het gebruiksgenot van een gebruiker van een gebouw aan zonder dat die gebruiker daar enig voordeel van heeft of hiervoor compensatie krijgt. Om die reden zal de vergunninghouder alles in het werk moeten stellen wat redelijkerwijs gevraagd kan worden om de storing naar tevredenheid op te lossen.

Bij het oplossen van een storing dient niet alleen rekening te worden gehouden met de functionaliteit van het apparaat dat storing ondervindt, maar ook met het design en de merkwaarde van het apparaat. Wanneer bijvoorbeeld een stereo-installatie van een A-merk storing ondervindt, zal de stereo-installatie in beginsel niet vervangen kunnen worden door een C-merk. Dit ligt anders wanneer

de stereo-installatie bijvoorbeeld 10 jaar oud is. Dan vloeit uit deze regel niet voort dat de vergunninghouder een nieuwe stereo-installatie van een A-merk dient te vergoeden. In die situatie ligt het in de rede dat een stereo-installatie wordt vergoed die dichter ligt bij de economische waarde van de stereo-installatie die storing ondervindt. Behalve het vervangen van een apparaat is het natuurlijk ook mogelijk om het apparaat dat storing ondervindt immuun te maken tegen de stoorbron.

In het vierde lid is geregeld dat het tweede lid niet van toepassing is wanneer de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte 18 Volt per meter of hoger is. Praktisch betekent dit de vergunninghouder die de ontoelaatbare belemmering veroorzaakt de keuze heeft om de hoogte van de elektrische veldsterkte in het betreffende gebouw te verlagen of een overeenkomst als bedoeld in artikel 7 te sluiten. In vergelijking met de situatie dat de veldsterkte lager is dan 18 Volt per meter, hoeft degene die storing ondervindt dus niet te accepteren dat de storing wordt verholpen door apparatuur te vervangen of beter te beschermen. Deze keuze is gemaakt omdat bij een piekwaarde van de elektrische veldsterkte van 18 Volt per meter of hoger, de kans op storing dermate groot is dat het op ad hoc basis verhelpen van storingen meestal niet voldoende is. Bij dergelijk hoge waarden kan ook medische apparatuur gestoord worden.

Artikel 10

In artikel 8 is aangegeven wanneer er in elk geval sprake is van een ontoelaatbare belemmering door het gewenste signaal. Artikel 10 regelt wie verantwoordelijk wordt gehouden voor het veroorzaken van die ontoelaatbare belemmering. Degene die ontoelaatbare belemmering veroorzaakt, overtreedt zijn vergunningsvoorschriften, mits uiteraard in zijn vergunning het voorschrift is opgenomen dat hij geen ontoelaatbare belemmeringen mag veroorzaken.

Een ontoelaatbare belemmering kan onder de verantwoordelijkheid van één of van meerdere vergunninghouders ontstaan. Wanneer één vergunninghouder in het geding is, is de situatie helder. Die vergunninghouder veroorzaakt dan de ontoelaatbare belemmering. Zie artikel 10, eerste lid, onderdeel a. Wanneer meerdere vergunninghouders gezamenlijk een storing veroorzaken wordt op grond van het eerste lid vastgesteld welke vergunninghouder of welke vergunninghouders de ontoelaatbare belemmering veroorzaken.

Indien meerdere vergunninghouders een bijdrage leveren aan het ontstaan van een ontoelaatbare belemmering wordt de ontoelaatbare belemmering veroorzaakt door die vergunninghouders waarvan het eerste gebruik van hun radiozendapparaten leidde tot een overschrijding of een verdere overschrijding van de relevante waarden in artikel 6. Dit betekent dat de ontoelaatbare belemmering niet wordt toegerekend aan vergunninghouders waarvan de eerste ingebruikname van het radiozendapparaat niet leidde tot een overschrijding van de relevante waarden in artikel 6. De ontoelaatbare belemmering wordt dus toegerekend aan de (laatste) vergunninghouders die zorgden voor de (verdere) overschrijding van de relevante waarden in artikel 6: de laatste vergunninghouder is dan de druppel die de emmer doet overlopen.

In artikel 1, derde lid, is geregeld hoe de cumulatieve piekwaarde dient te worden berekend bij de toepassing van artikel 10. Uit dat artikel volgt dat de cumulatieve piekwaarde dient te worden bepaald door de bijdragen van de radiozendapparaten die een bijdrage leveren aan een storing lineair op te tellen. Wanneer een vergunninghouder bijvoorbeeld een piekwaarde van elektrische veldsterkte van 6 Volt per meter veroorzaakt en die vergunninghouder geen aantoonbare bijdrage levert aan een storing, dient bij het toepassen van artikel 10 géén rekening te worden gehouden met die 6 Volt per meter.

Artikel 10 bevat drie uitzonderingen op de regel dat een ontoelaatbare belemmering alleen wordt toegerekend aan de vergunninghouders die ervoor zorgen dat het niveau in artikel 6 wordt overschreden en dus een ontoelaatbare belemmering veroorzaken die er voorheen niet was.

De eerste uitzondering is opgenomen in het tweede lid. Het tweede lid bevat een uitzonderingspositie van vergunninghouders die slechts een zeer kleine bijdrage leveren aan een ontoelaatbare belemmering. Dit is het geval wanneer met een vergunninghouder met een vermogen van 17 Watt e.i.r.p. of minder uitzendt. De grens van 17 Watt e.i.r.p. is ontleend aan artikel 2. Wanneer een vergunninghouder ervoor kiest om met een vermogen van 17 watt e.i.r.p. of minder uit te zenden, dan volgt uit het tweede lid dat hij géén ontoelaatbare belemmering kan veroorzaken.

De tweede uitzondering is opgenomen in het derde lid, onderdeel a. Artikel 10 is niet van toepassing indien een ontoelaatbare belemmering mede wordt veroorzaakt door radiozendapparaten die krachtens artikel 3.4, eerste lid, onderdelen a of c, van de Telecommunicatiewet zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht en de uitschakeling van het vergunningvrije radiozendapparaat tot gevolg heeft dat de ontoelaatbare belemmering wordt beëindigd. Deze uitzonderingsbepaling ziet op alle radiozend-

apparaten voor het gebruik waarvan geen vergunning is vereist, met uitzondering van het gebruik door overheidsorganen als bedoeld in artikel 2 van de Regeling aanwijzing overheidsorganen, bedoeld in artikel 3.4 van de Telecommunicatiewet. Te denken valt bijvoorbeeld aan bepaalde radiozendamateurs. Deze uitzondering is opgenomen omdat artikel 16 van het Frequentiebesluit niet geldt in het geval geen vergunning is vereist voor het gebruik van frequentieruimte. Wanneer deze uitzondering van toepassing is, zal door Agentschap Telecom op basis van de omstandigheden van het geval worden beoordeeld op welke wijze zo nodig opgetreden moet worden.

De derde uitzondering is opgenomen in het derde lid, onderdeel b. Die uitzondering ziet op de situatie wanneer een ontoelaatbare belemmering voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door een radiozendapparaat dat bestemd is om te worden verplaatst en te worden gebruikt op een verscheidenheid aan locaties. Mobiele radiozendapparaten kunnen op meerdere plaatsen in gebruik worden genomen, zodat het niet voor de hand ligt standaard de hoofdregel te hanteren. Wanneer een ontoelaatbare belemmering kan worden beëindigd door het mobiele radiozendapparaat op een andere locatie te gebruiken, zal dit in de meeste gevallen voor de hand liggen. Ook als een 'vaste' zender later in gebruik is genomen.

Artikel 11

In artikel 8 is, kort gezegd, geregeld dat er sprake is van een ontoelaatbare belemmering wanneer een apparaat dat voldoet aan de essentiële eisen betreffende immuniteit een storing ondervindt. In dat geval ligt de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte of spanning boven de waarden, bedoeld in artikel 6. In artikel 9 is, samengevat, geregeld dat een ontoelaatbare belemmering beëindigd is wanneer de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte of spanning daalt tot de waarden, bedoeld in artikel 6, of wanneer de vergunninghouder de ontoelaatbare belemmering beëindigt door het treffen van maatregelen waardoor geen storing meer wordt ondervonden. Wanneer de cumulatieve piekwaarde van de elektrische veldsterkte 18 Volt per meter of hoger is, is het niet mogelijk om de ontoelaatbare belemmering te beëindigen door het treffen van maatregelen bij degene die storing ondervindt (zie artikel 9, lid 4). Bij een dergelijk hoge veldsterkte is de kans op storing groot en is het niet langer opportuun om (telkens) de gevolgen van de hoge veldsterkte ongedaan te maken. Dan is een aanpak bij de bron noodzakelijk. Bij een veldsterkte van 18 Volt per meter of hoger heeft de vergunninghouder de keuze om de veldsterkte te verlagen tot onder de 18 Volt per meter of een overeenkomst als bedoeld in artikel 7 te sluiten.

AM-zenders kunnen op bepaalde locaties een piekwaarde van de elektrische veldsterkte veroorzaken die hoger is dan 18 Volt per meter. Dit is inherent aan de gebruikte techniek. Op bestaande locaties zijn veelal maatregelen getroffen om apparatuur immuun te maken wanneer de veldsterkte hoog is, zodat de EMC-problemen op bestaande locaties beheersbaar zijn. Om die reden is in artikel 11 bepaald dat artikel 9, vierde lid, niet van toepassing is op locaties waar bestaande AM-zenders in gebruik zijn. Wanneer er door een bestaande AM-zender een ontoelaatbare belemmering wordt veroorzaakt, kan die ontoelaatbare belemmering beëindigd worden door het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 9, tweede lid.

Nadrukkelijk zij er op gewezen dat artikel 11 alleen geldt voor locaties waarop AM-zenders op het tijdstip van inwerkingtreding van deze beleidsregel reeds in gebruik zijn. Indien bijvoorbeeld na inwerkingtreding van deze beleidsregel een AM-zender wordt verplaatst naar een locatie waar nog géén AM-zender in gebruik is, is artikel 11 niet van toepassing. In dat geval geldt de in artikel 9 neergelegde hoofdregel.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
F. Heemskerk.

Zienswijze op Ontwerp Inpassingsplan voorgenomen plaatsing van een SMART L radarstation op de locatie Broekgraaf 1 te Herwijnen.
Herwijnen, december 2023

Onderstaand document is opgebouwd in de periode maart 2018 tot en met heden, door intensieve samenwerking met vele (internationale) experts, juristen, landelijke en lokale overheden en overige belanghebbenden.
Dit document is opgedeeld in de volgende onderwerpen. Daarbij wordt de kanttekening geplaatst dat er regelmatig overlap is tussen de onderwerpen. Hierdoor kan het voorkomen dat genoemde bezwaren en/of argumenten op meerdere pagina's voorkomen.

Samenvatting

1 **Waarom radar NIET in Herwijnen**
   a. **Locatie, perceel en ligging Broekgraaf 1 is ongeschikt**
   b. **Voorlichting blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden (hoog frequente straling) door Nederlandse Overheid onjuist en onvolledig (Antennebureau en Kennisplatform EMV)**
   c. **De gehanteerde ICNIRP pieklimieten zijn onduidelijk, tegenstrijdig, onvolledig en onjuist**
   d. **Onjuiste onderbouwing en manipulatie ICNIRP berekeningen (TNO, Thales) en metingen (DEKRA) etc.**
   e. **Geen inlevingsvermogen m.b.t. unieke historische situatie Herwijnen**
2 **Gezondheids-bezwaren en toepassing ALARA**
3 **Milieu bezwaren**
4 **Proces bezwaren alternatieve locatie onderzoeken**
5 **Politieke bezwaren**
6 **Juridische bezwaren**

Per onderdeel zijn sub onderdelen geformuleerd.
Elk onderdeel begint met de grondreden van bezwaar, waarna argumenten worden genoemd ter onderbouwing van deze grondreden. Deze argumenten zijn altijd gebaseerd op feiten, onderzoeken, berekeningen, publicaties, brieven, WOB en WOO documenten en /of gebeurtenissen die aantoonbaar hebben plaatsgevonden.
Korte leeswijzer met betrekking tot gebruikte afkortingen of termen
Radar = SMART L radar EWC GB
Herwijnen = locatie Broekgraaf 1, Herwijnen tenzij anders aangeduid
ALS = Dodelijke spierziekte
WIER = dorp in Friesland in gemeente Waadhoeke waar nabij al een SMART L radar geplaatst is, met alle problemen van dien
Stas = Staatssecretaris van Ministerie van Defensie (Barbara Visser en later Chistophe van der Maat)
Defensie = (medewerker, woordvoerder, ambtenaar) van Ministerie van Defensie
RVB = Rijksvastgoedbedrijf, onderdeel van ministerie Binnenlandse Zaken
EZK = Ministerie van Ecomomische Zaken
RIP = Rijksinpassingsplan
AT = Agentschap Telecom, nu RDI
RDI = Rijksinspectie Digitale Infrastructuur
ICNIRP = stralingsrichtlijn voor stralingsniveau's in Nederland
ALARA = Al low as reasonable achievable = voorzorgsprincipe
Gemeente = Gemeente Lingewaal, in 2019 gefuseerd onder gemeente West Betuwe
TK = Tweede Kamer
EK = Eerste Kamer

Als er gesproken wordt over feiten / woo stukken / kamerbrieven / moties en of andere stukken, dan zijn deze te vinden in de bijlagen of via ingevoegde link

Samenvatting en inleiding van het dossier Radar Herwijnen.

Geachte lezer,

Dit document is het resultaat van en beschrijft een jarenlange strijd van bewoners van het Gelderse dorp Herwijnen. Een dorp bestaande uit een kleine 3000 mensen die daar veelal hun hele leven wonen, hebben gewoond en willen blijven wonen. Een dorp in de groene natuur, prachtig gelegen aan de rivier de Waal.

Totdat er begin 2017 een plan opduikt dat Defensie een zware militaire radar nabij het dorp wil plaatsen. En Herwijnen had al een historie waar meer dan 40 jaar (1971-2012) 2 radars hebben gestaan van de Rijksluchtvaartdienst, later Luchtverkeersleiding Nederland (LVLN) en Eurocontrol. Ook waren er geluiden dat de ziekte ALS in Herwijnen toch wel heel veel voorkwam terwijl daar in omliggende dorpen geen sprake van is.

Dan begint er onrust te ontstaan. Een eerste tweetal inwoners die bezwaar maken tegen het plan worden bezocht door Defensie en verzocht hun bezwaar in te trekken.

Onrust die op verzoek van gemeente Lingewaal Defensie probeert weg te nemen met een voorlichtingsbijeenkomst. Die leidt echter tot meer onrust omdat Defensie geen antwoorden geeft op de vragen over o.a. straling en vermogen en probeert zo min mogelijk te vertellen. Dat de radar ballistische raketten kon detecteren als onderdeel van het anti raketschild moesten bewoners zelf onderzoeken en werd in eerste instantie door Defensie zelfs ontkend. Ook werd bekend dat Nederland veel meer straling toelaat dan omringende landen in de EU zoals België, Italië, Polen, Zwitserland e.d. en dat de Smart L radar daar helemaal niet zou kunnen staan. Er ontstaat ook onrust ook omdat de ziekte ALS al veel voorkomt in Herwijnen.

Bij de gemeenteraadsleden komt ook onrust. Ze merken dat Defensie druk uitoefent. Er wordt gedreigd met problemen rondom plaatsing van windmolens elders door EZK (ook onder van Defensie). Er wordt een omgevingsmanager van Rijksvastgoed aangesteld die denkt "de boertjes in de polder" wel even gerust te stellen. Defensie doet geheimzinnig met documenten, presentaties. Telefoons moeten worden ingeleverd tijdens een bijeenkomst terwijl het om publiek toegankelijke informatie gaat. TNO komt met onduidelijke berekeningen over stralingsniveaus op 5 km afstand. Terwijl mensen vragen om een berekening voor hun eigen huis. Defensie wil vaart maken en zegt dat ze haast heeft, de oude radar in Nieuw Milligen kan elk moment uitvallen. Wanneer je de oorspronkelijke aanvraag voor een omgevingsvergunning leest van januari 2016 ontdek je een duidelijke lijn om met zo min mogelijk inspanningen zo snel mogelijk de vergunningen voor elkaar te krijgen. Er is maar 1 belang en dat zijn niet de inwoners van Herwijnen!

https://www.ad.nl/buitenland/obama-prijst-nederlandse-inzet-raketschild~a7b07e69/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.nl%2F

https://www.ad.nl/binnenland/marineradar-voor-raketschild-kost-116-miljoen~a568c18a/

Op 11 oktober 2018 besluit de gemeenteraad de voorgestelde bestemmingsplanwijziging NIET vast te stellen. De gemeente stemt unaniem NEE tegen de komst van de radar. Herwijnen juicht en denkt gewonnen te hebben. Ook omdat Defensie eerder in de krant AD Rivierenland zegt: "wij zullen de komst van de radar niet doordrukken". Defensie maakt dan ook geen bezwaar tegen het NEE van de gemeente en het besluit lijkt van tafel. Uit WOB documenten constateren we dat Nieuw Milligen wel plan B was en een back-up plan mocht Herwijnen onverhoopt niet doorgaan.

Totdat op 7 juni 2019 Defensie besluit, voor het eerst in haar geschiedenis, het paardenmiddel Rijkscoördinatieregeling, te gaan inzetten onder het mom van landsbelang. Vreemd genoeg gekoppeld aan een tweede genoemd landsbelang van windmolens in Flevoland (RCR wordt normaal ingezet voor infrastructurele projecten). Dit voornemen maakt zij bekend precies voor het zomerreces. De TK en EK moeten de inzet van een RCR goedkeuren. Met kunst en vliegwerk lukt het de Herwijnse bevolking om zowel de EK als de TK te bewegen deze RCR niet "af te hameren" maar inhoudelijk te beoordelen. Met dank aan vele TK leden die zich hier voor hebben ingespannen.

Overigens werd door Defensie oorspronkelijk in 2016 het hebben van tenminste één sensor gezien

als landsbelang. Met de komst van de Smart L radar in Wier in 2020 is daar ook aan voldaan en kan een tweede radar in Herwijnen (die eerder dan Wier was gepland) niet als landsbelang worden gezien.
En dan begint er een proces van politiek en intrige. Van TNO onderzoeken over onduidelijke en steeds veranderende stralingsniveaus in worst case scenario's, wat later weer geen worst case bleek te zijn. Van alternatieve locatieonderzoeken "voor de bühne", blijkt uit WOB documenten. Er worden berekeningen gemanipuleerd om ervoor te zorgen dat Herwijnen de beste locatie is voor de radar (blijkt uit WOB). De TK dient meerdere moties in om ervoor te zorgen dat gezondheidseffecten goed worden onderzocht, en Defensie wordt dringend verzocht toch echt nog een keer kijken of er geen betere locatie is. Dit proces duurt lang. Terwijl Defensie haast heeft. Plan B van een alternatieve locatie heeft nooit bestaan volgens Defensie. Sinds de RCR kan er natuurlijk ook geen sprake meer zijn van een alternatieve locatie, anders is een RCR zinloos.
In de EK wordt een maandenlang debat gehouden over de inzet van de RCR. Hierbij wordt de EK aantoonbaar (debatverslag december 2019) verkeerd voorgelicht over het vermogen van de radar (< 100 kW), en de daarbij behorende benodigde richtafstand (100 meter i.p.v. 1.500 meter) vanuit de VNG indeling.
Ook meldt stas Visser onjuist in de media in december 2019 dat zolang de radar in Nieuw Milligen niet verplaatst wordt naar Herwijnen (had oorspronkelijk in al 2019 in Herwijnen moeten staan), de windparken in Flevoland geen verklaring van geen bezwaar kunnen krijgen en dat daarmee het klimaatakkoord in gevaar komt. We weten inmiddels dat deze plannen al enkele jaren terug toch zijn goedgekeurd door Defensie vanwege wél toelaatbare verstoringen. Doordat de oude radar in Nieuw Milligen nog steeds draait en er geen nieuwe Smart L radar in Herwijnen is geplaatst en de windparken in Flevoland gewoon zijn goedgekeurd, klopt het argument van landsbelang als reden voor de start van de RCR niet meer!

Zolang er geen nieuwe radar in gebruik is genomen, is de radar in Nieuw Milligen essentieel voor de bewaking van het Nederlands luchtruim en kunnen de windparken in Flevoland niet worden gereali-seerd.

Door deze misleiding besluit de EK eind 2019 om (onder voorwaarden) in te stemmen met de RCR, onder voorwaarden.

De TK vergadert verder. Het Herwijnse bewonerscomité doet permanent onderzoek naar achtergrond van de keuze van Defensie voor Herwijnen, en onderzoekt de risico's van straling, en onderzoekt de technische specificaties en mogelijkheden van de radar. Week na week komen er nieuwe feiten boven tafel die Defensie wel wist maar niet had gemeld. Zelfs een door bewoners gevonden ongunstig RIVM rapport over de stralingsniveaus van de KNMI radar in De Bilt uit 2004 moet na ruim 15 jaar in opdracht van Defensie/TNO door het RIVM worden gerectificeerd. Het gevoel van misleiding groeit. Defensie luistert niet naar de bevolking en luistert niet naar de TK. Alle gevonden feiten en onderzoeken worden stelselmatig weggewuifd door Defensie en TNO. Een hoorzitting met experts op 10 september 2020 geeft TK leden een beter beeld. Defensie probeert door te denderen maar wordt in december 2020 een halt toegeroepen met de Motie van Helvert *"verzoekt de regering een andere locatie te zoeken voor de radar in plaats van Herwijnen"*.
Maar wat blijkt, Defensie is niet voornemens deze motie uit te voeren. Er volgt daarop een 2e motie van Helvert in februari 2021: "roept het kabinet, op om de rijkscoördinatieregeling te stoppen en een

alternatieve locatie te zoeken voor de SMART-L-radar".
Nu moet Defensie wel, denken de bewoners. Echter achter de schermen wordt de Landsadvocaat veelvuldig ingeschakeld om dit dossier tot een succesvolle plaatsing in Herwijnen te brengen.

In Wier wordt in 2020 ondertussen ook een SMART L geplaatst. Echter, op een locatie waar al een Defensieradar stond. Dus daar is plaatsing juridisch eenvoudiger. Desondanks wordt dit proces ook hier "onder de radar" uitgevoerd. Inwoners van WIER worden ongerust door de situatie in Herwijnen maar kunnen weinig doen. Bij plaatsing van de radar in WIER blijkt dat deze NIET voldoet aan de geluidsnormen. En dus 's avonds en 's nachts niet aan mag staan. Sterker nog dit was bij Defensie al lang voor plaatsing bekend (2018!) maar niet gecommuniceerd met inwoners Wier en de gemeente Waadhoeke.
En dan is het lang, heel lang stil. Defensie doet alsof ze hard zoeken naar een andere locatie. Ze laten extra onderzoeken doen naar verhoging van de radar op 34 m, straling, radardekking en criteria voor locaties maar dit alles gebeurt "onder de radar". In oktober 2021 meld Minister Kamp dat er alternatieve locaties mogelijk zijn en er een koepel gaat komen vanwege geluidshinder. Ze praten met gemeentes en provincies, maar deze gesprekken zijn geheim. Alles wat ze doen wordt afgestemd met de Landsadvocaat (blijkt uit WOB en WOO).
De laatste onderzoeken zijn januari 2022 gereed (een jaar na de aangenomen moties), maar Defensie wacht pas met een integrale afweging te maken tot mei 2022. Waarom pas 17 maanden later dan de aangenomen motie waarin Herwijnen geen optie meer was? Er is toch haast?
Was dit vanwege de oorlog in de Oekraïne eind februari 2022? Defensie ruikt zijn kans om dit aan te grijpen als landsbelang voor de radar. Echter, ondanks opgevraagde documenten via de WOO worden de notulen van de stuurgroep in de periode eind januari 2022 – eind maart 2022 NIET verstrekt. Daarvoor en daarna wel. De gevraagde notulen zijn nog steeds niet geleverd.
Het dorp Herwijnen blijft in de veronderstelling dat Defensie luistert naar 2 moties. Totdat er op 3 juni 2022 een gecoördineerde besluitvorming vanuit de Ministerraad naar buiten komt. In de media, op de website, in persberichten en TV / Radio interviews. Stas Van der Maat besluit toch voor Herwijnen te kiezen. De alternatieve locatieonderzoeken zijn klaar, maar de integrale afweging (keuze motivering) wordt gemaakt op basis van niet afgeronde gesprekken met gemeentes en Provincies. Stas wil niet langer wachten en drukt door, omdat er haast is. Zoveel haast dat hij inschat dat de radar in Herwijnen binnen 46 MAANDEN operationeel kan zijn. Terwijl in Wier nog geen 12 maanden nodig waren. Haast is een relatief begrip. En de RCR die vanwege een aangenomen motie in de Tweede Kamer moest worden stopgezet is één van de belangrijkste redenen om toch met Herwijnen door te gaan vanwege vermeend tijdvoordeel. Dit lijkt een paradigma van de RCR cirkelredenering. Ja het is onze intentie om de RCR stop te zetten maar we willen eerst de juridische consequenties onderzoeken dus we houden de RCR on hold. Met als uitkomst we kiezen toch voor Herwijnen als snelste locatie omdat daar een RCR opzit.
En er wordt weer (nu vanuit de VVD) in juli 2022 een motie ingediend. De meest laffe, nietszeggende motie ooit. (motie Valstar en Stoffer). "als de radar er staat, beloven we dat we 5 jaar na realisatie nog eens kijken of er mogelijk gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn".
De eerdere moties Van Helvert worden gewoonweg NIET uitgevoerd. Deze motie wordt in de TK ertussendoor gemoffeld enkele dagen voor het zomerreces 2022 begint (net als de aankondiging van de RCR net voor het zomerreces 2019).
De meeste kamerleden die stemmen hebben geen idee waar ze op stemmen en er is geen tijd hen te spreken te krijgen.

In oktober 2022 komt stas Van der Maat naar Herwijnen. Hij wil niet ingaan op plenaire vragen van bewoners en draait alleen zijn standaard verhaal af. Ditmaal liegt hij tot tweemaal toe recht in het gezicht van de aanwezigen. 1: Defensie heeft geen plan B. Er is geen andere locatie dan Herwijnen. Terwijl uit de onderzoeken o.a. MC lopik zeer geschikt en zelfs sneller blijkt te zijn. En uit WOB en WOO documenten blijkt dat meerdere gemeentes niet negatief staan t.o.v. medewerking en dat Nieuw Milligen ook een plan B is. 2: De stas liegt nogmaals: Ik beloof u dat de radar niet aan zal gaan

voordat hij voldoet aan alle normen, ook die van geluid. Terwijl op dat moment de radar in WIER dag en nacht draait en de geluidsnormen overschrijdt. Stas druipt daarna af in de dienstwagen die voor de deur, met draaiende motor staat te wachten, als voorbereiding op een snelle vlucht.

Na deze bijeenkomst werd het stil. Het is nu december 2023. Defensie had haast en heeft na 18 maanden (weer 1,5 jaar!) na haar "besluit" om plaatsing Herwijnen door te drukken pas op 19 december 2023 haar Ontwerp Rijks-inpassingsplan gepubliceerd. Bijgaand document is een volledige zienswijze op het ingediende ontwerp RIP. De ontwerp vergunning wordt rond eind maart 2024 verwacht waarna deze nieuwe zienswijze periode zal starten. We wensen u een scherp leesvermogen. Verbaast u niet, verwonder u slechts. Maar welkom in de wereld van politiek, intrige, manipulatie, misleiding, leugens, verzwijging en met name een ding: Tunnelvisie én burgers met lokale overheid die totaal niet gehoord worden.

Politieke proces Eerste Kamer

Na deze motie in de Tweede Kamer, begon dit dossier en de gang van zaken door Defensie de Eerste Kamer weer te prikkelen. De Eerste Kamer heeft altijd gezegd het dossier kritisch te willen blijven volgen en pas in actie te komen als de rol van de Tweede Kamer is uitgespeeld. O.l.v. SP Kamerlid Rik Janssen worden er namens hem in oktober 2022 de eerste kritische vragen gesteld. De antwoorden leidden tot nadere vragen in januari 2023, april 2023 en oktober 2023. De antwoorden worden niet, niet volledig of niet naar tevredenheid beantwoord. Het doorvragen en doorvragen leidt tot nieuwe uitspraken (voor het eerst) van de stas die de bewoners altijd al hadden aangegeven: de radar voldoet in sommige omstandigheden niet aan ICNIRP. Er wordt een beeld geschetst van een overheid die wil doordrukken, manipuleert en zaken die hun goed uitkomt benadrukt en zaken die niet goed uitkomt, weglaat of verzacht. In december 2023 wordt er in de Eerste Kamer een motie aangenomen door alle partijen (behalve VVD en JA21) die bepaalt dat Defensie pas de vergunningsaanvraag kan starten als de al jaren durende geluidsproblemen in Wier zijn opgelost.
Stas van der Maat besluit deze motie uit te voeren door de aanvraag te splitsen in een ontwerp Rijks-inpassingsplan RIP en ontwerp Omgevingsvergunning OV aanvraag. De RIP wordt onder WRO gepubliceerd op 18 december 2023. De OV zal onder de nieuwe Omgevingswet vallen en komt vermoedelijk eind maart 2024.

In januari 2024 staat er voor de EK Eerste Kamer een technische briefing gepland op 23 januari 2024 door TNO en 30 januari 2024 door Defensie.
Ruim 4,5 jaar na de RCR aankondiging is het dossier voor de politiek (Eerste Kamer) nog steeds niet uit gestuiterd.

1 Waarom kan de radar NIET in Herwijnen staan?

De bevolking van Herwijnen maakt zich ernstig zorgen over de gevolgen voor de volksgezondheid, omdat de SMART L radar een hoog vermogen van hoogfrequente (puls)straling (HFPS) afgeeft in combinatie met een zeer hoge antenne-gain. Meerdere wetenschappelijke onderzoeken sluiten (ernstige) gevolgen voor de gezondheid zoals oxidatieve stress, kanker, hartziekten en neurodegeneratieve ziekten zoals ALS door deze HF(P)S NIET uit. Herwijnen kent een lange historie van meer dan 40 jaar radarstraling en een bevestigd extreem hoog percentage van 400% meer ALS gevallen. Tevens heeft Herwijnen al een KNMI radar staan en daarmee kan het argument van NIMBY in combinatie met het radarverleden voor Herwijnen zeker niet van toepassing zijn. Onderstaande feiten en argumenten zijn (al) sinds maart 2018 bekend bij Defensie, maar desondanks wordt de voorgenomen plaatsing doorgedrukt. Defensie heeft gedurende al die jaren geen enkel (oprecht) inlevingsvermogen getoond voor de inwoners van Herwijnen en hun terechte zorgen.

Grondreden 1a: Herwijnen perceel Broekgraaf 1 is ongeschikt als locatie voor de SMART L radar

- De VNG hanteert een klasse met bijbehorende veilige richtafstanden tot bewoning. Iedere radar valt in milieuklasse 6. De SMART L radar is een bijzonder zware lange afstandsradar en valt daarmee ook automatisch in klasse 6, de hoogste klasse. Hiervoor geldt een veilige richtafstand van 1.500 meter (zie VNG Tabel).
- Met betrekking tot de VNG Handreiking betreffende de afstand van de geplande radar tot bewoning. Volgens de reactienota wijkt de geplande radar sterk af van de grote industriële inrichtingen die opgenomen zijn in de handreiking. Het “gevaar” op; explosies, grote brand en lekkages van gevaarlijke stoffen bepalen wat de afstand van deze grote industriële inrichtingen tot bewoning moet zijn. Dus doordat de geplande radar afwijkt is er geen “gevaar”, dus ook geen enkel bezwaar om de geplande radar veel te dicht op bewoning te plaatsen. De VNG Handreiking plaatst desondanks de geplande radar in de hoogste categorie, namelijk categorie 6. De radar zorgt namelijk wel degelijk voor extra gevaar. Enerzijds is deze SMART L radar een zwaar energieverbruikend object met een vermogen van, in de vergunning, 2,7 miljoen watt. Daarnaast is de radar in dreigende situaties een primair doel van een "vijand" waarbij beschietingen met ballistische raketten absoluut een risico vormt voor alle omliggende gebouwen en de dorpskern.
- De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State hanteert de VNG brochure als uitgangspunt voor toelaatbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Indien de Smart L niet in klasse 6 zou vallen, voor welke radar zou deze indeling dan nog nodig zijn. De VNG indeling kent meerdere milieuklassen van 1, 2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2, 5.3 en 6.
- Kun je zomaar van klasse 6 (1.500 meter veilige afstand) naar klasse 3.2 gaan (100 meter veilige afstand gaan)?
- **Bovendien zegt Thales over de Smart L radar zelf dat deze gemakkelijk naar de toekomst upgradable is. Een bereik van 2.000 km kan bijvoorbeeld vergroot worden tot 10.000 km. Dit betekent dat de huidige situatie niet de eindsituatie betekent en dus nog krachtiger ingesteld kan worden.**
- Stas Visser heeft aan de Eerste Kamer in december 2019 aangegeven dat ze gemotiveerd mocht afwijken van de richtafstanden door de radar te beschouwen als een civiele zendinstallatie < 100kW vermogen vallend in klasse 3.2. Dit is onjuist om 2 redenen: een radar is geen civiele zendinstallatie zoals een radio station en het piekvermogen van de Smart L radar is niet lager dan 100 kW. Hiermee is de kamer verkeerd geïnformeerd. Dit wordt bevestigd vanuit WOB documenten waarin de stas woedend is op de verkeerd aangereikte informatie.
- Deze redenatie is ook niet juist omdat i.p.v. 1.500 meter veilige richtafstand, de gesuggereerde 100 meter veilige richtafstand ook niet van toepassing kan zijn voor

locatie Herwijnen doordat het hek op 35 meter staat. Dan volstaat alleen de huidige bestemming met klasse 2 Bedrijf met een veilige richtafstand van 30 meter. Dat is exact het huidige bestemmingsplan!

- Bovendien geldt de richtafstand vanaf de perceelgrens en niet vanaf het object op het perceel.
- De locatie Broekgraaf 1 Herwijnen is te dicht bij de bewoning. De eerste huizen staan op 370 en 450 meter. Het dorp begint op 950 meter afstand van de beoogde locatie. Er zijn zelfs 8 woningen BINNEN de 900 meter grens. De lagere school valt ook ruim binnen de 1.500 meter. Geen enkele andere locatie uit de 2 alternatieve locatie onderzoeken valt slechter uit dan Herwijnen als het gaat om woningen binnen de 900 meter grens!
- In Herwijnen staat al de KNMI Radar met een piekvermogen van 500 kW. Deze radar geeft ook hoogfrequente pulsstraling en daarmee een verhoogd stralingsniveau in het dorp. Met name het piekniveau van hoog frequente straling is belastend. In een rapport van Agentschap Telecom wordt zelfs gesproken over een piekvermogen van 1.300 kW! Wat is waarheid? Een SMART L radar zou een tweede, nog veel zwaardere stralingsbelasting geven middels het cumulatieve effect.
- Herwijnen ligt aan de Waal, waar jaarlijks tussen de 100.000 – 120.000 schepen met radarinstallaties langsvaren. Ook dit verhoogt de stralingsniveaus jaar in jaar uit en dat 24 uur per dag.
- Interferentie effecten tussen de radarstations zijn nooit grondig onderzocht maar kunnen desastreus zijn. De locatie Herwijnen is uniek in de wereld, indien er twee zware radarstations binnen 750 meter afstand van elkaar staan, en binnen 370 meter afstand van bewoning. Gezondheidsrisico's worden in elk wetenschappelijk rapport over de mogelijke risico's van hoogfrequente straling NIET uitgesloten terwijl de wetenschap aangeeft aan dat deze locatie de slechtst mogelijke is met betrekking tot de gezondheid. (BRON [redacted])
- De lokale bevolking wil de radar niet zo dicht bij bewoning, de gemeente Lingewaal en daarna gemeente West Betuwe wil de radar niet, de landelijke politiek wil de radar niet in Herwijnen.
- Er zijn meerdere alternatieve locatie onderzoeken gedaan. De integrale afweging is niet op juiste gronden gebaseerd en het onderzoek was niet gereed. Daar zijn locaties o.a. afgekeurd omdat de inpassing in het landschap niet past en dat er sprake zou zijn van plannen voor windmolens. Dat is ook in Herwijnen het geval. Tevens is het vergelijk niet 1:1 gelijk omdat de ene locatie op 34 meter en de andere locatie met 24 meter hoogte wordt vergeleken. Zie daarvoor de aparte zienswijze.
- Het terrein is de klein volgens een summier Programma van Eisen opgesteld door het ministerie van Defensie en Rijksvastgoed (Bron: powerpoint aan gemeentes alternatieve locaties) Het radarterrein moet minimaal 100 bij 100 meter zijn, dus minimaal 10.000 m2. En dat is niet het geval met 7.000 m2 voor Broekgraaf 1. Het vereiste perceel aan de Broekgraaf zou minimaal 43% groter moeten zijn. De openbare weg grenst aan het hek. De radar kan van 4 zijden te dicht worden benaderd tot op 35 meter.
- Ook een alternatieve locatie (MASS Soesterberg) viel exact af doordat dit perceel geen 10.000 m2 was welke door ICNIRP vereist was.
- Op locatie Wier Hogedijk 32A, Friesland, staat al een SMART L radar op een terrein van 32.990 m2, ruim 470% groter dan Herwijnen en 330% groter dan vereist volgens ICNIRP. Daar is de radar afgeschermd zodat deze niet dichter te benaderen is dan tot 370 meter vanaf de openbare weg en niet tot 35 meter zoals Herwijnen. De weg die naar de radar in Wier gaat is eigen weg en verboden toegang voor publiek.
- Er zijn in Wier voor de vergunning verlening randvoorwaarden gesteld door ILenT dat het hek op 70 meter afstand dient te worden geplaatst. Dit vraagt een minimale terreingrootte van 140x140 meter = 19.600 m2 en past binnen het perceel Wier van 32.990 m2. In Herwijnen kan dat niet doordat het hek zich op maximaal 35 meter bevindt

aan de perceelgrens van 7.000 m2. Is de stas er zeker van dat de vergunning op een andere wijze wordt beoordeeld dan Wier terwijl het om dezelfde radar gaat?

- In alternatieve locatie onderzoeken worden meerdere andere locaties afgewezen omdat gemeentes bouwplannen hebben voor woningen die dan te dicht bij de radar komen te staan. In Herwijnen STAAN de huizen er al. Mag de afweging voor nieuwbouw zwaarder zijn dan bestaande woningbouw?
- De SMART L radar voldoet NIET aan de geluidsnormen. In WIER niet. En in Herwijnen ook niet. De ontwikkelde "koepel" om het geluidsniveau te reduceren tot onder de norm werkt niet voldoende, aldus Defensie. (zie Woo document Stuurgroepverslag maart 2022)
- Landschap en welstand Bij de documenten die ter inzage zijn gelegd, bevinden zich een landschapsadvies en twee welstandsadviezen. Deze stukken geven geen volledig beeld van het radarstation zoals dat thans wordt overwogen, voorzien van een koepel. Bovendien zijn de welstandsadviezen beperkt tot algemene opmerkingen omtrent radarstations als zodanig ("het is wat het is"). Zij komen er in feite op neer, dat aan een radarstation niet zoveel aan te passen is en dat "dus" zo'n station past, en dat "dus" kennelijk ook in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Een dergelijke motivering is onvoldoende. Bovendien is niet zo goed begrijpelijk, wat de gestelde visuele gelijkenis met een toren in Wier in dit verband aan gewicht van de advisering brengt. Dat doet er veeleer afbreuk aan. Daarbij komt voorts, dat de stukken niet duidelijk maken, in hoeverre het voorgenomen inpassingsplan recht doet aan de thans vigerende bestemming, die mede gericht is op de bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en/of archeologische verwachtingen. Met andere woorden, de aspecten van landschap en welstand zijn onvoldoende onderzocht en dat geldt ook voor de mate van aantasting van de thans geldende beschermingsregimes. Verwijzing naar gemeentelijk beleid is niet aan de orde, omdat het beoogde plan geen onderwerp van uitoefening van gemeentelijke bevoegdheden behelst. De algemene wijzigingsbevoegdheden uit het ontwerp verhelpen de gesignaleerde problematiek ook niet, omdat zij de gesignaleerde problematiek alleen maar naar achteren schuiven.

Conclusie is dat uitvoeren van de grondwettelijke hoofdtaken door Defensie en het voldoen aan ICNIRP onder alle omstandigheden logischerwijs onverenigbaar is op de postzegel locatie aan de Broekgraaf 1 te Herwijnen. Dit wordt onder de uitleg van grondreden 1c en 1d meer dan duidelijk!

1b. Voorlichting blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden (hoog frequente straling) door Nederlandse Overheid onjuist en onvolledig (Antennebureau en Kennisplatform EMV).

De Nederlandse overheid informeert de Nederlandse bevolking onvoldoende over de risico's en gezondheidseffecten van hoog frequente straling én communiceert bovendien volstrekt onduidelijk over de blootstellingslimieten.

- Er wordt in de communicatie op de website door de Nederlandse overheidsorganisaties Antennebureau en Kennisplatform EMV géén onderscheid gemaakt tussen **piek** blootstellingen en **gemiddelde** blootstellingen als het gaat om elektromagnetische velden.
- Je mag als burger verwachten dat een limiet echt een limiet is en geen gemiddelde waarde die als limiet weer veel hoger mag zijn tot soms factor 32!
- Je krijgt als burger het gevoel dat de limieten door de jaren heen zijn opgerekt van piek blootstellingslimieten naar gemiddelde blootstellingslimieten. Een opmerkelijk voorbeeld is het aangedragen RIVM rapport uit 2004 door inwoners van Herwijnen aan de vaste kamer commissie Defensie in de Tweede Kamer, waarin de volgende conclusie was opgenomen

- *Uit een modellering door het RIVM van weerradar De Bilt blijkt dat op 2 m hoogte op 1000 m afstand een niet homogeen veld met maxima tot 80 V/m voorkomt. Dit is boven het referentieniveau van 61 V/m.*
- Je mag verwachten dat de auteurs en specialisten van Elektomagnetische velden van het RIVM, de heer Bolte en Pruppers wisten wat ze in 2004 hadden geschreven en het in die tijd ook een juiste conclusie was.
- Vanuit WOB documenten weten we dat staatssecretaris B. Visser **15 jaar na verschijnen van dit rapport** TNO in november 2019 onmiddellijk opdracht heeft gegeven om RIVM te bewegen deze ene conclusie te rectificeren omdat dit Defensie niet goed uitkwam. Dit lijkt meer op een paniekactie en pleisters plakken.

RIVM rapport 861020007 / 2004

Gezondheidseffecten van blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden - Probleemanalyse niet-ioniserende straling

[redacted]

Dit rapport bevat een erratum d.d. 3-12-2019 op pagina 128

- Op de website van Kennisplatform EMV staat vermeld:
  - De blootstellingslimiet voor elektromagnetische velden met frequenties tussen 10 en 400 megahertz is 28 V/m (volt per meter). De limieten voor de frequenties van 400 tot 2000 megahertz worden per frequentie berekend en lopen op tot 61 V/m. Voor frequenties van 2000 megahertz tot 300 gigahertz geldt een vaste blootstellingslimiet van 61 V/m.

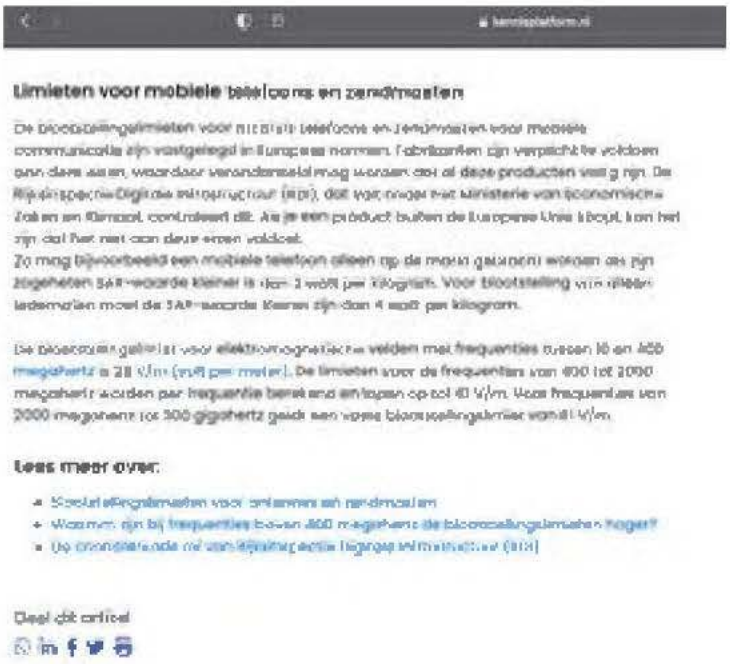

Limieten voor mobiele telecoms en zendmasten

De blootstellingslimieten voor mobiele telefonie en zendmasten voor mobiele communicatie zijn vastgelegd in Europese normen. Fabrikanten zijn verplicht te voldoen aan deze eisen, waardoor verondersteld mag worden dat al deze producten veilig zijn. De Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI), dat valt onder het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, controleert dit. Als je een product buiten de Europese Unie koopt, kan het zijn dat het niet aan deze eisen voldoet.
Zo mag bijvoorbeeld een mobiele telefoon alleen op de markt gebracht worden als zijn zogeheten SAR-waarde kleiner is dan 2 watt per kilogram. Voor blootstelling van kinderen moet de SAR-waarde kleiner zijn dan 1 watt per kilogram.

De blootstellingslimiet voor elektromagnetische velden met frequenties tussen 10 en 400 megahertz is 28 V/m (volt per meter). De limieten voor de frequenties van 400 tot 2000 megahertz worden per frequentie berekend en lopen op tot 61 V/m. Voor frequenties van 2000 megahertz tot 300 gigahertz geldt een vaste blootstellingslimiet van 61 V/m.

Lees meer over:

- Sociale zekerheidsregelingen voor ambtenaren en zendmasten
- Waarom zijn bij frequenties boven 400 megahertz de blootstellingslimieten hoger?
- Op [illegible] van de Regeling vaste lagere elektromagnetische [illegible]

Deel dit artikel

- Op de website van het Antennebureau werd eerst melding gemaakt van de strengste blootstellingslimieten van 28 V/m tot oplopend maximaal 61 V/m. Het lichaam mag niet worden blootgesteld aan hogere veldsterkten dan de genoemde limieten volgens Antennebur[redacted]
- Tegenwoordig worden de blootstellinglimieten op de website aangegeven in W/m^2 maar dit is vergelijkbaar met de veldsterkte in V/m: 28 V/m ($2W/m^2$) tot maximaal 61 V/m ($10W/m^2$).

Blootstellingslimieten voor het hele lichaam - ICNIRP 2020

Frequentie	Meest gebruikte toepassing	Blootstellingslimiet (in W/m^2)
30 - 400 MHz	radio-omroep	2 W/m^2
700 MHz	5G	3,5 W/m^2
800 MHz	4G	4 W/m^2
900 MHz	2G, 3G	4,5 W/m^2
1400 MHz	4G	7 W/m^2
1800 MHz	2G, 4G	9 W/m^2
2100 MHz	3G	10 W/m^2
2400 MHz	wifi	10 W/m^2
2600 MHz	4G	10 W/m^2
3,5 GHz	5G	10 W/m^2

- Navraag bij het Antennebureau over veldsterkte metingen leert het volgende:
  - Agentschap Telecom (nu RDI) meet de veldsterkte steeksproefsgewijs door heel Nederland. Ze doen dan twee metingen: een selectieve meting waarbij per frequentie gekeken wordt hoe hoog de veldsterkte is, en een breedbandmeting, waarbij alle signalen via een formule bij elkaar worden opgeteld. In beide gevallen is het niet toegestaan dat de veldsterkte boven de limieten (28-61 V/m) uitkomt.
  - **Ruim voor die limieten kan elektrische apparatuur al gaan storen. In de Europese regelgeving voor elektromagnetische compabiliteit is afgesproken dat apparatuur die met een antenne werkt (slimme thermostaat, dect-telefoon, wifi routers, digitale tv en satelliet ontvangers, afstandbedieningen van auto's etc.) niet mag storen tot een piek veldsterkte van ongeveer 6 V/m. Zodra een meting op of over die grens gaat, wordt de verantwoordelijke partij daarop aangesproken door Agentschap Telecom/ RDI en moet deze de antenne instellingen aanpassen. In de praktijk worden antenne eigenaren dus al aangesproken ruim voordat de gezondheidslimieten bereikt worden.**
  - Het storen van apparatuur door elektro magnetische velden is eigenlijk een " kanarie in de kolenmijn" als waarschuwing voor hoge veldsterkten.
  - Hiermee sluit de praktijk van de steeksproefsgewijze veldsterkte metingen van Agentschap Telecom/ RDI volledig aan bij de landen die in Europa (zoals o.a. België, Polen, Italië) een voorzorgsprincipe aanhouden van maximaal 6 V/m!
- **Geen enkele overheidsinstantie communiceert bij de blootstellingslimieten over gemiddelde waarden. En nergens wordt aangeven dat de strengste blootstellingslimiet van 28 V/m zelfs 896 V/m (factor 32) mag bedragen en de maximale blootstellingslimiet van 61 V/m eigenlijk 1952 V/m mag zijn.**

- **Er wordt <u>alleen</u> gecommuniceerd dat de blootstellingslimieten frequentieafhankelijk zijn, dit is een grote omissie.**
- **Wanneer uitgedrukt in W/m2 mag deze 1000 keer hoger zijn dus van 2.000 W/m2 tot 10.000W/m2 i.p.v. 2 tot maximaal 10 W/m2.**

Onderstaande illustratie (waarden 1 tot 23 = illustratief) geeft aan hoe er wordt omgegaan met de ICNIRP pieklimieten!

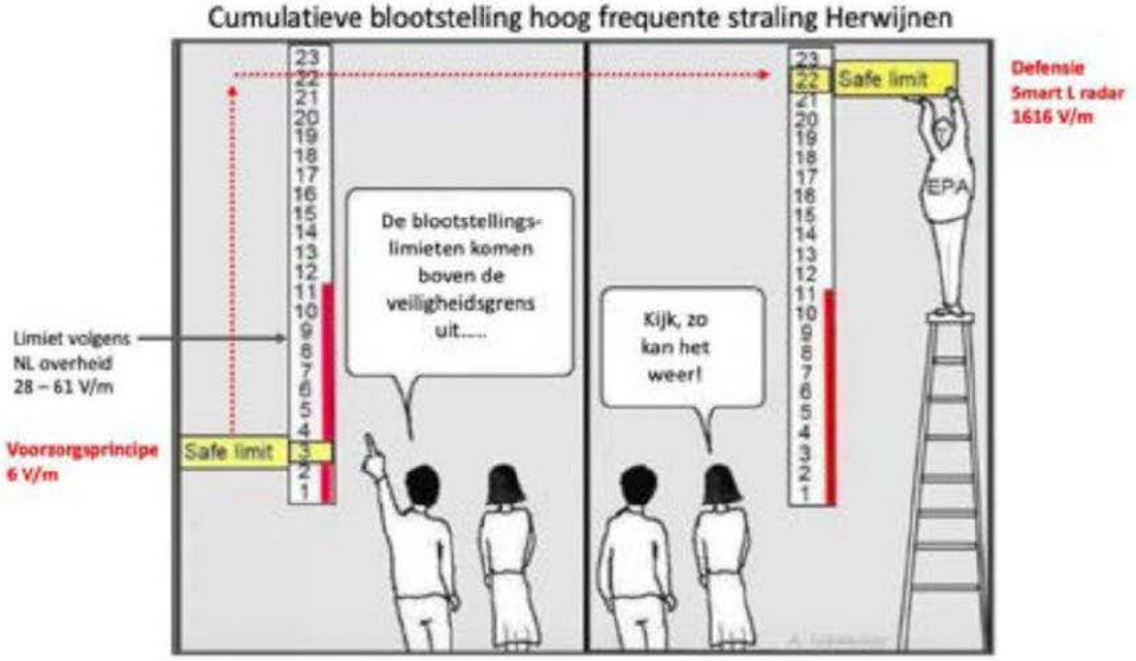

Een gebrekkige voorlichting door de Nederlandse overheid (Agentschap Telecom/ RDI) over de blootstellinglimieten, het voorzorgsprincipe met lagere blootstellinglimieten die meerdere landen in Europa hebben, het meten en ingrijpen door het RDI bij veldsterkten van 6 V/m of meer omdat apparatuur gaat storen en de door Defensie toegepaste blootstellings-pieklimieten van de Smart L radar die als "veilig" worden beweerd zodat ze ogenschijnlijk toch aan de norm voldoen.

Grondreden 1c: De door Defensie aangedragen onderbouwing dat de Smart L radar voldoet aan de geldende ICNIRP limieten, geldt niet voor (alle) publiek toegankelijke gebieden, de onderbouwing van berekeningen van worst case scenario's door TNO en Thales is niet correct, onduidelijk, de limieten zijn verschillend en niet juist toegepast, de onderzoeken zijn niet onafhankelijk gevalideerd op alle afstanden en uitkomsten van het meetrapport van DEKRA geven geen correct beeld van worst case scenario's. De ICNIRP contour is geen juiste afspiegeling van het voldoen aan de normen. Er is gemanipuleerd om te voldoen aan de ICNIRP limieten.

- De ICNIRP beschermt tegen opwarming van het menselijk lichaam; dat er ook onder de ICNIRP limieten gezondheidsschade niet is uit te sluiten, wordt meegenomen in de zienswijze op Gezondheid in een andere grondreden.
    - de Gezondheidsraad stelt immers dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling aan straling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden en daarom adviseert om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden;
- Deze grondreden dat niet wordt voldaan aan ICNIRP heeft o.a. betrekking op de berekeningen gedaan door TNO vanaf 300 meter en verder (dus niet binnen de 300

meter), de berekening gedaan door fabrikant Thales tot 300 meter (niet onafhankelijk) en de veldsterkte metingen gedaan door DEKRA op 35, 150, 200, 300 en 710 meter.

- In de bewijslijst van de TNO berekeningen wordt getoetst tegen ICNIRP 98 en ICNIRP 2020. Over de piekveldsterkten zijn door TNO verschillende limieten genoemd die elkaar tegenspreken. Terwijl dit moet bepalen of er aan de ICNIRP wordt voldaan of niet.
    - Voor de ICNIRP 98 wordt door TNO een limiet gemeld van 1505 V/m (rms 47,6 V/m) bij een frequentie 1200 Mhz.
    - In de metingen van DEKRA is er getoetst tegen de ICNIRP 98 limiet van 1616 V/m (rms 50,52 V/m) bij een frequentie van 1350 Mhz.
    - In augustus 2020 spreekt TNO bij de ICNIRP 2020 over een limiet van 416 V/m.
    - In september 2021 spreekt TNO over een nieuwe interpretatie van de ICNIRP 2020 over een limiet van 861 V/m. Hoezo kan deze ineens 107% hoger zijn?
- TNO geeft aan in haar rapport van januari 2020 bijlage 20 aan in 1.2 Gezondheidsaspecten dat om de gezondheid te beschermen volgens de ICNIRP richtlijnen er 4 aspecten van belang zijn:
    - Antenne gain radar
    - Vermogen radar
    - Dutycycle radar
    - Frequentie van uitzending radar
- De pieklimietveldsterkte is namelijk afhankelijk van de dutycycle en kán maximaal 32x (eigenlijk wortel uit 1000) de gemiddelde veldsterkte zijn bij een dutycycle van 1 promille (1‰). **Door Defensie/ TNO en Thales wordt de dutycycle afgedaan als gerubriceerd en dus geheim. Maar dit betekent niet dat je hiermee dus mag manipuleren en fictieve aannames kan doen om te komen tot hoger toegestane pieklimieten!**
- In het rapport van DEKRA wordt immers vermeld dat deze hoger ligt dan 5%. In een meting gedaan door Agentschap Telecom in rapport 13-12-2021 in Wier valt de dutycycle eenvoudig af te leiden op 1/12.
- *De limietwaarde is 1,375 x wortel(1350) = 50,52 V/m **r.m.s.** die bij pulsmodulatie met een pulsbreedte van 32,25 microseconden en een pulsherhalingstijd van 387 microseconden door de wortel uit één twaalfde gedeeld moet worden of met wortel (12) vermenigvuldigd om tot de toegestane limiet piekveldsterkte van 50,52 x wortel(12) = 50,52 x 3,4641016 = **175,01 V/m peak value** te komen.*
- Deze redenering volgt eveneens uit de meetinstructie van het volgende NARDA compliance protocol:

3 Measurements on radar equipment according to standards

Measurements on still-standing radar equipment

Determination of the RMS field strength value is a sufficient measurement for evaluation of maximum permissible exposure (MPE) in the case of many radar applications, e.g. when determining the radiation levels with stopping the radars rotation or searching for leakage in waveguide based high-power systems. Put another way, it is permissible to average the power flux density over several periods of the lowest frequency component of the signal, i.e. over several periods of the pulse repetition frequency.

Evaluations conforming to ICNIRP [1] also require a check of the peak value of the signal. The power flux density averaged over the pulse width is not allowed to exceed 1000 times the 6-minute average value. Consequently, the peak value becomes relevant at duty cycles below 1:1000, and the peak field strength value divided by 32 is not allowed to exceed the derived limit value. If the duty cycle is known, it is possible to calculate the peak value from the RMS value. To refer the result of a RMS measurement to the relevant limit value in ICNIRP, the factor

$$\frac{E_{peak}/32}{E_{rms}} = \sqrt{\frac{S_{peak}/1000}{S_{rms}}} = \frac{1}{\sqrt{Duty\ cycle \cdot 1000}} \qquad (1)$$

must be applied to the measured values of RMS field strength E_{rms} for duty cycles below 1:1000. The *duty cycle* can be calculated from the pulse width PW and the pulse repetition frequency PRF

$$Duty\ cycle = PW \cdot PRF \qquad (2)$$

At duty cycles of greater than 1:1000, the RMS value is relevant because the peak value of the field strength divided by 32 is less than the RMS value.

-
- Als de wortel uit 1000 in formule (1) volgens ICNIRP eveneens globaal op 32 wordt gesteld dan is het quotiënt van de gemiddelde rms veldsterkte en de piekveldsterkte gelijk aan de wortel uit de duty cycle, die volgens fig. 5 uit het Meetrapport van Agentschap Telecom in Wier eenvoudig te herleiden was tot 8,333 procent ofwel één twaalfde.
- Dit betekent dat er getoetst had moeten worden tegen de berekende piekveldsterkte van √12*rms 47,6 V/m = 164,9 V/m bij 1200 Mhz en √12*rms 50,52 V/m = 175,01 V/m bij 1350 Mhz.
- Het lijkt er sterk op of dat de echte dutycycle niet is meegenomen is de berekening van de piekveldsterkte van de Smart L radar.
- **Hierdoor zijn alle eerdere berekeningen en conclusies m.b.t. de piekblootstellingen onjuist m.b.t het voldoen aan ICNIRP en is iedereen misleid!**
    - Graag zien we alle berekeningen van TNO en Thales en de metingen van DEKRA opnieuw getoetst tegen deze piekveldsterkte.

Grondreden 1d: De door Defensie aangedragen onderbouwing dat de Smart L radar voldoet aan de geldende ICNIRP limieten, geldt niet voor (alle) publiek toegankelijke gebieden, de onderbouwing van berekeningen van worst case scenario's door TNO en Thales, zijn niet worst case, zijn niet correct, onduidelijk, niet consciëntieus, de limieten zijn verschillend en niet juist toegepast, de onderzoeken zijn niet onafhankelijk gevalideerd op alle afstanden en uitkomsten van het meetrapport van DEKRA geven geen correct beeld van worst case scenario's. Er is gemanipuleerd om te voldoen aan de ICNIRP limieten.
Daarnaast is er nog volstrekte onduidelijkheid in de berekeningen en metingen welke impact de koepel gaat hebben op alle eerdere rapporten.

Berekeningen rapporten TNO:

- In alle rapporten die TNO heeft gepubliceerd is er een tendens ontstaan dat de straling steeds naar boven werd bijgesteld en eveneens de stralingslimieten.
    - In het eerste memorandum van 8 april 2019; Bijlage 18 werd de staring modus niet eens meegenomen. Dit was de situatie voordat de Rijkscoördinatie-regeling was opgestart.
    - In het tweede memorandum van 17 juni 2019 Bijlage 19 (net na het besluit de RCR te starten) had de toevoeging van Smart L radar nauwelijks effect op de maximale stralingsbelasting in Herwijnen. Ook werd toen nog vergeleken met de strengste limietwaarde van 28 V/m. Onduidelijk is hier of dit piekveldsterkten of gemiddelde veldsterkten betreft. Dit wordt door TNO in het midden gelaten zodat je kunt spreken van grote onzorgvuldigheid. In antwoord op kamer vragen wordt op 20 april 2020 gemeld in figuur 9 starende modus door stas Visser dat de samengestelde gemiddelde straling in Herwijnen al 28,93 V/m bedraagt, dus dat voldoet niet aan de strengste ICNIRP limiet blootstelling. Met overigens een veel te lage aanname dat de toekomstige 5G straling de 3 V/m niet zal overschrijden. In latere rapporten werd uitgegaan van 47,6 V/m en 50,52 V/m als toegestane gemiddelde veldsterkten.
    - In dit tweede memorandum wordt voor het eerst melding gemaakt van een starende modus met een veilige afstand van 224 meter in de hoofdbundel op 24 meter hoogte. De 819 meter veilige afstand boven de antenne wordt hier niet vermeld! Er wordt al een minimale waarde van 83,6% en maximale waarde van 84,8% van de ICNIRP limiet gerapporteerd

Blad 5/7

Figuur 2 De radiofrequente blootstelling met en zonder voorgenomen radarsysteem vergeleken met de 100% ICNIRP limiet.

- In het rapport TNO van januari 2020 bijlage 20 wordt berekeningen getoetst tegen de ICNIRP 98 limieten. Dit alleen voor de locatie op 450 meter afstand terwijl er ook een woning op 370 meter staat. Deze was niet meegenomen. Ook

op afstanden dichter bij de radar ontbreken berekeningen. Om het onoverzichtelijk te maken wordt iedere keer getoetst tegen andere pieklimieten vanwege andere genomen uitzendfrequenties. Enige consistentie zou je toch mogen verwachten.

- In het rapport TNO van augustus 2020 bijlage 21 wordt berekeningen getoetst tegen de ICNIRP 98 en ICNIRP 2020 limieten. Dit nu ook voor de locatie op 370 meter afstand. Deze was niet eerder meegenomen. Ook op afstanden dichter bij de radar ontbreken weer berekeningen. De pieklimiet van de starende radar wordt vastgesteld op 416 V/m.
- In het derde memorandum van TNO van 21 september 2021 bijlage 23 wordt ineens gesproken van een pieklimiet van 861 V/m voor de Smart L radar zonder opgave van reden waarom de 416 V/m is losgelaten. Tevens wordt gesteld dat de Smart L radar 75% van de toegestane ICNIRP limieten voor haar rekening mag nemen. Weer wordt Herwijnen 100% bestraald.

- In alle " worst case" berekeningen (zoals TNO dat zelf heeft bevestigd) die TNO heeft gedaan vanaf 300 meter en verder om aan te tonen dat de radar voldoet aan de ICNIRP wordt rekening gehouden met de dichtstbijzijnde bewoning in relatie tot de stralingsniveaus. Er wordt niet gesproken over openbaar voor publiek toegankelijke terreinen. Terwijl de radar tot op 35 meter benaderbaar is op de publieke weg. Conclusies gedaan door TNO over het voldoen aan ICNIRP zijn gebaseerd op berekeningen vanaf 300 meter en zijn daarom onvolledig.
- Volgens ICNIRP gaat het niet om bewoning maar om voor publiek toegankelijke gebieden. Dit heeft TNO en Defensie verzuimd nader te berekenen.
- TNO en Defensie hebben sinds maart 2018 stelselmatig geweigerd om berekeningen te doen in concentrische cirkels tot 1.500 meter afstand in stapjes van 50 meter. Dit eerst op verzoek van inwoners; later op verzoek van zowel de Eerste als Tweede Kamer. Tot op de dag van vandaag is hier bewust nooit gehoor aan gegeven.
- Evenmin blijkt dat de worst case berekeningen van TNO worst case zijn. TNO heeft ten alle tijden beweerd in haar rapporten dat de radar onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP. Ook na vele kamervragen. TNO heeft hier glashard gelogen want de stas heeft uiteindelijk toegegeven dat er omstandigheden zijn waarin de radar niet aan ICNIRP voldoet.
- **Wat is de rol van een onafhankelijk consultant die bijna 100 miljoen euro aan opdrachten per jaar van Defensie ontvangt en hier nooit voor heeft gewaarschuwd?**
- TNO heeft pas in 2023 aangegeven alleen verre veld berekeningen (verder dan 300 meter) te kunnen doen en niet te beschikken over modelberekeningen op minder dan 300 meter afstand terwijl dit wel publiek toegankelijk gebied is. De berekeningen vanaf 300 meter zijn niet worst case en binnen de 300 meter is er geen worst case doorgerekend door TNO. Waarom heeft TNO dat nooit gemeld in de periode van 2018 tot 2023 terwijl er al die tijd door inwoners en kamerleden is gevraagd om nabije veld berekeningen dichter dan 300 meter?
- Op 200 meter afstand loopt de doorgaande weg kruispunt Nieuwe Steeg en Broekgraaf waar elke ochtend schoolgaande kinderen fietsen. Tussen 2 radars door. Contra onderzoek door instituut Fraunhofer geeft aan dat deze locatie zorgwekkend is en er aanvullende berekeningen moeten worden gemaakt, wat nooit is gebeurd! (Rapport Fraunhofer Research on the TNO study on potential health effects from a military Smart L Radar).
- Dit rapport van Fraunhofer zit overigens niet in de bijlagen van het Ontwerp Rijksinpassingsplan. Waarom heeft Defensie dit rapport niet meegenomen in de bijlagen? Roept dit meer vragen op dan antwoorden?

- Er zijn nooit externe onafhankelijk gevalideerde berekeningen gemaakt op minder dan 300 meter vanaf de radar m.b.t. de gemiddelde en piek stralingsniveau's ondanks diverse jarenlange verzoeken van inwoners en politiek (Tweede en Eerste Kamer) vanaf maart 2018 tot heden! Er is nooit aangetoond dat het berekende stralingsniveau < 300 meter afstand voldoet aan de normen van ICNIRP 1998 en ICNIRP 2020.

Rapport Fraunhofer: Research on the TNO study on potential health effects from a military Smart L Radar september 2020:

- Dit rapport van Fraunhofer is niet in de bijlagen van het Ontwerp Rijksinpassingsplan meegenomen. Waarom heeft Defensie dit rapport niet meegenomen in de bijlagen?
- Vanuit dit rapport zijn de volgende kritische kanttekeningen te maken:
    - Volgens Fraunhofer houdt ICNIRP geen rekening met:
        - Interference with, or effects on, medical devices such as metallic prostheses, cardiac pacemakers and defibrillators, and cochlear implants.
        - Potential effects on sensitive electronic or medical equipment are not covered in the ICNIRP-1998 Guidelines and are beyond the scope of this report
        - Inwoners uit Herwijnen met een pacemaker zijn bezorgd omdat de veiligheid **door de fabrikant bij navraag niet kan worden gegarandeerd** bij pieklimieten tot 100 V/m en de Smart L kan binnen de 300 meter daar ver overheen gaan in publiek toegankelijk gebied!
        - Op een terrein zoals in Wier waarbij er 370 meter afstand van de openbare weg tot de radar is, biedt dit meer veiligheid.
        - In Herwijnen is het terrein tot 35 meter toegankelijk en op 200 meter afstand loopt de doorgaande weg kruispunt Nieuwe Steeg en Broekgraaf waar elke ochtend schoolgaande kinderen fietsen. Tussen 2 radars door.
    - TNO heeft in het rapport van januari 2020 alleen een worst case scenario doorgerekend op 450 meter waar mensen permanent wonen en leven echter in H4.1 maken ze zich zorgen over afstanden dichter bij de radar waar mogelijk beperkende maatregelen nodig zijn.
        - One question that might need to be addressed further is the compliance to ICNIRP- 1998 at publicly accessible places at closer distance to the SMART-L than the nearest dwelling, which is the location where TNO evaluated their data. **It might be necessary to mark areas as occupational exposure or to restrict access.** The answer to this question is beyond the scope of this study and should be discussed on the background on currently effective regulations in the Netherlands.

Berekening engineering analysis report Thales 14-6-2019:

- De RadHaz berekeningen van Thales in hun engineering analysis report (revisie 02 14-6-2019) kunnen niet als onafhankelijk gevalideerd worden beschouwd. De tekortkoming van TNO dat TNO niet berekend heeft onder de 300 meter, kan en mag niet ondervangen worden door berekeningen van een fabrikant. Dit is de slager die zijn eigen vlees keurt. Wij van WC eend, adviseren WC eend. Daarnaast zijn nog veel zaken in de RadHaz analyse onduidelijk.

Samenvattend resultaat van de RadHaz analyse is te zien in Figuur 2, Figuur 3 en Figuur 4, met toelichtende tekst bij de figuren. Meer details van deze analyse zijn opgenomen in APPENDIX A:.

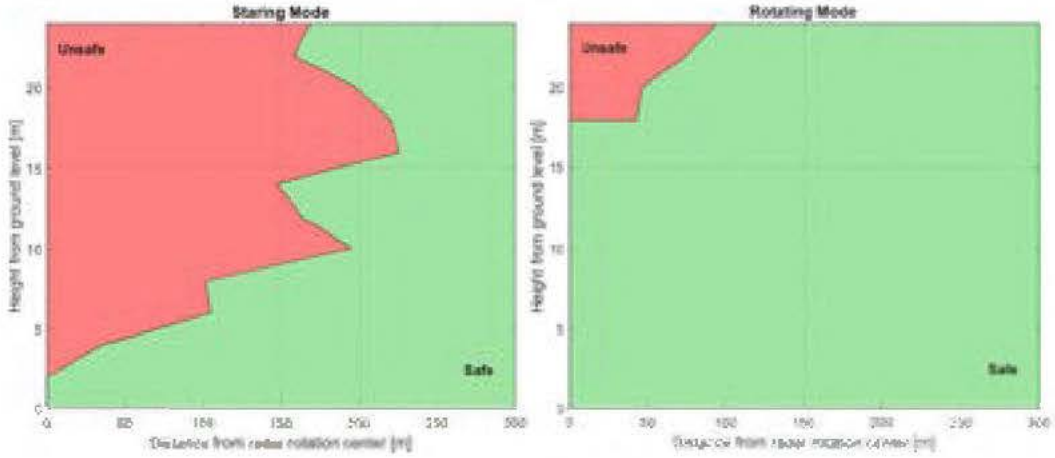

Figuur 2: SMART-L EWC GB veilige en onveilige zone voor algemeen publiek in Staring mode (links) en Rotating mode (rechts).

- Het is onduidelijk of in het engineering rapport van de fabrikant Thales:
  - de Radhaz berekeningen in figuur 2 zijn getoetst tegen de ICNIRP 1998 of ICNIRP 2020; we zien dit graag beiden terug conform motie Tweede Kamer.
  - dit getoetst is tegen de gemiddelde veldsterkte (rms) of tegen de piekveldsterkte (Ep); Tegen welke gemiddelde veldsterkte is er gerekend? Tegen welke piekveldsterkte is gerekend? We zien dit graag beiden terug.
  - of er rekening gehouden met de echte dutycycle van de Smart L om te komen tot de werkelijke piekveldsterkte? Of is er een fictieve dutycycle aangehouden van maximaal 1‰?
  - in welke modus dit is uitgevoerd (OM#2 – OM#7) we zien dit graag voor alle gemeten OM# modi terug.
  - met welke elevatiehoek van de radar is gerekend; is er gerekend met een worst case elevatie (laagst mogelijke) van de hoofdbundel? we zien de elevatiehoek graag meegenomen worden in de berekeningen;
  - met welk vermogen van de radar is gerekend; is dit op het maximale vermogen geweest (worst case) zoals in de vergunning voor Wier is aangevraagd (225 kW) of niet? Of is dit bijvoorbeeld op 125kW geweest i.p.v. het maximale vermogen?
  - met welke antennegain van de radar is gerekend; is dit met de maximale antennegain geweest of niet? Is dit met alle 56 dipolen van de antenne aan (worst case) of met minder dipolen (50/ 53)?
- In eerdere versie van Thales engineering rapporten 4-10-2016 valt af te leiden dat de staring modus altijd gebruik maakt van "full antenne rows" dus met alle dipolen. Ook de rotating modus kan gebruik maken van "full antenne rows". Ook wordt melding gemaakt van een dutycycle van 10% voor staring modus en rotating modus.
- In kamervragen Eerste Kamer van oktober 2023 werd gevraagd als de radar wel zou kunnen voldoen aan ICNIRP, waarom zijn deze berekeningen dan nooit gedaan tussen 35-300 meter? In antwoord geeft de stas aan op 8-12-2023:
  - Zoals aangegeven zal het radarstation in Herwijnen onder normale operationele omstandigheden voldoen aan de wet- en regelgeving. De berekeningen waar u naar verwijst zijn wel degelijk door de leverancier van het systeem uitgevoerd en zijn eigendom van de leverancier.

- Berekeningen door de leverancier (Thales) zijn eigendom van de leverancier? Dat is niet transparant als het gaat om de gezondheid van mensen. Deze berekeningen en uitkomsten zijn nooit eerder gedeeld! Deze berekeningen zijn van de leverancier en dus ook niet onafhankelijk gevalideerd! Er is door de Kamer een onafhankelijk onderzoek gevraagd maar dit is een verklaring van de fabrikant Thales?
- **Dit antwoord is tevens inconsistent en tegenstrijdig met het gegeven antwoord van de stas op 7 september 2023 op vragen van de Eerste Kamer in juni 2023!**
    - In eerder antwoord van 7 september op vraag 13 werd verwezen dat TNO als onafhankelijke partij alle berekeningen heeft gedaan met een verwijzing naar de rapporten. Nu wordt bevestigd dat alleen Thales deze berekeningen heeft gedaan, maar dit is niet onafhankelijk. Tevens wijzen wij erop dat deze RadHaz berekeningen zijn gedaan tegen de ICNIRP 1998 limieten en onbekend is of dit piekveldsterkten of gemiddelde veldsterkte zijn want dat vermeld de grafiek niet! De piekveldsterkte van de Smart L ligt gezien de inmiddels bekende dutycycle (uit rapport Agentschap Telecom) veel lager dan door Defensie is aangenomen. Inmiddels weten we vanuit contra expertise dat de Smart L radar niet voldoet aan die lagere piekveldsterkten! Defensie heeft ons allemaal voorgelogen!
- DAARNAAST: wat zijn normale operationele omstandigheden? Zijn dit ook de worst case scenario's in de rapporten van TNO waarin wordt gesteld dat de radar voldoet aan ICNIRP? Als de radar alleen voldoet in normale operationele omstandigheden dat zijn alle conclusies van TNO ongegrond verklaard als worst case! Er wordt verstoppertje gespeeld. LAAT de stas en TNO heel duidelijk uitleggen JA of NEE of staring modus normale omstandigheden zijn. En dat er meer omstandigheden zijn dat de radar niet aan ICNIRP zal voldoen. Niet alleen bij een ballistisch raket naar Nederland. Ook bij bijvoorbeeld oefenen. Een radar dient ten alle tijden aan de normen te voldoen.

Rapport Agentschap Telecom beoordeling EMV rapporten 14-12-2020 van (bijlage doc 42) gericht aan het ILT (Vanuit WOO verzoek RIVM)

In dit rapport zijn de volgende tekortkomingen te constateren:

- Agentschap Telecom kan conclusies Thales niet op juistheid beoordelen door ontbreken detail informatie Smart L antenne, noch de rekenmethode is publiek beschikbaar
- Constatering dat Agentschap Telecom geen inzicht heeft gehad in de gegevens van Thales en TNO. Dit is de basis voor de vergunningverlening door ILT
- Agentschap Telecom zegt niks over de piekveldsterkte die door TNO is verhoogd van 416 V/m naar 861 V/m volgens ICNIRP 2020; dit is een vreemde gang van zaken
- De veilige afstanden in het Thales rapport zijn niet onafhankelijk gevalideerd door een extern geaccrediteerd instituut. Daarnaast zijn deze gebaseerd op de ICNIRP 98 terwijl de ICNIRP 2020 strengere eisen stelt aan de piekveldsterkte. Hieraan is dus niet onafhankelijk getoetst op berekeningen binnen de 300 meter noch zijn deze getoetst aan de ICNIRP 2020.
- AT kijkt niet naar gezondheidsaspecten
- AT maakt opmerking over zeer aannemelijke storing van apparatuur volgens EMC beleidsregel en toch wordt er een toekenning van zendfrequentie afgegeven door het RDI. (Ook vanuit eerdere WOO documenten werd door Defensie een mogelijke storing van de Smart L radar voor de KNMI radar niet uitgesloten.)
- KNMI radar Herwijnen heeft geen piekvermogen van 500 kW maar 1,3 Megawatt tijdens de puls. Ook TNO/ Defensie heeft hier nooit melding van gemaakt. Hierdoor zal de piekveldsterkte toenemen ook in combinatie met de piekveldsterkte (interferentie) met de Smart L radar.

- Er is een factsheet van de KNMI waar 500 kW op staat; Ook TNO heeft hiermee gerekend. Hoe is dit mogelijk?

Veldmetingen rapport DEKRA juni 2021 bijlage 22:

- Defensie heeft geleerd om voor veldsterkte metingen een geaccrediteerd testinstituut als DEKRA in de armen te nemen n.a.v. eerdere kritiek van inwoners en de Tweede Kamer vanwege eerdere veldmetingen gedaan door TUV Rheinland die voor dit onderdeel niet waren geaccrediteerd. Defensie en TNO hebben dit altijd ontkend maar de keuze voor DEKRA geeft aan dat ze dit hebben gerectificeerd.
- Tussen december 2020 en mei 2021 heeft DEKRA Certification B.V. uit Arnhem op verzoek van het Ministerie van Defensie veldsterktemetingen in de neerwaartse zijlobben van het verticale antennediagram van de SMART-L EWC radar in Wier (Friesland) uitgevoerd op de afstanden 35, 150, 200, 300 en 710 meter vanaf de antennelocatie.
- Geconcludeerd mag worden dat de metingen van DEKRA Certification B.V. verstrekt in het rapport van 7 juni 2021 met grote nauwkeurigheid zijn uitgevoerd maar dat de disclaimers in het rapport en de bediening van de radar door opdrachtgever Defensie vragen oproept zoals met name in hoeverre de meetuitkomsten onafhankelijk, niet geflatteerd en dus echt worst case zijn. Dit om de eerdere berekeningen van TNO op 300 meter en verder te kunnen onderbouwen. Berekeningen op minder dan 300 meter zijn behoudens een RadHaz figuur van Thales niet bekend voor inwoners alsmede kamerleden.
- In verband daarmee wordt het volgende onder aandacht gebracht. DEKRA heeft zelf de **volgende disclaimers** in haar meetrapport opgenomen:
    - DEKRA Certification B.V. declines any responsibility with respect to the information provided by the applicant and that may affect the validity of the results.
    - The measurements were performed according to the test plan (Measurementplan RadHazWier v4) provided by the applicant.
    - The measurements were performed according to the following table which was prepared using the test plan provided by the applicant.
    - During the measurements the radar system was controlled by the applicant.

- Hoe onafhankelijk en objectief is het rapport nu DEKRA zelf de kanttekening bij het rapport plaatst dat tijdens de metingen het testplan door de opdrachtgever is opgesteld en dat de bediening van de radar door de opdrachtgever is gedaan. Is dit wat de regering een onafhankelijk en objectief onderzoek noemt als de opdrachtgever zelf bepalend is bij de invulling en uitvoering?
- In de Dieselgate waren de metingen ook onafhankelijk maar in dit vergelijk stelt (naast een geprepareerde auto/radar) tevens de opdrachtgever/autofabrikant zelf het testplan op en zit opdrachtgever zelf achter het gaspedaal op de testbank. De uitkomst van de meting is dat aan de emissie uitstoot is voldaan!
- Hoe kan DEKRA garanderen dat de metingen voldoen aan de eisen van de NEN/EN-ISO/IEC 17025 Algemene eisen voor de bekwaamheid van beproevings- en kalibratielaboratoria?
- Er is geen melding gemaakt in de DEKRA rapporten van de verschillende Operatie Modi (OM#2-7) wat de elevatiegraad van de hoofdbundel van de radar is geweest. Dit is essentieel om vast te leggen en mag dus niet ontbreken. De minimale elevatiegraad mag 0,25° zijn en in berekeningen naar de horizon wordt zelfs melding gemaakt van -0,15°
- De radar wat meer naar boven richten en de resultaten zullen een stuk gunstiger worden.

- Het is in de rapportage onduidelijk met welk vermogen van de radar is gemeten; is dit op het maximale vermogen geweest (worst case) zoals in de vergunning voor Wier is aangevraagd (225 kW) of niet? Of is dit bijvoorbeeld op 125kW geweest i.p.v. het maximale vermogen? Een vermelding van het % van het maximaal vermogen mag niet ontbreken.
- Het is in de rapportage onduidelijk met welke antennegain van de radar is gerekend op welke afstand van 35/150/200/300/710 meter; is dit voor alle afstanden met de maximale antennegain geweest of niet? Is dit met alle 56 dipolen van de antenne aan (worst case) of met minder dipolen (50/ 53)?
- Voor de bewoners van de gemeente Herwijnen die als tweede locatie voor deze zeer krachtige Primary Surveillance Radar is beoogd, zijn de meetresultaten in de *Operation Modes* OM#02, OM#03, OM#05, OM#06 en OM#07 op 4 meter hoogte in *line-of-sight* aanleiding geweest om deze piekveldsterktes door berekeningen door een extern expert te laten verifiëren.
- Hierin vallen een aantal zaken op:
    - De veldsterkte van OM#02 op 35 meter afstand is 10 dB lager gemeten, namelijk op 29,16 dBV/m = 28,71 V/m. Dit kan niet anders dan een meetfout zijn bij verkeerd ingestelde attenuator.
    - OM#02 was op 200 meter afstand 10 dB lager gemeten op 34,20 dBV/m = 31,26 V/m, vermoedelijk ook hier als gevolg van een meetfout.
    - Dit versterkt de overtuiging dat eigenlijk op alle meetafstanden voor de diverse operationele modi (OM#2 tot OM#7) bij hetzelfde maximale vermogen gemeten had moeten worden, dus met hetzelfde aantal zenddipolen (56), i.p.v. 50 op 710 meter afstand, 53 op 150 m afstand en 50 op 35 m afstand.
    - **De maximale antennegain lijkt niet te zijn toegepast op 35 meter, 150 meter en 710 meter. Dat is zeer opmerkelijk omdat dit lijkt op manipulatie om onder de ICNIRP limieten te kunnen blijven. Het rapport van DEKRA is immers gebaseerd op meetplan versie 4 en de metingen hebben over diverse maanden plaatsgevonden.**
    - **Bij doorrekening met de maximale antennegain op 4 meter hoogte blijken de gemiddelde en piekveldsterkten op 710 meter afstand en 35 meter afstand wel de ICNIRP limieten te overschrijden voor OM#2, OM#3, OM#5 en OM#7; Ook op 150 meter afstand blijken OM#3 en OM#5 de ICNIRP limieten te overschrijden; OM#7 zit zo dicht er tegen aan dat met aanvullende stralingsbronnen in Herwijnen dit niet zal voldoen.**
- **CONCLUSIE:**
    - **Het is vanzelfsprekend dat de radar in bedrijfstoestand op alle meetafstanden met dezelfde antennegain (dus de maximale) zal werken. Daarom luidt de conclusie dat op 35, 150 en op 710 meter afstand de volgens ICNIRP toegestane maximum piekveldsterkte van 175,01 V/m voor de frequentie 1350 MHz bij een duty cycle van 8,33 procent ofwel één twaalfde wordt overschreden.**
    - **Voor de nieuw geplande metingen in Wier door DEKRA in het voorjaar van 2024, zou het echt getuigen van een goede bewonersparticipatie, (wat de STAS zegt zo belangrijk te vinden) wanneer er namens stichting Niet nog een radar uit Herwijnen een onafhankelijke waarnemer, niet zijnde TNO of Thales (al dan niet in overleg met de Raad voor Accreditatie) meekijkt bij het opstellen van het testplan, het bepalen en vastleggen van de parameters (elevatiegraad, maximaal vermogen, maximale antennegain) tijdens de geluids- en stralingsmetingen in Wier en gelijktijdige metingen te doen op de verschillende afstanden.**
    - **Defensie moet meer investeren in "vertrouwen in onafhankelijk meetplan/ meetbedrijf" Alle tekortkomingen in de eerste rapporten moeten meegenomen**

worden in tweede meting. IL&T functioneert hierin niet als onafhankelijk toezichthouder.

- **Verzoek is om bij de tweede meeting in het voorjaar van 2024 tevens te meten op 50 meter en 100 meter afstand op 2, 4 en 6 meter hoogte met de beschreven elevatiehoeken, de maximale toegepaste antenne gain en getoetst tegen de echte ICNIRP limieten.**

ICNIRP contour Smart L 16-03-2023 bijlage 16

- De ICNIRP contour is een **misleidende uitleg** want het LIJKT alsof alles goed is. Garanties dat deze voldoet aan ICNIRP binnen de contour zijn ineens niet gegarandeerd. Dit terwijl de RadHaz analyse van Thales nog aangaf dat ook binnen het terrein je de radartoren kon benaderen. Buiten de contour zijn er ook geen harde garanties afgegeven want het wordt verondersteld en dat is dus een aanname!
  - Er wordt in dit document gesteld over de radarstraling: **Van deze straling is algemeen bekend dat zij een risico kan vormen voor de gezondheid.**
  - Middels dit document wil Defensie dus een contour schetsen *waarbuiten* verondersteld mag worden dat het toegankelijk is voor derden of *waarbinnen* niet gegarandeerd voldaan kan worden aan de ICNIRP-stralingsrichtlijn.
  - Thales heeft eerder aangegeven dat de radar zelfs tot aan de toren benaderd kan worden waarbij wordt voldaan aan ICNIRP; dit is dus niet juist!
  - TNO heeft altijd beweerd in alle worst case berekeningen dat op alle afstanden aan ICNIRP wordt voldaan. Dit is dus niet juist
  - De metingen door DEKRA zijn uitgevoerd met onjuiste parameters en instellingen van de Smart L antenne en zeker niet worst case.
  - Defensie kan binnen het eigen perceel aan Broekgraaf 1 NIET voldoen aan de ICNIRP limieten; sterker nog, er wordt zelfs binnen de nieuw vastgestelde contour NIET voldaan aan ICNIRP. De scheidslijn tussen binnen en buiten contour is flinterdun.
  - **Sub conclusie 1**: *In een halve bol met een virtueel ondervlak door het hart van de radar op 24 meter boven maaiveld en een radius van 1200 meter is er een operationele noodzaak voor een stralingsbelasting die de ICNIRP-richtlijn kan overschrijden.*
    - Waar Defensie altijd wilde afwijken van de 1.500 meter veilige richtafstand van de VNG indeling vanaf de perceelgrens wordt deze op ongepaste wijze er nu ineens bijgehaald om toe te passen op 24 meter hoogte boven het maaiveld, terwijl de 1.500 meter afstand geldt voor op maaiveld hoogte.
    - Tevens lijkt er een positieve uitleg te worden gegeven door te stellen dat Defensie hun stralingslimieten wil beperken tot 1.200 meter in de contourbol. Dit is een volstrekt verkeerde uitleg. Want niet op 1.500 meter afstand wordt de ICNIRP limiet bereikt maar dus op kortere afstand.
    - De werkelijke veilige radius van de bolvormige ICNIRP-contour bedraagt 8,22 kilometer bij 175 V/m en geen 1200 meter bij 1616,66 V/m zoals Defensie beweert. Op lagere hoogtes dan 24 meter mag de hoofdbundel niet aanwezig zijn. Toch vindt Defensie een downtilt voor de modus Staring at the Horizon vanzelfsprekend.
    - Een downtilt van -0,15° van de hoofdbundel levert echter direct gevaar voor blindheid op bij bewoners die binnen een radius van enkele kilometers in de hoofdbundel terechtkomen. Op 1100 meter afstand zou in een 22,1 meter hoog appartementsgebouw in Herwijnen op de

bovenste etage een veldsterkte van 7551 V/m heersen als de geplande radar naar de horizon staart.

- De combinatie van de lagere stralingslimiet en de hoogste antenne gain leiden logischerwijs tot nog grotere veilige afstanden.

- Sub conclusie 1 stelt dat de 3 gebouwen op 710 (hoogte 28 meter), 730 (hoogte 33,4 meter) en 1100 meter (hoogte 22,1 meter) afstand niet geraakt wordt door de bundelbestraling terwijl vanuit het centrum van de radar gezien, op 24 meter boven het maaiveld, de hoek tot de horizon ongeveer -0,15° is.
  - Kunt u deze berekeningen middels een tekening in detail aanleveren, niet zijnde de bijgevoegde tekening in de ICNIRP contour waarbij de horizon wordt geraakt? Indien de radarbundel kwadratisch omhoog zou buigen over deze objecten heen, zou deze vervolgens nooit meer de horizon bereiken.
- Sub conclusie 2 moet opnieuw doorgerekend worden met de juiste stralingslimiet en het worst case scenario van de antenne gain!
- De uitkomst van Sub conclusie 3 hangt enorm van de juiste stralingslimiet en het worst case scenario van de maximale antenngain.
- Conclusie 1 over boven-gedeelte ICNIRP contour kan niet worden gehandhaafd gezien bovenstaande lagere stralingslimieten, hogere antenne gain en dus een veel grotere contourbol.
- In de Conclusie 2 over onder-gedeelte ICNIRP contour wordt de operationele beperking van de radar binnen de 300 meter als onwenselijk beschouwd maar acceptabel. Heel vreemd omdat operationele beperkingen meestal niet acceptabel zijn voor Defensie. En dan te bedenken dat deze beperking helemaal op het laatst komt met de (door de Eerste Kamer uitgestelde) vergunningsaanvraag aan ILenT vanwege de terechte kritiek vanuit inwoners en Eerste Kamer terwijl in Wier de radar al vrolijk draaide.
- Binnen de 300 meter kan ook de veiligheid niet worden gegarandeerd
- Overigens voldeed de locatie Nieuw Milligen volledig aan het ondergedeelte van de ICNIRP contour binnen 300 meter en indien Defensie de overige alternatieve locaties wel serieus had genomen, had hier geen compromis in operationele beperking nodig geweest.

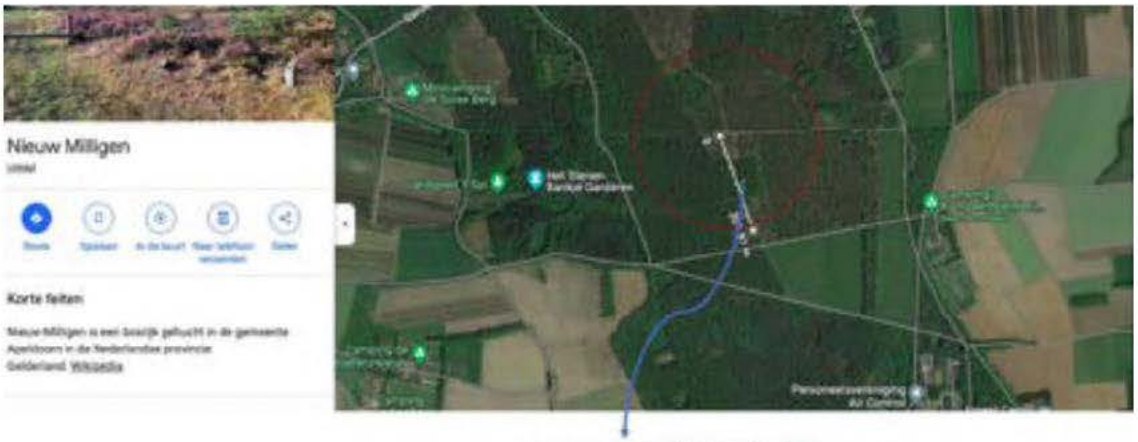

Locatie boven MPR Nieuw Milligen

-

  - De operationele beperking is niet wenselijk maar wel acceptabel. Waarom wordt niet uitgelegd. Mogelijk omdat dit voor Defensie alleen op papier geldt. In de praktijk zullen ze zich er toch niet aan houden!
  - Kortom een volstrekt onjuiste weergang van zaken waarbij ICNIRP niet wordt gerespecteerd. Defensie en de overheid heeft geen respect voor normen en gezondheid van inwoners.
- Via een externe doorrekening blijkt dat de contour is afgeleid van de piekveldsterkte limiet van 1616,66 V/m waartegen hierboven al bezwaar is aangetekend. Er is geen rekening gehouden met de werkelijke dutycycle van de Smart L radar. Getoetst zou moeten worden tegen de gemiddelde veldsterkte van 50,52 V/m bij 1350 Mhz of 175 V/m als piekveldsterkte.
- Vanuit een externe doorrekening blijkt dat de ICNIRP contour is gebaseerd op een EQUIVALENT Isotrope Radiated Power (EIRP) van 174,03 dBW; Hieruit valt te concluderen dat er gecalculeerd is met slechts 50 dipolen terwijl zowel in de staring modus als rotating modus alle 56 dipolen gebruikt kunnen worden. **Hierdoor zal in werkelijkheid de ICNIRP contour een ballon zijn die wordt doorgeprikt.**
- Het is niet aannemelijk dat een Smart L radar zal worden begrensd in de praktijk.
  - De afstand is overigens geen 1200 m maar 1132 meter waar de veldsterkte 1.616 V/m bereikt wordt.
  - Op 3.744 meter wordt bij deze EIRP van 174,03 dBW pas de limiet piekveldsterkte van 175,01 V/m bereikt.
  - Zou je alle 56 dipolen gebruiken dan wordt de EIRP 186,93 dBW dus 12,90 dB hoger dan 174,03 dBW. Dan moet de afstandsdemping ook 12,90 dB hoger zijn om dezelfde limiet te bereiken. Dat is pas op een afstand van 2.417 meter! De veldsterkte wordt dan 186,93 - 62,61 - 85,91 + 25,76 = 64,17 dBV/m = 1.616 V/m.
  - Dit betekent dat de ICNIRP contour een ballon moet worden van ruim 2.400 meter i.p.v. 1.200 meter indien je uitgaan van 1.616 V/m.
  - En op 1100 m afstand op de bovenste etage van de woontoren in Herwijnen is de veldsterkte = 7.551 V/m.
- **De volgend zinsnede in het rapport in levensgevaarlijk:**
  - Bij toekomstig wijzigen aan de technologie of de inzet van de radar hoeft geen nieuwe vergunning te worden verleend, zolang middels een stralingsanalyse aangetoond wordt dat de stralingsbelasting van de radar buiten de beschreven contour voldoet aan de ICNIRP-richtlijn.
  - We kennen deze stralings-analyses wel waarbij wordt gemanipuleerd om theoretisch aan ICNIRP te voldoen.
  - Indien er nu al een compromis (althans op papier) moet worden gesloten en Defensie nu al beperkt wordt in de operationele inzet, zet Defensie zich zelf (op papier) al klem. Het vertrouwen dat Defensie dat ook gaat doen is er vanzelfsprekend niet.
- Er zijn eerder in oktober 2019 al vragen gesteld over ballonvaarten rondom het radarterrein in Herwijnen. Jaarlijks zijn er zeker 80 ballonvaarten. Met verbazing hebben we de antwoorden van Defensie teruggelezen van 9 december 2019 dat daar geen regels voor zijn en er geen gevaar aanwezig is. In antwoord 14 geeft Defensie aan dat ballonvaart een hoogte van 150 meter en 150 meter afstand moeten aanhouden. Dit geeft aan dat er geen flauw benul is geweest van de gevaren van de Smart L radar. Dit gebied **zit vol binnen de ICNIRP contour van 1.200 meter**.
- Dit zou onder normale operationele omstandigheden zijn en heeft niets te maken met extreme inzetomstandigheden! Eerder is verklaard ook door Thales dat de Smart L zou voldoen aan de ICNIRP in alle aangegeven modus in full antenne rows!

Thales safety assessment report 4 mei 2023 bijlage 17

- Verwezen wordt naar bijlage 16 ICNIRP contour Smart L van het ministerie van Defensie
- Verklaring omtrent de stralingsveiligheid van het SMART-L MM/F radarsysteem **te Herwijnen**
- **Opvallend is dat het report specifiek voor Herwijnen lijkt te gelden en dus niet van toepassing is verklaard in algemene zin voor Herwijnen en Wier. Er is altijd beweerd dat het een identieke radar is als de Smart L in Wier waarvoor dezelfde eisen gelden. Indien er voor Herwijnen extra veiligheidseisen moeten worden gesteld (vanwege het te kleine perceel) betekent dit dat de locatie Broekgraaf 1 niet geschikt is als nieuw vestiging.**
- Dit rapport van Thales is slechts een zelfverklaring waarin wordt verwezen naar een ICNIRP contour. Bijzonder dat er ineens een nieuw begrip wordt geïntroduceerd: de " ICNIRP contour". Dit is een ruimtelijke contour die een volume omsluit waarbuiten **verondersteld mag worden** dat het toegankelijk is voor derden of waarbinnen het niet veilig zou kunnen zijn omdat niet gegarandeerd voldaan kan worden aan de norm.
- Door het betrekken van een nieuw begrip, lijkt de veiligheid gewaarborgd.
- Maar ook hier geen zekerheid vanuit Thales. Er wordt veiligheid verondersteld, niet gegarandeerd! De contour is dus een zeepbel die ieder moment kapot kan spatten.
- Onder 2b wordt gesteld: De Gezondheidsraad adviseert de blootstellingslimieten van de ICNIRP uit 2020 [4] te gebruiken. Getalsmatig is er echter in het frequentiegebied waarin het SMART-L MM/F radarsysteem werkt geen verschil met de blootstellingslimieten van de ICNIRP uit 1998 [3], waarop aanbeveling 1999/519/EG [2] is gebaseerd.
- Getoetst wordt aan dus de ICNIRP 1998 en omdat de Gezondheidsraad adviseert de ICNIRP 2020 aan te houden wordt door Thales gesteld dit geen verschil maakt met de ICNIRP 2020. Bijzonder dat TNO dan goochelt met de pieklimieten van 1505 V/m, 861 V/m en 416 V/m en dit volgens Thales geen verschil uit maakt. Dit maakt wel degelijk verschil! Je zou kunnen afleiden dat het belang van de gezondheid van de inwoners voor Herwijnen geen verschil uit maakt.
- Het model van de stralingsniveaus is (dan wel wordt), na installatie van het radarsysteem, op de operationele locatie op basis van stralingsmetingen geverifieerd.

Grondreden 1e: De overheid houdt geen rekening met Herwijnen als unieke locatie (met meer diversiteit stralingsbronnen dan ergens anders in Nederland), het langdurige stralingsverleden en past eveneens geen ALARA toe.

- In Herwijnen hebben sinds 1971 voortdurend 2 radars gestaan, op Broekgraaf 1 en op Broekgraaf 2 waarvan één voor de Rijksluchtvaardienst (latere Luchtverkeersleiding Nederland LVNL) en één voor Eurocontrol.
- Eurocontrol was een secundaire radar, om vliegverkeer met actieve transponder op grote hoogte te kunnen waarnemen. Dit vliegverkeer "wil gezien worden" en daarvoor is minder radarvermogen nodig
- De LVNL radar was een primaire radar, die ook objecten die niet worden herkend of herkend willen worden kon zien. Dit type radar heeft een veel groter zendvermogen dat heeft geleid tot een veel hoger stralingsniveau. In rapporten werd gesproken over een piekvermogen van 1.200 kW.
- Herwijnen heeft dus meer dan 40 jaar last gehad van radar straling van 1971 tot 2012 (primaire radar RLD/ LVLN en secundaire radar Eurocontrol) en vanaf 2016 tot heden (KNMI).
- Defensie, KNMI en Rijksluchtvaartdienst waren lange tijd autonome overheidsinstanties wier radarinstallaties niet eens aan een vergunning waren gebonden. In de 90-er jaren werden zij wel vergunning plichtig.
- Nu zijn ze wel vergunning plichtig maar er is een verschil tussen op papier en de praktijk.
- Iedereen in het dorp had te maken met hinderlijke storingen op elektronische apparatuur die samenviel met de ronddraaiende antenne van de primaire radar. De situatie in Wier die leidde tot veel storingen van apparatuur voorspelt niet veel goeds; mede doordat Herwijnen bijna 15x meer inwoners heeft dan Wier.
- Tevens ligt Herwijnen aan de rivier de Waal, één de drukst bevaren rivieren van Europa met meer dan 100.000 schepen per jaar, zo'n 300 stuks per dag die allemaal voorzien zijn van radarsystemen die iedere dag continue hoog-frequente straling afgeven.
- Herwijnen heeft een historie van 8 ALS patiënten. De afgelopen 15 jaar zijn 7 patiënten inmiddels overleden. En inmiddels is er in 2023 een nieuwe inwoner uit Herwijnen met ALS bevestigd.
- Dit is 400% meer dan op basis van de statistische verdeling te verwachten zou zijn. Door de GGD is bevestigd dat ALS meer dan 400% vaker voorkomt in Herwijnen, en dat wordt door Defensie niet erkend maar gebagatelliseerd.
- Er zijn een vele onderzoeken die aanleiding geven tot voorzorg (ALARA), het hanteren van een voorzorgsprincipe bij dergelijke radarinstallaties. **Zie hiervoor ook de zienswijze op aspect Gezondheid.**
- De voorgenomen plaatsing in relatie tot het stralingsverleden, het absurd hoge aantal ALS gevallen én de wetenschappelijke onderzoeken die risico's op gezondheidsschade NIET uitsluiten heeft in het dorp Herwijnen geleid tot grote maatschappelijke onrust, onrust die verder gaat dan alleen dat er geen draagvlak is.
- Het gaat om een eerlijke verdeling straling. Er is weliswaar een nulmeting gedaan, maar die houdt geen rekening met het historisch verleden. De SMART L voegt de meeste straling toe ooit. En Herwijnen heeft zijn portie straling van 50 jaar wel gehad.
- Plus het feit dat er nog steeds nu al een hoogfrequente puls-straling radar aanwezig is, van de KNMI met een vermogen van 500kW, de intensieve scheepvaart op de Waal en toenemende stralingsintensiteit van 5G.
- Daarnaast blijven de bewoners zeggen dat er meerdere BETERE locaties zijn dan Herwijnen, betere locaties waar bewoning verder weg staat dan in Herwijnen en waar niet al een radar staat. In Herwijnen zijn we niet van Not In My Backyard. We vinden echt dat de radar op een locatie moet staan waar deze veilig staat voor alle Nederlanders.

Ondanks dat alle bovenstaande informatie in de periode maart 2018 – heden, dus bijna 6 jaar geleden meermalig aan Defensie is gecommuniceerd heeft Defensie nooit op basis hiervan besloten dat Herwijnen geen geschikte locatie is, terwijl is gebleken dat ook toen al andere locaties voorhanden waren. (Zie zienswijze op alternatieve locaties). Defensie heeft hiermee aantoonbaar de aller moeilijkste en langste weg voor plaatsing van de SMART L gekozen, terwijl de realisatie van plaatsing tot op heden nog steeds hoogst onzeker is.

BIJLAGE 2 GEZONDHEID EN ALARA

Stelling 1

LANGDURIGE BLOOTSTELLING AAN DE HOOGFREQUENTE NIET IONISERENDE STRALING VAN DE SMART-L RADAR IN HERWIJNEN VERHOOGT HET RISICO OP GEZONDHEIDSSCHADE STERK.

ARGUMENTATIE

Er zijn enorm veel onderzoeken gedaan waarin verbanden worden aangetoond en er sterke aanwijzingen zijn ten aanzien van het verhoogd risico op gezondheidsschade bij blootstelling aan hoogfrequente niet ioniserende straling.
Een greep uit deze studies:

- Het Luna onderzoek (ecologische studie) vindt sterke aanwijzingen dat zelfs bij lage blootstellingsniveau s < 1,8 V/m er een mogelijk verband is tussen residentiële UHF-EMF-blootstelling (uitgezonden door GSM antennes) en ALS.

- Het NAILA onderzoek vindt sterke aanwijzingen voor een relatie tussen gezondheidsschade en straling. In dat onderzoek gaat het om een 3 keer hogere incidentie van tumoren bij patiënten wonende binnen 400m van een basisstation voor mobiele telefonie.

- Onderzoek van Degrave et al. bij Belgische militairen die werkten met Hawk luchtafweerradars. Dit onderzoek geeft niet met zekerheid aan wat de oorzaak was van de toename van de hemolymfatische kankers, maar het onderbouwt wel de sterke verdenking dat straling hier een rol in speelt omdat er in de controlegroep niet gewerkt werd met luchtafweerradars. Later werd er gesproken over 2 mogelijke redenen die mis waren bij het gebruik van de Hawk radar: de veilige afstand was niet goed gecommuniceerd en daar werd niet naar gehandeld en de radar is met te hoog vermogen ingezet.
- Vanuit ICNIRP is er een NATO exposure limit van 194 V/m (10 mW/cm^2) als piekveldsterkte en staat niet in verhouding tot de "toegestane" piekveldsterkte van 1.616 V/m die door TNO en Defensie is aangegeven voor de Smart L radar.
- Deze limiet van 194 V/m is ook gebruikt voor de Hawk radars nadat er veel gevallen van kanker werd geconstateerd. De veilige afstand werd naderhand vergroot van 43 naar 74 meter door de Nederlandse overheid. Dit staat te lezen in een artikel uit de Volkskrant.
- De gemaakte berekeningen bevestigen deze grotere veilige afstand. Zie ook artikel Volkskrant, zie Bijlage 1 en 2.

- In een ander onderzoek in Polen bij militair personeel van Stanislaw Szmigilski et al werd een analyse gedaan van de morbiditeit van kanker bij militair personeel dat beroepsmatig blootgesteld was aan radiofrequentie en microgolfstraling. Vooral de hematologische/lymfatische maligniteiten kwamen meer voor bij blootgestelde dan niet-blootgestelde militairen.
  Blootstellingsniveau van 85% militairen was max. 6 W/m^2 (ca.47,6 V/m).

- Onderzoek van Brizzi et al in Italië waarbij gekeken werd naar het verband tussen verschillende ziekten en het wonen in de buurt van een militaire radar binnen 4.500 meter waarbij er blootstelling was aan elektromagnetische straling.
  Er was een significant verhoogd risico op kanker en hartziekten bij hogere blootstelling aan elektromagnetische straling. Het verhoogde risico op een hartaanval bevestigde de bevinding van een verhoogd cardiovasculair risico bij chronische blootstelling aan straling van een eerdere studie (Bortkiewicz et al 1995,1996, Vagelova et al 2006).
  Kritiek vanuit TNO op dit rapport is vervolgens gepareerd door de onderzoekers in 2020.
  Concluderend meldt dit artikel een alarmerend resultaat over het risico op kanker en hartziekten onder de bevolking die ook na de Bonferroni-correctie (op aanraden van TNO) aan het radarsignaal is blootgesteld.

- Het epidemiologische bewijs in Potenza Picena is in overeenstemming met het enorme wetenschappelijke bewijs over het kankerverwekkende effect van radiofrequentie, in het bijzonder:

- Het bewijs over mechanismen, zoals DNA-schade, toename van oxidatieve stress en wijziging van de levensvatbaarheid van de cellen.
  Het bewijs over kankerverwekkendheid bij dieren bewezen door de NTP-studie en door het Ramazzini Institute.
  Het bewijs over kanker bij zware gebruikers van mobiele telefoons.

- Interessant/pikant is dat TNO in 2003 een onderzoeksrapport heeft geschreven over een onderzoek van TNO naar de invloed van straling op ervaren gezondheid en cognitie. Er kwam tegen hun hypothese in een statistisch significant effect uit op ervaren gezondheid en op cognitie, waarbij er geen sprake was van thermale effecten. Zij concludeerden dat verder onderzoek nodig was. In de veelheid van onderzoeken is dit wederom een onderzoek dat wijst op invloed op het lichamelijk functioneren.

- WHO Op 31 mei 2011 heeft het IARC (International Agency on the Research of Cancer), een officieel agentschap en onderdeel van de Wereldgezondheidsorganisatie WHO, na een week vergaderen door 31 wetenschappers uit 14 verschillende landen in een persbericht bekend gemaakt dat zij hoogfrequente elektromagnetische velden (waar de mobiele telefonie gebruik van maakt) in gaat delen in groep 2b: mogelijk kankerverwekkend.
  Zij doet dat onder meer naar aanleiding van de onrustbarende toename van hersenkanker (in 2008 werden er wereldwijd 237.913 nieuwe gevallen geregistreerd van hersentumoren, 2/3 daarvan betrof het kwaadaardige glioom):

- In 2018 verscheen er een artikel/onderzoek uit Israël waarin een beschrijving van 47 patiënten met hematologische en lymfatische vormen van kanker, die gediend hadden in het leger en die blootgesteld waren aan radiofrequentie straling. Het significant meer voorkomen van deze vorm van kanker was in lijn met de boven

beschreven onderzoeken in België en Polen.
Op 1 januari 2023 publiceert Peleg et al een vervolgonderzoek van wederom 46 patiënten uit het leger, blootgesteld aan radiofrequentie straling, die een vorm van lymfatische of hematologische kanker ontwikkelden. Hierin stellen zij ook de ICNIRP richtlijn ter discussie.

Overzicht appels: https://www.gezondheid-en-straling.nl/Internationale-Appels.html

Enkele uitgelicht:

Meer dan 1000 Oostenrijkse artsen hebben in 2002 het Freiburger appel ondertekend. 36.000 mensen uit de hele wereld hebben deze waarschuwing voor de gevaren van elektromagnetische velden (EMV) ondersteund. In 2012 doen deze artsen en wetenschappers een hernieuwd appel op collega's, burgers, maar ook politiek verantwoordelijken in de wereld.
Ze waarschuwen voor het risico van niet ioniserende straling op mensen, dieren en planten. Het leven van deze organismen wordt door subtiele natuurlijke elektromagnetische velden (EMV) bestuurd. Door de mens gegenereerde kunstmatige elektrische velden kunnen met hun zeer lage tot zeer hoge frequenties de biologische stofwisselings- en communicatie processen van de cellen ingrijpend verstoren. Bij aanhoudende elektromagnetische stress kan dit tot een chronische beschadiging leiden van deze organismen. De artsen constateren dat psychische klachten zoals depressie, burn-out, slaapverstoring, angst- en paniekaanvallen zorgwekkend toenemen. Dat geldt ook voor een heleboel andere ziekten n.l.: Beroerte bij jongeren, degeneratieve neurologische ziekten (dementie, ALS, Parkinson, autisme) hoofdpijn, tinnitus, leer- en concentratie problemen, allergieën, huidproblemen, hoge bloeddruk, hartritmestoornissen, stofwisselingsproblemen en auto-immuunziekte.

Internationale oproep

Wetenschappers roepen op tot bescherming tegen blootstelling aan niet-ioniserende elektromagnetische velden.
De gezondheidsschade lijkt niet alleen toe te schrijven aan de thermale reactie van de straling, deze is vaak minimaal, zoals in de ICNIRP richtlijn is beschreven. Er zijn al jaren lang sterke aanwijzingen voor schade op cel- en DNA niveau ten gevolge van elektromagnetische straling, deze schade lijkt te ontstaan door oxidatieve stress.
Studies bij dieren hebben de schade op cel- en DNA niveau kunnen aantonen.
Van de 13 dier experimentele studies die door de Commissie EMV van de Gezondheidsraad van 5-09-2014 zijn beoordeeld op een verband tussen RF-EMV en neurodegeneratie in de hersenen, lieten 8 studies (dat wil zeggen 62 %) een ongunstig effect zien op de gezondheid.

- Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken kan worden verklaard dat EMV kan leiden tot lichamelijke klachten en uiteindelijk tot oxidatieve stress en schade aan DNA dat vervolgens weer kan leiden tot chronische en degeneratieve ziekten zoals kanker, artritis, auto-immuunziekten cardiovasculaire en neurodegeneratieve ziekten als ook veroudering (Halliwell en Gutteridge, 2015; Pham-Huy, He, &Pham-Huy, 2008).
- De NTP studie laat bij ratten zien dat elektromagnetische blootstelling aan 900MHz (de straling van mobiele telefoons) schade kan geven aan DNA van ratten.

- De studie van Ramazzini et al bevestigt deze resultaten bij ratten bij levenslange blootstelling aan 1,8 GHz gedurende 19 u/dag.
- Evenals de Indiase studie van Kumari et al

OXIDATIEVE STRESS

„Oxidatieve stress is betrokken bij de progressie van de ziekte van Alzheimer, de ziekte van Parkinson en amyotrofische laterale sclerose (ALS). Zuurstof is essentieel voor het leven, maar is ook potentieel gevaarlijk, en er bestaat een complex systeem van checks and balances om dit essentiële element te gebruiken. Oxidatieve stress is het resultaat van een onbalans in de pro-oxidant/antioxidant homeostase die leidt tot de vorming van giftige reactieve zuurstofsoorten.

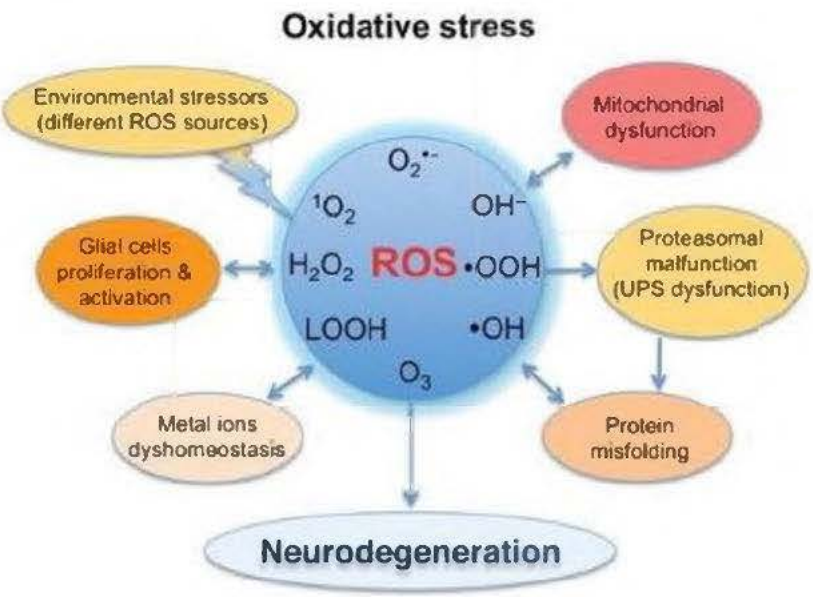

Figuur 6.9. De biologische effecten veroorzaakt door ROS / oxidatieve stress, met neurodegeneratie tot gevolg. Yeung et al (2021).[1]

- In een recente studie van 18 januari 2021 in het tijdschrift Antioxidant & Redox Signaling, getiteld „Reactive Oxygen Species and their Impact in Neurodegenerative Diseases: Literature Landscape Analysis" blijkt dat er door de onderzoeksgroep Yeung et al. maar liefst 22.885 studies konden worden geïdentificeerd waarin het verband is onderzocht tussen oxidatieve stress en neurodegeneratieve ziekten (Neurodegenerative Diseases, afgekort naar ND"s) zoals Alzheimer (AD), de ziekte van Parkinson (PD) en Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS).

- De overmatige productie van reactieve zuurstofsoorten (ROS) is in verband gebracht met neurodegeneratieve ziekten (ND's), en daarom zijn er veel wetenschappelijke werken gepubliceerd over de impact van ROS op de ontwikkeling van veel voorkomende ND's, zoals de ziekte van Alzheimer (AD) en de ziekte van Parkinson (PD). Aangezien kwantitatieve en kwalitatieve bibliometrische analyses op dit onderzoeksgebied nog niet zijn uitgevoerd, is het doel van dit werk om de wetenschappelijke literatuur te onderzoeken die ROS in ND's impliceert en om de belangrijkste bijdragers, mainstream onderzoeksthema's en onderwerpen in opkomst te identificeren.

CONCLUSIE :
In alle genoemde onderzoeken zijn er duidelijke aanwijzingen (en vaak ook significant), voor een verhoogd risico op gezondheidsschade in de vorm van bepaalde typen kanker, hartvaatziekten en neurologische aandoeningen. Er zijn verschillende mechanismen waarop deze gezondheidsschade kan ontstaan, het gaat niet alleen over het thermale effect van straling, maar ook ontstaat er schade op cel- en DNA niveau waar oxidatieve stress veroorzaakt wordt door hoogfrequente niet ioniserende straling. De veelheid van onderzoeken waarin deze aanwijzingen naar voren komen maakt dat er voldoende reden is om er van uit te gaan dat straling een verhoogd risico op gezondheidsschade heeft en vraagt naar verdergaand specifiek onderzoek en dus terughoudendheid ten aanzien van het blootstellen van mensen aan deze straling.
De Smart-L radar is de sterkste radar in Nederland en het vraagt dan ook zorgvuldig en gedegen onderzoek wanneer hij geplaatst zou gaan worden dicht in de nabijheid van woningen, openbare weg en recreatie.
Een direct en concreet gezondheidsrisico lijkt zich voor te doen bij bewoners met een ICD.

Stelling 2

ZELFS ALS DE STRALING IN HERWIJNEN ONDER DE ICNIRP RICHTLIJN BLIJFT IS DIT GEEN GARANTIE VOOR HET UITBLIJVEN VAN EEN GEZONDHEIDSRISICO.

ARGUMENTEN

Er zijn verschillende kanttekeningen te plaatsen bij de ICNIRP richtlijnen:

- Het is duidelijk dat de door ICNIRP vastgestelde grenswaarden extreem hoog zijn in vergelijking tot die van andere (gezondheids)organisaties. Ook Hardell et al. (2021) maken hiervan melding.
  In onderstaande tabel (uit http://www.sbm-standard.de/STANDARD-2015 RICHTWERTE.PDF) wordt een overzicht gegeven van de grote verschillen in geadviseerde maximale vermogensdichtheid, hier uitgedrukt in µW/m^2 (micro-Watt per vierkante meter).
  (Ter vergelijking: 10.000.000 µW/m^2 is gelijk aan 10 W/m^2, is gelijk aan 61,400 V/m.)

Year	Limietvermogensdichtheid (µW/m^2)	Naam	Beschrijving
1998	10.000.000 9.000.000 4.500.000	ICNIRP 1998 [685]	10.000.000 voor 2 – 300 GHz 9.000.000 voor 1800 MHz 4.500.000 voor 900 MHz gemiddeld over 6 min.
2001	1.000	Salzburg Resolutie[686]	
2001	100	Europees Parlement Panel of the Future of Science and Technology (STOA) 2001[687]	
2002	1	Nieuwe Salzburg	Aanbeveling inzake maximale

De ICNIRP-richtlijn beschrijft als belangrijkste effect van hoogfrequente straling de opwarming van de mens (ICNIRP richtlijn 2020).

- Onderzoeken die ook niet thermale schade vermoeden (waarbij het dan vooral gaat om oxidatieve stress) worden aan de kant geschoven als niet voldoende bewijs/kwaliteit/ etc., zonder duidelijke onderbouwing (Self-referencing authorships behind the ICNIRP 2020 radiation protection guidelines, Nordhagen et al, Reviews on environmental health 2022).
- In de ICNIRP richtlijn wordt beschreven dat onderzoeken worden meegenomen die onafhankelijk geverifieerd zijn, van voldoende wetenschappelijke kwaliteit, en consistent met de huidige wetenschappelijke inzichten. (ICNIRP richtlijn 2020). Niet duidelijk wordt hoe de verschillende onderzoeken daarop beoordeeld zijn en opvallend is dat zij zich met dit uitgangspunt ook afsluiten voor nieuwe inzichten en

ontwikkelingen. Strengere richtlijnen houden wel degelijk ook rekening met de niet-thermale effecten van EMV.

- Bij de beschrijving van de thermale invloed van straling wordt in de ICNIRP richtlijn steeds uitgegaan van kortdurende blootstelling, afhankelijk van de situatie van 6 of 30 minuten. In de situatie van Herwijnen wonen mensen 24/7 in de nabijheid van de radar en worden 24/7 blootgesteld aan de straling. Daarbij gaat het om de KNMI radar en de door Defensie geplande Smart L radar. Interferentie effecten zijn nog onvoldoende uitgewerkt.
- Bioinitiative Report: waarschuwing van wetenschappers: Dit rapport is geschreven door 14 wetenschappers en deskundigen op het gebied van volksgezondheid en overheidsbeleid, om het wetenschappelijke onderzoek over elektromagnetische velden te documenteren. Nog eens twaalf externe beoordelaars hebben het rapport bekeken en verfijnd. Het doel van dit rapport is om het wetenschappelijk bewijs over gezondheidseffecten van elektromagnetische straling van lage sterkte onder de huidige toegestane limieten te beoordelen. Het is de bedoeling om na te gaan welke aanpassingen in deze blootstellingslimieten op dit moment gerechtvaardigd zijn om mogelijke risico's voor de volksgezondheid in de toekomst te beperken. Nog niet alles over dit onderwerp is bekend, maar wat wel duidelijk is, is dat het er naar uit ziet dat de internationale veiligheidsnormen voor stralingsniveaus duizenden malen te hoog zijn. Er zijn veranderingen nodig. Er zijn nieuwe benaderingen nodig om beleidsmakers en het publiek voor te lichten over bronnen van blootstelling en om alternatieve technologieën te ontwikkelen die veiliger zijn voor de volksgezondheid, nu het nog kan. – Pagina 9 van het Bioinitiative Report, editie 2007.

- Op 7 augustus 2023 is in Italië een verhoging van de stralingsnorm niet doorgegaan. Aan de basis van dit besluit lag een bezwaarschrift geschreven en ondertekend door 59 wetenschappers en artsen waarin aangegeven wordt dat onderzoek in de laatste twintig jaar heeft aangetoond dat blootstelling aan EMV, ook onder de huidige ICNIRP/WHO richtlijnen schade kan veroorzaken aan de gezondheid en het welbevinden van de algehele populatie verslechtert. Ook verwijzen ze naar de kosten die daarmee gepaard gaan. Ze verwijzen naar een recent artikel van Professor James Lin in "IEEE Microwave Magazine" of 3 June 2023, waarin hij als kritiek op de ICNIRP aangeeft dat: ze alleen beschermen tegen acute thermische effecten bij blootstelling aan hoge intensiteit en korte termijn (30 minuten); ze niet van toepassing zijn op langdurige blootstelling aan een lage intensiteit zoals deze zich voordoet in het dagelijkse leven; en dat ze gebaseerd zijn op verouderde informatie. Italië hanteert een grenswaarde van 6 V/m, de keuze hiervoor is destijds gebaseerd op het voorzorgsprincipe (the Precautionary Principle, originally enshrined in international law of the environment within the Rio de Janeiro Declaration of 1992) en het ALARA principe (the ALARA Minimization Principle (As Low As Reasonably Achievable), or the lowest level reasonably achievable without compromising development technological).

- De Oceania Radiofrequency Scientific Advisory Association (ORSAA) gaf in reactie op de conceptrichtlijnen van de ICNIRP uit 2018, het volgende commentaar op de door de ICNIRP op de SAR-waarde toegepaste reductie: "De door de ICNIRP

toegepaste reductiefactoren zijn niet wetenschappelijk gefundeerd en lijken alleen relevant te zijn voor verwarmingseffecten, omdat zij geen biologische bescherming bieden tegen een reeks bio-effecten die duidelijk zijn aangetoond in de wetenschappelijke literatuur (bv. oxidatieve stress die verschillende vormen van cel beschadiging veroorzaken, waaronder DNA, en membraanschade die leidt tot functionele stoornissen zoals neurologische en metabolische effecten) die in verband worden gebracht met ziekteverschijnselen en zich voordoen bij athermische/niet-thermische blootstellingsniveaus. Oxidatieve stress speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van chronische en degeneratieve ziekten, zoals kanker, artritis auto-immuunziekten, cardiovasculaire en neurodegeneratieve ziekten, alsook veroudering (Halliwell en Gutteridge, 2015; Pham-Huy, He, &Pham-Huy, 2008). De hierboven genoemde ziekten vormen vandaag de dag een groot probleem in de ontwikkelde landen, nemen steeds verder toe parallel aan de ontplooiing van draadloze technologie in onze samenleving. Gezien het feit dat oxidatieve stress voorkomt in de duidelijke meerderheid van de papers die dit eindpunt onderzoeken, lijkt het erop dat de ICNIRP nalatig is in haar gebrek aan erkenning van dit bio-effect en de implicaties voor de gezondheid en het welzijn. "
Een belangrijke aanvulling hierop is dat van alle door de Commissie EMV van de Gezondheidsraad beoordeelde studies op het gebied van oxidatieve stress, 71 % een samenhang aantoonde met blootstelling aan RF-EMV.

- Een andere studie uit 2021 maakt ook duidelijk dat er niet voorbij gegaan kan worden aan het effect van straling op oxidatieve stress en daarmee op tal van ziektebeelden, het gaat om de studie “Reactive Oxygen Species and their Impact in Neurodegenerative Diseases: Literature Landscape Analysis" van Yeung et al (18 januari 2021 in het tijdschrift Antioxidant & Redox Signaling), zij identificeerden maar liefst 22.885 studies waarin het verband was onderzocht tussen oxidatieve stress en neurodegeneratieve ziekten (Neurodegenerative Diseases, afgekort naar ND"s) zoals Alzheimer (AD), de ziekte van Parkinson (PD) en Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS).

De gezondheidsraad:
In de samenvatting van het rapport “5G en gezondheid” d.d. 2 september 2020 stelt de vaste commissie Elektromagnetische velden van de Gezondheidsraad:

Het is volgens de commissie niet uit te sluiten dat het optreden van kanker, verminderde mannelijke vruchtbaarheid, slechtere zwangerschapsuitkomsten en geboorteafwijkingen samenhangen met blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden.

CONCLUSIE :
De ICNIRP richtlijn biedt onvoldoende zekerheid ten aanzien van de gezondheidsrisico’s van straling, onder deze stralingsnorm vindt er nog steeds schade aan de gezondheid plaats. De ICNIRP richtlijn beperkt zich tot thermale schade en gaat voorbij aan de niet-thermale schade waar de afgelopen 20 jaar voldoende aanwijzingen voor zijn gevonden in uitgebreid wetenschappelijk onderzoek. De ICNIRP richtlijn doet geen uitspraak over het effect van langdurige blootstelling aan straling (7x24 uur).
Daarmee biedt de ICNIRP norm voor Herwijnen onvoldoende zekerheid dat straling onder deze norm geen gezondheidsschade kan veroorzaken.

Stelling 3

ER ZIJN AANWIJZINGEN VOOR EEN VERBAND TUSSEN DE STRALING VAN DE OUDE RADAR VAN DE LUCHTVERKEERSLEIDING (VOORMALIG RIJKSLUCHTVAARTDIENST) IN HERWIJNEN EN DE HOGE INCIDENTIE VAN ALS.

ARGUMENTATIE

- In Herwijnen hebben jarenlang twee radartorens van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVLN) gestaan, van circa 1971 tot 2012 (gestopt in 2012, weggehaald in 2015). Een primaire en secundaire radar gecombineerd en een secundaire radar als reserve.
- In de laatste 23 jaar zijn er in Herwijnen 7 mensen met ALS geweest. Dat is ver boven wat je mag verwachten op de populatie van Herwijnen. In het GGD-rapport uit 2020 staat dat er in 20 jaar tijd 6 gevallen waren (de zevende was na 2020). De incidentie is 2,8 per 100.000 mensen per jaar. In Herwijnen zijn 2470 inwoners, dat betekent dat er in 20 jaar 1,4 gevallen met ALS te verwachten zouden zijn. De GGD noemt een verwachting van 0-4 gevallen. (De kans dat meer dan 4 mensen ALS krijgen is 0,003 (1 op 300). Uitgaand van de 6 bewoners met ALS in die periode is het dus ruim vier keer zo veel. Vertaal je dit naar percentages, dan gaat het om 400% meer gevallen van ALS. Het gaat misschien om lage aantallen, maar het gaat om een verschrikkelijk invaliderende en dodelijke ziekte waarvan het voorkomen van een dusdanig verhoogd aantal binnen een gemeente dwingt tot voorzichtigheid.
- ALS is een ernstig invaliderende ziekte die niet alleen voor degene die het heeft, maar ook voor de naasten een verschrikkelijke weg is om mee te maken. Een ziekte met een slechte prognose een gemiddelde overleving van 3 jaar, waarbij je niet alleen je mobiliteit en zelfstandigheid verliest, maar ook je spraak, je slikfunctie en uiteindelijk kan je niet meer zelfstandig ademen.
- Aan de GGD is de hypothese voorgelegd dat de straling van de luchtverkeersradars van invloed zou kunnen zijn geweest op de incidentie van ALS, de GGD oordeelde dat de populatie te klein is voor nader onderzoek en dat er ‘onvoldoende wetenschappelijke kennis voor handen is om te bepalen of er een relatie is tussen blootstelling aan radiofrequente EMV en het ontstaan van de ziekte ALS’. De GGD heeft dus niet aangegeven dat er geen verband is zoals in enkele stukken van defensie wordt aangehaald.

- Er zijn op dit moment geen andere factoren bekend die in Herwijnen anders zouden zijn dan in de rest van Nederland en verklarend kunnen zijn voor de hoge incidentie van ALS in Herwijnen. Er is geen reden om aan te nemen dat er in Herwijnen meer gerookt en gedronken wordt dan in andere omliggende dorpen, dat er meer bestrijdingsmiddelen gebruikt worden dan in omliggende dorpen en er is geen directe familiaire band tussen de verschillende bewoners met ALS.

CONCLUSIE

Er is nog geen hard bewijs dat EMV straling een rol speelt bij het ontstaan van ALS, maar er zijn wel verschillende onderzoeken die sterke aanwijzingen geven of een waarschijnlijk verband aantonen. Dat in combinatie met bovenstaande situatieschets van Herwijnen maakt dat de hypothese dat er een verband is tussen EMV en het ontstaan van ALS niet valt te verwerpen en vraagt om verder onderzoek voordat er opnieuw een Radar in Herwijnen geplaatst wordt.

Stelling 4

PLAATSING VAN DE SMART-L RADAR IN HERWIJNEN IS ONVERENIGBAAR MET HET ALARA PRINCIPE

ARGUMENTATIE:

De Gezondheidsraad stelt in zijn rapport "Voorzorg met rede" dat het voorzorgsprincipe gehanteerd moet worden wanneer er sprake is van een plausibel risico voor de gezondheid.

Er zijn verschillende argumenten die onderbouwen waarom dit voorzorgsprincipe gehanteerd zou moeten worden in Herwijnen:

- Voldoen aan ICNIRP betekent niet automatisch dat er geen gezondheidseffecten zijn op langere termijn. Zie voor de onderbouwing hiervan stelling 3, waarbij er in stelling 3 voldoende argumenten genoemd worden om niet met zekerheid te kunnen zeggen dat het hanteren van de ICNIRP-richtlijn betekent dat er geen gezondheidsschade zal optreden. Daarmee is er dus voldoende grond om het voorzorgsprincipe te hanteren en geen straling te accepteren die zo krap onder de ICNIRP-richtlijn valt en gedeeltelijk erboven in een voor iedereen toegankelijke omgeving met huizen, verkeer van kinderen naar school en een recreatie gebied. Dit wordt eveneens onderschreven door Prof. Dr. Ir. Guy Vandenbosch van de KU Leuven ("De radarinstallatie te Herwijnen en het ALATA principe, zie bijlage 3").

- Diverse landen hanteren strengere blootstellingslimieten dan de ICNIRP-richtlijn (Prof. Dr. Ir. Guy Vandenbosch van de KU Leuven, "De radarinstallatie te Herwijnen en het ALATA principe") (https://www.antennebureau.nl/straling-en-gezondheid/blootstellingslimieten-voor-elektromagnetische-velden)

- Een meerderheid van internationale wetenschappelijk experts op het gebied van EMV en gezondheid vraagt dringend om het voorzorgsprincipe. Inmiddels hebben 259 EMV wetenschappers (International EMF Scienstist Appeal) een dringend beroep gedaan op de VN en haar sub-organisaties de WHO en UNEP en alle VN-lidstaten. Dit met het oog op een betere bescherming van de gezondheid op EMV-blootstelling. Het negeren van de stem van deze experts is niet alleen in strijd met de wetenschappelijke integriteit, maar gaat ook in tegen de EU-jurisprudentie rond het voorzorgsbeginsel.

- Het ALARA-principe als voorzorgbeginsel wordt al jaren door de Commissie EMV van de Gezondheidsraad aanbevolen. ALARA betekent: "As Low As Reasonably Achievable", zo laag als redelijkerwijs haalbaar. Het ALARA-principe gaat niet samen met het blindelings hanteren van de achterhaalde ICNIRP-richtlijn en zeker niet het overschrijden van deze richtlijn zoals Defensie doet bij de geplande Radar Herwijnen.

- Op verschillende plaatsen benoemt Defensie dat het wenselijk is dat het terrein waar de radar komt minimaal 10.000 m^2 betreft (100x100m). Dit is 43% groter dan het beoogd terrein in Herwijnen; ter vergelijking het terrein in Wier beslaat ruim 32.000

m^2. Opnieuw wordt hiermee gekozen voor een suboptimale oplossing en daarmee geen recht gedaan aan het ALARA- principe.

- Op de WHO-site staat uitgelegd dat de blootstellingslimieten voor RF-velden zijn vastgesteld door de ICNIRP, een niet-gouvernementele organisatie die formeel erkend is door de WHO. Zij geven aan dat omgevings-RF-niveaus van radars, in gebieden die normaal toegankelijk zijn voor het grote publiek, minstens 1000 keer lager liggen dan de limieten voor continue blootstelling van het publiek, toegestaan door de ICNIRP-richtlijnen, en 25.000 keer onder het niveau waarop is vastgesteld dat RF-blootstelling de vroegste bekende gezondheidseffecten veroorzaakt. Dit is zeker niet van toepassing voor de toekomstige radar in Herwijnen.
  Op deze WHO site worden de effecten beschreven van elektromagnetische straling in het algemeen en gepulste radar straling in het bijzonder, zie onderstaande tekst:

Wat zijn de mogelijke gezondheidseffecten van radar?

Bijzondere aandacht voor de volgende teksten van deze WHO site:
“In de meeste tot nu toe uitgevoerde onderzoeken zijn andere gezondheidseffecten dan kanker onderzocht. Ze onderzochten fysiologische en thermo regulerende reacties, gedragsveranderingen en effecten zoals de inductie van lensopaciteit (cataract) en ongunstige reproductieve uitkomsten na acute blootstelling aan relatief hoge niveaus van RF-velden. Er zijn ook een aantal onderzoeken die niet-thermische effecten rapporteren, waarbij geen merkbare temperatuurstijging kan worden gemeten.

- Kanker gerelateerde onderzoeken: Veel epidemiologische onderzoeken hebben mogelijke verbanden tussen blootstelling aan RF en een verhoogd risico op kanker onderzocht. Vanwege de verschillen in opzet en uitvoering van deze onderzoeken zijn de resultaten ervan echter moeilijk te interpreteren. Een aantal nationale en internationale peer review-groepen hebben geconcludeerd dat er geen duidelijk bewijs bestaat voor een verband tussen blootstelling aan RF-straling en een verhoogd risico op kanker. De WHO heeft ook geconcludeerd dat er geen overtuigend wetenschappelijk bewijs bestaat dat blootstelling aan RF de levensduur van mensen verkort, of dat RF een inductor of promotor van kanker is. Verdere studies zijn echter noodzakelijk.

- Thermische effecten: RF-velden zijn onderzocht bij dieren, waaronder primaten. De eerste tekenen van nadelige gevolgen voor de gezondheid, die bij dieren worden aangetroffen naarmate het niveau van RF-velden toenam, zijn onder meer een verminderd uithoudingsvermogen, afkeer van het veld en een verminderd vermogen om mentale taken uit te voeren. Deze onderzoeken suggereren ook dat nadelige effecten kunnen optreden bij mensen die worden blootgesteld aan blootstelling van het hele lichaam of aan plaatselijke RF-velden die voldoende zijn om de weefseltemperatuur met meer dan 1 °C te verhogen. Mogelijke effecten zijn onder meer het veroorzaken van oogcataract en verschillende fysiologische en thermo regulerende reacties als de lichaamstemperatuur stijgt. Deze effecten zijn algemeen bekend en vormen de wetenschappelijke basis voor het beperken van beroepsmatige en publieke blootstelling aan RF-velden.

- Niet-thermische effecten: Blootstelling aan RF-niveaus die te laag zijn om verhitting te veroorzaken (d.w.z. zeer lage SAR's), is door verschillende groepen gerapporteerd als een verandering in de mobiliteit van calciumionen, die verantwoordelijk is voor het doorgeven van informatie in weefselcellen. Deze effecten zijn echter nog niet voldoende vastgesteld om een basis te bieden voor het beperken van de menselijke blootstelling.

- **Gepulseerde RF-velden: Er is gerapporteerd dat blootstelling aan zeer intense gepulseerde RF-velden, vergelijkbaar met die gebruikt door radarsystemen, de**

schrikreactie onderdrukt en lichaamsbewegingen oproept bij muizen die bij bewustzijn zijn. Bovendien hebben mensen met een normaal gehoor puls-RF-velden waargenomen met frequenties tussen ongeveer 200 MHz en 6,5 GHz. Dit wordt het microgolfgehooreffect genoemd. Het geluid wordt op verschillende manieren beschreven als een zoemend, klikkend, sissend of knallend geluid, afhankelijk van de RF-pulskarakteristieken. Langdurige of herhaalde blootstelling kan stressvol zijn en moet waar mogelijk worden vermeden.

- **Elektromagnetische interferentie: Radars kunnen elektromagnetische interferentie veroorzaken in andere elektronische apparatuur. De drempelwaarden voor deze effecten liggen vaak ruim onder de richtwaarden voor menselijke blootstelling aan RF-velden. Bovendien kunnen radars ook interferentie veroorzaken in bepaalde medische apparaten, zoals pacemakers en gehoorapparaten. Als personen die dergelijke apparaten gebruiken in de buurt van radarsystemen werken, moeten ze contact opnemen met de fabrikanten om de gevoeligheid van hun producten voor RF-interferentie te bepalen."**

- In Herwijnen hebben we contact met twee bewoners met een pacemaker met ICD van de producent Boston Scientific. Zij hebben contact gezocht met deze leverancier over de risico's van de straling van de SMART-L voor het functioneren van de ICD. Bekend is dat de EMC aangeeft dat apparatuur in het algemeen beschermd is tot 5,4 V/m, maar dat voor medische apparatuur andere waarden kunnen gelden. Boston Scientific geeft aan dat er geen problemen kunnen ontstaan bij de ICD bij een straling onder de100 V/m. Daar kan de Smart L met gemak overheen gaan, in ieder geval tot 163 V/m indien de staring modus aanstaat op 300 meter.

Beste [redacted]

Ik heb overleg gehad met onze technische afdeling. De eerdere berekeningen zijn gedaan met de gegevens die bij ons bekend zijn over radar type Smart-R.

U geeft nu aan dat het radar type Smart-L is (het is niet mijn vakgebied, maar dit lijkt wel anders te zijn dan de Smart-R). Deze data heb ik doorgegeven en ik krijg nu antwoord terug dat u tot 950 m geen last hebben zou moeten hebben van interacties.

Onze richtlijn is in elk geval om onder de 100 V/m te blijven voor hoge frequentie elektrische velden tussen de 1kHz en 3GHz, om mogelijk ongewenste therapie te voorkomen. Als uw device namelijk signalen opgaat die (voor het device) op een snelle hartritmestoornis lijken, zou hij daarop een of meerdere shocks kunnen afgeven. Als de opgepikte signalen langzamer zijn dan "ritmestoornis-snelheid", zou uw ICD kunnen denken dat het normale samentrekkingen van uw hart zijn, en dat zou betekenen dat uw device de pacemakerfunctie dan tegenhoudt. Gezien uw gegevens van het ICD-kaartje zou uw pompfunctie daarmee niet ondersteund worden, de pacemakerfunctie zorgt immers voor deze ondersteuning.

Mogelijk kan de stichting beter berekenen in welk gebied u, in het geval dat de radar er komt, veilig zou kunnen bewegen. Ik kan me voorstellen dat het veld, bijvoorbeeld door bebouwing, niet overal gelijk zal zijn.

Ik ben bang dat we u niet verder kunnen helpen dan dit. Ik wens u wel veel sterkte met deze situatie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Aanwezig op: ma, di en do

Boston Scientific

- In Italië is op 7 augustus in de ministerraad de opnieuw besloten om de stijging van de limieten voor 5 G tegen te houden. Dit was te lezen op internet op "Breaking news" van 8 augustus ("Skip EMF raising. Asstel:" Italy has the lowest limits in Europe, insufficient connection"). Verwezen werd naar een bezwaarschrift van 59 wetenschappers en deskundigen aan de Italiaanse regering ("Appeal of the Scientists for Electromagnetic Safety; to the Italian Government, to the Parliament, to the Regions and to the Autonomous Provinces') met per wetenschapper/deskundige steeds een lijst van verwijzingen, variërend van 1 tot 28 per persoon van hun hand als auteur of co-auteur betreffende straling waarmee zij hun bezwaarschrift onderbouwen. Zij geven aan dat internationaal onderzoek van de afgelopen 20 jaar uitgebreid heeft aangetoond dat blootstelling aan straling, zelfs onder de ICNIRP standaard kan leiden tot gezondheidsschade. Zij verzoeken om een verlaging van de norm naar 0,6 V/m in het belang van de publieke gezondheid en meer specifiek in het belang van de gezondheid van kwetsbaren zoals kinderen, zwangeren en chronisch zieken en mensen met het Elektromagnetische hypersensibiliteit (EHS). Zij benoemen de verschillende gezondheidsschade die in de onderzoeken naar voren komt en stellen de ICNIRP richtlijn ter discussie. Zij besluiten hun bezwaarschrift met een beroep op het voorzorgsprincipe en het ALARA principe.

- De Raad van Europa publiceerde in 2011 een rapport over de gevaren voor de volksgezondheid van elektromagnetische velden, waarin wordt opgeroepen om de blootstellingslimieten te verlagen tot 0,2 Volt per meter (100 microwatt per vierkante m).
  Dit is ongeveer 100.000 x lager dan de huidige blootstellingslimiet van ICNIRP.
  (https://www.jrseco.com/nl/advies-raad-van-europa-over-gezondheidsrisicos-elektromagnetische-straling/)

- Wat vindt de Gezondheidsraad? De Gezondheidsraad stelt dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling aan straling onder de nieuwste ICNIRP richtlijn de potentie heeft de gezondheid te schaden en daarom adviseert om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijker wijs mogelijk te houden. Uit het Herwijnen-betoog van Vriens blijkt dat de Nederlandse Gezondheidsraad al in 1975 op verzoek van de regering een rapportage uitbracht over de gevaren van microgolfstraling.

- Wat vindt het RIMV? In het RIVM rapport uit 2004; Gezondheidseffecten van blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden van Bolte en Pruppers, maakt het RIVM aan aantal kanttekeningen!! In het bijzonder de opmerking over de gepulste velden en de opmerking dat naast opwarming andere ketens van lichaamsprocessen een rol spelen: beïnvloeding van zenuwcellen en zenuwsignalen. Hierbij denk je o.a. gelijk aan ALS.

- De SBM 2015 (Standard der Baubiologische Messtechnik), een groep Duitse wetenschappers hebben aangegeven al bij 1 microwatt /m2 biologische effecten te vinden en adviseren voor een gezonde slaapplaats maximaal 0,1 microwatt/m2.

- Hoe gaan Gemeentes om met gezondheidsbelangen van burgers? Hier vindt u een overzicht van gemeentes die hebben besloten om voorzichtig met de risico's van hoogfrequente elektromagnetische straling om te gaan. Deze gemeentes verdienen alle lof, omdat ze ondanks de economische belangen toch kiezen voor de gezondheid en de belangen van de burgers.
  N.B. De lijst is in werkelijkheid groter omdat alleen gemeentes vermeld zijn waarbij er bronnen/bewijzen aanwezig zijn, in de vorm van krantenartikelen of moties.
  De Gemeente Zeist vraagt ze zich af hoe het zit met de blootstellingsnorm gesteld door de overheid.

Raad van Europa:

Het document op de website van de Raad van Europa: Resolutie 12608 en persbericht resolutie 1815

Resolutie 12608 in PDF-bestand (alt. met markeringen).

De Raad van Europa, bekend van het *Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens*, publiceerde op 6 mei 2011 onder voorzitterschap van Jean Huss een rapport over de **gevaren voor de volksgezondheid van elektromagnetische velden**. De commissie roept op tot verlaging van de blootstellingslimieten.

De geadviseerde blootstellingslimiet is 0,2 Volt per meter. **Dit is 100 microwatt per vierkante meter, ongeveer 100.000x (!) lager dan de huidige blootstelingslimiet** (voor meer info zie Normen, grenswaarden en SBM-2015-richtlijnen).

Highlights uit het EU-rapport

- *8.1.2. **Heroverweeg de wetenschappelijke basis** voor de huidige, door de ICNIRP vastgestelde normen voor de blootstelling aan elektromagnetische velden, die ernstige beperkingen hebben en pas "zo laag als redelijkerwijs mogelijk" (ALARA)-principes toe, waarmee **zowel thermische effecten als athermische of biologische effecten** van elektromagnetische emissies of straling worden gedekt;*
- *8.2.1. Stel preventieve limieten vast voor de niveaus van langdurige blootstelling aan microgolven in alle binnenruimten, in overeenstemming met het voorzorgsbeginsel, niet hoger dan 0,6 Volt per meter, en op de middellange termijn terug te brengen tot **0,2 Volt per meter**.*
- *8.3.2. **Verbied alle mobiele telefoons, DECT-telefoons of WiFi-systemen in klaslokalen en scholen**, zoals bepleit door sommige regionale autoriteiten, medische organisaties en maatschappelijke organisaties.*

Zware kritiek op de huidige officiële ICNIRP-blootstellingslimieten

De meeste Westerse landen hebben de blootstellingslimieten voor elektromagnetische straling overgenomen van de ICNIRP, een niet-gouvernementele organisatie. In resolutie 1815 geeft de Raad van Europa zware kritiek op deze limieten. Zie Problemen met ICNIRP-blootstellingslimieten elektromagnetische straling.

De Raad adviseert een nieuwe richtlijn voor de maximale veldsterkte van **0,2 Volt per meter** (V/m). Let op: de huidige richtlijn is 61 Volt per meter.

Zie: https://www.jrseco.com/nl/advies-raad-van-europa-over-gezondheidsrisicos-elektromagnetische-straling/

Grondwet:

- Ook de wet onderstreept het belang om met voorzichtigheid om te gaan met maatregelen (lees hier het plaatsen van een RADAR station) die van invloed kunnen zijn op de gezondheid, of waar in ieder geval niet met zekerheid is te stellen dat er geen risico op de gezondheid is. Het gaat dan om Artikel 11 van de Grondwet: Onaantastbaarheid van het lichaam "Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperking, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam", Artikel 21 van de Grondwet: Milieu "De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu." en Artikel 22, lid 1 van de Grondwet: Volksgezondheid "De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid".

Even een paar getallen op een rij:

Vergelijking	**V/m**	
Blootstellingslimiet SBM-richtlijn (voor radar)	0,1	
Door de Raad van Europa geadviseerde blootstellingslimiet	0,2	
Huidige gemiddelde veldsterkte in NL	0,3 – 6	Agentschap Telecom
Blootstellingslimiet EMC-richtlijn in NL	5,4 -18	
Blootstellingslimiet (ICNIRP) in NL	28-61	
Smart L Radar	47,6	Gemiddelde belasting
Smart L Radar piek limieten	>100 - >1000	

WOB Documenten Defensie en ALARA

Vanuit diverse opgevraagde WOB document hebben we gelezen dat Defensie zich niet aan ALARA wil én kan houden.
In de beschikbare WOB documenten 240, 576, 1065, 1484, 1510 van Defensie wordt duidelijk bloot gelegd dat Defensie zich zorgen maakt over het niet kunnen voldoen aan ICNIRP en daarmee "haar grondwettelijke hoofdtaken niet kan uitvoeren".

- ALARA (240): kan moeilijk worden ingeregeld op de PSR radar volgens TNO.
- ALARA (576): verlagen vermogen leidt tot minder ver kijken maar ook minder waarnemen kleine objecten; m.a.w. ALARA gaat niet toegepast worden! Operationeel onacceptabel.
- ALARA (1065): Smart L heeft geen mogelijkheid van een cluster mode waarbij radar emissies worden beperkt (blanken), ALARA kan dus niet worden toegepast terwijl dit wel het advies was van deskundige [redacted] als expert Rondetafelgesprek Tweede Kamer. Dit is een pertinente leugen, want "blanken" was in de vaststellingsovereenkomst van Defensie met de [redacted] uit [redacted] vastgelegd als mogelijkheid om de straling t.g.v. de Smart L-radar op hun locatie te verminderen!!
- ALARA (1484): levert niets op in reductie stralingsblootstelling; dus wordt niet toegepast!
- ALARA (1510): Interne feedback over nieuw besluit EMV; ligt allemaal gevoelig bij EZK om over ICNIRP, ALARA te communiceren (op advies van landsadvocaat) vanwege proces 5G en de Staat; taak van Defensie is onvoldoende belicht in dit besluit, omdat minister EZK radar kan uitzetten als deze normen overschrijdt. Kan dit dan zomaar? Defensie uit zorgen richting EZK, maar dit geeft ook aan dat Defensie gezondheid minder serieus neemt. Sommige zaken in het besluit hebben mogelijk verregaande impact op Defensie en zijn mogelijk in strijd met de grondwettelijke hoofdtaken en verantwoordelijkheden van Defensie.

Er zijn dus overduidelijk diverse uitspraken van TNO en Defensie dat ze voor de Smart L-radar zich niet aan het ALARA principe kunnen en willen houden!!

- https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2021/12/02/besluit-op-wob-verzoek-over-militair-radarstation-herwijnen

CONCLUSIE :

Er zijn voldoende argumenten die aantonen dat bij de keuze voor deze Radar in Herwijnen het voorzorgsprincipe onvoldoende wordt gehanteerd.
Sterker nog vanuit diverse WOB documenten weten we dat Defensie (en TNO) zich niet aan het ALARA principe kan én wil houden. Daarmee wordt niet voldaan aan het ALARA-principe en wordt een onnodig risico genomen ten aanzien van de gezondheid van de bewoners van Herwijnen en omgeving.

Dit staat haaks op de adviezen van:

- WHO
- Raad van Europa
- Gezondheidsraad

- Talloze internationale wetenschappers, waaronder [redacted], KU Leuven

En is in strijdt met artikel 11, 21 en 22, lid 1 van de Grondwet.

Bijlagen:

Bijlage 1: Onderzoek België: onderzoek tussen Hawk raket en militair personeel.

België onderzoekt verband tussen Hawk-raket en kanker

Van onze verslaggever

DEN HAAG

De Belgische minister van Defensie, Poncelet, heeft een onderzoek gelast naar een mogelijk verband tussen krachtige radarstraling van het Hawk-luchtafweersysteem en kanker. Onduidelijk is of Nederland zich aansluit bij het Belgische onderzoek of dat Defensie zelf een onderzoek instelt. Volgende week zal staatssecretaris Van Hoof van Defensie daarover een besluit nemen.

De Belgische minister besloot tot een eigen onderzoek nadat een meerderheid van de NAVO-landen een verzoek van België en Nederland afwees om een gezamenlijk onderzoek in te stellen.

Van Hoof zei vrijdag in Den Haag dat hij de klachten van militairen en burgerpersoneel over het luchtafweersysteem zeer serieus neemt. Maar eerst wil hij advies inwinnen bij medisch specialisten. Hij heeft vrijdag contact opgenomen met het ministerie van Volksgezondheid.

Ook wil Van Hoof proberen het bedrijfsleven te interesseren voor het onderzoek. 'Defensie heeft signalen binnengekregen van bedrijven die met elektromagnetische producten werken, die geïnteresseerd zijn in een dergelijk onderzoek.'

In de Tweede Kamer tekent zich een meerderheid af ten gunste van een dergelijk onderzoek. CDA, PvdA en D66 vinden de zaak ernstig genoeg om desnoods een eigen onderzoek op te zetten. De VVD wil eerst het oordeel van de staatssecretaris afwachten.

De afgelopen maanden hebben zich opnieuw veertig mensen gemeld bij de militaire vakbond AFMP met klachten die mogelijk te maken hebben met het werk bij

> **Nederland neemt volgende week besluit over studie**

de Hawks. Van de bellers hadden 26 (oud)-militairen kanker. Zeven van hen zijn inmiddels overleden. Ook bij het meldpunt van de luchtmacht, dat sinds juli is opengesteld, zijn enkele tientallen telefoontjes binnengekomen.

In Oslo sprak vrijdag het medisch comité van de NAVO over deze kwestie. Een meerderheid van de NAVO-landen vindt dat er in het verleden al voldoende onderzoek is gedaan naar de relatie tussen 'niet-ioniserende straling en het ontstaan van kanker'. Onderzoekers hebben tot nu toe geen causaal verband kunnen leggen tussen het werken met Hawks en het ontstaan van kanker.

De hoogleraar gezondheidsrisico-analyse W. Passchier van de universiteit in Maastricht noemt het nieuwe aantal van veertig kankergevallen 'fors'. Volgens Passchier, die als plaatsvervangend algemeen secretaris van de Gezondheidsraad betrokken was bij een onderzoek naar de gevolgen van elektromagnetische straling, rechtvaardigt dit aantal een eigen onderzoek van Defensie.

De Gezondheidsraad onderzocht de gevolgen van elektromagnetische straling, omdat steeds meer mensen eraan worden blootgesteld. Met name door het groeiend aantal mobiele telefoons.

Ook radarinstallaties en radio- en tv-zenders kunnen een bron van elektromagnetische straling zijn. De raad concludeerde dat er geen duidelijk en overtuigend bewijs is dat de straling kanker of andere ziekten veroorzaakt. De raad kwam tot deze conclusie na bestudering van internationale onderzoeken.

Ook Defensie en de NAVO baseren zich op deze onderzoeken. De Gezondheidsraad zegt wel 'dat onder bepaalde omstandigheden blootstelling negatieve gevolgen kan hebben'.

'Als de raket een gevaar is, ook al zijn er slechts aanwijzingen, dan zou Defensie dat ter plekke moeten onderzoeken', vindt dr. ir. P. van den Berg, hoogleraar elektromagnetische theorie aan de TU in Delft en betrokken bij het onderzoek van de Gezondheidsraad.

De militaire vakbond AFMP denkt dat een versoepeling van de veiligheidsnormen door Defensie in de jaren tachtig de ziektegevallen heeft veroorzaakt. Hierdoor zouden militairen een overdosis straling hebben gekregen. De Duitse Bundeswehr besloot enkele jaren geleden de normen juist te verscherpen.

In augustus vergrootte Nederland de veiligheidszone rond de raket van 45 naar 74 meter, nadat de AFMP met de gezondheidsklachten naar buiten kwam.

BRON: DE VOLKSKRANT

DATUM ONBEKEND

VERMOEDELIJK SEPTEMBER 2010

Bijlage 2: Berekening veilige afstand tot Hawk raket installatie.

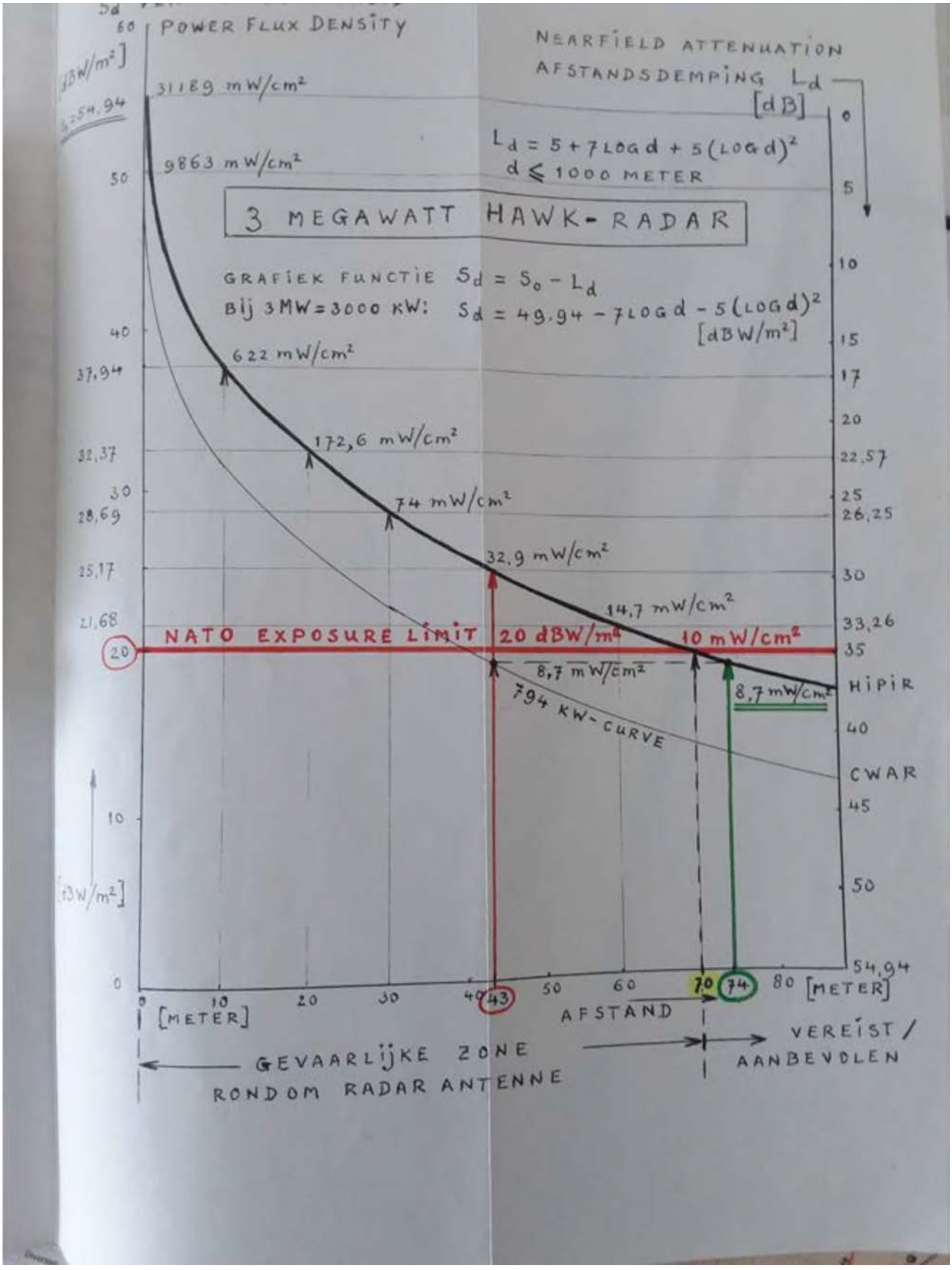

Bijlage 3: De radarinstallatie te Herwijnen en het ALATA principe.

De radarinstallatie te Herwijnen en het ALATA principe

[redacted]KU Leuven, België

Verschillende partijen hebben me gecontacteerd om mijn visie te geven aangaande de installatie van een zogenaamde SMART-L radar te Herwijnen, Nederland. Er werden me daartoe ook verschillende rapporten bezorgd:

1) TNO-rapport R10094: Evaluatie van gezondheidsaspecten door RF-velden afkomstig van de voorgenomen SMART-L radar te Herwijnen

2) TNO Memorandum: Stralingsbelasting Radarinstallatie Herwijnen/V2

3) THALES Engineering Analysis Report: SMART-L EWD GB

Ik heb deze rapporten grondig doorgenomen. Aangezien er onvoldoende details gegeven worden in deze rapporten, is het onmogelijk om bv. berekende waarden te verifiëren, en ga ik er dan ook vanuit dat alle daar gegeven data correct zijn. De visie die ik verder verkondig is gebaseerd enerzijds op mijn jarenlange ervaring met elektromagnetische (EM) straling en de eventuele effecten op het menselijk lichaam, anderzijds op deze rapporten. In mijn analyse zou ik klaar en duidelijk de volgende punten willen maken.

1) Mijns inziens zijn deze rapporten eerder een evaluatie van de mate waarin blootstelling aan EM straling zal optreden, en dit gebaseerd op een vergelijking met de ICNIRP limieten, dan een echte evaluatie van de mogelijke gezondheidseffecten. De ICNIRP limieten worden daar als uniek criterium gebruikt om de "veiligheid" te garanderen.

2) Alhoewel ik het volledig eens ben met de bewering "To date, researchers have not found ***evidence*** that multiple exposures to RF fields below threshold levels cause any adverse health effects" (rapport 1, p. 13), is het niet zo dat het voldoen aan de ICNIRP normen automatisch betekent dat er geen enkel mogelijk gezondheidseffect is, vooral op lange termijn (40, 50, 60 jaar). De ICNIRP limieten zijn er op een bepaald moment gekomen om een houvast te bieden.

Deze limieten zijn niet "onaantastbaar en definitief"
. Dit wordt ook geïllustreerd door het feit dat sommige landen en
zelfs steden, zoals in het rapport 1 zelf aangegeven, strengere limieten hanteren, bv. België. Blijkbaar zou deze radar in vele landen niet kunnen, zie rapport 1, Figuren 13 en 14. Dit komt zeer eigenaardig over op de gemiddelde burger in de EU, want de blootstellingsproblematiek is grotendeels identiek in alle landen.

3) Verder is het ook zo dat er een hele reeks publicaties te vinden zijn in de wetenschappelijke literatuur die bepaalde effecten suggereren (wat niet hetzelfde is als bewijzen). Men kan inderdaad behoorlijke kritiek geven op de kwaliteit van een behoorlijk deel van deze publicaties, maar ook dit betekent niet dat het effect dat gesuggereerd wordt er totaal niet is.

4) Ieder weldenkend mens ziet verder ook in dat het niet zo is dat een exposure net onder (om het even welke) limiet 100 % veilig is, en een exposure net boven deze limiet onveilig. In werkelijkheid zal een eventueel risico waarschijnlijk groter en groter worden naarmate de exposure ook groter wordt.

5) Het is een onmogelijke taak om echt alle mogelijk gezondheidseffecten (gaande van "vrij onschuldige"
, zoals
concentratiestoornissen, tot ernstige, zoals het optreden van kanker) in alle mogelijk blootstellingscenarios te onderzoeken. Er is bv. heel wat onderzocht met het oog op de toepassing "Telecom"
, van 2G over 3G en 4G, tot
momenteel 5G, maar de technische karakteristieken van deze blootstelling zijn heel anders dan bv. bij een radar. Bij radar in de rondzoekmode bv. gaat het typisch over een regelmatig-periodieke gepulste blootstelling, wat bv. heel anders is dan de continue blootstelling aan een CW draaggolf van een GSM mast.

De enige echte waarheid is dat de wetenschap nog geen sluitend antwoord heeft op de vraag of de verhoogde blootstelling die de laatste decennia optreedt binnen onze maatschappij leidt tot mogelijke gezondheidsproblemen, vooral op lange termijn. Dit geldt mijns inziens ook voor deze specifieke situatie, de SMART-L radar te Herwijnen. Verder is het ontegensprekelijk zo dat een burger wonende in de dorpskern te Herwijnen misschien wel "binnen de ICNIRP norm valt", maar ongetwijfeld veel meer blootgesteld zal worden dan de gemiddelde burger in Nederland.

Vertrekkende vanuit het voorgaande, ben ik het totaal niet eens met de volgende bewering in rapport 1, p. 28:
"*Over het nut en de noodzaak over de toepassing van ALARA, zoals recent voor de hoogspanningslijnen is gedaan, bestaat er vanuit een wetenschappelijk perspectief echter geen reden om voor radiofrequente elektromagnetische straling de toepassing van ALARA te adviseren. De toepassing van de veiligheidsfactor 50 (voor publiek) kan worden opgevat als implementatie van het voorzorgsprincipe. De in dit rapport kort besproken wetenschappelijke onzekerheden zouden, ondanks de vigerende ICNIRP-richtlijn, beleidsmakers kunnen aanzetten tot toepassing van ALARA en verlaging van de toegestane blootstellingslimieten.*
"

Waarop is deze factor 50 gebaseerd ? Waarom is dit niet 100, of 1000 ? Ik ben juist hevig voorstander van het toepassen
van een bepaalde vorm van het ALARA principe, namelijk het ALATA principe: *As Low As Technically Achievable*. Dit principe vertrekt vanuit de premisse dat, als we het er democratisch over eens zijn dat een toepassing echt nodig/nuttig is, de stralingsblootstelling door technische ingrepen zo laag als mogelijk gehouden wordt, met de

technologie die op dat moment ter beschikking is, zonder het correct functioneren van de toepassing in het gedrang te brengen, zie ook [1].
Laat het duidelijk zijn dat ik mezelf bij het bepalen of dergelijke radarinstallaties nodig zijn niet beschouw als expert, wel als burger binnen de EU die ervan overtuigd is dat er inderdaad nood is, gegeven de mondiaal-politieke context.
Laat het ook duidelijk zijn dit ik niet betrokken geweest ben bij het design van deze radar. Ik ga ervanuit dat parameters
zoals het vermogen, de winst, en de bundelbreedte van de antenne, zodanig gekozen zijn dat de radar inderdaad het nodige bereik garandeert, en dat daar niet aan gesleuteld kan worden.
Ik ben ook niet betrokken geweest, noch heb enige kennis van het proces dat uiteindelijk de locatie bepaald heeft waar deze radar moet komen, nl. Herwijnen. Ik kan wat dit betreft enkel een open deur intrappen met het volgende advies: bij een exposure probleem is afstand cruciaal. In het algemeen geeft een tweemaal grotere afstand een viermaal lagere exposure, en een tienmaal grotere afstand geeft een honderdmaal lagere exposure. Ik heb gelezen dat het dichtstbijzijnde huis op 450 m staat en dat de bebouwde kom op 1 km ligt. Deze afstanden vergroten leidt automatisch tot een lagere exposure van de mensen die in de buurt wonen.
In het geval van een radar wordt er echter gewerkt met een vrij gerichte stralingsbundel. In dit specifieke geval zal ook de hoogte van de antennes boven de grond in grote mate mee bepalen wat het profiel is van de exposure op de begane grond. Ik heb gelezen dat de antennes op een hoogte van 24 m zouden komen (rapport 3, p. 8). Het lijkt me uiterst interessant om te simuleren hoe de exposure zou veranderen als de antennes op een grotere hoogte zouden geplaatst worden. Ik heb geen gedetailleerde informatie aangaande het zogenaamde stralingspatroon van de antenne, dus ik kan geen eigen berekeningen maken, maar de gerichte bundel zal dan nog meer "over de hoofden heen kijken"
,
zodat de blootstelling wel eens behoorlijk naar omlaag zou kunnen gaan. Voor zover ik kan zien, compromitteert dit de werking niet, en zou het een zeer goeie implementatie kunnen zijn van het ALATA principe, tegen een aanvaardbare
meerkost. Verder verdient het aanbeveling of de mogelijkheid bestaat om voor huizen die het dichtste staan bij de radar te kijken of een zogenaamde "afscherming" kan aangebracht worden, zodat binnen de huizen zelf de blootstelling
drastisch naar omlaag kan gaan.
[1] [redacted], "ALATA: a straightforward long-term policy towards minimal electromagnetic exposure levels in society"

BIJLAGE 3 MILIEU

Smart L-radar en effecten op flora en fauna

Stelling 1

PLAATSING VAN DE SMART L-RADAR IN HERWIJNEN HEEFT ZEER NEGATIEVE EFFECTEN OP DE FLORA EN FAUNA ZOALS BOMEN, BIJEN, VOGELS EN VLEERMUIZEN.

ARGUMENTATIE
Er zijn diverse wetenschappelijke onderzoeken beschikbaar, waarin schade wordt aangetoond op bomen, bijen, vogels en vleermuizen t.g.v. Elektromagnetische straling (EMV):

Een greep uit deze studies:

Bomen hebben last van EMV
- 2010 | Onderzoek Universiteit Wageningen
Wetenschappelijk onderzoek van de afdeling plantcelbiologie van de Universiteit van Wageningen, in opdracht van de gemeente Alphen aan de Rijn laat zien dat bomen en gewassen ziek worden als ze blootgesteld worden aan elektromagnetische straling.
Zie voor meer achtergrondinformatie: Bomen hebben last van elektromagnetische straling.

- Tijdens onderzoeken in 2006 en 2015 in de Duitse steden Bamberg en Hallstadt werd over een lange periode een veldmonitoring gedaan bij in totaal 120 bomen. De metingen aan de bomen toonden aanzienlijke verschillen tussen een beschadigde kant van een boom (die gericht is op een zendmast) en de andere "gezonde" kant.
Statistische analyse laat zien dat elektromagnetische straling schadelijk is voor bomen.

Bijen hebben last van EMV

- 2009 | De Duitse bioloog Ulrich Warnke *beschrijft in een rapport dat een zendmast in de nabije omgeving van een bijenkorf de navigatie van werkbijen zodanig verstoort, dat zij niet naar de koningin kunnen terugkeren.*

- 2011 | Onderzoek van Neelima R. Kumar*: Blootstelling aan straling van mobiele telefoons veroorzaakt biochemische veranderingen bij honingbijen.*

- 2012 | Uit onderzoek van de Universiteiten Wageningen *-Leiden en -Graz blijkt dat van de aan EMV blootgestelde honingbijenvolken in de winter meer verloren gaan dan niet aan EMV blootgestelde bijenvolken.*

- 2021 | Onderzoek van Amerikaanse Fish and Wildlife Service*:*
RF-straling is een vorm van elektromagnetische energie die wordt gebruikt voor communicatie. Het wordt uitgezonden door radio- en tv-masten, radarstations, zendmasten, mobiele telefoons en alle andere draadloze apparaten die zich in de wereld van vandaag steeds meer verspreiden. Het interfereert met navigatie, communicatie en metabolisme bij bijen. Het is het effect op de stofwisseling dat bijen het snelst doodt en met uitsterven bedreigt.

Vogels en insecten hebben last van EMV

- 2014 | Trekvogels raken in de war van zwakke radiogolven.
Trekvogels die bij nacht migreren, raken hun richtinggevoel kwijt als ze blootgesteld worden aan zwakke radiogolven en elektromagnetische straling van apparatuur. De ruis legt hun inwendig kompas lam.

Trekvogels zoals de ooievaar die veel voorkomt in Herwijnen!
https://www.volkskrant.nl/wetenschap/trekvogels-raken-in-de-war-van-zwakke-radiogolven~bc81b72c/

- 2019 | Maui Forest Bird Recovery Project (MFBRP)

"Aanvankelijk schreef ik de achteruitgang van insecten toe aan deze gebeurtenissen. Later hoorde ik over 'mobiele telefoon gepulseerde microgolftechnologie' en begreep uit persberichten dat deze op de berg Nardi werd geïnstalleerd. Deze technologie wordt door de industrie, de pers en het grote publiek universeel '3G' genoemd. Met deze kennis begon ik te vermoeden dat er misschien iets anders aan de hand was op de berg Nardi. Tegelijkertijd omvatten verdere toevoegingen de Wideband Code Division Multiple Access (WCDMA) - technologie.
"In het jaar 2009 werd verbeterde 3G-technologie geïnstalleerd en werden nog eens 150 betaaltelevisiekanalen aan de toren toegevoegd. Na deze toevoegingen was ik getuige van de uittocht van 27 vogelsoorten uit de berg Nardi, terwijl tegelijkertijd het aantal insecten en de soortenvariatie dramatisch daalden. "

"Eind 2012 en begin 2013, met de bouw van een nieuwe toren in het complex en de introductie van een generator van 600.000 watt, werd het systeem geüpgraded naar wat algemeen bekend werd als '4G'. Onmiddellijk daarna was ik getuige van de snelle uittocht van nog eens 49 vogelsoorten. Vanaf die tijd werden alle lokaal bekende vleermuissoorten schaars, vier veel voorkomende soorten cicades verdwenen bijna, evenals de eens enorme, gevarieerde populatie motten- en vlindersoorten. De populaties kikkers en kikkervisjes werden drastisch verminderd; de enorme volumes en diverse soorten mierenpopulaties werden ongewoon tot zeldzaam."

De observaties van Broomhall komen overeen met duizenden gepubliceerde rapporten in de wetenschappelijke literatuur, evenals met een constante stroom informele rapporten van mijn collega's en abonnees die ik al tientallen jaren van over de hele wereld ontvang – uit Spanje, uit Japan, uit Noorwegen, uit Nederland, uit Griekenland, van overal.

- 2022 | Stralingsziekte op Texel?
Vervolgonderzoek van Arthur Firstenberg
Vorig jaar stierven op diverse plaatsen in Nederland vele grote sterns. Alleen al in het natuurreservaat De Petten op het eiland Texel stierven duizenden vogels. Door Ornithologen en vogelbeschermingsorganisaties werd direct gesproken dat vogelgriep de oorzaak was. Arthur Firstenberg, schrijver van 'The Invisible Rainbow' ging op onderzoek. Hij ontdekte dat bij de getroffen koloniën zendmasten stonden waar in mei 2022 aanpassingen aan gedaan waren. De hoogte, richting en sterkte van de antennes was veranderd.
Dit jaar lijkt de sternpopulatie zich te herstellen. Er broeden zo'n 9000 paar grote sterns in Nederland en Vlaanderen, en er vestigen zich ook nog steeds nieuwe broedparen. Het aantal is daarmee ongeveer de helft van dat in de laatste jaren, zo'n 19.000 paar. Ruud van Beusekom van de Vogelbescherming schrijft: "Hoopvol is dat er dit broedseizoen tot nu toe vrijwel geen sterfte door vogelgriep is vastgesteld bij de grote stern."
Opvallend is dat de sterns niet zijn teruggekeerd naar de plaatsen waar vorig jaar zovelen gesneuveld zijn. Een kolonie grote sterns vestigde zich op een nieuwe locatie: de Prins

Hendrik Zanddijk op Texel. Een andere kolonie vestigde zich in de Zeehaven van Zeebrugge. Hier stierven geen vogels aan de 'vogelgriep'. Er werd gesuggereerd dat ze immuniteit zouden hebben opgebouwd.
In zijn nieuwsbrief komt Arthur Firstenberg tot een andere conclusie. Want de nieuwe broedplaatsen lijken door de grote sterns slimmer gekozen. De koloniën zijn verder verwijderd van zendmasten. De straling zal hier beduidend lager zijn, dan op de vorig jaar getroffen broedplaatsen. Het lijkt er dus juist sterk op dat de sterns eieren voor hun geld hebben gekozen en vertrokken zijn naar stralingsluwe gebieden.

Zoogdieren hebben last van EMV:

Haas en Konijn

Boerenlandzoogdieren als het konijn en de haas hebben het moeilijk in de agrarische gebieden en zijn inmiddels op de rode lijst met bedreigde diersoorten gezet. De bouw van een militaire radartoren leidt tot verdere aantasting van deze bedreigde diersoorten. In eerdere onderzoeken is het terrein en aangrenzende omgeving niet onderzocht op konijnenholen en hazenlegers.
We verzoeken hierbij om eerst de omgeving van Broekgraaf 1 te onderzoeken op konijnenholen en hazenlegers.
https://nos.nl/artikel/2355054-konijn-en-haas-op-rode-lijst-met-bedreigde-zoogdieren-otter-en-zeehond-eraf.html

Vleermuizen

- 2007 | Uit wetenschappelijk onderzoek van Barry Nicholls, Paul A. Racey aan de universiteit van Aberdeen blijkt dat vleermuizen worden verdreven bij een stralingsbelasting van > 2 V/m.
Onderzoekers van de Universiteit van Aberdeen hebben al enige tijd waargenomen dat de vleermuizenactiviteit in de buurt van het Aberdeen Civil Air Traffic Control (ATC) radarstation afneemt, ondanks de nabijheid van habitattypen waar vleermuisactiviteit zou worden verwacht. Dit bracht de mogelijkheid naar voren dat de radiofrequentie (RF) straling geassocieerd met radarinstallaties een aversieve gedragsreactie kan uitlokken bij foeragerende vleermuizen.
Bij de komst van de Smart L-radar Herwijnen zal ten gevolge daarvan de stralingsbelasting op de Natura 2000 gebieden langs de Linge en in de gebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie naar verwachting tot 0,7W / m2 = 16 V/m bedragen (op ca. 3 km afstand).

-2007 | Grote radarsystemen als de Smart L jagen vleermuizen op de vlucht. Er is geen rekening gehouden met vleermuizen als beschermd dier binnen een straal van 4 km.
Het is bij wet verboden om vleermuizen te bestrijden of te verjagen. Ze worden beschermd binnen de Flora- en Faunawet. Vleermuizen mogen zelfs niet verstoord worden.
https://www.nrc.nl/nieuws/2007/03/15/grote-radarstations-jagen-vleermuizen-op-de-vlucht-11291407-a1063320
https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0000297

Conclusie:

In de genoemde onderzoeken zijn er duidelijk aanwijzingen dat flora en fauna ernstige schade ondervinden t.g.v. stralingsbelasting. Bij de komst van de Smart L-radar Herwijnen zal (naast schade aan bomen, bijen, zoogdieren, vogels en insecten) het aantal vleermuizen in de omgeving rondom de Natura 2000 gebieden langs de Linge en de gebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie drastisch verminderen. Ditzelfde geldt voor haas, konijn en trekvogels zoals de ooievaar.

De kans op significante gevolgen bij de komst van de Smart L-radar kan niet worden uitgesloten. Daarom moet conform artikel 2.8 van de Wet Natuurbescherming een passende beoordeling worden gemaakt. In dit geval wordt het Rijksinpassingsplan Smart L-radar in Herwijnen eveneens MER-plichtig (Ingevolge artikel 7.2a Wet Milieubeheer).

Op basis van deze conclusie is het dringend noodzakelijk dat het Rijksinpassingsplan voor deze buitengewoon zeer sterke Smart L- radar Herwijnen van een MER onderzoek wordt voorzien, waarin de effecten van de radar op flora en fauna diepgaand wordt onderzocht!

Samenvatting / oplegger bij de zienswijze input voor het onderdeel "alternatieve locatie onderzoek".

Grondreden:

1.Het eerste en tweede alternatieve locatie onderzoek is niet correct en niet volledig uitgevoerd; bovendien is het tweede onderzoek voortijdig gestaakt en oorlogsdreiging in Oekraïne als reden opgevoerd om snel een keuze te maken. Er was geen volledige intentie om een alternatieve locatie te gaan ontwikkelen.

2.De zorg over gezondheid en ALARA is onbelangrijk gemaakt door verkeerde aannames, te lage inschattingen en onderbouwingen qua stralingsbelasting en daarmee heeft Defensie de integrale beoordeling en afweging zonder ALARA toegepast en de uitkomst naar Herwijnen toe geredeneerd.

3.Defensie had ALARA en gezondheid mee moeten nemen in haar integrale afweging ook al vond ze dit zelf niet belangrijk. Door het niet mee te nemen in de integrale afweging nam Defensie de moties niet serieus en daarmee het ALARA principe en de gezondheid van de inwoners.

Vanuit 5 verschillende WOB documenten wordt er geconstateerd dat Defensie en TNO, ALARA niet kan en wil meenemen.

4.Nieuwe criteria zoals verdringingseffecten voor toekomstige woningbouw en windmolenplannen zijn achteraf toegevoegd in de integrale beoordeling terwijl dit in de locatie onderzoeken geen criterium was. Dit versterkt de doelredenering achteraf naar Herwijnen.

Er zijn onterecht aannames gedaan op gebied van gezondheid in relatie tot stralingsbelasting, door te stellen dat ruimschoots aan alle ICNIRP limieten wordt voldaan. Zie hiervoor de zienswijze over de locatie en de onjuiste onderbouwing over voldoen aan ICNIRP. Er is door TNO gerekend en vergeleken met verkeerde limietwaarden, de veldsterkte metingen van Dekra zijn gebaseerd op verkeerde limietwaarden en manipulatie van antenne instellingen/ vermogen leidt tot uitkomsten die niet worst case zijn. En er is bij de vergelijking van de locaties geen rekening gehouden met het feit dat het terrein te klein is volgens de eigen voorwaarden van Defensie, dat de afstand tot bewoning in Herwijnen slechter dan alle alternatieven scoort en de afstand van publiek toegankelijke terreinen en wegen het kleinst is. Daarnaast is er geen rekening gehouden met de al aanwezige KNMI Radar in Herwijnen en het langdurig stralingsverleden van Herwijnen met 400% meer ALS patiënten. Je kunt ook concluderen dat Defensie ALARA niet wil en kan toepassen.

De zienswijze op de ICNIRP normering en de bijbehorende stralingsbelasting is beschreven in het stuk ICNIRP en vormt de grond voor de zienswijze op het alternatieve locatie onderzoek.

De zienswijze op Gezondheid en zienswijze op Milieu (Flora & Fauna) over de negatieve effecten van elektromagnetische straling op de gezondheid van mens en dier vormt de tweede grond voor onderliggende zienswijze op het alternatieve locatie onderzoek.

De inhoud van deze genoemde stukken vormen de basis van de door ons opgestelde zienswijze met betrekking tot de alternatieve locaties in onderliggend document. Er is gekomen tot een grondig beargumenteerde weergave van criteria met wegingsfactoren die leiden tot meerdere (veel) beter geschikte locaties voor de SMART L radar waar deze SMART L radar veilig(er) kan staan dan in de slechtst scorende locatie Herwijnen. We willen een veilige plek voor deze radar, niet een NIMBY argumentatie. Dat NIMBY zeker niet voor Herwijnen geldt, blijkt uit het feit dat Herwijnen al ruim 40 jaar radars hebben gehad met opmerkelijk veel ALS patiënten en nog steeds een KNMI radar in haar achtertuin heeft. We pleiten voor een eerlijke verdeling van straling voor de afgelopen decennia en voor de

toekomst van Herwijnen.
Het belangrijkste criterium voor een goede locatie voor de SMART L radar moet naast operationele dekking daarom de gezondheidsrisico's zijn voor omwonenden en passanten. Door het lezen van alle feitelijke bevindingen uit de locatie Broekgraaf & ICNIRP zienswijze, het niet voldoen aan ICNIRP en uit de Gezondheid zienswijze waar risico's onder de ICNIRP limieten niet zijn uit te sluiten moet Gezondheid en daarmee ALARA als criterium worden meegenomen. Alle andere criteria moeten onderliggend zijn hieraan. Eerst locaties selecteren die:

1. Operationeel geschikt (goede afdekking) bevonden zijn door Defensie
2. Waar de gezondheidsrisico's minimaal zijn, lees de grootste afstand tot bebouwing van huizen, het aantal huizen binnen 900 meter en de dorpskom, grootste afstand tot openbaar toegankelijke wegen (> 300 meter), grootte van het terrein > 10.000 m2, het aanwezig zijn van andere stralingsbronnen. Met deze keuzes bewijst Defensie ALARA echt als selectie criterium mee te nemen.
3. Vervolgens uit dié locaties kiezen welke het beste voldoet op alle andere aanpalende criteria.

De eigen factuele integrale afweging is in het laatste deel opgesteld allemaal op basis van door Defensie zelf verzamelde gegevens en grondig eigen onderzoek naar de gedane berekeningen, bevindingen en stellingen. In tegenstelling tot de integrale afweging gemaakt door Defensie c.s. is voor onze factuele integrale afweging gezondheid en ALARA (lees: afstand tot de radar) wel als belangrijk criteria meegenomen naast de operationele geschiktheid, en is daarmee volledig onderbouwd opgesteld en afgerond.
De locaties die voor de plaatsing van de SMART L radar uit de factuele integrale afweging beargumenteerd **het beste geschikt** zijn en **significant beter** scoren dan Herwijnen, zijn de volgende:

1. MC Lopik
2. Polsbroek Cabauw
3. Polsbroek Vlist
4. Hoenkoop
5. Snelrewaard
6. Montfoort
7. Ottoland
8. Noordeloos

Acceptabele locaties die beter scoren zijn

9. Goudriaan
10. Meerkerk
11. Krimpenerwaard

Locatie fractioneel beter dan Herwijnen

12. Lopikerwaard-Zuid

- Nieuwpoort door Defensie aangedragen in het eerste locatie onderzoek scoort weliswaar iets beter m.b.t. de dichtstbijzijnde woning dan Herwijnen maar kan in totaal zeker niet als een acceptabel alternatief worden gezien.
- Lopikerwaard-Zuid scoort weliswaar op diverse criteria van afstanden beter dan Herwijnen; echter de dorpskern ligt op vergelijkbare afstand.

Alternatieve Locaties | De Tunnelvisie van Defensie

De grondreden:

5. Defensie heeft in de door de Tweede Kamer geëiste zoektocht naar alternatieve locaties aantoonbaar aangestuurd op Herwijnen. De verschillende onderzoeken bevatten manipulaties, rekenfouten, verkeerde feiten, redeneringsfouten en aantoonbaar onjuiste afwegingen, en zijn nooit bedoeld om daadwerkelijk te komen tot het besluit om de SMART L radar op een andere locatie dan Herwijnen te plaatsen. De bewoners van Herwijnen, het lokale bestuur én de landelijke politiek zijn misleid en geschoffeerd. Er zijn meerdere betere, meer veilige locaties voor deze SMART L radar en uit die locaties moet het beste alternatief gekozen worden. Dat doet recht aan de moties vanuit de 2e én 1e kamer.

6. Defensie heeft nooit op eigen initiatief openheid van zaken gegeven over de plannen en functies van deze nieuwe radar. Dit heeft argwaan ontwikkeld bij inwoners en de politiek

De voorgeschiedenis (2015-2017)

Het ministerie van Defensie heeft in 2015 haar oog laten vallen op een klein stukje terrein aan de Broekgraaf 1 te Herwijnen. Ze kunnen het stukje grond van 7.000 m2 kopen van Luchtverkeersleiding Nederland met de vraag of LVLN ook gelijk het bestemmingsplan voor Defensie wilde aanpassen. Dat kan echter alleen de nieuwe eigenaar dus Defensie aanvragen. Er wordt informeel gepolst bij B&W van de gemeente Lingewaal of zij "zouden willen meewerken" aan een bestemmingsplanwijziging voor het perceel Broekgraaf 1 onder het mom van "er stond ooit een radar, maar de bestemming is daarna gewijzigd naar bestemming Bedrijf (milieucategorie 2 met veilige richtafstand van 30 meter), kunt u deze weer terug wijzigen". B&W staat hier in eerste instantie niet onwelwillend tegenover, niet wetende wat voor specifieke radar Defensie wilde plaatsen en ook niet dat er mogelijke stralingsrisico's aan vast zaten. Defensie verzwijgt de aard van de radar, het radarverstoringsgebied, het vermogen en de bijbehorende VNG klasse 6 met veilige richtafstand van 1.500 meter m.b.t. gevaar en een compleet nieuwe ' staring' functie om ballistische raketten (Ballistic Missile Defense | BMD) te kunnen detecteren op 2.000 km afstand als onderdeel van het NAVO raketschild.

https://www.ad.nl/buitenland/obama-prijst-nederlandse-inzet-raketschild~a7b07e69/

https://www.bd.nl/binnenland/marineradar-voor-raketschild-kost-116-miljoen~a568c18a/

Terwijl deze BMD functie juist de reden was voor Defensie om de Smart L radar (al eerder geplaatst op marineschepen) aan te schaffen. In alle communicatie wordt de voorgenomen plaatsing zo klein mogelijk gehouden en er wordt gesproken over een radar die " slechts" vijandige vliegtuigen in de gaten moet houden waar een F16 op kan worden afgestuurd. Defensie gaat tot aanschaf van het perceel over in 2016. De vergunningsaanvraag voor de bouw van de radartoren in februari 2017 wordt aangevraagd op zeer summiere wijze en op basis van verkeerde en onvolledige informatie zoals bijvoorbeeld onder kopje 16.

Energie met een stroomgebruik van minder 50.000 kWh per jaar staat in de aanvraag. Op basis van de latere vergunningsaanvraag in 2018 voor Wier bedroeg de aansluiting 225 kWh wat zou kunnen betekenen een verbruik tot zelfs 1.971.000 kWh per jaar!

Ook de getroffen maatregelen m.b.t. kopje 17 Externe veiligheid zijn totaal niet aanwezig en beschreven. Hoe is dit nu mogelijk?

Eind 2017 wordt de voorgenomen plaatsing van de radar gepubliceerd via de lokale krant, inclusief de beoogde bestemmingsplanwijziging.
Er wordt een wijziging van het bestemmingsplan gepubliceerd voor Broekgraaf 1 in de lokale krant. Slechts een paar mensen valt dit op en stellen bezorgde vragen aan raadsleden en dienen zienswijzen in. Er zijn vragen over gevaren voor de volksgezondheid vanwege elektromagnetische straling. Gemeente Lingewaal stelt voor om een informatie avond te organiseren voor inwoners. De plaatsing van een militaire radar blijft onder de radar. Het onderwerp is tot februari 2017 nauwelijks in de media verschenen.

- https://www.ad.nl/dossier-radartoren-herwijnen/zorgen-om-straling-radar-van-defensie~a9111e05/
- Defensie bezoekt een aantal mensen met zienswijzen. Zo wordt een lokale makelaar bezocht en vriendelijk verzocht zijn bewaar in te trekken. Ook een echtpaar in de regio met EHS klachten wordt bezocht en wordt gekeken naar een maatwerk oplossing om zo het bezwaar in te trekken. Er wordt zelfs een principe overeenkomst aangeboden om hun huis op 5.000 meter afstand van de radar te beschermen tegen straling.
- In het magazine Kei 5 in 2018 van het Rijksvastgoedbedrijf verschijnt een artikel over de omgevingsmanager van het RVB over een "appeltje eitje" procedure die Defensie had verwacht om de radar " smooth" en geruisloos snel in Herwijnen te plaatsen.

In deze voorgeschiedenis is niet één keer gerept over mogelijk alternatieve locaties. Defensie had gehoopt en verwacht dit varkentje snel te kunnen wassen in Herwijnen. De locatie werd letterlijk gezien als een geschenk uit de hemel. En als de radar er eenmaal staat, zie het dan maar eens weg te krijgen!

Oktober 2018 | de gemeenteraad Lingewaal stemt tegen
In het proces dat volgt, zoals eerder beschreven, probeert Defensie samen met TNO de bevolking en gemeenteraad middels 3 voorlichtingssessies te overtuigen dat deze radar

gewoon in Herwijnen kan, mag en moet staan. En nog steeds wordt veel informatie achter gehouden, wat tot argwaan bij de bevolking leidt. Het vermogen, de stralingsniveaus, ook in cumulatie met de aanwezige KNMI radar en de scheepvaart, de beveiliging, het geluidsniveau, de impact op het milieu, flora en fauna, de leefomgeving en de omgeving als geheel en de gezondheidsrisico's van de hoog frequente puls straling, waar ook al veel over geschreven wordt in de andere stukken m.b.t. Gezondheid en Milieu. Er wordt geen MER uitgevoerd, want onderdeel daarvan is "alternatieve locaties". Want juist geen enkel woord wordt besteed aan mogelijke alternatieve locaties. Defensie heeft geen plan B, geven ze aan. Terwijl uit de WOB documenten blijkt dat Nieuw Milligen gewoon plan B was en back-up.
Eind oktober 2018 stemt de voltallige gemeenteraad, totaal niet overtuigd van alle gegeven informatie en antwoorden UNANIEM tegen de gevraagde bestemmingsplanwijziging.
Defensie heeft niet kunnen overtuigen dat er geen gezondheidsrisico's zijn en heeft op grond van het bestemmingsplan zwaarwegende bezwaren. Tevens was de raad niet gecharmeerd van de chantage tactieken van Defensie en EZK dat Lingewaal het landelijke energie akkoord zou dwarsbomen indien ze niet zouden instemmen. Het niet kunnen verhuizen van de radar van Nieuw Milligen naar Herwijnen zou er voor zorgen dat er geen windmolenparken gebouwd konden worden op Flevoland.
Januari 2019; gemeente Lingewaal krijgt een herindeling en gaat verder onder gemeente West Betuwe. Alle nieuwe raadsfracties en college van B&W worden geïnformeerd door het bewonerscomité Herwijnen. West Betuwe neemt het standpunt over van Lingewaal. Dit wordt vastgelegd in een manifest en ondertekend door alle raadsfracties en het college. Defensie krijgt een niet te misstaan afschrift van dit standpunt.

Defensie zegt eerder toe niet door te drukken, dient geen bezwaar in tegen het besluit van Lingewaal maar blijft erbij dat Herwijnen de ideale locatie is, en besluit toch tot inzet van het paardenmiddel RCR.

Juni 2019: Defensie start een RCR procedure

Staatssecretaris Visser vraagt de EK en TK vlak voor het zomerreces 2019 in te stemmen met een RCR procedure voor de plaatsing van de militaire radar te Herwijnen. Op dat ogenblik was er door Defensie nog steeds geen enkel woord gerept over mogelijke alternatieve locaties en je kunt je sterk afvragen waarom een RCR daarom nodig was.
Sterker nog er blijkt achteraf niet eens een goed gedefinieerd programma van eisen te zijn voor de benodigde locatie over het gewenste dekkingsgebied, de minimale perceelgrootte enz.
De TK en EK worden in allerijl gemobiliseerd door inwoners Herwijnen en gemeente West Betuwe en het lukt om een automatische goedkeur voor de RCR te voorkomen en het dossier te gaan bespreken.
Vervolgens worden er in september 2019 de eerste openbare debatten in de TK gehouden. De TK stemt niet in met de RCR en verzoekt om toch echt eerst naar alternatieve locaties te kijken en onderzoek te doen naar gezondheidsrisico's van straling. Dit is de eerste keer, ruim 4 jaar na start van dit proces, dat alternatieve locaties zullen worden bekeken. En dan volgt een lang proces van 2 onderzoeken naar alternatieve locaties.

Deel 1: Alternatieve Locaties, Opdracht eerste "onderzoek" zuidelijke Smart L radar | 4 februari 2020

Op verzoek van de TK gaat Defensie "op zoek" naar alternatieve locaties. In een poging de "bewoners van Herwijnen" te betrekken, mogen zij ook binnen 4 weken met deadline! met alternatieve locatie voorstellen komen. Dit wordt gepubliceerd op de in het leven geroepen website www.defensie/radarstations.
De bewoners willen dit proces best ondersteunen, coöperatief als ze zijn, vragen ze op 8 oktober 2019 aan Defensie onmiddellijk de criteria waaraan een alternatieve locatie moet voldoen. Daarop komt per mail op 15 oktober 2019 vanuit radarstations@mindef.nl zonder afzender een "vaag" lijstje:

Zo is het nodig dat de radar op een plek komt te staan waar:
- de radardekking zo optimaal mogelijk is;
- optimale, gecombineerde dekkingsgraad moet hebben met de noordelijk radar in Wier. Waarbij het zorgdraagt voor voldoende dekking over onder andere Zeeland, Brabant, Limburg en de Randstad.
- het mogelijk is om een zendvergunning te krijgen;
- het mogelijk is om het terrein te bestemmen als defensieterrein;
- de ruimtelijke indeling van dit gebied dit toestaat. Dus niet in water(wegen), Natura 2000, stilte gebieden of stedelijke gebieden.

Ook is het van belang dat de locatie tijdig bouw- en gebruiksgereed is om daar een radarstation te realiseren, dit i.v.m. het uitvalrisico van de huidige verouderde radar.

Op basis van dit lijstje gaan de bewoners hard aan het werk, en geven maar liefst 39! suggesties aan Defensie mee. Ongeveer de helft hiervan betrof militaire terreinen in de regio.

Aanpassen criteria

Vervolgens is het lang stil. Daags na het verlopen van de deadline van 31 oktober 2019 voor aanleveren van alternatieve locaties publiceert Defensie op 8 november 2019 een uitgebreidere lijst van criteria waaraan het terrein moet voldoen met daarbij ook het achteraf gedefinieerde zoekgebied.
Uit WOB verzoeken blijkt dat in dit achteraf gedefinieerde roze postzegelgebied Herwijnen oorspronkelijk niet eens in valt. (totdat op verzoek van Defensie ambtenaren de "formule" wordt aangepast zodat Herwijnen er wel in valt. **(WOB document B003 BIZA).**
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/woo-besluiten/2022/11/03/besluit-wob-verzoek-voorgenomen-militair-radarstation-herwijnen

En dan vallen "uiteraard" alle 39 gesuggereerde alternatieven af. De bewoners voelen zich geschoffeerd en spreken over "bezigheidstherapie" in plaats van "burgerparticipatie" omdat spelregels achteraf worden gewijzigd.
Voor alle duidelijkheid: Nog steeds heeft Defensie met het presenteren van het zoekgebied zelf geen alternatieve locatie voorgedragen!

De TK wordt nauw betrokken en geïnformeerd in deze schijnvertoning waar dit proces veel kenmerken van heeft. Er worden weer vragen gesteld over het zoeken naar alternatieve locaties en de stas krijgt eindelijk door dat er meer gedaan moet worden. Defensie lijkt in beweging te komen en gaat aan de slag. Tenminste, die schijn wordt gewekt. De onderzoeken waren toegezegd gereed te zijn in december 2019. Het wordt uiteindelijk februari 2020.

Afbeelding met 39 aangedragen locaties en het achteraf gedefinieerde roze zoekgebiedje.

Oktober 2019 – 4 februari 2020 | Ministerie van Defensie benoemt 3 alternatieve locaties

In het rapport Locatie onderzoek zuidelijke Smart L radar van 4-2-2020 vallen de aangedragen 39 locaties af. Na stevige druk van de 2e Kamer heeft Defensie eindelijk 3 alternatieve locaties benoemd. (voor deze locaties geldt tot op heden ook nog het “radarverstoringsgebied” zodat mogelijk naar één van deze locaties kan worden uitgeweken). Deze 3 locaties die operationeel acceptabel worden geacht, zijn:

- Locatie Meerkerk, Gemeente Vijfheerenlanden
- Locatie Goudriaan, Gemeente Molenlanden
- Locatie Nieuwpoort, Gemeente Molenlanden

Een afvaardiging van het Rijksvastgoedbedrijf voert met bovenstaande gemeentes een (of meerdere) gesprekken om de gemeentes te informeren over het beoogde plan.
Vanuit Herwijnen wordt met instemming gekeken naar deze alternatieven, omdat deze voor Meerkerk en Goudriaan op stralingsbelasting beter geschikt zijn dan de locatie Herwijnen. Er staan minder huizen dichtbij deze alternatieve locaties én er bevindt zich niet al een KNMI of andere radar nabij. Zelf vinden we echter Nieuwpoort niet geschikt doordat de kom dichter bij ligt dan Herwijnen.

In het rapport staat vermeld:
De afstand tot bebouwingslinten is maximaal 200 meter groter dan tot de bebouwde kom van Herwijnen. Ook de afstand tot de dichtstbij gelegen woningen is maximaal enkele honderden meters groter dan bij Herwijnen.
Dat lijkt voor Goudriaan en Meerkerk toch beter dan de locatie in Herwijnen. En hoe groter het alternatieve terrein wordt, des de verder ligt het openbaar toegankelijk gebied dat in Herwijnen slechts een afstand van 35 meter kent.

Echter trekt Rijksvastgoedbedrijf de eenzijdige conclusie dan ook dat de verschillen op dit punt met Herwijnen niet significant kunnen worden genoemd. Dat geldt alleen voor Nieuwpoort.
De verschillen voor Meerkerk en Goudriaan zijn zeker significant aangezien het stralingsniveau progressief sterk afneemt met de afstand. Een eerste woning op 370 meter (de genoemde 450 meter in de tabel blijkt incorrect en gecorrigeerd achteraf door Defensie) of een eerste woning op 600 meter kan behoorlijk verschillen qua stralingsniveau.

De afstand tot de KOM op 140 en 240 meter verder scheelt ook aanzienlijk in het stralingsniveau voor de lokale bevolking.
Neem ook notie van het betoog van stralingsdeskundige professor Guy VandenBosch die bij een technische briefing dit beargumenteerd uitlegt. *"Hoe verder weg, hoe beter. Plaats deze SMART L radar in een stil hoekje ergens achteraf in Nederland".*

Hoe groot het perceel van de alternatieve locatie moet zijn, staat nog nergens beschreven.
De afstand tot de radar op publiek toegankelijke plaatsen is essentieel maar volledig buiten scope gehouden in het onderzoek en daarmee ook buiten de conclusies.
NOOT: Zelfs de huidige stas Van der Maat geeft later in beantwoording op vragen toe dat het stralingsniveau buiten het hek van het terrein de ICNIRP norm kan overschrijden.
In het document met de zienswijze op de ICNIRP wordt zelfs aangetoond dat het stralingsniveau tot 300 meter maar ook op grotere afstand overschreden wordt bij normaal gebruik.

In onderstaande tabel scoort Herwijnen t.o.v. Goudriaan en Meerkerk op alle fronten slechter. De dichtbij zijnde woning op 370 meter (was nog vergeten in dit onderzoek en op 450 meter), de meeste woningen tussen 400-900 m en het meest dichtbij de kom. En NIET meegenomen is de KNMI Radar die al in Herwijnen staat, op vergelijkbare afstand tot het dorp (cumulatie van straling).
Dat de ontsluiting in Herwijnen "goed" scoort is een drogredenering. Het terrein op Broekgraaf 1 ligt aan de openbare weg, waarmee de SMART L daar tot op 35 meter benaderbaar is.
LEVENSGEVAARLIJK. Een goede, en dus veilige ontsluiting, moet betekenen dat Defensie een EIGEN WEG heeft van minimaal 300 meter met een afgesloten hek op afstand zoals Wier.

De conclusies voor de andere dan operationele criteria zijn samen te vatten in de volgende tabel

	Gem	Dichtstbij-zijnde woning	Aantal woningen 400 - 900 m	Afstand tot kom	eigendom	Ontsluiting	Tijd t.o.v. Herw.
Herwijnen	WB	450 m	7	960 m	Rijk	goed	0
Nieuwpoort	ML	600 m	Kom	850 m	P	matig	--
Goudriaan	ML	670 m	7	1100 m	P	slecht	--
Meerkerk	VHL	600 m	5	1000 m	P	slecht	--

WB = West Betuwe; ML = Molenlanden; VHL = Vijfherenlanden
P = particulier

De betrokken gemeentes zijn echter niet heel welwillend of meewerkend, waar ook begrip voor kan zijn. Echter, welwillend of niet, dit hele "1e deel alternatieve locaties" is gewoon een proces dat "voor de bühne" is gevoerd.
Uit via de WOB opgevraagde documenten waaronder gespreksverslagen blijkt dat de betrokken RVB ambtenaren met Gemeente Molenlanden weliswaar het gesprek zijn aangegaan met de betreffende gemeentes, maar in werkelijkheid deze gesprekken voeren om de TK tevreden te stellen. Een RVB ambtenaar schrijft in zijn gespreksverslag aan Defensie met de gemeente Molenlanden "Vanuit Defensie zetten wij volop in op Herwijnen en hebben niet de intentie om een alternatieve locatie te

ontwikkelen voor de radar en deze op een andere locatie neer te zetten" (WOB document Biza/ RVB). Kortom... 3 alternatieve locaties die voor de gemoedsrust van Herwijners als afleidingsmanoeuvre zijn ingezet, en voor de leden van de TK zijn gebruikt om te schermen met "kijk, we zoeken wel naar andere locaties maar die gemeentes willen ook niet". De 3 locaties worden op verschillende gronden "afgekeurd" door Defensie m.b.t. tot tijdspad, ontsluiting, eigendom. Hierboven is bij deze tabel al beschreven dat deze criteria niet juist zijn geïnterpreteerd. Veiligheid, d.w.z. voldoen aan de ICNIRP (en ALARA) moet bovenaan staan. Maar dat doet Defensie niet.

Ook gemeente Lingewaal en West Betuwe hebben aangegeven een tweede radar niet te willen. Ze hebben immers al een KNMI radar toestemming verleend in haar gemeente. Waarom is dat bij West Betuwe geen argument, en bij de 3 alternatieven wel? Dat is toch drogredenatie als gevolg van tunnelvisie?

Terwijl NIET wordt aangegeven dat 2 van deze 3 alternatieve locaties met betrekking tot stralingsniveaus en bewoning BETER zijn dan Herwijnen, zoals hierboven is aangegeven. De verschillen in afstanden zijn namelijk zeer relevant en significant.

Conclusie:
Grondreden
7. Het eerste alternatieve locatie onderzoek zuidelijke Smart L radar van 4-2-2020 door het Rijksvastgoedbedrijf is onzorgvuldig, onvolledig en niet voldoende serieus genomen om te komen tot een alternatieve locatie. Het pas achteraf bekend maken van het gewenste zoekgebied nadat inwoners 39 locaties hadden aangedragen op basis van een vooraf opgevraagd programma van eisen, is onprofessioneel en heeft niet bijgedragen tot geloofwaardigheid van het eerste onderzoek. Het via verstrekte WOB documenten te lezen gespreksverslag dat er niet de intentie is om alternatieve locaties te ontwikkelen maar volop in te zetten op Herwijnen, bevestigt deze feiten.
8. Daarnaast is de afstand tot de radar op publiek toegankelijke plaatsen essentieel maar volledig buiten scope gehouden in het onderzoek en daarmee de conclusies. Ook getuigt het eerste onderzoek niet van wilskracht om tot een alternatieve locatie te komen. Nota bene een latere motie van december 2020 moet leiden tot het vergroten van het zoekgebied door de radar hoger te plaatsen van 24 naar 34 meter hoogte. Waarom zijn ze daar zelf niet op gekomen? Een Defensie die aan het handje moet worden geleid; daar gelooft toch niemand in?

Aanpassen formules
Tevens blijkt uit WOB documenten vanuit BIZA/ Rijksvastgoedbedrijf dat de locatie Herwijnen eigenlijk helemaal NIET in het ideale zoekgebied voor een beoogde nieuwe locatie valt. En wordt vervolgens door een betrokken ambtenaar van het Rijksvastgoedbedrijf (mogelijk één van de 2 auteurs van het alternatief locatie onderzoek) aangegeven dat de formule voor het ideale zoekgebied iets moeten worden " opgepoetst" zodat Herwijnen WEL in het zoekgebied valt... anders "is het verhaal niet heel geloofwaardig om daar in Herwijnen te blijven zitten".
Dit WOB document is eerder bij Defensie opgevraagd en is naar 5 Defensie mail-adressen gemaild van betrokken medewerkers maar wordt NIET geleverd door Defensie. Vanwege een WOB verzoek aan BIZA/RVB wordt het maanden later wel geleverd door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het lijkt erop alsof Defensie dit document dus BEWUST heeft achter gehouden. Ook dit draagt niet bij aan transparantie en vertrouwen in de overheid.

Concluderend: De tunnelvisie van Defensie wordt gecontinueerd en er lijkt manipulatie in het spel om de geloofwaardigheid van Defensie te vergroten. Inzicht uit WOB documenten geeft echter een andere inkijk dan de officiële externe communicatie en bevestigt de onprofessionele en zelfs onzuivere wijze waarop Defensie haar spel speelt. Tunnelvisie en het doel heiligt de middelen.

Deel 2: Aanvullend locatie onderzoek zuidelijke Smart L radar | 19 november 2021 en Integrale beoordeling onderzoeken 12 mei 2022

Een belangrijk kritiekpunt vooraf is dat de criteria en benaming van criteria, de volgorde daarvan in het alternatieve locatie onderzoek en de integrale beoordeling die later is gemaakt niet synchroon lopen. Dit waarschijnlijk onder het motto "if you can't convince them, confuse them".

Tegelijkertijd worden er in het gehele radarproces (door Herwijners al "radargate" genoemd) vele andere onderzoeken gepubliceerd m.b.t. straling en gezondheid. Verwarrende onderzoeken, ingewikkelde berekeningen, percentage grafieken i.p.v. absolute getallen, pieklimieten die verschillende keren wijzigen en GEEN berekende stralingsniveaus binnen de afstand van 300 meter van de radar (publiek toegankelijk terrein in Herwijnen). Wel zijn er meetgegevens, maar in het stuk "zienswijze ICNIRP" wordt aangetoond dat de metingen geen juiste weergave van de werkelijkheid zijn als worst case scenario en bewust gemanipuleerd zijn.

Tot op de dag van vandaag worden bewoners aan het lijntje gehouden m.b.t. de stralingsniveaus onder 300 meter afstand. "Deze gegevens zijn bij de fabrikant bekend" geeft de stas Van der Maat aan. De stas heeft deze gegevens niet opgevraagd. Waarom zijn deze gegevens nooit eerder gedeeld terwijl er 3 vragenrondes zijn geweest in de Eerste Kamer en diverse vragenrondes in de Tweede Kamer. Waarom worden deze gegevens niet opgevraagd en gedeeld met de bewoners van Herwijnen en de Kamer teneinde hun zorgen te proberen weg te nemen?

Dit hele proces, eerder al uitvoeriger beschreven, leidt bij de TK tot zoveel wrevel dat er eind 2020 een eerste motie wordt aangenomen van Van Helvert c.s. waarin de stas Visser de opdracht krijgt " zoek en vind een andere locatie voor de SMART L , NIET zijnde Herwijnen".

Motie 23 van het lid Helvert c.s.; 30 november 2020

- Constaterende dat de regering voornemens is een SMART-L-radar te plaatsen in Herwijnen, tegen de wil van de gemeente West Betuwe en de lokale bevolking in
- Herwijnen langdurig blootgesteld is aan samengestelde straling, door twee radars die er sinds de jaren zeventig hebben staan stralen;
- deugdelijke alternatieve locaties zijn aangedragen, maar het ministerie deze niet zal oppakken wegens tijdgebrek;
- de Gezondheidsraad stelt dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling aan straling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden en daarom adviseert om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden;

overwegende dat:

- plaatsing van de SMART-L-radar in Herwijnen de bevolking in Herwijnen opnieuw langdurig bloot zou stellen aan cumulatieve straling, naast de al aanwezige KNMI-radar en scheepvaartradars;
- de ICNIRP-limieten mogelijk op afstanden van minder dan 300 meter vanaf de radar overschreden gaan worden, met als gevolg dat de toegang tot de openbare ruimte beperkt moet worden;

- het onwenselijk is dat aangedragen deugdelijke alternatieven niet worden uitgewerkt wegens tijdgebrek;
- de gezondheid van omwonenden van groot belang is;
- de radar noodzakelijk is voor de veiligheid van Nederland;

verzoekt de regering:

- **een andere locatie te zoeken voor de radar in plaats van Herwijnen;**
- daartoe een vergelijkend onderzoek te doen met alternatieve locaties, onder welke de door Defensie zelf benoemde locaties, maar ook overige plaatsen, zoals Gilze-Rijen en Vrachelse Heide;
- in het onderzoek de cumulatieve straling, alsmede de afstand tot bewoning **en toegankelijkheid van de directe omgeving**, alsmede de verschillende hoogten van de plaatsing van de radar mee te nemen.

Echter, uit informele contacten en uit formele berichten in de media blijkt dat de stas Visser de genoemde motie helemaal niet wil uitvoeren en vasthoudt aan Herwijnen. De tunnelvisie houdt stand.
De TK is het nu echt zat. In februari 2021 komt er een 2e, veel zwaardere motie waarin wordt bevolen de RCR voor Herwijnen te stoppen en een andere locatie te vinden, NIET zijnde Herwijnen. Stas Visser is not amused en woedend op de indieners van de motie (CDA als coalitiepartner).

Motie 332 van het lid Helvert c.s.; 3 februari 2021

- constaterende dat de Kamer de motie-Van Helvert c.s. (Kamerstuk 35 570-X-24) op 30 november 2020 heeft aangenomen waarin zij de Staatssecretaris opdraagt om een andere locatie te zoeken voor de SMART-L-radar;
- constaterende dat de staatsecretaris in haar brief over de radar in Herwijnen van 2 februari 2021 aangeeft dat zij met het proces doorgaat;
- overwegende dat, gezien de hele voorgeschiedenis rondom de procedure en de onduidelijkheid over de gevolgen van het plaatsen van de radar, het niet wenselijk is dat de radar nog geplaatst gaat worden in Herwijnen;
- roept het kabinet, op om de rijkscoördinatieregeling te stoppen en een alternatieve locatie te zoeken voor de SMART-L-radar.

Het is de eerste en laatste keer dat er duidelijk wordt gestemd over de rijkscoördinatieregeling, duidelijk omschreven en vastgelegd in de motie. De RCR is (lijkt) hiermee van tafel. Echter in maart 2021 was er op NPO1 een alarmerend interview over de situatie in Wier waarbij door woordvoerder van Defensie A. Elkerbouts werd gemeld dat de radar ook nog steeds in Herwijnen kon komen. N.B. binnen 1 maand na de aangenomen motie om de RCR te stoppen! Dat pleit niet voor een serieuze houding en intentie om naar de Kamer te luisteren.

Dan blijft het lang stil. De (ondertussen opgerichte) stichting "Niet nog een radar in Herwijnen" is er niet gerust op. Stas Visser treedt af en wordt opgevolgd door Ank Bijleveld. Er komt een gesprek tussen de stichting ([redacted], raadslid CDA West Betuwe ([redacted]) en minister A. Bijleveld (gespreksbewijs aanwezig) en de minister geeft aan dat de moties moeten worden uitgevoerd. Maar het blijft stil.

Bijleveld treedt ook af (Afghanistan debacle) en Henk Kamp wordt minister van Defensie. In oktober 2021, 10 maanden na de eerste motie, stuurt Kamp een brief naar de TK en de bewoners waarin hij aangeeft dat Defensie nu serieus op zoek is naar alternatieve locaties, én dat er alternatieven gevonden zijn waar deze SMART L radar geplaatst kan worden. De media berichten hier positief over.

Dus ruim 5 jaar na de aanschaf van de grond in Herwijnen geeft Defensie toe dat er geschikte (betere) alternatieven zijn voor Herwijnen. Eindelijk. Is het dan hiermee gedaan? Neen. Niets is minder waar.

Achter de schermen wordt het alternatieve locatie onderzoek nu grondig aangepakt. (dat blijkt uit de gepubliceerde stukken van juni 2022). In de periode maart 2021 tot slechts november 2021 worden in totaal 16 nieuwe locaties onderzocht op een grote diversiteit aan criteria.
Maar liefst 11 daarvan zijn door de Koninklijke Luchtmacht als operationeel acceptabel beoordeeld.
In totaal zijn, inclusief de drie locaties uit het eerste locatieonderzoek van 2020, 16 alternatieve locaties voor Herwijnen in beeld gebracht.
<u>In november 2021 was het onderzoek klaar maar werd niet gedeeld met de TK. Waarom niet?</u>

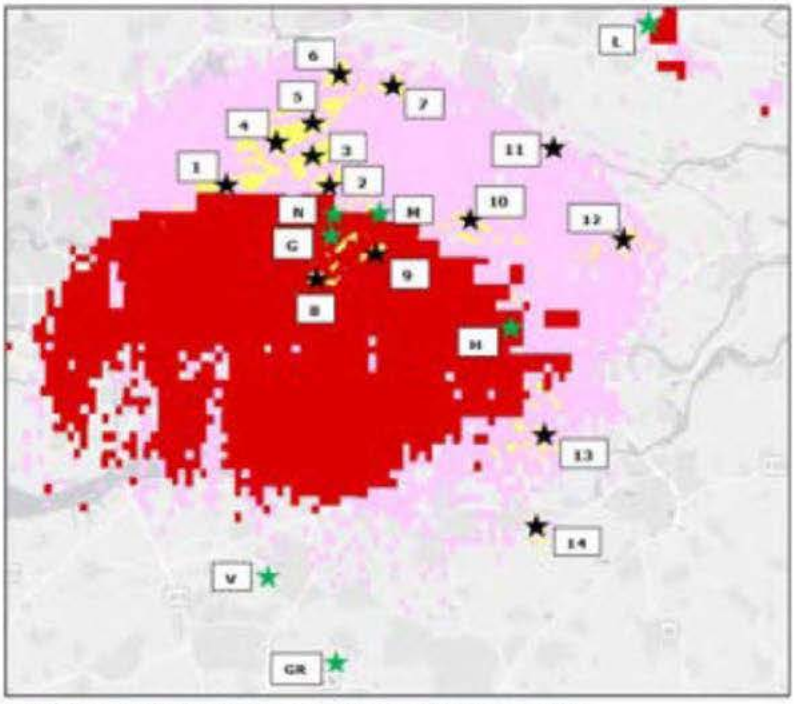

Figuur 14 geselecteerde door te rekenen aanvullende locaties

Herwijnen	Locatie H in figuur 14
Nieuwpoort	Locatie N
Goudriaan	Locatie G
Meerkerk	Locatie M
Krimpenerwaard	Locatie 1
Lopikerwaard Zuid	Locatie 2
Polsbroek Cabauw	Locatie 3
Polsbroek Vlist	Locatie 4
Hoenkoop	Locatie 5
Snelrewaard	Locatie 6

Montfoort	Locatie 7
Omoland	Locatie 8
Noordeloos	Locatie 9
Schoonrewoerd	Locatie 10
Schalkwijk	Locatie 11
Tricht	Locatie 12
Nederhemert	Locatie 13
Drunen Nieuwkuijk	Locatie 14
Vrachelse Heide	Locatie V
Vliegbasis Gilze-Rijen	Locatie GR
Leusderheide	Locatie L

Naast bovenstaande locaties is ook nog de locatie MC Lopik door Defensie bekeken in het onderzoek alternatieve luchtruimbewaking. Waarom deze niet is meegenomen in het alternatieve locatie onderzoek, lijkt meer op het niet willen van Defensie. Deze locatie is ten onrechte afgekeurd, omdat er 3 oude windmolens staan die aan het eind van hun leven zijn. In de zoekopdracht stond geen eis

over "het wegnemen van belemmeringen" werd gezegd. Als het werkelijk gaat om landsbelang dan verwacht je toch een andere houding. Terwijl eveneens in het onderzoek wordt aangegeven dat MC Lopik qua ligging en realisatie(termijn) uitstekend geschikt is. Mede ook omdat MC Lopik al een militair terrein is. Hier is de stas Van der Maat in meerdere EK debatten en vragen op gewezen.
In de publicatie van het Inpassingsplan zijn vele redenen opgenomen waarom MC Lopik "toch niet geschikt is". Ook deze redenen zullen wij stuk voor stuk bespreken in het vervolg van deze zienswijze, genoemd:

De realistische beoordeling van de alternatieve locaties door een factuele integrale beoordeling

In een goede analyse hebben wij, als wetenschappers ([redacted]) een écht objectieve beoordeling gedaan van de in totaal 17 alternatieve locaties. Dit is gedaan op basis van de aanwezige informatie uit de gedane locatie onderzoeken grondig te bestuderen.

Belangrijk hierbij is het volgende aan te geven:

- We gaan uit van de operationele geschiktheid van de locatie. Er blijven 15 geschikte locaties over incl. MC Lopik. Er zijn 14 locaties door Defensie als geschikt beoordeeld en de locatie MC Lopik moet gewoon meegenomen worden.
- De grootste risico's met betrekking tot deze SMART L radar zijn de lange termijn gezondheidsrisico's van omwonenden en passanten. ALARA en gezondheid dient als criterium te worden meegenomen. Dit was zelfs de strekking van de motie waarop dit onderzoek moest worden gestart! Dit kan en mag niet genegeerd worden! Vanuit de zienswijze op ICNIRP en de overschrijdingen is dit een omissie van Defensie.
- De wetenschap geeft aan: hoe verder weg, hoe veiliger. Hoe minder mensen dichtbij, hoe beter. Het stralingsniveau neemt progressief af ten opzichte van het toenemen van de afstand tot de bron.
  Deze gezondheidsrisico's zijn ook de allerbelangrijkste reden van bezwaar van de Herwijnse bevolking, mede gezien het feit dat er al een KNMI radar staat én er een stralingsverleden is. Dit wordt meegenomen als criterium.
- In het tweede locatie onderzoek (die niet af is) is Herwijnen als optie meegenomen. Dat was niet in lijn met de motie, maar ter vergelijking zullen wij dat toch doen. Maar dan wel zonder RCR, want die moest gestopt zijn volgens de motie.
- Er zijn meerdere criteria genoemd. Deze zullen wij ook hanteren, waarbij wij wel een volgordelijkheid / weging hanteren. Deze weging is in de integrale afweging van Defensie niet gebruikt, want het document was nog niet af. In onze factuele integrale afweging doen wij dit wel.

Daarbij hanteren wij de 2 belangrijkste criteria:

1 Operationele geschiktheid van de locatie
Gebruikte tabel uit het locatieonderzoek van 19 november 2021

2 Gezondheid & veiligheid van bewoners en passanten op publieke ruimte bij de radar
Gebruikte criteria uit tabellen uit het locatieonderzoek van 19 november 2021 zijn verder uitgebreid.

De overige criteria kunnen leiden tot verfijning van een keuze. Maar voorop staat de gezondheid en veiligheid van de burgers en daarmee ALARA. En natuurlijk moet de locatie operationeel acceptabel zijn voor de SMART L radar. Anders moet je daar geen radar neerzetten.

In het locatieonderzoek zoals is uitgevoerd, als ook de integrale afweging, zijn de criteria die zijn gehanteerd niet obj[redacted] elk weldenkend mens kan aanvoelen welke cri[redacted]ovengenoemde 2.

Onderbouw[redacted]tweede locatie onderzoek [redacted]g niet af, maar toen is wel de keuze voor Herwijnen besloten) is het belangrijk [redacted]r zijn geformuleerd en onderbouwd, teneinde een grondig onderbouwde en [redacted]unnen maken. [redacted] geven wij deze onderbouwing weer.

1. Operationele waardering van de locatie

Gebruikte tabel uit het locatieonderzoek van 19 november 2021. Alle niet acceptabele locaties scoren rood. [redacted]d.

Locatie	Loc. onderzoek	Alternatieve locaties	Operationele waardering
H	geen	[redacted]	+
N	1	[redacted]	+
G	1	Goudriaan	+
M	1	Meerkerk	+
1	bijlage 2	Krimpenerwaard	+ -
2	bijlage 2	Lopikerwaard-Zuid	+
MC	bijlage 1	MC Lopik	+
3	bijlage 2	Polsbroek Cabauw	+
4	bijlage 2	Polsbroek Vlist	+
5	bijlage 2	Hoenkoop	+
6	bijlage 2	Snelrewaard	+ -
7	bijlage 2	Montfoort	+ -
8	bijlage 2	Ottoland	+
9	bijlage 2	Noordeloos	+
10	bijlage 2	[redacted]	+
11	bijlage 2	[redacted]	nee
12	bijlage 2	[redacted]	nee
13	bijlage 2	[redacted]	+
14	bijlage 2	[redacted]	nee
V	bijlage 2	[redacted]	nee
GR	bijlage 2	[redacted]	nee
L	bijlage 1/2	[redacted]	nee
MS	bijlage 1	[redacted]	nee
NA	bijlage 1	[redacted]	nee

- [redacted]aatst op een locatie die [redacted]eeft. Deze geschiktheid per alternatieve locatie wordt zichtbaar gemaakt in bovenstaande tabel.
- Er zijn 15 alternatieve locaties operationeel geschikt. Dit is inclusief MC Lopik die niet is meegenomen in het 2e locatie onderzoek.
- MC Lopik is onterecht afgevallen als alternatieve locatie. Dit is een groot militair terrein van meer dan 100.000 m2 dat niet verkocht dient te worden.
- De locaties Nieuwpoort, Meerkerk en Goudriaan scoren ook operationeel acceptabel. Deze [redacted]rden genoemd omdat ook op deze locaties nog steeds een "stempel" radarverstoringsgebied hebb[redacted]aarmee op deze locaties op dit moment geen radar [redacted]ving mag plaatsvinden. Dit zou een voordeel kunnen zijn met betrekking [redacted]rlopen tijdspad.

Daarnaast zijn er opmerkingen met betrekking tot de locatie in Herwijnen.
[redacted]s ten noordoosten bij locatie Herwijnen vanaf 4.500 meter afstand [redacted] tiphoogte van 208 meter. Defensie had eerder goedkeuring gegeven voor een 4-tal

windmolens wat er meer zijn geworden. Deze situatie is niet ideaal. De KNMI radar heeft daar behoorlijk last van.

- De verstoring van de Amercentrale in Geertruidenberg en silo's bij Poederoijen zijn pas achteraf ontdekt vanwege de opgedragen locatie onderzoeken blijkt uit WOB documenten. Deze geven een beperking op het zicht vanuit Herwijnen naar het zuid-westen. Defensie had dat anders pas ontdekt na ingebruikname van de radar.
- De genoemde Waaldijk is in 2023 vanwege de dijkverzwaring aan de buitenzijde over grote delen inwendig versterkt met stalen damwanden op eerder genoemde NAP hoogte van 6-8 meter of hoger. Deze stalen damwanden verstoren mogelijk de werking van de radar ernstig op laag niveau. Dit is nooit meegenomen in het locatie onderzoek en moet echt grondig worden onderzocht.

2 Gezondheid & ALARA van bewoners en passanten op publiek toegankelijke ruimte bij de radar

- Zoals aangegeven in de **zienswijze "Gezondheid en ALARA"** zijn er grote gezondheidsrisico's met betrekking tot de hoog frequente puls elektromagnetische straling van de SMART L radar.
- Tabel in het onderzoek gaat over de afstanden van woningen tot de radar. Hierbij is gekeken naar de dichtstbijzijnde woning, het aantal woningen tussen de 400 – 900 meter en de afstand tot de kom (het dorp) waar nog veel meer huizen staan en dus mensen wonen.
- Drie andere criteria zijn niet meegenomen in de beoordeling maar wel essentieel:
    - Afstand tot publiek toegankelijk weg > 300 meter; de grootte van het terrein en de aanwezigheid van andere stralingsbronnen. Allemaal omissies in het onderzoek!
    - Deze zijn wel meegenomen in dit onderstaand vergelijkend overzicht

Locatie	Loc. onderzoek	Alternatieve locaties	Operationele waarschijving	Gezondheidsrisico's (ja/nee (?) met reflectie	Kleinste Afstand tot kom	Aantal huizen 400-900 meter	Afstand tot de kom	Afstand tot dichtstbijzijnde woning > 300 meter	Terrein > 20.000 m2	Andere zaken straling/obstakels aanwezig > 300 m
H	geen	[redacted]	+	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
N	1	[redacted]	+	[redacted]	500 m	[redacted]	[redacted]	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
G	1	Goudmaan	+	laag	670 m	7	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
M	1	Meerkerk	+	laag	600 m	5	1000 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
1	bijlage 2	Krimpenerwaard	+	laag	810 m	8	1200 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
2	bijlage 2	Lopikerwaard-Zuid	+	[redacted]	950 m	0	[redacted]	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
MC	bijlage 1	MC Lopik	+	laag/-	> 900 m	0	1400 m	>300 meter mogelijk	> 100.000	geen
3	bijlage 2	Polsbroek Cabauw	+	laag/-	1100 m	0	1600 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
4	bijlage 2	Polsbroek-Vliet	+	laag/-	970 m	0	1200 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
5	bijlage 2	Haastkoop	+	laag/-	1000 m	0	1430 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
6	bijlage 2	Snelrewaard	+	laag/-	950 m	0	1400 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
7	bijlage 2	Montfoort	+	laag/-	850 m	5	1600 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
8	bijlage 2	Oudland	+	laag/-	780 m	9	1680 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
9	bijlage 2	Noordeloos	+	laag	705 m	5	1250 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
10	bijlage 2	[redacted]	+	laag	700 m	[redacted]	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
11	bijlage 2	[redacted]	nee	laag	710 m	[redacted]	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
12	bijlage 2	[redacted]	nee	laag	660 m	[redacted]	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
13	bijlage 2	[redacted]	+	[redacted]	700 m	[redacted]	[redacted]	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
14	bijlage 2	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
W	bijlage 2	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
GR	bijlage 2	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	Radar vliegbasis	geen
L	bijlage 1/2	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
MS	bijlage 1	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	Mast/radar	geen
NA	bijlage 1	[redacted]	nee	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen

- Deze risico's worden erkend (en door disclaimers niet uitgesloten) en om die reden wordt de ICNIRP richtlijn gehanteerd. ICNIRP gaat ook over blootstelling op publiek toegankelijke plekken en niet alleen over afstand tot bewoning.
- Aangetoond is (in zienswijze ICNIRP) dat de SMART L radar NIET aan de ICNIRP richtlijn voldoet buiten het hek van het terrein. (op 35 meter en verder).
- Het terrein is met slechts 7.000 m2 te klein in Herwijnen. Op andere locaties, kon rekening gehouden worden met grotere terreinen. Defensie was niet op zoek naar een terrein van minimaal 7.000 m2 maar minstens 42% grotere terreinen. MC Lopik is zelfs ruim 100.000 m2!
- Ook is aangetoond dat de gedane metingen in het DEKRA rapport zijn, leiden tot resultaten die geen worst case aangeven dus m.a.w. deze zijn gemanipuleerd om te voldoen aan ICNIRP.

- De WHO en Gezondheidsraad melden dat langdurige blootstelling (24/7 belasting) aan puls straling van radars vermeden moet worden en daarmee het voorzorgsprincipe wordt voorgeschreven.
- Hoogleraar [redacted] heeft in de technische briefing aangegeven "afstand is de beste voorzorg als het gaat om beperken van de stralingsbelasting". Zie daarbij zienswijze op Gezondheid en ALATA (as low as technical achievable).
- Met al het bovenstaande in acht nemend, is opnieuw gekeken naar geschiktheid van locaties op basis van afstand tot publieke ruimte/ openbare weg, tot eerste woningen en afstand tot de dorpskern, ook wel de kom genoemd.
- Onderstaande tabel met % stralingsbelasting van de ICNIRP voor piekbelasting en tijdgemiddeld uit het 2e alternatieve locatie onderzoek gaat uit van de verkeerde pieklimieten maar ook van een lager gedoseerd antenne vermogen. Hierdoor is dit geen worst case situatie. Berekeningen tonen aan dat de ICNIRP limieten worden overschreden. De tabellen die zijn gebruikt zijn gebagatelliseerd en niet representatief.
- De percentages van de piek kloppen niet, de aanname is gedaan dat de piek 1.616 V/m is maar die is max 175 V/m. Dit is aangetoond in de zienswijze INCIRP en ICNIRP Contour.
- De uitkomsten in % kunnen ook niet kloppen wanneer Herwijnen op 370 meter 2,4% van de piek en Polsbroek Cabauw op 1.100 meter op 1,4% uitkomt. 1% van de piek van 1.616 = 16 V/m verschil op ruim 700 meter afstand is een misleiding en kun je niet serieus nemen.

Locatie	Afstand tot dichtstbijzijnde woning	ARW (rotorende antenne)		BMR (vlakmolle modus)	
		Piek %ICNIRP	Tijdgemiddeld %ICNIRP	Piek %ICNIRP	Tijdgemiddeld %ICNIRP
Herwijnen	370	1.8	1.8	2.4	15.5
Nieuwpoort	800	1.2	1.8	1.8	8.9
Goudkoop	870	1.4	1.8	1.8	10.7
Schipbeek	800	1.2	1.8	1.8	8.9
Krimpenerwaard	810	1.4	1.7	1.8	12.0
Lopikerwaard-Zuid	950	1.2	1.4	1.3	8.9
Polsbroek Cabauw	1100	1.1	1.4	1.4	8.9
Polsbroek Vbd	870	1.2	1.4	1.3	9.7
Moerkoop	1000	1.2	1.4	1.5	8.6
Snelrewaard	950	1.2	1.4	1.5	9.9
Meerdijkert	800	1.5	1.7	1.8	11.9
Oosteind	780	1.8	1.7	1.9	12.8
Noordwelsas	705	1.5	1.7	1.8	11.7
Schoonrewoerd	700	1.5	1.7	1.8	11.5
Schalkwijk	710	1.5	1.7	1.8	11.8
Tricht	960	1.4	1.6	1.8	10.4
Raadertambert	700	1.5	1.7	1.8	11.5

- De onderstaande opmerking die TNO stelt is eveneens niet correct:
  De in paragraaf 7.3.2. bedoelde door TNO uitgevoerde berekeningen hebben betrekking op de dichtstbijzijnde woningen en niet op de directe omgeving van het radarstation. Ongeacht de locatie van het radarstation, zal het blootstellingsniveau in de directe omgeving door de radarantenne gelijk zijn. Daarmee is dit geen criterium waarmee op voorhand een verschil tussen de potentiële alternatieve locaties kan worden gemaakt.
  - Deze bewering is niet correct, want bij meerdere locaties is het beoogde terrein veel groter, is er geen openbare weg in de buurt en is daarmee juist ook het stralingsniveau voor passanten in de directe omgeving veel lager, omdat passanten minder dichtbij de radar kunnen komen. Zoals in WIER, waar de afstand tot de openbare weg 370 meter is. Herwijnen, met 35 meter tot aan de radar, scoort ook hier het slechtste van allemaal, maar dit wordt met bovenstaande opmerking door TNO gebagatelliseerd. Geen ALARA dus.
- In onafhankelijke berekeningen wordt aangetoond dat de metingen die gedaan zijn NIET overeenkomen met de werkelijkheid. De gemeten radar in Wier draait aantoonbaar niet op volle kracht als de verschillende metingen worden gedaan. DEKRA, de meetinstantie, geeft dit ook aan in haar disclaimer. "wij zitten niet aan de knoppen van de radar, dat doet Defensie". Daarnaast is bij de metingen nooit "in de hoofdstraal" gemeten, maar alleen in de "zijlobben" van de stralingscontour van de SMART L radar.
- Zie hiervoor ook de omschrijving die is opgesteld rondom de definitie "ICNIRP Contour". Dit begrip is op 19 december 2023 voor het eerst gepresenteerd in een rapport van maart 2023 en door ons ontleedt en gefileerd tot een schokkend verhaal, waarbij stralingsniveaus

gewoonweg worden overschreden. Volgens gevalideerde berekeningen gedaan op basis van de ICNIRP normering blijkt dat het piekniveau dat TNO hanteert (1.616 V/m niet correct is, maar dat dit 175V/M moet bedragen). De veilige afstand blijkt in de hoofdbundel niet op 1.200 meter te liggen maar 8,22 km! En dan blijkt ook nog dat binnen de 300 meter afstand van de radar dit piekniveau overschreden wordt en zelfs op 710 meter!

- Laat Dekra maar eens meten op 1.200 meter afstand op 24 meter hoogte met een neutrale elevatiehoek.
- Waarom voldoet een locatie met een hek op 35 meter zoals in Herwijnen dan aan de ICNIRP?
- **Noot: Het in het alternatieve locatie onderzoek gedane statement van TNO is niet correct:** *Wat betreft het onderwerp straling zijn er geen locaties die significant beter scoren op een zo laag mogelijke stralingsbelasting op de omgeving. Tegelijkertijd blijft de bijdrage aan de stralingsbelasting op de omgeving in alle gevallen ver weg van de ICNIRP-limietwaarde.*
    - Dit statement van TNO is 100% incorrect. De veronderstellingen van TNO zijn gebaseerd op verkeerd gehanteerde pieklimieten en de ICNIRP contour zorgt ook al voor een functionele beperking in Herwijnen. Uit berekeningen blijkt dat in Herwijnen de ICNIRP limieten al worden overschreven vanwege een lagere piekbelasting en vanwege de inzet van alle 56 dipolen op de antenne. Zie hiervoor ook het aparte hoofdstuk met betrekking tot de ICNIRP en ICNIRP Contour.
- De tabel geeft dan ook percentages aan die in werkelijkheid nog veel hoger zullen liggen. Ons bezwaar is dan ook echt dat alle metingen en berekeningen zullen moeten worden overgedaan door een onafhankelijke instituut dat ZELF aan de knoppen mag zitten en tegen de juiste limieten. Om bovenstaande redenen én om redenen van de aanpassing van de radar met een koepel. De effecten van deze koepel op de stralingsniveaus zijn niet doorgerekend.
- De genoemde Waaldijk ligt ten opzichte van locatie Broekgraaf 1 +/- 6-8 meter hoger. De huizen op en aan deze Waaldijk komen nog minstens 6 tot zelfs 10 meter hoger. De Waaldijk ligt op +- 1.400 meter afstand van de locatie Broekgraaf 1. Er is in het onderzoek van alternatieve locaties geen rekening gehouden met deze stralingsbelasting op ca. 12-18 meter voor bewoners toegankelijke hoogte.
- Bij gezondheid en veiligheid kunnen de afstand tabellen ook worden gehanteerd met betrekking tot de eisen rondom het geluidsniveau. Geluidsoverlast kan leiden tot stress en gezondheidsschade. Daarom zijn geluidsnormen opgesteld waar Defensie aan moet voldoen. Hoe verder weg, hoe minder geluidsoverlast en dus minder overlast en gezondheidsschade. Hoe minder woningen dichtbij, hoe minder geluidsoverlast. Hoe verder weg, hoe groter de kans dat de radar voldoet aan de geluidsnormen. De voornaamste windrichting speelt hier ook een rol. Dit is echter niet door Defensie onderzocht.
- Dat betekent dat er op dit moment nog steeds een risico bestaat dat de SMART L radar in WIER uiteindelijk niet in bedrijf kan worden genomen en dan in Herwijnen al helemaal niet. Daarmee bestaat er een kans dat er in Nederland geen SMART L radar kan worden geactiveerd voor de avond en de nacht. **Dit risico kan worden gemitigeerd door op voorhand te kiezen voor een tweede radarlocatie waarbij dichtstbijzijnde woningen verder dan 900 meter zijn geplaatst**.
- Met betrekking tot de afstanden en de geluidsnormen zijn er meerdere locaties uitermate geschikt en daarmee kan de radar juist risicoloos worden geplaatst op die locaties, zoals is hierboven is aangegeven.
- Er wordt beweerd dat de radar uiteindelijk aan de geluidsnormen zal voldoen. Daar is nog geen technisch bewijs dan wel bewijs in de praktijk van geleverd. In WIER is dat nog niet het geval, daar wordt een nieuwe opstelling gebouwd.
- Wel is duidelijk dat wanneer er binnen 900 meter van de radar GEEN woningen staan, het geluid met minimaal 6dB afneemt t.o.v. 450 meter. Defensie neemt dus bewust een risico

met de geluidsoverschrijding als zij kiest voor een locatie met bewoning binnen 900 meter zoals op 450 meter of zelfs 370 meter.

- Herwijnen is in deze tabel ook meegenomen. Door Defensie is bij elke vergelijking NIET meegenomen dat in Herwijnen al een KNMI radar staat, van 1,3 Megawatt of 500 kW. En daarmee scoort Herwijnen nog slechter dan het al doet in deze tabel, waar Herwijnen aantoonbaar sowieso al het slechtste scoort.
- Bij een aantal locaties gelegen in Molenlanden en Vijfheerenlanden wordt opgemerkt dat de gemeente hier duidelijk stelling heeft genomen tegen de komst van een radar. Waarom houdt Defensie hier nu opeens wel rekening mee in de afweging? Als er één gemeente én bevolking duidelijk stelling heeft genomen tegen de komst van de radar is het Herwijnen wel.
- Zoals eerder aangegeven, is afstand bij verre de beste factor om gezondheidsrisico's te beperken. Hoe verder weg van de SMART L radar, hoe beter. En "elke meter telt" gezien de omgekeerde (kwadratische) evenredigheid van het stralingsniveau tot de afstand. En de VNG richtlijn hanteert 1.500 meter in dit geval. Op basis van deze richtlijn voldoet geen enkele locatie. Omdat het een richtlijn is hebben wij de interpretatie iets ruimer genomen. We snappen dat de SMART L ergens moet staan als dat veilig kan.

Conclusie van de toetsing aan criterium 1. Operationele waardering & 2: Gezondheid en ALARA:
Los van een positieve operationele waardering voor Herwijnen waar ook kanttekeningen te plaatsen zijn, scoort Herwijnen het slechtst van alle locaties als het gaat om Gezondheidsrisico's en ALARA. Hierbij gaat het in eerste instantie om de stralingsbelasting van de SMART L radar i.c.m. andere criteria m.b.t. gezondheid en ALARA. Dit is ook wat de bewoners van Herwijnen al 6 jaar aangeven. Daarnaast is ook bij de factor geluid de score van Herwijnen het slechtst van allemaal.

De locaties die voor de plaatsing van de SMART L radar uit de factuele integrale afweging beargumenteerd **het beste geschikt** zijn en **significant beter** scoren dan Herwijnen, zijn de volgende:

1. MC Lopik
2. Polsbroek Cabauw
3. Polsbroek Vlist
4. Hoenkoop
5. Snelrewaard
6. Montfoort
7. Ottoland
8. Noordeloos

Acceptabele locaties die beter scoren zijn

9. Goudriaan
10. Meerkerk
11. Krimpenerwaard

Locatie fractioneel beter dan Herwijnen

12. Lopikerwaard-Zuid

- Nieuwpoort door Defensie aangedragen in het eerste locatie onderzoek scoort weliswaar iets beter m.b.t. de dichtstbijzijnde woning dan Herwijnen maar kan in totaal zeker niet als een acceptabel alternatief worden gezien.
- Lopikerwaard-Zuid scoort weliswaar op diverse criteria van afstanden beter dan Herwijnen; echter de dorpskern ligt op vergelijkbare afstand.

Integrale beoordeling locatie onderzoeken op basis van ontbrekende relevante criteria en subjectieve achteraf toegevoegde criteria

- Na de totstandkoming van de verschillende onderzoeken is Defensie begonnen met het maken van een eigen integrale afweging. Maar wat schertst onze verbazing? Defensie heeft heel kort geredeneerd dat op stralingsniveaus er geen significant verschil is tussen alle locaties. En dat is pertinent onjuist.
- Wij verwijzen nogmaals naar de twee zienswijzen op gebied van "gezondheid" en "ICNIRP contour.
- Een grotere afstand tot de radar zal wel degelijk het stralingsniveau significant doet afnemen. De locatie Herwijnen tot 35 m afstand te benaderen en heeft de meeste huizen in directe omgeving.
- Als laatste hanteert TNO aantoonbaar incorrecte piekniveaus van de straling: 1.616 V/m terwijl de max. toelaatbare waarde met de huidige dutycycle maar 175 V/m mag zijn. En dit niveau wordt binnen 710 m afstand aantoonbaar overschreden, middels narekeningen van de DEKRA metingen in Wier in worst case scenario.
- Kortom, het is onbegrijpelijk dat Defensie het criterium "Gezondheid en veiligheid/ ALARA" niet heeft laten prevaleren boven alle andere criteria, om nog maar te zwijgen over de subjectieve beoordelingen rondom inpasbaarheid en ontsluiting. Tijd en geld mogen nooit een rol spelen ten koste van gezondheid van de burgers die Defensie wil beschermen.

3. Aanpalende sub-criteria

Nadat bovenstaande 2 belangrijkste (primaire) criteria verschillende geschikte locaties hebben opgeleverd zullen wij deze geschikte locaties toetsen aan de "aanpalende sub-criteria". Wij noemen dit aanpalende of secondaire criteria omdat deze in het locatieonderzoek en integrale afweging subjectief maar ook summier zijn beoordeeld.
Om die reden hebben wij deze overige criteria niet zwaar laten meewegen bij het aandragen van ideale alternatieve locaties. Wij zien namelijk ook een zeer subjectieve "beoordeling" van alternatieve locaties op de sub-criteria.

De aanpalende sub-criteria zijn:

- 3a. Regionale verdringingseffecten (achteraf toegevoegd door Defensie)
- 3b. Inpasbaarheid
- 3c. Realisatietijd
- 3d. Risico's en randvoorwaarden

3a Regionale verdringingseffecten

- In bijlage 2 Alternatief locatie onderzoek van 19-11-2021 is dit criterium totaal niet meegenomen. Uiteraard zijn wel de bekende windmolenplannen meegenomen in het zoekgebied in de operationele waardering.
- Dit onderdeel is achteraf toegevoegd in de Integrale afweging van mei 2022 maar vormde in het alternatieve locatie onderzoek geen criterium. Defensie past de gehele tijd criteria en uitgangspunten aan om te komen tot een eindoordeel. Alles wat uitkomt, wordt meegenomen; allen wat tegenspreekt wordt weggelaten of gebagatelliseerd.
- **Bijzonder merkwaardig dat het uitwerken van dit <u>achteraf toegevoegde criterium</u> 3 tot 6 maanden extra zou gaan duren in scenario 1 " voortzetten alternatief locatie onderzoek" en dat dit heeft geleid vanwege dreiging in Oekraïne om voor scenario 2 te kiezen: locatiekeuze op basis van beschikbare informatie.**
- Het wel of niet hebben van een radarverstoringsgebied kan niet doorslaggevend zijn; zeker niet voor Herwijnen wat geen gewenste locatie meer was

- In het onderzoek is ook gekeken naar huidige verstoringen en die zijn meegenomen in de operationele waardering; deze is wel essentieel. Op een nieuwe locatie kan ook een radarverstoringsgebied worden aangewezen
- Het niet kunnen plaatsen van windmolens op de ene locatie, biedt kansen voor windmolens op een andere locatie; vanuit landsbelang is dit geen argument voor de energieopgave. Zelfs in Herwijnen zijn plannen voor windmolens langs de A15. Hierdoor mag je Herwijnen niet positiever laten scoren vanwege het radarverstoringsgebied in relatie tot de duurzame energieopgave waar alle gemeentes voor staan.
- Het plaatsen van de radar heeft effecten op bestaande woningen; dit dient als belangrijkste argument te gelden.
- Dit criterium verdringingseffecten kan niet doorslaggevend zijn en is slechts zeer summier beoordeeld als inschatting door Defensie

Locatie	Regionale verdringingseffecten op ambities wind op land en hoge woningbouw
Herwijnen	+
Krimpenerwaard	-
Polsbroek Vliet	-
Leusderheide	n.v.t.
Lopikerwaard-Zuid	-
Polsbroek Cabauw	-
MC Logik	n.v.t.
Nieuwpoort	+
Goudriaan	+
Ottoland	-
Noordeloos	-
Montfoort	-
Hoenkoop	-
Snelrewaard	-
MASS Soesterberg	n.v.t.
Haarkerk	+
Schoonrewaard	-
Nederhemert	-
Camp New Amsterdam	n.v.t.

3b Ontsluiting en inpasbaarheid

- Ontsluiting is onderdeel van de lokale inpasbaarheid. Bedoeld hiermee is of het radarterrein goed bereikbaar is en hoe het is gesteld met de verdere infrastructuur. Een hoge score (++) betekent dus "ja, goed bereikbaar". Goed bereikbaar betekent in alle gevallen de aanwezigheid van een openbare weg.
- Het sub-criterium Inpasbaarheid is een omschrijving voor het volgende:
    - In de begeleidende teksten in hoofdstuk 7.3.5 wordt subjectief gesproken over verschillende bestemmingen die op verschillende locaties gelden. "landschappelijk in te passen", "agrarisch gebied", "natuurbestemming", "landschappelijke openheid", "agrarische bestemming", "weidegebied", "bestemming paragliden". Dit zijn allemaal termen / bestemmingen die óók op locatie Herwijnen van toepassing zijn. Het terrein aan de Broekgraaf 1 is omringd door weilanden, waar een mooi open landschap is te zien. Een gebied dat met name "agrarische bestemming" heeft, waar vogels broeden en vliegen, waar koeien en ander vee graast, waar nota bene luchtballonnen varen in de zomer... kortom Herwijnen scoort op inpasbaarheid niet slechter of beter dan welk ander terrein.
- Het allerbeste scoren eigenlijk locaties zonder verharde weg en zonder infrastructuur (energie en data). Dat is voor de toegankelijkheid vervelend, Defensie zal dan een eigen weg moeten aanleggen en kabels trekken op de verkregen grond, maar kan dan wel deze weg op eigen grond lang genoeg maken (> 300m) met een hek aan het begin, teneinde de toegankelijkheid voor het publiek onmogelijk te maken. Een goede ontsluiting betekent dus een slechte score op gezondheid en ALARA, en vice versa. Een aantal extra ingrepen om de

ontsluiting te verbeteren (weg aanleggen en kabels trekken) heeft een enorm positief effect op het wegnemen van gezondheidsrisico's voor de bevolking in het algemeen, gezien de ligging van deze niet goed ontsloten terreinen ten opzichte van bewoning en openbare wegen.

- Defensie kan juist deze locaties heel goed op langere afstand tot de radar afschermen door de toegangsweg naar de radar minimaal 300 meter lang te maken en op 300 m afstand van een hek te voorzien.
- Voor de gezondheid & ALARA van burgers is een goede ontsluiting niet per definitie een goede score. Onwetenden, kinderen die naar school fietsen & passanten kunnen bij goede ontsluiting dichtbij de radar komen. In Herwijnen zelfs tot op 35 meter. (Noot: In WIER is de radar op 370 meter verwijderd van publieke toegankelijke wegen).
- De inpasbaarheid is ronduit slecht onderbouwd. Gelijkwaardige locaties zoals Herwijnen, Krimpenerwaard en Schoonrewoerd, waarbij de radar is gepland op een terrein omringd door weiland scoren volstrekt tegenovergesteld. Herwijnen scoort goed op inpasbaarheid terwijl er nota bene de meeste woningen van allemaal in de buurt staan.
- Eveneens wordt in de tabel BB, de waardering, een vreemde score gehanteerd, bijvoorbeeld bij de kolom Omgevingswaardering: Herwijnen scoort hier een +, terwijl wel duidelijk mag zijn dat zowel het dorp, als de gemeente fel tegen plaatsing van deze radar is, en deze SMART L door de omgeving dus volstrekt NIET gewaardeerd wordt. Het blijkt echter dat in deze beoordeling niet is meegenomen of er "draagvlak" is bij bestuurders en burgers. Zo worden objectieve beoordelingen dus subjectief gemaakt.
- Op basis van ontsluiting scoort Herwijnen het aller slechtst op gezondheid, in verband met de toegankelijkheid van het publieke gebied tot op 35 meter. En er is een doorgaande weg langs de radar op 225 meter afstand, met de KNMI radar ernaast. Kinderen fietsen hier elke dag naar school en zouden tussen 2 radarstations moeten doorfietsen!
- In de uitleg bij de " ICNIRP contour" in de zienswijze op de ICNIRP kunt u lezen hoe hoog de gezondheidsrisico's hier zijn. Juist ook de afstand tussen 35 meter en 710 meter geeft grote risico's op gezondheidsschade. De aanwezige infrastructuur lijkt positief maar is het gevolg van een voorgenomen besluit van Defensie waarbij zonder toestemming voor de plaatsing van de radar al in 2018 verschillende kabels zijn vernieuwd. Dat heeft Defensie bewust gedaan maar het kan toch niet zo zijn dat dit als argument mag worden gebruikt om een besluit daadwerkelijk af te dwingen.
- Zie ter vergelijk onderstaand voorbeeld van Polsbroek Cabauw die Defensie een negatieve beoordeling geeft qua ontsluiting. Een locatie met huizen en wegen die op 1100, 1400 en 1600 meter afstand liggen vanaf de mogelijke radar locatie.
- Een weg aanleggen met een lengte van 1.100 of 1.600 meter, is voor het aanleggen van diverse windmolens geen enkel probleem door akkerlanden. Het gaat hier om 1 radar en niet om 10 radars die te worden aangelegd.
- Uiteindelijk scoort de inpasbaarheid Polsbroek Cabauw een acceptabele score +/-

Figuur 23 afstanden tot nabijgelegen woningen en bebouwde kommen "Polsbroek Cabauw"

LuCape	Gemeente	Oriëntatie
Herwijnen	West Betuwe	++
Nieuwpoort	Molenlanden	+-
Goudriaan	Molenlanden	--
Meerkerk	Vijfheerenlanden	--
Krimpenerwaard	Krimpenerwaard	--
Lopikerwaard-zuid	Lopik	+-
Polsbroek Cabauw	Lopik	--
Polsbroek Vlist	Krimpenerwaard	--
Hoenkoop	Oudewater	--
Snelrewaard	Oudewater/Montfoort	--
Montfoort	Montfoort	+-
Ottoland	Molenlanden	+-
Noordeloos	Molenlanden	+-
Schoonrewoerd	Vijfheerenlanden	--
Schalkwijk	Houten	--
Tricht	West Betuwe	+
Nederhemert	Zaltbommel	--

LuCape	Gemeente	Ingeschatte hinder
Herwijnen	West Betuwe	+
Nieuwpoort	Molenlanden	+-
Goudriaan	Molenlanden	+-
Meerkerk	Vijfheerenlanden	+-
Krimpenerwaard	Krimpenerwaard	-
Lopikerwaard-zuid	Lopik	+
Polsbroek Cabauw	Lopik	+-
Polsbroek Vlist	Krimpenerwaard	+-
Hoenkoop	Oudewater	+-
Snelrewaard	Oudewater/Montfoort	-
Montfoort	Montfoort	+-
Ottoland	Molenlanden	+
Noordeloos	Molenlanden	+
Schoonrewoerd	Vijfheerenlanden	-
Schalkwijk	Houten	-
Tricht	West Betuwe	+-
Nederhemert	Zaltbommel	-

3c Realisatietijd

- Het voorkomen van uitval van de MPR radar in Nieuw Milligen en het (tijdelijk) plaatsen van een mobiele radar of zelfs de nieuwe Smart L radar in Nieuw Milligen (plan B) is totaal niet meegenomen in de waardering en oplossingsrichting.
- Immers: de snelst realiseerbare locatie is nooit voldoende snel gereed voordat de MPR radar zou uitvallen; er moet dus een alternatief plan zijn voordat de nieuwe locatie is opgeleverd.
    - De Smart L radar kan in 1 maand worden afgebroken en elders worden opgebouwd conform de aanschafnota in 2014
    - Het hebben van (tijdelijke) mobiele radars (plan C) waar in 2020 al eerder voor is gepleit door inwoners en de Kamer is totaal niet meegenomen in de afweging.
    - Het wel meenemen van een tijdelijke oplossing had onderdeel moeten zijn van de integrale afweging. Defensie heeft dit verzuimd.
- Sinds september 2023 heeft Defensie pas het besluit gecommuniceerd voor de inzet van 2 mobiele radars als tijdelijke oplossing; daarmee is de haast m.b.t. realisatietijd ook verdwenen

- Het niet meenemen van MC Lopik in de realisatietijd is een grote omissie in het onderzoek
- Het hebben van een RCR voor Herwijnen, kan niet het argument zijn om vanwege tijdsdruk weer voor Herwijnen te gaan. Defensie had de intentie om de RCR te stoppen conform de aangenomen motie Tweede Kamer. Ze hebben deze echter on hold gezet en niet gestopt. Herwijnen was immers geen gewenste locatie meer en Defensie moest op zoek naar een alternatieve locatie sinds december 2020.
- Het is een onjuiste RCR cirkel-redering; we willen de RCR stoppen maar doen het niet; we onderzoeken en komen na 1,5 jaar! weer terug op de locatie Herwijnen waar een RCR op zit voor de snelste realisatie.
- Pas in mei 2022 lijkt er een integrale afweging te zijn gemaakt, die aangeeft dat Herwijnen de beste en snelste optie is, juist vanwege die RCR.
- Het alternatieve locatie onderzoek was november 2021 gereed en in mei 2022 werd er pas een integrale afweging gemaakt met de opmerking dat het voorzetten van het alternatieve locatie onderzoek als scenario 1 nog 3-6 maanden zou duren
- Eind februari 2022 brak in Oekraïne de oorlog uit en werd er pas in mei 2022 in de integrale afweging gekozen voor scenario 2: locatiekeuze Herwijnen op basis van beschikbare informatie
- Het lijkt een reden waarom Defensie haar onderzoek sinds november 2021 heeft gestaakt, de ontwikkelingen een aantal maanden te volgen en nieuwe kansen zag om Herwijnen alsnog te kunnen doordrukken.
- De stuurgroep-verslagen vervanging MPR radar verstrekt door Defensie vanwege WOO verzoek zijn echter niet gedeeld voor de periode van 20 januari 2022 tot 21 maart 2022. Deze zien we graag nog tegemoet!
- Dit sub criterium is een criterium dat Defensie begin 2018 al had moeten toepassen. Vanaf dat moment heeft Defensie om uiteenlopende redenen geroepen “we hebben haast”. Op het moment dat het duidelijk werd dat Herwijnen én de Gemeenteraad de radar niet wilde, had Defensie goed moeten luisteren naar de argumenten.
- Defensie heeft in het gehele traject vanaf 2017 al zeker 4 jaar tijd! verloren door eigen handelen of niet handelen om door te zetten op Herwijnen. En dat gaat nog verder oplopen.
- Herwijnen is en blijft een slechte locatie, dat is bij de diverse gezondheidscriteria aangetoond. Tegen alle realiteitszin in probeert Defensie de radar door te drukken en dwingt een oneigenlijke RCR af. Deze RCR is door een Kamer-meerderheid gestopt, maar Defensie probeert door te gaan. Dat is absoluut de enige reden dat Herwijnen hier beter scoort. Er is een ongeldige en oneigenlijke RCR van kracht. Dan heeft een locatieonderzoek en onderlinge vergelijking geen zin.
- Defensie heeft haar kans gehad om het project eerder een andere richting te geven. Door gewoon in 2017 een goed locatie onderzoek te doen. Dan had, ongeacht welke van de goed scorende locaties ook, de uiteindelijk gekozen locatie (met of zonder RCR) geen argumenten gehad om daadwerkelijk in beroep te gaan. Wat ons betreft telt dit sub criterium dan ook niet mee. Er is geen RCR; dan heb je een gelijk level playing field voor optimale locaties waarbij gezondheid, veiligheid en operationaliteit objectief kunnen worden vergeleken.
- Herwijnen nemen wij niet mee in deze lijst. Enerzijds evident omdat Herwijnen niet meegenomen dient te worden vanuit de opdracht in de Motie “stop de RCR en zoek een

andere locatie", anderzijds omdat Herwijnen als locatie zonder een opgelegde RCR op de realisatiewaardering zeer slecht zou scoren zoals eerder onderbouwd op criterium 1 en 2.

- Bovendien is Herwijnen ook zeker niet snel te realiseren aangezien de bewoners zich hebben verenigd in de stichting "niet nog een radar in Herwijnen" die met deze doelstelling alle, maar dan ook alle geoorloofde middelen zal toepassen om de radar in Herwijnen tegen te houden. Daarmee wordt het proces dermate lang vertraagd dat een plaatsing in een van de andere groen of oranje gearceerde locaties net zo snel of zelfs sneller kan zijn.

Locatie	Loc. onderzoek	Alternatieve locaties	Operationele waardering	Gezondheidsrisico's ja / nee GE met mitigatie	Regionale verstorings-effecten	Lokale draagkracht	Realisatie tijd	Risico's en randvoor-waarden
H	geen	[redacted]	+	[redacted]	0	0	0	0
N	1	[redacted]	+	[redacted]	0	0	0	0
G	1	Goudriaan	+	Lager	0	0	0	0
M	1	Meerkerk	+	Lager	0	0	0	0
1	bijlage 2	Krimpenerwaard	+-	Lager	0	0	0	0
2	bijlage 2	Lopikerwaard-Zuid	+	Hoog	0	0	+-	0
MC	bijlage 1	MC Lopik	+	laagst	0	++	+	0
3	bijlage 2	Polsbroek Cabauw	+	laagst	0	0	+-	0
4	bijlage 2	Polsbroek Vliet	+	laagst	0	0	+-	0
5	bijlage 2	Hoevelaag	+	laagst	0	0	0	0
6	bijlage 2	Snelrewaard	+-	laagst	0	0	0	0
7	bijlage 2	Montfoort	+-	laagst	0	0	0	0
8	bijlage 2	Oudeland	+	laagst	0	0	0	0
9	bijlage 2	Noordelooze	+	Lager	0	0	0	0
10	bijlage 2	[redacted]	+	Lager	0	0	0	0
11	bijlage 2	[redacted]	min	Lager	min	min	min	min
12	bijlage 2	[redacted]	min	Lager	min	min	min	min
13	bijlage 2	[redacted]	+	Hoog	0	0	0	0
14	bijlage 2	[redacted]	min	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
V	bijlage 2	[redacted]	min	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
GR	bijlage 2	[redacted]	min	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
L	bijlage 1/2	[redacted]	min	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
MS	bijlage 1	[redacted]	min	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
NA	bijlage 1	[redacted]	min	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

3d Risico's en randvoorwaarden

- Bij risico's worden gezondheidsrisico's volledig genegeerd. Er is nooit één moment geweest waarin Defensie deze zorgen echt serieus heeft genomen.
- Bij risico's is er niet beoordeeld op "politiek draagvlak", terwijl dat draagvlak juist de reden is dat deze alternatieve locaties zijn onderzocht.
- <u>Voor Herwijnen is géén politiek draagvlak, niet lokaal, niet regionaal en niet landelijk.</u>
- Bij Herwijnen wordt als enige argument aangedragen dat het terrein jarenlang als radarterrein in gebruik is geweest. Er wordt niets gezegd over het feit dat de gemeente de bestemming radar niet voor niets van het terrein heeft afgehaald. Of over het feit dat in Herwijnen ook al een radar staat, waardoor de stralingsbelasting op mens, dier en milieu

stijgt. Of over het feit dat in Herwijnen sinds 1971 zware radars (waaronder een primaire radar) hebben gestaan met als gevolg een 400% groter aantal ALS patiënten dan het landelijk gemiddelde.

- Het risico van geluid loopt parallel met het risico van gezondheid en dus met afstand tot de radar. Een grotere afstand tot bewoning verkleint het risico. Herwijnen was daarbij de slechtste locatie
- Risico financiën is iets groter bij een andere locatie dan Herwijnen maar doordat Herwijnen geen alternatief meer was, zijn alle andere locaties min om meer gelijkwaardig. Positieve uitzondering is MC Lopik want dat is al eigen defensieterrein
- Risico RCR procedure: zie opmerking hierboven voor realisatietijd
- Risico betrouwbare overheid; het vertrouwen in de overheid is geschaad. Daarmee wordt dit criterium minder relevant voor de keuze

Samenvatting en eindconclusie

Op criteria m.b.t. G[redacted]lle fronten als slechtste locatie. Dit is nota bene in het [redacted]e zelf!

De locaties [redacted]tuele integrale afweging [redacted]n dan Herwijnen, zijn de [redacted]

[redacted]
2. Polsbroek Cabauw
3. Polsbroek Vlist
4. Hoenkoop
5. Snelrewaard
6. Montfoor[redacted]
7. Ottoland
8. Noordelo[redacted]

Acceptabel[redacted]
9. Goudriaan
10. Meerkerk
11. Krimpen[redacted]

Locatie fractione[redacted]
12. Lopikerwaard[redacted]

- Nieuwpoort door Defensie aangedragen in het eerste locatie onderzoek scoort weliswaar iets beter m.b.t. de dichtstbijzijnde woning dan Herwijnen maar kan in totaal zeker niet als een acceptabel alternatief worden gezien.
- Lopikerwaard-Zuid scoort weliswaar op diverse criteria van afstanden beter dan Herwijnen; echter de dorpskern ligt op vergelijkbare afstand en zou daarom niet meegenomen moeten worden als hekkesluiter.

[redacted]

Locatie	Loc. onderzoek	Alternatieve locatie	Operationele waardering	Omgevingsrisico's plaatsgebonden risico's (PR) en (G) met mitigatie	Regionale bevolkings-effecten	Lokale bijzonderheid	Resultaat EQI	Status van randvoorwaarden	Afstand tot [redacted]	Aantal huizen 400-800 meter	Afstand tot de [redacted]	Afstand tot openbare weg > 300 meter	Normale + EB 800 m3	Andere zware ongevallen-scenario's [redacted]
H	geen	[redacted]	+	[redacted]	0	0	-	-	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
N	1	[redacted]	+	[redacted]	0	0	0	0	600 m	[redacted]	[redacted]	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
G	1	Goudriaan	+	laag	0	0	0	0	870 m	7	1100 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
M	1	Meerkerk	+	laag	0	0	0	0	600 m	1	1000 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
1	bijlage 2	Krimpenerwaard	+ -	laag	0	0	0	0	810 m	8	1200 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
2	bijlage 2	Lopikerwaard-Zuid	+	[redacted]	0	0	+ -	0	950 m	0	[redacted]	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
MC	bijlage 1	MC Lopik	+	laagst	0	+ +	+	0	> 900 m	0	1400 m	>300 meter mogelijk	> 100 000	geen
3	bijlage 2	Polsbroek Cabauw	+	laagst	0	0	+ -	0	1100 m	0	1600 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
4	bijlage 2	Polsbroek Vlist	+	laagst	0	0	+ -	0	970 m	0	1300 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
5	bijlage 2	Hoenkoop	+	laagst	0	0	0	0	1000 m	0	1400 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
6	bijlage 2	Snelrewaard	+ -	laagst	0	0	0	0	950 m	0	1400 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
7	bijlage 2	Montfoort	+ -	laagst	0	0	0	0	820 m	5	1600 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
8	bijlage 2	Ottoland	+	laagst	0	0	0	0	780 m	3	1680 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
9	bijlage 2	Noordelloos	+	laag	0	0	0	0	705 m	1	1250 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
10	bijlage 2	[redacted]	+	laag	0	0	0	0	700 m	[redacted]	1300 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
11	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	laag	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	710 m	[redacted]	1300 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
12	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	laag	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	640 m	[redacted]	1300 m	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
13	bijlage 2	[redacted]	+	[redacted]	0	0	0	0	700 m	[redacted]	[redacted]	>300 meter mogelijk	mogelijk	geen
14	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
V	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
GR	bijlage 2	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	Master vliegbasis	geen
L	bijlage 1/2	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen
MS	bijlage 1	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	Mass radar	geen
NA	bijlage 1	[redacted]	[redacted]	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	geen

[redacted]

[redacted]

- Het is merkwaardig dat Defensie pas alternatieve locaties gaat onderzoeken nadat de RCR voor Herwijnen is aangemeld in juni 2019 en door de Tweede Kamer middels diverse moties Voordewind (september 2019), Voordewind (juni 2020) en Van Helvert (december 2020) hiertoe opdracht is gegeven
- Het is merkwaardig dat Defensie pas opnieuw alternatieve locaties gaat onderzoeken met een hogere antennehoogte en dus ruimer zoekgebied na opdracht van een nieuwe motie Belhaij (december 2020) in de Tweede Kamer in december 2020
- Het is extra merkwaardig doordat er in de periode voorafgaand aan deze motie allerlei vragen gesteld zijn aan Defensie over het hoger plaatsten van de Smart L antenne in Nieuw Milligen en Gilze Rijen.
- Het is dus niet merkwaardig dat Defensie pas in het eerste alternatieve locatie onderzoek er achter komt dat er voor locatie Herwijnen ook belangrijke onbekende verstoringen zijn zoals de Amercentrale en de Silo's bij Poederoijen.
- Het is merkwaardig dat Defensie geen exact programma van eisen had, geen gewenste of vereiste grootte van het perceel, geen gewenste afstand tot publiek toegankelijke gebieden, geen zoekgebied en daarmee gewenst dekkingsgebied voor de locatiekeuze van Herwijnen.
- Het is merkwaardig dat Defensie geen duidelijk onderzoek heeft gedaan naar de gezondsheidseffecten van de Smart L radar met nieuwe staring functie vooraf aan de aanschaf in 2014.
- Het is duidelijk dat Defensie geen notie heeft gehad van alle eigenschappen en risico's van deze staring functie voor Ballistic Missile Defense in een woonomgeving.
- Het is merkwaardig dat Defensie afstand tot bebouwing en afstand tot openbaar toegankelijke wegen tot de radarlocatie totaal niet heeft meegenomen in haar afweging terwijl alle signalen m.b.t. gezondheid, ALARA en voorzorgsprincipe op rood staan!
- Diverse argumenten tonen aan dat er grote risico's zijn in het niet voldoen aan blootstellingsnormen van ICNIRP en daarmee de gezondheid van inwoners.

Operationele waardering:

- De score's zoals opgegeven door Defensie staan niet ter discussie; wel de locatie MC Lopik die onterecht niet is meegenomen.
- Er blijven 14 alternatieve locaties over met een acceptabele operationele waardering (inclusief MC Lopik zijn er 15 locaties).
- MC Lopik is niet meegenomen door Defensie maar had wel gemoeten; het ligt binnen het zoekgebied en is een eigen terrein van meer dan 100.000 m2; de locatie ligt hemelsbreed maar 20 km van Herwijnen
- Het niet weg hoeven nemen van (eenvoudige) belemmeringen zoals 3 oude windmolens is geen opdracht vanuit de motie van de Kamer maar heeft Defensie/ RVB zich zelf opgedragen.
- Als het gaat om landsbelang, dan moet Defensie ook hierop te doorpakken, terwijl ze dat duidelijk hebben nagelaten.
- Qua operationele waardering zijn er dus voldoende alternatieven!

Gezondheidsrisico's:

- Door dit criterium volledig weg te laten in de integrale afweging bijlage 4, is een schoffering van de Politiek en de aangenomen moties en geeft daardoor (bewust) een verkeerde en compleet andere inkijk op de beoordeling.
- In de zienswijzen over locatie Broekgraaf 1 die niet voldoet, de onderbouwde gezondheidseffecten voor mens, dier en natuur, verkeerde aannames over de veilige gewaande ICNIRP contour die onjuist is, onjuist gestelde pieklimieten (geen 1.616 V/m maar 175 V/m) en het niet kunnen voldoen aan ICNIRP, leidt er toe dat afstand tot bewoning en afstand tot openbaar toegankelijke locaties essentieel zijn.
- Dat dit criterium volledig is weggelaten en gebagatelliseerd op basis van onjuiste aannames, onjuiste en gemanipuleerde berekeningen en metingen kun je Defensie verwijten.
- Dit criterium dient daarom naast de operationele waardering als belangrijkste 2 criteria te worden beschouwd.

Regionale verdringingseffecten (woningbouw en windmolens):

- Het meenemen van dit criterium in de integrale afweging is een nieuw achteraf toegevoegd criterium. Deze zat er oorspronkelijk niet in om woningbouw en plaatsing van windmolens mee te nemen als extra criterium. Deze zat ook niet in de beoordeling van het alternatieve locatie onderzoek en maakte ook geen deel uit van de motie.
- **Bijzonder merkwaardig dat het uitwerken van dit achteraf toegevoegde criterium 3 tot 6 maanden extra zou gaan duren in scenario 1 " voortzetten alternatief locatie onderzoek" en dat dit heeft geleid vanwege dreiging in Oekraïne om voor scenario 2 te kiezen: locatiekeuze op basis van beschikbare informatie.**
- Het lijkt een strategie om door het toevoegen van dit criterium er een reden lijkt te zijn dat dit zo vertragend zou werken om te gaan voor scenario 2.
- Het wel of niet hebben van een radarverstoringsgebied kan niet doorslaggevend zijn; zeker niet voor Herwijnen wat geen gewenste locatie meer was
- In het onderzoek is ook gekeken naar huidige verstoringen en die zijn meegenomen in de operationele waardering; deze is wel essentieel. Op een nieuwe locatie kan ook een radarverstoringsgebied worden aangewezen
- Het niet kunnen plaatsen van windmolens op de ene locatie, biedt kansen voor windmolens op een andere locatie; vanuit landsbelang is dit geen argument voor de energieopgave
- Het plaatsen van de radar heeft effecten op bestaande woningen; dit dient als belangrijkste argument te gelden.
- Het plaatsen van de radar kan effecten hebben op nieuwbouw; gezien de landelijke opgave van woningbouw is dit effect meenemen een druppel op een gloeiende plaat
- Ter voorbereiding op de ministerraad van 3 juni 2022 doet Stas Van der Maat een ruilvoorstel richting Minister de Jonge (woningbouw) en Minister Jetten (windmolens) om zijn plan voor Herwijnen te steunen. Lees het stuk hieronder over de voorbereiding van de ministerraad beneden.

Lokale inpasbaarheid:

- Benodigde ontsluiting is niet heel relevant; er worden in Nederland ook tientallen windmolens geplaatst waar wegen door polderland worden aangelegd

- Een grote afstand van de bestaande wegen (en bewoning) tot de radarlocatie is juist een groot voordeel vanwege lagere blootstellinglimieten en geluidsimpact
- Impact van radar op omgeving is niet significant verschillend; indien er anders windmolens worden geplaatst
- Lokale omgevingswaardering is daarmee niet significant verschillend
- Bouwkwaliteit perceel kan niet doorslaggevend zijn
- Bij MC Lopik is de ontsluiting heel goed, maar ook veilig vanwege de grootte van het terrein. Vandaar score ++ en groen.

Realisatietijd:

- Het voorkomen van uitval van de MPR radar in Nieuw Milligen en het (tijdelijk) plaatsen van een mobiele radar of zelfs de nieuwe Smart L radar in Nieuw Milligen (plan B) is totaal niet meegenomen in de waardering en oplossingsrichting
- Immers: de snelst realiseerbare locatie is nooit voldoende snel gereed voordat de MPR radar zou uitvallen; er moet dus een alternatief plan zijn voordat de nieuwe locatie is opgeleverd.
    - De Smart L radar kan in 1 maand worden afgebroken en elders worden opgebouwd conform de aanschafnota in 2014
    - Het hebben van (tijdelijke) mobiele radars (plan C) waar in 2020 al eerder voor is gepleit door inwoners en de Kamer is totaal niet meegenomen in de afweging.
    - Het wel meenemen van een tijdelijke oplossing had onderdeel moeten zijn van de integrale afweging. Defensie heeft dit verzuimd.
- Sinds september 2023 heeft Defensie pas het besluit gecommuniceerd voor de inzet van 2 mobiele radars als tijdelijke oplossing; daarmee is de haast m.b.t. realisatietijd ook verdwenen
- Het niet meenemen van MC Lopik in de realisatietijd is een grote omissie in het onderzoek
- Het hebben van een RCR voor Herwijnen, kan niet het argument zijn om vanwege tijdsdruk weer voor Herwijnen te gaan. Defensie had de intentie om de RCR te stoppen conform de aangenomen motie Tweede Kamer. Ze hebben deze echter on hold gezet en niet gestopt. Herwijnen was immers geen gewenste locatie meer en Defensie moest op zoek naar een alternatieve locatie sinds december 2020.
- Het is een onjuiste RCR cirkel-redering; we willen de RCR stoppen maar doen het niet; we onderzoeken en komen na 1,5 jaar! weer terug op de locatie Herwijnen waar een RCR op zit voor de snelste realisatie
- Pas in mei 2022 lijkt er een integrale beoordeling te zijn gemaakt, die aangeeft dat Herwijnen de beste en snelste optie is, juist vanwege die RCR
- Het alternatieve locatie onderzoek was november 2021 gereed en in mei 2022 werd er pas een integrale afweging gemaakt met de opmerking dat het voorzetten van het alternatieve locatie onderzoek als scenario 1 nog 3-6 maanden zou duren
- Eind februari 2022 brak in Oekraïne de oorlog uit en werd er pas in mei 2022 in de integrale afweging gekozen voor scenario 2: locatiekeuze Herwijnen op basis van beschikbare informatie

- Het lijkt een reden waarom Defensie haar onderzoek sinds november 2021 heeft gestaakt, de ontwikkelingen een aantal maanden te volgen en nieuwe kansen zag om Herwijnen alsnog te kunnen doordrukken
- De stuurgroep-verslagen vervanging MPR radar verstrekt door Defensie vanwege WOO verzoek zijn echter niet gedeeld voor de periode van 20 januari 2022 tot 21 maart 2022.

Risico's en randvoorwaarden:

- Het risico van geluid loopt parallel met het risico van gezondheid en dus met afstand tot de radar. Een grotere afstand tot bewoning verkleint het risico. Herwijnen was daarbij de slechtste locatie
- Risico financiën is iets groter bij een andere locatie dan Herwijnen maar doordat Herwijnen geen alternatief meer was, zijn alle andere locaties min om meer gelijkwaardig. Positieve uitzondering is MC Lopik al eigen defensieterrein
- Risico RCR procedure: zie opmerking hierboven voor realisatietijd
- Risico betrouwbare overheid; het vertrouwen in de overheid is geschaad. Daarmee wordt dit criterium minder relevant voor de keuze.

Conclusie:

- **De RCR procedure is exact verkeerd om gevoerd!**
    - Bij een normaal doorlopen proces, waarbij een overheid transparant en volgens de regels opereert, zou een organisatie als Defensie eerst een zoekgebied definiëren, een programma van eisen opstellen voor een terrein incl. grootte die voldoet aan alle ICNIRP limieten en ALARA, meerdere locaties gaan onderzoeken op de belangrijkste criteria Operationele geschiktheid en Gezondheid & ALARA. Dan zou bovenstaand overzicht naar boven zijn gekomen met locaties aangegeven in groen en oranje. Vanuit dit proces kan Defensie dan gaan praten met de desbetreffende gemeentes, kijken of er welwillendheid is. Pas dan mogen de overige criteria zoals hieronder toegelicht daadwerkelijk een rol spelen. Eerst zoek je optimale locaties, dan onderzoek je belemmeringen vanuit de lokale politiek. Mocht er bij alle optimale locaties weerstand optreden, pas dan kan je als overheid desnoods noodgedwongen een RCR toepassen en niet eerder!
    - Dus niet andersom door stiekem een stukje grond te kopen, de gemeente en bevolking niet te informeren of te des-informeren over wat voor soort radar (met mogelijk negatieve gezondheidseffecten) je wilt plaatsen in een dorp dat al sinds 1971 wordt bestraald door meerdere radars, met alle aangetoonde gevolgen voor de gezondheid bovendien. Een dorp dat nog steeds een landelijke zware KNMI radar tolereert, een dorp waarbij het radarterrein volgens de eisen van Defensie zelf te klein wordt bevonden en een dorp dat zich nu al ruim 6 jaar terecht én met succes met steun van de lokale, provinciale en de landelijke politieke besluitvorming heeft verzet tegen de komst van een radar.
    - Dan laat je je als Defensie wel van je aller-slechtste kant zien. 6 jaar zinloze strijd, 6 jaar verspilling van miljoenen aan adviezen van TNO, RIVM, de Landsadvocaat, langer aanhouden van de MPR radar (extra kosten) en verspilling van kostbare tijd.
- In de zienswijzen over locatie Herwijnen Broekgraaf 1 die niet voldoet, de onderbouwde gezondheidseffecten voor mens, dier en natuur, verkeerde aannames over de veilige gewaande ICNIRP contour die onjuist is, onjuiste pieklimieten en het niet kunnen voldoen aan ICNIRP, leidt er toe dat afstand tot bewoning en afstand tot openbaar toegankelijke locaties essentieel zijn.

- Dat dit criterium volledig is ontkracht en gebagatelliseerd op basis van onjuiste aannames, onjuiste en gemanipuleerde berekeningen en metingen is een groot schandaal.
- Door dit criterium volledig weg te laten in de integrale afweging, is een schoffering van de Politiek en de aangenomen moties en geeft daardoor (bewust) een verkeerde en compleet andere inkijk op de beoordeling
- In alle alternatieve locaties ligt de dichtstbijzijnde woning significant verder weg dan Herwijnen, liggen openbaar toegankelijke wegen significant 300 meter verder dan Herwijnen (35 meter)
- Herwijnen heeft als énige ook al een zware KNMI radar staan. Deze radar is in 2016 BEWUST verplaatst vanuit de Bilt naar landelijk gebied.
- Daarmee is Herwijnen de slechtste locatie op het gebied van gezondheid en ALARA, maar ook het risico van niet voldoen aan geluidsnormen.
- Er zijn 8 significant betere locaties (incl. MC Lopik) dan Herwijnen en 4 locaties iets beter dan Herwijnen
- Significant betere locaties (8): MC Lopik, Polsbroek Cabauw, Polsbroek Vlist, Hoenkoop, Snelrewaard, Montfoort, Ottoland, Noordeloos
- Betere locaties (4): Goudriaan, Meerkerk en Krimpenenwaard (en mogelijk Lopikerwaard Zuid: geen KNMI Radar, Geen woningen dichtbij, wel KOM op 950 m)
- De tijdsdruk heeft Defensie volledig aan zichzelf te wijten. Defensie heeft zelf onjuiste aannames gemaakt en daarop de verkeerde keuzes gebaseerd in het verleden en hier als halsstarrig aan vast gehouden.

De ministerraad van 3 juni 2022 | "hoe kan Defensie haar tunnelvisie onderbouwen"

- Wij willen met betrekking tot het proces van totstandkoming van het alternatieve locatie onderzoek en het besluit voor Herwijnen het volgende **expliciet** vermelden.
- De verschillende onderzoeken zijn klaar in de periode september 2021 tot januari 2022. Deze worden NIET gepubliceerd op het moment dat ze klaar zijn maar werden achtergehouden. Terwijl dit openbare stukken zijn. Hiermee werd de Kamer, lokale overheid en de burgers op achterstand gezet.
- In maart 2022 begint de "integrale beoordeling". Alle onderzoeken worden bestudeerd, alle locaties worden gewogen en op basis daarvan moet een definitieve keuze worden gemaakt.
- Maar wat blijkt... Herwijnen wordt meegewogen en ook als keuze gehandhaafd. Dat is tegen de Motie in.
- Een nieuw criterium wordt achteraf toegevoegd: verdringingseffecten voor woningbouw en windmolens.
- Wat blijkt nog meer? Het tweede locatie onderzoek was nog helemaal niet klaar op het moment dat op 6 juni 2022 de ministerraad het besluit neemt de Smart L radar al alsnog in Herwijnen te plaatsen.
- Stas Van der Maat informeert per e-mail 2 dagen voor de ministerraad de twee ministers Rob Jetten (windmolens) en Hugo De Jonge (woningbouw) met het verzoek in te stemmen met het besluit voor plaatsing van de radartoren in Herwijnen. (Document 271 van 1 juni 2022 voor de MR van 3-6-2022.
- In deze email geeft stas Van der Maat **oneigenlijke redenen** aan om in te stemmen met zijn besluit:
    - Er is geen enkele reden tot zorg voor straling en gezondheidseffecten
    - Er is geen geschiktere locatie dan Herwijnen

- Er gold sinds februari 2020 voor 3 locaties een radarverstoringsgebied als reservering (Goudriaan, Meerkerk en Nieuwpoort) waardoor andere maatschappelijke opgaven beperkt worden zoals woningbouw en windmolens.
- Van der Maat schrijft vervolgens dat de locatiekeuze voor Herwijnen en het opheffen van de radarverstoringsgebieden ook in het belang is van de opgaven waar deze ministers voor staan en rekent vervolgens op hun steun.
- Het besluit voor Herwijnen is ondanks deze onjuistheden toch genomen. De 2 eerdere moties zijn echter nooit ingetrokken of weggestemd. Wel wordt een laffe motie aangenomen m.b.t. 5 jaar na plaatsing doen we onderzoek en kijken of er misschien dan een betere plek is voor de radar. Alsof Nederland dan niet nog voller is geworden met windmolens en woningbouw.

Bovenstaande pagina's zijn in het kort het verhaal hoe het pad naar het uiteindelijke 2e locatie onderzoek is afgedwongen door de TK en is doorlopen door Defensie.

Ondanks herhaaldelijke aanwijzingen en duidelijke suggesties voor alternatieven lijkt het alsof de situatie een slangenkuil is, waarbij elke kronkel en draai uiteindelijk leidt tot Broekgraaf 1 in Herwijnen. De Tweede en Eerste Kamer heeft de weg gewezen naar andere mogelijkheden, maar de hardnekkige terugkeer naar Herwijnen door de betrokken partijen (Defensie, Rijksvastgoedbedrijf) doet denken aan een vastberaden slang die niet van zijn koers afwijkt.

Docnr. 271

[redacted]

Subject: Locatiekeuze nieuwe radarstation

Beste [redacted]

Vrijdag 3 juni a.s. bespreken we in de MR het kabinetsbesluit om de Rijkscoördinatieregeling (RCR-procedure) voor het nieuwe radarstation in Herwijnen voort te zetten en daarmee de motie-Van Helvert (CDA) niet volledig uit te voeren. Deze breed gesteunde motie verzocht om een andere locatie voor het radarstation te zoeken en om de reeds lopende RCR-procedure te stoppen. De bespreking van dit besluit in de Commissie voor de Fysieke Leefomgeving op 17 mei jl. is soepel verlopen. Omdat de RFL is vervallen en vanwege het belang van dit besluit voor de opgaven waarvoor EZK en VRO staan, licht ik dit besluit graag aan jullie toe.

Er is de afgelopen jaren veel discussie geweest in de Kamer over de locatie van het nieuwe radarstation en de gezondheidseffecten van de straling van de radar. Dit heeft geleid tot meerdere moties en onderzoeken naar straling en alternatieve locaties. Hieruit blijkt dat er geen reden is tot zorg over straling en dat er geen geschiktere locatie voor het radarstation is. De alternatieve locaties hebben bovendien een grotere impact op andere maatschappelijke opgaven, omdat het radarstation gepaard gaat met een beperkingengebied. Dit beperkingengebied is nodig om te voorkomen dat hoogbouw en windmolens het zicht van de radar te zeer blokkeren.

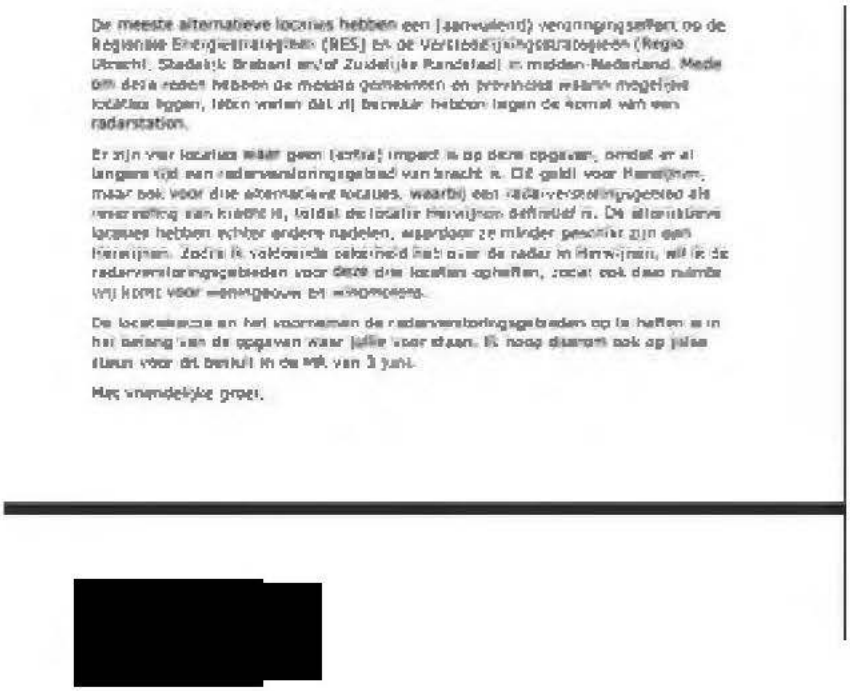

De meeste alternatieve locaties hebben een (aanvullend) vergunningsbeleid op de Regionale Energiestrategieën (RES) en de Verstedelijkingsstrategieën (Regio Utrecht, Stadsrijk Brabant en/of Zuidelijke Randstad) in midden-Nederland. Mede om deze reden hebben de meeste gemeenten en provincies waarin mogelijke locaties liggen, liften verlen dat zij bezwaar hebben tegen de komst van een radarstation.

Er zijn voor locaties waar geen (extra) impact is op deze opgaven, omdat er al langere tijd een radarverstoringsgebied van kracht is. Dit geldt voor Herwijnen, maar ook voor drie alternatieve locaties, waarbij een radarverstoringsgebied als reservering van kracht is, totdat de locatie Herwijnen definitief is. De alternatieve locaties hebben echter andere nadelen, waardoor ze minder geschikt zijn dan Herwijnen. Zodra is vastgesteld dat er geen radar in Herwijnen, valt de radarverstoringsgebieden voor deze drie locaties opheffen, zodat ook deze ruimte vrij komt voor woningbouw en windmolens.

De locatieactie en het voornemen de radarverstoringsgebieden op te heffen is in het belang van de opgaven waar jullie voor staan. Ik roep daarom ook op jullie steun voor dit besluit in de Wet van 3 juni.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Tenslotte:

- **Wij vinden dat wanneer deze radar niet aan de ICNIRP regels kan voldoen op afstanden waarbij bewoning staat, of waarbij de radar (te) dichtbij publiek terrein staat en er daardoor geen locatie in het zoekgebied ter beschikking komt, dat dan moet Defensie concluderen dat de SMART L radar gewoon niet de geschikte radar is om te plaatsen in Nederland. Niet op slinkse wijze deze radar er door heen zien te duwen door te zorgen dat deze op papier lijkt te voldoen maar in de praktijk zeker niet. Dan moet gekozen worden voor alternatieven om de beoogde dekking van het luchtruim te realiseren.**
- We begrijpen natuurlijk wel dat er in Nederland een volledige radardekking nodig is. Echter, als het gaat om mensen te beschermen moet een radar op de zo veilig mogelijke locatie staan voor omwonenden en passanten. Aangetoond is dat op dat vlak Herwijnen de slechtst mogelijke locatie is uit alle onderzochte locaties.
- We begrijpen ook dat de materie zeer complex is, en dat de druk vanuit de defensie staf hoog is. Desalniettemin kan het niet zo zijn dat zogenaamde "zorgvuldige besluitvorming" gaat ten koste van veiligheid van burgers. Herwijnen is de slechtste locatie denkbaar van de hele lijst. Het besluit voor Herwijnen is onjuist, de SMART L radar voldoet NIET aan de geldende ICNIRP normen met betrekking tot de afstanden tot bewoning en publieke ruimte.
- Gezien de geschiedenis met een lang radarverleden en een daadwerkelijk vastgesteld groot aantal ALS patiënten, heeft Herwijnen gewoon recht op ALARA.
- Dat hebben we altijd aangegeven en in dit stuk ook aangetoond. Het is een ongelijke strijd de afgelopen 6 jaar voor de inwoners van Herwijnen. Defensie heeft tunnelvisie op de locatie Herwijnen, terwijl deze NIET voldoet. Dit besluit moet worden herzien. Zo snel mogelijk, want er is al 6 jaar tijd verloren gegaan, terwijl Defensie altijd heeft gezegd haast te hebben. De radar had allang op een veiligere plek (zie alternatieve locaties) kunnen staan.

- Het enige waar Herwijnen goed op scoort is de tijdsplanning, vanwege de RCR. Maar de RCR is volgens de motie gestopt. En dus weggestemd door de Tweede Kamer. Defensie heeft 6 jaar geleden aangegeven haast te hebben. Wij hebben 6 jaar geleden aangegeven fel te protesteren en alle mogelijke wegen te bewandelen tegen de plaatsing van de radar. En de gemeente heeft het plan van Defensie weggestemd. En gezien de uitkomsten van het locatieonderzoek terecht.
- Als defensie dit locatie onderzoek had gedaan VOORDAT zij via slinkse politiek een RCR hadden afgedwongen, dan had Defensie Nota bene zelf nooit voor Herwijnen gekozen, want Herwijnen komt gewoon heel slecht uit het onderzoek.
- De RCR cirkelredenering is misleidend. We hebben een RCR op Herwijnen, zeggen de intentie te hebben om de RCR te stoppen maar wachten daarmee, doen daarna een afgedwongen locatie onderzoek en daar komt uit dat Herwijnen de beste locatie is want er zit een RCR op.
- En dat is dan ook het enige argument dat Defensie heeft om voor Herwijnen te kiezen. Het enige. Want op alle andere, wel eerlijke, criteria scoort Herwijnen het slechts van allemaal, of slechter dan andere locaties.

De Politiek en de SMART L radar

De voorgenomen plaatsing van de SMART L radar te Herwijnen is in principe een planologisch of ruimtelijke ordening project en proces. Maar wanneer Defensie besluit om de Rijkscoördinatie Regeling in te zetten wordt dit project opeens veel vaker in de (landelijke) politiek, en daarmee aan de oppervlakte zichtbaar voor de Media, gevoerd.
Grondreden: 1. De politiek, eerst lokaal en provinciaal en vervolgens landelijk willen niet dat de SMART L radar in Herwijnen komt. Defensie negeert de lokale democratie en drukt door op basis van oneigenlijke argumenten als landsbelang. Er is niet transparant gewerkt en de politiek is onjuist en niet volledig geïnformeerd door Defensie. De formele communicatie naar buiten laat een geheel ander en soms tegenstrijdig en inconsistent beeld zien dan de interne communicatie via WOB en WOO documenten.

- **Eén Smart L radar is landsbelang zoals eerder beschreven in de vergunningsaanvraag in 2016 voor Herwijnen (Wier was later voorzien) , niet op voorhand een RCR starten voor een tweede Smart L radar <u>in Herwijnen</u> zonder goed onderzoek naar alternatieven.**
- **Een " noodzakelijke" verplaatsing van Nieuw Milligen naar Herwijnen omdat anders windmolens in Flevoland niet gebouwd konden worden blijkt een tweede onterechte reden voor de RCR.**
- **De haast die in 2019 werd gesuggereerd als extra legitimatie voor de RCR met het op ieder moment kunnen uitvallen van de MPR radar bleek loos alarm. Dit in tegenstelling tot de 4 jaar extra tijd die Defensie in dit gehele traject heeft genomen voor onderzoeken en besluiten.**
- **Gemanipuleerde en achteraf toegevoegde beslissingscriteria zoals de regionale verdringingseffecten van woningbouw en nieuwe windmolens waren bij de start van de RCR niet in beeld.**
- **Een zoekgebied dat pas achteraf is vastgesteld toen Defensie door de lokale en landelijke politiek hiertoe werd opgedragen.**
- **En zowel geluid- als stralingsbelasting hoger dan de toegestane normen die de overheid zelf stelt terwijl vanuit de onderzoeken van Defensie alles zou voldoen.**

Dit hele proces had nooit zo mogen starten! Voor de tijdlijn hieronder het proces en de politieke interventies.
In 2016 koopt Defensie een stukje grond in Herwijnen van 7.000 m2, en sluit Defensie een anterieure overeenkomst met B&W van gemeente Lingewaal. Deze is onder valse voorwendselen aangevraagd, onder het mom "er stond ooit een radar, er kan een nieuwe radar".

- Er is nooit aan de gemeente verteld dat de SMART L een veel zwaardere radar is met een nieuwe functie die ballistische raketten moet kunnen detecteren op 2.000 km afstand of spionagesatellieten in de ruimte.
- Er is nooit verteld wat deze radar allemaal kan, meer dan alleen vliegtuigen in de gaten houden.
- Er is nooit verteld dat deze radar gezien alle extra eigenschappen ook een primair doelwit kan zijn in oorlogssituaties.
- Er is nooit verteld dat er risico's voor gezondheidsschade vanwege straling kunnen zijn.

- Er is nooit verteld dat Herwijnen al een radar heeft en dat dit extra risico's kan geven op gezondheidsschade.
- Er is nooit verteld over het stralingsniveau dat zou stijgen.
- Er is nooit aangegeven wat de criteria voor het radarterrein moeten zijn (dan was Herwijnen direct afgevallen).
- Er is nooit verteld wat de gevolgen zijn van het plaatsen van een radar voor de Ruimtelijke Ordening, in verband met het radarverstoringsgebied.
- Er is nooit verteld over de 1.500 meter veilige richtafstand volgens de VNG indeling.
- Deze 1.500 meter veilige richtafstand volgens de VNG indeling is nooit onderdeel geweest bij de opname van het militair radarstation in het rarro in 2016. Dit is planologisch onjuist en fout.
- Er is nooit verteld dat elektronische apparatuur kan gaan storen of medische devices als pacemakers of gehoortoestellen.
- Er is nooit verteld dat dergelijke radars weleens kunnen leiden tot onrust bij de bevolking.
- Lingewaal (B&W) had een anterieure overeenkomst ondertekend zonder kennis van zaken. Dat heeft de (voormalig) lokale wethouder ook toegegeven. (Dhr [redacted]). Maar de gemeenteRAAD gaat erover, niet B&W.
- Defensie heeft duidelijk geprobeerd de hele plaatsing van de radar "onder de radar" te laten plaatsvinden en had de lokale procedure als een "appeltje-eitje" formaliteit gezien.

In 2017 wordt er een bestemmingsplan wijziging gepubliceerd waarop 2 inspraakreacties binnenkomen vanuit bewoners. De 2 partijen die bezwaar maken worden persoonlijk door Defensie bezocht in uniform. En aan het einde van het gesprek wordt verzocht het bezwaar in te trekken. Partijen voelen intimidatie.
Met een van de twee wordt zelfs een persoonlijke overeenkomst gemaakt om de radar "te blanken" als hij in de richting van deze woning draait om de straling te reduceren. Gevraagde tegenprestatie is om het bezwaar in te trekken met geheimhouding. Impliciet geeft Defensie hier al toe dat de radar te VEEL straling geeft en dus zorgt voor gezondheidseffecten (overeenkomst met fam. Vroegop beschikbaar). En er ontstaat onrust bij de bevolking.
In de periode maart 2018 tot september 2018 zijn er 3 voorlichtingsbijeenkomsten, georganiseerd door Gemeente Lingewaal die geen onrust wil maar duidelijkheid voor haar inwoners. Defensie, TNO GGD en RIVM nemen deel aan de bijeenkomsten. TNO komt 3 keer met complexe ondoorzichtige presentaties of toelichtingen. Inwoners mogen geen foto's maken van rapporten die niet gerubriceerd zijn, iedereen moet zijn telefoon inleveren. Inwoners stellen vragen, bijvoorbeeld over het cumulatief stralingseffect maar deze worden niet beantwoord. Aanwezigen worden tijdens de eerste bijeenkomst in 4 groepen verdeeld waarbij slechts 1 groep in petit comité vragen mag stellen over straling. Verdeel en heers. Burgers komen sinds maart 2018 op voor de belangen van het dorp. Maar Defensie streeft geen burgerparticipatie na en probeert alleen in diverse pogingen met minimale informatie en veel geheimzinnigheid de burgers te overtuigen dat er niks aan de hand is. Zonder echt oprecht te luisteren naar de zorgen want het doel is blijkbaar belangrijker. En bij elke informatiebijeenkomst heeft de gemeente en haar inwoners meer vragen dan antwoorden en gaan burgers bezorgder weg dan dat ze gekomen zijn.

Defensie huurt het RIVM in om bewoners die dichtbij de radar wonen, te overtuigen van de veiligheid van de radar. In 2019 moest het RIVM in opdracht van Defensie en TNO wel even een rapport uit 2004 over te hoge straling van de KNMI radar in de Bilt, aanpassen 15 jaar na dato! De tweede Kamer werd op dit rapport geattendeerd door bezorgde inwoners. Het lijkt op een paniekreactie en pleisters plakken omdat er meer bezorgde informatie in staat. In dit zelfde rapport staat bijv. op pagina 36 ook vermeld dat door hoog frequente puls straling van een radar ook andere mechanismes mogelijk zijn: naast opwarming zijn ook nog andere mogelijke ketens van lichaamsprocessen voorgesteld die bij gepulste velden een rol zouden kunnen spelen. De onderzoeksresultaten zijn niet eenduidig, laat staan dat er voldoende kennis is over de drempelwaarden. Zo zijn er aanwijzingen dat op celniveau ionen door de membranen gaan stromen. Zij beïnvloeden dan de neuronen, zenuwcellen, door op de membranen te accumuleren en het contact tussen de cellen te bemoeilijken zodat die zenuwsignalen slechter door kunnen geven. En dan geen ALARA of voorzorg toepassen?
https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/861020007.pdf

De maatschappelijke onrust die er heerst, gaat echter verder dan het niet hebben van draagvlak. Het gaat in Herwijnen ook niet om een bestaande situatie die om een oplossing vraagt, nee het gaat om een nieuwvestiging. Het huidige bestemmingsplan laat een radarinstallatie als deze niet toe. En de overheid kan NIET uitsluiten of garanderen dat er geen negatieve effecten zijn voor de gezondheid. Dat is ook te zien in alle disclaimers in de rapporten van TNO, DEKRA en Fraunhofer.
Herwijnen is ongerust door haar stralingsverleden en o.a. de 400% hogere ALS ziektegevallen dan het landelijk gemiddelde.
Defensie en TNO kan deze ongerustheid niet wegnemen. Sterker nog, met het verdiepen in de materie wordt de ongerustheid steeds groter. De Smart L radar was eigenlijk ontwikkeld voor plaatsing op marineschepen. De SMART L is de meest krachtige en geavanceerde radar ter wereld. In meerdere landen in Europa is deze niet eens toegestaan, omdat deze landen voorzorgsprincipes hanteren strenger dan de ICNIRP limieten. Maar Defensie dendert gewoon door.
11 oktober 2018 is de raadsvergadering met stemming over het wijzigen van het bestemmingsplan. De gemeenteraad stemt UNANIEM tegen de komst van de radar.
Gemeente Lingewaal heeft tegengestemd op 11 oktober 2018 en dit onderbouwde raadsbesluit (in bijlage) is door Defensie genegeerd. West Betuwe heeft na de fusie het standpunt Lingewaal overgenomen. Bevestiging op 13 juni 2019 aan Defensie. Ook dit is genegeerd. De lokale democratie wordt ondermijnd.
Defensie heeft aangegeven in de krant (AD augustus 2018) de radar niet "door te drukken".

Ook vanuit diverse WOB documenten blijkt twijfel om door te zetten:

- WOB document 89: Een omgevingsmanager van het RVB ziet niet veel kans om te appelleren aan het nationale veiligheidsbelang. Hier moest dus nog over worden nagedacht.

Op 25 sep. 2018 om 17:35 [redacted] C-LSK/DO/C4ISR
[redacted] het volgende geschreven:

Commodore,

Om antwoord te geven op de vraag: ik denk niet dat er op dit moment iets vanuit CLSK een bijdrage kan leveren om dit proces te versnellen.
Ik deel volledig het inzicht dat tav de Defensieprojecten vastlopen in procedures vwb de ruimtelijke omgeving. Derhalve heb ik tijdens de vergadering ook opgebracht of het niet mogelijk was om te appelleren aan het (nationale) veiligheidsbelang om zo procedures te versnellen. De mensen van het RVB gaven aan dat dit geen haalbare kaart lijkt. Wel zijn er juridische procedures mogelijk bv een aanwijzing of het reeds door mij beschreven Rijksinpassingsplan om een af te dwingen. Aandachtspunt hierbij is de benodigde "harde" en gedetailleerde argumentatie maar zeer zeker ook de benodigde tijd (schatting 2 tot 3 jaar) waardoor voor dit project dit geen snelle oplossing is.
Persoonlijk denk ik dat het voor Defensie steeds belangrijker wordt om capaciteit in te richten om aan de voorkant het RVB te ondersteunen bij dergelijke ruimtelijke inpassingsprojecten. Daarnaast kunnen we nadenken over het aan de voorkant oplopen van een argumentatie die het nationaal (veiligheids) belang adresseert.

Groet
[redacted]

- Wob document 89: De CLSK commandant der Luchtstrijdkrachten schrijft op 24-9-2018 dat eventuele plaatsing op Nieuw Milligen een reële optie is en dat een inpassingsplan voor Herwijnen een uiterst onzeker traject is. Dat kan ruim 5 jaar later een vooruitziende blik genoemd worden.

Er zijn een aantal opties in geval van een negatief besluit op 11 oktober te weten:
- in beroep gaan tegen het niet vaststellen bestemmingsplan
- Inpassingsplan (provinciaal- en rijksinpassingsplan). zorgt voor min 2 jaar vertraging, zorgt voor meer zienswijzen en vormt een uiterst onzeker traject
- Reactieve aanwijzing (kan dit wel?) wat in ieder geval voor 3 jaar vertraging (onderbouwing) zorgt
- Uiteindelijk plaatsing 2e radar op Nieuw Milligen.

Besloten is om alles uit de kast te trekken om alsnog B&W en gemeenteraad Lingewaal te overtuigen van noodzaak om akkoord te gaan met het te wijzigen bestemmingsplan. Hiervoor zal men o.a. inspreken op de raadsvergadering.

Omdat toch rekening moet worden gehouden met plaatsing op Nieuw Milligen worden de voorbereidingen getroffen om zo snel als mogelijk, maar na 11 oktober (vanwege het signaal), over te gaan tot indienen van de aanvraag van vergunning (bouw- en omgevingsvergunning) op Nieuw Milligen. Het moge duidelijk zijn dat een eventuele plaatsing van de radar op Nieuw Milligen vanuit operationeel perspectief niet de voorkeur verdient (mindere dekking) maar dat dit wel een reële optie is.

- Wob document 92: De plaatsvervangend directeur DMO schrijft op 27-9-2018 dat Nieuw Milligen onze back-up blijft voor Herwijnen.

[redacted] BS/AL/DCO

Van: [redacted] DMO/MATLOG/PROJN/STGP
Verzonden: donderdag 27 september 2018 08:26
Aan: [redacted] ing., DMO/MATLOG/PROJN/DMP PROJN; [redacted] BS/AL/DS/Dir. Plan./Afd IV&C4I
CC: [redacted] EMSD, BS/AL/DS/Dir. Plan./AfdLuOptr
Onderwerp: RE: Ter info:Verplaatsing radarpost naar Herwijnen

[redacted]

Ik sluit me aan bij het standpunt van [redacted] Mocht de gemeenteraad in oktober negatief besluiten, dan zal Defensie zich beraden. Herwijnen is absoluut onze prioritaire locatie, maar het afdwingen van ruimtelijke inpassing is anno 2021 niet eenvoudig. Daarom blijft Nieuw-Milligen onze back-up.
Wij kunnen de minister van EZK helaas niet het gewenste comfort bieden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Plaatsvervangend directeur Projecten
Defensie Materieel Organisatie

- Wob document 42: Zelfs in december 2014 werd al een eventuele uitwijk naar Nieuw Milligen als alternatief voor Herwijnen genoemd. Maar Defensie was al bezig met de grond in Herwijnen te verwerven, ver voordat de gemeente over deze plannen werd geïnformeerd.

[redacted] BS/AL/DCO

Van: [redacted] EMSD, BS/AL/DS/Dir. Plan./AfdLuOptr
Verzonden: woensdag 3 december 2014 18:10
Aan: [redacted] DOSCO/ST DOSCO/DVM/NWN; [redacted]
Onderwerp: RE: Herwijnen

[redacted]

Mijn directeur heeft het [redacted] niet opgebracht. Hij wilde hier geen druk op zetten bij een eerste (vriendelijk) bezoek. [redacted] Als het urgent is / wordt zal hij dat sneller doen. [redacted] Een eventuele uitwijk naar Nieuw Milligen, mocht Herwijnen onverhoopt niet lukken, is dan een alternatief, met daaraan wellicht een financieel risico gekoppeld wat we dan maar moeten dragen.

Is er enige urgentie? Zo niet, wat is dan een redelijke tijdsplanning voor de aankoop?

Groet,

[redacted]

- https://open.overheid.nl/documenten/ronl-e1d445ad4b07ec903b5c026686bd3e0fe091fa9f/pdf

Defensie heeft haast, maar laat na oktober 2018 pas in juni 2019 weer van zich horen zonder bezwaar te maken. Defensie had in beroep kunnen gaan tegen dit besluit maar heeft dat niet gedaan. Er is 9 maanden gewacht om de RCR te willen starten.

In plaats van een RCR te starten was oktober 2018 HET MOMENT geweest waarop Defensie kon besluiten om een grondig alternatieve locatie onderzoek te starten.
Het ontbreken van een MER rapportage en het in zicht brengen van alternatieve locaties vormde ook een belangrijk kritiekpunt van gemeente Lingewaal om het nieuwe bestemmingsplan niet vast te stellen. Zie onderstaand deel uit het raadsbesluit van oktober 2018"

> Verder ontbreekt naar de mening van de raad een Milieueffectrapportage. In een dergelijke rapportage zou een overzicht van alternatieven voor een locatiekeuze niet mogen ontbreken. Ook al is het initiatief niet genoemd in de bijlagen C en D van het Besluit MER, dan had zeker een dergelijke rapportage onderdeel moeten uitmaken van het bestemmingsplan. Op zijn minst had een aanmeldnotitie onderdeel moeten zijn van het bestemmingsplan. Nu dit niet heeft plaatsgevonden, acht de raad onvoldoende informatie aanwezig om het bestemmingsplan vast te stellen.

Dan was de juiste volgorde gevoerd. En dan was Herwijnen niet als beste, maar als slechtste locatie uit de selectie gekomen. Dit is o.a. terug te vinden in de zienswijze "alternatieve locaties", zienswijze op locatie Broekgraaf 1 en ICNIRP en zienswijze Gezondheid en Milieu.
In het volgende stuk beschrijven wij hoe de toekomstige plaatsing voor de zuidelijke Smart L radar in een compleet verkeerde volgorde is gelopen door Defensie.

Grondreden met betrekking tot Politiek en proces:

De procedure om te komen tot een goede locatie voor de SMART L radar is exact verkeerd om gevoerd

- Bij een normaal doorlopen proces, waarbij een overheid transparant, voorbeeld-gevend en volgens de regels opereert, zou een organisatie als Defensie eerst een zoekgebied gaan definiëren, een programma van eisen voor de locatie opstellen zoals perceelgrootte, afstand tot bewoning en publieke ruimtes, meerdere locaties gaan onderzoeken op de belangrijkste criteria Operationeel geschikt en Gezondheid & Veiligheid. Vanuit dit proces kan Defensie dan gaan praten met de desbetreffende gemeentes en kijken of er welwillendheid is. Pas dan mogen de overige criteria zoals hieronder toegelicht een rol spelen. Eerst zoek je optimale locaties, dan onderzoek je belemmeringen vanuit de lokale politiek. Mocht er bij alle optimale locaties weerstand optreden, pas dan kan je als overheid desnoods noodgedwongen een RCR toepassen.
- En niet andersom zoals nu gebeurd door stiekem ("onder de radar") een stukje grond te kopen, de gemeente en bevolking te des-informeren over wat voor soort radar met mogelijk negatieve gezondheidseffecten je wil plaatsen in een dorp dat al sinds 1971 wordt bestraald door meerdere radars, met alle aangetoonde gevolgen voor de gezondheid bovendien. Een dorp dat nog steeds een landelijke zware KNMI radar tolereert, een dorp waarbij het radarterrein volgens de eisen van Defensie zelf te klein wordt bevonden en een dorp dat zich nu al ruim 6 jaar terecht én met succes met steun van de lokale, provinciale en de landelijke politieke besluitvorming heeft verzet tegen de komst van een tweede zeer krachtige Smart L radar naast de aanwezige KNMI radar.
- Dan gedraag je je als Overheid niet als transparante organisatie met een voorbeeldfunctie die het vertrouwen in de Overheid wil herstellen met haar burger maar ben je bezig met verdeel en heers-strategieën en neem je zowel de lokale politiek als de burgerbevolking niet serieus. 6 jaar zinloze strijd, 6 jaar verspilling van miljoenen aan adviezen van TNO, RIVM, de Landsadvocaat, van verspilling van kostbare tijd van de ambtelijke molen. Ook kostbare tijd om de radardekking wel op tijd en juist te borgen, terwijl dit tot de hoofdtaken van Defensie behoort.
- Helaas, maar Defensie, wil samen op advies van de landsadvocaat (Zie WOB stuk "Defensie ziet geen heil in RCR maar LA adviseert van wel) in tegenstelling tot eerdere beloftes en gedachten toch doordrukken. De LA geeft advies hoe dit aan te pakken: maak de RCR een breder project met meerdere ministeries zoals EZK (windmolens) dan alleen Defensie én blijf vooral roepen dat het landsbelang is. Defensie twijfelt. De LA zet door… die hebben alleen maar te winnen door een groot project binnen te halen bij account Defensie waarop tonnen tot miljoenen aan uren kunnen worden gedeclareerd.
- Eind mei wordt bekend dat er een RCR procedure wordt ingepland. De lokale politiek wordt buitenspel gezet. Sterker nog, de lokale politiek en de gemeenteraad (nu West Betuwe) wordt door Defensie gebriefd dat ze buiten spel staan en NIETS kunnen doen. Zelfs geen bezwaar en geen beroep. Alleen een zienswijze. Dit is pertinent ONJUIST in de RCR Procedure.
- Hierdoor wordt de lokale politiek onterecht lang buiten spel gehouden.

- Voor het zomerreces van 2019 maakt echter TK en EK op de valreep bekend niet zomaar in te stemmen met de RCR. Daarmee is de RCR niet stiekem net voor het reces er tussendoor gerommeld. Wat overduidelijk wel de bedoeling was.

Politiek Tweede Kamer | de grondredenen:

- **De alternatieve locaties zijn vooraf (voor de start van de RCR) niet (goed) onderzocht**
- **De gezondheidseffecten zijn vooraf (voor de start van de RCR) niet (goed) onderzocht**
- **De Tweede Kamerleden, en in het bijzonder deze van de vaste kamer-commissie Defensie, zijn stelselmatig onvolledig, onjuist of zelfs niet geïnformeerd met betrekking tot de keuze voor het inzetten van de RCR voor Herwijnen.**
- **Daarnaast is de opdracht van de TK aan Defensie middels meerdere moties bewust genegeerd en is de TK geschoffeerd.**
- Er kan zelfs worden gesteld dat de RCR juridisch nooit is goedgekeurd, zie hiervoor de kop Juridisch. Daarmee is het politieke proces onjuist doorlopen en had de RCR nooit mogen starten. **Na de ongegronde start had de RCR moeten worden gestopt op basis van de moties. Bij het zoeken naar alternatieve locaties had Herwijnen niet als optie mogen worden meegenomen.**
    - Stas Visser zegt in een opgevraagd WOB stuk 410 Defensie 26-3-2020: "Het grootste risico dat we lopen is het politiek-bestuurlijk". Dat hebben ze verloren en toch gaan ze door
- De betrokken inwoners in Herwijnen hebben TK en EK leden gebriefd met als gevolg dat er in de periode september 2019 tot februari 2021 meer dan 300 vragen gesteld zijn aan de stas. Deze vragen zijn in te zien op de website Radarstations van Defensie. Bij elke set vragen zijn er meerdere onbeantwoord gebleven. Er wordt verwezen naar eerdere antwoorden en vervolgantwoorden waardoor de lezer de draad kwijtraakt. Het geheel is schimmig, verwarrend en de antwoorden zijn vaag en misleidend. Dit neemt niet weg dat deze vragen onvoldoende zijn beantwoord.
- Er worden in totaal in een periode van september 2019 tot februari 2021 maar liefst 15 moties opgesteld waarvan er 10 zijn ingediend en aangenomen. Het gaat om de volgende aangenomen moties weergeven op onderstaande pagina's 9-19 . Van de aangenomen moties zijn er maar liefst 4 moties NIET of niet volledig uitgevoerd. Is dat democratie, waarin de staat luistert naar de meerderheid in de politiek?

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

31 936 **Luchtvaartbeleid**

Nr. 654

MOTIE VAN DE LEDEN KARABULUT EN KERSTENS
Voorgesteld 11 september 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat indien een radarstation negatieve effecten heeft op de gezondheid van omwonenden, dit waarschijnlijk ook het geval zal zijn voor militairen die dagelijks met de radars werken;

verzoekt de regering, mogelijkheden te onderzoeken om bij het monitoren van de gezondheid van Defensiepersoneel het werken met radars als onderwerp mee te nemen, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Diks
Kerstens

kst-31936-654
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

31 936 **Luchtvaartbeleid**

Nr. 655 **MOTIE VAN HET LID VOORDEWIND C.S.**
Voorgesteld 11 september 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering door middel van een grondig onderzoek alternatieve locaties voor het radarstation in kaart te brengen en de Kamer over dit onderzoek te informeren, voordat de eerste schop in de grond gaat,

en gaat over tot de orde van de dag.

Voordewind
Belhaj
Van Helvert
Bosman

kst-31936-655
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

31 936 **Luchtvaartbeleid**

Nr. 656 **MOTIE VAN HET LID KERSTENS C.S.**
Voorgesteld 11 september 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Defensie heeft erkend dat door haar handelwijze in de aanloop naar het besluit tot plaatsing van een nieuwe radartoren het vertrouwen in Defensie bij de inwoners van Herwijnen ernstig is aangetast;

overwegende dat Defensie heeft aangegeven te hechten aan herstel van dat vertrouwen alsook bereid te zijn zich daarvoor in te spannen;

overwegende dat dat laatste zijn beslag moet krijgen in het vervolg van het proces tot definitieve besluitvorming;

overwegende dat in het kader daarvan onderzoek plaatsvindt naar de mogelijke gevolgen voor de gezondheid van de cumulatieve straling waarvan in Herwijnen na eventuele plaatsing van de radartoren in kwestie sprake is;

verzoekt het kabinet, niet alleen eventuele vragen van de inwoners van Herwijnen (c.q. hun vertegenwoordigers) daarin mee te nemen, maar ook mogelijke voorstellen om andere (op onderhavig vlak gerenommeerde) wetenschappelijke instituten daarbij te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Kerstens
Belhaj
Diks
Karabulut

kst-31936-656
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

34 919 **Defensienota**

Nr. 59

MOTIE VAN HET LID VOORDEWIND C.S.
Voorgesteld tijdens het Notaoverleg van 11 juni 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat een zo spoedig mogelijke plaatsing van de SMART-L-radar in het landsbelang is, omdat de oude radar in Nieuw-Milligen aan vervanging toe is;

constaterende dat er nog verschillende onderzoeken moeten worden uitgevoerd en dat het nog niet zeker is dat de nieuwe radar in Herwijnen komt te staan;

verzoekt de regering, vanwege dit landsbelang door te gaan met het zoeken naar alternatieve locaties, voor het geval Herwijnen toch niet de definitieve locatie van de SMART-L-radar kan worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Voordewind
Van Helvert
Belhaj

kst-34919-59
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

34 919 **Defensienota**

Nr. 60

MOTIE VAN DE LEDEN VOORDEWIND EN BELHAJ
Voorgesteld tijdens het Notaoverleg van 11 juni 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de spierziekte ALS in het gebied rond Herwijnen waarschijnlijk 36 keer vaker voorkomt dan gemiddeld in Nederland;

overwegende dat het van het grootste belang is hier duidelijkheid over te hebben voordat er een nieuwe sterke bron van straling in het gebied wordt bijgeplaatst;

verzoekt de regering, te wachten met de bouw van de radar tot het ALS-onderzoek er is,

en gaat over tot de orde van de dag.

Voordewind
Belhaj

kst-34919-60
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer, vergaderjaar 2019–2020, 34 919, nr. 60

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

34 919 **Defensienota**

Nr. 61 **MOTIE VAN DE LEDEN VOORDEWIND EN BELHAJ**
Voorgesteld tijdens het Notaoverleg van 11 juni 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de nieuwe SMART-L-radar ook aan de nieuwe ICNIRP-norm zal moeten voldoen als deze de geldende norm wordt;

verzoekt de regering, aan te tonen dat de SMART-L-radar aan zowel de ICNIRP-norm van 1998 als de ICNIRP-norm van 2020 zal voldoen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Voordewind
Belhaj

kst-34919-61
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 570 X **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2021**

Nr. 61 **GEWIJZIGDE MOTIE VAN HET LID BELHAJ TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 29**
Voorgesteld 8 december 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de Raad van de Europese Unie de ICNIRP-richtlijn adviseert als gezondheidswaarborg, maar dat gezondheidsrisico's nooit volledig zijn uit te sluiten;

overwegende dat de zorgen bij de bevolking en de gemeente West-Betuwe over de SMART-L radar in Herwijnen niet weggenomen zijn;

constaterende dat de hoogte van een nieuwe SMART-L radar een aanzienlijk impact kan hebben voor het niveau van straling bij dichtbij liggende woonunits maar ook voor het dorp Herwijnen als geheel;

verzoekt de regering, een simulatie uit te laten voeren waarbij de SMART-L radar hoger wordt geplaatst dan 24 meter om te onderzoeken of de exposure op de grond aanzienlijk vermindert bij grotere hoogtes;

verzoekt vervolgens de uitkomst van deze simulatie evenwichtig en redelijkerwijs te laten meewegen in het uiteindelijke ontwerp van de SMART-L radar in Herwijnen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Belhaj

kst-35570-X-61
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 570 X **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2021**

Nr. 24 **MOTIE VAN HET LID VAN HELVERT C.S.**
Voorgesteld tijdens het Wetgevingsoverleg van 30 november 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:
- de regering voornemens is een SMART-L-radar te plaatsen in Herwijnen, tegen de wil van de gemeente West Betuwe en de lokale bevolking in;
- Herwijnen langdurig blootgesteld is aan samengestelde straling, door twee radars die er sinds de jaren zeventig hebben staan stralen;
- deugdelijke alternatieve locaties zijn aangedragen, maar het ministerie deze niet zal oppakken wegens tijdgebrek;
- de Gezondheidsraad stelt dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling aan straling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden en daarom adviseert om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden;

overwegende dat:
- plaatsing van de SMART-L-radar in Herwijnen de bevolking in Herwijnen opnieuw langdurig bloot zou stellen aan cumulatieve straling, naast de al aanwezige KNMI-radar en scheepvaartradars;
- de ICNIRP-limieten mogelijk op afstanden van minder dan 300 meter vanaf de radar overschreden gaan worden, met als gevolg dat de toegang tot de openbare ruimte beperkt moet worden;
- het onwenselijk is dat aangedragen deugdelijke alternatieven niet worden uitgewerkt wegens tijdgebrek;
- de gezondheid van omwonenden van groot belang is;
- de radar noodzakelijk is voor de veiligheid van Nederland;

verzoekt de regering:
- een andere locatie te zoeken voor de radar in plaats van Herwijnen;

kst-35570-X-24
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

- daartoe een vergelijkend onderzoek te doen met alternatieve locaties, onder welke de door Defensie zelf benoemde locaties, maar ook overige plaatsen, zoals Gilze-Rijen en Vrachelse Heide;
- in het onderzoek de cumulatieve straling, alsmede de afstand tot bewoning en toegankelijkheid van de directe omgeving, alsmede de verschillende hoogten van de plaatsing van de radar mee te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Helvert
Voordewind
Van den Nieuwenhuijzen
Kerstens

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

27 830 Materieelprojecten

Nr. 332

MOTIE VAN HET LID VAN HELVERT C.S.
Voorgesteld tijdens het Notaoverleg van 3 februari 2021

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Kamer de motie-Van Helvert c.s. (Kamerstuk 35 570-X-24) op 30 november 2020 heeft aangenomen waarin zij de Staatssecretaris opdraagt om een andere locatie te zoeken voor de SMART-L-radar;

constaterende dat de staatsecretaris in haar brief over de radar in Herwijnen van 2 februari 2021 aangeeft dat zij met het proces doorgaat;

overwegende dat, gezien de hele voorgeschiedenis rondom de procedure en de onduidelijkheid over de gevolgen van het plaatsen van de radar, het niet wenselijk is dat de radar nog geplaatst gaat worden in Herwijnen;

roept het kabinet, op om de rijkscoördinatieregeling te stoppen en een alternatieve locatie te zoeken voor de SMART-L-radar,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Helvert
Voordewind
Karabulut
Fritsma
Kerstens

kst-27830-332
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2021

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

27 830 **Materieelprojecten**

Nr. 369

MOTIE VAN DE LEDEN VALSTAR EN STOFFER
Voorgesteld 7 juli 2022

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat adequate radardekking boven het Nederlandse luchtruim essentieel is voor uitvoeren van de uit de Grondwet afgeleide eerste hoofdtaak, te weten bescherming van het eigen en het bondgenootschappelijk grondgebied;

constaterende dat de plaatsing van de radar tot zorgen leidt bij omwonenden in Herwijnen;

verzoekt het kabinet na plaatsing van de radar in Herwijnen metingen uit te voeren en te toetsen aan de hand van geldende gezondheidsnormen, en omwonenden, de gemeente en de Tweede Kamer hier jaarlijks over te informeren;

verzoekt het kabinet vijf jaar na realisatie van de radar te evalueren en te bezien of er gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

Valstar
Stoffer

kst-27830-369
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

Niet uitgevoerde moties:

- De Motie 59 Voordewind van 11 juni 2020 over het doorzoeken naar alternatieve locaties is NIET uitgevoerd na het eerste locatie onderzoek van februari 2020. Er moest in december 2020 een nieuwe motie aan de pas komen van Van Helvert voordat het tweede alternatieve locatie onderzoek werd opgestart.
- De Motie 61 Voordewind en Belhaj van 11 juni 2020 dat de Smart L radar zowel aan de ICNIRP 98 als 2020 moet voldoen, is niet correct uitgevoerd. Zie hiervoor de zienswijzen op ICNIRP en de onvolledige en onjuiste onderbouwing door Defensie.
- De Motie 24 van Van Helvert Cs van 30 november 2020 is NIET uitgevoerd. In de integrale beoordeling zijn de afstand tot bewoning en openbaar toegankelijke terreinen gebagatelliseerd en niet meegenomen.
- De Motie 332 van Van Helvert Cs van 3 februari 2021 is NIET uitgevoerd. De RCR is niet gestopt door Defensie.

De belangrijkste moties zijn:

- Motie 24 november 2020: Van Helvert: Vind een andere locatie voor de radar. Er is gezocht en gevonden maar Defensie zet hem daar niet neer. Zie alternatieve locatie hoofdstuk. 3 alternatieve locaties zijn geschikt bevonden in 2020 door Defensie.
- Motie 332 februari 2021: Van Helvert: Stop de RCR: in de communicatie over deze motie wordt aangegeven dat de juridische impact van het stoppen van de RCR moet worden onderzocht in de kamerbrief van maart 2021 van de stas. Dit is gewoonweg een leugen om te vertragen. Uit WOO verzoeken blijkt dat gewoon stoppen kan, maar dat overheid bang is voor precedentwerking (Landsadvocaat is weer betrokken). Dat is toch absurd? Een overheid moet toch te allen tijde door de politiek (meerderheid) kunnen worden teruggefloten? We leven toch niet in een dictatuur?

Na de motie "stop de RCR" is Defensie eindelijk alternatieve locaties gaan zoeken. Dit is een ellenlang proces geworden waarbij Herwijnen onzeker afwacht of Defensie weer met een nieuwe truc uit de hoge hoed komt. Totdat er een brief komt van (interim) minister Henk Kamp, met geruststellende informatie. Strekking van deze brief is "er zijn alternatieven en het komt goed". Uit WOO onderzoek blijkt dat wordt bedoeld dat meerdere gemeenten waaronder Montfoort in de provincie Utrecht er voor open staan om een plek voor de radar te vinden, mede omdat zij dan door het radarverstoringsgebied geen windmolens hoeven te plaatsen. Maar dat staat niet in de brief. Ook niet om welke gemeentes het gaat. (dit is i.i.g. Montfoort). Deze brief heeft als gevolg dat zowel Herwijnen als lokale en landelijke politiek verslapt.
Frappant in dit deel van de procedure is dat het vinden van deze alternatieven afhangt van de inhoudelijke gesprekken met de gemeenten, maar juist deze gespreksverslagen zijn niet openbaar en zelfs geheim. De stas geeft nooit aan WAAROM deze gesprekken geheim zijn. De EK vraagt hiernaar en krijgt geen antwoord.
Dit terwijl Defensie in een eerdere aangenomen motie is bevolen dat zij beter moet communiceren met de burgers en de politiek. Als deze essentiële gesprekken geheim zijn, hoe kan de politiek dit dan controleren? Zijn deze gespreksverslagen wel in te zien door Kamerleden?

- Via een WOB verzoek komt een gespreksverslag met gemeente Molenlanden in openbaarheid. Daaruit blijkt letterlijk dat Defensie deze gesprekken "voor de bühne" voert, en geenszins van plan is om de radar ergens anders te plaatsen dan in Herwijnen.
- Als dit de situatie was in het eerste locatie onderzoek van februari 2020 en Defensie de motie 59 van Voordewind van 11 juni 2020 NIET uitvoert over het doorgaan met zoeken van alternatieve locaties, wat zegt dit dan over de intenties van Defensie m.b.t. het 2e alternatieve locatie onderzoek. Ook de aangenomen motie van Van Helvert van november 2020 is niet zorgvuldig uitgevoerd getuige de integrale beoordeling van mei 2022.
- Tevens werden de onderzoeken die vanaf september 2021 gereed waren niet gedeeld met de Tweede en Eerste Kamer!

Besluit in Ministerraad

- En dan komt, totaal onverwacht, na de geruststellende brief van (interim) minister Kamp in oktober 2021, op 3 juni 2022 een brief van de nieuwe stas Van der Maat. In de ministerraad is besloten, zonder overleg met de Vaste kamer-commissies DEFCOM in EK en TK, dat de radar toch in Herwijnen komt op 24 meter hoogte.
- Daarmee worden de in totaal bovenstaande 4 moties NIET uitgevoerd. Uit WOO verzoeken blijkt dat dit besluit maandenlang is voorbereid, en dat Defensie haar kans schoon zag toen de TK opriep tot vereenvoudigde en snellere procedures om de gevolgen van de Oorlog in Oekraïne te kunnen aanpakken.
- Echter, dit radarproces liep al sinds 2017, en heeft GEEN relatie met de oorlog. Sterker nog, als de radar in 2018 gewoon op toenmalig plan B was neergezet (Nieuw Milligen, de huidige locatie) dan was deze al lang in bedrijf geweest.

Defensie speelt met de veiligheid van geheel Nederland door vast te houden aan Herwijnen!

- Om het besluit kracht bij te zetten komt er een motie van de VVD en SGP. Een van de meest schandalige en nietszeggende moties ooit in de politiek. De motie Valstar/Stoffer. Zodra de radar er staat, gaan we na 5 jaar kijken naar gezondheidseffecten en alternatieve locaties. (die er dan niet meer zijn). Bijlage motie. En "als u instemt met deze motie, stemt u in met de plaatsing radar Herwijnen". Wat is dit voor motie? Is het juridisch en politiek correct dat een motie schriftelijk wordt ingediend maar in mondelinge toelichting een heel andere motie en goedkeuring wordt omschreven? Dat moet toch niet mogen? Is dit wel rechtsgeldig? Dit is toch misleiding? Waarom is deze motie niet gewoon op papier gezet? Is dit een truc van de Landsadvocaat? Bovendien zijn de eerdere moties met deze motie niet ongeldig verklaard.
- De politiek wordt op een onjuiste en verkeerde manier geïnformeerd en voor het blok gezet. Uit de WOO verzoeken blijkt ook het volgende met betrekking tot de Moties van Helvert: Defensie weigert deze moties uit te voeren maar laat wel zien dat Defensie vol op Herwijnen wil inzetten.

- Net na indienen van de moties wordt in WOO verzoek van 19 02 2021 al gesproken over het inschakelen van de LA voor de ruimtelijke vervolgprocedure. "kosten zijn aanzienlijk maar kans op succes zeer groot". Wie regeert hier het land? Defensie samen met de LA? Of zijn het door ons democratisch gekozen volksvertegenwoordigers? Stas Van der Maat is de loopjongen van Defensie. In meerdere emails van zijn hand (bekend uit WOO stukken) eist hij feiten en garanties die hij niet gekregen heeft. Maar toch is deze politicus tot het besluit gekomen. Wat speelt hier?
- In onderstaand WOO document lees je de inzet van de Landsadvocaat die heeft geadviseerd om RCR te starten maar ook betrokkenheid direct (maart 2021) na de 2 moties Van Helvert van december 2020 en februari 2021
    - Verslag stuurgroep 19 februari 2021: net na aangenomen moties om RCR te stoppen: dit geeft aan dat ze zich niet willen gaan houden aan de moties
    - https://www.rijksoverheid.nl/documenten/woo-besluiten/2023/09/04/woo-besluit-over-plaatsing-van-het-militaire-radarstation-in-herwijnen

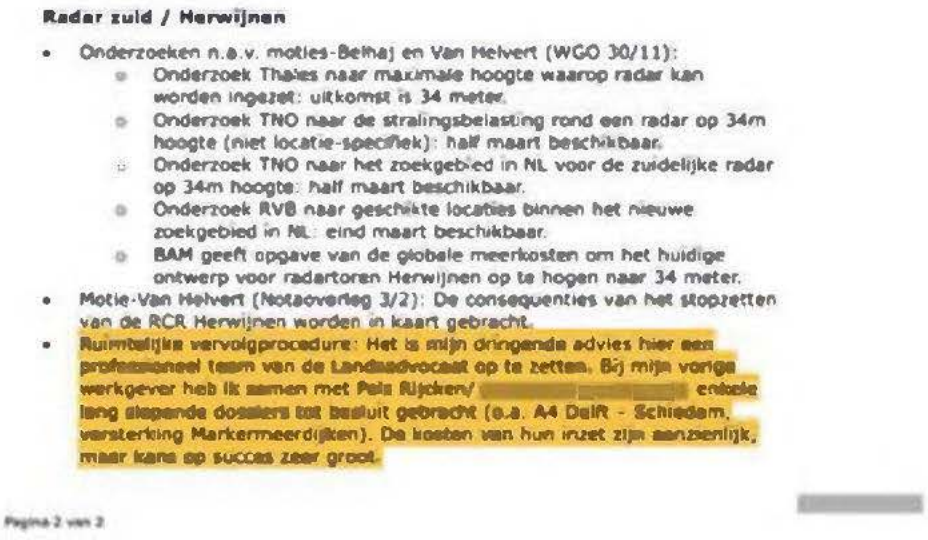

Radar zuid / Herwijnen

- Onderzoeken n.a.v. moties-Belhaj en Van Helvert (WGO 30/11):
    - Onderzoek Thales naar maximale hoogte waarop radar kan worden ingezet: uitkomst is 34 meter.
    - Onderzoek TNO naar de stralingsbelasting rond een radar op 34m hoogte (niet locatie-specifiek): half maart beschikbaar.
    - Onderzoek TNO naar het zoekgebied in NL voor de zuidelijke radar op 34m hoogte: half maart beschikbaar.
    - Onderzoek RVB naar geschikte locaties binnen het nieuwe zoekgebied in NL: eind maart beschikbaar.
    - BAM geeft opgave van de globale meerkosten om het huidige ontwerp voor radartoren Herwijnen op te hogen naar 34 meter.
- Motie-Van Helvert (Notaoverleg 3/2): De consequenties van het stopzetten van de RCR Herwijnen worden in kaart gebracht.
- Ruimtelijke vervolgprocedure: Het is mijn dringende advies hier een professioneel team van de Landsadvocaat op te zetten. Bij mijn vorige werkgever heb ik samen met Pels Rijcken/ [redacted] enkele lang slepende dossiers tot besluit gebracht (o.a. A4 Delft - Schiedam, versterking Markermeerdijken). De kosten van hun inzet zijn aanzienlijk, maar kans op succes zeer groot.

Pagina 2 van 2

- In de onderbouwing voor het besluit zit ook een grondig onderzoek naar alternatieve locaties. Honderden pagina's onderzoek. En een opleggend rapport "integrale beoordeling" waarin de keuze voor Herwijnen wordt gemotiveerd. Allemaal om de politiek te misleiden, want de moties van Van Helvert cs. zijn helder. Vind een andere locatie en stop de RCR.
- Defensie maakt gebruikt van een hele slimme vicieuze cirkelredenering rondom de RCR. Ondanks de "stop de RCR motie, wordt Herwijnen meegenomen in het zoekgebied door Defensie, waarmee Herwijnen altijd de beste locatie is want er zit een RCR op. Herwijnen scoort het hoogst op het tijdspad.
- Dat is onjuist en ontoelaatbaar gebruik maken van niet bestaande regels. A
- Is er geen RCR op Herwijnen zou zitten, zou Herwijnen helemaal niet hoog scoren, want zowel op stralingsbelasting (ICNIRP) als op geluidsbelasting kán Herwijnen niet goed voldoen. Qua stralingsbelasting is het terrein te klein, de radar te dicht te benaderen. Qua geluid voldoen de ontwikkelde randomes niet, niet in WIER, en nog minder in Herwijnen (want huizen staan dichterbij).

- En Defensie weet dit ook blijkt uit WOO stukken stuurgroepverslag MPR radar 21-3-2022. Alles overziend, geeft de oplossing voor WIER niet ene heel solide beeld; het is niet uitlegbaar om een vergunning aan te vragen bij ILenT voor een radar die niet voldoet/ niet zeker is dat die zal voldoen aan de normen.

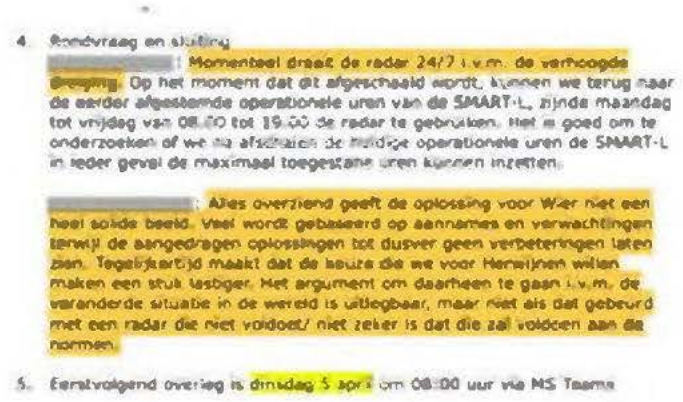

4. Rondvraag en sluiting
[redacted]: Momenteel draait de radar 24/7 i.v.m. de verhoogde dreiging. Op het moment dat dit afgeschaald wordt, kunnen we terug naar de eerder afgestemde operationele uren van de SMART-L, zijnde maandag tot vrijdag van 08:00 tot 19:00 de radar te gebruiken. Het is goed om te onderzoeken of we na afschalen de huidige operationele uren de SMART-L in ieder geval de maximaal toegestane uren kunnen inzetten.

[redacted]: Alles overziend geeft de oplossing voor Wier niet een heel solide beeld. Veel wordt gebaseerd op aannames en verwachtingen terwijl de aangedragen oplossingen tot dusver geen verbeteringen laten zien. Tegelijkertijd maakt dat de keuze die we voor Herwijnen willen maken een stuk lastiger. Het argument om daarheen te gaan i.v.m. de veranderde situatie in de wereld is uitlegbaar, maar niet als dat gebeurd met een radar die niet voldoet/ niet zeker is dat die zal voldoen aan de normen.

5. Eerstvolgend overleg is dinsdag 5 april om 08:00 uur via MS Teams

Politiek Eerste Kamer

De Grondreden: De Eerste Kamerleden, en in het bijzonder deze van de vaste kamercommissie Defensie, zijn stelselmatig onvolledig, onjuist of zelfs niet geïnformeerd met betrekking tot het goedkeuren van het inzetten van de RCR voor Herwijnen. Hiermee is de goedkeuring van de EK bij de stemming voor de RCR op onrechtmatige wijze verkregen.

Ook in de Eerste Kamer wordt door Defensie een politiek spel gespeeld om goedkeuring op de RCR te krijgen. Dit begint ook vanaf september 2019 tot aan het finale debat begin december 2019. De politiek is meermalen onvolledig, verkeerd of zelfs helemaal niet geïnformeerd. Enkele punten:

- De afstanden tot woningen zijn in meerdere voorbereidende stukken verkeerd vermeld. Zo staat te lezen dat de eerste woning op 450 meter is gelegen. Dit moet 370 meter zijn.
- Nergens staat te lezen dat de radar op beoogde locatie op de doorgaande publieke weg kan worden benaderd tot 35 meter, en het terrein NIET voldoet aan de vereiste grootte van 10.000 m^2. (het is 7.000 m^2). Zelfs kinderen fietsen hier op 200 meter afstand van deze krachtige Smart L radar langs naar school. En op 550 meter afstand van de KNMI radar.
- Het werkelijke piekvermogen van de radar is nooit officieel gecommuniceerd. Uit berekeningen blijkt dat dit minimaal 1.500 kW zal zijn. De stas Visser spreekt in het debat over een vermogen van minder dan 100 kW (dat is een factor 15 lager) en spreekt over een civiele zendinstallatie; dat is onjuist informeren, waarop wel een beslissing is genomen.
- Ook informeert zij dat de radar niet valt in milieuklasse 6 (net als kerncentrales) maar in klasse 3.2, een civiele zendinstallatie. Ook dit is pertinent onjuist, zie kamerbrief BS2019015874 van 16 september 2019.
- Daarnaast heeft zij en haar opvolger aantoonbaar meerdere vragen, gesteld door EK leden, niet of niet volledig en onjuist beantwoord. (Voeg lijst vragen met antwoorden toe)
- Essentieel in deze is de vraag "wat zijn de berekende stralingsniveaus tussen 0 – 300 meter. Deze vraag is meermalen gesteld, door TK en EK leden. Het "beste" antwoord dat de stas(sen) hierop hebben gegeven is "de fabrikant heeft deze gegevens". Waarom worden deze dan niet gedeeld? Waarom legt de stas de gezondheid van burgers in de handen van een fabrikant? We zien dit bij TATA steel ook gebeuren. En in Groningen. Is de overheid niet in staat te leren van eerder gemaakte fouten?

Steun Eerste Kamer december 2019 was onder voorwaarden!

De Eerste Kamer is met steun van de VVD, FVD, D66, CU en CDA slechts onder voorwaarden akkoord gegaan met de RCR. De eerste twee gestelde waarborgen door de heer T. Rietkerk van het CDA betekenen dat er geen breed gedragen steun is vanuit de Eerste Kamer.

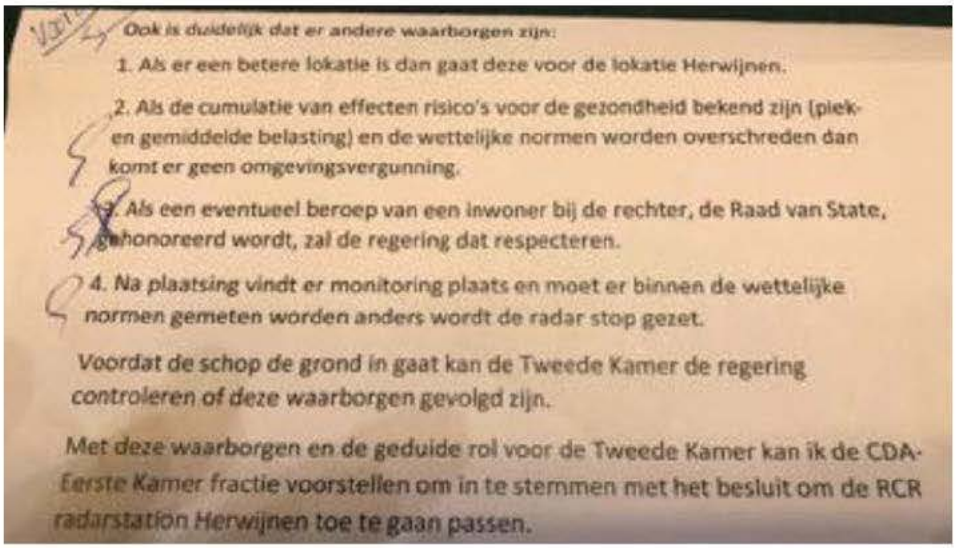

Ook is duidelijk dat er andere waarborgen zijn:

1. Als er een betere lokatie is dan gaat deze voor de lokatie Herwijnen.
2. Als de cumulatie van effecten risico's voor de gezondheid bekend zijn (piek- en gemiddelde belasting) en de wettelijke normen worden overschreden dan komt er geen omgevingsvergunning.
3. Als een eventueel beroep van een inwoner bij de rechter, de Raad van State, gehonoreerd wordt, zal de regering dat respecteren.
4. Na plaatsing vindt er monitoring plaats en moet er binnen de wettelijke normen gemeten worden anders wordt de radar stop gezet.

Voordat de schop de grond in gaat kan de Tweede Kamer de regering controleren of deze waarborgen gevolgd zijn.

Met deze waarborgen en de geduide rol voor de Tweede Kamer kan ik de CDA-Eerste Kamer fractie voorstellen om in te stemmen met het besluit om de RCR radarstation Herwijnen toe te gaan passen.

- Van de ruim 500 schriftelijke vragen uit de EK en TK tezamen zijn er velen onjuist, nog niet of niet volledig beantwoord. Dit is zowel politiek als democratisch een aanfluiting.
- Er zijn voorbeelden van vragen waarin de stas zegt "ik begrijp deze vraag niet, dus ik beantwoord hem niet". Er wordt niet doorgevraagd en dan mag hij / zij daar mee wegkomen? Ten koste van risico's voor de volksgezondheid van de burgers in Herwijnen? Stas schermt met goedkeuring van de politiek terwijl dezelfde politiek vragen stelt die hij niet beantwoord. Hoe erg is dat. We zijn toch geen bananenrepubliek?

Voeg toe: Alle gestelde vragen van de 1e kamer en 2e kamer. Welke zijn nog niet of onvolledig beantwoord?

Motie Eerste Kamer aangenomen op 12 december 2023 | Stop de vergunningsaanvraag voor de zuidelijke Smart L radar.

- Op 5 december 2023 komt er een motie van EK lid Janssen: Stop de publicatie tot duidelijk is of in WIER de geluidsnormen wordt voldaan, zoals door de stas eerder is toegezegd.
- Deze motie wordt in zeer ruime meerderheid aangenomen. Alleen de VVD en JA21 zijn tegen. Deze motie kan niet worden genegeerd…maar wat schertst onze verbazing?
- Deze motie wordt uitgevoerd door de aanvraag te splitsen in een RO en Vergunning. Tegelijkertijd wordt de deadline voor zienswijzen, die oorspronkelijk 8 weken was, verkort naar 6 weken.
- Stas schrijft in een brief dat 8 weken wettelijk niet mag en hij hier helaas aan gehouden is. Dit is of meten met 2 maten of pertinent onjuist en een fout in het proces!
- Terwijl bij andere publicaties vanuit Defensie om zienswijzen in te dienen ook 8 weken wordt gehanteerd.

- De stas Van der Maat meet met 2 Maten. Ongelooflijk. Zie onderstaande publicatie over Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Ministerie van Defensie,
    - Zienswijzen kunnen ingediend worden vanaf 18 december 2023 tot en met maandag 12 februari 2024. Dus 2 weken langer dat de zienswijze termijn voor het Ontwerp Inpassingsplan militaire radartoren Herwijnen
    - Interessant genoeg i.t.t. het radardossier ook met plan-milieu effect rapportage als hulpmiddel voor het nieuwe kabinet om onderbouwd beleidsbeslissingen te kunnen nemen.

ECONOMIE 19

Kennisgeving Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Ministerie van Defensie

- Nog steeds is er geen vertrouwen door het volledige politieke veld.
- Op dit ogenblik is de Eerste Kamer bezig in een proces van vraag en antwoord.
- En ook hier worden weer een technische briefings aangeboden. Deze worden gehouden op 23 en 30 januari 2024. Dat is deels NA de sluitingstermijn voor indienen zienswijzen voor het Ontwerp Inpassingsplan.

CONCLUSIE:
Defensie trekt zich niks aan van het politieke proces in de Tweede kamer en ook niet van het proces dat nog steeds loopt via de Eerste Kamer.

Grondreden:
In de periode mei 2019 tot heden zijn er diverse Kamervragen vanuit de Eerste en Tweede Kamer alsook vele vragen van inwoners en Stichting Niet nog een Radar aan het Ministerie van Defensie

en Rijksvastgoedbedrijf. Een aanzienlijk is niet, niet volledig of niet juist beantwoord. Hiermee zijn we als belanghebbende ernstig tekort gedaan in onze informatievoorziening om een volledig beeld te hebben op de te maken zienswijze. Ook het Ontwerp RIP beantwoord deze vragen niet.
Alle vragen dienen nogmaals te worden bestudeerd voorzien van een volledig en correct antwoord.

Grondredenen met betrekking tot juridische aspecten en proces:

1. **De procedure om te komen tot een goede locatie voor de SMART L radar is exact verkeerd om gevoerd.**
   - Bij een normaal doorlopen proces, waarbij een overheid transparant, voorbeeld-gevend en volgens de regels opereert, zou een organisatie als Defensie eerst een zoekgebied gaan definiëren, een programma van eisen voor de locatie opstellen zoals perceelgrootte, afstand tot bewoning en publieke ruimtes, daarbij meerdere locaties gaan onderzoeken op de belangrijkste criteria Operationeel geschikt en Gezondheid & Veiligheid. Vanuit dit proces kan Defensie dan gaan praten met de desbetreffende gemeentes en kijken of er welwillendheid is. Pas dan mogen de overige criteria zoals in de zienswijze alternatieve locatie onderzoek staan vermeld, een rol spelen. Eerst zoek je optimale locaties, dan onderzoek je belemmeringen vanuit de lokale politiek. Mocht er bij alle optimale locaties weerstand optreden, pas dan kan je als overheid desnoods noodgedwongen een RCR toepassen.
   - En niet andersom zoals nu is gebeurd door stiekem ("onder de radar") een te klein stukje grond te kopen, de gemeente en bevolking te des-informeren over wat voor soort radar met mogelijk negatieve gezondheidseffecten je wil plaatsen in een dorp dat al sinds 1971 wordt bestraald door meerdere radars, met alle aangetoonde gevolgen voor de gezondheid bovendien. Een dorp dat nog steeds een landelijke zware KNMI radar moet tolereren, een dorp waarbij het radarterrein volgens de eisen van Defensie zelf te klein wordt bevonden en een dorp dat zich nu al ruim 6 jaar terecht én met succes met steun van de lokale, provinciale en de landelijke politieke besluitvorming heeft verzet tegen de komst van een tweede zeer krachtige Smart L radar naast de aanwezige KNMI radar.
   - Dan gedraag je je als Overheid niet als transparante organisatie met een voorbeeldfunctie die het vertrouwen in de Overheid wil herstellen met haar burger maar ben je bezig met verdeel en heers-strategieën en neem je zowel de lokale politiek als de burgerbevolking niet serieus. 6 jaar zinloze strijd, 6 jaar verspilling van miljoenen aan adviezen van TNO, RIVM, de Landsadvocaat, van verspilling van kostbare tijd van de ambtelijke molen. Ook kostbare tijd om de radardekking wel op tijd en juist te borgen, terwijl dit tot de publieke hoofdtaken van Defensie behoort.
   - Helaas, maar Defensie, wil samen op advies van de landsadvocaat (Zie WOB stuk "Defensie ziet geen heil in RCR maar LA adviseert van wel) in tegenstelling tot eerdere beloftes en gedachten toch doordrukken. De LA geeft advies hoe dit aan te pakken: maak de RCR een breder project met meerdere ministeries zoals EZK (windmolens) dan alleen Defensie én blijf vooral roepen dat het landsbelang is. Defensie twijfelt. De LA zet door… die hebben alleen maar te winnen door een groot project binnen te halen bij account Defensie waarop tonnen tot miljoenen euro's omzet aan uren kunnen worden gedeclareerd van Nederlands belastinggeld.
   - Eind mei 2019 wordt bekend dat er een RCR procedure wordt ingepland. De lokale politiek wordt buitenspel gezet. Sterker nog, de lokale politiek en de gemeenteraad (nu West Betuwe) wordt door Defensie gebriefd dat ze buiten spel staan en NIETS kunnen doen. Zelfs geen bezwaar en geen beroep vanwege de crisis en herstelwet. Alleen een zienswijze. Dit is pertinent ONJUIST in de RCR Procedure.
   - Hierdoor wordt de lokale politiek onterecht lang buiten spel gehouden en verkeerd geïnformeerd over haar rechten.

Voor het zomerreces van 2019 maakt echter TK en EK op de valreep bekend niet zomaar in te stemmen met de RCR en het voorstel eerst te behandelen. Daarmee is de RCR niet stiekem net voor het reces er tussendoor gerommeld. Wat overduidelijk wel de bedoeling was.

2. **Grondreden: Defensie heeft tunnelvisie, en neemt op basis van deze tunnelvisie meermalig onverantwoorde en verkeerde besluiten in de procedure, door het meervoudige negeren van moties (maar liefst 4!), adviezen van ambtenaren en wetenschappers.**
    - Dit alles leidt tot:
        - Tijdverlies **van 48 maanden** door eigen toedoen (terwijl er geroepen wordt dat er haast is)
        - Gesjoemel met getallen, onduidelijk communiceren en manipulatie van uitkomsten (TNO onderzoeken, locatie onderzoeken, stas Visser met verkeerd vermogen, manipuleren van formules (WOB), omkoping en uitkoping bezwaarhebbende (afscherming huis familie Vroegop), druk uitoefenen op lokale politiek (brief EZK aan Lingewaal).
        - Het onduidelijk communiceren is nog steeds aan de orde van de dag over het indienen van zienswijze voor het inpassingsplan en voor de vergunningen. Onduidelijkheid over de reactietermijnen van de zienswijzen.
        - Hoge kosten (landsadvocaat, zinloze onderzoeken achteraf, inzet ambtenaren apparaat, diverse jaren extra lang aanhouden bemanning en onderhoud MPR radar)
        - Dure aanpassingen (geluid) die al ver voor de plaatsing bekend waren (WIER)
        - Zinloze dure inzet RIVM (die opdracht tijdens uitvoering teruggeeft)
        - Dure rapporten TNO en DEKRA die geen uitsluitsel geven op gezondheidsrisico's door talloze disclaimers.
        - En de belangrijkste vragen m.b.t. straling worden niet beantwoord of gebagatelliseerd.
        - Bewust worden deze risico's genomen terwijl er goedkopere, snellere en beter gelegen alternatieve locaties voorhanden zijn. Zie de zienswijze op locatie onderzoeken. Daarnaast waren er, indien niet permanent, zeker tijdelijke alternatieven beschikbaar zoals het plaatsen van de Smart L radar in Nieuw Milligen (wat in WOB verzoeken als plan B wordt beschreven).

De onderbouwing van deze grondreden 2 zit ook verweven in de overige zienswijzen.

3. **De Tweede Kamer heeft nooit met de RCR (voor juli 2022) ingestemd. Toch is deze RCR wel "van start gegaan" op 31 augustus 2020 met publicatie van het voorontwerp zonder deze instemming. Vervolgens is de RCR ook nog eens via 2 moties stopgezet in februari 2021.**

   - De Tweede Kamer heeft nooit ingestemd met de RCR en heeft gevraagd naar diverse onderzoeken wat met vragen en antwoorden heeft doorgelopen tot de moties van Van Helvert in november 2020 en februari 2021 om te stoppen met de RCR. Daar is voor het eerst gestemd over het stoppen van de RCR die vervolgens is aangenomen.
   - WOB document 331 4-12-2019: Het Ministerie van Defensie weet zelf ook niet goed in december 2019 of de Tweede Kamer akkoord is gegaan met de RCR. Zelfs de griffiers weten niet of er groen licht is gegeven voor de RCR.
   - Hieruit kun je afleiden dat dit proces niet zuiver en zeker niet duidelijk is verlopen en Defensie het recht in handen heeft genomen om door te gaan.

Doc 331

[redacted]

Van:
Verzonden:
Aan:
CC:

[redacted]

Onderwerp:

Beste [redacted]

Helaas hebben we elkaar nog niet ontmoet, ik zit pas sinds 1,5 week in dit langlopende project. Toch een reactie als kersverse inval-dossierbehandelaar van de DGB.

Dank voor je suggestie. De politieke realiteit zoals ik die deze week ervoer, Art 11

[redacted] is de Staa gerechtigd de RCR in te zetten, of niet. Dat is de hamvraag. En als je de toegezegde rapporten serieus neemt (cumulatieve stralingseffecten en alternatieve-locatie onderzoek), wacht dan met de behandeling in EK tot die rapporten er zijn. Dat is niet gebeurd.

De Eerste Kamer stoeit niet alleen met timing maar ook onduidelijk met zijn roinering. De TK overigens ook, gezien het gegeven dat nog steeds onduidelijk is, zelfs voor de griffiers, of de TK nu groen licht heeft gegeven voor de RCR of niet.

Mocht de Stas zich gesteund voelen door een vragenuurtje aan de experts, dan komt de optie vast op tafel. Collega [redacted] heeft frequent contact met haar een zou het kunnen poisen.

Ik zou op dit moment zeggen, we moeten de beloofde stukken deze week aandragen zoals toegezegd. Dinsdag zien we verder. En aangezien de rapporten dan nog niet uit zijn, is de kans erg groot dat de EK [redacted]

4. **De RCR is op onjuiste gronden doorgestart na het besluit in de Ministerraad op 3 juni 2022 doordat de integrale beoordeling van het alternatieve locatie onderzoek op onjuiste afwegingen is gemaakt, nog niet klaar was maar voortijdig de conclusies zijn getrokken, en de RCR niet was gestopt wat volgens de motie van Helvert wel had gemoeten.**
   - Bij het "wegen" van de alternatieve locaties scoort Herwijnen in voorjaar 2022 (integrale beoordeling) als beste locatie juist omdat er een RCR op zit. Die er enerzijds nooit op had mogen zitten want op dat moment was deze nog niet goedgekeurd, en anderzijds gestopt is door middel van 2 moties. Daarmee is deze integrale afweging juridisch niet juist als ook niet geldig. Ook is de motie niet goed uitgevoerd omdat gezondheidsrisico's niet zijn meegenomen.
   - Herwijnen had niet eens het alternatief mogen zijn in de alternatieve locaties vanwege de motie Van Helvert van november 2020.
   - Vanwege haast door dreiging vanwege de oorlog in Oekraïne kwam de keuze weer terecht op Herwijnen omdat deze locatie het snelst realiseerbaar was. Dit is een verkeerde cirkel redenering:
     - Ja we hebben de intentie om de RCR te stoppen maar willen de consequenties eerst onderzoeken en na het onderzoek is er haast en valt de keuze weer op Herwijnen omdat dit sneller te realiseren is omdat er nog een RCR op zit.
   - Het argument vanwege haast door de oorlog in Oekraïne is weer een nieuw en achteraf toegevoegd argument voor Herwijnen naast het criterium van regionale verdringingseffecten zoals windmolenplannen en woningbouw.
   - De Tweede Kamer heeft alle 4 de onderzoeken en bijlagen kort voor het zomerreces en veel te laat ontvangen van Defensie op 3 juni 2022 terwijl het eerste onderzoek vanaf september 2021 al gereed was maar nooit eerder gedeeld. Defensie heeft geen belang bij het tijdig delen van de onderzoeken en heeft hierin nalatig gehandeld. De kamerleden worden in hun controlerende taak gewild of ongewild in haar functioneren belemmerd door deze handelswijze van Defensie.

5. **Er zijn afgelopen jaren meerdere WOB en WOO verzoeken ingediend zoals aan Defensie, BZK/ RVB, VWS/RIVM, EZK. Deze zijn allemaal veel te laat aangeleverd, met vertragingen die zelfs een jaar overschrijding hebben gehad. Tevens staan er nog meerdere WOO verzoeken open waarvan alle wettelijke termijnen al maanden zijn verstreken en waarbij de overheid in gebreke is gebleven. Daarmee worden de bewoners op een informatie achterstand gezet en worden gehinderd in hun rechtsgang met betrekking tot hun mogelijkheden om de politiek te informeren en om zienswijzen in te dienen. Ook zijn er stukken niet geleverd.**

   - We maken bezwaar tegen deze gang van zaken en eisen dan ook dat alle tot nu toe ingediende zienswijzen kunnen dan ook nog worden aangevuld met nieuwe zienswijzen op basis van nieuwe inzichten die uit WOB/WOO documenten en vervolgonderzoek worden opgedaan.
   - Het betreft meerdere WOO verzoeken aan verschillende overheidsinstanties.

- Van Defensie missen we nog steeds een aantal Stuurgroep MPR verslagen in de periode van januari 2022 t/m maart 2022. Ondanks appel, geen enkele reactie of voortgang.
- We voelen ons gerechtigd om alle nieuwe informatie alsnog in te brengen vanwege deze hindering.
- **Voor het bestuderen van alle openstaande WOO verzoeken willen we 6 weken te tijd hebben voorafgaande aan het Ontwerp besluit en de Ontwerp vergunning!**
- **U mag in overleg treden welke WOO verzoeken dit betreft!**

6. **De ICNIRP is een richtlijn die zich niet richt op langdurige en voortdurende stralingsbelasting, geeft volgens de Gezondheidsraad geen garantie om gezondheidsschade te voorkomen onder de nieuwste ICNIRP limieten waardoor ALARA toegepast moet worden en houdt geen rekening met een goede werking van medische devices zoals pacemakers. Defensie verzwijgt informatie die ze niet goed uitkomt. Het rapport van Fraunhofer ontbreekt namelijk bij de stukken van het Ontwerp Inpassingsplan. Daarin wordt gewaarschuwd dat ICNIRP geen bescherming biedt tegen pacemakers. Dit wordt een groot probleem voor inwoner(s) van Herwijnen, veroorzaakt door de radar te dichtbij te plaatsen.**

- In de andere zienswijzen op ICNIRP en gezondheid wordt ingegaan op deze kritiek op ICNIRP omdat er geen rekening gehouden wordt met storingen van medische devices zoals metaal prothesen, pacemakers, defibrillators en cochleair-implantaten.
- In Herwijnen is het gebruik van bovenstaande medische devices zoals pacemakers aan de orde, waarbij de fabrikant van een pacemaker aangeeft dat er een zorgelijke situatie zal ontstaan bij plaatsing van de radar in Herwijnen doordat het dorp te dicht bij ligt.
- Plaatsing van de radar in Herwijnen is dus niet verenigbaar met ALARA en leidt dus tot ernstige gezondheidsrisico's ook onder de ICNIRP limieten.
- Zie onderstaande kritische noot van Fraunhofer op de ICNIRP in haar review over de Smart L radar/ TNO rapport in Herwijnen op pagina 7/16:

> The following aspects are explicitly not covered by the ICNIRP guidelines [2]:
> - Product standards and techniques used to measure any of the physical quantities that characterize electric, magnetic, and electromagnetic fields.
> - Interference with, or effects on, medical devices such as metallic prostheses, cardiac pacemakers and defibrillators, and cochlear implants.

- Ook dit is weer een voorbeeld van een Overheid die alleen bezig is zijn plan door te drijven en relevante informatie die niet gunstig is, verzwijgt en niet meeneemt.

7. **Hoewel inwoners zich al zorgen maken over de langdurige stralingsniveaus ver onder de ICNIRP limieten, bestaat er ook geen vertrouwen dat Defensie de radar niet zal inzetten boven de ICNIRP limieten, ook al is dat wettelijk verboden.**
   - Uit diverse WOB documenten blijkt dat Defensie ALARA niet kan en wil toepassen.
   - Daarnaast blijkt uit WOB documenten dat Defensie zich zorgen maakt dat de minister van EZK de radar kan uitzetten als de radar de ICNIRP limieten overschrijdt, omdat dit in strijd is met de wettelijke grondtaken van Defensie.
   - Het is enerzijds vreemd dat Defensie zich zorgen zou moeten maken, omdat ze beweert altijd ruim onder de ICNIRP limieten te zitten en bevestigd door TNO. Anderzijds heeft de stas ook de uitspraak gedaan dat er omstandigheden kunnen zijn dat de radar niet aan ICNIRP kan voldoen.
   - Vanuit extern gevalideerde berekeningen kunnen we aantonen dat dit ook in bepaalde situaties echt het geval zal zijn.
   - We snappen heel goed dat Defensie haar grondwettelijke hoofdtaken wil en moet uitvoeren, maar dit wringt echt met de gekozen locatie aan de Broekgraaf.
   - Er kan niet anders geconcludeerd worden dat de ingeslagen weg door Defensie met een te klein terrein en noodzakelijke beperkingen voor de radar een doodlopende weg is.

8. **De EMC beleidsregel vanuit de Telecomwet beschermt elektronische apparatuur beter dan de ICNIRP de gezondheid van mensen beschermt. Daarnaast is de toekenning frequentierechten van de zendvergunning door het RDI in strijd met het verlenen van een zendvergunning vanuit de Telecomwet wanneer er piekveldsterkten de 18 V/m overtreffen in de bebouwde kom.**
   - De EMC beleidsregel moet apparatuur beschermen tot 5,4 V/m als pieklimiet. Dit is veel strenger dan de ICNIRP limieten.
   - Medische devices zoals pacemakers kennen een hoger veiligheidsniveau dan de 5,4 V/m tot zelfs 100 V/m maar worden niet beschermd door de ICNIRP pieklimieten.
   - De piekbelasting door de Smart L radar is in de bebouwde kom zeker meer dan 50 V/m en dus onverenigbaar met de gestelde maximum van 18 V/m uit de Telecomwet. Dit is tevens aantoonbaar middels berekeningen van TNO.

9. **De ICNIRP beschermt niet tegen storingen aan of schade van elektronische apparatuur. Defensie zal verantwoordelijk en aansprakelijk worden gesteld voor alle hinder, schade en kosten aan apparatuur en gemaakte onkosten en uren. Verstoring van apparatuur door de nieuwe Smart L radar zal onmiddellijk opgemerkt worden en zal leiden tot extra maatschappelijke onrust onder inwoners.**
   - Voorbeelden vanuit Wier tonen aan dat (ver)storingen een reële gebeurtenis is
   - Apparatuur zoals Wifi, TV ontvangers, satelliet ontvangers etc. kunnen problemen ondervinden
   - Doordat het aantal huishoudens in Herwijnen vele malen groter is dan in Wier zal de impact ook veel groter zijn.

- Ook professionele apparatuur zoals melkrobots zouden storingen kunnen ondervinden
- De ICNIRP beschermt niet tegen storingen aan medische devices zoals pacemakers of gehoor apparaten. Er zijn inwoners in Herwijnen die zich zorgen maken doordat deze apparatuur als pacemakers tot maximaal 100 V/m is beschermd. Dit kan leiden tot levensbedreigende situaties.

10. **De strijd die bewoners voeren tegen de radar en daarmee de Overheid is een oneerlijke strijd. Inwoners krijgen geen of te laat informatie, inwoners krijgen geen juridische ondersteuning, alle werkzaamheden doen we al 6 jaar vanuit maatschappelijke betrokkenheid, we betalen zelf onze advocaat en tegelijkertijd betalen we via de belasting ook de advocaten van Defensie. En de Landsadvocaat schrijft voor ieder uurtje een factuurtje. De landsadvocaat heeft belang bij een zo lang mogelijk durend dossier. Defensie verzwijgt informatie die hun niet gunstig is.**
    - De bewoners leven al 6 jaar in onzekerheid, behalve in de periode van februari 2021 tot juni 2022 want er waren moties die ons (schijn)zekerheid gaven dat de SMART L niet in Herwijnen zou komen.
    - De bewoners hebben al duizenden uren werk gestoken in het verzet. En dat doen ze met een reden. Hun ernstige en terechte zorgen om hun gezondheid.
    - De ongelijke strijd gaat ook juist over deze gezondheidsrisico's, want aangetoond is en wordt dat deze zorgen terecht zijn. Stralingsnormen worden overschreden (zelfs toegegeven door de stas), niet welgevallige gezondheidsonderzoeken worden terzijde gelegd door Defensie of TNO.
    - Er zijn diverse voorbeelden waarin Defensie informatie heeft verzwegen zoals blijkt uit WOB documenten en het Fraunhofer rapport.
    - Defensie (en TNO) willen alleen luisteren naar wetenschappers, geven ze aan. Maar juist als we die aandragen worden deze terzijde geschoven.
    - Kortom… de slager keurt ook zijn eigen vlees in deze. Zie ook punt 11.

11. **Er zijn zeer weinig wetenschappers of adviserende bedrijven in Nederland die het aandurven om de berekeningen van Defensie (en TNO) op persoonlijke titel te weerspreken. Vaak ook vanwege risico op mogelijke derving van inkomsten uit overheidsopdrachten. Het aantal specialisten binnen de radartechnologie is tevens zo klein dat veel experts direct of indirect betrokken zijn bij de belanghebbenden vóór de radar. Daarmee is de strijd ongelijk en onrechtvaardig.**

    - Uit onderzoek blijkt zelfs dat Defensie, Thales en TNO zich hebben verenigd in een "dutch radar assocation" waaruit ook weer blijkt dat het een niet onafhankelijke kleine groep mensen is die vanuit eigenbelang bepaalt hoe regels worden gehanteerd, gehandhaafd of middels schimmige formules, testplannen en grafieken worden genegeerd.
    - Wetenschappelijk opgeleide bewoners hebben zich 6 jaar verdiept in Radar technologie, en op basis van de TNO informatie veel controle berekeningen laten uitvoeren. Hieruit blijkt dat metingen een vertekend beeld geven,

(Defensie zit aan de knoppen), dat de ICNIRP verkeerd wordt geïnterpreteerd, én dat het stralingsniveau wordt overschreden.

- Thales heeft zelf berekeningen gemaakt voor de SMART L binnen 300 meter afstand. Echter, NIEMAND van de bewoners of kamerleden krijgt toegang tot deze berekeningen.
- De stas geeft aan "deze berekeningen zijn in bezit van de fabrikant" maar ook de politiek zegt niets over de inhoud van deze berekeningen. Laat staan dat deze worden verstrekt. Over de Radhaz plaatjes van Thales bestaat geen duidelijkheid (zie hiervoor zienswijze ICNIRP).

12. **De betrokken instanties TNO, IL&T en RDI werken niet transparant. Ze leveren geen informatie aan, werken niet mee aan WOB en WOO verzoeken en verstrekken vergunningen zonder vooraf te toetsen en te publiceren voor zienswijzen.**
    - TNO heeft geweigerd WOB documenten te verstrekken. De stas geeft aan dat TNO meewerkt aan WOB en WOO. Maar niets is minder waar. TNO werkt mee door te zeggen "we nemen uw verzoek in behandeling" en daarna "we kunnen geen informatie leveren en beroepen ons op diverse wetsartikelen". Dat is dus geen medewerking.
    - IL&T heeft nog steeds geen WOO documenten geleverd waarbij alle termijnen verstreken zijn. Het vermoeden bestaat dat IL&T geen toestemming krijgt van Defensie om deze documenten te verstrekken.
    - RDI heeft nog steeds geen WOO documenten geleverd waarbij alle termijnen verstreken zijn. En wanneer er navraag wordt gedaan over de stand van zaken over vergunning verlening bij een behandelend ambtenaar krijg je deze niet te spreken maar wel de afdeling Juridische Zaken. Daarbij wordt er een compleet verkeerd signaal af gegeven naar de burger. Ook hier bestaat het vermoeden dat het RDI geen toestemming krijgt van Defensie om deze documenten te verstrekken.

13. **Defensie heeft in de afgelopen 6 jaar het proces van voorgenomen plaatsing van de radar op meerdere fronten deze zaak verkeerd aangepakt. Verkeerd informeren, niet informeren, onvolledig informeren van de Tweede en Eerste kamer, van de lokale politiek en van de burgers. Manipuleren van formules, van zoekvelden, van berekeningen en via geitenpaadjes proberen een RCR af te dwingen. Ook het niet consistent uitvoeren van het Dekra meetplan in Wier en de gestelde disclaimers in het Dekra rapport roept vragen op voor een betrouwbare uitkomst. Voordat een plaatsing van een radar waar dan ook kan beginnen dient dit eerst tot de bodem te worden uitgezocht.**
    Deze grondreden wordt onderbouwd in alle stukken bij elkaar. Nummer 13 is het ongeluksgetal, tot op heden voor de bewoners. Maar wat ons betreft voor Defensie.

14. **De RCR is formeel alleen van toepassing op energie- infra structuurprojecten. Een RCR voor een militair radarstation (in Herwijnen) is hiervoor niet van toepassing en dus oneigenlijk gebruikt.**
    - Er is geen meldingsformulier aanwezig voor de RCR SMART L door Defensie. Ondanks diverse verzoeken is dit document nooit aangeleverd omdat dit ook niet bestaat voor de RCR melding mbt de SMART L radar.
    - Maar als dit meldingsformulier niet bestaat voor dit project, dan is wat ons betreft de hele RCR niet rechtsgeldig. Er is geen aanvraag, dan is de RCR ook binnen het juridisch apparaat "onder de radar" in de besluitvorming gerommeld.
    - Het appelleren aan het nationaal belang van windmolens was onjuist en onrechtmatig. Nieuwe windmolenparken (zoals flevoland groen en blauw) zijn inmiddels gerealiseerd zonder dat de radar in Nieuw Milligen al verplaatst was.
    - Een radar is van nationaal belang. Eerder werd gesproken in de vergunningsaanvraag voor de radar in Herwijnen in 2016 over tenminste 1 sensor van nationaal belang. Deze is al gerealiseerd in Wier.
    - Een tweede zuidelijke smart L radar <u>in Herwijnen</u> is dus geen nationaal belang.

Zolang er geen nieuwe radar in gebruik is genomen, is de radar in Nieuw Milligen essentieel voor de bewaking van het Nederlands luchtruim en kunnen de windparken in Flevoland niet worden gereali-seerd.

BIJLAGE, BEHORENDE BIJ ARTIKEL 1 VAN DE REGELING TOT VASTSTELLING VAN EEN FORMULIER VOOR HET DOEN VAN EEN MELDING IN VERBAND MET DE TOEPASSING VAN DE RISICOCOÖRDINATIEREGELING OP ENERGIE-INFRASTRUCTUURPROJECTEN

MELDINGSFORMULIER

RISICOCOÖRDINATIEREGELING ENERGIE-INFRASTRUCTUURPROJECTEN

A. Toelichting op de procedure

B. De melding

1. Initiatiefnemer (*)	
2. Eventuele overige initiatiefnemers	
3. Werkzame naam van het project	
4. Contactpersoon (*)	
a. Naam	

15. **De Zandput in Herwijnen tussen de A15 en de Broekgraaf 1 is een recreatieve zwemplas waar regelmatig in zomer en winter wordt gezwommen. O.a. als voorbereiding op de Amsterdam City Swim in de grachten voor de ALS stichting. Deze locatie zit slechts op 800 meter vanaf de radar locatie.**
    - Deze groep zwemmers loopt gevaar bij het uitoefenen van hun hobby en sport.
    - De piek veldsterkten en gemiddelde veldsterkten zullen bij een maximale anttene-gain de ICNIRP limieten overtreffen.
    - Defensie heeft de worst case stralingsniveaus bij de Zandput **niet** onderzocht.

16. **Indien onverhoopt de Smart L radar tegen beter weten in alsnog door de Overheid wordt geplaatst, is er sprake van schade op allerlei gebied. De overheid is hiervoor verantwoordelijk. De keuze om een radar te plaatsen op een locatie geldt immers voor tientallen jaren.**
    - Herwijnen zal zich in lengte van jaren zich blijven verzetten en de Overheid of de politiek attenderen op de gevolgen van gemaakte keuzes.
    - Indien apparatuur in de (wijde) omgeving gaat storen, is dat het eerste signaal dat de woonomgeving wordt aangetast en zullen mensen onrustig worden.
    - De maatschappelijke onrust zal nog groter worden indien er nieuwe gevallen van ALS of andere neurodegeneratieve ziekten, hartziekten of kanker ontstaan na plaatsing van de Smart L radar.
    - Er zullen jongeren zijn die wegtrekken uit Herwijnen vanwege deze risico's. Hiervoor is de Overheid aansprakelijk.
    - Om gezondheidsschade te beperken zal Defensie alle huizen die in een straal van 1.500 meter staan de mogelijkheid moeten bieden om hun huizen te beschermen tegen de elektromagnetische velden van de Smart L radar.
    - De kosten hiervoor zijn volledig voor rekening van Defensie.
    - Defensie is verantwoordelijk voor alle planschade die ontstaat zoals waardevermindering van woningen, gebouwen of bedrijven doordat Herwijnen een minder aantrekkelijk dorp is geworden om te wonen en zal hier een pro-actieve rol moeten nemen in de informatie voorziening.

17. **Het ministerie van Defensie heeft vanwege het altijd willen doorzetten op de locatie Herwijnen vele miljoenen extra uitgegeven met geld van de burger aan onderzoeken, adviezen van TNO, RIVM, Landsadvocaat. Er zal hier verantwoording voor moeten worden afgelegd via de Algemene Rekenkamer.**
    - De Algemene Rekenkamer onderzoekt of de rijksoverheid publiek geld zinnig, zuinig en zorgvuldig uitgeeft. Haar wettelijke taak is het controleren van de inkomsten en uitgaven van het Rijk en hierover te rapporteren aan het parlement (op Verantwoordingsdag | derde woensdag in mei).
    - Wij eisen dat Defensie alle extra kosten m.b.t. het plaatsen van de SMART L radar in Herwijnen inzichtelijk maakt en verantwoording aflegt via de Algemene Rekenkamer
    - Defensie besteedt 1,4 miljoen extra aan mankracht om de MPR radar nog 2 jaar aan de praat te houden. Als Defensie de SMART L op NM gewoon had neergezet dan waren deze kosten, en de volledige kosten voor de LA allemaal niet nodig zijn

- Op basis van deze financiële verantwoording eisen wij stopzetting van het project SMART L in Herwijnen, aangezien de kosten hiervan alleen nog maar zullen oplopen in vervolgprocedures. Ook de kosten van aansprakelijkheid. Om nog maar te zwijgen over meer tijdverlies.

18. **Het radarterrein in Herwijnen is met slechts 7.000 m2 veel te klein en te makkelijk toegankelijk om voldoende bescherming te kunnen bieden aan deze radar. Defensie heeft dit in haar alternatieve locatie onderzoek niet meegenomen.**
    - Zoals eerder is gecommuniceerd na onderzoek door de Rekenkamer is de beveiliging van militaire objecten ondermaats.
    - De Rekenkamer heeft onder andere acht beveiligingstests gedaan op de **categorie zwaarst beveiligde objecten**. Hieronder vallen vliegtuigen, schepen en voertuigen maar ook datacentra, **radarinstallaties** en wapensystemen. Bij vier van de acht tests bleek de beveiliging niet op orde en kon het team toegang krijgen. **Als het testteam had gewild hadden zij deze objecten kunnen beschadigen of ontvreemden.** We zagen organisatorische, bouwkundige en elektronische tekortkomingen.
    - https://www.rekenkamer.nl/actueel/nieuws/2023/05/17/verbetering-in-bedrijfsvoering-defensie-beveiliging-militaire-objecten-ondermaats
    - De toegankelijkheid tot aan het hek van het terrein, op 35 meter afstand van de SMART L radar is onveilig. Dat is ook aangegeven door de radar experts op de informatieavond van 15 januari jongstleden. “het is niet verstandig langer dan 6 minuten in de buurt van de SMART L radar te verblijven”. Dat is toch absurd! Er wandelen daar mensen met de hond, er werken boeren op het land en er fietsen kinderen naar school!

19. **De Landsadvocaat is te pas en onpas ingehuurd in dit proces. Vanaf het moment dat gemeente Lingewaal tegen het bestemmingsplan stemde op 11 oktober 2018 is de Landsadvocaat al ruim 5 jaar intensief betrokken. Gezien de twijfel te lezen in diverse WOB documenten bij RVB en Defensie om door te gaan met de locatie Herwijnen omdat daar moeilijk geappelleerd kan worden aan het nationaal belang, lijkt “De radarlocatie (mede) bepaald te zijn door de Landsadvocaat”.**
    - Er zijn heel veel momenten te lezen in de WOO en WOB documenten waarin de LA wordt genoemd om betrokken te worden.
    - Je ziet een opbouw waarin de LA steeds belangrijker wordt.
    - De LA adviseert namelijk een RCR door continu “landsbelang” te roepen en andere ministeries te betrekken en als de stas voortdurend roept dat het landsbelang is, dan wordt het vanzelf landsbelang volgens advies LA.
    - **Dit onderstreept heel helder een gecreëerd en gesuggereerd landsbelang dat zich achter de schermen heeft plaatsgevonden.**
    - Er was in oktober 2018 nog een plan B en back-up voor Herwijnen namelijk Nieuw Milligen in de periode voor de RCR.
    - Vanaf het moment dat de RCR is aangekondigd, bestaat er ineens geen plan B meer. Dat dit wordt gezegd, is logisch want anders is het niet aannemelijk om een RCR te starten. Maar dit geeft eigenlijk ook aan dat de RCR op onjuiste gronden is gestart.

- Het landsbelang van de windmolens op Flevoland blijkt een ongeldig argument te zijn voor een beroep op landsbelang. Ook een radar in Herwijnen is geen landsbelang. Wel een zuidelijke Smart L radar.
- Een opmerkelijk moment is ook dat de LA **in maart 2021** officieel "toegevoegd" wordt aan het project SMART L Herwijnen net na de aangenomen moties om de RCR te stoppen voor Herwijnen. **Defensie spreekt naar de Kamer uit intentie te hebben om deze motie uit te voeren maar achter de schermen wordt een eigen agenda en doel bepaald om alsnog door te gaan met Herwijnen** (WOB document beschikbaar).
- Er waren toen al 2 moties ingediend dit project te stoppen. Dit versterkt de tunnelvisie en de onwil om de moties uit te voeren: verkwisting van belastinggeld om je zin te krijgen en een enorme vertraging door verkeerde keuzes.
- Het gaat niet meer om het inhoudelijke proces, het gaat om het willen winnen van een gerechtelijke juridische strijd.
- Er ontstaat een proces dat Defensie verkrampt raakt en niets meer durft te ondernemen zonder de LA erbij te betrekken. Ieder antwoord op de vragen vanuit de Tweede Kamer en Eerste Kamer moeten eerst afgestemd worden met de LA.
- LA heeft belang voor complexe procedure waarbij langer moet worden geprocedeerd, i.p.v. in gesprek met de burger te gaan en een oplossing te vinden.
- De belangrijke documenten met adviezen van de LA worden niet vrijgegeven. Hierdoor komt er geen inzage in de afspraken die de tunnelvisie ook zouden bevestigen.

20. De SMART L radar in Herwijnen is GEEN landsbelang. Er zijn meerdere alternatieve BETERE locaties voorhanden. "Roep maar dat het landsbelang is, dan word het dat wel" aldus advocaat.

- De Landsadvocaat is betrokken maar heeft eigenbelang.
- LA adviseert RCR op te starten tegen de wens van de stas in.
- RCR had nooit gestart mogen worden. Wie bepaalt dit soort procedures in NL? De democratie toch?

21. Conform de aanschafnota voor de Smart L in 2014 zou de radar mobiel verplaatsbaar zijn en binnen 1 maand af te breken en elders op te bouwen. Door de grote geluidsproblemen waardoor er een koepel noodzakelijk was, is dit voordeel van flexibiliteit volledig weg.

- Hiermee voldoet de SMART L dus niet (meer) aan een van de belangrijkste eisen die bij aanschaf zijn gesteld.
- Er dient een reactie te komen op de oorspronkelijk aanschafnota uit 2014 waarvoor destijds goedkeuring is verleend.
- En toch gaat het gehele proces door….hoe kan dit?

22. Het Ontwerp Inpassingsplan is gebaseerd op een radar met een randome. Deze heeft een afdichtend effect en blijkbaar noodzakelijk vanwege geluidshinder. Alle rapporten, berekeningen, onderbouwingen én vergelijkingen zijn gebaseerd op een radar zonder randome. In eerdere beantwoording op vragen over het plaatsen van een koepel, heeft Defensie uitgelegd dat het plaatsen van een koepel onmogelijk was vanwege een verstorende werking van deze geavanceerde radar. Geen van de stukken die betrekking hebben op straling, maken duidelijk in hoeverre rekening is gehouden met een hoger zendvermogen of hogere blootstelling aan straling door de latere aanpassing van de randome. Dit dient onvermijdelijk te leiden tot heronderzoek, herbeoordeling en zo nodig aanpassen van de rapporten. De plaatsing van een random heeft niet alleen gevolgen voor het geluid!

- Er is geen verklaring op de tegenstrijdige communicatie door Defensie gegeven waarom een randome plaatsen nu wel kan terwijl dit eerder helder en duidelijk is tegengesproken. De randome zou de radar een extra filter geven die de werking zou verstoren.
- Het is onduidelijk welke maatregelen er zijn genomen die dit nu wel mogelijk zouden maken.
- Het is volstrekt onduidelijk wat de gevolgen zijn door de plaatsing van de randome op de gemiddelde en piek veldblootstellingen.
- Hoe wordt geborgd dat de veldsterkte metingen door Dekra zuiver, objectief, onafhankelijk en volgens worst case scenario worden uitgevoerd.
- Er zijn grote relevante bezwaren hoe dit huidige rapport tot stand is gekomen als bewijslast. In de nieuwe metingen dient er:
    - getoetst te worden als worst case scenario met de maximale antenne gain (56 dipolen) op de verschillende afstanden.
    - getoetst te worden onder vermelding van de elevatiegraad waarbij ook de elevatiegraad van -0,15 graden wordt meegenomen zoals beschreven in de ICNIRP contour stukken om te richten op de horizon.
    - getoetst te worden tegen de juiste piekveldsterkte en gemiddelde veldsterkte rekening houdend met de juiste en werkelijke dutycycle.
    - getoetst te worden op extra afstanden die niet eerder zijn meegenomen tussen de 35 en 150 meter te weten op 50, 100 en 250 meter. Temeer omdat dit ook publiek toegankelijk afstanden zijn voor de situatie in Herwijnen.
    - graag een bevestiging op deze aanbevelingen.
- Door de plaatsing van de randome is er ook geen zicht op de radar of deze zicht in de rotating of staring modus bevindt. Dit is van groot belang door de extra grote stralingsbelasting in staring modus waarvoor inwoners en passanten niet gewaarschuwd worden.
- De randome zou daarvoor in transparant (en gerecycled circulair) kunststof moeten worden uitgevoerd.

23. **De overheid is juridisch niet consequent en in de communicatie over de ICNIRP en stralingsniveaus. Op alle websites van de overheid (Antennebureau en Kennisplatform EMV) worden stralingsniveau's aangegeven die komen uit de ICNIRP. Deze zijn hoog maar worden gezien als veilig. Echter NERGENS wordt door de overheid gezegd dat er ook met "gemiddelde" straling mag worden gerekend,**

waardoor de pieken vele factoren hoger mogen zijn.

- Bij de TNO berekeningen met betrekking tot de stralingsniveaus duiken deze tijdgemiddelden opeens op, en worden vervolgens gepresenteerd als zijnde de maximale stralingsniveaus waarbij de pieken tot wel 32 maal hoger mogen zijn.
- Dit is zowel juridisch, wetenschappelijk als communicatief niet houdbaar.
- De burger wordt niet juist voorgelicht op een belangrijk thema als straling.

24. **Defensie heeft een vaststellings-overeenkomst opgesteld met inwoners uit de regio n.a.v. een ingediende zienswijze in februari 2017 op een eerdere bestemmingsplan wijziging voor de Smart L radar in Lingewaal waarbij er mondeling akkoord is bereikt op het blanken, isoleren en afschermen van hoogfrequente stralingsbelasting t.g.v. radar op deze locatie tot max 0,1 V/m (d.w.z. 25 microwatt/m2), zijnde de "voorzorgwaarde Ecologie Instituut Hannover"). Dit is in de concept-vaststellingsovereenkomst opgenomen. Deze overeenkomst is uiteindelijk niet getekend door Defensie vanwege een mogelijk precedent werking op advies van Juridische Zaken Defensie. Defensie erkent de elektro magnetische gevoeligheid als gevolg van de plaatsing van de Smart L radar. Bovendien is overduidelijk dat deze maatregel niet in verhouding staat tot de 1.616 V/m die vanuit de ICNIRP contour als stralingsblootstelling gerechtvaardigd zou zijn.**

- Deze vaststellings-overeenkomst erkent de elektro magnetische gevoeligheid zelfs **op 5.000 meter afstand** van het radarterrein om de stralingsbelasting max. 0,1 V/m te laten zijn. Defensie is blijkbaar bereid hier tegemoet te komen om haar doelen te realiseren met het plaatsen van de radar in Herwijnen.
- Inwoners van Herwijnen die vanaf 370 meter tot 950 meter afstand wonen in de dorpskom worden afgescheept met een ICNIRP contour met 1.200 meter veilige afstand en 1.616 V/m als stralingsbelasting.
- In de overeenkomst wordt gesproken dat de gemiddelde blootstelling max. 0,1 V/m zal bedragen en dat de piekblootstelling zo dicht mogelijk bij deze 0,1 V/m zal blijven en slechts gering mag overschrijden.
- Dit is zeer opmerkelijk doordat voor Herwijnen de piekveldsterkte 32x zo hoog mag zijn als de gemiddelde veldsterkten.
- Defensie meet hier met 2 maten terwijl de blootstelling op kleinere afstand veel en veel groter is.
- Het is daarom logisch dat Defensie ook voor Herwijnen de gemiddelde blootstellingslimiet van 50,52 V/m hanteert als piekblootstelling en hier haar berekeningen op onderbouwd om aan te tonen of aan ICNIRP wordt voldaan.

25. **<u>Defensie heeft het proces voor het plaatsen van de SMART L radar op een geschikte locatie volledig verprutst.</u>**
Defensie heeft tunnelvisie op Herwijnen en roept vanaf februari 2017 dat ze haast hebben. Tegelijkertijd verzuimt Defensie vanaf dit begin op eigen initiatief grondig naar alternatieven te kijken. Hiermee zijn eigen glazen ingegooid en het doordrukken in Herwijnen moet dit verbloemen.

- Defensie heeft vanaf februari 2017 geroepen dat zij haast heeft met het plaatsen van de SMART L. Terwijl er in Herwijnen veel weerstand is gekomen uit bevolking én politiek.
- Later ook weerstand in 1e en 2e kamer tot aan de aangenomen moties van stopzetten toe.
- In 2018 had Defensie defensieterrein MC Lopik met ruim 100.000 m^2 ook al in bezit, maar verzuimde grondig locatieonderzoek te doen. Uit het alternatieve locatieonderzoek van januari 2022 blijkt zelfs dat de SMART L daar op korte termijn gerealiseerd kan worden. Defensie heeft haast (blijkt uit alle media uitingen en kamer debatten) en TOCH houdt defensie vast aan Herwijnen. Hoe is dit te verklaren? Tunnelvisie en machtspolitiek. Als Defensie in 2018 verder was gaan zoeken had de radar in 2019 in Lopik kunnen staan.
- Alle onderzoeken en bijbehorende uitkomsten, alle communicatie en alle processen zijn gericht op het vasthouden aan locatie Herwijnen. Terwijl NM als plan B gewoon wordt genoemd, als ook 3 alternatieve radarverstoringsgebieden worden aangehouden.
- Echter, om een RCR te mogen starten is het niet geoorloofd dat er nog alternatieve locaties voorhanden zijn. Dus wordt door Defensie altijd gezegd dat er geen plan B is. Terwijl uit WOB documenten blijkt dat NM wel degelijk plan B is.
- Defensie geeft al sinds 2017 aan dat ze haast hebben. Echter, bij elke stap die wordt gezet neemt Defensie ruimschoots de tijd om te beslissen. Er worden onderzoeken gedaan die altijd last minute worden gedeeld met de TK of EK leden.
- Defensie benoemt nu dat plaatsing radar moeilijk mogelijk is door negatieve media aandacht en zet daarom door op Herwijnen als kansrijk. Dit hebben zij zelf veroorzaakt. Bovendien zou je de term kansrijk verwachten op basis van inhoudelijke argumenten zoals dekking/ terreingrootte/ veilige afstand tot bewoning en niet omdat daar een onwettelijke RCR op rust.

26. **De website van Defensie over het radarstation(s) geeft een eenzijdige, onvolledige maar ook volstrekt onjuiste informatievoorziening. Dit is essentieel om de juiste besluitvorming te kunnen verantwoorden.**

- Eenzijdig omdat niet alle documenten zijn meegenomen waaronder bijv. de aangenomen moties.
- Zelfs tijdens de aangenomen moties begin 2021 stond nog steeds vermeld waarom Herwijnen de beste locatie was. Pas na aandringen van de Tweede Kamer zijn er aanpassingen gekomen dat de locatie van de tweede zuidelijke Smart L radar nog niet bekend was

- De vragen of antwoorden geven een onvolledige, eenzijdige of onjuiste reactie. Neem bijvoorbeeld de stelligheid van het antwoord op de vraag:
    - Is de (radar)straling op lange of korte termijn schadelijk?
    - *Nee, de radarstraling van de SMART-L radar is niet schadelijk, zolang de ICNIRP-richtlijnen worden gehanteerd. Nederland houdt zich hier aan. De onderzoeken van TNO tonen aan dat de radar voldoet aan deze richtlijnen. Er is dan ook geen aanleiding om aan te nemen dat de radarstraling van de SMART-L radar op korte of lange termijn schadelijk is. Ook de nieuwste ICNIRP- richtlijnen uit 2020 bevestigen dit.*
    - Neem alleen het kritiekpunt van Fraunhofer over dat ICNIRP geen bescherming biedt tegen stroringen van medische devices zoals pacemakers. Dan kun je toch niet zo glashaard beweren dat de radarstraling op lange of korte termijn onschadelijk is.
    - Indien het een eerlijk antwoord was, had hier op zijn minst op ingegaan moeten worden inclusief de maatregelen die hiertegen genomen zou worden zoals je van een overheid zou mogen en moeten verwachten.
- Zo kunnen we tientallen overige vragen van een juist antwoord voorzien dat een breder perspectief biedt dan alleen de doelredeneringen van Defensie.
- Het is zeer teleurstellend en beklagenswaardig dat een Overheid zich totaal niet objectief, oneerlijk en niet empathisch gedraagt. https://www.defensie.nl/onderwerpen/radarstations

27. Er is grote kritiek op de ICNIRP als richtlijn voor gezondheid en de belangen verstrengeling van de organisatie die in een uitgebreid onderzoek door Euro-parlementariërs aan het licht is gekomen in juni 2020.

- Ook binnen de ICNIRP organisatie is sprake van tunnelvisie en doet geen recht aan een objectieve evenwichtige discussie over gezondheidseffecten.
- https://www.michele-rivasi.eu/wp-content/uploads/2020/06/ICNIRP-report-FINAL-JUNE-2020_EN.pdf

Verzonden: 5/13/2024 3:15:52 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: 1e Barendrechtseweg
Huisnummer: 76-80
Postcode: 2992 XC
Woonplaats: Barendrecht
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Vos & De Lange Advocaten

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

ja, zie de zienswijze

99964397_9964778_Zienswijze_ontwerp-omgevingsvergunning_radar_Herwijnen_13_mei_2024.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, zie de zienswijze

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja, zie de zienswijze

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

ja, zie de zienswijze

- de bijlagenummering klopt niet in dit digitale format.

- ik zend de zienswijze tevens aangetekend per post.

VOS & DE LANGE
advocaten

202404089

AANTEKENEN
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

TEVENS DIGITAAL INGEDIEND

Barendrecht, 13 mei 2024

Dossier : D20200190
Inzake : Herwijnen / Advies

Betreft : Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning radar Herwijnen

Geachte mevrouw, mijnheer,

Ontwerp-omgevingsvergunning / zienswijze
Het ministerie van Defensie wil een militair radarstation realiseren in Herwijnen, aan de Broekgraaf ten westen van de Nieuwe Steeg, in de gemeente West Betuwe. Om dit mogelijk te maken moet de bestemming van het perceel worden aangepast en is een omgevingsvergunning nodig voor de bouw. De realisatie van een militair radarstation in Herwijnen wordt als noodzakelijk gezien in het kader van de nationale veiligheid en het landsbelang, aldus de publicatie van 31 augustus 2020.

Van dinsdag 19 december 2023 tot en met maandag 29 januari 2024 lag het ontwerp-Rijksinpassingsplan voor het militair radarstation Herwijnen ter inzage. Daarop is een zienswijze ingediend, maar nog geen enkele inhoudelijke reactie ontvangen.

Van 5 april tot en met 16 mei 2024 ligt de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage. Deze wordt hierdoor tijdig ingediend.

Adres: Park Barendrecht, 1e Barendrechtseweg 76-80, 2992 XC Barendrecht • Postadres: Postbus 148, 2990 AC Barendrecht
Telefoon 0180 - 695 115 • Telefax 0180 - 695 110 • E-mail info@vdladvocaten.nl • Website www.vdladvocaten.nl

Vos & De Lange Advocaten is de handelsnaam van Mr P.A. de Lange Advocatenpraktijk B.V. (KvK 24420283). Alle werkzaamheden worden verricht krachtens

Partijen

Graag dien ik hierdoor tijdig een zienswijze met in de tekst vermelde bijlagen in namens:

1. de rechtspersoonlijkheid bezittende stichting **STICHTING NIET NOG EEN RADAR IN HERWIJNEN**, gevestigd en kantoorhoudende te Herwijnen, gemeente West Betuwe;

   alsook namens de bestuursleden van de stichting, zowel in hun hoedanigheid als bestuurslid van genoemde stichting als voor zichzelf in privé;

2. [redacted] wonende te [redacted] gemeente West Betuwe;

3. [redacted] wonende te [redacted] gemeente West Betuwe;

4. [redacted] wonende te [redacted] gemeente West Betuwe;

hierna gezamenlijk te noemen: cliënten, ten deze woonplaats kiezende te [redacted] ten kantore van Vos & De Lange Advocaten, van welk kantoor de aldaar gevestigde advocaat [redacted] door cliënten tot gemachtigde wordt gesteld om als zodanig voor hen op te treden, met het recht van substitutie.

Inleiding

In overeenstemming met en onder verwijzing naar de namens cliënten ingediende zienswijze van eind januari 2024 inzake het ontwerp-rijksinpassingsplan voor het door u beoogde radarstation (dat als hier herhaald en ingelast dient te worden beschouwd), komen wij tot de conclusie dat het ontwerp niet doorgezet dient te worden. Wij verzoeken u ook ditmaal dan ook om het momenteel ter inzage gelegde ontwerp in te trekken. Ook ditmaal verzetten prangende argumenten zich tegen het (kennelijke) doordrijven van dit voornemen, nu het voornemen volgt op een (ontwerp) inpassingsplan waarop ook al zeer uitgebreide en breed gedragen kritiek is geleverd.

Deze zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning is gebaseerd op de volgende onderdelen:

- Verwijzing naar de zienswijze van het ontwerp rijksinpassingsplan. Doordat de 2 publicaties van het ontwerp-rijksinpassingsplan (RIP) en de ontwerp-omgevingsvergunning door Defensie zijn gesplitst, ontstaat er een situatie waarin het lastiger is een integrale zienswijze te schrijven. Daardoor zijn er in de eerste fase van de zienswijze ook gronden en argumenten meegenomen die ongetwijfeld raakvlakken hebben met de ontwerp- omgevingsvergunning en in deze zienswijze staan er ook argumenten die betrekking hebben op het (RIP). Een voorbeeld aan het niet voldoen aan de stralingslimieten van ICNIRP of het niet voldoen aan het voorzorgsprincipe door de Rijksoverheid heeft bijvoorbeeld ook te maken met de grootte van het gekozen terrein.
- Documenten die zijn gepubliceerd en betrekking hebben op de ontwerp-omgevingsvergunning.
- Informatie die bekend is geworden na indiening van de zienswijze op het RIP, zoals de technische briefings van 23 en 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer.
- Informatie uit de memo van Defensie over de override van 6 maart 2024.
- Informatie uit de nadere vragen van 20 maart 2024 vanuit de Eerste Kamer en de recente beantwoording daarvan in april 2024. Een zienswijze over deze informatie zal pas na 16 mei 2024 aangevuld kunnen zodra de extra gegevens bekend zijn. Dit huidige document kan zonder die ontbrekende gegevens en informatie nog niet helemaal worden afgemaakt. Op dat punt worden alle rechten voorbehouden.
- Informatie uit de inloopbijeenkomst van 22 april 2024 in Herwijnen als ook de eerdere inloopbijeenkomst van 15 januari 2024.
- Informatie die bekend is geworden uit WOO documenten door publicatie van deze documenten.

Gezien recent aanwezige informatie na publicatie van de ontwerp-omgevings-vergunning van 5 april 2024 - die nader bestudeerd dient te worden - is niet uit te sluiten dat ook daar nog nader op gereageerd dient te worden. Ook op dat punt worden alle rechten gereserveerd.

Daarnaast ontbreekt er nog steeds belangrijke informatie uit WOO verzoeken aan het Rijksvastgoedbedrijf van nota bene 2 juni 2023 en aan Defensie van 13 augustus 2023. Op die ontbrekende informatie kan nu uiteraard nog niet worden gereageerd. Daarvoor zal meer tijd nodig zijn voor aanvulling van de zienswijze, bijvoorbeeld 6 weken na het verkrijgen van bedoelde gegevens en informatie. Alle rechten worden voorbehouden. Het is niet aan cliënten te wijten dat de procedures worden opgeknipt in plaats van gecoördineerd en tegelijk behandeld. Het is evenmin aan cliënten te wijten dat al lang opgevraagde en beschikbare informatie niet en niet tijdig wordt verstrekt. Daarvoor dient dan ook aan cliënten na verkrijging van de verzochte informatie meer tijd te worden gegeven. Er kan mogelijk zelfs sprake zijn van één of meer nieuwe gronden, maar ook dat kan zonder informatie die ontbreekt niet worden beoordeeld. Het maakt de onderhavige publicatie wel prematuur en onvolledig. Dat raakt ook direct aan de mogelijkheden daarop een zienswijzen te geven. Cliënten worden daarin thans gefrustreerd.

Er zijn zelfs vragen gesteld door de Eerste Kamer hierover waarom er de afgelopen maanden weinig medewerking is verleend vanwege belemmerende omstandigheden door een projectleider binnen het Rijksvastgoedbedrijf.

Cliënten voeren puntsgewijs de navolgende gronden bij wijze van zienswijze aan:

Grond 1: Defensie hecht meer waarde aan beleidsmatige politieke keuzes zoals toekomstige windmolenplannen of woningbouw dan aan militair operationele argumenten voor het vinden van een geschikte alternatieve locatie. Sterker nog, alles bevestigt dat Defensie en Rijksvastgoedbedrijf het onderzoek gebruiken om alternatieve locaties vooral te laten afvallen om hun eerste keuze voor Herwijnen in stand te houden. Hiervoor zijn door Defensie jaren later pas de criteria aangepast door beleidsmatige wijzigingen, de criteria van niet ten koste gaan van woningbouw en energietransitie. Dit zijn criteria die eerder niet van toepassing waren en ook de gemeente West Betuwe niet op heeft kunnen anticiperen.

Er is een duidelijke tijdlijn zichtbaar van sturen en manipuleren richting gewenste uitkomst, los van militaire geschiktheid. Er wordt bewust aangestuurd op een conflict met de gemeente West Betuwe en de inwoners van Herwijnen en omgeving. Dit zijn punten van mogelijk onbehoorlijk bestuurlijke omgang. Iets wat nog extra wordt benadrukt door de eerste publicatie net vóór de ingang van de Omgevingswet te hebben gedaan. Defensie heeft doelbewust aangestuurd op deze situatie en zegt nu dat andere locaties teveel tijd kosten.

- Er wordt met een alternatieve locatie niet alleen gekeken maar de huidige bekende windmolenprojecten maar gemeentes worden zelfs aangemoedigd ook mogelijk toekomstige wind op landplannen doorgeven van na 2030 die voor de staatssecretaris eindelijk een zwaarwegend belang geven in de uiteindelijke locatiekeuze. Dit terwijl er 2 moties lagen die ervoor moesten zorgen dat er een alternatieve locatie gezocht werd en de RCR voor Herwijnen moest worden stopgezet.
- Aan gemeente Lopik wordt gevraagd om die toekomstige plannen toe te voegen zodat de 3 geschikte locaties in die gemeente minder interessant worden voor Defensie om alsnog te kunnen zeggen dat Herwijnen de enig geschikte locatie is.
- De strategie was helder: blijven volhouden dat er geen alternatief was en geen plan B. Dit kabinet geeft de voorrang aan toekomstige windmolens boven veiligheid. De ingezette lijn om het gekunstelde argument van windmolens als uitsluitingsgrond voor radar te gebruiken moet terug naar de pure militair operationele afweging die zal leiden tot een andere locatie.
- Veel informatie is tevens te herleiden uit de gepubliceerde WOO documenten door Provincie Utrecht van 26 maart 2024 en WOO Defensie van 4 september 2023.

    - Pagina 157: Verwevenheid Provincie Utrecht en BZK/ Rijksvastgoedbedrijf over potentieel grote gevolgen voor onze gezamenlijke verstedelijkings-ambities.
    - De radar is van zeer groot belang zolang deze maar in Herwijnen komt te staan. Voor andere plekken zijn er blijkbaar grotere belangen dan de nationale veiligheid.

- Verstedelijking en energie transitie boven veiligheid. Afweging heeft niets te maken met militaire geschiktheid.
- De radar is van nationaal belang zolang deze maar in Herwijnen kan staan. Anders lijken andere belangen te prevaleren.
- Geen plan B strategie heeft geen militaire basis.
- Pagina 161: Defensie geeft aan draagvlak te zullen meewegen in de uiteindelijke locatiekeuze. Maar het ontbreken van draagvlak in Herwijnen en bij West Betuwe wordt niet meegenomen.
- Er vindt zelfs afstemming plaats tussen Provincie Utrecht, Gelderland, Zuid Holland en Noord-Brabant.
- Op pagina 232 en 233 wordt ter plekke een mogelijk zoekgebied voor MC Lopik (met bibberhandje) gecreëerd. ***In overleg met Defensie*** *gisteren kwamen we tot de conclusie dat het goed is om voor Lopik ook een vlak in de kaart op te nemen.*

Zo wordt op 2-2-2022 even een mogelijk nieuw zoekgebied voor windturbines MC Lopik met bibberhandje als nieuwe waarheid.

En op 12 april 2022 (2 maanden later) is vervolgens het nieuwe zoekgebied van MC Lopik verder uitgebreid, ook oostwaarts. Dit terwijl de onderzoeken van Defensie al gereed waren maar het toch nog meegenomen kan worden als extra argumentatie voor de integrale afweging van mei 2022.

- Pagina 248: op 3 februari 2022 had Lopik nog steeds niks gehoord van Defensie over de mogelijke voorkeurslocatie, mocht deze binnen de gemeente Lopik zijn.
- Pagina 250: alle namen van betrokken gemeenten en contactpersoon staan vermeld. Niet alleen huidige RES 1.0 plannen maar nadrukkelijk toekomstige plannen voor windenergie ná 2030 hoogbouw en windenergie worden meegenomen voor locatiekeuze radar in de integrale afweging door Defensie.
- Pagina 270: Defensie vraagt actief aan de provincies om toekomstige woningbouwplannen te delen inzake het radarstation terwijl deze informatie verstrekking zelf voor de provincie enorm gevoelig is.
- Pagina 324: Het zoekgebied naar toekomstige windmolens bij MC Lopik is op 12 april 2022 verder uitgebreid. Dit nadat de alternatieve locatie onderzoeken bijlage 1 en 2 al gereed waren.
- Pagina 325: De staatssecretaris heeft nadrukkelijk aandacht voor de impact van de radar op andere ruimtelijke opgaven.

- In document 346 van WOO Defensie staat dat er meer alternatieve locaties zijn dan gedacht volgens het Rijksvastgoedbedrijf. De RVB had gehoopt op meer afvallers. Dat bevestigt toch opnieuw de doelredenering naar de locatie Herwijnen.
- In document 407 van WOO Defensie: Advies door RVB over plan van aanpak over gesprek Defensie met gemeenten; eerst informeren naar draagvlak op ambtelijk niveau. Anders schep je teveel verwachting en kun je niet meer terug en op Herwijnen terugvallen. Dit lijkt dus gewoon de doelredenering.

Grond 2: De vergunningverlenende instantie ILenT en RDI moeten veel kritischer zijn in het proces van de beoordeling (en toekenning) van de vergunningsaanvraag en de eventuele handhaving van de vergunning en heeft bovendien inhoudelijk te weinig kennis van de complexe materie van elektromagnetische straling, de benodigde noodzakelijke bewijslast en leunt te veel op de inbreng van instanties als TNO die ook door Defensie worden gefinancierd en op het RDI die zelf aangeven het dossier eerder leerzaam te vinden dan inhoudelijke feedback te kunnen geven. In WOO documenten lezen we dat het ILenT aan Defensie adviseert een gedoogbrief te schrijven aan het bevoegd gezag ILenT vanwege het niet voldoen aan de wettelijke normen en dat het ILenT zelfs meehelpt met het meeschrijven van de juiste argumentatie voor dit gedoogverzoek zodat ze niet hoeven te handhaven! Als ILenT kritischer is en handhaaft kan de radar niet in Herwijnen staan op deze locatie.

- Er kan geen bezwaar gemaakt worden tegen de zendvergunning die reeds in 2017 is toegewezen door het RDI (voormalig Agentschap Telecom). Dit terwijl de blootstellingslimieten overschreden worden en er niet aan de EMC beleidsregel wordt voldaan voor storing aan apparatuur. Storingen gaan zeker plaatsvinden, maar er wordt met geen woord over gerept in de vergunningaanvraag. Evenmin zijn hier eisen gesteld. Dit terwijl vanuit WOO documenten door het RDI hier zeker is op geattendeerd.

- Waarom wordt er geen rekening gehouden met de Telecomwet zodat een zendvergunning kan worden geweigerd indien er piekblootstellingen plaatsvinden boven de 18 V/m binnen de bebouwde kom? Dit terwijl er piekblootstellingen van 32,5 V/m door TNO zijn berekend op 1.500 meter terwijl Herwijnen op 900 meter afstand ligt en de 18 V/m zal worden overschreden. Bij ziekenhuizen is de piekblootstelling van 5,4 V/m voorgeschreven, waarboven een zendvergunning kan worden geweigerd. Het lijkt erop dat alle drempels die een radar op het kleine terrein in Herwijnen dicht op de bebouwing heeft, genegeerd worden om het doel van plaatsing in Herwijnen te bereiken. Er wordt met geen woord gerept over deze reden van weigering van een zendvergunning.
- Problematiek met ICD's en pacemakers wordt volledig genegeerd in de ontwerp vergunningsaanvraag en er worden ook geen vragen of voorwaarden aan gesteld in de ontwerp vergunning vanuit het ILenT. Voldoen aan ICNIRP wil niet zeggen dat deze groep mensen zich veilig kunnen bewegen in Herwijnen; zie voorbeeld inwoner maar ook bezoekers en passanten Herwijnen. Verwijzen van Defensie naar een rapport, aangedragen door TNO dat er absoluut geen gevaar is voor pacemakers, is geen sterke argumentatie, zeker niet voor ICD-dragers. Wat doet dat met de leefomgeving?
- Het Dekra rapport met nieuwe veldsterktemetingen van de radar in Wier met radome wordt niet meegenomen in vergunningsaanvraag met koepel. De aangeven argumentatie vanuit het Rijksvastgoedbedrijf dat dit niet nodig was en de gedane metingen niet gedaan zijn hiervoor maar vanwege een periodieke meting zijn grote onzin. Ook gezien de grote bezwaren op de onafhankelijkheid van het Dekra rapport van juni 2021, hadden de nieuwe metingen ten minste onderdeel moeten zijn van de nieuwe vergunningsaanvraag. Dit had ILenT ook moeten eisen.
- Het effect van de koepel van Wier moet vooraf worden meegenomen in de ontwerp-vergunning voor Herwijnen. Het is onzin dat deze alleen als periodieke meting wordt gebruikt.
- Er is alleen een oud Dekra rapport beschikbaar van juni 2021 zonder koepel. Zie bezwaren op de rapport en Dekra/ RvA. De Raad van Accreditatie heeft een extra beoordeling gepland staan met Dekra over deze melding!

- Het rapport van Dekra kan niet gebruikt worden door te stellen dat in alle worst case scenario's de radar voldoet aan ICNIRP. Dit wordt wel zo gebruikt in de aanvraag richting IlenT. Dekra heeft alleen een meetplan uitgevoerd en dat wil niet zeggen dat de radar onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP. Er is niet onderzocht door Dekra of de radar onder alle omstandigheden zal voldoen aan de ICNIRP.
- IlenT stelt eisen in 5.1. en 5.5., onder andere dat alle worst case scenario's zijn meegenomen vanuit de vergunningsaanvraag. Dit is dus niet het geval.
- Defensie geeft niet aan of er de Smart L radar in mixed modus is gemeten. Op vraag 59 van de beantwoording vragen van 17 april 2024 aan de Eerste Kamer wordt geen antwoord gegeven.
- In onze zienswijze maken we bezwaar tegen stralingsbelasting en ook tegen geluid. Door de geluidsproblemen was een koepel noodzakelijk die we niet willen want daarbij kun je zelf niet waarnemen of de radar in rotating of staring (stilstaande) modus staat waarbij in het laatste geval de norm zeker kan worden overschreden (zowel met als zonder een override knop). Ook is het de vraag of de beperkte aanduiding van geluid tot '*tonaal*' wel juist is.
- De override knop wordt niet meegenomen in de vergunningsaanvraag want komt er blijkbaar niet meer op. Dit valt voor het RDI of ILenT gewoonweg niet te controleren. Hiermee krijgt Defensie vrij spel om ook upgrades in de toekomst toe te passen.
- Wat is de reden dat de override tijdens de technische briefing in januari 2024 wél is genoemd, en 2 maanden later is afgeserveerd? Hoe kan een override bij een radar, ontwikkeld in 2014, pas 10 jaar later (!) ter sprake komen en dan binnen 2 maanden worden verwijderd? Heeft de radar in Wier zonder override dan de afgelopen jaren niet goed genoeg gefunctioneerd?
- Volgens WOO informatie vanuit het RDI komt er zelfs een ministeriële Regeling voor uitzonderingen om niet aan de ICNIRP blootstellingslimieten te hoeven voldoen. Alleen al het feit dat hierover gecommuniceerd is, geeft geen vertrouwen in een overheid die zicht aan de wetten houdt, maar altijd naar een mogelijkheid zoekt om de grenzen te overschrijden.
- Er is een onverenigbaar conflict in het uitvoeren van de grondwettelijke hoofdtaken van defensie en het kunnen voldoen aan de wetgeving en aan ALARA. Dit wordt veroorzaakt door de slechte locatie die veel te klein is en te dicht staat op de openbare weg en woningen.

- De reden van aanschaf van de Smart L radar in 2014 had vooral te maken met het ontbreken van de BMD functionaliteit. Dan kun je toch niet stellen dat deze niet aan de stralingsnorm hoeft te voldoen omdat dit voor noodsituaties geldt? De radar moet toch doen waar hij voor bedoeld is? Dan moet deze in iedere situatie toch voldoen aan de normen? Dit was toch van te voren bekend bij het zoeken naar een geschikte locatie. En zo niet dan is er te snel een locatie gekocht zonder goed vooronderzoek. Je kunt dit 10 jaar na dato met de vergunningsaanvraag toch niet passend maken?
- Waarom is dit niet eerder gecommuniceerd aan de Tweede en Eerste Kamer? De Kamers zijn sinds 2019 al 5 jaren misleid en mogelijk zelfs voorgelogen!
- Waarom is de komst van een ministeriële Regeling niet gemeld op de Technische briefings op 30 januari 2024 toen voor het eerste de override knop werd geïntroduceerd?
- Dit staat haaks op ALARA, advies en opmerking gezondheidsraad en meer aandacht vanuit de overheid voor een gezonde leefomgeving (advies SER).
- Conclusie: terrein is te klein om altijd aan de ICNIRP blootstellingslimieten te voldoen. Defensie kiest hier voor terwijl er opties zijn om dit in het alternatieve locatie onderzoek beter meegenomen hadden kunnen worden.
- Er wordt gesteld dat de stralingsbelasting 2,4% is in Herwijnen door Smart L in worst case. Met de override wordt ICNIRP dus meer dan 100% overschreden. Maar ook zonder override is er berekend dat op basis van de Dekra metingen de ICNIRP limieten worden overschreden. Dit is een gigantisch verschil met de 2,4% die gecommuniceerd is en waarop de 2e Kamer in juni/juli 2022 akkoord is gegaan. De Tweede Kamer is op het verkeerde been gezet!
- Voor betere locaties zie hiervoor de zienswijze op het alternatieve locatie onderzoek.
- Wanneer er informatieve vragen worden gesteld aan het RDI over de blootstellingslimieten gaan alle alarmbellen af, blijkt uit gevonden WOO documenten. In plaats van een behandelend ambtenaar met inhoudelijke kennis van zaken wordt direct de afdeling Juridische Zaken ingeschakeld. De beantwoording van de vragen wordt zeer uitgebreid intern en extern afgestemd in een doorlooptijd van vele weken. Er zijn vele documenten gevonden die gaan over interne afstemming van de beantwoording van deze vragen.

Vanuit WOO documenten IlenT lezen we het volgende:

- Defensie heeft op 24 november 2022 een waarschuwingsbrief ontvangen voor radarstation Noord te Wier. IlenT heeft geconstateerd dat er op 11 maart 2022 door de Commandant der Strijdkrachten is besloten om het radarstation continu in te zetten terwijl hiervoor geen vergunning was. Over dit besluit heeft ondanks de gemaakte afspraken met IlenT geen enkel overleg plaatsgevonden.
- Dit voorval geeft ook aan dat Defensie haar eigen zin doet en zich niet aan afspraken houdt. Bij geluidsoverlast is dat eenvoudig waar te nemen. Bij overschrijding van stralingsnormen is dat niet altijd direct waarneembaar. Cliënten maken zich als inwoners van Herwijnen hier sterk ongerust over.
- De overtreding dient volgens IlenT voor 31 januari 2023 hersteld te worden, door de radar uit te schakelen in de dag- en nachtperiode.
- Voor het achteraf indienen van een gedoogverzoek door Defensie schrijft IlenT mee met het concept gedoogverzoek. Hierdoor schrijven ze een eigen verzoek aan IlenT om af te zien van handhaven. Dit is toch zeer opmerkelijk! (doc 149 24-1-2023).
- De Smart L radar is aangeschaft juist met de functionaliteiten (zoals ballistic missile defense) die het heeft en moet doen waar deze radar voor bedoeld is. Dan kun je niet verwijzen naar het landelijk gedoogbeleid. Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt dat tegen overtredingen in beginsel handhavend dient te worden opgetreden.
- Dit voorbeeld is treffend voor een mogelijke nieuwe situatie voor de radar in Herwijnen over het niet kunnen voldoen aan stralingsnormen. Als alles van te voren bekend is, kun je achteraf niet spreken over een noodsituatie, bijzondere omstandigheden of overmacht maar een willens en wetens bewuste keuze om normen te mogen overschrijden.
- **Het is niet de vraag of de stralingsnorm wordt overtreden maar wanneer, hoe vaak en in welke mate**. Dit kan en mag in Nederland op voorhand niet getolereerd worden. Zeker omdat het in Herwijnen gaat om een nieuwe vestigingssituatie op een te klein terrein waar Defensie bewust voor kiest terwijl er betere en veiligere locaties voorhanden zijn.

- **In tegenstelling tot Wier is er ook geen sprake van een overgangssituatie om te gedogen** (de geluidsnormen worden overschreden, maar Defensie is met Thales bezig met het werken aan een oplossing).
- Het feit dat Defensie de koepel heeft geplaatst in Wier en daarmee de enige Smart L radar die Nederland bezit diverse maanden heeft kunnen uitzetten betekent dat de dreiging toch sterk overdreven is. Indien de dreiging acuut was geweest, had de koepel nooit geplaatst kunnen worden.
- Het besluit tot het gedogen van gebruik van de radar in Wier komt pas een jaar nadat de overtreding is begonnen.

Grond 3: Het is niet geloofwaardig en zelfs verbazingwekkend dat de plots aangekondigde situatie met de override knop tijdens de technische briefing van 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer, 5 weken later in een opgestelde memo op 5 maart 2024 over deze Override ineens niet meer nodig was. Hiermee is duidelijk dat deze radar te allen tijde kan worden aangepast via softwarematige aanpassingen. En daarmee dus ook méér straling kan geven in plaats van minder, als Defensie dat wenst. Hiermee toont Defensie zich een ongeloofwaardige en onbetrouwbare overheidsinstantie. Mede ook omdat de override knop al veel langer bekend was en is verzwegen.

- Het gebruik van de override knop maar ook de communicatie binnen RDI over het voordoen van "*noodsituaties*" is duidelijk beschreven. Dit gaat om het detecteren van ballistische raketten, vliegtuigen, incidenten en het oefenen van incidenten. Defensie moet voldoen aan de ICNIRP richtlijnen maar er zouden uitzonderingen hierop mogelijk zijn om niet aan de ICNIRP te hoeven voldoen.
- Binnen WOO documenten van het ILenT werd er gesproken over een (ministeriële) Regeling die in de maak zou zijn. ILenT en RDI waren dus duidelijk op de hoogte van deze situatie vanuit Defensie. Vreemd is dat TNO als onafhankelijke instantie die alle worst case scenario's heeft berekend en daar zelfs meetplannen voor heeft opgesteld richting Dekra hier niet van de op hoogte was. Dit heeft als gevolg gehad dat TNO alle berekeningen vanuit een verkeerd uitgangspunt en dus niet vanuit een worst case scenario heeft gemaakt en dat de toestemming door de Tweede Kamer voor Herwijnen op basis van onvolledige of zelfs onjuiste informatie is gemaakt.

TNO is onjuist door Defensie en Thales geïnformeerd. Als deze informatie in juni 2022 bekend was geweest hadden de Tweede en Eerste Kamer nooit ingestemd met plaatsing en was de keuze op een andere locatie gevallen.

- Samen met Thales Nederland is opnieuw door Defensie gekeken welke mogelijkheden bestaan om altijd, dus ook in de genoemde situatie, aan de gestelde vergunningsvoorwaarden te voldoen. **Daarop is een softwarematige aanpassing voorgesteld die ervoor zorgt dat het gebruik van de radar, in alle omstandigheden, oorlogs- en vredestijd, de ICNIRP-norm niet overschrijdt.** Voorstellen wil nog niet zeggen dat deze definitief is gemaakt.
- Door deze aanpassing is er geen noodzaak voor het inbouwen van een "*override*". De override zit nu niet in de software en zal dus ook niet worden ingebouwd. In twee zinnen wordt ineens beantwoord: "*ja hoor, we zorgen ervoor dat we voldoen.*" Je gaat toch niet op 30 januari een override aankondigen en deze na 5 weken weer tegen te spreken of zelfs intrekken?
- Dit lijkt inderdaad op een soort kletspraatje, want er zal geen RDI-ambtenaar kunnen binnentreden om te zien of de override knop nog aanwezig en nog werkzaam is. En evenmin of de softwarematige aanpassing werkelijk is ingebouwd en of deze doet wat in de brief beweerd wordt. Welke instantie kan en zal deze controles onafhankelijk en betrouwbaar kunnen doen? Kan Defensie ongecontroleerd en zonder concreet toezicht haar gang gaan?
- Deze move van Defensie lijkt vooral te zijn gedaan om geen risico te lopen richting de Eerste en Tweede Kamer. Want daar is duidelijk gesteld dat er geen vergunning komt indien de ICNIRP limiet zal worden overschreden. En dat de limiet overschreden wordt, heeft staatssecretaris Van der Maat meermalen aangegeven in antwoorden op vragen van de Eerste Kamer.
- Om dit te controleren moet er een met Defensie gecoördineerde meetsessie plaatsvinden, waarbij alle dipolen in dezelfde richting naar de horizon worden gezet zodat Defensie weet dat die allemaal werkzaam zijn en wat de veldsterkte in de zijlobben is op 35, 150, 200, 300 en 710 meter afstand. Aangevuld met afstanden op 70 meter en 370 meter.
- Verder zou ook op 1.200 meter afstand de veldsterktemetingen op 24, 22 en 20 meter hoogte gemeten dienen te worden, want die moeten dan buiten de ICNIRP-contour liggen.

- Er dient dus eerst onafhankelijk gemeten te worden in Wier. Als niet op de verschillende meetlocaties gesjoemeld wordt met het aantal ingeschakelde dipolen dan moet daar toch een tamelijk consistent veldsterkteverhaal uit volgen.

Grond 4: Het voorzorgsprincipe wordt nog steeds geschonden. Defensie heeft verwarring en onrust gezaaid in haar technische briefing van 30 januari 2024 aan de Eerste Kamer betreffende de aanwezige override knop. De plotseling gecommuniceerde afwezigheid van de override modus in een memo van 6 maart 2024 betekent niet dat de ICNIRP limieten niet meer worden geschonden en betekent ook niet dat er ineens aan ALARA wordt gedaan. Daarnaast is er geen zekerheid dat onder de ICNIRP limieten er geen gezondheidsschade zal ontstaan. Ook zullen onder de ICNIRP limieten er diverse verstoringen ontstaan aan apparatuur. Het niet aanwezig zijn van een override knop op de Smart L radar zegt niets over de voorzorgsprincipes "*ter bescherming van*" de inwoners.

- **Voorzorgsprincipe en bescherming**
  - De Gezondheidsraad heeft uitspraak gedaan over het niet kunnen uitsluiten van gezondheidseffecten onder de nieuwste ICNRIP limieten. Daarmee dienen de stralingslimieten zo laag als mogelijk te worden aangehouden.
  - Dit is ook in lijn met de motie Van Helvert c.s. die op 8 december 2020 door de Tweede Kamer is aangehouden om de Smart L radar niet in Herwijnen te plaatsen.
  - Ook de Sociaal Economische Raad pleitte onlangs in een brief aan het nieuwe kabinet voor voorzorg in plaats van nazorg: er moet meer gedaan worden om gezondheidsproblemen te voorkomen:
    - https://nos.nl/artikel/2506814-advies-aan-kabinet-ook-bij-wonen-onderwijs-en-arbeid-focus-op-gezondheid
    - We missen in de ontwerp vergunning deze aandacht voor het voorzorgsprincipe. Indien het nationaal belang zo groot zou zijn; is het ook wat waard om de burgerbevolking mee te krijgen. Als defensie stelt dat ze hier rekening mee houden dan missen we:
    - Vooraf metingen in huis en buiten huis in tuinen (0-meting) van alle woningen binnen de VNG straal van 1500meter.

- Een beschrijving van nieuwe metingen na plaatsing militaire radar;
- De leefomgeving mag na een eventuele plaatsing niet verslechteren maar moet gelijk blijven of verbeteren. Dit is niet het geval.
  - https://www.coe.int/en/web/portal/-/committee-of-ministers-calls-on-member-states-to-recognise-the-right-to-a-clean-healthy-and-sustainable-environment-as-a-human-right.
- Aanbod vanuit Defensie om mensen de keuze te geven hun huis of bepaalde ruimtes te kunnen afschermen voor continue elektromagnetische straling door het inpakken van het woonhuis of tenminste de slaapkamers.
- Dit aanbod is door Defensie wel gedaan aan inwoners die op 5 km afstand van de radarlocatie wonen. Waarom geldt dit niet voor inwoners binnen de 5 km afstand? Geeft Defensie hiermee niet expliciet toe dat de radar zelfs op 5 km afstand wel degelijk schadelijke straling oplevert?
- Er is zelfs aangeboden tijdens de bewonersbijeenkomst op 22 januari 2024 om een boerderij aan de Mert uit te kopen op het terrein achter de radar. Ook hiermee geeft Defensie expliciet toe dat de radar wel degelijk gezondheidsrisico's oplevert.
- Ook is ten tijde bij militair vliegveld Soesterberg geïnvesteerd in het isoleren van huizen rondom de vliegbasis zoals Huis ter Heide op kosten van Defensie. Inmiddels is deze basis gesloten en hebben de mensen daar goed geïsoleerde huizen.

- **Voorzorgsprincipe en overlast door storing van elektronische apparatuur**
  - Defensie dient te garanderen dat alle apparaten aangekocht voor plaatsing van de radar ook na plaatsing op dezelfde wijze blijven werken zonder verstoringen.
  - Ook apparaten aangeschaft na plaatsing van de radar dienen te kunnen werken zonder verstoringen (Denk hierbij ook aan bijvoorbeeld agrarische investeringen in melkrobots en dergelijke).
  - Defensie is aansprakelijk en dient zorg te dragen voor alle schade, kosten en herstellen van de apparatuur met een goede werking.

- In WOO document 433 van defensie wordt ook een Quick scan beschreven over EMC storingen op locaties. Hoe verder locatie verder weg des te minder EMC storingen. In document 276 wil TNO ook meer inzicht in de EMC problematiek.
- In de complete ontwerp-vergunning wordt met geen woord gerept over EMC problemen na plaatsing van de Smart L radar terwijl deze zeker te verwachten zijn.

- **Voorzorgsprincipe en planschade**
  - Door het plaatsen van de militaire radar ontstaat er planschade. Defensie is verantwoordelijk voor het verlagen van het wooncomfort, de leefomgeving en voor het verminderen van de woonaantrekkelijkheid van Herwijnen en de waarde daling van onroerend goed.
  - De plaatselijke makelaar heeft al potentiële klanten gehad van buiten Herwijnen die om deze reden niet in Herwijnen zijn gaan wonen.

- **Voorzorgsprincipe en potentieel doelwit**
  - Door het plaatsen van de militaire radar dichtbij de dorpskern loopt Herwijnen extra gevaar als potentieel doelwit voor sabotage of aanval op deze radar.
  - Op de eerste informatie bijeenkomst in januari 2024 in Herwijnen werd door een Defensiebeambte aangegeven - als grapje - dat ze Wier toch als eerste zouden aanvallen.
  - Defensie heeft in haar toelichting tijdens de technische briefing aangegeven dat defensie eenheden die de radars aan elkaar koppelen een eerder doelwit zullen zijn dan de radar zelf. Dit gaat er bij cliënten niet in. Alle voorbeelden van recente oorlogen en aanvallen laten zien dat de radar nu eenmaal de ogen zijn voor verdediging en aanval en dat deze als eerste worden uitgeschakeld. Er is dus wel degelijk sprake van explosiegevaar waaraan de VNG indeling rekening mee houdt als klasse 6 met een veilige richtafstand van minimaal 1.500 meter. Hier wordt niet aan voldaan.
  - Ter verdediging van het NAVO grondgebied is de Smart L nu eenmaal een integraal onderdeel van NATO Integrated Air and Missile Defense System (NATINAMDS).

Grond 5: Terrein Nieuw Milligen blijft eind augustus 2020 nog steeds voor Defensie als terugvaloptie voor een nieuwe radar achter de hand. Er is dus wel een plan B genoemd, ook nadat de RCR in gang was gezet. Behoorlijk bestuur zou zijn dat een RCR alleen mag worden opgestart als er uit grondig locatieonderzoek blijkt dat er geen plan B mogelijk is. Hiervan was geen sprake in juni 2019.

- In eerdere WOB communicatie in 2018 werd locatie Nieuw Milligen door Defensie benoemd als plan B locatie, als back-up mocht locatie Herwijnen niet doorgaan. Dit was vóór het officiële RCR besluit.
- Ook in nieuwe WOO communicatie zoals blijkt uit het verslag van PG Radar en Wind van 26 augustus 2020 waarin deelnemers zijn betrokken van RWS, EZK, DEF, TNO, RVO, BZK, RVB, AT (RDI), LVLN en IenW wordt onder punt 5 Herwijnen een update gegeven dat terrein om radar Nieuw Milligen is overgedragen aan de landmacht, maar blijft als administratieve terugvaloptie voor een nieuwe radar achter de hand alhoewel niet gewenst.
- Bij het starten van de RCR is er helemaal geen "*degelijk*" locatie onderzoek gedaan. Het meest grondige locatieonderzoek is gedaan in de periode 2021-2022. En zelfs dat onderzoek trekt in de integrale beoordeling onjuiste conclusies door Herwijnen als best geschikte locatie aan te wijzen.

Grond 6: Defensie heeft de twee aangenomen moties Van Helvert c.s. in december 2020 en februari 2021 in de Tweede Kamer nooit serieus genomen. Er is geen bereidheid geweest om daadwerkelijk uit te wijken naar een alternatieve locatie. Daarnaast is de argumentatie om naar Herwijnen uit te wijken niet correct.

- Moties zijn niet serieus genomen, want er wordt gezegd dat de het RCR proces gewoon zal doorlopen. In de tweede aangenomen motie werd ook gezegd dat het RCR proces voor Herwijnen moest stoppen. Ook daar is geen gehoor aan gegeven.
- Zie onderstaande WOO documenten waarin wordt aangegeven: " *Het is meer een motie he… Dat wil nog niet zeggen dat deze ook moet worden uitgevoerd…*"

- Collega's van EZK wordt vooral geadviseerd om zich niet in te houden om op hoger niveau te gaan protesteren tegen het feit dat windmolenprojecten vertragingen gaan oplopen en dat ze zich vooral niet moeten inhouden.
- Defensie kiest al jaren voor potentiële windmolens boven nationale veiligheid. Windmolens zijn als argument bedacht om op Herwijnen te kunnen blijven komen.
- Dit was al in 2019 onder stas Visser. Daarnaast werd in oktober 2018 werd gemeente Lingewaal onder druk gezet door EZK met een brief waarin stond dat zolang de radar in Nieuw Milligen staat en niet naar Herwijnen verplaatst wordt er geen windmolens konden komen in Flevoland. Ook dit was een genoemd nationaal belang dat onterecht is gebleken. De windmolens zijn ondertussen gewoon geplaatst in Flevoland.
  - Zie brief met overheidsidentificatienummer: 00000001003214369000

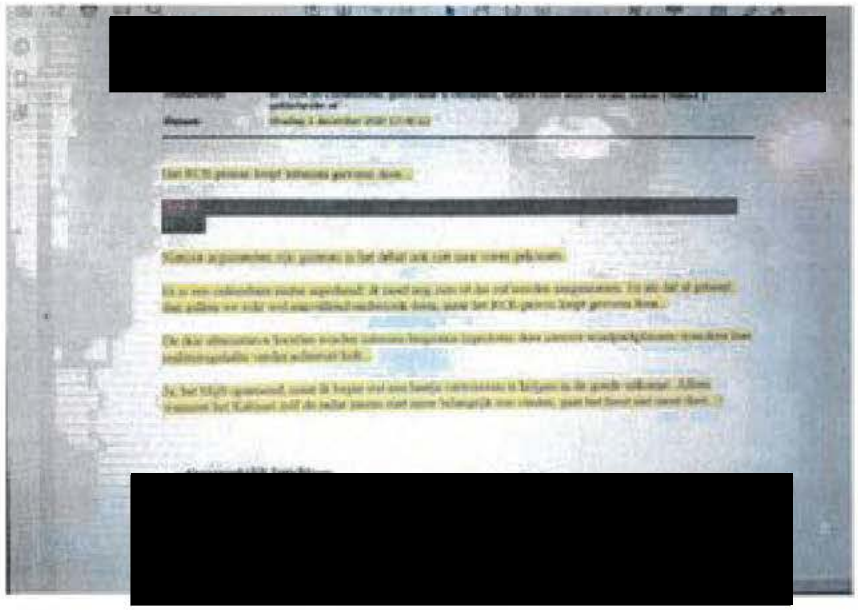

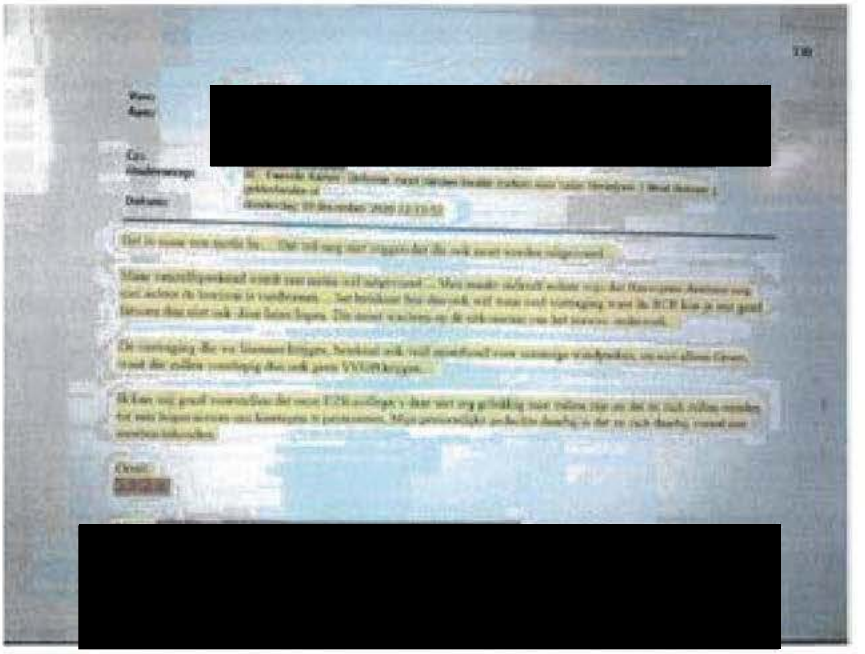

- Argumentatie 3 juni 2022 waarom Herwijnen:
  De radar is goed inpasbaar in de lokale omgeving. Dit is incorrect want het terrein is te klein en voldoet niet aan ICNIRP. En inpasbaar wordt in Herwijnen gebruikt als zijnde mogelijk, terwijl op andere potentiële locaties die qua inrichting vergelijkbaar zijn, wordt aangegeven dat inpassing niet mogelijk is. Sterker nog, de doorgaande weg Broekgraaf en Nieuwesteeg zijn dermate dicht bij het terrein gelegen dat daar stralingsniveaus (mogelijk) worden overschreden. Hoezo goed inpasbaar? Het is beter als er GEEN doorgaande wegen langs een radarterrein lopen (zoals het geval is in Wier).

Grond 7: De radar heeft ook nog andere modes (meervoud) ter beschikking die onderdeel uitmaken van de militair operationele behoefte (beschreven in CONOPS). Hoewel deze modes alleen zullen (= meervoud) worden gebruikt bij bijzondere omstandigheden, incidenten en het trainen van deze incidenten is niet duidelijk of hier wordt voldaan aan de ICNIRP limieten. In de vergunningsaanvraag wordt hier geen melding van gemaakt en daarmee is de aanvraag onvolledig. Het niet meenemen van de zogenaamde override modus lijkt slechts één van de varianten te zijn. Welke modes varianten worden wel straks gebruikt zonder vergunningsaanvraag? Hoewel de technische details van deze modes geclassificeerd zijn, had hier toch minstens melding van worden gemaakt en had beoordeeld moeten worden door ILenT en RDI. Geclassificeerd wil niet zeggen dat normen overschreden mogen worden of dat deze niet vermeld hoeven worden in de vergunningsaanvraag.

- Staatssecretaris Van der Maat heeft onjuist geïnformeerd over het gebruik van 1 van deze andere modes: de override. Er werd gesteld dat deze override niet voor oefeningen zou worden gebruikt. Echter in CONOPS staat vermeld dat het ook gaat om het oefenen van incidenten.
- De frequentie van oefening van incidenten is meermalen gevraagd aan de staatssecretaris. Hierop is nooit een duidelijk en concreet antwoord gekomen. Daarmee is het mogelijk dat modes waarbij de ICNIRP overschreden wordt ook frequent, vaak of zelfs altijd worden gebruikt. Of in ieder geval geven de antwoorden duidelijk ruimte voor deze interpretatie.

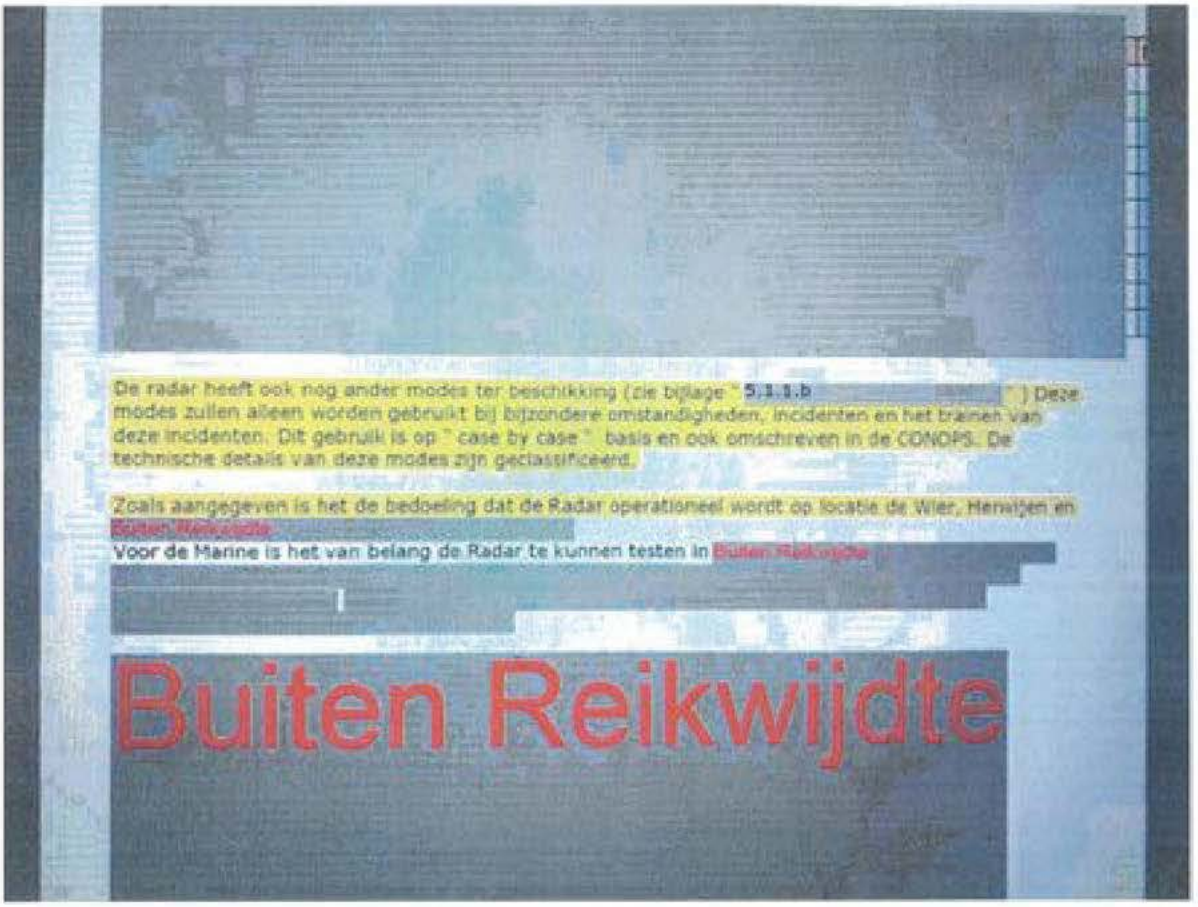

Grond 8: Het proces over wel of niet voldoen aan ICNIRP limieten is een schimmig proces. De radar moet voldoen aan de ICNIRP limieten maar er geldt echter wel dat er uitzonderingen mogelijk zijn zoals besproken door de vergunningverlenende instanties zodat de radar niet aan de ICNIRP limieten hoeft te voldoen. Daarbij wordt er dan een beroep gedaan op noodsituaties waarvoor een (ministeriële) Regeling in de maak is over blootstellingslimieten. Het lijkt op een uitkomst waarbij Defensie per sé haar zin moet krijgen. Tevens heeft Defensie (en TNO) toegegeven dat wanneer de radar in Staring modus 6 minuten gericht staat op een stilstaand object de ICNIRP limieten worden overschreden (zonder overrideI). Dit is natuurlijk volstrekt onacceptabel, zeker voor een nieuw-vestigingssituatie als Herwijnen waarbij de radar op een postzegel locatie staat op 35 meter van de openbare weg.

- Het terrein in Herwijnen was te klein volgens de zoeknormen van alternatieve locaties (moest minimaal 43% groter zijn) en dat maken ze passend door stralingsnormen die de gezondheid moeten beschermen aan te passen.
- Waarom heeft de staatssecretaris wel melding gemaakt dat de ICNIRP limieten overschreden kon worden, maar niet dat hij hiervoor een bypass had bedacht om niet aan de norm te hoeven voldoen?
- Ook dit bevestigt weer dat spelregels achteraf worden aangepast en kloppend worden gemaakt.
- Dit staat haaks op het principe van voorzorg, ALARA, advies vanuit de Gezondheidsraad en meer aandacht voor de woon- en leefomgeving vanuit de SER.
- Defensie probeert dit te beargumenteren op proportionaliteit wegens noodsituaties, maar daarom hadden ze juist een locatie moeten kiezen die ook geschikt was voor noodsituaties. Zeker nu training en oefening op noodsituaties expliciet zijn benoemd door Defensie en zullen plaatsvinden.
- De radar dient ook te voldoen aan ICNIRP indien een object 6 minuten zou worden bestraald in staring modus. Indien deze niet voldoet aan de gemiddelde veldsterkte, zal deze tevens niet voldoen aan de piekveldsterkte vanwege de rekenkundige relatie met de dutycycle.
- Herwijnen is geen onontkoombare locatie. Defensie kiest voor windmolens in plaats van een in alle omstandigheden veilige locatie. De hele strategie van Defensie lijkt dat ze geen keuze hebben, maar die was en is er wel maar er wordt gekozen voor windmolens als argumentatie waarom de radar nergens anders kan staan. En dat terwijl er maar meer dan 15 alternatieve locaties zijn onderzocht, waarvan minimaal 8 beter dan Herwijnen.
- Het is zeer merkwaardig dat vergunningverlenende en adviserende instanties mee filosoferen over oplossingen bij het niet voldoen aan wetten alsof ze weten dat Defensie toch haar zin moet krijgen.

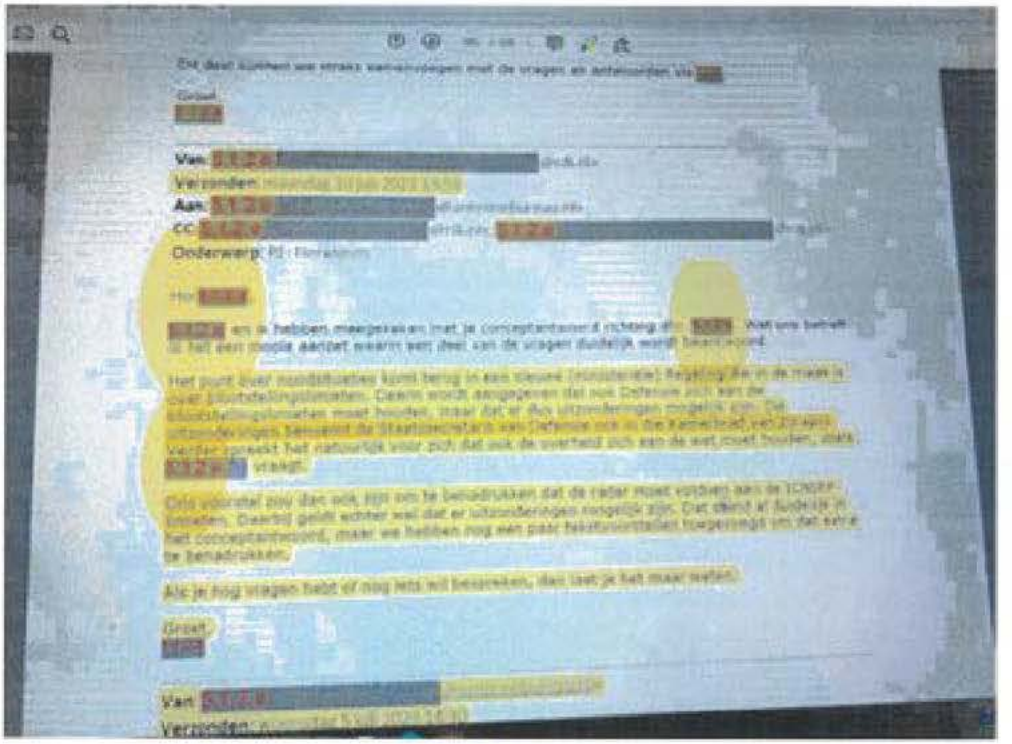

Grond 9: Er wordt in de WOO documenten van RDI/Agentschap Telecom en in een WOO document van Defensie melding gemaakt van 3 locaties van de Radar (Smart L). Naast Wier en Herwijnen is er een derde locatie waarop de radar operationeel wordt. De Kamers zijn hierover nooit geïnformeerd.

- Welke derde locatie is dat? De testlocatie in Hengelo van Thales?
- Geeft dit niet een andere kijk op het dossier van de zuidelijke Smart L radar en het landsbelang?
- Gaat Defensie een op geheime derde locatie deze derde radar plaatsen?
- In WOO Defensie document 130 van 8 december 2021 aan gemeente Leusden werd een realistisch geacht scenario van 3 radars op 3 locaties nog besproken, waarvan de 2e zuidelijke Smart L radar buiten het officiële zoekgebied en een 3e radar op een militaire locatie zoals Leusden, Soest, Zeist of Lopik. Dit is nooit officieel gerapporteerd. Uit alles blijkt de onwil. Ook uit de rapportage van bijlage 1 Alternatieve wijze van luchtruimbewaking is niet duidelijk geworden dat dit ook ging om een scenario van 3 radars op 3 locaties.
  - Deze optie van 3 radars is nooit aan de Eerste en Tweede Kamer gemeld.

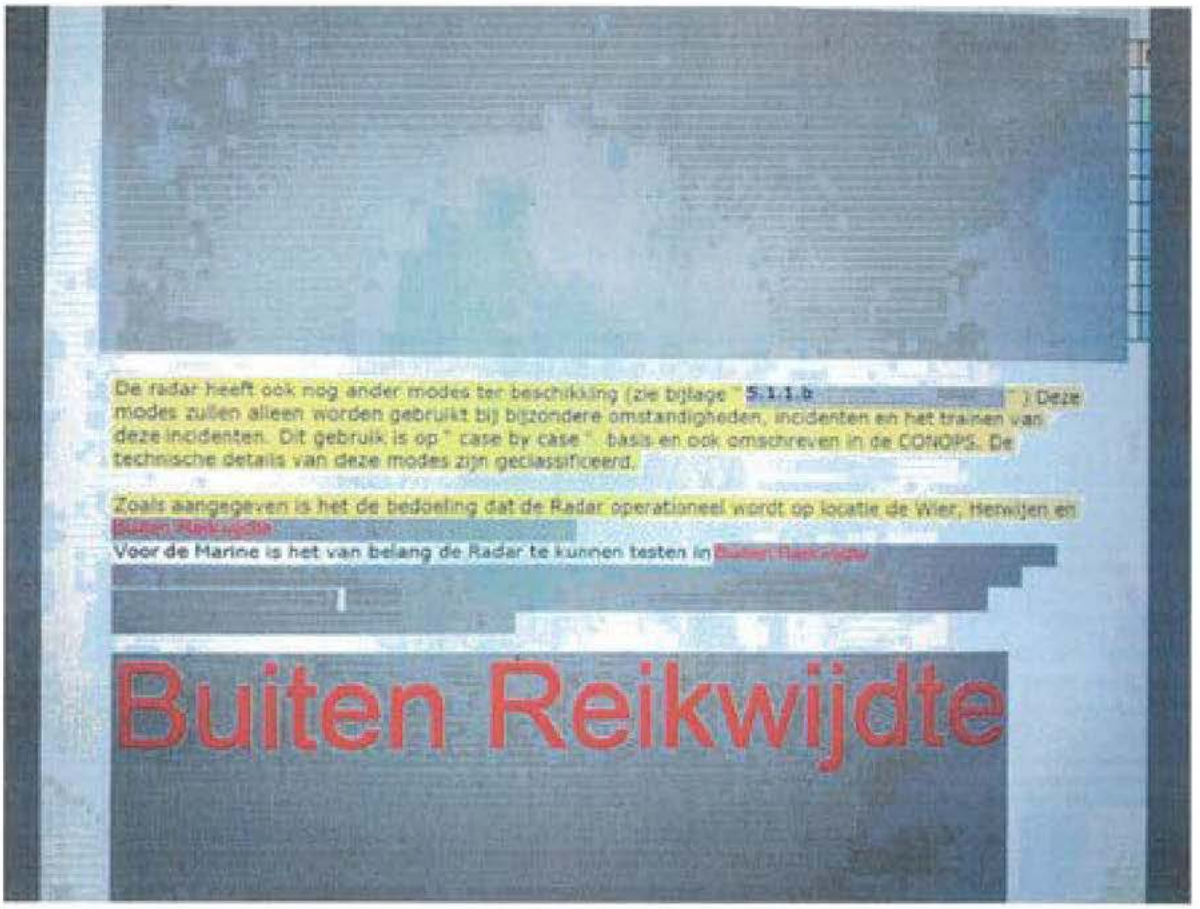

Grond 10: De Smart L radar voldoet in Herwijnen niet aantoonbaar aan de geluidsnormen.

Toelichting: De Smart L radar heeft lange tijd niet voldaan aan de geluidsnormen. In Wier is daarvoor een aanpassing gedaan middels plaatsing van een Radome en andere vertanding. Na deze aanpassing zijn in Wier metingen gedaan waarbij is gesteld dat de radar in Wier nu aan de geluidsnormen voldoet.

Echter, de situatie in Herwijnen is significant verschillend van Wier. Ten eerste staan in Herwijnen meerdere woningen dichterbij de beoogde locatie van de radar, waardoor het gemeten geluidsniveau hoger zal liggen. Daarnaast is er in Herwijnen sprake van een cumulatie van verschillende geluidsbronnen, te weten:

- De Smart L radar zelf.
- De vlakbij gelegen snelweg A15 met continue geluidsoverlast.
- De vlakbij gelegen Betuwelijn met frequente geluidsoverlast.
- De scheepvaart over de Waal (waarbij de ramen uit de sponningen kunnen trillen).
- De zeer frequent, zowel dag als laat in de avond, laag overvliegende helikopters van (nota bene) Defensie zelf.
- Tractoren die zowel overdag als 's nachts door het bewoonde gebied rondom de radar rijden.

Zolang in Herwijnen geen nulmetingen gedaan zijn van de nu al aanwezige geluidsbronnen en belasting kan NIET worden gesteld dat de Smart L radar zal voldoen aan de gestelde geluidnormen in verband met de afstand tot woningen én de cumulatie-effecten.

Grond 11: De 5 gepubliceerde documenten die betrekking hebben op de Ontwerp besluit Omgevingsvergunning zijn niet volledig of compleet, niet up to date, ten dele onjuist en daarmee niet bruikbaar teneinde een volledige zienswijze in te dienen binnen de gestelde termijn. Tevens zijn er nog diverse vragen die beantwoord moeten worden.

Hieronder volgt inhoudelijk commentaar op de 5 documenten met soms verwijzing naar de pagina nummers in het betreffende document.

1. **ONTWERPBESCHIKKING IlenT | aanvraag 23 juni 2023**
   - De aanvraag is volgens de Wabo en niet volgens de Omgevingswet; Defensie had als voorbeeldfunctie dit via de Omgevingswet moeten laten lopen maar heeft dit bewust omzeild om onder andere participatie te vermijden. Dat is niet de koninklijke weg. Defensie kan alsnog het RIP via de Omgevingswet laten lopen.

- Aanvraag vermeld alleen voormalige locatie Luchtverkeersleiding Nederland aan de Broekgraaf in Herwijnen, gemeente West Betuwe en niet het gespecificeerde adres.
- Pagina 2 en 3: de onderdelen en bijlagen zijn niet compleet; er missen onder andere nog rapporten, zoals de Dekra metingen met koepel. Ook deze metingen dienen te worden gepubliceerd. Ook daar moet een zienswijze op kunnen worden gegeven.
- Er is reeds een zienswijze uitgebracht op diverse ingediende bijlagen: zie hiervoor zienswijze Ontwerp Inpassingsplan van januari 2024:
  - M08A ICNIRP-contour 16-03-2023 versie 2
    - Wat is versie 1? Wat zijn de verschillen?
    - Bovendien zijn de specific absorption rates daarin geheel afwezig. Deze dienen toegevoegd te worden.
  - M08B Safety statement Thales 05-04-2023.
  - M08C, M08D, M08E TNO Evaluatie gezondheidsaspecten en Memorandum.
  - M08F Dekra 07-06-2021.
  - 8-kf Artist impression
    - Is nu met koepel. Inwoners maken zich zorgen om de radar in rotating modes onder de ICNIRP limieten, omdat ook volgens de Gezondheidsraad het niet uit te sluiten valt dat er gezondheidseffecten kunnen optreden.
    - In de staring modes en overige modes (dus niet alleen override) wordt zelfs de ICNIRP stralingsnorm niet gerespecteerd.
    - Inwoners kunnen door de koepel niet meer waarnemen wanneer de radar in rotating modus draait of in stilstaande staring modus.
    - Dit draagt bij aan een zeer groot gevoel van onveiligheid.
- M13 Stukken Kamervragen: dit is nog steeds niet naar behoren beantwoord; hierdoor is er al jaren een moeizame relatie met de Kamers die nog steeds niet is afgelopen.

- Er zijn aanvullende geluidsmetingen gedaan voor de radar in Wier met koepel en als rapport toegevoegd in de Ontwerpbeschikking; echter de aanvullende stralingsmetingen met koepel ontbreken in de Ontwerp beschikking. Deze hadden niet mogen ontbreken. Ook gezien de kritiek op het Dekra rapport in het Ontwerp Inpassingsplan. Dit rapport geeft geen antwoord of de radar voldoet aan de worst case situaties van stralingsbelasting. Het is alleen een meting gebaseerd op een meetplan van de opdrachtgever waarbij de radar bediend werd door de opdrachtgever. Of er getoetst is of in alle situaties aan de ICNIRP wordt voldoen kan NIET worden beantwoord!
- Aerius berekeningen geven 0,00 mol stikstof per hectare per jaar aan in bouw- als de gebruiksfase. Er is geen rekening gehouden met de aanleg van alle kabels en infrastructuur.
- Het betreft een oprichtingsvergunning (nieuw situatie) omdat er voor deze inrichting op deze locatie nooit eerder vergunningen zijn verstrekt. De situatie is anders dan Wier. Er kan hier geen vergunning voor verstrekt worden gezien alle aantekende bezwaren in de zienswijze en het nalatig handelen van Defensie.
- Vanuit WOO documenten van ILenT weten we dat er door ILenT wettelijke adviezen zijn gestuurd op 28 juni 2023 naar gemeente West Betuwe. Er zijn geen adviezen ontvangen van West Betuwe. IlenT gaat er daarom vanuit dat de gemeente West Betuwe geen opmerkingen heeft ten aanzien van de gevraagde vergunning. Dat is zeer onterecht gezien de ingediende zienswijze van West Betuwe.
- Toetsing MER; niet noodzakelijk maar had wel deel uit moeten maken van de aanvraag. Zeker anticiperend op de Omgevingswet die sinds 1-1-2024 is ingegaan.
- Pagina 11: BBT best beschikbare technieken: Richtlijn ICNIRP 2020 kan niet worden gezien als best beschikbare techniek. Er wordt gesteld dat de inrichting voldoet – met inachtneming van de aan deze beschikking verbonden voorschriften. Gezien de uitzonderingsituatie die gecreëerd wordt om niet te hoeven voldoen aan de ICNIRP kan hiervan geen sprake zijn.

- Zie hiervoor de jarenlange diverse bevestigingen van Defensie dat de radar altijd en onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP en het opmerkelijke gedraai sinds april 2023 door de staatssecretaris na lang doorvragen van de Eerste Kamer. De Tweede Kamer heeft hier tot juli 2022 geen grip op gehad maar heeft wel op basis van onvolledige informatie haar goedkeuring moeten geven!
- Externe veiligheid gaat niet alleen om gebruik gevaarlijke stoffen en aspect straling. De vaste radar is voor vijanden een potentieel doelwit dat zeer hoog op de lijst staat om te worden uitgeschakeld met alle gevolgen van dien. Dat op 35 meter afstand van openbaar toegankelijke plekken. In de gehele vergunningsaanvraag zien we daar niets van terug.

- **Pagina 13: er dient getoetst te worden aan zowel de ICNIRP 98 als aan de ICNIRP 2020 zoals afgedwongen door de Tweede Kamer. Wat is de reden om hiervan af te wijken? Mogen we van IenT weten of er gekeken is naar de verschillen en wat deze verschillen bedragen?**
  - Door een berekening van een externe expert blijkt dat alle 56 dipolen in dezelfde richting naar de horizon mogen staren en een eirp van 189 dBW genereren bij trainingen, oefeningen en in oorlogssituatie, dat is dus bij een geringe downtilt van 0,15 graden.
- Pagina 14: er wordt gerefereerd aan 6 stralingsrapporten; In de zienswijze voor het RIP is er stevige kritiek gegeven op deze 6 stralingsrapporten.
  - In deze rapporten wordt er gesproken over worst case scenario's die duidelijk geen worst case scenario's zijn gezien de communicatie over uitzonderingen, noodsituaties en override knoppen waarbij ook buiten het hekwerk de ICNIRP limieten zouden worden overschreden. Het memo dat er geen override knop meer kmt doet hier niets aan af. Ook zonder override worden ICNIRP limieten overschreden.

- **Ad 1: TNO rapport TNO 2020 R10094**
  - De stelling dat TNO concludeert dat de elektromagnetische veldsterkten buiten het inrichtingsterrein nergens de maximale grenswaarden van de ICNIRP-richtlijn overschrijden is onjuist en bevestigd door Defensie in kamerbrieven en tijdens de informatie bijeenkomsten in Herwijnen en externe berekeningen.

- Er staat: *"De berekeningen laten zien dat zelfs in de meest ongunstige scenario's (worst-case) de blootstellingslimieten nergens overschreden worden."* Zelfs de samengestelde blootstelling is berekend op maximaal 31% van de ICNIRP blootstellingslimieten. Hoe kan het zijn dat de Smart L radar alleen al meer dan 100% kan halen zonder de andere stralingsbronnen daarbij.
- Er is geen rekening gehouden met groei van andere stralingsbronnen in de toekomst.
- Geverifieerd moet worden of de Smart-L radar in roterende en starende modus ook dan aan de geldende ICNIRP-richtlijn voldoet. Aanbevolen referentie metingen (volgens TUV) na gebruik geven geen toetsing of de radar onder alle omstandigheden voldoet aan de ICNIRP.
- Waarom ontbreekt het rapport van TUV Rheinland en Fraunhofer in deze aanvraag?
- Het blijft bijzonder dat er enerzijds geroepen wordt dat er ruim binnen de limieten gebleven wordt en anderzijds dat dit in de praktijk zeker geverifieerd dient te worden.
- Vanuit een WOO document 42 van het RIVM merkt Agentschap Telecom in een rapportage op over dit bovenstaande TNO rapport dat het vermogen van de KNMI Radar 1,3 megawatt is terwijl TNO heeft gerekend met 500 kW. Daarmee is er onduidelijkheid over het cumulatieve stralingsniveau. Het blijft daarmee onduidelijk of het vermogen van de KNMI radar 500 kW is waar TNO van uit gaat of 1,3 Megawatt (tijdens de puls) bedraagt, zoals door Agentschap Telecom is opgemerkt op 14 december 2020. Er is te allen tijde beweerd dat 500 kW het piekvermogen is. Indien TNO gerekend heeft met 500 kW waarmee de cumulatieve straling is berekend, dan dienen alle berekeningen over de cumulatieve stralingsniveaus opnieuw te worden gedaan.

Rapport Agentschap Telecom

Beoordeling EMV rapporten Herwijnen

Aan : Dhr. 5.1.2.e
Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Van : Dhr. 5.1.2.e
Agentschap Telecom
Ministerie van Economische zaken en Klimaat

Nummer : 20201214_01

Datum : 14-12-2020

Leden : Dhr. 5.1.2.e

Dhr. 5.1.2.e

Mevr. 5.1.2.e

4 "Editorials"

Onderstaande zaken hebben geen effect op de conclusie van dit rapport.

- Pag. 9, § 2.4:
  Het uitgestraalde vermogen van de KNMI radar is niet gelijk aan 500 kW, maar aan 1,3 MW (tijdens de puls). In de berekening later in het rapport zijn door TNO wel de goede getallen gebruikt. (de waarde in de door het agentschap afgegeven vergunning kan leiden tot een verkeerde interpretatie)

- **Ad 2: TNO rapport NO 2020 R11278**
  - Er dient getoetst te worden aan zowel de ICNIRP 98 als aan de ICNIRP 2020 zoals afgedwongen door de Tweede Kamer. Wat is de reden om hiervan af te wijken? Mogen we van IlenT weten of er gekeken is naar de verschillen en wat deze verschillen bedragen?
  - Er wordt aangegeven dat op 300 en 370 meter aan ICNIRP zou worden voldaan. Waarom wordt er niets gezegd over afstanden dichterbij de radar?
  - Waarom staat er dat TNO uitgaat van worst case scenario's? En hoe komt het dat in deze scenario's nooit is gesproken over een override modus? Deze had indertijd moeten worden meegenomen.
  - TNO adviseert wel te meten en te toetsen volgens ICNIRP 98 als 2020.

- **Ad 3: Memorandum TNO 2021 M11700**
  - Pagina 17 IlenT geeft aan dat er 17 alternatieve locaties zijn onderzocht en dat gelet op de door RDI gemeten veldsterkten op de diverse locaties dit onderzoek aangeeft dat de locatie Herwijnen in de berekende tijdgemiddelde waarden en in de piekbelastingswaarden niet verschillen van de overige locaties. Dit is ONJUIST want Herwijnen kwam als slechtste locatie uit het onderzoek en indien de Smart L de ICNIRP limiet overschrijdt door het te kleine terrein en afstand tot de openbare weg. Dit is niet meegenomen in het alternatieve locatie onderzoek. Daarnaast heeft RDI niet op die locaties gemeten.
  - Ook wordt hierdoor niet de keuze voor ALARA gemaakt indien grotere terreinen met meer afstand tot publiek toegankelijke wegen wel te ontwikkelen zijn.
  - Het klopt niet dat Herwijnen niet significant beter of slechter scoort ten aanzien van de stralingseffecten. Het IlenT is niet kritisch en laat haar oren hangen naar de woorden van Defensie. Zie hiervoor de eerder ingediende zienswijze met betrekking tot het alternatieve locatie onderzoek.

- **Ad 5: Safety Statement RF Radiation, Thales**
  - ICNIRP contour: prachtig theoretisch verhaal. Binnen de contour kan niet met zekerheid worden gegarandeerd dat altijd overal aan de ICNIRP blootstellingslimieten wordt voldaan.

- Het is onduidelijk of er getoetst worden tegen piek of gemiddelde blootstellingswaarden in de ICNIRP contour. Het is onduidelijk tegen welke piekveldsterkte er getoetst is. Het is onduidelijk of dit ICNRIP 98 of ICNIRP 2020 is.
- De ICNIRP contour is niet gemeten in de hoofdbundel op 1.200 meter afstand.

- **Ad 6: Rapport stralingsmetingen Dekra**
  - Het meetrapport heeft een documentnummer dat gelijk is aan een eerder concept rapport met compleet andere meetwaarden. In het kader van zorgvuldigheid kunnen 2 verschillende rapporten geen gelijk documentnummer krijgen.
  - Op het meetrapport van Dekra is in de zienswijze Ontwerp Inpassingsplan al veel kritiek gegeven dat deze niet onafhankelijk is om te toetsen of de blootstellingslimieten onder alle omstandigheden beneden de ICNIRP limiet blijft. Tevens wordt er getoetst tegen de verkeerde limietwaarden van 1616 V/m i.p.v. 175 V/m.
  - Daarnaast is de Raad van Accreditatie kritisch op de Dekra. Er volgt een eerder dan gepland toetsingsonderzoek.
  - Dekra geeft zelf aan dat in veel gevallen onderzoeken worden uitgevoerd conform opdrachten van de opdrachtgever. In dit geval gaat het om het uitvoeren van een meetplan conform opdracht van Defensie. Er wordt niet kritisch getoetst of in alle gevallen de Smart L radar voldoet aan ICNIRP. Daarmee kunnen er in de vergunningsaanvraag ook geen conclusies worden getrokken dat de radar altijd en onder alle omstandigheden voldoet aan ICNIRP.
  - Op pagina 21 staat: De RDI concludeert dat de door TNO in de rapporten gehanteerde uitgangspunten juist zijn.
    - In een WOO document van het RDI nr 115a van 26 oktober 2020 staat: *"Agentschap Telecom (RDI) moet een TNO stralingsrapport beoordelen op verzoek van IenT maar nieuwe beambte AT vindt het moer leerzaam dan dat ze het goed kan beoordelen!"*
  - Voor het eerst wordt bevestigd dat TNO geen berekeningen binnen de 300 meter heeft uitgevoerd. En de limieten binnen de 300 meter worden afgedaan als een black box (gerubriceerd en geheim) van Thales.

- Thales verklaart zelf dat de blootstellingslimieten buiten de ICNIRP contour altijd gerespecteerd wordt. Dat is niet onafhankelijk.
- Het document van Defensie (M08A) geeft aan dat onder de voorwaarde dat de ICNIRP contour altijd wordt gerespecteerd, er een acceptabele operationele bruikbaarheid van de radar is vastgesteld. Er wordt niet gesteld of dit voor alle situaties geldt. Acceptabel wil niet zeggen of er situaties voorkomen waarbij de operationele bruikbaarheid minder acceptabel is en welke maatregelen er dan worden genomen.
- IlenT geeft voorschriften bij deze vergunning:
  - Defensie moet ICNIRP limieten borgen.
  - ICNIRP contour wordt vastgelegd in een voorschrift.
  - Verificatie-metingen bij veranderingen, onderhoud of systeemupdates en het uitvoeren van periodieke metingen op willekeurige momenten bij een in bedrijf zijnde radar.
  - Wordt de bevolking ook elke keer geïnformeerd bij updates? Hoe is dat in Wier nu geborgd?
- De rapportages (6) en de second opinion door de RDI geven voldoende waarborgen dat het woon- en leefklimaat rondom de radar wordt gerespecteerd.
  - Dit is niet correct: kritiek op de 6 rapportages; RDI is geen expert in dit dossier; zie ook WOO document.
  - Wat houdt het respecteren in van het woon- en leefklimaat? Voldoen aan de ICNIRP limieten is niet voldoende. Wat houdt het ALARA principe in? Blijft de kwaliteit van de leefomgeving hetzelfde? Wordt de kwaliteit van de leefomgeving verbeterd? Wat betekent voortdurende (oxidatieve en of mentale) stress door voortdurende blootstelling voor de leefomgeving?
  - Hoe zit het met de impact op verschillende bedreigde diersoorten zoals vleermuizen?
  - Heeft het IlenT getoetst op de EMC beleidsregels zodat er geen storingen aan apparatuur ontstaat. Valt dit ook niet onder het respecteren van de leefomgeving?
  - Wat zegt dit over de leefomgeving voor flora en fauna?
- Pagina 24: IlenT gaat in op Kamervragen met betrekking tot controlemetingen geluid. Waarom gaat IlenT niet in op Kamervragen over straling?

OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN BOUWDEEL:

- Welstand en gebiedseigen door kenmerk militair landschap? De Betuwe is helemaal geen militair landschap.
- Er is geheimhouding van bouwtechnische aspecten en met name de stroomvoorziening zijn van essentieel belang. Hoe wordt hier getoetst op de magnetische velsterkten dichtbij de kabels?
- De radartoren is VNG indeling categorie 6 en geen milieuklasse 2 (behorende bij lichte industrie). Hoe valt dit te rijmen voor deze radar installatie?

VOORSCHRIFTEN MILIEUDEEL

- Stralingsveiligheid: aan de ICNIRP contour moet worden voldaan en overschrijdingen van de ICNIRP 2020 blootstellingslimieten mogen niet voorkomen in voor publiek toegankelijk gebied.
- Er worden maar liefst 18 voorschriften gesteld door IlenT aan de vergunning. Voor geluid slechts 7. Dit geeft aan dat stralingsveiligheid een serieus thema is dat door Defensie altijd is gebagatelliseerd.
- Hoe kan het zijn dat er nu voor Herwijnen veel meer voorschriften gelden dan voor de radar in Wier? Het gaat toch om dezelfde radar? Zie Ontwerpvergunning voor Wier.
- Waarom zijn er geen voorschriften (zie 1.1.16) dat het hek op minimaal 70 meter van de radar moet staan zoals wel geldt voor dezelfde radar als in Wier. Zie hiervoor de vergunning vanuit IlenT voor de radar in Wier onder punt 5.2 Stralingsveiligheid.
- Dit terwijl in Herwijnen er ook nog sprake is van diverse andere modes.
- We missen voorschriften met betrekking tot het voorkomen van verstoringen van apparatuur zoals omschreven in de EMC beleidsregel.
- We zien niets opgenomen vanuit de Telecomwet dat bij piekblootstellingen boven de 18 V/m in de bebouwde kom een zendvergunning kan worden geweigerd.
- We zien niets terug hoe er wordt omgegaan met situaties waarin de Smart L radar de blootstellinglimieten overschrijdt.
- We zien niets terug over het beschrijven van een ministeriële Regeling die de noodsituaties gaat beschrijven om de ICNIRP limieten te omzeilen.

- 1.1.1
  - Er dient ook aan de ICNIRP 98 limieten te worden voldaan. Dus aan beide! Dit is ook geëist door de Tweede Kamer.
  - **De ICNIRP contour houdt geen rekening met andere stralingsbronnen dan alleen de Smart L radar. Dat is een grote tekortkoming.**
  - Er is geen rekening gehouden met de juiste pieklimieten doordat niet de juiste dutycycle wordt aangehouden om tot de pieklimiet te komen. Er wordt dus tegen een veel te hoge pieklimiet getoetst volgens geraadpleegde deskundigen (zoals Chris Sjerp en Guy Vandenbosch). Volgens berekeningen met betrekking tot de pieklimieten in relatie tot de werkelijke dutycycle doet TNO/Defensie de onjuiste aanname dat de pieklimiet van de radar op 1.616 V/m mag liggen. Dit moet 175 V/m zijn (zie hiervoor ook de eerder ingediende zienswijze van januari 2024). Daarmee voldoet de radar niet aan de ICNIRP limieten buiten het hek van de locatie en buiten de ICNIRP contour. Het niet hebben van een override modus staat hier los van. Daarnaast is er nog steeds onduidelijkheid over het aantal pulsen van de Smart L Radar of deze de restrictiewaarden ICNIRP kan overschrijden.
  - Voldoen aan ICNIRP 98 of 2020 is geen garantie dat er geen gezondheidseffecten optreden.
  - Overschrijdingen kunnen wel voorkomen in publiek toegankelijk gebied. Niet alleen in noodsituaties maar ook tijdens oefeningen.
    - *"tijdens oefeningen met opstijgende semidoelvliegtuigen op grote afstand, training radarbedieningspersoneel en tijdens metingen* (Dekra, RDI, Thales)".
- 1.1.2
  - Binnen 6 maanden na oplevering en vóór ingebruikname van de radartoren en de radar dienen validatiemetingen uitgevoerd te worden. Uit de validatiemetingen moet blijken dat buiten de ICNIRP contour geen ICNIRP blootstellingslimieten worden overschreden. De resultaten van de metingen dienen binnen 4 weken na het uitvoeren van de metingen ter goedkeuring aan het bevoegd gezag te worden overlegd.

- Hoe wordt gewaarborgd dat de validatiemetingen ervoor zorgdragen dat op alle plekken van de ICNIRP contour de limieten niet worden overschreden. Dit betekent ook meten op 24 meter hoogte op 1.200 meter afstand. En niet alleen meten op de grond. Er dient gemeten te worden met maximale EIRP.
- Zie ook kritiek op de eerste metingen van Dekra.
- Is Defensie op de hoogte dat naast veldsterkte metingen Agentschap Telecom in WOO document 318 heeft aangedrongen om de veldsterkte ook te meten op 70 meter en 350 meter?
- Is Defensie op de hoogte dat naast elektromagnetische straling er op **afstanden dichter bij de radar er ook gemeten dient te worden op magnetische veldsterkte op 35, 150 en 200 meter? Kan Defensie bevestigen dat hieraan is voldaan? Zo nee waarom niet?**

- 1.1.3
  - Hier dient dan ook worst case te worden gemeten en een volledig onafhankelijk onderzoek plaats te vinden.

- 1.1.4
  - Meetplan dient onafhankelijk te worden vastgesteld. Hier dienen juist de grenzen te worden opgezocht.

- 1.1.5
  - Voor het uitvoeren van de metingen moet de radar in werking zijn. Aanvullend dient geëist te worden dat zowel het meetplan als het bedienen van de radar (niet alleen door Defensie) in de verschillende modi, maximale EIRP en elevatiehoek onafhankelijk plaatsvindt en dus dient te worden gecheckt en vastgelegd in de rapportages.

- 1.1.6
  - Aan dit voorschrift kan niet worden voldaan zonder validatiemetingen in de hoofdbundel, dus op grotere hoogten. En ook in echte worst case scenario's inclusief override of in maximale EIRP instellingen. We zijn benieuwd hoe IlenT dit voorschrift in de praktijk gaat uitvoeren.

- Tevens dat alle 56 dipolen in de Phase Array SMART-L antenne tijdens validatiemetingen tot 1 hoofdbundel gericht op de horizon samengevoegd moeten worden omdat er waarschijnlijk ook meerdere hoofdbundels met een lagere eirp mogelijk zijn (bijv. vier met elk een eirp van 46,75 dBW).

- 1.1.7
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Was dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?

- 1.1.8
  - Prachtig voorschrift, maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Was dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?
  - Vaststellen van de worstcase stralingsniveaus op basis van de metingen. Dit dient ook te gebeuren voor de override modus.
  - De stralingsbelasting van de Smart L radar is veel te groot die door veiligheidsmechanismen begrensd moet worden. Dit staat haaks op de eisen van Defensie om zoveel mogelijk te kunnen waarnemen.

- 1.1.9
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Wat dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?
  - Vaststellen van de worstcase stralingsniveaus op basis van de metingen. Dit dient ook te gebeuren voor de override modus.
  - De stralingsbelasting van de Smart L radar is veel te groot die door veiligheidsmechanismen begrensd moet worden. Dit staat haaks op de eisen van Defensie om zoveel mogelijk te kunnen waarnemen.
  - Kan de bundelvorm, bedrijfsmodes, bundeltype en bundeltype configuratie vanuit AOCS Nieuw Milligen worden aangestuurd en aangepast (indien noodzakelijk)?

- Hoe wordt dan de analyse ter goedkeuring voorgelegd worden aan het bevoegd gezag?
- Kan in de praktijk worden afgeweken van bovenstaande instellingen zonder dat IlenT dat kan weten?

- 1.1.10
  - Wie bepaalt er of software- of hardware aanpassingen aan de operationele radar mogelijk van invloed kunnen zijn op de ICNIRP contour en er daarvoor verificatie metingen nodig zijn?
  - In het voorschrift dient duidelijker te worden vermeld dat Defensie niet zelf mag bepalen of aanpassingen wel of niet van invloed zijn op de ICNIRP contour. In alle gevallen dienen aanpassingen te worden gemeld en te worden besproken.

- 1.1.11
  - Duidelijke conclusies kunnen alleen getrokken worden indien alle parameters duidelijk zijn vastgelegd en er sprake is van worst case situatie metingen.

- 1.1.12
  - Wijzigingen aan soft- of hardware dienen zowel aan het IlenT als het RDI kenbaar gemaakt te worden.
  - Daarnaast dient gemeente West Betuwe te allen tijde geïnformeerd te worden over wijzigingen aan soft- of hardware.

- 1.1.13
  - Prachtig voorschrift maar hoe gaat IlenT hierop handhaven en hoe controleert RDI dit? Was dit nodig geweest indien de radar op grotere afstand had gestaan van publiek toegankelijke wegen en terrein?

- 1.1.14
  - Onderhoudsschema dient niet alleen aan bevoegd gezag maar ook aan RDI en Gemeente West Betuwe te worden overlegd.

- 1.1.15
  - Het geeft een onveilig idee dat over de eerste 300 meter er op 6 meter en hoger en dat zelfs zonder override instellingen een potentieel onveilig gebied bestaat.
  - De eerste 300 meter had gewoon eigen Defensie terrein moeten zijn, zoals het terrein in Nieuw Milligen of andere alternatieve locaties. Ook in Wier is de afstand tot de openbare weg 370 meter; in Herwijnen slechts een onveilige 35 meter.
  - Wie heeft de ICNIRP contour tot 80 meter hoogte vastgesteld?
  - Heeft IlenT alle onderliggende berekeningen van de Smart L radar?
  - Cliënten beschikt over berekeningen van een externe deskundige. Daaruit blijkt dat de ICNIRP contour, die gesteld wordt als veilig en voldoend aan de ICNIRP richtlijn, geheel niet veilig is en ook niet voldoet. Cliënten vragen zich af of de dienst IlenT wel over dergelijke volledige berekeningen heeft beschikt vanuit TNO en/of Defensie. Cliënten zijn uiteraard bereid de gevalideerde berekeningen te bespreken met het IlenT en RDI.

- 1.1.16
  - Doordat er geen 300 meter vrije ruimte is zijn er allerlei beperkingen doordat er geen veilige hoogte is op 6 meter. Hoe wordt omgegaan met het werken van hoge landbouwmachines op de omliggende terreinen? Ook het snoeien van bomen of het controleren van lantaarnpalen wordt hierdoor bemoeilijkt.

- 1.1.17
  - Hoe wordt de ballonvaart beschermd? Er zijn gemiddeld 80 ballonvaarten per jaar rond Herwijnen. Vaak genoeg varen ze recht boven het radarterrein. De veilige afstand die eerder werd genoemd is 150 meter. Zijn dit ongewone voorvallen? Volgens Defensie is eerder gemeld dat er geen voorschriften voor nodig zijn.

- 1.1.18
  - Waarom zijn er geen voorschriften (zie 1.1.19) dat het hek op minimaal 70 meter van de radar moet staan zoals wel geldt voor dezelfde radar als in Wier?
  - Waarom staat er niet in het voorschrift dat het hek op 35 meter afstand moet staan? Is IlenT niet zeker van zijn zaak?

2. AANVRAAG OPRICHTING RADARLOCATIE OMGEVINGSVERGUNNING

- Allereerst wordt opgemerkt dat Defensie in het gehele periode sinds 2016 een zeer onzorgvuldig proces heeft gevoerd.
- In de oorspronkelijke vergunningsaanvraag op 14-2-2017 voor gemeente Lingewaal is een zeer incomplete en foutieve vergunning aangevraagd. Dit alles om met zo min mogelijk informatie het plan er doorheen te krijgen.
  - Er konden eerst geen ongewone voorvallen zich voordoen en nu wel.
  - In de originele aanvraag in 2017 was het jaarlijkse verbruik niet meer dan 50.000 kWh. In de nieuwe aanvraag is dat 2.251.000 kWh.

16 Energie	
Verbruikt u in uw inrichting meer dan 50.000 kWh elektriciteit of meer dan 25.000 m3 aardgas(equivalenten) per jaar?	☐ Ja ☑ Nee
Hoeveel elektriciteit verbruikt u in uw inrichting in kWh per jaar?	0
Hoeveel aardgas(equivalenten) verbruikt u in uw inrichting in m3 per jaar?	0

- Bijlagen die later komen, niet van toepassing of al bekend: de laatste Dekra validatiemetingen van de radar in Wier met koepel ontbreken. Deze metingen zijn direct na de geluidsmetingen met koepel uitgevoerd.

- Punt 7 Gebruik: bouwwerk wordt gebruikt voor militaire doeleinden en niet als gebouw voor lichte industrie! Dit is zeer opmerkelijk omdat voor een radar een veilige richtafstand geldt van 1.500 meter. Waarom wordt hier melding gemaakt van een bouwwerk als lichte industrie? Er geldt hiervoor geen veilige richtafstand van 20 meter maar van 1.500 meter in functie van een militair radarstation.
- Pagina 9: het betreft een militair radarstation en geen radarstation.
- Pagina 11: Defensie beschikt niet over een gecertificeerd milieumanagement systeem. Is deze wel gecertificeerd bij het definitieve besluit?

3. BIJLAGEN BOUWDEEL RADARLOCATIE HERWIJNEN

- 840 busjes en 210 vrachtwagens in 2025 betekent 1680 lichte verkeersbewegingen en 420 zware verkeersbewegingen naast de zware aanwezige verkeersbewegingen van de dijkversterking in dit rivierengebied.
- Is er met de stikstofdepositieberekening rekening gehouden met de cumulatieve effecten van de dijkversterking?

4. BIJLAGEN MILIEUDEEL 1a en 1 b RADARLOCATIE HERWIJNEN

- Het is belangrijk dat bij het plannen van dergelijke installaties uitgebreid overleg plaatsvindt met lokale belanghebbenden, inclusief bewoners en overheids-instanties, om ervoor te zorgen dat hun zorgen worden aangepakt en dat er een evenwicht wordt gevonden tussen militaire behoeften en lokale belangen.
- Dit advies is volkomen genegeerd door Defensie.

Overig:

- In technische briefing 30-1 wordt gesproken over minimaal 2 actieve luchtverdedigingsradars. Waarom niet op korte termijn de 2e op Nieuw Milligen en een mobiele radar in het westen van het land?

- 6x MASS radar wordt vervangen door 3D Groundmaster 400a van Thales. Hierdoor wordt de dekking sterk verbeterd. De locatie van de plaatsing van een tweede Smart L radar wordt hierdoor minder relevant.

https://www.thalesgroup.com/en/markets/defence-and-security/air-forces/airspace-protection/surface-radars/ground-master-400-alpha

Uit al het voorgaande volgt dat de ontwerp-omgevingsvergunning onzorgvuldig tot stand is gekomen en zowel feitelijk als juridisch volstrekt ondeugdelijk en onhoudbaar is. Zo ontbreekt noodzakelijke en essentiële informatie, wordt in strijd gehandeld met eerdere – en thans nog geldende - besluiten, de bedoeling van wetgever en parlement, is sprake van pogingen om te ontkomen aan de bepalingen van de Omgevingswet en eigen (coördinatie-) beleid en besluiten en wordt afbreuk gedaan aan autonomie en onafhankelijkheid van betrokken gemeenten. Ook op het gebied van straling en geluid zijn en blijven tal van essentiële vragen buiten beschouwing en / of onbeantwoord.

Deze procedure dient dan ook per direct te worden stopgezet. Cliënten verzoeken dat hierdoor ook uitdrukkelijk.

Deze zienswijze stuur ik u aangetekend. De zienswijze is tevens digitaal ingediend. De website voorziet niet in het indienen van bijlagen in een omvang als waarvan hier namens cliënten sprake.

[redacted]

Verzonden: 5/13/2024 3:39:00 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik wil niet dat de radar in Herwijnen komt. De radar moet naar een andere plek waar de radar minder schadelijk is voor de omwonende.

Ik wil oud kunnen worden zonder het risico te lopen op ziekten die veroorzaakt worden door de straling van de radar. Het lijkt een gokspelletje. We weten niet zeker of je er ziek van kan worden, maar blijf er vooral in de buurt wonen, dan heb je straks misschien de hoofdprijs de ziekte ALS of een andere ziekte.

Ga voor zekerheid en niet voor een onzeker gokpartijtje. Kies voor een locatie elders.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/13/2024 3:44:26 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 10-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Jullie blijven eigenwijs jullie zin doordrijven. Nee is Nee!

De vergunningaanvraag is niet compleet. Jullie hebben niet de juiste metingen verricht, er zijn geen metingen met een koepel erover bekend bij ons. Er zijn geen metingen gedaan vanaf de openbare weg qua magn. Veldsterkte. Er zijn ook geen metingen bekend van de maximale capaciteit (zonder begrenzing) van de radar. Ik vind dat de aanvraag niet compleet is, dat daarom de vergunning ontvankelijk verklaart moet worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/13/2024 3:55:19 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Defensie geeft aan dat de Smart_L radar in Staring en in Override modus niet aan de eisen voldoet. Dat dit alleen in uitzonderlijke situaties zal gebeuren moet niet mogelijk zijn. Dat betekend dat wij wel degelijk meer bloot gesteld zullen worden aan straling dan eerder is aangegeven. Wij weten niet hoe vaak dit gaat gebeuren. Ook weten wij niet dat als het een enkele keer wel gebeurd, dit effect zal hebben op de omgeving. Reden genoeg om de radar niet o deze locatie te plaatsen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/13/2024 4:07:10 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik ben bang dat mijn papa, mama, de dieren en ik ziek worden van deze radar. Willen jullie ons helpen door de radar niet hier te plaatsen?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/13/2024 4:11:24 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Defensie negeert de bevolking, defensie negeert de Tweede Kamer, Defensie negeert de zorgen betreffende de gezondheidseffecten. Defensie negeert de democratie. Defensie dramt zijn zin door. Hoe onbetrouwbaar ben je als overheid en wil je zo daadwerkelijk je zin doordrammen.

De vergunningen zijn niet compleet ingediend en vooral niet naar volledige waarheden. Geheimen horen niet thuis in zo'n situatie. Maak alles zichtbaar en stel alles open. Kom voor de dag met de maximale capaciteiten en intenties. Gaan jullie in de toekomst een upgrade uitvoeren? Blijft de radar tot 2000km inzetbaar of gaan jullie dit opvoeren? Zo ja, dan mogen

jullie niet meer capaciteit, straling en vermogen gebruiken dan reeds is aangegeven. Houden jullie je daar dan aan?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/13/2024 8:34:31 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Woon binnen 1500 meter van het geplande station.

Maak me zorgen over mijn gezondheid op (langere) termijn.

Ben derhalve van mening dat het radarstation niet op de geplande locatie moet komen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Naar mijn idee zal de nabijheid van een radarstation de waarde en verkoopbaarheid van mijn woning geen goed doen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Behalve bovenstaande is er naar mijn mening dicht bij het radarstation niet uit te sluiten dat storing aan apparaten en geluidsoverlast zich voordoen.

Mijn bezwaar betreft de locatie, niet (de taken van) Defensie.

Verzonden: 5/14/2024 12:27:02 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: gezinsleden:
[redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie de brief in Bijlage 2

99969873_9965917_Brief_bezwaar_d-d-_13_mei_2024.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie de brief in Bijlage 2

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie de brief in Bijlage 2

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie de brief in Bijlage 2

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen

Geachte heer/ mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

Specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

>In de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar wordt niet voldaan aan de huidige vergunningsaanvraag. Defensie en producent Thales stellen dat de geplande Smart-L Radar in Herwijnen, dankzij geavanceerde technologieën, een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km kan leveren. Tijdens een recente voorlichtingsavond werd aangegeven dat de radar in de toekomst nog verder kan worden verbeterd om duizenden kilometers verder te kunnen kijken. De mogelijkheid tot eenvoudige upgrades en de voorbereiding op toekomstige bedreigingen zijn unieke eigenschappen van de Smart-L radar. Ook op de website van Thales staat vermeld dat de SMART-L MM een programmeerbare radar is met AESA-technologie, wat betekent dat deze volledig flexibel is. Extra mogelijkheden kunnen worden toegevoegd gedurende de levensduur van de radar, afhankelijk van de behoeften van de klant. Kort gezegd: Defensie vraagt momenteel vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst krachtiger zal zijn, verder kan "kijken" en meer functionaliteiten zal hebben dan waarvoor momenteel vergunning wordt aangevraagd. Defensie geeft aan dat er geen herhaalde testen, metingen en vergunningsaanvragen zullen plaatsvinden als de Smart-L radar niet meer aan de oorspronkelijke vergunningsaanvraag voldoet. Pas na 5 jaar na plaatsing zullen opnieuw metingen worden verricht. Kortom: een onzekere en bedreigende factor voor de inwoners van Herwijnen.

>Zowel in de "Staring" modus als in de "Override" modus voldoet de Smart-L radar niet aan de vereisten. Tijdens een van de technische briefings heeft Defensie onthuld dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen een derde modus heeft naast de "Staring" en "Rotating" modi, namelijk de "Override" modus. Defensie legde uit dat dit een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger wordt en de straling intenser is. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde normen. Defensie erkent voor de tweede keer dat de Smart-L radar zowel in de "Staring" modus als in de "Override" modus niet aan de gestelde vereisten voldoet. Het excuus van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal gebeuren, wordt erg ongeloofwaardig als je bedenkt dat alleen Defensie de radar bestuurt. Er is geen externe controle mogelijk, Defensie beslist zelf wanneer ze de "Staring" modus en "Override" modus gebruiken. Training in deze modi is ook noodzakelijk, en bij Defensie is training eerder regel dan uitzondering.

>De overheid handelt naar eigen goeddunken en regelt simpelweg zaken op hun eigen manier. Omdat de Smart-L radar in "Staring" modus en "Override" modus niet voldoet aan de gestelde eisen, zorgt Defensie ervoor dat er een "ministeriële regeling" komt. Deze regeling legt vast dat ondanks het niet voldoen aan de eisen, de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen toch doorgaat. Dit “regelen” past defensie keer op keer toe; onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken. De vastberadenheid van Defensie is overduidelijk: wat er ook gebeurt, zij zullen er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te plaatsen. Het is zorgwekkend hoe onbetrouwbaar de overheid kan zijn door, tegen beter weten in, hun eigen agenda door te drukken. Zelfs als er bewijs is dat het niet mogelijk of rechtmatig is, zal de overheid altijd wel iets "regelen", zoals nu weer blijkt.

>De resultaten van metingen in Wier, waarbij een koepel op de Smart-L radar is geplaatst, zijn niet opgenomen in deze vergunningsaanvraag. Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier was geïnstalleerd, werden verschillende metingen uitgevoerd, waaronder een geluidsmeting. Dit was noodzakelijk omdat de Smart-L radar zonder koepel niet voldeed aan de gestelde geluidsnormen. Daarnaast zijn er stralingsmetingen uitgevoerd om het effect van de koepel op de straling te beoordelen. Echter, deze meetresultaten zijn niet opgenomen in documenten zoals het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", en bijbehorende bijlagen. Dit was wel vereist. Bovendien zijn de metingen en de resultaten ervan van juni 2021 niet onafhankelijk uitgevoerd, wat ook had gemoeten. Hoewel Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen zou voldoen, ook onder "worst case" scenario's, is dit niet aangetoond door metingen die zijn uitgevoerd na het plaatsen van de koepel. Het is niet vastgesteld of de blootstellingslimieten buiten de ICNIRP-contour niet worden overschreden. Defensie beweert dat de Smart-L in Herwijnen identiek is aan die in Wier. Als inwoner van Herwijnen is het dus niet duidelijk aan welke straling je wordt blootgesteld, en of deze stralingsniveaus voldoen aan de ICNIRP-normen. De enige beschikbare meetresultaten die door Defensie zijn verstrekt, dateren van vóór de installatie van de koepel op de radar in Wier.

>Er zijn geen metingen uitgevoerd op de magnetische veldsterkten die door de Smart-L radar worden geproduceerd, hoewel deze wel aanwezig zijn vanwege het hoge energieverbruik van de radar, namelijk 2.251.000 kWh per jaar. De radar staat op slechts 35 meter afstand van een openbare weg, waardoor mensen dicht bij de radar kunnen komen en dus blootgesteld kunnen worden aan de magnetische straling. Daarom is het noodzakelijk om ook de magnetische veldsterkte te meten om te bepalen of deze binnen veilige grenzen valt. Deze metingen op een afstand van 35 meter van de radar zijn niet uitgevoerd en ontbreken daarom in de vergunningsaanvraag. Hierdoor is de aanvraag niet compleet en dient deze als onontvankelijk te worden beschouwd.

>De Smart-L radar veroorzaakt storingen bij andere apparatuur, wat ook is gebeurd in Wier. Elektrische apparaten, zoals de Smart-L radar, kunnen niet alleen de werking van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen ook een potentieel gevaar voor mens en dier. Om dit te voorkomen zijn er elektromagnetische compatibiliteitsrichtlijnen (EMC) opgesteld voor heel Europa. Deze richtlijnen zijn echter niet meegenomen in de vergunningsaanvraag. In Wier zijn veel problemen gemeld met storingen aan apparatuur, zoals satellietschotels, ontvangers, WIFI en televisies, als gevolg van de plaatsing van de Smart-L radar. Aangezien er in Herwijnen meer dan 10 keer zoveel mensen wonen, is de verwachting dat deze storingen ook minstens 10 keer zo vaak zullen voorkomen. Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd als in de bebouwde omgeving de limieten voor elektromagnetische straling boven de 18 V/m uitkomen. Volgens berekeningen van TNO zullen deze limieten ruimschoots worden overschreden. Door de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen zullen veel apparaten worden verstoord, en er is geen onderbouwing gegeven in de vergunningsaanvraag hoe Defensie dit zal voorkomen. Daarom is de aanvraag niet compleet en moet deze als onontvankelijk worden beschouwd.

>Een ICD (Implanteerbare Cardioverter Defibrillator) is een apparaat dat wordt gebruikt bij mensen met ernstige, levensbedreigende hartritmestoornissen. Het geeft kleine elektrische schokken af om het hart te helpen in een normaal ritme te kloppen wanneer dat nodig is. Voorwerpen en apparaten die elektriciteit produceren/gebruiken of draadloze signalen uitzenden, creëren elektromagnetische velden. Als deze voorwerpen en apparaten te dicht bij een ICD komen en het elektromagnetische veld van de ICD verstoren, kan de normale werking van de ICD tijdelijk worden beïnvloed.

>Waarom zou er slechts één vast radarstation zijn als er al 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? Bovendien is er al één station dat de oude radar in Nieuw Millingen vervangt. Defensie heeft 9 Ground Master 200 Multi-Mission Compact-radarstations gekocht, met nog eens 9 in bestelling. Deze radars zijn zeer geschikt voor luchtruimbewaking, beveiliging en het detecteren van vijandelijke locaties. Ze kunnen doelen lokaliseren en het luchtruim bewaken binnen een straal van 400 kilometer, inclusief mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten. Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van groot belang voor de nationale veiligheid. Defensie is van mening dat er in Herwijnen een vast Smart-L radarstation moet komen voor dit doel. Volgens hun onderzoek is Herwijnen de meest geschikte locatie, aangezien er geen andere locatie in Nederland beter is. Echter, gezien de mobiliteit en directe inzetbaarheid van de Ground Master 200 Multi-Mission Compact-radarstations, die alles binnen een straal van 400 km kunnen detecteren, lijkt het plaatsen van een vast radarstation in Herwijnen overbodig. Vooral omdat Thales en Defensie aangeven dat deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn en kunnen worden aangepast aan veranderende behoeften.

>In Herwijnen is een opvallend hoog aantal mensen aan de zeldzame ziekte ALS overleden. Februari jongstleden is er ook weer iemand aan deze vreselijke ziekte overleden. Aangezien deze ALS-gevallen geen familie van elkaar zijn en ook geen andere gemeenschappelijke delers dan de woonomgeving hebben, moet hier toch serieus naar gekeken worden. Als we hierbij kijken naar de vergelijkbare dorpen aan de Waal vertonen zij niet deze alarmerende aantallen ALS gevallen, terwijl deze zeker vergelijkbaar zijn qua omgevingsfactoren. Het enige niet vergelijkbare aan Herwijnen is dat hier in het verleden twee radars hebben gestaan, die veel straling produceerden. De mensen die ziek zijn geworden hebben allen hun hele leven in Herwijnen gewoond. Dit is toch op zijn minst een opvallend te noemen en dient toch serieus onderzocht te worden tot onomstotelijk is bewezen dat straling geen oorzaak kan zijn van het ontstaan van deze vreselijke ziekte. Het risico van het nogmaals blootstellen van de inwoners van Herwijnen aan straling zou dan namelijk desastreus kunnen zijn omdat het gaat om mensen die mogelijk al schade door stralingsbelasting met zich mee dragen.

>De vergunningsaanvraag moet worden stopgezet zolang ik, als inwoner, niet bewust beschik over de juiste en volledige informatie die nodig is om mijn standpunt te vormen. Mijn recht om informatie op te vragen die nodig is om een mening te vormen, is vastgelegd in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetten heeft de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (die mij steunt in mijn bezwaar) verschillende verzoeken ingediend volgens de Wob en Woo. Slechts enkele van deze verzoeken zijn gehonoreerd, en zelfs deze zijn niet binnen de maximale termijn verstrekt.

- Verzoek aan ILenT: geen reactie, termijn overschreden met 8 maanden.
- Verzoek aan Rijksvastgoedbedrijf: geen reactie, termijn overschreden met 6 maanden.
- Verzoek aan Defensie: geen reactie, termijn overschreden met 6 maanden.

Wat heeft het recht op het opvragen en verkrijgen van informatie van ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties en overheidsinstanties voor zin als de gevraagde documenten niet worden verstrekt? Er is nu een onrechtvaardige kennisachterstand ontstaan, mogelijk met opzet in stand gehouden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 12:43:24 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie brief in Bijlage 2

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie brief in Bijlage 2

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie brief in Bijlage 2

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie brief in Bijlage 2

99969896_9965923_Brief_bezwaar_d-d-_13_mei_2024_[redacted].pdf

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen

Geachte heer/ mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

Specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

>In de toekomstige uitvoering van de Smart-L radar wordt niet voldaan aan de huidige vergunningsaanvraag. Defensie en producent Thales stellen dat de geplande Smart-L Radar in Herwijnen, dankzij geavanceerde technologieën, een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km kan leveren. Tijdens een recente voorlichtingsavond werd aangegeven dat de radar in de toekomst nog verder kan worden verbeterd om duizenden kilometers verder te kunnen kijken. De mogelijkheid tot eenvoudige upgrades en de voorbereiding op toekomstige bedreigingen zijn unieke eigenschappen van de Smart-L radar. Ook op de website van Thales staat vermeld dat de SMART-L MM een programmeerbare radar is met AESA-technologie, wat betekent dat deze volledig flexibel is. Extra mogelijkheden kunnen worden toegevoegd gedurende de levensduur van de radar, afhankelijk van de behoeften van de klant. Kort gezegd: Defensie vraagt momenteel vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst krachtiger zal zijn, verder kan "kijken" en meer functionaliteiten zal hebben dan waarvoor momenteel vergunning wordt aangevraagd. Defensie geeft aan dat er geen herhaalde testen, metingen en vergunningsaanvragen zullen plaatsvinden als de Smart-L radar niet meer aan de oorspronkelijke vergunningsaanvraag voldoet. Pas na 5 jaar na plaatsing zullen opnieuw metingen worden verricht. Kortom: een onzekere en bedreigende factor voor de inwoners van Herwijnen.

>Zowel in de "Staring" modus als in de "Override" modus voldoet de Smart-L radar niet aan de vereisten. Tijdens een van de technische briefings heeft Defensie onthuld dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen een derde modus heeft naast de "Staring" en "Rotating" modi, namelijk de "Override" modus. Defensie legde uit dat dit een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger wordt en de straling intenser is. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde normen. Defensie erkent voor de tweede keer dat de Smart-L radar zowel in de "Staring" modus als in de "Override" modus niet aan de gestelde vereisten voldoet. Het excuus van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal gebeuren, wordt erg ongeloofwaardig als je bedenkt dat alleen Defensie de radar bestuurt. Er is geen externe controle mogelijk, Defensie beslist zelf wanneer ze de "Staring" modus en "Override" modus gebruiken. Training in deze modi is ook noodzakelijk, en bij Defensie is training eerder regel dan uitzondering.

>De overheid handelt naar eigen goeddunken en regelt simpelweg zaken op hun eigen manier. Omdat de Smart-L radar in "Staring" modus en "Override" modus niet voldoet aan de gestelde eisen, zorgt Defensie ervoor dat er een "ministeriële regeling" komt. Deze regeling legt vast dat ondanks het niet voldoen aan de eisen, de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen toch doorgaat. Dit “regelen” past defensie keer op keer toe; onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken. De vastberadenheid van Defensie is overduidelijk: wat er ook gebeurt, zij zullen er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te plaatsen. Het is zorgwekkend hoe onbetrouwbaar de overheid kan zijn door, tegen beter weten in, hun eigen agenda door te drukken. Zelfs als er bewijs is dat het niet mogelijk of rechtmatig is, zal de overheid altijd wel iets "regelen", zoals nu weer blijkt.

>De resultaten van metingen in Wier, waarbij een koepel op de Smart-L radar is geplaatst, zijn niet opgenomen in deze vergunningsaanvraag. Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier was geïnstalleerd, werden verschillende metingen uitgevoerd, waaronder een geluidsmeting. Dit was noodzakelijk omdat de Smart-L radar zonder koepel niet voldeed aan de gestelde geluidsnormen. Daarnaast zijn er stralingsmetingen uitgevoerd om het effect van de koepel op de straling te beoordelen. Echter, deze meetresultaten zijn niet opgenomen in documenten zoals het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", en bijbehorende bijlagen. Dit was wel vereist. Bovendien zijn de metingen en de resultaten ervan van juni 2021 niet onafhankelijk uitgevoerd, wat ook had gemoeten. Hoewel Defensie altijd heeft beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen zou voldoen, ook onder "worst case" scenario's, is dit niet aangetoond door metingen die zijn uitgevoerd na het plaatsen van de koepel. Het is niet vastgesteld of de blootstellingslimieten buiten de ICNIRP-contour niet worden overschreden. Defensie beweert dat de Smart-L in Herwijnen identiek is aan die in Wier. Als inwoner van Herwijnen is het dus niet duidelijk aan welke straling je wordt blootgesteld, en of deze stralingsniveaus voldoen aan de ICNIRP-normen. De enige beschikbare meetresultaten die door Defensie zijn verstrekt, dateren van vóór de installatie van de koepel op de radar in Wier.

>Er zijn geen metingen uitgevoerd op de magnetische veldsterkten die door de Smart-L radar worden geproduceerd, hoewel deze wel aanwezig zijn vanwege het hoge energieverbruik van de radar, namelijk 2.251.000 kWh per jaar. De radar staat op slechts 35 meter afstand van een openbare weg, waardoor mensen dicht bij de radar kunnen komen en dus blootgesteld kunnen worden aan de magnetische straling. Daarom is het noodzakelijk om ook de magnetische veldsterkte te meten om te bepalen of deze binnen veilige grenzen valt. Deze metingen op een afstand van 35 meter van de radar zijn niet uitgevoerd en ontbreken daarom in de vergunningsaanvraag. Hierdoor is de aanvraag niet compleet en dient deze als onontvankelijk te worden beschouwd.

>De Smart-L radar veroorzaakt storingen bij andere apparatuur, wat ook is gebeurd in Wier. Elektrische apparaten, zoals de Smart-L radar, kunnen niet alleen de werking van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen ook een potentieel gevaar voor mens en dier. Om dit te voorkomen zijn er elektromagnetische compatibiliteitsrichtlijnen (EMC) opgesteld voor heel Europa. Deze richtlijnen zijn echter niet meegenomen in de vergunningsaanvraag. In Wier zijn veel problemen gemeld met storingen aan apparatuur, zoals satellietschotels, ontvangers, WIFI en televisies, als gevolg van de plaatsing van de Smart-L radar. Aangezien er in Herwijnen meer dan 10 keer zoveel mensen wonen, is de verwachting dat deze storingen ook minstens 10 keer zo vaak zullen voorkomen. Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd als in de bebouwde omgeving de limieten voor elektromagnetische straling boven de 18 V/m uitkomen. Volgens berekeningen van TNO zullen deze limieten ruimschoots worden overschreden. Door de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen zullen veel apparaten worden verstoord, en er is geen onderbouwing gegeven in de vergunningsaanvraag hoe Defensie dit zal voorkomen. Daarom is de aanvraag niet compleet en moet deze als onontvankelijk worden beschouwd.

>Een ICD (Implanteerbare Cardioverter Defibrillator) is een apparaat dat wordt gebruikt bij mensen met ernstige, levensbedreigende hartritmestoornissen. Het geeft kleine elektrische schokken af om het hart te helpen in een normaal ritme te kloppen wanneer dat nodig is. Voorwerpen en apparaten die elektriciteit produceren/gebruiken of draadloze signalen uitzenden, creëren elektromagnetische velden. Als deze voorwerpen en apparaten te dicht bij een ICD komen en het elektromagnetische veld van de ICD verstoren, kan de normale werking van de ICD tijdelijk worden beïnvloed.

>Waarom zou er slechts één vast radarstation zijn als er al 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? Bovendien is er al één station dat de oude radar in Nieuw Millingen vervangt. Defensie heeft 9 Ground Master 200 Multi-Mission Compact-radarstations gekocht, met nog eens 9 in bestelling. Deze radars zijn zeer geschikt voor luchtruimbewaking, beveiliging en het detecteren van vijandelijke locaties. Ze kunnen doelen lokaliseren en het luchtruim bewaken binnen een straal van 400 kilometer, inclusief mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten. Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van groot belang voor de nationale veiligheid. Defensie is van mening dat er in Herwijnen een vast Smart-L radarstation moet komen voor dit doel. Volgens hun onderzoek is Herwijnen de meest geschikte locatie, aangezien er geen andere locatie in Nederland beter is. Echter, gezien de mobiliteit en directe inzetbaarheid van de Ground Master 200 Multi-Mission Compact-radarstations, die alles binnen een straal van 400 km kunnen detecteren, lijkt het plaatsen van een vast radarstation in Herwijnen overbodig. Vooral omdat Thales en Defensie aangeven dat deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn en kunnen worden aangepast aan veranderende behoeften.

>In Herwijnen is een opvallend hoog aantal mensen aan de zeldzame ziekte ALS overleden. Februari jongstleden is er ook weer iemand aan deze vreselijke ziekte overleden. Aangezien deze ALS-gevallen geen familie van elkaar zijn en ook geen andere gemeenschappelijke delers dan de woonomgeving hebben, moet hier toch serieus naar gekeken worden. Als we hierbij kijken naar de vergelijkbare dorpen aan de Waal vertonen zij niet deze alarmerende aantallen ALS gevallen, terwijl deze zeker vergelijkbaar zijn qua omgevingsfactoren. Het enige niet vergelijkbare aan Herwijnen is dat hier in het verleden twee radars hebben gestaan, die veel straling produceerden. De mensen die ziek zijn geworden hebben allen hun hele leven in Herwijnen gewoond. Dit is toch op zijn minst opvallend te noemen en dient toch serieus onderzocht te worden tot onomstotelijk is bewezen dat straling geen oorzaak kan zijn van het ontstaan van deze vreselijke ziekte. Het risico van het nogmaals blootstellen van de inwoners van Herwijnen aan straling zou dan namelijk desastreus kunnen zijn omdat het gaat om mensen die mogelijk al schade door stralingsbelasting met zich mee dragen.

>De vergunningsaanvraag moet worden stopgezet zolang ik, als inwoner, niet bewust beschik over de juiste en volledige informatie die nodig is om mijn standpunt te vormen. Mijn recht om informatie op te vragen die nodig is om een mening te vormen, is vastgelegd in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetten heeft de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (die mij steunt in mijn bezwaar) verschillende verzoeken ingediend volgens de Wob en Woo. Slechts enkele van deze verzoeken zijn gehonoreerd, en zelfs deze zijn niet binnen de maximale termijn verstrekt.

- Verzoek aan ILenT: geen reactie, termijn overschreden met 8 maanden.
- Verzoek aan Rijksvastgoedbedrijf: geen reactie, termijn overschreden met 6 maanden.
- Verzoek aan Defensie: geen reactie, termijn overschreden met 6 maanden.

Wat heeft het recht op het opvragen en verkrijgen van informatie van ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties en overheidsinstanties voor zin als de gevraagde documenten niet worden verstrekt? Er is nu een onrechtvaardige kennisachterstand ontstaan, mogelijk met opzet in stand gehouden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 2:13:46 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Het vee heeft veel te lijden door straling vanuit de omgeving. Bij ons op de boerderij gaan kalven dood door de straling van 4G-masten. Mijn angst voor de gevolgen van staling van de Smart-L Radar is enorm. Als straling van de masten nu al zo'n groot effect heeft op mijn vee, wat voor ellende krijgen we dan bij een radar met vele male meer straling? Maar wat doet dit dan op langere termijn met de gezondheid van onze kinderen en kleinkinderen.

De Radar mag niet dichter op bewoning geplaatst worden dan 1500m. Dit is hier wel het geval. Dit mag niet!

De Tweede kamer heeft meerdere moties aangenomen. De Radar te Herwijnen is afgewezen en toch gaan jullie door. Waar is de democratie gebleven?

Ook mag de Radar hier niet komen omdat deze voor verstoring gaat zorgen aan onze apparatuur. Bedrijfsmatig maar ook privé zullen we daar veel hinder en schade door ondervinden. Dit is niet aanvaardbaar. Risico voor mensen met een pacemaker in de omgeving welke niet functioneel is door de SMART-L radar. Hierdoor lopen wij gevaar door defensie, niet door oorlog.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 2:19:43 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 09-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik voel me als inwoner van Nederland, burger en belastingbetaler (waarvan de overheid en defensie betaald worden) niet serieus genomen. Ik heb vanaf het begin het gevoel dat jullie de regels en normen aanpassen, het zoekgebied aanpassen om als enige doel Herwijnen in jullie bezit te krijgen. Jullie zijn ongezond bezig met de locatie te Herwijnen dat ik ervan overtuigd ben dat er meer achter zit, maar jullie hier geen openheid in geven. Echter heb ik als burger rechten! Mijn recht is om openheid in zaken te krijgen betreffende de radar om op die manier een juist mening te kunnen vormen. Laat de inwoners van Herwijnen onder toezicht van de Gemeente, Defensie en een door het dorp gekozen onafhankelijke partij de radar testen. Testen waar wij als

inwoners bezorgd over zijn. Capaciteiten onder diverse omstandigheden, electrisch magnetische straling richting de openbare weg, straling bij onverwachte omstandigheden, geluidstest tijdens avonduren, het 'stukje' boost/ Override waar weinig over bekend is, wat gebeurd er bij storingen? Hoe lang worden we bij een storing belast met teveel straling en hoe schadelijk is dat? Gewoon een paar vraagjes waar je ons als inwoner van Herwijnen helderheid kan geven. Niet door Defensie, maar door ons zelf. Als je niets te verbergen heb, dan ontvang je ons graag toch?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 2:31:33 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De radar in Herwijnen heeft een zwaardere capaciteit dan de Radar in Wier. Terwijl de radar in Herwijnen dichter bij de bewoning geplaatst word. Dit kan toch niet. Zijn de onderzoeken welke in Wier gedaan zijn wel vergelijkbaar met de situatie in Herwijnen?

Mag een landeigenaar in de directe omgeving van de toekomstige radar langdurig op zijn eigen land zijn? Door een medewerker van Defensie is op een infoavond gecommuniceerd dat ze afraden om langer dan 10minuten op het perceel te zijn. Klopt dit? Is er een advies voor aanwezigheid in de nabijheid van de Radar? Zo ja, hoe hebben jullie dit gecommuniceerd met de eigenaren van de omliggende percelen? Hoe

gaan jullie dit communiceren met de mensen in het algemeen, welke gebruik maken van de openbare wegen in de regio?

Jullie dienen rekening te houden met de natuur. De vleermuizen die hier veel voorkomen in de regio hebben last van de straling, natuur moet beschermd worden.

De locatie van radar is dichtbij op het dorp, maar ook op ons enige recreatiegebied de Zandput. Waarbij risico op straling bijzonder hoog is als je daar zomers heerlijke dagen denkt door te brengen.

We worden al geconfronteerd met voldoende straling van zoals de KNMI Radar, scheepvaart, G masten, in huis apparaten etc. Wij kunnen daar geen zware radar bij gebruiken die ons nog meer belast met straling. En zeker niet als deze niet aan alle veiligheid en gezondheidseisen kan voldoen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie

rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 2:37:12 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters:
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De Radar zal op deze locatie te dicht op bewoning geplaatst worden waarbij de bewoners een onzekere toekomst tegemoet gaan, daar de effecten op de gezondheid nog niet bewezen zijn. Daarom zal het gepast zijn als Defensie op zoek gaat naar een alternatieve locatie welke ver genoeg van bewoning is.

Naast gevaar op gezondheidsklachten lopen de bewoners van Herwijnen en omgeving tijdens oorlog extra risico. De Radar zal het eerste doelwit zijn van de vijand, kans is daarbij dat de omwonende risico lopen op bombardementen die voor de Radar bedoeld zijn. Als de Radar uit de lucht beschoten word, is er een cirkel waarbinnen de bom valt, de bom kan dan ook op

het dorp komen. Wederom zal ook hierbij het risico minder zijn als de Radar verder van bewoning geplaatst zal worden.

Graag zie ik dat de onderzoeken die reeds uitgevoerd zijn en in de toekomst nog gaan plaats vinden door onafhankelijke deskundigen uitgevoerd gaan worden. Deze onafhankelijke partijen mogen niet in dienst zijn of in opdracht werken van Defensie. Ook moeten de deskundigen zelf de nieuw te bouwen Radar mogen bedienen om daadwerkelijk de maximale capaciteiten vast te kunnen leggen. En daarmee een eerlijk rapport te kunnen weerleggen.

Je voelt je als inwoner van Herwijnen niet gehoord in deze aanpak bij het realiseren van de Radar.

Wanneer gaat Defensie realiseren dat het risico op gezondheidsklachten afneemt en het veiliger is voor de omgeving als de Radar naar een andere locatie gaat. De Radar had dan reeds in bedrijf kunnen zijn.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn

de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 2:42:25 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters:
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Zolang de negatieve gezondheidseffecten op korte en lange termijn niet uitgesloten kan worden, moet de Radar niet op deze locatie komen welke te dicht bij bewoners is.

Defensie laat niet zien hoeveel straling ze gebruiken, dit is niet controleerbaar. Hoe kunnen wij als inwoners ergens op vertrouwen als Defensie heeft gelogen over de capaciteit van de Radar. De capaciteit van de Smart-L Radar ligt veel hoger dan eerder is aangegeven. En nog weten we niet wat het maximale is. Dit is zorgwekkend!

Er zijn moties aangenomen in de Tweede Kamer. Defensie moet op zoek naar een andere locatie. Herwijnen mag niet als locatie gebruikt worden, echter negeert Defensie dit en zoekt niet oprecht naar alternatieve locaties. Het moet vanaf het begin Herwijnen zijn en blijven, ongeacht de weerstand vanuit de omgeving.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 2:48:05 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik maak me grote zorgen om de gezondheid van mijn kind want welke invloed heeft de straling op termijn. Defensie kan je ons garanderen dat de straling de gezondheid niet beïnvloed?

Wij hebben een boerderij waardoor ik me ook zorgen maak om onze dieren (paarden, kippen, konijnen etc.) en de overige dieren uit de omgeving. Denk hierbij ook aan de vleermuizen uit de regio. Welke invloed heeft de straling op de dieren. Gaat dit problemen opleveren qua vruchtbaarheid, leefomgeving en gezondheid? Als Defensie niet kan

uitsluiten dat er geen gevolgen aan zitten, zal het toch een eenvoudige keuze moeten zijn om de Radar niet op deze locatie te plaatsen.

De angst en onzekerheid waarmee wij opgezadeld worden om risico te lopen op ziektes zoals ALS en Kanker, maar ook op ziektes waar we nog weet van hebben is onacceptabel.

De plek waar de Radar zal komen is geen goede plek. Dit is echt veel te dichtbij. Zoek een andere plek.

Daarnaast ben ik van mening dat de vergunningen niet kloppen, hoe kan je een vergunning aanvragen waarbij de maximale capaciteit nadien aangepast kan worden naar nog meer straling. Hierbij houd je iedereen voor de gek. Onbetrouwbaar zijn jullie. Pas eerst je vergunningaanvraag naar de juiste omschrijving van de Radar. Ook met jullie intenties op langere termijn.

De Radar hoort niet thuis in dit landschap, het is hier een open landschap en daar past een Smart-L Radar niet bij.

Is het mogelijk om in de toekomst nog een bouwvergunning te krijgen zonder eisen van Defensie? Worden er straks maatregelen getroffen waardoor de ondernemers en inwoners van Herwijnen beperkingen krijgen opgelegd voor gebruik van materialen, grondstoffen, apparaten, bedrijven en bouw? Worden de boeren straks beperkt in de omgeving op eigen land? Mogen zij op het land rondom de Radar werkzaamheden verrichten? Mag daar vee blijven grazen? Mag je daar met grote landbouwvoertuigen het land bewerken? Denk hierbij aan bijvoorbeeld een Combine voor het dorsen van tarwe (Perceel voor de toekomstige Radar).

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en

transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 2:53:42 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 10-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Er zijn vele mensen in Herwijnen overleden door de ziekte ALS en nog zijn er vele met deze ziekte. Hierdoor kunnen we niet nog meer risico lopen door ons bloot te stellen aan straling van de SMART-L radar. Er kan gewoon net meer bij. Deze zal te dicht bij de kern geplaatst worden, maar zeker ook bij de boerderijen in de buurt.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 3:07:11 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Defensie heeft 18 mobiele Ground Master 200 Multi Mission Compact radars gekocht. Hiermee is de Radar welke in Herwijnen moet komen niet noodzakelijk. Deze mobiele radars kunnen per direct ingezet worden zonder de omgeving directe schade toe te brengen.

Zolang wij niet alle juiste informatie hebben, zolang wij niet juist ingelicht zijn en er openheid van zaken is. Ook betreffende de toekomst plannen qua upgrade. Dient de vergunningaanvraag ingetrokken te worden. Eerst dienen we zekerheid te krijgen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 3:56:53 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 09-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Hoe zeker zijn jullie dat de straling geen effect heeft op de leefomgeving in alle vormen die denkbaar zijn? Kunnen jullie ons garanderen dat wij hier op geen enkele manier iets van ondervinden? En zowel, gaat defensie daar dan ook de gevolgen van dragen?

Wij hebben een koophuis welke momenteel een mooie waarde heeft. Indien de verkoop moeizaam gaat door de komst van de radar, wat zal defensie daar aan gaan doen?

De Radar zal bij oorlog als eerste doelwit zijn. Waarschijnlijk haalt deze dag 2 van een oorlog niet. Jullie brengen de inwoners daarbij direct in gevaar, omdat de radar te dicht op bewoning

gestationeerd word. Willen jullie oprecht dat inwoners van Herwijnen dit risico krijgen? Onze gezondheid en veiligheid zouden het belangrijkste moeten zijn. Jullie kunnen ons per direct beschermen door ons tegen de radar te beschermen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 4:01:47 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 09-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Wat zijn de effecten voor onze kinderen en kleinkinderen die hier opgroeien? Wat doet dit met de leefomgeving?. Er is zoveel onzeker, waardoor ik tegen de komst van de Radar ben.

Wat doet de komst van deze radar met de waarde van mijn huis? Zal de verkoopwaarde zakken? En zo ja, gaat Defensie het verschil betalen?

Het wonen onder een lichtmast was vroeger ook 'ongevaarlijk' echter nu na jaren blijkt het slecht te zijn voor de gezondheid. Hierdoor twijfel ik ook aan deze radar. Men weet nu nog

niet wat de effecten zijn op langere termijn. Zolang dit nog onbekend is, wil ik niet dat wij worden blootgesteld aan de stralingen van de radar.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 4:06:44 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 10-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Te weinig of geen onderzoek naar verstoringen van apparatuur en frequenties, Te weinig onderzoek naar gezondheidseffecten op korte en lange termijn op mensen die in de omgeving komen of wonen van de Radar. Te weinig onderzoek naar de effecten op al het levend mechanisme, biotoop en omgeving. Te weinig onderzoek naar schade door geluid voor natuur en mens. Te weinig onderzoek naar psychische schade door blootgesteld worden aan straling, opwarming en geluid. Te weinig onderzoek naar de effecten voor de leefomgeving op langere termijn, Uitbreiding dorp, woningwaarde, energie-mogelijkheden etc.

Ik vind dat er te weinig informatie bekend is om een gedegen besluit te kunnen nemen.

Ik vind dat de aanvraag hiermee niet compleet is, dat daarom de vergunning ontvankelijk verklaart moet worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 4:13:13 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Voor ons is het nog steeds onbekend welke effecten de Smart-L Radar (straling en geluid) heeft op de gezondheid van de bewoners uit de regio. Zolang er uit bewezen onderzoek nog niet voldoende aangetoond is wat de mogelijke risico's op de gezondheid zijn, is het zorgelijk en niet acceptabel als de Radar in Herwijnen geplaatst zal worden.

Er wordt teveel informatie achterwege gehouden. Graag ontvang ik bewijs dat de straling van de Smart-L Radar niet schadelijk is. Officiële rapporten en onderzoeken kunt u mij doormailen naar [redacted]. Als medicus en inwoner van [redacted] wil ik dit inzien en kennis van nemen.

De Smart-L Radar moet naar een andere locatie daar er al vele straling van diverse objecten vanuit de omgeving aanwezig is. Denk hierbij aan de scheepvaart vanaf de Waal en De Linge met radars aan boord. De KNMI Radar aan de rand van het dorp en de 4-/ 5-G masten welke reeds in de omgeving aanwezig zijn. Dit alles is teveel straling op een te kleine locatie.

De Smart-L Radar geeft in Wier verstoring aan apparaten terwijl de Radar in Wier verder van bewoning staat dan hier in Herwijnen de bedoeling is. Wij verwachten dan ook dat wij in Herwijnen meer hinder zullen krijgen van storingen aan apparaten. Gaat Defensie de schade die hieruit voorkomt ruimschoots en eenvoudig vergoeden? Wat voor effect heeft het op apparatuur als er vanuit alle hoeken (Zie voorgaand genoemde objecten) straling tegelijk aanwezig is?

Daarnaast wil ik uiten dat de houding van Defensie heel arrogant is, militaristisch. Zo ga je niet om met de burgers die je juist zou moeten beschermen in plaats van slachtoffer te maken.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve localies, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheiderisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 4:18:06 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 10-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Waarom hebben jullie niet onderbouwt in de vergunningsaanvraag hoe jullie de verstoringen aan apparatuur gaan voorkomen? Als je een vergunning aanvraag waarbij je weet dat apparatuur verstoord zal worden, moeten jullie toch ook vermelden hoe dit voorkomen gaat worden. Naar mijn mening is de aanvraag niet compleet en moet dan ook ingetrokken worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 4:22:53 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Hoe kunnen wij het eens zijn met de door jullie ingediende Ontwerp-Omgevingsvergunning wanneer jullie geen openheid geven. Waar is ons recht als burger gebleven als wij niet de juiste informatie krijgen. Voorgelogen worden, aangepaste regeltjes te zien krijgen. Als de gevraagde documenten niet tijdig aangeleverd worden aan de Stichting Niet Nog Een Radar in Herwijnen, kunnen wij ons niet tijdig inlezen en verweren. Jullie creëren bewust een achterstand welke jullie langdurig in stand houden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 4:27:37 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 10-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De Tweede Kamer heeft tegen gestemd. De Radar mag daarom niet in Herwijnen komen!

Er is geen stralingslimiet vast gesteld waardoor er zoveel onzeker is. Reden genoeg om niet door te gaan met deze locatie.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 4:33:15 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De Smart-L radar produceert magnetische straling met ruim 2 miljoen KWH per jaar. Er is geen onderzoek gedaan naar het bereik met de openbare weg waardoor de vergunningaanvraag niet compleet is. Onlangs zijn de Kapimex Aroma Diffusers met batchnummer 874122 van de Action teruggeroepen omdat deze kleine apparaten verstoringen creëerden aan communicatieapparatuur waar de hulpdiensten erge hinder van hebben, maar ook schepen en vliegtuigen hadden hier hinder van. De verstoringen kunnen tot 30 meter ver ruiken en doet zich voor op frequenties tussen de 30 en 200 Mhz. De RDI ziet een toenemende vervuiling van het radiospectrum wat volgens de dienst grote gevolgen

kan hebben als daardoor 112 niet bereikbaar is. Dit is een apparaat van 5W en geen 2 miljoen KWH, wat gaat de Smart_L voor frequentievervuiling opleveren.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 4:37:35 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 10-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De gegevens zijn wederom niet compleet. Hoe kan het dat ik als inwoner van Herwijnen niet weet aan welke straling ik word blootgesteld. Wat zijn de meetresultaten na plaatsing van de koepel in Herwijnen en wat zijn de metingen op korte afstand vanaf de openbare weg. Worden de blootstellingslimieten overschreden of passen jullie de limieten aan naar wens om zo goed voor te komen? Zolang er niet voldoende onderzoek is gedaan kan de vergunning niet in behandeling genomen worden. Daarom vind ik dat de vergunning ingetrokken moet worden en jullie eerst de juiste onderzoeken moeten uitvoeren en op zoek moeten naar een andere locatie welke niet zo dicht op een dorp staat.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 7:57:48 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijlage.

99997217_9968382_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning-14052024.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage.

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 14 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

In "Staring" modus en "Override" modus voldoet de Smart-L radar niet.
Tijdens een van de technische briefings melde Defensie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen er een 3de modus heeft. Naast de "Staring" en "Rotating" modus ook een "Override" modus. Defensie lichte toe dat is een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen.

Daarnaast heeft de heer Hubbers (Senior Staff Officer Plans van Defensie) tijdens de bewonersbijeenkomst in Herwijnen op 15 januari 2024 in niet mis te verstane bewoordingen tegenover mij bevestigd dat de radar buiten het hek van het perceel waarop de radar zou moeten komen in bepaalde scenario's de ICNIRP-norm kan overschrijden. Het benoemde scenario betreft dus uitdrukkelijk niet de override modus, echter gewoon in standaard modus maar vervolgens langdurig stralen op een object.

Conclusie: Defensie geeft voor de 2de keer toe dat de Smart-L radar zowel in “Staring” modus als in “Override” modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Het excuus van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen wordt wel heel erg ongeloofwaardig als je weet dat (uitsluitend en alleen) defensie de radar bestuurt. Er is geen enkele controle mogelijk, Defensie besluit zelf wanneer zij de “Staring” modus en “Override” modus gebruiken. Er zal ook in deze modus getraind moeten worden, trainen is bij defensie eerder de regel dan een uitzondering.
Ook in standaard modus is er een scenario waarbij de ICNIRP-norm wordt overschreden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico’s voor omwonenden, gezondheidsrisico’s voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/14/2024 8:58:16 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijlage

99998952_9968488_Zienswijze_Radar_station_Herwijnen.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 14 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken: Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met

alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Er is niet getest op magnetische veldsterkten maar dat produceert de Smart-L wel.
Vanwege het zeer hoge energieverbruik van 2.251.000 kWh per jaar produceert de Smart-L radar ook magnetische stralingen. De openbare weg (hek radar) is op 35 meter afstand van de radar, je kunt dus heel erg dichtbij de radar komen en dus ook bij de magnetische straling. Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten, is deze wel voldoende veilig?

Conclusie:
Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Waarom 1 vast radarstation terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? En ze hadden er al 1 die nu de oude radar in Nieuw Millingen vervangt.

Ik besef dat het beveiligen van ons luchtruim van landsbelang is. Maar wanneer er zoveel mobiele Ground masters zijn kan mijn conclusie alleen maar zijn dat de radar in Herwijnen overbodig is.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 12:29:25 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

ja

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

ja

100000193_9968762_Zienswijze_[redacted].docx

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 15-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Herwijnen is mijn woonplaats, de plek waar ik heel graag woon. Waar ik mijn vrienden en familie heb, mij inzet voor het sociaal maatschappelijk leven en waar ik actief ben vanuit het CDA in de gemeenteraad van gemeente West Betuwe. Met meer dan bovengemiddelde belangstelling volg ik al jaren de ontwikkelingen omtrent de voorgenomen plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen. Ik heb de informatiebijeenkomsten bezocht, zowel van Defensie alsmede die van Stichting Niet nog een Radar.

In deze zienswijze zet ik uiteen waarom ik van mening ben dat de geplande Smart -L radar niet meer in Herwijnen hoeft te komen.

Hoeveel meer radarstations zijn er nodig nu Defensie bij de firma Thales 9 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars heeft besteld en een optie heeft voor nog eens 9, dus in totaal 18 stuks? De huidige oorlogen op de wereld bewijzen dat een radarstation mobiel moet zijn. Dus op een mobiel voertuig gestationeerd wat binnen 1 minuut gebruiksklaar is en ook binnen 1 minuut weer is vertrokken van zijn positie. Precies dat kunnen de 18 aangeschafte Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars.

Elke keer weer krijg ik van Defensie te horen en te lezen dat de rede voor de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen is dat Nederland op dit moment onvoldoende veilig is omdat de radar gestationeerd in Nieuw Miligen dermate veroudert was dat hij inmiddels is stopgezet. De geplande Smart-L radar in Herwijnen moet er voor zorgen dat Nederland weer veilig wordt. En de plaatsing kan, volgens Defensie, uitsluitend in Herwijnen. Dus Defensie wil een vaste radar op een betonnen voet plaatsen, die conform de normen veel te dicht bij het dorp Herwijnen staat met meer dan 2700 inwoners, terwijl zij net 18 hyper moderne mobiele radarstations hebben aangeschaft. Volgens de beschrijving van Thales zijn deze radars “uitzonderlijk geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen, en is uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten”. Ik vraag mij oprecht af wat Defensie nu wil bereiken met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen? Een veilig Nederland kan het niet meer zijn gezien de recent aangeschafte 18 mobiele radarstations, maar wat dan wel? En is dit dan zo belangrijk dat de inwoners van Herwijnen daarvoor 30 jaar lang, 24 uur per dag, 365 dagen per jaar blootgesteld moeten worden aan een stralingsniveau waarvan niemand (zelfs Defensie niet) kan garanderen dat er geen negatieve gezondheidseffecten op langeretermijn zullen optreden.

Ik ben tegen de vergunning verlening en de rede mag duidelijk zijn: door de aankoop van 18 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars is plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen overbodig geworden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 10:45:56 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

In onze ogen is het gehele ontwerpbesluit één Mijgrote onjuistheid.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Dit is terug te vinden in onze reactie.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ons belang is een rustig leven hier met onze kleinkinderen. U verstoort dit in hoge mate. Wij overwegen het dorp te verlaten.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Veel kritiek op de algehele gang van zaken.

Een staatssecretaris die voor defensie optrad en niet voor het algemeen belang.

Defensie wil beslissingen die zeker niet in ons belang zijn. Er moet een locatie in Nederland te vinden zijn waar alle hier geld

Verzonden: 5/15/2024 10:49:58 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam:
Tussenvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Politiek
(Mede) namens:
Organisatie: KNMI

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Pro forma, zie bijlage.

100003456_9969273_20240515_Pro_forma_zienswijze_Herwijnen.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Pro forma

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Pro forma

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Pro forma

Koninklijk Nederlands
Meteorologisch Instituut
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

15 mei 2024

L.S.

Namens het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) dien ik hierbij en derhalve tijdig een pro forma zienswijze in tegen de Ontwerpbeschikking: Oprichting radarlocatie Herwijnen.

Uit vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zie: ABRvS 11 september 2019 ECLI:NL:RVS:2019:3097 en ABRvS 1 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1010) blijkt dat in een dergelijk geval een termijn wordt verleend van 2 weken na ontvangst van de pro forma zienswijze voor een toevoeging van mogelijke gronden.

Ik verzoek u dan ook een ontvangstbevestiging te sturen met een termijn van twee weken voor het mogelijk aanvullen van gronden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

.....

KNMI

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Utrechtseweg 297 | 3731 GA De Bilt

Postbus 201 | 3730 AE De Bilt

.....

M [redacted]

[redacted]

www.knmi.nl

.....

Verzonden: 5/15/2024 11:09:10 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

[redacted], 8 mei 2024

Dossier: Projectnummer 16023904

Onderwerp: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer, mevrouw,

Graag maken wij hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

Wij, als vernotruste bewoners uit Herwijnen, zouden graag zien dat jullie op zoek gaan naar een andere locatie, zeker meer dan 1500 meter vanaf de bebouwde kom. De afstand van de geplande radar is nu te kort tot de bewoning van het dorp. VNG Handreiking plaatst de geplande radar in de hoogste categorie, nl. 6. Dit doen zij niet voor niets.

Tevens baart de "Override" modus ons grote zorg. De technische briefing van defensie meldt dat de Smart-L radar in Herwijnen een 3e modus heeft. Niet alleen "Staring" en "Rotating" , maar ook een "Override" modus. Dit is om nog beter en verder te kunnen waarnemen, waardoor de straling intensiever wordt. Met deze modus voldoet de Smart_L radar niet aan de gestelde eisen. Als dit wordt gebruikt is er geen controle mogelijk. Defensie besluit zelf wanneer zij de "Override" modus gebruiken en er zal ook mee geoefend worden.

Wij zijn bang dat, als de radar er werkelijk komt en er teveel straling wordt gemeten, dit grote gevolgen zal hebben voor de gezondheid van de bewoners van Herwijnen. Ook de geluidsoverlast en verstoring van de apparatuur baart ons zorgen, mede omdat de radar in Wier ook nog steeds teveel overlast geeft.

Als blijkt dat er na jaren teveel straling is vrijgekomen en er mensen hierdoor ziek zijn geworden stellen wij Defensie aansprakelijk. Ook voor eventuele waardevermindering van onze huizen, omdat er niemand hier meer wil wonen.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Arie en Jannie Davelaar
Breede Kampen 26
4171 AT HERWIJNEN

Verzonden: 5/15/2024 11:17:18 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 8 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

1. Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.

Volgens Defensie en de producent Thales levert de in Herwijnen geplande Smart-L Radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km op. Tijdens de laatste voorlichtingsavond vertelde een medewerker dat de radar in de toekomst "opgevoerd' kan worden om vervolgens nog vele duizenden kilometers verder te kunnen kijken. Het gemakkelijk upgraden en voorbereid op toekomstige bedreigingen is een van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar.

Thales schrijft letterlijk op hun website:

De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Conclusie: Defensie vraagt op dit moment vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst verder "kijkt", krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden.

Conclusie: Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in "worst case" scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact hetzelfde is als die in Wier.

2. In "Staring" modus en "Override" modus voldoet de Smart-L radar niet.

Tijdens een van de technische briefings meldde Defensie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen een 3de modus heeft. Naast de "Staring" en "Rotating" modus ook een "Override" modus. Defensie lichtte toe dat is een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever. Het is erg waarschijnlijk dat de Smart-L radar in deze modus niet aan de gestelde eisen voldoet.

Conclusie: Defensie geeft voor de 2de keer toe dat de Smart-L radar zowel in "Staring" modus als in "Override" modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Het excuus van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen wordt wel heel erg ongeloofwaardig als je weet dat (uitsluitend en alleen) defensie de radar bestuurt. Er is geen enkele controle mogelijk, Defensie besluit zelf wanneer zij de "Staring" modus en "Override" modus gebruiken. Er zal ook in deze modus getraind moeten worden, trainen is bij defensie eerder de regel dan een uitzondering.

3. Er is niet getest op magnetische veldsterkten maar dat produceert de Smart-L wel.

Vanwege het zeer hoge energieverbruik van 2.251.000 kWh per jaar produceert de Smart-L radar ook magnetische stralingen. De openbare weg (hek radar) is op 35 meter afstand van de radar, je kunt dus heel erg dichtbij de radar komen en dus ook bij de magnetische straling. Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten, is deze wel voldoende veilig? Op de voorlaatste informatieavond zijn hierover tegenstrijdige opmerkingen gemaakt vanuit defensie, die mij angstig maken.

Conclusie: Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

4. De Smart-L radar zorgt voor storingen bij andere apparatuur, gebeurd ook in Wier.

Elektrische apparaten (lees de Smart-L radar) kunnen niet alleen de functies van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Om dit te voorkomen zijn de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) richtlijnen voor heel Europa opgesteld. In deze vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met deze EMC richtlijn. In Wier zijn blijkbaar veel problemen met storingen aan apparatuur, satellietschotels en ontvangers, WIFI en TV's door de plaatsing de Smart-L radar. In Herwijnen wonen meer dan 10 x zoveel mensen, dus gaan deze storingen ook minsten 10 x

zoveel zijn. Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd indien in de bebouwde kom de pieklimieten boven de 18 V/m komen. Wat blijkt, volgens berekeningen van TNO zullen deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden.

In het verleden hebben wij ook negatieve ervaringen gehad met straling, waardoor de TV en autoradio stoorden, bijvoorbeeld al als je op de graaf Reinaldweg reed.

Conclusie: door de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen gaat veel apparatuur verstoord worden en er is in deze vergunningsaanvraag geen onderbouwing opgenomen hoe defensie dit gaat voorkomen. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Naam: [redacted]

Adres [redacted]

Woonplaats: [redacted]

Verzonden: 5/15/2024 11:24:06 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 8 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

1. Resultaten metingen in Wier (met koepel) zijn niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen.

Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn er diverse metingen uitgevoerd. Een van die metingen betrof een geluidsmeting. Want de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm. Iets wat overigens volgens defensie tijdens de eerdere bijeenkomsten werd ontkent. Er zijn in Wier ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de koepel op de straling.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, ook dit had wel gemoeten.

Conclusie: Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in "worst case" scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact hetzelfde is als die in Wier.

Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik bloot gesteld wordt, of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie zijn verschaft zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

2. In "Staring" modus en "Override" modus voldoet de Smart-L radar niet.

Tijdens een van de technische briefings meldde Defensie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen een 3de modus heeft. Naast de "Staring" en "Rotating" modus ook een "Override" modus. Defensie lichtte toe dat is een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever. Het is erg waarschijnlijk dat de Smart-L radar in deze modus niet aan de gestelde eisen voldoet.

Conclusie: Defensie geeft voor de 2de keer toe dat de Smart-L radar zowel in "Staring" modus als in "Override" modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Het excuus van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen wordt wel heel erg ongeloofwaardig als je weet dat (uitsluitend en alleen) defensie de radar bestuurt. Er is geen enkele controle mogelijk, Defensie besluit zelf wanneer zij de "Staring" modus en "Override" modus gebruiken. Er zal ook in deze modus getraind moeten worden, trainen is bij defensie eerder de regel dan een uitzondering.

3. De overheid doet wat het wil, er wordt gewoon iets "geregeld".

Omdat de radar in "Staring" modus en "Override" modus niet voldoet aan de eisen zorgt Defensie ervoor dat er een "ministeriële regeling" komt waarin vastgelegd wordt dat, ondanks het niet voldoen aan de eisen, er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen. Deze "ministeriële regeling" gaat buiten de 1ste en 2de kamer om. Dit "regelen" past defensie keer op keer toe; onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken.

De tunnelvisie van defensie is voor de inwoners van Herwijnen wel heel erg duidelijk: wat er ook gebeurt, defensie zal er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te krijgen. Zelfs de oorlog in Oekraïne wordt aangegrepen om de druk op te voeren en de tegenstand tegen de plannen de kop in te drukken.

Conclusie: Hoe onbetrouwbaar wil je als overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, je mening door te drammen. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan "regelt" de overheid wel iets, ook nu weer. In de afgelopen jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag, heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de overheid er voor zorgt dat zij toch gewoon doorgaan.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Naam: [redacted]

Adres [redacted]

Woonplaats: [redacted]

Verzonden: 5/15/2024 11:30:24 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 8 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1. **Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.**

Volgens Defensie en de producent Thales levert de in Herwijnen geplande radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km op. Inmiddels heb ik begrepen dat de radar in de toekomst eenvouding opgevoerd kan worden zodat er nog vele duizenden kilometers verder gekeken kan worden. Met andere woorden, er wordt nu een aanvraag gedaan voor een radar die in de toekomst nog veel krachtiger zal zijn. En zelfs zonder deze ' upgrade' maak ik mij al ernstig zorgen over de hoeveelheid straling, laat staan wanneer deze in de komende jaren ook nog eens veel krachtiger wordt. En dat zonder een nieuwe vergunningsaanvraag of toetsingsmoment!

2. Democratisch tekort

Daarnaast stoor ik me mateloos aan het gebrek aan 'democratisch gehalte'. Eerst worden moties van de Tweede Kamer achteloos terzijde geschoven en nu wordt er doodleuk gewerkt aan een "ministeriële regeling" waarin vastgelegd wordt dat ondanks het niet voldoen aan de eisen er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de radar in Herwijnen. Hiermee worden dus wederom de door burgers gekozen vertegenwoordigers buitenspel gezet. Ook de gemeente West Betuwe is tegen plaatsing van de radar, maar dat maakt helemaal niets uit. Dat dit in een land als Nederland gewoon kan is een gotspe! In deze tijden waarin het vertrouwen van de burgers in de overheid al minimaal is, laat dezelfde overheid nog maar eens zien dat ze lak heeft aan haar burgers door iets willens en wetens door te drukken. Ik zie hier ook parallelen met de toeslagenaffaire en de Groningse gaswinning; de overheid voert gewoon het door haar uitgezette beleid hardvochtig door en dat daarbij burgers worden ' vermorzeld' doet niet terzake. Zo langzamerhand begin ik te denken dat ook Nederland een bananenrepubliek is geworden waar de overheid gewoon doet waar ze zin heeft en zich niet bekommert om haar burgers die hiervoor de rekening zullen betalen. In een woord schandalig!

Ik heb zes kinderen en ik maak me ernstig zorgen over hun toekomstige gezondheid, mocht deze radar hier geplaatst worden. Van alle plekken in Nederland kiest Defensie precies die plek uit waar al een radar staat, terwijl er meer voor de hand liggende plekken zijn. Onbegrijpelijk en onacceptabel.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 11:36:52 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted]

[redacted] 12 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij en mijn gezin onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

In de beschikking met kenmerk 2023/1482 inzake kenmerk 7611283 wordt gesproken van het oprichten van een radarstation in het buitengebied van de gemeente West-Betuwe. Dit wekt te indruk dat er weinig tot geen bewoning in de buurt aanwezig is. Niets is echter minder waar. Op 400 meter staat reeds het eerste huis en op 875 meter begint reeds de bebouwing van Herwijnen.

Met verbazing heb ik kennisgenomen van de op pagina 6 gestelde depositie van 0,00 mol stikstof per hectare. Dat zou betekenen dat de voor de bouw van de radartoren benodigde onderdelen per paard en wagen of met mankracht naartoe gebracht moeten worden, immers vrachtwagens rijden op diesel en hebben hun stikstofverbruik en als gebruik wordt gemaakt van elektrische vrachtwagens moeten deze ook opgeladen worden en dan springt er toch ook echt een kolencentrale aan, die de stroom levert. Graag zou ik dan ook de achterliggende berekeningen hiervan zien. Een milieuvergunning is m.i. dan ook wel degelijk noodzakelijk.

Op pagina 7 wordt gesteld dat alle informatie beschikbaar is voor een goede beoordeling van de activiteit op de fysieke leefomgeving. Als dat klopt, dan zou op basis van de straling van de radar, de verhoging van de lichaamstemperatuur die hiermee bewerkstelligd wordt, de gevaren voor de volksgezondheid, mn voor

burgers met een pacemaker, de vergunning gelijk afgewezen dienen te worden. Indien dat niet het geval is hoor ik graag wat de beweegredenen en de weging ervan zijn om te komen tot een ander besluit dan de voor handen liggende afwijzing.

Op pagina 8 wordt gemeld dat er geen MER rapportage hoeft te worden opgesteld. Dat vind ik uitermate opmerkelijk daar recentelijk nog de sloop van een aantal woningen in Herwijnen (hemelsbreed 1100 meter) nog is stilgelegd vanwege de aanwezigheid van vleermuizen. Alle in Nederland voorkomende vleermuizen soorten zijn beschermd. De aanwezigheid van vleermuizen, hun uitermate gevoelige sonarsysteem, maken het plaatsen van de radar onmogelijk. De vleermuizen zijn beschermd, de radar interveniëert met de werking van de sonar van de vleermuizen, waardoor de vergunning afgewezen dient te worden. Het kan immers niet zo zijn dat de sloop van een woning stilgelegd dient te worden vanwege de aanwezigheid van beschermde vleermuizen en daar gewoon aan voorbij gegaan kan worden door de overheid als ze zelf iets willen bouwen.

In het Geofort (hemelsbreed 3000 meter verder) leven veel vleermuizen, deze zouden allen volledig gedesoriënteerd raken door de radar met alle gevolgen van dien.

Op pagina 11 wordt aangegeven dat ook gekeken is naar de ICNIRP-norm, waarbij gesteld wordt dat het geen wettelijk voorgeschreven document is, maar een norm, opgesteld door de WHO. Aangegeven wordt dat bij het opstellen van de beschikking rekening is gehouden met de ICNIRP-richtlijn. Echter er wordt verzuimd te melden dat er drie groepen te onderkennen zijn in Europa met betrekking tot hoe met de ICNIRP-norm wordt omgegaan.

Zie hiervoor onderstaand overzicht:

Figure 1 Overview of limits for exposure of the general population to power frequency EMF in the EU.
Group 1 (purple): legal limits derived from EU recommendation, precautionary policy in some countries;
Group 2 (pink): no legal limits or limits less strict than in EU recommendation, precautionary policy in some countries;
Group 3 (yellow): stricter limits than in EU recommendation.

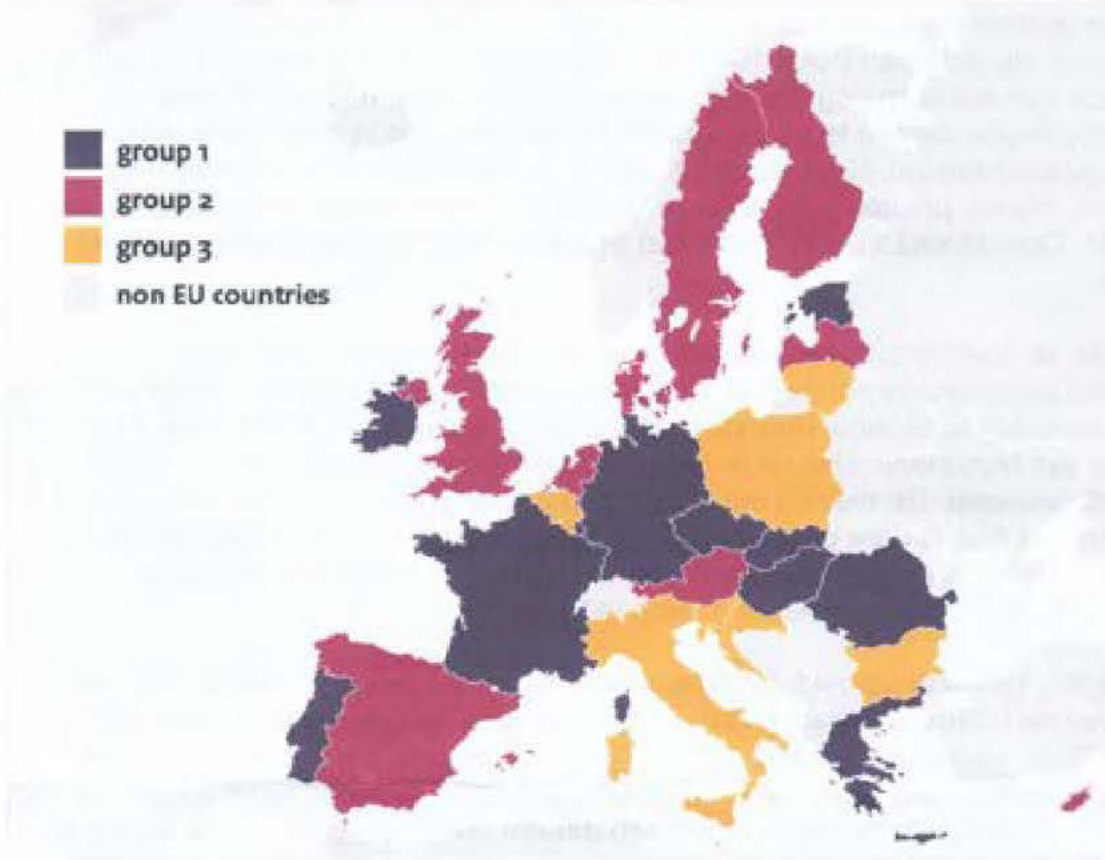

Bron: National Institute for Public Health and the Environment. Ministry of Health, Welfare and Sport. Comparison of International Policies on electromagnetic fields (power frequency and radiofrequency fields. (link: https://www.rivm.nl/sites/default/files/2018-11/Comparison%20of%20International%20policies%20on%20electromagnetic%20fields%202018.pdf)

Nederland behoort tot de groep waarbij er geen of minder strenge grenzen gehanteerd worden dan EU-aanbevelingen. De andere Europese landen (groep 1 en 3) zien wel degelijk het gevaar van straling in en hebben strengere normen dan Nederland. Gezien het feit dat de radar in Herwijnen dichter bij de bebouwde kom staat EN Nederland een veel soepelere norm hanteert dan de rest van Europa dient de overheid het ALARA-principe te hanteren en kan de radar niet in Herwijnen geplaatst worden. Zeker ook gezien het feit dat met Lopik en Nieuw Milligen minstens even goede locaties beschikbaar zijn, waarbij woningen op een veel grotere afstand van de radar gelegen zijn.

Op pagina 13 wordt nader ingegaan op de risico's van de radar met betrekking tot de inwerking op het menselijk lichaam. Hierbij dient echter ook rekening gehouden te worden met de reeds aanwezige radar van de KNMI op hemelsbreed 500 meter van

Herwijnen en alle schepen die over de Waal het dorp passeren (eveneens op 500 meter van Herwijnen).

Ook gezien deze cumulatie van straling waar de bewoners van Herwijnen aan bloot worden gesteld (KNMI Radar aan de rand van het dorp en de radarinstallaties aan boord van alle schepen (rond 100.000 per jaar) die over de Waal het dorp aan de zuidzijde van het dorp dagelijks passeren), zou de Nederlandse overheid het ALARA-principe dienen te hanteren. Het ALARA-principe is een beginsel uit de stralingsbescherming. Het beginsel houdt in dat bestraling en besmetting van mensen, dieren, planten en goederen zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, wordt beperkt. Door te kiezen voor Herwijnen treedt de Nederlandse overheid dit met voeten.

Een van de hoofdtaken van de overheid is toe te zien op een leefklimaat waarbij rekening gehouden wordt met de gezondheid van de bevolking. In Herwijnen hebben in het verleden twee radarstations gestaan en in Herwijnen is 400% meer ALS dan in de rest van Nederland. Niet uit te sluiten is dat de hoeveelheid straling daar een rol in heeft gespeeld. De nieuwe radar levert nog meer straling dan de oude. In Nieuw Milligen en Lopik is daar geen sprake van. Vanuit het ALARA-principe zou de overheid dan ook dienen te kiezen om de radar niet in Herwijnen te plaatsen maar in Nieuw Milligen, of als alternatief daarop in Lopik.

Op pagina 15 wordt gemeld dat de samengestelde berekening 'slechts' maximaal 31% van de ICNIRP bedraagt. Dat is 31% van de in Nederland gehanteerde ICNIRP norm. Zoals hierboven reeds uitgelegd schatten andere landen de risico's veel reëler in en zal de 31% dus vele malen hoger uit gaan komen. In een dichtbevolkt land als Nederland dien je de normen strikter te hanteren omdat burgers zich al snel in de omgeving van de radar zullen bevinden. Nederland is van groep 2 uit de bovenstaande weergave verreweg het kleinste land. Grotere landen als Frankrijk, Duitsland, Italië, Polen hanteren allemaal striktere normen en zijn daarbij ook nog eens vele malen groter dan Nederland.

Uit de conclusie gemeld wordt op pagina 15 wordt niets gemeld over in welke modus de radar op dat moment dan staat. Defensie stelt dat de radar volgens de ICNIRP-contour op een veilige afstand van de bebouwde kom wordt geplaatst. Daarbij wordt door Defensie geschermd dat de straling minder is dan van een mobiele telefoon. Echter een mobiele telefoon heb je niet continue bij je en heb je zeker niet continue aan je hoofd, terwijl de radar wel continue aanstaat. Bij het gebruik van een mobiele telefoon bestaat het risico niet dat je lichaamstemperatuur hoger wordt en is het gebruik van de mobiele telefoon een eigen keuze, terwijl de radar wel degelijk zorgt voor een verhoging van de lichaamstemperatuur en wij geen keuze hebben in het uit- / aanzetten of verhogen van de kracht van de radar. Wat is de reden van Defensie om aan deze ongewenste verhoging van de lichaamstemperatuur zonder blikken of blozen voorbij te gaan? Zeker als je daarbij in meeneemt dat de radar 2200 pulsen per seconden uitzendt. Dat is 2200*60*60*24*365= **69.379.200.000 per jaar** (en als bewoner woon je langer dan een jaar in een dorp....). Dat overtreft de mobiele telefoon by far. Hoe voorziet Defensie dat dit geen invloed zal hebben op de gezondheid van de bewoners van Herwijnen en welke waarborgen geeft Defensie hiervoor? Als die waarborgen niet gegeven kunnen worden waarom houdt Defensie zich dan niet aan het ALARA-principe en stopt het plaatsen van de radar, daar er in

Herwijnen als een radar van het KNMI staat en er rond de 100.000 scheepvaartbewegingen per jaar ook al voor een grote dosis aan radarstraling zorgen?

Op pagina 23 wordt melding gemaakt van richtwaarden voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau:
- 40 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur;
- 35 dB(A) tussen 19.00 uur en 23.00 uur;
- 30 dB(A) tussen 23.00 uur en 07.00 uur.

Daarbij wordt aangegeven dat de geluidsbelasting van de radar deze niet zal overschrijden. Echter eind 2021 heeft een Franse rechter geoordeeld dat geluidsoverlast van windmolens, die qua dB(A) in dezelfde bovengenoemde range liggen, terdege ziekmakend is. In het artikel van Eline Huisman (d.d. 8 november 2021) inzake het oordeel van de Franse rechter wordt ook de heer De Laat (klinisch-fysicus-audioloog aan het LUMC) geciteerd:

"Het oordeel van de Franse rechter lijkt in lijn met wat wetenschappelijk onderzoek al langer laat zien, zegt Jan de Laat, klinisch-fysicus-audioloog aan het LUMC: de criteria voor overlast van windturbines mogen best uitgebreid worden. 'Op dit moment wordt vooral gekeken naar het aantal decibellen. Maar ook zacht geluid kan hinderlijk zijn, afhankelijk van het karakter. Vergelijk het met een druppende kraan: een zacht geluid dat desondanks sommige mensen uit hun slaap zal houden. Dat kan ook gelden voor het continu zoevende geluid van windturbines, al is het effect daarvan zeer verschillend van persoon tot persoon.' Klachten als oorsuizen en hartkloppingen als gevolg van de turbines zijn volgens De Laat vaak een indirect effect, verergerd door de slapeloosheid."

Dat vervolgens onder de Handreiking Industrielawaai ook nog eens 10db(A) erbij geproduceerd mag gaan worden, dan is de radar permanent hoorbaar.

Dit in ogenschouw nemende in combinatie met de hierboven ook reeds aangehaalde additionele straling wordt de belasting op het dorp Herwijnen als maar zwaarder. Terwijl er wel degelijk alternatieven voorhanden zijn (Lopik / Nieuw Milligen) maar deze worden categorisch uitgesloten.
Aangegeven wordt dat Herwijnen de beste locatie is ook na onderzoek naar andere locaties in de omgeving. Echter lijkt het er ernstig op dat er sprake is van een doelredenering om te komen tot Herwijnen. Locaties als Lopik en Nieuw Milligen zijn minstens net zo goed. In Nieuw Milligen zou de radar wat hoger geplaatst moeten worden en in Lopik staan op het moment nog drie windmolens, die end-of-life zijn. Herplaatsing van de drie windmolens op het windmolenpark op de kruising tussen de A15 en A2 bij Waardenburg kan dat probleem prima oplossen. Daarmee zijn beide locaties een prima alternatief. Graag zou ik vernemen hoe de dekking is vanuit de beide locaties als in optimale omstandigheid een radar op die plek wordt geplaatst. Dit zou ik graag willen zien in een visuele (kaart van Nederland) weergave en een percentage (in stappen van 0%-20%, 20%-40%, 40%-60%, 60%-80%, 80%-100%) hoe goed de dekking is van de verschillende delen van Nederland. Ik kan namelijk niet aan het gevoel ontkomen dat dan zal blijken dat de beide locaties zeker net zo goed zullen scoren als Herwijnen, waarbij dan minder gevaren voor de lokale volksgezondheid zijn dan in Herwijnen.

Op pagina 32 geeft de Rijksbouwmeester aan dat met het hebben van de bunkers van de Hollandse Waterlinie een moderne 21e eeuw radar als 'gebiedseigen' gezien kan worden. Dat is hetzelfde als je zou zeggen dat we sinds ongeveer 1600 de oorlogsvoering hetzelfde is gebleven....Dit kan onmogelijk als serieus argument worden gehanteerd.

Op pagina 32 wordt aangegeven dat in februari 2023 een Quick Scan natuur is uitgevoerd en dat daarin wordt geconcludeerd: "Verder blijkt uit de QuickScan dat in de omgeving van het besluitgebied geen Natuur-netwerk Nederland of andere provinciaal beschermde natuur aanwezig is."
Dat is opmerkelijk gezien het reeds eerder in deze zienswijze gemelde stop van de sloop van woningen in Herwijnen vanwege de in de woningen aanwezige vleermuizen.
Ook het Geofort geeft trots aan vleermuizen te huisvesten en zelf Staatsbosbeheer geeft hier aandacht aan in haar Naluurforten, waar het Geofort er een van is (zie https://www.staatsbosbeheer.nl/-/media/10-wat-we-doen/monumenten/201505-brochure-groene-forten.pdf).

Daarnaast dient met de plaatsing van de radar tevens rekening gehouden te worden met onderstaande punten:

- Dagelijks fietst de Herwijnse jeugd die in Leerdam op school zit over de Nieuwe Steeg naar Leerdam. Hetzelfde geldt voor iedereen die vanuit Herwijnen naar Asperen, het Geofort, Leerdam, Acquoi en andere omliggende dorpen wil. Zonder deze weg dient iedereen kilometers om te rijden. De Nieuwe Steeg ligt hemelsbreed op 230 meter afstand (!!!) van de te plaatsen SMART-L radar. Ook al is iedereen dan maar kort tijdens het passeren van de radar in deze zone, neemt dat niet weg dat iedereen dan ook binnen de minimum straal van 300 meter langs de radar moet. Dat is toch vanuit overheidswegen een onwenselijke situatie, waar je de bewoners niet aan bloot zou moeten willen stellen. Door te kiezen voor een locatie als Lopik of Nieuw Milligen wordt ook dit probleem opgelost en laat de Nederlandse overheid zien dat ze begaan is met de gezondheid van haar bevolking.
- Tevens ligt op ongeveer 750 meter de Zandput een locatie waar op zomerse dagen door de bevolking uit de omgeving gerecreëerd en gezwommen wordt. Dat betekent dat deze recreatiemogelijkheid ook naar verwachting komt te vervallen als de radar op de geselecteerde plek geplaatst gaat worden.
- In datzelfde licht past mijn volgende vraag, waarom blijft de Nederlandse overheid volharden in haar standpunt tot het plaatsen van de SMART-L radar in Herwijnen, terwijl er overduidelijk andere locaties zijn die misschien op enkele punten minder optimaal zijn, maar op ander punten optimaler zijn. Het lijkt er ernstig op dat na het debacle met de verhuizing van de mariniers en het Chroom 6 debacle de overheid ervoor kiest om weer op een nieuw debacle af te stevenen. Waarom wordt zoveel overheidsgeld vergooid aan advocaten terwijl er een goed alternatief voorhanden is? Wordt hier een Groningen 2.0 geboren?
- Verder vind ik het opmerkelijk dat, onder de Rijks Coördinatie Regeling, het doorduwen door Defensie onder een demissionair kabinet, het op z'n zachtst gezegd niet chique is om met de gewijzigde samenstelling in de Tweede Kamer, de radar plaatsing doorgang vindt. Zeker in het licht van de vele

vragen die in de Eerste en Tweede kamer zijn gesteld en de moties die tot twee keer toe opriepen om de radar niet in Herwijnen te plaatsen en door de Staatssecretaris naast zich neergelegd zijn. Waar is de democratie? Zeker als bij de derde motie wordt aangemerkt door de Staatssecretaris door te gaan tenzij de Kamer een alternatieve locatie aanwijst. Daar is de Kamer op dat moment niet voor. Het is een met voeten treden van de democratische rechtstaat en zeker koude-oorlog-Oostblokpraktijken waardig en dat lijkt mij niet de boodschap die op dit moment door de overheid uitgezonden dient te worden. Als je na 1 motie nog een keer een motie krijgt, dien je gewoon te luisteren naar de volksvertegenwoordiging en niet op een kabinetsbesluit door te varen. Waarom wordt er door Defensie niet gekozen om de betreffende moties uit te voeren en wordt alleen gekeken naar wat in haar eigen straatje past? Welk democratisch beginsel is hiermee gemoeid (als Lopik en Nieuw Milligen ook alternatieven zijn)?

- Daarnaast moet in mijn optiek de gehele aanvraagprocedure opnieuw gedaan worden en de onderzoeken opnieuw gedaan worden daar de aanvraag zoals die er nu ligt is gericht op een radar zonder een radome. De Radome zal ongetwijfeld straling tegengaan (de straling moet tenslotte door een extra omhulsel heen), waardoor de radar krachten ingesteld moet worden en de impact op van de verhoogde straling op de bevolking en alle berekeningen anders zullen zijn. Hierdoor worden besluiten op de verkeerde berekeningen gestoeld/doorgedrukt. Graag zou ik dan ook inzichtelijk krijgen wat de impact van de radome op de radarstraling en dit grafisch weergegeven zien op eenzelfde berekening en kaarten met dekking voor radar met Radome zoals ook onder de eerste bullet beschreven. De Radome is mogelijk op Lopik of Nieuw Millingen niet nodig, dat bespaart als gekozen wordt voor een plaatsing in Lopik of Nieuw Milligen dus ook nog eens op additionele kosten. Dit dient m.i. eerst onderzocht te worden. Woningen in Herwijnen liggen tenslotte dichterbij dan in Lopik of Nieuw Milligen het geval is.
- Verder moet mij ook van het hart dat Defensie tijdens de voorlichtingsrondes en bij het bezoek van de Staatssecretaris van Defensie aan Herwijnen, niet in gesprek is gegaan met bevolking, maar slechts haar eigen standpunten is blijven herhalen en daarbij niet open heeft gestaan voor andere, relevante input. Bij de bezoeken bleef het bij het herhalen en doordrammen van eigen statements. Geen gesprek maar zenden van eigen informatie. De opzet van het geheel lijkt op het eerste gezicht voor een buitenstaander democratisch, maar is in uitvoering volledig autocratisch. Dezelfde autocratische werkwijze als bij het negeren van de moties van de Kamer werd tentoongespreid.
- Last but not least dienen wij als bewoners te reageren op de plaatsing van de radar terwijl de informatie die door de WOO-verzoeken bij diverse instantie is opgevraagd nog niet allemaal openbaar is gemaakt. Ook dat past niet in een democratie. De overheid is er voor maar vooral ook namens de bevolking en dient de democratische processen te volgen en dat is met dit gehele radarplaatsingstraject in Herwijnen niet het geval.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve localies, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 11:43:43 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 07-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Straling duurt "maar" 5 seconden. Maar ik woon wel 7 dagen in de week bij de radar, waarvan de straling 24 uur per dag doorgaat. Ik woon hier niet alleen. Ik woon hier met mijn man en twee kinderen. Maar ook met dieren: gezelschapsdieren en vee. Onze boerderij ligt in de kritische zone op 630 meter van de radar af. Maar het vee wat buiten loopt, dat vee graast bijna onder de radar. Dat vee moet ook twee keer per dag naar binnengehaald worden. Dat vee wordt binnengehaald door mensen die dan voor langere tijd "onder" de radar moet wandelen. Dit kan niet gezond zijn!! Meneer van TNO vertelde op 22-04-2024 het volgende: "Als je langdurig aan straling wordt blootgesteld is dit daadwerkelijk schadelijk voor je gezondheid!" en "Er zitten gezondheidsrisico's verbonden aan straling als je daaraan

wordt blootgesteld." Maar ja, dan hebben we natuurlijk de vraag, wat is langdurig? Voor mij is dagelijks, 24 uur per dag langdurig! Dit kan toch niet?!

Defensie heeft voor de tweede keer toegegeven dat de Smart-L radar zowel in "Staring" modus als in "Override" modus niet aan de gestelde eisen voldoet. WAT ALS... ik in de wei loop om de koeien te halen en de boost knop wordt door Defensie (want zij zijn de enige die de Radar bestuurt) aangezet? Wat doet dit met mijn gezondheid? Wat doet dit met de gezondheid van de koeien? Zolang ik geen duidelijke en eerlijke antwoorden op deze vragen heb wil ik dat de vergunningsaanvraag wordt stopgezet.

Als ik of een van mijn gezinsleden dadelijk gezondheidsklachten heb/heeft of de koeien geven ineens minder melk of zijn ziek of lopen kreupel of worden niet meer drachtig of.... Wie onderzoekt dan waar de klachten ineens vandaan komen? Wordt het onderzoek onafhankelijk gedaan? Mogen wij zelf een onderzoekspartij in handen nemen? Want er is namelijk nul vertrouwen in Defensie meer. Ze houden informatie achter en het lijkt er steeds meer op dat zij spelletjes spelen met ons, met de burger. En zie dit dan maar eens te "winnen" als burger. Wij zijn toch nooit opgewassen om tegen Defensie in te gaan. Want zij zullen altijd beweren dat het niet aan de straling van de radar ligt. Dit is namelijk ook al zo in Wier geweest. De mensen die daar gezondheidsproblemen hadden of problemen hadden met apparatuur kwam allemaal ergens anders vandaan. Bij niemand had het iets te maken met (de straling van) de radar. Dat wist Defensie mij te vertellen op 22 april jl. Defensie is bij alle mensen persoonlijk langs geweest om te kijken wat er aan de hand was. Lijkt op iets als: een slager die zijn eigen vlees keurt. In de vergunningsaanvraag van Herwijnen staat niet omschreven hoe Defensie storingen aan apparatuur gaat voorkomen. De aanvraag is dus niet compleet en moet niet ontvankelijk verklaard worden.

Het lijkt erop alsof Defensie zijn zin wil doordrukken. Kostte wat kost MOET de radar in Herwijnen worden geplaatst. Er zijn betere locaties. Kies een locatie uit die geen korte afstanden heeft naar inwoners en boerderijen. Kies niet voor Herwijnen!!

Tijdens de bijeenkomst van 22-04-2024 wordt mij gezegd dat als ik mij zorgen maak over de straling, dat ze ons kunnen uitkopen. "Oh, dan kopen we u toch uit. Als dat u geruststelt?" Ik voel me totaal NIET serieus genomen. Ik wil hier niet weg! Ik woon hier fijn met mijn gezin. Met een prachtig bedrijf wat is opgebouwd door mijn schoonouders. Ik ben hier onwijs trots op. Mijn kinderen genieten ontzettend van het leven op onze boerderij. Ik wil niet dat iemand dit zomaar wegneemt. Kan ik dadelijk gewoon blijven functioneren? Hoe is het gesteld met het geluidsoverlast? Wat doet de straling met (jonge) kinderen? (Jonge) kinderen die gezond

horen op te groeien! Er rijzen nog zoveel vragen. Zoveel onrust. Daarom nogmaals: Zolang ik geen duidelijke en eerlijke antwoorden op alle vragen heb wil ik dat de vergunningsaanvraag wordt stopgezet!!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen. Ik verzoek u eveneens een **persoonlijke reactie** te geven op deze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 11:51:51 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: Baalen
Tussenvoegsel(s): van
Voorletters: K.
Straat: Mert
Huisnummer: 12
Postcode: 4171 LB
Woonplaats: Herwijnen
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted], 07-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik ben bang voor het stralingsgevaar voor mens en dier. Er hebben metingen in Wier plaatsgevonden. De meetresultaten zijn NIET onafhankelijk verlopen. In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen, in de "aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen" en de bijbehorende bijlagen (bouwdeel, milieudeel 1a en milieudeel 1b) staan geen meetresultaten vermeld. Ik maak mij grote zorgen over de straling. Wat doet de straling met mij en mijn gezin? En wat doet de straling met het vee? Ik zit met heel veel vragen, want ik heb geen flauw idee aan welke straling ik word blootgesteld. Voldoet de straling wel aan de ICNIRP? Zolang ik niet weet wat de gevolgen op korte én lange termijn zijn wat de radar kan

aanrichten aan de gezondheid van mijzelf, mijn gezin en mijn vee wil ik NIET dat de radar in "mijn achtertuin" wordt geplaatst.

Ik woon en werk aan de [redacted] Op de boerderij. Straling kan schadelijk zijn voor machines en apparaten. Wat als machines en apparaten straks niet meer werken. Wij kunnen niet zonder bedrijfsapparatuur. Als onze melkmachine ineens kapot is zitten we met een GROOT PROBLEEM! Kunt u zich dit voorstellen? Een boerenbedrijf is 24/7 in bedrijf. Dat kan niet "even" stilstaan. Wij zijn afhankelijk van ons apparatuur. Zolang het niet duidelijk is of en hoe de radar schade kan aanrichten aan apparatuur wil ik NIET dat de radar in "mijn achtertuin" wordt geplaatst. Ik wil een telefoonnummer en contactpersoon van Defensie die 24/7, 365 dagen bereikbaar is. Als er problemen ontstaan, uitval van de machines (melkcarrousel, voerautomaten etc.) wil ik direct contact kunnen opnemen. Ik wil GEEN mailadres, zoals eerder gezegd is. Koeien kunnen niet wachten!! Er moet DIRECT actie ondernomen worden als er storing, uitval o.i.d. optreedt bij de machines of apparatuur.

Stel dat ik in de toekomst wil bouwen of verbouwen. Kan dat dan nog? Of moet ik dan aan bepaalde eisen voldoen die er nu niet gelden? Ik wil hier vooraf duidelijkheid over hebben.

Uitkopen? Ik wil hier blijven wonen! Ik ben hier geboren en wil in onze huidige woning, met ons huidige bedrijf de kinderen groot zien worden. Ik ben trots op wat mijn vader heeft neergezet.

Magnetische veldsterkten. Wat doet dit met het vee wat in de weide loopt, om de radar heen. Wat doet dit met mij/ons als wij dicht bij de radar komen om het vee uit de wei te halen. De meting van magnetische straling ontbreken in de vergunningsaanvraag, vanaf o.a. 35m (exact de afstand van de radar tot mijn weiland). De aanvraag is dus niet compleet en moet niet ontvankelijk verklaard worden.

Kunnen de koeien/het vee gewoon buiten lopen? Wat als de melkproductie (drastisch) verminderd? Wat als er gezondheidsproblemen bij het vee ontstaat? Wie onderzoekt waar dat dan vandaan komt? Het is voor mij straks onmogelijk om dit te bewijzen, ik weet hoe de situatie nu is en hoe hij straks is, maar daar wordt vast geen genoegen mee genomen. Ik stel u daarom bij voorbaat volledig aansprakelijk voor dergelijke problemen.

De vergunningsaanvraag dient te worden stopgezet! Zoals u hierboven heeft kunnen lezen bezit ik als inwoner niet over de volledige en juiste informatie. Er rijzen nog vele vragen! Dit komt mede het niet aanleveren van opgevraagde stukken. "Stichting Niet nog een radar in

Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) heeft diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlevertijd. Daardoor heb ik een kennis achterstand bij het doornemen van deze aanvraag. Dat is oneerlijk en onterecht, daarmee heb ik geen gelijke kansen. De vergunningsaanvraag moet stopgezet worden tot de juiste en volledige informatie voor mij beschikbaar is.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen. Ik verzoek u eveneens een **persoonlijke reactie** te geven op deze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 11:58:02 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 26 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Conclusie:

De vergunningsaanvraag moet worden stopgezet zolang ik als bewoner van Herwijnen niet over de juiste en volledig informatie beschik en hierdoor niet een juist oordeel over de voorgenomen plaatsing van een radar kan maken. Volgens de Wet Openbaarheid van Bestuur en Open Overheid heb ik dit recht. Volgens de stichting Niet nog een radar in Herwijnen worden diverse normen overschreden wat mij bijzonder verbaasd en bezorgt maakt.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 5/15/2024 12:04:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

[redacted]

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn.;

1. Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.
Volgens Defensie en Thales kan de Smart-L Radar door de nieuwe technieken zijn werk uitvoeren met data op 2000 km afstand. Een medewerker vertelde dat dit in de toekomst uitgebreid kan worden, met nog duizenden kilometers, het "voordeel" van de Smart-L radar. De producent geeft dit ook aan op hun site.

Defensie vraagt een vergunning aan voor een apparaat dat meer kan dan in de aanvraag staat.
Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet gaat Defensie niet doen. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden.

2. In "Staring" modus en "Override" modus voldoet de Smart-L radar niet.
In het verlengde van punt 1 volgt onderstaande "uitbreidingsmogelijkheid. Tijdens een van de briefings meldde Defensie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen er een 3de modus heeft; "override". Defensie lichtte toe dat is een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger intensiever is. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen.

Wederom geeft defensie geeft toe dat de Smart-L radar zowel in "Staring" modus als in "Override" modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Defensie geeft aan dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen, wie bepaalt dat, wie controleert dat, keurt de slager zijn eigen vlees, kan defensie in de toekomst kijken, etc.

[redacted]

3. Resultaten metingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen.
Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn er diverse metingen uitgevoerd, waaronder een geluidsmeting. Want de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm. Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de koepel op de straling.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staat onterecht niets over de meetresultaten. De metingen van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, ook dit had wel gemoeten.

Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in "worst case" scenario's. Dit is nergens op gebaseerd en ligt niet aangetoond met metingen na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact het zelfde is als die in Wier, dus....?

De conclusie kan dus niet getrokken worden dat het voldoet aan de normen, eisen, regels.

4. De overheid drijft eigen zin door.
Er zijn inmiddels 10-tallen voorbeelden dat de overheid oogkleppen op heeft, doet wat het wil, denkt slimmer te zijn dan de rest, geen enkele gevoel meer heeft met waar het mee bezig is.
Hoeveel parlementaire enquêtes zijn er nog meer nodig waarin achteraf toegegeven wordt dat de overheid onherstelbare fouten gemaakt heeft met verstrekkende gevolgen voor betrokkenen, maar ook voor alle andere burgers in de vorm van herstelbetalingen, leed, etc. Denk aan de toeslagenaffaire, Groningen, chroom 6 defensie, etc.

Nu doordrukken middels een "ministeriële regeling" gaat buiten de 1ste en 2de kamer om.

Doordrukken, niet omdat men gelijk heeft, maar om gelijk te krijgen.....uiteindelijk zal de wal het schip keren... maar dan is het te laat. Blijkbaar willen de mensen van defensie ziekte, leed, dood van medeburgers op hun geweten hebben. Achteraf sorry zeggen geeft dan niet veel zin, evenmin gelijk krijgen als je op het kerkhof ligt.

5. De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.
In het verlengde van punt 5, moet ik uit kunnen gaan van betrouwbare info en een betrouwbare overheid die op basis van betrouwbare informatie betrouwbare besluiten neemt; dat recht hebben we volgens de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlever tijd.

- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

6. Er is niet getest op magnetische veldsterkten maar dat produceert de Smart-L wel.
De openbare weg (hek radar) is op 35 meter afstand van de radar, je kunt dus heel erg dichtbij de radar komen en dus ook bij de magnetische straling. Op ± 200 meter afstand ligt een route voor fietsverkeer van heel veel jongeren die dagelijks over deze weg naar de middelbare school gaan. Een defensiemedewerker zei tijdens een van de bijeenkomsten in Herwijnen dat hij zijn kinderen niet over die weg naar school zou sturen. Op ± 500 meter ligt een recreatieplas waar wekelijks mensen zwemmen en het 's zomers erg druk is.
De Smart-L radar produceert ook magnetische stralingen.Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten, is deze wel voldoende veilig?

[redacted]

De metingen op deze afstanden zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

7. **De Smart-L radar zorgt voor storingen bij apparatuur.**
Elektrische apparaten (lees de Smart-L radar) kunnen niet alleen de functies van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen een aanzienlijk veiligheidsrisico. Daarom zijn er richtlijnen opgesteld te voorkomen zijn de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) richtlijnen voor heel Europa opgesteld. In deze vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met deze EMC richtlijn.
In Wier zijn veel problemen met storingen aan apparatuur, satellietschotels en ontvangers, WIFI, TV's door de plaatsing de Smart-L radar. In Herwijnen wonen meer dan 10 x zoveel mensen, dus gaan deze storingen ook minsten 10 x zoveel zijn. Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd indien in de bebouwde kom de pieklimieten boven de 18 V/m komen. Wat blijkt, volgens berekeningen van TNO zullen deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden.

Over dit onderwerp schrijft Medtronic (een producent van implanteerbare defibrillatoren):
Voorwerpen en apparatuur die elektriciteit genereren/gebruiken of draadloze signalen uitzenden, zijn omringd door elektromagnetische velden. Als deze voorwerpen en apparaten te dicht bij uw hartimplantaat in de buurt komen, en uw implantaat het elektromagnetische veld oppikt, kan de normale werking van uw hartimplantaat echter wel tijdelijk worden beïnvloed.

Algehele conclusie:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 12:11:32 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 7 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Conclusie

Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.

Volgens Defensie en de producent Thales leven de in Herwijnen geplande Smart-L Radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km op. Tijdens de laatste vergadering verteide een medewerker van defensie dat de radar nog verder versterkt kan worden. Hierdoor zal de stralingshoeveelheid nog verder toenemen dan de nu al overschreden norm. Ontoelaatbaar dus en een gevaar voor de gezondheid van mens en dier.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 1:52:28 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: [redacted]

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

De afstand van het bedrijf tot het radarstation is hemelsbreed 500 meter. onvoldoende onderzoek

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Dat er nog onvoldoende onderzoek is geweest naar de negatieve gevolgen van het radar op korte en lange termijn voor mens en dier.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Gezondheid van mens en dier op afstand op 500 meter met tevens de toekomst voor mijn agrarische onderneming. Alles is nog onduidelijk en onzeker wat hier de gevolgen van zijn. Er zijn duidelijke aanwijzingen voor verhoogd risico op hart en vaatziekten ka

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Planschade voor evt windenergie stel ik u aansprakelijk voor. Waardevermindering van de gebouwen en grond. Wij hebben ook geen inzake in onderzoek. Onderzoek naar de biodiversiteit van alle dieren en insecten in de nabije omgeving (negatief effect) We wet

Verzonden: 5/15/2024 2:06:56 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: [redacted]

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

onvoldoende onderzoek

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

onvoldoende onderzoek naar de negatieve gevolgen van het radar op korte en lange termijn voor mens en dier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

gezondheid van mens en dier op een afstand van 500 meter en tevens de toekomst voor mijn agrarische onderneming Alles is nog onduidelijk en onzeker wat hier de gevolgen van zijn. Er zijn duidelijke aanwijzingen voor een verhoogd risico op hart en vaatziek

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

planschade voor evt. windenergie stel ik u aansprakelijk voor. Waardevermindering voor gebouwen en grond. Wij hebben ook geen inzage in onderzoek. Onderzoek naar de biodiversiteit van alle dieren en insecten in de nabije omgeving (negatief effect) We wete

Verzonden: 5/15/2024 2:43:43 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: RES Alblasserwaard

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

nvt.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

nvt.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja, zie brief in bijlage

100007916_9970156_Zienswijze_Radar_concept3.docx

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

nvt.

(in te dienen) Zienswijze

Digitaal via: Radarstation Herwijnen (rvo.nl)

(uiterlijk donderdag 16 mei 2024)

Met belangstelling hebben we kennisgenomen van de ontwerpstukken die betrekking hebben op de mogelijke komst van een militair radarstation in Herwijnen niet ver van onze regio verwijderd. Sinds februari 2023 loopt er in onze regio een windenergieverkenning met als doel om tot haalbare locaties voor windenergie te komen in de Alblasserwaard (bestaande uit de grondgebieden van de gemeenten Molenlanden en Gorinchem). Provincie Zuid-Holland en het Waterschap Rivierenland zijn samen met de gemeenten onze RES-partners bij het uitvoeren van deze exercitie.

Wij realiseren vanuit het perspectief van het landsbelang dat goede radardekking voor defensie van eminent belang is. Daarnaast is de energietransitie aan de gang om te zorgen voor een duurzame toekomst. Een van de onderdelen van het Klimaatakkoord uit 2019 is om tenminste 35 TWh aan duurzame opwek via zon- en windenergie mogelijk te maken voor 2030. De RES Alblasserwaard heeft in juni 2021 een bod gedaan aan NPRES om in onze regio 562 TJ aan windenergie mogelijk te maken voor 2030. Dat komt overeen met 0,156 TWh ofwel 156 GWh aan duurzame opwek per jaar vanaf 2030. Een deel hiervan is al aan de orde omdat windpark Giessenwind al enige jaren in exploitatie is en er een vergunning is afgegeven door de gemeente Gorinchem voor twee windturbines nabij toekomstig bedrijventerrein Grote Haar. RES Alblasserwaard wil graag haar steentje bijdragen aan onze energietransitie door hoofdzakelijk zon op dak en windenergie.

Windmolens kunnen vanwege de omvang en afhankelijk van een zekere (lijn)opstelling zorgen voor een onacceptabele radardekking. Dat is ons bekend uit de eerdere contacten met TNO en Defensie inzake de in uitvoering zijnde Elandproef. Wij willen u erop wijzen dat een mogelijk radarstation in Herwijnen dus in meer of mindere mate impact kan hebben op zoekgebieden windenergie wat voor ons ongewenst is.

Wij willen deze zorg met u delen omdat dit niet strookt met onze ambities in het vervullen van ons windbod als onderdeel van het genoemde RES-bod van juni 2021. Wij stellen er prijs op dat u bij uw finale afweging van een locatie voor het radarstation als Ministeries rekening houdt met de windenergieopgave in onze regio. Immers de staatssecretaris gaf aan dat Herwijnen mede uitgekozen is omdat het geen windenergieplannen zou dwarsbomen.

Bijgaand treft u nog een plankaart waarop de voorlopige zoeklocaties windenergie (6 stuks) staan aangeduid die momenteel verkend worden en waar een participatietraject is opgestart vanaf eind januari 2024. In juli van dit jaar hopen we raadsbesluiten te hebben over de definitieve zoeklocaties windenergie waarna provincie Zuid-Holland een Omgevingseffectrapportage zal laten opstellen waarin onder meer de zoeklocaties windenergie verder worden onderzocht op onder meer milieueffecten. Uiteindelijk moet dit eind 2025 leiden tot één of meer definitieve locaties voor windenergie die opgenomen worden in de Provinciale Omgevingsverordening. Daarna kunnen vergunningsaanvragen worden verwacht van ontwikkelende partijen aan het bevoegd gezag.

Wij hopen dat u onze zorgen begrijpt en zien uit naar een constructieve reactie op onze zienswijze.

[redacted] (in concreto namens de gemeenten Molenlanden en Gorinchem)

Verzonden: 5/15/2024 3:17:46 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Kan ik niet controleren.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie bijlage.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie bijlage.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wat voor andere zaken?

100008644_9970342_Zienswijze_ontwerp-omgevingsvergunning_[redacted]_240515.docx

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 15 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp-omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer / mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn
Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Mijn bezwaren tegen het ontwerpbesluit
Het ontwerpbesluit beoogt de bouw van een Smart L radarstation aan de Broekgraaf te Herwijnen mogelijk te maken. Zoals ik heb aangegeven in mijn eerdere zienswijze (202400142), zoals de Stichting Niet Nog een Radar in Herwijnen in haar zienswijzen zeer uitvoerig onderbouwt en zoals u zelf ook donders goed weet, zijn er talloze redenen waarom de plaatsing van een dergelijke radar zeer risicovol is. Dit betekent dat zo'n installatie, die permanent zeer krachtige straling uitzendt waarvan de gevolgen ongewis zijn, niet thuishoort op 900 meter van een dorpskern.
Het gegeven dat ik nog geen reactie heb ontvangen op mijn eerder ingediende zienswijze en dus ook nog niet overtuigd ben geraakt van de veiligheid en onschuld van de Smart L radar maakt dat ik, met frisse tegenzin, weer in de pen klim om mijn zorgen en bezwaren te uiten over het even onverantwoorde als schaamteloze radarproject.

Om het voor u en mij zelf niet onnodig ingewikkeld te maken, treed ik niet in allerhande technische details. Vertegenwoordigers van de Stichting Niet Nog een Radar in Herwijnen hebben in hun zienswijze al vele kanttekeningen geplaatst bij de juistheid en controleerbaarheid van het stralingsregime. Het lijken mij reële aanmerkingen en daarom sluit ik me daarbij aan. Ik begrijp dat Defensie weliswaar in staat is voor elk denkbaar stralingstechnisch probleem, als het al erkend wordt, 'een softwarematige aanpassing voor te stellen', maar voor dergelijke gratuite toezeggingen koop je natuurlijk niets.

Verder heb ik geen zin om te proberen op allerhande punten en puntjes gelijk te krijgen. Het kost veel tijd, het is kansloos en het zal dus niets veranderen aan het onzalige voornemen van Defensie om Herwijnen en omgeving in bezit te nemen als radarexperimenteergebied. Toch ben ik niet vanaf het begin over alles zo kritisch en soms ook cynisch geweest. Dat wantrouwen is mede ontstaan en versterkt door de aanmatigende opstelling van Defensie. In zal dat illustreren met een kleine anekdote. Is misschien ook een leuke onderbreking bij het lezen van de vele litanieën waarvan je de indieners met iets ogenschijnlijk onweerlegbaars van repliek moet dienen.

Enige tijd geleden was staatssecretaris Van der Maat procedureel gedwongen naar Herwijnen af te reizen om in het lokale dorpshuis uiteen te zetten waarom de Smart L radar een zegen voor

Nederland is en waarom de plaatselijke bevolking zich in het geheel geen zorgen hoeft te maken over de (bij)werking van deze machtige installatie. Nou wil ik niet zeggen dat mijn verwachtingen voor deze inloopavond erg hoog gespannen waren, maar ik wilde de beste man wel een kans geven. Ik sluit ook niet uit dat ik mij bij een goed betoog op punten had laten overtuigen of anders in elk geval meer begrip had gekregen voor de overwegingen van Defensie. Het mocht echter niet zo zijn. Het optreden van de geachte staatssecretaris was in alle opzichten deceptie. Ik heb op congressen, symposia en wat dies meer zij al heel wat minder begenadigde sprekers het woord mogen horen voeren, maar deze presentatie was, flauw gezegd, echt onder de maat. Als een brugklasser die voor het eerst iets in het openbaar moet zeggen, las Van der Maat schutterig, ongeïnspireerd en zonder enige zeggingskracht een zouteloos verhaal voor. Wat het nog veel erger maakte, was dat hij aansluitend alleen bereid was met bezoekers afzonderlijk in gesprek te gaan. De staatssecretaris van Defensie was te schijterig om tegenover een zaaltje van pak hem beet 150 personen publiekelijk vragen te beantwoorden! Oké, er waren een paar opgewonden types bij, maar de grote meerderheid gedroeg zich keurig en bovendien liepen er genoeg beveiligers en militairen rond om, als dat al nodig mocht zijn, de orde te handhaven. Als er nou één moment is geweest om begrip of op zijn minst respect te verkrijgen voor het standpunt van Defensie, dan was het deze avond. En daarvoor had de staatssecretaris echt niet op elke (technische) vraag direct het antwoord paraat hoeven hebben. Maar ga niet vrijblijvend en oncontroleerbaar rondjes lopen met telkens dezelfde riedel om na de obligate verblijfsduur gauw je dienstauto in te vluchten. Wat een minachting voor je publiek. Na dit teleurstellende optreden, kon ik maar één conclusie trekken: Defensie héέft geen goed verhaal (en ook geen inspirerende staatssecretaris).

Conclusie
Het plaatsen van de militaire radar conform het *Ontwerpbesluit (ontwerp-omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen* kan op termijn aan mij, mijn dorpsgenoten, de omringende natuur en het landschap ernstige (gezondheids)schade berokkenen. Talloze onderzoeken wijzen hierop. Dit risico is onaanvaardbaar, temeer daar onvoldoende (oprecht) onderzoek is gedaan naar alternatieve, minder risicovolle locaties voor de Smart L radar. Het gegeven dat Defensie ondanks reële bezwaren niet bereid is haar plan te herzien, vind ik moreel verwerpelijk en onacceptabel (nee, niet verrassend). En ja, je kan een ondeugdelijk plan wel procedureel correct doordrukken, maar daar wordt het geen deugdelijk plan van. Het enige wat je bereikt is dat je op een zeker moment zo ver gevorderd bent, dat de goegemeente het te duur vindt om het plan af te blazen. Sneu als je zo je zin moet krijgen. Maar ja, tegen de tijd dat zich in Herwijnen de eerste problemen manifesteren, zijn er altijd nog krokodillentranen en platitudes over de kennis van toen (nou, die is er nu!). En anders is misschien de herinnering van de beslissers wat gedeactiveerd. Bovendien kun je nog jaren procederen tot je je ongelijk hoeft toe te geven. Ik meen dat Defensie over enige expertise op dat gebied beschikt.

Ik hoop dat ik u een beetje vermaakt heb en wens u veel sterkte met het vinden van geloofwaardige respons.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 3:30:05 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 14-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maken wij hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn; Wij maken bezwaar omdat in deze vergunningsaanvraag geen metingen zijn meegenomen van de radar in Wier. Wij maken ons grote zorgen over de geluidsmeting, deze is in Wier gedaan en de radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnormen. Wij wonen op zeer kleine afstand van de radar, nu weten wij niet of de radar aan de gestelde eisen voldoet. Ook weten wij niet op zo'n kleine afstand wonend of wij niet aan veel straling en welke staling wordt blootgesteld. En of het stalingsniveau wel aan de ICNIRP voldoend. Zeker omdat de defensie zelf heeft gezegd dat er 3 soorten modussen op de Smart L radar zitten. De staring, Rotating, beschikt deze radar volgens de technische briefing van defensie ook over een Override modus. Defensie vertelde hierover zelf dat het een boost knop is waarbij de radar nog krachtiger is en de staling nog intensiever. De Smart-L radar voldoend daarmee niet aan de gestelde eisen. Ons bedrijf met melkvee staat op kleine afstand van de radar. Melkvee is ook gevoelig voor straling. Onze zorg is hierbij ook dat ons bedrijf hiermee schade krijgt.

Onze conclusie is dat defensie een radar wil plaatsen in Herwijnen die niet aan de gestelde eisen voldoet in zowel de Staring modus als de Override modus. Alleen defensie zal deze radar besturen en die geven zelf het excuus dat deze modus alleen in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen, maar dit vinden wij erg ongeloofwaardig omdat defensie de enige is die deze radar bestuurd. De Radar in Herwijnen zal mijn, en ons gezin, ons bedrijf en de omgeving schade aanbrengen en kan niet vanuit de huidige wettelijke kaders worden gerealiseerd.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden. Er is ook geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alternatieve locaties, naar alle relevante feiten, en naar gezondheidsrisico's voor ons als omwonende, ook niet voor de landbouw en veeteeltbedrijven rondom de radar. Het besluit tot wijziging van de omgevingsvergunning is niet veilig en onverantwoord!

Wij verzoeken u ons de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 3:37:20 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 13 Mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1) De toekomstige uitvoering van de Smart – L radar zal niet voldoen aan de huidige vergunning aanvraag omdat volgens de informatie van Defensie deze Smart-L radar gemakkelijk krachtiger gemaakt kan worden. Thales confirmeert dit op hun website door te stellen dat deze radar volledig flexibel is en kan worden aangepast naar de wensen van de klant. Defensie vraagt hiermee een vergunning aan voor een radar die in de toekomst veel meer mogelijkheden heeft dan op het moment van indienen van de vergunning aanvraag het geval was. Defensie verklaart ook dat bij eventuele veranderingen in toekomst er geen nieuwe aanvraag gedaan zal worden. Ik vind dit uitermate alarmerend.
2) Meetresultaten van de radar in Wier na het plaatsen van de koepel ontbreken in de vergunningsaanvraag hetgeen wel had gemoeten. Hiermee is het volstrekt onbekend wat

[redacted]

het stralingsniveau in Herwijnen zal zijn en of dit stralingsniveau wel aan de ICNIRP norm voldoet. Dit lijkt mij niet aanvaardbaar.

3) De Smart-L radar in Herwijnen heeft behalve een "Staring" en "Rotating" modus ook nog een "Override" modus wat in werkelijkheid een boosted functie is die de radar krachtiger maakt en dus niet aan de gestelde eisen voldoet. Al eerder heeft Defensie toegegeven dat de radar ook in de "Staring" modus eigenlijk niet aan de gestelde eisen voldoet. Het excuus van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen voorkomt is een ongeloofwaardig argument omdat alleen Defensie de Radar bedient zonder dat er sprake is van enige onafhankelijke controle.
4) Overheid is niet transparanten probeert dit besluit er kost wat het kost door te duwen. Ondanks dat de "Staring" modus en de "Override" modus niet aan gestelde eisen voldoen, bedient Defensie zich middels een "Ministeriele regeling" waarin wordt geregeld dat ondanks dat niet aan de eisen wordt voldaan de Smart-L radar toch gewoon geplaatst kan worden. Ook het bewust niet willen zoeken naar een betere locatie dan Herwijnen is een duidelijk bewijs van de onwil van Defensie om de burgers van Herwijnen serieus te nemen. Het is een onbetrouwbare overheid die niet voor zijn burgers opkomt, maar via een "Ministeriele regeling" de 1e en 2e kamer omzeilt om zo op een makkelijke en ondemocratische manier zijn doelen probeert te verwezenlijken.
5) Waarom een Smart-L radar in Herwijnen als Defensie ook al de 18 stuks toekomstbestendige GroundMaster 200 Multi Mission Compact radars heeft gekocht/besteld welke een uitstekende vervanging zijn voor de Smart-L radar in Herwijnen.
6) Niet leveren van informatie middels WOB en WOO verzoeken door "Stichting niet nog een radar in Herwijnen" (een stichting die mij in mijn zienswijze ondersteunt). Op een aantal verzoeken (IL en T, Rijksvastgoedbedrijf, Defensie) zijn geen reacties gekomen en is inmiddels de termijn om te reageren met meer dan 6 maanden overschreden. Hierdoor een oneerlijke en onacceptabele kennis achterstand ontstaan, iets wat Defensie wellicht bewust in stand wil houden.
7) Magnetische straling zijn niet getest op zeer korte afstanden. De openbare weg bij de radar in Herwijnen bevindt zich op 35m afstand van de Radar en omdat er geen metingen op deze korte afstand zijn gedaan en dus daarom ook ontbreken in de Vergunningaanvraag dient de aanvraag als niet ontvankelijk te worden verklaart.
8) Er is in de vergunningsaanvraag geen rekening gehouden met EMC richtlijn. Dit is niet acceptabel. In Wier zijn er veel storingen aan electrische apparaten hetgeen dus ook in Herwijnen te verwachten is. Volgens de Telecom wet kan een vergunning geweigerd worden als in de bebouwde kom de pieklimieten boven de 18V/m komen, een limiet die volgens

berekeningen van TNO in Herwijnen ruimschoots overschreden gaan worden. Voor dit alles dient de vergunningsaanvraag afgewezen te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 5:21:25 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden (Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf).
Onderwerp: Zienswijze ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op het indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Op het ontwerpbesluit valt het volgende aan te merken:

Defensie geeft aan dat er geen betere locatie is dan Herwijnen voor het plaatsen van de radar. Gezien de reikwijdte van dit moderne systeem lijkt het mij toch mogelijk om deze installatie elders te plaatsen waar die minder overlast veroorzaakt. Denk aan het terrein dat reeds van Defensie is bij Lopik, maar bijvoorbeeld ook voor de kust (in zee) of op een van de vele militaire oefenterreinen elders in Nederland. Het heeft er veel meer van weg dat Defensie willens en wetens de bevolking in gevaar wenst te brengen door stomweg te volharden in haar standpunt en alle bezwaren te negeren of weg te wuiven. Als het nou werkelijk geen enkel risico met zich meebrengt, zet hem dan in Den Haag op het Binnenhof of op Paleis Soestdijk. Daar is zeker net zoveel ruimte als in Herwijnen en risico loopt men toch niet dus er kan moeilijk bezwaar worden gemaakt door de mensen in de directe omgeving. Graag ontvang ik een onderbouwing van de reden om op deze locaties niet te inventariseren wat de mogelijkheden zijn.

Het energieverbruik van de radar is enorm. Dat kan ook niet anders om het bereik ervan te kunnen halen. Het aansluiten van de radar op het energienet lijkt geen enkel probleem, maar bedrijven of particulieren die een nieuwe of zwaardere aansluiting willen, worden afgewezen. Daarmee creëert Defensie rechtsongelijkheid, wat grondwettelijk niet is toegestaan.

Defensie geeft aan dat als het geluidsprobleem met de reeds geplaatste radar in Wier is opgelost, niets meer in de weg staat voor het plaatsen van eenzelfde systeem in Herwijnen. Maar gelden in Herwijnen dan dezelfde omgevingseisen, is de afstand tot de eerste bewoners gelijk, is de ondergrond gelijk, zit de bestaande geluidsbelasting niet al "vol" door de A15, de Betuwelijn en de industrie in de directe omgeving, waardoor de uitstoot van de radar lager mag zijn dan in de situatie met de bestaande radar in Wier?

Aangezien de radar niet alleen kan ontvangen, maar ook kan zenden, zou deze installatie in geval van oorlog of oorlogsdreiging ook een doelwit kunnen worden, waarmee er dus direct gevaar ontstaat voor omwonenden. Is daar een risico analyse voor gemaakt en zo ja, kan ik die inzien in het kader van de WOB? Ik ben namelijk erg nieuwsgierig naar hoe Defensie of onze Overheid de risico's voor haar burgers inschat.

Aan de radarinstallatie is categorie 6 toegekend, waarom wordt in het geval van gewone bedrijvigheid in diezelfde categorie, een veel grotere afstand tot de eerste bewoners gehanteerd dan nu voor de radarinstallatie?

Bij het meten van de straling worden in Duitsland, nota bene door de fabrikant van de radar installatie zelf, andere rekenmethoden, meetmethoden en opgaven van waardes gehanteerd (zie hun brochures, te downloaden op internet) dan dat Defensie hanteert. Bij Defensie lijkt het alsof er daardoor geen stralingsgevaar voor omwonenden is. Echter met de Duitse meetmethoden pakt dat heel nadelig uit voor de bewoners. Waarom hanteert Defensie een eigen methode waarmee de situatie veel rooskleuriger wordt voorgesteld? En hoe is dat risico ingeschat? Is daar ook een risico analyse van beschikbaar? Wat gebeurt er met het stralingsniveau als de radar op het extra hoge niveau wordt geschakeld, waarmee die veel verder kan kijken dan normaal? En is ook daarvan dan berekend wat het effect is op de direct omwonenden? Zijn er betrouwbare meetrapporten van het hoge stralingsniveau en zijn die vergeleken met wat toegestaan is? Graag ontvang ik daar een kopie van. Hoe kunnen wij weten (of hoe worden wij in kennis gesteld) dat de radar in de hoge stand is geschakeld en wij dus meer straling te verduren krijgen?

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij / ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Uit diverse onderzoeken is een causaal verband gebleken tussen langdurige blootstelling aan straling en allerlei zieketen zoals o.a. ALS. Deze ziekte komt ook nog eens zeer frequent voor in Herwijnen. Toch wordt er geen aanvullend onderzoek gedaan door Defensie om ook maar de kleinste risico's uit te sluiten. Blijkbaar tilt Defensie niet zo zwaar aan de gezondheid van onze inwoners.

Ook de invloed van straling op dieren, zoals vleermuizen, vogels, etc. is niet uitvoerig onderzocht. Dit terwijl er allerlei landelijke maatregelen worden getroffen om (beschermde) diersoorten in stand te houden.

Daarnaast is in Wier gebleken dat de radar voor storingen zorgt bij andere apparatuur zoals telefoon, televisie, hartritme stoornis kastjes (ICD), wifi signalen, etc. Hoe gaat Defensie voorkomen dat we daar last van krijgen en er mogelijk zelfs mensen onwel worden of in het ergste geval overlijden doordat de ICD niet meer (correct) werkt?

Naast straling produceert de radar ook een magnetisch veld. Is onderzocht hoe sterk dat magnetisch veld is en wat de invloed daarvan is op mens en dier? Graag ontvang ik een kopie van die onderzoeken en de conclusies.

Wat doet de geplande plaatsing van de radar met de waarde van ons onroerend goed? Is er al een planschadeovereenkomst opgesteld voor de omwonenden? Uiteindelijk moeten wij dat andersom ook richting de overheid, als wij een ontwerp voor een geplande nieuwbouw (bijvoorbeeld) indienen ter goedkeuring.

Herwijnen is niet geschikt voor plaatsing van een dergelijke radarinstallatie. Defensie heeft geen enkel moeite gedaan om serieus naar een alternatieve locatie te kijken. Herwijnen was gepland en dat zou niet meer veranderen. Het is echter ongepast om te doen alsof er is gekeken, terwijl dat helemaal niet is gedaan. Heeft Defensie dan echt maling aan de inwoners van Herwijnen, Nederland. Andere gemeentes waaraan is gevraagd of de installatie welkom was, hebben dit geweigerd, en daardoor vielen die locaties af. Maar in Herwijnen is de radar ook niet gewenst. Waarom blijft die locatie dan toch favoriet?

Inmiddels heeft Defensie openbaar gemaakt dat er 18 mobiele radarsystemen zijn aangeschaft. Waarom worden die niet gebruikt in plaats van 1 vaste installatie in Herwijnen?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 5:27:01 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja mag niet binnen de regio straal waar mensen wonen.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja de mensen die in herwijnen wonen

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

De straling veroorzaakt dusdanig zorgen door wat het doet.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja we willen hem niet doe hem.ergens waar mensen er geen last van hebben

Verzonden: 5/15/2024 5:27:29 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 14 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.
Volgens Defensie en de producent Thales levert de in Herwijnen geplande Smart-L Radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km op. Tijdens de laatste voorlichtingsavond vertelde een medewerker dat de radar in de toekomst "opgevoerd' kan worden om vervolgens nog vele duizenden kilometers verder te kunnen kijken. Het gemakkelijk upgraden en voorbereid op toekomstige bedreigingen is een van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar. Thales schrijft letterlijk op hun website:
De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Conclusie: Defensie vraagt op dit moment vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst verder "kijkt", krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden.

Resultaten metingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen.
Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn er diverse metingen uitgevoegd. Een van die metingen betrof een geluidsmeting. Want de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm. Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de

koepel op de straling.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. En dit had wel gemoeten. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, ook dit had wel gemoeten.

Conclusie: Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in "worst case "scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact het zelfde is als die in Wier.

Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik bloot gesteld wordt, of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

In "Staring" modus en "Override" modus voldoet de Smart-L radar niet.
Tijdens een van de technische briefings melde Defensie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen er een 3de modus heeft. Naast de "Staring" en "Rotating" modus ook een "Override" modus. Defensie lichte toe dat is een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen.

Conclusie: Defensie geeft voor de 2de keer toe dat de Smart-L radar zowel in "Staring" modus als in "Override" modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Het excuus van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen wordt wel heel erg ongeloofwaardig als je weet dat (uitsluitend en alleen) defensie de radar bestuurt. Er is geen enkele controle mogelijk, Defensie besluit zelf wanneer zij de "Staring" modus en "Override" modus gebruiken. Er zal ook in deze modus getraind moeten worden, trainen is bij defensie eerder de regel dan een uitzondering

De overheid doet wat het wil, er wordt gewoon iets "geregeld".
Omdat de radar in "Staring" modus en "Override" modus niet voldoet aan de eisen zorgt Defensie ervoor dat er een "ministeriële regeling" komt waarin vastgelegd wordt dat ondanks het niet voldoen aan de eisen er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen. Deze "ministeriële regeling" gaat buiten de 1ste en 2de kamer om. Dit "regelen" past defensie keer op keer toe; onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken. De tunnelvisie van defensie is voor de inwoners van Herwijnen wel heel erg duidelijk: wat er ook gebeurd wij, defensie, zullen er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te krijgen.

Conclusie: Hoe onbetrouwbaar wil je als overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, je mening door te voeren. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan "regelt" de overheid wel iets, ook nu weer. In de loop van de vele jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de overheid er voor zorgt dat zij toch gewoon doorgaan.

Waarom 1 vast radarstation terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? En ze hadden er al 1 die nu de oude radar in Nieuw Millingen vervangt.
Defensie koopt 9 (en nog 9 in bestelling) Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Deze radars zijn uitzonderlijk geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen, en is uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten.

Conclusie: Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van Landsbelang. Hiervoor moet er volgens

Defensie in Herwijnen een vaste Smart-L radar geplaatst worden. Dit kan volgens onderzoek door Defensie alleen maar in Herwijnen, er is geen enkele andere locatie in Nederland passender. De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straat van 400 km. Defensie heeft 18 mobiele) Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars gekocht. Het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor overbodig geworden. Zeker wanneer Thales en Defensie aangeven dat ook deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn (lees aangepast zullen blijven worden aan de veranderende vraag van de klant).

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.
Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlever tijd.

- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

Conclusie: Wat stelt het recht op het opvragen en verkrijgen van informatie van Ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en Overheidsinstanties nu voor als de opgevraagde stukken niet worden aangeleverd? Nu is er een oneerlijke kennis achterstand ontstaan, een achterstand die (wellicht bewust) in stand wordt gehouden.

Er is niet getest op magnetische veldsterkten maar dat produceert de Smart-L wel.
Vanwege het zeer hoge energieverbruik van 2.251.000 kWh per jaar produceert de Smart-L radar ook magnetische stralingen. De openbare weg (hek radar) is op 35 meter afstand van de radar, je kunt dus heel erg dichtbij de radar komen en dus ook bij de magnetische straling. Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten, is deze wel voldoende veilig?

Conclusie:
Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

De Smart-L radar zorgt voor storingen bij andere apparatuur, gebeurd ook in Wier.
Elektrische apparaten (lees de Smart-L radar) kunnen niet alleen de functies van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Om dit te voorkomen zijn de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) richtlijnen voor heel Europa opgesteld. In deze vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met deze EMC richtlijn. In Wier zijn veel problemen met storingen aan apparatuur, satellietschotels en ontvangers, WIFI, TV's door de plaatsing de Smart-L radar. In Herwijnen wonen meer dan 10 x zoveel mensen, dus gaan deze storingen ook minsten 10 x zoveel zijn. Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd indien in de bebouwde kom de pieklimieten boven de 18 V/m komen. Wat blijkt, volgens berekeningen van TNO zullen deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden.

Conclusie: door de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen gaat veel apparatuur verstoord worden en er is in deze vergunningsaanvraag geen onderbouwing opgenomen hoe defensie dit gaat voorkomen. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 5:33:41 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 12-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp-Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsten van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

- Tijdens de laatste voorlichtingsavond van defensie werd duidelijk dat de Smart-L radar opgevoerd kan worden (override modus) om zo nog vele duizenden kilometers verder te kunnen kijken dan aangevraagd. Dit is niet waar de vergunning voor aangevraagd is. Nieuwe metingen zouden dan pas weer na 5 jaar plaatsvinden, bovendien is er geen enkele controle

mogelijk door de inwoners van Herwijnen. In deze override modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen. De aanvraag is niet compleet en dient dus niet ontvankelijk verklaart te worden.

- Wat ontbreekt in het ontwerpbesluit zijn de geluids- en stralingsmetingen in Wier met koepel. De Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de geluidsnormen. Er zijn ook stralingsmetingen gedaan met koepel. Defensie verschaft alleen de meetresultaten van voor de plaatsing van de koepel in Wier. Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik blootgesteld wordt, of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De aanvraag is niet compleet en dient dus niet ontvankelijk verklaart te worden.
- Wat mist zijn de testen op magnetische veldsterkte die de Smart-L radar produceert. De weg loopt vlakbij en is dit wel veilig genoeg? De aanvraag is niet compleet en dient dus niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

- Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.
- Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.
- Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

E-mail: [redacted]

Verzonden: 5/15/2024 5:33:53 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja dat het schadelijk voor de mensen

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Onze kinderen.

Huizen mogen dan niet meer gebouwd worden.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja als het radar er komt wil ik mijn huis verkopen en dat defensie mij uitkoopt omdat mijn huis minder waard wordt

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De schadelijkheid die de radar veroorzaakt.

Mag nergens gebouwd worden!

Verzonden: 5/15/2024 5:38:11 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 12-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp-Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsten van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

- Er is geen onderzoek gedaan, voor zover mij bekend, naar de langdurige effecten van elektromagnetische straling op diersoorten zoals vleermuizen (flora- en fauna wet), ooievaars en het vee van de boeren. In Herwijnen en omgeving komen deze diersoorten veelvuldig voor. Mocht er onderzoek zijn gedaan op dit vlak dan zou ik dat graag willen inzien.

- In Wier veroorzaakt dezelfde Smart-L radar voor geluidsoverlast en verstoring van apparatuur bij omwonenden. De kans is groot dat dit ook in Herwijnen zal gebeuren bij plaatsing van de Smart-L radar. Is er in deze vergunningsaanvraag rekening gehouden met de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) richtlijn?
  Volgens de TNO berekeningen zullen de pieklimieten de 18 V/m ruimschoots binnen de bebouwde kom overschreden worden. Graag zie ik de onderbouwing van defensie hoe dit voorkomen gaat worden. De aanvraag is niet compleet en dient dus niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

- Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpplan ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.
- Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
[redacted]
E-mail: [redacted]

Verzonden: 5/15/2024 6:07:50 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Jazeker gezondheids risico s voor het gehele dorp en zeker de kinderen in de school uit nieuwe onderzoeken uit Italie is gebleken dat de afstand van de radar toren zeer schadelijke gezondheids risicos met zich meebrengt

Indien gewenst kunnen deze onderz

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan ons gezin onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde

Ons huis wordt onverkoopbaar

Ons gezin wordt blootgest

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Financieel ons huis wordt onverkoopbaar

De afstand van de toegestane geadviseerde afstand kleine kinderen die nog in ontwikkeling zijn moeten niet aan langdurige extreme straling gevaren worden blootgesteld

Dit ook staat vernoemd in rechten van de me

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Klimaat verandering en omgevingsvervuiling door het smart Radar L radar station

In de Staring modus en de Override modus voldoen de Smart-L radar absoluut niet aan de wettelijke aangegeven straling norm

En zal ook andere nabijgelegen dorpen en bewone

Verzonden: 5/15/2024 6:55:16 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijlage 2

100012086_9970880_Zienswijze_Defensie_[redacted]-pdf.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage 2

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage 2

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage 2

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted], 15 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024. zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De radar voldoet niet aan de eisen in de "Staring" modus en "Override" modus dus zorgt Defensie ervoor dat er een regeling komt waarin iets vastgelegd wordt zodat er gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen, dit gaat buiten de 1ste en de 2de kamer om. Hoe onbetrouwbaar als overheid ben je dan? Er worden geen bewijzen overlegd. Er word gewoon doorgedrukt met een machtspositie. Dit wekt bij mij veel onbetrouwbaarheid op waar ik en mijn gezin de dupe van zijn.

Waarom er percé een vaste radar moet komen in Herwijnen is voor mij een groot vraagteken, defensie koopt 18 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Deze radars zijn uitzonderlijk geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen, en is uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten. De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straat van 400 km. Het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor overbodig geworden.

Vanwege het zeer hoge energieverbruik produceert de Smart-L radar ook magnetische stralingen. De openbare weg is op 35 meter afstand van de radar, je kunt dus heel erg dichtbij de radar komen en dus ook bij de magnetische straling. Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten, is deze wel voldoende veilig?

Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen

bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 7:40:10 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijlage 2

100012384_9970940_Zienswijze_defensie_[redacted].pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage 2

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage 2

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage 2

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 15 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Er is geen rekening gehouden in deze vergunningsaanvraag met EMC richtlijnen. Storingen aan apparatuur zoals een pacemaker die mijn moeder heeft. ik ben bang dat dit problemen gaat geven en haar gezondheid in gevaar brengt.

De magnetische stralingen van de Smart-L radar zijn enorm hoog dus ik ben bang dat dit voor mij en vooral mijn (klein)kinderen schade kan geven aan de gezondheid.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 7:54:09 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage voor antwoord

100012482_9970983_Zienswijze_[redacted]_def.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage voor antwoord. Onze belangen zijn over het hoofd gezien.

100012482_9970984_Zienswijze_[redacted]_def.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Vermindering woongenot, gezondheidsrisico, waardevermindering woning, verlies landelijke omgeving.

Zie bijlage voor volledige tekst.

100012482_9970985_Zienswijze_[redacted]_def.pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Defensie is tijdens dit hele proces zeer onbetrouwbaar gebleken en heeft een tunnelvisie. Het moet en zal in Herwijnen terwijl duidelijk is dat dit niet verantwoord is.

Zie bijlage voor volledige motivatie

100012482_9970986_Zienswijze_[redacted]_def.pdf

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 14 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Wanneer het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen door zou gaan zal dat aan mij schade berokkenen waarbij de volgende punten van bezwaar aan de orde zijn;

Punt 1:
Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.
Volgens Defensie en de producent Thales levert de in Herwijnen geplande Smart-L Radar een ongekende prestatie. Of de radar voldoet aan de ICNIRP norm is niet te bepalen omdat niet alle gegevens worden gedeeld. Ook kan de radar nog worden opgevoerd/versterkt door wijzigingen in de software. Dit kan gedurende de levensduur op elk moment worden toegepast, en is daardoor niet te controleren. Dit wordt door Thales ook zo gepromoot.
Conclusie: Defensie vraagt een vergunning voor de bouw van de Smart-L radar waarvan de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. Volgens defensie zal dit niet gebeuren echter is al meerdere malen gebleken dat defensie zeer onbetrouwbaar is in alles wat hier is gebeurd.

Punt 2:
Radar zou voldoen aan alle eisen en normen.
Bij alle informatie avonden is gesteld dat de radar zou voldoen aan alle eisen en normen die gelden.

Wat blijkt, bij de radar in Wier, compleet identiek aan de te plaatsen radar in Herwijnen, zijn allerlei problemen opgetreden die hier in Herwijnen te stelligste werden ontkend. De radar voldoet niet aan de geluidsnormen, geeft wel degelijk storing op elektronische apparatuur en overschrijdt de ICNIRP norm.
Conclusie: defensie beweerd dat de radar aan alle eisen voldoet. Dit is niet aangetoond door metingen na plaatsing van de koepel of de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Ik weet dus niet aan welke straling ik word blootgesteld en of het wel aan de ICNIRP norm voldoet.

Punt 3:
Overheid hoeft zelf niet te voldoen aan gestelde eisen
Defensie regelt via een "ministeriële regeling" dat ondanks alles de plaatsing gewoon door kan gaan. Deze regeling gaat buiten de Eerste en Tweede Kamer om. Dit om te verdoezelen dat defensie ondanks alle onderzoeken gewoon probeert door te drukken dat de radar in Herwijnen moet komen. Terwijl er zeker andere locaties zijn die minstens net zo goed zijn en veel veiliger voor de omwonenden.
Conclusie: we hebben te maken met een zeer onbetrouwbare overheid die tegen beter weten in gewoon hun eigen plan probeert door te drukken. Zelfs als uit alles blijkt dat het beter is om een andere locatie te zoeken worden wij als inwoners van Herwijnen gewoon als niet relevant bestempeld. Hij zal er komen.

Punt 4:
De Smart-L radar voldoet niet in Staring en Override modus
Defensie zegt dat de radar nu voldoet aan de eisen omdat er geen Override modus meer wordt aangebracht. Vreemde is dat defensie de hele tijd claimde dat radar overal aan voldeed maar geeft nu dus toe dat radar in eerste instantie helemaal niet voldeed aan de eisen. En in de Staring modus worden nog steeds alle normen overschreden.
Conclusie: aangezien defensie de radar bestuurt en deze op elk moment technisch kan worden aangepast, lees sterker kan worden gemaakt, hebben wij daar als bewoners dus geen enkel zicht op aan welke straling wij worden blootgesteld. En defensie doet eens in de vijf jaar een nieuwe meting om dit de monitoren, en wat als er in tussentijd veranderingen plaatsvinden? En wat als tijdens de geplande metingen de sterkte van de radar wordt aangepast? Defensie weet immers wanneer het plaats gaat vinden.

Punt 5:
Alles wordt gebaseerd op gegevens geleverd door Thales.
Hier kunnen we heel kort over zijn. De slager keurt zijn eigen vlees. En dit wordt weer gecontroleerd door TNO. En door wie wordt TNO betaald, juist, door defensie. Wiens brood men eet, diens woord men spreekt. In het verleden is al meerdere malen gebleken dat TNO er behoorlijk naast zat met andere onderzoeken. Dat geeft geen vertrouwen.
Conclusie: het kan niet zo zijn dat er een vergunning wordt aangevraagd op gegevens van de leverancier, gecontroleerd door een instantie die betaald wordt door de opdrachtgever/vergunning vrager. Dit is niet transparant en onafhankelijk gecontroleerd.

Punt 6:
De metingen worden vastgelegd in een gemiddelde.
Dat wil dus zeggen dat er veel hogere pieken zijn waaraan wij worden blootgesteld, en dat kan 24 uur per dag en 7 dagen in de week zijn. Wie garandeert ons dat dit geen gezondheidsschade oplevert? TNO zegt als ik het niet kan meten is het er niet. Met als voorbeeld water van gemiddeld 40 graden Celsius daar brand ik met niet aan. Maar als het 20 seconden 100 graden Celsius is en 40 seconden 10 graden Celsius is verbrand ik toch echt wel. En dit gaat dan constant door, het stopt nooit!
Conclusie: de normen worden grof overschreden en geven een groot risico op gezondheidsschade.

Punt 7:
Er liggen meerdere wegen binnen de gevarenzone
Hoe denkt defensie hier mee om te kunnen gaan. Elke dag komen hier mensen overheen, op weg

naar school of naar het werk, voor een wandeling in de natuur en als agrariër omdat jouw land nu eenmaal daar ligt. Ook de A15 ligt binnen de gevarenzone. Het kan toch niet zo zijn dat dit hele gebied afgesloten moet worden vanwege de grillen van defensie die een tunnelvisie heeft.
Conclusie: Worden wij afgesloten van onze omgeving vanwege het stralingsgevaar omdat defensie dit zo wil zonder rekening met de landelijke omgeving te houden.

Punt 8:
De radar valt in milieucategorie zes
Hierin staat te lezen: *Milieucategorie is een vakterm uit de planologie en milieukunde in Nederland. Het is een classificatie van de belasting die een (bedrijfs)activiteit kan leggen op het milieu. De classificatie is ontworpen door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en bestaat uit zes categorieën: 1 tot en met 6. Hoe hoger de klasse, hoe intensiever de belasting van het milieu. In de laagste categorie zit bijvoorbeeld de woonfunctie.*
Deze activiteit dient minstens 1500 meter van de bebouwing te staan. In ons geval is het dorp om 900 meter en diverse boerderijen tussen 300 en de 500 meter van de geplande radar.
Conclusie: de radar voldoet niet aan de eisen

Punt 9:
Volgens het Europese hof van de rechten van de mens hebben wij recht op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving
Als we alle onderzoeken bekijken kan niet worden gegarandeerd dat het op termijn geen schade oplevert aan de gezondheid van ons als inwoners.
Conclusie: op grond hiervan mag niet worden overgegaan tot plaatsing van een radar zo dicht bij bewoond gebied.

Punt 10:
Tijdens een militaire dreiging wordt dit gebied extra beveiligd en zijn wij veiliger dan elders in Nederland volgens defensie
Als de radar hier niet staat heeft het geen zin voor een eventuele aanvaller om op dit gebied te focussen. Mocht de radar er wel staan dan zitten wij in de gevarenzone want de radar is natuurlijk een van de eerste doelwitten die moeten worden uitgeschakeld.
Conclusie: een motivatie van defensie die nergens op slaat, wij lopen alleen maar extra risico.

Punt 11:
Woongenot en gezondheid
Bij mogelijke gezondheidsschade door de aanwezigheid van een radar is het woongenot een stuk minder. Als je weet dat je gezondheid risico loopt wil je hier toch niet wonen. Wie wil zijn kind laten opgroeien met het risico ziek te worden? De kleinsten en oudsten zijn 24/7 aanwezig binnen het stralingsgebied. De kwetsbaarste bewoners lopen het grootste risico.
Conclusie: bij twijfel ga je toch uit van het voorzichtigheidsprincipe, dan zoek je een andere locatie die wel voldoet en veilig is voor mens en milieu.

Punt 12:
Daling woningprijzen door risico op gezondheidsschade
Door het risico op gezondheidsschade door de Smart-L zal ook de vraag naar woningen afnemen en hiermede de prijs van de woningen. Wie gaat ons hiervoor compenseren? En laat ik vooropstellen dat ik helemaal niet gecompenseerd wil worden, wij willen hier blijven wonen en wensen geen extra risico door de plannen van defensie. Wij woonden hier al en defensie wil ons gebied “claimen” met hun radar. Dat is op zijn minst gezegd niet zoals je omgaat met je medemens/bewoners
Conclusie: zoek een locatie die deze problemen en risico’s niet heeft

Punt 13:
Defensie heeft meerdere mobiele radarstations gekocht
Door deze aankoop is de noodzaak van de Smart-L radar in Herwijnen verdwenen. Deze mobiele radarstations kunnen ons luchtruim ook goed verdedigen, zijn snel verplaatsbaar en operationeel en

hierdoor ook een lastiger doelwit voor aanvallen. Kortom, alleen maar voordelen.
En volgens defensie en Thales zijn deze ook toekomstbestendig, oftewel aanpasbaar, net zoals de Smart-L radar. Als dit ook werkt hoe is het dan mogelijk dat Herwijnen de enigste locatie is in Nederland waar ze Smart-L radar zou kunnen staan?
Eigenlijk geeft defensie ook wel toe dat Herwijnen niet de enigste locatie is. Tijdens meerdere avonden is dit al aangekaart met de vraag waarom is er geen andere locatie? Dan is het antwoord dat dit dan allemaal extra lang gaat duren omdat de hele procedure opnieuw moet worden doorlopen met alle problemen en weerstand zoals hier in Herwijnen. De mogelijke alternatieve locaties hebben inmiddels gehoord van Herwijnen en wat er allemaal speelt. Daarom willen andere gemeenten ook hun bewoners niet blootstellen aan de mogelijke risico's van zo'n radar.
Conclusie: zie af van plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen en zoek een alternatief

Punt 14:
Gebrek aan informatie
Ondanks diverse verzoeken door de Stichting krijgen wij nog steeds niet alle informatie en is er geen openheid van zaken
Conclusie: Wat heb je eraan dat je informatie kunt opvragen bij overheidsinstanties in de breedste zin van het woord als de opgevraagde stukken gewoon niet worden geleverd.

Punt 15:
Magnetische veldsterkte
Bij hoog energieverbruik kunnen ook magnetische veldsterkten ontstaan. Is dit gecontroleerd en wat zijn hier de waarden en risico's van? In het verleden is gebleken dat hoogspanningsleidingen ook gezondheidsschade toe kunnen brengen wat lange tijd is ontkend. Pas na jaren zijn de richtlijnen hierover aangepast. Gaan wij dat hier ook meemaken?
Conclusie: Wat zijn de risico's en is dit onderzocht? Zo ja, wat is de uitkomst hiervan?

Punt 16:
Storingen elektronische apparatuur
Volgens TNO zou dit niet kunnen voorkomen. Zoals in Wier is vastgesteld is dit wel degelijk aan de orde. Op basis hiervan kunnen wij dus stellen dat de radar niet voldoet aan de eisen en dat volgens de Telecomwet de vergunning kan worden geweigerd.
Conclusie: Hoe gaat defensie dit oplossen, hiervoor is niets opgenomen in de aanvraag waardoor deze niet compleet is en derhalve dient te worden geweigerd.

Punt 17:
Natuurgebied als alternatieve locatie
Volgens locatie onderzoek zuidelijke smart-l radar zou de radar bij bezwaren in een natuurgebied geplaatst kunnen worden.
Zie paragraaf 2.5.5:

2.5.5. Aangewezen natuurgebieden Het realiseren en exploiteren van een groot bouwwerk binnen een N2000-gebied of, in iets mindere mate, binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is alleen mogelijk als er sprake is van een nationaal belang, indien er geen redelijke alternatieven voor bestaan en als daarmee aantoonbaar geen habitats en/of soorten worden bedreigd. Nu is het te realiseren radarstation te classificeren als een nationaal belang, maar de locatie Herwijnen is ook te beschouwen als een redelijk alternatief. Daarom worden deze gebieden niet kansrijk geacht voor vestiging van het beoogde radarstation. Dit levert het volgende kaartbeeld op. Op de locatie Utrechtse Heuvelrug zijn geen N2000-gebieden (groen) aangewezen, maar uitsluitend NNN-gebieden (geel).

Volgens mij is Herwijnen geen redelijk alternatief en moet de radar dus gewoon in een natuurgebied worden geplaatst.
Conclusie: natuur wordt boven de belangen en gezondheid van mensen, in dit geval bewoners van Herwijnen geplaatst.

Conclusie:

Wanneer de militaire radar conform het ontwerpbesluit geplaatst zal worden geeft dat aan mij, mijn gezin en de dorpsgemeenschap onevenredig veel schade op het gebied van gezondheid, woongenot, omgeving, natuur, flora en fauna en het risico om bij militaire dreiging in de gevaarlijke zone te zitten.

Als ik dit bekijk in het kader van allerlei regels en kaders, zowel nationaal als internationaal, dan kan ik niet anders concluderen dan dat dit tegen alles in gaat en gebaseerd is op een visie/keuze van defensie die niet kan worden onderbouwd. Daarnaast is de gevolgde procedure door defensie, de gepresenteerde onderzoeken, het gebrek aan informatie en telkens achterhaalde feiten zoals door defensie gepresenteerd op zijn minst onbetrouwbaar te noemen. Onder de noemer van vertrouwen terug winnen werd het vertrouwen door defensie keer op keer geschaad. Zelfs moties die werden aangenomen in de Tweede Kamer worden volledig genegeerd en de vragen worden niet open en eerlijk beantwoord. Onderzoeken op het gebied van gezondheidsrisico van mij en alle inwoners worden volledig genegeerd. Terwijl er wel degelijk onderzoeken zijn, zowel nationaal als internationaal, die aantonen dat er een zeker gezondheidsrisico bestaat bij blootstelling aan de straling door de radar. Ook het open karakter van de landelijke omgeving zal verloren gaan door de plaatsing en de verdere maatregelen die nog genomen gaan worden wanneer de radar eenmaal is gerealiseerd.

Door de vermindering van het woongenot en genoemde punten zal de waarde van ons huis dalen waarvoor wij gecompenseerd dienen te worden. En als blijkt dat het aantal ziektegevallen in onze gemeenschap bovengemiddeld stijgt als gevolg van de radar is de waardedaling niet te overzien. Tevens claimen wij op voorhand een bedrag ter compensatie mochten er gezondheidsklachten ontstaan. Achteraf sorry zeggen hebben wij niets aan.

Volgens het Europese hof van de rechten van de mens hebben wij recht op een schone, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Aan dit punt wordt door defensie volledig voorbij gegaan.

Volgens mij is er geen zorgvuldig en eerlijk onderzoek gedaan naar alternatieve locaties, zijn de gezondheidsrisico's voor alle inwoners van Herwijnen niet serieus genomen, wordt voorbijgegaan aan de gezondheidsrisico's van landbouw en veeteelt, wordt niet gekeken naar de gevolgen die dit kan hebben op de natuur (Natura 2000 gebied), de flora en fauna, de vleermuizenpopulaties in de omgeving en de ecologische risico's en gevolgen. Ook wordt geen rekening gehouden met het stralingsverleden en de gevolgen daarvan. Volgens mij zijn alle onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze meegenomen in de besluitvorming, is

daardoor het voorgestelde besluit niet correct, zeker niet veilig voor mens en omgeving en daardoor geheel onverantwoord om uit te gaan voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 7:59:12 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zeer vele, zie bijlage.

100012525_9970992_Zienswijze_[redacted]_def.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De belangen van de samenleving van Herwijnen.

Zie bijlage.

100012525_9970993_Zienswijze_[redacted]_def.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie bijlage.

Als burger van Nederland wordt ik niet serieus genomen.

100012525_9970994_Zienswijze_[redacted]_def.pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De zeer onbetrouwbare werkwijze van defensie. Zie bijlage voor verdere toelichting

100012525_9970995_Zienswijze_[redacted]_def.pdf

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 15 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Wanneer het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen door zou gaan zal dat aan mij schade berokkenen waarbij de volgende punten van bezwaar aan de orde zijn;

Voorbeeld 1:
De Smart-L radar voldoet niet in "Staring" en "Override" modus
Defensie zegt dat de radar nu voldoet aan de eisen omdat er geen Override modus meer wordt aangebracht. Toch vreemd, defensie claimde de hele tijd dat de radar voldeed aan alle eisen en normen en zegt nu dat de radar aan alle eisen en normen voldoet omdat die override modus niet wordt aangebracht. Conclusie: hij voldeed dus niet! En in de Staring modus worden nog steeds alle normen overschreden.
Conclusie: wij hebben geen enkel vertrouwen aangezien defensie de radar bestuurt en deze op elk moment technisch kan worden aangepast, lees sterker kan worden gemaakt, en hebben wij daar als bewoners dus geen enkel zicht op aan welke straling wij worden blootgesteld. En defensie doet eens in de vijf jaar een nieuwe meting om dit de monitoren, en wat als er in tussentijd veranderingen plaatsvinden? En wat als tijdens de geplande metingen de sterkte van de radar wordt aangepast? Defensie weet immers wanneer het plaats gaat vinden.

Voorbeeld 2:

Alles wordt gebaseerd op gegevens geleverd door Thales.
Hier kunnen we heel kort over zijn. De slager keurt zijn eigen vlees. En dit wordt weer gecontroleerd door TNO. En door wie wordt TNO betaald, juist, door defensie. Wiens brood men eet, diens woord men spreekt. In het verleden is al meerdere malen gebleken dat TNO er behoorlijk naast zat met andere onderzoeken. Dat geeft geen vertrouwen.
Conclusie: het kan niet zo zijn dat er een vergunning wordt aangevraagd op gegevens van de leverancier, gecontroleerd door een instantie die betaald wordt door de opdrachtgever/vergunning vrager. Dit is niet transparant en onafhankelijk gecontroleerd.

Voorbeeld 3:
De metingen worden vastgelegd in een gemiddelde.
Dat wil dus zeggen dat er veel hogere pieken zijn waaraan wij worden blootgesteld, en dat kan 24 uur per dag en 7 dagen in de week zijn. Wie garandeert ons dat dit geen gezondheidsschade oplevert? TNO zegt als ik het niet kan meten is het er niet. Met als voorbeeld water van gemiddeld 40 graden Celsius daar brand ik met niet aan. Maar als het 10 seconden 100 graden Celsius is en 50 seconden 28 graden Celsius is verbrand ik toch echt wel. En dit gaat dan constant door, het stopt nooit!
Conclusie: er is een groot risico op gezondheidsschade aangezien de normen worden grof worden overschreden.

Voorbeeld 4:
Er liggen meerdere wegen binnen de gevarenzone
Hoe denkt defensie hier mee om te kunnen gaan. Elke dag komen hier mensen overheen, op weg naar school of naar het werk, voor een wandeling in de natuur en als agrariër omdat jouw land nu eenmaal daar ligt. Ook de A15 ligt binnen de gevarenzone. Het kan toch niet zo zijn dat dit hele gebied afgesloten moet worden vanwege de grillen van defensie die een tunnelvisie heeft.
Conclusie: Worden wij afgesloten van onze omgeving vanwege het stralingsgevaar omdat defensie dit zo wil zonder rekening met de landelijke omgeving te houden.

Voorbeeld 5:
Aanvraag toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning,
Of de radar voldoet aan de ICNIRP norm is niet te bepalen omdat niet alle gegevens worden gedeeld. Volgens Defensie en de producent Thales levert de in Herwijnen geplande Smart-L Radar een ongekende prestatie. Ook kan de radar nog worden opgevoerd/versterkt door wijzigingen in de software. Dit kan gedurende de levensduur op elk moment worden toegepast, en is daardoor niet te controleren. Dit wordt door Thales ook zo gepromoot.
Conclusie: Defensie vraagt een vergunning aan voor de bouw van de Smart-L radar terwijl de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. Defensie zegt dat ze de specificaties niet zullen aanpassen echter defensie is tot nu toe zeer onbetrouwbaar gebleken tijdens dit hele proces.

Voorbeeld 6:
Radar voldoet aan alle eisen en normen volgens defensie.
Bij alle informatie avonden is gesteld dat de radar zou voldoen aan alle eisen en normen die gelden. Wat blijkt, bij de radar in Wier, compleet identiek aan de te plaatsen radar in Herwijnen, zijn allerlei problemen opgetreden die hier in Herwijnen te stelligste werden ontkend. De radar voldoet niet aan de geluidsnormen, geeft wel degelijk storing op elektronische apparatuur en overschrijdt de ICNIRP norm.
Conclusie: defensie beweerd dat de radar aan alle eisen voldoet. Dit is niet aangetoond door metingen na plaatsing van de koepel of de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Ik weet dus niet aan welke straling ik word blootgesteld en of het wel aan de ICNIRP norm voldoet.

Voorbeeld 7:
Overheid hoeft zelf niet te voldoen aan gestelde eisen
Defensie regelt via een “ministeriële regeling” dat ondanks alles de plaatsing gewoon door kan gaan. Deze regeling gaat buiten de Eerste en Tweede Kamer om. Dit om te verdoezelen dat

defensie ondanks alle onderzoeken gewoon probeert door te drukken dat de radar in Herwijnen moet komen. Terwijl er zeker andere locaties zijn die minstens net zo goed zijn en veel veiliger voor de omwonenden.
Conclusie: we hebben te maken met een zeer onbetrouwbare overheid die tegen beter weten in gewoon hun eigen plan probeert door te drukken. Zelfs als uit alles blijkt dat het beter is om een andere locatie te zoeken worden wij als inwoners van Herwijnen gewoon als niet relevant bestempeld. Hij zal er komen.

Voorbeeld 8:
De radar valt in milieucategorie zes
Hierin staat te lezen: *Milieucategorie is een vakterm uit de planologie en milieukunde in Nederland. Het is een classificatie van de belasting die een (bedrijfs)activiteit kan leggen op het milieu. De classificatie is ontworpen door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en bestaat uit zes categorieën: 1 tot en met 6. Hoe hoger de klasse, hoe intensiever de belasting van het milieu. In de laagste categorie zit bijvoorbeeld de woonfunctie.*
Deze activiteit dient minstens 1500 meter van de bebouwing te staan. In ons geval is het dorp om 900 meter en diverse boerderijen tussen 300 en de 500 meter van de geplande radar.
Conclusie: de radar voldoet niet aan de eisen

Voorbeeld 9:
Volgens het Europese hof van de rechten van de mens hebben wij recht op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving
Als we alle onderzoeken bekijken kan niet worden gegarandeerd dat het op termijn geen schade oplevert aan de gezondheid van ons als inwoners.
Conclusie: op grond hiervan mag niet worden overgegaan tot plaatsing van een radar zo dicht bij bewoond gebied.

Voorbeeld 10:
Gebrek aan informatie
Ondanks diverse verzoeken door de Stichting krijgen wij nog steeds niet alle informatie en is er geen openheid van zaken
Conclusie: Wat heb je eraan dat je informatie kunt opvragen bij overheidsinstanties in de breedste zin van het woord als de opgevraagde stukken gewoon niet worden geleverd.

Voorbeeld 11:
Magnetische veldsterkte
Bij hoog energieverbruik kunnen ook magnetische veldsterkten ontstaan. Is dit gecontroleerd en wat zijn hier de waarden en risico's van? In het verleden is gebleken dat hoogspanningsleidingen ook gezondheidsschade toe kunnen brengen wat lange tijd is ontkend. Pas na jaren zijn de richtlijnen hierover aangepast. Gaan wij dat hier ook meemaken?
Conclusie: Wat zijn de risico's en is dit onderzocht? Zo ja, wat is de uitkomst hiervan?

Voorbeeld 12:
Storingen elektronische apparatuur
Volgens TNO zou dit niet kunnen voorkomen. Zoals in Wier is vastgesteld is dit wel degelijk aan de orde. Op basis hiervan kunnen wij dus stellen dat de radar niet voldoet aan de eisen en dat volgens de Telecomwet de vergunning kan worden geweigerd.
Conclusie: Hoe gaat defensie dit oplossen, hiervoor is niets opgenomen in de aanvraag waardoor deze niet compleet is en derhalve dient te worden geweigerd.

Voorbeeld 13:
Natuurgebied als alternatieve locatie
Volgens locatie onderzoek zuidelijke smart-l radar zou de radar bij bezwaren in een natuurgebied geplaatst kunnen worden.
Zie paragraaf 2.5.5:

2.5.5. Aangewezen natuurgebieden Het realiseren en exploiteren van een groot bouwwerk binnen een N2000-gebied of, in iets mindere mate, binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is alleen mogelijk als er sprake is van een nationaal belang, indien er geen redelijke alternatieven voor bestaan en als daarmee aantoonbaar geen habitats en/of soorten worden bedreigd. Nu is het te realiseren radarstation te classificeren als een nationaal belang, maar de locatie Herwijnen is ook te beschouwen als een redelijk alternatief. Daarom worden deze gebieden niet kansrijk geacht voor vestiging van het beoogde radarstation. Dit levert het volgende kaartbeeld op. Op de locatie Utrechtse Heuvelrug zijn geen N2000-gebieden (groen) aangewezen, maar uitsluitend NNN-gebieden (geel).

Volgens mij is Herwijnen geen redelijk alternatief en moet de radar dus gewoon in een natuurgebied worden geplaatst.
Conclusie: natuur wordt boven de belangen en gezondheid van mensen, in dit geval bewoners van Herwijnen geplaatst.

Voorbeeld 14:
Tijdens een militaire dreiging wordt dit gebied extra beveiligd en zijn wij veiliger dan elders in Nederland volgens defensie
Als de radar hier niet staat heeft het geen zin voor een eventuele aanvaller om op dit gebied te focussen. Mocht de radar er wel staan dan zitten wij in de gevarenzone want de radar is natuurlijk een van de eerste doelwitten die moeten worden uitgeschakeld.
Conclusie: een motivatie van defensie die nergens op slaat, wij lopen alleen maar extra risico.

Voorbeeld 15:
Woongenot en gezondheid
Bij mogelijke gezondheidsschade door de aanwezigheid van een radar is het woongenot een stuk minder. Als je weet dat je gezondheid risico loopt wil je hier toch niet wonen. Wie wil zijn kind laten opgroeien met het risico ziek te worden? De kleinsten en oudsten zijn 24/7 aanwezig binnen het stralingsgebied. De kwetsbaarste bewoners lopen het grootste risico.
Conclusie: bij twijfel ga je toch uit van het voorzichtigheidsprincipe, dan zoek je een andere locatie die wel voldoet en veilig is voor mens en milieu.

Voorbeeld 16:
Daling woningprijzen door risico op gezondheidsschade
Door het risico op gezondheidsschade door de Smart-L zal ook de vraag naar woningen afnemen en hiermede de prijs van de woningen. Wie gaat ons hiervoor compenseren? En laat ik vooropstellen dat ik helemaal niet gecompenseerd wil worden, wij willen hier blijven wonen en wensen geen extra risico door de plannen van defensie. Wij woonden hier al en defensie wil ons gebied “claimen” met hun radar. Dat is op zijn minst gezegd niet zoals je omgaat met je medemens/bewoners
Conclusie: zoek een locatie die deze problemen en risico’s niet heeft

Voorbeeld 17:
Defensie heeft meerdere mobiele radarstations gekocht
Door deze aankoop is de noodzaak van de Smart-L radar in Herwijnen verdwenen. Deze mobiele radarstations kunnen ons luchtruim ook goed verdedigen, zijn snel verplaatsbaar en operationeel en hierdoor ook een lastiger doelwit voor aanvallen. Kortom, alleen maar voordelen.
En volgens defensie en Thales zijn deze ook toekomstbestendig, oftewel aanpasbaar, net zoals de Smart-L radar. Als dit ook werkt hoe is het dan mogelijk dat Herwijnen de enigste locatie is in Nederland waar ze Smart-L radar zou kunnen staan?
Eigenlijk geeft defensie ook wel toe dat Herwijnen niet de enigste locatie is. Tijdens meerdere avonden is dit al aangekaart met de vraag waarom is er geen andere locatie? Dan is het antwoord dat dit dan allemaal extra lang gaat duren omdat de hele procedure opnieuw moet worden doorlopen met alle problemen en weerstand zoals hier in Herwijnen. De mogelijke alternatieve locaties hebben inmiddels gehoord van Herwijnen en wat er allemaal speelt. Daarom willen andere gemeenten ook hun bewoners niet blootstellen aan de mogelijke risico’s van zo’n radar.
Conclusie: zie af van plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen en zoek een alternatief

Conclusie:

Als de militaire Smart-L radar conform het ontwerpbesluit geplaatst zal worden geeft dat aan mij, mijn kinderen en de dorpssamenleving onevenredig veel schade op het gebied van gezondheid, woongenot, omgeving, natuur, flora en fauna. Tevens een groter risico om bij militaire dreiging in de gevaarlijke zone te zitten.

In het kader van allerlei regels en kaders, zowel nationaal als internationaal, dan kan niet anders worden geconcludeerd dan dat dit tegen alles in gaat en gebaseerd is op een visie/keuze van defensie die niet kan worden onderbouwd op wat voor gegevens dan ook. Daarnaast is de gevolgde procedure door defensie, de gepresenteerde onderzoeken, het gebrek aan informatie en telkens achterhaalde feiten zoals door defensie gepresenteerd op zijn minst onbetrouwbaar te noemen. Het vertrouwen door defensie keer op keer geschaad. Zelfs moties die zijn aangenomen in de Tweede Kamer worden volledig genegeerd en de vragen worden niet open en eerlijk beantwoord. Onderzoeken op het gebied van gezondheidsrisico van mij en alle inwoners worden volledig genegeerd. Terwijl er wel degelijk onderzoeken zijn, zowel nationaal als internationaal, die aantonen dat er een zeker gezondheidsrisico bestaat bij blootstelling aan straling. Ook het open karakter van de landelijke omgeving zal verloren gaan door de plaatsing en de verdere maatregelen die nog genomen gaan worden wanneer de radar eenmaal is gerealiseerd.

Door de vermindering van het woongenot en genoemde punten zal de waarde van ons huis dalen waarvoor wij gecompenseerd dienen te worden. En als blijkt dat het aantal ziektegevallen in onze gemeenschap bovengemiddeld stijgt als gevolg van de radar is de waardedaling niet te overzien. Tevens claimen wij op voorhand een bedrag ter compensatie mochten er gezondheidsklachten ontstaan. Achteraf sorry zeggen hebben wij niets aan.

Volgens het Europese hof van de rechten van de mens hebben wij recht op een schone, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Aan dit punt wordt door defensie volledig voorbij gegaan.

Er is geen zorgvuldig en onafhankelijk onderzoek gedaan naar alternatieve locaties, zijn de gezondheidsrisico's voor alle inwoners van Herwijnen niet serieus genomen, wordt voorbijgegaan aan de gezondheidsrisico's van landbouw en veeteelt, wordt niet gekeken naar de gevolgen die dit kan hebben op de natuur (Natura 2000 gebied), de flora en fauna, de

vleermuizenpopulaties in de omgeving en de ecologische risico's en gevolgen. Tevens wordt geen rekening gehouden met het stralingsverleden en de gevolgen daarvan. Volgens mij zijn alle onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze meegenomen in de besluitvorming, is daardoor het voorgestelde besluit niet correct, zeker niet veilig voor mens en omgeving en daardoor geheel onverantwoord om uit te gaan voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 8:37:52 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja, zie bijlage

100012795_9971061_Zienswijze_[redacted].pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie bijlage

100012795_9971062_Zienswijze_[redacted].pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie bijlage

100012795_9971063_Zienswijze_[redacted].pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, zie bijlage

100012795_9971064_Zienswijze_[redacted].pdf

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 15 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Als het plaatsen van de militaire radar conform het huidige ontwerpbesluit door zou gaan zal dat aan mij schade berokkenen waarbij de volgende punten van bezwaar aan de orde zijn;

Punt 1:
Natuurgebied als alternatieve locatie
Volgens locatieonderzoek zuidelijke smart-l radar zou de radar bij bezwaren in een natuurgebied geplaatst kunnen worden.
Zie paragraaf 2.5.5:

2.5.5. Aangewezen natuurgebieden Het realiseren en exploiteren van een groot bouwwerk binnen een N2000-gebied of, in iets mindere mate, binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is alleen mogelijk als er sprake is van een nationaal belang, indien er geen redelijke alternatieven voor bestaan en als daarmee aantoonbaar geen habitats en/of soorten worden bedreigd. Nu is het te realiseren radarstation te classificeren als een nationaal belang, maar de locatie Herwijnen is ook te beschouwen als een redelijk alternatief. Daarom worden deze gebieden niet kansrijk geacht voor vestiging van het beoogde radarstation. Dit levert het volgende kaartbeeld op. Op de locatie Utrechtse Heuvelrug zijn geen N2000-gebieden (groen) aangewezen, maar uitsluitend NNN-gebieden (geel).

Herwijnen is geen redelijk alternatief en moet de radar dus in een natuurgebied worden geplaatst.
Conclusie: natuur wordt boven de belangen en gezondheid van mensen, in dit geval bewoners van Herwijnen geplaatst.

Punt 2:
Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag
Volgens Defensie en de producent Thales levert de in Herwijnen geplande Smart-L Radar een ongekende prestatie. Of de radar voldoet aan de ICNIRP norm is niet te bepalen omdat niet alle gegevens worden gedeeld. Ook kan de radar nog worden opgevoerd/versterkt door wijzigingen in de software. Dit kan gedurende de levensduur op elk moment worden toegepast, en is daardoor niet te controleren. Dit wordt door Thales ook zo gepromoot.
Conclusie: Defensie vraagt een vergunning voor de bouw van de Smart-L radar waarvan de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. Volgens defensie zal dit niet gebeuren echter is al meerdere malen gebleken dat defensie zeer onbetrouwbaar is in alles wat hier is gebeurd. Tevens weet enkel defensie wanneer deze software wordt aangepast en het valt te zeerste te betwijfelen of er ook op die momenten gemeten gaat worden. Defensie bepaalt immers zelf wanneer er gemeten gaat worden. Hierbij keurt de slager zijn even vlees.

Punt 3:
Aanwezige wegen binnen de gevarenzone
Hoe denkt defensie hier mee om te kunnen gaan? Elke dag komen hier mensen overheen, op weg naar school of naar het werk, voor een wandeling in de natuur en als agrariër omdat jouw land nu eenmaal daar ligt. Ook de A15 ligt binnen de gevarenzone. Het kan toch niet zo zijn dat dit hele gebied afgesloten moet worden vanwege de grillen van defensie die een tunnelvisie heeft. Blijven de wegen rond de radar open? Hoe wordt er dan omgegaan met de straling? Mensen die hier dagelijks komen om de recreëren/wandelen of voor woon/werk verkeer hier langs komen. Ook de recreatieplas(zandput) ligt in deze zone waar mensen ook gebruik van willen blijven maken.
Conclusie: Worden wij afgesloten van onze omgeving vanwege het stralingsgevaar omdat defensie dit zo wil zonder rekening met de landelijke omgeving te houden.

Punt 4:
Volgens het Europese hof van de rechten van de mens hebben wij recht op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving
Als we alle onderzoeken bekijken kan niet worden gegarandeerd dat het op termijn geen schade oplevert aan de gezondheid van ons als inwoners.
Conclusie: op grond hiervan mag niet worden overgegaan tot plaatsing van een radar zo dicht bij bewoond gebied.

Punt 5:
Radar zou voldoen aan alle eisen en normen.
Bij alle informatie avonden is gesteld dat de radar zou voldoen aan alle eisen en normen die gelden. Wat blijkt, bij de radar in Wier, compleet identiek aan de te plaatsen radar in Herwijnen, zijn allerlei problemen opgetreden die hier in Herwijnen te stelligste werden ontkend. De radar voldoet niet aan de geluidsnormen, geeft wel degelijk storing op elektronische apparatuur en overschrijdt de ICNIRP norm.
Conclusie: defensie beweerd dat de radar aan alle eisen voldoet. Dit is niet aangetoond door metingen na plaatsing van de koepel of de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Ik weet dus niet aan welke straling ik word blootgesteld en of het wel aan de ICNIRP norm voldoet.

Punt 6:
Overheid hoeft zelf niet te voldoen aan gestelde eisen
Defensie regelt via een “ministeriële regeling” dat ondanks alles de plaatsing gewoon door kan gaan. Deze regeling gaat buiten de Eerste en Tweede Kamer om. Dit om te verdoezelen dat defensie ondanks alle onderzoeken gewoon probeert door te drukken dat de radar in Herwijnen moet komen. Terwijl er zeker andere locaties zijn die minstens net zo goed zijn en veel veiliger voor de omwonenden.
Conclusie: we hebben te maken met een zeer onbetrouwbare overheid die tegen beter weten in gewoon hun eigen plan probeert door te drukken. Zelfs als uit alles blijkt dat het beter is om een andere locatie te zoeken worden wij als inwoners van Herwijnen gewoon als niet relevant bestempeld. Hij zal er komen.

Punt 7:
De Smart-L radar voldoet niet in Staring en Override modus
Defensie zegt dat de radar nu voldoet aan de eisen omdat er geen Override modus meer wordt aangebracht. Vreemde is dat defensie de hele tijd claimde dat radar overal aan voldeed maar geeft nu dus toe dat radar in eerste instantie helemaal niet voldeed aan de eisen. En in de Staring modus worden nog steeds alle normen overschreden.
Conclusie: aangezien defensie de radar bestuurt en deze op elk moment technisch kan worden aangepast, lees sterker kan worden gemaakt, hebben wij daar als bewoners dus geen enkel zicht op aan welke straling wij worden blootgesteld. En defensie doet eens in de vijf jaar een nieuwe meting om dit de monitoren, en wat als er in tussentijd veranderingen plaatsvinden? En wat als tijdens de geplande metingen de sterkte van de radar wordt aangepast? Defensie weet immers wanneer het plaats gaat vinden.

Punt 8:
Defensie heeft meerdere mobiele radarstations gekocht
Door deze aankoop is de noodzaak van de Smart-L radar in Herwijnen verdwenen. Deze mobiele radarstations kunnen ons luchtruim ook goed verdedigen, zijn snel verplaatsbaar en operationeel en hierdoor ook een lastiger doelwit voor aanvallen. Kortom, alleen maar voordelen.
En volgens defensie en Thales zijn deze ook toekomstbestendig, oftewel aanpasbaar, net zoals de Smart-L radar. Als dit ook werkt hoe is het dan mogelijk dat Herwijnen de enigste locatie is in Nederland waar ze Smart-L radar zou kunnen staan?
Eigenlijk geeft defensie ook wel toe dat Herwijnen niet de enigste locatie is. Tijdens meerdere avonden is dit al aangekaart met de vraag waarom is er geen andere locatie? Dan is het antwoord dat dit dan allemaal extra lang gaat duren omdat de hele procedure opnieuw moet worden doorlopen met alle problemen en weerstand zoals hier in Herwijnen. De mogelijke alternatieve locaties hebben inmiddels gehoord van Herwijnen en wat er allemaal speelt. Daarom willen andere gemeenten ook hun bewoners niet blootstellen aan de mogelijke risico's van zo'n radar.
Conclusie: zie af van plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen en zoek een alternatief

Punt 9:
Alles wordt gebaseerd op gegevens geleverd door Thales.
Hier kunnen we heel kort over zijn. De slager keurt zijn eigen vlees. En dit wordt weer gecontroleerd door TNO. En door wie wordt TNO betaald, juist, door defensie. Wiens brood men eet, diens woord men spreekt. In het verleden is al meerdere malen gebleken dat TNO er behoorlijk naast zat met andere onderzoeken. Dat geeft geen vertrouwen.
Conclusie: het kan niet zo zijn dat er een vergunning wordt aangevraagd op gegevens van de leverancier, gecontroleerd door een instantie die betaald wordt door de opdrachtgever/vergunning vrager. Dit is niet transparant en onafhankelijk gecontroleerd.

Punt 10:
De metingen worden vastgelegd in een gemiddelde.
Dat wil dus zeggen dat er veel hogere pieken zijn waaraan wij worden blootgesteld, en dat kan 24 uur per dag en 7 dagen in de week zijn. Wie garandeert ons dat dit geen gezondheidsschade oplevert? TNO zegt als ik het niet kan meten is het er niet. Met als voorbeeld water van gemiddeld 40 graden Celsius daar brand ik met niet aan. Maar als het 20 seconden 100 graden Celsius is en 40 seconden 10 graden Celsius is verbrand ik toch echt wel. En dit gaat dan constant door, het stopt nooit!
Conclusie: de normen worden grof overschreden en geven een groot risico op gezondheidsschade.

Punt 11:
De radar valt in milieucategorie zes
Hierin staat te lezen: *Milieucategorie is een vakterm uit de planologie en milieukunde in Nederland. Het is een classificatie van de belasting die een (bedrijfs)activiteit kan leggen op het milieu. De classificatie is ontworpen door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en*

bestaat uit zes categorieën: 1 tot en met 6. Hoe hoger de klasse, hoe intensiever de belasting van het milieu. In de laagste categorie zit bijvoorbeeld de woonfunctie.
Deze activiteit dient minstens 1500 meter van de bebouwing te staan. In ons geval is het dorp om 900 meter en diverse boerderijen tussen 300 en de 500 meter van de geplande radar.
Conclusie: de radar voldoet niet aan de eisen

Punt 12:
Tijdens een militaire dreiging wordt dit gebied extra beveiligd en zijn wij veiliger dan elders in Nederland volgens defensie
Als de radar hier niet staat heeft het geen zin voor een eventuele aanvaller om op dit gebied te focussen. Mocht de radar er wel staan dan zitten wij in de gevarenzone want de radar is natuurlijk een van de eerste doelwitten die moeten worden uitgeschakeld.
Conclusie: een motivatie van defensie die nergens op slaat, wij lopen alleen maar extra risico.

Punt 13:
Woongenot en gezondheid
Bij mogelijke gezondheidsschade door de aanwezigheid van een radar is het woongenot een stuk minder. Als je weet dat je gezondheid risico loopt wil je hier toch niet wonen. Wie wil zijn kind laten opgroeien met het risico ziek te worden? De kleinsten en oudsten zijn 24/7 aanwezig binnen het stralingsgebied. De kwetsbaarste bewoners lopen het grootste risico.
Conclusie: bij twijfel ga je toch uit van het voorzichtigheidsprincipe, dan zoek je een andere locatie die wel voldoet en veilig is voor mens en milieu.

Punt 14:
Daling woningprijzen door risico op gezondheidsschade
Door het risico op gezondheidsschade door de Smart-L zal ook de vraag naar woningen afnemen en hiermede de prijs van de woningen. Wie gaat ons hiervoor compenseren? En laat ik vooropstellen dat ik helemaal niet gecompenseerd wil worden, wij willen hier blijven wonen en wensen geen extra risico door de plannen van defensie. Wij woonden hier al en defensie wil ons gebied “claimen” met hun radar. Dat is op zijn minst gezegd niet zoals je omgaat met je medemens/bewoners
Conclusie: zoek een locatie die deze problemen en risico’s niet heeft

Punt 15:
Gebrek aan informatie
Ondanks diverse verzoeken door de Stichting krijgen wij nog steeds niet alle informatie en is er geen openheid van zaken
Conclusie: Wat heb je eraan dat je informatie kunt opvragen bij overheidsinstanties in de breedste zin van het woord als de opgevraagde stukken gewoon niet worden geleverd.

Punt 16:
Magnetische veldsterkte
Bij hoog energieverbruik kunnen ook magnetische veldsterkten ontstaan. Is dit gecontroleerd en wat zijn hier de waarden en risico’s van? In het verleden is gebleken dat hoogspanningsleidingen ook gezondheidsschade toe kunnen brengen wat lange tijd is ontkend. Pas na jaren zijn de richtlijnen hierover aangepast. Gaan wij dat hier ook meemaken?
Conclusie: Wat zijn de risico’s en is dit onderzocht? Zo ja, wat is de uitkomst hiervan?

Punt 17:
Storingen elektronische apparatuur
Volgens TNO zou dit niet kunnen voorkomen. Zoals in Wier is vastgesteld is dit wel degelijk aan de orde. Op basis hiervan kunnen wij dus stellen dat de radar niet voldoet aan de eisen en dat volgens de Telecomwet de vergunning kan worden geweigerd.
Conclusie: Hoe gaat defensie dit oplossen, hiervoor is niets opgenomen in de aanvraag waardoor deze niet compleet is en derhalve dient te worden geweigerd.

Punt 18:
Bedrijven in de gevarenzone
Er bevinden zich meerdere bedrijven op zeer korte afstand van het beoogde terrein voor de radar. Kunnen deze mensen hier veilig blijven wonen en werken? Boeren die op het land naast de radar lopen of een hele dag op de tractor bezig zijn om het land te bewerken naast de radar.
Conclusie: Hoe gaat defensie hier mee om? Hoe wordt aangetoond dat dit veilig is?

Punt 19:
Dieren in de gevarenzone
Rondom de beoogde locatie voor de radar bevinden zich weilanden waar vee (koeien en schapen) op lopen. 40 meter uit de radar loopt het vee rond. Lopen deze dieren geen risico om ziek te worden van de radar? En de mensen die de dieren komen verzorgen?
Conclusie: Hoe gaat defensie aantonen dat dit veilig is?

Conclusie:

Als de militaire radar conform het ontwerpbesluit geplaatst zal worden geeft dat aan mij, mijn gezin en de dorpsgemeenschap onevenredig veel schade op het gebied van gezondheid, woongenot, omgeving, natuur, flora en fauna en het risico om bij militaire dreiging in de gevarenzone te zitten.

Als ik dit bekijk in het kader van allerlei regels en kaders, zowel nationaal als internationaal, dan kan ik niet anders concluderen dan dat dit tegen alles in gaat en gebaseerd is op een visie/keuze van defensie die niet kan worden onderbouwd. Daarnaast is de gevolgde procedure door defensie, de gepresenteerde onderzoeken, het gebrek aan informatie en telkens achterhaalde feiten zoals door defensie gepresenteerd op zijn minst onbetrouwbaar te noemen. Onder de noemer van vertrouwen terug winnen werd het vertrouwen door defensie keer op keer geschaad. Zelfs moties die werden aangenomen in de Tweede Kamer worden volledig genegeerd en de vragen worden niet open en eerlijk beantwoord. Onderzoeken op het gebied van gezondheidsrisico van mij en alle inwoners worden volledig genegeerd. Terwijl er wel degelijk onderzoeken zijn, zowel nationaal als internationaal, die aantonen dat er een zeker gezondheidsrisico bestaat bij blootstelling aan de straling door de radar. Ook het open karakter van de landelijke omgeving zal verloren gaan door de plaatsing en de verdere maatregelen die nog genomen gaan worden wanneer de radar eenmaal is gerealiseerd.

Door de vermindering van het woongenot en genoemde punten zal de waarde van ons huis dalen waarvoor wij gecompenseerd dienen te worden. En als blijkt dat het aantal ziektegevallen in onze gemeenschap bovengemiddeld stijgt als gevolg van de radar is de waardedaling niet te overzien. Tevens claimen wij op voorhand een bedrag ter compensatie mochten er gezondheidsklachten ontstaan. Achteraf sorry zeggen hebben wij niets aan.

Volgens het Europese hof van de rechten van de mens hebben wij recht op een schone, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Aan dit punt wordt door defensie volledig voorbij gegaan.

Volgens mij is er geen zorgvuldig en eerlijk onderzoek gedaan naar alternatieve locaties, zijn de gezondheidsrisico's voor alle inwoners van Herwijnen niet serieus genomen, wordt voorbijgegaan aan de gezondheidsrisico's van landbouw en veeteelt, wordt niet gekeken naar de gevolgen die dit kan hebben op de natuur (Natura 2000 gebied), de flora en fauna, de vleermuizenpopulaties in de omgeving en de ecologische risico's en gevolgen. Ook wordt geen rekening gehouden met het stralingsverleden en de gevolgen daarvan. Volgens mij zijn alle onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze meegenomen in de besluitvorming, is daardoor het voorgestelde besluit niet correct, zeker niet veilig voor mens en omgeving en daardoor geheel onverantwoord om uit te gaan voeren. En defensie wil niets weten van alternatieve locaties die aangedragen worden (zoals Lopik). Ik kan ook een trade-off matrix opstellen als ik vooraf weet wat de uitkomst moet worden.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 8:58:28 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

ja, zie bijlage

100012927_9971088_Zienswijze_[redacted]pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, zie bijlage

100012927_9971089_Zienswijze_[redacted]pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja, zie bijlage

100012927_9971090_Zienswijze_[redacted]pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

ja, zie bijlage

100012927_9971091_Zienswijze_[redacted]pdf

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 15 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Als het plaatsen van de militaire radar conform het huidige ontwerpbesluit door zou gaan zal dat aan mij schade berokkenen waarbij de volgende punten van bezwaar aan de orde zijn;

Punt 1:
Natuurgebied als alternatieve locatie
Volgens locatieonderzoek zuidelijke smart-l radar zou de radar bij bezwaren in een natuurgebied geplaatst kunnen worden.
Zie paragraaf 2.5.5:

2.5.5. Aangewezen natuurgebieden Het realiseren en exploiteren van een groot bouwwerk binnen een N2000-gebied of, in iets mindere mate, binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is alleen mogelijk als er sprake is van een nationaal belang, indien er geen redelijke alternatieven voor bestaan en als daarmee aantoonbaar geen habitats en/of soorten worden bedreigd. Nu is het te realiseren radarstation te classificeren als een nationaal belang, maar de locatie Herwijnen is ook te beschouwen als een redelijk alternatief. Daarom worden deze gebieden niet kansrijk geacht voor vestiging van het beoogde radarstation. Dit levert het volgende kaartbeeld op. Op de locatie Utrechtse Heuvelrug zijn geen N2000-gebieden (groen) aangewezen, maar uitsluitend NNN-gebieden (geel).

Herwijnen is geen redelijk alternatief en moet de radar dus in een natuurgebied worden geplaatst.
Conclusie: natuur wordt boven de belangen en gezondheid van mensen, in dit geval bewoners van Herwijnen geplaatst.

Punt 2:
Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag
Volgens Defensie en de producent Thales levert de in Herwijnen geplande Smart-L Radar een ongekende prestatie. Of de radar voldoet aan de ICNIRP norm is niet te bepalen omdat niet alle gegevens worden gedeeld. Ook kan de radar nog worden opgevoerd/versterkt door wijzigingen in de software. Dit kan gedurende de levensduur op elk moment worden toegepast, en is daardoor niet te controleren. Dit wordt door Thales ook zo gepromoot.
Conclusie: Defensie vraagt een vergunning voor de bouw van de Smart-L radar waarvan de gegevens en specificaties gedurende de levensduur kunnen worden aangepast. Volgens defensie zal dit niet gebeuren echter is al meerdere malen gebleken dat defensie zeer onbetrouwbaar is in alles wat hier is gebeurd. Tevens weet enkel defensie wanneer deze software wordt aangepast en het valt te zeerste te betwijfelen of er ook op die momenten gemeten gaat worden. Defensie bepaalt immers zelf wanneer er gemeten gaat worden. Hierbij keurt de slager zijn even vlees.

Punt 3:
Aanwezige wegen binnen de gevarenzone
Hoe denkt defensie hier mee om te kunnen gaan? Elke dag komen hier mensen overheen, op weg naar school of naar het werk, voor een wandeling in de natuur en als agrariër omdat jouw land nu eenmaal daar ligt. Ook de A15 ligt binnen de gevarenzone. Het kan toch niet zo zijn dat dit hele gebied afgesloten moet worden vanwege de grillen van defensie die een tunnelvisie heeft. Blijven de wegen rond de radar open? Hoe wordt er dan omgegaan met de straling? Mensen die hier dagelijks komen om de recreëren/wandelen of voor woon/werk verkeer hier langs komen. Ook de recreatieplas(zandput) ligt in deze zone waar mensen ook gebruik van willen blijven maken.
Conclusie: Worden wij afgesloten van onze omgeving vanwege het stralingsgevaar omdat defensie dit zo wil zonder rekening met de landelijke omgeving te houden.

Punt 4:
Volgens het Europese hof van de rechten van de mens hebben wij recht op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving
Als we alle onderzoeken bekijken kan niet worden gegarandeerd dat het op termijn geen schade oplevert aan de gezondheid van ons als inwoners.
Conclusie: op grond hiervan mag niet worden overgegaan tot plaatsing van een radar zo dicht bij bewoond gebied.

Punt 5:
Radar zou voldoen aan alle eisen en normen.
Bij alle informatie avonden is gesteld dat de radar zou voldoen aan alle eisen en normen die gelden. Wat blijkt, bij de radar in Wier, compleet identiek aan de te plaatsen radar in Herwijnen, zijn allerlei problemen opgetreden die hier in Herwijnen te stelligste werden ontkend. De radar voldoet niet aan de geluidsnormen, geeft wel degelijk storing op elektronische apparatuur en overschrijdt de ICNIRP norm.
Conclusie: defensie beweerd dat de radar aan alle eisen voldoet. Dit is niet aangetoond door metingen na plaatsing van de koepel of de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Ik weet dus niet aan welke straling ik word blootgesteld en of het wel aan de ICNIRP norm voldoet.

Punt 6:
Overheid hoeft zelf niet te voldoen aan gestelde eisen
Defensie regelt via een “ministeriële regeling” dat ondanks alles de plaatsing gewoon door kan gaan. Deze regeling gaat buiten de Eerste en Tweede Kamer om. Dit om te verdoezelen dat defensie ondanks alle onderzoeken gewoon probeert door te drukken dat de radar in Herwijnen moet komen. Terwijl er zeker andere locaties zijn die minstens net zo goed zijn en veel veiliger voor de omwonenden.
Conclusie: we hebben te maken met een zeer onbetrouwbare overheid die tegen beter weten in gewoon hun eigen plan probeert door te drukken. Zelfs als uit alles blijkt dat het beter is om een andere locatie te zoeken worden wij als inwoners van Herwijnen gewoon als niet relevant bestempeld. Hij zal er komen.

Punt 7:
De Smart-L radar voldoet niet in Staring en Override modus
Defensie zegt dat de radar nu voldoet aan de eisen omdat er geen Override modus meer wordt aangebracht. Vreemde is dat defensie de hele tijd claimde dat radar overal aan voldeed maar geeft nu dus toe dat radar in eerste instantie helemaal niet voldeed aan de eisen. En in de Staring modus worden nog steeds alle normen overschreden.
Conclusie: aangezien defensie de radar bestuurt en deze op elk moment technisch kan worden aangepast, lees sterker kan worden gemaakt, hebben wij daar als bewoners dus geen enkel zicht op aan welke straling wij worden blootgesteld. En defensie doet eens in de vijf jaar een nieuwe meting om dit de monitoren, en wat als er in tussentijd veranderingen plaatsvinden? En wat als tijdens de geplande metingen de sterkte van de radar wordt aangepast? Defensie weet immers wanneer het plaats gaat vinden.

Punt 8:
Defensie heeft meerdere mobiele radarstations gekocht
Door deze aankoop is de noodzaak van de Smart-L radar in Herwijnen verdwenen. Deze mobiele radarstations kunnen ons luchtruim ook goed verdedigen, zijn snel verplaatsbaar en operationeel en hierdoor ook een lastiger doelwit voor aanvallen. Kortom, alleen maar voordelen.
En volgens defensie en Thales zijn deze ook toekomstbestendig, oftewel aanpasbaar, net zoals de Smart-L radar. Als dit ook werkt hoe is het dan mogelijk dat Herwijnen de enigste locatie is in Nederland waar ze Smart-L radar zou kunnen staan?
Eigenlijk geeft defensie ook wel toe dat Herwijnen niet de enigste locatie is. Tijdens meerdere avonden is dit al aangekaart met de vraag waarom is er geen andere locatie? Dan is het antwoord dat dit dan allemaal extra lang gaat duren omdat de hele procedure opnieuw moet worden doorlopen met alle problemen en weerstand zoals hier in Herwijnen. De mogelijke alternatieve locaties hebben inmiddels gehoord van Herwijnen en wat er allemaal speelt. Daarom willen andere gemeenten ook hun bewoners niet blootstellen aan de mogelijke risico's van zo'n radar.
Conclusie: zie af van plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen en zoek een alternatief

Punt 9:
Alles wordt gebaseerd op gegevens geleverd door Thales.
Hier kunnen we heel kort over zijn. De slager keurt zijn eigen vlees. En dit wordt weer gecontroleerd door TNO. En door wie wordt TNO betaald, juist, door defensie. Wiens brood men eet, diens woord men spreekt. In het verleden is al meerdere malen gebleken dat TNO er behoorlijk naast zat met andere onderzoeken. Dat geeft geen vertrouwen.
Conclusie: het kan niet zo zijn dat er een vergunning wordt aangevraagd op gegevens van de leverancier, gecontroleerd door een instantie die betaald wordt door de opdrachtgever/vergunning vrager. Dit is niet transparant en onafhankelijk gecontroleerd.

Punt 10:
De metingen worden vastgelegd in een gemiddelde.
Dat wil dus zeggen dat er veel hogere pieken zijn waaraan wij worden blootgesteld, en dat kan 24 uur per dag en 7 dagen in de week zijn. Wie garandeert ons dat dit geen gezondheidsschade oplevert? TNO zegt als ik het niet kan meten is het er niet. Met als voorbeeld water van gemiddeld 40 graden Celsius daar brand ik met niet aan. Maar als het 20 seconden 100 graden Celsius is en 40 seconden 10 graden Celsius is verbrand ik toch echt wel. En dit gaat dan constant door, het stopt nooit!
Conclusie: de normen worden grof overschreden en geven een groot risico op gezondheidsschade.

Punt 11:
De radar valt in milieucategorie zes
Hierin staat te lezen: *Milieucategorie is een vakterm uit de planologie en milieukunde in Nederland. Het is een classificatie van de belasting die een (bedrijfs)activiteit kan leggen op het milieu. De classificatie is ontworpen door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en*

bestaat uit zes categorieën: 1 tot en met 6. Hoe hoger de klasse, hoe intensiever de belasting van het milieu. In de laagste categorie zit bijvoorbeeld de woonfunctie.
Deze activiteit dient minstens 1500 meter van de bebouwing te staan. In ons geval is het dorp om 900 meter en diverse boerderijen tussen 300 en de 500 meter van de geplande radar.
Conclusie: de radar voldoet niet aan de eisen

Punt 12:
Tijdens een militaire dreiging wordt dit gebied extra beveiligd en zijn wij veiliger dan elders in Nederland volgens defensie
Als de radar hier niet staat heeft het geen zin voor een eventuele aanvaller om op dit gebied te focussen. Mocht de radar er wel staan dan zitten wij in de gevarenzone want de radar is natuurlijk een van de eerste doelwitten die moeten worden uitgeschakeld.
Conclusie: een motivatie van defensie die nergens op slaat, wij lopen alleen maar extra risico.

Punt 13:
Woongenot en gezondheid
Bij mogelijke gezondheidsschade door de aanwezigheid van een radar is het woongenot een stuk minder. Als je weet dat je gezondheid risico loopt wil je hier toch niet wonen. Wie wil zijn kind laten opgroeien met het risico ziek te worden? De kleinsten en oudsten zijn 24/7 aanwezig binnen het stralingsgebied. De kwetsbaarste bewoners lopen het grootste risico.
Conclusie: bij twijfel ga je toch uit van het voorzichtigheidsprincipe, dan zoek je een andere locatie die wel voldoet en veilig is voor mens en milieu.

Punt 14:
Daling woningprijzen door risico op gezondheidsschade
Door het risico op gezondheidsschade door de Smart-L zal ook de vraag naar woningen afnemen en hiermede de prijs van de woningen. Wie gaat ons hiervoor compenseren? En laat ik vooropstellen dat ik helemaal niet gecompenseerd wil worden, wij willen hier blijven wonen en wensen geen extra risico door de plannen van defensie. Wij woonden hier al en defensie wil ons gebied “claimen” met hun radar. Dat is op zijn minst gezegd niet zoals je omgaat met je medemens/bewoners
Conclusie: zoek een locatie die deze problemen en risico’s niet heeft

Punt 15:
Gebrek aan informatie
Ondanks diverse verzoeken door de Stichting krijgen wij nog steeds niet alle informatie en is er geen openheid van zaken
Conclusie: Wat heb je eraan dat je informatie kunt opvragen bij overheidsinstanties in de breedste zin van het woord als de opgevraagde stukken gewoon niet worden geleverd.

Punt 16:
Magnetische veldsterkte
Bij hoog energieverbruik kunnen ook magnetische veldsterkten ontstaan. Is dit gecontroleerd en wat zijn hier de waarden en risico’s van? In het verleden is gebleken dat hoogspanningsleidingen ook gezondheidsschade toe kunnen brengen wat lange tijd is ontkend. Pas na jaren zijn de richtlijnen hierover aangepast. Gaan wij dat hier ook meemaken?
Conclusie: Wat zijn de risico’s en is dit onderzocht? Zo ja, wat is de uitkomst hiervan?

Punt 17:
Storingen elektronische apparatuur
Volgens TNO zou dit niet kunnen voorkomen. Zoals in Wier is vastgesteld is dit wel degelijk aan de orde. Op basis hiervan kunnen wij dus stellen dat de radar niet voldoet aan de eisen en dat volgens de Telecomwet de vergunning kan worden geweigerd.
Conclusie: Hoe gaat defensie dit oplossen, hiervoor is niets opgenomen in de aanvraag waardoor deze niet compleet is en derhalve dient te worden geweigerd.

Punt 18:
Bedrijven in de gevarenzone
Er bevinden zich meerdere bedrijven op zeer korte afstand van het beoogde terrein voor de radar. Kunnen deze mensen hier veilig blijven wonen en werken? Boeren die op het land naast de radar lopen of een hele dag op de tractor bezig zijn om het land te bewerken naast de radar.
Conclusie: Hoe gaat defensie hier mee om? Hoe wordt aangetoond dat dit veilig is?

Punt 19:
Dieren in de gevarenzone
Rondom de beoogde locatie voor de radar bevinden zich weilanden waar vee (koeien en schapen) op lopen. 40 meter uit de radar loopt het vee rond. Lopen deze dieren geen risico om ziek te worden van de radar? En de mensen die de dieren komen verzorgen?
Conclusie: Hoe gaat defensie aantonen dat dit veilig is?

Punt 19:
Kinderen in de gevarenzone
Rondom de beoogde locatie voor de radar bevinden zich weilanden en wegen waar kinderen spelen. Kinderen op het platteland spelen nog altijd buiten. Lopen deze kinderen geen risico om ziek te worden van de radar? Het is toch een locatie dicht bij het dorp wat het voor kinderen interessant maakt. Ook de school/kinderopvang/peuterspeelzaal bevinden zich binnen de 1500 meter. Deze kinderen moeten hier toch veilig naar toe kunnen, zonder direct of op latere leeftijd ziek van te worden?
Conclusie: Hoe gaat defensie aantonen dat dit veilig is? in welk onderzoek is dit terug te vinden?

Conclusie:

Als de militaire radar conform het ontwerpbesluit geplaatst zal worden geeft dat aan mij, mijn gezin en de dorpsgemeenschap onevenredig veel schade op het gebied van gezondheid, woongenot, omgeving, natuur, flora en fauna en het risico om bij militaire dreiging in de gevarenzone te zitten.

Als ik dit bekijk in het kader van allerlei regels en kaders, zowel nationaal als internationaal, dan kan ik niet anders concluderen dan dat dit tegen alles in gaat en gebaseerd is op een visie/keuze van defensie die niet kan worden onderbouwd. Daarnaast is de gevolgde procedure door defensie, de gepresenteerde onderzoeken, het gebrek aan informatie en telkens achterhaalde feiten zoals door defensie gepresenteerd op zijn minst onbetrouwbaar te noemen. Onder de noemer van vertrouwen terug winnen werd het vertrouwen door defensie keer op keer geschaad. Zelfs moties die werden aangenomen in de Tweede Kamer worden volledig genegeerd en de vragen worden niet open en eerlijk beantwoord. Onderzoeken op het gebied van gezondheidsrisico van mij en alle inwoners worden volledig genegeerd. Terwijl er wel degelijk onderzoeken zijn, zowel nationaal als internationaal, die aantonen dat er een zeker gezondheidsrisico bestaat bij blootstelling aan de straling door de radar. Ook het open karakter van de landelijke omgeving zal verloren gaan door de plaatsing en de verdere maatregelen die nog genomen gaan worden wanneer de radar eenmaal is gerealiseerd.

Door de vermindering van het woongenot en genoemde punten zal de waarde van ons huis dalen waarvoor wij gecompenseerd dienen te worden. En als blijkt dat het aantal ziektegevallen in onze gemeenschap bovengemiddeld stijgt als gevolg van de radar is de waardedaling niet te overzien. Tevens claimen wij op voorhand een bedrag ter compensatie mochten er gezondheidsklachten ontstaan. Achteraf sorry zeggen hebben wij niets aan.

Volgens het Europese hof van de rechten van de mens hebben wij recht op een schone, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Aan dit punt wordt door defensie volledig voorbij gegaan.

Volgens mij is er geen zorgvuldig en eerlijk onderzoek gedaan naar alternatieve locaties, zijn de gezondheidsrisico's voor alle inwoners van Herwijnen niet serieus genomen, wordt voorbijgegaan aan de gezondheidsrisico's van landbouw en veeteelt, wordt niet gekeken naar de gevolgen die dit kan hebben op de natuur (Natura 2000 gebied), de flora en fauna, de vleermuizenpopulaties in de omgeving en de ecologische risico's en gevolgen. Ook wordt geen rekening gehouden met het stralingsverleden en de gevolgen daarvan. Volgens mij zijn alle onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze meegenomen in de besluitvorming, is daardoor het voorgestelde besluit niet correct, zeker niet veilig voor mens en omgeving en daardoor geheel onverantwoord om uit te gaan voeren. En defensie wil niets weten van alternatieve locaties die aangedragen worden (zoals Lopik). Ik kan ook een trade-off matrix opstellen als ik vooraf weet wat de uitkomst moet worden.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 5/15/2024 10:13:03 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijlage 5

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage 5

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage 5

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage 5

100013386_9971184_Zienswijze_[redacted].pdf

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 15 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

De overheid komt bij mij onbetrouwbaar over omdat er een regeling word gemaakt buiten de 1ste en de 2de kamer om zodat er gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen. Inwoners van Herwijnen zijn daar de dupe van.

Defensie heeft radars gekocht die mobiel zijn en geschikt om het luchruim te beveiligen. Waarom dan persé locatie Herwijnen? Deze radars kunnen gewoon verplaatst worden.

De magnetische stralingen die de Smart-L radar produceert is enorm hoog en vormt een risico als je in de buurt komt, dus dit is niet veilig. Overigens zijn de metingen die niet zijn gedaan ontbreken in de vergunningsaanvraag.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap oneevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/15/2024 10:56:07 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Naar mijn mening wordt er gespeeld met de gezondheid van de mensen die in of aan de rand van het dorp wonen.

De smart L radar hoeft niet geplaatst te worden. Defensie heeft 18 mobile radars aangeschaft om het lucht ruim te kunnen controleren.

Ons lucht

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er worden alleen zaken en belangen van defensie en het land rekening mee gehouden maar belangen gezondheid van de mens, dier, milieu , natuur, natura 2000, Hollandse waterlinie wordt helaas geen rekening mee gehouden.

De radar moest er al lang staan.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Het is van groot belang dat de Radar hier NIET wordt geplaatst.

Ik ben hier komen wonen voor het uitzicht en de natuur.

Door plaatsing van de radar verdwijnt mijn uitzicht en rust.

Mijn huis zal door plaatsing van de radar veel minder waarde krijgen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Genoeg

Verzonden: 5/16/2024 1:42:26 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja, op pagina 38 wordt onder 1.1.2 t/m 1.1.5 verwezen naar metingen van voorschriften 1.2.1 en 1.2.2. deze artikelen zijn niet te vinden in het document.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, er zou een 'override button' aanwezig zijn om de te sterke straling uit te zetten.

Deze knop zou er in zijn geheel niet in moeten zitten om te voorkomen dat stralingsgezondheidsrisico's worden overschreden.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, doordat ik in een risico groep val (mijn vader is overleden en heeft de diagnose ALS gehad).

Wellicht blijven stralingen onder gestelde niveaus, echter is niet bewezen, dat op langere termijn dit geen gezondheidsklachten geeft.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Er zijn in Nederland genoeg andere plekken aan te wijzen voor een radar. Echter is beoogde stuk grond al van het 'rijk' en maakt dit het makkelijker. Onderzoek zou gedaan zijn, dit is echter NIET gedaan op een deugdelijke manier. Diverse communicatie wijs

Verzonden: 5/16/2024 3:01:23 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: Gelderse Onderzoekgroep
Organisatie: Gelderse Onderzoekgroep

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 15 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit. De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijk zienswijze tijdig is ingediend.

Wij vernamen pas op 5 mei dat er zienswijze op het ontwerpbesluit omgevingsvergunning militair radarstation Herwijnen Broekgraaf kon worden ingediend. Bij toeval vernamen we dit. Terwijl eerdere indieners van zienswijze radarstation Herwijnen in 2023 schriftelijk op de hoogte werden gebracht op ontwerp besluit te reageren, ontvingen niets.

Ter sauvering van de termijn en met het verzoek om de zienswijze periode vanaf heden met vier weken verlengen sturen we nu:
- Inspraakreactie naar gemeente dd 11-10-2018 1
- brief van NWEA (immense lobbyclub voor windturbines die met onjuiste argumenten leden van de gemeenteraad Lingewaal onder druk zette) 2 EN 3 BRIEF MIN. EZK. D.D. 4-10-10 PLUS
- Onze zienswijze dd 28-01-2023 4 en vervolg zienswijze reg.nr. 202400289 en 202400288, 5 waaruit blijkt dat veel meer onroerend goed plannen mogelijke speculaties en zelfs machinaties kunnen hebben gespeeld om radarpost Nieuw Milingen op te heffen en naar Herwijnen te verplaatsen. Let op: zwart/cursieve tekst is toegevoegd ten opzichte van het toen ingediende stuk.
- Ook mailverkeer met drs. Peter Paul van Klei van Rijksvastgoeddienst voegen we bij. Tot onze verbazing reageerde hij op onze zienswijze van 28-01-2023. Hij lijkt de bevoegdheid te hebben om over termijnverlenging te beschikken en op 8 maart stelt hij dat hetgeen na 4 6

maart is ontvangen niet zal worden meegenomen.
1e vraag: zijn alle zienswijzen in plaats van door het Bureau Energieprojecten behandeld door de Rijksvastgoeddienst?
2e vraag: is de regie over het wijzigen van de radarpost in handen van het Rijksvastgoed bedrijf?
3e vraag: waarom ontvingen wij geen mededeling dat er een Ontwerpplan ter visie lag terwijl anderen dit wel kregen?

Dat een zienswijze gericht aan het Bureau Energieprojecten wordt beantwoord door de Rijksvastgoeddienst bevestigt de veronderstelling dat de radarverplaatsing veel meer projectontwikkelingszaken betreft dan noodzaak bij defensie.
Naast het enigszins 'opgeklopte' en niet geheel juiste Aeriusmodel was de haast om agrarische bedrijven te verwerven kenmerkend voor projectontwikkeling rond Stroe. De uitgelekte woningbouwkaart rond Stroe met 25000 woningen adstrueert de al in gang gezette projectontwikkeling te meer. Dat het Rijksvastgoed bedrijf bereidt zou zijn enkele legerplaatsen in die regio inclusief groot oppervlak voor oefentankbaan etc. te verkopen aan invloedrijke projectontwikkelaars kan ook een teken aan de wand vormen. Zeker in een periode dat onze legermacht in feite werd verwaarloosd en de tanks werden opgedoekt leek dit plausibel.

Het heeft er alle schijn van dat de radar weg moest voor projectontwikkeling (Landalisering van de Veluwe? Zoals Roompotisering in duingebieden van Zeeland) werden niet valide argumenten gezocht. Een prestigieus overheidsbedrijf dat 'onafhankelijk' wordt genoemd kwam defensie en mogelijk projectontwikkelaars hierbij te hulp. Wie de verstrengeling van defensie met TNO beschouwt en in aanmerking neemt dat TNO hoofdzakelijk afhankelijk is van overheidsopdrachten moet erkennen dat de onderbouwende TNO adviezen zeker niet onafhankelijk konden zijn.

Wij verzoeken om hetgeen is ingebracht door stichting NIETNOGEENRADAR uit Herwijnen als hierbij integraal herhaald en ingepast te beschouwen.

Afgezien van deze ingelaste zienswijze wijzen we nogmaals op de aanwezigheid van een prachtig en veel gebruikt natuurzwembad 'de Put van Herwijnen'. Velen vertoeven hier dagelijks langere tijd, jonge kinderen spelen op het strand etc. Dit kwalitatief beste GELDERS zwemwater ligt op nog kortere afstand van de voorgenomen raderlocatie als dorpskern Herwijnen. Deze zeer kwetsbare locatie, veel te dicht bij de radarpost, lijkt volledig te zijn vergeten althans onterecht buiten beschouwing te zijn gelaten.

Met begrip voor de dilemma's in de koude oorlog maar met weerzin over manipulatie/argumentatie nabij Stroe/Nieuw Milingen hopen wij op een beoordeling van de zienswijze in relatie tot hetgeen naar voren is gebracht. Ergo: dat geen gevolg wordt gegeven aan lobbynarcose die projectontwikkelaars vaak op bestuurders uitoefenen. De rol van het Rijksvastgoedbedrijf in deze zouden onze volksvertegenwoordigers aan een kritisch onderzoek kunnenonderwerpen.

Noot: dat het uitgelekte plan Stroe, 25000 woningen op de Veluwe, werd afgedaan als een misverstand wekt walging over de Veluwse bestuurscultuur op. Een dergelijk plan heeft zeker 24 maanden gecirculeerd, er moet door ambtenaren aan zijn gewerkt en kan/mag niet worden afgedaan als een misverstand.

Wij verzoeken deze zienswijze aan alle politieke partijen in de Tweede Kamer te doen toekomen. Immers de verplaatsing van de radarpost Nieuw Milingen zonder grondige MER, zonder voldoende alternatieve studie, zonder echte onafhankelijke beoordelingen wijst op grote invloeden van projectontwikkelaars in ons volle land, waar grond om woningen te bouwen buiengewoon schaars is. Een open politieke afwegingen en onafhankelijke, toegankelijke MER studies waarin oprechte beschouwing van alternatieven had moeten plaatsvinden. Dit verzuim dient ons inziens met spoed te worden hersteld.

Met vriendelijke groet,

Gelderse Onderzoeksgroep

[redacted]

PS: een zeer verontrustende ontwikkeling is dat hetzelfde EZK onder leiding van minister Jetten aan adviesbureau Arcadis, prominent lid van NedZero (voorheen NWEA) een misleidende opdracht gaf ten opzichte van de motie Erkens-Leijten waarin een duidelijke afstandsnorm van 4 maal de tiphoogte wordt gevraagd (Deens Model). Duidelijk wordt dat de enorme machtige windlobby die van voor 2018 dateert, heden ten dage met kracht wordt voortgezet door onjuiste ontwerprichtlijnen te laten vervaardigen door Arcadis. Waarvan akte.

EPILOOG

Als extra bijlage sturen wij u in de hoedanigheid van Bureau Energieprojecten, die in zijn briefpapier stelt "vergunningstrajecten te willen bekorten", onze inspraak op de zogenaamde ontwerprichtlijnen windturbines land die tot in november 2023 ter visie werden gelegd. Tevens werpen we de vraag op of hier sprake is van overheidsbedrog? Immers de ontwerprichtlijnen windturbines land die een voortvloeisel zijn van het arrest 'Delfzijl' door Raad van State van 30 juni 2021 worden niet voor 1 juli 2025 van kracht.

BYC 7

Ergo: in plaats van verkorten van procedures, zoals briefhoofd vermeld, creëert de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland in opdracht van minister van EKZ, die hiermee een belangrijke motie van ons volk omzeilt, een beleidshiaat om op een geconstrueerde valreep van ruim vier jaar tegen de wil van het volk op tal van plaatsen in ons land Eiffeltoren hoge windturbines te vergunnen.

Door een decreet dat voor windturbine boven 5 MW het bevoegd gezag bij de provincie ligt, wordt aan Nederlandse gemeenten autonomie ontnomen en zijn de volksvertegenwoordigers van de bevolking buiten spel gezet.

(BURGER)

Inspraak raadsvergadering 11/10 /2018 Lingewaal.

Dank u voor de gelegenheid om kort het woord te mogen voeren. Mijn naam is [redacted] ,ik ben zeker geen pacifist die een goed militair radarsysteem niet nodig acht.

Tijdens de laatste voorlichting bijeenkomst bekroop mij een zeer onprettig gevoel door de betogen van de aanwezige Luitenant –Kolonel.(Overste) van onze Luchtmacht.

De argumenten waarom de radarpost in Nieuw Millingen niet kan blijven kwamen bij mij en veel meer mensen nogal gezocht en niet valide over.(de toren aldaar zou verhoogd kunnen worden om de geschetste omgeving hoogte nadelen op te heffen ,maar daar werd niet over gerept).Vragen als ;Waar zou dit in ons land elders kunnen? Kan het ook kort over onze landsgrenzen?(Is Dit in NATO verband bezien?), werden niet adequaat beantwoord.

Kortom voor een zo ingrijpend besluit ,waar zoveel mensen in de omgeving gerechtvaardigde vrees voor hebben en dat verstrekkende en onomkeerbare gevolgen kan hebben, lijkt defensie verzuimd te hebben om IN OPENHEID een soort MER-achtige studie te laten verrichten. In MER studies komt het nul alternatief:„in dit geval Nw Mill. revitaliseren en op die plaats voortzetten ", verplicht en in openheid met inspraak aan de orde!

Ook meerdere locaties in NL, of mogelijk over de landsgrens komen bij een MER studie VERPLICHT aan bod. Pleegde onze overheid cq. Min van Defensie geen verzuim, door als vanzelfsprekend op een vroegere radarpost van de Rijksluchtvaartdienst terug te vallen?

Onze zeer respectabele instituten TNO en RIVM hebben als clientele voornamelijk de overheid. Zij zijn qua opdrachten , omzet en banen in wezen zeer afhankelijk van de overheid. Objectiviteit en afhankelijkheid ,zijn helaas vrijwel onmogelijk te scheiden!. Onze overheid ".Defensie", roept de andere overheid " TNO,RIVM" te hulp om ons gemeentebestuur en mensen in Herwijnen zg. objectief wetenschappelijk onderbouwd , voor te houden, dat de radar geen kwaad kan. Als iemand die kennis van zaken heeft in de voorlichtingsbijeenkomst vraagt naar het opgesteld vermogen ,dan is dat ineens "dienstgeheim" en blijkt bij stug doorvragen door deze wijze inwoner ,dat dit vermogen in de toekomst sterk" öpgeschroefd " kan worden. Hierdoor hebben de TNO / RIVM betogen voor de toekomst zeer waarschijnlijk totaal geen waarde .(.Een echte onafhankelijke en onpartijdige adviseur behoort oi. hierop uit ZICHZELF te wijzen. TNO deed dat niet.

Door de beperkte spreektijd, zal ik u als raad nu geen schokkende voorbeelden geven van vroegere adviesburo- manipulatie bij oa. stank door een toekomstige destructor en onjuist berekenen van lawaai door goederentreinen . Ook het " aanpassen" van uitgangspunten voor de berekening van veiligheidsrisicos, (risico analyses), van gevaarlijke lading op het spoor(, oa.voor de passages bij Gorinchem en Tiel) om de Betuwelijn uberhaupt mogelijk te maken, is nog steeds een interessant thema . Deze "aanpassingen" werden verricht door bekende adviesburos , die vaak door de overheid worden ingehuurd en soms met rapporten met halve waarheden projecten onderbouwen

Met alle respect voor professor Swanborn van TNO, hij kon de aanwezige raadsleden en inwoners geen enkele toekomstige zekerheid bieden en hierdoor blijft ook het betoog van RIVM ongefundeerd. Wat er ook van zij ,de door defensie ingehuurde instituten zijn niet echt onafhankelijk en de verleiding om "His masters voice "rapporten te maken is sterk (Wie bijt in de hand die hem voedt?). Statutaire_ en andere " onafhankelijkheid constructies" om een volstrekt onpartijdig imago te creeren , cq. op te houden doen hier niets aan af. In feite zijn zij, zeker in dit soort zaken " partijdig" ,hoe indrukwekkend , degelijk en deskundig zij ook moge zijn.

Als het bericht dat mij gisteren ter ore kwam juist is, heeft U als leden van de Raad een schrijven van het Min EZ ontvangen waarin wordt gesteld dat U een noodzakelijk windmolen project dwarsboomt ,indien u niet instemt met de defensie radar in Lingewaal.. Handelt het Ministerie van Econ Zaken wel behoorlijk door zonder een open" Mer-achtige "voor allen toegankelijke ,grondige studie naar alternatieven ,. U als gemeentebestuur zo plotseling voor het blok en onder druk te zetten?

Een bestuurskundige die ik telefonisch oppervlakkig over deze late inmenging van EZ raadpleegde , nam al snel" misbruik van bevoegdheden. "in de mond. Ik ben ervan overtuigd dat u de ruggen recht houdt en niet buigt voor deze enigszins naar chantage riekende werkwijze van het Min van EZ.

De trend naar "Far Shore windparken , dus op zee ,waar gemiddeld ruim 1 Bft. windkracht meer heerst. ,waar mosselriffen ,paaiplaatsen etc aan de molensokkels duurzaamheid echt kunnen verbeteren, zet langzaam maar onverbiddelijk door. Dit, in plaats van de openheid en de horizon in het binnen land steeds meer geweld aan te doen. Is de vaak commerciele ,subsidiegedreven windmolenbelangenlobby misschien zo sterk bij EZ,..dat U als raad zo plotseling onder druk gezet wordt.? Wat is hier gaande? Waarom niet eerder openheid?

Tot slot. Voor de Overste moest men zijn mobiele tel. inleveren, zo geheim was het allemaal!.. Achteraf voelde iedereen dat er geen militair geheim speelde en dat de telefooninzameling onnodig was. Wat is echter het geval. .De Overste , dus de woordvoerder van Defensie, heeft die avond tenminste tweemaal , betoogd ,dat als de Raad van Lingewaal niet zou instemmen met de defensie radar in Herwijnen , door Defensie van het voornemen zou worden afgezien . Hij kalmeerde daarmee de terecht oproerige zaal.. Doordat de Overste dit beloofde nadat hij onze telefoons had laten inzamelen is dit niet met een geluidsopname aantoonbaar, maar waarschijnlijk hebben velen dit ook gehoord en onthouden.. De latere berichten dat de overheid toch doorzet, als U als raad 'Nee 'zegt., Alsmede het gebrek aan open alternatieven onderzoek en last but not least de windmolenlast te elfder ure op Lingewaalse schouders leggen, rechtvaardigen mi. een klaagschrift in plaats van instemming naar de Minister.(s)

De Herwijnse bevolking heeft "mi. zeker in dit stadium recht op een krachtig unaniem "Nee",want er is veel te veel onzeker. Dank voor uw aandacht .

202404154

2

Sedert april '24
Ned Zero gewend

Betreft: Consequenties project Militair Radarstation Herwijnen voor windprojecten

Geachte woordvoerders Defensie,

Op 23 september spreekt u tijdens het wetgevingsoverleg Personeel/ Materieel Defensie over het project Militair Radarstation. Middels deze brief wil de Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA) u graag op de hoogte stellen van de belangen van de windsector die bij dit project ook een rol spelen. Voor de windsector is het cruciaal dat er spoedig duidelijkheid komt over de verplaatsing van de radarinstallatie. Zolang er onduidelijkheid is over de vernieuwing en verplaatsing van de oude radar op de Veluwe zijn er grote risico's voor de bouw van nieuwe windparken.

Het probleem is dat windturbines de defensieradar kunnen verstoren. Defensie wil de bestaande radar vernieuwen en verplaatsen, bij die vernieuwing zijn ook de risico's op verstoring door windenergie meegenomen. Op dit moment gaat het concreet om meerdere grote projecten in de provincie Flevoland. Ook andere windparken, in een eerder stadium van ontwikkeling, kunnen in de nabije toekomst hinder ondervinden door de onduidelijkheid en vertraging omtrent deze defensieradar.a Wat leidt tot onzekerheid in de planvorming en financiële risico's.

De projecten in Flevoland zijn een samenwerking tussen lokale inwoners en ondernemers, verenigd via verenigingen/ cooperaties en energiebedrijven. De initiatiefnemers van deze windparken hebben al flinke investeringen gedaan en willen binnenkort de financiering voor aanleg en bouw realiseren. Vanwege de lever- en bouwtijd van de windturbines is al op zeer korte termijn, uiterlijk januari 2021, duidelijkheid nodig over de radarinstallatie. Het nog steeds uitblijven van deze duidelijkheid brengt onzekerheid, vertraging en financiële risico's met zich mee. Terwijl de overheid ook harde deadlines stelt aan het behoud van de SDE+ subsidie waarvan de termijnen overschreden dreigen te worden.

Om de nationale klimaatdoelstellingen te halen, zijn duurzame energieprojecten noodzakelijk. In 2020 moet 14% van de energie duurzaam zijn. In 2023 moet dat 16% zijn. De windprojecten in Flevoland zijn zeer groot van omvang. Deze betreffende projecten in Flevoland hebben gezamenlijk een geschatte omvang van ca. 700 Megawatt (MW) opgesteld vermogen waarmee ze een substantiële bijdrage aan de nationale doelstelling van 6000 MW leveren.

Wij begrijpen dat bij een dergelijk groot infrastructureel project als een defensieradar diverse belangen spelen die tegen elkaar moeten worden afgewogen. Wij hopen dat u in die afweging ook de belangen van de windsector wilt meewegen. Het is voor onze sector cruciaal dat er voor het eind van dit jaar duidelijkheid komt over de radarinstallatie.

Indien u vragen heeft, dan gaan wij graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Gemeenteraad Lingewaal

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door
[redacted]

Ons kenmerk
DGETM-EO / 18255325

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum 4 oktober 2018
Betreft Verplaatsing radar Herwijnen in het licht van de energietransitie

Geachte leden van de Raad,

U beslist binnenkort over de komst van de lange afstandsradar te Herwijnen, die gebruikt zal worden voor defensiedoeleinden en een verouderde radar in Nieuw-Milligen moet vervangen. De verplaatsing van de radar naar Herwijnen is naast het landsbelang van de veiligheid ook van groot belang in het licht van de energietransitie. U heeft hierover een bericht gekregen van de ambassadeur energie uitdagingen mevr. Van Gastel. Ik wil graag ook zelf nog een beroep op u doen om dit belang mee te wegen in uw besluit over het radarstation.

Nederland staat in het licht van internationale afspraken voor een uitdagende opgave om 14% duurzaam energieverbruik in 2020 te realiseren en 16% in 2023. Windenergie speelt een zeer belangrijke rol bij het behalen van die doelstellingen, zeker op de relatief korte termijn. Het Rijk heeft daarom geschikte gebieden voor grootschalige windenergie aangewezen met als doel om in 2020 6000MW aan opgesteld vermogen te hebben.

In het kader van het Energieakkoord zijn afspraken gemaakt tussen Rijk en provincies om deze taakstelling in te vullen. Flevoland is een windrijke provincie en biedt met haar uitgestrekte landschap en ervaring met windenergie zeer geschikte mogelijkheden voor grootschalige windprojecten. Dit heeft geresulteerd in de planvorming voor 4 grote windprojecten in Flevoland, te samen goed voor ruim 1000MW aan nieuw opgesteld vermogen. De komst van deze windparken zijn cruciaal voor het behalen van de ambitieuze doelstellingen op het gebied van duurzame energie.

De beoogde windparken in Flevoland verstoren echter de huidige radar in Nieuw-Milligen, waarmee de veiligheid in het geding kan komen. Als de radarpost verhuist naar Herwijnen is er geen verstoring meer door de windparken in Flevoland en kunnen de parken zoals beoogd gebouwd worden en daarmee hun onmisbare bijdrage leveren aan de nationale energiedoelstellingen. De verplaatsing van de radar naar Herwijnen is aldus een belangrijke voorwaarde voor de realisatie van de windparken in Flevoland.

Ik wil u bij deze oproepen om ook dit belang mee te laten wegen in uw besluit over de radarpost.

Directoraat-generaal
Energie, Telecom & Mededinging

Ons kenmerk
DGETM-ED / 18255325

Een kopie van deze brief is gestuurd aan het College van B&W van de gemeente Lingewaal.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

[redacted]

Zienswijze voorgenomen Radarpost Herwijnen. 28-01-2023 Asperen

Ter sauvering van de termijn en op ook nog nader aan te geven gronden dienen wij heden een zienswijze in. Wij verzoeken u de bijgaande inspraak notitie, dd. 11-10-2018, aan de toenmalige Gemeenteraad van Lingewaal, inmiddels gemeente West Betuwe, als hierbij ingelast en herhaald te beschouwen.

Als Gelderse onderzoeksgroep raken wij steeds meer geschokt door de achterliggende bestuurscultuur, waarmee projectontwikkeling, neem uitgelekte plan voor 25000 woningen omgeving Stroe, met behulp van halve waarheden en gebroken beloftes door defensie ,wordt veilig gesteld.

De halve waarheden qua model Aerius, door het RIVM, en de voorbarige, op een overdreven stikstoframp gebaseerde onteigeningsplannen van boerenbedrijven In de regio Stroe Nieuw Millingen sluiten hier zodanig op aan, dat hier geen sprake kan zijn van complottheorie onzerzijds.

De wijze waarop onze Lingewaalse volksvertegenwoordigers rond 2018 valselijk onder druk werden gezet , spreekt voor insider boekdelen. Immers, is het niet zeer kwalijk om raadsleden ,die goed gefundeerd en gemotiveerd opkomen voor de belangen van gemeente en haar inwoners, onder morele druk te zetten? Dit, met een brief (gelieve deze uit de dossiers toe te voegen,) omdat zij door geen toestemming in Herwijnen te geven, een windturbinepark in Flevoland onmogelijk zouden maken?

Is dit geen schoolvoorbeeld van Detournement de pouvoir?

Hebben lobbyisten van bouwondernemingen zoveel invloed, dat bungalow parken huizenbouw etc. de radar onder valse voorwendsels naar Herwijnen doet verhuizen en daartoe boeren op de Veluwe zonder rustig en deskundig na te denken, andere alternatieven af te wegen etc. moesten worden onteigend ?

Radar en woningbouw ,vacantieparken gaan bij Nieuw Millingen kennelijk moeilijk samen, dat moet dan maar in Herwijnen, het evenredigheidsprincipe voor de Veluwelobby maar even overboord zetten? Was dat onze bestuurscultuur?{ Kamerlid Omtzigt drukte zich mogelijk met" Bananen monarchie" nog voorzichtig uit , immers de bouwlobby lijkt soms helaas mee te regeren.}

Dienden minister mevrouw van der Wal en kamerlid De Groot (natuurlijk geheel onbedoeld en toevallig) andere belangen?

Het heeft er alle schijn van dat TNO en defensie Hollands uitgedrukt ," twee handen op een buik zijn", beziet en beoordeelt u daartoe de organisatie structuur en vermenging van TNO en defensie aub.

De bizarre argumentatie rond Nieuw Millingen blijkt ook uit het feit, dat het Flevo windturbine park toch werd aangelegd en dat defensie stelt dat," indien Herwijnen geen doorgang vindt, teruggevallen wordt op Nieuw Millingen"..

Weer Hollands uitgedrukt; "Wie beduvelde de Kluit?""

Nadere gronden en aanvullingen worden binnen een redelijke termijn verstrekt. De publicatierond de Kerst ,vacanties en griep verhinderden de Gelderse onderzoeksgroep de zienswijze nu al volledig in te dienen.

Deze zienswijze wordt door ondertekenaar [redacted], tevens ingediend als lid van de Vereniging Behoud Lingelandschap en een aantal nog nader te noemen belanghebbende burgers.

Landschapsaspecten rond de Herwijnse Zwemput en benadeling c.q. verhindering van onbezorgd gebruik van een der mooiste Gelderse officieele zwemlocaties, bijkomende voorbeelden van dubieuze adviezen, volgen binnen redelijke termijn.

Met vriendelijke groet,Ton Kleijn, een der penvoerders en coordinator,

Namens de Gelderse Onderzoeksgroep, Correspondentie adres, [redacted]

Vervolg zienswijze radarstation Herwijnen
Registratienummers 202400289 en 202400288

Betreft: door [redacted] werd de inspraaktermijn voor deze indieners verlengd tot 4 maart. Wij verzoeken een en ander onverkort en integraal in beoordelingen te betrekken. Dit aangezien de verplaatsing van een radarstation uit Nieuw Millingen naar Herwijnen meer projectontwikkeling gerelateerd is, dan ten behoeve van onze defensie. Een behoorlijke eigentijdse MER procedure was ten opzichte van de Nederlandse burger rechtvaardiger geweest.

Onderwerp: Drijven soms projectontwikkelaars grondprijzen al tientallen jaren op?

Worden kostbare negatieve aspecten wel ingezien c.q. voldoende voor het voetlicht gebracht? Wordt door veelvuldig voorkomende grondspeculatie de woningprijs voor de minder bemiddelde en modale koper, niet onmogelijk hoog?

Deze vragen poogt de Gelderse onderzoeksgroep nader te belichten.
Door het vergaren van voorkennis en het welhaast "misbruik" maken van de schaarste aan bouwgrond worden hulzenprijzen nodeloos flink opgejaagd. De soms buitensporige winsten, die door verkregen voorkennis van projectontwikkelaars werden gemaakt waren jaren geleden in Quote soms enigszins te traceren.

Het daartoe geëigende zg. "Voorkeursrecht Gemeente" wordt relatief weinig toegepast.
De Gelderse onderzoeksgroep kent een gemeente waar gebruik van dit recht welhaast bewust leek te worden verzuimd, i.p.v. toegepast. (e.e.a. lijkt overigens exemplarisch voor situaties elders).
Daardoor krijgen, bij gemeentes, provincie en mogelijk zelfs het rijk , bekende en "ingewerkte" projectontwikkelaars, vrij spel. Ze krijgen bijvoorbeeld kansen om door optieregelingen (die niet te traceren zijn in kadaster!), of snel voor "talmende gemeentes", grond aankopen te doen. Dit om daarmee agrarische of zelfs tot publiekseigendom behorende gronden te verwerven, c.q. over toekomstige bouwgrond, dan wel ,om over potentiële locaties te beschikken.

Met voorbeelden uit de praktijk, die in wezen representatief zijn voor meer situaties elders in ons land kan dit worden geadstrueerd. (Weest u aub. terughoudend met noemen van de in mailadres gebruikte naam, want de penvoerder van de onderzoekgroep waarin diverse ondernemers deelnemen werd 30 jaar geleden bizar bedreigd vanuit de projectontwikkelaarshoek. Dit omdat hij, indien hij zich in het openbaar over grondposities en politieke betrokkenheid rond het zg Containe Uitwissel Punt in Valburg (CUP) zou uitlaten, hij ernstige" averij kon oplopen.

Terzijde:
(Het CUP werd recent definitief geschrapt, ondanks 15 mio. voorbereiding kosten en 60 mio toegezegde subsidies", zag geen logistiek ondernemer kansen voor CUP . In wezen wordt hierdoor het door Minister Neelie Kroes bizar bewierookte argument namelijk. "Intermodaal (trein) transport," dat zij gebruikte om de bestaande BetuweLIJN te revitaliseren, in ons land onmogelijk. Hiermee dacht zij de binnenvaart mores te leren. Na haar privilege verlening in de Granaria affaire, werd zij immers gestraft op de Merwede/Waal bij Loevestein door een blokkade. Daarna vond zij haar Waterloo (boete) in Gorinchem.
Intermodaal treintransport dat mevrouw Kroes als een sprookje lanceerde blijkt helaas eerder een nachtmerrie. De dagelijkse files op de A15 zijn bij goed doordenken deels aan haar , Min. May Weggen en Min. Jorritsma te danken. (mw. Jorritsma die aanbesteding en vooral gunning forceerde om een point of no return voor de aanleg van de BetuweRoute te creëren.)
Minister May Weggen besloot tot aanleg van een totaal nieuwe zg. BetuweROUTE.

ECHTER, deze totaal nieuwe spoorlijn, zeer strak gebonden met de A15, was niet in hoofdzaak voor trein goederentransport bestemd, maar veel meer voor het systeem Combi Road dat door Hollandia Kloos (gebr. Rob en Ruud Lubbers) en Holec, electromotoren (dhr.Joep van de Nieuwenhuizen) werd ontwikkeld. Bij Combi Road zou het CUP overigens wel zin hebben gehad. Daartoe werden bij Valburg destijds vroegtijdig posities ingenomen.
Tevens was er jarenlang, innig contact met Gelderse bestuurders, waarbij een gedeputeerde een soort 'Januskop' vertoonde.
De integere, "Betuwe Route kritische" dr. ir. Jan Terlouw, toen Commissaris van de Koningin, werd voorgespiegeld dat er op het CUP ca. 8000 arbeidsplaatsen zouden ontstaan. Hij bleek op die wijze te zijn omgepraat.
Nu het CUP ter ziele is, kan de trein slechts wat de binnenvaart verliger, veel voordeliger, stiller en zonder de miljarden investering al jarenlang beter kan. Namelijk containers van zeehaven Rotterdam, naar grootste binnenhaven ter wereld Duisburg vervoeren. Op een gerevitaliseerde Brabantlijn kan desgewenst, na upgrading, over Venlo veel beter , met minder subsidies en meer instemming van Duitsland, zonder oneerlijke concurrentie voor de binnenvaart, containervervoer goed plaats vinden,. Venlo vormt een enorm logistiek centrum , waar zeker behoorlijk rendement is te behalen, tav het kwijnende Valburg.

Vervolg na "terzijde":
Het rumoer en de verontwaardiging over 25.000 woningen op de uitgelekte kaart bij Stroe werd zo spoedig mogelijk de kop ingedrukt. Gedeputeerde Peter Kerris was snel weg, en de vrij uitgewerkte plannen werden waarschijnlijk door deskundige "lobby-schrik en sturing ",als een "misverstand" afgedaan. Moeten wij werkelijk geloven, dat dergelijke, ver doordachte, plannen een misverstand waren?
Een zeer gerespecteerde NRC-journalist ontmaskerde enkele bizarre onroerend goed verstrengelingen o.a. in Limburg. Diverse oud-ondernemers, die de onderzoeksgroep uit ethische overwegingen bijstaan, sluiten niet uit dat dit slechts een deel van een Nederlandse ijsberg betrof.
Waren er plannen met legerplaats Wittenberg? Moesten er landgoederen en rijen woningen verrijzen op de toen onnodig geworden tankbaan? Dit bij de 14° T.D. Herstel Compagnie Nieuw Millingen? Moest de radarpost onder nogal verzwegen en d.m.v. oneigenlijke gronden worden verhuisd? Verzuimde defensie met irrealistisch motief" geheimhouding", wellicht een fatsoenlijke Milieu Effect Rapportage (MER) te laten maken?

Luidde niet het credo in dezelfde periode "Boeren in dat gebied zo spoedig mogelijk onteigenen"? Was dat niet de policy ongeveer vijf jaar geleden, juist toen in die regio bouwplannen werden Resmeed? (Ontstond mede daardoor misschien zelfs de partij BBB?)

De radarpost bij de legerplaats Garderen -Nieuw Millingen diende verhuisd te worden naar het Gelderse dorp aan de Waal; Herwijnen, alwaar de radar niet hinderlijk of gevaarlijk voor vele nabij-wonende " heette" te zijn.

De argumenten die defensie voor de verhuizing hanteerde bleken gezocht, niet valide en werkten zelfs misleidend. Ook de onderbouwing voor het vertrek uit Nieuw Millingen door TNO, wordt na inventief en onafhankelijke(r) onderzoek door bewoners/onderzoekers, ernstig betwijfeld.

Op zg. zienswijzen (vaak voorlopers van bezwaarschrift) op verhuizing van de radarpost, waarin op mogelijke onroerend goed belangen werd gewezen, werd voortijdig ingegaan. Dit niet door een onafhankelijk inspraak orgaan, maar door de "Cluster Ruimte Rijksvastgoedbedrijf"(van het ministerie B.Z. en Koninkrijksrelaties) die immers al op de zienswijze reageerden. De Inspraak c.q. zienswijzen worden dus NIET beoordeeld door een onafhankelijke overheidsinstantie, MAAR blijken te worden voorgesorteerd door een belanghebbende overheidsinstantie.

VERVUIL ZIENSWIJZE RADARSTATION HERWIJNEN 202404154 5

Vragen dringen zich op:
Wat is er aantrekkelijker voor het Rijksvastgoedbedrijf EN voor defensie, om aan de uiterst commerciële, naar bouwgrond hongerende vastgoed branche, de Veluwse legerplaatsen of delen daarvan in het vooruitzicht te stellen voor onder meer woningbouw?
Diende daartoe de projecten hinderende radarpost vroegtijdig" weggewerkt te worden?

De betrokken wethouder in Lingewaal was al akkoord gegaan, alleen de wel wakkere gemeenteraad ging niet overstag. Daarna ging defensie onder het verzonnen argument van "dienstgeheim", in wezen anti- transparant te werk. Op een openbare informatieavond dienden bezoekende burgers hun telefoons tijdelijk in te leveren. Dit bleek absolute onzin, maar voor de bezoekers werd het vastleggen en weergeven, van de bezwarende, maar soms onjuiste info, door een Luchtmacht kolonel, vrijwel onmogelijk gemaakt". Dit d.m.v. het tijdelijk opeisen van alle mobiele telefoons.

De Ned. Wind Energie Alliantie (NWEA), onder een soort " aanvoering" van het prestigieuze bureau Arcadis (In nagenoeg broederlijke samenwerking met minister Jetten EZK) op het gebied van windturbineplanning op land, presteerde het zelfs om de gemeenteraad , van de toenmalige gemeente Lingewaal, nu de gemeente West Betuwe, onterecht onder zware morele druk te zetten. Dit door met een beschuldigende, welhaast verwijtende brief, met een halve waarheid, de leden van de gemeenteraad danig op hun gemoed te werken. Informatie over deze brief bij de gemeente West Betuwe. ***Inmiddels als 2 bijlagen toegevoegd. Daarbij aangetekend dat de NWEA sinds april '24, ivm matigere reputatie, een andere naam heeft NedZero. Hierin zijn alle windturbinebelangen qua productie turbines; energieopwekking en levering daarvan en de bestuursondersteunende adviesbureaus verenigd. Kortom om een kluwen van belangenverstrengeling. Het inmiddels nagenoeg verkregen monopolisme van Vattenfall voor windenergieturbines op land is zeer verontrustend voor iedere burger.***
Dat er in de brief van 4 oktober door het ministerie van EZK aan de gemeenteraad van Lingewaal onwaarheid werd gedebiteerd wordt bewijst door het feit dat de 4 grote windprojecten in Flevoland gewoon doorgang vanden ondanks het voortgezet gebruik van radarpost Nieuw Millingen.

Zeer pikant wordt achteraf bezien, de toestemming, die dezelfde wethouder enkele jaren eerder gaf voor slibdumping in de Zwemput van Herwijnen. Op warme dagen genieten honderden families van het zandstrand en het kristal heldere water. De slib dumping zou de Herwijnse put, als zwemlocatie hoogstwaarschijnlijk voorgoed ongeschikt maken. Aldus kan een visionaire Lingewaalse wethouder twee doelen hebben gediend.

Acties uit de wijde omgeving voorkwamen deze slibdumping . Momenteel is ter plaatse een officiële natuur zwemlocatie gevestigd, die helaas nog dichter bij de geplande radartoren ligt dan de dorpskern van Herwijnen. Ergo: Er bestaat een hoog groepsrisico, dat defensie buiten beschouwing liet. Vormt dit geen doorslaggevende reden om geen risico's te accepteren? Verhuizing van een krachtige radar, met een zg. "over ride" stand, (dit is een enorm geconcentreerde focus van de radar stralen bundel), zo dichtbij de `s zomers, dagenlang op strandjes valslagen onbeschermde spelende kleuters en hun families? Mogen wij dat risico aangaan? Op de Veluwe kan de radar nauwelijks ander kwaad dan dat er mogelijk enige, in stilte geplande, "*misverstand woningen*", beter niet gebouwd kunnen worden...

Inkijkje in onze Raad Raad van State.
Hopelijk kan de Raad van State, door het bovenstaande verband niet aan het zg. evenredigheidsprincipe voorbij gaan. De Raad van State gaf de "semi- overheid", zoals RIVM, TNO en private toonaangevende bedrijven die de N.S. ten behoeve van de Betuwe Route ondersteunden, vrijwel steeds gelijk (bijv. bureau Peutz, (geluid) en Twijnstra en Gudde).

Ook groep voorzitter Mr. Jan de Vries (zeer goede bekende van onze Betuwe lijn overenthouslaste premier Wim Kok) niet in, wanneer juristen van Landsadvocaat Pels Rijken namens de NS. onwaarheden verkondigden. Daarnaast had mr. De Vries zijn opdracht (of was hij uitverkoren?) niet mogen aannemen. Mr. de Vries was namelijk betrokken bij de totstandkoming/invoering van de zg. Tracé Wet. Echter volgens het zg. Procola arrest door het Europese Hof voor Rechten van de Mens (EHRM) mag een rechter die betrokken was bij wetgeving, die een rol speelt bij een bepaalde zaak, TIEN jaar lang, geen zaak behandelen, waarin die wet wordt toegepast.
Voorzitter mr. De Vries, van de driehoofdige kamer van onze hoogste bestuursrechter, had dus toen niet benoemd mogen worden, c.q. hij had de benoeming moeten weigeren, althans niet mogen aanvaarden.

De relaties T.N.O./Defensie zijn organisatorisch, o.a. via de de z.g. Defensie raad, zodanig verstrengeld dat daardoor eerder bestuursrechtelijke nadelen dan objectief heil te verwachten valt, voor een zaak als Herwijnen. Defensie kan en mag door de verstrengeling TNO ,niet als onpartijdige adviseur voorstellen (opvoeren)

Bij de jarenlange uitspraken van de Raad van State kreeg de burger zeer zelden gelijk. Al jokte het RIVM meermaals o.a. over geluid en emissie ten faveure van **containervervoer per trein** (goederentreinen) bij de Betuwe Route, het bleek aan dovemans oren. Adviezen van het RIVM bleken een soort Evangelie voor de heren Staatsraden. De burgers werden tijdens de bijna twintig proces dagen over de Betuwe Route, soms meer als" Ketters" dan als burgers beschouwd. Twee Staatsraden bleken diverse keren bezorgder over Kamsalamander en Rugstreeppad, dan over burgers dicht langs de spoorlijn. Geluidopnamen werden strikt verboden.

Achteraf bleek dat rechter [redacted] een bezoldigde nevenfunctie bij Akzo Nobel had verzwegen. Dit bedrijf had jaren tevoren samen met Shell om een veiligere treinverbinding verzocht, dit i.v.m. zeer grote risico's met gevaarlijke stoffen, door ongevallen waarbij spoor domino effecten kunnen optreden. Ook met het oog op de ketenaansprakelijkheid bij vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals chloor/ ammoniak had Akzo belang en liep er zelfs een miljoenenclaim tegen de staat, inzake verbod chloortransporten vanuit Delfzijl. Het verzoek voor een veilige treinverbinding liep al voor en tijdens bewind van minister Neelie Smit Kroes.

Ongeveer 28 jaar geleden werd, in tegenstelling tot alleen retorisch sterke pleidooien door minister Kroes, op zeer doorwrochte en wetenschappelijke wijze onderbouwd en betoogd, dat intermodaal container vervoer met tussenkomst goederen trein, in ons kleine land onmogelijk zou zijn en blijven. Recent werd dit door de val van Valburg, ***zijnde het echec van het zg CUP dat ondanks miljoenen subsidie werd geconceld***, opnieuw bewezen. Twee van de drie heren Staatsraden bleken echter doof voor het economisch drama dat zich zou aftekenen. De Raad van State werkte daarmee bewijsbaar bewust mee aan een groen licht voor de omstreden Betuwe Route . Hiervoor zijn veel meer bewijzen in de dossiers van de stichting Duurzame Mobiliteit te vinden. Men staat al jaren meer dan nodig in de file op de A15. Zie hiervoor de stellingen 1 t.m. 8 bij het Proefschrift van Dr.ir. Ben Rutten; "On medium distance intermodal rail transport " d.d. 29 juni 1995 te 10.30 uur T.U.D. (bijlage)

Wie over gedragingen door de afd. Rechtspraak van de helaas nog steeds politiek gestuurde Raad van State, meer wil weten, kan op internet professor Twan Tak Universiteit Maastricht (overleden) opzoeken. (Zijn studenten analyseerden ca 1000 uitspraken van de Raad van State.) Als de burger een enkele keer "won", bleek dit vaak een Phyrrus overwinning, omdat bijv. de gemeente die in het ongelijk was gesteld , opnieuw een iets aangepast bestemmingsplan kon maken. Hierdoor werden zelfs de meest volhardende burgers uitgeput en vaak op

VERUIL ZIENSWIJZE
RADARSTATION
HERWIJNEN

hoge kosten gejaagd.

De op 70 jarige leeftijd overleden ombudsman mr. Alex Brenninkmeijer, had ernstige kritiek op de Raad van State en was het zeer eens met professor Tak, die destijds op een onterechte wijze werd aangevallen door minister van Staat, mr. Donner, daarbij gesteund door premier Jan Peter Balkenende. Zeer recent werd de verstrengeling van advies en rechtspraak bij de Raad van State in verband met de Toeslagenaffaire opnieuw aan de kaak gesteld. Koning Willem Alexander is formeel de voorzitter van onze Raad van State. Effectief waren dat de heren Donner, Tjeenk Willink en nu mr. Tom de Graaf.

Enige jaren geleden noemde Tweede Kamerlid Omtzigt, ons land, in een spontane korte ontboezeming op TV; "Bananen Monarchie". Alles overziende met de kennis van nu, is de Gelderse Onderzoeksgroep van mening, dat de heer Omtzigt zich toen nog voorzichtig heeft uitgedrukt.

Terzijde "Iemand uit de onderzoeksgroep verzuchtte kort nadat dhr. Omtzigt deze uitspraak deed: "Dat wordt of Omtzigt, of Donner uit het CDA". (Vraag: haalde de oud voorzitter van de Raad van State, geen Phyrrus overwinning binnen voor zijn eigen partij?)

Terug naar Radar Nieuw Millingen

De onderzoeksgroep meldt uitdrukkelijk dat Nieuw Millingen wel degelijk een alternatief biedt. Alle deelnemers en adviseurs in de groep zijn overtuigd van de noodzaak van een adequate luchtverdediging voor ons land en de NAVO landen. Hiertoe behoort zonder enige twijfel ook de meest geavanceerde radar. Echter een toegankelijke onafhankelijke MER procedure, waarin het zg. NUL alternatief degelijk onderzocht had behoren te worden, heeft defensie omzeild. De luchtmacht kolonel mocht, als een "Vader Overste", de Herwijnse bevolking en de Lingewaalse Raadsleden met een soort MER vervangende, doch onjuiste redevoering overtuigen. Door de onterecht afgenomen mobieltjes is dit helaas niet reproduceerbaar.

Landgoederen, recreatie park van Landal etc. zijn wellicht beducht voor een hoge radarpost in hun plannen. De lobbykracht van exploitanten als Landal en Roompot wordt in ons land soms geroemd maar meestal gevreesd met name in Zeeland. In onze duinen mag de burger nauwelijks een serre aan zijn huis bouwen, maar het Roompotconcern, mag al jaren volop in de Zeeuwse duinen bouwen. Door Zeeuwen al vaker" Roompotisering" genaamd. Vraag; Kan er ook sprake zijn er sprake zijn van Landalisering op de Veluwe?

Past de beschreven gang van zaken niet angstwekkend goed in het artikel "Netwerkcorruptie is overal" door Mevrouw Willeke Slingerland in HP. de Tijd sept .2022 pag. 58 t.m. 64? Zie in het bijzonder blz. 63, middelste kolom. Ook verscheen destijds in de Volkskrant een duidelijk artikel met een interview van haar.

Mogelijk vragen lezers zich af waarom de onderzoeksgroep pas nu met dergelijke gegevens komt? Dit zit voornamelijk in het feit, dat er mogelijk verliezen bij speculanten optreden die hiervan niet zijn gediend. Zij hebben soms hun eigen mores. Ook voor mevrouw Neelie Kroes die bij de tankercleaning affaire en haar relatie met dhr. Paariberg blijk gaf bijzondere contacten te onderhouden zijn diverse mensen huiverig.
Wie het artikel in Trouw door mr. J.J.A. van Doorn: "commissie bouwfraude onthult vooral een politiek schandaal" opzoekt kan zich een goed beeld vormen van de situatie destijds. Helaas lijkt de situatie van toen de basis te zijn gebleven voor de zogenaamde nieuwe bestuurscultuur https://www.trouw.nl/home/commissie-bouwfraude-onthult-vooral-een-politiek-schandaal~bb27313a/.

Wie de rol van de heer Melkert leest begrijpt niet hij bij de Raad van State heeft te zoeken. Zijn verdienste is helaas, dat klokkenluider Bos bijna berooid in de verdachten bank belandde en mevrouw Jorritsma niet eens een taakstraf oplliep. Was zij de verkenner, die Omtzigt naar elders wilde verbannen?
(Dat de gegevens over de Raad van State, pas nu algemener bekend zijn gemaakt ,is ook omdat de onderzoek groep familie van genoemde Staatsraden niet in pijnlijke situaties wilde brengen.)

Met vriendelijke groet
namens Gelderse Onderzoeksgroep
en [redacted] CORR. ADRES

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 19 februari 2024 10:47
Aan: [redacted]
Onderwerp: pro forma zienswijze inzake rijksinpassingsplan radarstation Herwijnen

Geachte [redacted]

U heeft onlangs een pro forma zienswijze ingediend ten aanzien van het ontwerp rijksinpassingsplan radarstation Herwijnen. U gaf aan meer tijd nodig te hebben voor meer uitgebreide onderbouwing van de zienswijze.

Ik heb vanmorgen geprobeerd u telefonisch te bereiken maar dat is helaas niet gelukt. Ik had u willen vragen of uw de aanvullende onderbouwing en argumentatie voor uw zienswijze al gereed hebt. Graag zal ik u alsnog even willen spreken. U kunt mij terugbellen op het onderstaande telefoonnummer.

Omdat u uw zienswijze tijdig heeft ingediend, is het goed gebruik dat u twee weken extra tijd krijgt om uw aanvullende informatie in te dienen. Omdat ik u pas vandaag kan berichten, heeft u de tijd om uw informatie tot en met 4 maart in te dienen. Mijn verzoek is of u uw bericht wil richten aan het inspraakbureau waaraan u ook uw zienswijze heeft gestuurd én aan mij zodat er ook snel met de informatie kan worden gewerkt.

Vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]

Sectie Omgevingsmanagement | Cluster Ruimte
Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

M [redacted]
E [redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform me sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 21 februari 2024 10:52
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: pro forma zienswijze inzake rijksinpassingsplan radarstation Herwijnen

Geachte [redacted]

Zoals zojuist besproken (u zat in een vergadering) stuur ik u een e-mailtje. Ik kan kortheidshalve verwijzen naar mijn onderstaande berichtje van maandag jl.

Graag krijg ik van u een bevestiging of u dit hebt ontvangen en of hiermee uit de voeten kan.

Vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 19 februari 2024 10:47
Aan: [redacted]
Onderwerp: pro forma zienswijze inzake rijksinpassingsplan radarstation Herwijnen

Geachte [redacted]

U heeft onlangs een pro forma zienswijze ingediend ten aanzien van het ontwerp rijksinpassingsplan radarstation Herwijnen. U gaf aan meer tijd nodig te hebben voor meer uitgebreide onderbouwing van de zienswijze.

Ik heb vanmorgen geprobeerd u telefonisch te bereiken maar dat is helaas niet gelukt. Ik had u willen vragen of uw de aanvullende onderbouwing en argumentatie voor uw zienswijze al gereed hebt. Graag zal ik u alsnog even willen spreken. U kunt mij terugbellen op het onderstaande telefoonnummer.

Omdat u uw zienswijze tijdig heeft ingediend, is het goed gebruik dat u twee weken extra tijd krijgt om uw aanvullende informatie in te dienen. Omdat ik u pas vandaag kan berichten, heeft u de tijd om uw informatie tot en met 4 maart in te dienen. Mijn verzoek is of u uw bericht wil richten aan het inspraakbureau waaraan u ook uw zienswijze heeft gestuurd én aan mij zodat er ook snel met de informatie kan worden gewerkt.

Vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]

Sectie Omgevingsmanagement | Cluster Ruimte
Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

M [redacted]
E [redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, om welke aard ook, die verband houdt met het risico verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 27 februari 2024 17:16
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: RADARGATE STROE-HERWIJNEN

Geachte [redacted],

Afgelopen week heeft u mij, na afloop van ons prettige telefoongesprek, vijf e-mails gestuurd met achtergrondinformatie en uw visie op het functioneren van verschillende overheden. Het onderstaande bericht was één van deze e-mails.

Na woensdag 21 februari heb ik geen berichten meer ontvangen. Ik zit nu een beetje met de vraag wat ik met deze berichten moet doen.

U trekt in de stukken een paar keer een parallel met de komst van de radar naar Herwijnen. Deze stukken hebben echter geen inhoudelijke relatie met hetgeen ter visie is gelegd (het ontwerp rijksinpassingsplan) en waarover de zienswijzen geacht worden te gaan.

Mijn vraag is concreet: moet ik deze vijf e-mails beschouwen als de nadere onderbouwing van uw zienswijze die u eerder heeft ingediend, of zijn deze uitsluitend bedoeld als een informele toelichting op ons gesprek? Met andere woorden: komt er deze week nog een nadere aanvullende onderbouwing van de zienswijze?

Ik zal graag van u vernemen.

Vriendelijke groet,
[redacted]

----Oorspronkelijk bericht----
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 21 februari 2024 11:34
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: RADARGATE STROE-HERWIJNEN

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 februari 2024 13:20
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: RADARGATE STROE-HERWIJNEN

[redacted], zeg maar wat er niet van klopt Dit is intern bericht, naar mensen waaraan ik mening toets

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted]>
Verzonden: dinsdag 20 februari 2024 07:29 Ad.nl>; [redacted]
Onderwerp: RADARGATE STROE-HERWIJNEN

De vraag die in onze Monarchie moet worden beantwoord luidt: In hoeverre werkte defensie en TNO mee aan geheim gehouden project ontwikkelaars- en bouwlobby?
De radarpost Nieuw Millingen moest ca5jr geleden plots verdwijnen , echter via een niet valide argumentatie.

De gemeenteraad van toenmalige gemeente Lingewaal weigerde (terecht) eenaanpassing van het bestemmingsplan om de radarpost naar Herwijnen te verhuizen.
Defensie ging daarop zover om de gemeenteraad op een zeer kwalijke wijze onder druk te zetten.
De raadsleden werden zeer onterecht onder zware morele druk gezet,;Zij zouden door hun weigering een zeer noodzakelijk windturbine park in Flevoland blokkeren.Dit bleek een niet juist , maar gezocht argument.

De werkelijke reden was een enorme projectontwikkelaars lobby, wasr Gedeputeerde Peter Kerris in het geheim , althans volslagen intransparant aan mee moet hebben gewerkt.

Synchroon in de tijd werd de stikstofstok ontwikkeld , om de Stroeboeren te slaan

Onder leiding van voornamelijk prof Erisman en paladijn De Groot werd het wel degelijk bestaande stikstofprobleem opgeklopt en gefocused op de omgeving Stroe. Aangestuurd werd op zo spoedig mogelijke onteigening van boeren bedrijven t b v al stiekum geplande woningbouw.
Verstuurd vanaf mijn iPhone

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

tonkleijn@kflm.nl

Van: [redacted]>
Verzonden: woensdag 6 maart 2024 10:32
Aan: [redacted]
Onderwerp: Re: Zienswijze Radar Herwijnen

Geachte [redacted] Beste [redacted], Dank voor uw oplettende bezorgdheid.
Er is rechtstreeks aan het officieele daartoe aangegeven adres een vervolg inspraak gezonden .
Dit zonder het advies van ons bestuursrechterlijk geschoolde lid van de Gelderse onderzoek groep, om binnen de termijn die u aangaf te blijven.
Met vriendelijke groet , [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 6 mrt 2024 om 09:40 heeft [redacted] het volgende geschreven:

Geachte [redacted]

Tot en met eergisteren had u de tijd om eventuele aanvullende stukken in te dienen op uw eerder ingediende zienswijze.

Op mijn e-mailadres heb ik van u niets naders ontvangen. Ik heb RVO gevraagd of zij de website waarop de zienswijzen primair ingediend dienen te worden, willen nalopen of daar nog iets is binnen gekomen, maar daar heb ik nog geen reactie van ontvangen.

Alles wat na 4 maart is ontvangen zal niet meer kunnen worden meegenomen.

Vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 27 februari 2024 23:26
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Zienswijze Radar Herwijnen

Aan: [redacted]
Onderwerp: Antw: Zienswijze Radar Herwijnen

Dag [redacted],vanmiddag poogde ik u buitenshuis vlot te antwoorden.ik ontdek nu dat ik 1 ipv4 Maart getypt heb.
Deze termijn hebben wij echt nodig, wij beoordelen in team verband , wat de zorgvuldigheid ten goede komt.
Tot nader order dienen de opmerkingen waarover u vraag stelde, als integraal opgenomen en herhaald worden beschouwd..
Indien u niets naders meer van ons zou vernemen, ziet ons team e. e.a. , al als aanvulling van de eerder ingezonden zienswijze/inspraak
Belangrijk wordt geacht dat de werkwijze van defensie tijdig , ook met het oog op de evt. Raad van State , is ingebracht .

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 6 maart 2024 9:40
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Zienswijze Radar Herwijnen

Geachte [redacted]

Tot en met eergisteren had u de tijd om eventuele aanvullende stukken in te dienen op uw eerder ingediende zienswijze.

Op mijn e-mailadres heb ik van u niets naders ontvangen. Ik heb RVO gevraagd of zij de website waarop de zienswijzen primair ingediend dienen te worden, willen nalopen of daar nog iets is binnen gekomen, maar daar heb ik nog geen reactie van ontvangen.

Alles wat na 4 maart is ontvangen zal niet meer kunnen worden meegenomen.

Vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 27 februari 2024 23:26
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Zienswijze Radar Herwijnen

Aan: [redacted]
Onderwerp: Antw: Zienswijze Radar Herwijnen

Dag [redacted] vanmiddag poogde ik u buitenshuis vlot te antwoorden.ik ontdek nu dat ik 1 ipv4 Maart getypt heb.
Deze termijn hebben wij echt nodig, wij beoordelen in team verband , wat de zorgvuldigheid ten goede komt.
Tot nader order dienen de opmerkingen waarover u vraag stelde, als integraal opgenomen en herhaald worden beschouwd.,
Indien u niets naders meer van ons zou vernemen, ziet ons team e. e.a. . al als aanvulling van de eerder ingezonden zienswijze/inspraak
Belangrijk wordt geacht dat de werkwijze van defensie tijdig , ook met het oog op de evt. Raad van State , is ingebracht .
Met vr gr,

Met vr.groet [redacted]. (voornamelijk coordinator onderzoek groep, waarin ook belanghebbenden die veel vuldig in en aan de zwemput verblijven . Ik hoop dat u er begrip voor heeft dat wij niet kunnen versnellen.

Met vr .groet, [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 27 feb 2024 om 18:12 heeft [redacted] het volgende geschreven:

Geachte [redacted]

Met mijn bericht van 19 februari heb ik u de gelegenheid gegeven om tot en met 4 maart een nadere onderbouwing in te dienen.

Ik begrijp dat u nog met een of meerdere stukken gaat komen. Graag zie ik wel dat u bij de in te dienen stukken aangeeft of het inderdaad nadere onderbouwingen zijn.

Kunt u mij nog berichten of de eerdere e-mails ook alle bedoeld zijn als nadere onderbouwing?

Vriendelijke groet,

[redacted]

----Oorspronkelijk bericht----

Van: [redacted]

Verzonden: dinsdag 27 februari 2024 17:51

Aan: [redacted]

Onderwerp: Zienswijze Radar Herwijnen

Geachte [redacted]

Ik krijg info van diverse mensen.

Ik meen , dat het advies dat meegestuurd is bij de totale inspraak gaat horen . Wij hadden meen ik tot 1 maart tijd voor nadere aanvulling(en) Ik wacht nog op mening /instructie van twee mensen die een verlengde crocus vac .vierden.

Ik vond het ook leuk zo herkennend te spreken Met vr groet uit [redacted] .(bij Leerdam)

Dat stond vroeger onder advertentie van vaders [redacted]

Plus.: " Wij halen u gratis van station Leerdam".

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Inspraak reactie op ontwerprichtlijnen windturbines

Geachte medewerkers van de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat en EZK en andere belangstellenden.
Naast de hieronder aangereikte inspraak opmerkingen en bevindingen t.a.v. de ontwerprichtlijnen Windturbines, door Arcadis, verzoeken wij hetgeen is ingebracht door Tegenwind.nl en NWLOV hierbij als herhaald en ingelast te beschouwen.

A. Geen objectieve benadering en beoordeling;

1. Ongenuanceerde pro-landturbine standpunten door een CEO van Arcadis waren tevoren bekend, zelfs in publicaties.
2. Het standpunt in het ministerie van EZK (zelfs van de minister) is vrij onbezonnen over windenergie op land. Hij negeerde in zijn beleid in wezen de uitspraak Delfzijl van de Raad van State, door een wel haast 'dwingende' opdracht te verstrekken (geen nieuw onderzoek en verouderde uitgangspunten hanteren) aan de advieswereld (Arcadis). Hierdoor ontstonden His Masters Voice rapporten c.q. richtlijnen.

B. 3 Benadeelde toekomstige rechtsgang en belemmering externe veiligheid

3. Er verschenen indrukwekkend verpakte, doch in wezen, tekortschietende ontwerprichtlijnen, waardoor, indien deze richtlijnen worden geaccepteerd, de Raad van State in toekomstige rechtszaken" gemuilkorfd" zal blijken. Zij toetst immers normaliter slechts marginaal.
4. De definitie "windpark is al jaren achterhaald en feitelijk onbruikbaar," ja zelfs misleidend! Immers ten tijde van de vaststelling van deze definitie betrof het windturbines van ca. 1 megawatt. Een windpark "ontstond" dan pas bij ong. 3 megawatt. Echter; momenteel verrijzen windturbines van 3-7 megawatt per stuk, Dient daarom 1 moderne windturbine niet al als windpark beoordeeld te worden? Immers de impact van 1 moderne IWT is groter dan die van 3 oudjes waarvoor de definitie windpark gold. Het vasthouden aan deze definitie is bedrieglijk. De MER bescherming voor de burger wordt daarmee getorpedeerd. Tendeert het nu nog vasthouden aan een dergelijke achterhaalde definitie niet naar manipulatie?
5. De verstrekte opdracht door EZK aan Arcadis verbiedt en beperkt controle op juistheid van vroegere uitgangspunten. EZK blokkeert hiermee onder meer een reële visie op externe veiligheid, immers:
   De uitgangspunten voor zg. wiekworp zijn op vier manieren onjuist.
   a. een wiek is geen kogelvormig voorwerp maar is vleugelvormig .
   b. rotorbreuk c.q. wiekworp ontstaat juist ook bij maximaal ipv. nominaal (dat uitgangspunt is) toerental.
   c. Er heerst WEL grote winddruk op afgebroken wiek tijdens en na de breuk, die door zijn vleugelvorm a.h.w. ver weg kan zweven. Is het negeren van wind /stormdruk bij breuk niet gewoon misleidend? (een dakpan van de buren kan volgens dit uitgangspunt onmogelijk bij u terecht komen)
   d. Er wordt uitgegaan van alleen centrifugaal kracht op de wieken maar er heerst juist een aanzienlijk grotere axiale kracht die ten onrechte wordt genegeerd.(denk aan scheepsschroef, de voor of achterwaartse kracht op de schroef/propeller bladen is veel groter dan de centrifugaal kracht.)

Note; HET MODEL VOOR WIEKWORP (wat mede bepalend is voor onze maatschappelijke zg. EXTERNE VEILIGHEID) is misleidend onjuist. Zie ook in cursief wat Pieter Omtzigt in zijn boek 'Een nieuw sociaal contract' op blz 108 tot 115 onder 'Modellen en Transparantie" over onjuiste uitkomsten en mislukkend beleid door foute modellen schrijft. In cursief enkele citaten uit boek Omtzigt. *"Bijna elk groot beleidsprobleem wordt opgelost als de modellen zeggen dat het opgelost wordt." "De gouden standaard in natuurwetenschappen is dat een experiment reproduceerbaar is."* In het handboek risico zonering worden fundamentele natuurkundige wetten niet eens opgevolgd eerder zelfs ontkend.

"Tegelijk wordt de output van modellen als absolute waarheid gepresenteerd, ook als een model keer op keer gefaald heeft bij voorspellen." Wat in de casuistiek al voor kwam.

6. In de casuistiek zijn ook genoeg voorbeelden van een veel grotere wiekworp dan ons Nederlandse handboek risicozonering windturbines hanteert. Door de steeds hogere molens leidt dit in ons land nog eens extra tot meer risicovolle situaties.
   Ergo: handboek risicozonering (ook de laatste versie) dient wat betreft wiekworp en domino effecten, dus externe veiligheid, grondig te worden herzien. Met de huidige minimum afstanden kan het handboek zelfs eerder een risico scheppende, dan een risico beperkende werking bewerkstelligen.

C. Negeren van natuurkundige wetten zoals Wet van Newton

6a. De fundamentele natuurkundige wetten zijn destijds bij het schrijven van het handboek risicozonering letterlijk en figuurlijk in de wind geslagen. Als onderbouwing voegen wij de studie **Externe veiligheid van windturbineparken** door prof.dr.ir. J.A. Stoop toe (bijlage). Professor Stoop is gespecialiseerd in luchtvaartveiligheid, deed en volgde veel onderzoek naar invloed en effecten in en door atmosferische grenslagen. Hij attendeert tevens op turbulentie door hoge gebouwen. Deze wordt in het handboek risicozonering genegeerd. (Turbulentie veroorzaakt vaak extreme krachten zoals zog en torsie, waardoor versnelde rotor/wiekvermoeidheid en daarbij behorende onvoorspelbare voortijdige wiekbreuk, wiekbladworp en wiektipworp, met alle daaraan verbonden gevaren drastisch toenemen.

D. Op onjuiste gronden in seminar afstandsnorm verdedigen.

De punten 7 tot 13 relevant, betreffen het online voorlichting seminar door Arcadis mmv. ambtenaren van ministeries(I en W en EZK) op 30 okt .jl. waarin oa. de ontwerprichtlijnen werden besproken.

7. Tijdens het online Seminar door Arcadis gesteund door EZK werd de norm- tweemaal de tiphoogte- door het ministerie verdedigd: "Als we een grotere factor nemen passen er niet genoeg windmolens op land in Nederland", klonk hiervoor als argument.
   In tegenstelling tot de uitspraak Delfzijl door de Raad van State, waarin de burger enige bescherming wordt beloofd, legt het ministerie EZK ,via het opleggen van beperkingen aan het al vooringenomen Arcadis, de burger met een zeer tekortschietende norm van tweemaal tiphoogte," op het offerblok". Wordt hiermee de motie Leijten-Erkens ,die eist dat er duidelijke afstandsnormen ter bescherming van de burger komen, door het ministerie niet bij voorbaat ontkracht? Wordt onze tweede kamer, c.q. de burger, hiermee door de minister niet feitelijk genegeerd? Is dit niet weer een schokkend voorbeeld van de inmiddels gewraakte oude bestuurscultuur?

8. Ook klonk op seminar Arcadis vanuit ministerie: "Een grotere afstand dan 2 keer tiphoogte is niet nodig omdat andere effecten, met name geluid al een afstandsbeperking bieden." Lees in dit verband a.u.b. hetgeen is ingebracht over lawaai ,door Tegenwind.Nl. Nicolette Bouwma: "Bij normen van 3 a 4 keer tiphoogte zeg je, we gaan wind op land onmogelijk maken, maar dat mag niet want er ligt een klimaatdoelstelling". Wordt de uitspraak van de Raad van State (Delftzijl) hiermee niet feitelijk genegeerd onder het credo het doel heiligt de middelen?
9. Arcadis kwam tot arbitraire, "sjoemel gevoelige" normen die niet of nauwelijks te handhaven zijn en ging uit van onjuiste uitgangspunten, terwijl de motie juist duidelijkheid eiste. (pikant detail, de opdrachtgever was met name de minister van de partij (D'66)die tegen de motie Leijten-Erkens stemde.) Arcadis bleek al enkele jaren vooringenomen pro-windturbines te zijn en lid van de lobby belangengroep NWEA en ook betrokken bij engineering voor de aanleg van windparken. Uit het symposium op 30 oktober 2023 door Arcadis en ambtenaren EZK bleek zelfs enige onkunde en een gedweeë opstelling van ambtenaren.
10. Zo was er discussie over tiphoogte waarbij het woord maaiveld niet werd genoemd. Er werd gediscussieerd over afstand van het draaipunt van de rotor tot hoogste punt wiek. Wat duidde op beschamende onkunde bij EZK medewerkers. "Tiphoogte zou niet expliciet zijn geduid, "Nicolette Bouman tijdens seminar 30 okt door Arcadis: "kennelijk was het toen voor sommige deelnemers niet duidelijk wat tiphoogte inhield."
11. Vraag: mag er afgeweken worden van afstandsnormen? Antw. "Ja onder een zware motiveringsplicht". Wordt hier niet opnieuw, in strijd met de motie, de 'sjoemel en lobbydeur' voor vervolgonderzoeken en gemarchandeer open gezet?
12. De motie verzoekt het Deens model tijdelijk toe te passen. Dit betreft 4x de tiphoogte, dus het dubbele van wat" orakel Arcadis "in opdracht van EZK poogt door te zetten en wijkt zeer af van omringende landen.
13. Lijkt Arcadis zich in onoirbare bochten te wringen, mede op last van de minister EZK, om de expliciete wens van onze volksvertegenwoordigers te ontgaan? "Lobbycratie" gecombineerd met "rapportocratie" door belanghebbenden in de NWEA? Een bestuurscultuur waaronder ons land al langer lijdt? De financiële belangen zijn zeer groot, de advieskosten door buro's rijzen al jaren de pan uit, vakkennis onder onze ambtenaren verdween op velerlei gebied, dit werd di jaar ook uitgesproken in HP. de Tijd door de minister van Staat Tjeenk Willink en dr. Maarten van Rossem , de belasting betaler mag het gelag betalen.

E CASUS GORINCHEM

14. De twee geplande 108m hoge windturbines op gebied Groote Haar komen binnen 100 meter van tot 33mtr. hoge gebouwen met bestemmingscategorie 5.1 en 5.2. Hier bevinden zich mensen en gevaarlijke stoffen. Dit alles binnen bereik van de wiekworp, die zelfs tot het midden van het geplande industrieterrein kan reiken. Dus zeer kwetsbare objecten en domino effecten worden volledig van toepassing .Brand in de grote gondel op 120 m hoogte (blikseminslag kortsluiting etc. is niet te blussen , gevolg risico's werden buiten beschouwing gehouden . Daarnaast risico's voor de nabije laaghangende hoogspanningskabels waardoor extreme gevolg risico's op de zeer druk bereden A27. Alleen al op deze twee gronden mocht de vergunning voor de windturbines op Groote Haar niet worden verstrekt. hoofdoorzaak het ontbreken van reele afstand normen, waar de motie om vraagt.

(Bij oorzaak verstrengeling nogal innige contacten wethouder van destijds met coöperatie die windturbines wil oprichten)

15. Voorts ,wat heeft Gorinchem aan een kansberekening als er in de oude hoog omwalde mooiste vestingstad van ons land een echt fatale giftwolk kan ontstaan? Tankers zijn wel vrijwel botsproef, maar een wiek op leidingwerk en afsluiters aan dek, kan van Gorinchem een soort Bhopal maken. immers Gorinchem ligt dichtbij de zeer druk door tankers bevaren Merwede. De tankers vervoeren vaak vluchtige zeer toxische stoffen onder druk. Daardoor kunnen lethale effecten op tenminste 1500 mtr. benedenwinds het gevolg zijn.
Dienen straks in vele Gorinchemse nachtkastjes gasmaskers te liggen? Immers tijdige evacuatie, zeker in de nacht, zal te laat zijn , dit ontstond mede, omdat RWS een virtuele vaargeul voor gevaarlijke tankers wil creëren. Zie ook punt 22. Hier helpt maar één ding: duidelijke, niet onderhandelbare afstandsnormen.(Dit klemt temeer ,daar naast de tegenwoordige al enorm grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen ,wij door de" reddende waterstof transitie", gedwongen worden om door ons land giga hoeveelheden ammoniak- c.q. chloortransporten te faciliteren .
Dus Arcadis," stop uw goed betaalde wild geraas" c.q .een soort list en bedrog door te motiveren dat 2x de tiphoogte voldoende afstand is. Dit ipv. dat u Eiffeltorenhoge windturbines dicht langs Neerlands mooiste vestingstad (Unesco) ,waar niemand minder dan Sint Nicolaas de afgelopen week aanlandde, blijft verdedigen. U beperkt hierdoor de vele mini-burgeroorlogjes die nu in ons land woeden. Het voorkomt tevens overbelasting van vele bestuursrechters in zowel arrondissementen als bij de Raad van State. (Het zal de jarenlange hoge uitgaven aan de landsadvocaat Pels Rijcken ook drastisch verminderen, kortom de efficiency leefbaarheid en gezondheid van en in onze monarchie neemt sterk toe)
16. Lichtschittering: ondanks coating en zwarte wieken treedt hinderlijke schittering en reflectie toch op ,ook onder meer door vocht op wieken. De hinder door obstakel verlichting wordt onderschat.
17. Bij een herschikking van twee weliswaar vergunde maar bestreden Groote Haar turbines Gorinchem, waarvoor naast een reeds rechterlijk gehonoreerd bezwaar tegen capaciteitsvergroting, ook een intrekkingsverzoek loopt, zouden externe risico's voor het industrieterrein voorkomen worden. Ook slagschaduwhinder voor de rest van het Gorinchems grondgebied, waarop ontwikkelingen zijn gewenst wordt voorkomen. Tevens worden domino-effecten, zijnde risico's voor hoogspanningsleidingen met onoverzienbare gevolgen op A27, uitgesloten.(de kleine kans maar met grote gevolgen)

F vervolg seminar Arcadis/ministerie op 30 oktober 2023 online gevolgd)

18. Lden wordt bekritiseerd bij gebruik voor windturbines maar de advieswereld moest met Lden gaan werken omdat het ministerie dit eiste, [redacted] (in seminar online 30 okt.)" Lden ligt meer in de lijn van andere geluidsnormen. Ons commentaar: Lden wordt voornamelijk toegepast bij wisselende geluidsbelasting zoals bij passerende treinen, vliegtuigen etc. Windturbines geven vaker meer continue geluid (lawaai hinder), waarvoor Lden ongeschikt is. Daarnaast is Lden moeilijk te controleren. Zie a.u.b. voor verdere onderbouwing de door ons ingelaste en herhaalde inspraak reactie van Tegenwind.NL
19. Tonaal geluid: zie zienswijze Tegenwind NL..
20. Vraag op seminar: Waarom geen 45 dB als "strikte maximum waarde? Sabine Jansen: 'kans op hinder moet je iets meer accepteren en afwegingsruimte creëren tussen standaard en grens." Terzijde; iemand vroeg zich af of er onder de ambtenaren van de ministeries en medewerkers van Arcadis misschien gummikikkers bevinden".
Inspraak bezwaar en oordeel:" Geen heldere norm geeft eindeloos bezwaarprocedures". Afstand, geluid en externe risico's horen vast te liggen. DE MOTIE Leijten-Erkens verzocht

"strenge minimum afstand normen" en in afwachting van landelijke windturbinenormen toepassing van het zg. Deense model met minimum 4x de tiphoogte als minimum afstand norm. Juist de els van onze volksvertegenwoordigers wilde het "Ministerie" van EKZ in broederlijke samenwerking met Arcadis niet opvolgen. Vraag; Kan een demissionaire minister een nieuw parlement, via "duurbetaalde rookgordijn adviezen en onjuist modellen, gebruik, alsnog om de tuin leiden?

21. Vraag op seminar: Is de definitie "kwetsbaar en zeer kwetsbaar" hetzelfde? Dit i.v.m. geluid en externe veiligheid? Erwin weet geen antwoord en Felix zegt:" niet honderd procent hetzelfde. Woning is in principe kwetsbaar en geluidgevoelig."
(Casus Gorinchem situatie) Industriële gebouwen waarin mensen werken, gevaarlijke stoffen aanwezig zijn etc.(met bestemming categorie 5.1. en 5.2 is dit allemaal toegestaan) Zijn dergelijke gebouwen niet per definitie zeer kwetsbaar? Zijn de 2 (vergunde ,doch gerechtelijk bestreden) windturbines pal tegen de cat 5.1en 5.2 gebouwen hierdoor niet op een gevaar scheppende plaats gepland?

DOMINO EFFECTEN
CASUS TANKSCHEPEN GEVAARLIJKE STOFFEN GORINCHEM

22. Domino effecten zouden aan richtlijnen zijn toegevoegd?. Als er één plaats is waar domino effecten een fatale rol kunnen spelen dan is het Gorinchem. Met Avelingenindustrie terreinen en eerder genoemde vele tankschepen met zeer toxische, explosieve, vluchtige stoffen onder druk, binnen wiekworpafstand.(Met lethale effecten tot tenminste 1500 meter benedenwinds.) Zeer bedenkelijk is hierbij, de bewezen "sjoemelbereidheid van Rijkswaterstaat", om via een kunstgreep de toch al te kleine afstandsnormen te ontwijken. Op eigen initiatief wordt door RWS een virtuele vaargeul in de Merwede gecreëerd om onder de toch al te kleine afstandsnormen uit te komen. (Zie afbeelding en tabel 34 uit 'projectplan verduurzaming bedrijventerrein aan de Avelingen' datum 16 juni 2020, versie 1.1). Zie tevens onder pt. 15, voor domino effecten Groote Haar Gorinchem.

Bijlage: locaties windturbines Avelingen

Rijkswaterstaat redeneert alsof de Titanic niet kon zinken. Lapmiddelen maskeren gevaar. Zie de Boeing 737 Max affaire. Zie tabel; " RWS past op EIGEN INITIATIEF wetgeving aan".

Tabel op blz. 34 uit Projectplan verduurzaming bedrijventerreinen aan de Avelingen versie 1.1 16 juni 2020

14. Scheepvaart Merwede – binnenvaart-schippers	• Mogelijke invloed op scheepsradars. • Slagschaduw op waterweg. • Nivigatieveiligheid • Maritieme belangen worden door RWS behartigd • RWS past op eigen initiatief wetgeving aan: wieklengte + 30 meter vanaf vaargeul ipv vaarweg	Neutraal tot negatief	Redelijk machtig	Via RWS Maritieme belangen worden wel door RWS behartigd (RWS gaat op eigen initiatief aanpassen

G

23. Verstrengeling overheid met advieswereld incl. het RIVM. (op veel meer gebieden, zoals Vliegveld Lelystad ,Betuwe Route)

Een flink deel van de (commerciële) advieswereld lijkt ook vaker projectmatig verstrengeld wat dit wereldje geen windeieren legt. Het betreft zoeklocaties, MER opdrachten, haalbaarheid– en vervolgstudies etc. Soms driemaal geldstromen van onze overheidslichamen naar advieswereld bij eenzelfde project! Er lijkt al jaren een voortdurend belang om goed betaalde" His Masters Voice" rapporten te produceren. De tactiek van de

belastinggeld verslindende, met elkaar verbonden adviesbureaus via lidmaatschap NWEA is vaak; schijnkansen bieden door te positieve zoeklocaties op te geven. Dit creëert valse hoop en lokt goed betaalde vervolgonderzoeken uit. Een reden te meer om de motie Leijten Erkens, die strenge minimumafstandsnormen eist te respecteren. Dit in plaats van de vele " rookgordijn" rapporten die eindeloze en dure vervolg onderzoeken veroorzaken en ook nog eens kostbaar juridisch geharrewar voor alle partijen. Dit nam zodanige vormen aan, dat zelfs de Raad van State die helaas slechts marginaal toetst,(en bij de uitspraak Delfzijl veel geloof hechtte aan de prestigieuze rapporten van adviesburo Pondera (consult)). voortdurend " overwerk "wordt bezorgd, althans welhaast bedolven wordt onder windturbine procedures.

VOORBEELD: Gorinchem betaalde in 2019 voor een studie van Royal HAS Koning, die bij later nader inzien van een inferieure en onterecht hoopgevende kwaliteit bleek. Van de 14 mogelijke windturbines bleven er slechts 4 over die echter zeer hoog moeten worden, gevaarlijk dicht bij de rivier en of woonbebouwing staan gepland,(tankervaart gevaarlijke stoffen ,) en die zelfs al door de onderhavige huidige te zwakke ontwerp richtlijnen lijken te moeten vervallen.

Vraag; dient de raad van Gorinchem de advieskosten, zijnde onder meer facturen van Royal Has Koning niet terug te eisen? Immers op de keeper beschouwd neigt een dergelijk rapport naar adviesmanipulatie en werd de toenmalige gemeenteraad hiermee op het verkeerde been gezet. Ook het absurd hoge RES-bod dat de betrokken wethouders nav. dit rapport uitbrachten , werd op dit veel te optimistische rapport gebaseerd. Gerelateerd aan het kleine grondgebied van de gemeente Gorinchem ontstond hierdoor een buitensporig hoog RES bod, dat nu problemen geeft. De modiste vestingstad van ons land is op hoge kosten gejaagd en de gemeenteraad werd overdonderd met een indrukwekkend maar totaal misleidend rapport door Royal Has KONING DHV. Diverse oprichters en staffmedewerkers van Pondera Consult werden gerekruteerd uit Royal Has Koning DHV. Dit was het adviesbureau dat het inferieure rapport Avelingen aflevereerde.
In de tussenuitspraak Delfzijl volgde de Raad van State in goed vertrouwen de rapporten van het indrukwekkende Pondera(consult). Beschouwt men optredens van Pondera Consult nader dan blijken belangenverstrengeling opmerkelijk vaak te zijn voorgekomen. Zie zonder volledig te willen zijn, enkele publicaties als voorbeeld:

- Rol adviesbureau bij windenergieproject Zwolle ter discussie (Stentor)
  https://www.destentor.nl/zwolle/rol-adviesbureau-bij-windenergieproject
- Omstreden adviesbureau windturbines krijgt respijt in Meierijstad (Brabants Dagblad)
  https://www.bd.nl/meierijstad/omstreden-adviesbureau-windturbines-krijgt-respijt-in-meierijstad~ac9e3fae/?111746999/
- Rol van adviesbureaus windturbines roept vragen op bij raadsleden Amsterdam (telegraaf)
  https://www.telegraaf.nl/nieuws/929021762/rol-van-adviesbureau-windturbines-roept-vragen-op-bij-raadsleden-amsterdam
- Windmolenadviseur van de gemeente ook adviseur van windmolenontwikkelaar in Barendrecht (Barendrecht Nu)
  https://barendrechtnu.nl/nieuws/barendrecht/36426/windmolen-adviseur-pondera-van-de-gemeente-ook-adviseur-van-windmolenbouwer-in-barendrecht
- Gorinchem (verzuim cumulatie van geluid en veiligheidsgebreken)

Natuurlijk is er temperatuurstijging en is het gebruik van fossiele brandstoffen sedert de uitvinding van de stoommachine ,door bevolkingsgroei en consumptie exponentieel gestegen. Dat wind wereldwijd wordt benut om een klein deel van fossiel gebruik te

vervangen is prima. Echter de General Electric, Siemens Gamesa ,Misubishi, Chinese en andere spelers hebben tentakels tot in de advieswereld. Bureaus als Arcadis, Antea, Bosch en van Rijn, Royal Has Koning DHV en het gewiekste Pondera storten zich op het gat in de wind adviesmarkt. Turbines in en op het volste land ter wereld werd big business. Werden opwarmingsangst en klimaatpaniek wel de juiste raadgevers? Werden gezondheidsaspecten niet buiten beschouwing geadviseerd? Was ons RIVM wel consistent in de beoordeling van geluidhinder en gezondheid? Hoe ver reikten de lobby's?
Note; tijdens de escapades van Siemens met de magneeltweeftrein werd een terecht kritische journalist intimiderend bedreigd met juridische procedures. Volgens het blad Der Spiegel beschikte Siemens over ca 150 miljoen in Liechtenstein (toen bankgeheim)voor lobby doeleinden. De belangen voor sommige NWEA aangesloten bedrijven die intensief in de windadvies business zitten gaan veler voorstelling te boven.

"Alle beetjes helpen," zei de schippersvrouw en zij ging met haar breinaald roeien.
Beste minister Jetten en volgers. U bent terecht bezig met het klimaatprobleem, echter waar het giga windturbines op ons laatste wonderschone vaste land betreft, roeit u mondiaal gezien met een dunne breinaald, waarbij schade aan gezondheid voor talrijke inwoners gedwongen inclusief lijkt.

De Gelderse onderzoeksgroep is naast kritisch liever oplossingsgericht.
Wij bevelen voor ons volle land, met zeer intensieve veehouderij verticale zonnepanelen aan en adviseren stoppen met het opofferen van goede landbouwgrond omwille van het binnenhalen(ontwrichtende)subsidies, die vaak naar buitenlandse windcowboys verdwijnen. Wie de site next2sun.com raadpleegt ontdekt dat de opbrengst van verticaal geplaatste panelen iets hoger is en beter verdeeld over de dag dan liggende panelen. Voor de boer is er slecht 15% minder opbrengst die echter ruimschoots gecompenseerd kan worden door opbrengst van elektriciteit. Met meidoornhagen of stroken zacht fruit kan de horizontale schoonheidshinder worden vermeden en wordt een grote bijdrage aan biodiversiteit mogelijkheden geleverd. De electriciteitsmonopolies en het "grote geld ,"lijken de doorbraak van deze voor de Nederlandse veeteelt gebieden uiterst zinvolle duurzame elektriciteit opwekking te dwarsbomen. Iets minder koelen maar inkomens garantie door electriciteit opwekking ? Geen windei maar het ei van Columbus?

Noot ten aanzien van radarstoring
Waarom werd in Gorinchem zowel voor Avelingen als Groote Haar niet van tevoren zekerheid verkregen ten aanzien van de radarhinder? Immers er werd en wordt voor veel geld plannen gemaakt en tijd verloren terwijl defensie plannen met één pennenstreek onderuit kan halen.
Op figuur 3 uit rapport van prof. Stoop, (bijlage punt 6a) werd een grote manage met woningen, stallen en grote buitenbak op circa 350 meter van een windturbine op Groote Haar 'gemakshalve?" vergeten. De ingetekende middelste turbine moest in verband met defensie/Radarbezwaren in een laat stadium wijken waardoor een toch al zeer wankele businesscase uiterst negatieve businesscase werd.

De inspraak reactie moet voor 23 nov zijn ingediend. Landschapsaspecten zijn nog onvoldoende door onze onderzoekgroep geformuleerd Zo kwamen (waarde) verlies van de grote toeristische potentie van het Rivierenland, en regenereren/recreëren door de eigen bevolking niet aan de orde. Ook de artificieel onnatuurlijk bewegende horizon, zoals sedert op Moerdijk driemaal hogere windturbines werden geplaatst, die Biesboschrecreanten zwaar valt. Zo ook Het Haringvliet gebied en Hollands Diep, waar de watersporters en natuurgenieters op dijken bijv. Tiengemeten hun

rustgevende vaste horizon van lieverlee voor een wentelwieken blik moeten rullen, vormt een aspect om aan inspraak toe te voegen. De studiegroep hoopt dat enige aanvulling binnen redelijke termijn dan ook wordt geaccepteerd .

Wij beseffen dat het gaat om landelijke richtlijnen, echter de materie is voor velen toch enigszins abstract. De casus Gorinchem ondersteunt waarschijnlijk het voorstellingsvermogen dat nodig is om het zeer uitvoerige, doch gebreken verhullende Arcadis rapport/ advies aan onze regering te doorgronden en op de juiste merites te beoordelen.

Met vriendelijke groet,
namens de Gelderse Onderzoekgroep, ↔ (COAR ADRES

[redacted]

postadres:

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 3:12:30 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

AANGETEKEND

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] *15 mei 2024*

Onderwerp: Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning radar Herwijnen

Geachte mevrouw/meneer,

Graag dienen wij hierbij binnen de gestelde termijn onze reactie in op de publicatie van het ontwerpbesluit voor een militair radarstation in ons dorp, Herwijnen. U zult begrijpen dat wij niet echt positief staan t.o.v. dit besluit. Het gaat natuurlijk veel verder dan al dan niet positief staan, het is ons volkomen onduidelijk, gezien de lange voorgeschiedenis, dat u nog steeds geen redelijk alternatief hebt gevonden. U hebt wel de mogelijkheden bij andere locaties onderzocht, zegt u. Wij krijgen dan sterk de indruk uit alle informatie dat de gezondheidsbedreiging in Herwijnen het hoogst was van alle onderzochte locaties. Waarom dan toch voor ons gekozen? Op heel veel vragen vanuit de Herwijnse gemeenschap is gewoon nooit een duidelijk antwoord gekomen. (Even tussendoor: leest u het zelf, vanaf het begin, allemaal nog eens rustig door. Uw eerlijke en objectieve 'ik' zal tot dezelfde conclusie komen).

Wij herinneren ons nog goed dat in politiek Den Haag de Tweede Kamer aandacht schonk aan ons onderwerp. Heel lang geleden alweer. Er werden veel goede vragen gesteld. De staatssecretaris had het er maar moeilijk mee. En omdat hij geen antwoorden op legitieme vragen had, legde hij alles maar naast zich neer. Zoals hij ook geen antwoord had op vragen die hem tijdens bezoeken aan Herwijnen door zeer bezorgde inwoners werden voorgelegd. Hij begreep ze gewoon niet. En wilde ze niet begrijpen, want zijn keus was al gemaakt. De Tweede Kamer en Herwijnen worden gewoon niet serieus genomen.

De radartoren werd in de loop van deze ontwikkelingen voorzien van een koepel. Waarmee de verschijning in het landschap nog veel aanweziger werd. Was dit om geluidshinder tegen te gaan? Daar was (en is) immers ook veel weerstand tegen. Maar hoe de toren er ook uitziet, de locatie-afstand tot omliggende bebouwing voldoet nog altijd niet aan de wettelijke eis van 1.500 meter. Is dat alleen al geen reden genoeg voor niet-plaatsing?

De nu bekende gegevens over de straling van de toren maakt plaatsing in Herwijnen in juridisch opzicht beslist onmogelijk. En Herwijnen scoort ook al het slechtst wanneer het gaat om de nabijheid van bewoonde locaties. Hoe je het ook wendt of keert, de plaatsing van een raderstation in Herwijnen valt in geen enkel opzicht te verdedigen. 'Niet te verdedigen', dat moet toch een onverteerbare gedachte zijn voor een instituut als Defensie.

Hoogachtend,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Bijlage schrijven van 15 mei betreffende Ontwerp-omgevingsvergunning radar Herwijnen

Beste Defensie,

Steeds weer moeten wij eraan denken...

dat wij voor het eerst vanuit Rotterdam naar Herwijnen kwamen. Jong en met ons eerste kind. Hier wilden we wonen. Hier kregen we nog twee kinderen. En hier hadden we het uitstekend naar ons zin.

dat wij met onze kinderen langs de Waal en de Linge wandelden. Dat wij door de polders liepen en genoten van de natuur.

Dat wij de dijk overstaken, naar de oever van de Waal en er hele middagen doorbrachten.

Dat wij dit alles waarschijnlijk niet meer met onze kleinkinderen kunnen doen.

Dat wij nu al een tweede dijkverhoging meemaken met al zijn beslommeringen, maar het is voor onze veiligheid.

Dat onze veiligheid nu echt bedreigd wordt.

Niet van buitenaf, de natuur, maar gewoon van binnenuit, door de beschermers van onze veiligheid.

Dat wij daarom waarschijnlijk gewoon weg moeten gaan.

Steeds weer moeten wij eraan denken...

Dat onze eigen defensie degenen die zij moeten verdedigen in de steek laat.

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 3:21:25 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 15-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Nog een radar erbij zal nog meer straling geven dan er al is. Metingen kloppen niet en 5 jaar na plaatsing zal er pas weer opnieuw gemeten gaan worden, wat heeft het dan inmiddels al aangericht ?

Aan welke straling gaan wij als inwoners van Herwijnen bloot gesteld worden, Defensie zegt dat het hetzelfde gaat zijn als in Wier. Meetresultaten zijn niet aangegeven in het ontwerpbesluit radarstation Herwijnen, wat wel zou moeten.

Defensie heeft zelf aangegeven dat in "Staring"en Override "modus" niet voldoet aan de gestelde eisen.

Het lijkt er wel heel veel op dat Defensie het er gewoon door probeert te stampen, zonder willens en wetens.

De storingen waar wij als bewoners van Herwijnen mee te maken gaan krijgen aan apparatuur en systemen zal net als in Wier gaan plaats vinden, hier is onvoldoende naar gekeken of word weggekeken. In de vergunningsaanvraag is hier geen onderbouwing voor opgenomen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie

rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 3:44:25 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v Inspraakpunt Radarstation Herwynen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwynen 14 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp - Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwynen Broekgraaf

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwynen Broekgraaf

Geachte heer / mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbende en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht van indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024 zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerp-besluit het volgende aan te merken.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan ons oneevenredige schade berokkenen waarby de volgende gronden van bezwaar aan de orde zyn.

Landschap en bomen

Door de plaatsing van de radar word er geen rekening gehouden met het landschap Herwijnen valt onder de Nieuwe Hollandsche waterlinie. Hoge moderne gebouwen passen hier niet in. Er is hierby in het ontwerp geen rekening mee gehouden. De Nieuwe Hollandsche waterlinie is werelderfgoed en hier strikte eisen by gemeente, provincie en overheid worden gehandhaafd.

Er is te lezen dat er over 10 jaar de aanwezige Essen die nu op het perceel staan worden gekapt. Het is niet duidelyk waarom deze bomen worden gekapt en wat er voor deze bomen voor in de plaats komt

De afstand van het beoogde radarstation tot bebouwing niet voldoet aan de richtafstand van 1500 meter uit de VNG-Handreiking bedryven en milieuzonering. Doordat dit niet is aangepast kunnen er problemen komen met straling en geluid.

Net als bij het ontwerpinpassingsplan, zorgt de bebouwing en locatie van de radarpost ervoor dat nog steeds niet wordt voldaan aan de richtafstand van de VNG-Handreiking.

Toekomstige uitvoering smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag. Volgens defentie en producent Thales levert de in Herwynen geplande Smart-L radar door de toegepaste high-end technieken een lange afstand prestatie van 200 km op. Op de voorlichtingsavond is verteld dat de radar in de toekomst opgevoerd kan worden. De radar kan dan nog vele duizenden kilometers verder kijken In de toekomst kan deze radar verder kijken en is dan nog krachtiger. In de toekomst als dit mogelijk is wordt er geen nieuwe vergunning aangevraagd. Hoe weten de inwoners dan dat de radar niet teveel straling uitstraalt en geen verdere schade aanricht aan gezondheid, milieu en geluid

In wier zijn er metingen uitgevoerd na het plaatsen van de koepel. Voor plaatsing van de koepel voldeed de smart-L radar niet aan de gestelde geluidsnormen. Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van plaatsing van de koepel op de straling
In het ontwerpbesluit radarstation Herwynen, in de aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwynen, de bijlage bouwdeel,

de bylage milieudeel 1a en de bylage milieudeel 1b staan deze meetresultaten niet vermeld. En dit had wel gemoeten. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zyn niet onafhankelyk verlopen, ook dit had wel gemoeten.
Wy als inwoners van Herwynen weten dus niet aan welke straling wy worden blootgesteld en of het stralingsniveau aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zyn zyn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

De Smart L radar zorgt voor storingen by andere apparatuur. Electrische apparaten kunnen niet alleen functies van andere instalaties of apparaten verstoren maar geven ook veiligheidsrisico's voor mens en dier. In de Europese unie zyn er hiervoor richtlynen opgesteld het elektromagnetische compatibiliteit (EMC) In deze vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met de EMC richtlynen.
Waarschynlyk gaat de Smart-L radar voor veel storing zorgen. In de vergunning aanvraag is er geen onderbouwing opgenomen hoe defensie dit gaat voorkomen of oplossen.

De Smart-L radar heeft een zeer hoog energieverbruik waardoor de Smart-L radar ook magnetische straling geeft. De openbare weg is op 35 meter meter afstand van de radar, je kunt dus heel dicht by de radar en dus by de magnetische straling komen.

Er zyn geen metingen op de magnetische straling ook al is dit wel wensdyk.
De aanvraag is door dit missende informatie niet compleet en dient niet ontvankelyk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp-Omgevingsvergunning) militair radarstatio Herwynen zal aan my, myn gezin, myn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid) schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelyke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelyke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzydig gemaakte keuzes door defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het onbreken van draagulak, terwyl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelyke gevolgen voor primair de gezondheid van my en andere omwonende een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelyke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorguuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonende, gezondheidsrisico's voor landbouw en veeteelt.

Gueel agrarische bedrijven in de directe nabyheid van de geplande Smart-L radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabygelegen forten van de Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralings-verleden in Herwynen, voordat het besluit genomen is, zyn de aldus onderzochte bepalingen niet op een evenwichtige wyze afgewogen en is het uiteinddyke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verant-woord uit te voeren.

Ik verzoek u my de ontvangst van deze zienswyze te bevestigen.

Met vriendelyke groeten,

[redacted]

tevens ook online ingediend

Verzonden: 5/16/2024 4:04:34 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

100025872_9973056_Zienswijze_[redacted].docx

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 16-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de “Stichting Niet nog een radar in Herwijnen” (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlever tijd.

- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

Wat stelt het recht op het opvragen en verkrijgen van informatie van Ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en Overheidsinstanties nu voor als de opgevraagde stukken niet worden aangeleverd? Nu is er een oneerlijke kennis achterstand ontstaan, een achterstand die (wellicht bewust) in stand wordt gehouden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 4:06:28 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

100025934_9973064_Zienswijze_[redacted].docx

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 25-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik ben tegen het verlenen van de vergunning omdat ik vind dat de toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.

Volgens Defensie en de producent Thales levert de in Herwijnen geplande Smart-L Radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km op. Tijdens de laatste voorlichtingsavond vertelde een medewerker dat de radar in de toekomst “opgevoerd’ kan worden om vervolgens nog vele duizenden kilometers verder te kunnen kijken. Het gemakkelijk upgraden en voorbereid op toekomstige bedreigingen is een van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar.

Thales schrijft letterlijk op hun website:
De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Conclusie: Defensie vraagt op dit moment vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst verder "kijkt", krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden. En dan staat er een radar die echt niet meer aangepast zal gaan worden, laat staan uitgezet omdat hij niet voldoet. Want wie moet dit dan gaan onderzoeken? Defensie? TNO? Het is altijd de slager die zijn eigen vlees keurt.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 4:08:09 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

100025984_9973075_Zienswijze_[redacted].docx

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 16-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Er is niet getest op (elektro) magnetische veldsterkten maar dat produceert de Smart-L wel.

Vanwege het zeer hoge energieverbruik van 2.251.000 kWh per jaar produceert de Smart-L radar ook (elektro) magnetische stralingen. De openbare weg (hek radarterrein) is op 35 meter afstand van de radar, je kunt dus heel erg dichtbij de radar komen en dus ook bij de magnetische straling. Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten, is deze wel voldoende veilig?

Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 4:09:48 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

100026030_9973082_Zienswijze_mevrouw_[redacted].docx

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 16-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Waarom zijn de resultaten metingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen? Dit maakt deze aanvraag niet volledig en correct.
Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn er diverse metingen uitgevoegd. Een van die metingen betrof een geluidsmeting. Want de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm. Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de koepel op de straling.

In het “ontwerpbesluit radarstation Herwijnen”, in de “Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen”, de “bijlage bouwdeel”, de “bijlage milieudeel 1a” en de “bijlage milieudeel 1b” staan deze meetresultaten niet vermeld. En dit had wel gemoeten. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, ook dit had wel gemoeten.

Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in “worst case ”scenario’s. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact het zelfde is als die in Wier.

Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik bloot gesteld wordt, of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico’s voor omwonenden, gezondheidsrisico’s voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 4:15:35 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: Burgerinitiatief Stralingsbewust Info/Wonen, www.stralingsbewust.info
Organisatie: Stralingsbewust Info/Wonen

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders en richtlijnen, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid (welke nadrukkelijk ernstige gezondheidsrisico's aantonen bij overmatige belasting van Elektro Magnetische Ve

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er is geen zorgvuldig, alles omvattend onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor natuur, landbouw en dieren (o.a. koeien, bijen).

Die zaken en belangen zijn wel

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Wij komen op voor de belangen van mens (en natuur) om zonder ernstige gezondheidsrisico's door m.n. straling (HF EMV) te kunnen leven. Door deze extra radar met extra mogelijkheden is er sprake van een overdosissituatie, zeker voor mensen, die al (bijna)

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Het zou Defensie sieren om nu actief mee te werken aan een zogenaamde witte zone, een stralingsarm gebied, waar EHS'ers en stralingsbewuste mensen kunnen gaan wonen (en werken). Dit is al vele keren besproken in o.a. het Kennisplatform EMV. Heeft Defensie

Verzonden: 5/16/2024 9:24:12 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage.

100029258_9973705_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage.

100029258_9973706_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning.docx

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage.

100029258_9973707_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning.docx

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage.

100029258_9973708_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning.docx

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 16-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Deze radar kan in de toekomst flexibel worden uitgebreid waardoor de radar als het goed is lang mee kan gaan. Er is geen garantie dat bij een ‘upgrade’ of toevoeging aan de radar de radar aan de vergunning blijft voldoen, maar wel mag blijven functioneren. Er zal pas na 5 jaar opnieuw gemeten worden. Er kan dus 5 jaar lang een situatie ontstaan die (ver) buiten de vergunningseisen ligt. Dat vind ik als bewoner binnen 1500 meter afstand van de radar zorgwekkend. Als de radar twee keer zo sterk gaat stralen kan dat mij en mijn gezin in 5 jaar veel schade toebrengen. Er moeten degelijke afspraken komen om te zorgen dat de radar in alle situaties blijft voldoen aan de normen in de vergunning. Daarnaast is er niets vermeld over magnetische velden die wel ontstaan bij zo’n type radar. Wat zijn de waarden daarvan als je

op publiek terrein bij de radar staat op enkele tientallen meters? Vallen die binnen de vergunning? Dat lijkt me iets wat een ontbreekt en een essentieel onderdeel is in ver vergunningverlening.

Daarnaast is het maar de vraag of de huidige radar aan de vergunning voldoet. Er staan namelijk geen meetresultaten in n.a.v. de aanpassingen in Wier. Daar is een koepel geplaatst en die metingen zouden de basis zijn voor verdere stappen in Herwijnen. Deze metingen van de radar in Wier met koepel kan ik in de documentatie nergens vinden.

Hierbij komt ook nog dat de huidige geplande radar opties/mogelijkheden heeft om in modussen te werken die niet voldoen aan de vergunning. De 'Staring Modus' en 'Override Modus' vallen niet binnen de eisen. Het kan niet zo zijn dat een radar geplaatst wordt die kan functioneren op een manier die niet mag. Niemand gaat hier onafhankelijk controle op houden, maar hier ben ik als burger en inwoner van Herwijnen binnen 1500 meter van de radar wel degene die hier schade van kan oplopen. Wederom ik niet alleen, maar ook mijn gezin. Dat kan qua gezondheid zijn, maar er is voor veel mensen ook planschade. Je huis verkopen met zo'n radar in de buurt schrikt mensen en potentiële kopers zeker af. Wat wordt hier voor geregeld?

Wat het meest stoort is de hele procedure en hoe Defensie om alles heen 'laveert'. Locatie-onderzoek is uitgevoerd met maar één uitkomst die eruit mocht komen. Kijk naar de WOB-verzoeken hoe dit hele proces rammelt. Er is geen 'plan B' opgesteld. Moties van de Tweede kamer zijn niet juist uitgevoerd. Dat de radar kan functioneren buiten de eisen van de vergunning wordt vast ook wel weer geregeld. Bekijk het hele plaatje en je kunt niet anders dan tot de conclusie komen dat dit proces beter, eerlijker en daarmee betrouwbaarder moet worden uitgevoerd.

Een voorbeeld hiervan is informatie verkrijgen om goed geïnformeerd te kunnen zijn over dit hele traject. Stichting 'Niet nog een Radar' waar ik zelf contact mee heb heeft Wob verzoeken gedaan waardoor ik ook informatie kon inzien om goed op de hoogte te zijn. Echter lang niet alle gevraagde informatie is ontvangen en informatie die verkregen werd, werd ver buiten de normtijden aangeleverd. Hoe kun je je goed verweren wanneer je geen informatie krijgt / te laat krijgt die wel opgevraagd wordt? Zonder aan volledige kennis te kunnen komen (door toedoen van overheidsorganen) is het een oneerlijk speelveld.

Hieronder enkele voorbeelden:

- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

Tenslotte maak ik mij zorgen om storingen op mijn apparatuur in huis. Lees de artikel over Wier en zie dat daar storingen ontstaan door de radar die daar geplaatst is. Ik werk veel thuis en heb stabiliteit nodig qua Wifi. Hoe gegarandeerd defensie een normale stabiele Wifi-verbinding? Daar is niets over vermeld. Het gaat mij in mijn dagelijks leven raken als hier niet vooraf onderzoek naar wordt gedaan maar ook oplossingen voor worden aangedragen. Ik heb er niets aan als de radar er zometeen staat, maar ik niet fatsoenlijk vanuit huis kan werken. Nu heb ik zelf geen pacemaker of iets dergelijks, maar stel ik zou die ooit nodig hebben, dan zou ik moeten verhuizen omdat er geen garantie kan worden gegeven dat de pacemaker het blijft doen? Onacceptabele situaties. Defensie: Druk niet elke keer alles door met oogkleppen op.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 9:24:56 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja zeker

100029264_9973709_2024-05-16_Zienswijze_ontwerpbesluit_omgevingsvergunning_getekend.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Bewust zaken achtergehouden of onjuist verstrekt

100029264_9973710_2024-05-16_Zienswijze_ontwerpbesluit_omgevingsvergunning_getekend.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Lichamelijke en mentale gezondheid

100029264_9973711_2024-05-16_Zienswijze_ontwerpbesluit_omgevingsvergunning_getekend.pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

100029264_9973712_2024-05-16_Zienswijze_ontwerpbesluit_omgevingsvergunning_getekend.pdf

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 16 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De door defensie verstrekte informatie is keer op keer onjuist en niet volledig. Men houd bewust zaken achter of laat het gunstiger overkomen dan dat het werkelijk is. Er zijn inmiddels tal van voorbeelden die dat aantonen. Zie hieronder een gedeeltelijke opsomming hiervan:

- De toekomstige uitvoering van de Smart-L voldoet niet aan de huidige vergunningaanvraag. Dit is meerdere keren ter sprake gebracht maar de reactie van defensie geeft maar al te duidelijk aan dat wij als inwoners niet serieus genomen worden. "Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden."

- De resultaten van de metingen in Wier (met koepel) zijn niet in de vergunningsaanvraag meegenomen. In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. En dit had wel gemoeten. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, ook dit had wel gemoeten. Ook hier geeft defensie geen openheid van zaken en houd men bewust cruciale zaken achter.
  Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik bloot gesteld wordt, of het stralingsniveau wel aan de normen voldoet? De enige meetresultaten die door defensie verstrekt zijn zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

- De Smart-L radar zorgt voor storingen bij andere apparatuur. Dit gebeurd ook in Wier. Elektrische apparaten (lees de Smart-L radar) kunnen niet alleen de functies van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. In deze vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met de EMC richtlijn. In Wier zijn veel problemen met storingen aan apparatuur, satellietschotels en ontvangers, WIFI, TV's door de plaatsing de Smart-L radar. In Herwijnen wonen meer dan 10 x zoveel mensen, dus gaan deze storingen ook minsten 10 x zoveel zijn. Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd indien in de bebouwde kom de pieklimieten boven de 18 V/m komen. Wat blijkt, volgens berekeningen van TNO zullen deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden.

- Door de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen gaat veel apparatuur hier problemen mee ondervinden en er is in deze vergunningsaanvraag geen onderbouwing opgenomen hoe defensie dit gaat voorkomen. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.
- Een ICD (Implanteerbare Cardioverter Defibrillator) is een hulpmiddel voor mensen met ernstige, levensbedreigende hartritmestoornissen. Het is een minicomputer die lichte, elektrische schokken geeft als het hart te langzaam klopt. Volgens deskundige zullen deze hartimplantaten verstoort worden vanwege elektromagnetische velden en zal de normale werking van een hartimplantaat echter wel tijdelijk worden beïnvloed.

  Ook hier wordt dus wederom aangetoond dat het schadelijk is voor gezondheid wanneer deze radar geplaatst word op deze locatie. Gelukkig heb ik dit apparaat nog niet nodig maar ik wil me nu geen voorstelling wat het met de mentale gezondheid doet wanneer ik in de toekomst onverhoopt wel een dergelijk implantaat nodig mocht hebben.

  De overheid, lees defensie, geeft tal van keren aan transparant te willen zijn in hun gegevensverstrekking. Keer op keer wordt er aangetoond dat het niet klopt. Hoe onbetrouwbaar wil je als overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, je mening door te voeren. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan "regelt" de overheid wel iets, ook nu weer. Door deze manier van denken en handelen geef je als overheid aan dat de gezondheid en de mening van ons als inwoners van Herwijnen niets, maar dan ook niets voorstelt. *"Wij, defensie, hebben besloten om de radar in Herwijnen te plaatsen en dit zal kosten wat het kost gebeuren."*

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 9:40:18 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Jazeker

100029384_9973743_2024-05-16_Zienswijze_ontwerpbesluit_omgevingsvergunning.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja

100029384_9973744_2024-05-16_Zienswijze_ontwerpbesluit_omgevingsvergunning.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Gezondheid

100029384_9973745_2024-05-16_Zienswijze_ontwerpbesluit_omgevingsvergunning.pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

100029384_9973746_2024-05-16_Zienswijze_ontwerpbesluit_omgevingsvergunning.pdf

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 16 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

- Vele onderzoeken en beweringen van defensie m.b.t. stralings en geluidsoverlast, geproduceerd door de Smrt-L radar blijken niet op waarheid te berusten. Metingen naar de magnetische veldsterkte zijn niet eens uitgevoerd. Als inwoner van Herwijnen weet ik niet aan welke hoeveelheid straling ik zal worden blootgesteld. De onderzoeken die gedaan zijn naar de gezondheidsrisico's die de plaatsing en in gebruikname van de Smart-L radar met zich meebrengt zijn onvoldoende en worden zo rooskleurig mogelijk weer gegeven. Inwoners van Herwijnen worden niet eerlijk geinformeerd.

- Defensie heeft bij deze vergunningsaanvraag geen rekening gehouden met de Europese richtlijnen met betrekking tot elektromagnetische compatibiliteit. Veel apparatuur zal verstoord worden door de plaatsing van een Smart-L radar in Herwijnen.
- Defensie denkt er via een "ministeriele regeling" voor te zorgen dat de Smart-L radar toch gewoon in Herwijnen geplaatst kan worden. Betreffende regeling gaat buiten de eerste en tweede kamer om. Defensie "regelt" vaker plannen op deze manier. Onderzoeken die aan moeten tonen dat er echt geen betere locatie zou zijn als Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aan alle kanten rammelt. Het laat overduidelijk de tunnelvisie van Defensie zien. Zelfs als bewijzen aantonen dat dit op deze manier niet kan en mag, gaat de overheid toch door om hun mening door te voeren.Ik ben van mening dat dit zo niet kan en mag.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 10:48:17 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja want de radar staat te dichtbij het dorp en door de stralingen kan ik niet meer normaal mijn telefoon gebruiken.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De dieren die hier leven zoals: de vleermuizen, vogels die hier broeden.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja want ik weet niet wat voor gezondheids klachten het gaat op brengen. En ik weet niet of ik nog kan gaan zwemmen/ skeeleren.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Dat de stralingen sommigen mensen niet goed doen dus die worden ziek

Verzonden: 5/16/2024 10:52:33 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Dat de radar te dichtbij het dorp is gezet

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Dat de dieren niet meer normaal kunnen leven door de stralingen

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik kan niet meer normaal gaan zwemmen bij de put of skeeleren door de polder

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De hoeveelheid vleermuizen die daar wonen

Verzonden: 5/16/2024 11:00:58 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Dat de radar te dicht op het dorp staat en dat kan gevolgen hebben voor mijn familie/ vrienden

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De stralingen die over het dorp gaan en er wonen best veel oudere mensen. Die mensen kunnen ziek worden en misschien helemaal niet meer beter worden door de stralingen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Mijn kleinkinderen kunnen niet meer normaal buiten spelen, dus het kan slechter met hun gaan.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De dieren/ mensen die in het dorp wonen

Verzonden: 5/16/2024 11:07:33 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Stichting niet nog een radar

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Geen schrijffouten echter de inhoud en betekenis van diverse teksten zijn discutabel

100029882_9973887_Zienswijze_Ontwerpbesluit.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De risico's voor de bevolking worden sterk onderbelicht of niet vermeldt

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie hiervoor de bijgevoegde bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Nee

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 16 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik ben zeer verbaasd over de truuk die als laatste is toegevoegd aan het kunnen van de Smart -L radar. Hiermee zijn er ongeëvenaarde mogelijkheden met dit apparaat mogelijk. Hij kan verder kijken door hem op te voeren, verder kunnen er extra mogelijkheden worden toegevoegd en/of geïntroduseerd afhankelijk van de behoeften van de klant. Op dit moment wordt een vergunningsaanvraag gedaan voor de bouw van de voornoemde radar, terwijl daar al de nodige onrust over is en een groot aantal bewoners er hun bedenkingen over hebben. Terwijl als ik naar de onlangs toegevoegde onbegrensde mogelijkheden die het ding ook nog zou kunnen, als de klant daar behoefte aan heeft, zorgen onder de bewoners alleen voor nog meer onzekerheid

en zorgen voor de nadelen die wij daar van kunnen ondervinden. Er is tot nu toe nooit eens een voorval in het hele traject tot nu toe naar voren gekomen wat zorgde voor een stukje geruststelling. Ook de nu geïntroduceerde extra mogelijkheden geven mij persoonlijk ook het gevoel dat dit niet per abuis nu pas is ingebracht, maar dat dit wordt gebruikt om de druk extra op te voeren dat het traject van levensbelang is en wij als bewoners niet moeten zeuren maar blij moeten zijn dat "men" bezig is zo goed mogelijk voor vooral ONZE veiligheid te zorgen.

Nou ik kan u vertellen dat dit bij mij persoonlijk maar ook voor veel anderen juist averechts werkt, temeer omdat vóór dit verrassingspakket er al zoveel onduidelijkheid en twijfel was over de gevolgen voor ons v.w.b veiligheid en gezondheid. Kortom wordt er nu vergunning aangevraagd voor de bouw van een apparaat wat al heel veel kon, maar wat hij echt kan zou dan toch eerst getest moeten worden en daar zou de vergunningsaanvraag dan op aangepast moeten zijn.

Mijn standpunt is pas een vergunning aanvragen op het moment dat duidelijk is wat de mogelijkheden zijn, en dan uitgaan van het worst case scenario en daar de gevolgen ook bij benoemen.

In Wier is een aanpassing gedaan i.v.m overschrijding van de geluidsnorm. Als ik dan kijk hoe simpel het inschatten van een geluidsnivo van een apparaat is, ten opzichte van bijvoorbeeld het inschatten van het blootstellen aan een TE HOGE hoeveelheid straling bij omwonenden en wat de gevolgen daar acuut maar zeker de gevolgen hiervan op de lange termijn baart dit simpele voorbeeld mij heel grote zorgen. Vertrouwen in de club die bezig is met dit project heb ik door bovenstaand voorbeeld niet gekregen, maar juist het tegendeel.

Het naar mijn idee bewust achterwege laten van controle metingen v.w.b straling na het plaatsen van de geluidskoepel, past voor mij in het eerder genoemde rijtje van onrust zaaien i.p.v helder en duidelijke maken wat er speelt en welke gevolgen aanpassingen hebben zowel positief maar ook negatief. Dan gedraag je je als een overheid die er is voor de burgers, en kan je de kloof tussen overheid en inwoners verkleinen. Dat wordt vanuit Den Haag zo graag beweerd toch, of hoort dit ook bij het "spel"????????????

Als dan ook nog blijkt dat defensie nog 18 mobiele radarstations heeft of gaat aanschaffen om het luchtruim te bewaken, waar is dan de plaatsing voor die Smar-L radar nog nodig en met welke reden moet en kan dat dan alleen in Herwijnen? Stop deze onzinnige poppenkast want de betrokken bewoners van ons gebied hebben door welke smoezen er verzonnen worden om ten koste van alles de plaatsing in Herwijnen "gewoon" door te drukken.

Aangezien het Defensie nog steeds niet lukt op basis van argumenten en feiten hun gelijk te halen, wordt dan maar een “ministeriële regeling” van de plank gehaald. Hiermee laat je zien dat het op basis van echte argumenten niet lukt de ingezette weg door te drukken, en wordt er MACHTS MISBRUIK ingezet om toch je gelijk te halen.

Je zal vanwege geondheids problemen maar afhankelijk zijn van een geïmplanteerde ICD, welke op de geldende afstand in Herwijnen door het elektromagnetisch veld van zo’n radar kan worden beïnvloed. Met alle denkbare gevolgen zonder dat de persoon daar invloed op heeft. Is er bij de Defensieclub iemand die zo’n implantaat heeft en moet die zich dan ook zorgen maken, of helpt dan de ministeriële regeling daar ook voor????

Ik stop met het benoemen van argumenten, om aan te tonen hoe onzinnig de reeds afgelegde weg om tot plaatsing van **de Radar in Herwijnen** te komen. Het is mij met de beste bedoelingen niet gelukt ergens een positief punt te noemen, kijkend naar het hele proces en dat is super triest. Dus nog meer argumenten aanvoeren heeft geen enkele zin, dit zijn er naar mijn bescheiden mening meer dan voldoende.

Ik wil ter onderbouwing van mijn kritiek nog één voorbeeld uit de praktijk beschrijven, om aan te tonen hoe zaken anders kunnen uitpakken dan ze oorspronkelijk bedoeld zijn.
Ergens in de vorige eeuw is er voor de scheepvaart (ook bij ons op de Waal) een radar systeem uitgevonden, welke geplaatst werden achter op de schepen. De doelstelling hiervan was dat schepen bij dichte mist of ander slecht zicht deze radar konden inschakelen, zodat ze “veilig” door konden varen, terwijl op het radarscherm zichtbaar werd gemaakt hoe de situatie vóór hen op de rivier er uit zag en of er tegenliggers te verwachten waren.
Na verloop van tijd was te zien dat niet alleen met de genoemde weersomstandigheden de radar was ingeschakeld, maar dat ze vrijwel continu waren ingeschakeld. Dat was gewoon vanaf de kant waarneembaar. Een volgende stap is geweest dat ook op de voorplecht van ieder schip een radar werd geplaatst, dan kon je nog beter/verder kijken en had je nog een beter beeld van wat op de rivier gebeurde.
Als je momenteel bij de rivier kijkt heeft ieder schip nagenoeg altijd beide radar’s in gebruik, 24 uur per dag en 7 dagen per week. Als je aan de schipper vraagt wat daar het doel van is, is het antwoord dat het altijd makkelijk is want je weet maar nooit. En anders moet je hem uit zetten en vergeet je hem misschien in het donker weer aan te zetten.
Zie hier wat hier dagelijks aan straling al voorbij komt en waar bijna niemand over praat, maar

ook die straling blijft ergens en gaat ongehinderd overal heen. En ..... dat was nooit zo bedoeld.

Ik kom zelf uit de veiligheidsorganisatie binnen de zware industrie, waar het voorkomen van ongevallen top prioriteit is. Wat daar heel gebruikelijk is wanneer een project of bouw/revisie wordt gepland, wordt er altijd een RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie) gemaakt. Hierin zijn alle deelnemende partijen en organisaties bij het opstellen van deze RI&E, en uit alle lagen van de organisatie.
Werkwijze is dat alle voorkomende wzh categorisch worden genoteerd, en aangegeven wordt middels een getal welke risico's daar bij mogelijk aanwezig zijn. Het is daarom van het grootste belang dat **ALLE** disciplines vanuit hun rol mee doen, met het benoemen van de werkzaamheden en bijbehorende risico's. Volgende stap is dat alle score's boven een afgesproken waarde zodanig geëvalueerd worden d.m.v te nemen maatregelen, om het benoemde risico te beheersen. Voordeel is dat alle deelnemers op de hoogte zijn van de mogelijke risico's, en ook weten met welke maatregel het beheerst kan worden.

Onze slogan daarbij is: **WE DOEN HET VEILIG OF WE DOEN HET NIETTTTTTT !!!!**

MISSCHIEN EEN TIP VOOR DE OVERHEID OM GESTEGGEL RONDOM DE RADAR BETER TE LATEN VERLOPEN?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/16/2024 11:10:44 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

.....

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De Smart-Radar heeft een zeer hoog energieverbruik waardoor de Smart- L Radar ook magnetische straling geeft. de openbare weg is op 35 meter afstand van de radar , je kunt dus heel dichtbij de radar en dus bij de magnetische straling komen. Er zijn geen

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

,,,,,

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik heb per post een brief gestuurd. Ik hoop dat deze op tijd bij jullie is aangekomen.

De hoofdpunten waar ik mij zorgen om maak mocht het niet op tijd binnen zijn :

-De afstand van de beoogde radarstation tot de bebouwing straling en geluid

_ Het lan

Verzonden: 5/16/2024 11:22:01 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Onjuist heden

Metingen die zijn verricht zijn allemaal naar de hand van defensie gezet. Tijdens de metingen wordt de apparatuur bestuurd door medewerkers van defensie. Knoppen kunnen dus ook anders bediend worden.

Waarom een radar neerzetten als er zo

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Welke icnirp normen worden er nu aangehouden of zijn ze inmiddels weer aangepast zodat het wel door kan gaan?

Er wordt een 2800 liter tank diesel neergezet bovengrond inpandig.

Dit wordt gedaan voor de noodstroom voorziening.

Hoe worden de uitlaatga

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Doordat de radar er komt kan ik nu niet meer veilig naar mijn werk fietsen en in het ergste geval moet ik heel ver om fietsen.

Het zwemmen in de zandput is ook niet meer van toepassing als hij er staat.

Het landschap komt er ook niet meer Hollands u

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Als er ooit oorlog komt welke plek zullen de eerste bommen vallen?

Lekker veilig zo'n radar voor de deur.

Vleermuizen

Straling

Ziekte A.L.S , KANKER, M.S. ,

Verzonden: 5/16/2024 11:37:35 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 8064
Postcode: 3009 AB
Woonplaats: Rotterdam
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Cooperatie
(Mede) namens:
Organisatie: Coöperatieve Bakker en Bax Juristen U.A.

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Ja, zie daarvoor uitgebreide behandeling in het pdf document in bijlage 2.

100029986_9973920_Zienswijze_ontwerp_omgevingsvergunning_radar_Herwijnen_16-5-2024.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie daarvoor uitgebreide behandeling in het pdf document in bijlage 2.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie daarvoor uitgebreide behandeling in het pdf document in bijlage 2.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, zie daarvoor uitgebreide behandeling in het pdf document in bijlage 2.

Afzender: Postbus 8064, 3009 AB, Rotterdam

Bureau Energieprojecten Inspraakpunt Radarstation

Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Correspondentieadres:

Postbus 8064, 3009 AB, Rotterdam

Bezoekadres:

Waterloostraat 186 Rotterdam

K.v.knr:

60504315

Website:

www.CBBjuristen.nl

E-mail:

Info@CBBjuristen.nl

Rotterdam, 16-5-2024

Onderwerp: zienswijze op ontwerp beschikking oprichting

Radarlocatie Herwijnen, aanvraagnummer omgevingsloket online (olo) geregistreerd

Onder nummer 76112283

Geachte minister van infrastructuur en Waterstaat van het Rijksvastgoedbedrijf

Bij dezen dient de Coöperatieve Bakker en Bax Juristen U.A. de hierna volgende zienswijze in op het ontwerp beschikking oprichting Radarlocatie Herwijen, aanvraagnummer omgevingsloket online (olo) geregistreerd Onder nummer 76112283

Zienswijze

De zienswijze door de Coöperatieve Bakker en Bax Juristen U.A. ingediend op het inpassingsplan van het radarstation, van de staatssecretaris van Defensie en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, dient hier als herhaald en ingelast te worden beschouwd.

Zienswijze

Allereerst willen wij u het volgende nieuwsbericht onder de aandacht brengen. Dit is de 'beste radar ter wereld', gebouwd in Hengelo. (https://www.rtvoost.nl/nieuws/2314251/dit-is-de-beste-radar-ter-wereld-gebouwd-in-hengelo) In Hengelo is de fabrikant van radarsystemen gevestigd. Ook de producent van de (niet) mogelijke radar in Herwijnen. De radar in Herwijnen is dezelfde als in Wier aldus de huidige Staatssecretaris van Defensie mevrouw van der Maat in een brief aan de Tweede Kamer (https://www.bd.nl/west-betuwe/radar-in-wier-voldoet-nu-aan-alle-normen-niets-lijkt-vergunning-voor-herwijnen-nog-in-de-weg-te-staan~a926d347/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F)

Waarom een tweede eenzelfde radar willen bouwen in Herwijnen die reeds in Wier staat als defensie ook de beste radar ter wereld, wij herhalen de beste radar te wereld, kan aanschaffen in plaats van een minder beste radar in Herwijnen. Voorts heeft de beste radar te wereld een zeer groot voordeel namelijk wielen, zie afbeelding hieronder.

Wielen hebben grote voordelen volgens het artikel van Rtvoost citaat: "Die snelheid is essentieel", zegt commandant Jeffrey van der Veer. "Ons oude radarsysteem moesten we met landmeetapparatuur helemaal juist afstellen, en dan stond het een tijd lang statisch op dezelfde plek.

Deze radar stelt zich op, scant de omgeving, geeft door wat hij tegenkomt, klapt weer in en rijdt weer weg. Daarmee garandeer je ook veiligheid voor het stuk zelf."

De veiligheid is ook van belang voor de omgeving van het geplande radarstation (Herwijnen). Een radar zoals in Herwijnen kan niet inklappen en wegrijden en vormt een statisch object waar een eventuele vijand wapens op kan inzetten die een gevaar kunnen vormen voor de omgeving (bijvoorbeeld afzwaaiers). Uit niets valt af te leiden in de ontwerp vergunning dat de vergunningverlener met het aspect van wapen inzet van een vijand rekening heeft gehouden. Er had op zijn minst aansluiting gezocht kunnen worden bij het Besluit externe veiligheid inrichtingen (bevi). Dit is nagelaten en daarmee is de ontwerp vergunning onzorgvuldig tot stand gekomen.

Constructieberekeningen

in de aanvraaggegevens, ingediend op 23-06-2023 staat op pag 14 dat er een noodstroomaggregaat en batterij aanwezig zal zijn binnen de inrichting ingeval van stroomuitval. Op pag 17 van de aanvraag blijkt dat de brandstof van de aggregaat bestaat uit Diesel, dat deze bovengronds is, inpandig en een inhoud heeft van 2800 liter. Uit de bijlage bij het ontwerp besluit pag 33 onder het kopje Staatveiligheid blijkt dat enkele bouwtechnische aspecten in verband met de realisering van het radarstation en met name de stroomvoorziening, informatie uitwisseling als ook het gebruik van het type technische installatie van dusdanig belang zijn dat er geheimhouding is.

Met betrekking tot voorgaande het volgende. De noodstroomvoorziening brengt gewicht met zich mee (stalen olietank m et 2800 liter en aggregaat. De radar bevind zich in een gebied dat onder water kan komen te staan. Herwijnen is in Dijkring 43 gelegen, een dijkkring omsloten door grote rivieren (Waal, Lek etc). De nabijgelegen KNMI radar (adres: Broekgraaf 2 Herwijnen) zou bij een dijkdoorbraak 4,5 meter overstromen. Bij zulke hoge waterstanden is het verstandig de noodstroomvoorzieningen (aggregaat en olietank op minimaal 4,5 meter hoogte plaatsen. Is door Bam dit gewicht van noodstroomvoorzieningen + extra geluidskoepelgewicht doorgerekend? Hoe is e.a. geregeld met betrekking tot de veiligheid van personen in het gebouw, diesel ontvlamd gelukkig niet snel, doch behoeft dit veiligheidsaspect aandacht.

Straling en Override knop

Volgens het nieuwsblad het Kontakt (https://www.hetkontakt.nl/westbetuwe/nieuws/385700/eerste-ontwerpbesluit-radarstation-herwijnen-reageer-) zou er sprake zijn geweest van een Overide knop. Het Kontakt merkt hier het volgende over op:

'Override-knop

Via de SP, CDA en BBB fractie van de Eerste Kamer zijn er meerdere vragen gesteld over de radartoren. Eén van die vragen gaat over de override-knop. Dit haalt de beveiliging van de bediening van een radartoren af. Hierdoor kan de radartoren veel meer en verder zien en zal door dit hogere vermogen nog meer stralen. De SP vroeg aan defensie waarom deze override-knop nodig is, als het gebruik van deze knop leidt tot het overschrijden van de ICNIRP normen. In het huidige ontwerpbesluit staat niets vermeld over deze functie, terwijl er tijdens de technische briefing van defensie voor de Eerste Kamer wel duidelijk werd gesproken over de override-knop.

De gestelde vragen van de Eerste Kamer aan Defensie van 20 maart zijn beantwoord. Defensie laat weten dat de override-knop komt te vervallen. Er is een aanpassing voorgesteld die ervoor zorgt dat het gebruik van de radar de ICNIRP norm niet overschrijdt, aldus Defensie.'

Voorgaande roept de vraag op waarom niet expliciet in de voorschriften van de ontwerp vergunning staat vermeld dat er een verplichte installatie met logsysteem geïnstalleerd dient te worden in de Radar die voorkomt dat de radar in werking blijft als ICNIRP normen worden overschreden en dat deze normen aangepast dienen te worden als de ICNIRP normen in de toekomst vervangen dienen te worden door stringentere normen.

Voorts is onduidelijk welk effect de geluidskoepel op het stralingsniveau heeft van de radar en of dit stralingsniveau al of niet in lijn is met de ICNIRP normen en daarnaast of het stralingsniveau de mensenrechten zoals omschreven en beschermd via het EVRM niet schendt van personen in de leeforngeving van de radar (bijvoorbeeld: scholen, kerken, woningen etc.).

Daarnaast is er geen (goede) belangenafweging gemaakt. Art 8 tweede lid EVRM vereist dat lidstaten het relatieve gewicht van alle betrokken belangen ten opzichte van elkaar bepalen. Zie de verplichting daartoe in rechtsoverweging 6.43, ECLI:NL:RBDHA:2024:3734.

Beschermde Fauna.

In het gebied waar de Radar gepland staat komen bijzonder fauna soorten voor die last kunnen ondervinden van geluid en straling van de Radar. Bijvoorbeeld de via Habitatrichtlijn beschermde vleermuis. Niet valt uit de ontwerp vergunning af te leiden dat met beschermde fauna rekening is gehouden op geluids- en stralingsgebied en of de radar al of niet op deze soorten een negatieve invloed heeft. Met voorgaande is de vergunning niet met de juiste zorgvuldigheid voorbereid.

Bevoegd gezag

De minister van infrastructuur en Waterstaat van het Rijksvastgoedbedrijf werpt zich op als vergunningverlener voor de Radar. Uit welk besluit en/of regelgeving blijkt dat de minister van

infrastructuur en Waterstaat van het Rijksvastgoedbedrijf bevoegd is om de omgevingsvergunning af te geven, dit staat niet in de ontwerp vergunning vermeld.

Resumerend

Ondergetekende verzoeken u het ontwerp omgevingsvergunning in te trekken op grond van bovenstaande zienswijzem. Defensie nadrukkelijk en dringend te adviseren te investeren in de beste radar te wereld, op wielen. Dit is voor Veiligheid van Defensie beter en ook voor de inwonende van Herwijnen en omliggende dorpen met daarin gevoelige functies zoals bijvoorbeeld (basis)scholen. Defensie daarnaast in overweging te geven de Radar Wier af te breken en ook te vervangen door de beste radar te wereld,

Hoogachtend,

[redacted]

[redacted]

Coöperatieve Bakker en Bax Juristen U.A. Waterloostraat 186, 3062 TZ, Rotterdam.

Gelieve het correspondentieadres te gebruiken voor poststukken

Verzonden: 5/16/2024 11:43:18 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Bouwbesluit van 2012 word aangekoekte bij deze aanvraag na mijn mening zijn de bouwregels na deze tijd nog veranderd en hebben we te maken met de stikstof regels

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er word diesel en glycol opgeslagen. Ook al zit dat goed verpakt en deze stoffen lekken toch en komen bij elkaar wat gebeurt er dan..

Eerst zal de radar in 2e modussen komen nu komt er komt nog een derde modus bij. Defensie heeft gezegd dat dit een soo

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Door de bouw van deze radar ben ik niet zeker hoe het verder met mijn gezondheid gaat.

Waarschijnlijk gaan apparaten storen kan ik dan nog mijn dingen voor school maken.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Hollandse waterlinie, natura 2000 gebied

Verzonden: 5/17/2024 11:27:22 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 14-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Het niet volledig geïnformeerd van de burgers. Er zijn nog steeds onderzoeken en stukken niet openbaar gemaakt waar wel om is gevraagd. Dit is voor ons een reden om deze zienswijze in te dienen omdat wij exact willen weten wat het betekent als deze radar hier staat en in werking is gesteld.

Daarnaast zijn de metingen vanuit Wier na het plaatsen van de koepel ook nog niet openbaar gemaakt, voor ons essentieel omdat wij hier in gelijke situatie terecht zullen komen.

Als volgende reden wil ik u wijze op het feit dat ik u aansprakelijk zal moeten stellen wanneer er storingen in onze apparatuur zullen zijn na het in bedrijf zetten van de radar. Ik heb een melkveebedrijf met een melkwinningsapparatuur, automatische voedersystemen en andere systemen zoals koe herkenning dat allemaal moet blijven werken in levensbelang van mijn bedrijf. Wanneer dit problemen zal opleveren ben ik dus genoodzaakt u aansprakelijk te stellen en zult u dit moeten oplossen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 11:31:30 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunning voldoet niet aan onze verwachtingen. De metingen vanuit Wier na het plaatsen van de geluidskoepel zijn niet meegenomen in de aanvraag wat voor ons toch van groot belang is omdat wij straks na het in bedrijf zetten van deze radar in dezelfde situatie zitten met misschien zelfde soort problemen en wij willen van te voren duidelijk weten waar we aan toe zijn.

We hebben ook familie die een ICD hebben die straks niet meer bij ons op visite willen komen omdat zij het risico op problemen zo dicht bij de radar te gevaarlijk vinden.

Daarnaast worden wij ouder en zijn we steeds meer afhankelijk van hulpmiddelen ook elektrisch en wij zijn bang dat er storingen zullen komen waardoor wij onze hulpmiddelen niet meer kunnen gebruiken. Bent u aansprakelijk voor deze problemen als deze zullen komen wanneer de radar in werking is gesteld?

Wij wonen vlak naast de waal en hebben daar dus ook al de straling van alle boten die langskomen wat voor ons ook maakt dat we vanuit 3 richtingen in de straling zullen zitten, valt dit binnen de ICNIRP? Wij geloven van niet.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 11:35:09 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp - Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Er zijn familieleden die een ICD hebben. Zij durven het risico niet te lopen dat de radar problemen veroorzaakt bij het in de buurt komen van de radar en zij zullen ons straks niet meer bezoeken.
Dat is voor mij als oudere man verschrikkelijk, minder aanspraak zorgt voor eenzaamheid iets wat bij ouderen al een groot probleem is en nu dus groter zal worden.
Daarnaast heeft mijn zoon vlak bij de locatie van de radar een melkveebedrijf en ik maak mij grote zorgen over de toekomst daarvan. De gezondheid van het vee, storingen in de apparatuur maar ook het eventueel uitbreiden of herbouwen van stallen vergunning technisch.
Kunt u uitsluiten dat de komst van de radar zorgt voor problemen voor het aanvragen van vergunningen in de toekomst?

Wanneer dit wel een probleem zal zijn in de toekomst zijn wij als familie genoodzaakt hier bij u een oplossing voor te vragen gezien de toekomst van de agrarische sector in Nederland in combinatie met de komst van de radar wat ons dan aan 2 kanten zal benauwen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap

onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 11:39:43 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 14-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Vergunning is onvolledig.

Metingen uit Wier worden achtergehouden.

WOO verzoeken worden niet gepubliceerd.

Er is onvoldoende duidelijk over effecten op gezondheid op de lange termijn.

Wij zullen genoodzaakt zijn jullie aansprakelijk te stellen voor belemmeringen en/of problemen op ons bedrijf aan zowel apparatuur als gezondheid van onze dieren.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 11:58:12 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij en mijn omgeving onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Milieu

In het milieu deel van de ontwerpbeschikking wordt beschreven dat er geen MER nodig is omdat dit niet volgt uit de eerste kolom van onderdeel C of D van bijlage bij Besluit MER. Daar staat inderdaad geen militaire radar benoemd, maar het hoofddoel van de MER is 'het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van plannen en besluiten', dan zou het toch gezien de bijzondere positie die een militaire radar inneemt en de invloed op flora en fauna passend zijn om wel een MER uit te voeren. Er is immers uit verschillende onderzoeken naar voren gekomen dat er een negatieve invloed is op bomen, op vleermuizen, op vogels en op bijen. Het is nog niet te laat, het lijkt mij een vereiste om alsnog een MER te laten uitvoeren.

Bouw

In het bouwdeel lijkt volledig voorbij gegaan te zijn aan het feit dat het om een militaire radar gaat, er wordt steeds gesproken van een onbemand radarstation (behalve in de bijlagen). Daarmee wordt geen recht gedaan aan de te verwachte impact van een militair radarstation met een forse stralingsbelasting van de omgeving.

[redacted]

Dekra wordt genoemd als een volstrekt onafhankelijke partij, maar het meetplan was geleverd door defensie. Hoe objectief ben je dan?
Wat is het brand risico van een radar, is de locale brandweer daartoe uitgerust en in betrokken, zijn zij veilig wanneer zij daar naar binnen zouden moeten?
Bij externe veiligheid speelt bij een militaire radar ook het risico dat het een militair object is dat een risico met zich mee brengt voor de nabije omgeving in oorlogstijd, is dit meegewogen?
De nabijheid van het recreatiegebied "De Put" wordt niet meegenomen in de afwegingen over de veiligheid voor de omgeving.

Gezondheid in relatie tot straling

Ook wordt er voorbij gegaan aan de risico's van straling voor de gezondheid.
Mijn grootste zorg is het risico voor de gezondheid van de bewoners van Herwijnen, wij leven hier 24/7 jaren lang en worden al die tijd blootgesteld aan straling die aan een norm voldoen, de ICNIRP norm, die niets zegt over een dusdanig lange en continue blootstelling en niets zegt over de andere effecten die straling lijkt te hebben in verschillende onderzoeken die gedaan zijn. De ICNIRP richtlijn gaat vooral over opwarming, maar verschillende onderzoeken tonen aan dat er ook schade ontstaat op cel- en DNA niveau waar oxidatieve stress veroorzaakt wordt met uitgebreide risico's voor de gezondheid. Het gaat dan om hart- en vaatziekten, oncologische ziekten en neurologische ziektebeelden. (Verwijzingen naar de betreffende onderzoeken voor bovenstaande en onderstaande informatie kan ik desgevraagd aanleveren).

In verscheidene landen wordt een lagere stralingsnorm gehanteerd, zo ook in Italië, op basis van het voorzorgsprincipe en het ALARA principe. Op 7 augustus 2023 is in Italië een verhoging van de stralingsnorm niet doorgegaan (https://www.breakinglatest.news/business/skip-emf-raising-asslet-italy-has-the-lowest-limits-in-europe-insufficient-connection/). Aan de basis van dit besluit lag een bezwaarschrift geschreven en ondertekend door 59 wetenschappers en artsen waarin aangegeven wordt dat onderzoek in de laatste twintig jaar heeft aangetoond dat blootstelling aan EMV, ook onder de huidige ICNIRP richtlijnen schade kan veroorzaken aan de gezondheid en het welbevinden van de algehele populatie verslechtert. Ook verwijzen ze naar de kosten die daarmee gepaard gaan. Waarom wordt daar wel geluisterd naar de zorgen van wetenschappers en artsen, terwijl hier alle onderzoeken die aanleiding geven tot verder onderzoek naar de effecten van straling aan de kant worden geschoven vanuit de schijnzekerheid van de ICNIRP norm die zelf ter discussie staat en die geen recht doet aan de 24/7 blootstelling aan straling een leven lang?

Een meerderheid van internationale wetenschappelijk experts op het gebied van EMV en gezondheid vraagt dringend om het voorzorgsprincipe. Inmiddels hebben 259 EMV wetenschappers (International EMF Scientist Appeal) een dringend beroep gedaan op de VN en haar sub-organisaties de WHO en UNEP en alle VN-lidstaten. Dit met het oog op een betere bescherming van de gezondheid op EMV-blootstelling. Het negeren van de stem van deze experts is niet alleen in strijd met de wetenschappelijke integriteit, maar gaat ook in tegen de EU-jurisprudentie rond het voorzorgsbeginsel.

[redacted]

De gezondheidsrisico's voelen dichtbij voor Herwijnenaren. Er hebben lange tijd al twee radar torens gestaan en afgelopen jaren zijn er relatief veel gevallen van ALS geweest in ons dorp. In de laatste 23 jaar zijn er in Herwijnen 7 mensen met ALS geweest. Dat is ver boven wat je mag verwachten op de populatie van Herwijnen. In het GGD-rapport uit 2020 (https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z15894&did=2020D34324) staat dat er in 20 jaar tijd 6 gevallen waren (de zevende was na 2020). De incidentie is 2,8 per 100.000 mensen per jaar. In Herwijnen zijn 2470 inwoners, dat betekent dat er in 20 jaar 1,4 gevallen met ALS te verwachten zouden zijn. De GGD noemt een verwachting van 0-4 gevallen. (De kans dat meer dan 4 mensen ALS krijgen is 0,003 (1 op 300). Uitgaand van de 7 bewoners met ALS in die periode is het dus ruim vier keer zo veel. Vertaal je dit naar percentages, dan gaat het om 400% meer gevallen van ALS. Het gaat misschien om lage aantallen, maar het gaat om een verschrikkelijk invaliderende en dodelijke ziekte waarvan het voorkomen van een dusdanig verhoogd aantal binnen een gemeente dwingt tot voorzichtigheid. Aan de GGD is de hypothese voorgelegd dat de straling van de luchtverkeersradars van invloed zou kunnen zijn geweest op de incidentie van ALS. de GGD oordeelde dat de populatie te klein is voor nader onderzoek en dat er 'onvoldoende wetenschappelijke kennis voor handen is om te bepalen of er een relatie is tussen blootstelling aan radiofrequente EMV en het ontstaan van de ziekte ALS'. De GGD heeft dus niet aangegeven dat er geen verband is zoals in enkele stukken van defensie wordt aangehaald. De aanwijzingen in de onderzoeken die ik eerder noemde naar een verhoogd risico op neurodegeneratieve ziekte beelden (lees ook ALS) geven een terechte bezorgdheid. Heb je ALS meegemaakt bij je naasten, dan vergeet je dat nooit meer en wil je dat nooit meer meemaken, je wenst het je ergste vijand niet toe. Hier mag niet zomaar aan voorbij gegaan worden met de conclusie dat Herwijnen te klein is voor een gedegen onderzoek. Meer dan genoeg grond voor het voorzorgsprincipe.

Daarbij komt dan nog de recente informatie van de leverancier van een ICD van een bewoonster uit Herwijnen dat er grenzen zijn aan de straling (tot 100V/m) waar zij zich met een gerust hart aan kan blootstellen en dat deze grenzen het voor haar dus niet mogelijk maken om binnen een straal van zo'n 450 m van de radar te komen (TNO heeft een piekveldsterkte berekend van 108 V/m op 450 meter afstand), terwijl de radar tot 35 m toegankelijk is. Dat betekent dat ook anderen daar aan worden blootgesteld (bijvoorbeeld als zij eieren gaan kopen bij de eierboer), niet bewust van het risico dat zij lopen. Wat is een toezegging waard dat het onwaarschijnlijk is dat het tot problemen zal leiden als de producent wel deze marges aangeeft, het gaat niet om een telefoon of een computer die storingen kan geven, maar het gaat om een ICD waar je leven van afhankelijk kan zijn. Hier kan je niet lichtzinnig aan voorbij gaan.

Alternatieve locaties

Een andere belangrijke vraag voor mij, die onbeantwoord blijft, is of de alternatieve locaties die meegenomen zijn in het alternatieve locatie onderzoek, de komende 5 jaar vrij gehouden worden van windmolens en bebouwing zodat mocht na 5 jaar of eerder toch blijken dat er de radar niet

[redacted]

voldoet aan de veiligheid eisen er nog alternatieve locaties voor handen zijn? Wat zijn anders de toezeggingen waard dat als de radar niet voldoet hij niet zal draaien?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 1:01:52 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Omdat de "Staring" modus en "Override" modus niet voldoet aan de eisen, zorgt Defensie ervoor dat er een ministeriele regeling komt. Daarin wordt vastgelegd dat ondanks het niet voldoet aan de eisen, de plaatsing van de Smart-L toch door kan gaan. Deze ministeriele regeling is buiten de 1e en 2e kamer om.

Dit "regelen" past defensie keer op keer toe; Bewust geen plan B bedenken, onderzoeken moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen. Een locatie onderzoek uitvoeren wat aan alle kanten rammelt.

Het is met willens en wetens je mening doorvoeren. Hoe betrouwbaar ben je dan als overheid? Zelfs als er bewijzen zijn dan regelt de overheid wel iets.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 1:06:20 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2021

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

De Smart-L heeft

een hoog energiegebruik van 2.251.000 kWh per jaar en daardoor produceert de radar ook magnetische stralingen. De openbare weg is op 35 meter afstand van de openbare weg, je kunt er dus heel dicht bij komen. Het is dus noodzakelijk dat de magnetische veldsterkte wordt gemeten. Is deze wel voldoende veilig?

Deze metingen op een afstand van 35 meter zijn niet gedaan en ontbreken dus in deze vergunningsaanvraag.

De aanvraag is dus niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin,

mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 1:10:02 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Er zijn 18 mobiele radarstations aangeschaft dus waarom nog een vaste radar erbij? Defensie heeft 9 mobiele Ground Masters 200 Multi-Mission Compact radars gekocht en nog 9 in bestelling staan. Deze radars zijn uitermate geschikt om het luchtruim te bewaken.

Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 km, mortieren, drones, vliegtuigen, kruisraketten, helikopters.

Voorop staat dat het luchtruim van Nederland bewaakt/beveiligd moet worden. Volgens Defensie moet de vaste Smart-L radar in Herwijnen geplaatst worden en

nergens anders. Er is nergens een locatie die passender is? De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar binnen minuut. Het plaatsen van de Smart L radar is dus overbodig geworden. Zeker wanneer Thales en Defensie aangeven dat deze mobiele radarsstations toekomstbestending zijn.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 1:16:42 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

De resultaten van de radar in de Wier met koppel is in deze vergunningsaanvraag niet meegenomen.

De Smart L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm. Er zijn na de plaatsing van de koepel bestralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is geweest.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de aanvraag omgevingsvergunningen radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. De metingen en de uitkomsten daarvan zijn in juni 2021 zijn niet onafhankelijk gedaan. Beiden laatstgenoemden had dus wel gemoeten. De meetresultaten hadden vermeld moeten worden en de metingen hadden onafhankelijk moeten gebeuren.

Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen wel aan de eisen voldoet, zelfs in het slechtste geval. Dit is echter niet aangetoond met metingen die gedaan zijn na het plaatsen van de koepel in de Wier om vast te stellen of buiten de ICNIRP couter de stralingen niet worden overschreden.

Defensie zegt dat precies de Radar in het Wier en de nog te plaatsen radar in Herwijnen hetzelfde zijn.

Hoe weet ik als inwoner van Herwijnen aan welke straling ik wordt blootgesteld? Voldoet de stralingsniveau wel aan de ICNIRP? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn, zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in het Wier.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 1:22:42 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Tijdens een bijeenkomst in Herwijnen werd er verteld door Defensie dat de geplande Smart- L radar in Herwijnen een 2e modus heeft. Naast de Starring en Rotating modus ook een Override modus. Er werd verteld dat er een soort boost-knop op zit waarmee de radar nog krachtiger en daarbij ook de stralingen. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen.

Defensie geeft voor de 2e keer toe dat de Smart-L radar zowel in de Staring modus als in de Override modus niet aan de gesteld eisen voldoet. Het excuus van Defensie dat het gebruik van de boostknop alleen in uitzonderlijke gevallen gebruikt zal gaan worden. Ik trek dit in twijfel, de defensie bedient/bestuurt alleen

de radar. Er is geen controle mogelijk. Inwoners in Herwijnen staan dan nog meer aan stralingen bloot.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 1:27:32 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Tijdens de laatste voorlichtingsavond vertelde een medewerker van Defensie dat de radar in de toekomst opgevoerd kan worden om duizenden kilometers verder te kunnen kijken.

Thales de producent schrijft letterlijk het volgende op hun website; De Smart L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geintroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Defensie vraagt op dit moment een vergunning aan voor de bouw van de Smart L radar die in de toekomst verder kijkt. Deze is dus krachtiger en kent meer modules dan waar de aanvraag voor gedaan is. Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart L niet meer aan de aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zegt Defensie.

Na de plaatsing zal er pas na 5 jaar weer opnieuw gemeten worden.

Dit is onbetrouwbaar. Worden wij op de hoogte gebracht als er extra modules aangebracht worden waardoor we nog meer aan hogere stralingen blootstaan?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet.

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 2:10:47 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 28-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Mijn naam is [redacted]. Ik heb de vorige keer ook zienswijze ingediend en ik kwam 22 april ook naar de informatie avond want ik heb veel vragen. Helaas ontvang ik weinig antwoorden. Daarom dien ik nogmaals een zienswijze in. Ik eis ook persoonlijk antwoord te krijgen op mijn zienswijze, zowel de vorige als deze. Op de laatste informatie avond hoorde ik dat er een algemene beantwoording kom. Daar ga ik niet mee akkoord, mijn woon- en werksituatie is zo specifiek, dat persoonlijke beantwoording vereist is.

Met betrekking tot straling en geluid zijn er metingen gedaan. Daarin wordt van alles achtergehouden, niet gemeten wellicht, of aangepast gemeten. Defensie bedient de radar namelijk tijdens het meten en ze leveren ook zelf het meetplan aan. Dat baart mij ernstige zorgen, want als het worst case scenario niet als basis wordt gebruikt voor de vergunningsaanvraag zal de radar straks nog meer overschrijden dan met de huidige

aanvraag het geval is. Ik ben daarom van mening, en dat eis ik van Defensie, dat alle maar dan ook alle metingen op gebied van straling en geluid tot op de bodem moeten worden gecontroleerd door een kundige onafhankelijke partij! Waarbij er volledig open kaart gespeeld wordt, geen ellenlange disclaimers zoals nu het geval in de rapporten van TNO en Dekra.

Het gaat namelijk over ons, onze familie en ons bedrijf. Wij zijn in maatschap en werkzaam op de boerderij aangrenzend recht achter het perceel waar jullie dat onmenselijk grote gevaarte willen bouwen. Ons gezin woont vanaf 1983 op deze boerderij, en de jongere generatie staat in de startblokken, we willen hier nog jaren wonen en werken. Al eerder heeft er een radar achter ons land gestaan waarvan wij zeker hinder ondervonden. We hebben prachtige damwand platen moeten afbreken, we hadden storingen op tv. Ons bedrijf was toen nog niet zo modern met voerautomaten en een draaiende carossel waar onze koeien worden gemolken. Nu is het dus wel modern en 100% afhankelijk van deze apparatuur en nu wilt u een nog krachtigere radar opnieuw zo dichtbij ons plaatsen. Welke mogelijkheden deze radar op termijn allemaal kan krijgen, is mij niet bekend. U wellicht wel. Op een informatieavond vertelde Defensie dat de radar gemakkelijk 'opgevoerd' kan worden om enkele duizenden kilometers verder te kijken dan met de huidige software kan. De smart L radar heeft als unieke eigenschap dat deze gemakkelijk opgevoerd kan worden en zich voorbereid op toekomstige bedreigingen. Waarom wilt u zo'n apparaat plaatsen naast onze boerderij? Waarom kiest u voor een locatie waar de stralingsniveaus zo dicht tegen de norm liggen en ook al overschrijden, als dit nog maar het topje van de ijsberg is.

Er zijn locaties die beter geschikt zijn en waar meer ruimte is in het stralingsniveau t.o.v. de ICNIRP en ten opzichte van bewoning. Laat Herwijnen toch los, wij hebben ons portie straling al gehad.

Doorgestoken kaart; Defensie, de Tweede kamer, de Eerste kamer. Bij iedere wisseling van de partijen begint het spel weer opnieuw. Weet u het nog, de moties. Vind een andere locatie, niet zijnde Herwijnen. Het wordt aan de laars gelapt. Het is maar een motie he, zegt men dan bij Defensie, het wil niet zeggen dat ie uitgevoerd. Het lijkt wel of Defensie de burger totaal uit het oog verloren is, het draait om prestige en macht, en inmiddels ook om intriges en misleiding. Ik zou zeggen dat de burger jullie hoogste doel zou moeten zijn, dat is toch de missie van Defensie burgers beschermen. Op alle vlakken, dus niet 3000 burgers opofferen voor landsbelang, terwijl er nog steeds betere alternatieven zijn. Er zou ook een regeling in de maak zijn om 'te mogen overschrijden'. Defensie regelt dat er willens en wetens overschreden wordt met alle risico's en gevolgen van dien. Na jaren van weerstand bieden en met bewijzen komen wat er wel en niet mag en kan heb ik hiermee lijfelijk

ondervonden hoe Defensie er toch weer een mouw aan past; en ervoor zorgt dat ze gewoon haar gang kan gaan.

Afgelopen maandag, op de informatie avond, heeft Defensie aangeboden om onze boerderij te willen kopen. Waarom? Waarom? Dat eis ik antwoord op.

Omdat er meer ruimte voor hoge straling gecreëerd moet worden, omdat de normen overschrijden worden, omdat wij ziek zullen worden. Alleen Defensie kan hierop antwoorden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 2:18:01 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Stichting Niet Nog een Radar in Herwijnen
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Stichting Niet Nog aan Radar in het Wijnen

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 13-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Nadat er in Wier een koepel over de radar is geplaatst zijn er diverse metingen uitgevoerd. O.a. geluidsmetingen en stralingsmetingen. Deze zijn echter niet meegenomen in de vergunningsaanvraag voor de radar die Herwijnen wordt geplaatst. Dit moet wel gebeuren. Ook zijn de metingen niet onafhankelijk gebeurd. Dit had wel gemoeten. Hoe betrouwbaar ben je als je onderzoeken doet, maar als het niet onafhankelijk gebeurt. Aan hoeveel straling wordt ons lichaam en onze dieren blootgesteld?

In een technische briefing werd gezegd dat er een 3e modus op de radar zit, een zogenoemde 'override' modus. Defensie licht toe dat dit een soort 'boostknop' is waarmee het apparaat nog veel krachtiger is en daarmee de straling nog heftiger. Daarmee voldoet de Smart L radar niet aan de stralingsnormen. Verder wordt gezegd dat deze incidenteel wordt gebruikt, maar wie zegt dat dat ook werkelijk zo is als defensie zelf aan de knoppen zit. Verder zal er mee geoefend moeten worden. Dat is niet incidenteel.

Wat mij in het hele proces enorm tegen de borst stuit is dat jullie doen wat jullie willen. Als iet niet voldoet aan de eisen dan zorgen jullie dat er een "ministeriele regeling" komt dat jullie ondanks dat het niet klopt toch door mogen gaan met de plaatsing van de Smart-L radar. Het hele proces rammelt aan alle kanten, info wordt achtergenouden. Tijdslimieten worden ver overschreden. Hoe kun je zeggen dat je als dit deel van de overheid betrouwbaar bent, als je als dingen niet kloppen iets regelt dat je toch door mag....?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 2:22:14 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Stichting Niet Nog een Radar in Herwijnen
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Stichting Niet Nog een Radar in Herwijnen

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 13-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

In één van de technische briefings vertelde defensie dat de Smart-L Radar een derde modus heeft. De 'Override modus'. Daarmee kan de radar veel verder kijken en is de straling ook veel groter. In die modus voldoet de radar niet aan de stralingsnormen. Er word gezegd dat dit incidenteel wordt gebruikt, maar is dat ook zo als defensie zelf aan de knoppen zit? Dat is niet te controleren. Er zal toch mee getraind moeten worden? Dan is dat niet meer incidenteel.

Jullie geven aan heel blij te zijn met de Smart-L radar omdat deze nu al 2000 km ver kan kijken. Verder vertelde een medewerker dat het zicht van de radar nog verder uitgebreid kan worden.

Thales schrijft letterlijk op hun website: De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Wat zegt dat over de toekomst? Blijft de straling dan aan de normen voldoen??? Dit betekent dat bij elke verandering in de radar heel het vergunningsproces opnieuw gedaan moet worden. Defensie heeft al aangegeven daar niet aan te beginnen. Dan kunnen we maar beter helemaal niet aan de radar beginnen, want dan is het einde zoek.

Defensie zegt dat er voor de bewaking van ons luchtruim perse een Smart-L radar nodig is die als enige beste plek in Herwijnen kan staan. Maar ze koopt ook 18 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Deze radars zijn uitzonderlijk geschikt (ik citeer) om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen, en is uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten.(einde citaat) De Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars zijn mobiel en in 1 minuut op te zetten. Ze vervangt momenteel ook de radar in Nieuw Milligen. Waarom dan nog een Smart-L Radar? Defensie en Thales geven allebei aan dat de mobiele radars toekomstbestendig zijn en aangepast kunnen worden aan de wensen van de klant.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en

transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 2:31:25 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 13-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Mijn gezondheid en de gezondheid van de dorpsbewoners van Herwijnen. We weten nog niet wat te veel straling met je lijf doet, en we willen dit ook niet uitproberen in Herwijnen. Wij hebben ons portie straling wel gehad. Bij twijfel niet instralen! Dat zeggen we in Herwijnen.

Er is aangetoond dat de radar de normen overschrijdt, en dat is niet goed voor ons en onze gezondheid. In de staring modus. Ook vind ik het erg vreemd dat er eerst een knop op zou komen om de radar te overrulen, of zeg maar om de beveiliging eraf te halen zodat hij full power kan. En vorige week hoorden we weer dat Defensie toch heeft gezegd dat die knop er niet komt, maar dat het anders opgelost wordt. Daar maak ik me veel zorgen over.

In een grijs verleden zei Defensie tegen ons als er weerstand is, gaan we het niet doordrukken, dan wordt het niet gedaan. Momenteel wordt er alleen maar doorgedramd, zonder oog voor de inwoners van Herwijnen en hun gevoel en hun gezondheid.

Er zijn andere locaties beschikbaar, die veiliger zijn omdat er meer afstand is tot de bewoning. Kies daarvoor, in plaats van hier maar door te drammen.

Als de radar hier geplaatst wordt zal dit ook storingen op apparatuur veroorzaken. We worden gemotiveerd om allerlei slimme apparatuur aan te schaffen, in combinatie met zonnepanelen; als de straling zorgt voor storingen zitten wij straks met de gebakken peren! En daar is Defensie verantwoordelijk voor, en daar houd ik ze ook aansprakelijk voor.

Nog meer zorgen maak ik me over de medische apparatuur die problemen zou geven. Wat betekent dit voor mijn dorpsgenoten? En voor de bejaarde mensen in Avondlicht?

De radar kan hier onmogelijk geplaatst worden zonder dat deze ernstige hinder en problemen gaat geven en dat is niet de bedoeling. Zoek een andere locatie dan Herwijnen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de

landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 2:34:12 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 10 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin en mijn naasten onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

In staring- evenals de override modus voldoet de Smart-L radar niet aan de veiligheidsnormen. Defensie meldde tijdens een technische sessie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen nog een derde modus heeft. Naast de staring en rotating modus is er ook een override modus. Dit blijkt een soort "boost knop" waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen.

Conclusie

Defensie geeft toe dat de Smart-L radar zowel in twee van de drie modussen niet aan de gestelde eisen voldoet (staring en override). Wie garandeert mij dat deze optie ongebruikt gaat blijven? Gelegenheid maakt de dief, dus waarom zou je een behulpzame optie ongebruikt laten? En wie gaat bepalen of controleren wanneer dat gebeurt en voor hoe lang? Defensie is de instantie die aan de knoppen draait. Hierbij gaat het niet alleen om "wanneer is welke modus noodzakelijk (en wat is noodzakelijk?); er zal ook regelmatig geoefend moeten worden.

Het behoeft geen uitleg dat ik, gezien het verloop van het hele traject in de afgelopen jaren, geen enkel vertrouwen heb dat er bij deze keuzes ook maar enigszins wordt gedacht aan veiligheid, gezondheid en welbevinden van de omwonenden.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 2:43:37 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 25-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Het gaat mij om de dieren rondom het radarterrein en op de boerderijen. Dat kan niet veilig zijn, zo dichtbij de radar en zo vol in de straling. Zelf heb ik een hond. Ik laat deze graag uit in de polder. Moet ik nu straks de hond in de auto doen en eerst een eind gaan rijden, omdat de polder niet meer beschikbaar is voor de Herwijners? Niet meer veilig en gezond om dagelijks te betreden. Dat kan toch niet waar zijn?

Wat betekent het voor mensen met een pacemaker. Het voelt voor mij niet veilig om straks mensen voor langere tijd uit te nodigen die een pacemaker hebben. Ik hoor dat dit niet veilig is. Kan ik hen straks niet meer thuis ontvangen? Dat kan toch niet waar zijn?

In het nieuws hoor en lees ik dat Defensie (landmacht) 18 nieuwe kleinere radars heeft gekocht, die gemakkelijk verplaatsbaar zijn en daarvoor moeilijk traceerbaar en veel beter beschermd en veel veiliger. De radar in Wier en beoogde radar in Herwijnen zijn straks direct doelwit en ook direct uitgeschakeld na een aanval. Kies toch voor een betere en flexibele locatie door samenwerking met de landmacht en zadel ons niet op met jarenlang schadelijke straling die onnodig en te voorkomen is.

In Nieuw Millingen zou de radar veel beter passen. Daar is veel meer afstand tot bewoning. En daar hebben jullie een groter terrein.

Het is kansloos om de missie voort te zetten. Stop ermee en focus om een alternatieve en betere locatie. Nu zijn deze locaties er nog.

Mij kwam ter ore dat er voorbereidingen of in ieder geval al gesprekken zijn over het opstellen van een ministriele regeling, voor het mogelijk maken van overschrijdingen van straling. Dat zou dan buiten de 1e en 2e kamer om geregeld kunnen worden. Wat enorm geniepig, terwijl het jullie bekend hoeveel terechte aandacht en zorgen er in de politiek is over dit proces en deze keuze.

Dit moet stoppen. Zoek een alternatieve en betere locatie.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve localies, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 2:49:51 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 30-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik woon dichtbij het terrein waar de radar moet komen. Ik woon zeg maar op de 1e lijn. Daarom maak ik me zorgen over mijn gezondheid. Ik maak me ook zorgen over wat het doet met de dieren die in de buurt van het radarterrein grazen en verblijven, en wat het doet met hun producten (melk, eieren, vlees), en wat het dan weer doet als wij dit eten?

Ik heb niets tegen beveiliging, maar jullie kiezen in Herwijnen echt de verkeerde plek. We hebben al zoveel straling, en ook veel straling gehad in het verleden. Het is genoeg geweest. Wat doet het met de apparatuur?

En, geen onbelangrijke vraag, wat doet het na 10 jaar? Als de radar er staat, gaat hij echt niet zomaar meer weg. Dan zitten we er weer decennia mee opgescheept. Daarmee wordt een totaal onveilige situatie gecreëerd. De keuze voor Herwijnen heeft niets met veiligheid te maken, er wordt juist bewust voor een onveilige locatie gekozen. Hoe kunt u dit willens en wetens doen?

Er wordt gewerkt aan een koepel over de radar. Ik maak me zorgen of dit ook echt werkt. Als het 's avonds windstil is, of als het geluid aangewind is dan ben ik bang voor geluidsoverlast. In Friesland slapen ze al tijden met de ramen dicht, is dat ook de toekomst voor Herwijnen?

Vlak naast het radarterrein is de zandput waar het hele jaar, maar vooral 's zomers veel, gezwommen wordt. Er staan boerderijen op zeer korte afstand van het radarterrein. Wat gebeurt hiermee? Worden de wegen langzaam afgesloten en het land ingenomen en is er straks een groot militair terrein naast het dorp?

In de huidige situatie (aanvraag) overschrijdt de radar al de normen. En dat is een moment opname, want er zullen steeds weer updates en upgrades komen waardoor de radar nog veel meer en veel vaker zal overschrijden, met alle gevolgen van dien. Daar maak ik mij ernstige zorgen over,

Er zou een override modus op de radar geplaatst worden, nu wordt dit software matig opgelost. Dus de beveiliging kan er alsnog af? Maar wat betekent dit voor Herwijnen? De upgrades blijven mogelijk, wie controleert Defensie?

Deze vergunningsaanvraag is een vrijbrief voor jarenlange overschrijding van de normen op geluid en straling, zonder degelijk toezicht want Defensie zit achter de knoppen. Het is onmogelijk dat dit toegestaan wordt in een land als Nederland. Ik eis dat dit plan afgeblazen wordt en dat Defensie een alternatieve plek vindt voor deze gevaarlijke radar.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap oneven redig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 2:55:02 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

[redacted] 12 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.

Als de radar er zou staan, ben ik er niet gerust op dat het volgens de geldende normen van de huidige vergunningaanvraag werkzaam zal blijven. Want een van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar is het makkelijk upgraden, 'opvoeren' waardoor nog vele duizenden kilometers verder gekeken kan worden dan de genoemde 2000 km.

Thales schrijft letterlijk op hun website:
De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Conclusie: Defensie vraagt op dit moment vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst verder kan 'kijken', krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. En Defensie zegt dat er pas na 5 jaar weer opnieuw gemeten gaat worden. Dat betekent dat er ongecontroleerd 5 jaar lang een 'opgevoerde' radar werkzaam kan zijn op te dichte afstand van de bewoonde wereld.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 2:59:12 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 12 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Er zijn veel redenen waarom de militaire radar niet geplaatst dient te worden op te dichte afstand tot de bewoonde wereld. Ik wil er echter één punt extra uitlichten en dat gaat over de magnetische veldsterkten, daar is niet op getest, maar de Smart-L produceert ook magnetische stralingen. Ik behoor tot een groep mensen die vrijwel dagelijks gaat zwemmen in de nabijgelegen Zandput, dat doen we het hele jaar door. De Zandput is op een paar honderd meter afstand van de beoogde plaats voor de radar. Namens mezelf en hen wil ik weten of het voldoende veilig is en dient de magnetische veldsterkte worden gemeten.

Conclusie:
Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaard te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 3:04:22 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 13-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Gezondheid is voor mij een belangrijk punt. Het is bekend dat deze radar naast je voordeur niet gezond is, en dat de straling niet goed is. Waarom plaatsen jullie deze radar niet op een militaire basis? Daar is meer bescherming en daar wordt niet continu gewoond door dezelfde mensen.

Als de radar in Herwijnen geplaatst wordt, dan daalt mijn koophuis in waarde. Wie betaalt dat? Wat moet ik aanleveren om aan te tonen wat de waardevermindering is. Het kan

natuurlijk niet zo zijn dat Defensie nu zegt ruimhartig te zijn, maar dat het straks onmogelijk is om het waarde verlies aan te tonen?

En datzelfde geldt voor gezondheidsschade. Hoe moet een inwoner van Herwijnen dit aantonen?

Ik ben chauffeur. Op de A15 staat veel file. De chauffeurs staan straks in de volle laag van de straling. Er zijn al veel chauffeurs met hartklachten. Er zijn ook chauffeurs met een pacemaker. Ik maak me zorgen over de mensen in Avondlicht, die hier 24/7 wonen en een broze gezondheid hebben. Dan nog de kinderen, die in het volle zicht op de radar voetballen, meerdere keren per week. De eierboer vlakbij de radar, is dat allemaal niet meer mogelijk? Is straks geen ruimte meer voor ontmoeting in het dorpshuis? En dat allemaal omdat het stralingsniveau te hoog is en dat er risico's zijn.

Want de radar overschrijdt, dat is duidelijk. U kunt het op papier ontkennen, maar de overschrijding is bevestigd aan de 1e kamer. Zwart op wit.

Het is niet in de haak. Herwijnen is geen goede plaats voor deze radar. Plaats deze radar op een militaire basis en niet op deze postzegel grond in Herwijnen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 5:07:17 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 28-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

In Herwijnen, en ook ver daar buiten, is het een goed gebruik dat zich voorstellen; en naar mijn mening hoort het zo te zijn dat nieuwe buren met nieuwe plannen met aangrenzende buren een persoonlijke afspraak maken om ze op de hoogte te stellen. Daar is nooit sprake van geweest. Ik heb hier niemand van Defensie, Rijksvastgoed of welke organisatie dan ook gezien. Wat is de reden dat u hier nooit persoonlijk geweest bent?

Ik mag toch aannemen dat het niets te maken met het verschil tussen boer/ burger en overheid, we zijn allemaal mensen. Ik hoor dat Defensie andere personen wel bezocht heeft, die verder weg wonen maar bezwaar hadden. Moet je bezwaar maken om gehoord te worden? U heeft de mond vol van draagvlak, maar u creëert het niet.

Op de informatie avond van 22 april is gezegd; we weten dat we hier geen draagvlak hebben, maar elders moeten weer opnieuw beginnen, daarom gaan we hier maar door. Een totaal verkeerde instelling en basis om buren te zijn/ worden.

Mijn gezondheid is me alles waard. En daarom wil ik niet in een gebied wonen en werken met verhoogde straling. Ik heb me hier jaren ingezet, en ben nog lang niet met pensioen. Alles waar ik zo keihard voor gewerkt heb om het op te bouwen wil ik niet door Defensie laten en zien afbreken. Mijn leef- en werkomgeving wordt ernstig aangetast door uw plannen en dit is niet conform de rechten die ik als burger heb. Mijn leefomgeving mag niet achteruit gaan door de radar. Het Europees hof voor de rechten van de mens zal dit beamen.

Ik lees veel over storingen. Daar maak ik me ernstige zorgen over. Dit heb ik in mijn vorige zienswijze ook benadrukt. Mijn dieren zijn afhankelijk van de apparatuur op het bedrijf. Mijn bedrijf is afhankelijk van het functioneren van apparatuur en het welzijn van de dieren. En als ik dit zo schrijf dan voelt het voor mij alsof Defensie dit allemaal in de waagschaal legt. Als dat prestige project maar afgerond wordt op de Broekgraaf, want gezichtsverlies dat mag niet gebeuren? Maar het gaat om onze gezondheid, om ons werk en onze passie, om ons voortbestaan.

De aanvraag moet niet ontvankelijk verklaard worden omdat er geen duidelijkheid is over de storingen aan apparatuur en hoe dit voorkomen wordt; omdat mijn leef- en werkomgeving ernstig aangetast wordt.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 5:12:34 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 30-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Ik maak me heel veel zorgen over de boerderij van mijn ouders, broertje en zijn gezin. Hun boerderij bevindt zich pal tegenover het 'radarterrein'. Ik maak me zorgen over geluid en straling. Ik lees dat er in Wier metingen gedaan zijn. Ik ben er niet van overtuigd dat hiermee de kans op overlast en risico's voor Herwijnen. Qua geluid wordt er uitgegaan van kengetallen, de snelweg geeft al veel geluid en dit is door de jaren heen alleen maar drukker geworden. De situatie in Wier is totaal anders dan Herwijnen.

En op het gebied van straling zijn de metingen niet opgenomen in de vergunningsaanvraag, dat was wel de afspraak met de Eerste kamer. De metingen van juni 2021 zijn niet onafhankelijk gedaan. Met het woonhuis op zo'n korte afstand weten we niet of de straling wel onder de norm blijft. Dat is toch onbegrijpelijk.

Ik ben zelf geboren en getogen op de boerderij. Ik heb zelf te maken met veel gezondheidsklachten. Ik kan het natuurlijk niet bewijzen of met zekerheid zeggen, maar ik ben opgegroeid onder de radar die er destijds stond. Mijn zusje en ik hebben een abonnement bij de fysio.

Deze radar zal nog veel krachtiger zijn. Wat doet dat met mijn broertje en zijn gezin, zij wonen 24/7 onder de radar. Daarbij komt dat de radar in de toekomst vast nog veel krachtiger zal worden, als er updates of uitbreidingen zijn. Ik geloof dat dit niet goed is voor onze gezondheid.

Ook vind ik het erg zorgelijk dat apparatuur kan gaan storen. Op de boerderij wordt gewerkt met gevoelige apparatuur die van levensbelang is voor de dieren, zoals de voer automaten en de roterende melkstal. We kunnen ons geen storing permitteren.

Daarom moet de radar hier niet komen. Er zijn andere, meer geschikte locaties; stop het proces in Herwijnen en kies voor veiligheid.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen

en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 5:17:42 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 12-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024,zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1) de geplande bouw van de Smart L radar is veel te dicht bij de bebouwing

,ons huis is slechts 600 mtr. Verwijderd, de radar komt dus zo'n beetje in de achtertuin te staan, en de straling precies in onze slaapkamer.

2) er zijn intussen 18 mobiele radarstations aangeschaft, die ieder in een straal van 400 km kunnen kijken, dus de Smart-L radar in Herwijnen is hiermee overbodig geworden .

3) de te bouwen Smart-L radar voldoet niet aan de vergunningsaanvraag in de Staring- en Override-modus, de straling is vele malen hoger dan toegestaan. En zeker omdat hij zo dicht bij de bewoning komt, moet de vergunning worden geweigerd.

4) de vergunningsaanvraag dient te worden gestopt zolang de inwoners geen volledige en juiste informatie krijgen over waar wij aan blootgesteld worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgevingen de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie,de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie entransparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, metalle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 5:21:28 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

Ik heb als inwoner recht op openbaarheid van bestuur, echter niet alle aanvragen ingediend door de stichting niet nog een Radar zijn ingewilligd.

Dit is absoluut niet zoals het hoort te gaan en zeer teleurstellend.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel

(gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 5:27:53 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 12 – 05 - 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner (bewust) niet over de juiste en volledige informatie bezitten die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.
De wet openbaarheid bestuur en de wet open overheid worden constant met voeten getreden.
- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

Conclusie Wat heb ik aan deze wetten als de overheid zelf deze wetten met voeten treed? Waarom word de informatie waarop je als burger recht hebt niet gewoon gedeeld? Gebeurd dit bewust om de burger onwetend te houden?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 5:32:31 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 12 – 05 - 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair raderstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

De radar kan andere elektrische apparaten verstoren. Dat gebeurd nu ook al bij de radar in Wier. Hiervoor is de Europese EMC richtlijn opgesteld welke niet is meegenomen in de aanvraag voor de radar. Naar mijn idee had dat wel gemoeten. Ook al wonen wij maar in een klein boeren dorp ook wij maken gebruik van moderne technologie. Voor mijn gymnasiumopleiding moet ik het meeste huiswerk via internet maken. Ik ben er dus wel gebaat bij een stabiele verbinding. Volgens onderzoeken van TNO word deze richtlijn ruimschoots overschreden wat dus zou betekenen dat de overlast onrechtmatig groot is en de vergunning dus niet zou moeten worden toegekend.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/17/2024 5:51:38 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 12 – 05 - 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Defensie geeft aan dat er naast de Staring en Rotating modus ook nog een Override modus is. Bij de override modus is de straling nog krachtiger en Defensie geeft zelf toe dat dit niet binnen de richtlijnen valt. Ook staan er hiervan geen metingen in de aanvraag van het ontwerpbesluit. In plaats daarvan treft Defensie een ministeriële regeling waardoor ze alsnog hiervan gebruik kunnen maken. Met andere woorden links of rechtsom regelen we het toch wel en de inwoners van Herwijnen die de risico's lopen hoeven hiervan niks te weten. Zo word het je wel erg lastig gemaakt om vertrouwen te hebben in de overheid.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:10:45 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 4-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De reden van mijn bezwaar, dat ik zienswijze indien, is dat Defensie een vergunning aanvraagt voor een zeer krachtige radar, op de rand van de norm en daarover, want de radar overschrijdt al bij plaatsing de staring modus en override functie/ software. Daarbij staat deze radar erom bekend dat hij gemakkelijk geüpgraded kan worden, waarbij hij dan duizenden kilometers verder kijkt, inclusief de verhoging van het stralingsniveau. Ik vind het bijzonder onverstandig om deze radar in Herwijnen te plaatsen, allereerst omdat deze direct na plaatsing de normen overschrijdt, met alle gevolgen van dien voor onze gezondheid op lange en/of korte termijn. Daarnaast is het zeer onverstandig om deze radar te plaatsen op

een positie waarbij de uitbreidingsmogelijkheden direct al te beperkt zijn. We weten namelijk, zowel u als ik, dat deze uitbreidingen er komen en dat de radar dan niet meer verplaatst wordt. Ondanks tegenstrijdige berichtgeving over dat Defensie ook aan de norm moet voldoen, incorrect want achter de schermen bereid u een ministeriële regeling voor om overschrijding mogelijk te maken. Buiten de Eerste en Tweede kamer om, terwijl u weet dat er meerdere moties door de Tweede kamer zijn aangenomen dat de radar niet in Herwijnen mag komen, terwijl u weet dat de Eerste kamer momenteel zeer kritisch is en u min of meer verzoekt om een betere en veiligere locatie te kiezen. Desondanks drukt u door.

Daarnaast is er niet getest op magnetische straling en dat verspreidt / produceert de Smart L radar wel. Voor de volledigheid zou daarom de magnetische veldsterkte gemeten worden worden, om te concluderen of deze wel voldoende veilig is voor de omwonenden en passanten aan de Broekgraaf. Deze metingen (op onder andere 35m) ontbreken, daarom is de vergunningsaanvraag niet volledig en moet deze niet ontvankelijk verklaard worden.

Tevens moet me toch ook van het hart dat de procedure omtrent de WOO structureel niet wordt gevolgd in het nadeel van de burger. Dit is een patroon aan het worden (zie laatste Hofbar uitzending), de overheid stelt regels op en overtreedt ze vervolgens zelf. Ook in het geval van de WOO. Bewoners van Herwijnen doen met regelmaat WOO verzoeken. Overschrijdingen van 6 tot 8 maanden van de gestelde termijnen zijn helaas geen uitzondering. De burger heeft hiermee een informatie achterstand. Ik verzoek u de vergunningsaanvraag op te schorten totdat deze informatie bij mij en ons als dorpsbewoners van Herwijnen bekend is, zodat wij gelijke kansen hebben.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een

gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:15:57 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 4-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik maak me ernstige zorgen over de aanhoudende geruchten, die bevestigd zijn op avonden van Defensie door mensen van Defensie/ RVO en/of Rijksvastgoed over de te hoge straling, dat dit gevaarlijk zou zijn op het kruispunt Broekgraaf Nieuwe Steeg, dat wegen afgesloten en omgelegd worden, dat de zandpunt niet meer veilig is om te recreëren. En zelfs dat mensen met een pacemaker met ICD niet veilig in Herwijnen zijn. Dit kan onmogelijk onze toekomst zijn. Ik verzoek u daarom een betere en veiligere plek te vinden voor deze radar, want Herwijnen is te klein en veel te dichtbij de dorpskern. Dit heeft onoverkomelijke gevolgen voor mijn leefomgeving. Ik heb recht op een gezonde leefomgeving, plaatsing van

een nieuw bouwwerk, in dit geval een radar, mag de kwaliteit van mijn leefomgeving niet aantasten. Nogmaals, niet nog een radar in Herwijnen! Vind een alternatief.

Ook zal de straling zorgen voor storingen aan apparatuur. Dit is een veiligheidsrisico voor mens en (boerderij)dier. In Europa geldt de EMC richtlijnen. In jullie vergunningsaanvraag wordt hiermee geen rekening gehouden. In Wier zijn er veel problemen met storingen aan apparatuur en daar staat de radar verder weg. Op uw informatie avonden doet u dit gemakkelijk af als 'apparatuur van Action kwaliteit', maar dat is uiteraard niet het volledige verhaal. Daarnaast is Herwijnen qua inwoners zo'n 10x zo groot als Wier, dus zullen ook meer (ver)storingen optreden.

De telecomwet schrijft voor dat een vergunning geweigerd kan worden als in de gebouwde kom de pieklimieten boven 18V/m komen. Volgens de berekeningen van TNO, uw eigen onderzoeksbureau, zal dit ruimschoots overschreden worden.

Kortom, Agentschap Telecom (RDI) zou deze vergunningsaanvraag nietig moeten verklaren. Ik, als inwoner van Herwijnen, stel dat de vergunningsaanvraag niet ontvankelijk verklaard moet worden omdat er geen onderbouwing is opgenomen over de niet te voorkomen storingen in Herwijnen en hoe Defensie dit gaat oplossen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:20:39 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De overheid doet wat het wil, er wordt gewoon iets "geregeld".

Wij Dachten in een Democratie te leven maar na verschillende moties, waarin werd gepleit de radar niet in Herwijnen te plaatsen. En deze moties ook werden aangenomen beslissen een aantal ministers toch zeer tegen de democratie in om door te zetten.

Hoe meer teleurgesteld kan men nog zijn als er zo met je omgegaan wordt.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:24:21 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Resultaten metingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen.

In het ontwerpbesluit radarstation Herwijnen missen sommige meetresultaten. Dit is wel noodzakelijk.de metingen zijn niet onafhankelijk gedaan en daarom niet toereikend. Tevens ben ik enorm teleurgesteld in zowel de overheid als ook zeer zeker in Defensie. Omtrent de gevolgde procedure en de manier waarop er met ons als inwoners wordt omgegaan.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:31:07 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 25-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Ik ben niet tegen beveiliging, ik ben niet tegen veiligheid in Nederland. Ik stuur een zienswijze in omdat er in de vergunningsaanvraag geen rekening wordt gehouden, of zelfs een verkeerde berekening wordt gemaakt, van het te hoge stralingsniveau waar ik als bewoner van Herwijnen mee geconfronteerd zal worden. En alle dorpsbewoners met mij.

Ik maak me grote zorgen over de effecten die dit heeft op onze gezondheid. We hebben in het verleden al zoveel straling gehad. We hebben 400% meer ALS gevallen dat het landelijke gemiddelde. U kunt dat afdoen als 'het kan ook toeval zijn en we kunnen dat niet

onderzoeken'. Maar dat neemt onze zorgen niet weg. We willen niet nog een radar in Herwijnen om meer (gezondheid)schade te voorkomen.

Op de informatie avond in het dorpshuis (22 april) wordt gezegd dat de radar niet overschrijdt, maar op papier wordt geschreven dat de radar wel overschrijdt bij gebruik boost-knop (of nieuwe software aanpassing) en in starring modus.

Uit WOO documenten blijkt dat er een ministeriële regeling in de maak is voor het mogelijk maken van overschrijdingen van de stralingsnormen. Dit stelt de burger niet gerust. Sterker nog, het maakt mij enorm ongerust.

Ook blijkt dat de meetresultaten uit Wier die na het plaatsen van de koepel zijn uitgevoerd niet in de vergunningsaanvraag van Herwijnen zijn meegenomen, terwijl dit echt wel de strekking was van hetgeen de Eerste kamer van de staatssecretaris vroeg. Het wordt allemaal steeds schimmiger en onduidelijker. 1 ding is wel duidelijk, het gaat om onze gezondheid en die mag niet in het geding komen. Volgens het Europees hof voor de rechten van de mens mag de leefomgeving niet achteruit gaan en dat zal wel het geval zijn als deze radar in Herwijnen komt. Zoek daarom een andere en veiliger plaats!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn ouders en broertje, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:36:40 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 25-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Het te hoge stralingsniveau waar ik als bewoner van Herwijnen mee geconfronteerd zal worden is nadelig voor mijn gezondheid en die van alle dorpsbewoners. We hebben reeds in het verleden genoeg straling gehad van de 2 torens en krijgen nu al genoeg straling van de buienradar en van het scheepvaart verkeer op de rivier. We hebben reeds veel meer ALS gevallen dat het landelijke gemiddelde. Al meer als 3 personen die ik van dichtbij heb mogen meemaken van wat een mensonterende ziekte dit is. Bij ons in het dorp staat de tellen inmiddels op 8, en hierbij heb ik de omliggende dorpen niet meegerekend. U kunt dat afdoen als 'het kan ook toeval zijn en we kunnen dat niet onderzoeken'. Maar dat neemt onze

zorgen niet weg. We willen niet nog een radar in Herwijnen om meer (gezondheid)schade te voorkomen.

Op de informatie avond in het dorpshuis (22 april) wordt gezegd dat de radar niet overschrijdt, maar op papier wordt geschreven dat de radar wel overschrijdt bij gebruik boost-knop (of nieuwe software aanpassing) en in starring modus. Dit kan toch niet waar zijn. U gaat deze knop dan gebruiken, echter met de bevolking wordt geen rekening gehouden. Nederland is gewoon te klein om een dergelijke radar te plaatsen. En anders zet u hem op een schip voor de Nederlandse kust, waarbij u genoeg ruimte heeft.

Uit WOO documenten blijkt dat er een ministeriële regeling in de maak is voor het mogelijk maken van overschrijdingen van de stralingsnormen. Dit stelt de burger niet gerust. Sterker nog, het maakt mij enorm ongerust.

Ook blijkt dat de meetresultaten uit Wier die na het plaatsen van de koepel zijn uitgevoerd niet in de vergunningsaanvraag van Herwijnen zijn meegenomen, terwijl dit echt wel de strekking was van hetgeen de Eerste kamer van de staatssecretaris vroeg. U speelt hier met de gezondheid van de bewoners van Herwijnen, Vuren, Heukelum, Asperen, Gelliucm.Het wordt allemaal steeds schimmiger en onduidelijker. Een ding is wel duidelijk, het gaat om onze gezondheid en die mag niet in het geding komen. Volgens het Europees hof voor de rechten van de mens mag de leefomgeving niet achteruit gaan en dat zal wel het geval zijn als deze radar in Herwijnen komt. Zoek daarom een andere en veiliger plaats!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn man en mijn kinderen, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met

alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:42:12 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 10 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.
Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin en naasten onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.
De in Herwijnen geplande Smart-L Radar levert volgens Defensie en de producent Thales een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km op door toegepaste high-end technieken. Tijdens de laatste voorlichtingsavond hoorde ik van een medewerker van Defensie dat de radar in de toekomst opgevoerd kan worden en zo nog vele duizenden kilometers verder kan kijken. De mogelijkheid om gemakkelijk te upgraden en daarmee voorbereid zijn op toekomstige bedreigingen is een van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar.

Dit is wat Thales letterlijk schrijft op hun website: "De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant."

De vergunning die Defensie op dit moment aanvraagt voor de bouw van een Smart-L radar is niet toereikend voor deze toekomstige modules waarbij de radar verder "kijkt" en nog krachtiger is. Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet zal dan niet meer aan de orde komen, zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden. Maar als de radar er eenmaal staat, dan zal deze niet meer worden weggehaald, ook al overstijgt hij de grenzen van de afgegeven vergunning.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:46:22 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.
Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Waarom 1 vast radarstation terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? Daarnaast is er al 1 die nu de oude radar in Nieuw Millingen vervangt.
Defensie koopt 9 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars en heeft er nog 9 in bestelling staan. Deze radars zijn bij uitstek geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen en zijn ze uitzonderlijk geschikt om doelen en/of vijandige locaties in kaart te brengen. Een Ground Master 200 Multi-Mission Compact radar ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten.

Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van Landsbelang, daar kunnen we niet onderuit en is ook zonder twijfel broodnodig. De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straat van 400 km. Defensie heeft 18 mobiele Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars gekocht; het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor overbodig, zeker wanneer Thales en Defensie aangeven dat ook deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn, want ook deze kunnen "aangepast blijven worden aan de veranderende vraag van de klant".
Waarom Defensie blijft vasthouden aan het inzicht dat in Herwijnen een vaste Smart-L radar geplaatst moet gaan worden is mij een raadsel. Volgens onderzoek door Defensie zou dit alleen maar in Herwijnen kunnen en zou geen enkele andere locatie in Nederland passender zijn. Dat dit onderzoek niet objectief is uitgevoerd is al in meerdere bezwaren ter tafel gebracht.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgestelde besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:52:52 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 12 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.
Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij en mijn naasten onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Er is niet getest op magnetische veldsterkten, maar die produceert de Smart-L wel.
De Smart-L radar verbruikt zeer veel energie (2.251.000 kWh per jaar). De openbare weg (hek radar) ligt slechts op 35 meter afstand van de radar. Je kunt al wandelend of fietsend heel erg dichtbij de radar komen (en erg dichtbij de magnetische straling). Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten en dan moet worden vastgesteld of deze wel voldoende veilig is. Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en staan daarom niet in deze vergunningsaanvraag. Daarmee is de aanvraag onvolledig en dient derhalve niet ontvankelijk verklaard te worden.

Conclusie
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 3:56:59 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 12 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.
Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner niet over de juiste en volledige informatie bezit die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.
Het heeft er alle schijn van dat Defensie bewust onvolledig is in de informatieverschaffing. Het recht als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (de stichting waar ik op leun in mijn zienswijze en bezwaren) meerdere Wob en Woo verzoeken gedaan. Slechts op enkele verzoeken is een reactie verstrekt, vaker buiten de maximale aanlevertijd dan daarbinnen.

- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

Wat stelt het recht op het opvragen en verkrijgen van informatie van Ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en Overheidsinstanties nu voor als de opgevraagde stukken niet worden aangeleverd? Zo ontstaat een oneerlijke achterstand in kennis ontstaan en ik kan mij door de gang van zaken niet aan de indruk onttrekken dat deze achterstand (bewust?) in stand wordt gehouden.

Het gaat in deze niet om een bescheiden radar, maar een radar met een langeafstandsprestatie van 2000 km die zelfs nog in de toekomst verder "opgevoerd" kan worden (en dan nog vele duizenden kilometers verder te kan kijken). De vergunning die door Defensie wordt aangevraagd is op basis van huidige werking en niet van de mogelijkheden die (gegarandeerd) in de toekomst mogelijk zullen zijn. Als de veiligheid van straling en magnetische velden nu al te betwisten valt, hoe is dat dan in de toekomst?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 4:01:47 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 07-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

- De radar heeft naast de 'Staring' en 'Roating' ook een 'Override' functie, waarmee de straling krachtiger wordt dan in Wier, daarmee voldoet de radar niet aan de vergunningsaanvraag.
- De Smart-L radar verstoord andere apparatuur, zoals ook in Wier het geval is, daarmee overschrijdt de radar de Telecomwet.
- De magnetische veldsterkten zijn niet gemeten, terwijl de radar op 35 meter van de openbare weg staat. Hierdoor is de aanvraag niet compleet is.
- De resultaten van de metingen in Wier met koepel geven aan dat de radar het geluidsniveau overschrijdt. Deze metingen zijn niet in de vergunningsaanvraag meegenomen, terwijl volgens defensie de radar in Herwijnen dezelfde wordt als in Wier.
- Door de 'override' functie en de 'staring' modus voldoet de radar volgens defensie zelf niet eens aan de gestelde eisen.
- De radar voldoet niet aan de elektromagnetische comptabiliteit (ECM) richtlijnen voor heel Europa , opgesteld om veiligheidsrisico's voor mens en dier te waarborgen.
- De radar ligt ook te dicht bij de bebouwde kom.
- Defensie wil een Smart-L radar neerzetten die niet voldoet aan de huidige vergunningsaanvraag.
- Daarnaast is het proces niet transparant, kloppen onderzoeken niet, klopt de vergunningsaanvraag niet en wordt er informatie achtergehouden.
- Daarom ben ik tegen het plaatsen van de radar.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/18/2024 4:07:51 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 12 – 05 - 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De uitvoering van de toekomstige Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.

De afstand waarop de radar gebruikt kan worden kan in de toekomst uitgebreid worden. Maar dit is niet meegenomen in de metingen. Terwijl de radar en de straling dus dan wel krachtiger worden. Zodra de vergunning afgegeven is er niemand die dit nog controleert aangezien defensie alleen deze radar in beheer heeft. Deze metingen zijn dus verre van compleet en informeren ons als burgers niet volledig over de risico's die wij straks lopen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 1:38:57 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 13-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige vergunning aanvraag.

zoals ik heb begrepen van een medewerker van defensie kan de radar opgevoerd worden. Zonder dat daar een vergunning voor aangevraagd hoeft te worden.

Het is zeer waarschijnlijk dat het stralingsniveau onaanvaardbaar keer verhoogd kan worden en dit is absoluut onwenselijk.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel

(gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 1:43:16 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 14 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal mij onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Eigenlijk zijn alle argumenten waarom ik absoluut tegen een Smart-L Radar ben al genoemd in de door mij eerder gestuurde zienswijze, de Radar voldoet immers op velerlei onderdelen niet aan de huidige vergunning aanvraag. De zorgen hier omtrent zijn alleen nog maar verder toegenomen: niet alleen de afstand tot de bewoners van Herwijnen is onacceptabel, ook de impact van de Radar zoals Thales deze beschrijft op hun website baart grote zorgen: De SMART-L MM is een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Kortom, de enige conclusie die een verstandige Defensie kan trekken is de Radar **niet** bij de kern van Herwijnen te plaatsen. Er wordt een vergunning aangevraagd voor een Radar die verder kijkt, krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. En na vijf! Jaar worden dan pas opnieuw metingen gedaan.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 1:48:19 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 14 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal mij onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

In "Staring" modus en "Override" modus voldoet de Smart-L radar niet.
In een eerder zienswijze tegen het plaatsen van de Radar te dicht bij de bebouwde kom van Herwijnen heb ik al veel argumenten rond gezondheid genoemd. Inmiddels heb ik nog meer geleerd over de Radar tijdens een van de technische briefings. Defensie legde uit dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen een 3de modus heeft. Naast de "Staring" en "Rotating" modus ook een "Override" modus en daarbij werd de toelichting gegeven dat dit is een soort "boost knop" is waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever. De enige conclusie die ik kan trekken is dat in deze modus de Smart-L radar niet voldoet aan de gestelde eisen en dat Defensie opnieuw toegeeft dat de Smart-L radar zowel in "Staring" modus als in "Override" modus niet aan de gestelde eisen voldoet. Ik trek het excuus in twijfel van Defensie dat dit slechts in uitzonderlijke gevallen zal voorkomen, immers alleen defensie zit aan knoppen van de radar. Er is geen enkele controle mogelijk, Defensie besluit zelf wanneer zij die verschillende standen inzet. En ook voor deze modus zal getraind moeten worden. En er wordt al heel veel getraind in dit gebied door defensie, daar zijn wij meerder malen per weel al getuige van als er helikopter vluchten worden geoefend.

De Smart-L radar zorgt voor storingen bij andere apparatuur
Als eigenaar van een geluidstudio maak ik mij ernstige zorgen over het risico dat de straling van de Smart-L radar de functies van apparaten of installaties gaat verstoren. Naast het feit dat deze straling ook een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier gaat vormen. Om dit te

voorkomen zijn de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) richtlijnen voor heel Europa opgesteld. In deze vergunningsaanvraag is hier geen rekening mee gehouden. We weten dat in Wier veel problemen zijn met storingen aan apparatuur, satellietschotels en ontvangers, WIFI en TV's door de plaatsing de Smart-L radar.

Conclusie: door de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen gaat veel apparatuur verstoord worden en er is in deze vergunningsaanvraag lees ik geen onderbouwing hoe defensie dit gaat voorkomen. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaard te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 1:52:30 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 14/5/2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De radar voldoet in 'Staring' modus en 'Override' modus niet aan de eisen. Daarom zorgt Defensie ervoor dat er een 'ministeriële regeling' komt, waarin wordt vastgelegd dat er desondanks toch gewoon doorgang kan vinden van het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen. Deze regeling gaat buiten de Eerste en de Tweede Kamer om. Er werd bewust geen plan B en geen alternatieve locatie bedacht en het locatie-onderzoek is van ondermaatse kwaliteit. Dit is gebleken uit de Wob en Woo verzoeken. Wat er ook gebeurt, wat er ook uit de onderzoeken blijkt: de Smart-L radar moet en zal in Herwijnen komen. Als de onderzoeken laten zien dat de locatie niet voldoet, dan worden de inclusie-criteria in het onderzoek

aangepast. Dat is niet zoals onderzoek uitgevoerd mag worden. Op basis van dergelijke frauduleus onderzoek mogen geen verregaande besluiten worden genomen!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de twee nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 1:58:13 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Hierbij maken wij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Reeds eerder hebben we bezwaar gemaakt, maar hierop helaas nog geen reactie mogen ontvangen. In deze brieven hebben we onze punten duidelijk kenbaar gemaakt, dus willen we hiernaar met deze brief nogmaals verwijzen. Daar wij nog geen reactie hebben gekregen op onze eerdere brieven, krijgen we hiermee niet de mogelijkheid om tegen argumenten te geven, op antwoorden die u op onze brieven mogelijk gaat geven.

Op maandagavond 22 april jl. ben ik naar de inloopavond, door defensie georganiseerd in dorpshuis "De Poort". Ik was eerlijk gezegd niet van plan om te gaan, omdat ik ging weten dat ik er verdrietig vandaan zou komen, en dat was helaas ook zo. Inmiddels al weer ca. 15 jaar geleden stond ik op zelfde plaats waar ik nu stond in overleg met de provincie voor de aanleg van een rotonde, nee zei de beste meneer, dat gaan we hier in Herwijnen niet doen, er gebeuren hier te weinig ongelukken, dus het is niet nodig. De kosten van ca. 1.000.000,= worden hiervoor niet gemaakt, terwijl de provinciale weg op dat moment opgeknapt en opnieuw geasfalteerd zou worden.

Ik ging met de beste man de discussie aan en zei, één ongeluk, kost los van alle emoties meer dan 1.000.000,= en is een mensenleven dat niet waard voor de provincie.

De beste man stuurde mij naar huis met de boodschap, dat is niet uw verantwoording en wij bepalen dit beleid en is getoetst op allerlei NEN-normen. De weg is veilig dat hebben deskundige onderzoeken aangetoont.

Helaas gebeurde waar ik voor vreesde, een zeer bekende van ons werd aangereden, heeft het gelukkig overleeft, maar is maanden in het ziekenhuis en revalidatie verbleven. Wij kende ons dorp, de situatie, maar werden door "deskundige" van achter een bureau met een NEN rapport in een hoekje gezet, maar hadden helaas gelijk. Na opnieuw een lobby, was er in no time een rotonde.

Ik zeg zo vaak, ik ben niet boos, maar machteloos...waarom wordt er niet geluisterd naar de mensen die hun omgeving kennen.

Dingen waarvan we met gezond boeren verstand weten dat het niet goed kan gaan, en grote gevolgen kan hebben voor de samenleving, worden door de overheid toch doorgedrukt en beredeneerd op basis van theorieën, zonder de praktijk er voldoende erbij te betrekken.

Met het voorbeeld dat we hierboven geven willen we duidelijk maken dat we beter kunnen voorkomen dan genezen, als achteraf blijkt dat door de straling veel mensen en dieren ziek worden, overlijden, dan zijn we te laat. Gaat de radar alsnog uit en hebben we veel leed en ellende.

Kan me niet voorstellen dat er in het hele land niet een ruimte is waar geen bebouwing staat zodat de radar vrije ruimte heeft.

Vroeger hadden we vertrouwen in de overheid, als we nu zien wat voor toestanden er zijn alleen al om een kabinet te vormen, kunnen we er toch niet op vertrouwen dat deze groep mensen verstandige keuzes gaan nemen, over een mega stralingsapparaat in een klein dorpje als Herwijnen.

Helaas hebben we zelf met situaties te maken gehad dat er hele dikke, onoverzichtelijke rapporten werden gemaakt om bouwprojecten te kunnen realiseren en uit nader onderzoek bleek dat resultaten in het rapport niet overeen kwamen met de wetgeving maar erop gericht

waren om een groot bouwplan te kunnen laten slagen. Ook hier weer dit stukje vertrouwen, dat enorm geschaad is.

Graag zouden we van u als verantwoordelijke vernemen welke stappen worden ondernomen als na het plaatsen van de radar blijkt dat er door de straling schade aan mensen, dieren, natuurgebieden gaan ontstaan.

Tegelijkertijd weten we ook dat er wat betreft veiligheid veel gaande is in ons land en omliggende landen, kan toch niet zo zijn dat we nu afhankelijk zijn van België.

Als u stelt dat de radar in Herwijnen, zo dringend nodig is, kunnen we niet begrijpen dat het proces zo lang blijft lopen, en vorig jaar zelfs over een zomervakantie heen getild werd. En waarom kregen we niet een reactie op onze eerdere brieven?

Het kan toch ook niet zo zijn, dat er nu op voorhand al mensen, dieren en natuur in stralingsgevaar worden gebracht, terwijl we van de overheid mogen verwachten dat ze er zijn voor de veiligheid van alle burgers in Nederland.

Wij wensen u/jullie veel wijsheid, kracht en Gods zegen om een verstandig keuze in deze moeilijke kwestie te maken voor de veiligheid van uw land en ons dorp Herwijnen en omgeving.

Mede namens mijn schoonouders, zwager, man en voor de toekomst van onze kinderen.

[redacted])*

[redacted]

*Onze standpunten en gedachten over de komst van de radar zijn hetzelfde, op eerdere brieven geen antwoord, dus we vonden het overbodig om ieder afzonderlijk weer een brief te sturen, we moeten niet meer kostbare tijd van u en ons verspillen dan nodig is.

Verzonden: 5/19/2024 2:04:01 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 13-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De radar zoals nu aangevraagd is apparatuur en software die aan verandering onderhevig is, waardoor de straling in de toekomst nog heftiger zal zijn dan nu. In de huidige beoogde radar is al overschrijding van toepassing. Dit is aan ons bevestigd door Defensie, via de briefwisseling met de Eerste kamer. Dit mag dan volgens u in uitzonderlijke gevallen mogelijk zijn, maar daar heb ik geen vertrouwen in. Defensie bestuurt en controleert (beide geheel zelfstandig, zonder vorm van externe controle), dat is een geval van slager keurt zijn eigen vlees. Zeer onbetrouwbaar naar mijn mening. Daarnaast wat is de definitie van zeer

uitzonderlijk. Defensie zal ook veel oefenen en uitproberen met deze radar. Defensie traint continu.

Wat ik dan ook nogal bijzonder vindt is dat de metingen uit Wier, met de nieuwe koepel, op het gebied van straling niet zijn meegenomen in de vergunningsaanvraag in Herwijnen. Wanneer u niets te verbergen hebt, dan kan dit toch juist als onderlegger dienen?

Waarom kiest u niet voor een alternatieve en betere locatie, dan in Herwijnen de grens op te zoeken en over te gaan? Ik begrijp dat een geplaatste radar ook gebruikt moet en zal worden, maar als er vooraf al beperkingen, of bij negeren van de beperkingen overschrijdingen, kies dan voor een locatie met meer mogelijkheden voor de radar en dus de veiligheid van Nederland.

De beoogde locatie in Herwijnen is niet geschikt. Veel te dichtbij de dorpskern, voor geluid en straling. Dit is voor mens en dier schadelijk. Daarom maak ik protest tegen de vergunningsaanvraag en de bouw van deze radar. U moet een alternatieve locatie vinden.

Ook wil ik benoemen dat ik als burger, en wij als verenigde dorpsbewoners in Stichting Niet nog een radar in Herwijnen op achterstand staan doordat WOO en WOB verzoeken niet of niet tijdig beantwoord worden. Het is daarom juist als de vergunningsaanvraag stop gezet wordt totdat wij als verenigde dorpsbewoners over de juiste en volledige informatie beschikken om voor mijzelf tot een conclusie te komen en om een volledige zienswijze in te kunnen dienen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een

gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 2:08:47 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 13 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn:

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

Met name valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Ik maak mij ernstig zorgen over het effect dat deze radar zal hebben op mijn gezondheid en dat van mijn kinderen en kleinkinderen. Daarmee wil ik opmerken dat de resultatenmetingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen zijn. Er zijn diverse metingen gedaan in Wier nadat de koepel op de Smart-L radar geplaatst was, onder andere geluidsmetingen, dit was nodig omdat de Smart-L radar zonder koepel niet voldeed aan de gestelde geluidsnorm. Daarover hebben we ook in de landelijke media kunnen lezen, evenals over de stralingsmetingen; uiteraard zijn ook daar de omwoners bezorgd over het effect ervan op de leefomgeving en hun gezondheid. Precies het belangrijkste argument dat ik in mijn vorige ingediende bezwaar heb genoemd.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. Dit had zeker wel gemoeten. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, wat wel had gemoeten.

Defensie heeft altijd aangegeven dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, en voor alle risicovolle(re) situaties in de huidige vorm geschikt is. Dat is ook de belangrijkste randvoorwaarde voor het plaatsen ervan. Helaas hebben de gedane metingen gedaan na het plaatsen van de koepel in Wier niet overtuigend aangetoond dat buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact hetzelfde is als die in Wier. Ik ben dus zeker niet gerustgesteld, omdat ik nog steeds niet weet aan hoeveel straling ik en kinderen in mijn woonplaats Herwijnen en daarmee alle inwoners bloot gesteld word. Voldoet het stralingsniveau wel aan de ICNIRP? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn, zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn kinderen, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Ik ben van mening dat er geen zorgvuldig onderzoek is gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 2:15:01 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted], 25-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik ben niet tegen beveiliging, ik ben niet tegen veiligheid in Nederland. Ik stuur een zienswijze in omdat er in de vergunningsaanvraag geen rekening wordt gehouden, of zelfs een verkeerde berekening wordt gemaakt, van het te hoge stralingsniveau waar ik als bewoner van Herwijnen mee geconfronteerd zal worden. En alle dorpsbewoners met mij.

Ik als jonge inwoner, studerende voor het vak Fysiotherapeut, maak me grote zorgen over de effecten die dit heeft op onze gezondheid. We hebben in het verleden al zoveel straling gehad. We hebben buiten proportioneel meer ALS gevallen dat het landelijke gemiddelde.

Daar kunt u gewoon niet omheen. U kunt dat afdoen als 'het kan ook toeval zijn en we kunnen dat niet onderzoeken'. Natuurlijk kunt u dat nader onderzoeken, maar de wil is er niet omdat u deze radar er gewoon doorheen wil drukken. De arrogantie straalt er gewoon vanaf. Tis eigenlijk te gek dat we aan een instantie zoals u, die voor de veiligheid van alle inwoners van Nederland nog geld betalen. U solt gewoon met onze gezondheid. We willen niet nog een radar in Herwijnen om meer (gezondheid)schade te voorkomen.

Op de informatie avond in het dorpshuis (22 april) wordt gezegd dat de radar niet overschrijdt, maar op papier wordt geschreven dat de radar wel overschrijdt bij gebruik boost-knop (of nieuwe software aanpassing) en in starring modus.

Uit WOO documenten blijkt dat er een ministeriële regeling in de maak is voor het mogelijk maken van overschrijdingen van de stralingsnormen. Dit stelt de burger niet gerust. Sterker nog, het maakt mij enorm ongerust. In omliggende landen ligt de norm van toegestane straling vele malen hoger, daar men zeer zorgvuldig omgaat met de gevolgen van deze straling. U gaat hier totaal aan voorbij.

Ook blijkt dat de meetresultaten uit Wier die na het plaatsen van de koepel zijn uitgevoerd niet in de vergunningsaanvraag van Herwijnen zijn meegenomen, terwijl dit echt wel de strekking was van hetgeen de Eerste kamer van de staatssecretaris vroeg. Het wordt allemaal steeds schimmiger en onduidelijker. 1 ding is wel duidelijk, het gaat om onze gezondheid en die mag niet in het geding komen. Volgens het Europees hof voor de rechten van de mens mag de leefomgeving niet achteruit gaan en dat zal wel het geval zijn als deze radar in Herwijnen komt. Zoek daarom een andere en veiliger plaats!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn ouders en broer, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie,

de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is. zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 2:20:25 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 12-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik ben niet tegen beveiliging, ik ben niet tegen veiligheid in Nederland. Ik stuur een zienswijze in omdat er in de vergunningsaanvraag geen rekening wordt gehouden, of zelfs een verkeerde berekening wordt gemaakt, van het te hoge stralingsniveau waar ik als bewoner van Herwijnen mee geconfronteerd zal worden. En alle dorpsbewoners met mij.

Ik maak me grote zorgen omdat er nooit goed is uitgezocht waarom er in Herwijnen een groter aandeel ALS patiënten en dit zijn volgens mij de effecten die dit heeft op onze gezondheid. Waarom Herwijnen? We hebben 400% meer ALS gevallen dat het landelijke

gemiddelde. Dit is hetzelfde als met het Chroom in de verf bij de Landmacht. Jaren later wordt er eindelijk erkend dat dit gevaarlijk was, de meeste mensen die daar mee werkten hebben nu kanker of zijn inmiddels overleden. In onze omliggende landen wordt een veel andere norm gehanteerd die veiliger is voor de bevolking.We willen niet nog een radar in Herwijnen om meer (gezondheid)schade te voorkomen.

Op de informatie avond in het dorpshuis (22 april) wordt gezegd dat de radar niet overschrijdt, maar op papier wordt geschreven dat de radar wel overschrijdt bij gebruik boost-knop (of nieuwe software aanpassing) en in starring modus.

Uit WOO documenten blijkt dat er een ministeriële regeling in de maak is voor het mogelijk maken van overschrijdingen van de stralingsnormen. Dit stelt de burger niet gerust. Sterker nog, het maakt mij enorm ongerust.

Ook blijkt dat de meetresultaten uit Wier die na het plaatsen van de koepel zijn uitgevoerd niet in de vergunningsaanvraag van Herwijnen zijn meegenomen, terwijl dit echt wel de strekking was van hetgeen de Eerste kamer van de staatssecretaris vroeg. Het wordt allemaal steeds schimmiger en onduidelijker. 1 ding is wel duidelijk, het gaat om onze gezondheid en die mag niet in het geding komen. Volgens het Europees hof voor de rechten van de mens mag de leefomgeving niet achteruit gaan en dat zal wel het geval zijn als deze radar in Herwijnen komt. Zoek daarom een andere en veiliger plaats!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn ouders en broertje, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een

gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Andere gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:00:39 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 07-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

- De magnetische veldsterkten zijn niet gemeten, terwijl de radar op 35 meter van de openbare weg staat. Hierdoor is de aanvraag niet compleet en kan ik niet beoordelen welke gevolgen dit voor mij heeft.
- Ik heb begrepen dat de elektromagnetische comptabiliteit (ECM) richtlijnen voor heel Europa heeft opgesteld om veiligheidsrisico's voor mens en dier te waarborgen. Maar dat in de vergunningsaanvraag geen rekening is gehouden met deze ECM richtlijnen. Dat kan toch niet! Herwijnen valt immers binnen Europa!
- Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd als de ECM richtlijnen worden overschreden, wat in Herwijnen het geval gaat zijn, omdat het ook in Wier zo is en de Smart-L radar krachtiger wordt als die in Wier, vanwege de 'Override' modus, die Wier niet heeft.
- Hierdoor kan het zijn dat zo meteen o.a. de wifi verstoord wordt en andere apparatuur niet meer goed werkt. Ik doe een technische opleiding, waardoor ik afhankelijk ben van wifi en apparatuur
- Zolang niet duidelijk is welke gevolgen het plaatsen van de radar heeft op apparatuur, wifi, satellietschotels en ontvangers wil ik die radar niet geplaatst hebben, of op zijn minst het onderzoek stop gezet zien.
- En als deze radar bovenstaande apparatuur gaat storen, moet het wel een zeer sterke radar zijn, welke gezondheidsrisico's loop ik daarbij, als wifi al slecht voor mijn gezondheid is.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:04:55 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 07-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

- Defensie wil een Smart-L radar neerzetten die niet voldoet aan de huidige vergunningsaanvraag.
- De resultaten van de metingen in Wier met koepel zijn niet in de vergunningsaanvraag meegenomen, namelijk dat deze radar het geluidsniveau overschrijdt!
- De radar voldoet niet aan de gestelde eisen, heeft naast de 'Staring' en 'Roating' ook een 'Override' functie, waarmee de straling krachtiger wordt, dit valt buiten de vergunningsaanvraag.
- De Smart-L radar verstoord andere apparatuur, zoals ook in Wier het geval is, de pieklimieten zullen volgens de Telecomwet overschreden worden. Denk hierbij ook aan de radars van het vele vrachtverkeer op de Waal.
- De magnetische veldsterkten zijn niet gemeten, terwijl de radar op 35 meter van de openbare weg staat. Hierdoor is de aanvraag niet compleet is.
- Het is niet duidelijk welke gezondheidsrisico's wij gaan oplopen met het overschrijden van het geluidsniveau in Wier en de magnetische straling.
- De radar ligt ook te dicht bij de bebouwde kom.
- Ondanks het niet voldoen aan de eisen wordt de radar er gewoon doorgedrukt in Herwijnen, dat kan toch niet waar zijn! Hoe serieus neemt de overheid zichzelf in het afgeven van vergunningen en het doorlopen van een transparant proces?
- De Smart-L radar is in principe overbodig geworden door de 18 Ground Master 200 Multiradars die voldoende capaciteit hebben en alles binnen 400 km kunnen registeren en en toekomst bestendig zijn.

- Wij hebben niet de juiste informatie ontvangen, het proces en de onderzoeken kloppen niet.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:08:03 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 07-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Defensie wil een Smart-L radar neerzetten die niet voldoet aan de huidige vergunningsaanvraag. Ten eerste staat hij te dicht bij de bebouwde kom. Daarnaast kan de radar in de toekomst gewoon 'opgevoerd' worden, waarbij hij nog verder dan 2000 km kan kijken en daarmee krachtigere straling afgeeft dan in de vergunningsaanvraag. Terwijl burgers voor de stomste dingen vergunning moeten aanvragen en zich daaraan moeten houden, kan defensie blijkbaar de vergunning naar behoefte omzeilen met gezondheidsschade en gehoorschade voor de omliggende bewoners als gevolg, aangezien niet is aangetoond dat de blootstellingslimieten niet zullen worden overschreden, ook niet bij meer dan 2000 km straling.

Er wordt beweerd dat wij in Herwijnen dezelfde radar krijgen in Wier, die nu de geluidsnormen met koepel dus al overschrijdt, terwijl die niet eens kan worden opgevoerd, waarbij ik dus niet weet of het stralingsniveau dan nog wel aan de ICNIRP norm voldoet. Het onderzoek wat gedaan is bij de radar in Wier is niet onafhankelijk verlopen en staat niet vermeld in het ontwerpbesluit radarstation Herwijnen in de aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen in de bijlage bouwdeel, bijlage milieudeel 1A en

1B. Ik weet dus niet aan welke straling ikzelf, mijn kinderen en medebewoners van Herwijnen blootgesteld gaan worden met mogelijke gezondheidsrisico's tot gevolg. Daarom ben ik tegen de radar en zolang ik niet de juiste en volledige informatie bezit om een juiste afweging te maken (beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid) of de radar er wel of niet moet komen, moet het onderzoek worden stopgezet.

De overheid overschrijdt dus op allerlei manieren hun eigen regels en wetten, alleen daarom al zou het onderzoek stopgezet moeten worden. Deze regels zijn immers opgesteld om de inwoners van Nederland en ook van Herwijnen te beschermen en kunnen dus niet zomaar overschreden worden!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:11:24 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 6 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

In Herwijnen is het aantal ALS patiënten beduidend hoger dan het landelijk gemiddelde. Iedereen in Herwijnen kent wel een dorpsgenoot die aan die ziekte is overleden of nu lijdt aan deze dodelijke ziekte. Het verband tussen de bestaande radar en het hoge aantal ALS gevallen in het gebied rond de radar is aannemelijk. Met de bouw en het gebruik van een nieuwe radar met meer straling zal het aantal ALS gevallen niet afnemen, het zal eerder toenemen. Dat Herwijnen nu geconfronteerd wordt met Defensie die op geen enkele manier rekening houdt met welke gevolgen dit zal hebben voor de gemeenschap is onverteerbaar.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp –

Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig en onafhankelijk onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (er zijn veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar) rekening houdend met het stralingsverleden en het ALS verleden in Herwijnen. Voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:14:04 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 2 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Mijn vertrouwen in een overheid die haar burgers beschermt tegen (magnetische) straling is totaal verdwenen. Defensie kocht met omzeiling van wettelijke normen gronden aan in Herwijnen en maakte daarna plannen om een Smart -L radar te plaatsen, waarbij beweerd wordt dat locatie in Herwijnen de enige locatie is waarop die radar kan worden geplaatst. Een type radar waarvan onzeker is welke gezondheidsrisico's er worden genomen. En waarvan ik als bewoner van een huis binnen een straal van 2 kilometer geen garanties heb dat mijn gezondheid geen gevaar zal gaan lopen bij toekomstig upgrades van straling en gebruik. Dit is voor mij de omgekeerde wereld.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (er zijn veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar) rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen. Voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:19:01 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Herwijnen, 2-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Lang heb ik geaarzeld om mijn stem te laten horen. Toch heb ik besloten dat te doen vanwege solidariteit met mijn dorpsgenoten en mijn sterke rechtvaardigheids - en verantwoordelijkheidsgevoel.

Steeds wordt er bovenal gesproken over de terechte zorgen om een toename of verergering van A.L.S. en kanker. Hierbij wil ik graag mijn verhaal doen, namelijk van iemand met ernstige, complexe en chronische P.T.S.S.
Van kinds af aan heb ik dat opgelopen en in 1996 kwam ik hierdoor ten einde raad in een christelijk therapeutisch centrum terecht. De directeur zonder enige diploma 's mocht zich

van onze overheid psycholoog noemen en dit werk oprichten, later zelfs ook financieel gefaciliteerd door de Nederlandse overheid met pgb 's.

Om een heel lang verhaal en een verwoest leven in te korten: door deze man en andere teamleden ben ik gedurende 15 jaar seksueel misbruikt in een sektarische setting. In 2014 deed ik aangifte terwille van andere slachtoffers. Het is op het nieuws geweest en heeft in alle kranten gestaan. De rechtsgang heeft maar liefst acht jaar geduurd. De dader heeft slechts drie jaar en acht maanden hoeven zitten en loopt nu zelfs weer vrij rond, terwijl het O.M. en het P.B.C. hem 'een gevaar voor de maatschappij' noemde en iemand 'tegen wie de maatschappij blijvend beschermd dient te worden.' Aangifte doen is een hel, het heeft mij nog dieper getraumatiseerd. Een ander slachtoffer, 29 jaar, heeft het zelfs het leven gekost.

Ik weet al heel lang hoe fout onze systemen zijn en hoe corrupt onze overheid is. Ik ben allang geknakt, mijn vertrouwen is al vele, vele jaren weg en dat zal ook nooit meer terugkomen. Toch wil ik mijn mond opnieuw opendoen omdat ik, is het niet voor mijzelf dan wel voor een ander, wil aangeven wat zo 'n tweede radar doet met iemand zoals ik met ernstige P.T.S.S. Zo iemand wordt voortdurend getriggerd, ervaart zwaar overprikkeld dag en nacht herbelevingen. Hierdoor is letterlijk alles in het leven een opgave.

Nadat ik aangifte had gedaan en de ziektewet in ging in 2014 vluchtte ik weg van het centrum waar ik woonde en inmiddels werkte. Ik kwam terecht Godzijdank bij mijn zwager en zus met drie pubers in huis. Heel fijn, maar tot rust komen ging niet. Na 14 maanden kreeg ik eindelijk voorrang van de woningbouw en kwam ik als 42 jarige (!) in een seniorenwoning terecht aan de [redacted] Ik was zielsgelukkig, heb steeds genoten van de rust en ruimte, tot nu.

Als die tweede radar er komt, ben ik weg. Let wel: ik kan nergens anders in dit land heen want er zijn geen huizen. Bovendien is het overal druk en overbevolkt, terwijl een P.T.S.S. - er bovenal snakt naar rust. Die had ik hier maar die gaat verdwijnen of is al aan het verdwijnen, enkel al door deze jarenlange strijd met u als overheid. U die zou moeten staan voor de Nederlandse burgers. Het eindeloze getouwtrek, de spelletjes welles-nietes maken mij zieker. Het geeft extra onrust. Mijn aandoening maakt dat ik hypergevoelig ben voor van alles en nog wat, ook geluid en zeker ook straling. Mijn lijf staat continu in de overlevingsstand, dus naast elke onzekerheid en elk nieuw vechten met een overheid die haar burgers niet hoort en ziet, verergert hard geluid en elke straling mijn conditie. Ik ben uitgevochten onderhand. Ik overweeg zelfs om dan maar te gaan emigreren. Zo ver gaat het. Ik ben op.

We hebben de Groningse aardbevingsaffaire. De Limburgse overstromingszaak die ook nog lang niet afgehandeld is. Ik roep al jaren dat ons overheidsgeld meer en meer uitgegeven zal worden aan schadeclaims. De ene na de andere volgt en het worden er steeds meer. Wordt het prachtige, eensgezinde dorp Herwijnen de volgende?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:25:28 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 6 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Toekomstige uitvoering Smart-L radar voldoet niet aan de huidige aanvraag!

In de laatste voorlichtingsavond werd er verteld dat de radar in de toekomst een 'boost kan krijgen' om een veel groter bereik te realiseren/verder te kunnen kijken. Het is een van de unieke eigenschappen, werd er verteld door de medewerker tijdens die bijeenkomst. De geplande smart-L radar kan volgens producent Thales en Defensie gemakkelijk een upgrade krijgen waardoor er duizenden kilometers verder gekeken kan worden.

Op de site van Thales staat zelfs vermeld dat de smart-L MM een programmeerbare radar is die tijdens de levensduur kan worden aangevuld met extra mogelijkheden naar behoeften van de klant. Defensie vraagt nu een vergunning aan voor de Smart-L radar die in de toekomst dus door module uitbreidingen een groter bereik kan hebben. Na mijn inziens voldoet de huidige aanvraag dus niet.

Defensie geeft zelf aan dat testen en meten en daarvoor opnieuw een vergunning aanvragen niet zal gaan gebeuren. Dit zou pas 5 jaar na plaatsing gebeuren, aldus Defensie.

In de huidige vergunningsaanvraag zijn de metingen in Wier(met koepel) niet meegenomen.

De Smart-L zonder koepel voldeed niet aan de de gestelde geluidsnorm. Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier werd geplaatst zijn er diverse geluidsmetingen gedaan. Ook zijn er stralingsmetingen gedaan om te zien wat het effect is van het aanbrengen van koepel op de straling. In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. En dit had wel gemoeten. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, ook dit had wel gemoeten.

Door Defensie werd altijd beweerd dat de Smart-L radar aan alle eisen voldoet. Dit is niet aangetoond met de gedane metingen na plaatsen koepel of buiten de ICNIRP contour de blootstelling limiet niet wordt overschreden. Door Defensie wordt beweerd dat het precies gelijk is aan die in Wier. Voor mij als inwoner van Herwijnen kan ik onvoldoende/ niet beoordelen aan welke straling ik wordt blootgesteld en of het stralingsniveau wel aan de INCIRP voldoet. Het enige meetresultaat dat door Defensie wordt gedeeld is van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

Storingen die ontstaan bij andere apparatuur dan gebruik van de Smart-L radar in Wier.

In deze vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met de EMC richtlijnen zoals die zijn opgesteld voor heel Europa. In Wier zijn veel storingen en problemen met satellietschotels, Wifiontvangers, Tv's door de plaatsing van Smart-L radar. Er wonen in Herwijnen ruim 10 maal zoveel mensen wat dus veel stroringsoverlast gaat geven. In de telecomwet staat dat een vergunning kan worden geweigerd indien binnen bebouwde kom de peiklimnieten boven de 18V/m komen. TNO geeft aan dat deze peillimieten ruimschoots overschreden gaan worden. Kortom veel apparatuur zal verstoord gaan worden in Herwijnen en in deze v ergunnignsaanvrnaag is geen onderbouwing gezet hoe Defensie dit gaat voorkomen. De aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp - Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor

de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:31:37 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 9-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik maak bezwaar omdat de huidige geplande radar en de toekomstige radar (met upgrades) niet voldoet aan de ICNIRP norm. De radar overschrijdt. Daarbij valt op te merken dat de ICNIRP norm ook geen gezondheidsnorm is, dus dat Herwijnen zich per definitie nog steeds zorgen zou maken als de radar nu net wel aan de norm voldoet. ALARA zou toegepast moeten worden, in plaats van de grens opzoeken en spelen met onze gezondheid.

Jullie dienen nu een vergunningsaanvraag in voor een apparaat wat maar gedeeltelijk aan de norm voldoet en wat naar verwachting zeer snel veel krachtiger zal zijn, waardoor de ICNIRP

verder overschreden wordt. Dat is voor de inwoners van Herwijnen onwenselijk, maar voor jullie niet minder als je je zorgplicht serieus zou nemen, wie zet er nu zo'n technisch hoogstandje op zo'n beperkte locatie? Het is echt waanzin om zo aan Herwijnen vast te houden, ondanks alles wat inmiddels boven tafel gekomen is door aanhouders van Stichting Niet nog een radar.

Daarbij mis ik de meest recente metingen wat betreft straling. Deze zijn uitgevoerd in Wier, de resultaten zijn bekend (bevestigde men op de Defensie informatieavond), maar dit is niet gebruikt als onderligger voor de vergunningsaanvraag. Waarom wordt dit achtergehouden en niet toegevoegd? De metingen van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen en geven daarmee geen juist beeld. Waarom ontvangen wij de nieuwe metingen met koepel aangaande straling niet?

Terugkomend op de waanzin waar ik net over sprak; Defensie koopt 18 ground master radars, het was groot in het nieuws. Ik weet dat dit de landmacht betreft, maar neem aan dat de samenwerking tussen jullie hecht is. Deze ground masters zijn mobiel en in 1 minuut gebruiksklaar. Ze registreren alles in een straal van 400km. Perfecte aanvulling op de radar in Wier. Herwijnen is daarmee geen landsbelang meer, dus RCR stoppen.

Dit is in het kader van beveiligen beter, want ze zijn verplaatsbaar en dus niet zo log en onhandig als een Smart L radar wat in principe gewoon een doelwit is. Daarnaast belast je ook niet continu (24/7) dezelfde bevolking met te hoge stralingsniveaus, zoals jullie bij de Smart L van plan zijn.

Met belasten van de inwoners van Herwijnen doel ik ook op (ver)storingen van apparatuur. Dit is een risico voor mens en dier. Hier zijn ook normen voor, de EMC richtlijnen, u wel bekend. In de vergunningsaanvraag wordt de EMC richtlijn niet in acht genomen. Ook wordt er niet gerept over hoe Defensie storingen gaat voorkomen. Sterker, dit wordt door Defensie totaal onderschat en weg gelachen. Op de informatie avond van Defensie werd aangegeven dat het slechts wat apparatuur van Action kwaliteit was wat stoorde. Dit terwijl uit jullie metingen blijkt dat het stralingsniveau zeker risico geeft om alle typen, soorten en kwaliteiten andere apparatuur te beinvloeden, zelfs medische apparatuur met alle gevolgen van dien.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:36:52 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 9-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Laat ik starten met het feit hoe oneerlijk de kansen tussen burger en overheid (en verwante organisaties zoals TNO) verdeeld zijn. Waar de burger een strakke deadline heeft van exact 6 weken en niet meer, nemen overheidsinstellingen ruim de tijd, lees 6 tot 8 maanden extra om een WOO verzoek te beantwoorden. De burger heeft de WOO regeling niet opgesteld, dat is de overheid zelf geweest. En dezelfde overheid overschrijdt de regels. Hierbij staan wij als burgers op een informatie achterstand. Ik heb er zelf ook uitgebreid mee van doen, vanwege mijn betrokkenheid bij Stichting Niet nog een radar en derhalve mijn WOO verzoeken. Ik ben van mening dat de vergunningsaanvraag stopgezet moet worden, zolang deze informatie

achterstand van toepassing is. Wanneer de burger geen beschikking heeft tot de volledige en juiste informatie is het proces onrechtvaardig en moet het stop gezet worden.

Voorgaande paragraaf schreef ik over het overschrijden van regels, dat is breder van toepassing. De geplande radar waarvoor u nu de vergunningsaanvraag doet overschrijdt in de starende modus en dit is niet toegestaan. Er is in Herwijnen veel onduidelijkheid over hoe vaak de radar zal overschrijden, omdat Defensie daarover zeer tegenstrijdige berichten afgeeft. Maar het exacte aantal doet er ook niet toe, iedere overschrijding is onacceptabel en is er 1 teveel. Daarnaast ben ik persoonlijk ook niet gerustgesteld als de radar net binnen de norm blijft (wat jullie met de ICNIRP contour proberen te verdoezelen), want de gehanteerde ICNIRP norm is geen gezondheidsnorm en continu blootstelling daaraan zal ook verhoogde gezondheidsrisico's tot gevolg hebben.

De onduidelijkheid over de override modus (de boostknop) zal ik min of meer buiten beschouwing laten, het is misschien ook een soort van afleidingsmanoeuvre geweest? Want overschrijden doet de geplande radar al, ook zonder override. Ik wil daar nog wel over kwijt dat TNO (dhr Zwamborn) mij hierover te woord gestaan heeft en daarbij aangaf dat dit echt een signaal is dat er naar de burger geluisterd wordt, want de override komt er niet. Ik heb uitgelegd dat ik dat toch echt zie; als wij geen uitleg gevraagd hadden en geen kritische vragen gesteld hadden had deze functie er gewoon opgezeten! Het voorbeeld van een ontrouwbare overheid. Overigens ben ik daarover niet gerust gesteld want het wordt softwarematig opgelost, dus full power (boost) is nog steeds mogelijk.

In de (te laat) ontvangen WOO verzoeken las ik dat bij Defensie een ministeriële regeling in ontwikkeling is. Buiten het feit dat ik dit een bijzonder slechte ontwikkeling vindt, hij voldoet niet dus treffen we een regeling (buiten de Eerste en Tweede kamer om). Daarnaast toont het ook aan dat de radar overschrijdt, anders is een dergelijke regeling immers niet nodig. Defensie spreekt zichzelf tegen. Een ontrouwbare overheid!

Smart L Herwijnen is een prestige project geworden voor Defensie. De exacte redenen kan ik niet bedenken, maar jullie drukken willens en wetens door (met hulp van de 'LA', landsadvocaat, die iedere uitgaande zin moet nalezen. En alles uit de WOO verzoeken wat aan schrikbarende informatie naar buiten komt, zijn persoonlijke opvattingen van medewerkers. Heel frappant. Tijdens de laatste Defensie informatieavond kwam dit ook ter sprake met [redacted] het WOO document over 'het aanpassen van de formule om Herwijnen binnen het zoekgebied te laten vallen'. [redacted] reageerde wat geërgerd dat we de hele mail eens moesten lezen en dat dit dan heel anders bedoeld is. Tsjah [redacted]

[redacted], de hele mail ontvangen wij niet, er is een hoog percentage zwartgelakt, dus de burger moet het inderdaad doen met losse zinnen. Vervolgens gaf hij aan dat het voor hem ook niet leuk was om een hele avond tegen doven te praten. Een hoogst ongepaste uitspraak en daar heb ik hem ook op aangesproken. We kunnen het niet met elkaar zien, en dat worden we ook niet; maar dergelijke taal is ongepast. Het is één van de vele tegensprekingen en opmerkelijke uitspraken. Er wordt steeds iets anders verteld, en er wordt ontkend dat bij eerdere avonden dergelijke uitspraken zijn gedaan door Defensie medewerkers. Wederom een onbetrouwbare overheid.

Graag benoem ik het ontbreken van de recente meetresultaten uit Wier, met koepel op het gebied van straling. Deze resultaten behoren onderdeel te zijn van de vergunningsaanvraag en dat is niet het geval, daarom is de vergunningsaanvraag onvolledig en dient niet ontvankelijk verklaard te worden.

Mijn woning bevindt zich in het volle zicht van de radar, met de bovenverdieping op dijkniveau en lees dus maar kijkniveau van de radar. Door de koepel 'zien' we straks niet meer wat de radar doet qua richting. En bovendien, als we het wel zouden zien, dan is het leed ook al geschied. Wanneer de smart L radar op de beoogde locatie in Herwijnen geplaatst wordt, is het onmogelijk om hier te blijven wonen. Graag word ik daarom geïnformeerd over de procedure van vergoeding van waardedaling van mijn woning. De plaatselijke makelaar bemerkt nu al hinder door de voorgenomen komst van de radar.

Want als de radar er staat, zullen we upgrades volgen. De Smart L radar staat bekend om zijn aanpasbaarheid, lees mogelijkheid tot opvoeren. Het gaat van kwaad tot erger.

Ik begrijp werkelijk waar niet dat u volhoudt op deze locatie. Het was kansloos, het is kansloos en het blijft kansloos. De gemeente West Betuwe heeft zich fel uitgesproken tegen uw vergunningaanvraag. De locatie is ongeschikt. Er zijn alternatieven. Jullie nemen doelbewust risico's in Herwijnen.

Stichting Niet nog een radar heeft al verschillende malen zijn gelijk aangetoond, dit uitte zich in moties welke stelselmatig niet uitgevoerd zijn (het is maar een motie he, wil niet zeggen dat ie uitgevoerd wordt). Ik, en velen met mij, steunen het werk van deze Stichting, ook in de gang naar de Raad van State. Er zal en moet recht gedaan worden aan de terechte stem vanuit Herwijnen. Er zal en moet een andere locatie gevonden worden, niet zijnde Herwijnen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 3:43:36 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 11mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De Smart -L radar is absoluut een geweldige radar met ongekende mogelijkheden en reikwijdte. We mogen blij zijn dat wij als klein land in staat zijn dergelijke apparatuur te ontwikkelen en toe te passen. Door de ongekende mogelijkheden kan al in een vroeg stadium gedetecteerd worden en kan de reactietijd maximaal worden benut. Bovendien zullen zoals gebruikelijk regelmatig verbeteringen en uitbreiding van mogelijkheden worden toegepast. Mijns inziens een prima zaak.

Er zijn uiteraard wel spelregels, waaraan moet worden voldaan. In onze democratische samenleving is het noodzakelijk dat de overheid transparant en met respect voor de inwoners tot benodigde beslissingen komt. Dat deze beslissingen duidelijk en eerlijk uit te leggen zijn en dat daarvoor verantwoordelijkheid wordt genomen. In geval van een verkeerde beslissing ook de moed wordt getoond om deze te herzien op een transparante wijze en met wederzijdse respect. Dat levert draagvlak op.

Sinds 2003 ben ik met mijn vrouw woonachtig in Herwijnen. Een zeer levendig dorp met een actief verenigingsleven en een prettig woonklimaat. Er is een echter wel sprake van een beduidend hoger percentage slachtoffers onder de inwoners van de ziekte ALS bekend, een oorzaak daarvoor wordt met name aan de vele stralingsbronnen in en langs dit prachtige dorp toegeschreven. Twee radartorens, "radar -verkeer" van de drukbevaren rivier de Waal , mobiel telefoons, Wifi, routiers etc. worden daarvoor als belangrijkste redenen aangegeven.

Defensie is nu al geruime tijd actief om naast alle genoemde stralingsbronnen een enorme Smart- L radar toe te voegen aan dit arsenaal. Daarbij wordt op een (helaas) overheid eigen manier met de realiteit omgesprongen. Men blijkt daarbij eigen spelregels en scenario's te hanteren die buiten de normale democratische regels naar believen worden toegepast. Ondanks vele tegenargumenten wordt onverstoorbaar doorgegaan om deze fantastische radar in Herwijnen geplaatst te krijgen. Argumenten daarbij zijn vooral dat er geen andere geschikte locaties binnen de landsgrenzen beschikbaar zijn. Er wordt op een onvoorstelbare wijze omgegaan met allerlei aangedragen alternatieven. Sterker, er wordt ondanks aangenomen moties in de Tweede Kamer geen transparant standpunt verdedigd, waarom andere locaties (die veel minder belastend zijn voor direct omwonenden) worden genegeerd. Defensie (de overheid) heeft blijkbaar in een vroeg stadium haar koers bepaald en "regelt, dealt en wealt" naar eigen inzicht richting Herwijnen.

Dit raakt echter gedurende het gehele proces alle rechten van de inwoners: er wordt inbreuk gemaakt op de rechten van de mens volgens het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met hun gezondheid en het milieu. (N b. een soort gelijke zaak omtrent de zelfde handelswijze rondom de behandeling van de bewoners rond Schiphol werd afgelopen week volgens de rechter van de Rechtbank in Den Haag beoordeeld als zijnde dat de Staat zich niet heeft gehouden aan de wet- en regelgeving bij de belangenafweging . Inmiddels wordt een schadeclaim voorbereid van Euro 3 miljard tegen de Staat).

Niemand zit op te wachten op een enorme stralingsbron waarbij de risico's onacceptabel hoog zijn en uiteraard worden meetresultaten dusdanig "ingekleurd" dat men altijd aan de voor de

overheid gunstige kant uitkomt. Tevens kan van een onafhankelijk onderzoek geen sprake zijn als de overheid zelf betreffende organisaties opdracht geeft. De voorwaarden voor gunning voor deze overheidsopdrachten worden vooraf bepaald, evenals hoogstwaarschijnlijk de verwachte resultaten. **De slager keurt zo zijn eigen vlees en de overheid kan afvinken.** Men lijkt doof en blind voor onderzoek dat onafhankelijk wordt uitgevoerd en waar zeer verontrustende resultaten "uitrollen", die objectief zijn verkregen en geïnterpreteerd. Kost wat kost wordt met alle middelen getracht Herwijnen op te schepen met deze fanatische radar. Permanent voor een generaties lange periode. Zeer bewust van alle aangedragen onafhankelijke resultaten van onafhankelijk onderzoek wordt desondanks gereageerd dat dezen niet relevant genoeg zijn.

De ernst van deze handelswijze wordt achteloos genegeerd, terwijl een dorpsgemeenschap op de duur wordt opgeofferd door dit beleid van "onze" overheid.

In Herwijnen wordt heel goed begrepen wat er gaande is. In Herwijnen willen mensen ook graag veilig wonen. In Herwijnen worden mensen in de gelegenheid gesteld hun vragen te stellen aan zogenaamde deskundigen. Samen met mijn vrouw bezocht ik op maandag 22 april j.l. zo'n zogenaamde voorlichtingsbijeenkomst. Uiteraard onder regie van defensie. Het was ontnuchterend om de zeer stuitende arrogante houding van de eenzijdig geïndoctrineerde "deskundigen" te moeten ervaren. Feiten die door de bezoekers van deze bijeenkomst werden aangedragen, werden met hautain lachje afgedaan. Daarbij was het opvallend dat er desgevraagd ook geen "plan B" was, men blijkt volledig gefocust te zijn op de locatie Herwijnen. Locaties zoals Lopik ,waar de afstaat tot de bebouwing veel groter is, dus ook minder risico voor de omwonenden, werden dan ook schouderophalend afgedaan. Ook de inzet van de voor defensie bekende mobiele radars was onbespreekbaar. Het is glashelder dat de focus van de overheid volledig op Herwijnen is gericht en andere (meer dan 15) locaties geen onderdeel meer vormen van de overheidsplannen. Daarbij incalculerend dat de dorp Herwijnen wordt opgeofferd door de overheid en langzaam zijn huidige status verliest.

Als trots ex- marineman ben ik geschokt door de gehele gang van zaken. Ondanks (24 april j.l.) las ik als nog steeds geïnteresseerde een interview in de Telegraaf met de commandant van Zr. Ms. "Tromp". Dit schip is belast met allerlei taken te bescherming van civiele schepen in de Rode Zee. Zr. Ms. "Tromp" is ook, net als haar zusterschepen, voorzien van een Smart-L MM/N radar met een enorm bereik. Fantastisch natuurlijk, maar commandant Yvonne van Beusekom gaf zeer expliciet aan dat bij nadering van land de radar werd uitgezet om **de bevolking op het land te beschermen tegen een enorme dosis straling.** In Herwijnen heerst momenteel onrust onder de inwoners. Vooral vanwege het opzichtig manipuleren van feiten en testresultaten. Men ervaart een dikke, blinde muur waartegen men aanloopt. Men

voelt zich niet gehoord en buitenspel gezet er is totaal geen begrip en draagvlak voor deze onzalige plannen van de overheid. Dit is een ontwikkeling die ik hierbij serieus wil benoemen. Laat eens zien dat de overheid er is voor **alle Nederlanders, ook die in Herwijnen.** De inwoners worden grimmiger en gemotiveerder om het tot dusverre zeer fatsoenlijke gedrag ten opzichte van de overheid actiever vorm te gaan geven.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap oneven redig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/19/2024 4:37:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 13-5-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Vanwege de effecten op het milieu en de leefomgeving van de dieren dien ik een zienswijze in. Dan doel ik op de vee rondom de radar, maar zeker – en wel niet minder – op de effecten voor vleermuizen die geheel verdreven zullen worden met alle gevolgen van dien voor het milieu. De vleermuizen zijn beschermd en hun leefomgeving mag niet aangelast worden. Ze bevinden zich 4 kilometer afstand in de forten van de Hollandse waterlinie.

Ook de fauna van insecten waaronder de bijen zullen deze catastrofale dwaling voor deze radar niet overleven. Er is Europees zoveel te doen om onze fauna te beschermen tegen uitsterven van bovengenoemde diersoorten dat ik jullie beslissing niet kan begrijpen.

Daarom maak ik mij grote zorgen over de effecten op gezondheid van mens en dier. Een dergelijk krachtige radar op zo'n korte afstand van het dorp is schadelijk. Hoe schadelijk? Wij testen dat liever niet uit hier in Herwijnen, maar als u de radar doordrukt zal de tijd het leren.

De boostknop die op de radar zou komen, komt opeens (na enkele weken) toch niet. Dat bevreemdt mij nogal. In de technische briefing van januari 2024 kwam deze optie als een duvel uit een doosje en in maart wordt dit (na kritische vragen van de Eerste kamer) afgeschreven, maar daarvoor wordt een softwarematige aanpassing gedaan. Dat stelt mij niet gerust. Het overrulen van de beveiliging zal dus via de software mogelijk zijn. Terwijl de radar dan de normen overschrijdt, net als dat dit het geval is in de starende modus.

Met de plaatsing van de koepel kunnen omwonenden ook niet meer zien of ze gevaar lopen, want het stilstaan van de radarknop is onzichtbaar geworden.

Wanneer jullie doordrukken in Herwijnen, kiezen jullie (bewust) voor een verkeerde locatie. Deze locatie voor deze radar is echt niet oké. Het is een prestige project voor jullie geworden. Niets meer dan dat.

Er zijn andere locaties. Nieuw Millingen is plan B volgens de WOO documenten, plaats hem iets verhoogd en er is voldoende dekking. En er zijn andere meer geschikte locaties, zie uw eigen locatie onderzoek.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 11:13:55 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 25-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

De overheid heeft 18 mobiele radarstations en 1 vaste dat moet toch ruim voldoende zijn. Waarom Herwijnen belasten met een gevaarlijk station aan de rand van het dorp. De vergunningsaanvraag voldoet niet omdat de inwoners van Herwijnen niet de volledige informatie krijgen die ze behoren te ontvangen.

Toen er bij een van de bijeenkomsten de vraag gesteld werd of dat het voor mensen met een pacemaker problemen zou opleveren werd er door een defensie medewerkers gezegd dat het dan wel slimmer was om te verhuizen. Oftewel verlaat je vertrouwde omgeving maar.

Waarom plaatst defensie de radar niet in Lopik, waar er de ruimte, plaats en toestemming van omwonende is. De rede van de toestemming is, dat de radar daar (in tegenstelling in Herwijnen) ver genoeg van de bewoonde wereld staat en dus geen verdere gezondheidsproblemen opleverd voor zowel mens als dier. Dat daar nu gauw 4 windmolens worden geplaatst is natuurlijk van de zotte

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 11:18:06 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 06-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Defentie heeft 3 voorlichting avonden gehouden. Waar je naar mijn idee alleen verteld werd wat zij kwijt wilde. Als je vragen stelde aan de persoon in kwestie, kreeg je geen of een vaag antwoord. En als je doorvroeg op een antwoord, werd je afgekapt (men werd kribbig). Deze avonden werden gehouden in groepen, dus was er geen gezamelijke vraagstelling, dit werd naar mijn idee bewust gedaan. De beheerder van het dorpshuis moest de stoelen weghalen uit de zaal.

De eerste en tweede kamer zijn mijn inziens ook niet voldoende ingelicht net zoals ze tijdens de avonden deden.

De radar produceert magnetische stralingen die volgens mij niet veilig zijn voor mens en dier. Deze stralingen zijn na mij idee ver boven de toegestaande waardes en kunnen ongezien zomaar hoger gezet worden. In De Wier heeft de radar storingen in de apparatuur veroorzaakt, tegenwoordig is alles draadloos dus verwacht ik vele storingen die gevaar opleveren voor mens en dier. Mensen met een pacemaker worden geacht om te verhuizen omdat de stralingen gevaar op kunnen leveren. Te gek voor woorden. De radar sterkte wordt ruim overtreden wat in de telecom wet niet is toegestaan in de bebouwde kom. De radar staat namelijk bijna (900 meter) in de bebouwde kom. Defensie heeft besloten, lapt alles aan de laars om de radar te plaatsen.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 11:21:39 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 06-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen

bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet,ook in het slechte geval. Dit is echter niet aangetoond met metingen die gedaan zijn na het plaatsen van de koepel om vast te stellen dat de meetingen niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact het zelfde is als die in Wier. Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik bloot gesteld wordt, of het stralingsniveau wel aan de eisen voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn, zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

En hoe onbetrouwbaar wil je als overheid zijn door tegen beter weten in, je mening door te voeren. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan "regelt" de overheid wel iets, ook nu weer. In de loop van de vele jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de overheid er voor zorgt dat zij toch gewoon doorgaan met de plannen die zijn bedacht.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 11:24:58 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 06-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Niet nog een radar in Herwijnen.

Al jaren wordt er gestreden dat wij inwoners van Herwijnen niet nog een radar willen. Wij hebben al eens een radar gehad. Wij hebben nu nog een weerstation. Hier is nooit onderzoek naar gedaan of dit wel gezond is. Wij hebben in ons dorp vele ALS patiënten en al vele zijn door deze ziekte gestorven. Niemand kan garanderen dat het **niet** van de radars komt.

De eerste en tweede kamer hebben het afgekeurd omdat het te dichtbij de bevolking komt. Maar defensie zal en wil het doordrijven. Er is een andere ruimte in Lopik die wel voldoet aan de eisen maar daar wil defensie niet aan. Er zijn vele bewijzen aangevoerd dat het echt niet kan en als inwoner van ons mooie dorpje Herwijnen voel ik mij totaal niet gehoord!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 11:30:43 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Herwijnen, 1 mei 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik sluit mij aan bij de zienswijze van mijn schoonmoeder, [redacted]. Ik verwijs hiervoor naar onderstaande tekst van haar.

1. Ik heb een ICD/pacemaker en met mij uiteraard meer inwoners en bezoekers in Herwijnen. Dit device regelt mijn hartritme en reanimeert mij zo nodig. Door invloed van te hoge straling/magnetische velden kan het device beïnvloed worden en het device onterecht ingrijpen, dit kan voor mij fataal zijn. Zie bijlage reactie van de ICD/pacemaker fabrikant Boston Scientific.
2. Er moet eerst gericht onderzoek gedaan worden naar de Smart- L radar en de invloed op de ICD, algemeen onderzoek is niet voldoende (vergelijking met invloed mobiele telefoon is niet hetzelfde) en met interventie met andere stralingsbronnen.
3. Als de radar geplaatst wordt betekent dit voor ons dat wij moeten verhuizen, zie hiervoor punt 1. Wij wonen meer dan 20 jaar in Herwijnen. Onze kinderen wonen in de buurt en wij hebben hier een netwerk, vrienden, kennissen. Wij hebben hier een ontzettend mooie woonplek in het buitengebied waar wij jaren aan gewerkt hebben om dit te realiseren en waar wij nu met ons pensioen van willen gaan genieten.. Verhuizen is voor ons niet acceptabel.
4. De huidige vergunningsaanvraag komt niet overeen met de uitvoering van de toekomstige Smart-L-radar .De Radar kan in de toekomst versterkt/opgevoerd worden om nog verder te kunnen kijken. De straling en het geluid zal dan nog meer versterkt worden.
5. Laatste metingen Wier met koepel worden in mei pas verwacht en zijn niet meegenomen in de vergunningsaanvraag voor radarstation Herwijnen. Meetresultaten ontbreken. Hoe hoog is de straling voor de inwoners van Herwijnen en in de toekomst?
6. Waarom wil/dramt Defensie c.q. de overheid deze plaatsing door? Alle voorstellen voor een andere locatie, verder van een woonkern, worden afgeschoten door Defensie of er wordt niet op gereageerd.
7. Er zijn 18 mobiele radarstations aangeschaft, waarom moet er dan 1 vast radarstation komen?
8. Zet de vergunningsaanvraag stop omdat ik als inwoner van Herwijnen niet over de volledige en juiste gegevens bezit om mijn mening te kunnen vormen. Ik heb als inwoner het recht mijn mening te kunnen vormen als het gaat om opvragen van informatie. Dit staat beschreven in de WOB en WOO. Op basis hiervan zijn door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" en diverse aanvragen WOO en WOB gedaan. Er zijn slechts enkele verstrekt en helaas overschreden zij de maximale aanlevertijd. De genoemde Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar.

9. De Smart-L produceert magnetische veldsterkten, hier is niet op getest, wel gedaan in Wier maar zonder koepel. Metingen op o.a. 35 meter zijn niet gedaan en ontbreken dus in de vergunningsaanvraag. Daar de aanvraag niet compleet is dient deze niet ontvankelijk verklaard te worden.
10. De Smart-L radar veroorzaakt storingen bij apparatuur. Dit is vastgesteld in Wier. Dit vormt een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. In de vergunningsaanvraag is geen onderbouwing opgenomen hoe Defensie dit gaat voorkomen. De aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

BIJLAGE behorende bij brief [redacted], van Lit d.d. 1 mei 2024

Van: Netherlands Clinical Services Engineers <FCS@bsci.com>
Verzonden: donderdag 11 januari 2024 09:47
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: [External] FW: vrg m.b.t. gevolgschade gezondheid door radar ivm ICD - aanvulling

Beste [redacted],

Ik heb overleg gehad met onze technische afdeling. De eerdere berekeningen zijn gedaan met de gegevens die bij ons bekend zijn over radar type Smart-R.
U geeft nu aan dat het Radar type Smart-L is (het is niet mijn vakgebied, maar dit lijkt wat anders te zijn dan de Smart-R). Deze data heb ik doorgegeven en ik krijg als antwoord terug dat u tot 950 m geen last hebben zou moeten hebben van interacties.

Onze richtlijn is in elk geval om onder de 100 V/m te blijven voor hoge frequentie elektrische velden tussen de 1kHz en 3GHz, om mogelijk ongewenste therapie te voorkomen. Als uw device namelijk signalen oppikt die (voor het device) op een snelle hartritmestoornis lijken, zou hij daarop een of meerdere shocks kunnen afgeven. Als de opgepikte signalen langzamer zijn dan "ritmestoornis-snelheid", zou uw ICD kunnen denken dat het normale samentrekkingen van uw hart zijn, en dat zou betekenen dat uw device de pacemakerfunctie dan tegenhoudt. Gezien uw gegevens van het ICD-kaartje zou uw pompfunctie daarmee niet ondersteund worden, de pacemakerfunctie zorgt immers voor deze ondersteuning.
Mogelijk kan de stichting beter berekenen in welk gebied u, in het geval dat de radar er komt, veilig zou kunnen bewegen. Ik kan me voorstellen dat het veld, bijvoorbeeld door bebouwing, niet overal gelijk zal zijn.
Ik ben bang dat we u niet verder kunnen helpen dan dit. Ik wens u wel veel sterkte met deze situatie.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
Cardiac Rhythm Management
Aanwezig op: ma, di en do

Voor technische ondersteuning en support aanvragen:
FCS@bsci.com

Boston Scientific
Advancing science for life™

Verzonden: 5/20/2024 11:35:26 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 26 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik maak me vooral zorg over onze gezondheid.
Er wordt aangegeven dat de straling onder de ICNIRP norm zal blijven, maar ten eerste geeft de ICNIRP norm geen zekerheid dat er geen gezondheidsrisico zal zijn (verschillende onderzoek en laten immers wel risico's zien) en ten tweede is het niet duidelijk of de software aanpassingen die nu gedaan zijn om te voorkomen dat de ICNIRP normen worden overschreden niet zomaar weer kunnen worden teruggedraaid. Wie test dat, wie controleert dat, wie komt voor onze belangen op wanneer de radar er staat en de straling toch te hoog zal zijn?

Verder heb ik begrepen van de situatie in Wier dat er storingen op kunnen treden in apparatuur. Wij hebben een melkveehouderij bedrijf, storingen kunnen een enorme schadepost geven, maar ook dierenleed wanneer de melkmachines uit zouden vallen. In de vergunningsaanvraag zijn de EMC richtlijnen niet meegenomen. Verder kan volgens de Telecomwet een vergunning geweigerd worden bij pieklimieten boven de 18V/m, deze zullen ruimschoots overschreden worden met alle risico's van dien, ook voor ons. Daarmee is deze vergunningsaanvraag niet compleet en worden

veiligheidsrisico's voor ons bedrijf en de dieren niet meegenomen en meegewogen, dat is onacceptabel.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 11:54:18 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 24-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1) Geluidsoverlast en storing door de radar om elektronische apparatuur. Deze problemen hebben de inwoners van Wier ervaren en defensie heeft maatregel getroffen. Mooi, dat is dan opgelost zou je zeggen. Maar dat is nog maar de vraag, want de radar in Wier (en dus ook die in Herwijnen) zijn toekomst bestendig zo schrijft de producent Thales. Dat betekend dus dat de producent de mogelijkheden en werking van de radar blijft aanpassen en dat defensie (die bestuurd de radar) deze nieuwe aanpassing zal blijven inzetten. Geluid is

hoorbaar en verstoring van elektronische apparatuur is merkbaar (beide hebben een grote impact op de leefomgeving).

De straling die de Smart-L radar produceert en op mij afvuurt is voor mij niet hoorbaar, niet zichtbaar, niet voelbaar dus niet merkbaar. Ik als inwoner van Herwijnen moet defensie maar geloven dat zij in de toekomst, zodra de vergunning is verleent, altijd eerst overwegen of mijn gezondheid niet in gevraag komt als zij de straling op mij afsturen. Garanderen dat ik er niet ziek van wordt kan defensie niet. Ja, dat ik er morgen of volgend jaar niet ziek van wordt maar daar houd het dan wel mee op.

In Wier kon defensie niets anders dan de radar aanpassen want de problemen waren hoorbaar en merkbaar en voldeden niet aan de gestelde voorwaarden. Als in de toekomst aanpassing aan de straling gedaan worden vanuit de producent en defensie gaat die toepassen wie houd er dan toezicht op de gestelde voorwaarde? Juist ja, dat is defensie zelf want ik als inwoners weet van niets, hoor niets, merk er niets van..... De slager keurt zijn eigen vlees en de radar straling is een sluipmoordenaar.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving *en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)*schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de

grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 11:59:51 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 25-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik woon mijn hele leven al in Herwijnen en met erg veel plezier. De aankondiging dat de oude radar vervangen zou gaan worden voor een nieuwe was ik niet blij mee. Ik volg met veel belangstelling de ontwikkelingen betreffende de geplande Smart-L radar. Voor mijzelf, mijn kinderen en kleinkinderen. Ik maak mij zorgen en met die zorgen ben ik naar de informatieavonden geweest. Om mijn vragen te kunnen stellen en om antwoord te krijgen. Maar in plaats van mijn zorgen wegnemen en eerlijk en oprecht met mij in gesprek te gaan

tijdens deze avonden ga ik meer teleurgesteld en boos naar huis. Ik krijg geen antwoorden, ook niet na door vragen. Elke keer zijn de antwoorden hetzelfde, zeer onbevredigend.

Ik vind dat ik recht heb op bewijs dat de geplande Smart-L radar zo lang als hij werkzaam is echt geen enkel risico is voor mens en dier. Dit is toch een heel normale vraag. Want ik woon al mijn hele leven in Herwijnen en nu wil Defensie een radar plaatsen waarvan zij zeggen dat hij 100% veilig is. Prima, laat maar zien dat er over 30 jaar aantoonbaar geen enkel risico zal zijn voor mens en dier.

Ik heb echt heel erg niet het gevoel dat Defensie doet wat ze zeggen, namelijk naar mij luisteren en het eerlijke verhaal vertellen. Want dat eerlijke verhaal is namelijk dat Defensie mij de gevraagde bewijzen niet kan aanleveren. Om de dood eenvoudige rede dat deze bewijzen niet aan te leveren zijn. En dan moet de defensie het zorgvuldigheidsbeginsel toepassen. En dat kan ook, want er zijn (als defensie zonder tunnelvisie kijkt) echt goede alternatieve locaties. Maar daar moet defensie dan wel voor open staan. Dat gebeurd nu niet, want als 1 ding mij duidelijk is geworden dan is het wel dat defensie willens en wetens niet afwijkt van het plaatsen van de radar in Herwijnen. Want deze vraag heb ik ook gesteld en die is wel beantwoord "wij hebben een sterke zaak bij de Raad van Staten en jullie hebben geen schijn van kans". Dit is letterlijk tegen mij gezegd. En daarom ben ik boos. Defensie en de overheid zijn voor mij onbetrouwbaar. En voor het geval u het vergeet: ik doe dit voor mezelf, voor mijn kinderen maar veel belangrijker nog voor de kleinkinderen. Zij worden de rest van hun leven aan radarstraling blootgesteld waarvan defensie niet kan bewijzen dat deze geen enkel risico zijn voor mens en dier.

Tijdens de laatste informatieavond heb ik met een aantal medebezoekers staan praten en al die mensen hebben het zelfde gevoel. Wat ik als inwoner van Herwijnen ook vind, welk bewijs er tegen de plaatsing ook aangeleverd wordt, welke argumenten er ook door derden zoals de eerste kamer aangeleverd wordt, de plaatsing zal hoe dan ook door gaan. De arrogantie waarmee defensie en de overheid doet alsof ze mijn verhaal serieus nemen terwijl ze al lang weten dat ze toch door gaan is echt schandalig.

U weet niet hoe ik mij nu voel. Die radar komt er NIET !!!!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving

en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 2:47:42 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

c

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 26-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp - Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024. zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn; mijn vrouw is 6 jaar geleden ernstig ziek geweest, borstkanker, na operaties bestralingen en chemo's , redelijk hersteld maar hield veel vage klachten, waar diverse specialisten geen oplossing voor wisten, uiteindelijk bij natuurarts terecht gekomen ,deze heeft een woonbioloog ingeschakeld die ter plekke onderzoek heeft gedaan , aan de hand van dat rapport zijn er diverse aanpassingen aan ons huis gedaan, met goede resultaten. Wij zijn bang

2

dat mocht de radar er komen we weer van voor af aan kunnen beginnen. kan u ons garanderen dat dit niet het geval is, dan wel dat u garant staat voor de extra kosten die wij eventueel moeten maken om in ons huis te kunnen blijven wonen ?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.
Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 2:51:07 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens: Familie
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 25 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn:

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Ik en met mij mijn gezin maken ons zorgen over het feit dat de resultatenmetingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen zijn.
Er zijn diverse metingen gedaan in Wier nadat de koepel op de Smart-L radar geplaatst was, onder andere geluidsmeting, nodig omdat de Smart-L radar zonder koepel niet voldeed aan de gestelde geluidsnorm. Daarover hebben we ook in de landelijke media kunnen lezen, evenals over de stralingsmetingen; uiteraard zijn ook daar de omwoners bezorgd over het effect ervan op de leefomgeving en hun gezondheid. Precies het belangrijkste argument dat we in ons vorige ingediende bezwaar noemden.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. Dit had zeker wel gemoeten. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, wat wel had gemoeten.

Defensie heeft altijd aangegeven dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, en voor alle risicovolle(re) situaties in de huidige vorm geschikt is. Dat is ook de belangrijkste randvoorwaarde voor het plaatsen ervan. Helaas hebben de gedane metingen gedaan na het plaatsen van de koepel in Wier niet overtuigend aangetoond dat buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact hetzelfde is als die in Wier. Ik ben dus zeker niet gerustgesteld, omdat ik nog steeds niet weet aan hoeveel straling ik en mijn gezin in mijn woonplaats

Herwijnen en daarmee alle inwoners bloot gesteld word. Voldoet het stralingsniveau wel aan de ICNIRP? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn, zijn van voor de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 2:57:28 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 26 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Wij zijn bang dat de uitbreidingsmogelijkheden groot zijn en daarbij het stralingsgevaar ongewis. Controle hierop vindt plaats door Defensie na 5 jaar (slager keurt zijn eigen vlees) Het voorbeeld in Wier stelt ons daarin in het geheel niet gerust.

Door het instellen van een ministeriele regeling omzeilt Defensie keer op keer de 1e en 2e kamer, dus het democratisch proces. De alternatieve plaatsingsmogelijkheden worden bewust niet onderzocht. Wij hebben het gevoel te worden genegeerd en voorgelogen door Defensie.

In principe zijn we het eens met het op orde brengen van onze luchtverdediging maar niet op basis van de tunnelvisie van Defensie. Wijzelf wonen in een woonwijk op 900 meter afstand van de betreffende locatie (minimaal 1500 meter moet in acht genomen worden)

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 3:01:00 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 25-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik ben tegen het verlenen van deze vergunning omdat ik niet snap waarom er in Herwijnen een vast radar station moet komen terwijl er zoveel weerstand is door bewoners en belanghebbende organisaties en veel belangrijker nog er zijn door defensie 18 mobiele radarstations aangeschaft. Iedereen weet, en daar hoef je geen defensie specialist voor te zijn, dat een mobiel radarstation dat binnen 1 minuut in werking is en ook weer binnen 1 minuut vertrokken is, dat mobiliteit vele malen belangrijker is dan een op beton geplaatst radarstation waarvan de vijand nu al weet wat het adres is.

Defensie heeft nu 9 en heeft ook nog eens 9 in bestelling, Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Dit nieuws is door defensie en Thales wereldkundig gemaakt. Volgens de beschrijving van Thales zijn deze radars "uitzonderlijk geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen, en is uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten" nou dit lijken mij de beste oplossing voor een veilig Nederland en daarmee dus ook een veilig Herwijnen. Het argument wat ik van een defensie medewerker te horen kreeg tijdens een informatieavond is echte lulkoek: *"Deze mobiele radarstations zijn voor de landmacht en niet voor de luchtmacht en daarom moet de radar in Herwijnen doorgaan want die is van de luchtmacht"*. Laat even duidelijk zijn met wie zijn geld deze radarstations betaald worden, juist die van u en die van mij. Ik ben tegen de vergunning verlening en de rede mag duidelijk zijn: door de aankoop van 18 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars is plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen overbodig geworden.

Daar komt nog eens bij dat in Wiet aangetoond is dat de Smart-L radar zorgt voor storingen bij elektrische apparaten. Tegenwoordig bestaat het hele leven uit elektrische apparaten, we zijn er van afhankelijk geworden. Sinds ruim een jaar heb ik veel gezondheidsklachten en reeds vele onderzoeken gehad. Allemaal met de hoogst waardige apparatuur uitgevoerd. Deze apparatuur is voor mij noodzakelijk. Daarom zit ik niet te wachten op een radar die zoveel magnetische straling produceert dat deze een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier vormt. Volgens berekeningen van TNO zullen pieklimieten overschreden gaan worden. Ik kan het toch nooit vanuit mijn situatie hiermee eens zijn.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 3:04:59 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 25-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Defensie gaat gewoon door met wat ze willen en als het even niet gaat zoals gepland dan wordt er gewoon iets "geregeld".

Defensie is heel goed op de hoogte van wat de Smart-L radar allemaal kan. Dus weten ze ook precies wanneer, in welke stand, in welke situatie de radar niet voldoet aan de gestelde eisen. Als ik er bij defensie om vraag krijg ik iedere keer het antwoord dat de radar 100% veilig is, dat de defensie medewerker hem zelfs wel in zijn eigen achtertuin wil hebben, zo veilig is hij zeggen ze.

Maar wat blijkt, defensie geeft toe dat de radar in de "Staring" modus en "Override" modus niet voldoet aan die eisen. Dan zou je denken dat dit niet mag en dus ook niet mogelijk is.

Wat schets mijn verbazing als ik er naar vraag, nee hoor deze "standen" zijn nodig in zeer uitzonderlijke gevallen. Die zijn: bij het volgen van raketten, vliegtuigen en drones. Precies dat waar de radar voor gebouwd is dus dit is helemaal niet een uitzonderlijke gevallen maar gewoon bedrijfsvoering. En om nu te regelen dat deze standen mogelijk blijven, ondanks dat zij niet voldoen aan de gestelde eisen, neemt defensie dit op in een "ministeriële regeling" zodat er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen. En zo "regelt" defensie keer op keer toe zaken die echt niet kunnen en aantoonbaar niet mogen. Een ander voorbeeld is hoe defensie het alternatieve locatieonderzoek heeft uitgevoerd. De uitslag van het onderzoek stond al vast voordat er gestart was met het onderzoek. Defensie moest het alleen nog even "regel" en dat hebben ze gedaan, ik verwijs u hiervoor naar de diverse documenten verkregen door Wob en Woo verzoeken.

In deze documenten staat gewoon dat, ook al kan en mag het niet, defensie wel wat "regelt". Dit moet worden gestopt. Dit is een onbetrouwbare overheid die ruim 3000 mensen bewust niet serieus neemt, iets "regelt" om maar hun doel te bereiken vanuit een tunnelvisie waarbij er risico's genomen worden waarvan op langere termijn niet duidelijk is (ook niet voor defensie) wat de gevolgen hiervan zijn.

Dit is niet mijn Nederland, dit is niet zoals wij het met elkaar hebben afgesproken, zo gaan we niet met elkaar om !!!

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 3:09:24 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 6 mei 2024

Betreft: Zienswijze Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Met deze brief maak ik gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

Het plaatsen van de militaire radar conform uw ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen waarbij ik onder andere de volgende gronden van bezwaar heb;

- Mijn allereerste en meest frustrerende bezwaar is dat de overheid doet wat het wil, er wordt gewoon iets 'geregeld'.
Als voorbeeld noem ik dat omdat de radar in 'Staring' modus en 'Override' modus niet voldoet aan de eisen Defensie ervoor zorgt dat er een zogeheten Ministeriële Regeling komt waarin vastgelegd wordt dat ondanks het niet voldoen aan de eisen er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen.
Deze 'Ministeriële Regeling' kan worden opgesteld zonder inmenging van de Eerste en Tweede Kamer (onze volksvertegenwoordigers).
Dit 'regelen' wordt door Defensie te pas en te onpas gedaan; (gemanipuleerde) onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die (niet) verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken. De tunnelvisie van Defensie is voor mij en mijn mede-inwoners van Herwijnen wel heel erg duidelijk: wat er ook gebeurt Defensie zal ervoor zorgen en er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te krijgen.

Hoe onbetrouwbaar wil je als Overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, je wil en voornemen door te voeren. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan 'regelt' de Overheid wel iets, ook nu weer. In de loop van de vele jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de Overheid ervoor zorgt dat zij toch gewoon doorgaat.
Hoeveel 'SCHANDALEN' moeten we nog krijgen in Nederland voordat dit gedrag en deze houding en dit 'kosten wat het kost' doordrukken van de Overheid eindelijk eens stopt?

- Resultaten metingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen.
Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier is geplaatst zijn diverse metingen gedaan. Eén van die metingen betrof een geluidsmeting (de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de

gestelde geluidsnorm). Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de koepel op de straling.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. Dit had onderdeel moeten zijn van de vergunningaanvraag omdat het relevant is voor de toetsing en beoordeling van de situatie in Herwijnen. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, dat is een kwalijke zaak en een aantasting van de rechtszekerheid van burgers.

Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in "worst case "scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel in Wier om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact hetzelfde is als die in Wier.

Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik word blootgesteld en of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn, zijn van vòòr de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

- Vanwege het zeer hoge energieverbruik van 2.251.000 kWh per jaar produceert de Smart-L radar ook magnetische stralingen. De openbare weg (hek radar) is op 35 meter afstand van de radar, je kunt dus heel erg dichtbij de radar komen en dus ook bij de magnetische straling. Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten, is deze wel voldoende veilig? Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.
Bovendien hebben we te maken met een netcongestie op het elektriciteitsnetwerk. Bij een dergelijk zeer hoog energieverbruik van de radar bestaat een kans dat de inwoners van Herwijnen te maken krijgen met problemen in hun eigen energieleveringen, storingen op het elektriciteitsnetwerk en aansluitingen van hun eigen huizen. Dat is een risico en gevaar dat zich niet voor mag doen. Dus eerst zorgen dat de netcongestie is opgelost alvorens een vergunning voor de bouw van een radar kan worden verleend.

- De producent van de Smart-L radar en Defensie zijn trots op de prestaties van deze radar. Zij geven aan dat de in Herwijnen geplande Smart-L radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km oplevert.
Een medewerker vertelde op één van de voorlichtingsavonden dat het gemakkelijk upgraden en voorbereid zijn op toekomstige bedreigingen één van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar is.
Thales schrijft letterlijk op hun website:
De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Defensie vraagt op dit moment vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst verder "kijkt", krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden. Dit is voor mij onaanvaardbaar en niet acceptabel omdat nu al niet overtuigend kan worden aangetoond dat er geen schade ontstaat voor de omgeving en de mensen die daar wonen.

- Waarom moet er 'kosten wat het kost' 1 vast radarstation komen terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? (naast degene die al is aangeschaft ter vervanging van de oude radar in Nieuw Millingen).
Defensie koopt 18 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Deze radars zijn volgens eigen zeggen uitzonderlijk geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen. Ze zijn uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten.

Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van Landsbelang, dat is nodig en daar is ook niemand tegen. De manier waarop het luchtruim wordt beveiligd kent verschillende opties (blijkens de wens van Defensie om 1 vast radarstation in Herwijnen te bouwen maar ook 18 mobiele radars te kopen die hetzelfde doel dienen). Defensie persisteert echter in hun mening/wens dat hiervoor in Herwijnen een vaste Smart-L radar geplaatst worden. Dit kan volgens onderzoek door Defensie alleen maar in Herwijnen, er is geen enkele andere locatie in Nederland passender. De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straal van 400 km. Defensie heeft 18 mobiele Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars gekocht. Het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor totaal overbodig geworden. Zeker omdat Thales en Defensie aangeven dat ook deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn (lees aangepast zullen blijven worden aan de veranderende vraag van de klant).
Het is dus totaal overbodig om deze (ontwerp)vergunning door te zetten en 'kosten wat het kost' je burgers gezondheidsschade, veel stress, angst en nutteloos werk om te blijven procederen aan te doen.
Er zijn betere (lees gezondere en minder belastende) opties om het Landsbelang van de verdediging van het luchtruim te waarborgen!

<u>Conclusie</u>
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit Omgevingsvergunning militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn partner, mijn omgeving en mijn mede-inwoners in Herwijnen onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat

de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse Waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Nogmaals de oproep om het credo 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald' nu eindelijk eens toe te gaan passen.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 3:14:33 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 6 mei 2024

Betreft: Zienswijze Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Met deze brief maak ik gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

Het plaatsen van de militaire radar conform uw ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen (ik woon op een afstand van slechts 1.100 meter van de locatie waar de radar is gepland) waarbij ik onder andere de volgende gronden van bezwaar heb;

- Mijn allereerste en meest frustrerende bezwaar is dat de overheid doet wat het wil, er wordt gewoon iets 'geregeld'.
Als voorbeeld noem ik dat omdat de radar in 'Staring' modus en 'Override' modus niet voldoet aan de eisen Defensie ervoor zorgt dat er een zogeheten Ministeriële Regeling komt waarin vastgelegd wordt dat ondanks het niet voldoen aan de eisen er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen.
Deze 'Ministeriële Regeling' kan worden opgesteld zonder inmenging van de Eerste en Tweede Kamer (onze volksvertegenwoordigers).
Dit 'regelen' wordt door Defensie te pas en te onpas gedaan; (gemanipuleerde) onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die (niet) verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken. De tunnelvisie van Defensie is voor mij en mijn mede-inwoners van Herwijnen wel heel erg duidelijk: wat er ook gebeurt Defensie zal ervoor zorgen en er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te krijgen.

Hoe onbetrouwbaar wil je als Overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, je wil en voornemen door te voeren. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan 'regelt' de Overheid wel iets, ook nu weer. In de loop van de vele jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de Overheid ervoor zorgt dat zij toch gewoon doorgaat.
Hoeveel 'SCHANDALEN' moeten we nog krijgen in Nederland voordat dit gedrag en deze houding en dit 'kosten wat het kost' doordrukken van de Overheid eindelijk eens stopt?
Het spreekwoord 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald' moet het credo worden van onze Overheid om weer een beetje vertrouwen van de burgers te kunnen krijgen.

- Tijdens één van de technische briefings meldde Defensie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen nog een 3de modus ('Override' modus) heeft. Defensie lichtte toe dat is een soort "boost

knop" is waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen.
Defensie geeft hiermee voor de tweede keer toe dat de Smart-L radar zowel in 'Staring' modus als in 'Override' modus niet aan de gestelde eisen voldoet.
Defensie geeft aan dat het gebruik van de 'Staring' of 'Override' modus uitzonderlijk zal zijn. Dit is erg ongeloofwaardig als je weet dat (uitsluitend en alleen) Defensie de radar bestuurt (en tot op heden niet als geloofwaardige partij heeft gehandeld in dit dossier). Er is geen enkele controle mogelijk, Defensie besluit zelf wanneer zij de 'Staring' modus en 'Override' modus gebruikt. Er zal ook in deze modus getraind moeten worden. Trainen gebeurt bij Defensie zeer frequent (bijna dagelijks worden wij geconfronteerd met oefenende zeer laag overvliegende militaire voertuigen die enorm veel geluid produceren).

- De producent van de Smart-L radar en Defensie zijn trots op de prestaties van deze radar. Zij geven aan dat de in Herwijnen geplande Smart-L radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km oplevert.
Een medewerker vertelde op één van de voorlichtingsavonden dat het gemakkelijk upgraden en voorbereid zijn op toekomstige bedreigingen één van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar is.
Thales schrijft letterlijk op hun website:
De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Defensie vraagt op dit moment vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst verder "kijkt", krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden. Dit is voor mij onaanvaardbaar en niet acceptabel omdat nu al niet overtuigend kan worden aangetoond dat er geen schade ontstaat voor de omgeving en de mensen die daar wonen.

- Waarom moet er 'kosten wat het kost' 1 vast radarstation komen terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? (naast degene die al is aangeschaft ter vervanging van de oude radar in Nieuw Millingen).
Defensie koopt 18 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Deze radars zijn volgens eigen zeggen uitzonderlijk geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen. Ze zijn uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten.

Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van Landsbelang, dat is nodig en daar is ook niemand tegen. De manier waarop het luchtruim wordt beveiligd kent verschillende opties (blijkens de wens van Defensie om 1 vast radarstation in Herwijnen te bouwen maar ook 18 mobiele radars te kopen die hetzelfde doel dienen). Defensie persisteert echter in hun mening/wens dat hiervoor

in Herwijnen een vaste Smart-L radar geplaatst worden. Dit kan volgens onderzoek door Defensie alleen maar in Herwijnen, er is geen enkele andere locatie in Nederland passender. De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straal van 400 km. Defensie heeft 18 mobiele Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars gekocht. Het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor totaal overbodig geworden. Zeker omdat Thales en Defensie aangeven dat ook deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn (lees aangepast zullen blijven worden aan de veranderende vraag van de klant).
Het is dus totaal overbodig om deze (ontwerp)vergunning door te zetten en 'kosten wat het kost' je burgers gezondheidsschade, veel stress, angst en nutteloos werk om te blijven procederen aan te doen.
Er zijn betere (lees gezondere en minder belastende) opties om het Landsbelang van de verdediging van het luchtruim te waarborgen!

- Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlevertijd.
- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
Wat stelt het recht op het opvragen en verkrijgen van informatie van Ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en overige verheidsinstanties nu voor als de opgevraagde stukken niet (of veel te laat) worden aangeleverd? Nu is er een oneerlijke kennis achterstand ontstaan, een achterstand die (wellicht bewust) in stand wordt gehouden.
De vergunningsaanvraag dient te worden stopgezet zolang ik als inwoner niet over de juiste en volledige informatie kan beschikken die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

- Elektrische apparaten (zoals de Smart-L radar) kunnen niet alleen de functies van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Om dit te voorkomen zijn de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) richtlijnen voor heel Europa opgesteld.
In deze vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met deze EMC richtlijn. In Wier, waar eenzelfde Smart-L radar) is geplaatst zijn veel problemen met storingen aan apparatuur, satellietschotels en ontvangers, WIFI en tv's door de plaatsing de Smart-L radar. In Herwijnen wonen meer dan 10 x zoveel mensen, dus gaan deze storingen ook minsten 10 x zo veel zijn.
Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd indien in de bebouwde kom de pieklimieten boven de 18 V/m komen. Wat blijkt, volgens berekeningen van TNO zullen deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden.

Door de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen gaat veel apparatuur verstoord worden en er is in deze vergunningsaanvraag geen onderbouwing opgenomen hoe Defensie dit gaat voorkomen. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaard te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit Omgevingsvergunning militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn partner, mijn omgeving en mijn mede-inwoners in Herwijnen onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse Waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Nogmaals de oproep om het credo 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald' nu eindelijk eens toe te gaan passen.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 3:18:29 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 27 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.
Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer secifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Op de website van producent Thales staat dat de SMART-L MM een AESA programmeerbare radar is die gekenmerkt wordt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoefte van de klant.
De radar voldoet al niet aan de regelgeving en kan ook nog eens makkelijk anders ingesteld worden. Defensie heeft aangegeven dat er pas na 5 jaar een nieuwe meting gedaan wordt. Hoe weten wij dat jullie geen gebruik gaan maken van de niet in regelgeving passende stand en de extra mogelijkheden van de radar en ons aan nog meer schadelijke zaken bloot gaan stellen?

In Wier is een SMART-L radar geplaatst. Er zijn daar diverse metingen (geluid en straling) uitgevoerd en er is besloten om een koepel om de radar te plaatsen. De resultaten van deze metingen zijn niet meegenomen in:

- Ontwerpbesluit radarstation Herwijnen
- Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen
- Bijlage bouwdeel
- Bijlage milieudeel 1a
- Bijlage milieudeel 1b

De resultaten hadden vermeld moeten worden in bovengenoemde documenten.
Defensie belooft ons dat de SMART-L radar aan alle eisen voldoet. Dit is niet aangetoond met metingen na het plaatsen van de koepel in Wier. Hoe weten wij nu aan welke straling we blootgesteld worden en het wat stralingsniveau is?

Defensie heeft aangegeven dat de SMART-L radar een 3e modus heeft. Het gaat om de "override". Defensie heeft uitgelegd dat dit een boost kan geven, de radar is dan nog krachtiger en straling intensiever. Defensie heeft toegegeven dat de radar in de "override" modus niet voldoet aan de eisen. Defensie heeft ook toegegeven dat de radar in één van de andere twee modussen, de "staring" ook niet voldoet aan de gestelde eisen. Defensie bepaalt zelf in welke modus de radar gezet wordt. Er is geen enkel toezicht hierop.

Er wordt gebruik gemaakt van een ministeriële regeling. Defensie heeft toegegeven dat de radar niet voldoet in de "Staring" en "Override" modus. Om de radar toch in Herwijnen te plaatsen wordt gebruik gemaakt van een ministeriële regeling. Defensie drukt haar zin door, deze regeling gaat namelijk buiten de 1e en 2e kamer om. Er wordt door defensie geen tweede plan bedacht. De overheid wil persé een radar in Herwijnen. Waarom komt de overheid niet met een alternatief en is het alleen maar de zin doordrijven? De overheid komt hierdoor zeer onbetrouwbaar over en heeft geen enkel respect voor de inwoners van Herwijnen. Waarom zouden wij nog geloven in een betrouwbare en democratische overheid die opkomt voor haar burgers?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 3:22:45 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 27 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.
Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.
De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Defensie heeft aangeven dat het 9 Gound Master 200 Multi-Mission Compact radars heeft gekocht en er nog 9 gaat kopen. Deze radars zijn geschikt om het luchtruim te bewaken en te beveiligen. Waarom moet er naast deze mobiele radars nog een vaste radar in Herwijnen komen?

Volgens de wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid heb ik het recht op informatie om mijn mening te kunnen vormen. Er is door de Stichting niet nog een radar in Herwijnen informatie opgevraagd en er is geen reactie gekomen.
Voorbeelden:
- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.

Volgens de wet hebben we recht op informatie, maar wat stelt de wet voor als we geen informatie krijgen. Dit betekent dat wij (wellicht moedwillig) niet goed geïnformeerd worden.

De SMART-L radar zorgt voor storingen bij andere apparaten. Elektrische apparaten geven storingen, wat een groot veiligheidsrisico teweeg kan brengen bij mens en dier. In Europa zijn er elektromagnetische compatibiliteits richtlijnen (EMC) opgesteld. In de vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met deze richtlijnen.
In Wier is al gesignaleerd dat er veel problemen zijn met storingen aan apparaten, satellietschotels, WIFI en TV's. Volgens de Telecomwet kan de vergunning geweigerd worden als de pieklimiet boven de 18V/m uitkomt. Volgens berekeningen van TNO komen de pieklimieten ruimschoots boven deze norm uit.
Ook is aangegeven door een ICD producent dat het niet mogelijk is om met een ICD in de buurt te komen van de RADAR. Een levensgevaarlijke situatie.

Conclusie
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 3:26:44 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 25-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

1. Ik maak mij zorgen over de mogelijk gezondheidseffecten van de geplande Smart-L radar.

2. Ik heb sinds 1,5 jaar een zwakke gezondheid en ben extra kwetsbaar.

Ik ben bezorgd over het feit dat er straks een radar in Herwijnen moet komen te staan waarvan ik niet weet en kan inschatten wat de gevolgen voor mijn gezondheid hiervan zijn. Defensie zegt, iedere keer dat ik rustig kan gaan slapen. Er is niets aan de hand want de geplande Smart-L radar voldoet aan alle strenge normen die er zijn. Als hij niet zou voldoen dan zou defensie hem nooit in Herwijnen plaatsen zo hebben ze mij verteld. Hij is heel vaak getest, gemeten en nog een keer getest. Daarnaast staat er al een in Wier en die is precies het zelfde als die in Herwijnen. En daar zijn er ook geen problemen, zo zegt defensie. Er waren wel wat geluidsproblemen maar die zijn door de plaatsing van een koepel opgelost. Herwijnen krijgt tijdens de bouw direct zo'n koepel dus er is niets aan de hand. En defensie heeft door deze actie laten zien dat ze bereid zijn de mogelijke problemen op te lossen.

Hoe kan het dan dat ik mij toch zorgen maak? Nou, dat komt dat sinds 1,5 jaar mijn gezondheid hard achteruit is gegaan. Ik heb een hersentumor. En dus ben ik een stuk zwakker en moet ik heel goed op mijn gezondheid letten. Dat betekend voor mij dat ik heel voorzichtig moet zijn met mogelijke situaties die mijn gezondheid kunnen verslechteren. Meer dan bij een gezond mens. Precies daarom wil ik garanties, gewoon zwart op wit dat ik met mijn zwakke gezondheid mij echt geen enkele zorgen hoef te maken. Dus die vraag heb ik gesteld en wat blijkt..... Alles is veilig, alles voldoet, alles is getest en u kunt rustig gaan slapen. Mooi, dan is het ook niet zo moeilijk lijkt mij om mij de gevraagde garanties zwart op wit aan te leveren. Maar dat gebeurd niet. Die worden niet gegeven, er zijn geen onderzoeken beschikbaar die aantonen dat ik ook echt rustig kan gaan slapen de komende 30 jaar. Er worden door defensie en of de overheid ook geen onderzoek naar gedaan !!! Als de Smart-L radar geplaatst wordt zal ik niet meer rustig kunnen gaan slapen, behalve wanneer ik verhuis. En is dat nu de bedoeling? Ik dacht oprecht dat ik de overheid en defensie zou kunnen vertrouwen, en dat kan ik maar dan alleen op hun blauwe ogen. Vertrouwen is goed maar wetenschappelijk onderzoek met garanties is beter.

Ik eis dat de aangevraagde vergunning, met de huidige specificaties en onderbouwing, niet wordt verleent totdat er wetenschappelijk onderzoek is gedaan dat aantoont dat en garanties geeft dat de geplande Smart-L radar geen invloed heeft op mijn gezondheid.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 4:07:08 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 25-04-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

- Ik maak me grote zorgen over de gezondheidseffecten die deze geplande Smart-L radar uitzendt:

Van kinds af aan heeft mijn vrouw gewoond in dit dorp met de bij behorende Radars die er destijds namens Defensie er stonden.
Wat waren we blij dat deze na tientallen jaren verdwenen.

Nadat we te horen kregen dat bij mijn vrouw een hersentumor werd geconstateerd, nu 1,5 jaar geleden, maken we ernstige zorgen over de gezondsheids risico's van deze radar.

Zo heeft mijn vrouw een implantaat in haar borst om het hart te controleren, wat gebeurt hiermee als de straling van de Smart-L erop terecht komt?
Zeker als de "Staring" en "Override" modus te pas en te onpas wordt gebruikt

- Is het de bedoeling van Defensie om een heel Dorp "dwangmatig" te laten verhuizen omdat de gezondheid van de Dorpelingen in het geding komt?
- Is het de bedoeling van Defensie om het Dorp "Kapot" te maken omwille van het Landsbelang terwijl er diverse alternatieven zijn , zo ook beter zijn.
Oftewel een gehele bevolkingsgroep blootstellen aan straling omwille van het Landsbelang?

Erg kortzichtig van een Defensie die er is om de bevolking te beschermen tegen bedreiging van buiten maar zelf ervoor kiest om een Dorp niet te beschermen tegen hun eigen belangen.

Het volgende is er bekend over de locatie Wier, waar nog niets van bekend is qua straling:

Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier geplaatst is zijn er diverse metingen uitgevoegd. Een van die metingen betrof een geluidsmeting. Want de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de gestelde geluidsnorm. Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de koepel op de straling.

Als je bij de Informatieavond komt van Defensie krijg je ook niet te horen, de beste man van TNO praat alleen maar over gemiddelde.
Maar als de straling op een afstand van 900mtr 120% is in Herwijnen en in Leerdam, Gorinchem, alle andere dorpen er omheen nog maar 60%.
Ja!!!! dan zal het gemiddelde onder de 100% liggen, maar het Dorp Herwijnen krijgt wel eerst de volle lading.

Dat er een beste man uit Den Haag er staat en alleen maar voorleest wat erop zijn Flip-over staat en voor de rest niks zinnigs kan of over mag zeggen dan is zo'n informatieavond ook nutteloos.

Ik krijg op zo'n avond niet de informatie die ik wil horen van Defensie met betrekking over de gezondheidseffecten.

Wij , ik en mijn vrouw, maken ook zorgen over de gezondheid van onze kinderen zeker nu we in een situatie zitten waarin we nu verkeren.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en

transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 4:14:31 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 07-05-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Het is onbegrijpelijk dat een overheid regels opstelt (en zelfs Europa dat doet) betreft geluidsnormen en stralingsnormen om burgers te beschermen en dat deze normen aan alle kanten worden overschreden om de radar er door te drukken.

De radar voldoet niet aan de vergunningsaanvraag vanwege:

- De 'Roating' en 'Override' functie, waarmee de straling krachtiger wordt dan in Wier.
- Overschrijding van de Telecomwet, waarbij de radar andere apparatuur, wifi, satelietschotels en ontvangers zal verstoren, net als in Wier.
- De magnetische veldsterkten zijn niet gemeten.
- Het geluidsniveau wordt overschreden, wat blijkt uit de metingen in Wier met koepel.
- De radar overschrijdt de elektromagnetische comptabiliteit (ECM) richtlijnen voor heel Europa.
- De radar ligt ook te dicht bij de bebouwde kom.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 4:18:34 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 30 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Ik ben tegen het plaatsen van de Smart-L radar omdat:

Defensie vanaf het begin al niet eerlijk is geweest tegenover de inwoners van Herwijnen, tijdens informatieavonden kregen wij geen directe antwoorden op onze vragen. Ze hebben totaal niet gekeken naar andere locaties, metingen die ze zogenaamd hebben laten doen kloppen niet en ga zo maar door. Ze weten zelf ook donders goed dat de stralingen van de Smart-L niet binnen de gestelde normen blijven en dat hij te dicht op de woonhuizen komt te staan. Defensie wil hoe dan ook niet afwijken van het door hun getrokken plan.

Kortom: Het is niet juist, niet veilig en niet verantwoord om het plan door te voeren!!

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen

Met vriendelijke groet,

Naomi 't Lam, Geerstraat 19, 4171AA Herwijnen

Verzonden: 5/20/2024 4:22:14 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 30 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Ik ben tegen het plaatsen van de Smart-L radar omdat:

Defensie geen zorgvuldig onderzoek heeft gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties en gezondheidsrisico's voor omwonende, gezondheidsrisico's voor de agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande locatie voor de Smart-L radar.
Defensie wil hoe dan ook hun zin doordrukken terwijl hun hele verhaal aan alle kanten rammelt.

Kortom: Zolang dit aan de orde is, is het niet juist, niet veilig en niet verantwoord om het plan door te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen

Met vriendelijke groet,

Sjanet 't Lam, Geerstraat 19, 4171AA Herwijnen

Verzonden: 5/20/2024 4:26:37 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 25 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik woon tegenover de radar, op 900 m en kijk uit op de radar, het is heel dichtbij.

Ik ben heel gevoelig voor geluiden na een ongeval, en ben bang dat ik daar veel last van krijg.

Ik krijg de indruk dat deze locatie op alle manieren doorgedrukt wordt zonder na de gevolgen van de inwoners te kijken.

Ik maak me vooral zorgen over onze gezondheid en die van mijn kleinkinderen die regelmatig bij ons zijn. De straling is gemeten met Defensie aan de knoppen van het testplan, hoe kan dat objectief zijn? Het laatste testrapport van de laatste metingen in Wier met Koepel is niet meegenomen in de vergunningsaanvraag. Daarmee is de vergunningsaanvraag in feite niet compleet en niet geldig. En het versterkt onze bezorgdheid over onze gezondheidsrisico's en het geeft geen vertrouwen in de overheid.

Er zijn verschillende onderzoeken die aangeven dat ook straling onder de ICNIRP norm gezondheidsrisico's geeft, door die onderzoeken te negeren wordt niet het ALARA principe gevolgd en dat is onacceptabel als het gaat over onze gezondheid.

Wie garandeert ons dat de huidige software aanpassing die moet voorkomen dat de ICNIRP norm buitenn de ICNIRP contour niet overschreden wordt, niet op enig moment wordt aangepast wanneer dat nodig is voor defensie en de straling toch boven de ICNIRP norm uit zal komen. Wie controleert dat en wie toetst dat en wat wordt er dan mee gedaan?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 4:30:25 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen

Postbus 111

9200 AC Drachten

[redacted] 25 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn;

Ik woon tegenover de radar, op 900 m en kijk uit op de radar, het is en het voelt heel dichtbij. Ik maak me vooral zorgen over onze gezondheid en die van mijn kleinkinderen die regelmatig bij ons zijn. De straling is gemeten met Defensie aan de knoppen van het testplan, hoe kan dat objectief zijn? Het laatste testrapport van de laatste metingen in Wier met Koepel is niet meegenomen in de vergunningsaanvraag. Daarmee is de vergunningsaanvraag in feite niet compleet en niet geldig. En het versterkt onze bezorgdheid over onze gezondheidsrisico's en het geeft geen vertrouwen in de overheid.

Er zijn verschillende onderzoeken die aangeven dat ook straling onder de ICNIRP norm gezondheidsrisico's geeft, door die onderzoeken te negeren wordt niet het ALARA principe gevolgd en dat is onacceptabel als het gaat over onze gezondheid.

Wie garandeert ons dat de huidige software aanpassing die moet voorkomen dat de ICNIRP norm buitenn de ICNIRP contour niet overschreden wordt, niet op enig moment wordt aangepast

wanneer dat nodig is voor defensie en de straling toch boven de ICNIRP norm uit zal komen. Wie controleert dat en wie toetst dat en wat wordt er dan mee gedaan?

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 4:34:33 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted].
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 29-4-2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Meer specifiek valt op het ontwerpbesluit het volgende aan te merken:

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij/ ons onevenredige schade berokkenen waarbij de volgende gronden van bezwaar aan de orde zijn:

Zo lang er geen 100% garantie en bewijs is dat de straling van de extra radar voor defensie geen gezondheidsrisico's op leveren mag deze radar er nooit komen. Hierbij stel ik de overheid aansprakelijk voor alle eventueel voorvloeiende (gezondheids-)schades indien er toch een extra radar wordt geplaatst.

2

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en de dorpsgemeenschap onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 4:38:36 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 2 mei 2024

Betreft: Zienswijze Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Met deze brief maak ik gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

Het plaatsen van de militaire radar conform uw ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen (ik woon op een afstand van slechts 1.100 meter van de locatie waar de radar is gepland) waarbij ik onder andere de volgende gronden van bezwaar heb;

- Mijn allereerste en meest frustrerende bezwaar is dat de overheid doet wat het wil, er wordt gewoon iets 'geregeld'.
Als voorbeeld noem ik dat omdat de radar in 'Staring' modus en 'Override' modus niet voldoet aan de eisen Defensie ervoor zorgt dat er een zogeheten Ministeriële Regeling komt waarin vastgelegd wordt dat ondanks het niet voldoen aan de eisen er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen.
Deze 'Ministeriële Regeling' kan worden opgesteld zonder inmenging van de Eerste en Tweede Kamer (onze volksvertegenwoordigers).
Dit 'regelen' wordt door Defensie te pas en te onpas gedaan; (gemanipuleerde) onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die (niet) verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken. De tunnelvisie van Defensie is voor mij en mijn mede-inwoners van Herwijnen wel heel erg duidelijk: wat er ook gebeurt Defensie zal ervoor zorgen en er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te krijgen.

Hoe onbetrouwbaar wil je als Overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, je wil en voornemen door te voeren. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan 'regelt' de Overheid wel iets, ook nu weer. In de loop van de vele jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de Overheid er voor zorgt dat zij toch gewoon doorgaat.
Hoeveel 'SCHANDALEN' moeten we nog krijgen in Nederland voordat dit gedrag en deze houding en dit 'kosten van het kost' doordrukken van de Overheid eindelijk eens stopt?
Het spreekwoord 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald' moet het credo worden van onze Overheid om weer een beetje vertrouwen van de burgers te kunnen krijgen.

- Tijdens één van de technische briefings meldde Defensie dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen nog een 3de modus ('Override' modus) heeft. Defensie lichtte toe dat is een soort "boost

knop" is waarmee de radar nog krachtiger is en de straling intensiever. In deze modus voldoet de Smart-L radar niet aan de gestelde eisen.
Defensie geeft hiermee voor de tweede keer toe dat de Smart-L radar zowel in 'Staring' modus als in 'Override' modus niet aan de gestelde eisen voldoet.
Defensie geeft aan dat het gebruik van de 'Staring' of 'Override' modus uitzonderlijk zal zijn. Dit is erg ongeloofwaardig als je weet dat (uitsluitend en alleen) Defensie de radar bestuurt (en tot op heden niet als geloofwaardige partij heeft gehandeld in dit dossier). Er is geen enkele controle mogelijk, Defensie besluit zelf wanneer zij de 'Staring' modus en 'Override' modus gebruikt. Er zal ook in deze modus getraind moeten worden. Trainen gebeurt bij Defensie zeer frequent (bijna dagelijks worden wij geconfronteerd met oefenende zeer laag overvliegende militaire voertuigen die enorm veel geluid produceren).

- De producent van de Smart-L radar en Defensie zijn trots op de prestaties van deze radar. Zij geven aan dat de in Herwijnen geplande Smart-L radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km oplevert.
Een medewerker vertelde op één van de voorlichtingsavonden dat het gemakkelijk upgraden en voorbereid zijn op toekomstige bedreigingen één van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar is.
Thales schrijft letterlijk op hun website:
De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Defensie vraagt op dit moment vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst verder "kijkt", krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden. Dit is voor mij onaanvaardbaar en niet acceptabel omdat nu al niet overtuigend kan worden aangetoond dat er geen schade ontstaat voor de omgeving en de mensen die daar wonen.

- Waarom moet er 'kosten wat het kost' 1 vast radarstation komen terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? (naast degene die al is aangeschaft ter vervanging van de oude radar in Nieuw Millingen).
Defensie koopt 18 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Deze radars zijn volgens eigen zeggen uitzonderlijk geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen. Ze zijn uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten.

Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van Landsbelang, dat is nodig en daar is ook niemand tegen. De manier waarop het luchtruim wordt beveiligd kent verschillende opties (blijkens de wens van Defensie om 1 vast radarstation in Herwijnen te bouwen maar ook 18 mobiele radars te kopen die hetzelfde doel dienen). Defensie persisteert echter in hun mening/wens dat hiervoor

in Herwijnen een vaste Smart-L radar geplaatst worden. Dit kan volgens onderzoek door Defensie alleen maar in Herwijnen, er is geen enkele andere locatie in Nederland passender. De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straal van 400 km. Defensie heeft 18 mobiele Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars gekocht. Het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor totaal overbodig geworden. Zeker omdat Thales en Defensie aangeven dat ook deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn (lees aangepast zullen blijven worden aan de veranderende vraag van de klant).
Het is dus totaal overbodig om deze (ontwerp)vergunning door te zetten en 'kosten wat het kost' je burgers gezondheidsschade, veel stress, angst en nutteloos werk om te blijven procederen aan te doen.
Er zijn betere (lees gezondere en minder belastende) opties om het Landsbelang van de verdediging van het luchtruim te waarborgen!

- Het recht wat ik als inwoner heb, als het gaat om het opvragen van informatie die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen, staat beschreven in de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Open Overheid. Op basis van deze wetgeving zijn er door de "Stichting Niet nog een radar in Herwijnen" (deze Stichting steunt mij in mijn zienswijze en bezwaar) diverse Wob en Woo verzoeken gedaan waarvan er slechts enkele zijn verstrekt en ook deze overschreden de maximale aanlevertijd.
- Verzoek ILenT: geen reactie, termijn wordt met 8 maanden overschreden.
- Verzoek Rijksvastgoed bedrijf: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
- Verzoek Defensie: geen reactie, termijn wordt met 6 maanden overschreden.
Wat stelt het recht op het opvragen en verkrijgen van informatie van Ministers, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en overige verheidsinstanties nu voor als de opgevraagde stukken niet (of veel te laat) worden aangeleverd? Nu is er een oneerlijke kennis achterstand ontstaan, een achterstand die (wellicht bewust) in stand wordt gehouden.
De vergunningsaanvraag dient te worden stop gezet zolang ik als inwoner niet over de juiste en volledige informatie kan beschikken die ik nodig heb om mijn mening te kunnen vormen.

- Elektrische apparaten (zoals de Smart-L radar) kunnen niet alleen de functies van andere apparaten of installaties verstoren, maar vormen een aanzienlijk veiligheidsrisico voor mens en dier. Om dit te voorkomen zijn de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) richtlijnen voor heel Europa opgesteld.
In deze vergunningsaanvraag is geen rekening gehouden met deze EMC richtlijn. In Wier, waar een zelfde Smart-L radar) is geplaatst zijn veel problemen met storingen aan apparatuur, satellietschotels en ontvangers, WIFI en tv's door de plaatsing de Smart-L radar. In Herwijnen wonen meer dan 10 x zoveel mensen, dus gaan deze storingen ook minsten 10 x zo veel zijn.
Volgens de Telecomwet kan een vergunning worden geweigerd indien in de bebouwde kom de pieklimieten boven de 18 V/m komen. Wat blijkt, volgens berekeningen van TNO zullen deze pieklimieten ruimschoots overschreden gaan worden.

Door de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen gaat veel apparatuur verstoord worden en er is in deze vergunningsaanvraag geen onderbouwing opgenomen hoe Defensie dit gaat voorkomen. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaard te worden.

Conclusie

Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit Omgevingsvergunning militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en mijn mede-inwoners in Herwijnen onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse Waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Nogmaals de oproep om het credo 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald' nu eindelijk eens toe te gaan passen.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 4:42:51 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 2 mei 2024

Betreft: Zienswijze Ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Met deze brief maak ik gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

Het plaatsen van de militaire radar conform uw ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal aan mij onevenredige schade berokkenen (ik woon op een afstand van slechts 1.100 meter van de locatie waar de radar is gepland) waarbij ik onder andere de volgende gronden van bezwaar heb;

- Mijn allereerste en meest frustrerende bezwaar is dat de overheid doet wat het wil, er wordt gewoon iets 'geregeld'.
Als voorbeeld noem ik dat omdat de radar in 'Staring' modus en 'Override' modus niet voldoet aan de eisen Defensie ervoor zorgt dat er een zogeheten Ministeriële Regeling komt waarin vastgelegd wordt dat ondanks het niet voldoen aan de eisen er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen.
Deze 'Ministeriële Regeling' kan worden opgesteld zonder inmenging van de Eerste en Tweede Kamer (onze volksvertegenwoordigers).
Dit 'regelen' wordt door Defensie te pas en te onpas gedaan; (gemanipuleerde) onderzoeken die vooral moeten aantonen dat er echt geen betere locatie is dan Herwijnen, bewust geen plan B bedenken, een locatie onderzoek uitvoeren wat aantoonbaar aan alle kanten rammelt en de documenten die (niet) verkregen zijn uit de Wob en Woo verzoeken. De tunnelvisie van Defensie is voor mij en mijn mede-inwoners van Herwijnen wel heel erg duidelijk: wat er ook gebeurt Defensie zal ervoor zorgen en er alles aan doen om de Smart-L radar in Herwijnen te krijgen.

Hoe onbetrouwbaar wil je als Overheid zijn door willens en wetens, tegen beter weten in, je wil en voornemen door te voeren. Zelfs als bewijzen aantonen dat het niet kan en mag, dan 'regelt' de Overheid wel iets, ook nu weer. In de loop van de vele jaren tegenstand bieden, met bewijzen komen dat het echt niet kan en mag heb ik als inwoner van Herwijnen aan den lijve ondervonden hoe de Overheid er voor zorgt dat zij toch gewoon doorgaat.
Hoeveel 'SCHANDALEN' moeten we nog krijgen in Nederland voordat dit gedrag en deze houding en dit 'kosten van het kost' doordrukken van de Overheid eindelijk eens stopt?

- Resultaten metingen in Wier (met koepel) niet in deze vergunningsaanvraag meegenomen.
Nadat de koepel op de Smart-L radar in Wier is geplaatst zijn diverse metingen gedaan. Eén van die metingen betrof een geluidsmeting (de Smart-L radar zonder koepel voldeed niet aan de

gestelde geluidsnorm). Er zijn ook stralingsmetingen gedaan om te kijken wat het effect is van de plaatsing van de koepel op de straling.

In het "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen", in de "Aanvraag omgevingsvergunning radarstation Herwijnen", de "bijlage bouwdeel", de "bijlage milieudeel 1a" en de "bijlage milieudeel 1b" staan deze meetresultaten niet vermeld. Dit had onderdeel moeten zijn van de vergunningaanvraag omdat het relevant is voor de toetsing en beoordeling van de situatie in Herwijnen. De metingen (en de uitkomsten daarvan) van juni 2021 zijn niet onafhankelijk verlopen, dat is een kwalijke zaak en een aantasting van de rechtszekerheid van burgers.

Defensie heeft altijd beweerd dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan alle eisen voldoet, ook in "worst case "scenario's. Dit is echter niet aangetoond met metingen gedaan na het plaatsen van de koepel in Wier om vast te stellen of buiten de ICNIRP contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat de Smart-L in Herwijnen exact hetzelfde is als die in Wier.

Ik als inwoner van Herwijnen weet dus niet aan welke straling ik bloot gesteld wordt en of het stralingsniveau wel aan de ICNIRP voldoet? De enige meetresultaten die door Defensie verschaft zijn, zijn van vòòr de plaatsing van de koepel op de radar in Wier.

- Vanwege het zeer hoge energieverbruik van 2.251.000 kWh per jaar produceert de Smart-L radar ook magnetische stralingen. De openbare weg (hek radar) is op 35 meter afstand van de radar, je kunt dus heel erg dichtbij de radar komen en dus ook bij de magnetische straling. Hierdoor is het noodzakelijk dat ook de magnetische veldsterkte wordt gemeten, is deze wel voldoende veilig? Deze metingen op o.a. 35 meter vanaf de radar zijn niet gedaan en ontbreken daarom in deze vergunningsaanvraag. Dus de aanvraag is niet compleet en dient niet ontvankelijk verklaart te worden.
Bovendien hebben we te maken met een netcongestie op het elektriciteitsnetwerk. Bij een dergelijk zeer hoog energieverbruik van de radar bestaat een kans dat de inwoners van Herwijnen te maken krijgen met problemen in hun eigen energieleveringen, storingen op het elektriciteitsnetwerk en aansluitingen van hun eigen huizen. Dat is een risico en gevaar dat zich niet voor mag doen. Dus eerst zorgen dat de netcongestie is opgelost alvorens een vergunning voor de bouw van een radar kan worden verleend.

- De producent van de Smart-L radar en Defensie zijn trots op de prestaties van deze radar. Zij geven aan dat de in Herwijnen geplande Smart-L radar door de toegepaste high-end technieken een ongeëvenaarde langeafstandsprestatie van 2000 km oplevert.
Een medewerker vertelde op één van de voorlichtingsavonden dat het gemakkelijk upgraden en voorbereid zijn op toekomstige bedreigingen één van de unieke eigenschappen van de Smart-L radar is.
Thales schrijft letterlijk op hun website:
De SMART-L MM is echter een AESA programmeerbare radar die wordt gekenmerkt door volledige flexibiliteit. Extra mogelijkheden kunnen tijdens de levensduur worden geïntroduceerd, afhankelijk van de behoeften van de klant.

Defensie vraagt op dit moment vergunning aan voor de bouw van een Smart-L radar die in de toekomst verder "kijkt", krachtiger is en meer modules kent dan waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd. Testen, meten en opnieuw vergunning aanvragen omdat de Smart-L niet meer aan de vergunning aanvraag voldoet gaat niet gebeuren zo zegt Defensie. Na de plaatsing zal er na 5 jaar pas weer opnieuw gemeten gaan worden. Dit is voor mij onaanvaardbaar en niet acceptabel omdat nu al niet overtuigend kan worden aangetoond dat er geen schade ontstaat voor de omgeving en de mensen die daar wonen.

- Waarom moet er 'kosten wat het kost' 1 vast radarstation komen terwijl er 18 mobiele radarstations zijn aangeschaft? (naast degene die al is aangeschaft ter vervanging van de oude radar in Nieuw Millingen).
Defensie koopt 18 Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars. Deze radars zijn volgens eigen zeggen uitzonderlijk geschikt om het luchtruim te bewaken, te beveiligen, en om vijandige locaties in beeld te brengen. Ze zijn uitzonderlijk geschikt om doelen te lokaliseren en het luchtruim te beveiligen. Het systeem ziet en registreert alles binnen een straal van 400 kilometer: mortieren, drones, vliegtuigen, helikopters en kruisraketten.

Het beveiligen van het Nederlandse luchtruim is van Landsbelang, dat is nodig en daar is ook niemand tegen. De manier waarop het luchtruim wordt beveiligd kent verschillende opties (blijkens de wens van Defensie om 1 vast radarstation in Herwijnen te bouwen maar ook 18 mobiele radars te kopen die hetzelfde doel dienen). Defensie persisteert echter in hun mening/wens dat hiervoor in Herwijnen een vaste Smart-L radar geplaatst worden. Dit kan volgens onderzoek door Defensie alleen maar in Herwijnen, er is geen enkele andere locatie in Nederland passender. De Ground Master 200 Multi-Mission Compact is mobiel en gebruiksklaar in 1 minuut en registreert alles in een straal van 400 km. Defensie heeft 18 mobiele Ground Master 200 Multi-Mission Compact radars gekocht. Het plaatsen van de Smart-L radar in Herwijnen is hierdoor totaal overbodig geworden. Zeker omdat Thales en Defensie aangeven dat ook deze mobiele radarstations toekomstbestendig zijn (lees aangepast zullen blijven worden aan de veranderende vraag van de klant).
Het is dus totaal overbodig om deze (ontwerp)vergunning door te zetten en 'kosten wat het kost' je burgers gezondheidsschade, veel stress, angst en nutteloos werk om te blijven procederen aan te doen.
Er zijn betere (lees gezondere en minder belastende) opties om het Landsbelang van de verdediging van het luchtruim te waarborgen!

<u>Conclusie</u>
Het plaatsen van de militaire radar conform het ontwerpbesluit Omgevingsvergunning militair radarstation Herwijnen zal aan mij, mijn gezin, mijn omgeving en mijn mede-inwoners in Herwijnen onevenredig en onaanvaardbaar veel (gezondheid)schade berokkenen en kan niet binnen de huidige wettelijke kaders gerealiseerd worden.

Met name de nationale en internationale wettelijke kaders, de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van gezondheid, de eenzijdig gemaakte keuzes door Defensie, de gevolgde procedures, de inhoud van de onderzoeken, het gebrek aan informatie en transparantie en het ontbreken van draagvlak, terwijl de ernstige aantasting en hinder, met alle mogelijke gevolgen voor primair de gezondheid van mij en andere omwonenden een gegeven is, betekent dat

de voorgestelde besluiten en stukken geen deugdelijke grondslag hebben en die besluiten en stukken niet kunnen dragen.

Anders gezegd is er geen zorgvuldig onderzoek gedaan naar alle relevante feiten, alternatieve locaties, en gezondheidsrisico's voor omwonenden, gezondheidsrisico's voor de landbouw en veeteelt (veel agrarische bedrijven in de directe nabijheid van de geplande Smart L Radar, onomkeerbare gevolgen voor de aangrenzende natuur (Natura 2000) en de grote vleermuizen bevolking gehuisvest in de 2 nabijgelegen forten van De Hollandse Waterlinie rekening houdend met het stralingsverleden in Herwijnen, voordat het besluit genomen is, zijn de aldus onderzochte belangen niet op een evenwichtige wijze afgewogen en is het uiteindelijke voorgesteld besluit niet juist, niet veilig en niet verantwoord om uit te voeren.

Nogmaals de oproep om het credo 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald' nu eindelijk eens toe te gaan passen.

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 5/20/2024 4:46:26 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 30 april 2024

Betreft: Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp – Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Indienen zienswijze, belanghebbenden en termijn.

Graag maak ik hierbij schriftelijk gebruik van het recht op indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit.

De termijn voor het indienen van nader aan te voeren gronden loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze tijdig is ingediend.

Ik ben tegen het plaatsen van de Smart-L radar omdat:

De overheid doet wat het wil, er wordt gewoon iets geregeld.
Omdat de Smart-L radar niet voldoet aan bepaalde eisen zorgt defensie ervoor dat er een regeling komt waarin vastgelegd wordt dat ondanks het niet voldoen aan de eisen er toch gewoon doorgegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen.
Deze regeling gaat buiten de 1e en 2e kamer om. Ze laten een onderzoek doen die aan alle kanten rammelt. De tunnelvisie van defensie is voor ons inwoners van Herwijnen wel heel erg duidelijk: wij, defensie, zullen er alles aan doen ook al gaat het ten koste van mens en dier om die Smart-L radar in Herwijnen te krijgen. Hoe onbetrouwbaar wil je zijn door kosten wat kost en tegen beterweten in, je mening door te voeren. Zelfs als er aantoonbare bewijzen zijn dat dit echt niet kan en mag.

Conclusie: Het is en blijft onverantwoord om het plan door te voeren!!

Ik verzoek u mij de ontvangst van indiening van deze zienswijze te bevestigen

Met vriendelijke groet,

Michelle 't Lam, Geerstraat 19, 4171AA Herwijnen

Verzonden: 5/26/2024 1:32:39 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Land:
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Zandput en Zwemmerscollectief

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

From: Bureau Energieprojecten
To: [redacted]
Subject: FW: zienswijze /bezwaar inzake radar station Herwijnen
Date: Thursday, 16 May 2024 10:18:40

Goedemorgen,

Kunnen jullie deze verwerken?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bureau Energieprojecten
Team Ruimtelijke Processen en Vergunningen
.....
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Graadt van Roggenweg 200, 3531 AH Utrecht
Postbus 8242 | 3503 RE | Utrecht
.....
T 088 042 7013
M 06 31911254
petra.devries-deboer@rvo.nl
www.bureau-energieprojecten.nl
Aanwezig: ma, di, wo, do

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 15 mei 2024 20:16
Aan: Bureau Energieprojecten <bureauenergieprojecten@minezk.nl>
CC: [redacted]
Onderwerp: zienswijze /bezwaar inzake radar station Herwijnen

geachte beoordelers inzake plaatsing Radar Station te Herwijnen, hoewel er al zoveel kritische geluiden en moties tegen de plaatsing zijn aangenomen en men toch weer keer op keer (tegen de volkswil in) met planning en raadpleging komt,willen wij ook deze zienswijze/ bezwaar inbrengen.
wij maken gedurende een groot deel van het jaar, gebruik van de originele zwemput te Herwijnen.
deze Zandput wordt ook genoemd op de site Zwemwater.nl en geniet een uitstekende reputatie.
hier genieten gezinnen,sporters en wandelaars gedurende vele uren gedeeltelijk bloot, van de zon en natuur.
in het verleden werd boeren al eens aangeraden zich niet te veel uren in de omgeving van de Radar locatie op te houden.
de door Defensie geplande locatie bevind zich op nog veel minder afstand dan die van de dorpskern en in de zomer bivakkeren er veel mensen daar dagenlang vele uren.
nu in de omgeving al een KNMI radar en veel Radar scheepvaart en traficcommunicatie aanwezig is willen wij U toch dringend vragen ons niet ook nog met een 2e Radar op te zadelen en zo een groter risico te lopen.
met de hoop op een rechtvaardige beslissing wachten wij af.
namens de gebruikers van de Zandput en Zwemmerscollectief, [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u
niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,

wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Verzonden: 5/26/2024 1:35:26 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Radarstation Herwijnen - fase 1 - Ontwerpbesluit
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
t.a.v. inspraak Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

[redacted] 15 mei 2024

Betreft:

Schriftelijke zienswijze houdende gronden Ontwerpbesluit (Ontwerp Omgevingsvergunning) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Onderwerp:

Zienswijze Ontwerpbesluit (Milieu & Bouwnormen) militair radarstation Herwijnen Broekgraaf.

Geachte heer/ mevrouw,

Als belanghebbende maak ik hierbij gebruik van het recht op het indienen van een zienswijze tegen bovengenoemd ontwerpbesluit. De termijn waarin dit kan, loopt tot en met 16 mei 2024, zodat deze schriftelijke zienswijze op tijd is ingediend.

Persoonlijke redenen:

Na alle informatie volledig te hebben doorgenomen, vrees ik het ergste!!

Naast alle informatie over de ziekte **ALS** (een auto- immuunziekte) zijn er zeker ook andere auto- immuunziekten die door de stralingen van de Smart- L radar veroorzaakt kunnen worden of kunnen verergeren. Zelf ben ik getroffen door twee auto- immuunziekten, te weten: “Primair Syndroom van Sjögren” en een auto- immuun vorm van “Hepatitis E” (Leverontsteking). Hier kom ik nooit meer van af! Ook wil ik geen ziekten er bij krijgen door stralingen van de radar, door geluidshinder en magnetische velden die de Smart-L radar ook veroorzaakt.

Het plaatsen van de Radar van Defensie volgens het ontwerpbesluit militair radarstation Herwijnen zal meer, meer, veel meer schade toebrengen dan dat Defensie beweert en of denkt. Volgens mij onderschat Defensie de kwalijke gevolgen van deze radar.

Andere redenen zijn:

In het gehele proces van aanvraag vergunning Radar Herwijnen Broekgraaf, zijn er veel zaken niet volgens de regels afgehandeld. Zie al de bezwaren die in de 1e ronde zijn aangeleverd. Hierop is tevens nog steeds geen antwoord terugontvangen.

Met name de nationale en internationale onderzoeken op het gebied van de gezondheid, éénzijdige keuzes vanuit Defensie, informatie van onderzoeken ofwel het gebrek hiervan.

De **nationale en internationale wettelijke regels** worden regelmatig verschoven ten bate van eigen door zetten om een vergunning af te dwingen. De lijn van de wet, wordt naar eigen goeddunken overtreden. Ik zeg u…..U staat net zo min boven de wet als wij. Staat u daar eigenlijk wel bij stil, over hoe u als Defensie overkomt bij de Nederlandse Staatsburgers??

Als we al ziek kunnen worden van de straling van een mobiele telefoon, hoe des te meer bij een gigantische straling van de Smart-L MM radar met een "Staring" modus en "Rotating" modus en een "Override". Deze radar is programmeerbaar en dan nog veel krachtiger en sterker dan die in Wier (Friesland). Het op kunnen voeren van de genoemde radar is echt uit den boze. Thales heeft dit letterlijk staan op de website.

De conclusie volgt als van zelf: Defensie vraag vergunning aan voor een Smart-L radar, die verder kijkt, rijkt en krachtiger is en meer kan dan waarvoor vergunning wordt aangevraagd.

De vergunning aanvraag "ontwerpbesluit radarstation Herwijnen Broekgraaf", zit de bijlage bouwdeel, de bijlagen milieudeel 1a en 1b, hierin staan geen meetresultaten gemeld. Dit had wel gemoeten. Tevens zijn de metingen en uitkomsten in juni 2021, niet onafhankelijk genomen, ook dit is niet volgens de goede regels.!

Hieruit kan ik alleen maar concluderen dat Defensie beweert dat de geplande Smart-L radar in Herwijnen aan de eisen voldoet, ook in het ergste geval. Met de metingen heeft men dit niet aangetoond. Na het plaatsen van de koepel in Wier, om vast te stellen dat buiten de ICNIRP-contour de blootstellingslimieten niet worden overschreden. Defensie zegt dat Herwijnen dezelfde radar krijgt als in Wier. (In Wier zitten geen extra modussen).

Ook hier wil Defensie ons een loer draaien! Defensie wil een Radar plaatsen met een "Staring"modus, "Rotating "modus en een "Override". Dit is niet in overéénstemming met de vergunning aanvraag van Defensie, daar zij **niet voldoet aan de eisen.**

Defensie zorgt er moedwillig voor dat er **een "ministeriele regeling"** komt, die vastlegt dat ondanks dat men niet aan de eisen voldoet, er toch door gegaan kan worden met de plaatsing van de Smart-L radar in Herwijnen. Deze "ministeriële regeling" gaat om de eerste en tweede kamer heen. Op deze manier gaat Defensie door. Staat Defensie boven de wet?

Zogenaamde onderzoeken die aantonen dat er geen betere locatie is dan in Herwijnen. Een algeheel locatie onderzoek werkt Defensie tegen. Onderzoeken rammelen aan alle kanten. De verkregen documenten uit de WOB- en WOO-verzoeken deugen ook niet. Defensie wil beslist de radar in Herwijnen hebben.

Als de overheid en zeker Defensie zich zo opstelt jegens hun burgers, en ondanks alles tegen beter weten in hun zin willen doordrukken, zelfs als bewijzen zeggen dat dit niet kan of mag, dan "regelt" Defensie wel weer wat. Als inwoner en anderen met mij is mijn vraag: "staat Defensie soms boven de wet"??

Er is immer al een oplossing voor het Radar- probleem!!

Immers heeft Defensie de radar in Nieuw Millingen al vervangen. Vervolgens heeft Defensie

9 stuk mobiele radars gekocht, en 9 staan in bestelling. Te weten "Ground Master 200 Multi-Mission Compact Radars. Uitzonderlijk geschikt om ons luchtruim te beveiligen, om eventuele vijanden de onderscheppen. Ze zien en registreren alles binnen een straal van 400 km. alles wat vliegt, schiet, en rijdt, etc... Deze mobiele radars zijn gebruiksklaar in 1 minuut, of staan al klaar voor hun missie. Volgens Thales en Defensie blijven deze radarstations toekomstbestendig.

Defensie hoeft niet boven de wet te staan. Er is immer deze oplossing al.

Na alle bovengenoemde zaken en nog vele meer, ben ik dan ook van mening dat de vergunningaanvraag voor de Smart-L radar <u>moet worden gestopt!!!</u>

Als inwoner van Herwijnen, ben ik door de overheid (Defensie) niet juist en onvolledig ingelicht om een betere en uitgebreidere mening te kunnen opmaken.

In de **"Wet Openbaarheid van Bestuur**" en de **"Wet Open Overheid "**staat beschreven dat ik als inwoner <u>het recht</u> heb om informatie op te vragen en te ontvangen om een mening te kunnen vormen.

De "Stichting Niet Nog een Radar" in Herwijnen steunt mij hierin en in mijn bezwaar.

Zij hebben ettelijke WOB en WOO-verzoeken gedaan waarvan slechts een paar zijn verstrekt.

Deze hebben er echter meer dan de voorgeschreven tijd over gedaan om te ontvangen.

Zoals: verzoek IL en T – meer dan 8 maanden,

verzoek: Rijkswaterstaat en bedrijf – geen reactie

verzoek: Defensie: geen reactie – meer dan 6 maanden vertraging.

Ik vraag u heren van Defensie, wat stelt het recht voor het opvragen en krijgen van informatie van ministers, bestuursorganen, van Provincie en gemeenten en

Overheidsinstanties, nu voor als de gevraagde stukken achterwege blijven. Zo krijgen we een oneerlijke situatie dat wij op achtstand blijven vanwege gemiste informatie.

Nogmaals: staat Defensie/ Overheid dan boven de wet??

Als laatste nog

- De Smart-L radar produceert magnetisch velden. Hierop is niet getest. Het hoge energiegebruik van 2.251.000 kWh per jaar veroorzaakt deze magnetisch velden. De openbare weg is op 35 m. afstand van de radar. Het is dus nodig dit goed te testen.

Vraag: Is dit inmiddels al gebeurt??

De Smart-L radar veroorzaakt naar verluidt storing op belangrijke apparatuur. Zoals "Implanteerbare Cardiverter Defibrillator voor mensen met een levensbedreigende hartritmestoornissen. Daarom is er het (EMC) **Elektromagnetische Compatibiliteit richtlijnen** voor heel Europa opgesteld. In de vergunning aanvraag is daarmee geen rekening gehouden. Wier heeft veel problemen met storingen omtrent satellietschotels en ontvangen van Wifi, Tv's door de Smart-L radar. Herwijnen heeft veel meer inwoners dan Wier, en dus veel meer kans op klachten. Ook is met de **telecomwet** geen rekening gehouden.

Vraag: In hoeverre denkt Defensie daar voor Herwijnen en omgeving rekening te kunnen houden??

In afwachting van uw antwoord,

[redacted]